534

DOCUMENTE ISTORICE

SLAVO-ROMÂNE

DIN ȚARA-ROMÂNEASCĂ ȘI MOLDOVA

PRIVITOARE LA LEGĂTURILE CU ARDEALUL

1346-1603

DIN ARHIVELE ORAȘELOR BRAȘOV ȘI BISTRIȚA
ÎN TEXT ORIGINAL SLAV ÎNSOȚIT DE TRADUCERE ROMÂNEASCĂ
TIPĂRITE LA VIENA ÎN 1905—1906
ÎN ATELIERELE ADOLF HOLZHAUSEN S-SORI

PRIN ÎNGRIJIREA LUI
GR. G. TOCILESCU
† 28 SEPTEMVRIE 1909

De vânzare prin:
LIBRĂRIA „CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREȘTI
1931

5 3 4

DOCUMENTE ISTORICE

SLAVO-ROMÂNE

DIN ŢARA-ROMÂNEASCĂ ŞI MOLDOVA

PRIVITOARE LA LEGĂTURILE CU ARDEALUL

1346-1603

DIN ARHIVELE ORAŞELOR BRAŞOV ŞI BISTRIŢA
ÎN TEXT ORIGINAL SLAV ÎNSOŢIT DE TRADUCERE ROMÂNEASCĂ
TIPĂRITE LA VIENA ÎN 1905-1906
ÎN ATELIERELE ADOLF HOLZHAUSEN S-SORI

PRIN ÎNGRIJIREA LUI
GR. G. TOCILESCU
† 28 SEPTEMVRIE 1909

De vânzare prin:
LIBRĂRIA „CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREŞTI
1 9 3 1

INSEMNARE PREMERGĂTOARE

Trecuse de mult vremea când viaţa politică, comercială, militară, culturală şi religioasă din Ţara-Românească şi Moldova era strâns legată de Ardealul de peste munţi, şi mai ales de cele trei cetăţi săseşti Sibiul, Braşovul şi Bistriţa, cari erau socotite când ca adăposturi la vremi grele, când ca aliate pentru adăpostire împotriva năvălirilor veşnic ameninţătoare dinspre Dunăre sau dinspre Nistru, când ca organe de comunicare cu marea creştinătate dinspre Apus, „dinlăuntru" — cum se zicea, pe când noi ne socoteam «în afară».

In acele depărtate timpuri, Domnii alungaţi din scaun, boerii pribegi de teama scurtării de o palmă, alţii, năzuitori după domnie şi după „puterea" fermecătoare a stăpânirii, se învârteau adulmecând în jurul hotarelor după ziua potrivită ca „să dea lovitura", să alunge pe cei „de la putere" din scaunul domniei şi să le iea locul. Alţii iar căutau relaţii comerciale cu bogăţiile Orientului, pe cari le înţelege dintr'o privire cine vede numai mulţimea de covoare de mare preţ cari împodobesc stranele din Biserica Neagră a Braşovului şi a altor biserici săseşti.

In acele vremuri fără ziare, fără poştă, telegraf, etc. relaţiile se întreţineau prin grai viu şi prin scrisori duse prin codrii şi pasurile munţilor, de oameni de încredere, cari aduceau şi răspunsurile.

Domnitorii mai ales scrieau „Judeţului şi Pârgarilor" rugând, cerând sau poruncind să-i slujască după trebuinţele lor pentru bună slujbă la prilej sau cu ameninţare de pedeapsă şi grea răsbunare domnească.

Aşa au trecut veacuri multe, dar s'au schimbat vremile. După tăierea lui Vodă Brâncoveanu la 1714 şi după trecerea lui Cantemir la 1711 peste Nistru, relaţiile alor noştri cu împărăţiile creştine au fost împuţinate prin piedeci de tot felul din partea „prea puternicei Împărăţii" a Sultanului. S'a rărit sau a încetat cu totul corespondenţa obişnuită în veacurile dinainte.

Scrisorile vechi ale noastre fiind scrise în limba slavonă de veacuri uitată cu totul, sau în slova cirilică, ne mai fiind înţelese şi ne mai având interes pentru lumea nouă, au fost lăsate şi uitate în colţurile arhivelor oraşelor Braşov, Sibiu, Bistriţa şi poate şi ale altor oraşe. Ele au scăpat de nimicire ca netrebnice numai graţie obişnuinţei de păstrare din acele oraşe — ceeace din nenorocire nu a fost şi la noi — şi astfel s'au descoperit în ultima jumătate de secol adevărate comori de documente româneşti în arhivele celor trei oraşe săseşti de lângă vechile noastre hotare.

Cele dintâi au fost descoperite la 1881 şi proveneau dela Braşov, dar au fost găsite întâmplător de răposatul D. A. Sturdza la un anticar la Wiesbaden, pe la care căută monede vechi. Erau 19 scrisori, douăsprezece dela Domni şi şapte dela boieri din secolii XVI—XVIII. Cele mai vechi sunt scrise slavoneşte, celelalte româneşte; toate sunt îndreptate „Judeţului şi pârgarilor" sau „maghistratului" cetăţii Braşov. Toate au fost comunicate Academiei la 7 Maiu 1882 şi publicate unele cu facsimile la 1888 în Anale-Memorii, tom. VIII (1885—6), pag. 239—259. Nici după această publicare, istoricii nu au căutat alte documente privitoare la aceleaşi relaţii în archiva oraşelor săşeşti vecine Sibiu, Braşov, Bistriţa.

Cele-lalte descoperiri au fost făcute tot la Braşov, în 1895, când arhivarul Stenner a atras asupra lor atenţiunea lui Ioan Bogdan şi a Profesorului Dr. L. Miletici dela Sofia, care făcea cercetări istorice şi etnografice asupra coloniilor bulgăreşti din Ardeal. Amândoi au înţeles însemnătatea pentru istoria românească a acelor rămăşiţe uitate din secolii trecuţi în arhiva Braşovului. Răposatul Tocilescu ajungând la cunoştinţa descoperirii, a comunicat-o lui D. Sturdza, care era Ministru şi cu zelul lui obişnuit pentru cele istorice a dispus şi s'a făcut fotografierea tuturor documentelor, în două exemplare, urmând ca un exemplar să fie dat Academiei, iar Tocilescu să păstreze un exemplar, după care să pregătească publicarea lor.

Lucrarea mergea însă încet, fără să ştie nimica despre înaintarea ei. S'au ivit apoi şi alte cauze de supărări între Academie, ale cărei lucrări erau sub conducerea lui D. Sturdza ca Secretar general şi Tocilescu, care, cu toate repetatele cereri verbale şi scrise nu a dat Academiei exemplarul din fotografiile documentelor spre a puteà fi studiate şi de alţii. Tocilescu pregătia publicarea textelor şi traducerea lor cu ajutorul câtorva slavişti, cum erau d-l Profesor Stoica Nicolaescu, care a colaborat şi la transcrierea textelor originale şi la traducerea lor, răposatul profesor Pol. Syrcu, născut român basarabean şi ajuns profesor la Universitatea din St. Petersburg, d-l E. Kozak, fost profesor la Universitatea din Cernăuţi.

Ion Bogdan, întors cu adâncă pregătire slavistică făcută la Viena în şcoala lui V. Jagič şi la St. Petersburg, cunoscând documentele braşovene slavo-române dela 1895, a publicat la 1902 asupra lor un studiu larg din toate punctele de vedere, însoţit de traducerea integrală a celor mai însemnate şi de regestele celorlalte. Acest volum a fost aspru criticat de Tocilescu în Academie cu ocazia prezentării lui la concursul premiilor din 1903. La 1905 I. Bogdan publică o nouă ediţie fundamental prefăcută a lucrării sale, din care tomul I cuprinde documentele din 1413—1508 atât textele slavoneşti însoţite de traducere românească şi de note istorice, cât şi cele scrise latineşte rămase tot aşa de necunoscute.

In aceste împrejurări în anii 1905—6, răposatul Gr. Tocilescu a pus în tipar aceleaşi documente în prelucrarea sa la tipografia Holzhausen din Viena, arătând că lucrarea se face pentru Academie spre a fi cuprinsă în colecţia de documente Hurmuzaki. S'au tipărit 68 coale (544 pagine) în formatul in-quarto al acelei colecţii. La Academie nu se ştiea nimic despre această lucrare, care nu mai aveà rost după publicarea a doua a lui Bogdan apărută la 1905.

Lucrarea dela Viena a fost părăsită de Tocilescu († 28 Sept. 1909); iar coalele tipărite au rămas în depozitul tipografiei Holzhausen, care de mai multe ori a cerut dela Academie plata lucrării, sau a propus vânzarea coalelor tipărite, neavând nici un titlu de drept pentru a pretinde plata ei. Erà totuşi o amintire neplăcută rămasă pe numele ţărei şi al Academiei Române pe urmele unui bărbat român, care avusese o înaltă situaţie ca profesor, ca învăţat şi ca membru al Academiei. Această amintire trebuia înlăturată cât mai curând, ceea ce se poate face cu folos pentru învăţământul nostru universitar istoric şi filologic.

Documentele în număr de 534, din secolii XIV—XVI cuprinse în acest volum sunt tipărite în cel mai perfect atelier de tipărituri slavice ce a existat vreodată: textul slav este reprodus cu precizie diplomatică adecă întocmai cum se află dispuse în original caracterele grafice drepte şi suprapuse; textul slav este însoţit de traducerea verbală românească. Cu aceste dispoziţii de reproducere însoţite de traducere, această publicaţie, aşa trunchiată, cum a rămas, este un foarte preţios material mai ales pentru pregătirea tineretului care se destinează studiilor de istorie naţională românească şi de filologie slavo-română.

I. B.

Martie 1931.

CUPRINSUL

I. DOCUMENTE DIN ŢARA-ROMÂNEASCĂ

PARTEA I. — PRIVILEGII COMERCIALE, HRISOAVE, SCRISORI, RĂVAŞE şi PORUNCI DOMNEŞTI

No. 1. Fără loc şi dată. Sraţimir, ţarul bulgăresc din Vidin către Braşoveni pentru libertate de comerciu în „cetatea domnului Craiu", adică în Vidin . . . . pag. 3

No. 2. Privilegiul vamal al lui Dan Voevod pentru oraşul Târgovişte . . . . „ 4

No. 3. Câmpulung, 1413 August 6. Mircea vodă cel Bătrân înoeşte şi întăreşte vechile privilegii comerciale ale Braşovenilor în Ţara-Românească . . . . „ „

No. 4. Mihail vodă către Braşoveni şi Râşnoveni, în privinţa chipului de plată a datoriilor dintre ei şi locuitorii din Ţara-Românească . . . . „ 6

No 5. Mihail vodă către slugile domneşti din cetatea Dâmboviţei şi către vameşii din Rucăr şi din Bran pentru vama Braşovului . . . . „ 7

No. 6. 1421 Maiu 17. Tractatul de pace şi de alianţă al lui Radul vodă cu Braşovenii şi cu ţara Bârsei . . . . „ 8

No. 7. Târgovişte 1421 Noembrie 21. Privilegiul comercial al lui Radu-vodă, pentru Braşoveni, reînoindu-le privilegiile anterioare . . . . „ 10

No. 8. Radu vodă scuteşte pe Braşoveni de plata vămii la Câmpulung, cum fusese pe timpul lui Mircea vodă cel Bătrân . . . . „ 12

No. 9. Porunca lui Radu vodă către „Ţarul Alexandru" ca să oprească pe vameşul său din Rucăr de a luà Braşovenilor mai mult peste privilegiul comercial ce dânşii au cu Ţara-Românească. Tot aşa ordonă şi vameşilor din Cetatea Dâmboviţei „ „

No. 10. Târgovişte, 1420 Octomvrie 23. Dan vodă reînoeşte şi confirmă Braşovenilor privilegiile vamale ce au avut în Ţara-Românească dela ceilalţi domni strămoşi ai săi . . . . „ 13

No. 11. Porunca lui Dan vodă către vameşii dela Dâmboviţa şi dela Rucăr ca să observe privilegiul vamal de pe timpul lui Mircea vodă acordat Braşovenilor „ 15

No. 12. Porunca lui Dan vodă către vameşii dela Prahova ca să observe privilegiul vamal de pe timpul lui Mircea vodă acordat Braşovenilor . . . . pag. 16

No. 13. Dan vodă ceartă pe Braşoveni, că iau vamă la „Cetate" . . . . . . „ 17

No. 14. Târgovişte (1424) Noembrie 10. Privilegiul vamal al lui Dan vodă pentru Braşoveni . . . . „ 18

No. 15. Porunca lui Dan vodă către vameşii din Dâmboviţa şi din Rucăr în privinţa Braşovenilor . . . . „ 21

No. 16. Dan vodă către Braşoveni în privinţa avutului şi sculiştelor lui Stoica şi că a făcut pace, probabil, cu Turcii . . . . „ 22

No. 17. Argeş. Fără dată. Dan vodă către Braşoveni pentru năpăstuirile ce fac părcălabii din cetatea Turcşori (Bran) . . . . „ „

No. 18. Târgovişte, 1431 Ianuarie 30. Privilegiul vamal al lui Dan vodă pentru Braşoveni reînoind privilegiul lui Mircea vodă cel Bătrân . . . . „ 23

No. 19. Târgovişte 1431, Ianuarie 30. Privilegiul vamal al lui Dan vodă pentru Braşoveni, reînoind privilegiul lui Mircea vodă cel Bătrân. (Duplicatul privilegiului de sub no. precedent) . . . . „ 26

No. 20. Porunca lui Dan vodă către târgurile şi vămile din Ţara-Românească în privinţa concesiunilor vamale acordate Braşovenilor . . . . „ 27

No. 21. Alexandru-Aldea ceartă pe Braşoveni pentru necredinţă şi pentru că adăpostesc la dânşii pe vrăşmaşii săi . . . . „ 28

No. 22. Alexandru-Aldea porunceşte lui Bratul Sumarinov ca să înapoieze un cal ce luase lui Lalu . . . . „ 29

No. 23 Alexandru-Aldea vesteşte pe Braşoveni despre mişcările oştilor turceşti la Dunăre şi să fie gata a-i veni în ajutor . . . . „ 30

No 24. Alexandru-Aldea cheamă pe Braşoveni să-i vină grabnic în ajutor contra Turcilor . . . . „ „

No. 25. Alexandru-Aldea cheamă pe Braşoveni ca să vină grabnic în ajutor contra Turcilor . . . . „ 31

No. 26 Alexandru-Aldea vesteşte Braşovenilor sosirea unui corp de oaste moldoveană şi le cere să-i trimită arme . . . . „ 32

No. 27. Alexandru-Aldea se plânge Sibienilor că-l bănuesc a se fi dat în partea Turcilor . . . . „ „

No. 28. Buzău. Fără dată. Alexandru-Aldea comunică nadrăşpanului şi lui Ştefan Razgonyi, şpanul Timişoarei. că Turcii au să intre în Ardeal şi cu dânşii va veni şi oastea lui; dar şpanul să trimită armata şi pe Celapi, căci el va face ca jumătate oastea turcească să treacă la Celapi . . . . „ 33

No. 29. Alexandru-Aldea trimite la Braşov pe boerul Neagoe ca să fie de faţă la judecata unor oameni din Ţara-Românească . . . . „ 35

No. 30. Alexandru-Aldea roagă pe Braşoveni ca să dea un om spre a însoţi la Oradea pe trimisul său, boerul Petru Man . . . . „ 36

No. 31. Alexandru-Aldea roagă pe Braşoveni a-i trimite pe boerul său Antonie „ 37

No. 32. Alexandru-Aldea mustră pe Braşoveni pentru protecţiunea ce dau pribegilor . . . . „ „

No. 33. Alexandru-Aldea ordonă Boruşanilor ca să lase jupânului Voicu vechia sa ocină . . . . pag. 38

No. 34. Alexandru-Aldea trimite la Braşoveni pe sluga sa Dieniş . . . . . „ 39

No. 35 Vlad vodă Dracul mustră pe Braşoveni fiindcă au gonit şi prădat pe nişte slugi ale sale, pe când el este însărcinat de Rege ca să supravegheze acea margine şi să oprească pe Braşoveni de a avea pace cu Ţara-Românească fără voia lui . . . . „ „

No. 36. Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor că Impăratul l-a autorizat să bată monedă . . . . „ 40

No. 37 Vlad vodă Dracul mustră pe Braşoveni că introduc aramă la Aldea (= Alexandru vodă) şi la Albul (în Ţara-Românească); exportul aramei fiind interzis, arama trebue adusă la haraghia (monetăria) regească. Moldovenii ce se află în Transilvania trebue să fie prinşi şi închişi până ce vor veni solii săi din Moldova. „ 41

No. 38. Vlad vodă Dracul permite Braşovenilor ca să facă negoţ cu ducaţi vechi în Ţara Ungurească şi în Ţara-Românească, afară de Bârsa. . . . . „ 42

No. 39 Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor ca să lase pe sluga sa Vlad a prinde şi a jefui în Transilvania pe Moldoveni, căci Moldovenii au predat vrăjmaşilor săi Aldea şi Albu pe un credincios al său şi au luat avutul său din Moldova. „ 43

No. 40. Vlad vodă Dracul cere Braşovenilor să-i trimită arme şi oaste ca să alunge pe Aldea care s'a dus la Turci să-i aducă în ţară . . . . „ 44

No. 41 Vlad vodă Dracul cheamă pe Braşoveni în ajutor contra lui Alexandru Aldea vodă din Ţara-Românească . . . . „ 45

No. 42. Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor că Sibienii au lepădat vechii ducaţi şi că nici Braşovenii nu trebue a se mai servi cu dânşii. Le cere a-i trimite la Cohalm o căruţă ce comandase să i se facă în Braşov . . . . „ „

No. 43 Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor ca să lase pe slugile sale a prinde şi a prăda pe Moldoveni, ori unde i-ar afla în Transilvania . . . . „ 46

No. 44 Vlad vodă Dracul trimite în solie la Braşoveni pe Ionăş Vlahul . . . „ 47

No. 45 Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor să nu lase pe nimeni a trece în Ţara-Românească fără voia lui Ioanăş Vitez; aminteşte şi de afacerea unei case a lui Haneş Lăcarul (meşterul de arcuri) . . . . „ „

No. 46. Vlad vodă Dracul trimite cu afaceri la Braşoveni pe sluga sa Sinu „ 48

No. 47. Merghindeal, fără an, Octomvrie 7. Vlad vodă Dracul trimite la Braşoveni pe Viteaz Ianoş cu veşti dela Impărat şi le cere ajutor în întreprinderile sale . . „ 49

No. 48. Vlad vodă Dracul autoriză pe Braşoveni a se împăca sau cu Moldovenii sau cu Muntenii, după cum vor găsi ei de cuviinţă, dar să nu ducă acolo bani răi sau aramă. La caz de războiu cu dânşii el va înştiinţa pe Braşoveni cu o săptămână mai înainte . . . . „ 50

No. 49. Iulie 3. Vlad vodă Dracul comunică Braşovenilor că le permite negoţul liber în Ţara-Românească, unde nu pot însă importa ducaţi, nici exporta argint, aramă sau florini. . . . . „ „

No. 50. Vlad vodă Dracul trimite la Braşoveni în afaceri pe jupânul Spanopul „ 51

No. 51. Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor ca să se întoarcă slugei sale Martin averea ce se află la Pati Ianăş . . . . „ 52

No. 52. Vlad vodă Dracul vesteşte pe Braşoveni că are să vină soţia lui Boicu spre a luà sculele ce aveà domnul acolo . . . . pag. 52

No. 53. Vlad vodă Dracul trimite în solie la Braşoveni pe sluga sa Radu . . „ 53

No. 54. Târgovişte, 1437 Aprilie 8. Privilegiul vamal al lui Vlad vodă Dracul pentru Braşoveni . . . . „ „

No. 55. Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor să plătească o datorie ce au către jupânul Sarandin . . . . „ 55

No. 56. Vlad vodă Dracul ameninţă pe Braşoveni pentru ca să silească pe Patai Ianăş a restitui jupânului Sarandin o datorie de bani . . . . „ 56

No. 57. Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor ca să silească pe Surva, care fugise acolo cu averea boerilor Stanciu şi Constandin, să o restituească; altfel vor pierde Braşovenii . . . . „ „

No. 58. Vlad vodă Dracul ameninţă cu foc şi sabie pe Braşoveni, dacă într'o săptămână nu vor înapoia lucrurile ce s'au luat unui om al său anume Zanvel . . „ 57

No. 59. Vlad vodă Dracul ameninţă cu răzmiriţă pe Braşoveni pentrucă adăpostesc acolo pe hoţii de cai . . . . „ 58

No. 60. Vlad vodă Dracul porunceşte lui Stoica Harsean şi tuturor boerilor olteneşti ca să nu vateme pre cei cari vin din Ungaria cu mărfuri . . . . „ 59

No. 61. Vlad vodă Dracul trimite pe spătarul său Dragotă ca să execute pe Braşoveni a-i restitui 200.000 asprii, ce i se furase de către o slugă a lui Albu; la caz contrariu, ameninţă cu răsmiriţă . . . . „ „

No. 62. Vlad vodă Dracul se plânge Braşovenilor pentru nedreptăţile ce părcălabii dela Cetate fac supuşilor săi . . . . „ 60

No. 63. Vlad vodă Dracul se plânge lui Ioan Hunyad, voevodul Transilvaniei, de năpăstuirile ce vameşii din Bran fac supuşilor săi . . . . „ 61

No. 64. Vlad vodă Dracul înştiinţează pe Braşoveni că a reluat dela Turci o cetate pe care o reconstrueşte, şi cere arme şi silitră ca s'o întărească . . . . . „ 62

No. 65. Vlad vodă Dracul către Braşoveni în afacerea unui om care nu e vinovat, şi pentru trimiterea la dânşii în solie a jupânului Mihai . . . . „ 63

No. 66. Vladislav vodă se plânge Braşovenilor că Ion Corvin, guvernatorul Ungariei i-a luat „dreapta sa moşie şi ţărişoară Făgăraşul şi Amlaşul; cu capul său, el nu va lăsa ale sale cu ruşine să pearză“ . . . . „ „

No. 67. Vladislav vodă scrie Braşovenilor în afacerea unor porci, şi le deschide drumul Prahovei pentru comerciu . . . . „ 65

No. 68. Vladislav vodă ceartă pe Braşoveni pentru oprirea unor arme cumpărate acolo . . . . „ „

No. 69. Vladislav vodă scrie Braşovenilor şi Râjnovenilor de rândul unor oi luate din Dragoslavele . . . . „ 66

No. 70. Vlad vodă Ţepeş trimite la Braşoveni pe un boer al său şi slugă Ion Polivar şi cere ca ei să alunge dela dânşii pe Mihail logofătul şi pe Pardo, vrăjmaşii săi . . . . „ 67

No. 71. Rucăr (fără an), Decembrie 1. — Vlad vodă Ţepeş înştiinţează pe Braşoveni despre legătura ce a făcut cu Mihai Szilágyi ca să aibă pace cu Braşovul cât timp va avea şi el cu acest oraş . . . . „ 68

No. 72. Decemvrie 8. Vlad vodă Ţepeş către Braşoveni ca să înapoeze unui supus al său Dumitru oţelul sau banii . . . . pag. 69

No. 73. Vlad vodă Ţepes porunceşte vameşilor dela Rucăr ca unul din ei să plece îndată la Braşov ca să desmintă o veste despre Turci şi să asigure pe Braşoveni că solul ce voiseră a trimite poate veni în pace la dânsul . . . . „ „

No. 74. Dan vodă şi soţia sa cer Braşovenilor ca să le înlesnească mijloacele de trai . . . . „ 70

No. 75 Dan vodă scrie Braşovenilor despre cruzimile lui Drăculea (Vlad Ţepeş) şi despre poprirea mărfurilor ce neguţătorii din Ţara-Românească aveau în Braşov . . . . „ 71

No. 76. Dan vodă cere Braşovenilor ca să-l ajute cu arme şi haine pentru oamenii săi ca să ocupe tronul Ţării-Româneşti . . . . „ 72

No. 77. Radul vodă cel Frumos scrie Braşovenilor că boerii pribegi: Mihai, Stan, Mircea, Stoica şi Mânzea pot să se întoarcă în ţară; iar dacă nu vor voi, atunci Braşovenii să-i prinză şi să-i trimiţă, ca pe nişte necredincioşi ai domnului. De asemenea să reţină pe soţia lui Oprea logofătul şi averea ei, care aparţine Ţării-Româneşti . . . . „ 73

No. 78. Radu vodă cel Frumos roagă pe Braşoveni ca să scutească de vamă cumpărăturile ce va face pentru dânsul sluga sa Frâncu . . . . „ 74

No. 79. Fără an. Februarie 19. Radul vodă cel Frumos aminteşte Braşovenilor de o datorie de 15500 florini luaţi dela neguţătorii romani, din care sumă au plătit numai 4000 florini în timpul lui Vlad vodă (Ţepeş). Braşovenii, dacă vor plăti datoria, domnul le promite liberul comerţ în ţară. Trimite sol pe Costandin, grămăticul domnesc . . . . „ 75

No. 80 Bucureşti, 1470 Martie 6. Cartea Radului vodă cel Frumos către Braşoveni pentru comerţul liber al Braşovenilor în Ţara-Românească şi al Românilor în Ardeal şi Ungaria . . . . „ 76

No. 81. Radul vodă cel Frumos scrie Braşovenilor ca să înapoeze jupâniţei Prea, sora lui Dragomir vornicul şi soţie a jupânului Nan, averea ce lăsase în mâinile lui Chiver Paul . . . . „ 77

No 82. Radul vodă cel Frumos se plânge Braşovenilor că au jefuit şi alungat pe pribegii din Ţara-Românească cari fugiseră acolo din cauza Turcilor . . . . . „ 78

No. 83. Radul vodă cel Frumos către Sibieni că el a oprit pe oamenii săi de a mai trece acolo în ţara Ungurească din cauza pagubelor ce Ghiurcău vameşul a făcut unor supuşi ai săi . . . . „ 79

No. 84. Basarab vodă (Laiotă) scrie Braşovenilor că pot umbla liber cu neguţul lor în Ţara-Românească. Ştefan vodă (domnul Moldovei) vine cu toate oştile lui în ajutorul său; să trimiţă şi ei armată ca să stea împreună cu dânsul contra Turcilor şi contra vrăjmaşilor lui . . . . „ 80

No. 85. Februarie 8 Basarab Laiotă trimite sol la Braşoveni şi la Batori Ştefan pe Dimitrie Postelnicul . . . . „ 82

No. 86. Iunie 26. Basarab Laiotă către Braşoveni că s'a dus la Sultan şi a făcut pace; le trimite ca sol pe Cârstian portar . . . . „ 83

No. 87. Basarab Laiotă se plânge Braşovenilor că au oprit pe un sol al său, ceeace nu se face nici la Turci, la cari acum umblă liberi solii lui Ştefan Vodă (Domnul Moldovei) . . . . „ „

No. 88. Basarab Laiotă către Braşoveni ca să nu ia vamă pentru scuturile şi arcurile ce a trimis să-i cumpere acolo sluga sa Proica . . . . pag. 85

No. 89. Basarab Laiotă se plânge Braşovenilor că părcălabii din Bran au jefuit pe Neacşul şi Ilie, luându-le 200 de bogăsii . . . . „ „

No. 90. Basarab Laiotă trimite în solie la Braşoveni pe jupân Horga . . . „ 86

No. 91. Basarab Laiotă trimite în solie la Braşoveni pe Badea Vornicul şi Drăghici Spătarul . . . . „ 87

No. 92. Târgovişte, 1475 Iulie 11. Basarab vodă, fiul lui Dan vodă, întăreşte Braşovenilor privilegiile din zilele părintelui său Dan şi a celorlalţi predecesori ai săi . . . . „ „

No. 93. Februarie 1. Basarab Laiotă trimite în solie la Braşoveni pe Tudor şi pe Negre vistierul . . . . „ 89

No. 94. Basarab Laiotă către Braşoveni ca să îndemne pe pribegi a veni pe la casele lor, iar cei cari nu vor voi să vină, să fie alungaţi de acolo, căci Braşovenii ştiu cât rău i-au făcut acei pribegi . . . . „ „

No. 95. Basarab Laiotă scrie Braşovenilor că în Bucureşti a sosit un negustor turc, prieten al său, şi că dacă cineva are ceva să cumpere, să trimiţă pe un om a face tocmeală cu Turcul la Bucureşti . . . . „ 90

No. 96. Basarab Laiotă către Braşoveni ca să-l scutească de vamă pentru nişte fer şi nişte arme ce a trimis pe Bucur şi pe Cernat ca să-i cumpere. Ameninţă pe Braşoveni că va opri de a trece la ei orice marfă, dacă dânşii vor continua să oprească exportul fierului, armelor, etc. „ 91

No. 97. Basarab Laiotă roagă pe Braşoveni ca să petreacă cu cinste pe popa Costea, căci domnul voieşte a-l pune la o biserică în Ţara-Românească . . . . . „ 92

No. 98. Basarab Laiotă se plânge Braşovenilor de ostilităţile lor, pe când dânsul trăeşte bine cu regele şi cu Sibienii . . . . „ 93

No. 99. Basarab Laiotă se plânge Braşovenilor că ei îi opresc scuturile, arcele, fierul şi orice armă şi toate mărfurile . . . . „ 94

No. 100. Braşov, 1476 Octombrie 7. Privilegiul vamal al lui Vlad vodă Ţepeş pentru Braşoveni, reînoind legea veche dela marele Mircea vodă . . . . „ 95

No. 101 Târgovişte, fără an, Noembrie 8. Vlad vodă Ţepeş vesteşte pe Braşoveni că a gonit pe vrăjmaşul său Laiotă, care a fugit la Turci. Trimite ca sol la Braşov pe jupân Rătundul . . . . „ 97

No. 102 Vlad vodă Ţepeş vesteşte pe Braşoveni că i s'a închinat toată ţara şi toţi boerii şi că li s'a deschis drumurile de negoţ pretutindeni . . . . „ „

No. 103 Vlad vodă Ţepeş scrie Braşovenilor că le-a trimis în dar câţi-va boi şi câteva vaci spre a-i împărţi între dânşii . . . . „ 98

No. 104. Vlad vodă Ţepeş trimite în misiune la Braşoveni pe Stoica armaşul. „ 99

No. 105. Vlad vodă Ţepeş scrie Braşovenilor pentru marfa ce o are Stoica armaşul la Chever Paul. . . . . „ „

No. 106. Vlad vodă Ţepeş scrie Braşovenilor că ori-cine doreşte a servi în armata sa, fie Ungur, fie Săcui, ori Român, poate veni, soldă însă nu le poate plăti. „ 100

No. 107. Vaslui, fără an, Martie 13. Basarab voevod, fiul lui Basarab, către Cârste Roşu şi birăul din Braşov, şi către toţi Braşovenii, că el este viu şi sănătos şi mare, şi că speră a căpăta ţara părintelui său. Le trimite în solie pe sluga sa Cârstea. . . . . „ 101

No. 108. Un domn necunoscut (poate Basarab cel Tânăr) către Braşoveni că a trimis la ei pe Bratu, pe Voico şi pe Filce în afacerea acelor boeri hitleni cari se află acolo şi cari au venit cu Turcii şi l-au alungat; averea lor să se dea celor trei boeri amintiţi . . . . pag. 102

No. 109. Basarab vodă cel Tânăr către Braşoveni ca să lase a trece prin ţara lor pe toţi voinicii cari voesc a sluji regelui. . . . . „ 103

No. 110. Basarab voevod, fiul lui Basarab (adică Basarab cel Tânăr) către Braşoveni, că ori-ce pârgar trimis de ei în solie poate veni şi a se întoarce liber. „ „

No. 111. Basarab vodă cel Tânăr scrie Braşovenilor că le-a fost prieten atât pe timpul când petrecea în mijlocul lor, cât şi atunci când a fost ţinut la Turci; acum, urcându-se pe tronul Ţării-Româneşti, le trimite în solie pe sluga sa Vlad şi pofteşte să trimită şi dânşii sol pentru a se întocmi libertatea comercială între amândouă ţările . . . . „ 104

No. 112. Basarab voevod cel Tânăr scrie Braşovenilor că oamenii lor pot merge cu negoţ în Ţara-Românească, dar să permită şi ei negustorilor români ca să se bucure de aceeaşi libertate . . . . „ 105

No. 113. Basarab voevod cel Tânăr scrie Braşovenilor că le-a dat carte de credinţă pentru negoţ liber în Ţara-Românească, dar şi dânşii să dea asemenea carte pentru negustorii români cari merg la ei în ţară. . . . . „ 106

No. 114. Basarab vodă cel Tânăr scrie Braşovenilor că a trimis pe boerii Neagu şi Stanciul în solie la rege pentru pace; să-i însoţească şi un sol din partea lor; îi mustră pentru că ţin printre dânşii pe vrăjmaşii săi; le dă în fine vestea despre luarea cetăţilor Kroja, Drivasto, Alessio şi Jabiiak de către Turci. . . . . „ 107

No. 115. Basarab voevod cel Tânăr scrie Braşovenilor că nu poate trimite sol la Battori, până ce acesta nu-i va da carte de credinţă (salvconduct) ca să meargă oamenii lui liber la dânsul. Trimite ca sol la ei pe Gaşpar. . . . . „ 108

No. 116. Basarab voevod cel Tânăr scrie lui Battori Ştefan că bucuros primeşte ca oamenii din Ungaria să umble liber cu negoţul în Ţara-Românească, iar supuşii săi să se bucure de aceeaşi libertate în Ungaria. Condiţiunea ce pune însă este ca Battori să gonească pe vrăjmaşii săi de acolo. . . . . „ 109

No. 117. Basarab voevod cel Tânăr mulţumeşte Braşovenilor că au prins pe nişte hoţi de cai şi cere ca să li se taie capetele, iar caii să fie înapoiaţi celor în drept. . . . . „ 110

No. 118. Basarab vodă cel Tânăr arată Braşovenilor ce servicii le-a făcut până acum, cum a oprit pe Alibeg ca să nu vină asupra-le şi l-a îndreptat spre Sibiu; cum aci l-a sfătuit ca să nu jefuiască ţara lor, fiind-că deja o pustiise dânsul; cum, în fine, el este gata de a da pentru dânşii totul până la cămaşă, numai să gonească pe vrăjmaşii săi dintre dânşii; căci altfel el însuşi va veni acolo ca să prădeze pe Braşoveni . . . . „ 111

No. 119. Basarab voevod cel Tânăr ceartă pe Braşoveni de ce ţin între dânşii pe vrăjmaşii săi, căci aceştia sunt vrăjmaşii întregii creştinătăţi: ei au adus pe Vlad vodă asupra lui Vladislav vodă şi l-au tăiat; de la Vlad vodă a fugit la Turci şi a adus pe Sultan în Ţara-Românească de a jefuit-o; apoi tot ei au dus pe Ese-beg asupra Moldovei de a prădat-o; apoi cu Laiotă au adus pe Sultan în Moldova şi au prăpădit-o; pe Ali-beg la Nicopoli, îndemnându-l asupra Ungurilor. Le cere ca să i se întoarcă totul până la un fir de păr; Battori şi dânşi să trimeată soli ca să jure împreună cu dânsul pentru pace şi credinţă, şi aşa repede să fie cea-ce are să fie. „ 112

No. 120. Basarab voevod cel Tânăr scrie Braşovenilor să facă a i se înapoia vistieria, porfira şi tot ce este al său, dacă vor să aibă pace; de asemenea, să libereze pe popa din Zărneşti cu feciorii lui, căci nu sunt în nimica vinovaţi. . . . „ 114

No. 121. Proclamaţiunea lui Basarab vodă cel Tânăr către falnogii, sătenii şi supuşii din ţara Bârsei, spunându-le că tot răul ce li s'a întâmplat vine dela Udrişte şi dela domnul său Laiotă, şi îi asigură că vor avea pace şi bine dela Turci, numai să stăruiască a i se înapoia averea şi a nu mai asculta de 2—3 oameni din Braşov, pe care i-a pus Laiotă la masă. . . . . pag. 115

No. 122. Basarab voevod cel Tânăr către Braşoveni că s'a trudit pe lângă Ali-beg ca să nu prădeze ţara lor prea mult; şi le zice ca să trimiţă la domnia sa cât mai curând nişte pârgari buni şi să lase pe oameni lor să vină liber cu comerţul. „ 117

No. 123. Basarab voevod cel Tânăr către Braşoveni ca să întoarcă tot ce au luat de la Popa Ivan şi dela feciorii lui; altfel va năpusti cu şi foc sabie Zărneştii şi Tohanul. . . . . „ 118

No. 124. Basarab voevod cel Tânăr scrie Braşovenilor că oamenii lor pot veni cu negoţ în Ţara-Românească, precum şi neguţătorii români se pot duce liber la Braşoveni. . . . . „ 119

No. 125. Basarab voevod cel Tânăr scrie slugii lui Battori Ştefan şi Braşovenilor că, deşi a trimis lui Battori catastihul visteriei luate şi a liberat din fiare pe robii făcuţi de dânsul, Battori însă îi cere bani de rescumpărare pentru soţia sa; el nu va da nici măcar doi bani roşii; pe robii liberaţi i-a pus la muncă mai mare şi înferecare; dacă soţia sa va fi liberată, va libera şi el pe fiica lui Laiotă şi pe Ioana, căci pe acele neamuri el le-a prins pentru hitlenie. . . . . „ 120

No, 126. Basarab voevod cel Tânăr scrie doamnei Mariei că se bucură de vestea ca a fost scoasă din mâinile vrăjmaşului său (Laiotă) şi că Battori Ştefan a luat-o drept fiică a lui. Ii recomandă să stăruiască de tatăl ei adoptiv Battori şi de pârgarii Braşoveni ca să o trimiţă în ţară cât mai curând. . . . . „ 122

No. 127. Basarab voevod cel Tânăr trimite pe Dragomir la Doamna Maria cu vorbele sale. . . . . „ 123

No. 128. Basarab voevod cel Tânăr trimite Doamnei Mariei pe Iuga şi pe Moş cu cuvintele sale. . . . . „ 124

No. 129 Basarab voevod cel Tânăr trimite pe Petru cu vorbele sale la Doamna Maria. . . . . „ „

No. 130. Basarab voevod cel Tânăr scrie Braşovenilor ca să prindă pe slugile sale Vintila logofătul şi Caloian, cărora el le dăduse 60.000 aspri ca să-i cumpere mai multe lucruri, iar dânşii, în loc să i le aducă, le-au dat vrăjmaşului său Vlad Călugărul, pe care Braşovenii trebue numai decât să-l alunge din mijlocul lor. . . „ 125

No. 131. Basarab Voevod cel Tânăr către Braşoveni că Battori Ştefan este cu dânsul în pace şi în bine şi că i-a trimis pe o slugă a lui ca să însoţească pe solii săi la rege. . . . . „ 126

No 132. Septembrie 13. Basarab voevod (cel Tânăr) către Braşoveni că s'a făcut pace, că pe solul regelui l-a petrecut cu cinste şi că le trimite în solie pe credinciosul său boer Vintilă stolnicul. „ 127

No, 133. Februarie 28. Basarab voevod cel Tânăr se plânge Braşovenilor că, deşi dânsul i-a apărat de Turci iar cu Ştefan Battori are pace şi jurământ, totuşi pribegii, vrăjmaşi ai săi. se ridică din mijlocul lor, se duc în Moldova cu Secuii şi-i fac stricăciuni în ţară. Trimite sol la Braşov pe Piper stolnicul . . . . „ 128

No. 134. Basarab voevod cel Tânăr către Braşoveni ca să-i trimiţă doi zidari buni, unul care să ştie să învelească cu olane, şi celalalt care să-i facă o mânăstire de cărămidă şi piatră. . . . . „ 129

No. 135. Basarab voevod cel Tânăr trimite la Braşoveni pe Oprea grămăticul cu cărţi către dânşii şi către vice-voevod. . . . . pag. 130

No. 136. Basarab voevod cel Tânăr trimite în solie la Braşoveni pe credinciosul şi cinstitul şi marele său boer, pe jupânul Neagu. . . . . „ 131

No. 137. Basarab voevod cel Tânăr scrie Braşovenilor să trimiţă oameni cum se cade, iar nu cum i a trimis până acum, ca să întocmească pace cu dânşii . . . „ „

No. 138. Basarab voevod cel Tânăr scrie „dulcelui şi bunului său prieten jupânului Hanăş Creţul şi jupânului Paul" din Braşov în privinţa vrăjmaşilor săi, pe cari Braşovenii nu vor să-i alunge; îi vesteşte despre luarea oraşelor: Scutari, Kroja, Drivasto, Alessio şi Jabiiac. . . . . „ 132

No. 139. Basarab voevod cel Tânăr se plânge Braşovenilor că ei iau marfa neguţătorilor români şi nu plătesc la termen, nici îi lasă a vinde altor neguţători din Ungaria; marfa fiind cumpărată de la Turci, domnul este silit să dea legaţi pe neguţătorii români Turcilor. Afară de aceasta, Braşovenii au ridicat vămile. Domnul hotăreşte ca neguţătorii braşoveni să vină la hotar ca să ia marfă. . . . . „ 134

No. 140. Basarab voevod cel Tânăr trimite în solie la Braşoveni pe Staico. . „ 135

No. 141 Basarab voevod cel Tânăr trimite în solie la Braşov pe Dan şi pe Vâlcea. . . . . „ 136

No. 142. Basarab voevod cel Tânăr trimite în solie pe o slugă a sa la Braşoveni. „ „

No. 143. Basarab voevod cel Tânăr trimite în solie la Braşoveni pe sluga sa Ivan. . . . . „ 137

No. 144. Basarab voevod cel Tânăr scrie Braşovenilor că a trimis acolo pe Andrea ca să cumpere sculiştele şi să plătească datoria lui Petriţă „părintele său după duhul sfânt". . . . . „ „

No. 145. Basarab voevod cel Tânăr către Braşoveni în afacerea mărfii lui Petriţii din Târgovişte pe care a lăsat-o unui om din Braşov. . . . . „ 138

No. 146. Poiana pe Jiu, Maiu 14. Basarab voevod cel Tânăr trimite în solie la Braşoveni pe Albu. . . . . „ 139

No. 147. Septembrie 11. Basarab voevod cel Tânăr scrie Braşovenilor să-i cumpere două leagăne mari şi bune şi zece mese de lemn rotunde şi să i le trimiţă într'o săptămână . . . . „ 140

No. 148. Bucureşti, Aprile 14. Basarab voevod cel Tânăr scrie Braşovenilor să restitue omului său Rădilă averea ce-i luase pe nedrept. . . . . „ „

No. 149. Basarab voevod cel Tânăr trimite un ultimatum Braşovenilor, ca în termen de 5 sau 6 zile să i se înapoieze averea luată şi să nu mai sprijine pe Laiotă, căci Sultanul l-a autorizat să facă pace cu regatul Ungariei. Altfel nu va mai opri pe Turci ca să vină asupră-le . . . . „ 141

No. 150. Basarab voevod cel Tânăr către Braşoveni, că pe Rătundul l-a trimis la Battori Ştefan, iar pe Dragomir l-a însărcinat să-i cumpere hamuturi pentru 40 cai, ca să le facă dar Sultanului. Cere din nou a i se înapoia averea ce se află acolo. . . . . „ 142

No. 151. Basarab voevod cel Tânăr cere Braşovenilor să alunge din mijlocul lor pe vrăjmaşul său (Laiotă) şi să vestească de aceasta şi pe Battori Ştefan. Turcii au bătut pe Unguri la Smederevo şi în Bosnia. . . . . „ 144

No. 152. Târgoviște. — Vlad vodă Călugărul vestește Brașovenilor că a alungat pe vrăjmașul său (Țepeluș) peste Dunăre și că Turcii se duc spre mare; roagă a înștiința despre aceasta pe Ștefan Battori . . . . pag. 145

No. 153. Vlad vodă Călugărul scrie Brașovenilor că despre Țepeluș (Basarab cel Tânăr) nu se știe încă nimic; că țara i s'a închinat și Alibeg a trimis la Poartă pentru ca să-i aducă steag. Ast-fel speră a căpăta strămoșeasca lui țară. . . . . . „ 146

No. 154. Vlad vodă Călugărul către Brașoveni că vrăjmașul său și al lor (Basarab cel Tânăr) a fost ucis de Mehedinți în satul Glogova; trimite soli la dânșii pe Florea și Danciul, și le zice să înștiințeze despre cele întâmplate pe Ștefan Battori . . . . „ 147

No. 155. Vlad vodă Călugărul către Brașoveni pentru o judecată strâmbă de ei făcută lui Rădilă din Câmpulung . . . . „ 148

No. 156. Târgoviște. Iulie. 10 Vlad vodă Călugărul către Brașoveni în urma primirii solilor Paul și Simon, judeţul Râjnovului, îi asigură că pot umblă liber cu negoțul prin toată țara, și că nu e adevărat că ei n'ar putea înainta decât până la Târgșor. . . . . „ 149

No. 157. Vlad vodă Călugărul scrie Brașovenilor pentru calul lui Stroe, reținut pe nedrept, de oare-ce vama a fost plătită . . . . „ 150

No. 158. Vlad vodă Călugărul trimite la Brașov pe Iștvan Pitarul ca să cumpere arcuri, săgeți și tolbe pentru oștenii săi, înștiințând pe Brașoveni despre aceasta. . . . . „ 151

No. 159. Noembrie 15. Vlad vodă Călugărul întărește Brașovenilor privilegiile, de cari ei s'au bucurat sub ceilalți domni și sub frate-său Radul vodă . . . . . . „ 152

No. 160. Târgoviște, Noembre 20. Vlad vodă Călugărul către Brașoveni că Alibeg voește a se împăca cu dânsul; trimite acolo pe jupân Capotă, că între altele să-i spună Brașovenii cât costă un leagăn bun . . . . „ 153

No. 161. Vlad vodă Călugărul, în urma soliei jupânilor Cristea și Hanăș, înștiințează pe Brașoveni că pot umbla liberi cu negoțul în Țara-Românească, care este în pace cu regele, cu Brașovul, cu Bârsa și cu Secuii . . . . „ 154

No. 162. Vlad vodă călugărul către Brașoveni ca să lase a se aduce de acolo în Țara-Românească săgeți, arcuri, spede, scuturi și fer pentru fabricat arme . . „ 155

No. 163. Vlad vodă Călugărul către Brașoveni ca să facă dreptate jupânilor Sinadin și Mihnea pentru o pagubă ce au avut ei acolo . . . . „ 156

No. 164. Vlad vodă Călugărul către Brașoveni pentru niște oameni răi: Tatul Duvalma din Râjnov, Secara și alții, cari s'au făcut tâlhari și au prădat și omorît pe unii din Țara-Românească; cere despăgubire, trimițând în afacere pe Neag paharnicul . . . . „ 157

No. 165. Vlad vodă călugărul mustră pe Brașoveni că năpăstuesc pe supușii săi și a lăsat pe hoți să fure toți caii din Țara-Românească, ceea-ce nu e cu știrea regelui și a lui Ștefan Battori; le amintește în fine răul ce ei au suferit de la Țepeluș (Basarab cel Tânăr) . . . . „ 158

No. 166. Iulie 18. Vlad vodă Călugărul trimite la Brașoveni sol pe Tudor logofătul. . . . . „ 160

No. 167. Vlad vodă Călugărul scrie Brașovenilor în afacerea unor datorii ce prietenul său Dumitru al lui Volata are la Jima și Căliman, și cere ca să prinză pe chezașii acestora . . . . „ 161

No. 168. Vlad vodă Călugărul către Brașoveni ca să facă a se plăti omului său Dumitru Volata o datorie ce are acolo în Brașov . . . . „ 162

No. 169. Vlad vodă Călugărul trimite în solie la Braşoveni pe sluga sa Şimon pag. 162

No. 170. Vlad vodă Călugărul către Braşoveni pentru a se înapoia lui Popa Vlaicul, lui Ilie din Buzău şi lui Duşman nişte bani luaţi pe nedrept de către Iancău husarul . . . . „ 163

No. 171. Vlad vodă Călugărul către Braşoveni în afacerea unor cai furaţi lui Mânzea de către o slugă a lui . . . . „ 164

No. 172. Vlad vodă Călugărul către Râjnoveni în chestiunea omorului unui om, a cărui moarte trebue răscumpărată . . . . „ 165

No. 173. Vlad vodă Călugărul către Braşoveni ca să nu aibă vreo siluire chezaşii sau oamenii săi în afacerea unor oi ale lui Andriaş din Dalnic . . . . . „ 166

No. 174. Vlad vodă Călugărul trimite la Braşoveni pe sluga sa Micul pentru un cal ce are la Hanăş Creţul . . . . „ 167

No. 175. Vlad vodă Călugărul către Braşoveni în afacerea unei mărfi a domnului vândută unor Saşi, cari n'au plătit încă banii . . . . „ 168

No. 176. Vlad vodă Călugărul scrie Braşovenilor în afacerea unor oi şi a unei amenzi luate pe nedrept unui supus al său . . . . „ „

No. 177. Vlad vodă Călugărul scrie Braşovenilor ca să înapoeze lui Nicula şi Manglavit 450 berbeci cumpăraţi din ţara Moldovei . . . . „ 169

No. 178. Vlad vodă Călugărul către Braşoveni ca să judece reclamaţiunea lui Bobul din Sărata, care a fost prădat de Capotă . . . . „ 170

No. 179. Vlad vodă Călugărul către Braşoveni ca să lase a veni la dânsul pe popa Coman şi pe Radul, spre a-i răsplăti pentru binele ce-i făcuseră la nevoe . . „ 171

No. 180. Vlad vodă Călugărul către Braşoveni ca să lase pe un meşter al său să cumpere acolo tot ce va avea trebuinţă pentru meşteşugul său, căci meşterii ceilalţi de acolo îl opresc să cumpere . . . . „ 172

No. 181. Vlad vodă Călugărul trimite la Braşoveni în solie pe fălnogiul din Râjnov „ 173

No. 182. Vlad vodă Călugărul trimite răspuns Braşovenilor prin solul acestora Iacob în afacerile pentru care venise . . . . „ „

No. 183. Vlad vodă Călugărul către schilerii din Dragoslavele pentru luarea unui covor destinat a fi adus în dar judeţului din Braşov . . . . « 174

No. 184. Vlad vodă Călugărul către Sibieni în privinţa unei bătăi suferite de Nicola Marinov dela nişte oameni din Sibiu, şi cere să-i trimiţă ca să-i judece . . . . . „ „

No. 185. Vlad vodă Călugărul înştiinţează pe Sibieni că s'a întors sănătos dela Poartă, unde fusese chemat cu tributul ţării . . . . „ 175

No. 186. Radu vodă cel Mare îndeamnă pe Braşoveni să-i fie cu dreptate şi cu frăţie şi în acelaş timp să-i cumpere un cal vânăt, mare şi frumos pe preţ până la 100 florini. Trimite sol pe Benedict . . . . „ 176

No. 187. Radu vodă cel Mare scrie Braşovenilor că voeşte să fie linişte şi pace între dânşii şi ţara lui, cum a fost şi pe vremea părintelui său Vlad vodă . . . . „ 177

No. 188 Radu vodă cel Mare aminteşte Braşovenilor despre pacea ce părintele său Vlad vodă a avut cu dânşii, iar dacă acum Radu vodă a închis drumurile, cauza este vrăjmaşul său Mihnea, despre care voeşte a şti unde se află în momentul acela. Le trimite ştiri despre Turci, cari unii se duc în ajutor lui Ştefan vodă, alţii cu Mezet-paşa sunt la Brăila . . . . „ 178

No. 189. Radu vodă cel Mare către Braşoveni în afacerea unui Stanciu din Nămăeşti şi a unui alt om, cari au fost năpăstuiţi de dânşii . . . . pag. 180

No. 190. Radu vodă cel Mare vesteşte pe Braşoveni că a fost primit bine de împăratul turcesc şi apoi a fost concediat cu cinste şi cu daruri; trimite la Braşov pe marele stolnic Dragomir ca să aibă cinste şi de la judeţul şi pârgarii de acolo; iar pentru veste bună va veni un alt boer anume Mihail . . . . „ 181

No. 191. Radu vodă cel Mare trimite la Braşoveni pe sluga sa Alexi ca să-i cumpere două care ferecate şi şase haine înblănite . . . . „ 182

No. 192. Radu vodă cel Mare scrie Braşovenilor în afacerea lui Rădilă din Câmpulung cu sasul Blaj din Braşov . . . . „ 183

No. 193. Radu vodă cel Mare scrie Braşovenilor c'a trimis acolo pe Manea pentru afacerea de veşti de la Craiul şi de la voevodul ardelean şi de la solii săi „ 184

No. 194. Radul vodă cel Mare roagă pe Braşoveni să-i comunice despre intenţiunile voevodului ardelean care a venit la Sibiu cu oaste multă şi a pus să se îndrepteze calea la vadul de la Genune . . . . „ 185

No. 195. Radul vodă cel Mare se plânge Braşovenilor pentru nedreptăţile ce sufar neguţătorii români din parte-le; îi ameninţă cu închiderea tuturor drumurilor trecătoare şi le spune că din mijlocul lor s'au ridicat vrăjmaşii şi neprietenii asupra capului său . . . . „ 186

No. 196. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor să lase în pace pe Stanislav, care luând o slugă de acolo din Braşov ca să-l înveţe limba, aceasta slugă s'a turcit şi s'a dus la Hârşova, de unde nu vrea să mai vină . . . . „ 188

No. 197. Radul vodă cel Mare trimite în solie la Braşoveni pe sluga sa Badea „ 189

No. 198 Radul vodă cel Mare trimite în solie la Braşoveni pe jupân Vlaicul „ 190

No. 199. Radul vodă cel Mare cere Bulgarilor din Braşov, ca să pună chezaşi înaintea slugerului Semca că nu vor mai ajută „pe Zagoreanu sau pe alt diavol", şi numai atunci vor putea veni liberi după treburi în Ţara-Românească . . . . . . „ „

No. 200. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor ca să libereze pe omul părcălabului Gherghina, căci pe oamenii cari au falşificat nişte aspri are să-i descopere d-sa şi să-i pedepsească . . . . „ 191

No. 201. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor în afacerea unor bani ce Blüm Hanăş are să dea feciorului lui Hacicu din Râmnic . . . . „ 192

No. 202. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor în chestiunea unuia Neagoe care, având copii cu două femei, una în Braşov şi alta în Ţara-Românească, după moartea lui frate-său tăgădueşte paternitatea copiilor făcuţi cu femeia din Ţara-Românească: să jure atunci acel frate că fiii nu sunt ai lui Neagoe, sau să se jure femeia că ei nu sunt de la dânsul . . . . „ 193

No. 203. Radul vodă cel Mare scrie părcălabilor din Bran ca să trimită unuia Mihai nişte cai ce i se furase . . . . „ 194

No. 204. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor ca să restitue tot ce s'a luat pe nedrept unui supus al său cu numele Dragomir . . . . „ 195

No. 205. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor pentru deţinerea unui cal cumpărat de către un supus al său, precum şi în afacerea lui Nichifor din Argeş . „ 196

No. 206. Radul vodă cel Mare mustră pe Braşoveni pentru omorîrea unor oameni ai săi, şi nu va lăsà neràscumpărat acest omor . . . . „ 197

No. 207. Radul vodă cel Mare cere de la Braşoveni să-i trimiţă un meşter sticlar şi să scutească de vamă ori-ce cumpărături ar face acesta pentru domn . . „ 198

No. 208. Radul vodă cel Mare se plânge Braşovenilor despre supărările ce părcălabul din Bran face Românilor, oprind între altele lui Costea din Târgovişte 20 obezi de fier ce cumpărase din Braşov . . . . „ 199

No. 209. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor ca să-i scutească de vamă pentru nişte cojoace şi postavuri ce a trimis pe sluga sa Alexi ca să le cumpere acolo pentru oamenii curţii sale . . . . „ „

No. 210. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor ca să nu ia vamă pentru cuiele de şindrilă şi de laţuri, ce sluga sa Albu are să cumpere acolo . . . . . . „ 200

No. 211. Radul vodă cel Mare trimite la Braşoveni pe sluga sa Oncea ca să-i cumpere zece bucăţi de săpun . . . . „ 201

No. 212. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor ca să scutească de vamă cinci care cumpărate acolo de sluga sa Alexi . . . . „ 202

No. 213. Radul vodă cel Mare roagă pe Braşoveni ca să permită oamenilor săi Trifu şi Ciocan a face acolo un car ferecat cu obezi mari de maja . . . . . „ „

No. 214. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor în afacerea unui cal luat zălog pentru nişte oi . . . . „ 203

No. 215. Radul vodă cel Mare înştiinţează pe Braşoveni că a priceput cele ce i-au comunicat prin Giurgiu, care are să le spună şi ceva din parte-i . . . . . . „ 204

No. 216. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor ca să trimiţă la Rucăr familia diacului său . . . . „ 205

No. 217. Radul vodă cel Mare către Braşoveni în privinţa unor bani ce soţia lui Vasie din Şchei datoreşte lui Şerbu vornicul . . . . „ „

No. 218. Noembrie 29. Radul vodă cel Mare trimite la Braşoveni pe sluga sa Radul cu veste despre steagul şi pacea ce i-a dat împăratul turcesc ca să-i aducă . „ 206

No. 219. Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor ca, pentru cumpărăturile ce va face acolo prin sluga sa Hârs, să fie scutit de vamă . . . . „ 207

No. 220. Radul vodă cel Mare roagă pe Braşoveni ca să-i găsească un meşter pentru heleştee şi pentru facere de suline . . . . „ 208

No. 221. Mircea vodă către Braşoveni că şi-a dobândit scaunul părintelui său Vlad voevod, că dânşii vor avea pace dela Turci, ca în zilele fratelui său Radu, numai să alunge pe vrăjmaşii săi de acolo . . . . „ 209

No. 222. Mihnea vodă cel Rău se plânge Braşovenilor că au închis drumurile şi ţin pe vrăjmaşii săi în mijlocul lor; vrea să ştie ce voesc să facă oştirile acolo adunate şi unde se află Joju şi voevodul ardelenesc . . . . „ 210

No. 223. Mihnea vodă cel Rău scrie Braşovenilor că la Câmpulung se află eară destulă, unde pot trimite ca s'o încarce . . . . „ 212

No. 224. Mihnea vodă cel Rău către Sibieni înştiinţându-i că a trimis pe slugile sale Mihnea din Târgovişte şi Stoica ca să-i vânză nişte porci ai săi în Sibiu . . „ 213

No. 225. Doamna Voica, soţia lui Mihnea vodă, către Braşoveni în afacerea celor 24 pahare de argint comandate acolo de către soţul său. . . . . „ 214

No. 226. 1511 Sept. 7. Doamna Voica, după moartea soţului său Mihnea vodă, scrie Braşovenilor în chestiunea argintului trimis pentru facerea a 24 pahare aurite ca să fie zestre fiicei sale Ruxanda, şi adevereşte că a primit 23 pahare . . . . „ 216

No. 22 . Mircea vodă, fiul lui Mihnea cel Rău, către Braşoveni în afacerea unor paliale de argint, ca să le dea maicei sale, doamnei Voica . . . . „ 217

No. 228. Mircea vodă, fiul lui Mihnea cel Rău, către maică-sa vitregă, doamna Voica, că a plecat din Braşov şi a ajuns la cetatea Cohalmu . . . . „ 218

No. 229. Mircea vodă, fiul lui Mihnea cel Rău, către maică-sa vitregă, doamna Voica, cerându-i, sub prestare de jurământ al său şi al boerilor săi, să-i dea 300.000 aspri ca să strângă oaste spre a-şi redobândi tronul părintesc . . . . „ 220

No. 230. Kükűllővár (Cetatea-de-Baltă), Ianuarie 22. Mircea vodă scrie Braşovenilor că Ianoş vodă i-a dat ceva arme în Braşov, şi roagă şi pe Braşoveni a-i dărui şi dânşii ceva arme ca să lupte iarăşi în contra păgânilor . . . . „ 222

No. 231. Mircea vodă către Sibieni trimiţând înapoi pe popa Bratul cu vorbele sale, în schimbul scrisorii şi vorbelor ce Sibienii îi trimiseseră prin acel popă . . „ „

No. 232. Neagoe Basarab scrie Braşovenilor în afacerea pribegilor uniţi cu vrăjmaşul său Miloş, fiul lui Mihnea cel Rău . . . . „ 223

No. 233. Neagoe Basarab trimite la Braşoveni pe Radu spătarul ca să ia banii ce domnul dedese unui meşter pentru a-i face nişte ceasornice şi tipare, iar dânşii cheltuiseră banii. Tot de o dată scrie Braşovenilor ca să înapoieze prin acelaş boer banii şi mărgăritarele, ce domnul dedese unui alt meşter de acolo ca să-i facă o salbă: aceasta în cazul când meşterul nu lucrează într'una la acea salbă . . . . „ 225

No. 234. Neagoe Basarab către Braşoveni pentru ca să înapoieze unui om numit Şarpele calul şi 50 aspri luaţi pe nedrept, căci „dacă are cineva datorii, noi nu suntem departe, ci suntem aproape: poartă în poartă“ . . . . „ 226

No. 235. Maiu 27. Neagoe Basarab către Braşoveni cerând liberarea unor oameni arestaţi pe nedrept din cauza unui lotru prins cu un an mai înnainte în Ţara-Românească şi înfierat (însemnat), cum este legea . . . . „ 227

No. 236. Neagoe Basarab către Braşoveni ca să facă a se plăti lui Sava datoriile ce are acolo, căci şi acesta la rândul său este apucat de Turci pentru acele datorii. Mai cere ca să desfacă pe Cheraţa, sora lui Sava, de bărbatul ei Dobromir, „căci nimenea nu fuge de bine, ci de asuprire şi de nevoe fuge“ . . . . . „ 228

No. 237. Neagoe Basarab trimite în solie la Braşoveni pe sluga Alexi . . . „ 230

No. 238. Neagoe Basarab către Braşoveni pentru o datorie a lui Petru din Brăila ce are la femeea Lucăcioaia din Braşov . . . . „ „

No. 239. Neagoe Basarab trimite în solie la Braşoveni pe sluga sa Coman . „ 231

No. 240. Neagoe Basarab trimite în solie la Braşoveni pe Coman portarul . „ 232

No. 241. Febr. 5, Neagoe Basarab trimite în solie la Braşoveni pe Coman portarul . . . . „ „

No. 242. Iulie 21. Neagoe Basarab trimite în solie la Braşoveni pe Coman portarul . . . . „ 233

No. 243. August 9. Neagoe Basarab către Braşoveni în afacerea lui Stan şi Caluţă din Târgşor, cărora li s'a luat toată marfa din pricina unuia Radu; cu acesta cei de sus n'au nici-un amestec . . . . „ „

No. 244. Iulie 9. Neagoe Basarab trimite solie la Braşoveni pe Badea Cotescul . . . . „ 234

No. 245. Neagoe Basarab către Braşoveni, ca să restitue lui Udăbi din Cornăţel şi lui Fere marfa de 2000 aspri ce li se luase pe nedrept . . . . „ 235

No. 246. Ianuarie 25. Neagoe Basarab către Braşoveni în afacerea lui Gheorghe din Târgşor, care are o datorie la nişte oameni de acolo. Domnul numeşte pe Barbul comisul şi pe Sava ispravnici (procuratori), ai lui Gheorghe în acest proces . pag. 236

No. 247. Iulie 7. Neagoe Basarab trimite la Braşov să i se cumpere sfoară de 200 aspri . . . . „ 237

No. 248. Aprilie 14. Neagoe Basarab către Braşoveni, trimiţând o jumătate din suma necesară pentru a-i cumpăra cositor, cealaltă jumătate având a o da la Sf. Petru . . . . „ 238

No. 249. Decembre 18. Neagoe Basarab către Braşoveni în chestiunea unui sfeştnic ce-i era dator unul de acolo ca să-i facă. Va aştepta până la Sf. Gheorghe. „ „

No. 250. Iunie 24. Neagoe Basarab către Braşoveni că va veni acolo Popa Petru din Câmpulung, şi-i roagă să-l lase a umblà liber şi în pace pentru treburile sale . . . . „ 239

No. 251. Neagoe Basarab către Braşoveni în afacerea unui supus al său, căruia ei le luase nişte marfă fără nici-o vină . . . . „ 240

No. 252. Ianuarie 17. Neagoe Basarab către Braşoveni pentru datoria de 6600 aspri ce Dumitru, fiul lui Mălaiu, are să ia de la Stoica Lăţatul şi Voicu Cernea pentru peşte . . . . „ 241

No. 253. Ianuarie 4. Neagoe Basarab către Braşoveni că va trimete în curând 300 florini preţul cositorului. . . . . „ 242

No. 254. Iunie 21. Neagoe Basarab trimete la Braşov pe Tudor vătaful ca să-i cumpere zece roate de căruţă, câte-va hamuri, ştreanguri şi tărniţe (şele de lemn) „ 243

No 255. Iunie 17. Neagoe Basarab trimite în solie la Braşoveni pe sluga sa Sava „ 244

No. 256. Iunie 22. Neagoe Basarab scrie Braşovenilor să trimiţă la 29 Iunie pe un om al lor în muntele mijlociu ca să judece împreună cu trimisul domnului afacerea unor oameni ce s'au sfădit în acea localitate . . . . „ „

No. 257. Neagoe Basarab către Braşoveni ca să libereze pe o slugă a lui Sabin vornicul, care fusese arestat în locul altui om datornic; creditorul n'are de cât să vină înaintea Domnului ca să i se facă dreptate . . . . „ 245

No. 258. Neagoe Basarab trimite la Braşov pe Gheaţă spătarul ca să-i cumpere blăni pentru haine . . . . „ 246

No. 259. Neagoe Basarab scrie Braşovenilor şi tuturor Secuilor, că de acum înainte nimeni din ei să nu mai pască oile sau porcii, nici a prinde peşte în Ţara Românească fără ştirea domniei sale şi fără plata gorştinei . . . . „ 247

No. 260. Neagoe Basarab către Braşoveni în afacerea unor oi luate pe nedrept lui Oprea şi lui Tatul . . . . „ 249

No. 261. Neagoe Basarab către Braşoveni în afacerea lui Stoia şi Stanciul, cari vin acolo cu sluga domnească Negre pentru a li plăti nişte bani . . . . . . „ 250

No. 262. Neagoe Basarab către Braşoveni ca să înapoieze pe un aţigan al lui Semca sulgearul, ce fusese trimis acolo pentru cumpărături şi nu se mai înapoiase „ 251

No. 263. Neagoe Basarab către Braşoveni ca să înapoieze lui Şerb Neagoe şi Radul din Şcopoe 200 porci, luaţi pe nedrept pentru gorştina, pe care ei deja o plătiseră . . . . „ 252

No. 264. Martie 11. Neagoe Basarab trimite în solie la Braşov pe Coman portarul „ 253

No. 265. Piteşti, aug. 27. Neagoe Basarab către Braşoveni pentru nişte bani ce are să ia Dobromir din Câmpulung, carele la randul său este dator neguţătorilor Turci, pe cari domnul i-a gonit din Câmpulung . . . . pag. 253

No. 266. Neagoe Basarab către Braşoveni plângându-se că dânşii au ridicat gloată şi oaste asupra Ţării-Româneşti şi i-au omorît oamenii chiar în mijlocul târgului în Braşov; pentru aceia se va porni şi el în contră-le şi va pustii ţara Bârsei, aşa în cât să nu i se mai cunoască nici locul. Le trimite în solie pe Alexi . . . . . „ 254

No 267. Neagoe Basarab scrie Braşovenilor că a convenit întru toate cele spuse prin solii lor Haniş şi Giurgiu, afară de punctul ca neguţătorii braşoveni să vânză marfă prin toate târgurile şi oraşele din ţară şi să cumpere peşte pe la gârle, ca şi neguţătorii din Ţara-Românească, afară numai de cazul dacă şi Braşovenii vor îngădui această libertate neguţătorilor români . . . . „ 256

No. 268. August 8. Neagoe Basarab către Sibieni în privinţa meşterului Haniş, dacă îl iau pe garanţie pentru o lucrare ce dedese meşterului şi pe care acesta o lăsase neisprăvită . . . . „ 258

No. 269. Februarie 2. Neagoe Basarab către Sibieni ca să facă dreptate lui Dumitru din Bucureşti pentru marfa ce a avut-o la Braşov zălogită şi pecetluită „ 259

No. 270. Neagoe Basarab trimite Braşovenilor veşti despre întâmplările din Turcia . . . . „ 260

No. 271. 1517, Martie 17. Carte de credinţă a lui Basarab voevod cu Ludovic, regele Ungariei, şi privilegiile vamale acordate neguţătorilor Braşoveni . . . . . „ 261

No. 272. Doamna Despina către Braşoveni ca să lase în pace pe sluga sa Andriiaş, trimis în misiune la regele Ungariei . . . . „ 264

No. 273. Ianuarie 7. Theodosie vodă trimite Sibienilor în misiune pe egumenul Iosif de la Argiş . . . . „ 265

No. 274. Theodosie vodă arată Braşovenilor cele de curând întâmplate în ţară dela moartea tatălui său încoace; cum dânsul a fost silit a se duce la Slatina ca să lupte cu vrăjmaşii săi, lăsând la Târgovişte pe dregătorii săi: Radu vornicul şi Boicu pârcălabul; îi roagă să alunge pe vrăjmaşi din mijlocul lor . . . . „ 266

No. 275. Septembrie 27. Theodosie vodă trimite în solie Braşovenilor pe Sava judeţul . . . . „ 268

No. 276. Theodosie vodă către Braşoveni în afacerea judecăţii lui Praja cu Radul de acolo, pentru nişte oi . . . . „ „

No. 277. Maiu 15. Vladislav vodă către Braşoveni ca să dea din oamenii lor pe câţi-va ca să însoţească pe solul său Momce logofătul la vicevoevod; află că vicevoevodul, împreună cu Radu vodă (de la Afumaţi) şi cu toţi pribegii, s'ar fi dus în sus spre Severin . . . . „ 269

No. 278. Dridu, Iulie 29. Vladislav vodă se plânge Braşovenilor de nedreptăţile ce fac boerilor şi supuşilor săi, din cari pe unii i-au omorît; trimite la dânşii în solie pe Momce diacul . . . . „ 270

No. 279. Iulie 2. Vladislav vodă scrie Braşovenilor că, de şi s'a închinat sfintei coroane, craiului şi domnului ardelean, Braşovenii nu lasă pe oamenii lor ca să vină în Ţara-Românească; iar veştile ce-i sosesc de acolo sunt de tot felul . . . „ 273

No. 280. Vladislav vodă scrie Braşovenilor că a trimis acolo pe Stoica şi pe Secarea schilerii că să cumpere una-alta şi cere ca să-i lase să umble liniştiţi şi liberi, cum umblă şi Braşovenii în Ţara-Românească . . . . „ „

No. 281. Vladislav vodă către Braşoveni, intervine în favoarea lui Andrea, frate şi bun prieten al său, pe care dânşii îl arestaseră din cauza unui rău-făcător, pe care vodă îl osândise după lege. Arată că va mijloci pentru dânsul la vicevoevod şi la Ianoş, voevodul Ardealului . . . . pag. 274

No. 282. Bucureşti. Iulie 13. Vladislav vodă către Braşoveni despre credinţa ce poartă coroanei şi regelui unguresc, şi despre nevoia în care s'a găsit de a alunga din ţară pe unii boeri, pe cari acum îi pofteşte ca să vină înapoi . . . . „ 275

No. 283. Ianuarie 19. Radu vodă Bădica arată Braşovenilor cele întâmplate de curând în Ţara-Românească; despre alungarea de pe tron a lui Vladislav şi alegerea sa de către boeri ca domn legitim recunoscut de Poartă, ca şi de rege şi de către Ianoş vodă. Se plânge Braşovenilor că ţin între ei pe vrăjmaşul său Radu vodă (de la Afumaţi) şi-l ajută contra lui . . . . „ 278

No. 284. Radul vodă de la Afumaţi vesteşte pe Braşoveni că a sosit în ţară; că Pârvuleştii împreună cu Badea (adică Bădică Radul vodă), ajutaţi de Turci voesc să se bată cu dânsul; îi roagă să vestească pe toţi puşcaşii şi voinicii din Braşov, Ardeal şi ţara Bârsei, ca să năvălească la Rucăr . . . . „ 281

No. 285. Februarie 2. Radul vodă de la Afumaţi vesteşte Braşovenilor despre omorîrea de către Turci a lui Bădica şi a câtor-va boeri ai săi; îi este teamă ca Secuii şi dorobanţii să nu-l părăsească şi să fugă, pentru că nu are bani să le plătească; de aceea îi roagă să-i trimită bani şi oaste cât pot spre a se mântui de câinii de Turci . . . . „ 282

No. 286. Târgovişte, Ianuarie 27. Radul vodă de la Afumaţi arată Braşovenilor întâmplările ivite în ţară: alungarea lui Vladislav vodă de către Bădica vodă şi tăierea capului acestuia şi a altor zece boeri de către Turci. Roagă a i se trimite o armată în taină, ca la nevoe să se apere şi să nu se închine Turcilor . . . . . „ 284

No. 287. Iulie 27. Radul vodă de la Afumaţi cere grabnic ajutoare de la Braşoveni, la cari trimite în solie pe sluga sa Radul . . . . „ 286

No. 288. Martie 26. Radul vodă de la Afumaţi trimite în solie la Braşov pe jupân Voicu . . . . „ „

No 289. Gherghiţa, Ianuarie 8. Radul vodă de la Afumaţi trimite la Braşoveni în afaceri pe sluga sa Ianciul . . . . „ 287

No. 290. Iulie 26. Radul vodă de la Afumaţi comunică Braşovenilor că logofătul Harvat şi ceilalţi boeri cari au fost cu dânsul în contra vrăjmaşului Mehmet-Beg li sunt credincioşi lor şi domnului, iar familiile şi avutul lor le-a trimis la Sibiu drept chezăşuire a credinţei lor . . . . „ 288

No. 291. Februarie 5. Radul vodă dela Afumaţi roagă pe Braşoveni să-l aştepte două săptămâni pentru plata a 3315 aspri, costul unor jderi, căci acum banii îi sunt de trebuinţă pentru a-i da Turcilor cari au venit cu dânsul . . . . „ 289

No. 292. Decembrie 7. Radul vodă dela Afumaţi scrie Braşovenilor despre un vrăjmaş al său (Vladislav vodă), care s'a ridicat dela Mehedinţi, Pârvu banul l-a bătut şi i-a tăiat capul. Radul postelnicul vine acolo în solie . . . . „ 290

No. 293. Aprilie 8. Radul vodă dela Afumaţi către Braşoveni despre fiul unui boer căzut într'o greşeală; să-i taie nasul şi apoi să-l elibereze. Trimite în misiune la dânşii pe Stan spătarul . . . . „ „

No. 294. Radul vodă dela Afumaţi se plânge Braşovenilor, că au arestat pe nişte slugi ale doamnei Despina şi cere ca să le elibereze, nefiind întru nimica vinovate . . . . „ 291

No. 295. Martie 23. Radul vodă dela Afumaţi trimite în solie la Braşoveni pe Dumitru clucerul . . . . pag. 292

No. 296. Târgovişte, Ianuarie 11. Radul vodă dela Afumaţi scrie Braşovenilor, ca să libereze nişte oameni ce i-au prins stricând şi dărâmând „podurile în Orate" (adică „dela Orăţii"), căci acest lucru n'a fost făcut cu gând rău, ci ca să serve cu slujbă dreaptă domniei sale . . . . „ 293

No. 297. Ianuarie 31. Radul vodă dela Afumaţi scrie Braşovenilor, ca să despăgubească pe Şerbul vornicul de paguba ce i-a pricinuit o femeie a lui Vasie . . „ 294

No. 298. Radul vodă dela Afumaţi către Braşoveni despre trimiterea lui Sava în misiune la dânşii . . . . „ „

No. 299. Iulie 28. Radul vodă dela Afumaţi se plânge Braşovenilor de judecăţile nedrepte ce ei fac supuşilor săi . . . . „ 295

No. 300. Octombrie 18. Radul vodă dela Afumaţi, zis şi Radul vodă cel nou, scrie judeţului şi celor 12 pârgari din Câmpulung în privinţa unor datorii ale lui Ivan al lui Voicu care le-a plătit mai înainte, şi acum cată să i se restitue tot ce-i luaseră din acea parte de peste plaiu . . . . „ 296

No. 301. Iulie 5. Radul vodă dela Afumaţi scrie Braşovenilor ca să scoaţă din temniţă pe Drăgoiu din Cocorăşti, căci este nevinovat şi să-i restitue marfa . . . . „ 297

No. 302. Martie 26. Radul vodă dela Afumaţi trimite pe sluga sa Dumitru la Braşov ca să-i cumpere 12 bucăţi de svită . . . . „ 298

No. 303. Decembrie 17. Radul vodă dela Afumaţi invită la nunta fiicei sale pe judeţul şi pe cei 12 pârgari din Braşov . . . . „ 299

No 304. Mai 11 Radul vodă dela Afumaţi scrie Braşovenilor pentru nişte bani ce are să ia acolo în Braşov jupânul Sava . . . . „ 300

No. 305. Martie 27. Radul vodă dela Afumaţi scrie Braşovenilor despre o datorie ce are Sava din Târgovişte şi cu soţii săi la unul Balint din Braşov . . . „ 301

No. 306. Iunie 3. Radul vodă dela Afumaţi primind în solie din partea Braşovenilor pe Mihai, îl trimite înapoi cu răspunsul . . . . „ 302

No. 307. Ianuarie 8. Radul vodă dela Afumaţi către Braşoveni în chestiunea unei judecăţi pentru averea lui Stroe spătarul . . . . „ 303

No. 308. Târgovişte, Februarie 1. Radul vodă dela Afumaţi către Sibieni că a căpătat din nou domnia, să lase familiile boereşti a se întoarce în ţară şi să piarză pe un lotru ce s'a ridicat printre dânşii împotriva domnului . . . . „ 304

No. 309. August 5. Radul vodă dela Afumaţi mulţumeşte Sibienilor pentru darul ce i-au trimis . . . . „ 306

No. 310. Septembrie 22. Radul vodă dela Afumaţi trimite Sibienilor pe Radul logofătul cu daruri . . . . „ 307

No. 311. Decembrie 11. Radul vodă dela Afumaţi scrie Sibienilor că oricine este volnic să treacă cu vitele sau cu marfa în Ţara-Românească . . . . „ 308

No. 312. Iulie 23. Radul vodă dela Afumaţi trimite la Sibieni pe omul său de credinţă Negoiţă logofătul . . . . „ „

No. 313. Martie 30. Moise vodă trimite în solie Braşovenilor pe jupân Ionaş pitarul ca să-i vestească că s'a urcat pe tron . . . . „ 309

No. 314. Septembrie 10. Moise vodă înştiinţează pe Braşoveni că a trimis pe boeri şi oştile sale în ţinutul Ardealului ca să-l facă a se închina craiului Ianoş. Ii îndeamnă şi pe dânşii a se închina şi a deschide drumurile, pentru ca locuitorii din amândouă ţările vecine să se poată hrăni . . . . pag. 310

No. 315. Iulie 15. Moise vodă trimite la Braşoveni pe Ianoş pitarul în afacerea averii fiilor lui Costea luată pe nedrept de către Begner . . . . „ 311

No. 316. Ianuarie 20. Moise vodă către Braşoveni despre afacerea unor datorii ale lui Balea, Oancea din Târgşor şi Mânăilă acolo la Braşov . . . . „ 314

No. 317. Ianuarie 27. Moise vodă trimite pe sluga sa Sârbul la Braşov ca să cumpere ce-i va trebui, şi roagă pe Braşoveni să nu ceară vamă . . . . „ 315

No. 318. August 1. Moise vodă roagă pe Braşoveni a-i da un tunar şi a scuti de vamă suliţele şi scuturile ce a trimis pe Iacob ca să i le cumpere . . . . . . „ 316

No. 319. Iunie 4 Vlad, fiul lui Vlăduţă vodă, către Braşoveni, trimite pe Rădici marele portar şi pe Dragomir vistierul ca soli, vestind că s'a urcat pe tronul părintesc şi că voeşte a avea legături de pace şi prieteşug cu Braşovul, cum a avut şi părintele său . . . . „ 317

No. 320. Ianuarie 22. Vlad, fiul lui Vlăduţă, către Braşoveni, se plânge pentru prada de 400 oi ce s'a făcut Dragoslăvenilor . . . . „ 318

No. 321. Decembrie 21. Vlad, fiul lui Vlăduţă vodă, către Braşoveni pentru a se plăti oamenilor săi Savu din Târgovişte şi Neacşul din Câmpulung nişte bani ce au să ia de acolo din Braşov . . . . „ „

No. 322. Septembrie 7. Vlad vodă, fiul lui Vlăduţă, ameninţă pe Braşoveni că va veni împotriva lor, dacă nu se vor închina împăratului şi lui Ianoş craiul . . „ 319

No. 323. 1531, Ianuarie 16. Vlad vodă trimite în solie la Braşoveni pe Dragomir spătarul pentru asigurarea de pace şi de credinţă către rege şi către Braşov „ 320

No. 324. Iunie 25. Vlad vodă către Ianoş regele Ungariei că a adus cu armele pe Braşoveni la supunere către rege, şi-l roagă să nu ia Branul dela Braşoveni şi să-l dea la alţi nemeşi Unguri . . . . „ 321

No. 325. Iunie 12. Vlad vodă către Braşoveni în privinţa lui popa Pătru, că i s'ar fi luat multă marfă de către Becner din Braşov . . . . „ 323

No. 326. Septembrie 17. Vlad vodă către Braşoveni ca să libereze doi oameni ce închiseseră pentru un om care fusese vrăjmaş al domnului şi tăiase mulţi boeri de ai domniei sale în timpul lui Moise vodă . . . . „ 324

No. 327. Maiu 6. Vlad vodă către Braşoveni pentru a se plăti lui Roman şi Danciul preţul a doi cai ce au vândut lui Stroe şi Aldea din Râjnov . . . . . . „ 326

No. 328. Noembrie 6. Vlad vodă trimite la Braşoveni pe sluga sa Neag ca să-i cumpere un leagăn, dacă va găsi vre-unul gata; iar dacă nu, atunci să-i tocmească unul la „maistori" . . . . „ 327

No. 329. Iunie 24. Vlad vodă către Braşoveni că nu s'a îndatorat a le răscumpăra paguba de 100.000 aspri făcută de Mehmet beg cu Turcii, când au năvălit în ţinutul Braşovului . . . . „ 328

No. 330. Martie 13. Vlad vodă către Braşoveni în apărarea unor datorii ce are la Lucaciu şi la Hanăş Chilhav omul său Neacşul din Câmpulung . . . . . „ 329

No. 331. Ianuarie 26. Vlad vodă către Braşoveni în privinţa unor butoae ale lui Marcuş, judeţul Sibiului . . . . „ 330

No. 332. Septembrie 9. Vlad vodă către Braşoveni în urma primirei solului Boarteş le trimite cu misiune pe Tatul logofăt . . . . pag. 331

No. 333. Vlad vodă către Braşoveni în afacerea slugei sale Bârcă, căruia trebue a i se înapoia toţi banii ce i s'au luat pe nedrept de către unul Iancov, căci acesta servise lui Petru vodă (Radul Paisie), cu care deci se poate tocmi precum ştie „ 332

No. 334. Martie 28. Vlad vodă trimite la Braşov pe sluga sa Stoica, ca să-i cumpere ceară aleasă . . . . „ 333

No. 335. August 9. Radul vodă Paisie trimite pe Danciul comisul în misiune la Ştefan Báthory de Somlyó, voevodul Ardealului, şi la Braşoveni . . . . „ 334

No. 336. August 2. Radul vodă Paisie trimite la Braşoveni în solie pe Danciul comisul . . . . „ 335

No. 337. Maiu 17. Radul vodă Paisie scrie Braşovenilor să dea un om care să însoţească pe Ratea diacul trimis ca să ajungă în drum pe Tatul logofăt, solul său la regele Ungariei . . . . „ „

No. 338. Decembrie 16. Radul vodă Paisie trimite în solie la Braşov pe jupân Nan pisarul. . . . . „ 336

No. 339. Radul vodă Paisie primind în solie pe Stoica din partea Braşovenilor, îl trimite înapoi cu răspunsul său . . . . „ 337

No. 340. Iunie 25. Radul vodă Paisie scrie Braşovenilor în afacerea unor cai ce-i oprise ca despăgubire . . . . „ 338

No. 341. Martie 1. Radul vodă Paisie roagă pe Braşoveni a-i trimite pe doctorul Gheorghe de acolo, având mare trebuinţă de dânsul . . . . „ 339

No. 342. Ianuarie 7. Radul vodă Paisie trimite în solie la Braşoveni pe credinciosul său Roman . . . . „ 340

No. 343. Noembrie 17. Radul vodă Paisie scrie Braşovenilor în afacerea unui om al lui Barat (Martinuzzi) şi a opririi Grecilor de a mai umbla cu negoţ în ţinutul Braşovului . . . . „ „

No. 344. Iunie 19. Radul vodă Paisie trimite în solie la Braşoveni pe omul său Dumitru . . . . „ 342

No. 345. Octombrie 14. Radul vodă Paisie trimite în solie la Braşoveni pe sluga sa Stoica. . . . . „ „

No. 346. August 19. Radul vodă Paisie roagă pe Braşoveni a-i trimite pe doctorul Gheorghe, căci fiul său Marcu vodă este bolnav . . . . „ 343

No. 347. Aprilie 16. Radul vodă Paisie scrie Braşovenilor ca să trimită nişte oameni spre a li se restitui caii ce li se luase pe nedrept . . . . „ 344

No. 348. Maiu 13. Radul vodă Paisie cere Braşovenilor ca 150 găleţele de grâu, ce a cumpărat acolo, să fie scutite de vamă, ca şi în trecut. . . . . „ 345

No. 349. Iunie 17. Radul vodă Paisie acordă Braşovenilor permisiunea ca, la caz de primejdie, să poată veni în ţară cu avutul şi cu marfa ori-cine din ei va avea trebuinţă . . . . „ „

No. 350. Ianuarie 25. Radul vodă Paisie scrie Braşovenilor ca să libereze din temniţă pe Neagoe, căci n'are pâriş, iar dacă are, apoi judecata trebue să o facă domnul; altfel neliberându-l, domnul va prinde pe alţi Braşoveni în locul acelui om. „ 346

No. 351. August 11. Radul vodă Paisie scrie Sibienilor că Turcii s'au ridicat împotriva creştinilor; trimite pe Nan logofătul acolo în misiune ca să facă legătură contra Turcilor . . . . „ 347

No. 352. Februarie 21. Radul vodă scrie Sibienilor că nu va lăsa pe doamna Despina să vină acolo să se judece cu un zlătar şi cu alţi datornici ai săi, ci va sta singur în judecată pentru dânsa . . . . pag. 348

No. 353. Iulie 4. Radul vodă Paisie către Sibieni pentru ca să întoarcă lui Lepcea o datorie de 42 de florini, ce are la Gherghe evreul . . . . „ 350

No. 354. Iunie 27. Radul vodă Paisie trimite în misiune la Sibieni pe Oprea logofătul . . . . „ 351

No. 355. Maiu 16. Marcu vodă trimite în solie la Braşoveni pe Roman diiacul. „ 352

No. 356. Decembrie 30. Mircea vodă scrie Braşovenilor că a iertat pe slugile pribege ale Mărginenilor şi-i roagă să-i trimiţă şi pe alţii cari le vor veni la mână. „ „

No. 357. Martie 5. Mircea vodă scrie Braşovenilor ca să alunge pe boerii pribegi cari s'au ridicat cu oaste asupra sa . . . . „ 353

No. 358. Decembre 20. Mircea vodă mulţumeşte Braşovenilor că i-au trimis pe doctorul Gherghe şi pentru că-l păzesc prin veşti de vrăjmaşii săi; arată că pe Danciul Şifarul îl va erta şi-i va restitui averea, dacă va veni în ţară . . . . . . „ 355

No. 359. Noembrie 14. Mircea vodă către Braşoveni în afacerea lui Dumitru din Măţău care a fost jefuit şi închis de către judeţul Begner al Braşovului . . . . „ 356

No. 360. Aprilie 1. Mircea vodă mulţumeşte Braşovenilor pentru cele comunicate prin omul lor Balint şi pentru cartea de la Barat; îi roagă să stăruiască pentru un leagăn ca să fie gata până la Paşte . . . . „ 357

No. 361. Februarie 7. Mircea vodă către Braşoveni în afacerea lui Micul, care a fost jefuit de nişte hoţi la Başfalo, şi cere pedepsirea lor . . . . „ 358

No. 362. Aprilie 23. Mircea vodă mulţumeşte Braşovenilor despre ştirea că Barat (Martinuzzi), marele vistier, a intrat în Belgradul Ardealului . . . . „ 359

No. 363. Un domn necunoscut, probabil Mircea Ciobanul, roagă pe Braşoveni ca să trimiţă scrisoarea sa la Baratul (Martinuzzi) . . . . „ 360

No. 364. Decembrie 12. Mircea vodă Ciobanul către Sibieni ca să silească pe Radul al lui Tudor, fost mare logofăt, spre a-i restitui cei 150.000 aspri cu care fugise peste munţi, sau să-l prinză ca pe un vrăjmaş . . . . „ 361

No. 365. Maiu 7. Mircea vodă Ciobanul scrie Sibienilor că va veni acolo în misiune credinciosul său Stanciul Spătarul . . . . „ 362

No. 366. Ianuarie 22. Mircea vodă Ciobanul către Chinde Frenţi (Kendi Ferencz), ca să judece pe dreptate procesul lui Şimon diiacul cu Bica Andriaşul . . . „ 363

No. 367. Septembrie 30. Pătraşcu vodă cel Bun înştiinţează pe Braşoveni că a poruncit vameşilor şi la scală pentru a lua vamă după legea veche . . . . „ „

No. 368. Maiu 23. Pătraşcu vodă cel Bun asigură pe Braşoveni despre credinţă şi frăţie către dânşi şi le comunică mai multe veşti despre afacerea Turciei . . . . „ 365

No. 369. Mihnea vodă Turcitul scrie Braşovenilor, că boerii pribegi Danciul şi Radul postelnicii, fiii Calei din Brâncoveni, se pot întoarce în ţară ca să-şi recapete bunurile lor . . . . „ 367

No. 370. Mihnea vodă Turcitul scrie Braşovenilor, că nu poate trimite alte cărţi de iertare pentru boerii pribegi Danciul şi Radul postelnicii, fiii Calei din Brâncoveni, ci dânşii n'au de cât să vină în ţară, căci nu li se va întâmpla nimic . . . „ 368

PARTEA II. — SCRISORI DE ALE MITROPOLIŢILOR, BOERILOR, JUDEŢILOR şi PÂRGARILOR, PRECUM şi ALTE ACTE şi ÎNSEMNĂRI DE LA PERSOANE PARTICULARE.

I. SCRISORI DE LA MITROPOLIŢI.

No. 371. Macarie, mitropolitul Ungrovlahiei, mulţumeşte lui Ştefan Bathory pentru bunele intenţiuni ce are faţă de Ţara-Românească şi că vrea să înapoieze pe doamna Maria a lui Basarab vodă cel Tânăr şi pe solii acestuia . . . . pag. 371

No. 372. Macarie, mitropolitul Ungrovlahiei, trimite în afaceri la Braşoveni pe credinciosul său Dragomir. . . . . „ 372

No. 373. Iunie 25. Mitrofan, mitropolitul Ungrovlahiei, scrie lui Lucaciu. Judeţul Braşovului, ca să-i trimiţă nişte scule ale doamnei Despina, potrivit scrisorii acesteia, pe care i-o transmite. . . . . „ 373

No. 374. Maiu 24. Varlaam, mitropolitul Ungrovlahiei, către Braşoveni în afacerea lui Sava din Târgovişte, care s'a pus chezaş pentru nişte oameni din Braşov, căzuţi la năpaste, pe cari Rucărenii acum îi apucă pentru ca: ori să le dea în mână pe acei oameni, ori să plătească 6000 de aspri. . . . . „ „

No. 375. Daniil, mitropolitul Severinului şi al Ardealului, scrie Braşovenilor ca să ia câte trei ducaţi după catastihul lui popa Nicolae de la locuitorii ortodocşi cari trăesc acolo necununaţi. . . . . „ 375

II.— SCRISORI DE LA BOERI.

No. 376. Coico logofătul (lui Dan nepotul lui Mircea vodă cel Bătrân) către Braşoveni că le-a făcut două cărţi după plac, dar Hana şi cantilarişul lor Linard nu s'a ţinut de cuvânt ca să-i dea lucrurile lui şi ce i-au făgăduit. . . . . „ 376

No. 377. Jupân Voicu (vornicul lui Vlad vodă Dracul), ajuns la nevoie, se roagă Braşovenilor pentru o şubă de postav, căci le-a fost bun prieten pe vremea lui Dan vodă, şi dacă Vlad vodă va isbuti, Voicu are să le plătească îndoit sau întreit. . . . . „ 377

No. 378. Aprilie 2. Jupân Albu (vornicul lui Alexandru-Aldea vodă) asigură cu jurământ pe Braşoveni că n'are nici-un gând rău asupră-le şi să vină liberi în Ţara-Românească, ca şi mai înainte . . . . „ „

No. 379. Jupân Albu (vornicul lui Alexandru-Aldea vodă) către pârgarii braşoveni ca să lase pe Vlad a veni totdeauna la dânsul. ca prin el să-i ţină în curent despre tot ce se petrece . . . . „ 378

No. 380. Jupân Albu (vornicul lui Alexandru-Aldea vodă) către Braşoveni că voevodul Drăculea (Vlad dracul), pus de dânşii, s'a dus acolo de unde n'are să se mai întoarcă; le cere să libereze drumurile şi să reînceapă legăturile comerciale, ca şi mai înnainte . . . . „ „

No. 381. Stanciul vistierul şi fratele său Constantin (boerii lui Vlad vodă Dracul) către Braşoveni în afacerea averei lor ce o au la Surva. . . . . „ 379

No. 382. Pojon, Decemvrie 29. Ştefan logofătul (lui Vlad vodă Dracul), în numele lui Uroş Petru, către Braşoveni, dacă le-a venit la mână o scrisoare a lui Uroş trimisă printr'un om din Pojon, că trimisul lor Uroş a fost priimit de împăratul (Sigismund), care le-a citit scrisoarea şi i-a lăudat faţă de Sibieni; şi că în fine se aşteaptă de la împărat un resultat bun. . . . . „ 380

No. 383. Gherghe Lascar (cămăraşul lui Vlad vodă Dracul) către Braşoveni despre afacerea cu Haneş pentru aramă, postav şi ceară şi să constrângă pe sluga sa Martin a-i aduce banii ce are la dânsul, ori să-l trimeată legat. . . . . pag. 382

No. 384. Gherghe Lascar (cămăraşul lui Vlad vodă Dracul) către judeţul Iacov şi cei 12 pârgari în afacerea unor cumpărături şi a i se trimite legat o slugă a sa. . „ 383

No. 385. Antonie (cămăraşul lui Vlad vodă Dracu) către Braşoveni că pârgarii din Sighişoara au înţeles că hereghia (monetăria) nu se va mai face la ei, ci la Braşoveni, şi stăruesc de voevod ca să le-o lase tot lor . . . . „ 385

No. 386. Aprilie 23. Nanul şi Ştefan logofătul (boerii lui Vlad vodă Dracul) către Braşoveni, că pe cât timp ei au fost pe lângă voevod, n'au văzut pe solul braşovenesc nici că au auzit ca el să fi fost acolo . . . . „ 386

No. 387. Dragomir al lui Manea (vornic sub Radul vodă cel Frumos, cei doi Basarabi şi Vlad Călugărul) către Braşoveni, ca să vină un om de la ei la domnul voevod spre a putea vedea Turcii că Românii trăesc în bune relaţiuni cu braşovenii; îi îndeamnă să nu asculte de Ştefan vodă (cel mare, domnul Moldovei) şi să trimită şi pe popa din Şchei cu alţi oameni . . . . „ 387

No. 388. Dragomir al lui Manea către Braşoveni, că fiind bătrân nu s'a mai putut trudi la Bathory Ştefan şi la dânşii; Braşovenii să trimiţă la domn vorbe bune ca să facă pace şi tocmeală, căci văd ei bine, cât rău s'a făcut pentru Ştefan vodă (cel mare, al Moldovei). . . . . „ 388

No. 389. Dragomir a lui Manea către Braşoveni în privinţa unui piper al său dat de Braşoveni lui Neagu sub cuvânt că Dragomir ar fi dator aceluia . . . . . „ 389

No. 390. Dragomir al lui Manea către Lorinţ (judeţul Braşovului) în afacerea a două perechi de desagi şi alte sculişte lăsate la dânsul de către jupâniţa Neacşa. „ 390

No. 391. Dragomir al lui Manea, Neagoe al lui Radu, Stănilă vornicul şi Balea paharnicul (boierii lui Laiot Basarab) către Braşoveni, că domnul român nu le este în nimica vinovat şi deci să se grăbească a face pace cu dânsul; negustorii braşoveni să vină în ţară fără temere. . . . . „ 391

No. 392. Stan Cortofleşt şi Criju către domnul Ţări-Româneşti (Basarab cel Tânăr), presentă relaţiile asupra soliei ce au avut amândoi la Bathory Ştefan. . . „ 392

No. 393. Neagu vornicul, Vlad vornicul şi Cazan vistierul (boerii lui Basarab cel Tânăr), către Braşoveni, cum Laiot (Basarab) a luat vistieria Ţării-Româneşti şi câte va suflete (pe soţia şi sora domnului lor). şi cum Braşovenii nu vor avea pace cu domnul până ce nu vor înapoia visteria şi nu vor libera pe cei prinşi . . . . „ „

No. 394. Bucureşti. Jupân Neagu, fost vornic (al lui Basarab cel Tânăr), mustră pe Braşoveni pentru că au oprit pe solii domnului, că n'au liberat pe doamna (Maria), nici pe sora domnului, ca ea să nu mai fie la patul vrăjmaşului (Laiot), şi-i sfătueşte a da drumul solilor cât mai în grabă . . . . „ 394

No. 395. Cazan vistierul şi Staico comisul către doamna Maria (soţia lui Basarab cel Tânăr). că în curând ea va veni în ţară ca să le fie iarăş doamnă ca şi domnul voevod . . . . „ 397

No. 396. Vintilă logofătul scrie doamnei Maria (a lui Basarab cel Tânăr) în privinţa celor ce i-a poruncit prin Petru, că s'a trimis lui Ştefan Bathory un dar şi că de când doamna a plecat, el stărueşte pe lângă vodă ziua şi noaptea ca să o scoaţă din robie şi s'o aducă iarăş să le fie doamnă. . . . . „ 398

No. 397. Boerii Brăileni, toţi cnejii şi toţi românii, către Ştefan vodă cel mare, domnul Moldovei, ca răspuns la proclamaţiunea ce le adresase, îl dojenesc că vrea să le dea domn pe un fiu de meretrice, şi că vor porni cu toţii contra lui lângă domnul lor Basarab vodă (cel Tânăr). „ 399

No. 398. Boerii Buzăieni şi Râmniceni, toţi cnejii şi toţi românii, către Ştefan vodă cel mare, domnul Moldovei, ca răspuns la proclamaţiunea ce le adresase, îi spun acelaşi lucru şi cu aceleaşi cuvitne ca Brăilenii în documentul precedent. . . pag. 400

No. 399. Cazan, marele vornic (al lui Basarab cel Tânăr), către Braşoveni, că Românii au deschis toate căile, iar ei le închid, şi că Ţara-Românească nu se poate servi numai cu două drumuri, ci trebue ca Braşovenii să deschidă şi Prahova şi Teleajenul. . . . . „ 401

No. 400. Jupân Cazan. marele vornic, către Mihail, Bărcă şi Oprea, ca să lase pe Saşii din Braşov a se duce acasă la ei şi pe Prahova şi pe Teleajen, şi să nu fie păzitori nicăeri ca să oprească drumul; iar Mihail, Bărcă şi Oprea să vină la cetatea Crăciunei cât mai în grabă . . . . „ „

No. 401. Sinadin Căpitanov către Braşoveni că a luat pe chezăşie dinaintea domnului (Vlad Călugărul) pe Hrus cel trimis la ei de către voevod, iar omul trimis de Braşoveni ca sol fiind un cărăuş, vodă n'a avut cu cine să vorbească . . . . „ 402

No. 402 Dragomir Udrişte (vornicul lui Vlad Călugarul) către Braşoveni în afacerea lui Sinadin, carele n'a fost la Turci în zilele lui Basarab (cel Tânăr), ci într'o mânăstire de frica lui Basarab, căci el i se lăudase că are să-i facă rău . . „ 404

No. 403. Târgovişte, August 20. Dragomir Udrişte către Braşoveni plângându-li-se că nu i-au făcut dreptate în afacerile sale cu Mihai Chirca şi Cârstea Roşul „ „

No. 404. Dragomir Udrişte către Braşoveni că Românii au prins pe Coşota şi l-au adus; le trimite pe Stoica şi pe Tălmaciul în solie la dânşii . . . . „ 405

No. 405. Dragomir Udrişte către Braşoveni în afacerea piperului şi a altor bogăţii, ce trimisese la Braşov spre vânzare . . . . „ 406

No. 406. Dragomir Udrişte către Braşoveni ca să facă dreptate lui Bobul (din Sărata) şi altuia, cari au fost prinşi de Capotă în zilele lui Ţăpăluş (Basarab cel Tânăr) . . . . „ 407

No. 407. Dragomir Udrişte către Braşoveni că un hoţ i-a prădat biserica din Bucov, că hoţul fiind prins la Braşov ar trebui să fie omorît; dar în ori-ce caz îi roagă să îngrijească a nu i se perde lucrurile furate. . . . . „ 408

No. 408. Udrişte vistier către Braşoveni ca să ordone părcălabilor (din Bran) să libereze drumurile cât se poate mai ingrabă . . . . „ 409

No. 409. Târgovişte, Iunie 23. Staico logofătul (lui Vlad Călugărul şi Radul cel mare) către Braşoveni cu veşti despre Alibeg şi mişcările Turcilor spre Smedorova. E temere ca Alibeg să nu treacă la Braşov . . . . „ „

No. 410. Staico logofătul către Braşoveni ca să-i trimiţă pe omul despre care a auzit că ar fi meşter de boala de picioare, de care el suferă . . . . „ 410

No. 411. Staico logofătul către Braşoveni în afacerea lui Neagoe din Măgureni, care perzând biletul de plata vămii (pecetia), din această cauză vameşii îl amendaseră . . . . „ 411

No. 412. Cârstian vornicul (lui Radul vodă cel mare) către Braşoveni în privinţa lui Stănislav, care a luat pe un fiu al lui Marcu ca să-l înveţe limba (românească) şi să-i plătească; băiatul a fugit la Hârşova, s'a turcit, şi de acolo nu vrea să mai vină înapoi . . . . „ 412

No. 413 Gherghina părcălabul (lui Radul vodă cel mare) către Braşoveni ca să scutească de vamă cuţitele ce-i va cumpăra acolo Hanăş . . . . „ 413

No. 414. Gherghina părcălabul se plânge Sibienilor că vameşii i-au oprit un armăsar ce cumpărase acolo. . . . . „ „

No. 415. Badea vornicul, Stroe vornicul, Ivan Călinescul, Calotă vistierul, Dumitru vornicul, Stoican, Drăghici, Stan logofătul (boeri ai lui Radul vodă cel mare) şi toţi ceilalţi boeri scriu Braşovenilor c'au trimis la Ioja (de Şom, comitele Timişoarei) ca să le dea credinţă şi carte de jurământ de a veni cu familiile şi cu averea lor la Braşov, pentru ca de acolo să se poată duce ori-unde ar voi; asemenea carte şi permisiune ei cer şi de la Braşoveni. . . . . pag. 414

No. 416. Calotă, marele vornic (al lui Neagoe Basarab), către Braşoveni în afacerea lui Grozav, care s'a plâns că ei au prins şi au pus în temniţă pe fiul său Coman în locul altui fiu al său Stroe, care a fost tâlhar şi care acum se află ascuns într'un codru . . . . „ 416

No. 417. Calotă, marele vornic, către Braşoveni, în afacerea lui Tudor, căruia i s'au luat şapte cai de pe munte de către nişte oameni din Braşov şi din Ţânţarul „ 417

No. 418. Târgovişte, Decembrie 19. Calotă, marele vornic, şi Harvat, marele logofăt, către Braşoveni în afacerea lui Badiul din târgul Buzău, care s'a plâns pentru peştele ce i s'a luat de către un Sas din Braşov. . . . . „ „

No. 419. Calotă, marele vornic, către Braşoveni, ca să fie o bună dreptate între o ţară şi alta. . . . . „ 418

No. 420. Calotă, marele vornic, către Braşoveni că a trimis acolo pe Lupul să-i târguiască de nuntă fiicei sale . . . . „ 419

No. 421. Calotă, marele vornic, invită la nunta fiicei sale pe judeţul şi pe cei 12 pârgari din Braşov şi le spune să dea crezământ la tot ce le va comunica Coman portarul din partea voevodului . . . . „ 420

No. 422. Lazăr spătarul (lui Neagoe Basarab) scrie Braşovenilor în afacerea lui Dragoslav şi Mihail din Băneşti, cari au venit la el cu carte de la Basarab voevod (Neagoe), iar el a luat de la nişte Braşoveni 1400 de aspri; apoi arată mersul procesului mai departe . . . . „ 421

No. 423. Noembrie 30. Toţi boerii mari şi mici din Ţara-Românească către Braşoveni că, de vreme ce Vladislav vodă voia să le taie capetele, ei s'au scăpat de dânsul şi au ales pe Radul vodă (Bădica), adevăratul fiu domnesc; li se aminteşte jurământul de credinţă şi sunt poftiţi a nu mai ţine între dânşii pe Radul (de la Afumaţi) . . . . „ 422

No. 424. Decembrie 19. Toţi boerii mari şi mici din Ţara-Românească către Braşoveni, cum au luptat contra Turcilor pentru legea creştinească, cum pe domnul Vladislav l-au răsturnat şi au ales în locu-i pe Bădica-Radul vodă, fiul lui Radul vodă; însă ei află că la Crăciun are să intre în ţară Radul vodă (de la Afumaţi) cu ajutorul braşovean; atunci boerii vor fi siliţi a se închina Turcilor . . . . „ 424

No. 425. Un necunoscut către boeri blestemându-i, că l-au trimis la Mehemetbeg cu ale lor netrebnice şi necredincioase născociri . . . . „ 427

No. 426. Pârvul banul, Drăghici vornicul, Radul logofătul şi ceilalţi boeri către Braşoveni, că Radul vodă le vine domn de la Poartă şi este chiar pe drum „ 428

No. 427. Neagoe spătarul către Begner, judeţul Braşovului, despre dorinţa ce are de a-i fi prieten, cum i-a fost şi tatăl său . . . . „ 429

No. 428. Harvat logofătul către Braşoveni ca să dea un om pentru a însoţi pe Iarciul vistierul, solul voevodului, în ţara Moldovei . . . . „ 430

No. 429. Mai mulţi boeri roagă pe Braşoveni ca să îngrijească de femeile lor, căci dânşii slujesc pentru creştini . . . . „ 431

No. 430. Coadă, marele clucer, către jupân Begner, judeţul Braşovului, pentru afacerea a două iepe ce i s'a luat cu dânsul . . . . „ „

No. 431. Drăghici spătarul şi Udrişte păharnicul (boerii lui Vlăduţă şi Vintilă vodă) către Lucaci, judeţul Braşovului, ca să stăruiască în afacerea pentru care ei au scris părgarilor. . . . . pag. 432

No. 432. Drăghici spătarul către Becnea, judeţul Braşovului, că a auzit cum că doreşte ca să cumpere un cal bun şi-i spune că are unul foarte bun de vânzare. " 433

No. 433. Iunie 3. Drăghici vornicul către Braşoveni, că s'a întors în Ţara-Românească împreună cu Vlad vodă, care s'a suit în scaunul părintesc, şi că Braşovenii să trimită un om care să fie de faţă când va sosi domnul . . . . " 434

No. 434. Drăghici, marele vornic, către judeţul Braşovului şi judeţul Râjnovului, ca să lase liber să treacă pe omul său Dragomir cu nişte porci în ţara Oltului. " 435

No. 435. Drăghici, marele vornic al Ţării-Româneşti, către Braşoveni trimiţându-le prin Tudor şi Dralea 63 boi şi 7 maje de ceară ca să le vânză; se roagă a nu i se lua vamă . . . . " 436

No. 436. Drăghici, marele vornic, către Braşoveni, pentru nişte zăloage ale omului său Gonţea la Blum Hanăş, Brid Hanăş şi Hanăş . . . . " "

No. 437. Vintilă, fost mare vornic (al lui Radul vodă Paisie), către Braşoveni, ca să lase pe Petre zidarul şi pe ceata lui să vină ca să-i facă două biserici . . . " 437

No. 438. Vintilă, marele vornic, către Braşoveni, ca să-i trimiţă teleaga cu patru cai, ce o trimisese mai înainte la dânşii . . . . " 438

No. 439. Stoica părcălabul către Lucăcel, judeţul Braşovului, pentru că i-a pus nişte oameni ai săi în temniţă, anume pe Şerbu şi Stan, pârîţi de către Aldea Tâmpa din Râjnov, că i-ar fi luat Stoica nişte oi, când cu prada făcută de oastea română acolo . . . . " 439

No. 440. Aprilie 2. Oprea, marele logofăt (al lui Radul vodă Paisie), către Fuchs Haneş, judeţul braşovean, că se aşteaptă venirea domnului în scaun ca să pună la cale cele cerute de dânşii prin părgarul Baslea . . . . " 440

No. 441. Mogoş spătarul către locuitorii din Sad şi Cisnădia că, atunci când a venit cu oastea pe pământul lor, el nu i-a prădat nici i-a robit, deci dânşii să-i fie prietini . . . . " 441

No. 442. Aprilie 7. Şerban, marele ban al Craiovei, către Sibieni răspunzând la o scrisoare . . . . " 442

No. 443. Mai 22. Socol, marele vornic (al lui Pătraşcu vodă), către Moga Mihaiu din Braşov, ca să trimită două cupe de argint frumoase, spre a le dărui fiului împăratului turcesc; de asemenea să-i procure şi nişte şoimi şi să arate şi preţul unor care, ce fusese poruncite acolo de către domn şi de către dânsul . . " 443

No. 444. Noembrie 30. Stănilă, marele vornic, către Hanăş Becner, judeţul Braşovului, ca să-i găsească o căruţă cu patru cai spre a veni maică-sa şi soţia lui cu dânsa, şi să le petreacă până la hotar oameni credincioşi de ai lui . . . . . " 444

No. 445. Stănilă, marele vornic (al lui Mircea vodă Ciobanul), către Braşoveni, ca să lase familiile boereşti, ce sunt acolo, să vină liniştite în ţară. Braşovenii să trimită soli spre a întocmi lucrurile cu Mircea vodă . . . . " 445

No. 446. Calea (văduva lui Datco vornicul) şi fiul ei Stoican, către Braşoveni, că a înapoiat oamenilor lor caii furaţi de nişte hoţi, pe cari prinzându-i, negreşit îi vor pedepsi, iar neprinzându-i, în ori-ce caz nu-i vor mai lăsa ca să trăiască în satele lor . . . . " 446

No. 447. Un necunoscut către jupân Lucaciu, judeţul Braşovului, în afacerea judecăţii lui Ianeş şi altele . . . . " 448

No. 448. Noembrie 24. Un boer necunoscut către Hărj Lucaciu, judeţul Braşovului, că acolo vine omul său în afacerile dintre dânşii . . . . pag. 449

III. — SCRISORI DELA JUDEŢI, PÂRGARI, CORPORAŢIUNI şi PERSOANE PARTICULARE.

No. 449. Judeţul Mitrea şi cei 12 pârgari din Târgovişte, către judeţul şi pârgarii din Braşov în afacerea lui Hristodor din Târgovişte şi Neacşul din Câmpulung, cari au dat marfa lui Lucaciu şi lui Hanoş Childav, iar acum aceştia pretind că n'ar fi fost tovarăşi pe acea marfă, ceeace s'a dovedit prin martori că nu e adevărat; de aceea ei cer să li se plătească restul datoriei ce mai au de luat . . . . „ 450

No. 450. Toţi târgoveţii din Târgovişte, către judeţul şi pârgarii Braşoveni, că s'au sfătuit să nu mai meargă cu marfă la Sibiu, ci la Braşov, pentru ca să stea două săptămâni acolo cu marfa, iar după două săptămâni să fie liberi a vinde şi altor negustori, sau Moldovenilor, sau Sibienilor. Le cere carte de jurământ . . . „ 451

No. 451. Sava (judeţul) din Târgovişte, către Braşoveni că Mehemet a omorît pe boeri, anume pe Bădica comisul, noaptea, pe când dormea . . . . „ 452

No. 452. Judeţul şi cei 12 pârgari din Brăila, către judeţul şi cei 12 pârgari din Braşov în afacerea lui Micşan şi Giurgiu . . . . „ 453

No. 453. Judeţul şi cei 12 pârgari din Brăila, către judeţul şi cei 12 pârgari din Braşov în afacerea lui Mihociu Latineţul, ce fusese la Braşov calomniat de către Ivanco Cârceiu şi cer ca Braşovenii să-i dea satisfacţiune . . . . „ „

No. 454 Foştii judeţi din Târgşor: Cârstea şi Gostilă şi ceilalţi judeţi şi pârgari, către judeţul braşovean în privinţa unuia Radul din Râhov, pe care Braşovenii îl arestaseră pentru un cal . . . . „ 455

No. 455. Stoica Hurduzăul (judeţ din Câmpulung) în afacerea pârei ce a avut Neacşul cu Aldea, fratele lui Stroe din Râşnov, pentru nişte peşte . . . . „ „

No. 456. Neacşul din Câmpulung către Hanăş Begner din Braşov, îi comunică (în limba românească) ştiri despre mişcările Turcilor pe Dunăre, despre frica ce „Băsărab“ are de „Mahametbeg“ şi de Braşoveni . . . . „ 456

No. 457. Ştefin, judeţul (din Râmnicul-Vâlcii) către Braşoveni, că a trimis voevodul pe Mateiu ca să-i cumpere acolo nişte helgii . . . . „ 458

No. 458. Turcul către pârgarii Braşoveni, că în afacerea ce el are cu Şterca din Făgăraş pentru aducerea din Nicopole a femeii acestuia, Rădilă din Câmpulung nu este amestecat . . . . „ „

No. 459. Coie către Reval Petru (din Braşov), ca să-i răspundă la Târgovişte pentru nişte marfă . . . . „ 459

No. 460. Act de învoială între Dumitru şi Voicul din Râvnic (Râmnicul-Vâlcii) cu Iacov, Tămaşi şi Miha (din Braşov) pentru transportul a 40 maje de lână . . . „ 460

No. 461. Februarie 14. Act de învoială între Iacov şi Voicul din Râvnic (Râmnicul Vâlcii) şi jupânul Mateiu şi Andreiaş (din Braşov) pentru transportul a 100 maje de lână . . . . „ „

No. 462. Un zapis sau o însemnare a pârgarilor Braşovului de lucrările ce au predat Ducăi din Greci . . . . „ 461

No. 463. Judeţul Braşovului şi cei 12 pârgari trimit în solie la Vlad vodă (Călugărul) pe Iacob din Râşnov . . . . „ „

No. 464. Judeţul şi cei 12 pârgari ai Braşovului către Ion Basarab voevod (Neagoe) în privinţa afacerii unui om al lor, căruia i se furase de către Rucăreni doi cai . . . . pag. 462

No. 465. Judeţul şi pârgarii din Braşov scriu lui Udrea, lui Sventeş şi tuturor boerilor şi dregătorilor domneşti cari sunt pe Buzău către Secui, în afacerea lui Benedic şi a Hermăneanilor, cărora trebuie a li se restitui caii luaţi . . . . „ 463

No. 466. Judeţul şi cei 12 pârgari din Braşov către Vlaicul clucearul în afacerea unor oameni ai craiului pentru nişte oi luate de către Dragoslăveni . . . . „ „

No. 467. Iulie 5. Jupân Lucaciu, judeţul Braşovului, şi cei 12 pârgari către Şerban banul Craiovei şi Vintilă vornicul, arătând că ei nu ajută pe boeri cu oaste, că boerii n'au intrat în ţară ca să jefuiască, ci numai ca să-şi vadă dobitoacele, şi sunt la Braşov . . . . „ 465

No. 468. Iulie 5. Lucaciu, judeţul Braşovului, trimite în afaceri la Şerban, banul Craiovei, pe Stoica şi pe Dumitru. . . . . „ 467

No. 469. Judeţul Braşovului şi cei 12 pârgari către vameşii din Rucăr, ca să facă dreptate lui Mihail din Râşnov, care li s'a plâns. . . . . „ „

No. 470. Mailat, judeţul Făgăraşului, roagă pe Braşoveni ca să nu grăbească cu moartea asupra unui om din Grid . . . . „ 468

No. 471. O carte de judecată prin care Chici Martin Loriţ şi Chici Martin Antal sunt declaraţi de vinovaţi şi de oameni răi. . . . . „ 469

No. 472. 25 August 1508 – 4 Maiu 1509. Un catastih de cheltueli . . . . . „ „

II. DOCUMENTE DIN MOLDOVA.

PARTEA I. PRIVILEGII COMERCIALE, PORUNCI şi SCRISORI DOMNEŞTI.

No. 473. Gura Başeului, 1435, Maiu 26. Ştefan vodă, domnul Moldovei, acordă Braşovenilor privilegiul vamal ce-l avusese pe timpul părintelui său (Alexandru cel Bun). . . . . pag. 485

No. 474. Gura Başeului, 1435, luna Maiu 26. Ştefan vodă porunceşte judeţilor din Bacău şi din Trotuş, ca să nu mai supere şi să năpăstuiască pe oamenii şi pe negustorii Braşoveni. . . . . „ 486

No. 475. Vaslui, 1437, Aprilie 23. Ştefan vodă acordă Braşovenilor privilegiul vamal de pe timpul tatălui său Alexandru voevod . . . . „ „

No. 476. Suceava, Martie 5. Ştefan vodă către toţi boerii, vornicii, şoltuzii, pârgarii, juzii, vatmanii şi tot poporul, că cine are vre un datornic la Braşov, să nu confişte sau să zălogească marfa târgoveţilor din Braşov. Dacă va cunoaşte pe datornicul său în persoană, el n'are de cât să se ducă la Braşov ca să se judece cu dânsul . . . . „ 487

No. 477. Suceava, Decembrie 19. Ştefan vodă către toţi şoltuzii şi pârgarii din toate târgurile Moldovei, ca să permită Braşovenilor a vinde mărfurile mărunte (băcăniile), precum le vindeau în zilele părintelui său Alexandru (cel Bun). . . . . . „ 488

No. 477. Dorohoi, 1437, Aprilie 29. Ilie voevod acordă Braşovenilor aceleaşi privilegii vamale ca pe timpul părintelui său . . . . pag. 489

No. 478. Bacău, 1447, August 4. Roman vodă către Braşoveni, vestindu-i că s'a suit pe tron şi că pot veni în ţară cu negoţurile lor, bucurându-se de aceleaşi privilegii ca pe timpul părintelui său. . . . . „ 490

No. 479. Suceava, 1448, Septembrie 11. Petru vodă întăreşte Braşovenilor privilegiile vamale ce au avut în timpul părintelui său Alexandru cel Bun şi al fraţilor săi Iliaş şi Ştefan. . . . . „ 491

No. 480. Vaslui, 1449, August 3. Privilegiul vamal acordat Braşovenilor de către Alexandru vodă, fiul lui Iliaş vodă, reînoind drepturile vamale de pe timpul moşului său Alexandru cel Bun. . . . . „ 492

No. 481. Vaslui, 1452, August 12. Alexandru vodă confirmă privilegiul vamal acordat Braşovenilor în anul 1449, reînoind drepturile vamale de pe timpul moşului său Alexandru cel Bun. . . . . „ 494

No. 482. Cetatea Sucevei, 1453, Februarie 17. Alexandru vodă se închină lui Ioan Corvin de Hunyadi împreună cu boerii, prestând jurământul de credinţă. . . „ 497

No. 483. Târgu-de-jos (Roman) 1450, Februarie 11. Bogdan vodă se închină lui Ioan Hunyadi, guvernatorul Ungariei, împreună cu boerii săi, jurându-i credinţă şi ascultare . . . . „ 498

No. 484. Suceava, 1450, Iulie 5. Bogdan vodă reînoeşte jurământul de credinţă lui Ioan Hunyadi. . . . . „ 500

No. 485. Suceava, 1455, Iunie 2. Privilegiul vamal acordat Braşovenilor de către Petru Aron vodă, fiul lui Alexandru cel Bun, reînoind drepturile din timpul părintelui său şi al fraţilor săi Iliaş, Ştefan şi Petru. . . . . „ 503

No. 486. Suceava, 1458, Martie 13. Privilegiul vamal acordat Braşovenilor de către Ştefan vodă cel Mare. . . . . „ 504

No. 487. Suceava, 1472, Ianuarie 3. Privilegiul vamal acordat de Ştefan vodă cel Mare Braşovenilor. . . . . „ 507

No. 488. Târgu-de-jos (Roman), Noembrie 1. Ştefan vodă primind ca soli din partea Braşovenilor pe Gaşpar şi pe Mihail, îi trimete înapoi cu vorbele sale . . „ 508

No. 489. Vasluiu, Februarie 18. Ştefan vodă către Braşoveni ca să lase pe Mihai meşterul a-i aduce săbii şi arme contra păgânilor. . . . . „ 509

No. 490. Vasluiu, Februarie 18. Ştefan vodă înştiinţând pe Braşoveni că Turcii s'au dus înapoi, însărcinează pe solul braşovean Mihail meşterul ca să le comunice vorbele sale . . . . „ „

No. 491. Hârlău, Iulie 9. Ştefan vodă arată Braşovenilor că Turcii şi Muntenii au prădat pe Secui şi că alte oşti turceşti stau gata ca să năvălească în Moldova sau în Ardeal. Braşovenii să fie gata şi să-l înştiinţeze şi pe el ca să fie gata spre a lupta împreună contra lor; ei să vestească şi pe Ştefan Báthory a veni în grabă pe aicea; îi mai roagă să-i expedieze scrisoarea ce o trimite prin sluga sa Mircea „ 510

No. 492. Târgu-de-jos (Roman), Martie 15. Proclamaţiunea lui Ştefan vodă către toţi boerii mari şi mici, toţi judecii, judecătorii şi toţi supuşii din ţinutul Brăilei, înştiinţându-i că a luat la sine pe Mircea vodă ca să-l pună domn în Ţara-Românească, iar ei să se întoarcă liniştiţi pe la casele lor. (Cf. nr. 397.) . . . . „ 511

No. 493. Târgu-de-jos (Roman), Martie 15. Proclamaţiunea lui Ştefan vodă către toţi boerii mari şi mici, toţi judecii, judecătorii şi toţi supuşii din tot ţinutul Buzăului şi Râbnicului, înştiinţându-i că a luat la sine pe Mircea vodă şi că-l va pune domn în Ţara-Românească, iar dânşii să se întoarcă liniştiţi pe la casele lor. (Cf. nr. 398.) . . . . „ 512

No. 494. Suceava, Iulie 8. Ștefan vodă către Brașoveni ca să umble liberi oamenii lor cu negoțul în Moldova . . . . pag. 513

No. 495. Suceava, Iulie 10, Ștefan vodă către toți neguțătorii de sub coroana Ungariei ca să le fie liber a veni în Moldova cu negoțul și marfa lor și tot astfel a se întoarce în țara ungurească cu marfa lor . . . . „ 514

No. 496. Suceava, Septembrie 13. Ștefan vodă către Brașoveni ca să înlesnească slugei sale Trotușan spătarul a-i cumpăra scări de șea, arme, frâne și altele . . . „ 515

No. 497. Hârlău, 1515, Maiu 29. Bogdan voevod, fiul lui Ștefan cel Mare, dă voie lui Iacob din Cotnari ca să treacă în Ungaria singur pe un cal al său . . . „ 516

No. 498. Suceava, Ianuarie 31. Ștefan vodă comunică Brașovenilor că Moldova e robită și stricată de Turci și de Tătari, și mai ales de Leși și de Munteni. Le trimite știri prin Nicoară vameșul . . . . „ „

No. 499. Hârlău, Decembrie 29. Ștefan vodă cel Tânăr către Bistrițeni ca să libereze pe niște slugi ale sale . . . . „ 517

No. 500. Hârlău, Ianuarie 14. Petru vodă Rareș ceartă pe Brașoveni că ajută cu oști pe Ștefan Mailat și le spune că nu va da Ardealul, ce l-a câștigat cu sabia, decât lui Ion Zápolya . . . . „ 518

No. 501. Hârlău, 1530, Octombrie 30. Petru vodă Rareș către Brașoveni ca să respecte dania făcută de regele Ion Zápolya slugilor sale: diacilor Birtolan și Ionaș, și să nu-i năpăstuiască . . . . „ 519

No. 502. Suceava, Ianuarie 24. Petru vodă Rareș către Brașoveni ca să întoarcă slugilor sale, diacilor Birtalan și Ioanăș, banii ce le luaseră mai mult ca impozit pentru satele lor Vereșmart, Măieruș și Apața . . . . „ 520

No. 503. Târgul Roman, Octombrie 11. Ștefan vodă Lăcustă, fiul lui Alexandru vodă și nepot lui Ștefan cel Mare, către Anastasie, episcopul Vadului, ca să facă pe Simion pârcălabul a veni la domn pentru oarecare afacere cu Petru Rareș . . „ 521

No. 504. Suceava, Octombrie 16. Ștefan vodă Lăcustă scrie lui Hâra, fost chelar, că l-a iertat de greșala ce făcuse și-l chiamă în țară . . . . „ 522

No 505. Suceava, Octombrie 25. Ștefan vodă Lăcustă către Bistrițeni, mulțumindu-le pentru praful de pușcă trimis, al căruia cost îl va plăti mai apoi, căci acum e pe urma unui „lotru“ . . . . „ „

No. 506. Bârlad, Ianuarie 11. Ștefan vodă Lăcustă către Bistrițeni ca să prinză două slugi ale lui Alexandru (Cornea), anume Crăciun și Ion Stângaciu, făgăduind mare răsplată celuia ce va pune mâna pe dânșii . . . . „ 523

No. 507. Suceava, Ianuarie 30. Alexandru vodă Lăpușneanu scrie lui Apostol, vameșul de Trotuș, că a iertat de vamă 200 de boi ai Brașovenilor . . . . „ 524

No. 508. Hotin, Octombrie 6. Bogdan vodă, fiul lui Alexandru Lăpușneanu, către Bistrițeni, în privința unui lotru, care împreună cu alții umblă să calce țara Moldovei și s'o jefuiască; îi roagă să-l prinză și să-l puie în lanțuri, iar pe tovarășii lui să-i pedepsească. . . . . „ 525

No. 509. Iași, Maiu 5. Ioan vodă cel Cumplit către Bistrițeni, ca să fie liber comerțul între Bistrița și Moldova, cum a fost mai de demult . . . . „ 527

No. 510. Iași, Maiu 24. Ioan vodă cel Cumplit către Bistrițeni ca să prinză pe Tofan, fostul mitropolit, și pe alți trei călugări, cari au fugit cu mulțime de bani, și să-i trimiță la dânsul . . . . „ „

No. 511. Iaşi. 1592, Martie 8. Aron vodă, fiul lui Alexandru Lăpuşneanu, către boerul Martin Ungureanul din Rodna, ca să-i găsească în munţi un loc ce-i trebueşte. pag. 528

No. 512. Suceava, 1603, Iulie 12. Eremia Movilă vodă către ureadnicul din Câmpulung în privinţa plângerii unor oameni de acolo contra călugărilor dela mănăstirea Suceviţei, cari le cosesc fânul şi le vânează peştele din bălţile lor . . „ 529

PARTEA II. — SCRISORI DE ALE CLERICILOR, BOERILOR, ŞOLTUZILOR, PÂRGARILOR şi ALTOR PERSOANE PARTICULARE.

No. 513. Igumenul si tot soborul mănăstirei Moldoviţei către părcălabul (lui Petru vodă Rareş) din Bistriţa, să stărue ca să nu se confişte averea altor oameni pentru banii ce datora un om anume Sava la nişte Saşi, de oarece Sava murind, el n'a lăsat văduvei sale nici-o avere. Confiscarea pentru acea datorie se poate face numai Câmpulungenilor, unde soţia Savei are proprietate . . . . pag. 531

No. 514. Ermonahul Zosim, decheii şi tot soborul din mănăstirea Putnei către Bistriţeni ca să facă dreptate unor vecini (rumâni) ai mănăstirei, pe cari îi jefuiseră nişte făcători de rele din ţinutul Bistriţei . . . . „ 532

No. 515. Târgovişte, Ianuarie 1. Panul Tricolici vornicul către soţia, fiica şi alte rude ale sale şi prieteni, că a căzut rob în mâinile lui Basarab voevod (cel Tânăr) şi-i roagă să îngrijească de avere şi să nu se certe pentru dânsa, până când el va mai fi în viaţă . . . . „ 533

No. 516. Suceava, Septembrie 7. Chiracol vistiernicul şi vameşul şi Bucium vistiernicul şi vameşul către Braşoveni în afacerea slugei lor Mihalcu, care se plânge că i s'a luat vamă mai mare, de cât se cuvenea . . . . „ 534

No. 517. Câmpulung, Iunie 26. Dan, părcălabul din Câmpulung, către Bistriţeni, ca să trimiţă orice veşti lui Petru vodă (Rareş) . . . . „ 535

No. 518. Suceava, Sept. 29. Matiaş vistiernicul către birăul din Bistriţa ca să îngrijească de soţia, soacra şi copiii lui şi să nu-i dea nici lui Ion Zápolya, nici lui Petru Rareş . . . . „ 536

No. 519. Suceava Septembrie 29. Matiiaşi visternicul către birăul din Bistriţa trimiţând pe sluga sa Toader cu vorbele sale de trebuinţă. . . . . „ 537

No. 520. Suceava, Martie 26. Huru, marele vornic, către birăul din Bistriţa, pentru a i se da nişte bani, ce soţia sa îi îngropase când-va acolo, iar oamenii birăului în luase ademenind slugile vornicului. . . . . „ 538

No. 521. Suceava. Huru, marele vornic, către birăul din Bistriţa, pentru o slugă ce-i fugise şi care picând în mânile birăului, îl roagă să i-o trimiţă înapoi. . . . . „ „

No. 522. Suceava, Septembrie 29. Mihul hatmanul către birăul Bistriţei ca să afle şi grabnic să-l înştiinţeze unde se găseşte soţia sa, care pribegise, ca şi soţiile celorlalţi boeri, după povaţa lui Petru vodă (Rareş). . . . . „ 539

No. 523. Câmpulung, Octombrie 2. Toma, logofătul lui Ştefan vodă, către birăul Bistriţei ca să-i înapoieze Ţiganii ce fugiseră în Ardeal cu prilejul năvălirei Turcilor în Moldova. . . . . „ 540

No. 524. Maer, Septembrie 29. Petraşcu comisul, Toma logofătul, Miron medelnicerul, Bălţatul uşarul şi Sturzea postelnicul, boeri din ţara Moldovei, trimit în misiune la biräul Bistriţei pe oamenii lor. . . . . pag. 542

No. 525. Anton, cămăraşul de la Ocne, către toţi negustorii braşoveni şi din toate părţile Ungariei, cum că domnul Alexandru vodă (Lăpuşneanu) a hotărît patru iarmaroace în Trotuşi pe an. . . . . „ 543

No. 526. Lemberg, 1574, Iunie 23. Ostafie postelnicul se îndatoreşte a da lui Mateiaş Fliandrişevici un cal bun turcesc atunci când Bogdan vodă va veni la domnia lui în Moldova. . . . . „ 544

No. 527. Nichita Harbuz către biräul Bistriţei să nu fie predat fără de vină pentru că a fugit în altă ţară şi roagă să-i restitue ceva din bucatele sale.

Dan ureadnicul Câmpulungului către acelaş biräu ca să dea Nichitei Harbuz din ale lui bucate. . . . . „

No. 528. Dorohoiu, Iunie 3. Gligorcea Vornicul înşciinţează pe birarul din târgul Bistriţa că a trimis acolo treĭ slugĭ ale sale ca să-ĭ cumpere cele trebuincioase . . . . „ 546

No. 529. Sucéva, Iulie 29. Orăş hatmanul şi părcălabul Sucévei către diregătorul din Câmpulung, ca să îndrepteze drumul despre partea Bistriţeĭ şi să aibă ómenĭ de pază despre Rodna . . . . „ 546

No. 530. Constantin Turcul rozmistrul, starostele Cernăuţuluĭ, către biräul Bistriţeĭ în privinţa uneĭ glóbe pentru care fusese chezaş Voncĭul Darie; acesta, deşi plătise glóba, dar biräul apucă din nou pe un alt om din Cernăuţi . . . . . „ 547

V. ŞOLTUZI, PĂRGARI ŞI PARTICULARI.

No. 531. Şoltuzul Hérlea din Bărlad scrie biräului din Braşov ca să fie despăgubit pentru nişte bani ce a dat chezăşie în afacerea unuĭ proces al lui Ştul Iacob şi Ţîrbâs, condemnaţi de către judecătorii Bărlădeni . . . . pag. 548

No. 532. Şoltuzul şi părgariĭ din Vasluĭ către şoltuzul şi părgariĭ din Braşov în afacerea judecăţiĭ lui Petru cu soţia luĭ Anton . . . . „ 549

No. 533. 1564, Aprilie 13. Grigorie, biräul Bistriţeĭ, aşédă hotarele pământuluĭ şi imaşuluĭ dintre Simzorzeniĭ, ce şed pe Someş, şi Iluaniĭ lăcuitorĭ pe Ilua . . . „ 549

No. 534. Scrisórea lui David diacul către Andreĭaş, care a făcut să piară nepotul şi soţia sa, şi-ĭ cere răscumpărare şi restituirea averiĭ . . . . „ 550

I.

DOCUMENTE DIN ȚARA-ROMÂNÉSCĂ.

Partea I.

Privilegiĭ comerciale, hrisóve, scrisorĭ, răvașe și poruncĭ domnescĭ.

I.

Srațimir, țarul bulgăresc din Vidin (1369—1398).

No. 1.

Fără loc și dată. Srațimir către Brașovenĭ pentru libertate de comerciŭ în «cetatea domnuluĭ Craiŭ», adică în Vidin.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 456. Pecetia în dos.

† Ѿ гна црѣ Срацимира, жѹпанѹ Ꙗковѹ Херъманѹ, фолногю, и Петрѹ Фаингълю, и вемъ пѹргаромъ: що ми сте писали и порѹчали, да ви лю хо свободно, тако — ми бга — волно и свободно да идж гна крала лю ѹ гна крала гра и да тръгѹж, що имъ е драго. А ѣ давамъ мою верѹ црвѹ и ꙗ ихъ ѹзимамъ на мою дшю, како да сѹ ѿ црва-ми съблюдени, да имъ не бѹде пакоста некоꙗ, ни до єднога вла, како сами да видите. И още да сѹ почтани и полюбени ѿ црва-ми, кои донесе листъ ѿ ва.

O mână ținênd un sceptru. Iwанъ Срцимїрь цръ Блгаромъ.

Adresa în dos: † ѿ гна црѣ Срацимира, жѹпанѹ Ꙗковѹ и всемъ пѹргаромъ брашевскимъ.

† De la domnul țar Srațimir, jupânuluĭ Iacob Herman folnoghiu și luĭ Petru Fainghel și tutulor părgarilor: ceea ce mĭ-ațĭ scris și orânduit, ca ómeniĭ voștri să umble slobod, ast-fel, pe Dumnedeul meŭ, volnic și slobod să vină ómeniĭ domnuluĭ craiŭ în cetatea domnuluĭ craiŭ, și să târguéscă ce le e pe plac. Iar eŭ dau credința mea împĕrătéscă și eŭ îĭ ĭaŭ pe sufletul meŭ, să fie de împĕrăția mea păzițĭ, spre a nu le fi nicĭ-o pagubă, nicĭ până la un fir de pĕr, cum înși-vĕ o să vedețı. Și încă vor fi cinstițĭ și iubițĭ de împĕrăția mea ceĭ carĭ vor aduce carte de la voĭ.

Ioan Srațimir, țarul Bulgarilor.

Adresa în dos: † De la domnul țar Srațimir, jupânuluĭ Iacov și tutulor părgarilor brașovenĭ.

II.

Dan voevod, fiul luĭ Radul voevod (1384—1386).

No. 2.

Privilegiul vamal al luĭ Dan voevod pentru oraşul Tîrgovişte.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 3. Pecetia în faţă.

† Іѡ Дан великыи воевода и гнь самодръжавныи, дава гво-ми сие ѡризмо гва-ми ѡрашѹ гва-ми, Тръговищеном. Тѹзи ви ѡсвобаждат гво-ми ѿ всего, и ѿ кѹмеркъ, да не дасте нигде, тъкмо въ Тръговищи. А оно да ходите и по Северинѹ и по всех търгово, и въ Браилово и по всеи земи гва-ми, нигде да не дасте. И како сте дале пръво кѹмеркъ, такози и нинѣ: ѿ мажѫ воскь ·вї· дѹкат; флориіа да нѣт; ѿ пипер, ѿ шофра, ѿ желѣзо, ѿ бѹбаки, рече ѿ всеа кѹпна, да дасте кѹмеркъ долѹ по-слабо, како сте дале при дни стары гпаре, такози и нинѣ. А хто бы развали ѿ болѣ гва-ми, мака и само гво-ми, да е проклат ѿ Ха Ба вседръжителѣ, амин.

† Іѡ Дань воевод, [L. P.] милостїѫ бжїеа гнь.

† Iω Dan, marele voevoda şi domn de sine-stăpânitor, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele oraşuluĭ domnieĭ mele, Târgoviştenilor. Iată vĕ slobozesce domnia mea de tóte şi de cumerc (vamă), să nu daţĭ nicăierea, numaĭ în Tîrgovişte. Şi măcar că veţĭ umblà şi la Severin şi prin tóte tîrgurile, şi la Braila şi prin tótă ţara domnieĭ mele, nicăierea să nu daţĭ. Şi precum aţĭ dat maĭ înainte cumerc, aşijderea şi acum: de la maja de céră 12 ducaţĭ; floriniĭ să nu fie; de la piper, de la şofran, de la fĭer, de la bumbac, cu un cuvênt: de la tótă marfa să daţĭ cumerc ceva maĭ scăḑut, precum aţĭ dat în ḑilele bĕtrânilor domnitorĭ, ast-fel şi acum. Ĭar cine ar călcà (acésta) dintre boeriĭ domnieĭ mele, măcar şi însăşĭ domnia mea, să fie proclet de Christos Dumneḑeul a-tot-ţiitorul, amin.

† Iω Dan voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

III.

Mircea voda cel Bĕtrân (1386—31 Ian. 1418).

No. 3.

Câmpulung, 1413 august 6. Mircea vodă cel Bĕtrân înoeşte şi întăreşte vechile privilegiĭ comerciale ale Braşovenilor în Ţara-Românéscă.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 779. Pecetie atîrnată.

† Азъ иже въ Хта Бга блговѣрнии и Хтолюбиви и самодръжавни Іѡ Мирча, великыи воевода и гнь, ѡбладаѫщѹ-ми и гвѹѫщѹ-ми всеи земи Ѹгровлахїи и запланискы, еще и кѫ

татарскы страна, и ѡба по по въсемꙋ Подꙋнавиꙋ, даже и до великаго морѣ, и млтиѫ бжїеѫ и Дръстрꙋ граду влале. Блгѡпроизволи гво-ми свои блги произволеніе, чисти и свѣтлы срце, и дарова сии хрісовꙋ гва-ми и исплъни прошеніе пръгаре брашовскы, поне просихѫ гво-ми, ꙗко да поновим и да ꙋтръдим законии, що сѫ имали ѿ прѣродителии гва-ми за кꙋ[р]мерќь, по тѫгово ꙋ земи гва-ми и на пѫти брашовско дорї до Бран; ꙗко да даваѫ: ѿ. а. вилар Ипри фетꙋ, ѿ хꙋсолови пе, ѿ Колꙋн'и. вї. дꙋ, ѿ Че. ѕ. дꙋ, а ѿ рѣза виларъ ни; и хто носи шакы фрѫскыѫ, ницо; ѿ возиницѫ ме. вї. дꙋ, ѿ вино возиницѫ. ѕ. дꙋ, ѿ конѣ, кои к'ꙋпи,. ѕ. дꙋ, ѿ мажѫ восѫ. вї. дꙋ, ѿ пипе, ѿ шофра, ѿ баба, ѿ в'лънѫ камилевѫ, ѿ агнат'ини, ѿ кожїе и ѿ кꙋпиѫ ини, що доходат ѿ морѣ, ѿ р. пе. г. пе; бравъ свини. в. дꙋ, во. г. дꙋ, кр'ава. г. дꙋ, ѿ ѡна дꙋ, ѿ еленѫ кожѫ. а. дꙋ; ако бѫдѫ дрꙋгиѫ кожѫ с неѫ, да не да ницо; ѿ мѣ сиреніе. а. дꙋ; кони, кои мене мимо Тꙋрчъ,. г. бани; пѣше ба. И еще кои помниꙋѫ с ри, ѿ кола. а. рїбѫ, а връхꙋ що ще би, да не да ницо. А на Бран ма. а. пра, а на кола ꙋ Тръшо. а. рїбѫ; ꙋ Тѫговище такожере; кѡ товаре бѫ съ ци либо,. г. дꙋ; и на Дѫбовицѫ, ꙋ кола, колико коне, толикози и дꙋ и. а. рибѫ; а ѡ кѡ товаре. г. бани, а ѡ ини кꙋпеи ницо; и ко слоде. а. дꙋ, и пѣшец'ь ба. И еще, кои си дава добитѫ ꙋ дльг'ь, да си ище длъжника или еци, аще има; а ѿ права члка да сѫ варꙋѫ; а никто пр'ава члка да не батꙋе. Еще к'то сѫ ще пок'ꙋси ѿ болѣр гва-ми, вел'ицѣ же и мали, бѫ да е к'ꙋпе тоизи кꙋмерк'ь, бѫ да е ком-либо мать дадена, та прїложи та не стои на що сѫ ꙋтвръди и закони на пръво законѣ, тѡ таковы има приѫ велико зло и ѡргиѫ ѿ гва-ми. И се бы, еги доиде Фелети и Мар'ти и Крꙋ ꙋ Дльгополи. И се свѣте: Раду ба, жꙋпа Андрїа, жꙋпа Раꙋль, бра жꙋпа Казана, жꙋпа Шерба Бичаре, жꙋпа Стоика Рꙋси, жꙋпа Бад'ѣ Вамешо. И азъ лѡѳе Бꙋдовн писа, мца авгꙋст[а]. ѕ. днь, въ лѣ ҂ѕцка, ен. ѕ.

Іѡ Мирча воев, [Locul unde atârnă pecetia.] милтїа бжїеа гнь.

† Eŭ cel întru Christos Dumnedeŭ bine-credincĭosul şi de Christos iubitorul şi de sine-stăpânitorul Iω Mircea, marele voevoda şi domn, stăpânind şi domnind peste tótă ţara Ungrovlachieĭ, şi a părţilor de peste munţĭ, şi încă peste părţile Tătărescĭ şi pe amêndouĕ laturile, pe tot de-alungul Dunăreĭ, chiar până la marea cea mare, şi cu mila luĭ Dumnedeŭ şi stăpânitor al cetăţiĭ Dîrstor, bine-voit-a domnia mea, prin buna mea voinţă, cu inimă curată şi luminată, şi dăruit-am acest chrisov al domnieĭ mele şi împlinit-am cererea părgarilor Braşovenĭ, căcĭ aŭ rugat eĭ pe domnia mea, ca să înnoesc şi să întăresc legile, ce aŭ avut eĭ de la străbuniĭ domnieĭ mele pentru cumerc prin târgurile din ţara domnieĭ mele şi pe drumul Braşovuluĭ până la Brăila; ca să dea: de 1 vilar de Ipriŭ un fertun, de Leubia un perper, de Colonia 12 ducaţĭ, de Cehia 6 ducaţĭ, iar de vilar tăiat nimica; şi cine aduce şepcĭ frăn-

cescĭ, nimica. De butoiu de miere 12 ducaţĭ; de butoiŭ de vin 6 ducaţĭ; de cal, cine cumpĕră, 6 ducaţĭ; de majă de céră 12 ducaţĭ; de piper, de şofran, de bumbac, de pĕr de cămilă (camelot), de (lână de) mĭeluşeĭ, de pĭeĭ şi de alte mărfurĭ, ce vin de la Mare, de la 100 perperĭ, 3 perperĭ. Mascurul 2 ducaţĭ, boul 3 ducaţĭ, vaca 3 ducaţĭ, de berbece 1 ducat, de pĭele de cerb 1 ducat; dacă vor fi alte pĭeĭ cu dênsa, să nu dea nimica. De la burduful de brânză 1 ducat; călăreţul care trece pre la Turciu (Bran) 3 banĭ; pedestrul 1 ban. Şi încă ceĭ ce vor trece cu pesce, de la car 1 pesce; ĭar de ce va fi pe d'asupra, să nu dea nimica. Ĭar la Brăila: maja 1 perper, ĭar la car în Târgşor 1 pesce. La Târgovişte aşijderea; calul încărcat, fie cu ori-ce, treĭ ducaţĭ. Şi la Dâmboviţa: la car câţĭ caĭ, atâţĭa şi ducaţı, şi un pesce; ĭar de calul împovărat 3 banĭ, ĭar de la alte mărfurĭ, nimica. Şi calul slobod un ducat, şi pedestrul un ban. Şi încă, cine îşĭ dă avutul pe datorie, să-şĭ caute datornicul, saŭ chezaşiĭ, dacă are; ĭar de omul drept să se feréscă; şi nimenea pe omul drept să nu băntuéscă. Şi încă, cine se va ispiti dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ şi micĭ, fie că este cumpĕrat acel cumerc, fie că este cuĭ-va milă dată, şi va adăuga şi nu va sta pe ceea ce am întărit şi am legĭuit, pe legea d'întăiŭ, apoĭ unul ca acela are a primi mare rĕŭ şi urgĭe de la domnia mea. Şi acésta a fost când aŭ venit Felentin şi Martin şi Cruş la Dlăgopole (Câmpulung). Şi ĭată martoriĭ: Radul banul, jupânul Andriaş, jupânul Radul, fratele jupânuluĭ Cazan, jupânul Şerban Bilcĭarev, jupânul Stoica Rusin, jupânul Badea al Vameşuluĭ. Şi eu logofĕtul Baldovin am scris în luna luĭ August 6 ḑile, în anul 6921, indictionul 6.

† Iω Mircea voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

IV.

Mihail vodă, fiul şi asociatul la domnie al luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân (1391—31 Ian. 1418).

No. 4.

Mihail vodă către Braşovenĭ şi Rîjnovenĭ, în privinţa chipuluĭ de plată a datoriilor dintre eĭ şi lacuitoriĭ din Ţara-Românéscă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 217. Pecetie în faţă.

† Ĭωань Михаил воевода и гнь, дава гво-ми сїа ѡризмо гва-ми сьмзи Брашовѣно и Ръжновѣнѡ, ꙗко варе кои чавкь ѿ зема гва-ми рѡтелѣ и гва-ми има дльгь ꙋ Брашовѣнь, а онь да поде тамо, да си ище дль ѿ длъжника; а комꙋ не би плати ѿ вола, а тои да го таган прѣ пръгари, да ако щж иметн ѿ кжд[1] взати, а тїе мꙋ щж плати;

[1] кж este scris d'asupra cu litere maĭ micĭ.

аще ли не би има длъжнико ѿ кждꙋ плати, а ѡнь да си біе ѡчи, що нѣ сї е да до-бить ꙋ добра члка. А никто да не смѣеть взати зде залѡ ѿ правѣ лю, ѿ Брашовѣ; и нигде се не заложж; ѡти варе кто се би покꙋсиль, да и позабави, аще и вла еди, има изгинж ѿ рдлѣ гва-ми и ѿ гво-ми; нж корижe да си ище тамо длъ ѿ длъжника, по ѡризмꙋ гва-ми.

† Іѡ Міхаиль вwев, [L. P.] млтїж бжїеа гнь.

† Ioan Mihail voevoda şi domn, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele tutulor Braşovenilor şi Râjnovenilor, ca varece om din ţara părinteluĭ domnieĭ mele şi a domnieĭ mele are datorie la Braşovenĭ, apoĭ el să mérgă acolo, ca să-şĭ scótă datoria dela datornic; iar cuĭ nu i s'ar plătì de voe, acela să-l tragă (în judecată) înaintea pârgarilor, şi dacă vor avé de unde să ià, apoĭ aceştia să-ĭ plătéscă luĭ; iar dacă nu ar avé datornicul de unde să plătéscă, atuncĭ el să-şĭ bată ochiĭ, că nu şĭ-a dat avutul la om bun. Şi nimenĭ să nu îndrăznéscă a luà aicea zălog dela ómeniĭ drepţĭ, dela Braşovenĭ; şi nicăirea să nu se zălogéscă; căcĭ oricine ar cu-tezà, ca să-ĭ împedice pe dânşiĭ, măcar cât un fir de păr, acela are să piară de părintele domnieĭ mele şi de domnia mea; ci fiecare să-şĭ caute acolo datoria dela datornic, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Mihail voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 5.

Mihail vodă către slugile domneştĭ din Cetatea Dîmboviţeĭ şi către vameşiĭ din Rucăr şi din Bran pentru vama Braşovuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 216. Pecetie în faţă.

† Іѡ Михаи, великїи воевода и гнь, пише гво-ми слꙋга гва-ми ѿ Джбовицж гра, вамешѡ ѿ Рꙋке и ѿ Тꙋрчь. И такози ви ѡрисꙋеть гво-ми, іако да сѧ сте варꙋвале ѿ сьхзи Брашовѣ, не грабѣте и, нж и взимаите вамж правж, па и и оугаждаите и коматѣ сꙋкнѣна, ако възимаж рѣзаны, калцѣ, лиbо по . г . д . лакти, не дѣите и вамꙋвати, нж ходѣте право и живѣте с ними лѣпо и добрѣ, да се неплача ѿ ва по-мнѡ рдлю гва-ми, как то до ннѣ, лиbо гвꙋ-ми, та да си чꙋж нѣ рѣчи ѿ рѡтелѣ гва-ми възради рѣ вашж, поне има гво-ми велико зло ꙋчинити томꙋ/мꙋ)зи члкꙋ, що и би позабави по неправдѣ, аще и вла еди. Ино неще бити, по ѡризмꙋ гва-ми.

† Іѡ Міхаиль вwевѡ, [L. P.] млтїа бжїеа гнь.

† Іѡ Mihail, marele voevoda şi domn, scrie domnia mea slugilor domnieĭ mele dela Cetatea Dâmboviţiĭ, vameşilor dela Rucăr şi din Turciŭ, şi aşa vă porunceşte domnia mea, ca să vă feriţĭ de aceştĭ Braşovenĭ, să nu-ĭ prădaţĭ, ci să le luaţĭ lor vama dréptă; maĭ mult încă, să le îngăduiţĭ şi bucăţile de postav, — dacă le iaŭ tăiete, — călţunĭ, orĭ câte treĭ, patru coţĭ, — să nu-ĭ vămuiţĭ; ci umblaţĭ cu dreptate şi trăiţĭ cu dânşiĭ frumos şi bine, să nu se maĭ plângă de voĭ maĭ mult părinteluĭ domnieĭ mele, ca până acum, saŭ domnieĭ mele, şi să nu-mĭ maĭ aud niscaivà vorbe dela părintele domnieĭ mele, din pricina vorbelor vóstre, căcĭ domnia mea are să facă mare răŭ aceluĭ om, care ĭ-ar împedecà pe nedreptate, măcar cât un fir de păr. Alt-fel să nu fie, după porunca domnieĭ mele.

† Іѡ Mihail voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

V.

Radul vodă Praznaglava, fiul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân (1421—1422, 1424—1427).

No. 6.

1421 maiu 17. Tractatul de pace şi de alianţă al luĭ Radul vodă cu Braşoveniĭ şi cu ţara Bîrseĭ.

Orig. pergament, Arch. Braş. no. 776. Cinci pecetiĭ atîrnate.

† Іѡ Раоулъ воевода и гнь, ѡбѣщава са гво-ми ѿ сего дне, ѿ колѣ си дадохѫ Брашовѣни добитѡ, ꙗко да е ми посрѣ нами и да е една ꙁемлѣ съ ꙁемлꙗ гва-ми, да живѫ мирно и еднодушно ве Браше и късѣ ꙁемлѣ Бръсѣнскаа, и ѡбѣщава са гво-ми, ꙗко врамаш тѣ да е врамашъ гвꙋ-ми, а врама гва-ми да е врамашъ Брашовѣнѡ и късе ꙁемли Бръсѣнскои; и да ми сѫ съ късѫ правдѫ, и гво-ми да и сѫ съ правѫ, да сѫ въ слободѫ и да са не бож ни ѿ еднинѫ ꙁловѫ, ни плѣ, ни хѫса, ни иꙁе, ни ꙁало, ниже да и са испакости ништо ѿ ꙁемли гва-ми, нѫ да[1] сѫ еднна ꙁемлѣ съ ꙁемлꙗ гва-ми; и да кꙋпчꙋѫ лю гва-ми въ ꙁеми вашеи, и да ѡставлѣите късѣкѫ кꙋпла, да доходи въ ꙁемꙗ гва-ми, и хлѣ и желѣꙁо или бѫ что да ходе слободно, и да живемо мирно и еднодушно, съ правдѡ и истинѡ, а гво-ми да и съмъ съ правдѫ и да и не мисли ꙁло. И дава гво-ми вѣрѫ и душѫ гва-ми, и вѣра и душа късѣ болѣръ гва-ми: вѣра жпа Раоула, вѣра жпа Влъкана, вѣра жꙋпа [Na]на, вѣра жпа Стана, вѣра жꙋпа Влъꙁана, вѣра жпа Нега, вѣра жпа Драгнча, вѣра Михаила провиниꙗр, вѣра Раоула Сахакова, вѣра Ѿча Лꙋгашъ. И варе кто са би покуси, ꙗко да прѣстѫпи сїе клеви, тѡ таковаго да ꙋбие

[1] да scris d'asupra rîndului în acelaş timp cu aceïaşĭ mână şi cerṇélă.

г҃ь б҃ь, ѕде же тѣло, а въ бж҃щїи вѣкъ д҃шеѫ, и да има ѹчастїе съ Їюдѫ и съ Арїе, и да е проклѧ ѿ ѡ҃ца и с҃на и ст҃го д҃ха и ѿ . т҃ . и . н҃і . стыи ѿ҃цъ, иже въ Никеи, амн. Исписа сѧ в лѣ ҂ѕ҃ . ц҃ . к҃ѳ, єндиктїѡ . д҃і . маїа . ѕ҃і . д҃нъ.

Їѡ Радѹ вwевw, [Locul unde atîrnă pecetia.] млтїѧ бж҃їеѧ г҃нь.

În lungul margineĭ despre stànga de sus în jos: † и да не држите ѕли лю посрѣ ва, що и не люби гво-ми, да не прбиваа посрѣ ва; ни гво-ми, да не држи ѕли лю.

În lungul margineĭ despre drépta de jos în sus: и да сѧ сѫде сирацн гва-ми прѣ гва-ми, а сирацн ваши прѣ вами, и да и нѣ криво.

† Iω Radul voevod și domn, făgăduesce domnia mea din ḍiŭa acésta, de când șĭ-aŭ dat Brașoveniĭ avutul, ca să fie pace între noĭ și să fie o singură țară cu țara domnieĭ mele, ca să trăĭască în pace și într'un suflet tot Brașovul și tótă țara Bîrséscă. Și se făgăduesce domnia mea: ca vrăjmașul acestora să fie vrăjmașul domnieĭ mele, ĭar vrăjmașul domnieĭ mele să fie vrăjmașul Brașovenilor și al tóteĭ țĕri Bîrsescĭ; și să-mĭ fie eĭ cu tótă dreptatea, și domnia mea să le fiŭ lor cu dreptate; să fie în libertate și să nu se témă de nicĭ-o rĕutate, nicĭ de prédă, nicĭ de jaf, nici de oprélă (confiscare), nicĭ de zălog, nicĭ în nimic să n'aĭbă daună din țara domnieĭ mele, ci să fie eĭ o singură țară cu țara domnieĭ mele; și să negoțéscă ómeniĭ domnieĭ mele în țara vóstră, și să lăsațĭ orĭ-ce marfă să vină în țara domnieĭ mele: și păĭne și fĭer și orĭ-ce ar fi, să umble slobod; și să trăim în pace și într'un suflet, cu dreptate și cu adevĕr. Iar domnia mea să le fiŭ cu dreptate și să nu le gândesc rĕŭ. Și dă domnia mea credința și sufletul domnieĭ mele și credința și sufletul tutulor boerilor domnieĭ mele: credința jupănuluĭ Radul, credința jupănuluĭ Vălcan, credința jupănuluĭ Nan, credința jupănuluĭ Stan, credința jupănuluĭ Vălcsan, credința jupănuluĭ Neg, credința jupănuluĭ Drăghicĭ, credința luĭ Mihail protovistierul, credința luĭ Radul Sahacov, credința luĭ Oncea Lungaș. Și vare-cine se va încerca ca să calce aceste jurăminte, pe unul ca acela să-l ucidă Domnul Dumneḍeu, aci cu trupul, ĭar în vécul viitor cu sufletul, și să aĭbă parte cu Iuda și cu Arie, și să fie proclet de Tatăl, și de Fiul, și de Sfîntul Duh, și de ceĭ 300 și 18 sfinți părințĭ ceĭ din Nichea, amin. S'a scris în anul 6929 indictionul 14, Maĭ a 17 ḍi.

† Iω Radul voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḍeu domn.

În lungul margineĭ despre stînga de sus în jos: † Și să nu ținețĭ ómenĭ rĕĭ printre voĭ, pe carĭ nu-ĭ ĭubesce domnia mea, să nu petrécă printre voĭ; nicĭ domnia mea să nu ție ómenĭ rĕĭ.

În lungul margineĭ despre drépta de jos în sus: Și să se judece supușiĭ domnieĭ mele înnaintea domnieĭ mele, iar supușiĭ voștri înaintea vóstră, și să nu le fie lor strâmbatate.

No. 7.

Târgoviște 1421 noembrie 21. Privilegiul comercial al luĭ Radu-vodă pentru Brașovenĭ, reînoindu-le privilegiile anterióre.

Orig. pergament, Arch. Braş. no. 771. Pecetie atîrnată.

† Иже въ х҃а б҃га бл҃говѣрны и хрⷭ҇толюбиви и самодръжавни Іѡанъ Раꙋлъ великыи воивода, м҃лтїѫ б҃жїеѫ и б҃жїе дарованїемъ ѡбладаѫщꙋ-мꙋ и г҃вꙋѫщꙋ-ми въсеѫ землеѫ ѹггровлахїискоѫ, бл҃гопроизволи г҃во-ми своимъ бл҃гымъ произволенїемъ, чистн҃ и свѣтлн҃ ср҃цемъ, и дарова сьи въсеч҃тны и бл҃гоѡбразны и прѣпочтанны иже на въсѣмы ч҃ати и даровъ настоѫи хрисовꙋ г҃ва-ми, и испльни прошенїе пръгаремъ брашевскы, понеже проси҃хѫ г҃во-ми, ꙗко да имъ поновн҃ и да имъ ꙋтвръдн҃ закони, що сѧ имали ѿ прѣрѡтели г҃ва-ми за кꙋмеркы, по въсѣхъ тръговѡ по земли г҃ва-ми и на пѫти брашовско дори до Бранлѡ, ꙗко да даваѫтъ: ѿ . а҃ . виларъ Ипрїꙋ фертꙋ., ѿ хꙋсꙋлеви . а҃ . пе, ѿ Колꙋни . вї . дꙋ, ѿ Че . ѕ҃ . дꙋ, а ѿ нарѣза виларъ нищо; и хто носитъ шапкы фрѫжскїѫ и бобовь и желѣзо,[1] нищо; а ѿ возниицѫ ме . вї . дꙋ, а ѿ возниицѫ вино . ѕ҃ ., а ѿ конѣ, кто кꙋпи, . ѕ҃ . дꙋ, а ѿ мажѫ восѫ . вї . дꙋ, а ѿ пипе и ѿ шафра и ѿ бабакь и ѿ вльнѫ камилевѫ и ѿ агнатини, и ѿ кожїе и ѿ кꙋпїѫ инїѫ, що довода ѿ морѣ, ѿ . р҃ . пе . г҃ . пе; бра свиии . в҃ . дꙋ, во . г҃ . дꙋ, крава . г҃ . дꙋ, ѡвѫ . дꙋ .; ѿ еленїѫ кожѫ дꙋ, ако ли бѫдѫ дрꙋгїѫ кожа с неѫ, нищо; ѿ мѣ сїренїе . а҃ . дꙋ; кони, кои мине мимо Тꙋрчъ, . г҃ . бани, а пѣшецъ . а҃ . ба; и еще кои помииꙋѫтъ с рибѫ, ѿ кола . а҃ . рибѫ, а що бѫде врьхꙋ, нищо да не да. А на Бран: ѿ мажѫ . а҃ . перпера, а ѿ една кола въ Тръгшоръ . а҃ . рибѫ; ꙋ Тръговище такожере; ко товаре, бѫди сь щи либо, . г҃ . дꙋ; и на Дѫбовицѫ, въ кола колико сѧ коне, толикози и дꙋкати; ї ѿ кола . а҃ . рибѫ, а ѿ конъ товаре . г҃ . бани, а ѿ ини кꙋплѣхъ нищо; и ко слободе . а҃ . дꙋ, и пѣшецъ ба . И еще кои си дава довито въ длъ, да си ищетъ длъжника или емци, аще има, а ѿ права ч҃лка да сѧ варꙋѫтъ, а нихтоже права ч҃лка да не батꙋватъ. Еще же кто сѧ ще покꙋситъ ѿ болѣръ г҃ва-ми, вѣлицѣх же и мали, бѫди да е кꙋпенъ тоизи кꙋмеркъ, бѫди да е м҃лть дадена комꙋ-либо, та приложи, а нестоитъ на що е г҃во-ми ꙋтвръди и ꙋзакони на пръво законѣ, то такови има прїѫти велико зло и ѡргїѫ ѿ г҃ва-ми. И се бы, еги доиде кѫ г҃вꙋ-ми Рѣве Ханѫ и Крⷮѣ ѿ Ражновь; и се бы въ Тръговище. Свѣтележе: жꙋпа Влъка, и жꙋпа Нанъ, и жꙋпа Влъкса, и Ага ба, и жꙋпа Раꙋлъ Сахаковъ, и Михаилъ вистї[аръ][2], и азъ лѡфе Гергина, еже исписа въ Тръговищи, м҃ца ноеврїа . ка҃ . дн҃ь, в лѣ ҂ѕ҃ . ц҃ . л҃ . ени . еї.

† Іѡ Радꙋ вѡевѡ, [Locul unde atîrnă pecetia.] м҃лтїа б҃жїеа г҃нь.

---

[1] и бобовь и желѣзо scris d'asupra rânduluĭ de aceeașĭ mână, în acelaş timp şi cu aceeașĭ cernélă.

[2] Litere şterse de timp în original.

† Cel întru Christos Dumneḑeŭ bine-credinciosul şi de Christos iubitorul şi de sine-stăpânitorul Ioan Radul, marele voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi cu darul dumneḑeesc stăpănind şi domnind peste tótă ţara Ungrovlahică, bine-voit-a domnia mea prin buna sa voinţă, cu inimă curată şi luminată, şi dăruit-am acest pré cinstit şi bine închipuit şi pré respectat, cel maĭ pre sus de tóte cinstile şi darurile, hrisovul de faţă al domnieĭ mele, şi am împlinit cererea părgarilor Braşovenĭ, căci aŭ rugat pe domnia mea, ca să le înnoesc şi să le întăresc legile, ce aŭ avut de la strĕbuniĭ domnieĭ mele pentru cumercurĭ, prin tóte tărgurile prin ţara domnieĭ mele şi pe drumul braşovenesc pănă la Brăila, ca să dea: de 1 vilar de Ipriŭ un fertun, de Leubia 1 perper, de Colonia 12 ducaţĭ, de Cehia 6 ducaţĭ; ĭar de vilar tăiat nimica. Şi cine aduce şĕpcĭ frăncescĭ şi boboŭ şi fer, nimica; ĭar de butoiul de mĭere, 12 ducaţĭ; ĭar de butoiul de vin 6; ĭar de cal, cine cumpĕră, 6 ducaţı; ĭar de maja de céră 12 ducaţĭ; ĭar de piper, şi de şofran, şi de bumbac, şi de pĕr de cămilă (camelot), şi de (lână de) mĭeluşeĭ şi de pieĭ şi de alte mărfurĭ ce vin de la Mare, de la 100 perperĭ, 3 perperĭ; mascurul 2 ducaţı, boul 3 ducaţĭ, vaca 3 ducaţĭ, berbecul un ducat; de pele de cerb un ducat, ĭar dacă vor fi alte pĭeı cu dênsa, nimica. De burduful de brânză, 1 ducat. Călăreţul care trece pe la Turciŭ 3 banĭ, ĭar pedestrul 1 ban; şi încă ceĭ ce trec cu pesce: de la car, 1 pesce; ĭar ce va fi pe deasupra, nimica să nu dea. Iar la Brăila: de majă, 1 perper; ĭar de un car în Tărgşor 1 pesce; în Tărgovişte, aşişderea; calul împovărat, fie cu orĭ-ce, 3 ducaţĭ. Şi la Dămboviţa: la car cățĭ caĭ sunt, atâţia şi ducaţĭ, şi de car 1 pesce; ĭar de cal împovărat, 3 banĭ, ĭar de la alte mărfurĭ, nimica. Şi calul slobod, 1 ducat; şi pedestrul, un ban. Şi încă, cine îşĭ dă averea pe datorie, să-şĭ caute datornicul, saŭ chezaşiĭ, dacă are; ĭar de omul drept să se feréscă, şi nimenea pe omul drept să nu bântuéscă. Şi încă, cine se va ispiti dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ şi micĭ, — fie că este cumpĕrat acel cumerc, fie că ĭeste cuı-va milă dată —, să adaoge, şi să nu stea pe ceea-ce a întărit şi-a legĭuit domnia mea, pre legea d'ănteiŭ, unul ca acela are să priméscă mare rĕŭ şi urgie de la domnia mea. Şi acésta a fost când aŭ venit la domnia mea Revel Hanăş şi Cîrstea din Rǎjnov, şi acésta a fost la Tărgovişte. Şi martorĭ: jupănul Vălcan, şi jupănul Nan, şi jupănul Vălcsan, şi Aga banul, şi jupănul Radul Sachacov, şi Mihail vistierul, şi eu logofĕtul Gherghina, carele am scris în Târgovişte, în luna Noemvrie a 21 ḑi, în anul 6930, indictionul 15.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 8.

Radu vodă scutesce pe Braşovenĭ de plata vămiĭ la Câmpulung, cum fusese pe timpul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân.

Orig. hârtie, Arch. Braş. no. 227. Pecetia în dos.

† Іѡанъ Раулъ воевода и гнъ въсеи земи Ѹггровлахїнскои, пише гво-ми приѩтеле гва-ми, пръгаре ѿ Брашо. Тѹзи, за що мѣ сте просиле, за вамѫ ѿ Дльгополе, да не бъде, а гво-ми е оставилъ, по-миѡ да не бѫде; ѹчинило е гво-ми, да бѫде по законѹ, како е билъ ѹ дни Мирче воеводе; и тази щѫ дръжа, толко вие да дръжите. Сирако гва-ми криво да и не бъде, зане е мило ѿ ва гвѹ-ми. И бъ ви вели.

† Іѡ Радѹ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † пръгаремъ ѿ Брашо.

† Ioan Radul voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlachică, scrie domnia mea prietenilor domniei mele, părgarilor din Braşov. Iată, pentru ce m'aţĭ rugat, pentru vama din Dîlgopole (Câmpulung), ca să nu fie, apoĭ domnia mea a lăsat ca maĭ mult să nu fie; a făcut domnia mea, ca să fie după lege, precum a fost în ḑilele luĭ Mircea voevod. Şi acésta voiu ţine, numaĭ voĭ să ţineţĭ; supuşilor domnieĭ mele strâmbătate să nu le fie, pentru că domnia mea are milă de voĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Părgarilor din Braşov.

No. 9.

Porunca luĭ Radu voda către «Ţarul Alexandru» ca să opréscă pe vameşul sau din Rucăr de a luà Braşovenilor maĭ mult peste privilegiul comercial ce dînşiĭ aŭ cu Ţara-Românéscă. Tot aşa ordonă şi vameşilor din Cetatea Dîmboviţeĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 299. Pecetia în faţă.

† Іѡанъ Раулъ, великыи воивода и самодръжавни гнь въсеи земли оугровлахыискои, дава гво-ми сїе ѡризмо гва-ми пръгаре Брашевски и Ражновце и въсеи земли Бръсѣнскои, ѩко що имъ е сътворило гво-ми хрисовѹ и закони, що са имале ѿ прѣротелеи гва-ми, такожере да имъ са ѹзима и при гвѣ-ми. Тѡ ра, црю 'Алеѯадре, варе кто ти е ваме въ Рѹкеръ, да мѹ запрѣти; да ѹзима вамѫ, що е зако, а инако да не смѣетъ ѹчини; и кои либо ще битъ ваме по Дѫбовицѫ, и тои та(ко)жере да имъ ѹзима. Понеже кто са би покѹси, да имъ възме прѣзъ зако, има прїѫти велико зло и ѡргїѫ ѿ гва-ми. А ино нѣ, по ѡризмѹ гва-ми.

Іѡ Радѹ вѡевѡ, [L. P.] милтїа бжїеа гнь.

† Ioan Radul, marele voevod și domn de sine-stăpânitor a tótă țara Ungrovlahică, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele părgarilor brașovenĭ și Rănjovenilor și întregeĭ țĕrĭ Bîrsene, cum că le-a făcut domnia mea hrisovul și legile, ce aŭ avut de la strĕbuniĭ domnieĭ mele, așijderea să li se ĭa (vamă) și în ḑilele domniei mele. Drept aceea, țarule Alexandre, vare cine îțĭ este vameș în Rucăr, să-l oprescĭ; să ĭa vamă, ce este legea, ĭar alt-fel să nu îndrăsnéscă a face. Și cine va fi vameș sub Dâmbovița, și acela așijderea să le ĭa, căcĭ cine s'ar ispiti ca să ĭa peste lege, are să priméscă mare reŭ și urgie de la domnia mea. Ĭar alt-fel nu este, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

VI.

Dan, fiul luĭ Dan și nepotul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân (1420, 1424, 1427—1431).

No. 10.

Tîrgoviște, 1420 octombr. 23. Dan vodă reînoesce și confirmă Brașovenilor privilegiile vamale ce au avut în Țara-Românéscă de la ceilalțĭ domnĭ strămoșĭ aĭ sĕĭ.

Orig. pergament, Muzeul național din Budapesta. no. 71. Pecetia atîrnată.

† Азъ иже въ х҃а б҃а бл҃говѣрныи и бл҃гочьтивыи и х҃олюбивыи Iѡ Да҃, великыи воевода и г҃нь, м҃лтїѫ б҃жїеѫ и б҃жїе дарованїе ѡбладающꙋ-ми и г҃вѫжщꙋ-ми въсеи земи Ꙋгровлахїискои, бл҃гопроизволи г҃во-ми, свои бл҃гыи произволенїе, свѣтлыи и ч҃тыи ср҃це, и дарова бл҃гоѡбразнїи иже на въсѣми ч҃ти и даровъ настоѫи сьи хрисовꙋ г҃ва-ми, и испльни прошенїе пръгаре Брашовскы, поне просихѫ г҃во-ми, ꙗко да поновн и да ꙋтвръди закони, що сѫ имали ѿ прѣродители г҃ва-ми за кꙋмеркъ, по тръговѡ въ земи г҃ва-ми и на пѫти Брашовскы дори до Бранла, ꙗко да даваѫ: ѿ .а҃. вила Ипри фертꙋнъ, ѿ хꙋселови пе, ѿ Колꙋнїи .вı҃. дꙋ, ѿ Ч҃е .ѕ҃. дꙋ, а ѿ ръза вила ни. И хто носи шакы фрѫскыѫ, ни; ѿ возиличѫ ме .вı҃. дꙋ; ѿ вино возиницѫ .ѕ҃. дꙋ; ѿ конѣ, кои кꙋпи, .ѕ҃. дꙋ; ѿ мажѫ восѫ .вı҃. дꙋ; ѿ пипе, ѿ шофра, ѿ баба, ѿ вльнѫ камилевѫ, ѿ агнатини, ѿ кожїе и ѿ кꙋпїѫ иниѫ, що доходе ѿ морѣ, ѿ .р҃. пе .г҃. пепе; бравъ свиии .в҃. дꙋ, во .г҃. дꙋ, крава .г҃. дꙋ; ѿ ѡна дꙋ; ѿ еленїѫ кожѫ дꙋ; ако бѫтъ инїѫ кожи с неѫ, да не да нищо; ѿ мѣх сиренїе дꙋ; кони, кои мине мимо Тꙋрчъ, .г҃. бани; пѣше ба. И еще кои помиѫ с рибѫ, ѿ кола .а҃. риба, а връхꙋ що ще би, да не да нищо. А на Бран ма .а҃. пе, а на кола ꙋ Тръшоръ .а҃. риба; ꙋ Трьгови такожере; ко товаре, бѫ съ щи либо, .г҃. дꙋ. И на Дѫбовницѫ, ꙋ кола колико коне, толико и дꙋ и .а҃. риба; а ѿ ко товаре .г҃. бани; а ѿ ини кꙋпеи нищо; и ѿ ско слободе .а҃. дꙋ, и пѣше ба.

И еще кои си дава добитѫ оу длъ, да си ище дльжника или ецн, аще има, а ѿ права члка да са варваѫ, а нихто права члка да не бантоуе. Еще кто са ще покоуси ѿ болѣръ гва-ми, великѣ же и мали, бѫ да е кпе тоизи коумеркъ, бѫ да е комоу-либо мтъ дадена, та приложи та не стои на що съ оутвръди и оузакони на правѡ законѣ, то таковыи има прїѧти велико зло и ѡргїѧ ѿ гва-ми. И свѣте: жоупа 'Албоу двориі,[1] жоупа Борча, жоупа Вонко, жоупа Чега, жоупа Ѹтме, жоупа Баꙗ, жоупа Грѣдоманъ, Нанота спаръ, Милецъ вистїаръ. Кѡико лѡѳе писа въ Тръговищ, в лѣ ѕцла, еньдикто . а. ѿ . кг.

† Іѡ Да вѡевѡда, [Locul unde atîrnă pecetia.] мнлстїѧ бжїеа гнь.

† Eu, cel întru Christos Dumnedeŭ, binecredinciosul și blagocestivul și de Christos ĭubitorul, Iω Dan, marele voevod și domn cu mila luĭ Dumnedeŭ și cu darul dumnedeesc stăpânind și domnind tótă țara Ungrovlahică, am binevoit domniea mea cu buna mea voință, cu luminată și curată inimă și am dăruit bine închipuitul, care-ĭ maĭ pre sus de tóte cinstile și darurile, presentul acest hrisov al domnieĭ mele, și am îndeplinit cererea pârgarilor brașovenĭ, fiind-că aŭ rugat pe domniea mea, ca să le înnoesc și să le întăresc legile, ce aŭ avut de la strĕmoșiĭ domnieĭ mele pentru cumerc, prin tîrgurĭ în țara domnieĭ mele și pe drumurile brașovenescĭ până la Brăila, ca să dea: de un vilar de Ipriŭ un fertun, de Leubia un perper, de Colonia 12 ducațĭ, de Cehia 6 ducațĭ; ĭar de vilar tăĭat, nimica. Și cine va aduce șăpcĭ francescĭ, nimica; de butoĭŭ de miere, 12 ducațĭ; de butoĭŭ de vin, 6 ducațĭ; de cal, cine cumperă, 6 ducațĭ; de maĭă de céră, 12 ducațĭ; de piper, de șofran, de bumbac, de pĕr de cămilă (camelot), de (lână de) mĭelușel, de pĭeĭ și de la orĭ-ce altă marfă, ce vine de la Mare, de la 100 perperĭ, 3 perperĭ; mascurul, 2 ducațĭ; boul, 3 ducațĭ; vaca, 3 ducațĭ; de berbec, 1 ducat; de pĭelea de cerb, un ducat; dacă vor fi alte pĭeĭ cu ea, să nu dea nimic. De burduf de brânză, un ducat; călărețul, care trece pe la Turciŭ, 3 banĭ; pedestrul, un ban. Și încă, cine va trece cu pesce, de car, un pesce; ĭar pe de-asupra, ce va fi, să nu dea nimic. Iar la Brăila, maja un perper; ĭar la car, în Târgșor, un pesce; la Târgoviște așijderea. Calul încărcat, fie cu orĭ-ce, treĭ ducațĭ. Și la Dâmbovița, la car câțĭ caĭ, atâțĭa și ducațĭ și un pesce; ĭar de calul încărcat, 3 banĭ; ĭar de alte mărfurĭ, nimic. Și calul slobod, un ducat; și pedestrul, un ban. Și încă, cine îșĭ dă avutul pe datorie, să-șĭ caute pe datornic, saŭ pe chezașĭ, dacă are. Iar de omul drept, să se ferésca, și nimenea pe omul drept să nu bântuéscă. Și încă, cine se va ispiti dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ și micĭ, fie că este cumpĕrat acel cumerc, fie că este cuĭ-va milă dată, va adăuga pe de asupra și nu va sta pe ceea-ce am întărit și am legĭuit,

[1] Textul maĭ departe este scris pe marginĭ, începênd la marginea dréptă de jos în sus și continuând pe marginea de sus și pe cea din stânga.

pe legea dréptă, apoĭ unul ca acela are a primi mare rĕu și urgie de la domnia mea. Și martorĭ: jupănul Albul vornicul, jupănul Borcea, jupănul Voĭco, jupănul Cega, jupănul Utmeș, jupănul Baĭa, jupănul Gărdoman, Nanotă spătarul, Mileț vistierul. Coĭco logofĕtul am scris în Târgoviște, în anul 6931, endiction 1, Octombre 23.

† Іω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 11.

Poruncа luĭ Dan vodă către vameșiĭ de la Dîmbovița și de la Rucăr ca să observe privilegiul vamal de pe timpul luĭ Mircea vodă acordat Brașovenilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 9. Pecetia în față.

† Їѡ Дⷩ воевода и гнь всеи земли Ѹггровлахїискои, дава гво-ми сїе ѡрнзмо гва-ми Брашовѣно, що то кѹпчюатъ въ земли гва-ми, ꙗко да имъ е тако, що то имъ е бы и въ днн Мирчѣ воеводѫ, тако да имъ е и нн҃ѣ: вама ѹ Дѫбовнци: ѿ една кола една рнба, и ѿ ха дѹкато, и ѿ таръ .г. бани, и ѿ пѣшца едн ба. А вїе, вамеше ѿ Дѫбн-вицѫ, ѿ дрѹгѫ кѹпла да са варѹвате, да и вамѫ не смѣте възати ни ѿ постава и ѿ желѣзо, ни ѿ вжа, ни ѿ лена, ни ѿ конопѣ, ни ѿ платно, ни ѿ корды, ниже ни ѿ коа кѹпла; тѫкмо ѿ свини и ѿ ѡве и ѿ кони, що то ѿноса на продажбъ, ѡ тозн ва да ві-е, а ѿ инѫ кѹпла да са варѹвате. А вїе, вамеше ѿ Рѹке, имате вамѫ: ѿ мажѫ ѿ рнбѫ крапїꙗ, или голѣма или мала, .з. рн и .в. пепнрѣ; ѿ морѹнїꙗ мажа .ѳ. пепи и .в. ремѫка; и ѿ постава вила ѿ Ипри .а. фертѹ, и ѿ хрѹсѹлѹви .а. пе, и ѿ Колѹни .ві. дѹ, и ѿ Че .ѕ. дѹ; и ѿ мажѫ восѫ .ві. дѹ, и ѿ возиливцѫ вино .ѕ. дѹкаты, и ѿ конѣ, или да са продаде, или да кѹпи, вжі кобила или ко, .ві. дѹка; и ѿ говада .г. дѹты, и ѿ ѡвна .а. дѹкато, ѿ едно свина .в. дѹты; мѣ снренїе .а. дѹкато, и ѿ гѹбе едно дѹкато, и печїꙗ дївїꙗ .а. дѹкато, и .а. та .г. дѹ, едн ко праздe .г. бани, и пѣше .а. банъ; и ѿ гадины, или вѣверица, или жде, или лисица, или котка, или заацъ, ѿ .л. дѹкати едно дѹкато; и ѿ кѹпла, що е ѿ морѣ, или пипе, или шофра, или бжба, ѿ .л.-.а. дѹкато; а ѿ бобо и ѿ желѣза и ѿ лѫковн и ѿ корды и ѿ вжжа и ѿ платно и ѿ лена и ѿ конопѣ ва да имъ са не възме. Тѡ раї, вїе вамеше, що видите зде писано, на то да стоите; ако ли прѣстѫпите ѡрнзмо гва-ми, то[2] тако имате прїати велико зло и ѡргїа гва-ми, ꙗко невѣрници гва-ми, и по много ѡбра гва-ми неиqете видѣ. Инако да не смѣте ѹчини, по ѡрнзмѹ гва-ми.

† Їѡ Дань вѡев, [L. P.] милтїа бжїеа гнь.

[1] ѡ de desubtul luĭ т e șters împreună cu alt cuvênt de vre-o șése litere.

[2] то scris d'asupra cu aceeașĭ mână și cernélă.

† Iω Dan voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele, Brașovenilor, carĭ neguțĕtoresc în țara domnieĭ mele, ca să le fie lor legea, care le-a fost și în ḑilele luĭ Mircea voevod, așa să le fie și acum: vama la Dîmbovița: de la un car un pesce, și de la ham, un ducat, și de tar (povară) 3 banĭ, și de la pedestru un ban. Iar voĭ, vameșilor de la Dîmbovița, de altă marfă să vĕ ferițĭ, și lor vamă să nu îndrăznițĭ a le luà: nicĭ de la postav și de la fer, nicĭ de la fringhie, nicĭ de la in, nicĭ de la cănepă, nicĭ de la pînză, nicĭ de la córde (săbiĭ) și nicĭ de la orĭ-ce altă marfă; numaĭ de la porcĭ, și de la oĭ, și de la caiĭ ce-ĭ duc spre vênḑare, de la acestea vamă să luațĭ, dar de altă marfă să vĕ ferițı. Iar voĭ, vameșilor din Rucăr, avețĭ vamă: de la maja de pesce de crap, fie mare, fie mic, 7 pescĭ și 2 perperĭ; (de la) maja de morun 9 perperĭ și 2 juvețı; și de la postav vilar de Ipriŭ 1 fertun; și de Leubia 1 perper, și de Colonia 12 ducațĭ, și de Cehia 6 ducațĭ; și de la maja de céră 12 ducațĭ, și de la butoiul de vin 6 ducațĭ, și de la cal, fie că se vinde, fie că se cumpără, fie ĭépă, fie cal, 12 ducațĭ; și de la vita cornută 3 ducațĭ; și de la berbec 1 ducat; de la un porc 2 ducațĭ; burduf de brînză 1 ducat; și de la cergă un ducat; și pĭeĭ de fĭare sĕlbatice 1 ducat; și 1 tar (povara) 3 ducațĭ; un cal slobod 3 banĭ, și pedestrul 1 ban; și de gadine, fie veveriță, fie jder, fie vulpe, fie pisică, fie ĭepure, de la 30 ducațĭ un ducat; și de la marfă ce este de la Mare: fie piper, fie șofran, fie bumbac, de la 30, un ducat, ĭar de la boboŭ și de la fer, și de la arcurĭ, și de la córde (sâbiĭ), și de la fringhiĭ, și de la pînză, și de la in, și de la cănepă, vamă să nu li se ĭa lor. Drept aceea, voĭ vameșilor, ce vedețĭ aci scris, pe acésta să stațĭ; ĭar dacă vețĭ călcà porunca domnieĭ mele, apoĭ ast-fel avețĭ să primițĭ mare răŭ și urgie a domnieĭ mele, ca necredincĭoșĭ aĭ domnieĭ mele, și maĭ mult fața domnieĭ mele nu vețĭ vedé. Alt-fel să nu îndrăznițĭ a face, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 12.

Porunca luĭ Dan vodă către vameșiĭ de la Prahova ca să observe privilegiul vamal de pe timpul luĭ Mircea vodă acordat Brașovenilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 7. Pecetia în față.

† Іѡ Да҃ воевода и г҃нь въсеи ꙁемли Ѹггровлахїискои, пише г҃во-ми вамешо҃ ѿ Прахова и такоꙁи вь ѡрисѹ҃е г҃во-ми, тѹꙁи що е҃ бы ꙁако҃ поставенъ ѿ Мирчѣ воеводѫ, тоиꙁи ꙁако҃ дава҃ и г҃во-ми Брашовѣно҃; и кои то хода҃ на кѹпла, ꙗко да имъ вамѫ въꙁимате како и на Рѹке҃: ѿ мажѫ крапина, или голѣма риба или мала, .в҃. пе҃ и .ꙁ҃. рибъ, морѹнїꙗ мажа .ѳ҃. пепи҃ и .в҃. ремѫка, и ѿ постава виларъ Ипри .а҃. фертѹ҃, и ѿ хрѹсѹлѹви .а҃.

пе҇, и ѿ Колꙋни .в҃і. дꙋкати, и Че҇ .ѕ҃. дꙋка҇, и мажа вос҇ж .в҃і. дꙋ҇, и ѿ говада .г҃. дꙋкаты҇, и ѿ ѡвна .а҃. дꙋкато, и ѿ свина .в҃. дꙋкатѣ, мѣ҇ сирені҆е .а҃. дꙋкато, и ѿ гꙋберъ .а҃. дꙋкато, и печі҆а днвіа .а҃. дꙋкато, и та҇ .г҃. дꙋкати, и ко҇ праꙁде҇ .г҃. бани, пѣше҇ .а҃. ба҇, и гадины҇, лисицѣ, ждеръ, вѣверицѣ, рисови, коткы҇, ѿ .л҃.-.а҃., и ѿ кꙋпла, що є҇ ѿ морѣ, или пипе҇, или шофра҇, или бжба҇ ѿ .л҃.-.а҃.; а ѿ бобо҇ и ѿ платно и ѿ вжжа и ѿ лена и ѿ коноп'ѣ и ѿ желѣꙁо и ѿ корди и ѿ лжкови ва҇ да имъ са не въꙁме҇. То҇ раі, віе вамеше, що видите ꙁде писано, на то҇ да стоите, а по-много вамж да имъ не смѣте въꙁати, поне҇ кои са би покꙋси҇ да въꙁме҇ вамж по-выше, то таковы҇ има҇ пріати велико ꙁло и ѡргіа гва-ми, іако невѣрни гва-ми. Инако неще҇ быти. И варе на кое҇ тръѕѣ продаде҇ са поста҇, тꙋка да си вамж платитъ, а докле не продаде҇, вамж да не даде҇, по ѡриꙁмꙋ гва-ми.

Їѡ Дань вѡев҇, [L. P.] мл҇тіа бжіеа гнь.

† Iω Dan, voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea vameșilor din Prahova, și ast-fel vĕ poruncesce domnia mea: ĭată, care lege a fost pusă de Mircea voevod, aceéșĭ lege o dă și domnia mea Brașovenilor; și ceĭ ce umblă după negoț, să le luațĭ vamă, ca și la Rucăr: de maja de crap, fie pesce mare, fie mic, 2 perperĭ și 7 pescĭ; maja de morun, 9 perperĭ și 2 juvețĭ; și de postav vilar de Ipriŭ, un fertun, și de Leubia, 1 perper, și de Colonia, 12 ducațĭ, și Cehia 6 ducațĭ, și maja de céră 12 ducațĭ, și de vită cornută, 3 ducațĭ, și de berbec, un ducat; și de porc, 2 ducațĭ; burduful de brânză, 1 ducat, și de cergă, 1 ducat, și pĭelea de fĭară sĕlbatică, 1 ducat; și tar (povară), 3 ducațĭ, și calul slobod, 3 banĭ; pedestrul, 1 ban; și gadinile, vulpĭ, jder, veverițe, rîșĭ, pisicĭ, de la 30 una; și de la marfa, ce este de la mare: saŭ piper, saŭ șofran, saŭ bumbac, de la 30, una; ĭar de boboŭ, și de pânză, și de frânghie, și de in, și de cânepă, și de fier, și de córde (săbiĭ), și de arcurĭ, vamă să nu li se ĭa lor. Drept aceĕa, voĭ vameșilor, ceea ce vedețĭ aci scris, pe acésta să stațĭ, ĭar maĭ multă vamă să nu îndrăznițĭ a lua lor, căcĭ cine s'ar ispiti să ĭa vamă maĭ multă, apoĭ, unul ca acela are a primi mare rĕŭ și urgie a domnieĭ mele, ca necredincĭos al domnieĭ mele. Alt-fel nu va fi. Și în vare-ce tîrg se va vinde postavul, acolo să se plătéscă vama; ĭar până când nu va vinde, vamă să nu dea, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 13.

Dan vodă cértă pe Brașovenĭ, că iaŭ vamă la «Cetate».

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 1. Pecetia în dos.

† Їѡ Да҇ воевода и гнь въсеи ꙁемли Ѹггровлахі҆искои, пише҇ гво-ми въсѣмъ пръгаре҇ ѿ Брашова. И такоꙁи ви ѡрнсꙋе гво-ми, тꙋꙁи ви пыта҇ гво-ми, сі҆аꙁи работа със ваши҇

лї е҃ съвѣто и със вашѫ волѧ, да възимѫ вамѫ ѿ гра҃? Тѡ҃ раї да знате, ѿти тыѧзи граждѣны сна҃ и ще гво҃-ми ѿ главы-си, ча и що, то нѣ е҃ былъ законъ, а тїе го поставлѧ. Тѡ҃ раї тꙋка комꙋ що е҃ криво, да сѧ сѫда прѣ ва҃ и прѣ болѣры гва҃-ми, по ѿризмꙋ гва҃-ми; а тꙋка що е҃ вама на гра҃, да нѣ е҃, ѿти нѣ е была никоги.

† Їѡ Данъ вѡевѡ҃, мл҃тїѧ бж҃їеѧ гнь҃.

Adresa în dos: † пръгаре҃ ѿ Брашова.

† Iω Dan, voevoda și domn a tótă țara Ungrovlachică, scrie domnia mea tutulor pârgarilor din Brașov, și astfel vă poruncește domnia mea: iată vă întrébă domnia mea: acéstă trébă óre este cu sfatul vostru și cu voia vóstră, ca să se ià vamă dela cetate? Drept aceea să știțĭ, că pe aceĭ cetățenĭ îĭ va luà domnia mea de pe capul meŭ, pentrucă nu aŭ fost astfel de lege, iar eĭ o pun. Drept aceea acolo, cuĭ este ceva strâmbătate, să se judece înaintea vóstră și înaintea boerilor domnieĭ mele, după porunca domnieĭ mele; iar acolo ce este vamă la cetate, să nu fie, căcĭ nu a fost nicĭ-odată.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor din Brașov.

VII.

Dan vodă fiul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân (1424—1440).

No. 14.

Târgoviște (1424) noembre 10. Privilegiul vamal al luĭ Dan vodă pentru Brașovenĭ.

Orig. pergament, Arch. Brașov. no. 780. Pecetia atîrnată.

† Азъ иже въ ха҃ бга҃ блговѣрны и блчтвы и хрълюбивы Їѡ Данъ воевода и гнь҃, мл҃тїѧ бж҃їеѧ и бж҃їемъ дарованїемъ ѡбладающꙋ-ми и гвꙋающꙋ-ми въсеи земли Ꙋггровлахїискои и заплан҃искы и Амлашꙋ и Фаграшꙋ херце҃, блгопроизволи гво҃-ми своимъ блгы произволенїемъ и чисты и свѣтлы срце҃ гва҃-ми, и дарова҃ сьи въсечтны и блгоѡбразны настоѧщи хрисовꙋ гва҃-ми[1] Брашовѣномъ въсѣмъ, поне҃ дарова гвꙋ҃-ми гнь҃-ми кра҃, да ма прїа въ мѣсто вѣрнаго-си слꙋгѫ, и дарова харагїѧ ѿ бановъ, да е҃ въ земли гва҃-ми, како то е҃ и въ земли неговѣ, тако да сѧ хараксꙋва и въ земли гва҃-ми. Тѡ҃ раї ѿ пѫтѣ Брашовꙋ, ѿ Рꙋке҃ дори до Браилова, да давѫ кꙋпци вамѫ: ѿ единъ вила́рь Ипри

[1] Scris d'asupra cu aceeașĭ mână și cernélă.

. лѕ. бано, а ѿ хрꙋсꙋлꙋвн . кд. бановн, ѿ Колꙋнн . ѕі. бано, а ѿ Че . н. бано, а ѿ внга начата нищо; н ѿ шапкн ѿ постава н калцн кроенн нищо; н возналница меда . к. бановъ, возналница вина . і. бано, н возналница медовина . і. бано, н ко, еги кꙋпи члкъ, . н. бано; ма восж . ѕі. бано; ѿ пипе н ѿ кроко н ѿ бжба, ѿ вълнж камилевж н ѿ агнатинъ н ѿ кожне н ѿ кꙋпіа, що доходн ѿ море, да сокотитъ ѿ . р. бано . г. банн; н леженн . в. бана, а гꙋнѣ . а. ба, н крезна, що доноса въ земла гва-мн, нищо; ѿ бобова, ѿ желѣзо, ѿ лжковн, н ѿ кордн, н ѿ вжжа, ѿ хамове, ѿ платно, ѿ лена, ѿ конопн нищо; н бравъ свинн . г. банн; н во . ѕ. банн, н крава . д. банн, ѿ швна . а. ба, ѿ кожж еленіа . а. ба; аще лн бжджт дрꙋгіа кожа с неа, да не даде нищо; ѿ мѣ снренія . в. банѣ; коннн, еги мине на градѣ Тꙋрчъ, . в. банѣ, а пѣше . а. банъ; н вѣверица нлн лисица нлн заачина нлн жде нлн рн ѿ . л. - . а.; а[1] на Бранло: мажа рнба . лѕ. бано; а на кола ꙋ Тръкшо . а. рнба, н ꙋ Търговнще такождере; конь потоваре, бжі съ щн, . д. банн; н на Джбовнцн: колико конн ꙋ кола, толико бано н ѿ една кола . а. рнба, н ѿ конѣ товарена със рнбж . гі. банн, а ѿ ины кꙋплѣ нищо; конь слободе . а. банъ, н пѣше . а. банъ. Н еще же Брашовѣнинъ, кон въсхоще да нде на бро Дꙋнавꙋ, да прѣнде със кꙋпла, да да вамж тжкмо на Рꙋке н на бро, а нигде въ землн гва-мн. Н еще, кон си дава добнтокъ на[2] длъгъ, да си нще длъжника нлн емца, аще нма; а ѿ права члка да са варꙋва, н никто права члка да не бантꙋва. Н кто са ще покꙋсн ѿ болѣръ гва-мн, велицѣхже н малы, бжди да е кꙋпенъ[3] тонзн кꙋмеркъ, бжі да е комꙋ-либо мнло дадена, да прнложн, а не стон на що сж ꙋтвръдилъ н ꙋзаконн на пръвы законѣ, то таковы нма пріатн велико зло н шргіа ѿ гва-мн, ꙗко прѣстжпнн н прѣслꙋшнн н посрамнте н невѣрнн сіемꙋ хрисоволꙋ гва-мн. Нnако неще бы, по шрнзмꙋ гва-мн. Н се поновн н потврьдн въ врѣма егда мн даде гнь-мн кра харагіа ѿ бано, да са чинн въ землн гва-мн, ноеврія . і.

Pe marginĭ începênd pe latura dréptă şi finind pe cea din stânga:

Н се свѣтеліе: жꙋпа Борчѣ дворнн, жꙋпа Албꙋ, жꙋпа Вонко, жꙋпа Раꙋль Сахако, лшфе Конка, Михаилъ протовнстиаръ, жꙋпа ꙋтме, жꙋпа Доброта, Манѣ столнн, Нанъ парнн, Драгомн комн. Нсписа са въ Търговнщн.

† Іѡ Дань вшев, [Locul unde atîrnă pecetia.] мatіa бжіеа гнь.

† Eŭ cel întru Christos Dumneḑeŭ bine-credincĭosul şi blagocestivul şi de Christos ĭubitorul Iω Dan, voevod şi domn, cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi cu darul dumneḑeesc stăpânind şi domnind peste tótă ţara Ungrovlachică şi al părţilor de peste munţĭ, şi Amlaşuluĭ şi Făgăraşuluĭ herţeg, a bine-voit domnia mea, cu a mea bună-voinţă şi cu curată şi luminată inimă a domnieĭ mele, şi am dăruit acest a tot

[1] În original ꙗ. [2] Scris d'asupra cu aceeaşĭ mână şi cernélă. [3] În original кꙋпенъ.

cinstit și bine-închipuit, hrisovul de față al domnieĭ mele Brașovenilor tutulor, pentru că a dăruit domnieĭ mele (s'a îndurat) domnul meŭ craïul, ca să mě priméscă în loc de credinciósa sa slugă și a dăruit haraghia de banĭ, ca să fie în țara domnieĭ mele, precum este și în țara luĭ; tot așa să se hărăgéscă (bată) și în țara domnieĭ mele. Drept aceea, de la calea Brașovuluĭ, de la Rucăr până la Brăila, să dea negutătoriĭ vamă: de un vilar de Ipriŭ 36 banĭ, ĭar de Leubia 24 banĭ, de Colonia 16 banĭ, ĭar de Cehia 8 banĭ; ĭar de la un vig (bucată) început, nimica. Și de la șăpcile de postav, și de la călțuniĭ croițĭ, nimica; și butoĭul cu miere, 20 banĭ, butoĭul de vin, 10 banĭ și butoĭul de mied 10 banĭ; și calul pe care omul l-a cumpěrat, 8 banĭ; maja de céră 16 banĭ; de la piper și de la șofran și de la bumbac, de la pěrul de cămilă (camelot) și de la (lâna) de mĭelușel și de la pĭeĭ și de la marfa, care vine de la mare, să se socotéscă de la 100 banĭ, 3 banĭ; și cergă 2 banĭ; ĭar suman (zeghe) 1 ban, și blănurile, ce le aduc eĭ în țara domnieĭ mele, nimic; de bobou, de fĭer, de arcurĭ și de córde (sabiĭ marĭ) și de frânghiĭ, de hamurĭ, de pânză, de in, de cânepă, nimica. Și mascur 3 banĭ și boul 6 banĭ și vaca 4 banĭ; de berbec 1 ban, de pĭele de cerb 1 ban, ĭar dacă vor fi alte pĭeĭ cu dînsa, să nu dea nimic; de un burduf de brânză 2 banĭ; călărețul, care trece pe la cetatea Turcĭu 2 banĭ, ĭar pedestrul 1 ban; și veveriță, saŭ vulpe, saŭ ĭepure, saŭ jder, saŭ rîs, din treĭdecĭ unul. Iar la Brăila: maja de pesce 36 banĭ; ĭar la un car în Târgșor un pesce; și la Târgoviște așijderea; un cal încărcat, fie orĭ cu ce, 4 banĭ. Și la Dâmbovița: câțĭ caĭ la car, atâta banĭ; și de la un car un pesce, și de la un cal încărcat cu pesce 13 banĭ; ĭar de la alte cumpěrăturĭ, nimic; cal slobod 1 ban, și pedestrul 1 ban. Și încă Brașovénul, care va vrea să mérgă la vadul Dunăriĭ să trécă cu marfa, să dea vamă numaĭ la Rucăr și la vad, ĭar nicăierea aĭurea în țara domnieĭ mele. Și încă, cel care îșĭ dă marfa pe datorie, să-șĭ caute pe datornic saŭ pe chezaș, dacă are, ĭar de omul drept să se păzĭască, și nimenĭ să nu bântuéscă pe omul drept. Și cine va îndrăzni, dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ și micĭ, fie că este cumpěrat acest cumerc, fie că este cuĭ-va milă dată, să adauge (pe de asupra) și nu va sta pe aceea, ce am întărit și am legĭuit, pe legea dinainte, apoĭ unul ca acela are să priméscă mare rěŭ și urgie de la domnia mea, ca un călcător și neascultător și batjocoritor și necredincios acestuĭ hrisov al domnieĭ mele. Alt-fel nu va fi, după porunca domnieĭ mele. Și acésta am înnoit și am întărit în vremea când mĭ-a dat domnul meŭ craiul haraghia de banĭ, ca să se facă în țara domnieĭ mele. Noembrie 10.

Și ĭată mărturiĭ: jupânul Borcea vornicul, jupânul Albul, jupânul Voĭco, jupânul Radul Sachacov, logofětul Coĭca, Mihail protovistiarul, jupânul Utmeș, jupânul Dobrota, Manea stolnicul, Nan paharnicul, Dragomir comisul. S'a scris în Târgoviște.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 15.

Porunca luĭ Dan vodă către vameşiĭ din Dâmboviţa şi din Rucăr în privinţa Braşovenilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 5. Pecetia în faţă.

† Іѡанъ Дан воевода и гнъ, пише гво-ми ва(ме)ше[1] ѿ Дѫбовицѫ и такоꙁи ви ѡрнсѹе гво-ми, ꙗко тꙁи варе колици Брашовѣни хтѣ помнѫ, по-мнѡ да и не вьꙁмете, тькмо ѿ кола, колико кони токо бани, и ѿ една кола . а . рнба, и ѿ . а . ко чито . а . ба, и ѿ конѣ потоварена . г . бани; а по-мнѡ да са варѹвате, никоѫ вамѫ да не имаѫ. И вие, вамеши ѿ Рѹкеръ: ѿ вилар Ипри . лѕ . бановъ, хѹселеви . кд . бано, Колѹни . ѕі . бано, Че . и . бано; а ви рѣꙁанъ, нищо, и шакы ѿ постава нищо, и кацн кроени, нищо, и воꙁница меда . к . бано, и воꙁланица[2] медовинѫ . і . бано, воꙁница вина . і . бано; ко, що са продава, . и . бано; ма воска . ѕі . бановъ; ѿ пипе и шфра и бѹбакъ, ѿ вльнѫ камилевѫ и агнати и ѿ кожїе и кѹплѣ ѿ морѣ, ѿ . р . бани . г . бани; лени . в . банѣ, гѹнѣ . а . банъ; ѿ креꙁна, ѿ бобова, ѿ желѣꙁо, ѿ лѫкови, ѿ корди, ѿ вѫжа, ѿ хамови, ѿ плано, ѿ ле и конопѣ, нищо; бра сви . г . ба, и во . ѕ . бани, и кра . д . бани, ѡве . а . ба, кожа еленїа едн ба; аще ли е и дрѹгїа[3] с неѫ, да не да нищо; мѣ сире . в . бана. Инако да не смѣете вьꙁети, поне имате прїа велико ꙁло и ѡргїѫ ѿ гва-ми, по ѡриꙁм гва-ми.

† Іѡ Дань вѡев, матїѫ [L. P.] бжїеа гнь.

† Ioan Dan, voevod şi domn, scrie domnia mea vameşilor din Dâmboviţa, şi ast-fel vĕ poruncesce domnia mea, că acolo vare-câţĭ Braşovenĭ ar voi să trécă, maĭ mult să nu le luaţĭ: numaĭ de car, câţĭ caĭ, atâţĭa banĭ; şi de un car un pesce, şi de un cal citov un ban şi de cal maĭ împovărat 3 banĭ; ĭar maĭ mult să vĕ feriţĭ, nicĭ-o vamă să nu aĭbă. Şi voĭ, vameşilor de la Rucăr: de vilarul de Ipriŭ 36 banĭ; de Leubia 24 banĭ, Colonia 16 banĭ, Cehia 8 banĭ; ĭar vigul tăĭat, nimica; şi şăpcile de postav nimica; şi călţuniĭ croiţĭ nimica; şi butoĭul de miere 20 banĭ, şi butoĭul de mied 10 banĭ, butoĭul de vin 10 banĭ; calul, ce se vinde, 8 banĭ; maja de céră 16 banĭ. De piper şi şofran şi bumbac, de pĕr de cămilă (camelot) şi lână de mĭeluşel şi de pĭeĭ şi marfa de mare, de la 100 banĭ, 3 banĭ; cerga 2 banĭ, sumanul 1 ban; de la blănĭ, de la boboŭ, de la fĭer, de la arcurĭ, de la córde (săbiĭ), de la frânghiĭ, de la hamurĭ, de la pânză, de la in şi cânepă, nimica; mascurul 3 banĭ, şi boul 6 banĭ, şi vaca 4 banĭ, berbecul un ban; pĭelea de cerb un ban; ĭar dacă sunt şi altele cu dînsa, să nu dea nimica; burduful de brânză

[1] În original вашє.   [2] În original воꙁолница.   [3] Primul ї scris d'asupra.

2 banĭ. Alt-fel să nu îndrăzniţĭ a lua, căcĭ aveţĭ a primi mare rĕŭ şi urgie de la domnia mea, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Dan voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 16.

Dan vodă către Braşovenĭ în privinţa avutuluĭ şi sculiştelor luĭ Stoĭca şi că a făcut pace, probabil, cu Turciĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 2. Pecetia în dos.

† Іѡанъ Дан, великыи воивода и гнь, пише гво-ми прїателе гва-ми, Брашовѣнѡ всѣ, малиже и великы, много здравїе и херетисамо, како то мои братїа. Того ради тка се оухватише ѡба Ханжша и газда Стоикова, како да дадж добитж и скалища Стоикова, и рекоше прѣд гво-ми, како ино да не. Того ради, ако го дасте, то добрѣ, а вїе щете ходи слободно и без грижи, и неще ви батвати ни Стоика ни нихто. И пакы ви говорѫ, тази поможе бь и прѣчиста и сътвори миръ. Того ради хто люби да купчѹва, а он да ходи слобоно, макар и на само море. А за добика, колико е, зна го Ханж све, колико е Стоиково, да да го сте дали све. И весели ви бь.

† Іѡ Дань воевод, милостїж бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣном всѣ.

† Ioan Dan, marele voevod şi domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, Braşovenilor tutulor, micĭ şi marĭ, multă sănătate şi heretisire, ca unor fraţĭ aĭ meĭ. Drept aceea, aci s'aŭ prins amêndoĭ Hanăşiĭ şi gazda luĭ Stoĭca, ca să dea averea şi sculiştele luĭ Stoĭca; şi aŭ dis înnaintea domnieĭ mele, că alt-fel să nu fie. Drept aceea, dacă veţĭ da-o, atuncea-ĭ bine; ĭar voĭ veţĭ umbla slobod şi fără grijă, şi nu vĕ va bântui nicĭ Stoĭca, nicĭ nimenĭ. Şi iarăşĭ vĕ grăesc aci: mĭ-a ajutat Dumnedeŭ şi Prea-Curata, şi am făcut pace. Drept aceea, cine vrea să negoţéscă, apoĭ acela să umble slobod măcar şi până la însăşĭ Marea. Iar despre averea, cât este, o scie Hanăş tótă, câtă este a luĭ Stoĭca, să o daţĭ tótă. Şi bucure-vĕ Dumnedeŭ.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Braşovenilor tutulor.

No. 17.

Argeş. Fără dată. Dan vodă către Braşovenĭ pentru năpăstuirile ce fac părcălabiĭ din cetatea Turcşori (Bran).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 4. Pecetia în dos.

† Іѡ Дан велик[ыи] воевода и гнъ всеи земи Ѹгро[влахї]искои, пише гво-ми пръгар[е ѡ] Брашева. И тази да знаете, іако ѡни[зи п]аркалаби ѿ гра Тркшори пл[ѣн]ѹж

люди гва-ми, и подвигнжле сѫ вам[ы] тексыа и ратж сираци и зло и чине, без никож вины. Тѡ ра ви говори, призовете и къ себе та и наꙋчите и оуправете и, како би право и мирно ходиле; а лю гва-ми да не бантꙋж, и вамж правж да възимаж, како е било и ѿ-пръва. Нещете ли и педепса, да знаете, неще азъ ѡстави члвци гва-ми въ пагꙋбж, нж ще азъ изъмжститъ моимъ члкѡ. Инако неще би, по ѡризмꙋ гва-ми. Пи ꙋ Арги.

Adresa în dos: † пръгаре ѿ Брашева. † Іѡ Дань вѡев, милтїа бжїеа гнь.

† Iω Dan, marele voevod și domn a tótă țara Ungrovlachică, scrie domnia mea pârgarilor din Brașov, și iată să știțĭ, că aceĭ părcălabĭ din cetatea Turcșorĭ pradă pe ómeniĭ domnieĭ mele, și aŭ urcat vămĭ grele și năpăstuesc pe supușĭ și le fac rĕŭ, fără nicĭ-o vină. Drept aceea vĕ spunem: chemați-ĭ pe eĭ la voĭ, și povățuiți-ĭ și îndreptați-ĭ pe eĭ, ca să umble drept și pacĭnic, iar pe ómeniĭ domnieĭ mele să nu-ĭ bântuĭască, și vama dréptă să ià, precum a fost și dintru întâiŭ. Dacă nu-ĭ vețĭ pedepsi pe dânșiĭ, să științĭ că nu voiŭ lăsà eŭ pe ómeniĭ domnieĭ mele în pagubă, ci voiŭ răzbunà eŭ pe ómeniĭ meĭ. Alt-fel nu va fi, după porunca domnieĭ mele. Scris în Argeș.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Părgarilor din Brașov.

No. 18.

Târgoviște, 1431 ianuarie 30. Privilegĭul vamal al luĭ Dan vodă pentru Brașovenĭ, reînoind privilegiul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân.

Orig. pergament, Arch. Brașov. no. 768 conținênd la început copiĭa privilegiuluĭ în limba latină al luĭ Mircea vodă din a. 1413 august 6, acordat acelorașĭ Brașovenĭ. Pecetia atîrnată, perdută. În Archivă se află un duplicat al privilegiuluĭ luĭ Dan cu micĭ deosebirĭ dialectale de text, pe care 'l reproducem sub no. 19.

Азъ Іѡ Дн, великыи воевода и гнь вь всѣи земи оугрровлахїискои и запланискы страна, Амлаш и Фаграш херцег; блгопроизволи гво-ми свои блгы произволенїемъ и непосрами ни попра, нж паче потврди и понови сьи хрисовоу прѣроте гва-ми и стопочившааго Іѡана Мирча воеводж и дарова сжи хрисовоу гва-ми пръгаре ѿ Брашева и въсѣи земи бръсѣньскои, ꙗко да и е старїи зако, како да коупчюж въсѣкж кпїж по вьсѣи земи и ѡбласти гва-ми слобоно, без никое позабавленїе, ѿ Желѣзни Вра даже до великааго морѣ, нигдѣ коумекъ да не даваж, ни накое тръзѣ, ни накое бродѣ; тъкмо прѣхѡдещи Брашевци със кꙋпїа въ зема гва-ми да дадж на Рꙋке: ѿ вила Ипрїꙗ .кд. доу, ѿ рꙋтища фроускoго такожере, а ѿ хселеви .иі. доу, ѿ Колꙋни .ві. доу, Че .ѕ. доу, ѿ рꙋтища резана нищо, ѿ шапка и каца нищо, ѿ вознилицж медовинж .ві. доу, ѿ вознилицж вина .ѕ. доу, ѿ желѣза и ѿ бобова и ѿ платно и ѿ лена нищо, и ѿ меча

и ѿ лѫка и ѿ кода и ѿ ножеве нищо, ѿ вѫжа и ѿ кожоу и крезна нищо, и ѿ дроуѕѣ коупіа, елико не сѫ записани зде, нищо. И на Джбови: ѿ Ипріа . ві . доу, и ѿ фрѫскѡ ртища такоже, ѿ хоуселеви . ѳ . доу, ѿ Колоуніа . ѕ . доу, ѿ Че . г . доу; помнѫвши же тїѫзи вами, нигде ртище коумекъ да не има, тъкмо где са прода. И вь Бранлово, когы натовари кола с рибѫ, . иі . доу; а въ Тръшоре . а . риба, и оу Трьгови такожере, и на Джбови: ѿ хама . а . доу, и ѿ кола с рибѫ . а . риба, ѿ товара . г . бани, ѿ конѣ читова . а . доу, ѿ конника . а . доу, ѿ пеца . а . ба; и на Роуке: ѿ кола с рибѫ . з . ри и . в . пепе, ѿ ма воска . ві . доу, ѿ вола или ѿ кравѫ . г . доу, ѿ ѡвна . а . доу, ѿ свини бра . в . доу, ѿ печїѫ еленїа . а . доу, а ѿ дрги печїа нищо; ѿ ме сире . а . доу, ѿ товара, бѫ что е въ не, . г . доу, ѿ конѣ читова . г . бани, ѿ конника такожере, ѿ пеца доу . а ., ѿ жера и ѿ лисица и ѿ дроугїѫ ѕвѣри ѿ . р . г ., ѿ конѣ коупена . ѕ . доу, а елико нѣ записано зде, нищо. И кто е дльже, или ѿ земи гва-ми на Въгре, или ѿ Оугръскѫа земла въ земи гва-ми, да си ище длъ съ законо, да са плати, а иже да нѣ, ни члкъ или коупїа да са не заложи. И прѣходащи Брашовени прѣ Доунавъ със коупїа, или на Дръсте, или на Гюге, или на Никопо, да даваѫ ѿ . р . - . г .; и повратнвше са на Ръкеръ ѿ . р . г . И списа егда прїидѣ Хана Хопъден съ хрисовоулѡ Мирчѣ воеводѣ, сътворе със вола гна-ми кралѣ и съ Цнибро воеводѫ и съ Миха Соломо Секнискы и съ великы ѡбѣщанїе. Тѡ ра, кто са ще покси прѣстѫпити сьи хрисовоу гва-ми, ѿ болѣръ гва-ми, велицѣ же и малы, то таковы има прїа велико зло и ѡргїа ѿ гва-ми, како невѣрни и посрамите сїем ѡбѣщанїю гва-ми. И свѣте: жоупа Борчѣ,[4] жоупа Сарандино, жоупа Конко лѡѳе, жоупа Вонко, жоупа На Скоулота, жоупа Доброта и снъ его Милец вистїаръ, жоупа На Паска, Балѣ пари, Негри мечоноша, Казанъ столи, Стоика коми. И Никоула писа въ настолне ѡраш Търговищи, мца ге . л ., лѣтоу же текѫщ ҂ . ѕ . ц . лѳ . ин . ѳ .

† Іѡ Данъ воевѡ, [Locul pecetieĭ atîrnate.] милѡтїа бжїеа гнъ.

† Eŭ Iω[1] Dan, marele voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică şi al părţilor de peste munţĭ, Amlaşuluĭ şi Făgăraşuluĭ herţeg, bine-voit-a domnia mea, prin buna mea voinţă, şi nu am ruşinat, nicĭ nu am călcat, ci maĭ mult am întărit şi am înnoit acest chrisov al strĕmoşuluĭ[2] domnieĭ mele şi sfînt răposatuluĭ[3] Ioan Mircea voevod, şi am dăruit acest hrisov al domnieĭ mele părgarilor din Braşov şi întregeĭ ţĕrĭ bîrsescĭ: ca să le fie lor legea veche, precum ca să negoţéscă orĭ-ce marfă prin tótă ţara şi oblăduirea domnieĭ mele slobod, fără nicĭ-o împĭedicare, de la Porţile-de-fĭer până şi la marea cea mare, nicăerĭ cumerc să nu dea, în nicĭ-un târg, la

[1] În duplicat: Iωn. [2] Idem: strĕmoşilor. [3] Idem: al sfînt răposatuluĭ. [4] Cele ce urméză sunt scrise pe margine începênd de pe latura dréptă de jos în sus.

nicĭ-un vad; numaĭ trecênd Braşoveniĭ cu marfă în ţara domnieĭ mele, să dea la Rucăr: de vilar de Ipriŭ, 24 ducaţĭ, de postav francesc aşijderea, şi de Leubia, 18 ducaţĭ, de Colonia, 12 ducaţĭ, Cehia, 6 ducaţĭ; de postav tăĭat, nimica; de şăpcĭ şi de călţunĭ, nimica; de butoĭŭ de mĭed, 12 ducaţĭ; de butoĭŭ de vin, 6 ducaţĭ; de fĭer, şi de boboŭ, şi de pânză şi de in, nimica; şi de spede, şi de arcurĭ, şi de córde (săbiĭ) şi de cuţite, nimica; şi de frănghiĭ, şi de cojóce, şi blănĭ (haĭne înblănite), nimica; şi de alte mărfurĭ, câte nu sunt scrise aci, nimica. Şi la Dâmboviţa: de Ipriŭ, 12 ducaţĭ, şi de postav frâncesc, aşijderea, şi de Leubia, 9 ducaţĭ, de Colonia, 6 ducaţĭ, de Cehia, 3 ducaţĭ. Iar trecênd aceste vămĭ, nicăerĭ postavul să n'aĭbă cumerc, de cât numaĭ unde se va vinde. Şi la Brăila, când se vor încărca care cu pesce, 18 ducaţĭ; ĭar în Târgşor un pesce, şi la Târgovişte, aşijderea. Şi la Dâmboviţă: de un ham, un ducat, şi de la car cu pesce, un pesce, şi de la povară, 3 banĭ, de cal citov, 1 ducat; de călăreţ, 1 ducat, de pedestru, 1 ban. Şi la Rucăr: de un car cu pesce, 7 pescĭ şi 2 perperĭ; de maja de céră, 12 ducaţĭ[1]; de boŭ, saŭ de vacă, 3 ducaţĭ; de berbec, 1 ducat; de mascur, 2 ducaţĭ; de pĭele de cerb, 1 ducat; ĭar de alte pĭeĭ, nimica; de burduf de brânză, 1 ducat; de povară, orĭ ce ar fi în ea, 3 ducaţĭ; de cal citov, 3 banĭ; de călăreţ, aşijderea; de pedestru, 1 ducat; de jder, şi de vulpĭ şi de alte fĭare, de la 100, treĭ; de cal cumpĕrat, 6 ducaţĭ; iar, câte nu sînt scrise aci, nimica. Şi cine este dator[2], saŭ din ţara domnieĭ mele la Ungurĭ, saŭ din ţara Ungurésca în ţara domnieĭ mele, să-şĭ caute datoria cu lege, ca să i se plătéscă, iar oprélă (confiscaţie) să nu fie; nicĭ omul, saŭ marfa să nu se zălogéscă. Şi trecênd Braşoveniĭ peste Dunăre cu marfă, saŭ la Dîrstor, saŭ la Gĭurgĭu, saŭ la Nicopoli, să dea de la 100, treĭ; şi întorcêndu-se la Rucăr, de la 100, treĭ. Am scris, când a venit Hana Hopândeĭ cu hrisovul luĭ Mircea voevod, făcut cu voinţa domnuluĭ meŭ craĭuluĭ, şi cu Ştibor voevoda, şi cu Mihal Solomon Săcuĭanul, şi cu mare jurămînt. Drept aceea, cine se va ispiti să calce acest hrisov al domnieĭ mele, dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ şi micĭ, apoĭ unul ca acela are a primi mare rĕŭ şi urgie de la domnia mea, ca necredincĭos şi ruşinător al acestuĭ jurămînt al domnieĭ mele.

† Şi martorĭ: jupânul Borcea, jupânul Sarandino, jupânul Coĭco logofĕtul[3], jupânul Voĭco, jupânul Nan Sculota[4], jupânul Dobrotă şi fiul sĕŭ Mileţ vistiarul, jupânul Nan Pascal, Balea paharnicul, Negrilă spătarul, Cazan stolnicul, Stoĭca comisul. Şi[5] Nicula a scris în oraşul de scaun Târgovişte, luna Ianuarie 30, în anul curgĕtor 6939, indictionul al 9ea.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

[1] În duplicat lipsesce cuvêntul ducaţĭ. [2] Adică «cine are datornicĭ». [3] În duplicat: logofĕt Coĭco. [4] Idem: jupânul Sculotă. [5] Idem, lipsesce: şi.

Nr. 19.

Târgovişte 1431, Ianuarie 30. Privilegiul vamal al luĭ Dan vodă pentru Braşovenĭ, reînoind privilegiul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân. (Duplicatul privilegiuluĭ de sub no. precedent.)

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 10.

† Азъ Iѡ҃ Да҃, велнкн воевоа҃ н г҃нъ въсен землн Ȣгровлашнскон н заплан҃нскн҃ страна҃, Амлашȣ н Фаграшȣ херце҃, бл҃гопронзволн г҃в-мн свонмъ блгн҃ пронзво(л)енне҃ н не посрамн҃ нн попра҃, на паче потврдн҃ н поновн҃ сн хрнсово҃ прѣртлен г҃ва-мн, с҃топочнвшаго Iѡ҃ана Мнрчѣ воева҃, н дарвахъ сн хрнсово҃ г҃ва-мн пргаре҃ ѿ Брашова н въсен землн брсѣнкон҃, ѩко да нмъ е҃ старнн зако҃, како да кȣпȣатъ въсѣка кȣпна по въсен землн н властн г҃ва-мн слободно, безь ннкое позабавленне, ѿ Желѣзнн҃ Вратъ даже н до велнкаго морѣ, ннгде кȣмеркн да не даваа҃, нн на коемъ тръзѣ, нн на кое бродѣ, та҃кмо прѣходаще Брашевцн съ кȣпна въ земла г҃ва-мн, да дада҃ на Рȣкелн: ѿ внларѣ Нпрна .к҃д. дȣ҃, ѿ рȣтнща фрашка такоже҃ре; н ѿ хȣсȣлȣвн .н҃i. дȣ҃; ѿ Кȣлȣнн .в҃i. дȣ҃; Че҃ .ѕ҃. дȣ҃; ѿ рȣтнща рѣзана ннщо; ѿ шапка҃ н ѿ калца҃ ннщо; ѿ вознлнца медовнна .в҃i. дȣ҃; ѿ во҃ внна .ѕ҃. дȣ҃; ѿ желѣза н ѿ бобова н ѿ платно н ѿ лена ннщо; н ѿ ме҃ н ѿ лака н ѿ корда҃ н ѿ ножеве ннщо; н ѿ важа҃ н ѿ кожȣсн н крезна҃ ннщо; н ѿ дрȣзѣ҃ кȣпна҃, елнко нѣ са пнсанн зде, ннщо. Н на Дабовнцн: ѿ Нпрнi .в҃i. дȣ҃; н ѿ фрашко рȣтнща такоже҃; н ѿ хȣсȣлȣвн .ѳ҃. дȣ҃; ѿ Кȣлȣнн .ѕ҃. дȣ҃; ѿ Че҃ .г҃. дȣ҃; помннавшн же тназн вамн, ннгде р҃тнще кȣмерн҃ да не нматъ, такмо где са ще продастъ. Н ȣ Бранло҃: когн са натовара҃ кола с рнба .н҃i. дȣ҃; а на Тръшоръ: .а҃. рнба, н Тръговнще такоже҃. Н на Дабовца҃: ѿ .а҃. хамъ .а҃. дȣ҃; н ѿ кола с рнба .а҃. рнба; н ѿ товара .г҃. ба҃; ѿ конѣ чнтова .а҃. дȣ҃; ѿ конка .а҃. дȣ҃; ѿ пѣшца .а҃. ба҃. Н на Рȣке҃: ѿ кола с рнба .з҃. рн҃ н .в҃. пепер҃; ѿ ма҃ воса҃ .в҃i., ѿ вола нлн ѿ крава .г҃. дȣ҃; ѿ ѡвна .а҃. дȣ҃; ѿ свннн бра҃ .в҃. дȣ҃; ѿ печна елена .а҃. дȣ҃, а ѿ дргн҃ печн҃ ннщо; ѿ мѣхъ снрнnне .а҃. дȣ҃; ѿ товара, баде-що въ не҃, .г҃. дȣ҃; ѿ конѣ чнто҃ .г҃. ба҃; ѿ коннка такоже҃ре; ѿ пешца .а҃. дȣ҃; ѿ жера҃ н ѿ лнснца҃ н ѿ дргна ѕвѣрн ѿ .р҃. – .г҃.; ѿ конѣ кȣпена .ѕ҃. дȣ҃; а елнко нѣ запнсано зе҃, ннщ҃. Н кто е҃ длъже҃, нлн ѿ земн г҃ва-мн на Вагре҃, нлн ѿ Ȣгар҃каа земла въ земн г҃ва-мн, да сн нще҃ длъгъ съ зако҃мъ, да са платн҃, а нзе҃ да нѣ҃, нн чл҃вкъ нлн кȣпна да са не заложн҃; н прѣходащн Брашовѣнн прѣз Дȣна҃ съ кȣпна, нлн на Дръстр҃ъ, нлн на Гȣрге҃, нлн на Ннкопо҃, да даваа҃ ѿ .р҃. – .г҃.; н повратнвше са на Рȣке҃, ѿ .р҃. – .г҃. Н спнса҃ егда прнде Хана Хопанден съ хрнсовол҃о Мнр҃чѣ вонва҃, сътворенъ съсъ вола г҃на-мн кралѣ н съ Цнбро҃ вонва҃, н съ Мнха҃ Соломо҃ Секнл҃кнмъ, н съ велнкн҃ ѡбѣщаннемъ. То҃ раднхто са ще҃ покȣснтъ прѣстапн҃ снс хрнсово҃ г҃ва-мн ѿ болѣръ г҃ва-мн, велнцѣже н малн҃,

то таковн нматъ прна велнко зло н ѡргна ѿ гва-мн, како невѣрнн н посрамнте снем ѡбаннѭ гва-мн.

† Н свѣте: жѹпанъ Борчѣ, жѹпан Сарандино, логофе Конко, жѹпа Вонко, жѹпа Скѹлота, жѹпа Доброта н снъ ем Мнлецъ внстіаръ, жѹпа Іанъ Паска, Балѣ пархнкъ, Негрн спаръ, Каза столннкъ, Стонка комн. Ннкѹла пнса въ настолне ѡрашѹ Тръговнщн, мца ге . л ., лѣт же текащѹ ,. ѕ . ц . лѳ . нн . ѳ .

† Іѡ Данъ вwевѡ, мнлті(а) бжіеа гнъ.

No. 20.

Porunca luĭ Dan vodă către târgurile şi vămile din Ţara-Românéscă în privinţa concesiunilor vamale acordate Braşovenilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 6. Pecetia în faţă.

† Іѡанъ Да, велнкн воѝвода н гнь въсеѝ землн Ѹгровлахнѝскоѝ, пнше гво-мн въсеѝ земли гва-мн малнже н вѣлнкн, н тръгово гва-мн въсе, н вама: Рѹкжрѣно н Длъгополце н Аргнщано н Тръговнщѣно н Тръгшорѣно н Сакѹѥно н Гергнчано н Браѝловѣно н Бѹзжѥно н Флочѣно н градѹ ѿ Длъгополѣ н нннѣ въсѣ тръгово н вама, н ннѣ малнже н велнкн. Н тѹзн да знаете, понеже Ѹтъкмн гво-мн съ Брашовѣнн, ѥко да тръгѹж члцн гва-мн н да занесе въ Браше кто що лѭбн: нлн восж, нлн лоѝ, нлн сребро, нлн злато, нлн маргарн, нлн варе кто що лѭбн, а ѿ да е воле да занесе въ Браше н да тръгѹе кто що (лѭ)бн[1], н да се не воѝ ннщо, поне Ѹтъкмн гво-мн. Н пакн ѿ Брашова да донесе въ земли гва-мн кто що лѭбн н да тръгѹе нлн поставъ, нлн сребро, нлн флорнни, нлн варе кто що лѭбн; а ѿ да донесе въ земли гва-мн н да тръгѹе, н да е како е бнло н въ днн роднтелѣ гва-мн Нѡа Мнрча воѝводж. Такозн да е н ннѣ слободно въсе. Н пакн говорѹ вамеше въсе, колнко вамн сж н тръговн въ земли гва-мн, а віе да възнмате вамж ѥкоже се е бнло възнмала н въ днн роднтелѣ гва-мн Мнрчж воѝво, тако н ннѣ да възнмате. Н пакн, аще кто нма нѣщо длъжно въ члка ѿ тнжзн землж, а ѿ да сн нанде тогозн члка, що м е длъжж, та да м платн; а ѿ права члка да се варѹе, како то ѿ ѡгнѣ; понеже кто ще бантѹва права члка, то таковаго щж съжещн ѡгне. А нно не ще бн; нж да сн нанде своего длъжннка н да сн просн ѿ него длъгъ. А нно да не, тъкмо по Ѹрнзм гва-мн. — Н ре лофе:

† Іѡ Дань вwевѡ, [L. S.] млтж бжіеа гнь.

† Ioan Dan, marele voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea întregeĭ ţěrĭ a domnieĭ mele, celor micĭ şi celor marĭ, şi târgurilor domnieĭ

[1] În original: бн.

mele tutulor, şi vămilor: Rucărenilor şi Dlăgopolenilor (Câmpulungenilor), şi Argeşenilor şi Târgoviştenilor şi Târgşorenilor şi Săcuenilor şi Gherghicenilor şi Brăilenilor şi Buzaenilor şi Flocenilor şi cetăţiĭ de la Dlăgopole (Cămpulung) şi tutulor celor-lalte târgurĭ şi vămĭ, şi altora micĭ şi marĭ. Şi ĭată şă sciţĭ că s'a întocmit domnia mea cu Braşoveniĭ, ca să negoţéscă ómeniĭ domnieĭ mele şi să ducă la Braşov, cine ce-ĭ place: saŭ céră, saŭ seŭ, saŭ argint, saŭ aur, saŭ mărgăritar, saŭ vare-ce îĭ va place; ĭar el să fie volnic să ducă la Braşov şi să negoţéscă cine ce-ĭ place, şi să nu se témă de nimic, pentru că a întocmit domnia mea. Şi ĭaraşĭ, din Braşov, să aducă în ţara domnieĭ mele, cine ce-ĭ va place, şi să negoţéscă saŭ postav, saŭ argint, saŭ florinĭ, saŭ vare-ce-ĭ place; apoĭ acela să aducă în ţara domnieĭ mele şi să negoţéscă; şi să fie, precum a fost şi în ḑilele pĕrinteluĭ domnieĭ mele, Ioan Mircea voevod. Ast-fel să fie şi acum slobod totul. Şi ĭarăşĭ spun vameşilor tutulor: câte vămĭ sunt şi târgurĭ în ţara domnieĭ mele, apoĭ voĭ să luaţĭ vamă, precum a fost luată şi în ḑilele pĕrinteluĭ domnieĭ mele, Mircea voevod, ast-fel şi acum să luaţĭ. Şi ĭaraşĭ, dacă cine-va are ceva datorie la vre un om din ţara aceia, apoĭ el să-şĭ găséscă pe acel om, carele îĭ este luĭ dator, şi (acela) să-ĭ plătéscă; ĭar de omul drept să se feréscă ca de foc; pentru că cine va bântui pe omul drept, apoĭ pe unul ca acela îl voĭu arde cu foc. Iar alt-fel nu va fi, ci să-şĭ găséscă pe datornicul săŭ şi să-şĭ céră de la dînsul datoria. Iar alt-fel să nu fie, numaĭ după porunca domnieĭ mele.

Şi a spus logofĕtul.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

VIII.

Alexandru-Aldea vodă, fiul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân (1431—1435).

No. 21.

Alexandru-Aldea cértă pe Braşovenĭ pentru necredinţă şi pentru că adăpostesc la dînşiĭ pe vrăjmaşiĭ sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 308. Pecetia în dos.

† Іѡ Алеѯадръ воевода и гнъ въсеи земли Ѹггровлахіискои, снъ Мирчѣ великаго воеводѣ, пише гво-ми Брашовѣнѡ въсѣ, великыже и мали, мнѡ здравіе. Тѡ ради віе знаете добре, поне мои гнъ кралъ та ме не дръжи како е дръжа Дана воеводѫ, нѫ м е прїѫ въ сна срчнаго, та сѫ има надеждѫ да има помо и мнѡ добро ѿ ва. А віе можре не слꙋшате, нѫ где да е татъ и хѫсаръ, ꙋ ва прибега, и храните мои вражмашие, що іадѫ

коморѫ бащинѫ-ми и вистїаръ влашкои земли. Тѡ ради, или ми дайте вражмаша-ми и довитѡ, или да си не жалꙋвате на мене, поне пꙋсти ꙋ гна кралѣ, да са плача ѿ ва; да еги ми дойде ре ѿ гна-ми кралѣ, та пото да ви не бѫде жа. И тꙋзи пꙋсти болѣрина гва-ми, жꙋпана Димитра, да що ви рече, да го верꙋете, поне сѫ речи гва-ми.

† Іѡ Алеѯанрь вѡев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣнѡ въсѣ.

† Iω Alexandru voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlachică, fiul Mirciĭ Mareluĭ voevod, scrie domnia mea Braşovenilor tutulor, marĭ şi micĭ, multă sănătate. Drept aceea voĭ sciţĭ bine, că domnul meŭ craiul pe mine nu mĕ ţine cum a ţinut pe Dan voevodul, ci m'a luat ca fiŭ al inimeĭ luĭ. Şi am avut nădejde, că o să am ajutor şi mult bine de la voĭ; ĭar voĭ cuvêntul meŭ nu'l ascultaţĭ, ci unde este hoţ şi tâlhar, la voĭ fuge, şi hrăniţĭ pe vrăjmaşiĭ meĭ, carĭ mănâncă comóra băştinaşă a mea şi vistieria Ţĕreĭ-Românescĭ. Drept aceea: orĭ îmĭ daţĭ pe vrăjmaşul meŭ şi avuţia, orĭ să nu vĕ jĕluiţĭ în potriva mea; căcĭ am trimis la domnul craiŭ, ca să mĕ plâng de voĭ. Şi când îmĭ va veni vorbă de la domnul meŭ craĭul, apoĭ atuncĭ să nu vĕ pară rĕŭ. Şi ĭată am trimis pe boerul domnieĭ mele, pe jupân Dimitru, şi ce vĕ va spune, să-l credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele domnieĭ mele.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Braşovenilor tutulor.

No. 22.

Alexandru-Aldea porunceşte luĭ Bratul Sumarinov ca să înapoĭeze un cal ce luase luĭ Lalu.

Orig. hârtie, Acad. Română $\frac{201}{XXI}$. Pecetia în faţă.

† Іѡ Алеѯандръ воевода и гнь въсеи земли Ꙋгровлахїнскои, снь Мирча воеводꙋ, пише гво-ми Братꙋлꙋ Сꙋмариновꙋ, и такожи ти ѡрисꙋе гво-ми: тꙋка що си ꙋзѧ кѡ Лалꙋ, по-скоро да мꙋ го врати; инако да не смѣешъ ꙋчинити, по ѡризмꙋ гва-ми.

† Іѡ Алеѯаръ воев, [L. P.] милиста бжїеа гнь.

† Ion Alexandru voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, fiul luĭ Mircea voevodul, scrie domnia-mea luĭ Bratul Sumarinov, şi aşa îţĭ porunceşte domnia-mea: pe acel cal pe care l'aĭ luat acolo dela Lalu, degrabă să i-l înapoescĭ; altfel să nu cutezĭ a face, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 23.

Alexandru-Aldea vestește pe Brașovenĭ despre mișcările oștilor turceștĭ la Dunăre și să fie gata a-ĭ veni în ajutor.

Orig. hârtie, Acad. Română $\frac{202}{XXI}$. Pecetia în dos.

† Ію̃ Алеꙁа҇дръ воевода и гнъ҇ въсеи ꙁеми Ѹгровлахіискои, снъ҇ Мирча великааго воеводѣ, пише гво-ми Брашовѣнѡ въсѣ, пръгаре и сиракѡ и ꙁеми Бръсе, мнѡ ꙁравіе и радованіе, какото мои прїателѣ и братїа. Тѡ ради, ꙁде прїидохѫ ваша братїа и видѣхѫ съ ѡчима мои живо, на що стоѫ азъ днъ и но. Тѡ ради да ꙁнае ваша млтъ, поне стоѫ .д. гспри велики съ воиски готови ѹ Дръстръ на Дѹна, Фери бѣ и Аꙁбѹга и Карача бѣ и Балаба бѣ, а дрѹга воиска стои на Пиргъ, а великъіи црь Амѹра бѣ е три дни хо ѡ мене. Тѡ ра(ди), моа братїа, аꙁе съ вами могѫ, а бе ва не могѫ станѫти прѣ ними; нѫ се съберете и стоите готови, да е въ кои ча фтаса ре гва-ми, въ тои ча да доидете. И пакы що ви рекѫ ваша братїа, да и верѹете. И бъ ви вели.

† Ію̃ Алеꙁанрь вwев, милатїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣнѡ въсѣмъ и ꙁеми Бръсе.

† Iω Alexandru voevoda și domn a tótă țara Ungrovlachică, fiul luĭ Mircea mareluĭ voevod, scrie domnia mea Brașovenilor tutulora, pârgarilor și supușilor și țăreĭ Bârseĭ multă sănătate și bucurie, ca la aĭ meĭ prietenĭ și frațĭ. Drept aceea aicĭ veniră aĭ voștri frațĭ și vĕḑură cu ochiĭ al meŭ traiŭ, cum staŭ eŭ ḑiŭa și nóptea. Decĭ să știe Grațiositatea vóstră, căcĭ staŭ patru domnĭ marĭ cu oștile gata în Drîstur pe Dunăre — Feriz-Beg și Azbuga și Caracĭa-Beg și Balaban-Beg —, ĭar altă oaste stă la Pyrgos, iar marele împărat Amurat-Beg este la treĭ zile de mers dela mine. Drept aceea, frațiĭ meĭ, eŭ cu voĭ pot, iar fără voĭ nu pot stà dinaintea lor; ci adunați-vĕ și stațĭ gata, ca în carele ceas va spune cuvîntul domnia mea, în acel ceas să venițĭ. Și iarășĭ, ce vĕ vor spune aĭ voștri frațĭ, să-ĭ credețĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Alexandru voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Brașovenilor tutulora și țăriĭ Bârseĭ.

No. 24.

Alexandru-Aldea chĭamă pe Brașovenĭ să-ĭ vină grabnic în ajutor contra Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 306. Pecetia în dos.

† Ію̃ Алеꙁадръ воевода и гнь, пише гво-ми Брашовѣно въсѣ и ꙁемли Бръси, и такоꙁи ви ѡриисѹе гво-ми: аще сте да ми поможете, елате по-скоро, поне са Тѹрци воꙁѫ ѿ

сѫботи, та поспешаите на потечѫ, а храна ви ще и на-поко доити. Аще-ли нещете доити, а вие ми кажете, да ѕна како да учинѫ. И вели ви бъ.

† Іѡ Алеѯандрь вѡевѡ, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣнѡ и ѕемли Бръси.

† Iω Alexandru voevoda şi domn, scrie domnia mea Braşovenilor tutulor şi ţĕriĭ Bărseĭ, şi ast-fel vĕ poruncesce domnia mea: dacă e să-mĭ ajutaţĭ, veniţĭ maĭ de grabă, căcĭ Turciĭ se cară de Sâmbătă; şi grăbiţi-vĕ la drum, ĭar hrana vĕ va sosi şi în urmă. Iar dacă nu voiţĭ a veni, atuncĭ voĭ să-mĭ spuneţĭ, ca să sciŭ cum să fac. Şi bucure-vĕ Dumnedeŭ.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Braşovenilor şi ţĕriĭ Bărseĭ.

No. 25.

Alexandru-Aldea chĭamă pe Braşovenĭ ca să vină grabnic în ajutor contra Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 304. Pecetia în dos.

† Іѡ Алеѯадрь воевода и гнъ въсеи ѕемли Угровлахиискои, пише гво-ми Брашевѣнѡ въсѣ. И такаѕи да ѕнаете, ѡти ево Турци где сѫ паднѫли по Дунаву, по вѫсѣхъ бродово, та иду на ѕема да плѣна и да расипа; да по-скоро деннѫ и нощнѫ да спѣшите да доидете на помощъ, ѡти ако на бѫде ѕло, и ва ще бити по-ѕлѣ. Да, колико можете, спѣшѣте; колико воискѫ можете подвигнѫ, на скорѣ да доиде; а що нѣстъ готово, а вие гонѣте по-слѣ, да въстаса скоро. Ино да не сторите, по рѣчи нашн.

† Іѡ Алеѯандрь вѡевѡ, матїѫ бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Брашевѣнѡ.

† Iω Alexandru voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlachică, scrie domnia mea Braşovenilor tutulor. Şi astfel să ştiţĭ, iată că Turciĭ unde aŭ năpădit la Dunăre prin tóte vadurile şi vin asupra ţăriĭ, ca să prade şi să risipéscă. Decĭ, maĭ repede, ziŭa şi nóptea, să vĕ grăbiţĭ să veniţĭ într' ajutor, căcĭ dacă nouĕ ne va fi rĕŭ, şi vouĕ vĕ va fi maĭ rĕŭ. Dar, cât puteţĭ, grăbiţi-vĕ; câtă óste puteţĭ ridică, de grabă să vie. Iar ce nu este gata, voĭ porniţĭ-o pe urmă, dar să sosĭască iute. Altfel să nu faceţĭ, după vorbele nóstre.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Braşovenilor.

No. 26.

Alexandru-Aldea vesteşte Braşovenilor sosirea unuĭ corp de óste moldovénă şi le cere să-ĭ trimiţă arme.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 305. Pecetia în dos.

† Іѡ҃ань Алексадръ воевода и гнь въсеи ꙁемли Ѹггровлахїискои, пише гво-ми мнѡ ꙁдравїе и поклоненїе госте и прїателе[1] гва-ми, Брашоцѣ въсѣ, великыже и мали. И тѹꙁи да ꙁнаете, поне сѫ нароко гна-ми кралѣ ꙗко сѫ доишли Молдовци .д҃. стегови, и не теклъ ни един ѡ ни; нинѣ идѫ са на ни, сѫ млатвѫ гна-ми кралѣ. Тѡ ра ви говор и мла ви, да ми поможете съ лѫковы, съ стрѣлы, съ ѡрѫжїе, съ що можете. И бъ ви вели.

† Іѡ Алеꙁаиръ вѡев, млатїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Брашоце въсѣ.

† Ioan Alexandru voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate şi închinăcĭune óspeţilor şi prietenilor domnieĭ mele, Braşovenilor tutulora, marĭ şi micĭ. Şi ĭată să sciţĭ, că cu porunca domnuluĭ meŭ craiuluĭ, aŭ venit Moldovenĭ 4 stégurĭ şi nu a plecat nicĭ-unul din eĭ. Acum mĕ duc eŭ însumĭ la dînşiĭ cu ruga domnuluĭ meŭ craiuluĭ. Drept aceea vĕ grăesc şi rogu-vĕ să mĕ ajutaţĭ cu arcurĭ, cu săgeţĭ, cu arme, cu ce puteţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Braşovenilor tutulor.

No. 27.

Alexandru - Aldea se plânge Sibienilor că-l bănuesc a se fi dat în partea Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 302. Pecetia în dos.

† Іѡ Алексадръ воевода и гнь въсеи ꙁемли Ѹггровлахїискои, пише гво-ми Сибинце въсѣ, великиже и мали, мнѡ ꙁдравїе, какото мои братїамъ. Тѡ ра, добр ꙁнаете, егда ме пѹсти гнь-ми кра на влакѫ ꙁемла, на мою ѡчинѫ, и на кѡ ме ѡстави, ꙗко да ми бѫде въ неволи помщни, никто ѡ ни съ ѡчима не погледа на мою невола, тъкмо наѹчи бъ Брашовѣне, добри лю, та послѹшахѫ ре гна кралѣ, та доидоше съ своеми главами и стоахѫ съ мно въ неволи; поне аще хтеше погинѫ сїаꙁи ꙁемлѣ, и тїе щехѫ погинѫ, и ꙁемлѣ гна-ми кралѣ нещеше имети покои, да ꙁащо сме стоꙗли протива погани еꙁи. А вїе ни повигате ꙁли речи, како се ѡметнѫхме ѡ гна кралѣ и дадомо се Тѹрце;

[1] În original: прїателе.

тѡ ра нїе слꙋжимо гн҃ꙋ кралю и ст҃мꙋ вецꙋ? И да споби б҃ъ, да са приближи гн҃ъ кра, да станемо прѣ ни; да кто ще слъгати, да мꙋ ебе пь женѫ и матерѣ мꙋ. Аꙁе и поидо ꙋ Тꙋрци, поидо ꙁа моѭ невола, и ꙋчини покои ꙁеми, колико е ѡстанѫла, и въсѣ ва, и изведи си .г҃. хиліади робіе, а віе говорите, поне щѫ да плѣна с Тꙋрци ꙁема гн҃а-ми кралѣ. Аꙁе да не да б҃ъ да плѣна, нѫ щѫ слꙋжи гн҃ꙋ-ми кралю и въсѣ хртіано до моего живота, како се сѫ ѡбещіа. И б҃ъ ви вели.

† Іѡ Алеꙁанрь вѡев, мтіа бжіеа гнь.

Adresa în dos: † Сибинце въсѣ.

Iω Alexandru voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea tutulor Sibienilor, marĭ și micĭ, multă sănătate, ca unor frațĭ aĭ meĭ. Drept aceea bine scițĭ, când m'a trimis pe mine domnul meŭ craĭul în Țara-Românéscă, în ocina mea, și cuĭ m'aŭ lăsat ca să-mĭ fie la nevoe ajutor, nimenĭ dintre eĭ cu ochiĭ nu s'a uitat la nevoia mea. Numaĭ a pus la cale Dumnedeŭ pe Brașovenĭ, ómenĭ bunĭ, că aŭ ascultat cuvêntul domnuluĭ craiŭ, și aŭ venit cu capetele lor și aŭ stat cu mine în nevoe; căcĭ dacă ar pĭeri acéstă țară, și aceștia ar pĭeri, și țara domnuluĭ meŭ craĭuluĭ nu ar avea pace. Și pentru că am stat în potriva limbeĭ păgâne, apoĭ voĭ ne scornițĭ vorbe rele, că ne-am fi lepădat de domnul craĭ, și ne-am dat Turcilor. De aceea slujim noĭ domnuluĭ craĭ și sfinteĭ coróne? Și să ne învrednicéscă Dumnedeŭ să se apropie domnul craĭ, ca să stăm înaintea luĭ. Și cine o minți, să-ĭ f... cânele pe nevastă-sa și pe mă-sa. Eŭ, dacă m'am dus la Turcĭ, m'am dus pentru nevoĭa mea, și am făcut pace țăriĭ, câtă este rĕmasă, și vouĕ tutulora, și mĭ-am scos treĭ miĭ de robĭ, ĭar voĭ spunețĭ că eŭ voesc să prăd cu Turciĭ țara domnuluĭ meŭ craiuluĭ; eŭ, să nu dea Dumnedeŭ ca să prăd, ci voiu sluji domnuluĭ meŭ craĭuluĭ și tutulor creștinilor până la sfîrșitul vieții mele, precum m'am făgăduit. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Sibienilor tutulor.

No. 28

Buzêŭ. Fără dată. Alexandru-Aldea comunică nadrășpanuluĭ și luĭ Ștefan Razgonyi, șpanul Timișóreĭ, că Turciĭ aŭ să intre în Ardeal, și cu dînșiĭ va veni și óstea luĭ; dar șpanul să trimită armata și pe Celapi, căcĭ el va face ca jumătate óstea turcéscă să trécă la Celapi.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 512. Pecetia în dos.

† Ѿъ воеводе влашкога, господара, Мирьчина с҃на, ѿъ Алъде воеводе, надрьшпанꙋ и Раꙁгонъ Ницъванꙋ, Тъмишварьскомꙋ шпанꙋ, много поклонение вашои мати. Многиць

съ ꙗ ва порꙋчи нꙑре те Тꙋрьци истино доити на Єрьдель, и да ꙁнашъ, нре и истино дошла; и многищи порꙋчевал да допꙋстишъ воискꙋ, и съ шно цра Чалапнꙋ. И да ꙁнашъ що є воиске .ꙁ҃. десе хи и .д҃., и да ꙁнашъ, не сꙋ справни юнаци; все сꙋ млади момъци, и все сꙋ деца и жене; не има кто се би ꙁа ѡрꙋжие похватиѡ; не ни половица добре юнакъ. Ꙁна ваша милость, како ходихъ к Мꙋратꙋ[1] къ царꙋ, и како се съш-нимъ кле и како съш-ни беседова; все съ да ꙋꙁнати вашои мати ꙋ стахꙋ; що ꙋчини ꙋчини, и пондо к немꙋ[2]; все тои ꙋ страхꙋ ꙋчини, нре ми ꙁемлꙋ ꙋꙁеше и почеше ми се до главе хватати, и да съ боларьскꙋ децꙋ тамо. И ѡвои да ꙁна ваша мать: Тꙋрьци все мою ꙁемлꙋ распашe, веромъ и клетво кꙋнꙋчи се, и веро примаючи. И да ꙁна ваша мать, аво че доити ѡваи воиска на Ирьде, и ꙗ чꙋ съ шномъ; ако ли ꙗ съ шномъ не доидꙋ, а ꙗ чꙋ Алъвꙋла[3] съ шно допꙋстити. Тако, ми бга, и тако ми вере, покле ваша воиска доиде, тъи че ча ꙗ своѡ воискомъ, на странꙋ, такои ѿстꙋпити. Многищъ сꙋ Тꙋрьци мене преварили; да ꙗ чꙋ съга такои ꙋчинити, богъме, како да и ни коре не ѡстане. Що съ се и ꙗ ꙁаклеѡ господинꙋ кралꙋ и вашои мати инемъ племените лꙋде, да би ѡнаи клетва ина и вера мене ꙋхътила, ако че ино ꙋчинити, и ако чемъ ꙗ ꙁабити кралевъ хлебъ и со, и ако че ꙗ ва ꙁломислити и неомъ властело и вашои ꙁемле. Тако, ми ѡчине ⟨главе[4]⟩ и вере и мое главе, инако не чꙋ ꙋчинити, лихо такои, како то ви съмъ ꙋ книꙁе ꙋписа. И тои ти говори: що можешъ наискоре и цра Чалапнꙋ пꙋстити с воискомъ, допꙋсти га, ере че ꙗ са са ꙋчинити, да доиде половица ѡвеи воиске къ Чалапне. И такои хоте ꙋчинити, да дадꙋ сами Ꙋрꙋмелискога господара и Х[а]мъꙁꙋ господара, покле доиде Чалапи, и ꙁа тои сꙋ кръсмали[5]. Ѿ Молъдова сꙋ проси помочъ; до сенова, що ꙗ милимъ господинꙋ кралꙋ, то и молъдовъски господаръ. Ꙁнамъ нре и ꙋ Чалапи є велика воиска, тере че по лъкꙋ съ шомъ доити; нꙋ скоро да пꙋсти Чалапи своега члка, ѡва мамо на поспе; ꙗ че наꙋчити, како че доити с воискомъ. Ꙁнамъ нре че помочи бгъ христианомъ, покле доиде Чалапи. И ѡваи книга писана є ꙋ Боꙁеꙋ.

† И да ти бгъ ꙋмножи лѣта и години.

Adresa in dos: † Ѿ надрьшпана и ѿ Раꙁгонъ Ищьвана, ⟨на⟩[6] Тъмишварьскога шпана.

† Dela voevodul domnitor românesc, fiul Mirciĭ, dela Aldea voevodul, nadrăşpanuluĭ şi luĭ Razgon Iştvan, Tămişvăresculuĭ şpan, multă închinăciune Graţiosităţiĭ vóstre. De multe-orĭ eŭ pe voĭ v'am înştiinţat că Turciĭ cu adevărat vin împotriva Ardealuluĭ, şi să ştiĭ, că şi într' adevăr a venit; şi de multe orĭ am înştiinţat ca să trimiţĭ óstea, şi cu ea pe împăratul Cealapi. Şi să ştiĭ, că sunt oştĭ 74.000, şi

[1] Corectat din Мꙋратъ. [2] Idem din темꙋ. [3] Idem din Атьлъвꙋла. [4] Şters de scriitor cu condeiul. [5] Corectat din кръсмам. [6] Şters de scriitor.

să ştiĭ că nu sunt voĭnicĭ de ispravă; toţĭ sunt tinerĭ băeţĭ, şi toţĭ sunt copiĭ şi femeĭ; n'are cine să s'apuce de arme; nicĭ jumătate bunĭ voĭnicĭ. Ştie Graţiositatea vóstră, cum m'am dus la Murat la împăratul şi cum cu el m'am jurat şi cum cu el am vorbit; totul am dat à ştire Graţiosităţiĭ vóstre prin graiŭ; ce am făcut, am făcut, şi m'am dus la el; tóte astea de frică am făcut, căcĭ mi-aŭ luat ţara şi începuse de cap a se agăţà, şi am dat copii boereştĭ acolo. Şi acésta să ştie Graţiositatea vóstră: Turciĭ tótă a mea ţară aŭ risipit, după ce credinţă şi blestem juraseră şi credinţă luaseră. Şi să ştie Graţiositatea vóstră că va venì acea óste asupra Ardealuluĭ, şi eŭ voiŭ fi cu ea; iar dacă eŭ cu ea nu voiŭ venì, eŭ voiŭ trimite cu ea pe Albul. Aşa, pe Dumneḑeul meŭ, şi aşa pe credinţa mea, când óstea vóstră va sosì, în acel ceas eŭ cu a mea óste, la o parte, aşa, mă voiu pune. De multe orĭ Turciĭ pe mine m'aŭ înşelat; şi eŭ vreaŭ acuma tot aşa să fac, pe Dumneḑeul meŭ, ca dintre eĭ nicĭ rădăcină să nu rămână. Ceea-ce însumĭ şi eŭ m'am jurat domnuluĭ craiŭ şi Graţiosităţiĭ vóstre şi celor de viţă ómenĭ (nemişilor), acel blestem (jurământ) şi acea credinţă pe mine să mă lovéscă (prinză), dacă voiŭ face altfel şi dacă eŭ voiŭ nimici pâne acrăiască şi sarea, şi dacă eŭ vă voiŭ gândì vouà răŭ şi acelor boerĭ şi ţăriĭ vóstre. Astfel pe ocina mea, şi pe credinţa şi pe capul meŭ, altfel nu voiŭ face decât aşà precum vouă în carte v'am scris. Şi acésta îţĭ grăesc: Cât poţĭ maĭ repede, şi pe împăratul Cealapi să-l trimiţĭ cu óstea, trimite-l pe el, că voiŭ face eŭ însumĭ singur să trécă jumătatea aceleĭ oştĭ la Celapi. Şi astfel voiŭ să fac ca să dea eĭ înşişĭ pe domnitorul Rumelieĭ şi pe Hamzà domnitorul, când va veni Cealapi, şi pentru aceea aŭ zăbovit. Dela Moldova am cerut ajutor; până acuma ce eŭ gândesc domnuluĭ craiuluĭ, acésta şi domnitorul moldovenesc. Ştiŭ că şi la Cealapi este mare óste, şi că încet va veni cu ea; ci de grabă să trimétă Cealapi pe omul săŭ, pe acela (să-l trimită) încóce cu grabă; eu îl voiŭ învăţà cum să pâşască cu óstea. Ştiŭ că va ajuta Dumneḑeŭ creştinilor până ce va veni Cealapi. Şi acéstă carte scrisă este în Buzeŭ.

† Şi să-ţĭ înmulţéscă Dumneḑeŭ verile şi aniĭ.

Adresa în dos: † La nadrăşpanul şi la Razgon Iştvan, şpanul Tămişvăresc.

No. 29.

Alexandru-Aldea trimite la Braşov pe boerul Négoe ca să fie de faţă la judecata unor ómenĭ din Ţara-Românéscă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 307. Pecetia în dos.

† Ӏѡ Алексанръ воевода и гнь, пише гво-ми Брашовѣном вьсѣмъ, великиже и мали, кахто мои братїа. Сего ра такозї ви говори: нека да дохода и ваши люе зде и наши

тамо, а никомъ криво да не бѫде. Аще ли бѫде нѣкоемъ члкꙋ вашемъ криво ѿ наши члкъ, а вїе го пꙋстѣте да доиде, да мꙋ ꙋчини право, поне такози нї е рѣчь. И гво-ми тꙋзи пꙋща болѣрина-ми Нѣгое и съ ѡнѣмизи люе, що и е криво ѿ ва и ѿ ваши лю, да ви говора: аще любите да сте съ мно мирни, вратѣте варе що е ꙋ ва, и мои члко криво да не бѫде, поне не може ходи с лъжами, тъкмо с правдо; да ни не пробаждате съ празни рѣчи, кахто до нинѣ. И вели ви бь.

† Іѡ Алеѯандрь вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣно.

† Iω Alexandru voevoda și domn, scrie domnia mea Brașovenilor tutulor, marĭ și micĭ, ca unor frațĭ aĭ meĭ. Drept aceea așa vĕ grăesc: să vină și ómeniĭ voștri aicĭ, și aĭ noștri acolo; și nimănuĭ să nu-ĭ fie strâmbătate. Iar dacă va fi vr'unuĭ om al vostru strâmbătate dela ómeniĭ noștri, atuncĭ voĭ trimiteți-l să vie ca să-ĭ fac luĭ dreptate, pentru că astfel ne este vorba. Și domnia mea acolo trimit pe boerul meŭ Neagoe și cu aceĭ ómenĭ, cărora le este strâmbătate dela voĭ și dela ómeniĭ voștri, și vĕ spuiŭ: dacă dorițĭ ca să fițĭ cu mine în pace, (apoĭ) înapoiațĭ orĭ-ce este la voĭ, iar ómenilor meĭ strâmbătate să nu fie, căcĭ nu putem umbla cu mincĭunĭ, ci numaĭ cu dreptate. Să nu ne purtațĭ cu vorbe deșarte, ca și până acuma. Și bucure-vĕ Dumnedeŭ.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Brașovenilor.

No. 30.

Alexandru-Aldea rógă pe Brașovenĭ ca să dea un om spre a însoți la Oradea pe trimisul sĕŭ, boerul Petru Man.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 301. Pecetia în dos.

† Іѡ Алеѯадръ воевода и гнь, пише гво-ми пръгаре ѿ Браше любезное херетисанїе. И такози ви проси: тꙋзи въ кои чѣ доиде болѣри гва-ми Петръ Манъ, да мꙋ дасте члвка добра, да го проводи въ Ѡраде; и ако сте приꙗтели наши, да ино да не сторите.

† Іѡ Алеѯандрь вѡев, мтїѫ бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре бршевъски.

† Iω Alexandru voevoda și domn, scrie domnia mea pârgarilor din Brașov drăgăstósă heretisanie. Și așa vĕ rog: acolo în ce ceas va sosi boerul domnieĭ

mele Petru Man, să-ĭ dațĭ un om bun, ca să-l petrécă la Oradea. Și dacă sunteţĭ prieteniĭ noștri, alt-fel să nu faceţĭ.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor brașovenĭ.

No. 31.

Alexandru-Aldea rógă pe Brașovenĭ a-ĭ trimite pe boerul sĕŭ Antonie.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 310. Pecetia în dos.

† Іѡ Алексанрь воевода и гнь, пише гво-ми госте и прїıатель гва-ми, пръгаре ѿ Брашева, и такоzи ви ѡрнсѹе гво-ми, ıако тzи е болѣри гва-ми жѹпаи Антонїе посрѣ ва. Тѡ ра го съмъ кле на вѣрѫ и на дшѫ гва-ми, да донде беz никоѫ грижѫ къ гвѹ-ми. Тѡ ра да го ѿпроводите съ чтїѫ ѿ ваши рѫка, да донде беz никоѫ грижѫ къ гвѹ-ми, по ѡрнzмѹ гва-ми.

† Іѡ Алеzанръ воев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре ѿ Брашев.

† Iω Alexandru voevoda și domn, scrie domnia mea óspeţilor și prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov, și astfel vĕ poruncește domnia mea, că acolo se află boerul domnieĭ mele jupan Antonie în mijlocul vostru. Drept aceea ĭ-am jurat pe credința și pe sufletul domnieĭ mele, ca să vie fără nicĭ-o grijă la domnia mea; drept aceea să-l petreceţĭ cu cinste din mânile vóstre ca să vie fară nicĭ-o grijă la domnia mea, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor din Brașov.

No. 32.

Alexandru-Aldea mustră pe Brașovenĭ pentru protecţiunea ce daŭ pribegilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 303. Pecetia în dos.

† Іѡ Алеzадръ воевода и гнь всѣи zемли оугровлахиискои, пише гво-ми много zдравїе братїıа мои, Брашовѣно всѣ. И тѹzи ви дава ѹzнати: азы са мѫчѣ, ıако да погаса ѡгнь ѿ ва, и не бѣше инако; нѫ хто е ѹчины, да мѹ плати бь. Прьво донде Ста спатаръ по межѹ ва; азь допѹсти моа рѣ до ва, да ми го дасте, а вїе моа рѣ не послѹшасте. Пото довѣже Тодоръ, ѹкравши кони влашкои zемли; азь допѹсты па до ва, да ми го дасте, и ѡ то ма не слѹшасте. Азь са мѫчѣ zа ва, да имате покои, и ваше робїее, що

мого, ѿкꙋпи, и колико робїе сѫ вь Никополи, азы порꙋчихъ до Никополѣ, да и не ѿведѫ далеко, доходе ихъ искꙋпите. Того ра, толико добро ви чини азь и мѫчѣ сѧ, да погасѧ ѿ ва ѡгнь[1], а вїе го самы запалѣте на ваши глава. Тꙋка е по междꙋ ва Стачю и Татꙋ и Васи и Ꙋла, да сѫ взели кони из моега двора; да аще любите миръ и покои ва, допстѣте мы ихъ свѧзани; аще ли ми и не допꙋстите, не имате мира съ мно. Ино неще бы.

† Іѡ Алеѯанръ вѡев, милтїѧ бжїеѧ гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣно въсѣ.

† Iω Alexandru voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate fraților meĭ, Brașovenilor tutulor, și ĭată vĕ daŭ a scire: eŭ mĕ muncesc ca să sting focul de la voĭ, și nu a fost alt-fel; dar cine a făcut, să-ĭ plătéscă Dumnedeŭ. Ântêiŭ veni Stan Spătarul în mijlocul vostru; eŭ am trimis vorba mea către voĭ ca să mi-l dațĭ, ĭar voĭ cuvêntul meŭ nu ațĭ ascultat; apoĭ a fugit Todor, după ce furase caiĭ Țăriĭ-Românescĭ; eŭ am trimis ĭarășĭ la voĭ, ca să mi-l dațĭ; și de acésta nu m'ațĭ ascultat. Eŭ mĕ muncesc pentru voĭ, ca să avețĭ liniște; și pe robiĭ voștri, pe câțĭ am putut, ĭ-am rĕscumpĕrat, și câțĭ robĭ sunt la Nicopoli, eŭ am trimis la Nicopoli, ca să nu-ĭ ducă departe, pênă când pe eĭ ĭĭ vețĭ rĕscumpĕra. Drept aceea, atâta bine vĕ fac eŭ, și mĕ muncesc ca să sting de la voĭ focul, ĭar voĭ singurĭ îl aprindețĭ asupra capetelor vóstre. Acolo este în mijlocul vostru Stancĭul și Tatul și Vasil și Ulan, carĭ aŭ luat caĭ din curtea mea. Iar dacă ĭubițĭ pacea și liniștea vóstră, apoĭ trimiteți-mĭ pe dênșiĭ legațĭ. Iar dacă nu mi-ĭ vețĭ trimite, nu vețĭ avea pace cu mine. Altfel nu va fi.

† Iω Alexandru voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Brașovenilor tutulor.

No. 33.

Alexandru-Aldea ordonă Borușanilor ca să lase jupănuluĭ Voĭcu vechĭa sa ocină.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 309. Documentul rupt în partea dréptă. Pecetia în dos perdută.

† Іѡ Алексадръ воевода и гнъ въс[еи земли оуггровлахїискои], ‖ пише гво-ми до ва Борꙋшан[ωм . . . . . и та]‖кози ви ѡрисꙋе гво-ми, ꙗко п[. . . . .]| и мнѡ послꙋжившомꙋ по кѫ[. . . . .]| жꙋпанꙋ Воикꙋ, ꙗко да мꙋ с[те послꙋшни . . . . .], |поне мꙋ сте стара ѡчина п[рава . . . . . послꙋ] шате и почитате, колико [. . . . .]; ино да нѣ, по ѡризмꙋ гва-м[и].

† Іѡ Алеѯанръ вѡев, [милтїа бжїеа гнь].

[1] Scris d'asupra.

† Iω Alexandru voevoda şi domn a tótă [ţara Ungrovlahică], scrie domnia mea către voĭ Boruşanilor . . . şi ast-fel vĕ poruncesce domnia mea ca . . . şi celuĭ ce mult a slujit . . . pe jupânul Voĭcu, ca să-ĭ fiţĭ luĭ [ascultătorĭ . . .], căcĭ ĭĭ sunteţĭ luĭ veche ocină [dréptă . . . să-l] ascultaţĭ şi să-l cinstiţĭ cât . . .; alt-fel să nu fie, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Alexandru voevoda, [cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn].

No. 34.

Alexandru-Aldea trimite la Braşovenĭ pe sluga sa Dieniş.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 300. Documentul rupt în partea dréptă. Pecetia în dos, perdută.

† Іѡ Алеѯадръ воевода и гнь, снь Мирча воеводꙋ, пише гво-ми [много ꙁдра] вие Брашовенѡ, въсемъ пръгаремъ, великиже и малимъ, и [тꙋꙁи послахмо] ‖ нашега слꙋгꙋ, да що иꙁрече къ вамъ Диени, да го вете, речи с[ꙋ наши истинии].

† Іѡ Алеѯанръ вѡев, милт[іа бжіеа гнь].

Adresa în dos: † Брашовено все.

† Iω Alexandru voevoda şi domn, fiul luĭ Mircea voevod, scrie domnia mea [multă sănătate] Braşovenilor, tutulor pârgarilor, marĭ şi micĭ, şi [acolo am trimis] pe a nóstră slugă, şi ce va spune către voĭ Dieniş, să-l credeţĭ pe el, vorbele [sunt ale nóstre adevărate].

† Iω Alexandru voevoda, cu mila [luĭ Dumneḑeŭ domn].

Adresa in dos: † Braşovenilor tutulor.

IX.

Vlad vodă Dracul (1431—1446).

No. 35.

Vlad vodă Dracul mustră pe Braşovenĭ fiind-că aŭ gonit şi prădat pe nişte slugĭ ale sale, pe când el este însărcinat de Rege ca să supravegheze acea margine şi să opréscă pe Braşovenĭ de a avé pace cu Ţara-Românéscă fără voĭa luĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 168. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воевода и гнъ, пише гво-ми мно ꙁдравіе въсѣ пръгаре брашовъски; тꙋꙁи вие сами добрѣ ꙁнаете, чѣ е прѣложи гнъ кеса на ме, да чюва сижꙁи краинѫ и веꙁь мож вола да не имате ми съ влаикѫ ꙁемѫ; а гво-ми ꙁа вашѫ вола аꙁь ви ѡслоди, іако да са

хранинте и да имате мн, що е посрѣ лю, а що е по горѣ и по планина, а вие нѣсте ником длъжны да и пазите. А вие нѣсте менѣ и мои слꙋга добромислъци, що си на всѣ днъ проливаж кръви за ва, за всѣ; нж за що сте чюле гво-ми чѣ идж гнꙋ-ми кесарю, а вие сте[1] запрѣтиле ваши зли люмъ, та гона слꙋги гва-ми, и взале и сж кони и всє, що са wбрѣле ꙋ ни; за този да ви нѣ е жа, чѣ гво-ми нещж wставити мож слꙋги въ пагꙋбж, нж за едно има взати ѿ ва двоинж и по-мно; и що рече слꙋга гва-ми Володе, да вѣрꙋете: мои сж рѣчи. И бъ ви да зравїе.

† Iѡ Вла вwевѡ, милтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашовъскимъ.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate tutulor pârgarilor brașovenĭ. Iată voĭ înși-vĕ bine sciţĭ, că m'a însărcinat domnul chesarul pe mine, ca să păzesc acéstă margine, și fără-de-voĭa mea să nu aveţĭ pace cu Ţara-Românéscă. Iar domnia mea, pentru voĭa vóstră, eŭ v'am slobodit să vĕ hrăniţĭ și să aveţĭ pacea, ce este printre ómenĭ, ĭar ce este pe munţĭ și pe plaĭurĭ, apoĭ voĭ nu sunteţĭ datorĭ nimĕnuĭ să-ĭ păziţĭ. Iar voĭ nu sunteţĭ mie și slugilor mele bine-gânditorĭ, care în fie-care ḑi îșĭ varsă sângele lor pentru voĭ, pentru toţĭ. Ci pentru că aţĭ auḑit că domnia mea voĭu merge la domnul meŭ chesarul, apoĭ voĭ aţĭ poruncit rĕilor voștri ómenı, ca să gonéscă pe slugele domnieĭ mele și le-aŭ luat lor caiĭ și tot ce se găsĭa la eĭ. Pentru aceea să nu vĕ pară rĕŭ, că domnia mea nu voĭu lăsà pe slugele mele în pagubă, ci pentru una am să ĭaŭ de la voĭ îndouit, și maĭ mult. Și ce va spune sluga domnieĭ mele Voloder, să credeţĭ; ale mele sunt cuvintele. Și Dumneḑeŭ să vĕ dea sănĕtate.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor brașovenĭ.

No. 36.

Vlad vodă Dracul scrie Brașovenilor că Impĕratul l'a autorizat să bată monedă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 163. Pecetia în faţă

† Iѡ Вла воевода и гнъ, пише гво-ми мои братиа, пръгаре брашовъскы; и тꙋзи добрѣ знаете, чѣ е рѣ гна-ни кесарѣ, да ꙋчина азъ харагиж; то ра даите железа и що е потрѣба ꙋ харагиж въ ржцѣ мои члвѣко, да си ꙋчинимо работж. Ако бжде нѣкоа рѣ ѿ гна-ни кесарѣ, или ѿ кръстоши, или бж ѿ ко либо, ево гво-ми азъ да направа вашж

[1] În original a fost scris la început стєє; apoĭ primul є a fost șters.

ꙑаботѫ ѿ въсѣ стрꙑнь; а ни єдинѫ грїжѫ да немате, ни ѿ ко, по ѡрїзмоу гва-ми. И бъ ви да ꙁравне.

† Іѡ Вла вѡевѡ, [L. P.] матїа бжїеа гнь.

† Iω Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ fraţĭ, pârgarilor Braşovenĭ, şi aci bine sciţĭ, că este porunca domnuluĭ nostru chesaruluĭ, ca să fac eŭ ħaraghie. Drept aceea daţĭ fĭer şi ce este de trebuinţă la haraghiă, în mânile ómenilor meĭ, ca să ne facem tréba. Dacă va fi óre-care vorbă de la domnul nostru chesarul, saŭ de la crîstoşĭ (cruciferĭ), saŭ fie de la orĭcine, ĭată, domnia mea, eŭ să vă fac lucrul vostru din orĭ-ce parte, şi nicĭ-o grijă să n'aveţı de la nimenĭ, după porunca domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ dea sănătate.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 37.

Vlad vodă Dracul mustră pe Braşovenĭ că întroduc aramă la Aldea (= Alexandru vodă) şi la Albul (în Ţara-Românéscă); exportul arameĭ fiind interḑis, arama trebue adusă la haraghia (monetăria) regéscă. Moldoveniĭ ce se află în Transilvania trebue să fie prinşĭ şi închişĭ pănă ce vor veni soliĭ sêĭ din Moldova.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 152. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воєвода и гнъ, пише гво-ми мно ꙁравне пръгаре брашоски, и тꙋꙁи ви дава ꙋ ꙁнание, іако що бесѣдꙋєте с ме, а вне не дръжите, нѫ проваждате мѣ ꙋ Алдѣ и ꙋ Албꙋла. То ра тꙋꙁи є ви мои болѣрї ꙋ шпа и вашъ чавѣ Петрꙋ, та ви ще каꙁа ка є реклъ шпа, да иде мѣ ꙋ камарѫ кесаревѫ, како є рѣ гна-ни кесарѣ. Тѣ ра тꙋꙁи пꙋща слꙋги гва-ми Їѡнѫ и Станисла и Nане; ꙋ ко наидѫ мѣ, да мꙋ постава днъ, да ѫ ѿнесе ꙋ харагинѫ, а що мꙋ бѫде право да мꙋ сѧ плати; а кто неще ꙁанести мѣ ꙋ камарѫ кесаревѫ, на инѫ странѫ да не бѫде воле да ѫ ѿпроводи, нѫ да є ꙁаложена, чѣ ѫ вꙁеме кеса. Аще ли ѫ ѿпроводи ꙋкрадо, да си главѫ иꙁгꙋби. И варе колико лю сѧ находа ѿ Модо, ни єдин ѿ ни да не ѡставите, да иꙁлѣꙁе иꙁъ ваши рѫкꙋ, чѣ и ꙁапира гнъ кеса и шпа съ свои повелѣние, до где доидѫ наши поклисѣри ѿ Модо. Ино да нѣ. И бъ ви да ꙁравне.

† Іѡ Вла вѡевѡ, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашоскꙑ.

† Iω Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea multă sănătate pârgarilor braşovenĭ, şi ĭată vĕ daŭ spre scire că ce vorbiţĭ cu mine, apoĭ voĭ nu ţineţı, ci duceţĭ aramă la Aldea şi la Albul. Drept aceea acolo a fost boerul meu la şpanul, şi

omul vostru Petru, și vĕ vor spune cum a ḑis șpanul ca să mérgă arama la cămara chesăréscă, cum este porunca domnuluĭ nostru, a chesaruluĭ. Pentru aceea acolo trimit pe slugile domnieĭ mele pe Ionăș și pe Stanislav și pe Naneș; la cine vor găsi aramă eĭ să-ĭ pună ḑi, ca să o ducă la haraghie, și ce-ĭ va fi luĭ cu drept, să i se plătéscă. Iar cine nu va voi să ducă aramă la cămara chesăréscă, într' altă parte să nu fie volnic să o exporteze, ci să fie zălogită, ca s'o ĭa chesarul. Iar dacă pe ea o va trece (exportà) pe furiș, capul să și-l pĭardă. Și vare câțĭ ómenĭ s'ar afla din Moldova, nicĭ pe unul dintr'înșiĭ să nu'l lăsațĭ să scape din mâinile vóstre, căcĭ ĭĭ opresce pe eĭ domnul chesarul și șpanul cu porunca sa, până când vor veni soliĭ noștri din Moldova. Altfel să nu fie. Și Dumneḑeŭ să vĕ dea sănătate.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: Pârgarilor brașovenĭ.

No. 38.

Vlad vodă Dracul permite Brașovenilor ca să facă negoț cu ducațĭ vechĭ în Țara Unguréscă și în Țara-Românéscă, afară de Bîrsa.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 191. Pecetia în față.

† Їωа Вла воевω и гнь, ѹчини мать гпвω-ми Брашовенω и такоꙁи имъ ωрисωва гпвω-ми, ꙗко да сѹтъ волни тръгова съ ветхеми дѹкатами на Ѹгръцкѹ ꙁемлю и на влашкѹ ꙁемю, беꙁь всаке ꙁабавѫ; и да и не волънъ поꙁабавити ни едн чловкь, тко е слѹга гпва-ми; нѫ тъкмо ѹ Бръсе, що држи пω Браше, да нестъ волънъ ни едн чловкь тръговати съ ветхеми пенеꙁи, ни кѹпи, ни продати; и Брашóвене медъ да не пѹща ѹ влашкѹ ꙁемлю.

† Їω Вла вωевω, [L. P.] мтїѫ бжїеѫ гнь.

† Ioan Vlad voevoda și domn, a făcut milă domnia mea Brașovenilor, și astfel lor le poruncesce domnia mea, ca să fie volnicĭ să negoțéscă cu vechiĭ ducațĭ în Țara Unguréscă și în Țara-Românéscă, fără nicĭ o pedică; și să nu fie volnic să-ĭ împedice pe eĭ nicĭ un om ce este slugă domnieĭ mele; ci numaĭ în Bârsa, ce ține de Brașov, să nu fie volnic nicĭ un om de a negoți cu vechiĭ banĭ, nicĭ ca să cumpere, nicĭ ca să vîndă; și Brașoveniĭ arama să nu trimétă în Țara-Românéscă.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 39.

Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor ca să lase pe sluga sa Vlad a prinde şi a jefui în Transilvania pe Moldovenĭ, căcĭ Moldoveniĭ aŭ prădat vrăjmaşilor sêĭ Aldea şi Albu pe un credincĭos al sêŭ şi a luat avutul sêŭ din Moldova.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 177. Pecetia în dos.

† Іωа Влад воєвωда и гнь, пише гвω-ми мои дωбрїмь прїатєлѣмь, сѫцꙋ и пръгарω брашєвєнимъ, мнωгω ꙁдравїє и поклωнєнїє. И на тω да ва є ꙋ ꙁнанїє, како дωидє къ мнѣ мои слꙋга Влад и такоꙁи ми каꙁа, како го вїє тьрате и нє давате мꙋ да чини мою слꙋжбꙋ, що мꙋ съмъ іа ωставил, како где наχωди Молдωвєнє, да и χвата и да и ωдира и да и ꙋꙁима що нωсє. Ѡти вїє дωбрѣ ꙁнаєте, како іа пꙋстих моєго слꙋгꙋ ꙋ Молдωвѫ, а Молдωвєнє го ꙋχватишѫ та го свєꙁашє и ωпꙋстишє го Алдє и Албꙋлꙋ, и що съмъ имал моѫ марχѫ ꙋ Молдωвє, свє ми ꙋꙁєшє. Съга моєго слꙋгꙋ χωкꙋ ωкꙋпити ω Алдє и ω Албꙋла, а ωни ми прωсє ꙁа нєго по-мнωгω ω χїлїадѫ ꙁлатєх флωри. Тω ради съмъ іа ωставил моєго слꙋгꙋ Влада, да χвата Молдωвєнє и да и ꙋꙁима що нωсє. Ꙁа тω ради молимъ вас, ωставєтє с мирω моєго слꙋгꙋ, нєка да чини мою слꙋжбꙋ, що мꙋ съмъ іа ωставил. Ако ли го нє ωставитє с мирω, то и дωбрѣ да ꙁнатє, ωти ми є вєлми жаль на вас; нъ ми сє мни, ωти щє и вам жалъ бити. И що то є ꙋꙁє мои слꙋга Влад ω Сакалω Андрѣїаша, ω тогоꙁи нищо да нє гєвасите, нѫ гдє тω є ωставил мои слꙋга Влад, тꙋи да стωитъ, дω гдє сє іа с-вами състанѫ. Ꙋ тω иниω да нєстъ, по ωриꙁмꙋ гспва-ми.

† Іω Влад вωєвод, матїѫ бжїєѫ гнь.

Adresa în dos: † Мои дωбрїмъ прїатєлєм сѫцꙋ и пръгарωм брашєвєнимъ.

† Ioan Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor braşovenĭ multă sănătate şi închinăcĭune. Şi întru aceea să vĕ fie spre scire, cum că a venit la mine sluga mea Vlad şi ast-fel mĭ-a spus, cum pe el voĭ îl împĭedicaţĭ şi nu-l lăsaţĭ să facă slujba mea, ce eŭ însumĭ luĭ ĭ-am lăsat, ca unde găsesce Moldovenĭ, să-ĭ prindă şi să-ĭ despóe şi să le ĭa lor ce pórtă (cu dînşiĭ); căcĭ voĭ bine sciţĭ, cum eŭ am trimis pe sluga mea la Moldova, ĭar Moldoveniĭ l'aŭ prins şi l'aŭ legat şi l'aŭ predat luĭ Aldea şi luĭ Albu, şi ce am avut, marfa mea, în Moldova, tótă mĭ-a luat. Acum pe sluga mea voĭŭ să o rĕscumpĕr de la Aldea şi de la Albul, iar eĭ îmĭ cer pentru el maĭ mult de 1000 de florinĭ de aur. Drept aceea am lăsat pe sluga mea Vlad să prindă pe Moldovenĭ şi să le ĭa lor ce pórtă (cu dînşiĭ). Pentru aceea vĕ rog pe voĭ, lăsaţĭ în pace pe sluga mea, ca să facă slujba mea, ce luĭ eŭ ĭ-am lăsat. Iar de nu-l veţĭ lăsa în pace, apoĭ şi bine să sciţĭ că mie îmĭ pare fórte rĕŭ de voĭ şi gândesc că şi voue o să vĕ

pară rĕŭ. Și cele ce a luat sluga mea Vlad de la Săcăloș Andrieaș, din aceea nimic să nu clintițĭ, ci unde le-a lăsat sluga mea Vlad, acolo și să rĕmână, până când eŭ cu voĭ mĕ voĭu întâlni. În acésta alt-fel să nu fie, după porunca domnieĭ mele.

† Iωn Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor brașovenĭ.

No. 40.

Vlad vodă Dracul cere Brașovenilor să-ĭ trimiță arme și óste ca să alunge pe Aldea, care s'a dus la Turcĭ să-ĭ aducă în țară.

Orig. hârtie, Arch. Brașovuluĭ. no. 164. Pecetia în dos.

† Їwа Влⷣ воєвоⷣ и гⷭ҇нь, пишеⷮ гⷭ҇пвw-ми моимъ дwбрⷨ҇и прїателеⷨ҇, пръгареⷨ҇ брашевⷭ҇кимъ. И тꙋзи вїе дwбрѣ знаете, wти е Алде wтишъ ꙋ Тꙋрци, не wти за ваше дwбро, нъ за ваше зло, како да доведе тꙋркꙋ воискꙋ, да ви плѣни, како и пръво ви е плѣни. Тw ради ви моли, како моюо братнїю, ꙋготовете ми р҃ пꙋшке съ въсw направомъ, и лꙋкwве съ стрѣлами и щито[1], колико можете наи-миw; и людїе ми wще дайте, колико можете на пw-моψъ, wти хощꙋ поити, ега ни бъ поможе, да га прwженемо w земле, да и ви с мирwмъ прѣбивате, и дрꙋзи хрⷭ҇тїане да почивають. И тꙋзи що ви изреть слꙋга гⷭ҇пва-ми Кръста, да го верꙋете, wти сꙋть мои истинїе рече. И бⷢ҇ь ви захрани.

† Їwа Влⷣ вwевw, мⷭ҇тїж бⷤ҇ieж гⷭ҇нь.

Adresa în dos: † Мои дwбри прїателе, пръгаремъ брашевⷭ҇кимъ.

† Ioan Vlad voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, pârgarilor brașovenĭ. Și ĭată voĭ bine să scițĭ, că s'a dus Aldea la Turcĭ, nu doar pentru binele vostru, ci pentru rĕul vostru, ca să aducă óste turcéscă, să vĕ prade, cum și maĭ înnainte v'a prĕdat. Drept aceea, vĕ rog, ca pe frațiĭ meĭ, pregătiți-mĭ 100 de pusțĭ (tunurĭ) cu tóte cele trebuincĭóse, și arcurĭ cu săgețĭ și scuturĭ, cât putețĭ maĭ mult. Și ómenĭ dați-mĭ, încă, cât putețĭ în ajutor, căcĭ vreaŭ să mĕ duc, dacă Dumneḑeŭ ne va ajuta, să-l alungăm din țéră, ca și voĭ în pace să petrecețĭ, și ceilalțĭ creștinĭ să se odihnéscă. Și acolo ce vĕ va spune sluga domnieĭ mele Cîrstea, să-l credețĭ, căcĭ sunt adevĕratele mele cuvinte. Și Dumneḑeŭ să vĕ păzéscă.

† Ioan Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, pârgarilor brașovenĭ.

[1] и щито scris cu altă mână la finele rânduluĭ, ca adaos.

No. 41.

Vlad vodă Dracul chĭamă pe Braşovenĭ în ajutor contra luĭ Alexandru-Aldea vodă din Ţara-Românéscă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 170. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воєвода и гнь, пиⷲе гво-ми мнⷪ҇ ꙁравие и поклоненне, ѫⷣцꙋ ѿ Брашⷪ҇ и въсѣⷨ пръгарⷭ҇е брашоскиⷨ. Тꙋꙁи да ꙁнаєте, чѣ додохѫ люⷣе ѿ влакⷲѫ ꙁема та ми казахѫ, чѣ Алдѣ ⷭ҇е ꙋмрѣ; ако нѣ ꙋмрѣ єще, ⷭ҇е соса ꙁлѣ и ꙋмрѣ ще. Тⷪ҇ ра ви проса (к)ахто мои браⷮѫ и добри приꙗте, даите ми и вие помⷪ҇ и подѣте с мене; ѡставиⷮ ви щѫ ꙋ краи горѣ; аꙁъ щѫ пои на ни съ моѫ глотѫ. Аще ми бѫдⷮе неволѣ, аꙁъ са щѫ вратиⷮ къ ва, аще ли бъ поможе, како то има надеждѫ, чѣ немаⷮ кто да ми стоиⷮ на прѣ, а вие щⷮе доти по готовꙋ. И Шѫгишорѣне идѫ с мене.

† Іѡ Влⷣ ввевⷣѡ, маⷭ҇тїа бжїєа гнь.

Adresa în dos: † Пръгарⷨе брашоскимъ.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate şi închinăcĭune judeţuluĭ din Braşov şi tutulor pârgarilor braşovenĭ. Iată să sciţĭ că aŭ venit ómenĭ din Ţara-Românéscă şi mĭ-aŭ spus că Aldea a murit; dacă n'a murit încă, a sosit rĕŭ şi are să móră. Drept aceea vĕ rog, ca pe aĭ meĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, daţi-mĭ mie şi voĭ ajutor şi mergeţĭ cu mine; vĕ voĭu lăsa pe voi la pólele munţilor; eŭ voĭu merge asupra lor cu a mea glótă. Dacă îmĭ va fi nevoe, eŭ mĕ voĭu întórce la voĭ, ĭar dacă Dumneḑeŭ va ajuta, precum am nădejde, căcĭ nu are cine să-mĭ stea înnainte, apoĭ voĭ veţĭ veni pe de-a gata. Şi Şăghişoreniĭ merg cu mine.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor braşovenĭ.

No. 42.

Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor că Sibieniĭ aŭ lepădat vechiĭ ducaţĭ şi că nicĭ Braşoveniĭ nu trebue a se maĭ servi cu dînşiĭ. Le cere a-ĭ trimite la Cohalm o căruţă ce comandase să i se facă în Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 169. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воєвода и гнъ, пишⷮе гво-ми мнⷪ҇ ꙁравие и поклоненне въсѣⷨ пръгарⷨе брашоскиⷨ; и тꙋꙁи ви даваⷮ гво-ми ꙋ ꙁнание, понⷤе ветхи дꙋкати метиѫ Сибиинѣне; тⷪ҇ раⷮ и вие помнⷪ҇ с ниⷨ да не ходите, чѣ кⷪ҇ наидѫ, чѣ ходиⷮ съ[1] ветхи дꙋкати, ꙁло мꙋ щѫ ꙋчиниⷮ; и

[1] În original: къ.

мн съ Власн' да не чнннте; аще лн Учнннте, да знаете, азъ развалн вн щѫ мн. Н пото вн проса: нма кола тУка, що смъ реклъ да мн Учнна, поспѣшате мн н н потрУдѣте са за ме та мн н довезѣте до Кохалмъ, а Кохамѣне н щѫ довестн до ме; а нскУ ще платн Анто камара. Н бъ вн да здравне.

† Іѡ Вла вѡевѡ, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашоскн.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate şi închinăcĭune tutulor pârgarilor braşovenĭ. Și ĭată vĕ dă domnia mea de scire, că vechiĭ ducaţĭ ĭ-aŭ lepădat Sibieniĭ. Drept aceea și voĭ maĭ mult să nu umblaţĭ cu dînșiĭ, căcĭ pe cine voĭu afla că umblă cu ducaţĭ vechĭ, rĕŭ voĭu face luĭ; şi pace cu Româniĭ să nu faceţĭ. Dacă veţĭ face, să sciţĭ, eŭ vĕ voĭu strica pacea. Şi după aceea vĕ rog: am care acolo, ce am spus să-mĭ facă. Zoriţi-mi-le şi trudiţi-vĕ pentru mine şi mi le aduceţĭ la Cohalm; ĭar Cohalmeniĭ le vor aduce la mine; ĭar cheltuiala (costul) o va plăti Anton Cămăraşul. Şi Dumneḑeŭ să vĕ dea sănătate.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: Pârgarilor braşovenĭ.

No. 43.

Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor ca să lase pe slugile sale a prinde şi a prĕda pe Moldovenĭ, orĭ-unde ĭ-ar afla în Transilvania.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 181. Pecetia în dos.

† Іѡа Вла воевѡ н гнь, пнше гпвѡ-мн мон добрїмъ прїателе, сѫцУ н пръгарѡ брашевкнмъ, мнѡ здравїе н поклоненїе. На тѡ вн дѡбрѣ знаете каковн сѫ прїателїе мнѣ Молдѡвене; тѡ радн ꙗ бе ѡставн мое слУге[1] да хѡде тамо по земле гна-мн кесарѣ, н где ѡбрѣтаю Молдѡвене, да н хватаю, н що носе, да н[2] Узнмаю, а нн къ мнѣ да дѡводе. За тозн съмъ разУме, ѡтн вн мое слУге терате н не давате н, да хватаютъ ѡне неверне людн гнУ-мн кесарю н мене. Тѡ радн да знаете, ѡтн мн е ве[л']мн жа на ва за тУзн работУ; нѫ па гледанте, како н вамъ да не бУде жа. Н велн вн бь.

† Іѡ Вла воевѡ, матїа бжїеа гнь.

Adresa in dos: † Монмъ добрнмъ прїателемъ, сѫцУ н пръгарѡ брашевкнмъ.

† Ioan Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor Braşovenĭ, multă sănătate şi închinăcĭune; întru aceea voĭ sciţĭ bine

[1] Urméză literile мо carĭ sunt şterse de scriitor. [2] м îndreptat din х.

ce fel de prietenĭ îmĭ sunt mie Moldovenii. Drept aceea eŭ am fost lăsat pe slugele mele, să se ducă acolo prin ţara domnuluĭ meŭ a chesaruluĭ; şi unde vor afla Moldovenĭ, să-ĭ prindă, şi ceea ce pórtă (aŭ cu dînşiĭ), să li ĭa lor, ĭar pe dînşiĭ să-ĭ aducă la mine. Pentru acésta am înţeles, cum că voĭ asupriţĭ pe slugele mele, şi nu le daţĭ voe, ca să prindă pe aceĭ ómenĭ necredincioşĭ domnuluĭ meŭ chesaruluĭ şi mie. Drept aceea să sciţĭ, că tare-mĭ pare rĕŭ de voĭ pentru lucrul acesta; dar ĭarăşĭ băgaţĭ de sémă, ca şi vouĕ să nu vĕ fie cu părere de rĕŭ. Şi bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Iωn Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietinĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor braşovenĭ.

No. 44.

Vlad vodă Dracul trimite în solie la Braşovenĭ pe Ionăş Vlahul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 146. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воевода и гнъ. пише гво-ми мно ꙁравїе и поклоненне въсѣ пръгаре брашовъскн, великнже и малн; и тѫꙁи ще дои слѹга гва-ми Іѡнѫ Влⷣ, посрѣ ва; то ра, варе що ви рече, да го вѣрѹете, поне сѫ истъинни рѣчи гва-ми. И бъ ви да ꙁравїе.

† Іѡ Влⷣ вѡевѡ, милтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашоскы.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate şi închinăcĭune tutulor pârgarilor braşovenĭ, marĭ şi micĭ. Şi acolo va veni sluga domnieĭ mele Ionăş Vlachul, în mijlocul vostru. Drept aceea vare ce vĕ va spune, să-l credeţĭ, pentru că sunt vorbele adevĕrate ale domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ dea sănătate.

† Iωn Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor braşovenĭ.

No. 45.

Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor să nu lase pe nimenĭ a trece în Ţara-Românésca fără voĭa luĭ Ioanăş Vitez; amintesce şi de afacerea uneĭ case a luĭ Haneş Lăcarul (meşterul de arcurĭ).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 180. Pecetia în dos.

† Іѡа Влⷣ воевѡ и гнь, пише гпвѡ-ми прѣпочитанни бѡлѣрѡ и пръгарѡ брашевки, ма(м)лиже и великимъ. И такоꙁи ви ѡрисѫжтъ гпвѡ-ми, како ни едииѡ чловка да не

ѡставнте да ыде прѣс планннѫ ꙋ влашкꙋ ꙁемлю, нн съ тръгѡ, нн съ поклнсартвѡ, нн съ єднѡ рабѡтѡ. Тѣкѡ лн бн хѡтѣлъ поити, то пръво да пнта Іѡаньша Внтеѕа, н кого ѡслобѡдн Іѡанъ, тъꙁн да є волънь поити; н коєго бн чл͠вка хоте Іѡашъ ꙋхватн, кон бн на на ꙁло хѡдн, то да гѡ є волнъ ꙋхватн съ ржкꙋ гпва-мн н съ вашѡ пѡмощню. Ꙋ тѡмъ нню да нес, по ѡрнꙁмꙋ гпва-мн. Н на тѡ вамъ велмн ꙁахваламъ, како монмъ дѡбрїмъ прїателе, ѡтн що прѣ мнѡ прїєте, како Ханъжꙋ Лѫкарю хнжꙋ да вратнте; а когн съмъ аꙁ ѡтншълъ, вн мꙋ ю сте пакъ ꙋвъꙁелн. Ꙁа тон мене велмн жа є, що прѣ мнѡ прїмате, ꙋ то не стонте.

† Іѡ Вла вѡевѡ, мл҇тїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръръмъ брашевскымъ, мѡн добрїмъ прїателе.

† Ioan Vlad voevod și domn, scrie domnia mea pré cinstiților boerĭ și pârgarĭ brașovenĭ, micĭ și marĭ. Și ast-fel vĕ poruncesce domnia mea: ca pe nicĭ un om să nu lăsațĭ să trécă peste munțĭ în Țara-Românéscă, nicĭ cu negoțul, nicĭ cu solie, nicĭ cu vr'o altă trébă. Cine ar voi să mérgă, apoĭ întâĭ să întrebe pe Ioanăș Vitézul, și pe cine-l va slobodi Ioanăș, acela să fie volnic a merge; și pe care om ar voi Ioanăș să prindă, carele ar umbla pentru rĕul nostru, apoĭ pe acela el să fie volnic a-l prinde cu mâna domnieĭ mele și cu ajutorul vostru. Întru acésta alt-fel să nu fie, după porunca domnieĭ mele. Și pentru aceea fórte vĕ mulțumesc, ca unor bunĭ aĭ meĭ prietenĭ, pentru că înnaintea mea ațĭ primit să înnapoĭațĭ luĭ Hanăș Lăcarul (meșterul de arcurĭ) casa, ĭar când eŭ am plecat, voĭ ĭ-ațĭ luat-o luĭ înapoĭ. De aceea tare rĕŭ îmĭ pare, că ceea ce ațĭ primit înaintea mea, în aceea nu stațĭ.

† Iω Vlad voevod, cu mila Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor brașovenĭ, aĭ meĭ bunĭ prietenĭ.

No. 46.

Vlad vodă Dracul trimite cu afacerĭ la Brașovenĭ pe sluga sa Sinu.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 183. Pecetia în dos.

† Іѡа Вла воєвѡ н гнь, пнше гпвѡ-мн мон дѡбрн прїателемъ, пръгаре брашевскнмъ, мнѡ ꙁдравїе н поклоненїе. Н тꙋꙁн да вн є ꙋ ꙁнанїе, ѡтн пꙋстн гпвѡ-мн тамо къ ва слꙋгꙋ гпва-мн Снна; н що ва нꙁрече, да го верꙋете, ѡтн сътъ мон нстннїе речн. Н весел вн бь.

† Іѡ Вла вѡевѡ, мл҇тїѫ бжїеѫ гнь.

Adresa în dos: † Мон дѡбрн прнателемъ, пръгаре брашевскнмъ.

† Ioan Vlad voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, pârgarilor brașovenĭ multă sănătate și închinăcĭune. Și ĭată să vĕ fie în scire că a trimis domnia mea acolo la voĭ pe sluga domnieĭ mele, pe Sinų, și ce vĕ va spune, să-l credeţĭ, căcĭ sunt vorbele mele adevĕrate. Și bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Ioan Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietinĭ, pârgarilor brașovenĭ.

No. 47.

Merghindeal, fără an, octombrie 7. Vlad vodă Dracul trimite la Brașovenĭ pe Vitéz Ianoș cu veștĭ de la împĕrat și le cere ajutor în întreprinderile sale.

Orig. hârtie, Arch. Braș. no. 189. Pecetia în dos.

† Іѡа Бла воєвѡ и гнъ, пише гсптѡ-ми мѡи дѡбрїмъ и верни прїателѣмъ и господмъ мѡи, пръгаре брашевки, велицие и мали, поклоненїе даже до лица земли, ıакѡ мои госпѡамъ. И да споби бь сїемꙋ писанїю моемꙋ ѡбрѣсти ви здраве и веселе. И тꙋзи ви дава ꙋ знанїе: прїиде ми чловкъ ѿ гна-ми кесарѣ, ·ѕ· дни ѡктоврїа, въ срѣдꙋ дне, и мене с вами за едно дѡбръ гла донесе, такъзи гла, како ке ва Витезь Іанъшъ казѡвати. И този ви, моа братїе, знаете дѡбрѣ, како всегда ви есте мене помагали ꙋ че сте могли, и мене и мѡи слꙋ; да и съга еще ви моли и прошꙋ ıако мою госпѡдꙋ: тꙋзи си пꙋсти по межꙋ ва слꙋгꙋ ми верниѡга Витезѣ Іанъша, да елика ва изрече да го верꙋете, ѡти сꙋ мое истинние речи, ıако да бисте слꙋшали ѿ сами мои ꙋстъ. Пи ꙋ Мерги̇дѣлꙋ, ѡ · ζ дни.

† Іѡ Бла вѡев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Прѣпочитани пръгарѡ брашевки.

† Ioan Vlad voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ și credincĭoșĭ prietenĭ și domnilor meĭ, pârgarilor brașovenĭ, marĭ și micĭ, închinăcĭune chĭar până la faţa pămĕntuluĭ, întocmaĭ ca unor domnĭ aĭ meĭ. Și să învrednicéscă Dumneḑeŭ acesteĭ scrisorĭ ale mele să vĕ găséscă sănătoșĭ și veselĭ. Și ĭată vĕ daŭ de scire: mĭ-a venit om de la domnul meŭ chesarul în a 6ª ḑi de Octombrie, Mĭercurĭ ḑiua, și mie și vouĕ împreună a adus veste bună și o ast-fel de veste, precum vĕ va spune vouĕ Vitéz Ianăș. Și acésta voĭ, fraţiĭ meĭ, sciţĭ bine, cum în tot-dea-una voĭ mĭ-aţĭ ajutat mie cu ce aţĭ putut, și pe mine și pe slugile mele; încă și acum vĕ rog și cer ca de la domniĭ meĭ: ĭată mi-am trimis în mijlocul vostru pe credincĭósa mea slugă Vitéz Ianăș, și câte va spune el vouĕ, să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele mele vorbe, ca și cum aţĭ asculta din însă-șĭ gura mea.

Scris la Merghindeal, Octombrie 7 ḑile.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pré-cinstiţilor pârgarĭ brașovenĭ.

No. 48.

Vlad vodă Dracul autoriză pre Brașovenĭ a se împăcà saŭ cu Moldoveniĭ saŭ cu Munteniĭ, după cum vor găsi eĭ de cuviință, dar să nu ducă acolo banĭ rĕĭ saŭ aramă. La cas de rĕsboiŭ cu dînșiĭ el va însciințà pe Brașovenĭ cu o sĕptămână maĭ înainte.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 167. Pecetia în față.

† Іѡа Вла воевѡ и гнь, пише гпвѡ-ми моимъ дѡбри прїателе, пръгаре брашевкимъ, мнѡ ꙁдравїе и поклоненїе. И на тѡ да ви е ꙋ ꙁнанїе, варе ми сте порꙋчали ѿ Гре Петра и ѿ Іакова, ѡ тѡ раꙁꙋме; и на тѡ е моа волѣ: како варе съ ки хокете ꙋмирете се, съш-ними и тръгꙋите и хранете се, или съ Молдѡвени, или съ Власи, нѫ тѡко да не носите тамо ѡвиꙁи ꙁли пенеꙁи или медъ. И кьга ꙗ ꙋсхѡкꙋ, да се съш-ними раꙁмирите, ꙗ ви хѡщѫ каꙁати прѣже тѡ на еднꙋ неделю, како да ви не бѫде пагꙋба. И весели ви бь.

† Іѡ Вла вѡевѡ, [L. P.] млтїѫ бжїеѫ гнь.

† Ioan Vlad voevod și domn, scrie domnia mea bunilor meĭ prietenĭ, pârgarilor Brașovenĭ, multă sănătate și închinăcĭune. Și prin acésta să vĕ fie vouĕ de știre, că ceea-ce mi-ațĭ orînduit prin Grev Petru și prin Iacov, despre aceea am înțeles; și spre acésta este voința mea, că cu cine vrețĭ să vĕ împăcațĭ, cu aceia și să facețĭ negoț, și să vĕ hrănițĭ, saŭ cu Moldoveniĭ, saŭ cu Româniĭ; dar numaĭ să nu ducețĭ acolo banĭ rĕĭ saŭ aramă. Și când eŭ voiŭ voi, ca să facețĭ cu dênșiĭ răzmiriță, eŭ vĕ voiŭ spune maĭ înnainte de acésta cu o săptămână, ca să nu vĕ fie pagubă. Și să vĕ bucure Dumnețeŭ.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnețeŭ domn.

No. 49.

Iulie 3. Vlad vodă Dracul comunică Brașovenilor că le permite negoțul liber în Țara-Românéscă, unde nu pot însă importà ducațĭ, nicĭ exportà argint, aramă saŭ florinĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 192. Pecetia în față.

† Іѡанъ Вла воевода и гпнъ, дава гпво-ми сие ѡриꙁмо гпва-ми болѣро и пръгаро ѿ Брашова, по нїи моленїю. Аꙁъ имъ ꙋчїни волѫ, ꙗко доходе слобоно съ кꙋплѫ ꙋ Ꙁапланїнѫ, и да носа поста и плано сасо и ѡбꙋкю и инѫ кꙋплѫ въсекѫ. И ѿ онꙋда да доносе въсекꙋ кꙋплѫ, тъкмо дꙋкати да не доносѫ, лихо ꙋ паꙁꙋхе ꙁа келчю; а ѿ сѫде да не иꙁносѫ ни сребро, ни ме, ни флорини, ни едно ѿ такови. ꙋ кого ли наидѫ слꙋги гпва-ми,

и главꙋ мꙋ хтетъ възетъ и добитъ. Този ꙋт(ък)мих съ пръгарї ѿ Брашова, съ сѫдце Шѡтꙋмꙋше, и съ Петро Даполе и съ Па Анеше. И Власи да имъ доходе слобоно съ въсѫ кꙋплѫ, тъкмо дꙋкати да не доносѫ, тъкмо ꙋ пасꙋхе. И нн҃ѣ, колико дꙋкати имаѫ Брашовене, да и иснесѫ слобоно, макаръ с-кола, макаръ колико много да имаѫ, нихто да их не банотова, нито. Писано іюлїа[1] г҃ дн҃ь. И ко ми изле҆зетъ нови дꙋкати,[2] азъ вы щѫ да ꙋзна на д҃і дни на пр҃ѣ, да си келотова дꙋкати.[3]

† Іѡ Вла воевѡ, [L. P.] мл҃тїа бж҃їеа гн҃ь.

† Ioan Vlad voevoda şi domn, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele boerilor şi pârgarilor din Braşov, după ruga lor. Eŭ le-am împlinit voinţa lor, ca să umble slobod cu marfa în Ţara-Românéscă (Transalpina) şi să aducă postav şi pânză săséscă şi încălţăminte şi orĭ-ce altă marfă. Şi de acolo să aducă orĭ-ce marfă, numaĭ ducaţĭ să nu aducă, de cât în sîn pentru chelcĭug (cheltuĭală). Iar de aicĭ să nu scótă nicĭ argint, nicĭ aramă, nicĭ florinĭ, nicĭ una din acestea. Căcĭ la cine vor găsi slugile domnieĭ mele, şi capul luĭ îl vor lua şi averea. Acésta am tocmit cu pârgariĭ din Braşov: cu judeţul Şontumuş şi cu Petru Dapole şi cu Pat(aĭ) Aneş. Şi Româniĭ să mérgă slobod cu tótă marfa, numaĭ ducaţĭ să nu ducă de cât în sîn. Şi acuma, câţĭ ducaţĭ aŭ Braşoveniĭ, să-ĭ scótă slobod, măcar cu carul, măcar cât de mult să aĭbă, nimenea să nu-ĭ bântuéscă, nimenĭ. Scris în Iulie 3 ḑile. Şi când îmĭ vor ĭeşi ducaţiĭ ceĭ nouĭ, eŭ vĕ voĭu da de scire cu 14 ḑile înnainte, ca să cheltuiţĭ (ducaţiĭ).

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 50.

Vlad vodă Dracul trimite la Braşovenĭ în afacerĭ pe jupânul Spanopul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 185. Pecetia în faţă.

† Іѡанъ Вла воевода и гп҃нъ, пише гп҃во-ми пръгаре брашовскїи поклоненїе даже до лица земли, ꙗко моимъ добри приꙗтеле. И тꙋзи пꙋсти жꙋпана Спанопꙋла до ва; да елика изретъ вашои мл҃ти, да върꙋете, мои сѫ речи.

† Іѡ Вла воев, [L. P.] мл҃тїа бж҃їеа гн҃ь.

† Ioan Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea pârgarilor braşovenĭ închinăcĭune chĭar până la faţa pămentuluĭ, ca la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ. Şi ĭată am trimis pe jupân Spanopul la voĭ. Şi câte vĕ va spune Graţiosităţiĭ vóstre, să credeţĭ, sunt cuvintele mele.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

---

[1] Urméză з, care însă e şters. [2] Cele treĭ litere de la finele cuvêntuluĭ дꙋкати sunt acoperite de hârtia peceteĭ. [3] Cuvêntul este acoperit de hârtia peceteĭ.

No. 51.

Vlad vodă Dracul scrie Brașovenilor ca să se întórcă slugeĭ sale Martin averea ce se află la Pati Ianăș.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 184. Pecetia în dos.

† Їѡ Влад воевод и гнь, пишеть гво-ми прїателемъ гва-ми, въсемъ пꙋръгарѡмь брашѡвьскимъ, великимъже и малимъ, и такоѕи вї ꙋрїсꙋеть гво-(ми)[1]: ꙗко вие по-добре ѕнаете, како е била работа Марътинова, и съга донде къ гвꙋ-ми, и даде си главꙋ пѡ ноѕе гва-ми, ꙗко да е вер'ни слꙋ гва-ми. Тѡ ран[2] давамъ вї ꙋ ѕнанїе, ꙗко варе ꙋ кога мꙋ е добитѡ, бꙋди колико, да мꙋ га повратите, и да мꙋ не ѕагинеть нї един вла, ѿти е вер'ни слꙋга гва-ми. Ина да не ꙋчинїте. И що мꙋ е ꙋ Патї Ꙗньша, вї ѕнаете, ѿтї ми е казалъ слꙋ гва-ми Марътин. И тò въсе да м се поврати. И що вї реть слꙋги гва-ми, Володеръ и Марътин, да и верꙋете. И бь вї хранить.

† Їωан Влад воевѡ, матїѫ бжїеѫ гнь.

Adresa în dos: † Мои добрїмъ прїателе, пръгаръмъ брашевки.

† Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, tutulor pârgarilor brașovenĭ, marĭ și micĭ. Și ast-fel vĕ poruncesce domnia mea: că voĭ pré bine scițĭ cum a fost afacerea luĭ Martin, și acum a venit la domnia mea și șĭ-a dat capul sĕŭ sub picĭórele domnieĭ mele, ca să fie slugă credincĭósă a domnieĭ mele. Drept aceea vĕ daŭ vouĕ de scire, că vare la cine ĭĭ este avutul luĭ, orĭ-cât va fi, să i-l întórcețĭ și să nu i se pĭarḑă nicĭ-un fir de pĕr, căcĭ este slugă credincĭósă a domnieĭ mele. Alt-fel să nu facețĭ. Și ce are el la Pati Ianăș, voĭ scițĭ, căcĭ mĭ-a spus sluga domnieĭ mele Martin. Și tóte acestea să i se întórcă. Și ce vĕ vor spune slugile domnieĭ mele, Voloder și Martin, să-ĭ credețĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ păzéscă.

† Ioan Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietinĭ, pârgarilor brașovenĭ.

No. 52.

Vlad vodă Dracul vestește pe Brașovenĭ că are să vină soția luĭ Boĭcu spre a luà sculele ce avé domnul acolo.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 147. Pecetia în dos.

† Їѡ Влад воевода и гнь, пише гво-ми прїателе гва-ми, пръгаре Брашовꙋ. Тꙋѕи ще доити жена Боикова, да въѕме скꙋлища гва-ми, та да ѫ не батовате, поне е работа гва-ми. И бъ ви вели.

† Їѡ Влад воевѡ, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре Брашовꙋ.

[1] În original lipsesce ми. [2] În original stă scris рав, de sigur o eróre a scriitoruluĭ, care a creḑut că îndreptéză erórea punênd o liniuță între а și в.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor Braşovuluĭ: acolo va veni soţia Boĭculuĭ, ca să ĭa sculiştele domnieĭ mele. Şi pe dînsa să n'o bântuiţĭ, căcĭ este lucrul domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor Braşovuluĭ.

No. 53.

Vlad vodă Dracul trimite în solie la Braşovenĭ pe sluga sa Radu.

Orig. hârtie, Acad. Română $\frac{200}{XXI}$. Pecetia în faţă.

† Їωа҃ Вла҃ вωєвω҃ и҃ г҃нь, пише҃ г҃пвω-ми мои҃ дωбри҃ приꙗтелє҃, пръгарє҃ брашевкимъ, и҃ тꙋзи пꙋсти҃ къ ва҃ слꙋгꙋ г҃пва-ми Радꙋла, и що ви҃ изречє҃, да го верꙋєте, ѿти с҃ъ мои истиниє р҃є. И веселꙗи ви б҃ъ.

† Їωа҃ Вла҃ вωєвωа, [L. P.] м҃лтїѫ б҃жїєѫ г҃нь.

† Ioan Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, pârgarilor braşovenescĭ, şi ĭată am trimis la voĭ pe sluga domnieĭ mele Radul, şi ceea ce vĕ spune, să-l credeţĭ, căcĭ sunt ale mele adevĕrate cuvinte. Şi bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Ioan Vlad voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

No. 54.

Târgovişte, 1437 aprile 8. Privilegiul vamal al luĭ Vlad vodă Dracul pentru Braşovenĭ.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 770. Pecetia atârnată.

† Азь иже вь х҃а б҃га бл҃оверньı и х҃ωлюбьıви и самодрьжавньı Їѡ Вла҃, велики воиевωа и г҃нь, ѡбладꙋѫщꙋ и г҃пвꙋѫщꙋ вьсеѫ землеѫ Ꙋггровлахїискоѫ и заплаиискьı странамь, Амлашꙋ и Фагарашꙋ херцє҃, бл҃гопроизволи г҃во-ми своимь бл҃гымь произволенїємь, ч҃тимь и свѣтли ср҃цемь, и дарꙋва҃ сьи вьсеч҃тньı хрисовꙋль г҃ва-ми, и испльни прошенїє прьгарем брашевкымь, понеже ме проснхѫ, ꙗко да поновимь и да оутврь[ди]мь и на законѣ, що сѫ имели ѿ прѣродители г҃ва-ми за кꙋмерїсь по въсє трьговє и вама҃ вь земли г҃ва-ми, пачеже и на пѫти брашевкω и до Браилѣ; ꙗко да даваѫть: ѿ . а҃ . вила Ипрїѫ фертꙋ, ѿ хꙋсоловьı перпе, ѿ Колꙋнїѫ . в҃і . дꙋ҃, ѿ Че҃ . ѕ҃ . дꙋ҃, а ѿ резань виларь нищо; и хто носи шапкьı фрошкьıѫ нищо; ѿ возиницѫ ме҃ . в҃і . дꙋ҃, ѿ возиницѫ вино . ѕ҃ . дꙋ҃, ѿ кꙋпена конѣ . ѕ҃ ., дꙋкате, ѿ мажѫ воска . в҃і . дꙋ҃, ѿ пиперь и ѿ шофра҃ и ѿ бꙋмба҃ и ѿ вьиѫ камилевѫ и ѿ агнетине и ѿ кожїє и ѿ кꙋпїѫ нищо; ѿти доходи ѿ морѣ

ѿ . р҃ . пе҃ . г҃ . пе҃; бравь свынн҃ . в҃ . дꙋ҃, воль . г҃ . дꙋ҃, н крава . г҃ . дꙋ҃, ѿ ѡвна . а҃ . дꙋ҃, ѿ еленѫ кожѫ . а҃ . дꙋ҃, ако бѫдеть дрꙋга кожа сь неѫ, да не дасть нищо; ѿ ме҃ снренїа . а҃ . дꙋ҃, н конн҃, кон мнне҃ . г҃ . банн . н пешь . а҃ . ба҃; н ѿ кола рнбе . а҃ . рнба, а връхꙋ що бѫдеть, да не да҃ нищо. Н на Бран҃ . а҃ . мажа пѡ҃ фло҃; н ꙋ Трьшѡ҃ . а҃ . кола . а҃ . рнба, н ꙋ Трьговнщн також҃е; кѡнь товарь҃, бѫдн сь що, . г҃ . дꙋ҃; н на Дѫбовнцн: колнко конн ꙋ кола, толнко дꙋкате н . а҃ . рнба; а ѿ кѡ҃ товарьнь . г҃ . банн, а ѿ нне҃ кꙋпїахь нищо, н кѡ҃ слободь҃ . а҃ . дꙋкато. Н ещеже кон сн дава҃ добнтѡ҃ ꙋ дльгь, да сн нще҃ дльжныка, нлн емца, аще нма҃; а ѿ права чл҃вка да се варова҃, да го не батова҃; ещеже хто се ще҃ покꙋсн҃ ѿ болѣрь гв҃а-мн, велнцеже н малн҃, бѫдн кꙋпн҃ тон кꙋмеркь, бѫ комꙋ да е҃ дадено ѿ послꙋжнвшы҃ гв҃ꙋ-мн, та бн не стоаль на що сьмь ꙋтврьднль н наꙁаконнль на прьвѡ҃ ꙁако[нѣ], то҃ таковы нма҃ прїѧтн велнко ꙁло҃ н ѡгнѧ ѿ гв҃а-мн, ꙗко прѣслꙋшны҃ ѡрнꙁмꙋ гв҃а-мн. Н сїе бы҃, егн дондде кь гв҃ꙋ-мн дехажь н бꙋрга҃ Мехе҃ н Андрѣашь, жꙋдець ѿ Ражновь, ꙋ Трьговнщн. Н семꙋ свѣдетелїе: жꙋпа҃ Вонко дворны҃, н жꙋпа҃ Тꙋдѡ҃, н жꙋпа҃ Нанꙋ, н жꙋпа҃ Стачꙋ҃, бра҃ Мнрчн҃, н Стефа҃ логоѳе҃, н Днмнтрь спатарь, н Мнкле пахарны҃ н Семе҃ стѡнн҃ н Бадѣ комн҃. Н пнса ж Мнхан҃ дїакь ꙋ стѡнѡ҃ Трьговнщн, мц҃а Апрнлїа . н҃ . дн҃ь, вь лѣто ҂ѕ҃ . цм҃е . ен҃ы . кд҃.

† Їѡ Вла҃ вѡевѡ҃а, [Locul unde atârnă pecetia] мл҃тїа бж҃їа гн҃ь.

† Eŭ cel întru Christos Dumneḑeŭ bine-credincĭosul şi de Christos ĭubitorul şi de sine-stăpânitorul Iω Vlad, marele voevod şi domn, stăpânind şi domnind tótă ţara Ungrovlahică şi al părţilor de peste Munţĭ, Amlaşuluĭ şi Făgăraşuluĭ herţeg, am bine-voit domnia mea, prin buna mea voinţă, cu inimă curată şi luminată, şi am dăruit acest pré cinstit hrisov al domnieĭ mele, şi am împlinit cererea pârgarilor Braşovenĭ, căcĭ eĭ m'aŭ rugat ca să-ĭ înnoesc şi să-ĭ întăresc în legea ce aŭ avut de la străbuniĭ domnieĭ mele pentru cumerc, prin tóte târgurile şi vămile în ţara domnieĭ mele, maĭ cu sémă şi pe drumul braşovean şi până la Brăila; cum ca să dea: de un vilar de Ipriu un fertun, de Leubia (un) perper, de Colonia 12 ducaţĭ, de Cehia 6 ducaţĭ, de vilar tăĭat nimic; şi cine aduce şepcĭ francescĭ nimica; butoiu de mĭere 12 ducaţĭ, de butoiŭ de vin 6 ducaţĭ, de cal cumpĕrat 6 ducaţĭ, de maja de céră 12 ducaţĭ; de la piper şi de la şofran şi de la bumbac şi de la pĕr de cămilă (camelotă) şi de la (lănă de) mieluşeĭ şi de la pĭeĭ şi de la (altă) marfă, nimica. Din cele ce vin de la Mare, de la 100 perperĭ, 3 perperĭ; mascur 2 ducaţĭ, boŭ 3 ducaţĭ, şi vacă 3 ducaţĭ, de berbec 1 ducat, de pĭele de cerb 1 ducat, ĭar dacă va fi altă pĭele cu dênsa, să nu dea nimica; de burduf de brânză 1 ducat, şi călăreţul care trece, 3 banĭ,

şi pedestrul ı ban; şi de la un car cu pesce ı pesce, ĭar maĭ mult ce va fi pe d'asupra, să nu dea nimica. Şi la Brăila, o maja o jumătate de florin, şi la Tărgşor un car ı pesce; şi la Târgovişte de asemenea. Calul încărcat, fie cu orĭ-ce, 3 ducaţĭ. Şi la Dâmboviţa, câţĭ caĭ la car, atâta ducaţĭ şi un pesce; ĭar de cal încărcat 3 banĭ, ĭar de la alte mărfurĭ nimica; şi calul slobod ı ducat. Şi încă cel care îşĭ dă marfa pe datorie, să-şĭ caute datornicul saŭ chezaşul, dacă are, ĭar de omul drept să se ferescă ca să nu-l bântuĭască. Şi ĭarăşĭ cine se va încerca dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ şi micĭ, fie că acest cumerc va fi cumpĕrat, fie că va fi fost dat cuĭ-va dintre ceĭ carĭ aŭ slujit domnieĭ mele, şi el nu va sta pe aceea ce eŭ am întărit şi am legiuit, pe legea cea d'ântêiŭ, apoĭ unul ca acela are a primi mare rĕŭ şi urgie de la domnia mea, ca neascultător al porunceĭ domnieĭ mele. Şi acésta a fost, când a venit la domnia mea decanăşul şi burgarul Mehel şi Andreĭaş, judeţul din Răjnov, în Târgovişte. Şi la acésta martorĭ: jupânul Voĭco vornicul şi jupânul Tudor şi jupânul Nanul şi jupânul Stanciul, fratele Mirceĭ, şi Stefan logofĕtul şi Dimitru spătarul şi Micle paharnicul şi Semen stolnicul şi Badea comisul. Şi a scris-o Mihail diacul în scăunala Târgovişte, în luna luĭ Aprilie 8 ḑile, în anul 6945, endictionul 24.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 55.

Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor să plătéscă o datorie ce aŭ către jupânul Sarandin.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 178. Pecetia în dos.

† Їѡ Влⷣ воивѡⷣа и гⷭнь въсеи Ѹгровлахїи, пишеⷮ гⷭво-ми моимь прїателемъ, пръгаремь брашевⷭкымь. Тѹка що сте дльжни жѹпанѹ Сарандинѹ .р. флоⷬни, ꙁа тоꙁи ви еⷭ писаⷥ и гⷭнь краⷧ, да мѹ платите. Тѡⷮ ради ви пишеⷮ и гⷭво-ми, како да мѹ по-скⷮро платите. Аⷱще ли мѹ не платите, да ꙁнаⷭте, ѿти го нещѫⷮ ѡставити ѹ пагѹбѫ, нѫ щѫ възеⷨ на вашиⷯ людеⷯ. Ино нѣсть, по wриꙁмѹ гⷭва-ми. И бⷢь ви веⷭли.

† Їѡ Влⷣ вⷪевⷣ, мⷭтїа бжїеа гⷭнь.

Adresa în dos: † Прѣпочⷮтании пръгаремь брашевⷭкымь.

† Iω Vlad voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahieĭ, scrie domnia mea la aĭ meĭ prietenĭ, pârgarilor braşovenĭ. Acolo ce sunteţĭ datorĭ jupânuluĭ Sarandino 100 de florinĭ, despre acésta v'a scris şi domnul craĭul, ca să-ĭ plătiţĭ. Drept aceea vĕ scrie şi domnia mea, ca să-ĭ plătiţĭ maĭ curênd. Iar dacă nu-ĭ veţĭ plăti, să sciţĭ

că nu-l voĭu lăsa în pagubă, ci voĭu lua de la ómeniĭ voştri. Alt-fel nu este, după porunca domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pré-cinstiţilor pârgarĭ braşovenĭ.

No. 56.

Vlad vodă Dracul amenință pe Braşovenĭ pentru ca să siléscă pe Patai Ianăş a restitui jupânuluĭ Sarandin o datorie de banĭ.

Orig. hartie, Arch. Braşov. no. 179. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воевода и гнь, пише гво-ми госте[1] и приꙗтюле гва-ми, пръгаре брашевъскимъ; и такоꙁи да ꙁнаете: писа ви съмъ и прѣжде ꙁа жѹпана Сараⷣдина, ѡти мѹ е длъже Патаи Ꙗнишъ . ч҃д . флорини въгръски; инако нѣсть. Говора ви, сторѣте да мѹ плати; ако ли мѹ не плати, по-много нещѫ ви проси,[2] нѫ ще ѹꙁати наше како може; а ва да нѣсть жѣлъ на мнѣ, ѡти не чините, како е по ꙁаконѹ. И бъ ви ѡвесели. — И да дасте ѹ рѫцѣ Хопѫтѣи Ханѣ, да принесе к на.[3]

† Іѡ Влⷣ воивⷣ, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Гостемъ и приꙗтеле гва-ми, пръгаремъ ѿ Брашевъ.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea óspeţilor şi prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor braşovenĭ. Şi astfel să sciţĭ: scrisu-v'am şi maĭ înainte pentru jupânul Sarandino, că-ĭ este luĭ dator Patai Ianiş 94 florinĭ unguresci; altfel nu este. Vĕ spuiŭ vouĕ: faceţĭ să-ĭ plătéscă. Iar dacă nu'ĭ va plăti, maĭ mult nu o să vĕ rog, ci voiŭ luá al nostru cum voiŭ putea; ĭar vouĕ să nu vĕ pară rĕŭ de mine, căcĭ nu faceţĭ cum este după lege. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. — Şi să daţĭ în mânele luĭ Hopânteĭ Hanea, ca să aducă (baniĭ) la noĭ.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † Óspeţilor şi prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Braşov.

No. 57.

Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor ca să silésca pe Surva, care fugise acolo cu averea boerilor Stanciu şi Constandin, să o restituĭască; altfel, vor perde Braşoveniĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 186. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воевоⷣ и гнъ, пише гво-ми госте и прїателе гва-ми, пръгарѡ Брашовѹ, и таꙁи ви говори: ꙁнаете добрѣ, како смо ѹтъкмнле, хто побѣгне тѹꙁи ѹ ва съ свои

[1] În original: посте. [2] În original: проси. [3] Cuvintele de la: И да дасте pĕne la fine sunt scrise la mijloc între titulatura cu monograme de aceĭaşĭ mână şi cu aceĭaşĭ cernélă.

добнко, тогозн члка да го нейще, а хто ще донтн съ добнтко чюдω, а тон да се повратн. Того ра, тѹзі е доше Сѹрва, да е ѹзе добнто болѣрнна-мн Стачѹла н Костандннa. То ра да нѣсть воле Сѹрва ннкамо нтн с тонзн добнто, ωтн го щж ω ва нска, нж да го платн въ скоре члкѹ, що ще донестн сїе пнсанїе. Аще лн се не вратн, по-мно щете нзгѹбн. Нно нѣ. Н велн вн бь.

† Іω Вла вωев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгарω Брашевѹ.

† Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea óspeților și prietenilor domniei mele, pârgarilor Brașovuluĭ, și ast-fel vĕ spunem: scițĭ bine cum am întocmit, că cine va fugi acolo la voĭ cu avutul sĕŭ, pe acel om să nu-l cerem; ĭar cine va veni cu avutul strein, apoĭ acela să se înnapoĭeze. Drept aceea acolo a venit Surva, și a luat avutul boeruluĭ meŭ Stancĭul și Constantin. Drept aceea, să nu fie volnic Surva nicăirea a merge cu acest avut, căcĭ pe el de la voĭ îl voĭu cere, ci să plătéscă repede omuluĭ, care va aduce acéstă scrisóre. Iar dacă nu se va întórce (avutul), maĭ mult vețĭ păgubi. Alt-fel nu este. Și bucure-vĕ Dumnedeŭ.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor Brașovuluĭ.

No. 58.

Vlad vodă Dracul amenință cu foc și sabie pe Brașovenĭ, dacă într'o sĕptămână nu vor înapoià lucrurile ce s'a luat unuĭ om al sĕŭ anume Zanvel.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 154. Pecetia în dos.

† Іω Вла воевода н гнь, пнше гво-мн прїателе гва-мн Брашовѣно, пръгарω всѣмъ н въсен Бръсе, велнкыже н малн. Ѡ сеже вїе добрѣ знаете, како вн смь до ннинѣ азь защнтн ω Тѹрцн, н главж сн полаган н добнто дава, ра ва зло да не бжде. Н юще се па мжчн н ω-сенова; такодере мнслн гнѹ-мн кралю да смъ пра; а вїе се мжчнте съ злω на мене. Того ра нма едного добра члка ѹ Трьговн, Занвела, а вашн люе ω града сж нзлезлн на пжтн да го сж ѹбнле, н взеле н добнто-мѹ. Азь вашн люде ннкое зло не чнна, нж н ωставлѣ да хода слобоно, да се храна. Тѣ радн вн говорн, нещете лн мн датн въ ржка тогозн вражмаша н съсъ добнтко, що мѹ сж ѹзелн: двѣсто н . н . флорн, н . е . стон пепн, н саблѣ-мѹ, н рѹтнще-мѹ ω Нпрїа, н пѹгїе съ . т . аспр, н пръсте ω малама ω . і . флорн, н корда н шапка, нещете лн мн ѹ една нела вражмаша датн н с тонзн добнто, що щж ѹчннн на тонзн гра н на ва, тозн всe да нще бь на вашн

дш҃а; поне҃ ако вн҃ ꙁнáлъ, ѡтú щѫ ꙋмрѣ҃, юще на[1] мóа срамота не щѫ ѡставн҃ погнѣ҃ моемꙋ добрꙋ чл҃кꙋ, нѫ вн щѫ ѡгне҃ бнтн длъже҃ н скоро. Нно неще҃ бнтн.

† Іѡ҃ Вла҃ вѡевѡ҃, мл҃тїа бж҃їа гн҃ь.

Adresa în dos: † Брашовѣно҃, въсѣ҃ пръгарѡ҃ н Бръсе҃ въсон.

† Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele Brașovenilor, pârgarilor tutulor și întregeĭ Bârse, celor marĭ și celor micĭ. Despre acésta voĭ bine scițĭ cum eŭ v'am apărat până acum de Turcĭ, și capu-mĭ îmĭ puĭ și avutul daŭ, ca să nu vĕ fie vouĕ rĕŭ. Și încă ĭarășĭ mĕ muncesc și de acuma înainte; așijderea gândesc domnuluĭ meŭ, craĭuluĭ, să fiŭ drept; ĭar voĭ vĕ muncițĭ cu rĕutate asupra mea. Drept aceea, am avut un om bun în Târgoviște, pe Zanvel, ĭar ómeniĭ voștri din cetate, aŭ ĭeșit în cale și l'aŭ ucis și aŭ luat și averea luĭ. Eŭ ómenilor voștri nicĭ un rĕŭ nu le fac, ci îĭ las pe eĭ să umble slobod să se hrănéscă. Drept aceea vĕ grăesc, de nu îmĭ vețĭ da în mânĭ pe acel vrăjmaș și cu avutul ce ĭ-a luat: 250 de florinĭ și 500 de perperĭ și sabia luĭ și haĭnele luĭ de Ipriŭ și punga cu 300 aspri și inelul de malamă (aur) de 10 florinĭ și córda (sabie adusă) și șapca, de nu mi-l vețĭ da într'o sĕptĕmână pe vrăjmaș și cu acea avere, — ceea-ce voĭu face în potriva aceleĭ cetățĭ și în potriva vóstră, acestea tóte să le céră Dumnedeŭ de pe sufletele vóstre; pentru că, dacă așĭ sci că am să mor, încă spre rușinea mea nu voĭu lăsa pĭeirea bunuluĭ meŭ om, ci vĕ voĭu fi dator cu foc (a vĕ bate) și în curênd. Alt-fel nu va fi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Brașovenilor, tutulor pârgarilor și Bârseĭ întregĭ.

No. 59.

Vlad vodă Dracul amenință cu rĕzmiriță pe Brașovenĭ pentru că adăpostesc acolo pe hoțiĭ de caĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 165. Pecetia în dos.

† Їѡ҃ Вла҃ вонвѡа н́ гн҃ь, пнше҃ гво-мн монмь добрн҃ прїıателе҃, прьгаре҃ брашевскымн. Прьво вн сь҃ пнса҃ н́ сьга вн пнше҃, како варе хто дондеть ѿ ѡвѫꙁн ꙁемлѫ беꙁь кннгѫ гва-мн, вїе да го ѡпрѣте н да дасте ꙋꙁнатн гвꙋ-мн. Аще бѫдѫ҃[2] сь свон҃-сн добнткѡ҃, да сн понд҃ѫ; аще лн бѫдѫ҃ съ ко҃ краденн,[3] да н҃ ꙋчнннмо ꙁло҃, како ꙁле҃ люде҃; ѡтн

[1] на e scris în original d'asupra rînduluĭ. [2] După бѫдѫ҃ urméză cuvêntul правн, care este șters, ĭar d'asupra se află scrise cuvintele ce urméză: сь свон҃-сн добнткѡ҃. [3] După бѫдѫ҃ fusese scrise douĕ cuvinte, carĭ apoĭ a fost îndreptate prin vorbele съ конн краденн.

да ꙁнаєте, чень ѡпꙋстнхѫ сїѫ ꙁемлѫ ѿ конь. Аще лн таꙁн не ꙋчнннте, да ꙁнаєте, ѡтн щѫ се раꙁмнрн сь вамн. Нно неще бнтн. Н бь велн.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїєа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашевкы, монмъ верни прїателе.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ buni prietenĭ, pârgarilor brașovenĭ. Maĭ înnainte v'am scris, și acum vĕ scriem, cum că daca vare cine va veni din acéstă țară fără cartea domnieĭ mele, voĭ să-l oprițĭ și să dați de scire domnieĭ mele. Dacă vor fi cu averea lor, să se ducă; ĭar dacă vor fi cu caĭ furați, să le facem rĕŭ, ca unor ómenĭ rĕĭ; căcĭ să scițĭ că aŭ pustiit acéstă țară de cai. Iar de nu vețĭ face acésta, să scițĭ că va fi rĕsmiriță cu voĭ. Alt-fel nu va fi. Și Dumnedeŭ să bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor brașovenĭ, la aĭ meĭ credincĭoși prietinĭ.

No. 60.

Vlad vodă Dracul poruncește luĭ Stoĭca Harsén și tutulor boerilor olteneștĭ ca să nu vateme pre ceĭ carĭ vin din Ungaria cu mărfurĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 187. Pecetia în față.

† Іѡ Вла воєвода н гнъ, пнше гво-мн Стонкꙋ Харсенꙋ н всн болѣрїѡ ѡтѣнъскн, н такоꙁн вн ѡрнсꙋва гво-мн: тꙋꙁн кон прнхѡда ѿ въгръскѫ странѫ съсъ добнткѡ, да н не бѫтꙋвате; н па ѿ тогоꙁн добнка да не ѿставнте да са повратн на ѡпа нн едн вла, по ѡрнꙁмꙋ гва-мн.

† Іѡ Вла вѡев, [L.P.] матїа бжїєа гнь.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea luĭ Stoĭca Harsén și tutulor boerilor oltenescĭ, și ast-fel vĕ poruncesce domnia mea: ĭată, aceia carĭ vin din partea unguréscă cu mărfurĭ, să nu-ĭ bântuițĭ. Și ĭarașĭ, din acea marfă să nu lăsațĭ ca să se întórcă înapoĭ nicĭ un fir de pĕr, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 61.

Vlad vodă Dracul trimite pe spătarul sĕŭ Dragotă ca să execute pe Brașovenĭ a-ĭ restitui 200.000 aspriĭ, ce i se furase de către o slugă a luĭ Albu; la cas contrariŭ, amenință cu rĕsmiriță.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 176. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла вонвѡа н гнь, пнше гво-мн пръгаре брашевкымъ; тꙋꙁї е бежа ѿ гва-мн едн слꙋга Албꙋло, на нме Нѣгое, н ѿнесь добнть гва-мн, две сте хнлїадн аспрн, н

ѡставили ѝ сѫ ѹ Ражновь ѹ Кръсте Мѫдрьменъ и ѹ Миха Бльгарина. Того ради си пѹстих спатара гсва-ми Драготѫ, да дасте тѫзи довитокъ въ рѫцѣ его, да донесе кь гсвѹ-ми. Ѹ тѡм ино не створете, ѡти аще и не дасте, да знате, ѡти щѫ ѹчинит размирицѫ. Ино нѣсть, по ѡризмѹ гсва-ми. И бь ви вели.

† Іѡ Влад вѡевод, милостїѫ бжїеѫ гнь.

Adresa în dos: † Пръгарем брашевскымъ.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea pârgarilor brașovenĭ: acolo a fugit de la domnia mea o slugă a luĭ Albul, cu numele Négoe, și a dus (cu sine) avutul domnieı mele, două sute de miı de aspri, și ĭ-a lăsat în Râjnov la Crăstea Mâdrămen și la Mihu Bulgarul. Drept aceea am trimis pe spătarul domnieĭ mele Dragota, ca sa-ı daţĭ acel avut în mânile luĭ, ca să-l aducă la domnia mea. Întru acésta alt-fel să nu faceţĭ, căcĭ dacă nu-ĭ veţĭ da, să sciţĭ că voĭu face rĕsmiriţă. Alt-fel nu e, după porunca domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: Pârgarilor brașovenĭ.

No. 62.

Vlad vodă Dracul se plânge Brașovenilor pentru nedreptăţile ce părcălabiĭ de la Cetate fac supușilor sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 171. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад, воевода и гнъ, пише гсво-ми мои прїатели, пръгаром брашевскы, мнѡ здравїе. И ѡ се ви молѣ, да ми разѹмѣете, како азь си ѡставих дѣца да се закола из-ради мира хрстїанскы и из-ради да смъ и азь и моа земѣ гсна-ми кралѣ, и прилѣпих се ѡт ва, іако да мои сирацы имаѫт мило ѡт ва, и да се хранат слобоно и ваши и наши, и само и тамо. А нинѣ видим, понеже мои сиромаси не могѫт хранити са слобоно ѡт тїези пръкалаби ѡт тогози града, нѫ и плѣнѹвѫт и держѫт и безаконо. Кажѣте ми, коеа ради вины мои сиромаси гинѫт? Несмъ ли и азь достоинъ, да бих моглъ ѹчинит право мои сиромахом? Ѡ то ви молим, ка-то прїатели: рьцѣте тези пръкалабом, ако сѹ мои прїатели, да и наѹчит бь, да мѣ не разлѫчат ѡт гсна-ми кралѣ и ѡт свон корѹнѣ, понеже мое хотѣнїе не било би; нѫ да имаѫт мои сиромаси мило ѡт ны, и да се вратит, комѹ що ест ѹзето, и да ми имаѫт мои сирацы правинѫ ѡт ны, понеже нещем си ѡставих въ срамотѹ да и гинет. И тѹзи ви ѹчиних моленїе, да ѡставих да ходит слобоно восѫк. И що ви рече Ленартъ, да го вѣрѹете. И вели ви бь.

† Іѡ Влад вѡевод, милостїѫ бжїѫ гнь.

Adresa în dos: † Прїателем мои, пръгаром Брашевѹ.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ prietenĭ, pârgarilor Brașovenĭ, multă sănătate, și pentru acéstа vĕ rog, ca să mĕ înțelegețı, că eŭ mı-am lăsat copiĭ să se înjunghĭe pentru pacea creștinéscă și pentru ca eu să fiu, și țara mea, aĭ domnuluĭ meu craĭuluĭ, și m'am alipit de voĭ, ca supușiĭ meı sa aĭbă mila de la voĭ, și să se hrănéscă slobod și aĭ voștri și aĭ noștri, și aicĭ și acolo. Iar acum vĕd, că supușiı meĭ nu pot să se hrănéscă slobod din pricina acelor parcălabĭ de la acea cetate, căcĭ ĭı pradă și-ĭ jupóĭe fără lege. Spuneți-mĭ mie: pentru ce vina supușiĭ meĭ pĭer? Dór nu sunt și eŭ destoĭnic ca să pot face dreptate supușilor meı? De aceea vĕ rog ca prietenĭ, spunețĭ acelor părcălabĭ, dacă eĭ sunt prieteniĭ meĭ, să-ı povățuéscă pe eĭ Dumneḑeŭ, ca să nu mĕ despartă de domnul meŭ craĭul și de sfânta corónă; căcĭ voința mea nu ar fi, ci să aĭbă supușiı meĭ milă de la eĭ, și să se întórcă fie-cuĭ ce este luat; și să-mĭ aĭbă supușiĭ meĭ dreptate dela eĭ, căcĭ nu voiŭ lăsa în rușine să pĭară eĭ. Și étă v'am făcut (împlinit) rugăciunea, și am lăsat să umble slobod céra. Și ce vĕ va spune Lenart, să-l credețĭ. Și bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor meĭ, pârgarilor Brașovuluĭ.

No. 63.

Vlad vodă Dracul se plânge luĭ Ioan Hunyad, voevodul Transilvanieĭ, de năpăstuirile ce vameșiĭ din Bran fac supușilor sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 173. Pecetia în dos.

† Възмоном, иже въсакои славе и чтн дотоином и моем възлюблѣнном браꙋ, Ардеском и Сакꙋнскомꙋ воеводѣ, и шпанꙋ Темишварском, Iана воевода, дотоинаа и чтна поклонениа приноси въселюбезни бра гва-ти, Iѡ Вла воевода и гнь. Сего ради да е ꙋ знание гвꙋ-ти, iако въ колико редови посла кѫ гвꙋ-ми, ıако сираци да имаѫ правдѫ, и що е правда поставлена ѿ първи гподаре, азе ѡстави, и ѡримо гва-ти исплъни, а слꙋги гва-ти ѿ Бра, да зна, кочахѫ сираци; да мла гво-ти, да направи гво-ти, да е право сираце. И въ да ꙋмножи лета гвꙋ-ти.

† Iѡ Вла вѡев, матiа бжiеа гнь.

Adresa în dos: † Хꙋнѣ Iана, възлюблѣнны бра гвꙋ-ми.

† Puterniculuĭ, celuĭ de orĭ-ce slavă și cinste vredniculuĭ și la al meŭ pré ıubit frate, voevoduluĭ ardelenesc și săcuesc, și șpanuluĭ de Temișvar, luĭ Ianăș voevod, vrednică și cinstită închinăcĭune aduce pré ĭubitorul frate al domnieĭ tale Iω Vlad voevoda și domn. Drept aceea să fie spre scire domnieĭ tale, că în câte-va răn-

durĭ aı trimis la domnia mea, ca supușiĭ să aĭbă dreptate; apoĭ ce este dreptul așeḑat de domniĭ ceĭ d'ântâĭ, eŭ l'am lăsat, și porunca domnieĭ tale am împlinit-o; ıar slugele domnieĭ tale din Bran, să sciĭ, aŭ istovit pe supușĭ. Și rog pe domnia ta, ca să facă domnia ta, să fie dreptate supușilor. Și Dumneḑeŭ să înmulțéscă aniĭ domnieĭ tale.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: Către Huniad Ianăș, pré ĭubituluĭ frate al domnieĭ mele.

No. 64.

Vlad vodă Dracul însciințéză pe Brașovenĭ că a reluat de la Turcĭ o cetate, pe care o reconstruește, și cere arme și silitră ca s'o întăréscă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 174. Pecetia în dos.

† Їѡ Влⷣ воевода и гн҃ь, пише гв҃о-ми прїателе гв҃а-ми, пръгаре ѿ Брашевь. Тꙋзи ви проси, (к)ꙗкто[1] мои добрїи прїатель: ѡти ни даде бъ҃ и нарѡ хрт҃їански ѡвзи грⷣа, що беше погано въ рѫка; тѡ ради що е била направа въ не, а ѡна е изгорела въса, та га съга из-нова правимо. Того ради ви проси, да ни поможете с лѫкови и стрелами и пꙋш'-ками, и да ни дасте салонитро, да ꙋчинимо прⷯа, да поставимо оу грⷣа, ѡти е ıакость и ва и на и въсе хрт҃ıанѡ. И па що ви реть слꙋга гв҃а-ми Драгомиръ, да га върꙋете, ѡти сѫ речи гв҃а-ми. И бъ҃ ви велить.

† Їѡ Влⷣ вwев, мл҃тїа бж҃їа гн҃ь.

Adresa în dos: † Прїателе гв҃а-ми, пръгаре ѿ Брашева.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov, ĭată vĕ rog ca pe niște bunĭ aĭ meĭ prietenĭ, că ne-aŭ dat nouĕ Dumneḑeŭ și norocul creștinesc acest oraș, carele a fost în mâĭnile păgânilor. Drept aceea ce a fost întăritura luĭ, apoĭ acésta a ars tótă, și pe aceea acum din noŭ o facem. Drept aceea vĕ rugăm să ne ajutațĭ cu arcurĭ și cu săgețĭ, și cu puștĭ (tunurĭ), și să ne dațĭ silitră, ca să facem praf, să punem în cetate, cacĭ ea este tăria și a vóstră și a nóstră și a tutulor creștinilor. Și ĭarășĭ, ce vĕ va spune sluga domnieĭ mele, Dragomir, să credețĭ pe el, căcĭ sunt cuvintele domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ-mele, pârgarilor din Brașov.

[1] În original: ꙗкто.

No. 65.

Vlad vodă Dracul către Brașovenĭ în afacerea unuĭ om care nu e vinovat, și pentru trimiterea la dînșiĭ în solie a jupânuluĭ Mihaĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 188. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воевода и гнь въсеи земи Ꙋгровлахінскоі, пише гво-ми въселюбенаа покло- нениа госте и пріателе гва-ми, сѫцꙋ и въсе пргаре брашевски. Сего ради, да е ꙋ знаніе вашеи мати, іако ѡнози члка, що го сте ꙋхватили, то да знаете и да верꙋете, на дꙋшѫ и на верѫ гва-ми да знаете, како не е виновать, ні е ко вадил, ни за ко зло говорі. Да ако га загꙋбите, или мꙋ дрꙋго зло ꙋчините, ви знаете за тем; нѫ гдеданте, да си дꙋшѫ не загꙋбите. И тѹзи пꙋсти верна и почътана болѣрина гва-ми, жꙋпана Міхаіла, да елика ви рече, да верꙋете, понеже сѫ истини речи гва-ми. И бь ви весели.

† Іѡ Влад воевод, милостію бжіа гнь.

Adresa în dos: † Сѫцꙋ и въсем пргарем брашевским.

† Iω Vlad voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea a tot ĭubitóre închinăcĭune óspeţilor și prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ și tutulor pârgarilor brașovenĭ. Drept aceea să fie în scire Graţiosităţiĭ vóstre că despre acel om pe care l'aţĭ prins, aceea să sciţĭ și să credeţĭ, pe sufletul și pe credinţa domnieı mele să sciţĭ, cum că nu este vinovat; că nicĭ n'a pârît pe cine-va, nicĭ n'a vorbit rĕŭ de cine-va. Iar dacă îl veţĭ pĭerde pe el, saŭ luĭ alt rĕŭ veţĭ face, voĭ sciţĭ după aceea. Ci căutaţı să nu vĕ pĭerdeţĭ sufletul vostru. Și ĭată am trimis pe credincĭosul și cinstitul boer al domnieĭ mele, pe jupân Mihail, și câte vĕ va spune, să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeu domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ și tutulor pârgarilor brașovenĭ.

X.

Vladislav vodă, fiul luĭ Dan vodă (1448 — 22 aug. 1455).

No. 66.

Vladislav vodă se plânge Brașovenilor că Ion Corvin, guvernatorul Ungarieĭ, ĭ-a luat «drépta sa moșie și ţĕrișóră Făgărașul și Amlașul; cu capul sêŭ, el nu va lăsà ale sale cu rușine să pérḍă».

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 28. Pecetia în dos.

† Іѡ Владислав воевода и гнь въсеи земли Ꙋгровлахїискои, пише гво-ми моим вѣрным и добрим пріателем, пргаром въсем брашовскым, великым же и малим, како то моим добрим и любим

члко. Сего радн, зде посласте вашн добрн люе, Гашпара и Тежѹ, къ гвѹ-ми, за работѹ н за тъмежъ, що смо нмалн по-медѹ намн н що сме обещалн. Сего рад, мон добрн лю, азь що смъ с вамн ѹтъкмн, на то стон, нѹ, моа братїа, внчѹ, поне покоа не нма, нѹ по слѹжбе, що послѹжнх, н кръв своа пролїах н-с моимн болѣре н-с моѭ землю, за-радн стен корѹнѣ н за-радн ѹгръскон земан н хрїанм, и колнко мн клемо н роте Іѡнешъ воевода, а ѡ тозн не ѹсокотн, н за моѹ слѹжбѹ не бн м мнло, нж мѹ не дососа гобрънатърство земн вългръскон, нж пѹща, да мн възме моа права очнна н моа земанца, Фагра н Амла, н мъчнт-сѣ съ зло на мене. Да егн ѡ прѣстъпн свое обещанїе н клевн, еже съ мно обѣща, н моѹ слѹжбѹ потлачн, а бь да възнще на тогозн члка, що прадѹ не ѹздръжа. А гво-мн, по неволн моен, азь мое не щж оставн, с моѭ главо, срамотно да загѹбн, нѹ о що възмогѹ, тозн щж ѹчнн, а бь да платн н да вндн, отн мн е неволѣ. А с вашо мтїѡ, како смъ обеща, на то хоцѹ стоатн, до-де възмогѹ дръжа; может мѣ разлѫчн ѡ ва велнка неволѣ, да ѡ-къга не възмогѹ, а вн мн щете верѹва. Н велн вн бь.

† Іѡ Власла вѡевѡда, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мон добрн н вѣрны прїателе, прьгаро брашевскы, велнкнже н малнмъ.

† Iω Vladislav voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ meĭ credincioșĭ și bunĭ prietenĭ, tutulor pârgarilor brașovenĭ, marĭ și micĭ, ca unor aĭ meĭ bunĭ și ĭubițĭ ómenĭ. Drept aceea ațĭ trimis aci pe aĭ voștri bunĭ ómenĭ, pe Gașpar și pe Tejul, la domnia mea, pentru afacerea și pentru tocméla ce am avut între noĭ și ce ne-am făgăduit. Drept aceea, buniĭ meĭ ómenĭ, eŭ ce am întocmit cu voĭ, pe aceea rĕmân; ci, frațiĭ meĭ, vĕ spun, că pace n'am, ci după slujba, ce am slujit, — și sângele meŭ am vĕrsat și cu boeriĭ meĭ și cu țara mea pentru sfânta corónă și pentru țara unguréscă și pentru creștinĭ; și orĭ cât de mult ne-am jurat noĭ și părintele Ioneș voevoda, dar el, acésta n'a socotit, și pentru slujba mea nu a fost bucuros, căcĭ luĭ nu-ĭ ajunge gobernătoria țĕriĭ ungurescĭ, ci trimite ca să-mĭ ĭa a mea dréptă ocină și a mea țĕrișóră Făgărasul și Amlașul, și se muncesce cu rĕŭ asupra mea; că ĭată, el a călcat făgăduĭala sa și jurămintele, ce cu mine a făgăduit, și slujba mea a călcat; dar Dumnedeŭ să rĕsplătéscă pe omul acela, carele dreptatea nu ține. Iar domnia mea, după nevoința mea, eŭ al meŭ nu voĭu lăsa, cu capul meu, rușinos să-l perd; ci din ce voĭu putea, asta voĭu face, ĭar Dumnedeŭ să rĕsplătéscă și să vadă că-mĭ este nevoe. Iar cu Grațiositatea vóstră, precum am făgăduit, pe aceea voĭu rĕmâne, cât voĭu putea ține. Dór să mĕ despartă de voĭ mare nevoe; și când n'oĭ maĭ putea, atuncĭ voĭ îmĭ vețĭ crede. Și să vĕ bucure Dumnedeŭ.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ și credincĭosĭ prietenĭ, pârgarilor brașovenĭ, marĭ șĭ micĭ.

No. 67.

Vladislav vodă scrie Brașovenilor în afacerea unor porcĭ, și le deschide drumul Prahoveĭ pentru comerciŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 25. Pecetie în față.

† Іѡ Владисла воевода и гнь всеи земли Ѹгровлахїискои, пише гво-ми вѣрнїи прїателе гва-ми, пръгаро Брашевꙋ. И тꙋзи сте пꙋтили къ гвꙋ-ми ваши болѣре, Крстѣ и Тома,[1] за работꙋ онези свинїа, що сѧ сѫ взели. Тем ради, ето с ни ꙋтъкмих, и такози направих, како да плати азь сиракох за те добитѫ аспри .д. хиляди, а ви да платите ме. И такози ꙋтъкмихмо, како да ходат ваши люди слобоно, само да сѧ хранѧт, нищо да сѧ негрижѫт, и по-мнo за тїези свинїи да сѣ непомѣне. И от пѫт Праховꙋ да вї е слобоно, и кѫдѣ любите, и да си дръжимо законе стари от първих господа, и вїе и нїе; а ино да нѣ. И от нинѣ, аще бѫде ваши люде криво, а они да доидѫ к ме. И весели ви бъ. Пис дек зї.

† Іѡ Владисла вѡев, [L. P.] мастїа бжа гнь.

† Iω Vladislav voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea credincĭoșilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov. Și ĭată ațĭ trimis la domnia mea pe boeriĭ voștri Cârstea și Tomaș în afacerea acelor porcĭ, ce s'au luat. Drept aceea, ĭată cu dênșiĭ am întocmit, și ast-fel am orênduit, ca să plătesc' eŭ supușilor, pentru dobitócele lor, aspri 4 miĭ, ĭar voĭ să-mĭ plătițĭ mie. Și astfel am întocmit, ca să umble ómeniĭ voștri slobod, singurĭ să se hrănéscă, de nimic sa nu se îngrijéscă, și maĭ mult pentru aceĭ porcĭ să nu se pomenéscă. Și pe drumul Prahoveĭ să vĕ fie slobod, și orĭ pe unde poftițĭ, și să ne ținem legea cea bătrână, de la ceĭ d'ântêĭ domnitorĭ, și voĭ și noĭ. Iar altfel să nu fie. Și de-acum înainte, daca va fi ómenilor voștri cu cribdă, apoĭ eĭ să vină la mine. Și să vĕ bucure Dumneḑeu. Scris Decembrie în 17.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

No. 68.

Vladislav vodă cértă pe Brașovenĭ pentru oprirea unor arme cumpărate acolo.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 127. Pecetia in dos.

† Іѡ Владисла воевода и гнь, пише гво-ми прїателе гва-ми, пръгаро Брашевꙋ. И тꙋзи видите що чините: с ме щете да сте ꙋ мирꙋ, а само не ходите прави законо. Казꙋите ми, за що сте ѡпрѣли щитови моемꙋ чл҃кꙋ Раꙋлꙋ[2] Нѣчꙋ? Аще вї-е волѣ, да

[1] Scris pe răsătură. [2] Scris d'asupra.

не кꙋпѫт мои люе ѡрꙋжїа и щито, а вїе рѣцѣте ваши мансторо, да не продадѫт, а мои люе не хтѣ кꙋпи; нѫ егда сꙋ кꙋпили, ѡслободѣте и, да си и донесѫт. А ѿ нинѣ хтѣ знати; аще ли нещете и ѡслободи тїези щитове, а гво-ми не щѫ ѡстави мои сиромаси, да и бѫде пагꙋбѫ. И вели ви бѣ. И молю ви, мито да мꙋ невъзмете нї едно влано.[1]

† Їѡ Власла вѡев, матїа бжа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре Брашевѵ.

† Iω Vladislav voevoda și domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov; și ĭată vedețĭ ce facețĭ: cu mine voițĭ ca să fițĭ în pace, ĭar înși-vĕ nu umblațĭ în legea cea dréptă. Spuneți-mĭ mie, pentru ce ațĭ oprit scuturile omuluĭ meŭ Radu Néneiul? Dacă vi-ĭ voĭa, ca să nu cumpere ómeniĭ meĭ arme și scuturĭ, atuncĭ voĭ spunețĭ meșterilor voștri ca să nu vêndă, ĭar ómeniĭ meĭ nu vor cumpĕra. Dar când aŭ cumpĕrat, slobozițĭ-ĭ pe eĭ, ca să și le aducă. Iar de acuma vor sci. Iar dacă nu le vețĭ slobodi acele scuturĭ, apoĭ domnia mea nu voiŭ lăsa pe supușiĭ meĭ ca să le fie lor pagubă. Și bucure-vĕ Dumnedeŭ! Și rogu-vĕ, vamă sa nu-ĭ luațĭ nicĭ un fir.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor Brașovuluĭ.

No. 69.

Vladislav vodă scrie Brașovenilor șĭ Râjnovenilor de rîndul unor oĭ luate din Dragoslavele.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 126. Pecetia în dos.

† Їѡ Власла воевода и гнъ, пише гво-ми прїателе гва-ми, пръгаро Брашевꙋ и Тежꙋ ѿ Рѫжно, и такози ви говори: инако не мого ꙋчини, нꙋ за ѡнизи овци, що се сꙋ ꙋзели ѿ Драгославе и ѿ Рꙋке, ѡстави по Кртѣ, како варе що сꙋ дали тїези люе на тїези ѡци, а мои люе да и врате; а ѡвце да и врате, нꙋ да не щѫ по-мно ѿ що сꙋ дали, ѡти азь нещѫ остави тїазн работꙋ; и варе где сꙋ овца, а вїе да и донесете тꙋзи, да не хода мои сиромаси са-та. Ино нѣ.

† Їѡ Власла вѡев, матиа бжа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаро Брашевꙋ и Тежꙋ ѿ Ръжнова.

† Iω Vladislav voevoda și domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele pârgarilor din Brașov și luĭ Tej din Râjnov, și așa vĕ grăesc: altfel n'am putut

[1] Cuvintele и молю până la fine sunt scrise cu altă mână după încheĭerea scrisoriĭ între titulatura cu monograme.

rîndui, ci pentru acele oĭ ce s'aŭ luat din Dragoslavele și din Rucăr, le-am lăsat asupra luĭ Cârstea, ca orĭ cât aŭ dat aceĭ ómenĭ pentru acele oĭ, apoĭ ómeniĭ meĭ să le întórcă lor; și oile să li se înapoĭeze, dar să nu céră maĭ mult decât au dat, pentru că eŭ nu voiŭ lăsa acéstă afacere. Și orĭ unde sunt oile, apoĭ voĭ să le aducețĭ aci; să nu umble supușiĭ meĭ icĭ și colo. Alt-fel nu este.

† Іω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor Brașovuluĭ și luĭ Tej din Râjnov.

XI.

Vlad vodă Țepeș, prima domnie (maĭ, iunie, 1456—aug. 1462).

No. 70.

Vlad vodă Țepeș trimite la Brașovenĭ pe un boer al sĕŭ și slugă Ion Polivar și cere ca eĭ să alunge dela dînșiĭ pre Mihail logofĕtul și pe Pardo vrăjmașiĭ sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 166. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воевода и гнь въсеи землн Оугровлахїискои, пише гво-мн прїателе гва-мн, пръгаре брашескн. Сего ради, посламо верна болѣрина и слоугж гва-мн Нвана Полнваръ, да елика изрече къ вам, да верꙋете, поне сж истинн изь оустъ речн гва-мн, и бь вн весли. И пакн говора вашеи мати, како-то мои добри прїателе: тоуzи е по медоу вам Михаил лѡфет и Пардо, мои врамашн; азь въсе простн, а те не праща; да како и азь нещж да и протн, тако и вне да и ѡпъднте[1] ѡт вас, аще сте прїателн гва-мн, и да не бждж ва вашеи ѡласти.

† Іѡ Влад вѡевод, милїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прїателе гва-мн, пъргаре ѡт Брашов.

† Іω Vlad voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor Brașovenĭ. Drept aceea noĭ am trimis pe credincĭosul boer și slugă a domnieĭ mele Ivan Polivar, și câte va grai către voĭ să credețĭ, căcĭ sunt adevĕratele vorbe din gura domnieĭ mele, și Dumnedeu să ve bucure. Și ĭarășĭ grăesc Grațiosităţiĭ vóstre, ca la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ: acolo se află în mijlocul vostru Mihail logofĕtul și Pardo, vrăjmașiĭ meĭ; eu pe toțĭ ĭ-am ertat, ĭar

[1] În original după ѡпъ urméză două litere carĭ s'aŭ ras încă dela început de către scriitorul actuluĭ, fiind scrise din eróre.

pe aceştia nu-ĭ ert; şi cum pe eĭ eu nu voesc să-ĭ ert, aşa şi voĭ să-ĭ alungaţĭ de la voĭ, dacă sunteţĭ prieteniĭ domnieĭ mele, şi să nu stee în cuprinsul vostru.

† Iω Vlad Voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Braşov.

No. 71.

Rucăr (fară an), decembrie 1. — Vlad vodă Ţepeş însciinţéză pe Braşovenĭ despre legatura ce a facut cu Mihaĭ Szilágyi ca să aĭbă pace cu Braşovul cât timp va avé şi el cu acest oraş.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 193. Pecetia în faţă.

† Іѡ Влⷣ воеводⷣ и гⷭнь въсеи ꙁемли Ѹгровлахїискои, пише гⷭво-ми добрⷨи прїателе гⷭва-ми, пargарⷨе ѿ Брашоⷡ и въсеⷨ Брьсѣноⷨ, потоⷨ велицⷨиже и мали, въсечⷭтное поклоненїе прїносиⷨ, како мои добрїи прїателеⷨ. Ѡ се да ⷭе ведомо гⷭвꙋ-ви, ꙗко варе що ми е порꙋчиⷩ гⷭнь-ми и старѣишїи брⷮа Михаи Сїлади, на тоⷨ хочꙋ стоꙗтїи, и прїимаⷨ на верꙋ и на дⷲꙋ гⷭва-ми, да имаⷨ ми добрь съ вами, како да сꙋ слободна въса пꙋтища, да ходеⷮ и ваше люе къ наⷨ кꙋповатїи и продавати слобоⷣно, бе нiедна грижⷤ и бе пагꙋбѫ, како да би ходили ꙋ ваше ꙁемлѣ. Такоже да ходеⷮ и наше люе къ ваⷨ слобоⷣни, беꙁ нiедна пагꙋба, како ми е порꙋчⷭїи гⷭнь-ми и брⷮа Михаи Сїлади. Али на тоⷨ прїимаⷨ, докле хоче ѿ съ вами држатїи мир, до толѣ и аꙁь. И бь ви ѡвесели. Пиⷭ ꙋ[1] Рꙋкеⷬ, мцⷭа деⷦ а.

† Іѡ Влⷣ вѡевⷣ, [L. P.] мⷭтїа бжїеа гⷭнь.

† Iω Vlad, voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea bunilor prietenı aĭ domnieı mele, pârgarilor din Braşov şi tutulor Bârsenilor, apoĭ celor marĭ şi celor micĭ pré cinstită închinăcĭune aducem, ca unor bunĭ prietenĭ aĭ meĭ. Despre acésta să fie sciut domnieĭ vóstre, că orĭ-ce mĭ-a orênduit domnul meŭ şi cel maĭ în vêrstă frate al meŭ Mihaĭ Siladi, pe aceea voiŭ sta, şi primesc pe credinţa şi pe sufletul domnieĭ mele, să am pace bună cu voĭ, ca să fie slobode tóte drumurile, să umble şi ómeniĭ voştri la noĭ a cumpĕrà şi vinde slobod, fără nicı o grijă şi fără pagubă, precum ar umbla în ţara vóstră. Aşijderea să umble şi ómenii noştri la voı slobozĭ, fără nicĭ o pagubă, precum mĭ-a orênduit domnul meŭ şi frate Mihaĭ Siladi. Dar întru atâta primesc: pênă când va avea el cu voĭ pace, pêna atuncı şi eŭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Rucăr, luna Decembrie 1.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

[1] Пиⷭ ꙋ sunt acoperite de hârtia pecetieĭ.

No. 72.

Decembrie 8. Vlad voda Ţepeş către Braşovenĭ ca să înnapoïeze unuĭ supus al sêŭ Dumitru oţelul saŭ baniĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 210. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воевода и гнъ, пише гво-ми херетизмо добрїи прїателе гва-ми, пръгаре брашевки. И тꙋзи ви дава знати, како сꙋ ѡвнзи нши людїе, Димитъ та сꙋ били кꙋпили нѣкои ѡце, и ви[л]о е помирꙋ; вы несте хтели да и ѡставите да изнесꙋ семо ѡце, нꙋ и га сте ꙋзели. Того ради ви проси: илї и вратете ѡце, илї и дайте дꙋкатї и; едино ѿ ни да и са врати, поне и ꙋ пагꙋбꙋ не можемо ѡстави. И бъ ви вели. Пи де и.

Adresa în dos: † Пръгаре брашевки.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea heretizie bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, pârgarilor braşovenĭ; şi ĭată-vĕ daŭ à scire că aceĭ ómenĭ aĭ noştri, Dumitru, aŭ fost cumpĕrat nişte oţel, şi a fost pe învoïală; voĭ nu aţĭ vrut să-ĭ lasaţĭ să scóţă acel oţel, ci l'aţĭ luat lor. Drept aceea vĕ rog: saŭ le înnapoïaţĭ lor oţelul, saŭ le daţĭ lor ducaţiĭ. Una din ele să li se întórcă, căcĭ nu putem să-ĭ lăsăm pe eĭ în pagubă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Decembrie 8.

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ, domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor braşovenĭ.

No. 73.

Vlad vodă Ţepeş porunceşte vameşilor dela Rucăr ca unul din eĭ sa plece îndată la Braşov ca să desminţă o veste despre Turcĭ şi să asigure pe Braşovenĭ că solul ce voiseră a trimite póte veni în pace la dînsul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 175. Pecetia în dos.

† Пише гво-ми вамеше ѿ Рꙋке. Тꙋзи ви говори гво-ми, въ кои ча видите сие повелѣнїе гва-ми, на то ча еди ѿ ва да ѡтиде ꙋ Брашо, та да дасте знати Брашовѣно за сези гла, що ми е доше за работꙋ Тꙋрце, да знаж не е нища за то. И хте е да доиде еди ѿ ни апоклиса къ гво-ми, а ѡ како е чю за сези гла, а ѡ се е ѡпрѣ. Сего ра кто е хте да доиде, а ѡ да доиде; аще ли и хте дои къ гво-ми, а тоизи вамеˌ[1] що ще ѡти ꙋ Брашо, па да доиде къ гво-ми, да ми дава знати; а сези чакъ, що ще донестъ сиази книга, а вие да га ѡставете, да ѡтиде дома си; аще ли хте дои тоизи апоклиса къ гво-ми и да доиде с того и тоизиваме, що ще ѡти ꙋ Брашо. Ино да нѣ.

Adresa în dos: † Вамеше ѿ Рꙋке.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

[1] Scris d'asupra.

† Scrie domnia mea vameșilor de la Rucăr. Iată vĕ grăește domnia mea: în care cés vețĭ vedea acéstă poruncă a domnieĭ mele, în același cés unul din voĭ să plece la Brașov și să dațĭ a scire Brașovenilor pentru acea veste, ce mĭ-a venit în afacerea Turcilor, ca să scie eĭ că nu este nimic pentru aceea. Și voia să vie unul din eĭ în solie la domnia mea, ĭar el, cum a audit de acea veste, apoĭ el s'a oprit. Drept aceea, cine a voit să vie, apoĭ el să vie; dacă însă nu vrea să vie la domnia mea, apoĭ acel vameș, care se va duce la Brașov, încă să vie la domnia mea, ca să-mĭ dea a scire. Iar acest om, care va aduce acéstă carte, apoĭ voĭ să-l lasațĭ sa se ducă la casa luĭ; ĭar dacă vrea să vină acel sol la domnia mea, să vină cu dînsul și acel vameș, care se va duce la Brașov. Alt-fel să nu fie.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Vameșilor de la Rucăr.

XII.

Dan pretendentul, fiul luĭ Danciul vodă (1459—1460).

No. 74.

Dan vodă și soția sa cer Brașovenilor ca să le înlesnéscă mijlócele de traiŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 12. Pecetia în dos, ruptă cu totul. Lipsesce titulatura în monograme a domnuluĭ.

† (Ѡт) Іѡ Дань воєвода, сна[1] Дана великаго воєводина, и ѿ гжж Дана воєвода, много здравїє и поклоненїє прїателимь нашимь Брашовѣномь, шолтоузоу и въсѣмь пръгаремь брашовскымъ. Сєго ради, проснмо ви, да вы наоучи бъ, въспомѣните слоужбж Дана воєводинѣ, нашєго родителѣ и гна, єже є слоужиль хртїанѡ, да наоучи ва бъ, да ни поможите съ келчигѡ нинѣ, въ наше ѡскждноє врѣме, ѡти хощемо пакы послати наши люди до кєсарѣ-кралѣ, да не имамо келчигъ. Аще ни можете помагати, мы такожє щемь слоужити вашем мати, аще на бъ поможеть. И да вы имамо великаа мать.

Adresa în dos: † Нашимь прїателе, сждцє и пръгаремь ѿ Брашова.

† (De la) Iωn Dan voevoda, fiul luĭ Dan marele voevod, și de la dómna luĭ Dan voevodul, multă sănătate și închinăcĭune prietenilor noștri Brașovenilor, șoltuzuluĭ și tutulor pârgarilor brașovenĭ. Drept aceea vĕ rugăm, povățuĭască-vĕ Dumnedeŭ, sa vĕ aducețĭ aminte de slujba luĭ Dan voevod, părintele nostru, și a domnuluĭ

[1] În loc de nom. снъ; saŭ e de presupus: (ѡт) Іѡ etc.

care a slujit creştinilor; să vĕ povăţuïască Dumneḍeŭ pe voĭ, ca să ne ajutaţĭ cu kelcïug acum în vremea nóstră de lipsă; căcĭ vrem ïarăşĭ să trimitem pe ómeniĭ noştri la kesarul-craiul, şi nu avem kelcïug. Dacă puteţĭ să ne ajutăţĭ, noĭ aşijderea vom sluji Graţiosităţiĭ vóstre, dacă Dumneḍeŭ ne va ajuta. Şi să vĕ avem în mare dragoste.

Adresa în dos: † La aĭ noştri prietenĭ, judeţilor şi pârgarilor din Braşov.

No. 75.

Dan vodă scrie Braşovenilor despre cruḍimile luĭ Drăculea (Vlad Ţepeş) şi despre poprirea mărfurilor ce neguţătoriĭ din Ţara-Românéscă avéŭ în Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 11. Pecetia în faţă.

† Ӏѡ Дⷩа воивⷣа, г҃нь вьⷭи ꙁемле Ꙋгровлахⷭнко, що ме пꙋⷭтн Матеашъ крⷧа н доидⷪо ꙋ Брⷭъе ꙁемⷧе, н донде сꙋдець н прьгарн ѿ Брашовь н людне старн ѿ ꙁеⷧле Брⷭъсе, що сꙋ плакалн н срьце ѿ крьвн, да сꙋ плакалн намь, какⷪѡ е ꙋчннⷧ Дракꙋле, нашь вражъмⷶ, како ѿ не дрьжⷶ верꙋ сьсъ г҃нь-на нашегѡ крⷧа[1], ѡ̂нь се прѣдⷶ Тꙋрьцⷷе. Тоꙁн работа ꙋчннⷧ нⷮтнна наꙋчⷷе ѿ Дракꙋле. Свн кꙋпьцн ѿ Брашова, ѿ ꙁеⷧле̂ Брьсе, да сꙋ пошлн ꙋ мнрь на влаⷯкꙋ ꙁемлꙋ, тн лꙋдне ꙋхватⷧн ѡ̂нь свⷧн; ѿ тн лⷪюдн е ꙋꙁⷧе добнтокь, н сь добⷩ̂тькⷪо те людн не можⷭе наснтнтн, н теꙁн людн ꙋхватн та н поⷭтавн на ражⷩ̂ь . м҃ . а҃ . Не бн мꙋ дⷭота сьсь тн людн, нь се н ѡ̂ще чемерⷧн, да е набрⷶ трн ста деце ѿ Брашова н ѿ ꙁеⷧле̂ Брьсѣ, що сꙋ бⷩ̂н ꙋ Трьгѡвнще н по све трьгове по влашькон ꙁем҃ле, а но нⷩн сьбра, еⷩ̂н поⷭтавн на ражнь, а дрꙋгн ꙋ ѡ̂гнь; н сⷪвн людне, що сꙋ бⷩн, ѡть Брашовь, а ѡ̂нь е ꙁвⷶ ꙋкрадⷪо; н дондоше прьгарн ѿ Брашовь да мн каꙁаше ѿ тне людн, ча нмать добнтокъ ꙋ Брашовь, кꙋпьцн ѡть влашькон ꙁемле, а прьгарн ꙁапрнхъ тн добнтокь, та ме сꙋ молⷧн мене, да нмь давамь наꙋкꙋ; а кьга е чꙋль н раꙁꙋмⷷе гⷭвꙋ-мн, а сⷷе добрѣ кнꙁовⷶ сьсъ монмн болерн, н а сⷷь рекⷧъ мою рⷱе прьгарⷷе, да ꙋꙁнмать тн добнто̂къ, да сн пⷧатеть добнтокъ людⷷе н мрьтьвнмь, а тн добнтокъ да се не пⷧатнть ннкьга ѡть влашькон ꙁемле; кꙋплꙋ, що е кꙋпьцⷷе ѿ влашьке ꙁемⷧ̂е, да се не платн ннкьга ѡ̂ть Брашо̂ва. Пⷭн апрⷧна . е҃ . дⷩнь.

† Ӏѡ Дⷧан вⷭѡев̂, [L. P.] мнⷧтїа бж(і)а гⷩ̂ь.

† Iω Dan voevoda, domn a tótă ţara Ungrovlahică, fiind-că m'a trimis Mateiaş Craiŭ şi am venit în ţara Bârseĭ, şi aŭ venit judeţul şi pârgariĭ din Braşov şi ómeniĭ bĕtrânĭ din ţara Bârseĭ, carĭ s'aŭ plâns cu inima însângerată, şi ni s'au plâns nouĕ: cum a făcut Drăculea, al nostru vrăjmaş, cum el n'a ţinut credinţa cu

[1] În original se află din eróre scris: ркла.

domnul nostru craiul; el s'a dat Turcilor. Acest lucru l-a făcut fiind într'adevěr învěţat de dracul. Toţĭ negustoriĭ din Braşov, din ţara Bârseĭ, aŭ mers în pace în Ţara-Românéscă; pe aceĭ ómenĭ i-a prins el pe toţĭ, de la aceĭ ómenĭ el a luat avere, şi cu avutul acelor ómenĭ nu s'a putut sătură; şi pe aceĭ ómenĭ ĭ-aŭ apucat şi ĭ-au pus în ţépa, 41. Nu ĭ-a fost destul cu aceĭ ómenĭ, ci încă maĭ tare s'a înverşunat, de a adunat 300 de copiĭ din Braşov şi din ţara Bârseĭ, cari a fost în Târgovişte şi în tóte târgurile prin Ţara-Românéscă; şi pe aceştia i-aŭ strîns, pe unii i-a pus în ţépă, ĭar pe alţiĭ pe foc; şi pe aĭ sĕĭ ómenĭ ce aŭ fost, — din Braşov el ĭ-a chemat pe furiş. Şi aŭ venit pârgăriĭ din Braşov, şi mi-aŭ spus de aceĭ ómenĭ ce au avut avere în Braşov, negustorĭ din Ţara-Românéscă, ĭar pârgariĭ aŭ oprit acea avere şi m'aŭ rugat pe mine ca să le daŭ povaţă; iar când am audit şi am înţeles domnia mea, eu bine am chibzuit cu boeriĭ meĭ, şi eŭ am spus cuvêntul meu pârgarilor, ca să ia eĭ acea avere să plătéscă avutul ómenilor şi morţilor; ĭar acea avere să nu se plătéscă nicĭ când din Ţara-Românéscă; (ĭar) marfa, ce este a negustorilor din Ţara-Românéscă, să nu se plătéscă nicĭ-când din Braşov. Scris în Aprilie, ḑiua a 5ª.

† Ion Dan voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 76.

Dan vodă cere Braşovenilor ca să-l ajute cu arme şi haĭne pentru ómeniĭ sêĭ ca să ocupe tronul Ţăriĭ-Românescĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 8. Pecetia în dos.

† Їѡ Да воивода, фȣрте и гнь въсе земе Ȣгровлахїско, пише гвȣ-ми любовное поклонение прїноси, чена и въселюбзна херетизма до лица земи, жȣдецȣ ѿ Брашв и прьгаре, іако мои родителе и добри прїателе, да знаете, ѡти ме пȣсти краль и сви ѡбади, и даль ми е гнь-ми краль земȣ Арьдескомȣ и Брьса и Сакȣи, да идеть с мене, да си ȣзьмемь земȣ. Молȣ и прошȣ г(вȣ)ство-ви, да ми сте родители и прїатели. И знаете ви добре, како ви е биль мое родите Да воивода добрь, а мене, іако ми поже бь, а ви чȣ бити и по-добрь; прошȣ гоство-ви, да ви наȣчи бь, да ме поможете ѿ-що имате прїлежь: или ѡрьжие или рȣтища, че ми е глота нага. И що знаете ѿ Дракȣле, а ви ми кажете. И бь да ȣмножи лѣ госво-ви.

† Їѡ Дань вѡев, мѧтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Жȣдецȣ и прьгаре ѿ Брашо.

† Iω Dan voevod furteş (prinţ) şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea drăgăstósă închinăcĭune, aduc cinstită şi întru tot plăcută heretisire pênă la faţa pămentuluĭ judeţuluĭ din Braşov şi pârgarilor, ca unor părinţĭ aĭ meĭ şi bunĭ

prietenĭ. Să sciţĭ cum că m'a trimis craĭul şi toţĭ nemeşiĭ, şi mi-aŭ dat domnul meŭ craĭul ţara ardelenéscă şi Bârsa şi Săcuiĭ, ca să mérgă cu mine să-mĭ ĭaŭ ţara. Rog şi cer domnieĭ vóstre, ca să-mĭ fiţĭ părinţĭ şi prietenĭ; şi sciţi voĭ bine, cum v'a fost părintele meŭ Dan voevod bun; şi pe mine dacă mĕ va ajuta Dumneḑeŭ, apoĭ voiŭ fi vouĕ şi maĭ bun; rog pe domnia vóstră, să vĕ povăţuéscă Dumneḑeŭ, să mĕ ajutaţĭ, cu ce aveţĭ prilej, saŭ cu arme saŭ cu haine, căcĭ îmĭ este glóta gólă. Şi ce sciţĭ despre Draculea, apoĭ voi să-mĭ spuneţi. Şi Dumneḑeŭ să înmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Dan voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

XIII.

Radul vodă cel Frumos (1462—1474).

No. 77.

Radul vodă cel Frumos scrie Braşovenilor că boeriĭ pribegĭ: Mihaĭ, Stan, Mircea, Stoĭca şi Mănzea pot să se întórcă în ţară; ĭar dacă nu vor voi, atunci Braşoveniĭ să-ĭ prindă şi să-ĭ trimiţă, ca pe nişte necredincĭoşi aĭ domnuluĭ. De asemenea să reţină pe soţia luĭ Oprea logofĕtul şi averea eĭ, care aparţine Ţarii-Românescĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 223. Pecetia aplicată.

† Iѡ Радȣлъ воивода и гнъ, пише гво-ми мио здравїе прїателе гва-ми, пръгаро ѿ Браше, и такози ви говори гво-ми, како сȣ тȣи дошли междȣ вами тизи болѣри гва-ми: Михаи и Стан и Мирча и Стоика и Мънзѣ. Сего ради ви говори гво-ми: варе кои ѿ них ще хте да дойде къ гво-ми, а вие да и ѡставите мирни съ имение-си и съ добитко-си съ све, да и ѡслободите, да дойдȣ къ гво-ми, и никомȣ нищо да и се не ȣзме ни влано, поне ви проси како мои прїатели. А кои нещж хте да дойдȣ, а вие да и ȣхвати-те, да и пȣтите къ гво-ми съ свȣ имение, поне е та имение гва-ми, и ѡни сȣ хитлеции гва-ми Та ако-те прави прїатели гва-ми, а вие ино не ȣчинѣте, нȣ ми и пȣтѣте къ гво-ми съ све имание, поне ми сȣ хитлеци, имание е гво-ми све. А па, ако ли не ȣчините, како ви пише, а вие да знаете, како-мо биле прїатели до съга, а ѿ съга неще би междȣ нами прїатество, къга не чините волю гва-ми. И па за женȣ Ѡпре логофета, како варе що е ȣ нее добитж ȣ нее, ѡно е добитж влашке земле; та како знаете по-твръдѣ,

такои да е дръжите, да ви не ꙋтече, нꙋ съ све да стои ꙋ нее, и нито нищо да и не ꙋзме, нꙋ све да стои. Нꙑо не ꙋчинѣте. И бъ ви весели.

† Іѡ Радꙋл вѡевода, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прїателе гва-ми, пръгаро ѿ Брашева.

† Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov, și așa vĕ grăesce domnia mea, că aŭ venit acolo în mijlocul vostru aceștĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele Mihail și Stan și Mircea și Stoica și Manzea. Drept aceea vĕ grăesce domnia mea: vare cine din eĭ va voi sa vie la domnia mea, apoĭ voĭ să-ĭ lăsațĭ în pace cu averea lor, și cu avutul lor cu tot, să-ĭ slobozițı ca să vină la domnia mea; și nimenuĭ nimic să nu li se ia, nicı un fir, căcı vĕ rog ca pe prieteniĭ meĭ. Iar ceĭ ce nu vor vrea să vină, apoĭ voĭ să-ı prindețĭ, să-ĭ trimitețĭ la domnia mea cu tótă averea, pentru că este acea avere a domnieĭ mele, și eĭ sunt hitlenıı domnieĭ mele. Și dacă sunteţĭ adevĕrațĭ prietenı aı domnieĭ mele, apoĭ voĭ alt-fel nu facețĭ, ci mi 'ĭ trimitețĭ pe dênșiĭ la domnia mea cu tótă averea, căcĭ eĭ îmĭ sunt hitlenĭ, averea este tótă a domnieĭ mele. Și ıarășĭ dacă nu vețĭ face, cum vĕ scriŭ, atuncĭ voĭ să scițĭ, că noĭ am fost pâna acum prietenĭ, ĭar d'acuma nu va fi între noĭ prietenie, când nu împlinițĭ voința domnieĭ mele. Și încă, pentru femeea luĭ Oprea logofătul, că vare ce avere are la dênsa, aceea este averea Țăriĭ-Românescĭ, și cum scițĭ maĭ bine, așa să o țineţĭ, pentru ca să nu vĕ scape, dar cu totul să rĕmână la ea, și nimenĭa nimic sa nu-'ĭ ĭa, ci totul să remână. Alt-fel să nu facețĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov.

No. 78.

Radul vodă cel Frumos rógă pe Brașovenĭ ca să scutéscă de vamă cumpărăturile ce va face pentru dînsul sluga sa Frâncu.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 220. Pecetia în dos.

† Іѡ Радꙋлъ, воевода и гнь въсеи ꙁемли ѹггровлахїискои, пише гво-ми прїателе гва-ми, пръгаро брашовскы и вамешо. И тꙋꙁи дава ꙁнати вашои млти, како тꙋꙁи пꙋсти слꙋгꙋ гва-ми Фръжнка, да ми кꙋпи ѿ що трѣбꙋе гвоу-ми. Ꙁа то проси вашꙋ млтъ, да мꙋ не ꙋꙁмете вамꙋ нища, ѡти е кꙋплѣ гва-ми. И вели ви бь.

† Іѡ Радꙋ вѡевода, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прїателе гва-ми, пръгаро Брашовꙋ и вамешо.

† Iω Radul voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor braşovenĭ şi vameşilor. Şi ĭată vĕ daŭ à scire Graţiosităţiĭ vóstre, cum că am trimis acolo pe sluga domnieĭ mele, pe Frâncu, ca să-mĭ cumpere ceea ce-mĭ trebueşte domnieĭ mele. Pentru acésta rog pe Graţiositatea vóstră, ca să nu-ĭ luaţĭ vamă nimic, căcĭ este cumpărătură a domnieĭ mele. Şi bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor Braşovuluĭ şi vameşilor.

No. 79.

Fără an. Februarie 19. Radul vodă cel Frumos amintesce Braşovenilor de o datorie de 15500 florinĭ luaţĭ dela neguţĕtoriĭ românĭ, din care sumă aŭ plătit numai 4000 florinĭ în timpul luĭ Vlad vodă (Ţepeş). Braşoveniĭ, dacă vor plăti datoria, domnul le promite liberul comerciŭ în ţară. Trimite sol pe Costandin, grămăticul domnesc.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 292. Pecetia în dos.

† Їѡ Раулъ воєвода и г҃нъ, пише г҃во-ми много зравїе прїателе г҃ва-ми, пръгаре брашески. И тѹзи ви дава знати, како ми сте допѹтили многащи, како да ви ѡстави да ходите да тръгѹете слобоно по земли г҃ва-ми. Того ради вы добрѣ знате, како е добить мои сиракѡ оу ва, фло петнадесе хилїади и пе сто, та сте платили въ д҃ни Вла воєводѣ четири хилїади, а за дрѹгы се сте били ѹхатили да и платите трищи прѣз годинѹ; работа са ѹчини како са ѹчини, вы ѹ тѡ прѣмлъкосте. Того ради вы знате, ѿти ви беше да и г҃нь кра да платите; вы говорите, ѿтї е ѹзе кра тъзи добить; мы-смо истиниѡ изнашли, ѿти га кра нѣ ѹзе, а нѹ вї е проси кра да м даcте дажѹ; вы сте дали добить мои сиракѡ, а ѿ свои добить не сте дали нищо. Того ради вратете добить мои сиракѡ, да и не тегле Тѹрци, а г҃во-ми да ви ѡслободи, да ходите по земли г҃ва-ми, да тръгѹете, где ви бѹде волѣ; ѿтї азь тизи добить до мое съмрътни неще ѡставити. И що ви изрече граматик г҃ва-ми Костаидi, да върѹете, ѿти сѫ речи г҃ва-ми, како би са говори къ ва. И б҃ъ ви вели. П҃и фе . ѳ҃i .

† Їѡ Рау вѡев, м҃тїа бжїеа г҃нь.

Adresa în dos: † Мои добри прїателе, пръгаро брашевскы.

† Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor Braşovenĭ. Şi aci vĕ daŭ à scire, cum că mĭ-aţi trimis de multe orĭ, ca să vĕ las să umblaţĭ să târguiţĭ liber prin ţara domnieĭ mele.

Drept aceea voi bine sciţĭ, cum că la voi este averea supuşilor meĭ florinĭ cincĭ-spre-ḑece mii şi cincĭ-sute; şi aţĭ plătit în ḑilele luĭ Vlad voevod patru miĭ, ĭar pentru ceilalţĭ v'aţi fost legat să-ĭ platiţĭ în treĭ rîndurĭ într'un an. Lucrul s'a făcut cum s'a facut; ĭar voĭ despre acéstа aţĭ tăcut. Drept aceea să sciţĭ, cum că v'a fost dat şi domnul craiu ca sa platiţĭ. Voĭ ḑiceţĭ că craĭul v'a luat acéstă avuţie. Noi cu adevĕr am aflat, că craĭul nu a luat-o, ci v'a poftit craĭul ca să-ĭ daţĭ lui dajdia, voi i-aţi dat averea supuşilor meĭ; ĭar din averea vóstră, n'aţĭ dat nimic. Drept aceea înnapoiaţĭ averea supuşilor meĭ, ca să nu-ĭ prigonéscă Turciĭ. Iar domnia mea vĕ slobozim, ca să umblaţi prin ţara domnieĭ mele, să faceţĭ negoţ, unde veţi vrea; cacĭ eu acea avere până la mórtea mea nu o voiŭ lăsa. Şi ce vĕ va spune gramăticul domnieĭ mele Constandin, să credeţi, căcĭ sunt vorbele domnieĭ mele, ca şi cum însu-mĭ aşĭ fi grăit către voĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Februarie 19.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietinĭ, pârgarilor braşovenĭ.

No. 80.

Bucuresci, 1470 martie 6. Cartea Raduluĭ vodă cel Frumos către Braşovenĭ pentru comerciul liber al Braşovenilor în Ţara-Românéscă şi al Românilor în Ardél şi Ungaria.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 236. Pecetia în faţă.

† Іѡ Раоулъ, воевода и гнь въсеи земли оугрѡвлахїискои, пише гво-ми мнѡ здравїе добрїи сѫсѣдѡ и прїателе гва-ми, пръгаре брашевки. И тѫзи ви дава знати, како вы вема добрѣ знате, ѿ къга ме е бь донесъ на мою ѡчинѫ, вы ѿ мене ни енѫ кривдѫ не сте имали, и не никъга почнило ѿ на ни ена злоба, а нѫ се е па почнило ѿ ва. Ѿти дохо-дехѫ тамо мои сираци и съ добитко-си, ви и възимасте добить та добивасте вы, а мои сираци бехѫ оу пагѫбѫ, и не бехѫ воини съ добитко-си. За то и азь оучини ваши люде. Того ради сѫга дойде ѿ гна кралѣ едн болѣри, на име Пешчани Михаи, та ѫтькмимо по речи гна кралѣ; ѿти и азь ћете да изломи ре гна кралѣ, да е закѡ, како е би и пръво: да ходе мои сираци оу ва слобоно, и ваи оу мое земле слобѡно, где любе. И дава ви ѡвѫи книгѫ по моїо печа, како да ви ходе люе слобоно по въсеи земли гва-ми, да кѫпѫѫ що любѫ, дрѫги кѫпї, тъкмо да не кѫпѫѫ лисици и жери и риси, ѿти този доходи оу мои витїа. Па и вы, ми дайте вашѫ книгѫ по печа варѫшѫ, како да ми ходе людїе слобоно. Аще могѫ тръговати оу ва, аще ли не могѫ, ѡни да сѫ воини да ѿидѫ съ добитко-си въ землю гна кралѣ, где любе, мака оу Варади. И аще си кто ѡстави тѫзи добить, мака да стои мць, мака и по-мно, къга дойде, да е воле да си възме

добитъ, да чини с ни како зна; вы да га не батꙋете. И да ми допꙋтите тꙋзи книгꙋ ѿ съга за . кє . дни. И бь ви вели. Пи оу гра Бꙋре, мца ма . ѕ . в. лѣ ҂ѕцон, индиктиѡ . г .

† Іѡ Раꙋ вwев, [L. P.] милатїа бжїеа гнь.

† Iω Radul voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor vecinĭ și prietenĭ aĭ domnieĭ mele, pârgarilor Brașovenĭ. Și ĭată vĕ daŭ à scire, cum voĭ fórte bine sciţĭ, că de când m'a adus Dumneḑeŭ la ocina mea, voĭ dela mine nicĭ o strâmbătate n'aţı avut, și nici odata n'a început dela noĭ nicĭ o rĕutate, ci s'aŭ început ĭarășĭ dela voĭ; pentru că veniau acolo supușiĭ meĭ, și cu avutul lor, voĭ le luaţĭ avutul lor și câștigaţĭ voĭ, iar supușiĭ meĭ eraŭ în pagubă, și nu eraŭ volnicĭ cu avutul lor. Pentru acésta și eu am facut (tot așa) ómenilor voștri. Drept aceea acum aŭ venit dela domnul craĭul un boer, anume Peșciani Mihaĭ, și ne-am întocmit după cuvintele domnuluĭ craĭului. Pentru că și eŭ nu vréŭ ca să stric cuvêntul domnuluĭ craiŭ, să fie legea, precum a fost și d'ântêiŭ: să umble supușiĭ meĭ pe la voĭ slobod, și aĭ voștri prin țara mea slobod, unde le place. Și vĕ daŭ acéstă carte sub pecetia mea, ca să vĕ umble ómenii slobod prin tótă țara domnieĭ mele, să cumpere ce le place, ori-ce alte mărfuri, numaĭ să nu cumpere vulpĭ și jderĭ și râșĭ, pentru că acestea vin în visteria mea. Iarășĭ și voĭ, daţi-mĭ cartea vóstră sub pecetia orașuluĭ, ca sa-mi umble ómenii slobod. Fie că pot neguţătorì la voĭ, fie că nu pot, eĭ să fie volnici sa plece cu marfa lor în țara domnuluĭ craiŭ, unde le place, măcar la Varadin. Și dacă cineva îșĭ lasă acolo marfa, măcar de ar rĕmânea o lună, măcar și maĭ mult, — când va venì, să fie volnic să-șĭ ia marfa, să facă cu ea ce scie; voĭ însă să nu-l bântuiţi pe el. Și să-mĭ trimiteţĭ acea carte de acum peste 25 de ḑile. Și Dumneḑeu sa vĕ bucure. Scris în cetatea Bucureștĭ, în luna Martie 6, în anul 6978, indictionul 3.

† Iω Radul voevod, [L. P.] cu mila lui Dumneḑeu domn.

Nr. 81.

Radul vodă cel Frumos scrie Brașovenilor ca să înnapoĭeze jupânițeĭ Prea, sora luĭ Dragomir vornicul și soție a jupânuluĭ Nan, averea ce lasase în mănile luĭ Chiver Paul.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 219. Pecetia ìn dos.

† Іѡ Раꙋлъ воевода и гнъ, пише гво-ми прїателе гва-ми, смцꙋ и пръгаре брашвки. И тꙋзи ви дава знати, како къга е тꙋзи била сестра жꙋпана Драгомира двоника, на има жꙋпаница Прѣа, ѡна е потавила нѣкои добитъ тꙋзи оу еднога члка, на има Киве

Паꙋль. Того ради, кърга е ѡведе и ꙋ мое ꙁемле и е ꙁа еии мои болѣриниѡ, ꙁа жꙋпаниѡ Паниѡ, та ви проси како добить да е са врати; ѡти аще не вратите, аꙁь ию оу пагꙋ неще ѡстави. И бь ви вели.

† Іѡ Раꙋ вивев, матіа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Прїателе гва-ми, сꙋцꙋ и пръгаре брашевски.

† Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor Brașovenĭ. Și aci vĕ daŭ à scire, că pe când a fost acolo sora jupânuluĭ Dragomir vornicul, anume jupânița Préa, ea a lăsat óre-care avere acolo la un om anume Chiver Paul. Drept aceea, de óre-ce este ea aicĭ în țara mea și este după un boer al meŭ, după jupânul Nanul, acum vĕ rog, ca averea să i se înnapoieze. Căcĭ dacă nu o vețĭ înnapoià, eŭ nu voiŭ lăsà pe dênsa în pagubă. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor brașovenĭ.

No. 82.

Radul vodă cel Frumos se plânge Brașovenilor că aŭ jefuit și alungat pe pribegiĭ din Țara-Românéscă carĭ fugiseră acolo din causa Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 245. Pecetia în dos.

† Іѡ Раꙋ воевоа и гнь, пише гво-ми мно ꙁравїе добримь прїiателе гва-ми, сꙋцꙋ и пръгаре ѿ Брашо. И тꙋꙁи ви проси гво-ми, како мои добри прїiателе, що нѣ би ꙁако дрꙋго, ѿ къда е Брашо, немои ꙋчините; ере аꙁь есмъ кралева слꙋга и слꙋжи крали и стои[1] корꙋне съ въсѣми слꙋгами, ере сꙋ въси слꙋги краливи, колици прибѣгꙋе ѿ влакꙋ ꙁемли ꙋ гво-ми. То ра сърга сꙋ дошли нѣкое прибѣ ꙋ гра гна-ми кралѣ и вашеи гво, а ви и сте ѡдрали и ꙋꙁе и сте кони, та и сте дали па ѡпе. Тоиꙁи ꙁако нѣ би дрꙋго, мака да би донели све иманию ꙋдрїщевꙋ и кони-мꙋ сви. Тои сꙋ прїбѣꙁи и слꙋгї гна-ми кралѣ и мо, да хте да слꙋже ꙁа[2] хртиiане и ꙁа ва, а ѿ Тꙋце, бѣжи; а ваше гва, що и батꙋете, нѣ ꙁако. Нꙋ ви моли, вратѣте и све до едно вллно, ере ако не вратите, хочꙋ жалова Ардѣкомꙋ воевое. И па ꙁа ѡни кони, що сте ꙋꙁели, да и давате ꙁа ѡце, а Лаюта е иꙁѣ ѡци, а кони есꙋ оу ва, та ми и вратите, ча се пада да сꙋ ꙋ мене. И па да ꙁнате, ꙁа ѡнои лю, що ми сꙋ оубили слꙋгꙋ, еще чꙋ жалова; та би било добрѣ, да ми се дава тоꙁи

[1] În loc de с(ве)тои. [2] La început a fost scris ѿ.

лю҃е или дꙋшегꙋбинꙋ, ерь нечꙋ ѡстави҃. И щ҆о ви рече҃ слꙋгꙋ г҃ва-ми Драча, его вѣрꙋете, ере сꙋ рѣчи г҃ва-ми; ино нѣ҃. И б҃ь ви ве҃ли.

† Іѡ҃ Ра҃ду вѡев҃, ма҃тїа б҃жіа г҃нь.

† Iω Radul voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și ĭată vĕ rógă domnia mea, ca pe buniĭ meĭ prietenĭ, fiind-că n'a fost altă lege, de când este Brașovul, să n'o facețĭ, căcĭ eŭ sunt sluga craĭuluĭ și slujesc craĭuluĭ și sfinteĭ coróne cu tóte slugile, pentru că sunt toțĭ slugĭ ale craĭuluĭ, aceĭa carĭ pribegesc din Țara-Românéscă la domnia mea. Drept aceea acum aŭ venit niște pribegĭ în cetatea domnuluĭ meŭ craĭuluĭ și a domnieĭ vóstre; voĭ însă i-ațĭ despuiat și le-ațĭ fost luat lor caiĭ; ĭar pe dênșiĭ i-ațĭ fost dat ĭarășĭ înnapoĭ. Acéstă lege n'a fost altă dată, măcar de-ar fi adus eĭ tótă averea luĭ Udriște și caiĭ luĭ toțĭ. Aceștia sunt pribegĭ și slugĭ ale domnuluĭ meŭ craĭuluĭ și ale mele, și vor ca să slujéscă pentru creștinĭ și pentru voĭ, ĭar de Turcĭ eĭ fug; ĭar domniile vóstre, că-ĭ bântuițĭ, nu este lege, ci vĕ rog, întórceți-le lor totul până într'un fir; căcĭ dacă nu le întórcețĭ, mĕ voiŭ jĕlui voevoduluĭ ardelenesc. Și ĭarășĭ, pentru aceĭ caĭ, ce ațĭ luat ca să-ĭ dațĭ pentru oĭ, apoĭ Laiotă a mâncat oile, iar caiĭ sunt la voĭ, și să mi-ĭ înnapoiațĭ, căcĭ se cade ca să fie la mine. Și ĭarășĭ, să scițĭ pentru aceĭ ómenĭ, carĭ mĭ-aŭ ucis sluga, încă am să mă jĕluesc, și ar fi bine ca să mi se dea aceĭ ómenĭ saŭ dușugubină, căcĭ nu voiŭ lăsà. Și ce vĕ va spune sluga domnieĭ mele Dracea, credeți-l pe el, căcĭ sunt cuvintele domnieĭ mele. Altfel nu este. Și Dumneḑeŭ sà vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 83.

Radul vodă cel Frumos către Sibienĭ că el a oprit pe ómeniĭ sêĭ de a mai trece acolo în țara Unguréscă din causa pagubelor ce Ghiurcău vameșul a făcut unor supușĭ aĭ sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Іѡ҃ Радꙋлъ воевода и г҃нь въсеи земли Ѹгровлахїискои. Пише г҃во-ми мно҃ здравїе прїателе҃ г҃ва-ми, пъргаро҃ ѿ Сиби҃. И ѡ се ви дава҃ ꙋ знанїе, поне҃ състави҃ мои лю҃е, како да не мине҃ тамо на Ѹгръскѵ землю, ни еди҃ чл҃къ, за ра҃ ми ѵчиниı Гюркъꙋ ваме҃ мно҃ пагꙋбꙋ люде҃ и безаконо, и ре҃ како да ми врати пагѵбѵ сиромахо҃ и да и҃ чини право. Тѣ҃ ра҃ си пꙋсти҃ чл҃ка къ немꙋ да ми врати пагѵбѵ люде҃ и да и҃ чини право, а ѿ помно҃ зло и пагѵбѵ и҃ ѵчини. Тѡ҃ ра҃ кто ще҃ хтети ѿ ва҃, да донде҃ слободно да тръгѵе ѵ Тръговище, кто щ҆о люби҃; а мои лю҃е ще҃ ѿпре҃ да не иде҃ тамо, докле ще дати б҃ь та се

ще привлижити гнь ни кра та му ще дати ѵ ζнанїе, сѫ нѥгово лїѥ е ζнанїе, или не? И бь ки вели.

† Іѡ Радꙋ воев, матїѥа бжїѥ гнь.

Adresa in dos: † Прїателе гва-ми, пъргаро ѿ Сиби.

† Iω Radul voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sanetate prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Sibiŭ. Și după acésta vĕ daŭ spre scire, ca am statorit ómeniĭ meĭ ca să nu trécă acolo in țara Unguréscă, nici-un om, cacĭ mi-aŭ facut Ghiurcău vameș multă pagubă ómenilor și făr-de-lege, și a ḑis ca are să-mĭ întórcă paguba supușilor și să le facă dreptate. Drept aceea trimisu-mi-am omul la dênsul ca să-mĭ întórcă paguba ómenilor și să le facă dreptate, iar el maĭ mult rău și pagubă lor le-a facut. Drept aceea cine va voi din voĭ, să vină slobod să târguĭască în Târgoviște, care ce-ĭ va place; ĭar pe ómeniĭ meĭ am să-ĭ opresc ca să nu vină acolo, pênĕ ce va da Dumneḑeŭ să se apropie domnul nostru craiul și-ĭ voiŭ da de scire, óre cu scirea luĭ este, aŭ nu? Și Dumneḑeu veselésca-vĕ.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Sibiŭ.

XIV.

Basarab vodă cel Bĕtrân (Laiotă) (1474—1476, 1477).

No. 84.

Basarab vodă (Laiotă) scrie Brașovenilor că pot umblà liber cu negoțul lor în Țara-Românéscă. Ștefan vodă (domnul Moldoveĭ) vine cu tóte oștile luĭ în ajutorul sêu; să trimiță și eĭ armată ca să stea împreună cu dînsul contra Turcilor și contra vrăjmașilor luĭ.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 64. Pecetia în față.

† Іѡ Басараб воивода и гнъ въсеи ζемли Ꙋгровлахїискои, пише гво-ми много ζдравие мои добрї приятеле и сꙋседо, пръгаро брашевки. И ѿ се дава ꙋ ζнанїе вашои мати, що ми сте порꙋчали по слꙋге гва-ми, по Фрънкꙋ и по вашега члка, по Фодо Паꙋ, добре раζꙋме вашои мати. Сего ра, варе како ви е би ζако ѿ дрꙋѕе стре, ꙋ тои ζако има стоꙗти и гво-ми; и єще мисли ꙋтвръдити, ако да бь; и паки или е кꙋпе, или бꙋди кои члкь ва[1], да ходи слободно по ζемли гва-ми, кꙋде и е драго, да кꙋчꙋе, и мака

[1] Scris d'asupra cu aceĭaș mână și aceĭaș cernélă.

да ви носи ꙁлате вѣне на главе си, еще да ходи слободно. И паки ми сте порȣчали и ꙁа ѡнȣи свадȣ що се ȣчини ȣ тои време; а ꙁа тои, що е, що се е ȣчинило, и минжло е, аꙁь не има поменȣти никъда; ере есȣ синове едномȣ члкȣ ȣ едиȣ хижȣ, та се свадае, и па се ȣмире та имае добръ живо, тако и аꙁь има дръжати къ ва правдȣ и добродѣте и ми до моеи съмрти, варе колико е више писано, на верȣ и дшȣ гва-ми, и на верȣ и дшȣ болѣро гва-ми, велици и мали. Тако и ви къ гво-ми дръжете правдȣ и приятество и помо; ѿ що можете, дайте ми, та ми пошлите юнаци само ȣ помо, и дайте и ѡрȣѧ, поне ако да бь, нещете имати стра ѿ Тȣрци, како до съга; нȣ ще бити инако работа, поне съга е ȣ гво-ми покли[с]ара брата ми Стефана воиводѣ, жȣпа Вȣпа логофе, та га е посла напре, а Стефа воивода иде съ въсѣми неговѣми воиске ȣ нашега помоща; тако и ви стоите ꙗко к на съ помо, ѿ що можете, да се браниимо ѿ Тȣрци и ѿ наши врамаши. И паки, ако имате послати къ гво-ми еще некоега члка съ вашими речи, а ви га пошлете, да доиде ȣ ми, и па да ѿтиде ȣ ми. И що иꙁрече къ ва слȣга гва-ми Фръкь и Бȣнѣ,[1] а ви да га верȣете, ере сȣ речи гва-ми истинии. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, [L. P.] мātїа бжїа гнь.

† Iω Basarab voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ prietenĭ și vecinĭ, pârgarilor brașovenĭ, și după aceĭa daŭ de scire Grațiosităţiĭ vóstre, că ce mĭ-ațĭ întocmit prin sluga domnieĭ mele, prin Francu, și prin omul vostru, prin Fodor Paul, bine am înțeles pe Grațiositatea vóstră. Drept aceea, vare-cum v'a fost legea de la ceĭalțĭ domnitorĭ, în acea lege am să staŭ și domnia mea; și încă gândesc a o întări, dacă va da Dumnedeŭ. Și ĭarăși, dacă este vr'un negustor, saŭ dacă va fi orĭ-care alt om al vostru, să umble slobod prin țara domnieĭ mele, orĭ unde lor li-ar place să târguéscă, și măcar de ar purta corónă de aur pe capul sĕŭ, încă să umble slobod. Și ĭarășĭ mĭ-ațĭ orînduit și despre acea sfadă ce s'a făcut în acel timp; apoĭ pentru aceea ce este, ce s'a făcut, a și trecut; eŭ n'am să pomenesc nicĭ o dată, căcĭ sunt fiiĭ unuĭ om într' o casă, și se sfădesc între dênșiĭ, și apoĭ ĭarășĭ se împăcĭuesc și aŭ traiŭ bun. Așa și eu am a ține către voĭ dreptatea, și binele și pacea pênă la mórtea mea, vare ce este maĭ sus scris, pe credința și pe sufletul domnieĭ mele, și pe credința și sufletul boerilor domnieĭ mele, marĭ și micĭ. Așijderea și voĭ către domnia mea, ținețĭ dreptate și prietenie, și ajutor din ce putețĭ dați-mĭ, și trimiteți-mĭ numai voĭnicĭ în ajutor; și dați-le lor arme, fiind-că, dacă va da Dumnedeŭ, nu vețĭ avea frică din partea Turcilor, ca pênă acum, ci alt-fel va fi lucrul. Căcĭ acum se află la domnia mea solul frateluĭ meŭ Ștefan voevod, jupânul Vulpaș logofĕtul; și el l-a trimis îna-

[1] и Бȣнѣ scris d'asupra rîndului.

inte; ĭar Ştefan voevoda vine cu tóte oştile sale în ajutorul nostru. Aşa şi voĭ staţĭ către noĭ în ajutor din ce puteţĭ, ca să ne apărăm de Turcĭ şi de vrăjmaşiĭ noştri. Şi ĭarăşĭ, dacă maĭ aveţĭ a trimite către domnia mea încă un om óre-care, cu vorbele vóstre, apoĭ voĭ trimiteţi-l ca să vie în pace, şi ĭarăşĭ să se ducă în pace. Şi ce va spune către voĭ sluga domnieĭ mele Frâncu şi Bunea, voĭ să-l credeţĭ, căcĭ sunt vorbele domnieĭ mele adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 85.

Februarie 8. Basarab Laiotă trimite sol la Braşovenĭ şi la Batori Ştefan pre Dimitrie Postelnicul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 35. Pecetia în dos.

† Мл҇тїѡ бж҇їѡ Їѡ҇ Басараба воевóда и҆ гн҇ь въсéн ꙁéмлн Ѹг'гровлахїнскон, пнше҇ гво-мн много ꙁдравїе нашїн҇ добрїн҇ сѹседо҇ н прнıателе҇, сѹ҇цѹ брашо҇скомѹ, н въсе҇ пргаро҇. Н ѡ҇ се҇ дава҇ ѹꙁнатн вашемѹ прнıате҇ствѹ, що нн сте пнсалн ѹ вáшон кннге н порѹчнлн по ваше҇ добре҇ чл҇кѹ, по Лорн҇цѹ, въсѐ добре и҆ по тъпкѹ раꙁѹме҇мо; тон сте похтéлн, како да послемо нашега добрà чл҇ка до Батръ Нщвана н д҇ ва҇, н на тон сте далн вéрѹ. Сего ра҇ послахмо нашега почътéнн'ога болѣрнна, жѹпана Днмнтра посте҇ннка, до Батръ Нщвана н до ва҇; сего ра҇ елнка нꙁрече҇ къ вашемѹ прнıате҇ствѹ, да ꙁнаете, е҆ре сѹ наше речн. Н бь҇ вн весел҇н. Пн҇ ф҇ . н҇ . дн҇ь.

† Їѡ҇ Бара҇ вѡев҇, мл҇тїа бж҇їеа гн҇ь.

Adresa în dos: † Нашн҇ добрїн҇ сѹседо҇ н прнıателе҇, сѹ҇цѹ брашо҇ском н въсе҇ пръгарѡ҇.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noştri bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ braşovén şi tutulor pârgarilor. Şi după aceea daŭ à scire prieteniei vóstre; ce ne-aţĭ scris în cartea vóstră şi ce aţĭ recomandat prin bunul vostru om, prin Lorinţ, totul bine şi cu amĕruntul am înţeles: acésta aţĭ poftit cum ca să trimitem pe un bun om al nostru la Batăr Iştvan şi la voĭ; şi pentru acésta aţĭ dat credinţă. Drept aceea am trimis pe cinstitul nostru boĭer, pe jupânul Dimitrie Postelnicul, la Batăr Iştvan şi la voĭ. Drept aceea câte va spune el prieteniei vóstre, să sciţĭ, că sunt vorbele nóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Februarie 8 ḑile.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ, domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ vecinĭ şi prietinĭ, judeţuluĭ braşovén şi tutulor pârgarilor.

No. 86.

Iunie 26. Basarab Laiotă către Brașovenĭ că s'a dus la Sultan și a făcut pace; le trimite ca sol pe Cârstian portar.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 60. Pecetia în faţă.

† Млⷮтиⷨѡ бжⷨїѡ Іѡ҃ Басарⷮа воива (sic), пишⷮе гвⷭо-ми миоⷮ ꙁⷣравїе приꙗтелⷨе гвⷭа-ми, сжⷣцꙋ ѿ Брашоⷡ и҆ . ві҃-ти прѣгарⷨо. И҆ ѡ҆ сⷨе дававⷨ ꙋ ꙁнание приꙗтествⷯꙋ-ви: беⷯ тои не може бити, нꙋ поидоⷯ ꙋ Тꙋцеⷯ ꙋ великога цр҃ѣ, та ꙋчиниⷯ миⷮ и добродетеⷯ, и҆ неволиⷯ се сжⷨ и҆ ꙁа вашꙋ дѡбродетеⷯ; тоⷮ раⷣ да се мии и ваⷨ добре; и҆ варе що и҆ꙁречеⷮ Кртїиа, потаⷮ гвⷭа-ми, къ прииатествⷯꙋ-ви, а҆ ви да верꙋете, е҆ре сꙋ наши речи. И Бъ҃ ви велиⷮ. Пи҃ ию҃ . кѕ.

† Іѡ҃ Барⷭа вwевⷣ, [L. P.] матїа бжїа гиь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevod, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ din Brașov și celor 12 pârgarĭ. Și după aceĭa daŭ de scire prieteniei vóstre, făr'-de aceea nu póte fi, ci am mers la Turcĭ, la marele Impĕrat, și am făcut pace și bine și m'am nevoit și pentru binele vostru. Drept aceea să vĕ pară și vouĕ bine. Și vare ce va spune Cârstian, portarul domnieĭ mele, către prietenia vóstră, apoĭ voĭ să credeţĭ, pentru că sunt cuvintele nóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie 26.

† Iω Basarab voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 87.

Basarab Laiotă se plânge Brașovenilor că a oprit pe un sol al sĕŭ, ceea-ce nu se face nicĭ la Turcĭ, la carĭ acum umblă liberĭ soliĭ luĭ Ștefan Vodă (domnul Moldoveĭ).

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 70. Pecetia în dos.

† Матїѡ бжїѡ Іѡ҃ Басараба воевода и҆ гиь въсеи ꙁемли ꙋгровлахїискои, пише гво-мї много ꙁдравїе добрїи приꙗтеле гва-ми, сжцꙋ брашоскомꙋ и всѣ прѣгаро. И по се дава ꙋ ꙁнанїе приꙗтествꙋ-ви: а҆ꙁь посла моега члка до ва, и съ мое члко посла и вашега члка; и ва чль има кеꙁѣши къда би, а ви моега члка нехтесте, да га ѿтавїнте, да прїиде къ гвꙋ-ми, нꙋ га сте ѿпрели; говорите, е҆ре га не пꙋщїа Батръ Нщва, да веде га не съ а҆ꙁь посла къ Батръ Нщванꙋ, нꙋ га съ посла къ ва, е҆ре не съ ꙁна ѡти е Батръ Нщва тꙋи; тако, по толе. 'А ви посласте вашега члка до мене та проснсте ѿ мене верꙋ, како да доиде е҆ди ва члкь, що га верꙋете, що би била ваша волѣ, да беседꙋе къ на, и паки да се врати къ ва, ꙁабавꙋ да не има. 'Аꙁь посла вашега члка и верꙋ мꙋ дадо,

ктѐ ке доитѝ да доиде съ мое чло, а грижꙋ ни єднꙋ да не има, нꙋ да се врати слобоно и забавꙋ да не има; и съга паки чла, що би било да беседꙋвамо съ ни, не сте послали, ни моега чла. Не зна кои є ѡвъи зако, та се не пꙋщаю покаисари; ѡвъи зако ни съ виде ѿ Тꙋрце, ни ѿ Лесе. И до гна кралѣ смо посилали лю, али ни покаисаре не задръжа, и по све земле, нигде се покаиса не дръжи. Тꙋрци, що сꙋ Тꙋрци, не сꙋ крщени, еще ходе съда къ ни покаисари Шефана воеводе, и не задръже и! Не зна, би що чините, моега чла дръжите; а къ мнѐ послáсте некое секерѣше; за тои єто съ посла и съга: ѡставете моега чла, и що хощете посла, би ми порꙋчете, или послете вашега чла: а ктѐ доиде, слобоно да се врати и забавꙋ да не има, на верꙋ нашꙋ и на дшꙋ нашꙋ. И бь би весели.

Adresa în dos: † Нашим добрим приıателе, сѫщи брашоскомꙋ и въсе пръгаро.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ brașovén și tutulor pârgarilor; și după acésta daŭ de scire prieteniei vóstre: eŭ am trimis pe omul meŭ la voĭ și cu omul meŭ am trimis și pe omul vostru. Și omul vostru are chezașĭ orĭ și când. Iar voĭ n'ațĭ voit să lăsațĭ pe omul meŭ să vie la domnia mea, ci l'ațĭ oprit; ḑicețĭ că nu-l lasă pe dênsul Batăr Iștvan. Veḑĭ că eu nu l'am trimis la Batăr Iștvan, ci l'am trimis la voĭ, căcĭ n'am sciut că este Batăr Iștvan acolo. Ast-fel în urmă, și voĭ ațĭ trimis pe omul vostru la mine și ațĭ cerut de la mine credință, ca să vie un om al vostru în care avețĭ încredere, ca să vorbéscă cu noĭ, care ar fi voința vóstră, și ĭarășĭ să se întórcă la voĭ, zăbavă să nu aĭbă. Eŭ am trimis pe omul vostru și ĭ-am dat credință că orĭ-cine va voi să vină, să vie cu omul meŭ și grijă nicĭ una să nu aĭbă, ci să se întórcă slobod și zăbavă să n'aĭbă. Și acum ĭarășĭ pe omul cu care era să vorbim cu el, nu l'ațĭ trimis, nicĭ pe omul meŭ. Nu sciŭ ce lege este aceea, că nu se dă drumul solilor; o așa lege nu am vĕḑut nicĭ la Turcĭ, nicĭ la Leșĭ. Și până la domnul craĭul noĭ am trimis ómenĭ, dar pe solĭ el n'a reținut, și prin tóte țĕrile nicăerĭ soliĭ nu se opresc. Turciĭ, că sunt Turcĭ nebotezațĭ, încă umblă acuma la dînșiĭ soliĭ luĭ Ștefan voevod și nu-ĭ rețin pe eĭ. Nu sciŭ ce facețĭ voĭ că oprițĭ pe omul meŭ; ĭar la mine ațĭ trimis niște sechereșĭ (căruțașĭ). Pentru aceea, ĭată am trimis și acum: lăsațĭ pe omul meŭ. Și ce voițĭ să trimitețĭ, voĭ rênduiți-mĭ, orĭ trimitețĭ pe omul vostru. Iar cine va veni, slobod să se întórcă, și zăbavă să nu aĭbă, pe credința nóstră și pe sufletul nostru. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietinĭ, județuluĭ brașovén și tutulor pârgarilor.

No. 88.

Basarab Laiotă către Brașovenĭ ca să nu ĭa vamă pentru scuturile și arcurile ce a trimis să-ĭ cumpere acolo sluga sa Proica.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 115. Pecetia în dos.

† Іѡ Басараба воивода и гнъ въсеи земли Ѹгровлахїискои, пише гво-ми мно здравїе нши добрїи прїателе, сѫцѹ и пръгаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ѹ знанїе вашемѹ прїателствѹ, а то си посла своега слѹг, имене Проика, да ми кѹпи и щитове и лъкове, и що годе ще требова гвѹ-ми, а ѡ да ми кѹпи. То ра, ви проси, ѹчинете волю гва-ми, да ми се вам (да ми се вама) не ѹзме. А паки волѣ вашемѹ прїатествѹ, що ви ще требѹвати ѿ мене, ѿ свега ви ще бити плъна. И бъ да ви ѹмножи лета.

† Іѡ Бара вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нши добрїи прїателе, сѫцѹ и пръгаро ѿ Брашовъ.

† Iω Basaraba voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și după aceea daŭ de șcire prieteniei vóstre, că am trimis pe sluga nóstră, anume Proica, ca să-mĭ cumpere și scuturĭ și arcurĭ, și ce-mĭ va trebui domnieĭ mele, apoĭ el să-mĭ cumpere. Drept aceea, vĕ rog, faceți-mĭ voința domnieĭ mele, ca mie să nu mi se ĭa vamă. Și ĭarășĭ voința prieteniei vóstre, ce vețĭ pofti de la mine, în tot vĕ va fi împlinită. Și Dumnedeŭ să vĕ înmulțéscă aniĭ.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 89.

Basarab Laiotă se plânge Brașovenilor că părcălabiĭ din Bran aŭ jefuit pe Nécșul și Ilie, luându-le 200 de bogăsiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 53. Pecetia în dos.

† Іѡ Басара воивода и гнь, пише гво-ми много здравие приятеле гва-ми, сѫцѹ и пръгаро ѿ Брашо. И w се ви дава ѹзнати, какѫ тъме и добродѣте да бѹде мегю на; а то како сте ѹзели на ваши главе, како добитѫ сези сиромахо, да не загине, а wни сѹ пошли на Бра, а паркалаби ѿ Бра wни сѹ станѹли та и сѹ ѹзели .с. богасїи. Тако ви говори, да се врати пагѹба, що има wвизи сиромаси Нѣшѹлѹ и Ілїе, да немае па-

гȣбȣ, ѡти да ꙁнаете, ере гво-ми неще и ѡставити ȣ пагȣбȣ; а инако неще бити. И бь ви вели.

† Іѡ Бара воев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле гва-ми (гва-ми), сѫцȣ и пръгаро ѡ Брашо.

† Iω Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și despre acésta vĕ daŭ à scire: ce fel de tocmélă și bine să fie între noĭ? Căcĭ cum ațĭ luat pe capetele vóstre ca averea acelor supușĭ să nu se pĭardă, apoĭ eĭ aŭ plecat la Bran, ĭar părcălabiĭ din Bran, eĭ s'aŭ sculat și le-aŭ luat 200 de bogăsiĭ (scurteicĭ). Așa vĕ grăesc să se înnapoeze paguba, ce aŭ aceĭ supușĭ Nécșul și Ilie, pentru ca să nu aĭbă pagubă, fiind-că să scițĭ, că domnia mea nu voiŭ lăsa pe dênșiĭ în pagubă. Iar alt-fel nu va fi. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ-mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 90.

Basarab Laiotă trimite în solie la Brașovenĭ pe jupân Horga.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 56. Pecetia în dos.

† Іѡ Басара воивода и гнь, пише гво-ми мно ꙁравие мои добри приꙗтеле, сѫцȣ и пръгаро ѡ Браше. И ѡ се дава ȣ ꙁнанїе приꙗтествȣ-ви, како посла къ вашои млти нашега верннога болѣрина, жȣпа (sic) Хорга, та варе елика иꙁрече къ вашои млти, а ви да га верȣете, како да бїмо говорили ȣсто къ ȣстȣ; а ино нѣ. И бь ви вели.

† Іѡ Бара воев, млтїа бжїа гнь.

Adresa in dos: † Нашї добри приꙗтеле, сѫцȣ и пръгаро ѡ Брашо.

† Iω Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și după aceea daŭ de școire prieteniei vóstre, cum că am trimis către Grațiositatea vóstră pe al nostru credincĭos boĭer, pe jupânul Horga, și vare-câte va spune către Grațiositatea vóstră, apoĭ voĭ să-l credețĭ pe el, ca și cum am fi grăit gură în gură. Și altfel nu este. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 91.

Basarab Laiotă trimite în solie la Brașovenĭ pe Badea Vornicul și Drăghicĭ Spătarul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 123. Pecetia în dos.

† Іѡ Бара воевода и гнь въсеи земли Ѹгровлахїискои, пише гво-мї сѫцꙋ и пръгаро ѿ Брашо, мно здравїе, како мои добри прїателе. И ѡ се дава ꙋ знанїе прїатествꙋ-ви, ере тꙋи посламо наши верни и препочтени болѣри до прїатество-ви, жꙋпа Бадѣ ворни, и жꙋпа Драги спата; та варе елика изрекꙋ къ прїатествꙋ-ви, ви да верꙋете, ере сꙋ наши рѣчи истини, како то бимо сами говорили. И Бь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прїателе гва-ми, сѫцꙋ и пръгаре ѿ Брашо.

† Iω Basarab voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea județuluĭ și pârgarilor din Brașov multă sănătate, ca unor bunĭ prietenĭ aĭ meĭ. Și după aceea, daŭ de șcire prieteniei vóstre, că acolo am trimis pe aĭ noștri credincĭoșĭ și prea cinstițĭ boerĭ la prietenia vóstră, pe jupânul Badea vornicul și pe jupânul Drăghicĭ spătarul, și vare câte vor spune eĭ către prietenia vóstră, voĭ să credețĭ, pentru că sunt cuvintele nóstre adevărate, ca și când înși-ne am fi vorbit. Și Dumneḑeŭ să vě bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 92.

Târgoviște, 1475 iulie 11. Basarab vodă, fiul luĭ Dan vodă, întăresce Brașovenilor privilegiile din ḑilele părinteluĭ sêŭ Dan și ale celor-alțĭ predecessorĭ aĭ sêĭ.

Orig. pergament, Arch. Brașov. no. 769. Pecetia atârnată.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Басараба воевода и гнь въсеи земли Ѹгрѡвлахїискои, сн Дана великаа воеводе, ево азь съ помоцїю бжїю дава въсе Брашѡвѣнѡ и въсеи вашои държавꙋ ми и клевꙋ, како да ви държи въ правдꙋ по староми законꙋ, како е би и при дни родителю гва-ми, Дана воевода, и како е би и при дрꙋзе старе гпре, како да ходи ваше

лю̃е слобо̃дни и добро̃вони по въсеи земли гв̃а-мї, да се хранѝ и да кꙋчꙋю, како е вн и при дрꙋзе гпре. И варе кто ѿ ваше лю хте имати некою работꙋ или некою неволю ꙋ землю гва-ми,[1] а ѿ да прїидє къ гво-ми, а гво-ми да и ꙋчини правдꙋ по законꙋ правомꙋ. И за работꙋ Тꙋрце, еще да ви држи ми въ-правдж; а ако прїиде некое ꙋсило, тои бь да не да, и не можемо стати пре ни, а гво-ми да ви да ꙋ знанїе, да знаете, како да[2] се пазите. А потω се клъни на верꙋ и дшꙋ гва-ми и на верꙋ и дшꙋ болѣро гва-ми въсе, и старе и младе; и варе кто не хте држати верꙋ въ правдꙋ, да мꙋ ꙋбїе гь бь зде тѣлω, а въ бжщаго вѣцѣ дшеж, и да мꙋ е съпостатница прѣчта бжїа мти на страшнω сждище, и да е съпричьстни съ Їꙋдож и съ ние Їꙋдеи, иже възъпише на га ба нашего и рѣше: кръ е на на и на чедѣ и, еже е и бжде въ вѣкы, амїнь. Пи въ Трговищ, їю . аі ., в лѣ ҂ѕцпг.

† Їω Басара вωев, (L. P. atârnate) млтїа бжїеа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, fiul luĭ Dan, mareluĭ voevod, ĭacă eŭ cu ajutorul luĭ Dumneḑeŭ daŭ tutulor Brașovenilor și întreguluĭ vostru ținut pace și jurământ, cum că vĕ voiŭ ține în dreptate după legea veche, cum a fost și în ḑilele părinteluĭ domnieĭ mele Dan voevod, și cum a fost și sub alțĭ domnitorĭ vechĭ: cum ca să umble ómeniĭ voștri slobozĭ și de bună voe prin tótă țara domnieĭ mele, să se hrănéscă și să neguțătoréscă, cum a fost și sub alțĭ domnitorĭ. Și vare cine din ómeniĭ voștri va avea vr'o afacere orĭ vr'o nevoe în țara domnieĭ mele, apoĭ el să vie la domnia mea, ĭar domnia mea le va face dreptate, după legea dréptă. Și pentru afacerea Turcilor, încă să vĕ țin pace în dreptate. Iar dacă va veni vr'o siluire, să nu dea Dumneḑeŭ, și nu vom putea stà înnaintea lor, atuncĭ domnia mea să vĕ daŭ de șcire, ca să scițĭ cum să vĕ pădițĭ. Și apoĭ, jurăm pe credința și pe sufletul domnieĭ mele și pe credința și pe sufletul boerilor domnieĭ mele tutulor, și bătrânĭ și tinerĭ; și vare cine nu va ține credința pe dreptate, pe acela să-l ucidă Domnul Dumneḑeŭ aci cu trupul, ĭar în vécul viitor cu sufletul, și să-ĭ fie protivnică prea curata Maĭcă a Domnuluĭ la judecata cea strașnică, și să fie părtaș cu Iuda, și cu aceĭ Iudeĭ, carĭ aŭ strigat asupra Domnuluĭ Dumneḑeuluĭ nostru și aŭ zis: «sângele luĭ asupra nóstră și asupra copiilor lor», ceea-ce este și va fi în vecĭ, amin. Scris în Târgoviște, Iulie 11, în anul 6983.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

[1] ꙋ землю гва-ми scris maĭ mĕrunt pe d'asupra. [2] Idem.

No. 93.

Februarie 1. — Basarab Laiotă trimite în solie la Brașovenĭ pe Tudor și pe Negre vistierul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 54. Pecetia în dos.

† Млⷭтїюⷨ бжїюⷨ Iѡ҃ Басараба воевода и гⷭнь земли Угг҆ровлахїискои, пишемо до нашеⷯ добрїи родителеⷯ и прїателеⷯ, сѫцꙋ брашоⷥскомꙋ и въсеⷨ пръгароⷨ, много здравїе. И по сеⷨ давамо ꙋ знанїе гⷭвꙋ-ви: тꙋи посламо нашеⷯ верниⷯ и почътенниⷯ болѧреⷯ, жꙋпана Тꙋдора и жꙋпана Негре вистїара, съ речми що ми сꙋ требовали беседити къ вашемꙋ гⷭвꙋ. Сего раⷣ що изрекꙋ, да верꙋеⷮ све до едне речи, ваше гⷭво, ере смо и ми тои наꙋчили беседити. И тои ви просиⷨ, що се беседиⷮ мегю нами, да бꙋдеⷮ стаменито. И бь да ꙋмножиⷮ лѣта гⷭвꙋ-ви. Пиⷭ ф҃ .а҃.

† Iѡ҃ Бараⷭⷡ воев, млⷭтїа бжїа гⷭнь.

Adresa în dos: † Нашиⷨ роⷣтелеⷨ и прїателеⷨ, сѫцꙋ и пръгароⷨ брашоⷡскиⷨ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn al țăriĭ Ungrovlahice, scriem către aĭ noștri bunĭ părințĭ și prietenĭ, județuluĭ brașovén și tutulor pârgarilor, multă sănătate. Și după acésta, dăm de șcire domnieĭ vóstre: acolo am trimis pe credincĭoșiĭ și cinstițiĭ noștri boerĭ, pe jupânul Tudor și pe jupânul Negre vistierul, cu vorbele ce-mĭ eraŭ de folos a le taĭnui către domnia vóstră. Drept aceea, ce vor spune, — domnia-vóstră să credețĭ totul până într'un cuvênt, pentru că noĭ ĭ-am învĕțat acésta pe dênșiĭ să vorbéscă. Și acésta vĕ rog, ce se vorbește între noĭ, să fie hotărât. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Scris Februarie 1.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri părințĭ și prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor brașovenĭ.

No. 94.

Basarab Laiotă către Brașovenĭ ca să îndemne pre pribegĭ a veni pe la casele lor, ĭar ceĭ carĭ nu vor voi să vină să fie alungațĭ de acolo, căcĭ Brașoveniĭ sciŭ cît răŭ ĭ-aŭ făcut aceĭ pribegĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 57. Pecetia în dos.

† Iѡ҃ Басараба воевода и гⷭнь, пишеⷨ до нашеⷯ добреⷯ прїателеⷯ, сѫдцꙋ брашоⷡскомꙋ и въсеⷨ пръгароⷨ, много здравїе. И по сеⷨ, наши добри прїателїе, гледанте за тизи превези, що сꙋ мегю вами, та иⷨ рецете, да доидꙋⷮ на комати-си, кто е има; кто ли не има, ѡⷮ

ще слꙋжити, ми щемо га милова. А кои не ꙋзхоте доити, ви и рецете, да иде къ гнꙋ кралю, или кꙋде знаю, а тꙋи да не седе, ере седеки тꙋи, знаете колико ми сꙋ зло ꙋчинили, та и съ много тръпе. Та гледаите ваше гво за тои; ере азь се наде, яко на ва. И бь ви весели.

† Iѡ Бара вѡев, милтiа бжiа гнь.

Adresa în dos: † До наши[1] приятели, сжцꙋ Брашовꙋ и пръгаро Брашовꙋ.

† Iω Basaraba voevoda şi domn, scriem către aĭ noştri bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ braşovén şi tutulor pârgarilor, multă sănătate. Şi după acésta, buniĭ noştri prietenĭ, cataţĭ de aceĭ pribegĭ, carĭ sunt printre voĭ, şi spuneţi-le ca să vină la bucatele lor, ce aŭ avut; cine n'a avut, el are să slujéscă, noĭ îl vom milui. Iar ceĭ carĭ nu vor voi să vină, voĭ spuneţi-le lor să se ducă la domnul craĭul, saŭ unde vor sci, iar acolo să nu şéḑă, căcĭ şeḑênd acolo, şciţĭ cât rĕŭ mi-aŭ făcut mie, şi pe eĭ mult ĭ-am răbdat. Şi băgaţĭ de sémă domnia-vóstră pentru aceea; căcĭ eŭ tare mĕ bizuĭ pe voĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri prietenĭ, judeţuluĭ Braşovuluĭ şi pârgarilor Braşovuluĭ.

No. 95.

Basarab Laiotă scrie Braşovenilor că în Bucurescĭ a sosit un negustor turc, prietin al sêŭ, şi că décă cineva are ceva să cumpere, să trimiţă pe un om a face tocmélă cu Turcul la Bucurescĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 61. Pecetia în faţă.

† Iѡ Басарава воивода и гнъ въсеи земли оуггрѡвлахиискои, пiше гво-ми мно здравiе добрии прiятеле гва-ми, пръгаре ѿ Брашо. И по се дава оу знатiе прiятествꙋ-вï, како тꙋка посла члвка гва-ми до вашои приятествꙋ, поне е дошж еди кꙋпж тꙋрчи съ добрꙋ кꙋплю и[2] много, та е еди добръ приятe гва-ми, лихо е прия прiятe гва-ми. Тако дава ꙋ знанiе прiятествꙋ-вï, варе кои има ѿ вашои приятествꙋ кꙋплю, а ѿ да сï пꙋсти члвка та да се ꙋцени и да се ꙋтжкми съ тꙋрчина, ꙋ грaꙋ ꙋ Бꙋкꙋрещï, како мꙋ ще вïтï волѣ. И за тои да доиде слобѡно, да се ꙋтжми, и пaки да си доиде к вашои мтï слобоно; и ѿ гво-ми да се не грижи ница, на верꙋ и дшꙋ гва-ми. Ино да нѣ. И бъ вели.

† Iѡ Бара вwев, [L. P.] милтïа бжïа гнь.

[1] În original: наше. [2] În loc de и.

† Iω Basaraba voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, pârgărilor din Brașov. Și după acésta daŭ de șcire prieteniei vóstre, că acolo am trimis pe omul domnieĭ mele, către prietenia vóstră; pentru că a sosit un negustor turc cu marfă bună și multă, și este un bun prieten al domnieĭ mele, ba cel maĭ bun prieten al domnieĭ mele. Astfel daŭ de șcire prietenieĭ vóstre: vare cine dintre prietenia vóstră va avea să cumpere, apoĭ el să-șĭ trimétă omul, ca să prețuiască și să se tocméscă cu Turcul în cetate la Bucureștĭ, cum îĭ va fi voĭa. Și pentru aceea să vie slobod, să se tocméscă, și ĭarășĭ să vină la Grațiositatea vóstră slobod. Și despre domnia mea să nu se îngrijéscă de nimic, pe credința și pe sufletul domnieĭ mele. Altfel să nu fie. Și Dumneḑeŭ să bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 96.

Basarab Laiotă către Brașovenĭ ca să-l scutéscă de vamă pentru niște fer și niște arme ce a trimis pre Bucur și pre Cernat ca să-ĭ cumpere. Amerință pe Brașovenĭ că va oprí de a trece la eĭ orĭ-ce marfă, dacă dînșiĭ vor continuà să opréscă exportul feruluĭ, armelor etc.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 62. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Басараба воивоа и гнь, пише гво-ми мно ӡравие пъргаро брашѡски и вамешꙋ, и по се ви дава ꙋ ӡнание, поне тꙋка посла людие гва-ми, Бꙋкꙋра и Чръната, да ми иӡваде некое железо и некое ѡрꙋжие гва-ми; те ради ви дава ꙋ ӡнание, ере е моꙗ кꙋпла, тако ӡа ради вамꙋ да и не теглн нехто, поне ӡнате добре, ере до съга вама не ми се ꙋӡела. Па ми се плакаше наши людие, ере и не давате ни железо ни ѡрꙋжие, нища, да иӡваде ѡ ва; да какъвъ ми да бꙋде по междꙋ нами? Аӡъ дръжи ми и варе колико кꙋпла се находи ꙋ нашїѡ иӡемле, или е рнба, или восъ, или бꙋди що е, и па и тꙋска кꙋпла, сва доходи скроӡе нашꙋ ӡемлю, и нища се ѡ ва не ӡадръжа, нꙋ све доходи ꙋ вашꙋ рꙋкꙋ. Те ради сокотете, ере се находи доста железо и ꙋ Тꙋръце, и по ефтино, та щемо кꙋпова; а па що доходи кꙋпла ѡ наше ӡемле, аӡъ ѡще ке ѡпре. Тако сокотете по доб(р)е[1] да живꙋемо, и да бꙋде и ва по добре и полъсно; и бь ви весели.

† Іѡ Бара вwев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле гва-ми, пръгаро брашѡски и вамешꙋ.

[1] În original: добе.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate pârgarilor brașovenĭ și vameșuluĭ. Și după acésta, vĕ daŭ de șcire, că acolo am trimis pe ómeniĭ domnieĭ mele, pe Bucur și pe Cernat, ca să-mĭ scóță niște fĭer și niște arme ale domnieĭ mele. Pentru aceea vĕ daŭ de șcire, că este cumpărătura mea, astfel în privința vămeĭ să nu-ĭ apuce nimenĭ, căcĭ șcițĭ bine, că până acum vamă nu mi s'a luat. Iarășĭ, mi s'aŭ plâns ómeniĭ noștri, că nu le dațĭ lor nicĭ fĭerul, nicĭ armele, nimica ca să scóță dela voĭ. Da, ce fel de pace să fie între noi? Eŭ țin pacea, și vare câtă marfă se află în țara nóstră, fie pește, fie céră, saŭ fie orĭ ce-ar fi, și chiar și marfă turcéscă, tótă trece prin țara nóstră, și nimic dela voĭ nu se reține, ci totul ajunge în mânele vóstre. Pentru aceea socotițĭ, că se găsește destul fĭer și la Turcĭ, și maĭ eftin, și-l vom cumpără. Și ĭarășĭ ce marfă vine (acolo) din țara nóstră, eŭ voiŭ opri-o. Astfel socotițĭ să trăim maĭ bine, și să vĕ fie și voue maĭ bine și maĭ ușor. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa in dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor brașovenĭ și vameșuluĭ.

No. 97.

Basarab Laiotă rógă pe Brașovenĭ ca să petrécă cu cinste pe popa Costea, căcĭ domnul voesce a-l pune la o biserică în Țara-Românéscă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 43. Pecetia în dos.

† Млтию бжїю Їѡ Басараба воевода и гнь, пише гво-ми мно зравие прѣателе гва-ми, пъгаро брашовски. И по се ви дава у знание за-ра попа Костѣ, како е чловекь на и послужи е гву-ми; тако хоще, да га постави у едну цркву ко гва-ми, да га храни и да га милує, ере е на чловекь и служи е гву-ми ѿ много време; те ради ви моли, како мои добри прѣатее, да га ѿпроводите лепо и почтно, како едного чловека добра, за-ра нашу волю, ере ви моли, как-оно мои прѣателие. И бь ви весели.

† Їѡ Басараба воевода, милостїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прѣателе гва-ми, пъгаро брашовски.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor brașovenĭ. Și după acésta vĕ daŭ spre șcire despre popa Costea, că este omul nostru și mi-a slujit domnieĭ mele; astfel vréŭ să-l pun la o biserică pe lângă domnia mea, să-l hrănesc și să-l miluesc, pentru că este omul nostru și a slujit domnieĭ mele de multă vreme. De

aceea vĕ rog, ca pe niște buni prieteni aĭ meĭ, ca să-l petreceţĭ frumos și cu cinste, ca pe un om bun, pentru voinţa nóstră, căcĭ vĕ rog ca pe niște prietenĭ aĭ meĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor brașovenĭ.

No. 98.

Basarab Laiotă se plânge Brașovenilor de ostilităţile lor, pe când dênsul trăesce bine cu regele și cu Sibieniĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 69. Pecetia în dos.

† Іѡ Басараба воевода и гнь, пише гво-ми мно здравїе прїѧтеле гва-ми, пръгаре ѿ Брашов. И ѡ се ви дава ꙋ знанїе, варе що ми сте порꙋчили и послали ми сте книга кралева и ваша за работꙋ Ѡпревꙋ, азь ви разꙋме; ꙋ то ви знаете, како смо говорили и како смо клели, како да живꙋемо; а азь види, ере нища не дръжите ѡ тези работе; ꙋ то ви знаете, како чините. Азь съ въсе земле гна кралıа живꙋе добре, и съ Сибинѣни, що сꙋ добри[1] люе, азь живꙋе, како добри сꙋседи, а съ ва азь незна, ере види дота непрадꙋ ѿ ва. Що чините, тако ви знаете ꙋ то. И бь ви вели.

† Іѡ Басараба воевод, милостїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прїѧтеле гва-ми, пръгаре ѿ Брашов.

† Iω Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov; și după aceĭa vĕ daŭ de șcire, că vare ce mi-aţĭ orênduit și mi-aţĭ trimis cartea crăĭască și a vóstră în afacerea luĭ Oprea, eŭ v'am înţeles; întru aceea voĭ sciţĭ, cum am vorbit noĭ și cum ne-am jurat, cum să trăim. Iar eŭ vĕ vĕd, că nimica nu ţineţĭ dintr' aceste lucrurĭ. Întru aceea voĭ sciţĭ cum faceţĭ. Eŭ cu tótă ţara domnuluĭ craĭuluĭ trăesc bine; și cu Sibieniĭ, carĭ sunt ómenĭ bunĭ, eŭ trăesc ca bunĭ vecinĭ. Iar cu voĭ eŭ nu șciŭ, căcĭ vĕd destulă nedreptate de la voĭ. Ce faceţĭ, apoĭ voĭ să șciţĭ despre acésta. Și Dumnedeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov.

[1] După до s'a scris din eróre д și apoĭ s'a șters cu degetul.

No. 99.

Basarab Laiotă se plânge Braşovenilor că eĭ iĭ opresc scuturile, arcele, fĭerul şi orĭce armă şi tóte mărfurile.

Orig. hârtie, Acad. Română $\frac{204}{XXI}$. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тїю бжⷭ҇їю Iѡ҃ Басараба воивоⷣа и гⷭ҇нь, пишеⷮ гⷭ҇во-ми мноⷢ ѕравие добри прїатеⷧ҇е гⷭ҇ва-ми[1] пꙋгароⷨ҇ брашѡвсⷦ҇и. И по сеⷨ дава ꙋ ѕнание прїатествꙋ-ви, како ѕа работꙋ, що направи азъ съ вами и що говори ѿ прежде и що клемо, азъ такои дръжи и на тои стоиⷨ, ѿ толе и до съга. И такои дръжи, ере е една ѕелѣ како и дрꙋга; иваре колико кꙋпль доходи ѿ тꙋскои ѕеⷨле ꙋ нашꙋ ѕемлю, или пипе, или свила, или бꙋди коиа кꙋпль, а ми нища не ѡпирамо и не ѕадръжамо ѿ ва, анꙋ све доходи ꙋ вашꙋ рꙋкꙋ; и потоⷨ и ꙋ нашѡи ѕемле, варе е риба, варе е восъ, варе що е, нища се не ѕадръжа ѿ ва; ѕа-ра що смо говорили и що смо клели, азъ такои дръжи и на тои стои до съга. А ва неѕна, како ви е работа, та ѡпирате и щитове и лжкове, и железо, и сва ѡрꙋжиꙗ и све кꙋпле. Неѕна що чините и що лахате; разъмирицꙋ ли кете да ꙋчините? Що ли мислите, неѕна. Те ра, ако може бити, како сте клели и како сте говорили, а ѡно да бꙋде. Ако ли мислите некако инако да ꙋчините, ви ѕнате ѕа тои що чините, и на дайте ꙋ ѕнание, да ѕнамо и ми како щемо ꙋчини. Ако ли мислите, да бꙋде живо по междꙋ нами, и речи, що смо говорили и клели, ми да и дръжимо и да живꙋемо како добри людие и сꙋсее, и людие да се хране воно и слобоно. И пото, ѡвъи члвкь на, по именꙋ Дꙋмитрꙋ ѿ града, а ѿ си е ꙋцени некои щитове и да е равꙋнꙋ; пото а то си е пꙋсти своега члвка, наиме Костадинь; тако да га ѡслободите да си изваді тиѕи щитове слобоно, варе колико хте бити; ако ли такои не ѡслободите, а азъ да ѕна, и ви да ѕнате. И бь ви весели.

† Iѡ Бара воев, милатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прїателе гⷭ҇ва-ми, пꙋгаро брашѡвски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, pârgarilor braşovenĭ. Şi după acestea daŭ în şcire prieteniilor vóstre, cum că pentru lucru ce am făcut eŭ cu voĭ, şi ce am vorbit de maĭ 'nainte şi ce ne-am jurat, eŭ aşa ţin şi întru aceea staŭ de atuncĭ şi până acum. Şi aşa ţin, că este o ţară ca şi alta; şi vare câtă marfă soseşte din ţara turcéscă în ţara nóstră, saŭ piper, saŭ mătase, saŭ orice marfă ar fi, apoĭ noĭ nimic nu oprim şi nu reţinem dela voĭ, ci totul vine în mâna

[1] Scris d'asupra.

vóstră; și după aceea, și în țara nóstră, vare-că este peşte, vare-că e céră, vare-ce este, nimic nu se reține dela voĭ; pentru ceea-ce am vorbit și ceea-ce am jurat, eŭ așa țin și întru aceea staŭ până acum. Apoĭ vouĕ nu şciu, cum vĕ este lucrul, de oprițĭ și scuturile și arcele, și fĭerul, și orĭce armă și tóte mărfurile. Nu şciŭ ce facețĭ și ce cătațĭ, răzmiriță óre vrețĭ să facețĭ? Ce gândițĭ óre, nu şciŭ. Drept aceea dacă póte fi, precum ațĭ jurat și precum ațĭ vorbit, apoĭ aceea să fie. Dacă însă gândițĭ óre-cum altfel să facețĭ, voĭ şcițĭ de ceea-ce facețĭ, și nouĕ dați-ne de şcire, ca să şcim și noĭ cum vom face. Iar dacă gândițĭ ca să fie traiŭ între noĭ, (atuncĭ) și cuvintele ce am vorbit și jurat, noĭ să le ținem și să trăim ca ómenĭ bunĭ și vecinĭ, și ómeniĭ să se hrănéscă în voĭe și slobod. Și după aceea, acel om al nostru, pe nume Dumitru din cetate, apoĭ acela șĭ-a tocmit niște scuturĭ și a dat arvună; după aceea și el șĭ-a trimis omul sĕŭ, pe nume Costandin; pe acesta să-I lăsațĭ să-șĭ scótă acele scuturĭ slobod, orĭ-câte ar fi; dar dacă pe acesta nu slobozițĭ, apoĭ eŭ să şciŭ, și voĭ să şcițĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa in dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor brașovenĭ.

XV.

Vlad vodă Țepeș în a doŭa domnie (1476).

No. 100.

Brașov, 1476 octombrie 7. Privilegiul vamal al luĭ Vlad vodă Țepeș pentru Brașovenĭ, reînoind legea veche de la marele Mircea vodă.

Orig. pergament, Arch. Brașov. no. 773. Pecetia atârnată.

† Въ хѣ бѣ благѡвѣрни и хртѡлюбыви Іѡ Вла воевода, бжїеѧ матїѧ и гнь въсеи земли Оугрѡвлахїискои, дава гво-ми сїе повелѣ(велѣ)ние гва-ми прѣпочетани и вѣрни и добри приꙗтеле гва-ми, сжцѹ и . вї . пръгаре и дрѹѕе въсѣ граданѡ ѿ велики гра Брашѡвѹ, и въсе мои добрии приꙗтеле ѿ въсѣкои земли Бръсе, велицѣже и мали, ꙗкѡ да и е по старѡмѹ законѹ, какѡ е било и оу пръни дни, ещеже ѿ велики Мирча воевода даже и до дни родителѣ гва великаго Вла воевода, и пото и оу дни гва-ми. Тази е ѻрнса гво-ми и ѿ съга напрѣ бити на тѡ старо законѹ, како по-мно ѿ съга напрѣ скала що е била, да не бѫде ни оу едно мѣстѣ по земли гва, нѹ да е слободе въсѣки чл̃кь и воле търговати, и кѹповати и продавати, бе скалѹ. И па за работѹ восъкѹ еще е ѡстави гво-ми, ꙗко да сѹ слобѡни, да кѹпѹе по въсе тръгове и по въсѣ хора и на въсекѡ

мѣстѣ по ꙁемли гва-ми, како е било и прѣже стари ꙁако и е било и оу дни гва-ми, такои да е и ѿ сьга на прѣ, до живота гва-ми, како да кѹпчѹе слобѡдно ѿ въсѣ, що и бѹде трѣбѣ и волѣ. А па ꙁа вамѹ-си, како е би стари ꙁако и оу дни гва-ми прѣже, таꙁи да е и сьга, и па и ѿ сьга на прѣ, или по тръгове ѹ ꙁемли гва-ми, или по планиски вама, да плати права вама, како сѹ платили и први, и па и оу дни гва-ми. А по выше нихто да и не смѣе дигнѹтї вами, или батовати, ни пръкала вараки, ни двоиници, ни вамеши ѿ вара, ни вамеши, що сѹ по планиски вама, ни по Дѹнавѹ, ни инь нито ѿ правителе или ѿ слѹга гво-ми, поне варе кто и хоче раꙁорити стари ꙁако та и те ѹꙁети пови ѿ тога, що е писано оу книгѹ-вѹ гва-ми, тоꙁи чкь велико ꙁло и ѡгїю има прїати ѿ гва-ми. Ино неще бити, по ѡриꙁмо гва-ми. Пис ѿ .ꙁ. днь, оу велики гра Брашо, в лѣ ҂ѕ.ц.пе. темелиа .д.

† Іѡ Вла вѡево, [L. P. atârn.] мті бжїеа гнь.

† Întru Christos Dumneḍeŭ binecredincĭosul și de Christos ĭubitorul, Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ și domn a tótă țara Ungrovlahică, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele prea cinstiților și credincĭoșilor și bunilor prieteni aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ și tutulor celor-l-alțĭ cetățenĭ din marea cetate a Brașovuluĭ, și tutulor bunilor meĭ prietenĭ din tótă țara Bârseĭ, marĭ și micĭ, ca să le fie lor după legea veche, cum a fost și în ḍilele de maĭ înnainte, încă de la marele Mircea voevod, chĭar și până în ḍilele părinteluĭ domnieĭ mele, ale mareluĭ Vlad voevod, și apoĭ și în ḍilele domnieĭ mele. Astfel a poruncit domnia mea și de acum înnainte să fie după acea lege veche: cum maĭ mult de aci înnainte scala ce a fost, să nu fie în nicĭ un loc prin țara domnieĭ, ci să fie slobod fie-care om, și volnic ca să târguĭască, și să cumpere și șă vînḍă fără scală. Și ĭarășĭ, în afacerea cereĭ, încă a lăsat domnia mea ca să fie slobodḍĭ să cumpere prin tóte târgurile și prin tóte satele și prin orĭ-ce loc în țara domnieĭ mele, cum a fost și maĭ înnainte legea veche, și aŭ fost și în ḍilele domnieĭ mele, tot așa să fie și de acum înnainte, până la sfîrșitul viețiĭ domnieĭ mele, ca să cumpere slobod din tóte, ce le va fi lor de trebuință, și le va fi voĭa. Și ĭarășĭ, pentru vamă, precum a fost vechea lege și în ḍilele domnieĭ mele de maĭ înnainte, așa să fie și acum, și încă și de acum înnainte: fie prin târgurĭ în țara domnieĭ mele, fie prin vămile plăescĭ: să plătéscă vamă dréptă, cum aŭ plătit și înnainte și încă și în ḍilele domnieĭ mele; ĭar maĭ mult nimenĭ să nu îndrăznéscă să le urce vamă, saŭ să-ĭ bântuéscă: nicĭ pîrcălabul orășănesc, nicĭ vornicíĭ, nicĭ vameșiĭ din oraș, nicĭ vameșiĭ cari sunt la vămile plăescĭ, nicĭ la Dunăre, și nimenĭ altul dintre dregătoriĭ saŭ dintre slugile domnieĭ mele. Căcĭ vare cine le va strica lor legea veche și va vrea să le ĭa maĭ mult de cât ceea ce este scris în cartea domnieĭ mele, acel om

mare rĕŭ și urgie are a priimi de la domnia mea. Alt-fel nu va fi, după porunca domnieĭ mele. Scris în Octombrie 7 ḑile, în marea cetate Brașov, în anul 6985, temeliĭa a 4ª.

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 101.

Târgoviște, fără an, noembrie 8. Vlad vodă Țepeș vestesce pe Brașovenĭ că a gonit pe vrăjmașul sĕŭ Laiotă, care a fugit la Turcĭ. Trimite ca sol la Brașov pe jupân Rătundul.

Orig. hărtie, Arch. Brașov. no. 145. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воевода и гнь, пише гво-ми вѣрни и добри, сл︢авни и почетани приꙗтеле гва-ми, сѫдцꙋ и пръгаре ѿ Брашов. Тꙋзи ви дава ꙋзнати, како нашега врьжмаша Лаюта развалимо, и побѣгъ е ꙋ Тꙋрце. То ради ви е ꙋслободи Богь пꙋть, дондѣте съ хлѣбь и съ[1] кꙋплю, да се хранити, ере е ꙋчини Богь да съга една земле. И варе що ви рече слꙋга гва-ми, жꙋпан Рѫтꙋндꙋ, а ви да го вѣрꙋете, ере сѫть истини рѣчи гва-ми. Ино нѣсть. Писан ное .и. дни, ꙋ Тръговищи.

† Іѡ Влад воевода, милостїѫ бжїѫ гнь.

Adresa în dos: † Прїꙗтеле гва-ми, жꙋдецꙋ и пръгаре ѿ Брашов.

† Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea credincĭoșilor și bunilor, dulcilor și cinstiților prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Aci vĕ daŭ a scire că noĭ pe al nostru vrăjmaș Laĭotă l'am răsturnat, și a fugit la Turcĭ. Drept aceea, Dumneḑeŭ v'a slobozit calea; venițĭ cu pâne și cu marfă, să vĕ hrănițĭ, căcĭ a făcut Dumneḑeŭ să fie acum o singură țară. Și vare ce vĕ va spune sluga domnieĭ mele jupân Rătundul, apoĭ voĭ să-l credețĭ pe el, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Altfel nu este. Scris în Noembrie, a 8ª ḑi, la Târgoviște.

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 102.

Vlad vodă Țepeș vesteșce pe Brașovenĭ că i s'a închinat tótă țara și toțĭ boeriĭ și că li s'a deschis drumurile de negoț pretutindenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 172. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воевода и гнь въсеи земли ѹггровлахїискои, пише гво-ми добри и славни прїꙗтеле гва-ми, сѫдцꙋ и пръгаре и въсем прїꙗтеле ѿ Брашов и ѿ Бръса. Тꙋзи ви

[1] În original: сть.

дакатъ гво-ми ӡнати, како ми съ воле бжи поклонила сва влака ӡемлѣ и въси болѣрї, и ȣслободи ви е бь по-свȣде пȣтове: и по Рȣке и по Прахова и по Телѣжи и по Бȣ; то радї ходите съга слобони, по кȣде ви е драго, да се храните. И бь ви вели.

† Іѡ Вла вwв, матї бж гнь.

Adresa în dos: † Добри и слаки прїателе гва-ми, сжцȣ и пръгаре ѿ гра Брашо.

† Iω Vlad voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea bunilor și dulcilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor și tutulor prietenilor meĭ din Brașov și din Bărsa. Iată vĕ dă domnia mea a scire cum că cu voia luĭ Dumnedeŭ mi s'a închinat tótă Țara-Românéscă și toțĭ boeriĭ; și v'a slobozit vouĕ Dumnedeŭ pretutindenĭ drumurile, și pe la Rucêr, și pe Prahova, și pe Teléjin, și pe Buzĕŭ. Drept aceea, umblațĭ acum slobozĭ pe unde vi-ĭ drag, ca să vĕ hrănițĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor și dulcilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din cetatea Brașov.

No. 103.

Vlad vodă Țepeș scrie Brașovenilor că le-a trimis în dar cățĭ-va boĭ și căteva vacĭ spre a-ĭ împărți între dênșiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 208. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воевод и гнь пише гво-ми мно ӡравїе мои добри и слаки прїателе гва-ми, сжцȣ и .вї. пръгаре ѿ гра Брашо. И тȣӡи ви пȣсти нѣколици волове и краве вашеи милости на че, да ви и раӡделите. И коли хте бити, а гво-ви ми пишете книгȣ къ гва-ми, да ӡна, колико ви сȣ дали, ӡа ра да бȣде вѣра тиеӡи люде, що и сȣ терали до ваша гва. И бъ да ви ȣмножи лѣта въ велию, амин.

† Іѡ Вла вwевѡ, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Добри и слаки прїате гва-ми, сжцȣ и вї пръгаре ѿ Брашовȣ.

† Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ și dulcĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din cetatea Brașovului. Și ĭata v'am trimis câți-va boĭ și vacĭ Grațiositățiĭ vóstre spre cinste, ca să vi-ĭ împărțiți; și câțĭ vor fi, apoĭ domnia vóstră scrieți-mĭ carte către domnia mea,

ca să sciŭ cât vi s'a dat, pentru ca să fie credinţă acelor ómenĭ ce-i-aŭ mânat până la domnia vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ cu bucurie, amin.

† Iω Vlad, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor şi dulcilor prietinĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 104.

Vlad vodă Ţepeş trimite în misiune la Braşovenĭ pe Stoĭca armaşul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 162. Pecetia în dos.

† Іѡ Влдь воевода и гнь, пише гво-ми вѣнїко гна-ни кралѣ и мои добри приіателе мно ѕравие и поклоненїе, сѫдцꙋ и пръгаре ѿ Брашов. И тꙋѕи пꙋсти жꙋпан Стоика армаш къ вашеи мати, та ва що че има беседовати къ гво-ви, а ваша милть да го вѣрꙋете, е сѫт истини рѣ гва-ми; ино нѣ. И бь ви вели.

Adresa în dos: † Сѫдцꙋ и пръгаре ѿ Брашов.

† Iωn Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea credincĭoşilor domnuluĭ nostru craĭuluĭ şi bunilor meĭ prietenĭ, multă sănătate şi închinăcĭune, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi ĭată am trimis pe jupânul Stoĭca armaşul către Graţiositatea vóstră. Şi vare ce va avea să vorbéscă către domnia vóstră, apoĭ Graţiositatea vóstră să-l credeţĭ pe el, căcĭ sunt adevĕratele vorbe ale domnieĭ mele. Altfel nu este. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 105.

Vlad vodă Ţepeş scrie Braşovenilor pentru marfa ce o are Stoĭca armaşul la Chever Paul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 190. Pecetia în dos.

† Іѡ Влдь воевода и гнь, пише гво-ми мно ѕравїе мои вѣрни и добри приіателе, сѫдцꙋ и пръгаре ѿ Брашов; тꙋѕи іима слꙋга гва-ми, жꙋпан Стоика армаш, нѣкоа марха ꙋ Кеве Павꙋ; то ра проси гво-ви, ꙋчинѣте мꙋ прави ѕакон. И бь ви вели.

Adresa în dos: † Сѫдцꙋ и пръгаре ѿ Брашов.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ credincĭoşĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Acolo are sluga dom-

nieĭ mele jupân Stoïca armaşul nişte marfă la Chever Paul. De aceea rogu-vĕ pe domnia vóstră, făceţi-ĭ luĭ lege dréptă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 106.

Vlad vodă Ţepeş scrie Braşovenilor că orĭ-cine doresce a servi în armata sa, fie Ungur, fie Săcuĭ, orĭ Român, póte veni, soldă însă nu le póte plăti.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 159. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Вла воивода и гнь, пише гво-ми мно здравїе добрии и прїателе и братїа гва-ми, сѫцꙋ и вьсе пꙋргарѡ ѿ Брашѡ. И по се ви дава ꙋ знанїе, ере хоще юнаци да донде кь гво-ми ѿ там, да ми слꙋжи; а гво-ми сьга нема дꙋкати, да и плати жълдь. А нꙋ варе кто хоще да донде кь гво-ми, варе е Ꙋгри, варе е Сакꙋи, варе е Вла, варе бꙋди кто ще би, та мꙋ е волѣ да слꙋжи гвꙋ-ми, а ви га пꙋстите кь гвꙋ-ми, и сь вашꙋ книгꙋ да донде кь гво-ми, да ми слꙋжи; а гво-ми га ще милова и храни, іако и слꙋге гва-ми; а жолдь нема да и да. И книгꙋ гва-ми да ю дрьжите ꙋ ва, та и посочите юнако; тако ви моли, іако моѡ братїа, ꙋчините ми таіа слꙋжбꙋ. И бь ви вели.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добрии прїателе и братїа гва-ми, сѫцꙋ и вьсе пꙋргарѡ ѿ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor şi prietenilor şi fraţilor domnieĭ mele, judeţuluĭ şi tutulor pârgarilor din Braşov. Şi după acésta vĕ daŭ de şcire, că voesc voïniciĭ să vie la domnia mea, d'acolo, să-mĭ slujéscă; iar domnia mea acum n'am ducaţĭ, ca să le plătesc joldă. Decĭ vare-cine voeşte ca să vie la domnia mea: vare este el ungur, vare este săcuiŭ, vare este român, vare fie cine va fi, apoĭ el are voe ca să slujéscă domnieĭ mele; iar voĭ lăsaţi-l la domnia mea, şi cu cartea vóstră să vie la domnia mea, ca să-mĭ slujéscă. Iar domnia mea îl voiŭ milui şi-l voiŭ hrăni, ca şi pe slugile domnieĭ mele, dar jolda n'am ca să le daŭ; şi cartea domnieĭ mele, să o ţineţĭ la voĭ, şi să o arătaţĭ voïnicilor; aşa vĕ rog, ca pe fraţiĭ meĭ, făceţi-mĭ acéstă slujbă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ şi fraţĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi tutulor pârgarilor din Braşov.

XVI.

Basarab vodă cel Tînĕr (Țepeluș) (1478 — apr. – iun. 1482).

No. 107.

Vasluiŭ, fără an, martie 13. Basarab voevod, fiul luĭ Basarab, către Cârste Roșu și biräul din Brașov, și către toțĭ Brașoveniĭ, că el este viŭ și sănĕtos și mare, și că speră a căpătà țara părinteluĭ săŭ. Le trimite în solie pe sluga sa Cârstea.

Orig. hàrtie, Arch. Braș. no. 112. Pecetia în dos.

† Иже и вь х҃а б҃а бл҃говѣрна хр҃толюбиви и самодръжавни и ѡбла҃жищ ꙋ и гв҃ꙋжщꙋ Іѡанꙋ Басараба воида, сн҃ь Басараба вое҃да, гн҃ь въсеи ꙁемли Ꙋгрѡвлахинискои, мн҃о ꙁ҃равие и' поклонение въꙁлюбленꙋ моемꙋ и сла҃чаишомꙋ, до ⟨те⟩ тебе Кръсто Рошоꙋ и па҃ бирѫꙋ ѿ Брашоꙋ и въсе҃ прьгарѡ҃ малиможе и велики́, или колико сꙋ҃ оу Брашоꙋ; въси да ꙁнаите, поиеже смъ живъ и ꙁ҃равь и великь. Тꙋ҃ молѣ вамъ, както моего (при)атели, бѫдете-мѝ приатели; аꙁъ да бѫдѫ вамъ приатели, ꙗко ми бѫде҃[2] приатели; до живота моего бѫдѫ вамъ прителъ. Мн҃о ꙋпование им҃а на б҃а, да ми да б҃ь ꙁемла ро҃ителѣ моегȯ. Тꙋ҃ приид҃е моего слꙋга; молѣ ва҃, както моего приатели, да не вантꙋетъ нища, н҃ж да им҃а почитание ѿ ва҃. Ако ли ми б҃ь поможе҃, да ми да б҃ь ꙁемла гв҃а-мѝ, мн҃о чести ѿ гв҃а-мѝ; на вѣра гв҃а-мѝ, поне҃ бꙋдеть такъ. Пото҃же да ꙁнаите, слꙋга гв҃а-ми на име Крьстѣ, да имате почитаете, както образь гв҃а-ми. П҃и ꙋ Васлꙋю, м҃ м҃ . г҃і . д҃нь.

† Іѡ҃ Бар҃а вѡв, м҃ла бж҃а г҃нь.

Adresa în dos: † Брашовѣни҃ въси и пръгарѡ҃ и Кръстѣ Рошоꙋ и бирѫи.

† Cel întru Christos Dumneḑeŭ bine credincĭosul ĭubitorul de Christos și de sine stăpânitorul și oblăduitorul și domnitorul Ioan Basaraba voevod, fiul luĭ Basaraba voevoda, domn a tótă țara Ungrovlahică, multă sănătate și închinăcĭune prea ĭubituluĭ meŭ și prea dulceluĭ, către tine Cârsteo Roșule și pan biräuluĭ din Brașov și tutulor pârgarilor micĭ și marĭ, orĭ-câțĭ sunt în Brașov, toțĭ să știțĭ că sunt viŭ și sănătos și mare. Aci vĕ rog pe voĭ, ca pe prieteniĭ meĭ, fiți-mĭ prietenĭ; eŭ vĕ voiŭ fi vouĕ prieten, dacă îmĭ vețĭ fi prietenĭ; până la sfârșitul viețeĭ mele vĕ voiu fi vouĕ prieten. Multă nădejde am la Dumneḑeŭ, ca să-mĭ dea Dumneḑeŭ țara părinteluĭ meŭ. Acolo va veni sluga mea, vĕ rog pe voĭ, ca pe prieteniĭ meĭ, să nu-l bântuițĭ întru nimica, ci să aĭbă cinste dela voĭ. Iar dacă mĕ va ajuta Dumneḑeŭ, ca să-mĭ dea Dumneḑeŭ țara domnieĭ mele, multă cinste (vețĭ avea) dela

[1] Scris d'asupra. [2] Literele бж scrise d'asupra cuvêntuluĭ precedent.

domnia mea, pe credinţa domnieĭ mele, că va fi aşa. După aceea să şciţĭ, pe sluga domnieĭ mele pe nume Cârstea să aveţĭ a-l cinsti ca pe obrazul domnieĭ mele. Scris la Vasluiŭ în luna Martie a 13ª ḑi.

† Ιω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Braşovenilor tutulor şi pârgarilor şi luĭ Cârstea Roşu şi biräuluĭ.

No. 108.

Un domn necunoscut (póte Basarab cel Tînĕr) către Braşovenĭ că a trimis la eĭ pe Bratu, pe Voĭco şi pe Filce în afacerea acelor boerĭ hitlenĭ carĭ se află acolo şi carĭ aŭ venit cu Turciĭ şi l'aŭ alungat; averea lor să se dea celor treĭ boerĭ amintiţĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 467. Pecetia în dos. Fără titulatura cu monograme.

† Мои добри гпре и верници кралю, мно здравїе и поклоненїе; и тѹзи ви да ѹ знанїе, како сѫ ѡставили по Брата и по Воико[1] и по Фиче ѿ работѹ ѡвези хиклени кралю и ва и на, и ѡвези люде, що ѡсташе тамо натра, дори види и азъ, кои ми сѹ били хиклени, и кои сѹ прави. Понеже кралю, ѡ ме пѹсти ѹ земле-ми, а ѡвези болѣре, що и сѹ жене ѹ ва и све добродете, а ѡни доидоше съ Тѹрци та ме гониш. Тако проси гво-ви, како варе що има ѡнези хиклени, да е въ ръце жѹпа Брате и жѹпа Воико и Фиче; ако ѹчине гво-ви инако, азъ ще говори съ гна-ми кралѣ. И азъ сѫ снь ваше, и варе ѹ кои чѣ требе гво-ви, азъ сѫ бѹкѹро[2] ѹ ваше слѹжбѹ.

Adresa în dos: † Сѫдцѹ ѿ Брашо и дванадесете пръгаре.

† Bunilor meĭ domnĭ şi credincĭoşilor craiuluĭ, multă sănătate şi închinăcĭune; şi aci vĕ daŭ spre şcire, că am lăsat pe Bratul şi pe Voico şi pe Filce pentru afacerea acelor hitlenĭ aĭ craiuluĭ şi aĭ voştri şi aĭ noştri şi pentru a celorlalţĭ ómenĭ, ce aŭ rĕmas acolo îndărăt, până când voiŭ vedea şi eŭ, carĭ îmĭ sunt mie hitlenĭ, şi carĭ sunt drepţĭ. Fiind-că craiul, el, m'a trimis pe mine în ţara mea, iar aceĭ boerĭ, ale cărora femeĭ sunt la voĭ şi tot avutul, apoĭ eĭ aŭ venit cu Turciĭ şi m'aŭ alungat. Astfel, rog pe domniile vóstre, că tot ce aŭ aceştĭ hitlenĭ, să fie în mâĭnele jupânuluĭ Bratu şi jupânuluĭ Voico şi Filce. Dacă veţĭ face domniile vóstre altfel, eŭ voiŭ vorbi cu domnul meŭ craiul; şi eŭ sunt fiul vostru, şi în orĭ-şi-ce cés vĕ voiŭ trebui domnieĭ vóstre, eŭ sunt bucuros la slujba vóstră.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ din Braşov şi celor douĭspreḑece pârgarĭ.

[1] In original din erore Поико. [2] Cuvêntul românesc: bucuros.

No. 109.

Basarab vodă cel Tînĕr către Braşovenĭ ca să lase a trece prin ţara lor pe toţĭ voĭniciĭ cariĭ voesc a sluji regeluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 55. Pecetia în dos.

† Нашеⷨ добриⷨ гпре и верніци кралю, сꙋдцѵ ѿ Брашоⷡ и двⷶнадесетеⷨ пръгаре. И тꙋзи ви проси, како мои прїателе, како варе колици юнаци ще излезити, да слꙋже гнꙋ-ни кралю, а вїе да и не батꙋете и да и не ѡставите да плене, или да и тегле, како и сꙋ пленили пре вами, понеже ни вⷶ не е чисте ни кралю, понеже доходе да слꙋже вⷶ и кралю и азъ съ ними. И бъ ви ꙋмножи лѣта.

† Іѡ Барⷶ вв, млⷭт бжї гнь.

Adresa în dos: † Сѫдцꙋ ѿ Брашоⷡ и двⷶнадесетеⷨ пръгаре.

† Bunilor noştri domnĭ şi credincĭoşilor craĭuluĭ, judeţuluĭ din Braşov şi celor douĭsprеḑece pârgarĭ; şi ĭată vĕ rog, ca pe prieteniĭ meĭ, cum că vare câţĭ voĭnicĭ voesc să ĭasă, ca să slujéscă domnuluĭ nostru craĭuluĭ, apoĭ voĭ să nu-ĭ bântuiţĭ şi să nu lăsaţĭ ca să-ĭ prade pe dênşiĭ, saŭ să-ĭ străgănéscă, cum ĭ-aŭ prĕdat înaintea vóstră, căcĭ nicĭ vouĕ nu vĕ este cinste, nicĭ craĭuluĭ, pentru că eĭ vin ca să slujéscă vouĕ şi craĭuluĭ şi eŭ cu dênşiĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ din Braşov şi celor douĭsprеḑece pârgarĭ.

No. 110.

Basarab voevod, fiul luĭ Basarab (adică Basarab cel Tînĕr) către Braşovenĭ, că orĭ-ce pârgar trimis de eĭ în solie, póte veni şi a se întórce liber.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 116. Pecetia în dos.

† Млⷭтїѡ бжїѡ Іѡ Басараба воиво и гнь въсеи земли Ꙋгровлахииско, снь доброго Басараба воиво, пише гво-ми мно здравїе добри сѫседо и приятеле гва-ми, сѫдцꙋ ѿ Брашо и двⷶнадесети пръгаро. Такози ви дава ꙋ знанїе гво-ми, како варе коега пръгара щете послати, да доиде къ гвꙋ-ми ꙋ поклисаство, а тъи чловѣкь да доиде слобоно и доброволно, и па да се врати слобоно и мирно, да нема забавꙋ ни ѿ кога, на верꙋ и дꙋшꙋ гва-ми и на верꙋ и дшꙋ болѣро гва-ми, велики и мали. И варе що изрече къ вⷶ вⷶ чловѣкь Тꙋркь Ꙗно, а ваше приятество да верꙋе, ере сꙋ речи гва-ми истини. И бь ви вели.

† Іѡ Барⷶ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сѫдцꙋ ѿ Брашо и двⷶнадесети пръгаро.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, fiul bunuluĭ Basaraba voevod, scrie domnia mea multă sănătate bunilor vecinĭ și prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ din Brașov și celor douĭspreḑece pârgarĭ. Așa vĕ daŭ de șcire domnia mea, că vare-ce pârgar ce vețĭ trimite ca să vie la domnia mea în solie, acel om să vie slobod și în bună voie, și ĭarășĭ să se întórcă slobod și în pace, să nu aĭbă zăbavă dela nimenea, pe credința și sufletul domnieĭ mele și pe credința și sufletul boerilor domnieĭ mele, marĭ și micĭ. Și vare-ce va spune către voĭ omul vostru Turc Ianoș, apoĭ prietenia vóstră să crédă, pentru că sunt cuvintele adevărate ale domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ din Brașov și celor douĭspreḑece pârgarĭ.

No. 111.

Basarab vodă cel Tînĕr scrie Brașovenilor că le-a fost prietin atât pe timpul când petrecé în mijlocul lor, cât și atuncĭ când a fost ținut la Turcĭ; acum, urcându-se pe tronul Țăriĭ-Românescĭ, le trimite în solie pe sluga sa Vlad și poftesce să trimiță și dênșiĭ sol pentru a se întocmi libertatea comercială între amêndouă țĕrile.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 76. Pecetia în dos.

† Млтыѡ бжїѡ Іѡ Бара Млаї воиводa и гнь вьсеи ʒемн Ѹгровлахнскон, пнше гво-мн мо любнмо ʒравне н поклоненне почнтано н мдрн сжцѸ н дванадестн пръгаро ѿ Брашо. По то да вн е вѣдомо ваше мліты, дорн сь бн гво-мн по межѸ ва, а гво-мн сь бн ва, н дорн ме а бь държа Ѹ ТѸрцн, еще гво-мн съ бн ва прнıате; ʒа те гво-мн препстн бь н ваше на молене, та мн е влака ʒемлѣ Ѹ мою рѸк, н гпаръ сь Ѹ влак ʒемлю; н Ѹ то ТѸръцн не хте да н ѡставн, ва ʒло да Ѹчнне, чем гво-мн не любн ваше ʒло, н хоще гво-мн, да нмате добродѣте ѿ гво-мн,[1] н ваше млтн да мн сте прнıате. Ѹ то гво-мн любн мн [н пстнте с едн добръ члкъ, да прнде Ѹ гвѡ-мн][2] н вашн люїе да хое Ѹ мнрѸ Ѹ вак ʒемлю съ кѸлю н сь що н е волѣ, а ѿ ТѸрцн нато да се не бон. Н що вн ще рещн Вла, да верѸете, чем сѸ речн гва-мн нстн. Н бь вн велн, амн. Н пстнте сн едн добръ чл кь Ѹ гво-мн, да тжмнмо, ıако е добре, да вн хое люїе съ що н драго, нища да се бон.

† Іѡ Бара вѡев млтї бжїа гнь.

Adresa în dos: † СжцѸ н ві пръгаро ѿ Брашо.

[1] ѿ гво-мн scris d'asupra rênduluĭ. [2] Cuvintele puse în [ ] aŭ fost scrise d'asupra rênduluĭ și apoĭ șterse.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea mult dorită sănătate și închinăcĭune cinstiților și înțelepților, județuluĭ și celor douĭspreḑece pârgarĭ din Brașov. După acésta, să vĕ fie cunoscut Grațiosităţiĭ vóstre, că pe cât timp am fost domnia mea în mijlocul vostru, și domnia mea am fost al vostru; și cât timp pe mine Dumneḑeu m'a ținut la Turcĭ, încă domnia mea am fost prietenul vostru. După aceea pe domnia mea m'a adus Dumneḑeŭ și rugămintea vóstră, și îmĭ este Țara-Românéscă în mâna mea; și domnitor sunt în Țara-Românéscă. Și întru aceea pe Turci nu am voit să-ĭ las ca să vĕ facă vouĕ rĕŭ, pentru că domnieĭ mele nu-ĭ place rĕul vostru, ci vrea domnia mea ca să aveţĭ binele de la domnia mea. Și Grațiositatea vóstră să-mĭ fițĭ mie prietenĭ. Întru acésta domnia mea ĭubesce pacea, ⟨și trimiteți-vĕ un om bun ca să vie la domnia mea⟩ și ómeniĭ voștri să umble în pace în Țara-Românéscă cu negoțul și cu ceea-ce le e voea, ĭar de Turcĭ nimenĭ să nu se témă. Și ceea-ce va spune Vlad, să credețĭ, căcĭ sunt vorbele adevĕrate ale domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. — Și trimiteți-vĕ un om bun la domnia mea, ca să întocmim precum este bine, ca să umble ómeniĭ voștri cu ce le e drag, de nimic să nu se témă.

† Iωn Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 112.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor că ómeniĭ lor pot merge cu negoț în Țara-Românéscă, dar să permiță și eĭ negutĕtorilor românĭ ca să se bucure de aceĭașĭ libertate.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 75. Pecetia în dos.

† Млтїе бжїе Їѡ Мла Бара воивода и гнъ, пїше гво-ми мно ꙁравїе мое добрии приꙗтеле, сжцꙋ гна-ми кралѣ и . ві . пръгаро ѿ Брашовꙋ. И по се дава ꙋ ꙁнанїе вашои млтъ, како да ходе ваше люе съ велико кꙋплꙋ· ꙋ нашꙋ ꙁемлꙋ, да се хране слобоно и добровоно, како и до съга, и ником ниціа да не бꙋде, мака да бꙋде, ціо че битї; тои че ꙋꙁе на дшꙋ и на верꙋ гва-ми и въсо боле гва-ми, сиромаси да се хране. И пото да ꙋꙁме ваша млтъ на ваше дшꙋ и верꙋ, како да доидꙋ кꙋци иꙁ ꙁемли гва-ми къ вашои милотъ съ велико кꙋпле, та да кꙋпчꙋе и да се хране слобоно и добровоно, и никомꙋ ниціа да нѣ, мака да бꙋде рамирие. Аꙁъ ціо говори вашои млтъ, а то инако не че бити. Тако и ваша млтъ да ꙋꙁмете по верꙋ, како нїкомꙋ ниціа да нѣ; ино не че битї. И бъ вели.

† Їѡ Бара віеві, млтіа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сжцꙋ гна-ми кралѣ и ві пръгаро ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multa sănătate bunilor meĭ prietenĭ, judeţuluĭ domnuluĭ meŭ craĭuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după aceea daŭ de șcire Graţiosităţiĭ vóstre, ca să umble ómeniĭ voștri cu mare negoţ în ţara nóstră, ca să se hrănéscă liber și după voĭa lor, ca și până acum; și nimănuĭ să nu fie nimic, măcar fie ce va fi; acésta eu o voiu luà pe sufletul și pe credinţa domnieĭ mele și a tutulor boerilor domnieĭ mele, pentru ca supușiĭ să se hrănéscă. Și apoĭ să ia Graţiositatea vóstră pe sufletul și credinţa vóstră, pentru ca să mérgă negustoriĭ din ţara domnieĭ mele la Graţiositatea vóstră cu mare negoţ, și să facă negoţ și să se hrănéscă liber și de bunăvoe și nimănuĭ nimic să nu fie, măcar de va fi răzmiriţă. Ceea-ce vorbesc eŭ Graţiosităţiĭ vóstre, apoĭ aceea altfel nu va fi. Astfel și Graţiositatea vóstră să luaţĭ pe credinţa vóstră, ca nimănuĭ nimic să nu fie. Altfel nu va fi. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ domnuluĭ meŭ craiŭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 113.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor că le-a dat carte de credinţă pentru negoţ liber în Ţara-Românéscă, dar și dênsiĭ să dea asemenea carte pentru neguţătoriĭ românĭ carĭ merg la eĭ în ţară.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 97. Pecetia în faţă.

† Милостиѡ бжїѡ Младї Іѡ Бараб воевода и гнь, пише гво-ми мнѡ ȥравїе мои добри сȣседом и прїателѣ, сѫцȣ ѿ Брашѡ и . вı . пръгаро.[1] И ѡ се дава ȣ ȥнаннїе вашои милости, како ми каȥаше наши кȣпци, ере ми ете порȣчи, како да ви да гво-ми книгȣ ȥа верȣ вашем кȣпцим, да ходе ȣ на ȣ[2] мирȣ, и па наши да ходе ȣ ва ȣ мирȣ. Того ради ви даде гво-ми книгȣ на верȣ и дшȣ гва-ми и на верȣ и дшȣ и болѣре гва-ми, да ходе ȣ ми по ȥемли гва-ми, да тръгȣю ȣ мирȣ, и па да се врате ȣ мирȣ; а ино нѣ, по ре гва-ми; и па и вїе да ми дасте книгȣ ȥа верȣ, да е ȣ на, да ходе наши кȣпци ȣ ва и ȣ мирȣ. И бъ ви весели, амин.

† Іѡ Бараб вѡев, [L. P.] млтїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Tînĕrul Iω Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor meĭ vecinĭ și prietenĭ, judeţuluĭ din Brașov și celor 12 pârgarĭ. Și despre acésta daŭ de șcire Graţiosităţiĭ vóstre, cum că mĭ-aŭ spus negustoriĭ noștri, că mi-aţĭ orênduit, precum ca să vĕ dea domnia mea carte

[1] и вı пръгаро scris d'asupra. [2] În original: и.

de credinţă negustorilor voştri, pentru ca să umble la noĭ în pace, şi ĭarăşĭ aĭ noştri să umble la voĭ în pace. Drept aceea v'a dat domnia mea carte pe credinţa şi pe sufletul domnieĭ mele şi pe credinţa şi sufletul boerilor domnieĭ mele, ca să umble în pace prin ţara domnieĭ mele, ca să neguţătoréscă în pace, şi ĭarăşĭ să se întórcă în pace. Iar altfel să nu fie, după ḑisa domnieĭ mele. Şi încă şi voĭ să-mĭ daţĭ carte de credinţă, pentru ca să fie la noĭ, să umble negustoriĭ noştri pe la voĭ şi în pace. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Amin.

† Iѡ Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 114.

Basarab vodă cel Tînĕr scrie Braşovenilor că a trimis pe boeriĭ Négu şi Stanciul în solie la rege pentru pace; să-ĭ însoţéscă şi un sol din partea lor; îĭ mustră pentru că ţin printre dênşiĭ pe vrăjmaşiĭ sĕĭ; le dă în fine vestea despre luarea cetăţilor Kroja, Drivasto, Alessio şi Jabiĭak de către Turcĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 93. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Мла Барaба воивѡ и гнъ въсои земли Ѹгровлахиискои, пїше гво-ми мно здравие слакни мое и добрии приıателе, сжцȣ и дванадесете пръгаро ѿ Брашовȣ. И ѡ се дава ȣ знание вашои мати, како посла верни и почтени болѣри гва-ми, жȣпа Нѣгъ и жȣпа Стачȣ, къ гнȣ кралю, за ми и за добродѣте; да да бъ тако би било, да е и чл҃къ ѿ вашȣ мати съ поклисари нашими, и ѿ ва да сȣ речи тамо, ере е по-добре такои; и паки ѿ тамо що бȣде, а ваше мати, а вие бите дали и гвȣ-ми ȣ знатие. Тои говори вашои милости, да си пȣтите чл҃ка по на [ве] лѡ[1], ере да сȣ сви тамо, и ваши ре, ере е добрѣ. А паки тиези врамаше, що ходе по-медȣ ва, а вие и бисте могли[2] истерати ѿ ва и хле имъ бите не дали, поне и бисте истерали ѿ-медȣ ва; тако тиези врамаше да не ходе по-медȣ ва по-мно, поне ходихȣ[3] докле ме до гръла ѡгръчихȣ, и сосȣе ми до грьло. Та ви говорȣ, како мое приıателе, тои не требȣе, да нѣ, ере не добре. И паки ми донде гла ѿ цра ѿ Потȣ, како е ȣзе сва таи земла и три градове: Крȣигра и Древо и Ле и гра Жабниа. А кои не се сȣ дали, а цръ и е мъжие посекж, а жени и деца пороби. Такои дава ȣ знание за мои мати; ино нѣ. И бъ ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приıателе гва-ми, сжцȣ и вї пръгаро ѿ Брашовȣ.

---

[1] Scris in razură. [2] In text: мочли. [3] In text: ходижȣ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Tînĕrul Basaraba voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate dulcilor meĭ şi bunilor prietenĭ, judeţuluĭ şi celor douıspreḑece pârgarĭ din Braşov. Şi despre acésta daŭ de şcire Graţiositaţıı vóstre, cum ca am trimis pe credincĭoşiĭ şi cinstiţiĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele, pe jupânul Négu şi pe jupânul Stancĭul la domnul craĭu pentru pace şi pentru bine; să dea Dumneḑeŭ sa fie aşa, să fie şi un om de la Graţiositatea vóstră cu soliĭ noştri, şi de la voĭ să fie cuvinte acolo, pentru că e maĭ bine aşa. Şi ĭarăşĭ de acolo, ce va fi, apoĭ Graţiositatea vóstră să daţĭ şi domnieĭ mele de şcire. Acésta am grait Graţiosităţıı vóstre, să vĕ trimiteţĭ omul cu al nostru mare logofĕt, ca să fie toţı acolo şi cuvintele vóstre, că-ĭ bine. Şi încă aceĭ vrăjmaşĭ carĭ umblă printre voı, apoı voĭ aţĭ fi putut să-'ĭ alungaţĭ de la voĭ şi pâĭne să nu le daţĭ, până ce-ĭ veţĭ isgoni pe eĭ dintre voĭ. Aşa că, aceĭ vrăjmaşĭ să nu maĭ umble printre voĭ maĭ mult, pentru că aŭ umblat până ce m'aŭ amărît până în gât, şi mĭ-a ajuns (amarul) pênă la gât. Şi vĕ spuiŭ vouĕ, ca prietenĭ aĭ meĭ, acésta nu trebue, să nu fie, pentru că nu e bine. Şi încă mĭ-a venit veste de la împĕratul de la Pórtă, cum că a luat tótă ţara aceea şi treĭ cetăţĭ: Cruigrad (Kroja) şi Drevost (Drevosto) şi Leş (Alessio) şi cu cetatea Jabiĭak; ĭar cine nu s'aŭ prĕdat, apoĭ împĕratul ĭ-a tăiat pe bărbaţĭ, ĭar pe femeĭ şi pe copiĭ ĭ-aŭ robit. Aşa vĕ dă de şcire Graţiositatea mea. Altfel nu e. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † Prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ.

No. 115.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Braşovenilor că nu póte trimite sol la Battori, până ce acesta nu-ĭ va da carte de credinţă (salvconduct) ca să mérgă ómeniĭ luĭ liber la dênsul. Trimite ca sol la eĭ pe Gaşpar.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 87. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Мла Басараба воевода и гнь въсен ꙁемли Ѹггрѡвлахїискои, пишемо мно ꙁдравїе добри и слаки прїателе, сжцѹ[1] и пръгаре ѿ Брашо. И ѡ се дава ѹ ꙁнанїе гвоу-ви, що ми сте порѹчили, како да си пѹсти члка до гва-ви, да иде съ вашега члка до Батръ Ищфа, ѹ то съ раꙁѹме гвѹ-ви. Ꙁа тои да ꙁнае гво-ви, ере не може съда послати, поне требе да послемо съ чть,[2] како се пада; и паки имамо и доста непрїателе и врамаши, тако не могѹ ни такои ходити люе, нѹ да ѹчини гво-ви тако,

[1] Cuvêntul сжцѹ este îndreptat din plural. сжце.   [2] În original: чть.

како да пошлете ваше ч҃лка до Батръ Иштфана, како да ни да книгѹ ꙁа верѹ, како да ми ходи люе слобони до нега, и слобони да доиде; та варе како ще направи, а гво-ви да ми порѹчите. И кѫда кете послати до Батръ Иштфа, ѡ да ѡтиде, и Гашпа, ере ни ꙁнае и рѣчи; и паки ꙁа свакою работѹ аꙁь съ каꙁа Гашпарѹ, та ще каꙁа гвѹ-ви. И б҃ь ви весели.

† Iѡ Басараба Млади воевода, м҃лтїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Нашим добрим приꙗтелем. сѫдцѹ и пргарѡм ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Tînĕrul Basaraba voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scriem multă sănătate bunilor şi dulcilor noştri prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi despre acésta vĕ daŭ de şcire domnieĭ vóstre, de ce mĭ-aţĭ recomandat ca să-mĭ trimet omul la domnia vóstră, ca să mérgă cu omul vostru la Batăr Iştvan, întru acésta v'am înţeles pe domnia vóstră; pentru acésta să scie domnia vóstră că nu pot acum trimite, căcĭ trebue să trimitem cu cinste, precum se cade. Şi ïarăşĭ, avem destuĭ neprietenĭ şi vrăjmaşĭ. Astfel nu ne pot umbla ómeniĭ; ci să facă domnia vóstră aşa, ca să trimiteţĭ pe omul vostru la Batăr Iştvan, ca să ne dea carte de credinţă, ca să-mĭ umble slobozĭ ómeniĭ la dênsul, şi slobozĭ să vină. Şi vare cum veţĭ face, apoĭ domnia vóstră să-mĭ daţĭ de şcire. Şi când veţĭ trimite la Batăr Iştvan, să mérgă şi el, Gaşpar, pentru că ne scie şi vorbele. Şi ïarăşĭ pentru orĭ-ce afacere, eŭ am spus luĭ Gaşpar, şi el are să vĕ spue domnieĭ vóstre. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 116.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie luĭ Battori Ştefan că bucuros priimesce ca ómeniĭ din Ungaria să umble liber cu negoţul în Ţara-Românéscă, ïar supuşiĭ sêĭ să se bucure de aceĭaşĭ libertate în Ungaria. Condiţiunea ce pune însă este ca Battori să gonéscă pe vrăjmaşiĭ sêĭ de acolo.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 105. Pecetia în faţă.

† Мѹдромѹ и храбромѹ и племенитомѹ и ѹвъсекои чет҃и-славе достоиномѹ и моемѹ приятелю Батръ Иштванѹ, юдвабнрод крале и шпан въсои ѹгрьском ꙁемлю и ардеского воевода, много ꙁдравїе и никое поклоненїе прїноси г҃вѹ-ти, с҃нь г҃ва-ти, Iѡ Басараб Млади воевода и г҃нь въсеи ꙁемли ѹгровлахиискои. I ѿ се дава ѹ ꙁнанїе г҃во-ти, ꙁа що ни си порѹча ꙁа работѹ

кѹпцє, да ходє слобонн, да кѹпчюе, а гво-мн смъ ра ꙁа тон, до[1] ходє сиромасн слобонн, да се хране; мака н дꙋнька, варе кто ще донтн да кѹпчюе ѵ ꙁемлю гва-мн, па слобонн да се врате; н нашн кѹпцн слобоно да кѹпчюе тамо, токо да нжене гво-тн нашн врамашн ѿ тѹіа, да не чнне скадалѹ наше люде. А вашн ннща да се не бое. А на то є вера н дѹша гва-мн, н вера н дѹша болѣро гва-мн, ере нѣ ннако. Н бь тн ѹмножн ле.

† Іѡ Бара Мла вїѡев, [L. P.] мнлтїа бжїа гнь.

† Inţeleptuluĭ şi vitézuluĭ şi celuĭ de viţă şi de tótă cinstea şi slava vredniculuĭ şi parinteluĭ meu Batăr Iştvan, ĭadvarbirăŭ al craĭuluĭ şi şpan a tótă ţara Unguréscă, şi voevoda ardelenesc, multă sănătate şi închinăcĭune plecată aduce domnieĭ-tale, fiul domnieĭ tale Iω Basarab cel Tînĕr voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică. Şi despre acésta dăm de şcire domnieĭ tale, pentru ce ne-aĭ recomandat în afacerea negustorilor ca să umble liberĭ spre a negoţi, apoĭ domnia mea sunt bucuros de acésta, ca să umble supuşiĭ liber şi să se hrănéscă; măcar şi astăzĭ, orĭcine vrea ca să vie să negoţéscă în ţara domnieĭ mele, ĭarăşĭ liber să se întórcă; şi negustorii noştri liber să negoţéscă acolo. Numaĭ să îndepărteze domnia ta pe vrăjmaşiĭ noştri d'acolo, ca să nu facă scandal ómenilor noştri; ĭar aĭ voştri de nimic sa nu se téma. Şi întru acésta este credinţa şi sufletul domnieĭ mele, şi credinţa şi sufletul boerilor domnieĭ mele, căcĭ altfel nu este. Şi Dumneḑeŭ să-ţĭ îmmulţéscă aniĭ.

† Iω Basarab cel Tânăr, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 117.

Basarab voevod cel Tînĕr mulţămesce Braşovenilor că aŭ prins pe nisce hoţĭ de caĭ şi cere ca să li se taĭe capetele, ĭar caiĭ să fie înapoĭaţĭ celor în drept.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 81. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Мла Басараба воиво н гнь въсен ꙁемлн ѹггровлахїнскон, пнше гво-мн мно ꙁравне добрн прнꙗтеле гва-мн, сꙋдцѹ кралевѹ н дванадесе пръгаро ѿ Брашѡ. Н по се дава ꙁнанне вашем прнꙗтествѹ ꙁа тнꙁн ꙁлотвоцн, що н сте ѹхватнлн, а гво-мн ꙁа тѹн слѹжбѹ поклѣнѣ се н нма вн ха вашемѹ прнꙗтествѹ, како мон добрн прнꙗтеле н сѹседо. Н такон се пада да бѹде мн добрь н чнсть н правда по-междѹ намн, ере н бь правдѹ любн. Н теꙁн ꙁлотвоце, како н смо мн ра, такон є ра н гнь кра, ере н нашон ꙁемле ꙁло чнне н вашѡн. А па конн, що съ ѹꙁетн нашн сиромахо, да вн наѹчн бь, да н се повратн добнткь; а теꙁн ꙁлотвоце, да н се главе ѿкннѹ. Н бь вн веселн.

† Іѡ Бара Мла вїѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прнꙗтеле гва-мн, сꙋдцѹ кралевѹ н дванадесе пръгаро ѿ Брашѡ.

[1] до în loc de да.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba cel Tânăr voevoda și domn a tóta ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ crăesc și celor douĭspreḑece pârgarĭ din Brașov. Și după acésta, daŭ de șcire prieteniei vóstre despre aceĭ rĕŭ-făcătorĭ, ce i-aţĭ prins. Apoĭ domnia mea pentru acéstă slujbă mĕ închin și vĕ am har prieteniei vóstre, ca unor bunĭ prietenı aĭ meı și vecinĭ. Și așa se cade să fie pace bună și curată, și dreptate între noĭ; pentru că și Dumneḑeŭ iubește dreptatea. Și de aceĭ rĕŭ-făcătorĭ, precum noĭ suntem bucuroșı, astfel este bucuros și domnul craĭul; căcĭ eĭ fac rĕŭ și ţăriĭ nóstre și celeĭ a vóstre. Și ĭarășĭ caiĭ, carĭ sunt luaţĭ de la supușiĭ noștri, povăţuéscă-vĕ Dumneḑeŭ ca sa li se înapoieze averea; ĭar acelor rĕŭ-făcătorĭ, să li se rupă capetele. Și Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tênĕr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ crăĭesc și celor douĭspreḑece pârgarĭ din Brașov.

No. 118.

Basarab vodă cel Tînĕr arată Brașovenilor ce serviciĭ le-a făcut pănă acum, cum a oprit pe Alibeg ca să nu vină asupra-le și l'a îndreptat spre Sibiŭ; cum aci l'a sfătuit ca să nu jefuĭască ţara lor, fiind-că deja o pustiise dênsul; cum, în fine, el este gata de a da pentru dênșiĭ totul pănă la cămașă, numaĭ să gonéscă pe vrăjmașiĭ sĕĭ dintre dênșiĭ; căcĭ altfel el însușĭ va veni acolo ca sa prĕdeze pe Brașovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 86. Pecetia în dos.

† Іѡ Мла Басараба, воевода и гнь въсеи земли Ꙋггрѡвлахїискои, пишемо мно здравїе нашим прїателе, сѫцꙋ и дванадесете пръгаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви, варе що ми сте порꙋчили, азь добре ви разꙋме; се ра да знае гво-ви, ере варе що смо говорили еднꙋ и како се смо клели, а азь и съда тои држи. Нꙋ да знате за ѡвою работꙋ, ере азь бе посла мое люе на Портꙋ, та къда бехꙋ да доидꙋ мои люе к мене, а ѡно и ѡпре Али-бе на Дꙋна и не ѡстави и, докле не се сꙋ премииꙋле све воиске црви; та къда паде Али-бе съ воиске ꙋ земле, а ѿ ме прїизва, и иищіа не съ зна, како да се не чꙋе гла за то, и къда се състанꙋ съ Али-бега, а ѿ иаснлова, како да доиде на ва. А азь падо и съ[1] болѣри пре Али-бега, како да га наꙋчи вь, да не доиде на ва, поне имамо ми и тъкме съ вами; тако едва и ѡвръиимо на Сиби. Тако къда беше тамо, а ѿ се ꙋзговорїи, како да доиде по вашои државꙋ, да исхабе; а азь пакн падо пре нега и реко мꙋ: не има що чинитї, поне си съ посла азь тамо люе, та сꙋ исхабили и запалили, и сви се сꙋ скрили; за тои па га ѡвръиꙋ. За тои ви говори: азь држи ми и

[1] Urméză cuvêntul șters Алибега.

прадȣ съ вами, и да си ще све из-ра ва, токо да ѡстане съ кошȣлю, и посла си ще илюе до цра, како докле бȣде азь, да ви се не исхабе нища, мака да не бȣде ни еднȣ ми ѿ Тȣрци съ кралиа; али ако ȣчините и ви, варе колици врамаши и непрїатели има, да и изгоните; а ако не ȣчините тако, а ви да знате, ере са ще доити да ви исхаби. И ваши апоклисари и кȣпци да доидȣ слобони и да ѡтидȣ, на верȣ гва-ми. И бь ви вели.

† Іѡ Барав воев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши прїателе, сжцȣ и пръгаро ѿ Брашо.

† Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scriem multa sănatate prietenilor noștri, județuluĭ și celor douĭspreḑece pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre, că orĭ-ce mĭ-ațĭ orênduit, eŭ bine v'am înțeles. Drept aceea să scie domnia vóstră, că ceea ce am vorbit odată și precum ne-am jurat, apoĭ eŭ și acum aceea țin. Dar să scițĭ de acel lucru, că eŭ am fost trimis pe ómeniĭ meĭ la Pórtă, și când era să vină ómeniĭ meĭ la mine, atuncĭ ĭ-a oprit pe eĭ Alibeg la Dunăre și nu-ĭ-a lăsat, până ce n'aŭ trecut tóte oștile împĕrătescĭ. Și când pică Alibeg cu oștile în țară, apoĭ el mĕ chemâ, și nimica n'am sciut, căcĭ nu se auḑise nicĭ-o veste despre acésta. Și când m'am întîlnit cu Alibeg, el zori ca să vină în potriva vóstră; atuncĭ eŭ am căḑut și cu boeriĭ înnaintea luĭ Alibeg, ca să-l povĕțuéscă Dumneḑeŭ, să nu vie asupra vóstră, căcĭ avem pace și tocmire cu voĭ. Ast-fel, de-abĭa ĭ-am întors asupra Sibiuluĭ. Dar, când fu acolo, apoĭ el se sfătui ca să vină prin ținutul vostru să-l strice, atuncĭ eŭ ĭarășĭ am căḑut înnaintea luĭ și ĭ-am ḑis: nu aĭ ce face, căcĭ eŭ însu-mĭ am trimis acolo ómeniĭ de au stricat și aŭ ars, și toțĭ s'aŭ ascuns. Cu acésta ĭarășĭ l'am întors. Pentru aceea, vĕ grăesc: eŭ țin pace și dreptate cu voĭ, și așĭ voi totul să daŭ pentru voĭ, măcar de aș rĕmânea numaĭ cu cămașa, și așĭ trimite și ómenĭ la împĕratul, ca până când voiu fi eŭ, vouĕ să nu vi se strice nimic, măcar de n'ar fi nicĭ-o dată pace de la Turcĭ cu craĭul; numaĭ dacă vețĭ face și voĭ, ca orĭ-câțĭ vrăjmașĭ și neprietenĭ avem, să-ĭ isgonițĭ. Iar de nu vețĭ face așa, atuncĭ voĭ să scițĭ, că însu-mĭ voiu veni ca să vĕ prad. Iar soliĭ și negustoriĭ voștri să vină slobozĭ și să se ducă, pre credința domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 119.

Basarab voevod cel Tînĕr cértă pe Brașovenĭ de ce țin între dînșiĭ pe vrăjmașiĭ sêĭ, căcĭ aceștia sunt vrăjmașiĭ întregiĭ creștinĕtățĭ: eĭ aŭ adus pe Vlad vodă asupra

luĭ Vladislav vodă și l'aŭ tăiat; de la Vlad vodă a fugit la Turcĭ și a adus pe Sultan în Țara-Românéscă de a jefuit-o; apoĭ tot eĭ aŭ dus pe Ese-beg asupra Moldoveĭ de a prĕdat-o; apoĭ cu Laĭotă aŭ adus pe Sultan în Moldova și aŭ prăpădit-o; pe Ali-beg la Nicopoli, îndemnându-l asupra Ungurilor. Le cere ca să i se întórcă totul pĕnĕ la un fir de pèr; Battori și dênșiĭ să trimiță soli ca să jure împreună cu dênsul pentru pace și credință, și așa repede să fie ceea-ce are să fie.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 102. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Мла Басара(ба) воевода и гнь, пишемо мно здравїе нашн прїателе, сжцꙋ и пръгаре ѿ Браше. И w се дава ꙋ знанїе, що мн сте порꙋчнлн, азь вн разꙋме; се ра вн говорн: како да мнслн азь ва съ добродѣте, ере дръжате врамашн мон мегю вамн? Алн да знате н да се домншлѣте, ере сꙋ поголемн вашн врамашн, ере сꙋ врамашн въсемꙋ хрнстїаствꙋ. Поне прежде донесоше Вла воевода на Властава воевода и посеко е; пото побего ѿ Вла воевода ꙋ Тꙋрце, та занесо цра ꙋ влакꙋ землю та ю затрн, како знате; пто ѿнесо Есе-бега на Модов, па ꙋ нзгꙋбн, како знате; пото съ Лаиwто ѿнесо цра ꙋ Модовꙋ н нзгбн Модова; ꙋ то занесо wнн н тн хнтленн Алн-бега на Нмкопо, н wнн занесо н наꙋчн Алн-бега на Ꙋгре. Ꙋ то внте н домншлїате се, ере съда не ходе wнн за вашꙋ добродѣте, нꙋ ходн wнн за вашꙋ зло; та ако щете да се вратн азь съ добродѣте, а вн скоро да пꙋстнте до Батръ Нщфана, да чꙋе, ере мон врама е wсрамоте, н мон вра(ж)машн хнтленн, поне вн говорнте, ере е доше бе знанїе Батръ Нщфанꙋ; н пакн, варе що мн[1] се е ꙋзе, све да мн се вратн, до едно влано; н да пꙋстнте скоро до Батръ Нщфана, да мн wставн апоклнсарн н да н кле, н w на да сн пꙋстн члка до на, да мꙋ се кле, н вн еще да дондете, да се клемо. Тако скоро да е що ще бнтн, да зна за що wпре Тꙋрцн. А ако лн нещете нсплънитн сїа въсѣ, що пнше, а wно що ще бнтн, далеко да е ѿ мою дшꙋ. Н по-мно да мн не нде члкь бе нсправꙋ. Н бь вн велн. — Н що нзрече ва члкь, да верꙋете.

† Іѡ Бара вwев, мнлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн прїателе, сжцꙋ н пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iѡ Tînĕrul Basarab voevoda și domn, scriem multă sănătate la aĭ noștri prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și despre acésta dăm în șcire de ceea ce mĭ-ațĭ recomandat, eŭ v'am înțeles. Pentru aceea ve spun: cum să gândesc eŭ vouĕ cu binele, când ținețĭ pe vrăjmașiĭ meĭ printre voĭ? Dar să șcițĭ și să vĕ rĕsgândițĭ că-s maĭ marĭ vrăjmașĭ aĭ voștri, căci

[1] мн scris d'asupra.

sunt vrajmașĭ aĭ întregei creștinătățĭ: fiind-că maĭ înnainte aŭ adus pe Vlad voevoda în potriva luĭ Vladislav voevoda și l'aŭ tăĭat pe el; după aceea aŭ fugit de la Vlad voevoda la Turcĭ și aŭ adus pe împĕrat în Țara-Românéscă și aŭ jefuit-o, precum șcițĭ. După aceea eĭ au adus pe Ese-beg asupra Moldoveĭ și iarășĭ aŭ prăpădit-o, precum șcițĭ. Apoĭ cu Laĭotă aŭ dus pe împĕrat în Moldova și aŭ prăpădit Moldova; întru aceea aduseră eĭ și aceștĭ hitlenĭ, pe Ali-beg la Nicopol și eĭ au adus și aŭ povățuit pe Ali-beg în potriva Ungurilor. Intru aceea vedețĭ și rĕsgândiți-vĕ că acum eĭ nu umblă pentru binele vostru, ci umblă eĭ pentru rĕul vostru. Și dacă voițĭ ca să mĕ întorc cu binele către voĭ, apoĭ voĭ iute să trimitețĭ la Batăr Iștvan, ca să aflu că vrăjmașul meŭ este rușinat și aĭ meĭ vrăjmașĭ hitlenĭ, fiind-că voĭ spunețĭ că el a venit fără șcirea luĭ Batăr Iștvan. Și ĭarășĭ vare-ce mi s'a luat, totul să mi se întórcă până într'un fir. Și să trimitețĭ grabnic la Batăr Iștvan, ca să-mĭ lase soliĭ și ca să le jure lor, și el ĭarășĭ să trimită pe un om la noĭ, ca să mĕ jur luĭ. Și voĭ încă să venițĭ, ca să jurăm. Și așa repede să fie, ce va fi, să șciŭ pentru ce să opresc pe Turcĭ. Iar dacă voĭ nu voițĭ a împlini tóte acestea ce scriŭ, apoĭ ceea-ce va fi, departe să fie de sufletul meŭ. Și maĭ mult să nu-mĭ vie omul fără ispravă. Și Dumnedeŭ sa vĕ bucure. Și ce va spune omul nostru, să credețĭ.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 120.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor să facă a i se înnapoià vistieria, porfira și tot ce este al sêŭ, dacă vor să aĭbă pace; de asemenea, să libereze pe popa din Zărneștĭ cu fecĭoriĭ luĭ, căcĭ nu sunt în nimica vinovațĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 101. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Барава Мла воевода и гнь всеи землн Ѹгровлахииско, пише гвомн мно зравї и поклоненїе добри прїıателе гва-ми, сжцѹ и вї пъргаре ѿ Брашо. Тѹзи сé прилѹчи сию работѹ, како би волѣ бжїа, а пото проси гво-вн, да сте къ гво-мн съ все воле и срце, како смъ и азь къ ва; поне зна за тїе врамашн, ере нѣ ва ница фелѡ, за що ми сѹ ѹзели тиези вптіıа; та зна е е по-добро би било да ѹчините да ми се връне тоизи витніа, за ра да ципцѹе съ нега, како да бѹде добро мнозе хрїтиıано, неди да е на . г . лѡе зли. Ако ли не ѹчините, що че бити, да е на ваше главе. И па сте ѹхватили по съ снове си ѿ Зьне; ѡ нѣ би кри ни; то ра по-добрѣ сокотите, да е добро, да

га ѡставите ѹ мн҃, и да мѹ вратите щѻ мѹ сте ѹзелн. И за витиа и за ѡловн и щѻ е моє, вратите;[1] гледате по-добро, да нмамо добродете и мн мегю намн. А па ако[2] не-щете, да е на ва глава щѻ че вн. И бь вн велн.

† Іѡ Бара Мла вѡев, мнлтіа бжі гнь.

Adresa în dos: † Сѫцѹ и вї пргаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iѡ Basaraba cel Tînĕr voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate și închinăcĭune bunilor prieteni aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Aci s’a întâmplat acest lucru, precum aŭ fost voia luĭ Dumneḑeŭ. Și după aceea vĕ rog pe domnia vóstră, ca să fițĭ către domnia mea cu tótă voia și inima, precum sunt și eu către voĭ; cacĭ șciŭ despre aceștĭ vrăjmașĭ, că vouĕ nu vĕ este de nicĭ un folos că eĭ mĭ-au luat acea vistierie. Și șciŭ că ar fi maĭ bine să facețĭ ca să mi se dea înnapoĭ acéstă vistierie, pentru ca să mĕ apăr cu dênsa și să fie spre binele multor creștinĭ, de cât să fie pentru treĭ ómenĭ rĕĭ. Iar dacă nu vețĭ face, apoĭ ce va fi, să fie pe capetele vóstre. Și ĭarășĭ, ațĭ prins pe popa din Zărneștĭ cu fecĭoriĭ luĭ; el întru nimic nu vĕ este vinovat; pentru aceea, maĭ bine socotițĭ sa fie bine, ca să-l lăsațĭ în pace, și ca să-ĭ înnapoĭațĭ ceea-ce ĭ-ațĭ luat. Și despre vistierie și despre porfiră, și ce este al meŭ, înnapoĭațĭ. Vedețĭ maĭ bine, să avem bine și pace între noĭ. Și ĭarășĭ dacă nu vrețĭ, să fie pe capetele vóstre ce va fi. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iѡ Basarab cel Tînĕr, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 121.

Proclamațiunea luĭ Basarab vodă cel Tînĕr către falnogiĭ, săteniĭ și supușiĭ din țara Bârseĭ, spunêndu-le că tot răul ce li s’a întîmplat vine de la Udriște și de la domnul săŭ Laiotă, și îĭ asigură că vor avé pace și bine dela Turcĭ, numaĭ să stăruĭască a i se înnapoĭa averea și a nu maĭ asculta de 2—3 ómenĭ din Brașov, pe carĭ ĭ-a pus Laiotă la masă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 88. Pecetia în față.

† Млтїю бжїю Іѡ Мла Барава воивода и гнь всеи земли Ѹгровлахїискои, пише гво-ми мно зравїє фалночє и поре[3] и сиромахо ѿ земле Брсе. И ѡ се ви дава ѹ знанїє,

[1] Scris d’asupra cu aceiaș cernélă vĕnătă. [2] Scris d’asupra cu cernélă maĭ négră. [3] и поре scris d’asupra.

како сиромахо гна-ми кралѣ: то ра да ꙁнаете, поне ево ѿ колико време и годиии се ꙋчини ꙁло въ ва, ви да ꙁнаете, ѿ мене ни ено ꙁло[1] нѣ се ꙋчинило, ни съ мои съвѣ и съ мое ꙁнанїе; нꙋ колико ꙁло се е ꙋчинило, ѡно ви е ꙋчини ꙋдрище и съ гна-мꙋ Лаиѡта, тъиꙁи що ви еде. Поне азъ си поставлѣ главꙋ и се спежа колико бь ꙁнае, и неволѣ се да ꙋложи въ ва ми и добродете; а ѿ доиде, тъиꙁи вражма, да ми ꙋчини ꙁло, а ѿ не мже и ничесоже не събжде, толико мꙋ се слꙋчи та ꙋꙁе .г. жени и неколико иманїе, а дрꙋго мжество нѣ ꙋчини инща. То ра ви говори, мали и големе, како къ сиромахо гна-ми кралѣ: ако любите да имате ми и добродете ѿ Тꙋрце, и докле ще бити жи азъ, Тꙋрци да не проидꙋ по моеи ꙁемли да ви пленꙋе, поне си постави главꙋ и речи ꙋ цра, како да бꙋде ми и добродете въ хртїаство; и бь ꙁнае, колико сѫ азъ спежа, докле сѫ стигнꙋ ѡвꙋи волю ѿ цра. Али да ви се не мни, ере чини азъ ми ꙁа ра но Лаиѡто, нꙋ чини азъ ꙁа хртїанство; то ра ако ви требꙋе ми, а ви гледанте, поне ево ми е тои иманїе, и дрꙋго що ми е, ѡно е ꙋ рꙋкꙋ Брашовѣно. Тако и ръцете, како що е мое, да ми е врате на тргꙋ, поне ѿ ни ще искатї; та ако ли ꙋчините такои, да м се вратї иманїе,[2] а ви да чекате ѿ мене ми и добродете. И ево се и ꙁаклинаю на верꙋ и дшꙋ гва-ми, како ще би такои, и докле ще би азъ жи, Тꙋрци ва не те ви плени. Тако сокоте и ви, иꙁ-ра два-три члка ѿ Браше,[3] що и поставлѣ Лаиѡта на трапеꙁꙋ, та те да бꙋдꙋ съ дꙋкати, та иꙁра ни а ви да патите ꙁло? Нꙋ гледанте, ере ва требꙋе ми, да ѡрете и да копаете, да се храните. Тако ево сѫ посла къ вами, тако що ꙋꙁхоще, да бꙋде; а ви скоро да ми дасте ꙋ ꙁнанїе, ере по-ꙋ-мно речи неще ходи, нꙋ да ꙁна, ꙁа що ще ꙁапрети Тꙋрци, да не доидꙋ, да ви пленꙋе.

† Іѡ Бара вѡево, [L. P.] милтїа бжїа гнь.

În dos scris de aceiașĭ mână și cernélă în loc de adresă: † Сїю книгꙋ кто прочте и неще каꙁа сиромахо и въсе лю, мали и велице, а тъиꙁи члкь да е иꙁвръже ѿ ꙁако си и да е прокле ѿ ба.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Tînĕrul Basaraba voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate fălnogilor și găburilor (sătenilor), și supușilor din ţara Bârseĭ; și despre acésta vĕ daŭ de șcire, ca unor supușĭ aí domnuluĭ meŭ craĭuluĭ; drept aceea să șciţĭ, fiind-că ĭată de cât timp și anĭ s'a întêmplat rêŭ între voĭ, voĭ să șciţĭ: de la mine nicĭ un rĕŭ nu s'a făcut, nicĭ cu sfatul meŭ, și cu șcirea mea; ci cât rĕŭ s'a făcut, acela vi l'a făcut Udriște și cu domnul sĕŭ Laĭota, acela care vĕ mănâncă. Căcĭ eŭ mĭ-am pus capul și am

[1] Scris d'asupra. [2] м се вратї иманїе scris la margine afară din cadrul documentuluĭ și cu litere maĭ micĭ. [3] ѿ Браше scris la margine cu litere maĭ micĭ.

cheltuit cât Dumnedeŭ şcie, şi m'am nevoit ca să pun între voĭ pacea şi binele. Iar el a venit, acel vrăjmaş, ca să-mĭ facă rĕŭ; dar el nu a putut, şi nimic nu a isbândit, numaĭ luĭ i s'a întâmplat şi a luat treĭ femeĭ şi câtă-va avere, iar altă bărbăţie nimic nu a făcut. Drept aceea vĕ grăesc vouĕ, celor micĭ şi marĭ, ca unor supuşĭ aĭ domnuluĭ meŭ craĭuluĭ, că dacă doriţĭ să aveţĭ pace şi bine de la Turcĭ, cât voiŭ fi eŭ în viaţă, Turciĭ nu vor trece prin ţara mea, ca să vĕ prade; căcĭ mĭ-am dat capul şi cuvêntul la împĕrat, ca să fie pace şi bine în creştinătate; şi Dumnedeŭ şcie, cât am cheltuit eŭ până când am dobândit acea voinţă de la împĕrat. Dar să nu vi se pară că eŭ fac pace pentru nasul luĭ Laĭotă, ci o fac eŭ pentru creştinătate. Drept aceea, dacă vĕ trebue pace, apoĭ voĭ căutaţĭ, căcĭ ĭată acea avere, şi altă ce maĭ am, ea este în mâna Braşovenilor. Ast-fel spuneţi-le, că ce este al meŭ, să mĭ-l întórcă îndărăt; căcĭ de la dênşiĭ o voiu cere. Şi dacă veţĭ face aşa, ca să mi se înnapoĭeze averea, apoĭ voĭ să aşteptaţĭ de la mine pace şi bine. Şi iată că eŭ mĕ jur pe credinţa şi sufletul domnieĭ mele, că aşa va fi. Şi până când eŭ voiŭ fi viŭ, Turciĭ pe voĭ nu aŭ să vĕ prade. Ast-fel socotiţi-vĕ şi voĭ, pentru doĭ-treĭ ómenĭ din Braşov, ce ĭ pune Laĭotă la masă, şi vor să fie cu ducaţĭ, apoĭ din pricina lor voĭ să păţiţĭ rĕul? Dar căutaţĭ, căcĭ vouĕ vĕ trebuesce pace, ca să araţĭ şi săpaţĭ, să vĕ hrăniţĭ. Şi aşa ĭată, am trimis la voĭ, ast-fel ce veţĭ voi, să fie. Iar voĭ de grabă să-mĭ daţĭ de şcire, căcĭ după maĭ multe vorbe nu vréŭ să umblu, ci să şciŭ pentru ce am să opresc pe Turcĭ, să nu vină să vĕ prade.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

În dos în loc de adresă: † Acéstă carte cine o va citi şi nu va spune supuşilor şi tutulor ómenilor, celor micĭ şi celor marĭ, acest om să fie lepădat de la legea sa şi să fie proclet de la Dumnedeŭ.

No. 122.

Basarab voevod cel Tînĕr către Braşovenĭ că s'a trudit pe lângă Ali-beg ca să nu predea ţara lor pré mult; şi le dice ca să trimiţă la domnia sa cât maĭ curênd nişte pârgarĭ bunĭ şi să lase pe ómeniĭ lor să vină liber cu comerciul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 100. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Бара Мла воивода и гнь, пише гво-ми много здравїе наше добри сѹседо и прїателе, смцѹ ѿ Брашо и дванадесете пргаро. И ѡ се ви дава ѹ знанїе за работѹ Тѹрце, како се сь трѹди на Али-бе за ваше работѹ, како да ви не плени помного ѹ ва; али да верѹете, ере не може сь мьство, а нѹ сь даванїе, ѿ що можемо дати

ѿ на. Того ра ви говори, како да пошлете нѣкои добри пръгари до на, на вер̸ꙋ гва-ми,[1] али скоро, и да ѿставите ваше люе слобони съ кꙋплю да хоть по въсе пꙋте. И варе цю ви це каза ва члвкь Леꙋкь, да верꙋите, ере сꙋ на ре. И бъ ви весели.

† Іѡ Бара вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сжцꙋ и вї пръгари ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab cel Tînăr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri bunĭ vecinĭ și prietenĭ, județuluĭ din Brașov și celor douĭsprеdece pârgarĭ. Și despre acésta vĕ daŭ a știre de rêndul Turcilor, cum că m'am trudit pe lângă Ali-beg pentru lucrul vostru, ca să nu vĕ prade maĭ mult la voĭ. Dar să credeți, că nu putem cu bărbăție, ci cu dare, din ceea-ce putem a da dela noĭ. Drept aceea vĕ grăesc, ca să trimitețĭ niște pârgarĭ bunĭ la noĭ, pe credința domnieĭ mele, dar maĭ curênd, și să lăsațĭ pe ómeniĭ voștri liberĭ cu negoțul, ca să umble pe tóte căile. Și vare ce vĕ va spune omul vostru Leucă, să credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 123.

Basarab voevod cel Tînĕr către Brașovenĭ ca să întórcă tot ce aŭ luat de la Popa Ivan și de la fecĭoriĭ luĭ; altfel va năpustí cu foc și sabie Zărneștiĭ și Tohanul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 83. Pecetia în dos.

† Іѡ Бара Мла воево и гнь, пише гво-ми сжцꙋ и ви пръгаре[2] ѿ Брашо міо здравїе, како мои добри прїятеле. Тꙋзи ви говори за работꙋ попꙋ Иванꙋ и съ синовисн, да и дасте ми и да и вратите въсе, а гво-ми да ви има ха и сполава. Ако ли нетете, тази да знате, е съ ва и съ въсѣ землѣ да има ми, а съ Зьнещи и съ Тоха ми нечꙋ има никъга, нꙋ чꙋ пꙋсти въсегда съ мои ıакости ни ро, да и чꙋ ражечꙋ, и ꙋчини[3] и чꙋ зло. Ино неще ви. И бь ви вели.

† Іѡ Бара Мла, милатіа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Сжцꙋ и ві пръгаре ѿ Брашо.

---

[1] Cuvintele на верꙋ гва-ми sunt scrise d'asupra cu altă mână și cernélă. [2] În text пръкаре. [3] În original: и Ꙋиини.

† Iωn Basarab cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov multă sanătate, ca bunilor meĭ prietenĭ. Aci vĕ grăesc de rêndul Popiĭ Ivan și cu feciorii luĭ, ca sa le dațı lor pace și să le întórcețĭ lor totul; ĭar domnia mea să vĕ am har și mulțămesc vouĕ. Dar dacă nu voițĭ, acésta să șcițĭ că cu voĭ și cu tótă țara să am pace, dar cu Zărneștiĭ și cu Tohanul pace nu voiŭ avea nicĭ-o dată, ci voiŭ năpusti tot-d'a-una cu tăria mea neamul lor, și-ĭ voiŭ arde și le voiu face lor rĕŭ. Alt-fel nu va fi. Și Dumnedeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 124.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor că ómeniĭ lor pot veni cu negoț în Țara-Românéscă, precum și negutĕtoriĭ românĭ se pot duce liber la Brașovenı.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 104. Pecetia în față.

† Млⷭ҇тїю бж҃їєю Іѡ Басара҃ Мла҃ воєвода и гн҃ь, пише гв҃о-ми мно здравїє и любовноє поклоненїє добри прїетеле гв҃а-ми, сжцꙋ и дванадесети пꙋргаро ѿ Брашо҃.[1] І ѡ се дава ꙋ знанїє вашои прїетество, како да доходе ваши люе, да кꙋчюе ꙋ землю гв҃а-ми слобони и ниша да се не бои, и да нема пагꙋбꙋ ниша ѿ никога. Ако мꙋ се ꙋчини некои пагꙋбꙋ ꙋ землю гв҃а-ми, а ви да просите ѿ гв҃о-ми, тази пагꙋба, да плати гв҃о-ми. А па наши люе да доходе ꙋ вашꙋ држкавꙋ, те да кꙋпчюе слобони, и да и ꙋчините книгꙋ за верꙋ, те да ходе кꙋпци слобони, ка-то и на ми, мака и размирица да [има[2]] е, а кꙋпци да нема размирицꙋ никъда, а нꙋ да ходе ваши люе ѡвамо, а наши па тамо, и бе никдно пагꙋбꙋ. А на то е вера и дꙋша гв҃а-ми; не инако.[3]

† Іѡ Бара҃ Мла҃ вѡев҃, [L. P.] мил҃тїа бж҃їа гн҃ь.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab cel Tînăr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate și drăgăstósă închinăcĭune bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor douĭsprezece pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta daŭ de șcire prieteniеĭ vóstre, ca să vină ómeniĭ voștri să negutătorésсă în țara domnieĭ mele slobodĭ, și de nimic să nu se témă, și să n'aibă pagubă în nimica de la nimenĭ. Iar dacă cuĭva i se va face vre-o pagubă în țara domnieĭ mele, voĭ însă să cerețĭ de la domnia mea, ca acea pagubă să o plătesc domnia mea. Și ĭarășĭ ómeniĭ noștri să vină în țara vóstră, și să negutătorésсă slobodĭ și să le facețĭ carte de

---

[1] În text Брашо҃. [2] Scris și apoĭ șters. [3] Sub pecetie.

credința, și sa umble negustoriĭ slobodĭ ca si în (vreme de) pace, măcar și răzmiriță de ar fi să fie, ĭar negustoriĭ să n'aĭbă răzmiriță nicĭ când, ci să umble ómeniĭ voștri p'aicea, ĭar aĭ noștri ĭarășĭ p'acolo, și fără nicĭ-o pagubă. Iar la acésta este credința și sufletul domnieĭ mele. Altfel nu este.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 125.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie slugiĭ luĭ Battori Ștefan și Brașovenilor că, deși a trimis luĭ Battori catastihul vistierieĭ luate și a liberat din fiare pe robiĭ făcuțĭ de dênsul, Battori însă îĭ cere banĭ de rĕscumpărare pentru soçia sa; el nu va da nicĭ măcar doĭ banĭ roșiĭ; pe robiĭ liberațĭ ĭ-a pus la muncă maĭ mare și înferecare; dacă soçia sa va fi liberată, va liberà și el pe fiica luĭ Laiotă și pe Ioana, căcĭ pe acele némurĭ el le-a prins pentru hitlenie.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 107. Pecetia în față.

† Млтїю бжїєо Iѡ Мла Бараба воивода и гнь, пише гво-м, іли се ще ѡбрести слꙋга ротелѣ м Батрь Нщвана, или се те ѡбрети сꙋде брашовкы, или пръгаре. И ѿ се дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви: поне азъ се неволи мнѡ за-ра добро(де)те, како да се ꙋтъми хртїантво, и апоклисари си посла, и мнѡ ни ходше речи горѣ и доле; и що ми ре роте м Батрь Нщва, азъ мꙋ іспльни ре, поне за енꙋ работꙋ посла, за тьизи витїа, що ми се ꙋзе, да м ꙋчиии катасти; азъ сътвори. Дрꙋго, паки ми ꙋписа за-ра ѡвїа дша (там[1]), що сꙋ ꙋхватени ѿ мене, та ме ꙋпроси. ꙋ то еще мꙋ ꙋчинии волю та и раздрьши ѿ железа и ѡслобо и. То ра азъ чека, како да ми прїиде и мене нѣкоа исправа; ѡно м не прїиде ни ена исправа, ни за апоклисари, ни за тьизи добить, що щеше да бꙋде щи хртїанѡ. А нꙋ колико речи сꙋ бил до седа, све сꙋ били за тꙋе речи празни. Поне азъ ꙋчини воле ротелю м Батрь Нщванꙋ та ѡстави тези дши ꙋ слобожєнїе, како да бꙋде негова чть и похвала, поне и ѡставише ротеле и да загинꙋ, а негово гво и изва ѿ смрти. И ѡбеща се за тези дши, що сꙋ тꙋи ꙋхватени, како да бꙋдꙋ ꙋсвобо. И кьга би по се, ѿ ми посла книгꙋ та ми ре како сж ѡбеща, да мꙋ да за тези дши .в. фло, и еще ми ре, ере сж рекь, да да и старом. То ра оуста, що сꙋ говорили, ѡна сꙋ льгали. Нꙋ да знаете, що сꙋ два цръвени пенези, еще некю датї, да си кꙋпи женꙋ ѿ хртїане; ере ѡна е била ꙋ рꙋ погани, нꙋ ѡни м ю сꙋ послали сь чтїю, а азъ седа да ю кꙋпи? Тои не мже би. Нꙋ азъ сж говори сь Стефана воево, та кю ꙋчини работꙋ ѿ онꙋи. А за ѡвꙋ работꙋ, що би празна и не би нища ѿ що сложам, ѡно що ще би, да бꙋде на дшꙋ тези, що сꙋ ꙋчинили такои. Поне

[1] там este șters cu condeiul.

такои да ꙁнаете ꙁа ѿвїа дш҃и, що и ѡслободи ꙁа воле ротелѣ-м Батрь Ищвана, аꙁъ и ꙋложи по-ꙋ-великꙋ мкꙋ и въ ѡкованїе. А дрꙋго, ако те ꙋчини, а то Лаїѡтова дъщи ѡна е дъщи гпрка, а таи е ена жена; тако ако ю ѡслободе ѡна тꙋи, аꙁъ ке ослободи джщи Лаїѡтова и Ивана; поне тꙋи ꙋдиленїе никое нѣ, ере джщи Лаиѡтова е джщи гпрка, а ѡна е ена ж(ен)а. Тако, ако ке би, такои ѡно да бꙋде, ако ли не бꙋде такои, ѡно що ке би, да бꙋде на дшꙋ фїинѡ еж. А а сїи рове, що и сж ꙋхвати, аꙁъ и сж ꙋхвати иꙁра хитлентво.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Tînĕrul Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea, fie că se va afla sluga părinteluĭ meŭ Batăr Iștvan, fie că se va afla judeţul brașovén, saŭ pârgariĭ. Și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre, că eu m'am nevoit mult pentru binele, ca să se întocméscă creștinătatea, și solĭ mi-am trimis, și multe ne-aŭ umblat nouĕ vorbe la dél și la vale. Și ceea ce mĭ-a spus mie părintele meŭ Batăr Iștvan eŭ ĭ-am împlinit vorba, căcĭ pentru o afacere: a trimis, pentru acea vistierie, ce mi s'a luat, ca să-ĭ fac luĭ catastih. Eŭ am făcut. Alta: ĭarășĭ mĭ-a scris pentru acele suflete ce sunt prinse de mine și m'a rugat. Intr'acésta încă ĭ-am împlinit voĭa, și pe eĭ ĭ-am scos din fiare și ĭ-am slobodit. Drept aceea eŭ am așteptat, ca să-mĭ vie și mie vr'o ispravă; dar mie nu mĭ-a venit nicĭ o ispravă, nicĭ în privinţa solilor, nicĭ în privinţa aceluĭ avut, care era să fie scut creștinilor. Iar câte vorbe aŭ fost până acuma, tóte aŭ fost degéba, cuvinte deșarte. Fiind-că eŭ am făcut voia părinteluĭ meŭ Batăr Iștvan și am lasat acelor suflete slobodenie, ca să-ĭ fie luĭ cinste și laudă; căcĭ pe eĭ ĭ-au lasat parinţii lor ca să pĭară, ĭar domnia luĭ ĭ-a scos de la mórte. Și făgăduise pentru acele suflete, ce sunt acolo prinse, că vor fi slobodite. Și când a fost apoĭ, el mĭ-a trimis carte, și mĭ-a spus că așĭ fi făgăduit, ca să-ĭ daŭ luĭ pentru acele suflete 2000 florinĭ. Și încă mĭ-a spus, că eŭ aș fi ḑis, ca să daŭ și bĕtrânuluĭ. Drept aceea, gura, ce a vorbit, ea a minţit. Și să șciţĭ: ce sunt douĭ banĭ roșiĭ, încă nu voiŭ da, ca eŭ să-mĭ cumpĕr femeea de la creștinĭ, căcĭ ea a fost în mânile păgâne, ci eĭ mĭ-aŭ trimis-o cu cinste; ĭar eŭ acum, ca s'o cumpĕr pe dînsa? — Acésta nu póte să fie. Ci eŭ am vorbit cu Ștefan voevod și voiu regula afacerea de acolo. Iar pentru acéstă afacere ce a fost deșartă și n'a fost nimica, din ce am întocmit, ceea ce va fi, să fie pe sufletul acelora, carĭ aŭ făcut așa. Căcĭ așa să șciţĭ pentru acele suflete, pe care eŭ le-am slobodit după voinţa părinteluĭ meŭ Batăr Iștvan, eŭ le-am pus la muncă maĭ mare și în ferecare. Iar alta, daca voesc să facă apoi: fica luĭ Laĭotă, ea este fată de domn; ĭar aceea este o femee; ast-fel, când o veţi libera pe acésta acolo, eŭ voiŭ libera pe fica luĭ Laĭotă și pe Ioan căcĭ în acésta nu este nicĭ-o mirare, fiind-că fica luĭ Laĭotă este fată de domn, ĭar aceea este o

femee. Și ast-fel, daca va fi așa, apoi să fie; ïar dacă nu va fi așa, ceea-ce va fi, sa fie pe sufletul finilor eï. Și eŭ aceste némurï, ce le-am prins, eŭ le-am prins pentru hitlenie.

Nr. 126.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie dómneï Marieï că se bucură de vestea că a fost scósă din mânile vrăjmașuluï sĕŭ (Laiotă) și că Battori Ștefan a luat-o drept fiică a luï. Îï recomandă să stăruïască de tatăl eï adoptiv Battori și de pârgarii Brașovenï ca să o trimiță în țară cât maï curênd.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 106. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Басарб Млдї воевода и гнь въсеи земли Ѹггровлахнискої, пише гво-ми мно зравїе ротелю-ми мош(н)е[1] любїмеи гопоѓѣ Марїе, мно зравїе. И ѡ се ти дава ѹ знанїе гво-ти, за що ми си порѹча по наша слѹга, по Петръ; а гво-ми добре ти смъ разѹме за работѹ, ча те е изваді бь и прчта бгомтрь и Батрь Щефан ѿ рѹкѹ нашемѹ врамаш, и съда си ѹ рѹкѹ наше людеи и пѹргаро; за тои захвалѣ и блгодари ба; и добре ми се мии гво-ми за тои, и сполаи Батръ Щефанѹ за тои. И пак ни си пѹтиа, ча те е ѹзел[2] Батръ Стефан, да мѹ си дъщере по бгѹ. За тои добре е ѹчиии, и бити м ке за дшѹ.[3] Тако и ти се даваи, да мѹ си дъщере, а ѿ да ти е роте. И пак ни си пѹтії, да ѹчиниї да Батръ Ищванѹ; а гво-ми за то разѹме и ѹчиии и пѹтії, како че и гво-ти види; али да е тои да ѿ гво-ти. И говори, да мѹ си дъщере, и потрѹди се и поtави си ре на пръгарїе, и моли се ротелю-ти Батрь Щефанѹ, да те пѹсте скоро, те да донде. Ако ли віді, ча не може ница ѹчиии и не може скоро доити, а ти ме проти, и гво-ти да си простена ѿ мене, ере дота се неволиса съ болѣри гва-ми, тако нема що да ѹчиии; ере тебе ти се слѹчи та ході ѿ рѹке до рѹке, та нема що чи.[4] И бь ти ѹмножії лета гво-ти. И що изрече Петрѹ, да верѹе.[5]

† Іѡ Бар млдї вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Ротел ми гпе гва-ми Марїе.

† Cu mila luï Dumneḑeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate părinte-meŭ tare ïubiteï dómnei Maria, multă sànătate. Și despre acésta îțï daŭ de șcire domnieï tale, pentru ceea ce mï-aï orênduit prin sluga nóstră, prin Petru; apoï domnia mea bine te-a priceput

[1] În text: ротелю ми моше scris d'asupra cu altă mână, cu altă cernélă și maï mĕrunt. [2] În text: пѹсти, ча те ест ѹзела. [3] и бити м ке за дшѹ sunt scrise cu aceïașï mână și cernélă ca la nota 1. [4] ере тебе ти се слѹчи та ході ѿ рѹке до рѹке, та нема що чи, idem ca la notele 1 și 3. [5] и що изрече Петрѹ, да верѹе, idem ca la notele 1, 3 și 4.

în afacerea că te-a scos Dumnedeŭ și Prea Curata Maĭcă a luĭ Dumnedeŭ și Batăr Ștefan din mâĭnile vrăjmașuluĭ nostru. Și acum eștĭ în mâĭnile ómenilor noștri și pârgarilor. Pentru acésta laud și mulțămesc luĭ Dumnedeŭ și bine îmĭ pare domnieı mele pentru acésta, și-ĭ mulțămesc luĭ Batăr Ștefan pentru acésta. Și ĭarășĭ ne-aĭ trimis (veste) că te-a luat Batăr Ștefan ca să-ĭ fiĭ fiĭcă de suflet. Pentru acésta, bine a făcut, și să-ĭ fie luĭ pentru suflet. Ast-fel și tu dă-te să-ĭ fiĭ luĭ fiĭcă, ĭar el să-țĭ fie ție părinte. Și ĭarășĭ ne-aĭ trimis (veste) ca să fac dar luĭ Batăr Iștvan; ĭar domnia mea de acésta am înțeles, și am făcut și am trimis, precum veĭ vedea și domnia ta. Dară să fie acest dar de la domnia ta și spune-ĭ să-ĭ fiĭ fiĭcă; și trudesce-te și pune vorbă la pârgarĭ și rógă-te de părintele tĕŭ Batăr Ștefan, să-țĭ dea drumul ĭute și să viĭ. Iar dacă vedĭ că nu poțĭ nimica face și nu poțĭ degrabă veni, apoĭ tu ĭartă-mĕ, și domnia ta să fiĭ ĭertată de mine, căcĭ destul m'am nevoit cu boeriĭ domnieĭ mele. Așa, n'am ce să maĭ fac. Căcĭ ți s'a întêmplat să trecĭ din mână în mână, și nu am ce să fac. Și Dumnedeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ tale. Și ce va grăi Petru, să credĭ.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Părinte-meŭ tare (ĭubiteĭ) dómneĭ domnieĭ mele Marieĭ.

No. 127

Basarab voevod cel Tînĕr trimite pe Dragomir la dómna Maria cu vorbele sale.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 94. Pecetia în dos.

† Їѡ Мла Бараба воево и гнь, пише гво-ми мнѡ зравїе гжн Мрїи. И ѡ се дава ꙋ знанїе гвꙋ-тї: тꙋзи сж посла Драгомира, та варе елико изрече, а гво-ти да га верꙋе, поне сꙋ нши рьчи. И бь те бели.

† Їѡ Бара вѡев, мнлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Гжи Марїи.

† Iω Tînĕrul Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate dómneĭ Marieĭ. Și despre acésta daŭ spre șcire domnieĭ tale, că acolo am trimis pe Dragomir; și vare câte va spune, ĭar domnia ta să-l credı pe el, căcĭ sunt cuvintele nóstre. Și Dumnedeŭ să te bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Dómneĭ Marieĭ.

No. 128.

Basarab voevod cel Tîner trimite dómneĭ Marieĭ pe Iuga și pe Moș cu cuvintele sale.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 92. Pecetia în dos.

† Іѡ Млⷣ Барава воевода и гнь, пише гво-ми мно з(д)равїе гже-ми Марїи. И ѡ се дава ѹ знанїе гвѹ ти, како варе елика изрече Юга и Мо, а гво-т да и верѹе, поне сѹ наши речи. И бь те весели, амї.

† Іѡ Бара вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Гже Марїи.

† Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate dómneĭ mele Mariei. Și despre acésta daŭ de şcire domnieĭ tale, cum că vare câte vĕ va spune Iuga și Moș, ĭar domnia ta să-ĭ credĭ, pentru că sunt cuvintele nóstre. Și Dumnedeŭ să te bucure. Amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Dómneĭ Marieĭ.

No. 129.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite pe Petru cu vorbele sale la dómna Maria.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 58. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Бара Млⷣ воево и гнь, пише гво-ми мно здравїе гпоже Марїе, ї ѡ се ти дава ѹ знанїе, ере тка полахмо Петръ, та варе елика изрече къ гво-ти, а гв-ти да га верѹе, ере с ре гва-ми истини, из въсего наше срце. И бь ти ѹмножи лета.

† Іѡ Бара Млⷣ вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Гпоже Марїе.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate dómneĭ Marieĭ, și despre acésta îțĭ daŭ de şcire, că acolo am trimis pe Petru, și vare câte va spune către domnia ta, apoĭ domnia ta să-l credĭ, căcĭ sunt vorbele adevĕrate ale domnieĭ mele, din tótă inima nóstră. Și Dumnedeu să-țĭ îmmulțéscă aniĭ.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Dómneĭ Marieĭ.

No. 130.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor ca să prinḍa pe slugile sale Vintila logofĕtul și Caloïan, cărora el le dĕduse 60.000 aspri ca să-ĭ cumpere maĭ multe lucrurĭ, ĭar dênșiĭ, în loc să i le aducă, le-a dat vrăjmașuluĭ sêu Vlad Călugărul, pe care Brașoveniĭ trebue numaĭ decât să-l alunge din mijlocul lor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 89. Pecetia în dos.

† Іѡ Мла Бара воивода и гнь, пише гво-мї мно ѕдравїе прїателе гва-ми, сѹцѹ ѿ Брашо и дванадесе пръгаро, и ѡ се вї дава ѕнатї, ере що молѣхмо ѿ ба ѕара ми, а бь и прчиста даде, та ме е ѹѕе гнѹ-ми кра ко себе слѹгѹ венiѡ, и да имамо ми добръ, и да ни се хране люе слобоно и доброволно, и ваши и наши люе да си тръгое ѹ ми. Ѕа тои и приiатество-ви да сте раѹстъни и вели. И па, има нѣкои слѹге вер'ни ѹ кѫщѹ гва-мї, на име Вити логофе и Калоена, та ми сѹ ѹѕе . ѯ . а ., та сѹ били кѹповали с теми а. кахе и хадее и чаши сребрънї и дрѹге скѹле сръбрънї. Та ви проси како да и ѹхватите, да ми изваднте имание ѿ ни, да ми не ѕагине, и да ви не ѹтече ѿ ваше рѹке, дори ми се не да иманїа; ере не ще ѡстави да ми бѹде пагѹбѹ; нѹ ще полатї ѹ гна кралѣ та ще проси ѿ ваше главѹ; ере се смъ ѹхвати ѹ гна-мї кралѣ, како негови люе да не има ѿ гво-ми ни едно пагѹбѹ; та сокоти(те) ере ѡни не ми сѹ ѹѕели имание ѹ размири, нѹ и смъ да ѹ ми, да ми кѹпи що и смъ реклъ; а ѡни побего ѹ вашеи мео и ѹ ва седе, та пию мою иманїе с вами. Гледанте та ѹчїните како е добр, иманїе да ми доиде па на рѹкѹ, ере не ми е ѹѕе врама гва-ми Калѹгера тоган иманїа, нѹ и сѹ ѡни дали ѿ своio волю; тако требе да се нiще ѿ ни. И па говори гво-мї прїатество ви ѕа тоган врамаша, ере гво-ми има ми ѿ гна кралѣ, а ви га хранїте ѹ ваше хиже и ѹ вашеи место. И доходе ѹ ѕмлю гва-ми та ми ѹчине пагѹбѹ. Сокотите ере Тѹрци нщи тоган врамаша, и доста се спежа некнѣ съ Али-бего, та и ѡвръни на Мдовѹ, како ѕнате и сами. Та по-мно да га не чѹе ере седи ѹ ва, нѹ га ѹхватите да га пѹтите ѹ кралѣ; ере ни даде; бь та имамо ми добръ, како жаловамо. Тако, не требе да стои ѹ ва врамаши наши. И пото си посла вер'нога слѹга гва-ми Ѡпр, да ви каже радо ѕа ми, що ни е да бь и гнь кра, та да га верѹете и ѕа ине работе що що и ви изрече, ере сѹ ре гво-ми (и)стини, и да га дарѹете. И бь ви вели.

† Іѡ Бара Мла воев, милтїа бжїеа гнь.

Adresa verso: † Прїате гва-ми, сѹцѹ ѿ Брашо, и дванадесе пръгаро.

† Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multa sanătate prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ din Brașov și celor douĭsprețece pârgarĭ, și despre acésta vĕ daŭ a șcire, că de ce am rugat pe Dumneḍeŭ pentru pace, apoĭ Dumneḍeu

și Prea Curata ne-au dat, și m'a luat domnul meŭ craĭul pe lângă sine slugă credincĭósă, și sa avem pace bună și să ni se hrănéscă ómeniĭ slobod și în bună voe, și aĭ noștri și aĭ voștri ómenĭ să facă negoț în pace. Pentru aceea și Prietenia vóstră să fițĭ bucuroșĭ și veselĭ. Și ĭarășĭ, am avut óre-carĭ slugĭ credincĭóse în casa domnieĭ mele, anume pe Vintilă logofĕtul și Caloĭan, și mĭ-aŭ luat 60.000 aspri și aŭ fost cumperat cu aceĭ aspri camhe și hasdee și cupe de argint și alte scule de argint. Și vĕ rog ca să-ĭ prindețĭ și să-mĭ scótețĭ avutul de la eĭ, să nu mi se pĭardă, și să nu vĕ scape din mâĭnile vóstre, până când nu mi se va da avutul. Căcĭ nu voiu lăsà să-mĭ fie pagubă, ci voiŭ trimite la domnul craĭŭ și voiŭ cere de pe capul vostru. Căcĭ eŭ m'am legat cu domnul meŭ craĭul, ca ómeniĭ luĭ să nu aĭbă de la domnia mea nicĭ-o pagubă, și socotițĭ că eĭ nu mĭ-aŭ luat avutul în vreme de răzmiriță, ci lor le-am dat în vreme de pace, ca să-mĭ cumpere ce le-am ḑis, ĭar eĭ au fugit în părțile vóstre și la voĭ șed, și béŭ avutul meŭ cu voĭ. Căutațĭ și faceți cum este bine, avutul să-mĭ vie ĭarășĭ la mână, căcĭ nu mĭ-a luat vrăjmașul domnieĭ mele Călugĕrul acel avut, ci luĭ l'aŭ dat aceĭa de voĭa lor; ast-fel, trebue să se céră de la eĭ. Și ĭarăși vĕ grăesc domnia mea Prieteniei vóstre, pentru acel vrajmaș, căcĭ domnia mea am pace de la domnul craĭul, ĭar voĭ îl hrănițĭ în casele vóstre și în locurile vóstre, și vine în țara domnieĭ mele și-mĭ face pagubă. Socotiți-vĕ că Turciĭ îl cer pe acel vrăjmaș, și destul am cheltuit deunăḑĭ cu Ali-beg și ĭ-am întors asupra Moldoveĭ, cum șcițĭ și înși-vĕ. Și maĭ mult să nu 'l aud că șéde la voĭ, ci prindeți-l, și 'l trimitețĭ la craĭul, căcĭ nouĕ nĭ-a dat Dumneḑeŭ de avem pace bună, precum am dorit. Ast-fel, nu trebue să stea la voĭ vrăjmașiĭ noștri. Și după aceea, am trimis pe credincĭósa slugă a domnieĭ mele, pe Oprea, ca să vĕ spună bucuria pentru pacea ce ne-a dat-o Dumneḑeŭ și domnul craĭul; și să-l credețĭ pe el și pentru celelalte afacerĭ ce vĕ va spune, căcĭ sunt vorbele mele adevĕrate, și să-l dăruițĭ pe el. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ din Brașov și celor douĭ-spreḑece pârgarĭ.

No. 131.

Basarab voevod cel Tînĕr către Brașovenĭ că Battori Ștefan este cu dênsul în pace și în bine și că ĭ-a trimis pe o slugă a luĭ ca să însoțéscă pe soliĭ sĕĭ la rege.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 46. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Бараба воевода и гнь, пише гво-ми мои слакії и добрії прїателе гва-ми, сждѹ и пръгаре ѿ Брашо, мно здравїе и любоно[1] поклоненїе прїноси гво-ви. И ѡ се

[1] În text лобовно.

имам хар гво-ви, ере ме есте добри прїателе, сполавам гвѹ-ви; ꙁа то да ꙁнае ваша мать, како Батръ Ищфан е ми съ ми и добро, и посла е свои вѣни слѹге, та ми ѹꙁехѹ мои поклисаре съ велико чтнѡ, та ѿтидохѹ на гна кралѣ. Ꙁа то ра да се радовате и велите се, ере гво-ми смъ съ[1] гво-ви ѹ ми съ въсе срце. И ви бѹдѣте съ ми и съ прїатество къ гво-ми. И бь ви ѹмножи лѣта гва-ви въсѣ[2] ва, амн. И варе колика иꙁрече Дан, да вѣрѹете. Пи Ю ві днь.

† Іѡ Басараб вѡев, мятїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Слаки и добри прияте гва-ми, сѫцѹ и пръгаре ѿ Брашовѹ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ dulcĭ și bunĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ și pârgarilor din Brașov, multă sănătate și drăgăstósă închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre; și după aceea, am har domnieĭ vóstre, că-mĭ sunteţĭ bunĭ prietenĭ, mulţămesc domnieĭ vóstre. Pentru aceea să ştie Graţiositatea vóstră, cum că Batăr Iștvan îmĭ este cu pace și cu bine. Și a trimis credincĭósele sale slugĭ și mi-aŭ luat pe soliĭ meĭ cu mare cinste, de aŭ mers la domnul craĭul. Pentru acésta să vĕ bucuraţĭ și să vĕ veseliţĭ, ca domnia mea sunt cu domnia vóstră în pace cu tótă inima, și voĭ fiţĭ cu pace și cu prietenie către domnia mea. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre vouĕ tutulor, amin. Și vare câte va spune Dan, să credeţĭ. Scris în Iunie a 12 ḑi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Dulcilor și bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 132.

Septembrie 13. Basarab voevod (cel Tînĕr) către Brașovenĭ că s'a facut pace, că pe solul regeluĭ l'a petrecut cu cinste și că le trimite în solie pe credincĭosul sĕŭ boĭer Vintilă stolnicul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 122. Pecetia în dos.

† Мятїѡ бжїѡ Іѡ Басараб воевода и гнь, пише гво-ми мно ꙁравїе и любоное поклоненїе приноси гв[3] добрии прнетеле гва-ми, сѫцѹ и пѹргаро ѿ Брашо. І ѡ се дава ѹ ꙁнанїе гво-ви, да ꙁнаете, ере съ бжїѡ хотѣнїе даде бь ми и добродете, и ето поклисара кралеве светлости проводимо съ чтнїю, и тка поламо нашега верна жѹпа Вінтилъ столи съ речи до гво-ви. Тако варе елика иꙁрече къ гво-ви, а ви верѹете, ере сѹ наши речи истинн. И бь ви ѹмножи лета. Пи Се . гі .

† Іѡ Басараб вѡев, мятїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прнетеле гва-ми, сѫцѹ и пѹргаро ѿ Брашо.

---

[1] În text съ смъ. [2] În text съсѣ. [3] Adică гво-ви.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn, scrie domnia mea, multă sănătate şi drăgăstósă închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov; şi despre acésta daŭ de şcire domnieĭ-vóstre ca să şciţĭ, că cu voinţa dumneḑeéscă a dat Dumneḑeŭ pace şi binele, şi ĭată pe solul luminăţieĭ crăescĭ l'am petrecut cu cinste, şi acolo am trimis pe credincĭosul nostru jupânul Vintilă stolnicul cu cuvinte către domnia vóstră. Astfel, vare câte va spune către domnia vóstră, apoĭ voĭ să credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ. Scris în Septembre 13.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 133.

Februarie 28. Basarab voevod cel Tînĕr se plânge Braşovenilor că, deşi dênsul i-a apărat de Turcĭ, ĭar cu Ştefan Battori are pace şi jurămênt, totuşĭ pribegiĭ, vrajmaşĭ aĭ sĕĭ, se ridică din mijlocul lor, se duc în Moldova cu Secuiĭ şi-ĭ fac stricăcĭunĭ în ţară. Trimite sol la Braşov pe Piper stolnicul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 37. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Басараба воевода и гнь, пишемо мно здравїе наши препочътени и слакн сꙋседи и прїятеле, сжцꙋ и .вї. пръгаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви[1], ево како се неволи из-ра ми, и азь ѿ що може азь ви защити ѿ Тꙋрце, и съ роте-ми Батръ Ищфа азь има ми и клеве, и ѿ съда на пре има надедꙋ, какои по боле да си ꙋтръдимо[2] ми и клеве, и азь до съда дръжи прадꙋ, како се съ ѡбеща. А ѿ ва види, ере ни една прада нѣ, поне се чините, ере сте прави къ на, а наши врамаши, ѡни се дигнꙋ ѿ мегю ва тере їдꙋ на Мбдовꙋ и съ Секꙋе, та ми исхабе ꙋ землю, тако па се вракю мегю ва и едꙋ и пїю ꙋ ваше хїже. За той се чꙋди, на кои верꙋ се щие наслони? Тогаи ра проси ви, како мои добри прїятели, како веке той да се не чини, и да порꙋчите и ротелю-ми, Батръ Щефанꙋ, како тїе Секꙋи, що сꙋ пошли, а ѡни да се педеса, и тїе прибе, що се дигнꙋ ѿ мегю ва, поне ѿ мою земю ꙋ вашꙋ дръжавꙋ ни еднꙋ ꙗнцꙋ не се исхабе. Тако да сокоте и гво-ви ѡ се; и варе елика изрече на болѣри, жꙋпа Пипе стони, къ гво-ви, да верꙋете. И бь ви вели. Пи ф .ки.

† Їѡ Бара вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сжцꙋ и ві пръгаро ѿ Брашо.

[1] În original a fost scris la început: ти, care apoĭ s'a schimbat în вви.   [2] În text: ꙋтръдимо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn, scriem multă sănătate la aĭ noştri prea cinstiţĭ şi dulcĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarı din Braşov. Şi despre acésta daŭ de şcire domnieĭ vóstre, ĭată cum m'am nevoit pentru pace, şi eŭ din cât pot, eŭ v'am apĕrat de Turcĭ; şi cu părintele meŭ Batăr Iştvan eŭ am pace şi jurăminte, şi de acum înnainte am nădejdea ca şi maĭ mult să ne întărim pacea şi jurămintele; şi eŭ pênĕ acum ţiŭ dreptatea, precum am făgăduit. Iar de la voĭ vĕd că nicĭ o dreptate nu este, căcı vĕ faceţĭ cum că sunteţĭ drepţĭ către noĭ; iar vrăjmaşiĭ noştri eĭ se ridică din mijlocul vostru şi se duc în Moldova şi cu Secuiĭ, de' mĭ strică ţara, şi aşa ĭarăşĭ se întorc printre voĭ, şi mănâncă şi béŭ în casele vóstre. De aceea mĕ mir, pe ce credinţă m-oiŭ rezema? Drept aceea vĕ rog, ca pe aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, că de acum maĭ mult aceea să nu se facă, şi să spuneţĭ şi părinteluĭ meŭ Batăr Ştefan că aceĭ Sĕcuĭ carı s'aŭ dus, apoĭ eĭ să se pedepséscă, şi aceĭ pribegĭ carĭ se ridică din mijlocul vostru, căcĭ din ţara mea în ţara vóstră nicĭ un oŭ nu se atinge. Ast-fel să socotiţĭ şi domnia vóstră despre acésta, şi vare câte vĕ va spune boerul nostru jupânul Piper stolnicul către domnia vóstră, să credeţĭ. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris Februarie în 28.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 134.

Basarab voevod cel Tînĕr către Braşovenĭ ca să-ĭ trimiţă douĭ zidarĭ bunĭ, unul care să scie să înveléscă cu olane, şi cel-alt care să-ĭ facă o mănăstire de cărămidă şi pétră.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 72. Pecetia în faţă.

† Іѡ Млⷣа Басараба воивода и гнъ, пише гво-ми добри пріате гва-ми, сѫцꙋ и пръгаро ѿ Брашє. И такоzи ви говори и проси, како мои добри пріателе, поне ви сѫ и пръво проси ꙁа два добра ꙁидара, єдин що ще ꙁна да покріе съ керамидо сковено, а дрꙋги да ми чини .а҃. монасти ѿ керамидꙋ и съ каменіе. Сего ра ви моли, пꙋстѣте ми и, а гво-ми да и платі како ще биті право. И паки да се нища не бое ꙁа некоꙗ работꙋ или ꙁа рамирицꙋ, поне бь тои не да бꙋ како ще би, тако ми ба небенога и тако ми дшꙋ и верꙋ, нища да се не бои. И що иꙁрече нꙋшъ слꙋга Балотѫ, да га верꙋите. И бь ви весели.

† Іѡ Бара Млⷣа воев, [L. P.] милѡтіа бжіеꙗ гнь.

† Iω Tînĕrul Basaraba voevoda şi domn, scrie domnia mea bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov, şi aşa vĕ grăesc şi vĕ rog, ca

pe bunii mei prieteni, căcĭ v'am rugat și mai înnainte pentru douĭ zidari bunĭ, unul care sa șcie să acopere cu căramidă scobită (olane), ĭar cel-lalt să-mĭ facă o mânăstire din cărămidă și pétră. Drept aceea vĕ rog, trimiteți-mi-ĭ pe eĭ, și domnia mea am sa le plătesc după cum va fi drept. Și ĭarășĭ de nimic să nu se témă, de nicĭ-un lucru sau de răzmiriță, pentru că Dumneḑeŭ acésta nu o va da, orĭcum va fi, așa pe Dumneḑeul meŭ cel ceresc, și astfel pe sufletul meŭ și pe credința mea, de nimic sa nu se témă. Și ce va grăi sluga nóstră Balotă, să-l credețĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 135.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite la Brașovenĭ pe Oprea grămăticul cu cărțĭ către dênșiĭ și către vice-voevod.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. nr. 77. Pecetia în dos.

† Іѡ Мла Бара воивода и гнь, пише гво-ми мно ꙁдравие приꙗте гва-ми, сꙋцꙋ ѿ Брашо и двана десе пръгаро ѿ Брашо. И ѿ се вї говори гво-мї, како мои добри приꙗтеле, тꙋи си посла слꙋга гва-ми Ѡпрѣ грамати съ книге до ва и до вицъвоиводꙋ, та да мꙋ дасте члка[1] ѿ ва, да ходи ш-нії, да га не батова нихто пꙋте до виоиводꙋ, и ѿ вивоиводꙋ па съ миро да га про(во)ди[2] до приꙗтество-ви. И бь ви вели.

† Іѡ Бара Мла вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле гва-мї, сꙋцꙋ ѿ Брашо и вї пръгаро.

† Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ din Brașov și celor douĭspreḑece pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta vĕ grăeșce domnia mea, ca unor bunĭ aĭ meĭ prietenĭ, acolo am trimis pe sluga domnieĭ mele pe Oprea grămăticul cu cărțĭ către voĭ și către vițăvoevodul, și să-ĭ datĭ un om dela voĭ ca să mérgă cu dênsul, ca să nu-l bântue nimeni pe drum până la vițăvoevodul, și dela vițăvoevodul ĭarășĭ cu pace să-l petrécă până la Prietenia vóstră. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ din Brașov și celor 12 pârgarĭ.

---

[1] Îndreptat din члкъ. [2] În text: проди.

No. 136.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite în solie la Braşovenĭ pre credincĭosul şi cinstitul şi marele sĕŭ boer, pe jupânul Négu.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 98. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Басара Мла воиво и гнь, пїшж гво-ми мно здравїе приıателе нашии, сжцу и дванадесете пръгаро брашоскии. И тузи ви дава у знание приıатеству-ви, како тука допутн верни и почетении и велики на болѣри жупа Нѣгъ къ гву-ви; та варе елика изрече къ гву-ви, а гво-ви да га верунте, ере ⟨е⟩ су истини наши речи ѿ све работе, що говори ѿ на къ гву-ви. И бъ вели.

† Іѡ Бара вѡев, милтıа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашж приıателе, сжцу и дванадесетн пръгаро Брашову.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor noştri, judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece pârgarı braşovenĭ. Şi ĭată vĕ daŭ de şcire Prietenieĭ vóstre, cum că acolo am trimis pe credincĭosul şi cinstitul şi marele nostru boer, pe jupânul Négu către domnia vóstră; şi vare câte va spune către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să-l credeţı pe el, pentru că sunt adevĕratele nóstre vorbe despre tóte afacerile, ce va spune dela noĭ către domnia vóstră. Şi Dumneḑeŭ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri prietenĭ, judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece pârgarı aı Braşovuluĭ.

No. 137.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Braşovenilor să trimiţă ómenĭ cum se cade, ĭar nu cum ĭ-a trimis până acum, ca să întocméscă pacea cu dênşiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 82. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Мла Басара воивода и гнь, пише гво-ми мно здравїе мои добри сuседо и приıатело, сьцу брашоскому и . вı-ти пръгаро. И ѡ се ви дава у знанїе за-ра работу, що ми сте поручали, а гво-ми добре ви съ разуме за све ре, що ми сте пустили по вашега члка; ну ви говори гво-ми, како ѿ съга на-пре, аще любите ми и добродѣтелїе ѿ гва-ми, а ви да знате, да пустите добри люе ѿ ва, да се знаем, що чему правити и тъмити. А ну да не пустите, како сте пустили до съга, ере ми не требуе тънзи люе по-мно, що ми сте пустили до съга; ере съ божїе волю и съ наро гва-ми и съ болѣро гва-ми,

[1] да не пу scris d'asupra.

имамь надеждѫ на бга, да ми е плъна воль ѿ све стране; тако и ѿ ва, аще любите ми и добродѣте; а ви пѫстите добри люе, да тъмимѫ, ере гво-ми не бранемѫ ва люе, да не доидѫ ѫ ꙁемлю гва-ми, кои сѫ правн и добри люе; нѫ да доидѫ съ ва иправѫ и прадѫ. И бь ви весели.

† Іѡ Бара воевѡ, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † М(о)и прїателом, сѫдцѫ брашеском и пръгаром.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multa sănătate bunilor meĭ vecinĭ și prietenĭ, județuluĭ brașovén și celor 12 pârgarĭ. Și despre acésta vĕ daŭ de șcire pentru afacerea, ce mi-ațĭ orênduit; ĭar domnia mea bine v'am înțeles pentru tóte vorbele, ce mi-ațĭ trimis prin omul vostru. Însă vĕ spun domnia mea, cum că de-acum înnainte, dacă ĭubițĭ pacea și binele dela domnia mea, apoĭ voĭ să șcițĭ, să trimitețĭ ómenĭ bunĭ dela voĭ, ca să șcim ce vom face și tocmì. Dar să nu trimitețĭ precum ațĭ trimis până acum, căcĭ nu-mĭ trebuesc aceĭ ómenĭ maĭ mult, pe carĭ mi-ĭ-ațĭ trimis până acum, pentru că cu voĭa luĭ Dumneḑeŭ și cu norocul domnieĭ mele și al boerilor domnieĭ mele, am nădejdea la Dumneḑeŭ, ca să mi se împlinéscă voĭa din tóte părțile; astfel și dela voĭ, dacă ĭubițĭ pacea și binele. Iar voĭ trimitețĭ ómenĭ bunĭ ca să ne întocmim, căcĭ domnia mea nu oprim pe ómeniĭ voștri ca să nu vină în țara domnieĭ mele, pe aceĭa carĭ sunt ómenĭ dreptĭ și bunĭ; însă să vină cu a vóstră ispravă și cu dreptate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ prietenĭ, județuluĭ brașovén și pârgarilor.

No. 138.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie «dulceluĭ și bunuluĭ sêŭ prieten jupânuluĭ Hanăș Crețul și jupânuluĭ Paul» din Brașov în privința vrăjmașilor sêĭ, pe carĭ Brașoveniĭ nu vor să-ĭ alunge; ĭĭ vestesce despre luarea orașelor: Scutari, Kroja, Drivasto, Alessio și Jabiĭac.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 95. Pecetia în dos.

† Матїе бжїю Іѡ Млад Барава воевод и гнъ, пише гво-ми мно ꙁравие сладко и добромѫ нашем приателю, жѫпанѫ Ханжшѫ Крецѫ и жѫпан Паѵ[1]. И такоꙁи дава ѫꙁна твоеи мать ꙁа теиꙁи врамаши, що ходе медѫ ва, та и хле давате и дръжите и; тои нѣ

[1] и жѫпан Паѵ scris d'asupra.

добрѣ, нꙋ ѝ истерѣте ѿ ва, поне вие ѝ бите истерали, када би била ваша волю, ни едн ѿ ни не се би сврътѣ медꙋ ва. Поне гво-ми да зна када доходе wни, азъ ѝ би wще на Клꙋ ꙋдари и раснпа, али ѝ не зна; а вие ѝ знате када доходе, и нещете да ѝ истерите ѿ ва и да ѝ разгнате ѿ ва, нꙋ ѝ храните. Нꙋ ти говори, како моем сла̑комꙋ и добрꙋ приꙗтелю, да не бꙋде тази, ере не добрѣ. И дава знати твоеи млти, ере ми донде гла ѿ цра, како е ꙋзе тен гра: Скедерне е wбое ѿ све стра, и два гра е ꙋчинил ко Скедерне, и Крꙋигра е ꙋзе и Древо и Ле и гра Жабнꙗ, и земла сва е ꙋзе, а хто не се да, ѡ и е мъжие посекѫ, а жьни и деца роби; тои зна. А пакн, твое млтъ, що зна ѿ тои странꙋ, а ти ми дан знати, бꙋди ѿ що гла знае, и да зна и гво-ми; ино нѣ; и бъ вели. — И пакн за тен врамаше, како да ми изнанде твое млти, съ чие съвето ходе и що чекаю и чие речи ѝ wкротнва, та ходе по тꙋн, тон варе сꙋ ꙋ ни некои речи ѿ болꙗре наше, или како ѝ е работꙋ; тон ми ѡбрещете, ере ви прош, мои приꙗт(ел)ие.

† Іѡ Бара вwевода, млтіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле гва-ми, жꙋпанꙋ Ханжшꙋ Крецꙋ и жꙋпанꙋ Паꙋлꙋ ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate dulceluĭ și bunuluĭ nostru prieten, jupânuluĭ Hanăș Crețul și jupânuluĭ Paul. Și ast-fel daŭ de șcire Grațiosităţiĭ tale în privința acelor vrăjmași, carĭ umblă printre voĭ și lor pâine le dațĭ și iĭ țineţĭ. Acésta nu este bine, ci alungați-ĭ de la voĭ; căcĭ voĭ ĭ-ațĭ goni pe dênșiĭ, dacă acésta ar fi voința vóstră, nicĭ-unul dintre eĭ nu s'ar învîrti printre voĭ. Căcĭ domnia mea să șciŭ când eĭ vin, eŭ ĭ-așĭ fi lovit încă la Cluj și risipit, dar nu-ĭ șciŭ; ĭar voĭ iĭ șcițĭ când eĭ vin, și nu voițĭ să-ĭ isgonițĭ și să-ĭ depărtațĭ de la voĭ, ci-ĭ hrănițĭ. Ci îțĭ grăesc ție ca dulceluĭ și bunuluĭ meŭ prieten, ca să nu maĭ fie acésta, căcĭ nu este bine. Și daŭ de șcire Grațiosităţiĭ tale, că mĭ-a venit veste de la împĕratul că a luat aceste cetățĭ: Schenderia (Scutari) a împresurat-o din tóte părțile și douĕ cetățuĭ a făcut lângă Schenderie; și Cruigrad (Croja) a luat și Drevost (Drivasto) și Leș (Alessio) și cu cetatea Jabiĭac, și tótă țara a luat-o; și cine nu s'a predat, el pe bărbațĭ ĭ-a tăĭat, ĭar pe femeĭ și copiĭ ĭ-a robit. Asta sciŭ. Și ĭarășĭ Grațiositatea ta, ce șciĭ din părțile acelea, apoĭ tu dă-mĭ a șcire, fie de orĭ-ce veste șciĭ și să șcie și domnia mea. Alt-fel nu este. Și Dumneḑeŭ bucure. — Și ĭarășĭ, pentru aceĭ vrăjmașĭ, să-mĭ afli Grațiositatea ta, cu ce sfat umblă eĭ și ce aștéptă și ale cuĭ vorbe iĭ ocrotesc de umblă pe acolo, și óre sunt la eĭ nescaĭ-va vorbe de la boeriĭ noștri, saŭ cum le stă lucrul? Acestea să mi le aflațĭ, căcĭ vĕ rog pe voĭ, prieteniĭ meĭ!

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ-mele, jupânuluĭ Hanăș Crețul și jupânuluĭ Paul din Brașov.

No. 139.

Basarab voevod cel Tînĕr se plânge Braşovenilor că eĭ ĭaŭ marfa neguţĕtorilor românĭ şi nu plătesc la termen, nicĭ îĭ lasă a vinde altor neguţĕtorĭ din Ungaria; marfa fiind cumparată de la Turcĭ, domnul este silit să dea legaţĭ pe neguţĕtoriĭ românĭ Turcilor. Afară de acésta, Braşoveniĭ aŭ ridicat vămile. Domnul hotăraşce ca neguţĕtorii braşovenĭ să vină la hotar ca să ĭa marfă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 90. Pecetia în dos.

† Ιѡ Млад Басарава воевода и гнь, пише гсво-ми мно здравїе прїателем нашим, прїателем сѫдцꙋ и пръгаром ѿ Брашов. И ѡ се дава ꙋ знанїе гсвꙋ-ви, како ми доидо та ми се плака[1] сиромаси, кои сꙋ кꙋпци съ кꙋплю, та кѫда и ꙋложите ꙋ рꙋкꙋ, а ви не и ꙋзимате кꙋплю на сорок, нꙋ и држнте и нии не платите; а наши сиромаси ꙋзимаю кꙋплю ѿ Тꙋрци, тере и поставлѣ дннь, а ѡни на днь не могꙋт платите, ере ви не и платите, да се плати и ѡни ѿ Тꙋрци. Тако донесꙋт книге ѿ цра, тако ѡни немат ѿ кꙋда платити, та и давамо свезани Тꙋрцем; тако ми сꙋ сви кꙋпци ꙋбожали, ере ни ви ни платите, ни ви и ѡставлѣте, да[2] продавать дрꙋзе кꙋпцем ѿ ꙋгръскꙋ землю. И пакы, кою кꙋплю не ви ѡдражае, а ви не и ѡтавлѣ, да си врати добитъ назад, да ю да, ѿ кога е ꙋзе добитъкь, а нꙋ га и заплатите пипер, и щете, да и изгꙋбите, како сте ꙋчинили драгот. И ваме несꙋ сѫга, како преде, а нꙋ и сте величили и ваме. Се ра да знае гсво-ви, како ѿ сѫга ви да се ꙋтъкмите съ наши кꙋпци, тако да доидете, да ꙋзимате кꙋплю ѿ наше кꙋпци на хотар; тако наши кꙋпци да плаща вамꙋ Тꙋрцем и наше, а ви да плащате ꙋгром, поне ми чине прꙋ и ѿ ꙋгре[3] и ѿ Тꙋрцем. Тако щемо, да е ѿ сѫда тако. И пакы ми се плака и ѿ дрꙋгꙋ работ, ере и чините пагꙋбꙋ и съ решето на пипер. Тако да знате. И бь ви весели.

† Ιѡ Басарав воевод, матиа бжїа[4] воевод.

Adresa în dos: † Добрїим прїателем гсва-ми, сѫдцꙋ и ви пръгаром ѿ Брашов.

† Ιω Tînĕrul Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor noştri, prietenilor judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi despre acésta daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că mĭ-aŭ venit şi mi s'aŭ plâns supuşiĭ, cari sunt negustorĭ cu marfă: ast-fel când vĕ învoiţĭ cu eĭ, apoĭ voĭ nu le luaţĭ marfa la soroc, ci îĭ ţineţi şi nu le plătiţi. Iar supuşiĭ noştri ĭaŭ marfa de la Turcĭ, şi le pun lor ḑiŭa; ĭar eĭ la ḑi nu pot plăti, pentru că voĭ nu le plătiţĭ lor, ca să se plătéscă şi eĭ de

[1] та ми се плака scris la margine afară din cadrul textuluĭ. [2] În original urméză cuvêntul плати care este şters cu condeiul. [3] În text de sigur din greşală: Грех. [4] În text din eróre: Бара.

Turcĭ. Ast-fel (aceştia) aduc cărţĭ de la împĕratul; aşa eĭ n'aŭ de unde plăti, şi îĭ dăm legaţĭ Turcilor. Ast-fel toţĭ negustoriĭ mĭ-aŭ sărăcit, pentru că voı nu le plătiţĭ, şi nicĭ nu-ĭ lăsaţĭ ca să vênḑă altor negustorĭ din ţara Unguréscă. Şi ĭarăşĭ care marfă voĭ nu o ţineţĭ (cumpăraţĭ), apoĭ voĭ nu-ĭ lăsaţĭ pe eĭ, ca să-şĭ întórcă averea înnapoĭ, ca să o dea de la cine aŭ luat averea; ci voĭ le aprindeţĭ piperul, şi voiţĭ ca să-ĭ perdeţĭ pe eĭ, cum aţĭ făcut cu Dragotă. Şi vămile nu sunt acum ca înnainte, ci le-aţĭ urcat vămile. Drept aceea să şcie domnia vóstră, că de acum înnainte să vĕ întocmiţĭ cu negustoriĭ noştri, ast-fel ca să veniţĭ să luaţĭ marfă de la negustoriĭ noştri la hotar. Ast-fel negustoriĭ noştri să plătéscă vamă Turcilor şi nouĕ, ĭar voĭ să o plătiţĭ Ungurilor, căcĭ mi se face pîră şi de Ungurĭ şi de Turcĭ. Aşa vrem noĭ să fie de acum înnainte. Şi ĭarăşĭ mi s'aŭ plâns şi pentru alt lucru, că le faceţĭ pagubă şi cu sita la piper. Aşa să şciţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 140.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite în solie la Braşovenĭ pe Staĭco.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 73. Pecetia în faţă.

† Мл҃тиѡ бж҃їю Їѡ Басараба Мл҃а воиво и г҃нь въсеи ꙁемли Ꙋгрѡвлахїискои, пише г҃во-ми мно ꙁравїє мои добри прїiателе, сжцꙊ и въсе пръгаро ѿ Браше. І ѡ се дава Ꙋ ꙁнанїє ваше мл҃ти, како тꙊи послаа болѣри г҃ва-ми, жꙊпа Станко; та єлика има говорити къ ваше прїiатество, да верꙊете, ча сꙊ наши рѣчи истинни. И б҃ъ ви весели.

† Їѡ Бара Мл҃а воев, мил҃тїа бж҃їа г҃нь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor meĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi tutulor pârgarilor din Braşov, şi despre acésta daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că trimit acolo pe boĭerul domnieĭ mele, pe jupânul Staĭco: şi câte are să vorbéscă către Prietenia vóstră, să credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele adevĕrate ale nóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tânăr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 141.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite în solie la Brașovenĭ pe Dan și pe Vîlcea.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 80. Pecetia în dos.

† Мнлтиѡ бжїѡ Мла Іѡ Бара воевода и гнь, пише гво-ми мнѡ ꙁравїе мои добри прїиателѣмъ, сжцꙋ и дванадесети пръгаре ѿ Брашо. И ѿ се да е ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви, како варе цꙇо изрече къ ва Да и Влъча, а вїе ѡ све да и[1] верꙋвате, ере сꙋ исти речи гва-ми. И бъ да ви весели, амїнь.

† Іѡ Бара Мла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прїиателе гва-ми.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Tînĕrul Iω Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor meĭ prietenĭ, județuluĭ și celor douĭspredece pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta să fie în șcire domnieĭ vóstre, cum că vare ce vor spune către voĭ Dan și Vîlcea, ĭar voĭ despre tóte să-ĭ credețĭ, căcĭ sunt cuvintele adevărate ale domnieĭ mele. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele.

No. 142.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite în solie pe o slugă a sa la Brașovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 79. Pecetia în dos.

† Матїа бжїа Іѡ Басара Мла воевода и гнь, пише гво-ми мои добри прїиателе мно ꙁдравїе, сжцꙋ и . ві . пъргаре ѿ Брашо. Тꙋꙁи посла слꙋга гва-ми къ ваше гва, та, варе колика иꙁрече[2] къ гво-ви, да га вѣрꙋете, ере сꙋ истини рѣчи гва-ми; ино нѣ. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, мнатиа бжи гнь.

Adresa în dos: † Сжцꙋ и ві пръгаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea bunilor meĭ prietenĭ multă sănătate, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Acolo am trimis pe sluga domnieĭ mele către domnia vóstră; și ce va spune către domnia vóstră, să credețĭ, căcĭ sunt adevăratele cuvinte ale domnieĭ mele. Altfel nu este. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

---

[1] Îndreptat din: го. [2] În text: нрече.

No. 143.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite în solie la Brașovenı pe sluga sa Ivan.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 78. Pecetia în dos.

† Матнѡ бжїѡ Іѡ Мла Бараба воевода, гнь з[емлн Ѹггр]овлахїн(с)кон, пнше гвомн мно з(д)равїе мон добрн прнıат[еле, сѫцѹ н] пръгарїѡ ѿ Брашо. Н ѡ семъ вн дава ѹ знанне прнıатествѹ-в[н, тѹзн] ще доитн слѹга наше Нва, та варе елнка нзрече къ прнıатествѹ-вн, да верѹете, ере сѹ нстнннн ншн рѣчн. Н бь да ѹмножн лѣ прııатествѹ-вн.

† Іѡ Бара Мла вıвев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мон добрн прїıатело, . вї . пръгаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda, domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor meĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi despre acésta vĕ daŭ de şcire Prieteniei vóstre, că va veni acolo sluga nóstră Ivan, şi vare câte vĕ va spune către Prietenia vóstră, să credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ Prieteniei vóstre.

† Iω Basarab cel Tînĕr, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 144.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Braşovenilor că a trimis acolo pe Andrea ca să cumpere sculiştele şi să plătéscă datoria luĭ Petriţă «părintele sêŭ după duhul sfânt».

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 85. Pecetia în dos.

† Іѡ Мла Басараба воевода н гнь въсеи земли Ѹггрѡвлахїнскон, пншемо мно здравїе добрн нашн прїıателе, сѫцѹ н пръгаро ѿ Брашо. Н ѡ се дава ѹ знанїе вашемѹ прїıатествѹ за работѹ Петрнцѹ, поне мн е бн роте по дхѹ стмѹ, тако ѿ е ѹмре; а прн еговѹ жнво, ѿ сн е ѡставн дшѹ на мене н на зета-мѹ Адрѣ, како да га плацıамо дльгове, по-где е бн длъже. Се ра тѹн съ посла Адрѣ, тако вн просн, како мон добрıı прїıателн, како варе що нма тѹка, ѿ да се да све ѹ рѹке Адре; поне сѹ ѹ Паѹ . т . фло; н нма ѹ Кло Мѣхе некон скѹлнще, тако да се гледа ѿ колнко н е цѣна, тако азь да н ѿкѹпн. Тако вн молн, немоı ѹчнннте ннако. Н варе що вн нзрече Адрѣ, да верѹете, ере сѹ нашн рѣчн. Н бь вн велн.

† Іѡ Бара вıвев, мнатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добрн нашн прїıателе, сѫцѹ н дванадесете пръгаро ѿ Брашо.

† Iω Tînérul Basarab voevoda și domn a tóta țara Ungrovlahica, scriem multa sanatate bunilor noștri prieteni, județuluĭ și pârgarilor din Brașov, și despre acésta vé dau de șcire Prieteniеĭ vóstre pentru afacerea luĭ Petrița, cacĭ mi-a fost mie parinte dupa duhul sfânt, și el a murit; ĭara când era în viață, el și-a lăsat ale sufletului pe mine și pe ginerele sĕu Andrea, pentru ca să-ĭ plătim datoriile, ori pe unde dênsul a fost dator. Drept aceea am trimis acolo pe Andrea, și așa vĕ rog, ca pe bunii mei prieteni, cum că vare ce are acolo, aceea să se dea totul în mâinile luĭ Andrea, cacĭ sunt la Paul 300 de florini și are la Cloș Méhel óre-care sculiște. Ast-fel sà se caute, de ce preț sunt, și așa eu să le rĕscumpăr. Ast-fel vĕ rog ca sa nu facețĭ alt-fel. Și ori-ce vĕ va vorbi Andrea, să credețĭ, cäcĭ sunt cuvintele nóstre. Și Dumnedeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor noștri prietenĭ, județuluĭ și celor douisprеdece pârgarĭ din Brașov.

No. 145.

Basarab voevod cel Tînĕr catre Brașovenĭ în afacerea mărfiĭ luĭ Petriții din Târgoviște, pe care a lasat-o unuĭ om din Brașov.

Orig. hàrtie, Arch. Braș. no. 74. Pecetia in dos.

† Мнлтїѡ бжїѡ Млаї Нѡ Бара воевода н гнь въсен ꙁемлн Ѹгровлахїнскон, пнше гво-мн мнѡ ꙁравїе добрн прнателѣ гва-мн, сѫцѸ н .вı.-тн пръгарѡ ѿ Брашѡ. Н тѸꙁн дава Ѹ ꙁнанїе, поне мн жалѸва чявкъ гва-мн Петрнцн ѿ Тръговнще, да[1] е нма марҳѸ тѸка Ѹ вара поставена на едн чявкъ да стон; а ѡ е поше ДнмїтрѸ БѸѡре та е (да) разваян[2] камарѸ н печа мою, та е въꙁе добнть, тага е ꙁаложн Ѹ дрѸгн чявкъ. Тѡ раї вн говорн гво-мн, како добнть, що е поставн Петрнцн, ѡ да стонть, како го е ѡ поставн, а ДїмнтрѸ е тѸка; тако чнне с него, како ꙁнае, ѡ тѸꙁн. Ако лн вн бѸде Петрїцн длъже, ѡнн хте статн лнце прѣ гво-мн, а добнтъ да м се не развалѣ; нно да нѣ. Н бъ вн веселн, амнъ.

† Іѡ Бара вѡев, матїа вжїа гнь.

Adresa in dos: † Добрн прнїателѣ гва-мн, сѫцѸ ѿ Брашо н .вı.-тнмь пръгаро велнкн ѿ Брашо.

† Cu mila luı Dumnedeu Tînèrul Iω Basarab voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahica, scrie domnia mea multa sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele,

[1] În original: ка, in loc póte de ка ко). [2] Literile раꙁ sunt scrise pe răsătură, ĭar да este un rest din cuvêntul ce fusese scris maĭ 'nainte.

judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov: şi aci dau de şcire, cum că mi s'a plâns omul domnieĭ mele Petriţi din Târgovişte că a avut acolo marfa în oraş lăsată la un om ca să stea. Şi s'a dus Dumitru al luĭ Buor şi a stricat camara şi pecetia mea şi a luat averea şi a pus-o zălog la un alt om. Drept aceea vĕ graesce domnia mea, că averea ce a pus-o Petriţi, să rĕmâe aşa, cum a pus-o el; Dumitru este acolo; ast-fel să faceţĭ cu dênsul precum şciţı. Iar daca vĕ va fi Petriţi dator, eĭ să stea de faţă înnaintea domnieĭ mele, ĭar averea să nu i se strice. Altfel sa nu fie. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luı Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ-mele, judeţuluĭ din Braşov şi celor 12 pârgarĭ marĭ din Braşov.

No. 146.

Poiana pe Jiŭ, maiŭ 14. Basarab voevod cel Tînĕr trimite în solie la Braşovenĭ pe Albu.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 91. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Басарⷶ Мла воевода и гнь, пише гво-ми мно ꙁравїе и любовное поклоненїе прїноси, сѫцȢ и пȢргаро ѿ Брашо. И такоꙁи ви говори гво-ми, ере тȢка полаⷨмо жȢпа Ѧвъ съ ре-ми до гво-ви; тако варе елика иꙁрече къ гво-ви, а гво-ви верȢете. И бъ ви Ȣмножи лѣ. Пи Ȣ Поıа на Жїи, Ма Дї.

† Їѡ Бара Мла вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сѫцȣ и дванадесети пȣргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate şi închinăcĭune cu dragoste aduc, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi ast-fel vĕ spun domnia mea, că acolo am trimis pe jupânul Albul cu vorbele mele către domnia vóstră. Ast-fel, orĭ-ce vĕ va spune către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credeţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ. Scris în Poiana pe Jiŭ, în Maiŭ 14.

† Iω Basarab cel Tînĕr, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece pârgarĭ din Braşov.

No. 147.

Septembre 11. Basarab voevod cel Tînĕr scrie Braşovenilor să-ĭ cumpere doué légăne marĭ şi bune şi ḑece mese de lemn rotunde şi să i le trimiţă într'o sĕptămâna.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 103. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Бара Мла воивода и гнь, пише гво-ми много здравїе мои добри сѹседо и прїателе, сжцѹ ѿ Брашо и дванадесете пръгаро. И ѡ се ви проси, како мои прїателїи, да ми кѹпите две люке, али да сѹ голѣми и хѹбаве, и трьпези древени хѹбаве .ï.; али да ми пѹстите скоро, пре едно недѣле, и да сѹ ѹкрѹгле трьпезе. Тако ви моли, да ми ѹчините прошенїе; а що бѹде ценѹ, а гво-ми ще плати. И бь ви ѹмножи лета. Пи Се .аı.[1]

† Іѡ Бара вѡев, млтї бжї гнь.

Adresa în dos: † Прїетеле гва-ми, сжцѹ и дванадесети пѹргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iѡ Basaraba cel Tînĕr voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi celor douĭspreḑece pârgarĭ. Şi de acésta vĕ rog, ca pe prieteniĭ meĭ, ca să-mĭ cumpĕraţı douĕ légăne, dar să fie marĭ şi frumóse şi mese de lemn bune 10; dar să mi le trimiteţĭ curând, peste o sĕptămână, şi să fie mesele rotunde. Aşa vĕ rog ca să-mĭ împliniţĭ cererea. Şi ce preţ va fi, apoĭ domnia mea va plăti. Şi Dumneḑeŭ să vĕ înmulţéscă aniĭ. Scris în Septembre 11.

† Iѡ Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ-mele, judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece pârgarĭ din Braşov.

No. 148.

Bucurescĭ, Aprile 14. Basarab voevod cel Tînĕr scrie Braşovenilor să restitue omuluĭ sêŭ Rădilă averea ce-ĭ luase pe nedrept.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 96. Pecetia în faţă.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Мла Басара воиво и гнь всо земли Ѹгровлахїнско, пише гво-ми сжцѹ и .вı. пръгаре ѿ Брашо; и такози ви говори гво-ми за-ра моега чка, по име Радиль, како мѹ сте ѹзели добито пра, а гво-ми надо поне е ви пра члкь; то ра ви говори гво-ми, како да мѹ повратите добито, ако хочете, да бѹде ми, ере такве работе чине

[1] De la cuvintele трьпезе. Тако ви pĕnĕ la fine (r. 9—11) este scris cu altă mână şi maĭ mĕrunt.

ραζмнρнцȣ. Тако мȣ повρатнте све до вла едн, а ва члкъ да прїнде, да стон пре гво-мн съ Тȣρчнно, да ако ѡстане мон члкь, гво-мн да мȣ га да ȣ ρȣкȣ; нно нѣ. Пн А .дı. днь, ȣ гра Бȣкȣρе.

† Їѡ Баρа Мла кѡев, (L.P.) мнлтїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, și astfel vĕ grăesc domnia mea despre omul meŭ anume Radil, cum că ĭ-ațĭ luat averea dréptă. Iar domnia mea a găsit, că a fost om drept. Drept aceea vĕ grăesc domnia mea, ca să-ĭ înnapoĭațĭ averea, dacă voițĭ ca să fie pace, căcĭ astfel de lucrurĭ pricinuesc răzmiriță; și așa înnapoĭați-ĭ totul până într'un fir. Iar omul vostru să vie, ca să stea înnaintea domnieĭ mele cu Turcul, ca dacă va rĕmâneà strâmb omul meŭ, domnia mea să îl dea în mână. Altfel nu este. Scris în Aprilie a 14ᵃ ḍi, în cetatea Bucureștĭ.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 149.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite un ultimatum Brașovenilor, ca în termen de 5 saŭ 6 ḍile să i se înnapoĭeze averea luată și să nu maĭ sprijine pe Laĭotă, căcĭ Sultanul l'a autorizat să facă pace cu regatul Ungarieĭ. Altfel nu va maĭ opri pe Turcĭ ca să vină asupră-le.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 759. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Мла Басаρа(ба) воевода н гнь въсен ζемлн Ȣггρѡвлахїнскон, пнше гво-мн мно ζдρавїе добρн нашн пρїıателе, сжцȣ н пρъгаρо ѿ Бρашо. Н ѡ се дава ȣ ζнанїе гвȣ-тн, еρе такон да ζнате, како до съда [вн][1] що вн ζа ρаботȣ Тȣρце, аζь съ напρавн,[2] а ѿ съда ще да мн нспρавнте, еρе ѿ коле ме носнте такон, а ѡно доста скададалȣ мн се чннн. Сего ρа вн говоρн, ево, съда що съ Ȣстρебова ѿ ва, н що съ пρосн, а вь пρнпȣстн, еρе цρь ме ѡслободн, како да сн Ȣчннн мн вѣче съ сво ζемло гна кρалıа; не нζ-ρа но Ланıѡто Ȣчннн, нȣ нζ-ρа хρнтїıаство[3]. Н кннге мн е Ȣчннн цρь, еднoю съ посла до ва, а дρȣга па мн е доше съда ζа тȣн ρаботȣ. Та ако вн е волıа н ако хоıщете добρодѣте, да се Ȣпокоете, н да се хρаннте, а ва съда е вρемѣ. Тако вн се неволнте, моемȣ вρамашȣ сρамотȣ да бȣде ѿ ва,[4] н що е мон, ѿ ваше ρȣке да не нζлеζн. А аζь такон съ напρавн, еρе ѿ Тȣρцн ннща да се не гρнжнте, докле бȣде жн. Н що ке пρо-

---

[1] Șters cu condeiul. [2] ζа ρаботȣ Тȣρце, аζь съ напρавн scris d'asupra linieĭ. [3] не нζ-ρа но Ланıѡто Ȣчннн, нȣ нζ-ρа хρнтїıаство adaos la margine, afară din cadrul textuluĭ. [4] ѿ ва scris d'asupra.

мислити, скоро да ми дасте знаніе: или бити, или не бити, да (не) ме носите, како до съда, нꙋ да зна, що е, да зна и азь, за що ще запрети Тꙋрци. Тако да ми исправите пре .е.ѕ. дни, и чака да си пꙋстите до Батръ Ищфана, да е и ѡ съ наши апокалисари. Тако све да ми се врати, ако любите ми. И бь ви вели.

† Іѡ Басара воевда, милтїа бжа гнь.

Adresa in dos: † Нашим прїателем, сѫдцꙋ и пръгаре ѿ Брашев.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor noștri prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și despre acésta daŭ spre șcire domnieĭ tale, că așa să șcițı, că până acuma ce a fost pentru afacerea Turcilor, eŭ am făcut, ĭar de acuma voesc sa-mı facețĭ ispravă, căcĭ de când mĕ purtațĭ ast-fel, apoĭ destul scandal mi se face. Drept aceea eu vĕ spun, iată acum ceea-ce am poftit dela Dumneḑeŭ și am rugat, apoı Dumneḑeŭ a dat, căcĭ împĕratul m'a slobodit, ca să-mı fac pace vecınică cu tótă țara domnuluĭ craiŭ; nu pentru nasul luĭ Laĭotă am făcut, ci pentru creștinătate. Și carțı mĭ-a făcut împĕratul, pe una am trimis-o la voĭ, ĭar alta ĭarășĭ mı-a sosit aicı în acéstă afacere. Și dacă vĕ este voința, și dacă voițĭ binele, ca sa vĕ liniștițĭ și ca să vé hrănițĭ, apoĭ vouĕ acum este vremea. Iar voĭ nevoiți-vĕ ca vrăjmașuluı meŭ rușine să fie de la voĭ; și ce este al meŭ, din mâĭnile vóstre să nu scape. Iar eŭ ast-fel am orânduit, ca despre Turcĭ nimica să nu vĕ îngrijițĭ, până când voiu fi viŭ. Și ce vețĭ gândi, repede să-mĭ dațĭ șcire: orĭ să fie, orĭ să nu fie, ca să (nu) mĕ purtațĭ ca până acum; ci să șciŭ ce este, ca să șciŭ și eŭ pentru ce am să opresc pe Turcĭ. Ast-fel să-mĭ facețı ispravă în 5, 6 ḑile. Și un om să vĕ trimitețı la Batăr Iștvan, ca să fie și el cu soliĭ noștri. Ast-fel totul să mi se înnapoeze, dacă iubițĭ pacea. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † La aĭ noștri prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 150.

Basarab voevod cel Tînêr către Brașovenĭ, că pe Rătundul l'a trimis la Battori Ștefan, ĭar pe Dragomir l'a însarcinat să-ĭ cumpere hamuturĭ pentru 40 caĭ, ca să le facă dar Sultanuluĭ. Cere din noŭ a i se înnapoià avĕrea ce se află acolo.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 84. Pecetia in dos.

† Іѡ Млад Басараба воивода, милтїю бжїю гнь, пише гсвомн много здравїе нашим добри сꙋседом и прїателом, сѫдцꙋ брашовском и вси-ти пръгарѡм, и ѡ се дава ꙋ знанїе гсвꙋ-ви:

тꙋи си сѫ посла два члка, на име Рътꙋдꙋ и Драгомир. Тако Рътꙋдꙋ, ѿ има пꙋ да ꙋчини до ротел-ми Батръ Ищва. То ра, ви проси, како да га проводите съ вашега чл҃ка; а Драгомира сѫ посла до тꙋи, да ми кꙋпи єно дрꙋго, що ми тревꙋє да бꙋде на Портꙋ, паки из-ра ваше добро(де)тество, за-ра работꙋ мирꙋ, да га и поꙋтврьдимо, ѿ како є. И ево нешо мало сѫ посла да ми кꙋпи, поне не зна: да ли мꙋ щете да кꙋпи или ни? Ако мꙋ дадете да кꙋпи, азъ ви паки проси, како да ми пошлите чїнїе за . м҃ . кони, а азъ ево си дава верꙋ, како да доиде ва чл҃кь до мене, да мꙋ плати. И дрꙋго еще проси гво-ви, како да стоите и съ мои апокелисари, та говорете за тъизи довитъ мои, що є ꙋ кꙋке ваше, како да ми се вгъне на трагꙋ, како да можем и ми стати ѿ ѡнꙋдаи съ ми и за ваше добродете. И що изрече на чл҃кь Драгомир, гво-ви да га верꙋете. И бь да вели гво-ви.

† Iѡ Бара вѡєв, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нши добри сꙋседо и прїателом, сѫцꙋ брашовскомꙋ и вı-ти пръгарѡ.

† Iω Tînĕrul Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri bunĭ vecinĭ și prietenĭ, județuluĭ brașovén și celor 12 pârgarĭ; și după acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre: acolo am trimis doui ómeni, anume Rătundul și Dragomir. Așa Rătundul, el are ca să facă calea la părintele meŭ Batăr Iștvan. Drept aceea, vĕ rog, ca să-l petreceți cu omul vostru. Iar pe Dragomir l'am trimis până acolo, ca să-mĭ cumpere una alta, ce-mĭ trebuesce, ca să fie la Pórtă, așijderea pentru binele vostru, pentru lucrul păcii, ca să o mai întărim de cum este. Și ïată cevașĭ puțin am trimis, ca sa-mĭ cumpere, fiind-că n'am sciut: îĭ vețĭ da luĭ voe să cumpere aŭ ba? Dacă îĭ veți da (voe) ca sa cumpere, eu ïarășĭ vĕ rog, ca să-mĭ trimitețĭ hamuturĭ (cinie) pentru 40 de cai, ïar eŭ ïată vĕ daŭ vouĕ credința, ca să vină omul vostru la mine, sa-i platesc. Și alta încă rog pe domnia vóstră, ca să stațĭ (stăruițĭ) și cu soliĭ mei și sa vorbiți pentru acea avere a mea, care este în casele vóstre, ca să mi se întórcă înnapoĭ, ca să putem și noĭ sta, de aicïa, cu pace și pentru binele vostru. Și ceea ce va spune omul nostru Dragomir, domnia vóstră să-l credețĭ. Și Dumneḑeu să bucure pe domnia vóstră.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ vecinĭ și prietenĭ, județuluĭ brașovén și celor 12 pârgarĭ.

No. 151.

Basarab voevod cel Tînĕr cere Braşovenilor să alunge din mijlocul lor pe vrăjmaşul sêu (Laĭotă) şi să vestéscă de acésta şi pe Battori Ştefan. Turciĭ aŭ bătut pe Ungurĭ la Smederevo şi în Bosnia.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 99. Pecetia în dos.

† Млстїю бжїю Іѡ Мла Басараба воевода и гнь, пише гво-ми мно здравїе добри прїателе, сжцꙋ и пръгаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви: азь има надеждꙋ, кѫда ке бь да, да си добꙋде земліа, а ви да ми сте прїатели; веде, ако ми е мене неволіа ѿ Тꙋрце, а ва коіа неволіа ви е, та дръжите моега врамаша мегю вами? Се ра ви говори: ижденете моега врамаша ѿ медꙋ вами, поне, ако ви щете държати моега врамаша мегю вами, ви да знате, ере ще бити и ва врама. И дадите знанїе и ротелю-ми Батръ Щефанꙋ; и пакы да знате, ере сꙋ ꙋбили Тꙋрци ѹгре на Смедеревꙋ, поне изьишли ѹгре из Дꙋна[1] и извадили сꙋ ладїе и бро на сꙋхо, тако Тꙋрци сꙋ ꙋдрили на ни, и мало сꙋ ꙋтекли ѿ ни; и пакы и дрꙋга воиска, що е била ꙋгръска на Боснꙋ, еще и сꙋ разбили Тꙋрци. И бь ви весели.

† Іѡ Бара Мла вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прїетеле гва-ми, сжцꙋ и пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Tînĕrul Basaraba voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi despre acésta daŭ în şcire domnieĭ vóstre: eŭ am avut nădejdea, când va da Dumneḑeŭ ca să dobândesc ţara, apoĭ voĭ să-mĭ fiţĭ prietenĭ; ĭată că-mĭ este nevoe dela Turcĭ, ĭar vouĕ ce nevoe vĕ este, că voĭ ţineţĭ pe vrăjmaşul meŭ între voĭ? Drept aceea vĕ grăesc, alungaţĭ pe vrăjmaşul meŭ dintre voĭ, fiindcă, dacă veţĭ ţine pe vrăjmaşul meŭ printre voĭ, voĭ să şciţĭ că vĕ va fi şi vouĕ vrăjmaş. Şi daţĭ şcire şi parinteluĭ meŭ Batăr Ştefan. Şi ĭarăşĭ să şciţĭ că aŭ bătut Turciĭ pe Ungurĭ la Smederevo, căcĭ aŭ eşit Unguriĭ dela Dunăre şi aŭ tras corăbiele (galiónele) şi plutele pe uscat; aşa Turciĭ ĭ-aŭ lovit pe dênşiĭ şi puţinĭ aŭ scăpat dintr'ênşiĭ. Şi ĭarăşĭ şi altă óste unguréscă ce a fost la Bosna, încă aŭ răzbit-o Turciĭ. Şi Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ-mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

[1] În text Дꙋна.

XVII.

Vlad vodă Călugărul (1482 apr. — 1496 maĭ).

No. 152.

Târgoviște. — Vlad vodă Călugărul vestește Brașovenilor că a alungat pe vrăjmașul sêŭ (Ţepeluş) peste Dunăre şi că Turciĭ se duc spre mare; rógă a însciința despre acésta pe Ștefan Battori.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 200. Pecetia în dos.

† Млотїю бжїю Їѡ Вла воевода и гнь, пише гво-ми мно зравїе и любою поклонение приноси мое слаки приіателе, сжцȣ и . вı . пръгаро ѿ Брашовȣ. И по се дава ȣ знание вашои млоти, како мое добри приіателе: съ хотение ба вишнѣго поможе ми бъ на врамаша та га тера ѿ землю; та е минȣ ȣ сȣботȣ преко Дȣна, и мои воиске сж пȣти, та сȣ ко Северина; такои да знаю ваше мило. А за работȣ Тȣрце такои да зна ваше мло, како да се не грижите ница, поне сжга ѡ се е подигнȣ бра ѡвомȣзи црȣ ѿ-преко мора; тако Тȣрци сви ѿходе сви преко мора[1], такои да знаите; ино нѣ. И мое ротелю Батръ Ницфанȣ пȣтѣте та мȣ кажате за работȣ Тȣрце, поне ѿходе преко мора; и па ви проси за работȣ тези жȣпанице, да и проводите, како добри болѣрке; и ваше мло пȣстѣте добра чловка къ гвȣ-ми, да се ȣзгсворимо за добродѣте вашои мло и за гво-ви, и да ми каже за зравїе вашемȣ мло. И бъ весели. Писа ȣ Търговище.

† Їѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мое добри приіателе, сжцȣ и . вı . пръгари ѿ Брашовȣ.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate și drăgăstósă închinăcĭune aduc la aĭ meĭ dulcĭ prietenĭ, județuluı și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după aceea, daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, ca bunilor meĭ prietenĭ: cu voința luĭ Dumnedeŭ, cel de sus, mĭ-a ajutat Dumnedeŭ în potriva vrăjmașuluĭ și l'am alungat din țară, și a trecut sâmbêtă peste Dunăre. Și oștile mele le-am pornit și sunt aprópe de Severin. Ast-fel să șcie Grațiositățile vóstre. Iar în afacerea Turcilor, așa să șcițĭ Grațiositatea vóstră, cum să nu vě îngrijițĭ de nimic, căcĭ acum s'a ridicat el, fratele aceluĭ împěrat de peste mare.

[1] În text din eróre: мира.

Ast-fel Turciĭ toţĭ au sa mérga, toţĭ, peste mare. Aşa sa şciţĭ, alt-fel nu e. Şi parintelui meu Batar Iştvan trimiteţi şi spuneţi-ĭ pentru afacerea Turcilor, că se duc peste mare. Şi iaraşĭ vĕ rog pentru afacerea acelor jupâniţe, ca să le petreceţĭ ca pe bune boeróice; şi Graţiositatea vóstră trimiteţĭ un om bun către domnia mea, ca sa ne înţelegem pentru binele Graţiositaţiĭ vóstre, şi pentru domnia vóstră, şi ca sa-mĭ spue despre sănatatea Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ bucure. Scris în Târgovişte.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 153.

Vlad vodă Calugărul scrie Braşovenilor că despre Ţepeluş (Basarab cel Tînĕr) nu se şcie încă nimic; că ţara i s'a închinat şi Alibeg a trimis la Pórtă pentru ca sa-i aducă stég. Ast-fel speră a căpăta strămoşésca luĭ ţară.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 204. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воєвода и гнъ, пише гво-ми мно ѕравїє мои добри прїателе, сжцꙋ и пръгарїѡ ѿ Брашє; і ѡ се да ѕнає ваша мать, како ѕа Цепелꙋша єще се не ѕнає нища; а болѣри, ѡни, ми се поклониш, и сва ѕемлѣ, и Али-бе ми є съ добродѣте, и посла є Али-бе на Портꙋ, да ми ꙋчини ми и да ми донесе стѣ, и колико прїбѣѕи сꙋ били пре Дꙋна, сви и є пꙋти Али-бе ꙋ ме; и Хадъ и Сꙋкалъ єще и чека, да доидꙋ ꙋ ме; и има надеꙋ на матнвога ба, како да си довꙋде моїо бащинꙋ, влаꙗкꙋ ѕемлю; та молете и ваша мать ба, ере ако ми бъ поможе, како има надедꙋ на ба, а а смъ ва до моєга живота съ въсе прадѡ. И бъ ви вели.

† Іѡ Вла воев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мои добрии прїателе, сжцꙋ и въсе пъргарїѡ ѿ Брашє.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ prietenı, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi despre acésta să şcie Graţiositatea vóstra, cum că despre Ţepeluş încă nu se şcie nimic; ĭar boeriĭ, eĭ, mi s'aŭ închinat, şi tótă ţara, şi Alibeg îmĭ este cu bine. Şi a trimis Alibeg la Pórtă, ca să mi se facă pace şi să-mĭ aducă stég. Şi câţĭ pribegĭ aŭ fost peste Dunăre, pe toţĭ, pe eĭ, ĭ-a trimis Alibeg la mine; şi pe Hadîr şi pe Sucal încă îĭ aştept să vină la mine, şi am nădejde la milostivul Dumneḑeŭ ca să-'mĭ câştig baştina mea, Ţara-Românéscă. Şi rugaţı şi Graţiositatea vóstră pe Dumneḑeŭ, că dacă mĕ va ajuta

Dumneḑeŭ, precum am nădejde în Dumneḑeŭ, apoĭ eu sunt al vostru până la sfîrşitul vieţiĭ mele, cu tótă dreptatea. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi tutulor pârgarilor din Braşov.

No. 154.

Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ că vrăjmaşul sêŭ şi al lor (Basarab cel Tînĕr) a fost ucis de Mehedinţĭ în satul Glogova; trimite solĭ la dênşiĭ pe Florea şi Dancĭul, şi le ḑice să însciinţeze despre cele întâmplate pe Ştefan Battori.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 158. Pecetia în dos.

† Млотїю бжїю Їѡ Вла воивода и гнь, пише гво-ми мно ҁравїе и любоно поклоненне прииосн мое добри сѹседо и приꙗтеле, сжцѹ гиѹ-ми кралю и приꙗтеле гва-ми пръгаро ѿ Брашовѹ. По се да ҁнае ваше мати, како на врама и ва, аво га сѹ ѹбили Мехединци ѹ село Глогова. Тако да ҁна гво-ви, ча пѹти слѹге гва-ми, Флоръ и Дачѹ, да каже гла добръ, и да и верѹе ваше мло що ви че каҁа, ча сѹ речи гва-ми истиие къ вашемѹ млости; и бь весели. — И да пѹти ваше мло, да дасте ѹ ҁнанне гнѹ и роте-ми Батж Щефанѹ, да ҁнае[1].

† Їѡ Вла вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мое добри приꙗтеле, сжцѹ и .вї. пръгаре ѿ Брашовѹ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea multă sănătate şi drăgăstósă închinăcĭune aduc la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ domnuluĭ meŭ craĭuluĭ, şi prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Braşov. După acésta, să şcie Graţiositatea vóstră, cum că al nostru vrăjmaş şi al vostru, ĭată pe el l'aŭ ucis Mehedinţiĭ în satul Glogova. Ast-fel să şcie domnia vóstră, că am trimis pe slugile domnieĭ mele, pe Florea şi pe Dancĭul, ca să spuna vestea bună; şi pe eĭ să-ĭ credeţĭ Graţiositatea vóstră, ce vĕ vor spune, căcĭ sunt vorbele domnieĭ mele adevĕrate către Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să bucure. — Şi să trimétă Graţiositatea vóstră, să daţĭ de şcire domnuluĭ şi părinteluĭ meŭ Batăr Ştefan, ca să şcie.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

---

[1] И да пѹти până la fine (r. 21—22) scris cu alt condeiŭ.

No. 155.

Vlad voda Calugarul către Brașovenĭ pentru o judecată strâmbă de eĭ făcută luĭ Radila din Câmpulung.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 156. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Вла воевода и гнь въсе земли Ѹггровлахїиско, пише гво-ми мно здравие[1] и любовное поклонение мои добри и слаки прїателе гва-ми, сѫцȣ и пръгаре ѿ Брашо. И тако дава ȣзнати гво-ви за работȣ Радиловȣ ѿ Дългополе, ере ваше гво и сте ȣчинили зако кри, ере сте слȣшали ѿ Барба и ѿ Кома, та сте сѫдили криво члкȣ гва-м(и); ере вие добре знате Комана и Барбата, кави люе сȣ, криви и бе душа, ча сȣ нѣки татие; а[2] да би били добри люе, не би били писана ȣ потȣ Сибиинȣ, къга и те ȣхвати, а Сибинѣни да и загȣбе. А ви що сте вѣровали на бръвеле, да сте ȣчинили криво едномȣ правȣ члкȣ, да веде Радилъ нѣ би кезѣ Тȣчинȣ том, токо колико м е би(л) гадȣ Тȣрчинȣ, а дрȣ(га) работа Ради нѣ има съ Тȣчинȣ, ере кезѣ нѣ би. Тако ви проси, да ви наȣчи бь, да м чините сѫ пра, да мȣ се врати тизи[3] . м . флори, или да пȣстите Саси до гво-ми, да стои прѣ гво-ми лице съ Ральъ и съ Тȣрчи; азь и щъ ȣчини зако съ Тȣрчино, а Радилȣ нѣ би кезъ, нȣ мȣ сте ȣчинили напа. То ра мȣ вратите; ча ако нещете врати, и азь щѫ застави еди пра ва члкь, како е би и Ради; та м щȣ ȣзе, да ще врати Радилȣ; нȣ би било по-добре, да нема скадалȣ прави члвци. То ра пȣстите Саси, да мȣ ȣчини гво-ми зако съ Тȣрчини[4], ере и Тȣрчи е ȣ гво-ми. И бь ви вели.

† Іѡ Вла вшев, матїа бжї гнь.

Adresa în dos: † Сѫцȣ и пръгаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate și drăgăstósă închinăcĭune la aĭ meĭ bunĭ și dulcĭ prietenĭ aı domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și așa daŭ a șcire domnieı vóstre despre afacerea luĭ Rădilă din Câmpulung, căcĭ domnia vóstră ĭ-ațĭ facut lege strâmbă, căcĭ ațĭ ascultat de Barbat și de Coman și ațĭ judecat strâmb pe omul domnieĭ mele; fiind-că voĭ bine îĭ șcițĭ pe Coman și pe Barbat, ce fel de ómenĭ sunt, nedrepțĭ și fără suflet, că sunt niște hoțĭ, ĭar de ar fi fost ómenĭ bunĭ, nu ar fi scrișĭ la pórta Sibiuluĭ, unde vor să-ĭ prindă, ĭar Sibieniĭ să-ĭ pérdă. Iar

[1] Urméză и și alte patru litere șterse cu condeĭul. [2] а îndreptat din и. [3] Urméză члкъ, care apoĭ s'a șters cu condeĭul. [4] În text тȣрчине îndreptat din тȣрчини.

voĭ că aţĭ credut bîrfelele lor, apoĭ aţĭ facut strâmbătate unuĭ om drept; căcĭ, vedı, Rădilă n'a fost chezaş aceluĭ Turc; numaĭ cât a fost gazdă Turculuĭ; ĭar altă trébă Rădilă n'a avut cu Turcul, căcĭ chezaş n'a fost. Aşa vĕ rog, să vĕ povĕţuéscă Dumnedeŭ, să-ĭ faceţĭ luĭ judecată dréptă, să i se întórcă aceĭ 40 de florinı, sau să trimiteţĭ pe Sasul la domnia mea, ca să stea înnaintea domnieĭ mele faţă cu Rădilă şi cu Turcul. Eŭ le voiŭ face lege cu Turcul, ĭar Rădilă n'a fost chezaş, ci luĭ ĭ-aţĭ făcut năpaste. Drept aceea, întórceţi-ĭ luĭ, căcĭ dacă nu veţĭ întórce, şi eŭ voiŭ opri pe un om drept al vostru, cum a fost şi Rădilă şi voiŭ lua de la dênsul şi voiŭ da luĭ Rădilă. Ci ar fi maĭ bine să nu aĭbă scandal (supărare) ómeniĭ drepţĭ. Drept aceea, trimiteţĭ pe Sasul, ca să-ĭ fac domnia mea lege cu Turcul, căcĭ şi Turcul este la domnia mea. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Іѡ Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 156.

Târgovişte, iulie 10. Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ în urma priimiriĭ solilor Paul şi Simon, judeţul Răjnovuluĭ, îĭ asigură că pot umblà liber cu negoţul prin tótă ţara, şi că nu e adevĕrat că eĭ n'ar puté înnainta decât pănă la Târgşor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 130. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тїю бжїю Іѡ Влⷣ воевода и гнь земли Ꙋгровлахїискои, пишемо до наши добрїи и почтенни родителе и приꙗтеле, сꙋдцꙋ брашовскомꙋ и въсе пръгаро, много здравїе и любомо поклоненїе приноси гвꙋ-ви. И по се дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви, що ни сте порꙋчили по жꙋпанꙋ Павлꙋ, и по Шимонꙋ, сꙋдцꙋ ржнобскомꙋ, све смо добре разꙋмели; и кое ни сꙋ речи тре-бовале, ми смо по ни све нарꙋчили; ѡни хте казати све вашемꙋ гвꙋ. А дрꙋго, що сте порꙋчили, ере е некто дошъвши вашем гвꙋ рекль, ере смо ми рекли, како веке ѿ Тръг-шора по-далеко ваши людїе да не ходе, тои, да знае ваше гво, ере до сьга несмо ми тои знали, ни е съ наши наꙋченїе; нꙋ такои да рече гво-ви свакомꙋ вашемꙋ члкꙋ, да ходе слобоно по свои земли нашои, да тръгꙋю и да се хране слобоно, дори до самога Дꙋнава, и ни ѿ кога да не имаю ни еднꙋ забавꙋ. И бь да ꙋмножи лѣта гвꙋ-ви[1]. Пи ꙋ Трьговиш. Ію. і.

† Іѡ Влⷣ вѡев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Добрїи наши родителе и приꙗтеле, сꙋдцꙋ брашовскомꙋ и въсе пръгаро.

[1] ви îndreptat din ти.

† Cu mila lui Dumneḑeu Iω Vlad voevoda și domn al ţĕriĭ Ungrovlahice, scriem la aĭ noștri buni și cinstițĭ părinţĭ și prietenĭ, judeţuluĭ din Brașov și tutulor pârgarilor, multă sănătate și drăgăstósă închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre. Și după aceea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că ceea ce ne-aţĭ orênduit prin jupânul Paul și prin Șimon, judeţul râjnovén, totul bine am înţeles; și ce vorbe ne-aţĭ cerut, noi totul prin ei am orênduit; eĭ vor spune totul domnieĭ vóstre. Iar alta, ce aţĭ recomandat că cine-va venind a spus domnieĭ vóstre, că noĭ am ḑis, cum că maĭ mult, de la Târgșor maĭ departe ómeniĭ voștri să nu mérgă, acésta să şcie domnia vóstră că până acum noĭ n'am şciut aceea, nicĭ este cu învĕţătura nóstră. Ci astfel să spuneţĭ domnia vóstră fie-căruĭa om al vostru, să umble slobod prin tótă ţara nóstră, să negoţéscă și să se hrănéscă slobod chĭar până la însășĭ Dunăre, și de la nimenĭ să n'aĭbă nicĭ o zăbavă. Și Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Scris în Târgoviște, Iulie 10.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor noștri părinţĭ și prietenĭ, judeţuluĭ brașovén și tutulor pârgarilor.

No. 157.

Vlad vodă Călugărul scrie Brașovenilor pentru calul luĭ Stroe, reţinut pe nedrept, de óre-ce vama a fost plătită.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 182. Pecetia în faţă.

† Їѡ Вл҃а воевода и г҃нь, пише г҃во-ми много ꙁдравие с҃ъцꙋ ѿ Брашо҃ н' . вї . пръгаро҃ и в҃а вамеши. И таꙁи ви говори г҃во-ми ꙁа-ра҃ ѡвога сиромаха, на име Строе, како е кꙋпи҃ еди҃ ко҃ и вамꙋ сте ꙋꙁели, та е плати҃ вам. Того ра҃ говори, како давате ко҃, ере нещете дати ко҃ ѡвомꙁи мою сиромахꙋ[2], а вї да ꙁнате, ѿчꙋ ꙋꙁе҃ ѿ еди҃ пе҃ или по-много ѿ ваши ча҃ци. И ко҃ е҃ ꙋ Игн Ѡне҃ ѿ С҃ъчеле. Ино да не ꙋчините.

† Їѡ Вл҃а вѡев҃, [L. P.] ма҃тїа бж҃їа г҃нь.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate judeţuluĭ din Brașov și celor 12 pârgarĭ și vouĕ vameșilor, și ĭată vĕ spune domnia mea pentru acel supus, cu numele Stroe, cum că a cumpérat un cal și vamă ĭ-aţĭ luat și a plătit vama. Drept aceea vĕ grăesc ca să-ĭ daţĭ calul; căcĭ dacă nu

[1] Urméză въ șters cu condeiul.   [2] Îndreptat din сиромаха.

veţĭ da calul aceluĭ supus al meŭ, apoĭ voĭ să şciţĭ că voiu lua pentru unul cincĭ, saŭ şi maĭ mult de la ómeniĭ voştri. Şi calul este la Ighı Oneş din Sădcele. Alt-fel să nu faceţĭ.

† Iω Vlad voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeu, domn.

No. 158.

Vlad vodă Călugărul trimite la Braşov pe Iştvan Pitarul ca să cumpere arcurı, săgeţĭ şi tolbe pentru oşteniĭ sêĭ, înşciinţând pe Braşovenĭ despre acésta.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 132. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Вла вонвода н гнъ, пнше гво-мн мно ꙁравїе мое добрнн сȣседо н блнжн прнꙗтеле, сжцȣ н .ві.-тн пръгаро ѿ Брашовȣ. Н по се даваме ȣ ꙁнанїе вашон млтї, како посла до вашȣ млтн нашȣ верни слȣгȣ жȣпа Нщва пнта, н посла по) по нега а ,а, да мн кȣпн лъкове н стрелн н кȣкȣрн; ȣ то вн молн, како нашн верни н пріꙁнн прнꙗтелн, како да га не бантȣе нехто на тон, ере хоче, да сн да ıонако; н що че реіщн къ вашон мнлостн, съ нстнно верȣнте, мон сȣ речн. Н да ȣмножн бъ днн вашон млтн.

† Їѡ Вла воев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мое добрн сȣседо н прнꙗтеле, сжцȣ н .ві.-тн пръгаро Брашовȣ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multa sănătate la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ şi de aprópe prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarı din Braşov, şi după acésta daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că am trimis catre Graţiositatea vóstră pe credincĭósa nóstră slugă, pe jupânul Iştvan Pitarul, şi am trimis prin el aspri 1000, ca să-mĭ cumpere arcurĭ şi săgeţĭ şi tolbe. Intru aceea vĕ rog, ca pe credincĭoşiĭ şi de-a pururea aĭ noştri prietenĭ, ca sa nu-l bântuéscă nimenĭ întru aceea, căcĭ voesc ca să le daŭ voĭnicilor. Şi ce va spune câtre Graţiositatea vóstră, cu adevĕrat să credeţĭ, sunt vorbele mele. Şi să îmmulţéscă Dumneḑeŭ ḑilele Graţiosiţăţiĭ vóstre.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ aĭ Braşovuluĭ.

No. 159.

Noembrie 15. Vlad voda Călugărul întăresce Braşovenilor privilegiile, de carĭ ei s'au bucurat sub ceilalţĭ domnĭ şi sub frate-sêu Radul vodă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 143. Pecetia în faţă.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Влⷣ воевода и гнь земли Ѹгровлахїиской, дава ѹзнати въсѣкомѹ члкѹ, кто се находи ѹ нашои държаве: и паркалабѡ по въсе наше вароше, и пръгаро и вамешо, що сѹ по вароше и по Дѹнавѹ, кѹде се рыба лови, и свакомѹ иномѹ члкѹ, поне прїидоше посланици ѿ наше добре приѣтеле, пръгаре брашоски, и поискаше ѿ на, како да бихмо ѹтвръдили старїи зако, що е би при ине господаре и при братѹ-ми Раѹлѹ воеводе, како да се могѹ и наши и ни сиромаси хранити слобоно, како сѹ се и ѿ преде хранили. За тоги ра заповедамо свакомѹ вишеречен'номѹ члкѹ, како варе ѹ кои търгове или на Дѹнавѹ или бѹди-где хте доити ѿ брашовске лю съ кѹплаѡ, или продавати или кѹповати, да сѹ вони и продавати и кѹповати, и по търгове и по блата, или на Дѹнавѹ рибѹ или бѹди-коею кѹплаю. И никто да и не смѣе бантовати, тъкмо да си плащаю вамѹ старѹ, що е ѿ преде зако; а ваме нове да се не чине. Такоде и наши сиромаси да имаю ѹ ни правдѹ. Пи Ное . еі .

† Їѡ Влⷣ вѡев, [L. P.] мтїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn al ţěriĭ Ungrovlahice, daŭ a şcire orĭ-căruĭ om, care se află în ţinutul nostru: şi pârcălabilor de prin tóte oraşele nóstre, şi pârgarilor şi vameşilor, carĭ sunt prin oraşe şi pe la Dunare, unde se prinde pesce, şi orĭ-căruĭ alt om, că aŭ venit solĭ de la buniĭ noştri prietenĭ, de la pârgariĭ braşovenĭ, şi aŭ cerut de la noĭ, cum ca să întărim vechea lege, care a fost pe vremea celorlalţĭ domnitorĭ şi pe vremea frateluĭ meŭ Radul voevod, ca să pótă şi aĭ noştri şi aĭ lor supuşĭ să se hrănéscă slobod, cum s'aŭ hrănit şi maĭ înnainte. De aceea poruncim orĭ-căruĭ om maĭ sus pomenit, ca în orĭ-ce târgurĭ, saŭ la Dunăre, saŭ fie orĭ şi unde vor veni dintre ómeniĭ braşovenĭ cu marfă, saŭ spre a vinde saŭ a cumpěra, să fie volnicĭ şi a vinde şi a cumpěra, şi prin târgurĭ şi pe la bălţĭ, orĭ la Dunare pesce, saŭ fie orĭ-ce marfă. Şi nimenĭ să nu îndrăsnéscă a-ĭ bântui pe dênşiĭ, numaĭ să-şĭ plătéscă vama veche, precum este din legea dinnainte; ĭar vămĭ nouě să nu se pună; asemenea şi supuşiĭ noştri să aĭbă la dênşiĭ dreptate. Scris în Noembrie 15.

† Iω Vlad voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 160.

Târgoviște, noembre 20. Vlad vodă Călugărul către Brașovenĭ că Alibeg voesce a se împăca cu dênsul; trimite acolo pe jupân Capotă, ca între altele să-ĭ spună Brașoveniĭ cât costă un légăn bun.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 149. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Вла воевода и гнь ꙁемли Ѹгровлахїискои, пишемо нашии добрїи и сладкїи приıателе, сꙋдцꙋ брашовскомꙋ и всѣ пръгаро, много ꙁдравїе и съ чтїю поклоненїе приносимо гвꙋ-ви; и по се давамо ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви, ере ни доиде члкь ѿ Али-бега, тако говори, ере би била волѣ Али-бегꙋ, да се съ нами ꙋмири; и доста рѣчи сладки е посла; а воискꙋ сьга не има, ѿти сꙋ и ѡни ꙋморени, све пꙋтꙋюки. Тако съда съ бжїю волю не имамо ни еднꙋ грижꙋ; тои давамо ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви; ако ли дрꙋго що раꙁꙋмемо, ми кемо гвꙋ-ви дати ꙋ ꙁнанїе. И паки моли гво-ви, ꙋцените ми едн лѣгь добрь; а що мꙋ бꙋде цена, ви да ми дасте ꙋꙁнатї по жꙋпанꙋ Капотꙋ. И що иꙁрече жꙋпа Капоть, да верꙋе гво-ви. И бь да ꙋмножи лѣта гвꙋ-ви. Пи ꙋ Търговищꙋ, Ноеврїа . к . дњь.

† Іѡ Вла вѡевѡ, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашим добрїи сꙋседо и вернїи приıателе, сꙋдцꙋ и пръгаро брашовски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn al ţĕriĭ Ungrovlahice, scriem la aĭ noștri bunĭ și dulcĭ prietenĭ, judeţuluĭ brașovén și tutulor pârgarilor, multă sănătate și cu cinste închinăcĭune aducem domnieĭ vóstre. Și după aceea, dăm de șcire domnieĭ vóstre, că ne-a venit un om de la Alibeg; ast-fel vorbesce, că ar fi voinţa luĭ Alibeg, să se împace cu noĭ, și destule vorbe dulcĭ ne-a trimes. Iar óste acum n'are, căcĭ sunt și eĭ osteniţĭ, tot umblând. Ast-fel acum, cu voĭa luĭ Dumneḑeŭ, nu avem nicĭ-o grijă; acésta vĕ dăm de șcire domnieĭ vóstre. Iar dacă alt-ceva vom înţelege, noĭ vĕ vom da domnieĭ vóstre de șcire. Și încă rog pe domnia vóstră, tocmiţi-mĭ un légăn bun, și ce-ĭ va fi preţul, să-mĭ daţĭ a șcire prin jupânul Capotă. Și ce va spune jupân Capotă, să credeţĭ domnia vóstră. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Scris la Târgoviște, Noembrie, a 20ᵃ ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ vecinĭ și credincĭoșĭ prietenĭ, judeţuluĭ și pârgarilor brașovenĭ.

No. 161.

Vlad vodă Călugărul, în urma solieĭ jupânilor Cristea și Hanăș, însciințéză pe Brașovenĭ că pot umbla liberĭ cu negoțul în Țara-Românéscă, care este în pace cu regele, cu Brașovul, cu Bârsa și cu Secuiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 136. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тїѡ бжїѡ Іѡ Вла воевода и гнь въсеи землѝ Ȣгровлахїискои, пише гво-ми прѣпочетании и слакни мои добри прнжтеле, сжцȣ и . вї . пръгаре ѿ Брашо, мно здравїе и любовное поклонение гвȣ-ви. Сего ра сте пȣстили гво-ви жȣпа Кртѣ и жȣпа Ханж съ честїю к на; сполава гво-ви на поче. И варе що е било хтѣние срца вашемȣ гвȣ, ми добре разȣмемо, и ваше гво добре знате, ере има ми добръ съ величествȣ кралевȣ и съ ваше гвȣ и съ Бръсо и съ Сакȣле и съ све, и сьга е по волю гво-ви, да ходи люе гво-ви съ кȣплю по тръгове ȣ землю гва-ми и на рибȣ по Дȣнавȣ, и да си продава кȣплю или ȣво или ѿ рȣкȣ, како и бȣде драго. И па наше люе да ходе слобони, ере гво-ми хочȣ[1] да има и по-добръ ми ѿ сьга напре. Тако варе що вї е (хтѣние), или вино или рибȣ, све е слобоно, на верȣ и на дȣшȣ гво-ми. И варе що ви же рече жȣпа Кртѣ и жȣпа Ханж, гво-ви да верȣете И бь ви вели.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сжцȣ и . вї . пȣргаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea prea cinstiților și dulcilor meĭ prietenĭ bunĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate și drăgăstósă închinăcĭune domnieĭ vóstre. Pentru aceea că ațĭ trimis domnia vóstră pe jupân Cristea și pe jupân Hanăș cu cinste la noĭ; vĕ mulțămesc domnielor vóstre pentru cinste, și vare ce a fost dorința inimilor domnieĭ vóstre, noĭ bine am înțeles. Și domnia vóstră bine șcițĭ, că am pace bună cu Măria sa craĭul și cu domnia vóstră și cu Bârsa, și cu Secuiĭ și cu toțĭ; și acum este pe voĭa domnieĭ vóstre ca să umble ómeniĭ domnieĭ vóstre cu marfă prin târgurĭ în țara domnieĭ mele și după pesce la Dunăre și să-șĭ vêndă marfa saŭ cu toptanul, saŭ din mână, și cum le va plăcea lor. Și ĭarășĭ ómeniĭ noștri să umble slobodĭ, căcĭ domnia mea vréŭ să am și maĭ bună pace de aci innainte. Ast-fel, vare ce vĕ este (dorința), saŭ vin, saŭ pesce, totul este slobod, pe credința și pe sufletul domnieĭ mele. Și vare ce vĕ vor spune jupân Cristea și jupân Hanăș, domnia vóstră să credețĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

[1] Scris pe răsătură, în locul altuĭ cuvênt din care se maĭ vêd urme.

No. 162.

Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ ca să lase a se aduce de acolo în Ţara-Românéscă săgeţĭ, arcurĭ, spede, scuturĭ şi fer pentru fabricat arme.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 155. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла҃ воивода и гнь, пише гво-ми наши братиꙗ и добрїи прїꙗтело, сѫцꙋ и .вı.-ти пꙋрграро ѿ Брашо, много здравие. И ѡ се моли гво-ви, ере ваше гво добре знате, како съ азъ слꙋга гнꙋ-ми прѣсвелоти кралеве, и има ми добръ; и съ ваше гво такодере има ми добръ. И варе ѿ що е волѣ гва-ви ѿ нашꙋ землю, нища ви се не брани, нꙋ ходите по-кꙋде ви е драго, и по блате, и по тръгове, и по хоре та кꙋпꙋете и вино и рибꙋ и све, ѿ що ви срце люби; и ѿ на нища ви се не брани. Сего ра моли гва-ви, како наши брати и добри приꙗтели, да ꙋчинете гво-ви за-ра нашꙋ волю, како ꙋчинимо ми по волю гва-ви, та да ѡтавите ѿ-тамо да се донесе ꙋ на слобоно стреле и лъкове и мъчеве и щитове и железо, що е за ѡрꙋже, ере ви молимо, како наши братие и како добри приꙗтели. А ако ли не ꙋзхоте гво-ви ѡтавити, а гво-ви еще да ни давате ꙋ знание; да знамо и ми. И бь ви вели.

† Іѡ Вла҃ вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши добрїи приꙗтело и братиꙗ, сѫцꙋ и .вı.-ти пꙋрграро ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi despre acésta rog pe domnia vóstră, căcĭ domnia vóstră bine şciţĭ, cum că sunt eŭ sluga domnuluĭ meu, a préluminăţieĭ crăeşcĭ, şi am pace bună, şi cu domnia vóstră, aşijderea am pace bună. Şi vare de ce este voïa domnieĭ vóstre din ţara nóstră, nimic nu vi se opreşce, ci umblaţĭ, pe unde vĕ place: şi pe la bălţĭ şi prin târgurĭ, şi pe la ţară, şi cumpăraţĭ şi vin şi peşte şi tot de ce inima vĕ pofteşce, şi dela noĭ nimica nu vi se opreşce. Pentru acésta rog pe domnia vóstră, ca pe fraţiĭ noştri şi bunĭ prietenĭ, ca să faceţĭ domnia vóstră după voïa nóstră, cum facem noĭ pe voia domnieĭ vóstre, şi să lăsaţĭ de acolo, să se aducă la noĭ slobod săgeţĭ şi arcurĭ şi spede şi scuturĭ şi fer ce este pentru arme, căcĭ vĕ rugăm ca pe fraţiĭ noştri şi ca pe bunĭ prietenĭ. Iar dacă nu veţĭ voi domnia vóstră să lăsaţĭ, apoĭ domnia vóstră încă să ne daţĭ de şcire, ca să şcim şi noĭ. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ şi fraţĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 163.

Vlad vodă Călugărul către Brașovenĭ ca să facă dreptate jupânilor Sinadin și Mihnea pentru o pagubă ce aŭ avut eĭ acolo.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 153. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Їѡ Влад, воевода и гнь, пише гво-ми мно ȥравїе добри приетеле гва-ми, сждцѹ и пѹргаро ѿ Брашо. И по се дава ѹ ȥнанїе гво-ви, ере се плакаше наше людїе пре гво-ми, жѹпа Синади и жѹпа Минѣ, ȥа некои пагѹбѹ, що сѹ имали тѹка мегю ва и ѹ гра кралеве светлости. Сего ра гво-ви добре ȥнаете, ере смо молили ба, да ни да бь, како ни е да днь, тако да смо едни людїе и да смо прїетели, и кои хте имати некои пагѹбѹ ѿ ваши людїе, а ми да и ѹчинимо правдѹ; ако ли има наши людїе ѿ ваши, а ви такожере да и ѹчините правдѹ. Се радї ви съда — толикои пагѹбѹ, що сѹ имали наши людїе Синади и Минѣ —, а гво-ви нечете да и ѹчините прадѹ, да и плате. Али добре ȥнаете, гво-ви, како сте говорили, тако ви моли, како наши добри прїетеле, да и ѹчините правдѹ, да и да не бѹде ѹ пагѹбѹ толикое, ере сѹ мои людїе. И бь ви ѹмножи лета. Писа ѹ Тръговище, мца Ѿ . л. днь.

† Їѡ Вла вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добри прїетеле гна-ми, сжцѹ и пргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov, și după acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre, că s'aŭ plâns ómeniĭ noștri înnaintea domnieĭ mele, jupân Sinadin și jupân Mihnea, pentru óre-care pagubă, ce aŭ avut acolo în mijlocul vostru și în cetatea crăeșciĭ luminățiĭ. Drept aceea, domnia vóstră bine șcițĭ că am rugat pe Dumneḑeŭ, ca să ne dea Dumneḑeŭ precum ne-a dat astăḑĭ, ast-fel să fim uniĭ și aceĭașĭ ómenĭ și să fim prietenĭ. Și ceĭ ce vor avea vre o pagubă dintre ómeniĭ voștri, apoĭ noĭ să le facem dreptate; ĭar când ómeniĭ noștri aŭ de la aĭ voștri, apoĭ voĭ așijderea să le facețĭ lor dreptate. Drept aceea, voĭ acum, — o așa pagubă, ce aŭ avut ómeniĭ noștri Sinadin și Mihnea, — apoĭ domnia vóstră nu voițĭ să le facețĭ lor dreptate, să li se plătéscă. Dar bine șcițĭ domnia vóstră cum ațĭ vorbit. Ast-fel vĕ rog ca pe aĭ noștri bunĭ prietenĭ, să le facețĭ dreptate, ca să nu le fie lor o așa pagubă, căcĭ sunt ómeniĭ meĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ înmulțéscă aniĭ. Am scris în Târgoviște, în luna Octombrie, a 30^{a} ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 164.

Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ pentru niște ómenĭ rêĭ: Tatul Duvalma din Râjnov, Secara şi alţiĭ, cariĭ s'aŭ făcut tâlharĭ şi aŭ prĕdat și omorît pe uniĭ din Ţara-Românéscă; cere despăgubire, trimiţênd în afacere pe Neag paharnicul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 141. Pecetia în dos.

† Мл҃тиѐ бж҃ие Іѡ Вла воивода и г҃нь, пише гво-ми мно ʒравиѐ нашим добрим пріиателем, сжцꙋ и дванадесте пръгаре ѿ Брашов. И ѡ се ви дава ꙋʒнати вашо млти ʒа-ради некои ʒли люїе, що се с дигнꙋли, еди е на име Татꙋ Дꙋвалⷨ ѿ Рано,¹ и Секара, е и дрꙋги хлапови ш-ии, та с дошли ꙋ големи гор и ꙋчинили се сꙋ тлъхари, и ꙋбили сꙋ люие, и много марьх поꙋʒели; и намерили сꙋ некое жене сироте съ кола, тако и сꙋ поꙋʒели све, що с имали, и свлъкле и сꙋ та и сꙋ токо сь кожо пꙋстили. Тако с намерили тіа на ни па дрꙋги люие наши добри, тако сꙋ ꙋдарили на ни да искаде теи жене, а ѡни ꙋстреле еди на члкь добрь, ʒе Воиие ѿ Бꙋʒов, та е сьда мрътавь. И па сꙋ ꙋбили два Тꙋрьчина, та ни просе сьда на ни, да платимо напасть: педесе хилѣди. Тако да ви наꙋчи бь и прчта, ти ʒли люие распете и ѿ тꙋіа, или що и кете ꙋчинити, ꙋчинете и, ере немате ѿ ни ниеди фело ʒа-що и тꙋи дръжите. Ако ви по-мно ʒло ва не ꙋчиие, а добро ви нехте ꙋчинити. Тако ваша млть добре ʒнаете, ваши люие како ходе слобоно по Бранⷧ и по Фло, и свꙋе по влаке ʒемле; тако да ходе и наши люие слобоно, ере не добре пра люие да гни, а и по-воле да се расиліо, ко-и-но ʒло чиие. И па ви моли гво-ви, да ви наꙋчи бь, пагꙋбꙋ, що с ꙋчинил наше люде, да се врати ѡпе, колико сꙋ поꙋʒели. И па що ви ире наша верна слꙋга, жꙋпа Нѣг пехарни, да верете, поие с наши исти ре.

† Іѡ Вла вѡв, млтїа бжїа г҃нь.

Adresa în dos: † Мои добри прїиателе, сжц и . ві . пръгаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor douĭspreḑece pârgarí din Brașov. Și despre acésta vĕ daŭ a șcire Graţiosităţiĭ vóstre pentru nisce ómenĭ rĕĭ, carĭ s'aŭ ridicat, uniĭ pe nume Tatul Duvalmă din Râjnov, și Secară, încă și alţĭ iobagĭ cu eĭ. Și s'aŭ dus în codru mare și s'aŭ făcut tâlharĭ și omorît-aŭ ómenĭ și multă marfă aŭ luat. Și nemerit-aŭ nisce femeĭ sĕrmane cu carul, așa le-aŭ luat tot ce aŭ avut și le-aŭ desbrăcat și le-aŭ dat drumul numaĭ în pĭelea gólă. Ast-fel aŭ nemerit acolo peste eĭ încă alţĭ ómenĭ aĭ noștri bunĭ, și așa ĭ-aŭ lovit pe eĭ, ca să scótă pe femeile acelea, ĭar eĭ aŭ săgetat pe un om al nostru bun, pe ginerele luĭ Voĭnea din Buzĕŭ, așa că acuma-'ĭ mort. Și ĭarășĭ aŭ ucis doĭ Turcı. Și ne cer

[1] Scris pe răsătură în loc de un cuvênt ce începea cu Бра . . .

acum pentru eĭ, să plătim năpastea cincĭḑecĭ miĭ. Ast-fel, povĕţuiască-vĕ Dumneḑeŭ şi Prea-Curata, pe aceĭ ómenĭ rĕĭ goniţi-ĭ de-acolo, saŭ ce vroiţĭ să le faceţĭ, făceţi-le lor, căcĭ n'aveţĭ de la eĭ nicĭ un folos, pentru că îĭ ţineţĭ acolo. Dacă vouĕ maĭ mult rĕutate nu vor face, apoĭ bine nu vĕ vor face. Ast-fel Graţiositatea vóstră bine şciţĭ, că ómeniĭ voştri umblă slobod la Brăila şi la Flocĭ, şi pretutindenĭ prin Ţara-Românéscă; aşa să umble şi ómeniĭ noştri slobod, căcĭ nu e bine ca ómeniĭ drepţĭ să pĭară, ci maĭ bine să se nimicéscă ceĭ ce fac rĕŭ. Şi ĭarăşĭ vĕ rog pe domnia-vóstră, să vĕ povĕţuĭască Dumneḑeŭ, ca paguba ce aŭ făcut ómenilor noştri, să li se întórcă îndărăt cât aŭ luat. Şi ĭarăşĭ ce vĕ va spune credincĭósa nóstră slugă jupân Neag paharnicul, să credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele nóstre vorbe.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 165.

Vlad vodă Călugărul mustră pe Braşovenĭ că năpăstuesc pe supuşiĭ sêĭ şi aŭ lăsat pe hoţĭ să fure toţĭ caiĭ din Ţara-Românéscă, ceea-ce nu e cu şcirea regeluĭ şi a luĭ Ştefan Battori; le amintesce în fine rĕul ce eĭ aŭ suferit de la Ţepeluş (Basarab cel Tînĕr).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 214. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Вла воевода и гнь, пише гво-ми мои слави добри приꙗтеле гва-ми, сацȣ и .ві. пръгаре ѿ Брашо, мно зравїе и сполава гво-ви за книгȣ и рѣ, що ми сте послали; добре ви разȣме гво-ви. Да тази ли е добре, да сте рекли, ере сте ра рамирица? Да азь що ви смъ хаби досъга? Или нѣсмъ живова съ вами? Или нѣсмъ ȣчини по вашȣ волю, како нѣ ȣчини ни еди гωаръ ѿ влакȣ землю, како смъ ȣчини азъ съ вами и до съга, да се не може хранити сиромаси гва-ми ва ра? Єре ви оуслободи пȣтове по влакȣ зелю, свȣде, да ходе ваше лює, да се храни и кȣпȣе, що и е драго. Къда сȣ ходили ваше людїе на Браилȣ и на Флочи и свȣде по Дȣнавȣ, да си кȣпȣе сами рибȣ, како ходе съга? Де веде дрȣго, ωни сȣ кȣпили ваше лює рибȣ и све що и е трѣбовало ѿ наше лює, а вони нѣ сȣ били, како съга сȣ вони; ере и ȣслободи гво-ми, за-ра да живȣемо и да е една землѣ како и дрȣга. Или коем чкȣ вашемȣ ȣчини криво, да и не ȣчини зако пра? Єще и по вашем волю сжди, ни по волю мои люде, къга се сȣ вратили кони еще ѿ третиꙗ землѣ, пошечи ȣ Модова, а ѿ Модова ȣ влакȣ землю. А гво-ми врати вашем чкȣ, како нѣ било никъга, а вие говорите за рамирно! Nезна, ѿ ва ȣмъ е, или како е, ере види гво-ми, ча на лю нема ѿ ва иедно прадȣ, нȣ и ȣзимате сило добить, како сте

и съга ꙋзели ѿ те сиромасе, ѡне ѡце, ѿ Сакꙋле; тако варе що ꙋзимате ѿ кога, а ѡно и загиие, и чиинте віе како знате съ те добитоце прави люде, а гво-ми говорите ере ꙋчини пръкалабй ѿ Бра, а дрꙋго говорите, ере чини Сакꙋле. Незна ка(ко) ви е воле, и азь би доста зло сътвори, ере сꙋ и ваше люе свеги ꙋ мою рꙋкꙋ, али зна ере има ми съ гна-ми кралѣ и съ ротелѣ-ми Батръ Ифа, и ере ми се (минт) ча тизи работе нѣ ꙋ знаніе величество гна-ми кралѣ и ротелѣ-ми Батръ Ифа; и тїези книга, що ми сте послали ви, азь хочꙋ, да ꙋ пꙋсти до ротелѣ-ми Батръ Ифана и величествꙋ кралевꙋ хочꙋ дати разꙋмети, ере смъ зна досъга ча смъ слꙋгꙋ гна-ми кралѣ, и гнь кра ме е дръжа сна, а віе коли сꙋ зли люе, ви и дръжите тꙋꙗ, да нѣ ѡта ко ꙋ влакꙋ зелю, али къда бѣмо ми ꙋ ва, а ви нѣсте ѡтавили, да чинимо зло за-радї Цьпълꙋ. Али знате како ви е би Цьпълꙋ злъ; сокотѣте, како че би на поко.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сжцꙋ и . ві . пръгаре ѿ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ dulcĭ bunĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate și mulțămesc domnieĭ-vóstre pentru cartea și vorbele, ce mĭ-ațĭ trimis; bine v'am înțeles pe domnia-vóstră. Să fie bine óre asta că ațĭ spus că suntețĭ bucuroșĭ de răsmiriță? Óre eŭ ce v'am stricat până acum? Orĭ nu am trăit cu voĭ? Orĭ n'am făcut după voĭa vóstră, cum n'a făcut nicĭ un domnitor din Țara-Românéscă cum am făcut eŭ cu voĭ și până acum; să nu se pótă hrăni supușiĭ domnieĭ mele din pricina vóstră? Căcĭ v'am slobodit drumurile prin Țara-Românéscă, pretutindenĭ să umble ómeniĭ voștri, să se hrănéscă și să cumpere ceea ce li-ĭ drag. Când aŭ umblat ómeniĭ voștri la Brăila și la Flocĭ și pretutindenĭ pe Dunăre, ca să-șĭ cumpere eĭ înșișĭ pesce cum umblă acum? Apoĭ uĭte alta, eĭ aŭ cumpĕrat, ómeniĭ voștri, pesce și tot ceea ce lor le-a trebuit de la ómeniĭ noștri, dar volnicĭ n'aŭ fost precum sunt acum volnicĭ, căcĭ i-aŭ slobodit pe eĭ domnia mea, pentru ca să trăim și să fie o țară ca și cea l'altă. Orĭ, căruĭa om al vostru am făcut strâmbătate, nu le-am făcut lege dréptă? Incă și după voĭa vóstră am judecat, ĭar nu după voĭa ómenilor meĭ, atuncĭ când s'a înnapoĭat caiĭ încă din a treĭa țară, fiind dușĭ în Moldova, ĭar din Moldova în Țara-Românéscă. Iar domnia mea i-am întors omuluĭ vostru, precum n'a fost nicĭ-odată. Iar voĭ vorbițĭ de răsmiriță! Nu șciŭ, din mintea vóstră este, saŭ cum este? Căcĭ vêd domnia mea, că ómeniĭ noștri n'aŭ de la voĭ nicĭ o dreptate, ci le luațĭ cu sila averea, cum și acum ațĭ luat de la aceĭ supușĭ, acele oĭ din Secuime. Ast-fel vare-ce luațĭ de la cine-va, apoĭ aceea li se pĭerde lor, și voĭ facețĭ cum șcițĭ cu acele dobitóce ale ómenilor drepțĭ, ĭar domnieĭ mele spunețĭ, că aŭ făcut pârcălabiĭ din Bran, ĭar altă dată spunețĭ că fac

Sĕcuiĭ. Nu șciŭ, cum vĕ este voïa; și eŭ aș face destul rĕŭ, căcĭ sunt și ómeniĭ voștri toțĭ în mâna mea; dar șciŭ că am pace cu domnul meŭ craïul și cu părintele meŭ Batăr Iștfan, și că mi se pare că aceste lucrurĭ nu sunt în șcirea Măriei domnuluĭ meŭ a craiuluĭ și a părinteluĭ meŭ Batăr Iștfan. Și acéstă carte ce mi-ațĭ trimis voĭ, eŭ vréŭ să o trimit la părintele meŭ Batăr Iștfan, și Măriei craïuluĭ vréŭ să daŭ să înțelégă că am sciut până acum că sunt sluga domnuluĭ meŭ craïuluĭ, și domnul meŭ craïul m'a ținut de fiŭ, ïar voĭ, câțĭ ómenĭ sunt rĕĭ, voĭ îĭ ținețĭ acolo, că n'a rĕmas cal în Țara-Românéscă. Iar când am fost noĭ la voĭ, apoĭ voĭ n'ațĭ lăsat ca să facem rĕŭ, din pricina luĭ Țăpăluș; dar șcițĭ ce rĕŭ v'a fost Țăpăluș. Socotițĭ cum va fi maĭ pe urmă.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 166.

Iulie 18. Vlad vodă Călugărul trimite la Brașovenĭ sol pe Tudor logofêtul.

Orig. hârtie, Acad. Română $\frac{203}{XXI}$.

† Млтїѡ бжїѡ Iѡ Влад воивода и гнъ всеи землїи Ѹггровлахїискои, снъ великааго Влада воиводе, пише гво-мї любовно здравїе наши драге вечинно и родителе и добри прїателе, сѫдцѹ ѿ Брашова и всем пръгарѡм. И по се посламо нашега верннога болѣрина, имене Тѹдора логофета, та варе елика изрече къ вашем прїатерствѹ, а вїе да верѹете, поне сѹ наши истинїи речи. И бъ да ви ѹмножи лета. Iѹ. ни.

† Iѡ Влад воевода, млтїа бжїа, гнь.

Adresa în dos: † Наши добри прїиателе и родителе, сѫдцѹ и пръгаром ѿ Брашова.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voivoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, fiul mareluĭ Vlad voivod, scrie domnia mea ïubitóre sănătate la aĭ noștri dragĭ vecinĭ și părințĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ din Brașov și tutulor pârgarilor. Și după aceea trimis-am pe al nostru credincïos boïer, anume Tudor logofĕtul, acesta orĭ-câte va spune către a vóstră Prietenie, apoĭ voĭ să credețĭ, căcĭ sunt ale nóstre adevĕrate cuvinte. Și Dumnedeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ. Iulie 18.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ și părințĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 167.

Vlad voda Călugarul scrie Brașovenilor în afacerea unor datorii ce prietenul sêŭ Dumitru al luĭ Volata are la Jima și Caliman, și cere ca sa prinḍa pe chezașii acestora.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 139. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воивода и гнь, пише гво-ми наши четити братиа и добрїи прїателѡ, сꙋдцꙋ и .ві.-ти пꙋргаро ѿ Брашо, много здравие. И ѡ се дава ꙋ знание гвꙋ-ви за работꙋ нашемꙋ прїателꙋ, жꙋпанꙋ Дꙋмитрꙋ Волате, ере доиде лани съ нашꙋ книгꙋ до гва-ви за-ра ѡнои дль, що има ꙋ Жима и ꙋ Кълима; тако сꙋ ꙋлезли за ни еци: Ана, жена Жимева, и Маргитъ, жена Кълиманова, до вели днь да мꙋ се плати дꙋкати; тако ѡ на вели днь не е могъ доити, а сьда варе кои члкь ке ѿ послати съ сиѡ нашо книго до гва-ви, а гва-ви ꙋчинете на ра та ꙋхватите тии еци, да се плати дꙋкати жꙋпанꙋ Димитрꙋ и да се да ꙋ рꙋке неговꙋ члкꙋ до енꙋ апрꙋ, ере моли гва-ви, како наши четити братие: по-много да мꙋ се не дръже добитъ, ере ꙋ пагꙋбꙋ некю га ѡставити. И бь да ꙋмножи лѣта гвꙋ-ви.

† Іѡ Влⷣ вwев, милатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братиа и добрїи прїателѡ, сꙋдцꙋ и .ві.-ти пꙋргаро ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițı frațı și buni prieteni, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov, multa sănătate. Și despre acésta daŭ spre șcire domniei vóstre, pentru afacerea prietenului nostru, jupânului Dumitru al luĭ Volata, că a venit an cu cartea nóstră la domnia vóstra, pentru acea datorie ce are la Jima și la Căliman. Astfel s'aŭ pus pentru ei chezașe: Ana, femeia lui Jima și Marghită, femeĭa luĭ Caliman, până la Pașcĭ sa i se platésca lui ducații. Astfel, el la Pașcĭ n'a putut sa vina; ĭar acum vare pe ce om va trimite el cu acéstă carte a nóstra la domnia vóstră, apoi domnia vóstra facețı pentru noi și prindețĭ pre acele chezașe, ca să se platésca ducații jupânului Dumitru și sa se dea în mânele omului lui, până la un aspru, ca rog pe domnia vóstra, ca pe cinstiții noștri frațı, maĭ mult sa nu i se țina lui avutul, caci în paguba nu-l voiu lasa pe el. Și Dumneḍeu să îmmulțésca anii domniei vóstre.

† Iω Vlad voevoda, cu mila lui Dumneḍeu domn.

Adresa în dos: † La ai noștri cinstițı frațı și buni prieteni, județului și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 168.

Vlad voda Calugarul catre Brașovenı ca sa faca a se plăti omuluĭ sêŭ Dumitru Volata o datorie ce are acolo în Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 213. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воивода и гнъ, пише гво-ми четити братїа и добрии приатело, сжцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѿ Брашо, много ꙁдравїе. И по се дава ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви ꙁа-радї ѡвою наше чл҃кꙋ, по име Дꙋмитрꙋ Волата, понеже ни каꙁаше, како има длъ тꙋи, ѡнои длъ, що га ꙁнате и гво-ви. Тако дота е чека, съда че бити пе године, ѿ кж чека, тъи длъ да мꙋ се плаща. Нꙋ ево видимо, ере не мꙋ се да ни един ба. Сего ради моли гво-ви, како четити братїа, ꙋчините мꙋ гво-ви ипавꙋ и прадꙋ, да мꙋ се плаща тъ[и длъ и]ра наше волю, е[р]е вема що е наше чл҃къ и пра, те[е моли и проси] гво-ви. И бъ ви вели.

[† Їѡ Влⷣ вѡев], мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Четити [братїа и добри прїатело, сжцꙋ и . вї .]-ти пꙋгар[ом ѿ Брашо].[1]

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea cinstiților frațĭ și bunilor prietenı, județuluı și celor 12 pârgarı din Brașov, multă sănàtate. Și după aceea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre pentru acel om al nostru anume Dumitru Volata, că ne-a spus cum ca are datorie acolo, acea datorie, ce o șcițĭ și domnia vóstră. Astfel, destul a așteptat; acum vor fi cincı anĭ de când aștéptă, ca acea datorie să i se plătéscă. Dar, ıata, noı vedem, cum că luı nu i se dă nicĭ un ban. Pentru acésta rog pe domnia vóstră, ca pe cinstițĭ frați, faceți-ĭ luĭ domnia vóstră ispravă și dreptate, ca să i se platéscă [acea datorie] pentru voința nóstră, cu atât maĭ mult că este omul nostru și drept, și [rog și cer] domnieĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† [Iω Vlad voevoda], cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiților [frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12] pârgarĭ [din Brașov].

No. 169.

Vlad vodă Calugărul trimite în solie la Brașovenı pe sluga sa Șimon.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 199. Pecetia în dos.

† Мл҃тиѡ бжїѡ Іѡ Влⷣ воевода и гнь, пише гво-ми мно ꙁравїе наши добри приателѡ и блини сꙋседѡ, съцꙋ и . вї . пръгарѡ ѿ Брашо. И по се дава въ ꙋꙁнанїе приатествꙋ-ви,

[1] Lacunele din document provin din causă că hărtia este tăiată.

ере посла̂мо верна слꙋга наша Шимо̂ сь потребними наш рѣчи кь приатествꙋ-ви; та варе елика и҆звести вашем гптвꙋ, а приатествꙋ-ви да г[а] верꙋете, ере сꙋ истинни наши рѣчи. И бь да ꙋмножи лѣта вашем приатествꙋ.

† Іѡ Вла̂ вѡев, мати̂а бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши добри приателѡ и блини сꙋседѡ, сꙋдꙋ и .ві. пръгарѡ ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multa sănătate la aĭ noștri bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acésta daŭ în șcire Prieteniei vóstre că am trimis pe credinciósa nóstră slugă Șimon cu vorbele nóstre de trebuință către Prietenia vóstră. Și vare câte va vesti domniei vóstre, apoi Prietenia vóstră sa credeți, cacĭ sunt adevĕratele nóstre vorbe. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă anii Prieteniei vóstre.

† Iω Vlada voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județului și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 170.

Vlad vodă Călugărul către Brașovenĭ pentru a se înnapoià luĭ Popa Vlaicul, luĭ Ilie din Buzêŭ și luĭ Dușman niște banĭ luați pe nedrept de către Iancâu husarul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 129. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла̂ воевода и гнь, пише гво-ми мнѡ ꙁравїе добрїи прїателѣ гва-ми, сѫдꙋ и .ві.-ти пꙋрґарѡ ѿ Брашѡ. И тꙋꙁи ви дава гво-ми ꙋ ꙁнанїе вашои мтї ꙁа-раї ѡкиꙁи люїе гва-ми, по Влайкоу, Илїа ѿ Бꙋꙁъ(ꙋ) и Д(ꙋ)ш'ма, поие им се сꙋ ꙋꙁели .ѕі. флорини ꙋ Сѫчеле ѿ Іанкꙋ хꙋса, поие е прель Іанкꙋ ꙋ пар'калаби Бранꙋ, како м сꙋ се ꙋꙁели ꙋ Гер'гнци .и. флори, тако е држа пꙋ люде гва-ми, та и е ꙋꙁе тиꙁи дꙋкати. Пото доидоше пръгари сви ѿ Гер'гїцꙋ пре гво-ми, та станꙋше лице съ Іанкꙋ, тако мартꙋрисаше пръгари на ни дше, како не се е ꙋꙁело Іан'кꙋ ни еди флори, нꙋ и е ꙋчини напа. Того раї и съга па станꙋ лице съ ти люїе мои пре гво-ми и съ Іанкꙋ ꙋ граꙋ Бꙋреци, тако па на на ꙁакѡ ѡстанꙋ Іанкꙋ кри и да плати люде гва-ми. Того раї еще пꙋсти гво-ми до вашои мтьї, како да гледате и на ва ꙁако, како е право, и добре, ере люїе гва-ми не сꙋ виновати ница; тако да и се поврати добить, ере нече ѡставити гво-ми люїе гва-ми ꙋ пагꙋбоу. И бь да ꙋмножи лѣта вашои мтьї, ами.

† Іѡ Вла̂ вѡев, мати̂а бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добрїи прїателѣ гва-ми, сѫдꙋ и .ві.-тїи пръгарѡ ѿ Брашѡ.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multa sanatate bunilor prietenĭ aı domnieı mele, județuluı și celor 12 pârgarı din Brașov, și ıată vĕ da domnia mea de șcire Grațiositățiı vóstre pentru aceĭ ómenı aı domnieĭ mele Popa Vlaĭcul, Ilia din Buzau și D(u)șman, cacı lor li s'au luat 16 florinĭ în Sătcele de catre Iancâu husaru; pentru ca ĭ-a pârât Iancâu la pârcălabiĭ Branuluı, că luı i s'aŭ luat la Gherghița 50 florinı. Astfel a ținut calea ómenilor domnieı mele și le-au luat aceĭ ducațĭ. Dupa aceea au venit pârgariĭ toțĭ din Gherghița înnaintea domnieı mele și aŭ stătut de fața cu Iancâu; astfel au marturisit pârgariı pe sufletele lor, că nu i s'a fost luat luı Iancâu nicı un florin, ci lor el le-a facut năpaste. Drept aceea și acuma ıarașı stătură de fața cu aceștı ómenĭ aı meĭ înnaintea domnieĭ mele și cu Iancâu în cetatea București; astfel ĭarășı dupa legea nóstră a rĕmas Iancâŭ strâmb, și să platésca ómenilor domnieı mele. Drept aceea încă am trimis domnia mea la Grațiositatea vóstra, ca sa căutațĭ și pe legea vóstră, cum este drept și bine, pentru că ómeniı domnieı mele nu sunt vinovațĭ nicĭ de fel. Astfel sa li se înnapoıeze lor averea, cacĭ nu voıu lăsà domnia mea pe ómeniĭ domnieı mele în pagubă. Și Dumnedeu sa îmmulțésca aniı Grațiosităţiı vóstre, amin.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa in dos: † Bunilor prietenĭ aı domnieı mele, județuluı și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 171.

Vlad vodă Calugarul catre Brașovenĭ în afacerea unor caĭ furațĭ luĭ Mânzea de către o sluga a luĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 197. Pecetia în dos.

† Ӏѡ Влⷣ воевода и г҃нь, пишеⷮ г҃во-ми много ꙁⷣравїе моиⷨ добрⷭи приетелїе, сⷣѫцꙋ и .ві҃. прьгароⷨ ѿ Брашоⷡ. И ѡ сеⷨ даваⷨ ꙋ ꙁнанїе вашои м҃лти ꙁа работꙋ Іанкъꙋ, ере га съⷨ ѿтави съ҃ волю г҃ва-ми, та е҃ доше ꙋ ꙁемлю г҃на кралѣ, па҃ една слꙋ ѡвоⷨ болѣри г҃ва-ми Мънꙁе, а ѿ мꙋ ꙋꙁе .г҃. кони, та е побеглъ съ҃ Іанкъꙋ. Сего ра҃ проси вашои м҃лти, како мои добри приатели, кони болѣриꙋ г҃ва-ми Мъꙁе и некои скꙋлище, що е ꙋꙁе съ҃ кони, а вашои м҃лти да ꙋчините ꙁа волю г҃ва-ми, кони болѣриꙋ г҃ва-ми да се врати, и ѡие скꙋлища, ере г҃во-ми некеⷨ ѿтавити, да е҃ болѣриꙋ г҃ва-ми к҃ва. И б҃ь ви вели.

† Ӏѡ Влⷣ вѡев, м҃лтїа б҃жїа г҃нь.

Adresa în dos: † Мои добри приетелїе, сⷣѫцꙋ и .ві҃. прьгароⷨ ѿ Брашоⷡ.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ prietenı, județuluı și celor 12 pârgarı din Brașov. Și despre acésta daŭ spre șcire

Graţiosităţiĭ vóstre în afacerea luĭ Iancău, că l'am trimis cu voia domnieĭ mele şi a ajuns în ţara domnuluĭ craiuluĭ. Iar o slugă a aceluĭ boer al domniei mele Mânzea, apoĭ el ĭ-a luat 3 caĭ şi a fugit cu Iancăŭ. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, ca pe buniĭ meĭ prietenĭ, pentru caii boerului domniei mele Mânzea, şi pentru óre-carĭ sculişte, ce a luat cu caiĭ. Apoĭ Graţiositatea vóstră sa faceţi după voia domnieĭ mele: caiĭ boeruluĭ domnieĭ mele să se întórcă, şi acele sculişte, căci domnia mea nu voĭu lăsa să fie boeruluĭ domnieĭ nóstre pagubă. Şi Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 172.

Vlad vodă Călugărul către Râjnovenĭ în cestiunea omoruluĭ unui om, a căruia mórte trebue rĕscumpărată.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 207. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воевода и гснь, пише гсво-ми мнѡго ꙁдравие нашим четитим братіам и блиниим съседом, сжцꙋ и пꙋргаром ѿ Ръжнов. И по се давам ꙋ ꙁнаніе гсвꙋ-ви, како пріиде съи сиромах гсвꙋ-ми, [и]мене Михаил, та се жалꙋва пред гсва-ми, како мꙋ сте ꙁагꙋбили [е]дин анепоеіѡ неговꙋ беꙁ ꙁакон; такои, къд доходише четитии пꙋргари ѿ Брашов на поклисарство, а ми ꙋтжкмимо, како да мꙋ се плаща смрът ѡномꙋю члкꙋ. Сега рад гсво-ви ꙋтжкмите, како да мꙋ се плаща, ере га-сте ꙁагꙋбили беꙁ ꙁаконꙋ члкъ прав. А ако мꙋ се не плакѣ смрът, нехтемо га ми ѡставити ꙋ тжминꙋ смрът сиромахꙋ ѡвомꙋ, да ꙁагине, а нꙋ платите гсвꙋ-вии. И бг ви весели.

† Іѡ Влад вѡевод, матіа бжіа гсн.

Adresa în dos: † Чтитим братіам и добрим пріиателом, сжц и пꙋргаром ѿ Ръжнов.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sanatate la ai noştri cinstiţĭ fraţĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Râjnov, şi dupa acésta daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că a venit acest supus al domnieĭ mele, cu numele Mihail, şi s'a jĕluit înnaintea domnieĭ mele că ĭ-aţĭ omorît un nepot de frate al seu, fără lege; astfel, când aŭ venit cinstiţiĭ pârgarĭ de la Braşov în solie, apoĭ noi am întocmit să i se plătéscă mórtea aceluĭ om. Pentru acésta domnia vóstra întocmiţi să i se plătéscă, căcĭ l'aţĭ pĭerdut fără lege pe omul drept. Iar daca luĭ nu i se va plăti mórtea, nu vom lăsa în întunerec mórtea supusuluĭ aceluia sa se piarda, ci plătiţĭ domnia vóstră. Şi Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Râjnov.

No. 173.

Vlad vodă Călugarul către Brașovenı ca să nu aĭbă vre-o siluire chezașiĭ saŭ ómeniĭ sêĭ în afacerea unor oĭ ale luĭ Andriĭaș din Dalnic.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 206. Pecetia in dos.

† Іѡ Влад воиврда и гнь, пише гво-ми нашии братиꙗ и добрїи прїателѡ, сжцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѿ Брашо, много здравие. И ѡ се дава ꙋ знание гвꙋ-ви за-ра Андриꙗ ѿ Дани, ере м сꙋ побеглй ѡчари съ некои ѡци ѡде ꙋ зелю; тако за-ра теи ѡци ѡ е теглй иаши чл҃ци, по-кꙋде и е наше; тако е намери на ѡвеиzи наши члци Крътв и Микꙋ, та и е батова, а ѡни си сꙋ поставили тꙋꙗ еци: Жима и Матиꙗ. Сего ра моли гва-ви за-ра теизи еци, како да не имаю ѿ Адриꙗша некою ꙋсило, или наши члци по-много да се не тегли; ере колико ѡци се сꙋ ꙋзели Андриꙗшꙋ, а ѡ е доше слꙋга Дамиꙗнꙋфиꙗ Лаласꙋ, та и е ꙋзе ѿ жꙋпа Драги, еще и съ по-више; тако моли гва-ви, како наши братие, прави члци да не имаю ꙋсило; а Адриꙗшꙋ, ако мꙋ се мни криво, а ѡ да доиде пре на та да стои лице съ Драги; тако ке имати прави зако. И бь ви вели.

† Іѡ Влад вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa in dos: † Наши братиꙗ и добри прїателѡ, сжцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și despre acesta dau spre șcire domnieĭ vóstre, pentru Andriĭaș din Dalnic, că ĭ-aŭ fugit cĭobaniĭ cu niște oĭ aicĭ în țară. Astfel pentru acele oĭ el a urmărit pe ómeniĭ noștri unde ĭ-a găsit. Astfel a nemerit pe aceștĭ ómenĭ aĭ noștri: Cîrstea și Micul, și ĭ-a bântuit, ĭar eĭ șĭ-aŭ pus acolo chezașĭ pe Jima și pe Matiĭaș. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstră, pentru aceĭ chezașĭ, ca să nu aĭbă de la Andriıaș vre-o siluire, saŭ ómeniĭ noștri să nu fie maĭ mult urmărițĭ, căcĭ câte oĭ s'au luat luĭ Andriĭaș, apoĭ a venit Laslău, sluga luĭ Damianfia, și le-a luat de la jupân Drăghicĭ, încă și maĭ mult. Astfel rog pe domnia vóstră, ca pe frațiĭ noștri, ómenii dreptı să nu aĭbă siluire, ĭar luĭ Andriĭaș, dacă i se pare strâmb, apoĭ el să vie înnaintea nóstră și să stea de față cu Drăghicĭ. Astfel va avea lege dréptă. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa in dos: † La aĭ noștri frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 174.

Vlad vodă Călugărul trimite la Brașoveni pe sluga sa Micul pentru un cal ce are la Hanăș Crețul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 160. Pecetia în dos.

† Милатїю бжїю Їѡ Влад воевода и гнь земли влакои, пише гво-ми мнѡ здравїе мои добрїи прїятелѣ, сждце и .вi. пръгарѡ ѿ Брашѡ. І ѡ се дава ꙋ знанїе, за-ради ва чловкь, що донде съ вашꙋ книгꙋ ꙋ гво-ми, а гво-ми гледа и добре разꙋме вашои милати ѡ све. Тѡ ради за този изе, що е ꙋзело било ѿ чловци гва-ми, а ѡно се е све повратило, како е било волѣ вашои милати; такои да ꙋчините и вїе люе и сиромахо гва-ми, да имаю правдꙋ ѿ вашеи мїлати, поне е тре, како ваши люїе да имаю правдꙋ въ земли гва-ми, и люїе гва-ми ꙋ вашои държаве. Того ради че доити до вашои милати слꙋга гва-ми, жꙋпа Микꙋ из-ради еди кѡ, що м е ꙋ Хана Крецꙋ; такои да имае правдꙋ ѿ вашеи мїлати, да мꙋ се не държи кѡ бе правде и бзакона. И бъ да ꙋмножи лѣта гвꙋ-ви, амїнъ.

† Їѡ Влад воевод, милатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добрїи прїиятелѣ гва-ми, сждцꙋ и .вї. пръгаро ѿ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn al țĕriĭ româneșci, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, și despre acésta daŭ de șcire, pentru omul vostru, care a venit cu cartea vóstră la domnia mea, ĭar domnia mea am vĕḑut și bine am înțeles pe Grațiositatea vóstră despre tot. Drept aceea despre acea oprélă, ce a fost luată de catre ómeniĭ domnieĭ mele, apoĭ aceea s'a înnapoĭat tótă, precum a fost voĭa Grațiositățiĭ vóstre. Astfel să facețĭ și voĭ ómenilor și supușilor domnieĭ mele, ca sa aĭbă dreptate de la Grațiositatea vóstră, căcĭ este de nevoe ca ómenii voștri sa aĭbă dreptate în țara domnieĭ mele, și ómeniĭ domniei mele în ținutul vostru. Drept aceea va veni la Grațiositatea vóstra sluga domnieĭ mele, jupân Micul, pentru un cal, ce-ĭ este la Hanăș Crețul; și să aibă el dreptate de la Grațiositatea vóstră, ca să nu i se țină calul fără dreptate și făra lege. Și Dumneḑeŭ sa îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

.† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 175.

Vlad voda Calugarul catre Brașoveni în afacerea unei marfĭ a domnuluĭ vêndută unor Sașı, carĭ n'au platit înca banii.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 138. Pecetia în dos.

† Млтиѡ бжиѡ Іѡ Вла воевода и гнъ, пише гво-ми многѡ здравие нашй добри приателе, сѫдѹ и дванадесети пръгаро ѿ Брашо. И ѿ се моли гво-ви за ѡнои това, що е прода Аггелъ ѡне Сасо, а гво-ви да се неволите, како да плати тиези Саси той това, ере е гва-ми, та да плати спешно; а гво-ми кю ѹчинити волѣ гва-ви. И да сокоте гво-ви, ере ѹ той това нища дрѹги некто нема работѹ. А нѹ да знае ваше гво, ере сѹ сви дѹкати гва-ми; та ви проси, како добри приатели гва-ми, како да се потрѹдите, да ми не бѹде ква ни ѹ що годе, а нѹ да ми плати спешно све. И бь ви вели:

† Іѡ Вла вивев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашй добри приателе и близии сѹседо, сѫдѹ и дванадесети пръгаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sanătate la aĭ noștri bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, și despre acésta rog pe domnia vóstră pentru acea marfă, ce a vêndut-o Anghel unor Sașı. Iar domnia vóstră sa vĕ nevoițı, ca să plătéscă aceĭ Sașĭ marfa aceea, căcĭ este a domnieĭ mele, și să plătéscă curênd. Iar domnia mea voĭu face voĭa domnieĭ vóstre și sa socotițĭ domnia vóstră, că la acea marfă nimenea altul nu are nicĭ-o tréba. Ci să șcie domnia vóstră, că sunt toțĭ ducațĭ aĭ domnieĭ mele; și vĕ rog ca pe buniĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, ca să vĕ trudițĭ să nu-mĭ fie pagubă întru nimica, ci sa mi se plătéscă ĭute tot. Și Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor douĭspreḑece pârgarĭ din Brașov.

No. 176.

Vlad vodă Călugarul scrie Brașovenilor în afacerea unor oĭ și a uneĭ amenḑĭ luate pe nedrept unuĭ supus al sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 195. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воєво и гнъ, пише гво-ми мно здравїе мое добри сѹседо и приателе, сѫдѹ и пръгаро .вї.-ти. И по се дава ѹ знание вашои мло за ѡвога сиромаха моега, како е

кꙋпи ѡце тꙋи ꙋ Брашо; тако мꙋ є рекꙑ а члвек: дан ми флорин .а., да те ѿведе по дрꙋгꙋ странꙋ, да га є кꙋбоса; а вамеши сꙋ пошли по нега да мꙋ сꙋ ꙋзели ѡце .рн. и флорине .ѕ. Тако да ви наꙋчи бъ, да мꙋ не загине добитꙗ, нꙋ мꙋ чинѣте зако пра със тоган члвека, що га є къбоса. И бъ вели. — Татꙋ ѿ Ръно.

† Їѡ Вла вѡєв, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мое приꙗтеле, сжцꙋ и .вı. пръгари ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ. Şi după acésta daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre pentru acel supus al meŭ, care a cumpărat oĭ acolo la Braşov. Ast-fel luĭ ĭ-a ḑis un om: dă-mĭ un florin să te trec printr'altă parte, şi l'a înşelat. Iar vameşiĭ s'aŭ dus după el şi ĭ-aŭ luat oĭ 150 şi florinĭ 6. Ast-fel povĕţuéscă-vĕ Dumneḑeŭ, ca luĭ să nu i se pĭarḑă avutul, ci faceţĭ luĭ lege dréptă cu acel om, care l'a înşelat. Şi Dumneḑeŭ bucure. — Tatul din Râjnov.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 177.

Vlad vodă Călugărul scrie Braşovenilor ca să înnapoĭeze luĭ Nicula şi Manglavit 450 berbecĭ cumpăraţĭ din ţara Moldoveĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 134. Pecetia în dos.

† Матїю бжїею Їѡ Вла воєвода и гнъ, пише гво-ми сжцꙋ и пꙋргаро ѿ Брашо мно здравїє, и любоное поклоненїє прїноси гва-ви. По се дава ꙋ знанїє гва-ви за ѡвизи наши търговци, на име Никꙋла и Маглави, єре сꙋ ходили како търговци, та када сꙋ били ꙋ Брекo, а ѡни се сꙋ състанꙋли съ некои Модовѣни, тако се сꙋ ценили съ-ними, да и донесе ѡнове ѿ модоскои землю, да и кꙋпе наши търговци; и ѡтишли сꙋ Модовѣни-те ꙋ Модовꙋ та и сꙋ донели ѡнови .ꙋн; и чекали сꙋ наши търговци .д. неле ꙋ Бꙋдила, докле сꙋ дошли Модовѣни-те, таи сꙋ звали па ꙋ Брекo та и сꙋ дали ѡнове. И ви и пре ними Албе ѿ Бꙋдила, та и знае за работꙋ. И питали сꙋ наши търговци за Аберта и дрꙋзи добри люе: можемо бити слобоно съ ѡвоган добика? А ѡни и сꙋ рекли: идете съ бгѡ слобони, нища да се не боите, на наше дꙋша. Тако сꙋ ѡтишли. Та када є било на нашꙋ хота ꙋ Драна, а ѡни и сꙋ стигꙋли .кв. люе таи сꙋ посекли и добика и сꙋ ꙋзели. Се ра ви проси, сокотете, єре не добре, ча несꙋ виновати наши люе нища, а нꙋ ако ви є винова, може би Алберть и Молдовѣни-те, а наши лю сꙋ прави. Тако ви моли, вратите

и добика, да и не загине; не то смъ посла наша слуга Ищва, да буде и ѡ съ-шиими пре вашои мати; а ако и не враціате, сокотете, ча сте разуміи.

† Іѡ Вла вwев, матїа бжїа гнъ.

Adresa în dos: † Мои добрии прїетеле, сжцу и пургаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea județuluĭ și pârgarilor din Brașov, multă sănătate, și drăgăstósă închinăcĭune aducem domnieĭ vóstre. După acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre pentru aceĭ târgovețĭ aĭ noștri, anume Nicula și Manglavit, că aŭ umblat ca târgovețĭ; și când aŭ fost la Brețko, apoĭ eĭ s'aŭ întâlnit cu niște Moldovenĭ: ast-fel s'aŭ tocmit cu eĭ ca să le aducă berbecĭ din țara Moldoveĭ, ca să'ĭ cumpere târgovețiĭ noștri. Și s'aŭ dus Moldoveniĭ în Moldova și le-aŭ adus berbecĭ 450; și aŭ așteptat târgovețiĭ noștri 4 sĕptămânĭ în Budila, până când aŭ venit Moldoveniĭ, și ĭ-aŭ chemat ĭarășĭ la Brețko și le-aŭ dat berbeciĭ. Și a fost de față cu eĭ Albert din Budila, și le scie despre afacere. Și aŭ întrebat târgovețiĭ noștri pe Albert și pe alțĭ ómenĭ bunĭ: putem fi slobodĭ cu acest avut? Iar eĭ le-aŭ ḍis: mergețĭ cu Dumneḍeŭ slobodĭ, de nimica să nu vĕ temețĭ, pe sufletele nóstre. Ast-fel aŭ plecat. Și când aŭ fost la hotarul nostru la Drajna, apoĭ pe eĭ ĭ-aŭ ajuns 22 de ómenĭ, și ĭ-aŭ tăiat, și avutul le-aŭ luat. Pentru acésta vĕ rog, socotițĭ, că nu este bine, căcĭ nu sunt vinovațĭ ómeniĭ noștri cu nimica. Iar dacă vĕ este vinovat (cineva), apoĭ póte dóră să fie Albert și Moldoveniĭ, ĭar ómeniĭ noștri sunt dreptĭ. Ast-fel vĕ rog, înnapoiați-le avutul, ca să nu li se pérḍă. Pentru aceea am trimis pe sluga nóstră Iștvan, ca să fie și el cu dênșiĭ înnaintea Grațiositățiĭ vóstre. Iar dacă lor nu le înnapoiațĭ, socotițĭ, pentru că sunteți înțelepțĭ.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 178.

Vlad vodă Călugărul către Brașovenĭ ca să judece reclamațiunea luĭ Bobul din Sărata, care a fost prĕdat de Capotă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 205. Pecetia în dos.

† Млотїѡ бжї Іѡ Вла воивоа и гнь, пише гво-ми мои добри приіателемъ, сжцу и пръгаро ѿ Брашо, мно здравие. І ѡ се дава у знание ваше млоти за-ра ѡвоган сиромаха,

по име БобȢлъ ѿ Сърата, та жалова пре гво-ми, како га е плени Капота. То ра ви проси, како добри приіателе, како да и Ȣчините ʒако пра, ере ви проси. И бь ви весели, амъ.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приіателе гва-ми, сждцȢ и пръгаромъ ѿ Брашовъ.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov, multă sănătate. Și despre acésta daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, pentru acel supus anume Bobul din Sărata, care s'a jĕluit înnaintea domnieĭ mele, că pe el l'a prĕdat Capotă. Drept aceea vĕ rog, ca pe bunĭ prietenĭ, ca să-ĭ facețĭ lege dréptă, căcĭ vĕ rog. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 179.

Vlad vodă Călugărul către Brașovenĭ ca să lase a veni la dênsul pe popa Coman și pe Radul, spre a-ĭ rĕsplăti pentru binele ce-ĭ făcuseră la nevoĭe.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 194. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Вла воивода и гнь, пише гво-ми мно ʒравїе мои добрии сȢседо и приіателе, сждцȢ и .ві.-ти пръгаро ѿ БрашовȢ. И ѡ се моли и проси вашȢ мло, како мои приіатели, ʒа работȢ попȢ КоманȢ и РадȢлȢ, како хоте да доидȢ Ȣ ʒемлю гва-ми, тако да и не тегланте, нȢ да и ѡставите Ȣ мирȢ, ʒа мою волю. А ѿ мене, що бȢде волѣ вашои мати, въсе по вашȢ волю да е; поне къга е било на мою неволю, мно сж добро виде ѿ ни. Тако че добро да и Ȣчини; моли ви и проси, ѡставѣте и Ȣ мир, да приидȢ. И бь ви весели.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мое добрии сȢседо и приіателе, сждцȢ и .ві. пръгари ѿ БрашовȢ.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ și prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta rog și cer de la Grațiositatea vóstră, ca de la prieteniĭ meĭ, pentru afacerea luĭ popa Coman și Radul, că vor să vină în țara domnieĭ mele, ast-fel să nu-ĭ străgănițĭ, ci să-ĭ lăsațĭ în pace pentru voĭa mea. Iar de la mine, ce va fi voința Grațiosităţiĭ vóstre, totul după voĭa vóstră să fie; căcĭ când am fost în nevoĭa

mea, mult bine am vĕḑut de la eĭ. Aşa vréŭ bine să le fac; vĕ rog şi vĕ cer, lăsaţi-ĭ pe dênşiĭ în pace, să vină. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 180.

Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ ca să lase pe un meşter al sêŭ să cumpere acolo tot ce va avé trebuinţă pentru meşteşugul sêŭ, căcĭ meşteriĭ ceilalţĭ de acolo îl opresc să cumpere.

Orig. hârtie. Arch. Braşov. no. 151. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воевода и гнь, пише гво-ми мно здравие четити и добри приꙗтеле гво-ми, сѫцꙋ и .ві. пръгарѡ ѿ Брашо. И ѿ се да е ꙋ знание вашемꙋ гпство за ѡвои мастора гва-ми, що ми е пріше ѿ ваше гво, а ѿ е доше ꙋ Брашо, да си кꙋпи ѿ-що мꙋ ꙋстребꙋе за масторию, а мастори вашемꙋ гво несꙋ га ѡставили, да си кꙋпи ѿ-що мꙋ ꙋтребꙋва за неговꙋ масторию. Сего ра проси ваше гво, (к)ахто добри приꙗтеле гва-ми, да мꙋ ꙋчини ваше гво исправꙋ, кѫда ке доити да си кꙋпи ѿ-що мꙋ ке ꙋтребꙋвати; а ѿ да е воле, да си кꙋпи да [га и]е батꙋе нито. И бь ви вели.

[† Іѡ] Вла вѡев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Четити и добри приателе гва-ми, сѫцꙋ и .ві. пръгари ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate cinstiţilor şi bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov. Şi despre acésta să fie spre şcire domnieĭ vóstre pentru acel maistor al domnieĭ mele, care mĭ-a venit de la domnia vóstră. Iar el s'a dus la Braşov, ca să-şĭ cumpere din ce îĭ trebue luĭ pentru măistorie. Iar maistoriĭ domnieĭ vóstre nu l'aŭ lăsat să-şĭ cumpere din ceea ce îĭ trebuesce pentru măistoria luĭ. Pentru acésta rog pe domnia vóstră, ca pe buniĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, să-ĭ faceţĭ domnia vóstră ispravă, când va veni, ca să-şĭ cumpere din ceea ce luĭ îĭ va trebui. Iar el să fie volnic să-şĭ cumpere, să nu-l bântuéscă pe el nimenĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor şi bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

Nr. 181.

Vlad vodă Călugărul trimite la Brașovenĭ în solie pe fălnogiul din Râjnov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 203. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воивода и гнь, пише гво-ми нашии четити братїа и добрїи прїатело,[1] сжцꙋ и . ві .-ти пꙋргаро ѿ Брашо, много здравие. И ѡ се дава ꙋ знание гвꙋ-ви, що ми сте порꙋчили гва-ви, добре съ разꙋме гвꙋ-ви; сего ра що годе зговори къ гвꙋ-ви фалъно ѿ Ръно Ханъ, а гво-ви да верꙋете, ере сꙋ наши ръчи истине. И бь ви вели.

† Іѡ Влⷣ вѡев, мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашии четити братиа и добрїи прїатело, сжцꙋ и . ві .-ти пꙋргаро ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și despre acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că ceea ce mĭ-ațĭ rânduit domnia vóstră, bine am înțeles pe domnia vóstră; pentru aceea, ceea ce vĕ va spune către domnia vóstră, fălnogĭul din Râjnov Hanăș, apoĭ domnia vóstră să credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 182.

Vlad vodă Călugărul trimite rĕspuns Brașovenilor prin solul acestora Iacob în afacerile pentru care venise.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 209. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воивода и гнь, пише гво-ми много здравие наше чтитни и добрни прїателю, сжцꙋ и . ві .-ти пръгарн ѿ Брашо. И по се дава ꙋ знание гво-ви из-ра що ми-те порꙋчи гво-ви по ваше слꙋга, на име Ꙗко, гво-ми добрѣ ви см разꙋме; и тога ра захвали гвꙋ-ви; и па що ке[2] изречи ва слꙋга Ꙗко ѿ на къ гво-ви, а гво-ви да верꙋити, ере сꙋ наше рече итини. И бъ да ꙋмнотъ лета гво-ви.

† Іѡ Влⷣ вѡев, мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтитне и добрн прїателю, сжцꙋ и . ві .-ти пръгарн ѿ Брашо.

---

[1] În original: прнꙗтело.   [2] În original: кео.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, pentru ceea ce mĭ-ațĭ orânduit domnia vóstră prin sluga vóstră, anume Iacob, domnia mea bine v'am înțeles, și pentru aceea vĕ mulțămesc domnieĭ vóstre. Și încă ce va spune sluga vóstră Iacob de la noĭ către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credețĭ, cacĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 183.

Vlad vodă Călugărul către schileriĭ din Dragoslavele pentru luarea unuĭ covor destinat a fi adus în dar județuluĭ din Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 198. Pecetia în față.

† Матїю бжїею Їѡ Влⷣ воевода и гнь, пише гво-ми ва скилѣро ѿ Драгославеле и такоѕи ви говори гво-ми ѕа-ра ѡвои чл҃къ, ере мꙋ сте ꙋѕели едн са, тере е би да га ѿнесе на че сꙋцꙋ ѿ Брашо; тагаи ра ꙋ ча, що ꙋѕрите сїю книгꙋ гва-ми, а ви ꙋ тоѕи ча да мꙋ давате тои ково, що мꙋ сте ꙋѕели, ере мака да би би тои ково и гва-ми, а гво-ми га би би ѡтави ѕа-ра прїiатество и ѕа-ра волю сꙋцꙋ. Тако да мꙋ га давате; инако да не ꙋчини, по ре гва-ми.

† Їѡ Влⷣ вѡев, [L. P.] матїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea vouĕ, schilerilor din Dragoslavele, și ast-fel vĕ grăeșce domnia mea pentru acel om, căruĭa ĭ-ațĭ luat un covor, ce era să-l ducă în cinste județuluĭ din Brașov. Drept aceea, în césul în care vețĭ vedea acéstă carte a domnieĭ mele, apoĭ voĭ în acelaș cés sà-ĭ dațĭ acel covor, ce ĭ-ațĭ luat; căcĭ, măcar să fie fost acel covor și al domnieĭ mele, apoĭ domnia mea l'ar fi lăsat județuluĭ pentru prietenie și pentru voĭe. Ast-fel, să i-l dațĭ. Alt-fel să nu facĭ, după ḑisa domnieĭ mele.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 184.

Vlad vodă Călugărul către Sibienĭ în privința uneĭ bătăĭ suferite de Nicola Marinov de la niște ómenĭ din Sibiŭ, și cere să-ĭ trimiță ca să-ĭ judece.

Orig. hărtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Матїѡ бжїѡ Їѡ Влⷣ воевода и гнь. Пише гво-ми мои добри и слаки приꙗтеле гва-ми, бꙋгърꙋ-меще ѿ Сиби и сꙋцꙋ кралевꙋ и дванадесе пръга, мно ѕдравїе и любоное

поклоненїе приносн гво-мн. Се ра дава ѹ знанїе вашо висоте, како мн жалова жѹпа Нікола Марнно, ере га текле неко ѿ вашн лю, нз-ра Богдана Нѣчѵлова сна. Тѣ ра заңо га тегле бе неправде, ѡ е ѹзе женѵ мѵ токо сь еднѹ сѹкнїю, а хиже н виногра нѣ ѹ Николаїне рѵке, нѵ ѹ кога сѹ тон нманїе? А тн лю да дондѹ до гво-мн да н ѵчиню прадѹ. Н бь вн велн.

† Їѡ Вла вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добрїн н слакн прнıателѣ гва-м, блъгь-мецıерѵ н сѫцѵ кралѣвѵ н .вї.-тн пръгаро ѿ Снбн.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ şi dulcĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, bulgăru-meşteruluĭ din Sibiŭ şi judeţuluĭ crăĭesc şi celor douĭspreḑece pârgarĭ, multă sănătate şi drăgăstósă închinăcıune aduce domnia mea. După aceea daŭ spre şcire înălţimeĭ vóstre, cum că mi s'a jĕluit jupân Nicola Marinov, că l'a bătut care-va din ómeniĭ voştri, şi pentru Bogdan fiul Nénciuluĭ. Drept aceea, pentru că l'aŭ bătut fară de dreptate, el a luat soţieĭ luĭ platoşa cu un sucman, ĭar casele şi viile nu sunt în mâna luĭ Nicolae, dar la cine este acéstă avere? Apoĭ aceştĭ ómenĭ să vină la domnia mea să le fac dreptate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor şi dulcilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, bulgăr-meşteruluĭ şi judeţuluĭ crăĭesc şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

No. 185.

Vlad vodă Călugărul înşciinţéză pre Sibienĭ că s'a întors sănĕtos de la Pórtă, unde fusese chemat cu tributul ţăriĭ.

Orig. hărtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Матнѡ бжїѡ Іѡ Вла воевода н гнъ. Пнше гво-мн мно здравїе н за любо поздравленїе мон добрн прнıателм н слакн сѹседо, бѹгж-мецıе н сѫцѹ гнѹ мн висоте кралеве н .вı.-тн пръга ѿ Снбн. Н по се дава ѹ знанїе прнıатествѹ-вн: ере посла тѹркн цръ та ме зва на Портѵ, а гво-мн пондѡ н занесо дажѵ цıо е ѿ Влакѵ землїо, н съ волнѡ бжїѡ ходн н здравь дондо, н къ вашем прнıатествѵ поснла добръ гла, ере нмате мнрь н добродете те да пребıівате съ мнро н ѹ добро волю; н ннцıа да се грнжате, на верѵ гва-мн; ере добре зна прнıатествѵ-вн како сѫ свеза рѣчн съ вашон матн н тон дръжн, докле ке бнтн жн. Н бь да ѹмножн лѣта прнıатествѵ-вн.

† Їѡ Вла вıвев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мон добрн прнıатело н слакн сѹседо, бѹгж-мецıе н сѫцѹ гнѵ-мн кралеве светлостн н .вı. пръгаро ѿ Снбн.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn. Scrie domnia mea multă sănătate și de dragoste salutărĭ la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ și dulcĭ vecinĭ, burgâr-meșteruluĭ și județuluĭ domnuluĭ meŭ înnălțimeĭ crăĭeșcĭ și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ. Și după aceea daŭ spre șcire Prieteniеĭ vóstre: cum că a trimis împăratul turcesc și m'a chemat la Pórtă, iar domnia-mea am mers și am dus dajdia ce este dela Țara-Romanéscă, și cu voința luĭ Dumneḑeŭ mĕ duseiŭ și sănătos veniĭ, și către Prietenia vóstră trimet bună veste, căcĭ avețĭ pace și bine și să petrecețĭ cu pace și în bună voie, și de nimica să nu vĕ îngrijițĭ, pe credința domnieĭ mele; căcĭ bine șcițĭ Prietenia vóstră, cum am legat cuvintele cu Grațiositatea vóstră și aceea țin pênĕ când voiŭ fi viŭ. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă aniĭ Prieteniеĭ vóstre.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ și dulcĭ vecinĭ, burgâr-meșteruluĭ și județuluĭ domnuluĭ meŭ luminățieĭ crăieșcĭ și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

XVIII.

Radu vodă cel Mare (Maiŭ 1496—Aprile 1508).

No. 186.

Radu vodă cel Mare îndémnă pe Brașovenĭ să-ĭ fie cu dreptate și cu frăție și în acelaș timp să-ĭ cumpere un cal vênăt, mare și frumos pe preț până la 100 florinĭ. Trimite sol pe Benedict.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 251. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Раул воєвода н гнь Ꙋгровлахнӕскон ꙁемлю, пнше гво-мн чнтнн братнн н добрнн сꙋседо, сꙋцꙋ н .вї.-тн пꙋгарн ѿ Брашо, любоно поклоне(нї)е прнносн гво-вн. Н по се дава ꙋ ꙁнанне гва-вн, наꙋчн вн бъ гва-вн, бꙋдете нн, гва-вн, прїıателе съ прадо н брацтвꙋ, како сте бнле, гва-вн, н моемꙋ родїтелю, братїıа-мн, че сем потрꙋднте гва-вн раї съ прїıателство, како требе мегю намн прадо, а гво-мн еще чю се н поневолнсатн съ гво-вн ѿ що чете гво-вн понкате ѿ на, како да бꙋде по волѣ гва-вн, токо да вндимо н мн прїıатеств гво-вн. Н дрꙋго се молн гва-вн, како чнтнн братнн н добрне прїıате, гледате, гво-вн, тꙋн ꙋ дръжавꙋ гва-вн те мн нандете едн ко велн н хꙋба н ꙋчнне добре, како требе да бꙋде ꙁа на, н да бꙋде прꙋ; нлн ако-лн нечете мокн нанте прꙋ, а гва-вн мака да можн нанте ходе добре, тако давате гва-вн мака .р. флорн, тако га пошлете по на слꙋга, жꙋпа Бенеде, да го доведе до на, а мн чюм послате докатн гво-вн;

дрꙋго паки мака патꙋ или жꙋга, како можите наите гва-ви, токо да е вели и хꙋба и ꙋчине добре. Дрꙋго паки, що изречи на Бенеде ѿ на къ гво-ви, а гва-ви да верꙋите, ере сꙋ наше нтине, потребни-ми рече. И бъ да ꙋмнотъ лета гво-ви.

† Іѡ Радꙋлъ воевѡ, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: Чети и добрии прїателю, сѫцꙋ и .ві.-ти пꙋгари ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn al ţăriĭ Ungrovlahice, scrie domnia mea cinstiţilor fraţĭ şi bunilor veciniĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, închinăcĭune cu dragoste aduc domnieĭ vóstre. Şi după acésta, daŭ de şcire domnieĭ vóstre, povăţuĭască-vĕ Dumneḑeŭ pe domniile vóstre, fiţi-ne nouă prietenĭ cu dreptate şi cu frăţie, cum aţĭ fost domnia vóstră şi cu parintele meŭ, fraţilor meĭ, trudiţi-vĕ domniile vóstre pentru prietenie, cum trebueşce între noĭ cu dreptate; ĭar domnia mea încă mĕ voiŭ nevoì cu domnia vóstra despre ce veţĭ dorì domnia vóstră să cereţĭ dela noĭ, pentru ca să fie după voinţa domnieĭ vóstre, numaĭ să vedem şi noĭ prietenia domnieĭ vóstre. Şi alta, vĕ rog pe domnia vóstră, ca pe cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, căutaţı domnia vóstră acolo în ţara domnieĭ vóstre, şi-mĭ găsiţĭ un cal mare şi frumos şi bine făcut, cum trebue ca să fie pentru noĭ, şi să fie vênăt. Şi dacă nu veţĭ puteà găsì unul vênăt, apoĭ domnia vóstră măcar să puteţĭ găsì unul cu mers frumos, şi aşa daţĭ domnia vóstră măcar 100 florinĭ; şi ast-fel să-l trimiteţĭ prin sluga nóstră jupânul Benedec, ca să-l aducă la noĭ, iar noĭ vom trimite ducaţiĭ domnieĭ vóstre. Alta ĭarăşĭ, măcar armăsar orĭ jugan, cum puteţĭ găsì domnia vóstra, numaĭ să fie mare şi frumos şi bine făcut. Alta ĭarăşĭ, ce va spune al nostru Benedec dela noĭ către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credeţı, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevărate şi de trebuinţă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor şi bunilor prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarı din Braşov.

187.

Radu vodă cel Mare scrie Braşovenilor că voesce să fie linişte şi pace între dênşiĭ şi ţara luĭ, cum a fost şi pe vremea părinteluĭ sêu Vlad vodă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. nr. 257. Pecetia în faţă.

† Матиѡ бжїѡ Іѡ Радꙋ въевода и гнъ всеи земли влакои, пише гво-ми мно здравїе наши добри прїателѡ и четити сꙋседо, сѫдꙋ и .ві.-ти пръгарѡ ѿ Брашо. И по

се дава ꙋ знаніе вашем пріятествꙋ; за що ми сте порꙋча, добре ви съ разꙋме, за що ми сте искали книгꙋ за верꙋ, како да доге до на ваши люе, мирно да доде и па мирно да се врате. Веде, ваше пріятество добрѣ знаете, ере гво-ми не ви съ би врама, а нꙋ ви съ би добръ-мисльни и добръ пріате, како ви е би и роте гва-ми, Іѡ Вла воевода, бъ да га прости. За тои да си пꙋстите люе на нашꙋ верꙋ и на верꙋ наши болѣрѡ, мирно да доиде и мирно да се врати. Тако да гледамо, ере се чинише мегю на доста зли работе; тако не зна ми: е-ли и съ знаніе гва-ви, илї не; тако трѣбѣ, да гледамо тей работе, що се чине така, илї сꙋ ѿ ваши лю, илї се хте наити ѿ наше лю; а тей[1] лю да се ꙋпепше, како и ке бити сꙋ и зако. И бъ ви вели.

† Іѡ Раꙋ вѡев, [L. P.] матїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn a tótă ţara Romănéscă, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri bunĭ prietenĭ și cinstiţĭ vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acésta daŭ de șcire Prieteniеĭ vóstre, pentru ce mĭ-aţĭ recomandat, bine v'am înţeles; că mĭ-aţĭ cerut carte de credinţă, cum ca sa vină la noĭ ómeniĭ voștri în pace, apoĭ să vină, și ĭarăşĭ în pace să se întórcă. Iată Prietenia vóstră bine șciţĭ, că domnia mea nu v'a fost vrăjmaș, ci în tóte v'am fost bine-gânditor și bun prieten, cum v'a fost și părintele domnieĭ mele Iω Vlad voevod, Dumneḑeŭ să'l ĭerte. Drept aceea, să trimiteţĭ ómeniĭ pe credinţa nóstră și pe credinţa boerilor noștri, în pace ca să vină, și în pace să se întórcă. Ast-fel, să căutăm căcĭ se făcéŭ între noĭ destule rele lucrurĭ; ast-fel nu șcim noĭ, óre este cu șcirea domnieĭ vóstre, saŭ ba? Așa, trebue ca să căutăm aceste lucrurĭ, ce se fac așa, orĭ sunt ele dela ómeniĭ voștri, orĭ se vor găsi (că sunt) dela ómeniĭ noștri; ĭar aceĭ ómenĭ, să se pedepséscă, cum le va fi judecata și legea. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 188.

Radu vodă cel Mare amintesce Brașovenilor despre pacea ce părintele sêŭ Vlad voda a avut cu dênșiĭ, ĭar dacă acum Radu vodă a închis drumurile, causa este vrăjmașul sêŭ Mihnea, despre care voeşce a şci unde se află în momentul acela. Le trimite şcirĭ despre Turcĭ, carĭ uniĭ se duc în ajutor luĭ Ștefan vodă, alţiĭ cu Mezet-pașa sunt la Brăila.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 272. Pecetia în dos.

[1] Îndreptat din тии.

† Мл҃тїю бж҃їю Їѡ Раȣ воиво и гнъ, пише гво-ми наши четити братїа и добрїи прї-ꙗтело, сѫцȣ и . ві .-ти пȣр'гаро ѿ Брашо, много здравїе. И по се дава ȣ знанїе гвȣ-ви, за що ми-те гво-ви поносл̃ȣвали за работȣ пȣто, за що ю съ затвори; а гво-ви знаете, докле е би жи роте-ми Вла воивода, ѡ е има ми съ висоте гиȣ-ми кралю, и съ гво-ви е има верȣ и клевȣ и братство и прїꙗтество; а по съмрти моемȣ родїтелю Вла воиво, бъ да га прости, бъ ме дарова съ мои ѡбласти влака земль, тако пȣтове не и съ затвори, да ȣчини рамирице, нȣ и съ затвори зара да се можемо пазити за ѡнои на врама Миинѣ, ере къе би нек'не ѡ е доше, те ходи тȣи по мегю ва; тако докле че бити ѿ тȣи, ȣ дръжавȣ ар'дескомȣ, ми не можемо ѡслоботи пȣтове. Али зна, ере е сиромахо дота нȣдȣ, нȣ бе пȣтове незатворене ми инако не можемо, да се пазимо. Сего ра да пошлете гво-ви до висоте кралеве, како да ȣзмȣ из тȣи ѡнои на врама, да не ни ȣ ердескȣ дръжавȣ, ни иде никȣде по краинȣ, за ра да можемо и ми пȣтове ѡслоботи, да се хране сиромаси мир'но и слобоно, ере има и азъ ми съ висоте гиȣ-ми кралю; и да ни давате гво-ви ȣ знанїе за ѡнои на врама: съда где е, ȣ Тимишо е, или ȣ Бȣдинȣ е ѡтише? Тако тъда ми чемо ѡслоботи пȣтове. Дрȣго паки да знае гво-ви за работȣ Тȣрце, ере сȣ воиске многе на Дръто и по-свȣде, али ни еди мисль нема доити на гво-ви, нȣ се сȣ събрали, да идȣ ȣ помо Стефанȣ воиво. А гво-ви знаете, како съ азъ съ гво-ви закле; докле чю бити жи, ѿ Северина даже до Бранлȣ по нашо землю ни по кȣде да се невоите гво-ви, ере хоте минȣти Тȣр'ци, да ихабе ȣ землю гиȣ-ми висоте кралеве. И паки и Меси-баша па е на Бран съ воикȣ. Дрȣго па молимо гво-ви, да ни давате ȣ знанїе за работȣ наши поклисаро, съда где сȣ, ега ви доидȣ люе ѿ тамо, те чете знати гво-ви; и варе що ке говори наша слȣга Бъдѣ къ гвȣ-ви, да се верȣе, ере сȣ наши рѣчи итини. И бъ да ȣмножи ле гвȣ-ви.

† Їѡ Раȣ воев, мл҃тїа бж҃їа гиь.

Adresa în dos: † Наши четити братїа и добрїи прїꙗтело, сѫцȣ и . ві .-ти пȣргаро ѿ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aı noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multa sănătate. Şi după acésta, daŭ de şcire domnieĭ vóstre de cele ce domnia vóstra mĭ-aţĭ ponosluit pentru afacerea drumurilor, căcĭ le-am închis. Apoĭ domnia vóstra şciţĭ, până când a fost în viaţă părintele meŭ Vlad voevoda, el a avut pace cu înălţimea domnuluĭ meŭ craiŭ; şi cu domnia vóstră a avut credinţă şi jurămênt, şi frăţie, şi prietenie. Iar după mórtea părinteluĭ meŭ Vlad voevod, Dumnedeŭ sa-l ĭerte, Dumnedeŭ m'a dăruit cu ale mele ţinuturĭ, Ţara-Românéscă. Ast-fel drumurile nu le-am închis, ca să fac rĕzmiriţă, ci le-am închis pentru ca să ne putem păzi de acel al nostru vrăjmaş Mihnea; căcĭ când a fost nu de mult, el a venit şi umblă

acolo în mijlocul vostru. Ast-fel, până când el va fi acolo în ținutul ardelenesc, noĭ nu putem slobodi drumurile. Dar șciŭ că este supușilor destulă nevoe, însă fără drumurile neînchise noĭ alt-fel nu putem să ne păzim. Drept aceea să trimitețĭ domnia vóstră la înalțimea craiul, ca să ĭa de acolo pe acel vrăjmaș al nostru, ca sa nu fie nicĭ în ținutul ardelenesc, precum și nicăerĭ în alt loc pe la hotare, pentru ca sa putem și noĭ căile să slobodim, ca să se hrănéscă supușiĭ în pace și slobod, cacı am și eŭ pace cu înălțimea domnul meŭ craiŭ. Și să ne dațĭ domnia vóstră spre șcire despre acel vrăjmaș al nostru, acum unde este? în Temișóra este, saŭ la Buda s'a dus? Ast-fel atuncĭ noĭ vom deschide căile. Alta ĭarășĭ să șcițĭ domnia vóstră pentru afacerea Turcilor, că sunt oștĭ multe la Drâstor și pretutindenĭ, dar nicĭ un gând n'aŭ, ca să vină asupra domnieĭ vóstre, ci s'aŭ adunat ca să se duca în ajutor luĭ Ștefan voevod. Iar domnia vóstră șcițĭ cum că m'am jurat cu domnia vóstra, că pênă când voiŭ fi viŭ, de la Severin chĭar până la Brăila prin țara nóstră nicăerĭ, să nu vě temețı domnia vóstră, că vor trece Turciĭ, ca să jefuıască în țara domnuluĭ meŭ înălțimeĭ craiuluĭ. Și ĭarășĭ, și Mesitbașà asemenea este la Brăila cu oștile. Alta încă rugăm pe domnia vóstră, ca să ne dațĭ de șcire în privința solilor noștri: acuma unde sunt, când vor veni la voĭ ómenĭ d'acolo, ce șcițı domnia vóstră. Și vare ce va spune sluga nóstră Bădea către domnia vóstră, sa credețĭ, căcı sunt cuvintele nóstre adevěrate. Și Dumnedeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieı vóstre.

† Iѡ Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aı noștri cinstițĭ fațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 189.

Radu voda cel Mare către Brașovenĭ în afacerea unuĭ Stanciu din Nămăeșcĭ și a unuĭ alt om carĭ aŭ fost năpăstuițĭ de dênșiĭ.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 271. Pecetia în dos.

† Милостию божию Iѡ Радѹ воивода и господинъ въсои земле Ѹгровлахиискоє, пише господство ми нашим четитим и братиам и добрим приıателом, сѫщѹ кралевѹ и .ві.-тим пѹргаром ѿ Брашов, много здравие приноси господство-ви. И по си дава ѹ знание господства-ви за-ради нашега чловѣка, по именѹ Станчю ѿ Нѫмѫжещи, како е ви поиде съ дрѹгомѹ чловѣкѹ по правѹ пѫтѹ брашовскѹ; къда ви ѹ Брашов, а вие и сте ѹхватили, тако єдини ѿ них, а ви га сте ѹбесили бе пърнша, а дрѹгомѹ ѿ ни віе мѹ сте ѹзели .з. флорини, а потом а вие сте ѹложили ѹ теца, еще да плати .г. флорин, али бе ниеднѹ винѹ; тако ако ви винова тогаи чловѣка, како тогаи чловѣка, како несте ѹбесили, нѹ га сте ѹложили, да плати? Сего ради просим господство-ви, да ни држите правдѹ зако, да ни се плати тоизи добитъ, щои сте ѹзели, и да е ѹ мирно, ере не има ниеднѹ винѹ, нѹ

е пра чл҃къ. Тако ако не и чете поврати, а ми некемо ѡставити нашега чл҃ка ꙋ пагꙋбꙋ, нꙋ чемꙋ ꙋзети ѿ вашега чл҃ка и по-више. И б҃ъ ви ꙋмножи лета гв҃ꙋ-ви.

† Iѡ Радꙋл воевод, матїа бж҃їа гнь.

Adresa în dos: † Нашим чтнтим братиа и добри приателом, сꙋдцꙋ кралевꙋ и .вї.-тим пꙋргаром ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn a tótă ţara Ungrovlachică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prieteni, judeţului crăesc și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Și după acestea, dau de șcire domnieĭ vóstre, în privinţa omuluĭ nostru, anume Stancĭul din Nămăescĭ, cum s'a dus cu un alt om pe drumul cel drept al Brașovuluĭ. Când au fost în Bran, apoi voi ĭ-aţi prins; ast-fel, pe unul dintre eĭ voĭ l'aţĭ spênḑurat fără pârâși, iar celui-l'alt dintre dênșii voĭ ĭ-aţĭ luat 7 florinĭ, ĭar după aceea voĭ l'aţĭ pus la chezaș, ca încă să plătéscă 10 florinĭ, dar fără nicĭ o vină. Ast-fel, dacă ar fi vinovat acest om ca cel-alt om, cum de nu l'aţĭ spênḑurat, ci l'aţĭ pus să plătéscă? Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca sa ţineţĭ lor lege dreptă, să se plătéscă acea avere, ce aţĭ luat, și să fie în pace, căci nu are nicĭ o vină, ci este om drept. Ast-fel, dacă lor nu le veţĭ întórce, apoĭ noi nu vom lăsa pe omul nostru în pagubă, ci vom lua dela omul vostru și maĭ mult. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţului craĭesc și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 190.

Radu vodă cel Mare vestesce pe Brașovenĭ că a fost primit bine de împaratul turcesc și apoĭ a fost congediat cu cinste și cu darurĭ; trimite la Brașov pe marele stolnic Dragomir ca să aĭbă cinste și de la judeţul și pârgariĭ de acolo; ĭar pentru veste bună va veni un alt boer anume Mihail.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 228. Pecetia în dos.

† Матїѡ бжїѡ Iѡ Радꙋл воевода и гнъ, пише гво-ми нашим чтнтим братиа и добри приателом, сꙋдцꙋ и .вї.-тим пꙋргаром ѿ Брашов, мно здравие. И тꙋзи ви дава ꙋ знание вашои мати, ере съ бжїю волю поидомо здраво на чтнтꙋ црвꙋ Портꙋ, и даде бъ, та би све по нашꙋ волю, та ни би цръ съ добродете, и пꙋти ни съ чтию и съ да. Тогаи ра и за ва смо се потрꙋдили съ добродете; сего ра пꙋти до гва-ви нашега чтнтога властелина и правителъ, жꙋпа Драгомира, великога столника гва-ми; да има чтъ и да ѿ ваше мати;

н ато че дон на мето м Михън, да ви каже кола добръ, н варе що че нречи Михън, да га верȣвате, ере сȣ нашн ре нтнин. Н бъ ви вели, амн.

† Іѡ Радȣ вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн четнтн братнѧ н добрн прнꙗтело, сѫцȣ н дванадесетн пȣргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițı frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov multă sănătate. Și iată vĕ dau de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, că cu voĭa luĭ Dumneḑeŭ am plecat sănatos la cinstita Pórtă împărătéscă, și a dat Dumneḑeŭ că totul a fost după vointa nóstră; și nouă ne-a fost Impăratul cu bine, și ne-a dat drumul nouĕ cu cinste și cu darurĭ. Drept aceea, și pentru voĭ noĭ ne-am trudit cu bine. Drept aceea am trimis către domnia vóstră pe cinstitul nostru boer și dregĕtor, pe jupân Dragomir, marele stolnic al domnieĭ mele, ca să aĭbă cinste și dar dela Grațiositatea vóstra. Și iată are să vină în locu-ĭ Mihăil, să vĕ spună colac bun. Și vare ce vĕ va spune Mihăil, să-l credețĭ, căcĭ sunt adevăratele nóstre cuvinte. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor douĭ-spreḑece pârgarĭ din Brașov.

No. 191.

Radu vodă cel Mare trimite la Brașovenĭ pe sluga sa Alexi ca să-ĭ cumpere douĕ care ferecate și șése haĭne înblănite.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 230. Pecetia în dos.

† Матнїю бжїю Іѡ Радȣ воивода н гнъ въсои землн Ȣгровлахїнкон, пнше гво-ми ншн четнтн братнѧ н добрїн прнꙗтелїе, сѫцȣ н .вı.-тн пȣргаро ѿ Брашо, много здравне. Н по сн дава ȣ знанїе гвȣ-вн[1], поне посла гво-мн слȣгȣ гва-мн, Алезн, до вашега гва; сего ра ман гво-вн, како да ми нандете гво-вн два кола, алн да бȣдȣ големи н ѡковани н съ кошȣре н съ све, н да бȣдȣ нови н добрн, како знате гво-вн, ере требȣе за пȣ; тако що н ке бити цена, а гво-мн смь ѡтавн на жȣпа Алезн, да платн. Н па вн мал гво-вн, како да мн нандете гвȣ-мн .ѕ. крезне ѿ трьбȣсн ѿ лнснце н ждерн, колнко те требовати гвȣ-мн; тако веми да се неволнсате гво-вн, а мн ке ȣчинн волю гва-вн. Н бь вн вели. Н варе що вн нзре Алесн, а гво-вн да верȣете, поне сȣ ншн речн нтнннн.

† Іѡ Радȣ вwев, мнатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Четнтн братнѧ н прнꙗтеле, сѫцȣ н пȣргаро ѿ Брашо.

[1] Îndreptat din тн.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevod și domn a tóta țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acestea, daŭ de șcire domnieĭ vóstre, că am trimis domnia mea pe sluga domnieĭ mele Alexi la domnia vóstră. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca să'mĭ găsițĭ domnia vóstră douĕ care, dar să fie marĭ și ferecate și cu coșure (coveltire) și cu tot, și să fie nouĭ și bune, cum șcițĭ domnia vóstră, căcĭ îmĭ trebuesc de drum. Așa, ce le va fi prețul lor, apoĭ domnia mea am lăsat la jupân Alexi ca să plătéscă. Și ĭarășĭ vĕ rog pe domnia vóstră, ca să-mĭ găsițĭ domnieĭ mele 6 haĭne înblanite cu pântece de vulpe și jderĭ, câte trebuĭesc domnieĭ mele; ast-fel mult să vĕ nevoițĭ domnia vóstră; ĭar noĭ vom împlini voĭa domnieĭ vóstre. Și Dumneḍeŭ vĕ bucure. Și vare ce vĕ va spune Alexi, apoĭ domnia vóstră să credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiților frațĭ și prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 192.

Radu vodă cel Mare scrie Brașovenilor în afacerea luĭ Rădilă din Campulung cu sasul Blaj din Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 281. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Їѡ Рау воевода и гнь всои землы Ѹгровлахїискои, пише гво-мі мно здравїе нашн четнтн братїа и добрн прнїателе, сжцѹ и . вı .-тн пѹргаро ѿ Брашо. И w се дава ѹ знанїе гвѹ-вн, како принде ѡван чкь гва-мн, Ръдилж ѿ Дългополе, та мі жалова пре гва-мн, како е вн да това еномѹ саснѹ ѿ Брашо, на име Бла; тако мѹ е плати дрѹго, а нѹ мѹ е ѡта .н҃ı. ножове, а къ е съда, w не те да мѹ плати; тере къда е било лани, ѡни се сѹ прели съ съ) моега члка пре гво-вн и пре всее хоро, що сѹ билі на зво, тако е ѡта ѿ закона вашега члка, да плати моемѹ члкѹ, а w па не е хтеѡ, а нѹ га е зва на Седи-Столове; тако чкь гва-мн каза гвѹ-мі. Сего ра гво-мн неке, да потави тон зако сиромасе-люде иши, нѹ ако хокете држати зако пра, гво-ві, wвомѹзи члкѹ гва-мн, да мѹ се плати, а гво-ві држите мѹ, ере мои чкь не може ходити на Седи-Столове, ере не хокю гво-мн, да потави тон зако, да ходи на Седи-Столове. А ако мѹ се криво види томѹи члкѹ гва-вн криво, нека да донде съ моега члка на сѹ пре гва-мн, да стане лице, да и сѹдимо по праде. И wнои хоца, що-те ѹзели ѿ моега члка,

да мꙋ га давате ꙋ рꙋкꙋ, ере не ӡако, да мꙋ га ꙋӡмете, гво-ви; ере пото тогаи да ӡнаете гво-вии, како чакь гва-мии нечю га ѡтавитии ꙋ ква. И бь ви вели.

† Іѡ Раⷣꙋ вѡеⷣ, млⷭтїа бжїа гⷭнь.

Adresa în dos: † Нашии чеⷭтитии братиїа и добри приıателе, сꙋⷣцꙋ и .вı.-ти пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila lui Dumneḑeu Iω Radul voevod și domn a tótă ţara Ungrovlachică, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre, cum că a venit acest om al domnieĭ mele, Rădilă din Dlăgopole (Câmpulung) și mi s'a jeluit înnaintea domnieĭ mele, cum că a dat marfă unuĭ sas din Brașov, anume Blaj. Ast-fel ĭ-a platit una, dar ĭ-a rămas 18.000 de cuţite. Iar când acuma, el nu vrea să-ĭ plătéscă. Și când a fost acum un an, eĭ s'aŭ judecat cu omul meŭ înnaintea domnieĭ vóstre și înnaintea întregeĭ ţărĭ care a fost la sobor. Ast-fel a rămas după lege, ca omul vostru să plătéscă omuluĭ meŭ. Iar el ĭarășĭ nu a vrut, ci l-a chemat la Șépte-Scaune. Așa omul domnieĭ mele a spus domnieĭ mele. Drept aceea domnia mea nu vréŭ să pun acéstă lege supușilor, ómenilor noștri; ci dacă voiţĭ a ţine legea dréptă domnia vóstră, aceluĭ om al domnieĭ mele să i se platéscă; iar domnia vóstră reţineţĭ luĭ, fiind-că omul meŭ nu póte merge la Șépte-Scaune, căcĭ nu vréŭ domnia mea să pun acéstă lege ca să se ducă la Șépte-Scaune. Iar dacă se va părea strâmb aceluĭ om al domnieĭ vóstre, atuncĭ el să vie cu omul meu la judecată înnaintea domnieĭ mele, ca să stea de faţă, ca sa-ĭ judecăm după dreptate. Și acel hogeat (suret, zapis) ce aţĭ luat dela omul meu, să i-l daţi luĭ în mână, fiind-că nu e lege ca să i-l luaţĭ domnia vóstră; pentru că după acésta, atuncĭ să șciţĭ domnia vóstră, că pe omul domnieĭ mele nu-l voiŭ lăsà în pagubă. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţi fraţi și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 193.

Radu vodă cel Mare scrie Brașovenilor c'a trimis acolo pe Manea pentru afacerea de veștĭ de la Craĭul și de la voevodul ardelén și de la soliĭ sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 267. Pecetia în dos.

† Млⷭтїю бжїю Іѡ Раⷣꙋ воиво и гⷭнъ въсеи ӡемли Ѹггровлахїискои, пише гво-ми наши четити братїıа и добрїи прїıатело и блнии сꙋседо, сѫцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро ѿ Брашо, мно

ʒдравїе и любоно (поклоненїе) приноси гвȣ-ви. И по се дава ȣ ʒнанїе гвȣ-ви: тȣїа съ посла слȣга гва-ми, имене Манѣ, ʒа работȣ гласово ѿ кралѣ и ѿ воивода ардескомȣ и ѿ наши поклисари моли гво-ви, варе що чете ʒна съ итино, а гво-ви да ми ȣпишете книгȣ ʒа све, да ʒна, еда ви е доше гвȣ-ви еди члкъ ѿ кралѣ и ѿ воиво ардескомȣ, како мȣ сȣ рѣчи и ѿ що че, да се ȣхвати; и да ми иʒверете: хоке ли тȣи ʒимȣти или не, да ʒна съ истино ʒа све работе. И па едно-дрȣго, що съ посла по слȣга наша, да ми се кȣпи, моли гво-ви, да се потрȣдите, да ми исправите, да ми се кȣпȣе и да ми ȣпишете ȣ книгȣ, що по-що чете дати. И варе що ви че говори слȣга наша Манѣ, да верȣете, ере сȣ наши рѣчи ит[и]ни. И бъ да ȣмножи ле гвȣ-ви.

† Їѡ Раɣ вѡев [мтїа бжїеа гнь.]

Adresa în dos: † Наши четити братїа и добр[и прїатело] и блини сȣседо, сжцȣ и .вї.-ти пȣр[гарѡ ѿ Брашо].

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate și drăgăstósă (închinăcĭune) aduce domnieĭ vóstre. Și după acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre că am trimis acolo pe sluga domnieĭ mele, anume Manea, pentru afacerea veștilor de la craĭul și de la voevodul ardelén și de la soliĭ noștri. Rog pe domnia vóstră că vare ce vețĭ șci cu adevĕr, apoĭ domnia vóstră să-mĭ scriețĭ carte despre tot ca să șciŭ, dacă va veni domnieĭ vóstre un om de la craĭul și de la voevodul ardelén, ce fel îĭ sunt vorbele și de ce vrea el să se apuce; și să-mĭ lămurițĭ: vrea óre a ernà acolo saŭ nu, să șciŭ cu adevĕr despre tóte afacerile. Și ĭarășĭ una-alta, ce am trimis prin sluga nóstră ca să mi se cumpere, rog pe domnia vóstră să vĕ trudițĭ, ca să mi se facă, să mi se cumpere și să-mĭ scriețĭ în carte cât pe ce vețĭ da. Și vare ce vĕ va spune sluga nóstră Manea, să credețĭ, pentru că sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevod, [cu mila luĭ Dumnedeŭ domn].

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ [prietenĭ] și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ [din Brașov].

No. 194.

Radul vodă cel Mare rógă pe Brașovenĭ să-ĭ comunice despre intențiunile voevoduluĭ ardelén care a venit la Sibiŭ cu óste multă și a pus să se îndrepteze calea la vadul de la Genune.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 276. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею гнь Iѡ Рау воевода Угровлахїнской землїи, пише гво-ми много здравїе нашии четнтїи братїа и прїателе и блнии суседо, сжцу и .вı.-тн пургаро ѿ Брашо. И по си дава у знанїе вашой прїатество, донесете се на у, гво-вїи, за клетве и тжмеже и прїатество, що смо имѣли мегю нами, како що чете разбрати ваша гво ѿ техи стране и ѿ гна-мїи крал'ь, да ни давате у знанїе, и да ни држите съ чисти и съ избраннти ве. И мїи такожде варе що чемо разбрати ѿ Турце стране, да давамо у знанїе вашои прїатеству чисти и избраннти гласове, како е било до съда мегю намїи; а къ е съда ѡно ни доге члкъ на ѿ бро ѿ Ценуне, та ни каза, како е доше ердеский воевода тун у Сибїи мегю вамїи, и съ воисками многа, и послаѡ на бро, да гледаю, и да му направле пута; не знамо, ѿ що хоте, да се прихватаю. Сего ра молимо ваша приıатества, како варе що му буде мисл'ъ и що хоке да сътворе, що се е приближиѡ здезн, и колико воиску, и ѿ що хоте, да се прихватаю, ѿ све избрано и чисто и истино да ми прѣпоручите ваша приıатества по слуга гва-ми, да зна. И бь ви ѡвесели.

† Iѡ Рау воев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашии честнти братїа и приıатело, сжцу и .вı.-тн прѣгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn Iω Radul voevoda al țăriĭ Ungrovlachice, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea daŭ de șcire Prieteniei vóstre, aduceți-vĕ aminte domnia vóstră de jurămintele și tocmelile și prietenia ce am avut între noĭ; cum ce vețĭ aflà domnia vóstră din acea parte și de la domnul meŭ craĭul, să ne dațĭ de șcire și să ne țінеțĭ cu alese și curate veștĭ, și noĭ așijderea vare ce vom înțelege din partea Turcilor, o să dăm de șcire Prieteniei vóstre, veștĭ curate și alese, cum a fost până acum între noĭ. Iar când acuma, ĭată ne-a venit omul nostru de la vadul de la Genune, și ne-a spus, cum că a sosit voevodul ardelén acolo la Sibiŭ între voĭ, și cu multe oștĭ, și a trimis la vad, ca să cerceteze și să-ĭ îndrepte calea. Nu șcim de ce vor ca să se apuce. Drept aceea rugăm pe Prieteniile vóstre, cum că vare ce îĭ va fi gândul, și ce vrea să facă, că s'a apropiat aci, și câtă óste, și de ce voește să se apuce, despre tot lămurit și curat și adevărat, să-mĭ orênduițĭ, Prieteniile vóstre, prin sluga domnieĭ mele, ca să șcim. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 195.

Radul vodă cel Mare se plânge Brașovenilor pentru nedreptățile ce sufĕr neguțĕtoriĭ românĭ din parte-le; îĭ amerință cu închiderea tutulor drumurilor tre-

cĕtóre și le spune că din mijlocul lor s'au ridicat vrajmașii și neprietenii asupra capuluĭ sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 252. Pecetia în dos.

† Матию бжїю Їѡ Радꙋ воивода и гнъ, пише гво-ми сꙋдцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ꙋ знанїе гва-ви, како има смо [1] и свежахмо брат'сво и приятел'ство мегю нами, да бꙋде до наша живота; и нек'нѣ ми дослаcте до мене добрь ве, како ви е даѡ гна-ми висота к'ралева Бранꙋ; ꙋ те, ни се е минало добро за тоа, нꙋ по-воле да сиѐ ви било воеводꙋ ер'делскомꙋ, неголи ва; ере къда е било съда нек'нѣ, ѡни сꙋ ходили тръгоци и сиромаси тꙋи ꙋ Брашо на тръ, те како сꙋ търговали, ѡни си сꙋ платили вама, где сꙋ платили и до сенова. А къда сꙋ хтели да изл'езꙋ из' гра вь по потꙋ, в[и] и сте потавили лю ваши на потꙋ, та и е дръжаѡ пꙋ, тако и есꙋ растоварили товаре све ꙗ, те и е расипаѡ товаре и гледаѡ ве закона. И къ сꙋ били ѿ тꙋи, паки идеки на полю, били горꙋ, а люе гва-ви па сꙋ били пре и потавили, тако па и есꙋ растоварили и расиповали товаре све ꙗ, и ви[ли] и есꙋ и велїкꙋ досадꙋ и е ꙋчинили до главе; тако паки идеки ѡвамо, къ сꙋ били по граꙋ Бранꙋ, ѡнїи и сꙋ паки растоварили товаре и развалили и паки били и сꙋ и извлекль и есꙋ едни, а дрꙋзе кони и сꙋ ꙋзели, како не било никъда тоа зако до селѣ. Сего ра да знаа гво-ви, да ви се не мни зло, ере че зат'варати въсе пꙋтове ходесте, пꙋ Дъбовице и пꙋ Праховe и пꙋ Телѣженꙋ, да не веке прихоꙺде люе, поне нечю да ми се тегли тръгоци и сиромаси такои, како се сꙋ теглили, бе праде и бе зако. Добри рѣ ми доходе ѿ гво-ви и ѿ воивода ерделски; а т'ко есꙋ ваше поглавителїе, гво-ми видꙋ, ере дигнꙋ врамаши и неприетелї на главꙋ-ми; тако се чюди що ке да бꙋде тои работꙋ и ꙋ кои ки; такои съмотрите, гво-ви, како че панꙋти работꙋ на поко; тоа гледате гво-ви. И бъ ви ѡбели.

† Їѡ Радꙋ вѡев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Сꙋдцꙋ и . вї .-ти пъргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre, cum am avut și am legat frăție și prietenie între noĭ, să fie cât vom trăi. Și de-ună-ḑi mĭ-ațĭ trimis la mine veste bună, cum că v'aŭ dat domnul meu Inălțimea craĭul Branul; întru acésta nouĕ ne-a părut bine de acésta, dar maĭ bine ar fi fost voevoduluĭ ardelén, de cât vouĕ; căcĭ când a fost acum, de-ună-ḑi eĭ, negustoriĭ și supușiĭ, s'aŭ dus acolo la Brașov, la târg, și cum aŭ târguit, eĭ șĭ-aŭ plătit vama, unde aŭ plătit și până acuma. Iar când aŭ voit să ésă din cetate afară pe pórtă, voĭ ațĭ pus ómeniĭ voștri la pórtă, și le-aŭ ținut calea, așa lor le-aŭ descărcat măr-

[1] În original има смо.

furile, tutulor, şi le-aŭ risipit lor mărfurile şi aŭ cautat fără lege. Şi când aŭ fost, de acolo ıarăşĭ mergênd pe câmp, aprópe de munte, apoĭ ómeniĭ domnieĭ vóstre ĭarăşĭ s'aŭ pus înnaintea lor, aşa ĭarăşĭ lor le-au descărcat şi risipit mărfurile tutulor, şi ĭ-aŭ bătut pe eĭ şi mare dosadă lor le-a pricinuit pe capete. Ast-fel ĭarăşĭ mergênd eĭ maĭ departe, când aŭ fost sub cetatea Branuluĭ, eĭ lor ĭarăşĭ le-aŭ descărcat mărfurile şi le-a stricat, şi ıarăşĭ ĭ-aŭ bătut, şi ĭ-aŭ desbrăcat pe uniĭ din eĭ, ĭar altora caiĭ le-aŭ luat, precum n'a fost nicĭ când o aşa lege până acum. Drept aceea să şcie domnia vóstră, ca să nu vĕ pară rĕu că eŭ voiŭ închide tóte drumurile trecĕtóre, calea Dâmboviţeĭ şi calea Prahoveĭ şi calea Teléjenuluĭ, ca maĭ mult să nu vină ómeniĭ, cacĭ nu vréŭ să-mı fie străgăniţĭ negustoriĭ şi supuşiĭ meĭ ast-fel, cum aŭ fost străgăniţĭ fără dreptate şi fără lege. Cuvinte bune îmĭ vin de la domnia vóstră şi de la voevodul ardelén; şi ce fel sunt căpeteniile vóstre, domnia mea vede, căcĭ ridică vrajmaşĭ şi neprietenĭ asupra capuluĭ meŭ. Ast-fel, mĕ minunez ce are să fie acest lucru şi în ce chip; aşa luaţĭ séma domnia vóstră, cum are să vină lucrul la urmă. Acésta căutaţĭ domnia vóstră. Şi Dumneḍeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 196.

Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor să lase în pace pe Stanislav, care luând o slugă de acolo din Braşov ca să-l înveţe limba, acésta slugă s'a turcit şi s'a dus la Hârşova, de unde nu vrea să maĭ vină.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 229. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃ею Iѡ Рау воивода и г҃нь, пише г҃во-ми наши҃ четити҃ братиꙗ҃ и приꙗтеле҃, с҃ѫцꙋ и . вı҃ .-ти҃ пꙋргаро҃ ѿ Брашо҃, много здравие. И по си҃ дава҃ ꙋ знанïе г҃вꙋ-ви за работꙋ ѡвомꙋ нашемꙋ сиромахꙋ, по именꙋ Станисла҃, како е҃ би҃ ꙋзе҃ една слꙋгꙋ тꙋи ѿ Брашо҃, да га наꙋчи҃ ези҃; а ѡ҃ ꙋставши, тако е бежа҃, бе҃ неговꙋ волю и бе҃ негово знанïе, та се е҃ потꙋрчи҃; а ѡвои сирома҃ г҃ва-ми прïиде тере се тꙋжи пре҃ г҃во-ми, а г҃во-ми посла҃мо га съ кнïго҃ г҃ва-ми до сꙋбаше хрьсоскога; тако сꙋбаша а ѡ҃ мꙋ е да҃ тога слꙋгꙋ-мꙋ, ако че доити, а ѡ҃ да е҃ слободь҃ доити, а ѡ҃ нехте҃ да доиде҃; тогаи ра҃ да не има҃ ѡвъизи сирома҃ г҃ва-ми некое ꙋсилость ѿ г҃ва-ви, а нꙋ да га ѡ҃тавите ꙋ мирꙋ, ере не има҃ ни еднꙋ винꙋ. И б҃ь ви вели҃.

† Iѡ Рау вѡев҃, мл҃тïа бжïа г҃нь.

Adresa în dos: † Наши҃ четити҃ братïꙗ҃, с҃ѫцꙋ и . вı҃ . пꙋргаро҃ ѿ Брашо҃.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acestea daŭ de șcire domnieĭ vóstre despre afacerea aceluı supus al nostru, anume Stanislav, cum că a fost luat o slugă de acolo din Brașov, ca să-l învețe limba. Iar el, sculându-se (părăsindu-l), așa a fugit, fară voĭa luĭ și fară șcirea luĭ, și s'a turcit. Apoĭ acest supus al domnieĭ mele a venit și s'a plâns înnaintea domnieĭ mele. Apoĭ domnia mea trimisu-l-am cu cartea domnieĭ mele la subașa din Hârșova. Ast-fel subașa, el ĭ-a dat luĭ pe acea slugă a luĭ, dacă vrea să vină, apoĭ el să fie slobod a veni; dar el n'a vrut să vină. Drept aceea, să n'aĭbă acest supus al domnieĭ mele nicĭ-o siluire de la domnia vóstră, ci să-l lăsațĭ în pace, căcĭ nu are nicĭ-o vină. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 197.

Radul vodă cel Mare trimite în solie la Brașovenĭ pe sluga sa Badea.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 268. Pecetia în dos.

† Iѡ Радꙋ воиво и гнъ, пише гво-ми наши четїти братїа и добри приателе, сжцꙋ и .вї. пꙋргаро ѿ Брашо, мно здравне прїноси гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ знанїе вашем гвꙋ, поне посла гво-ми слꙋгꙋ гва-ми Бъдѣ до вашега гва и съ нши потребни речи; тако варе що изре къ гвꙋ-ви, а гво-ви да га верꙋете, ере сꙋ нши речи итини. И бъ ви ѡкели гва-ви.

† Iѡ Радꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братїа и прїателе, сꙋдцꙋ и .вї. пꙋргаро брашоски.

† Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea daŭ de șcire domnieĭ vóstre, că am trimis domnia mea pe sluga domnieĭ mele Bădea către domnia vóstră și cu cuvintele nóstre de trebuință. Ast-fel, orĭ și ce va spune către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să-l credețĭ, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașovenĭ.

No. 198.

Radul vodă cel Mare trimite în solie la Brașovenĭ pe jupân Vlaıcul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. *no.* 240. Pecetia *în* dos.

† Бжїею мтию Іѡ Ра воивода и гнь всои влахои земли, пише гво-ми много здравие наши четити братїа и добрии прїателѡ и блиии сꙋседо, сжцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ꙋ знанїе вашемꙋ гво, како тꙋїа посласмо наша верна слꙋга, жꙋпа Влаикꙋ, до вашега гво и сь потребними речими ѿ на. Сего ра, елика изрече ѿ на къ гво-ви, а ваше гво верꙋите, ере сꙋ наши речи истиие.[1] И бь ви ѡвесели.

† Іѡ Ра вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братїа и добрїи прїателѡ, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn a tótă Ţara-Românéscă, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ și vecinĭ d'aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre, cum că am trimis acolo pe credincĭósa nóstră slugă, pe jupânul Vlaıcul, la domnia vóstră cu vorbe de trebuință de la noĭ. Drept aceea, orĭ-câte va spune de la noĭ către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credețĭ, pentru că sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarı din Brașov.

No. 199.

Radul vodă cel Mare cere Bulgarilor din Brașov, ca să pună chezașĭ înnaintea slugeruluĭ Semca că nu vor maĭ ajutá «pe Zagorénu saŭ pe alt diavol», și numaĭ atuncĭ vor puté veni liberĭ după treburĭ în Ţara-Românéscă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 248. Pecetia în față.

† Іѡ Ра воевода и гнь, пише гво-ми ва Бльгаре ѿ Брашо, тко се сте сьблазнили та-те ѡтишли съ Згорѣ та-те холи, а ѡ ми говори жꙋпа Сека сꙋца гво-ми, за ва, та да ви дава ми, да хоте слобони, да се храните ꙋ землю гва-ми; тако гво-ми ви дадѡ ми; али да си ꙋложите еци ѿ-пре жꙋпа Сека, како ѿ-съда на-пре не ке се-те блазнити, да слꙋжите ни Згорѣнꙋ, ни дрꙋгомꙋ диꙗволꙋ[2], а нꙋ се чете хранити съ правдѡ; и па

[1] Îndreptat din истинн. [2] În text urméză literile: алv șterse cu degetul.

чете хотн съ правдѡ; да ако се чете такон ѹхватнтн, а вне хоте ѹ ӡемлю гво-мн та се хранните с мнро, на верѹ н дшѹ гва-мн н верѹ н дшѹ болѣрїѡ гва-мн.

† Іѡ Радѹ вѡев, [L. P.] мдтїа бжїа гнь.

† Iω Radul voevoda și domn, scrie domnia mea vouĕ Bulgarilor din Brașov, care v'ațĭ fost amăgit și v'ațĭ dus cu Zăgorénul și ațĭ umblat, apoĭ el mĭ-a spus, jupânul Semca slugérul, domnieĭ mele despre voĭ, ca să vĕ daŭ pace, ca să umblațĭ slobodĭ, ca să vĕ hrănițĭ în țara domnieĭ mele. Ast-fel domnia mea, v'am dat pace; dară să vă punețĭ chezașĭ înnaintea jupânuluĭ Semca, cum că de-acum înnainte voĭ nu vĕ vețĭ maĭ amăgi să slujițĭ nicĭ Zăgorénuluĭ, nicĭ altuĭa diavol, ci să vĕ hrănițĭ cu dreptate, și ĭarășĭ să umblațĭ cu dreptate. Și dacă așa vĕ vețĭ prinde, apoĭ voĭ umblațĭ în țara domnieĭ mele, și hrăniți-vĕ cu pace, pe credința și pe sufletul boerilor domnieĭ mele.

† Iω Radul voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 200.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor ca să libereze pe omul părcălabuluĭ Gherghina, căcĭ pe ómeniĭ carĭ aŭ falșificat niște aspri are să-ĭ descopere d-sa și să-ĭ pedepséscă.

Orig. hàrtie, Arch. Braș. no. 293. Pecetia în dos.

† Бжню млтню Іѡ Радѹ воивода н гнь, пнше гво-мн много ӡдравїе нашн четнтн братнѧ н добрнн прїнатело, сѫцѹ н .вı.-тн пѹргаро ѡ Брашо. Н ѡ се молн н проснн вашега прнѧтества, како мон четнтн братнѧ н добрн прнѧтело нӡ-ра ѡногал члка, що га сте ѹхватнлн гво-вн, члкъ ѹецѹ гва-мн, пркълабѹ Гегїне, како да га ѡлоботе ра наша волю, ере не ѡ крн; а нѹ кон бѹдѹ ѹчннлн теӡн аспре, мн н чемо наитн тен люе, те н чемо педеп'шатн, како н е по ӡаконѹ. А тогаи члка, що-те га ѹхватнлн, ѡлободнслн те га, ваша прнѧтества, ӡа-ра мою волю; а волю гва-вн ѡ на пакн бнтн ѹчннена прн жнвоте наше. Н бь ѹмножн лета гвѹ-вн.

† Іѡ Радѹ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Четнтн нашн братна н добрн прнатело, сѫцѹ н .вı.-тн пргаро ѡ Браш.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea multa sănătate la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta rog și poftesc pe Prietenia vóstră, ca pe aĭ meĭ cinstițĭ

fraţı şi bunı prietenĭ, pentru acel om, pe care l'aţĭ prins domnia vóstră, omul unchıuluı domnieĭ mele, al părcălabuluĭ Gherghina, ca să-l slobodiţĭ după voĭa nóstră, căcı nu este el vinovatul. Iar ceĭ carĭ aŭ făcut aceĭ aspri, noĭ ĭĭ vom găsi pe aceĭ ómenĭ, şi-ĭ vom pedepsi, ast-fel după cum le este pe lege. Iar pe acel om, pe care l'aţĭ prins, slobodiţi-l pe el prieteniile vóstre, pentru voĭa mea. Iar voĭa domnieĭ vóstre de către noĭ încă va fi împlinită în viaţa nóstră. Şi Dumnedeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor noştri fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 201.

Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor în afacerea unor banĭ ce Blüm Hanăş are să dea fecĭoruluĭ luĭ Hacĭcu din Rîmnic.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 264. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тию бж҃иею Iѡ҃ Раⷣ҇ воевода и гⷭ҇нь Ѹгровлахїискои земле, пишеⷮ гⷭ҇во-ми мноⷢ҇ здравїе нашиⷨ чеⷭ҇титиⷨ братиаⷨ и добриⷨ приателеⷨ, сⷣѹцѹ и .ві.-тиⷨ пръгароⷨ ѿ Брашоⷡ. И по сиⷯ даваⷨ ѹ знанїе гⷭ҇вѹ-вии за работѹ ѡвомѹ сиромахѹ нашемѹ, сн҃ь Хаⷱкоⷡ ѿ Рⷡиниⷦ, како прїнде преⷣ наⷭ та жалова, како имаⷩ длъжеⷩ тѹи ѹ Брашоⷡ, ѹ Блюме Ханⷲж. Тако Блюме Ханⷲжⷭ е ѹмрⷧь, а жена и деца мѹ сѹ ѡⷭтали живи. Сего раⷣⷮ молиⷨ и гⷭ҇во-ви, како наши приатели, да мѹ дрьжите закоⷩ праⷡ, да мѹ се платиⷩ ѡвомѹ сиромахѹ наше, ере ѿⷩ е платиⷧ Евреинѹ-томѹ, що мѹ еⷭ виⷧ товара. Варе еⷭ име, варе неⷭ име, ѡⷩ си еⷭ даⷧ и къще и виноградⷮе и све, како е могль, та се еⷭ платиⷧ. Ере ѹ наⷭ еⷭ закоⷩ: не платиⷩ богата, нѹ платиⷩ длъжника. Знаⷨ, ере тои закоⷩⷭ е и ѹ гⷭ҇во-ви; знаⷨ ере еⷭ дошеⷧ и прежде съⷭ книгѹ гⷭ҇ва-ми до гⷭ҇во-ви, а гⷭ҇во-ви не мѹ сте ѹчинили праⷡдѹ. Тако молиⷨ гⷭ҇во-ви, не могѹⷩ бити све наши люеⷣⷮ ѹ пагѹбѹ; и да дондеⷩ наши люеⷣⷮ све плачюки ѿ гⷭ҇во-ви, ере иⷨ нечините праⷡдѹ, да иⷨ се плаща длъгове. За тои не кемо ѡⷭ҇тавити наши сиромаси ѹ толике кваⷩ. Тако да мѹ платиⷩ, да не приндеⷩ веке да се жалѹⷩ за кривинѹ ѿ гⷭ҇во-ви. И б҃ь ви велиⷩ.

† Iѡ҃ Раⷣ҇ вѡеⷣⷣ, млⷭ҇тїа бж҃їа гⷭ҇нь.

Adresa în dos: † Нашиⷨ чеⷭ҇титиⷨ братиаⷨ и добриⷨ приателеⷨ, сⷣѹцѹ и .ві.-тиⷨ прьгароⷨ ѿ Брашоⷡ.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevoda şi domn al ţĕriĭ Ungrovlahice, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noştri fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor

12 pârgarı din Brașov. Și dupa acésta, dau în șcire domnieı vóstre pentru afacerea aceluĭ supus al nostru, fiul luĭ Hacıco din Rîmnic, cum au venit înnaintea nóstră și s'aŭ jeluit, că are datornic acolo în Brașov pe Blıume Hanaș. Ast-fel Blıume Hanaș a murit, ıar soția și copiiı luĭ au rĕmas în viața. Drept aceea rog și pe domnia vóstră, ca pe prieteniı noștri, ca sa-ĭ țineți legea dréptă, ca sa-ı platésca aceluı supus al nostru, că el a platit Ovreĭuluĭ, aceluıa ĭ-a fost marfa. Vare a avut, vare n'a avut, el ĭ-a dat și casele și viile și tot, precum a putut așa a platit. Cacı la noĭ este legea: nu platesce bogatul, ci platesce datornicul. Sciu ca acésta lege este și la domnia vóstră, șciu ca el a venit și maı înnainte cu cartea domnieı mele la domnia vóstră, ĭar domnia vóstră nu ĭ-ațı facut luı dreptate. Ast-fel rog pe domnia vóstră, nu pot ómeniı noștri tot sa fie în pagubă și sa tot vina ómeniı noștri plângêndu-se de domnia vóstră, că nu le facețı dreptate, ca sa li se platésca datoriile. Pentru acésta nu vom lăsa pe supușiı noștri în așa mare paguba. Ast-fel să i se plătéscă luĭ, ca să nu vina maı mult sa se jeluıasca pentru strâmbatatea din partea domnieĭ vóstre. Și Dumnedeu sa vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luı Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenı, județuluı și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 202.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor în cestiunea unuıa Négoe care, avênd copiĭ cu două femeı, una în Brașov și alta în Țara-Românéscă, dupa mórtea luı frate-sêŭ tăgăduesce paternitatea copiilor facuțĭ cu femeıa din Țara-Românésca: sa jure atuncĭ acel frate că fiiı nu sunt aĭ luĭ Négoe, sau sa se jure femeıa ca eı nu sunt de la dênsul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 255. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїѡ Іѡ Рад воєво н гнъ въсон землн Ѹггровлахїнскон, пнше гво-мн нашн чтнтн братїа н добрн прїатело, сждцȣ н .вї.-тн пȣргаро ѿ Брашо. Н тȣїа дава (ȣ знанїє) гво-вн, за що мн сте порȣчнлн н ȣпнсалн ȣ кннгȣ, добрѣ вн съ разȣме, гво-вн, за работȣ ваше члкȣ, на нме Нѣгоє, єре є нма женȣ ȣ гп-вн, н па є нма н дрȣго женȣ ȣ землн гво-мн; за тон не зако, како сте реклн гво-вн, да нма члкь двє жене; тако да бȣде члкъ жн, а гво-мн га бн та га внсте сȣднлн по зако, а члкъ є мртъ; тако мн[1] є ȣзе бра своа нманїє, що нма; тако ѡнон члкь є нма сновн съ ѡнон женȣ, що є нма ȣ землн гво-мн; тако бра мȣ ре, како ѡнен сновн не ѿ нєга; тако да се закле бра-мȣ пре гво-вн,

[1] În loc de мȣ.

како ѡнен снови не ѿ нега, или да се ꙁакле женꙋ, како сꙋ ѡнен снови ѿ нега. И тако да гледате, гво-ви, и тако да мꙋ дръжи гво-ви ꙁако пра. И бъ ви вели, амин.

† Іѡ Раꙋ вѡев, матїа бжїа гнъ.

Adresa în dos: † Наши братїа, сꙋдꙋ и .вı. пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila lui Dumnedeu Iω Radul voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la ai noștri cinstiți frați și buni prieteni, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și iata vĕ dau (de știre) domnieĭ vóstre: despre cele ce mĭ-ațĭ orênduit și mi-ați scris în carte, bine v'am înțeles pe domnia vóstră pentru afacerea omuluĭ vostru pe nume Négoe, ca a avut femee la domnia vóstră, și ĭarășĭ a avut o altă femee în țara domniei mele. Pentru acésta nu e lege, precum ațĭ spus domnia vóstra, ca sa aiba omul douè femei. Ast-fel când ar fi omul viu, atuncĭ domnia mea și voĭ l'am judecà pe el dupa lege, dar omul este mort. Ast-fel a luat fratele lui averea, ce a avut'o el, și așa omul acela a avut fiĭ cu acea femee, ce a avut-o în țara domniei mele. Așa fratele lui a dis, ca acei fii nu sunt de la dênsul. Decĭ sa se jure fratele lui înnaintea domnieĭ vóstre, cum ca aceĭ fii nu sunt de la dênsul, sau sa se jure femeea cum ca aceĭ fiĭ sunt de la dênsul. Și ast-fel să cautați domnia vóstra, și așa sa 'i țineți luĭ domnia vóstră legea dréptă. Și Dumnedeu să vĕ bucure, amin.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La ai noștri frați, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 203.

Radul voda cel Mare scrie parcalabilor din Bran ca să trimiță unuĭa Mihaĭ niște caĭ ce i se furase.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 221. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Раꙋ воевода и гнь, пише гво-ми наши четити братиа и добри приатели, пръкълаби ѿ Бра, мно ꙁдравїе. И по си дава ꙋ ꙁнанїе гво-ви иꙁ-ра ѡвоган наше слꙋга, по име Михъи, ере и се е ꙋкра два кони, тако влъхви сте сте ꙋфатили, тако еднога сте сте ѡбесили, а дрꙋ се е плати, и кони сꙋ тꙋи ꙋ ваше мать лице. Ꙁа тои молим и просим гво-ви, како да и давате кони. Ако не хтете дати кони, а гво-ви да ꙁнате, ере на члвкъ не кем ѡставити ꙋ паргꙋбꙋ. И бъ ви весели.

† Іѡ Раꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братиа[м] и добри приатели, пръкълабо ѿ Бра.

† Cu mila lui Dumnedeu Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la ai noștri cinstiți frațĭ și bunĭ prietenĭ, parcălabilor din Bran, multa sanatate. Și dupa acestea, daŭ de știre domnieĭ vóstre despre o sluga a nóstra anume Mihail, cum că luĭ i s'aŭ furat doĭ caĭ; ast-fel pe hoțĭ ĭ-ați prins; așa pe unul l'ațĭ spêndurat, iar cel-l'alt a plătit. Și caii sunt acolo la Grațiositatea vóstră în fiinta. De aceea rog și poftesc pe domnia vóstră, cum ca să dațĭ caii. Iar daca nu veți da caii, apoi domnia vóstră să științĭ, că pe omul nostru nu'l vom lasa în pagubă. Și Dumnedeu să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila lui Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † La ai noștri cinstiți frațĭ și buni prieteni, parcalabilor din Bran.

No. 204.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor ca să restitue tot ce s'a luat pe nedrept unuĭ supus al sêŭ cu numele Dragomir.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 224. Pecetia în dos.

† Мл҃тїѡ б҃жїѡ Ї҃ѡ Рад҃ воивода и г҃нъ земли Ѹггровлахїиском, пише г҃во-ми четнти братиа и добри приателее, с҃жцꙋ и . вї.-те пꙋргаро ѿ Брашо҃, много здравїе. И по си҃ дава ꙋ знанїе г҃вꙋ-ви за работꙋ ѡвомꙋ сиромахꙋ г҃ва-ми, по именꙋ Драгоми҃, како е доше тꙋи, а г҃во-ви ви га сте ꙋхватили та мꙋ сте ꙋзели ед҃и ко҃ и скꙋлища све, що е има҃, и нищa ви не би҃ винова҃. Сего ра҃ма҃и г҃во-ви, како наши четити братїе и добри приателїе, како да мꙋ повратите све, що мꙋ сте ꙋзели. Ако ли мꙋ и не повратите, а г҃вꙋ-ви да ви се не мни҃ зле на г҃во-ми, ере г҃во-ми неке га ѿставити ꙋ ква҃, а иꙋ мꙋ ке поврати҃ и по-съ-више; ино не би҃. И б҃ъ ви вели г҃ва-ви.

† Ї҃ѡ Рад҃ ввѡев҃, мл҃тїа б҃жїа г҃нь.

Adresa în dos: † Наши҃ четите братиа и приателе, с҃ꙋцꙋ и҃ . вї. пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn al țerii Ungrovlahice, scrie domnia mea cinstiților frați și bunilor prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov, multă sănătate; și după acestea daŭ de știre domniei vóstre pentru afacerea unui supus al domnieĭ mele cu numele Dragomir, cum că el a venit acolo, iar domnia vóstra l-ațĭ apucat și ĭ-ațĭ luat un cal și tóte sculiștele ce le-au avut, și în nimic nu a fost vouĕ vinovat. Pentru acestea rog pe domnia vóstră, ca pe niște cinstiți frați și bunĭ prieteni, ca să-ĭ înnapoĭațĭ al sêŭ ce ĭ-ațĭ luat. Iar dacă nu'ĭ vețĭ înnapoià lui, apoĭ domniei vóstre să nu vĕ pară rêŭ pe domnia mea, căcĭ domnia mea nu vréu sa-l las pe el în paguba, ci vréŭ să-ĭ înnapoĭez și maĭ mult. Alt-fel să nu fie. Și Dumnedeu sa vĕ bucure pe domnia vóstră.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa in dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frați și prietenĭ, județului și celor 12 pârgari din Brașov.

No. 205.

Radul voda cel Mare scrie Brașovenilor pentru deținerea unuı cal cumpărat de catre un supus al sêu, precum și în afacerea luı Nichifor din Argeș.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 233. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Радꙋ воивода и гнъ въсеи земли Ꙋггровлахїискои, пише гво-м иши четитїи братиїа и добре приателїе, сꙋдцꙋ и .вї. пꙋргаро ѿ Брашо, много здравие. И по сиі дава ꙋ знание гвꙋ-ви ѿ що ми сте порꙋчили и кнїгꙋ послали, а гво-ми добре ви сж разꙋме за-ра тызи ко, що е кꙋпи сирома гва-ми ѿ члка гва-ви и ѿ вашега стола; тере га е кꙋпи слобонио. А па пото, кто сꙋ били вамеши гва-ви, а wни мꙋ сꙋ ꙋзели конѣ. Тако гво-ви знате и тогаи члка вашега, що е прода конѣ сиромахꙋ гва-ми; тако ако не сꙋ били кони слобонии, а нꙋ сꙋ били запретени, тако за тои како не има тъизи члкь гва-ви педесїи за тои? И говорите, ере е ваме ѿ Сибиию, кои е ꙋзе ко, тако е ѿтишь домо; тогаи раї и вамеши сꙋ били ваши и тъизи члкь, що е прода конѣ,[1] еще е гва-ви. Сего ра ви мли, гво-ви, како да не има сирома гва-ми пагꙋбꙋ, ере мꙋ сте ꙋзели и ко и дꙋкатїи. Ако ли мꙋ не ꙋчините зако и прадꙋ сиромахꙋ гва-ми, а гво-ви да знате, ере га нечїе wставити ꙋ пагꙋбꙋ. А па за работꙋ Никифорꙋ ѿ Аргишꙋ, а гво-ви да зна, ере мꙋ бе да гво-ми члка, како да ꙋзме еди това еномꙋ члкꙋ гва-ви ꙋ Дльгополе; а пото прииде книга гва-ви, тако wтавимо, да видимо, како чете порꙋчити гво-ви. И бь ви вели.

† Їѡ Радꙋ вwевь, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Четити братїиа и приателе, сꙋдцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luı Dumneḑeu Iω Radul voevod și domn a tóta țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațı și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sanătate. Și după acestea, daŭ de șcire domnieĭ vóstre, că ce mı-ațı recomandat, și cartea ce mĭ-ațı trimis-o, apoĭ domnia mea bine v'am înțeles, pentru acel cal, ce l'a cumperat supusul domnieı mele de la omul domnieĭ vóstre și de la scaunul vostru, și l'a cumpĕrat slobod. Și ĭarășĭ apoĭ, ceĭ carĭ aŭ fost vameșiĭ domnieı vóstre, ıar eı ĭ-au luat luĭ calul. Ast-fel domnia vóstră șcițĭ și pe acel om al vostru, carele a vêndut calul supusuluı domnieĭ mele. Ast-fel, dacă n'aŭ fost caiĭ liberı, ci au fost oprițı, atuncĭ de ce n'are acest om al domnieĭ vóstre pedépsă și pentru aceea? Și voı spunețĭ că este vameșul din Sibiu, care a luat calul; ast-fel el s'a dus acasa. Drept aceea și vameșiı aŭ fost aĭ voștri, și acel om, care a vêndut calul încă este al domnieı vóstre. Drept aceea, ve rog pe domnia vóstră, ca

[1] Îndreptat din коие.

să nu aĭbă supusul domnieĭ mele pagubă, pentru ca ı-aţı luat luı şi calul şi ducaţiı. Iar dacă nu-ĭ veţı face lege şi dreptate supusuluĭ domnieı mele, apoı domnia vóstră să şciţĭ, că eŭ nu-'l voiŭ lăsà pe dênsul în pagubă. Şi ıaraşı în afacerea luı Nichifor din Argeş, apoĭ domnia vóstră să şcie, că'ı am fost dat luĭ domnia mea un om, cum ca să ĭa o povară de marfă de la un om al domnieĭ vóstre în Câmpulung; ĭar dupĕ aceea a venit cartea domnieĭ vóstre, şi ast-fel am lăsat, să vedem, cum veţı orênduі domnia vóstră. Şi Dumneḍeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luı Dumneḍeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluı şi celor 12 pârgarı din Braşov.

No. 206.

Radul vodă cel Mare mustră pe Braşovenĭ pentru omorîrea unor ómenı aı sêı, şi nu va lăsà nerĕscumpărat acest omor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. *no.* 231. Pecetia în dos.

† Млтию бжию Iω Рау воивода и гнь влахи, пише гво-ми четити братиіа и блини сѹседо, сѹцѹ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашо, мно здравіе. И по си дава ѹ знаніе гвѹ-ви, за що ми-те порѹчили, а гва-ми добре ви сж разѹме з-ра теизи лю-ми, що сте загѹбили тѹи. То ра да знае гво-ви, ере съмрь те люде нечемо ѡтавити гво-ми, а нѹ чемо ѹзетіи ѿ люе гва-ви, докле кемо напльнити дшегѹбине те лю на. И с колико добитж и сте ѹчинилї пагѹбѹ и ѹзели, и тога че ѹзети; ере дота се неволиса гво-ми к гво-ви с ми и с тжме, а гво-ви, не зна, що чете, да ѹчините. Тако ѹчините, како ви е драго, а ми еще кемо ѹчинити, како чемо моки; да сте здрави, гво-ви.

† Iω Рау вовев, мті[л] бжіа гнь.

Adresa în dos: † Четити братиіа и блини сѹседо, сѹцѹ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea cinstiţilor fraţĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarı din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea daŭ de şcire domnieĭ vóstre pentru cele ce mı-aţı recomandat, apoĭ domnia mea bine v'am înţeles în privinţa acelor ómenı ce ı-aţı perdut acolo. Drept aceea, să şciţĭ, domnia vóstră, că mórtea acelor ómenı nu o voiŭ lăsà domnia mea; ci o vom lua de la ómeniĭ domnieĭ vóstre, până ce vom împlini duşegubina pentru aceĭ ómenĭ aĭ noştri, şi cu câtă avere le-aţı pricinuit lor pagubă şi le-aţĭ luat, şi acésta voiŭ lua, cacĭ mult m'am ostenit domnia mea către domnia vóstră cu pace şi cu tocmélă, ıar domnia vóstra, nu şciu

ce voiţı a face. Ast-fel, faceţı cum ve place; ıar noı înca vom face, cum vom putea. Sa fiţı sanătoşı domnia vóstra.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor fraţĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 207.

Radul voda cel Mare cere de la Braşovenĭ să-ĭ trimiţă un meşter sticlar şi să scutésca de vama orĭ-ce cumpărăturĭ ar face acesta pentru domn.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 243. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃ию Іѡ Ра҃ воивода и г҃нъ, пише г҃во-ми наши ч҃тите братиꙗ и добри приꙗтело, с҃дцꙋ и .ві.-ти пꙋргаро ѿ Брашева, много ѕдравие. И по си дава ꙋ ѕнаніе г҃вꙋ-ви ѕа работꙋ томꙋи маистѡрꙋ стъкларꙋ, поне и преге смо били послали до вашега г҃ва, како да ми га допꙋтите, а ѡ незна, како е доше некои ч҃лкъ тере незна, како е говори кь г҃вꙋ-ви. Того ра҃ г҃во-ми незна тогаи ч҃лка, или що е ѡ говори. Сего ра҃ (ти ви моли, г҃во-ви, како да ми полете тогаи маистра, да пріиде да ми направи некои прозорци на црк҃вꙋ; тако кьда че бити време, а г҃во-ми паки га че проводити съ ч҃тию и даровати га че, тере ке пріити къ г҃вꙋ-ви. И б҃ъ ви весли. — И варе що ми те кꙋпити ено-дрꙋго г҃вꙋ-ми, а г҃во-ви да не батꙋете ѕа вамꙋ.

† Іѡ Ра҃ воев҃, м҃тіа бж҃іа г҃нь.

Adresa în dos: † Наши ч҃тите братіꙗ и приꙗтеле, с҃дцꙋ и пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luı Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre în privinţa afaceriĭ aceluĭ maıstor sticlar, căcĭ şi maĭ înnainte am fost trimis la domnia vóstră, ca să mi-l trimiteţı. Iar el, nu şciu cum, a venit un óre-care om, şi nu şciŭ cum a grăit către domnia vóstră. Drept aceea, domnia mea nu şciŭ pe acel om, saŭ ceea ce el a vorbit. Pentru aceea vĕ rog pe domnia vóstră, ca să-mĭ trimiteţĭ pe acel maĭstor, ca sa vie, sa-mĭ faca nişte ferestre la biserică; aşa când va fi vremea, apoĭ domnia mea, ıarăşĭ îl voiu petrece cu cinste, şi-l voiŭ dăruì, şi va veni la domnia vóstră. Şi Dumneḑeŭ sa vĕ bucure. Şi vare ce'-mĭ va cumpĕrà una-alta pentru domnia mea, apoı domnia vóstră să nu-l bântuiţĭ pentru vamă.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aı noştri cinstiţĭ fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 208.

Radul voda cel Mare se plânge Brașovenilor despre supararile ce parcalabul din Bran face Românilor, oprind între altele luĭ Costea din Târgoviște 20 obeḑı de fıer ce cumpărase din Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 283. Pecetia în dos.

† Млтию бжию Іѡ Радȣ воивода и гнь, пише гво-ми наши четите братиꙗ и добри приꙗтеле, сѫцȣ и .ві.-те пȣргаро ѿ Брашо, много здравие. И по си дава ȣ знаніе гвȣ-ви за работȣ ѡвомȣ сиромахȣ гва-ми, по име Котѣ ѿ Тръговище, како е кȣпи .к. ѡбеде железо, да си кове кола; тако мȣ га е ȣзе пръкала ѿ Бра; и вамȣ, що мȣ е би, ѡ-е плати; и па и дрȣзи сиромаси нши еще има беликȣ забавȣ на Бра. Того ра ви моли гво-ви, како да не има нши сиромаси пагȣбȣ, и що и сте ȣзели, а ви да и повратите, поне ако чете ви запретити железо, а гво-ми ке запрети дрȣго кȣпле. И бь ви бели.

† Іѡ Радȣ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братиꙗ, сѫцȣ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aı noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenı, județuluı și celor 12 pârgarı din Brașov, multa sanătate. Și după acestea daŭ de șcire domnieĭ vóstre pentru afacerea acestuı supus al domnieĭ mele pe nume Costea din Târgoviște, cum că a cumpĕrat 20 de obeḑı de fıer, ca să ferece carele; ast-fel i le-a luat pârcălabul din Bran; și vama, ce s'a cuvenit, el a plătit-o; și încă și alțĭ supușĭ de-aı noștri, ıarașı au mare zăbava la Bran. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstră, ca sa n'aıba supușiı noștri paguba, și ceea ce le-ațĭ luat lor, voĭ sa le înnapoıațı, pentru ca daca le vețı opri lor fıerul, apoĭ domnia mea voiu opri altă marfă. Și Dumneḑeu sĕ vé bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițı frațı, județuluı și celor 12 pârgarı din Brașov.

No. 209.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor ca sa-l scutésca de vama pentru niște cojóce și postavurĭ ce a trimis pe sluga sa Alexi ca sa le cumpere acolo pentru ómeniĭ curțiĭ sale.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 239. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Радȣ воивода и гнъ въсеи землі Ѹггровлахиискои, пише гво-ми наши четити братиꙗ и добри приꙗтеле, сȣдцȣ и .ві.-ти пȣргаро брашоски, много здравїе приноси

гвȣ-ви. И по сй дава ȣ знаніе гвȣ-ви, поне посламо ншȣ слȣгȣ, жȣпа Алеси, до гва-ви, за-ра гласове, и ено-дрȣго, що кете знати, а гво-ви да ни дате ȣ знаніе; и па че кȣпити некои кожȣси, що ми требȣю ȣ хижȣ гвȣ-ми, и неколико поста, що ми е ѡстало да раделй дворȣ гва-ми. Тако ви моли гво-ви, що кете моки ȣчинити за-ра вамȣ, да ни ѡставите, а ми кемо имати ха гвȣ-ви; и варе що изрече жȣпа Алеси ѿ на къ гвȣ-ви, а гво-ви да верȣе, понеже сȣ наши речи итини. И бь ви вели.

† Іѡ Раȣ вшев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братіа и пріателе, сȣдȣ и пȣргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeu Iω Radul voevod şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţi fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgari Braşoveni, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că am trimis pe sluga nóstră, pe jupânul Alexi, către domnia vóstră pentru veşti, şi una-alta ce veţi şci. Iar domnia vóstră daţi-ne şcire; şi încă el vrea să cumpere óre-carĭ cojóce, ce-mĭ trebuesc în casa domnieĭ mele, şi nişte postav, ce mi-a remas să-l împărţesc curţiĭ domnieĭ mele. Ast-fel vĕ rog pe domnia vóstră, ce veţĭ putea face pentru vamă, să mĕ lăsaţĭ; iar noĭ vom avea har domniei vóstre. Şi vare ce va spune jupânul Alexi de la noĭ către domnia vóstră, apoi domnia vóstră să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţi fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 210.

Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor ca să nu ĭa vamă pentru cuile de şindrila şi de laţuri, ce sluga sa Albu are să cumpere acolo.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 242. Pecetia în dos.

† Матиѡ бжиѡ Іѡ Раȣ воивода и гнъ въсеи земли ȣгг'ровлахійскои, пише гво-ми мио здравіе и любо наши добри прїетеле и ближни сȣседи, сȣдȣ и .вї.-ти пръгари ѿ Брашо. И ѡ се дава ȣ знаніе вашею висотȣ, понеже посламо нашега слȣга Албȣ, да кȣпȣе клинце ѿ шиндлȣ и клине ѿ лаци. То ра проси вашою висотȣ за-ра вамȣ, да ȣчините за-ра волю гво-ми, да не ȣзимате, а гво-ми ке ȣчинити волю вашою висотȣ. И бь ви ȣмножи лета. — И е на що ке требовати, да кȣпи.[1]

† Іѡ Раȣ вшев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши добри прїетеле и ближни сȣседи, сȣдȣ и .вї.-ти пръгари ѿ Брашо.

---

[1] Cuvintele: И е на până la fine sunt scrise de altă mână şi cu cernélă maĭ grósă.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Radul voevod și domn a tóta țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate și dragoste la aĭ noștri bunĭ prieteni și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov. Și despre acésta dau spre șcire înălțimeĭ vóstre, că am trimis pe sluga nóstra, pe Albul, ca sa cumpere cuĭe de șindrilă și cuĭe de lațurĭ. Drept aceea rog pe înălțimea vóstra pentru vama, să faceți după voința domnieĭ mele, ca să nu luațĭ. Apoĭ domnia mea voiu face voia înălțimeĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ înmulțéscă anii. — Și înca, ce ne va trebui nouĕ, să cumpere.

† Iω Radul voevod, cu mila lui Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ și de aprópe vecini, județului și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 211.

Radul vodă cel Mare trimite la Brașovenĭ pe sluga sa Oncea ca să-ĭ cumpere ḑece bucățĭ de săpun.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 250. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Раꙋ воево и гнъ, пише гво-ми четити братїа, сжцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро ѿ Брашо, много зравїе. И по се моли гва-ви, како мои братїа, тꙋїа смо послали наша слꙋга Ѿча до гва-ви; сего ра да се потрꙋдите, гво-ви, на ра, да ми кꙋпите .е. комати ѿ совоне п .д. фин, а дрꙋге .е. комати ѿ совоне, по-слабе, п .г. фин. Тои се моли гвꙋ-ви, да се потрꙋдите, тъи посъ да ми иправите, али скоро; забавꙋ да не има. И бъ ви весли.

† Їѡ Раꙋ воев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Четити братиа, сжцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea cinstiților frațĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sanatate. Și după acésta rog pe domnia vóstră, ca pe frațiĭ meĭ, că am trimis acolo pe sluga nóstră Oncea catre domnia vóstră. Drept aceea să vĕ trudițĭ domnia vóstră pentru noi, ca să'mĭ cumpĕrațĭ 5 bucățĭ de săpun, câte 4 florinĭ (fie-care), și alte cincĭ bucăți de săpun maĭ próste, câte 3 florinĭ. Aceea rog pe domnia vóstră, ca să vĕ trudiți, acésta cerere a-mĭ isprăvi, dar ĭute; zăbavă să nu aĭbă. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiților frațĭ, județului și celor 12 pârgari din Brașov.

No. 212.

Radul voda cel Mare scrie Brașovenilor ca sa scutéscă de vamă cincĭ care cumparate acolo de sluga sa Alexi.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 244. Pecetia în dos.

† Матиıю бжıею Iѡ Рад воıвода и гнь въсеи землı Ꙋгровлахïиско, пише гво-ми наши четити братиıа и добри приıателе, сжцꙋ и . вı .-ти пръгаро ѿ Брашо, много здравне. И по си дава ꙋ знание гвꙋ-ви, поне посла гво-ми слꙋгꙋ гва-ми Алези, како да ми кꙋпи .е. кола гвꙋ-ми, али съ въсо потребо, що требꙋе, и ѿ дрꙋго що ке требовати гвꙋ-ми. Тоган ра молıı гво-ви, како да га не батꙋете за-ра вамꙋ, а нꙋ да га ѡтавите ꙋ мирꙋ. И на Бра еще да ꙋчините гво-ви иправꙋ ѿ гва-ви, како да и небатꙋıо. И бь ви вели.

† Iѡ Рад вѡев, матïа бжïа гнь.

Adresa în dos: † Iши четити братиıа и приıателе, сжцꙋ и пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn a tótă țara Ungrovlachieĭ, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațı și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov multă sanătate. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, cum că am trimis domnia mea pe sluga domnieĭ mele Alexi, pentru ca sămĭ cumpere 5 care domnieĭ mele, dar cu tóte trebuinciósele lor și altele, ce trebuesc domniei mele. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca pe el să nu-l bântuițĭ pentru vanĭa, ci să-l lăsațĭ în pace. Și la Bran încă să facețĭ domnia vóstră isprava din partea domniei vóstre, ca sa nu-ĭ bântuéscă. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițı frațı și prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 213.

Radul vodă cel Mare rógă pe Brașovenĭ ca să permită ómenilor sêĭ Trifu și Ciocan a face acolo un car ferecat cu obezı marĭ de maja.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 285. Pecetia în dos.

† Матïѡ бжïѡ Iѡ Рад воıвода и гнъ Ꙋгровлахïискои землıı, пише гво-ми четити братиıа и добрïи сꙋседе, сжцꙋ и . вı .-ти пꙋгаро ѿ Брашѡ, любоıо поклѡненïе прïноси гвꙋ-ви. И по се давамо ꙋ знанïе гвꙋ-ви, понеже поламо наши люе: Трифꙋ и Чока, тꙋи, да ни ꙋчини едн кола ѡкова. Сего ра моли гва-ви, како наши четити братïıа, ѡлободите и,

да га ѡкове съ ѡнен ѡведе велнке, щѡ сꙋ ѿ мажꙋ, ере є наше работꙋ, не него. А щѡ чете гва-вн понкатн ѿ на, мн чемо ꙋчнннтн по волѣ гва-вн. И бъ вн велн.

† Їѡ Раꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Четнтн братнꙗ сжцꙋ н . вї .-тн пꙋгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevod și domn al țerii Ungrovlahice, scrie domnia mea cinstiților frațĭ și bunilor vecinĭ, județului și celor 12 pârgari din Brașov, drăgăstósă închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre. Și după acestea dau spre știre domnieĭ vóstre, că noĭ am trimis pe ómeniĭ noștri, pe Triful și pe Ciocan, acolo, ca să ne facă un car ferecat. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca pe ai noștri cinstiți frațĭ, dați-le voĭe lor, ca să-'l ferece cu obeḍĭ de acelea mari, carĭ sunt de o maja, căcĭ este lucrul nostru, nu al luĭ. Iar aceea ce vețı dori domnia vóstră de la noi, noĭ vom face după voința domnieĭ vóstre. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḍeu domn.

Adresa in dos: † Cinstiților frațĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov.

No. 214.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor în afacerea unuĭ cal luat zalog pentru niște oĭ.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 286. Pecetia în dos.

† Матнѡ бжїѡ Їѡ Раꙋ воевода н гнъ, пнше гво-мн нашн четїтн братїа н добрн прїателе, сжцꙋ н . вї .-тнм пꙋргаро ѿ Брашо, мно здравне прнносн гвꙋ-вн. И по сн дава ꙋ знанїе гвꙋ-вн, ере къда дондоше пꙋргарн гва-вн съга на свабꙋ, а ѡнн мн говорнше за едн ко, щѡ се є вн ꙋзе нзе за-ра едне ѡце, щѡ се сꙋ бнлн ꙋзелн ѡвомꙋ слꙋзе гва-мн; тако гво-мн за-ра волю гва-вн ево вн сж посла конѣ, та вн га є повратн гво-мн. Сего ра молн гво-вн, како да нма слꙋга гва-мн зако н н прадꙋ ѿ гва-вн н да мꙋ се повратн добнтъ н да ꙋчнннте н гво-вн за-ра нꙋшꙋ волю, како н мн за-ра волю гвꙋ-вн; ако лн мꙋ не ꙋчнннте правдꙋ, чкꙋ гвꙋ-мн, а гво-мн неволнсатн, сатн ке се како да ꙋчїнн чкꙋ гва-мн прадꙋ н да мꙋ се повратн добнтж. И бъ вн ѡвелн, гва-вн.

† Їѡ Раꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre știre domnieĭ vóstre: și când veniră pârgariĭ domnieĭ vóstre acum la nuntă, apoĭ eĭ îmĭ spusera despre

un cal, ce a fost luat ca zalog pentru niște oĭ, ce au fost luate de la acésta slugă a domnieı mele. Așa domnia mea, pentru voința domnieı vóstre, ĭată v'am trimis calul și vi l-am înnapoıat domnia mea. Drept aceea, rog pe domnia vóstra, ca sa aıba sluga domnieı mele lege și dreptate de la domnia vóstră, și să i se întórca avutul și sa faceţĭ și domnia vóstră pentru voința nóstră, precum și noĭ pentru voĭa domnieĭ vóstre. Iar dacă nu ĭ-oţı face dreptate omuluĭ domnieĭ mele, apoı domnia mea mĕ voiu nevoì ca să fac omuluĭ domnieĭ mele dreptate, și să i se înnapoıeze avutul. Și Dumnedeu să vĕ bucure pe domnia vóstră.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 215.

Radul voda cel Mare înșciințéză pe Brașovenı că a priceput cele ce ĭ-a comunicat prin Gıurgĭu, care are sa le spună și ceva din parte-ĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 226. Pecetia în dos.

† Мⷭтїю бжїю Раⷣ воивода и гнъ, пише гво-ми четити братиꙗ и добри приꙗтеле сжцꙋ и .вї.-тїи пꙋргаро ѿ Брашо, много здравїе. И по си дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви, що ми сте порꙋчили гво-ви по Цꙋрцꙋ, а гво-ми добре ви сж разꙋме; и ми па ниши речи порꙋчи ми гвꙋ-ви. Сего радї варе що иzре Цирцꙋ къ гвꙋ-ви, а гво-ви да верꙋе, поне сꙋ наши речи итиии. И бъ ви вели.

† Їω Раⷣ вωев, мⷭтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Четити братиа и приꙗтеле, сꙋцꙋ и пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeu Radul voevod și domn, scrie domnia mea cinstiţilor frațı și bunilor prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sanatate. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că ce mı-aţĭ recomandat domnia vóstra prin Gıurgĭu, apoĭ domnia mea bine v'am înțeles; și noĭ ıarașı cuvintele nóstre am recomandat domnieĭ vóstre. Drept aceea, vare ce va spune Gıurgıu către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să crédă, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeu să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor frațı și prietenĭ, judeţuluı și pârgarilor din Brașov.

No. 216.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor ca sa trimița la Rucar pe familia diaculuĭ sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 254. Pecetia în dos.

† Бжїю млтию Іѡ Раꙋ воиво и гнъ, пише гво-ми мно здравїе наши чътити братїа и добри прїятело, сꙋдцꙋ и .вї.-ти пъргаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ꙋ знанїе гва-ви за-ра челѣ моѡмꙋ дїакꙋ, що е ко мене, ере е тꙋи ꙋ Брашо дошла съ матере-си и съ децами та е по рꙋкꙋ гва-ви. Сего ра моли и проси гво-ви, како наши чътити братїа и влини сꙋседо, како да ꙋчините за мою волю, да ю пошлете гво-ви до Рꙋкъ, а азъ че ꙋчинити по волю гва-ви за дрꙋге работе по-веке, како знаете и гво-ви. Али за ѡвою работꙋ да ми ꙋчините по волю та да ю пошлете до Рꙋкъ съ мате-си и съ деца-си, съ све. Моли гво-ви, да не чините инако. И бъ ꙋможи лета гвꙋ-ви.

† Іѡ Раꙋ вѡев, мatїа бжїа гнь

Adresa în dos: † Наши четити братїа и влини сꙋседо и добри прїятело, сꙋдцꙋ и .вї.-ти пꙋгаро.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea multa sănătate la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov. Și despre acésta daŭ spre științe domnieĭ vóstre, pentru familia diaculuı meŭ, ce este lângă mine, căcĭ ea a sosit acolo în Brașov cu mama sa și cu copiiı sĕĭ, și este sub mâna domnieĭ vóstre. Pentru acésta rog și poftesc pe domnia vóstră, ca pe cinstițiĭ noștri frațĭ și d'aprópe vecinĭ, ca să facețĭ dupa voința mea, ca să o trimitețĭ domnia vóstră până la Rucăr, iar eŭ voiu face după voința domnieı vóstre în alte treburĭ maĭ mult, precum șcițı și domnia vóstră. Dar în privința acesteı trebĭ, să mĭ-o facețĭ după voință, și să o trimitețĭ la Rucăr cu mama sa și cu copiiĭ sĕĭ, cu tot. Rog pe domnia vóstra să nu facețĭ alt-fel. Și Dumnedeu sa îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și de-aprópe vecinĭ și bunı prietenı, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ.

No. 217.

Radul vodă cel Mare către Brașovenĭ în privința unor banı ce soția luı Vasie din Șcheĭ datoresce luĭ Șerbu vornicul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 270. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Раꙋ воево и гнь влаки, пишемо наше чтити и добри приятело, сꙋдцꙋ и .вї. пꙋгаро ѿ Браше, мно здравїе приноси гво-ви. И по си ви давамо ꙋ знанїе

ра рабо болѣринȣ гва-ми, жȣпанȣ Шербȣ дворникȣ, поне ми се тȣжи, како има пагȣба ѿ една жена, що е тȣи ȣ Шкѣи по рȣкȣ ваше мати, ѿ жена Васие, готови а . ,гі . и флорини жити . з . па готови. И многи болѣри матȣриса пре гва-ми, како е истино на ни дше, и тако найдо гво-ми. Сего ра се мли ваше мать, да ви наȣчи бь, да не има пагȣба, нȣ да м се да маха ѿ-пȣно на рȣкȣ, а а ке имати ха ваше мати. И бь ви весели. Пи ȣ Тръговиi, ге . л . дн.

† Іѡ Радȣ вwев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приятело, сȣдȣ и . ві . пȣргаро ѿ Брашеw.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda și domn român, scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și buni prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea, vĕ daŭ spre șcire în privinţa afacereĭ boeruluĭ domnieĭ mele, jupânuluĭ Șerbu vornicul, căcĭ mi s'a plâns, că are pagubă de la o femee, ce este acolo în Șcheĭ sub mâna Graţiosităţiĭ vóstre, de la soţia luĭ Vasie, aspri gata 13.000 și florinĭ 70 ĭarășĭ gata. Și mulţĭ boerĭ aŭ mărturisit înnaintea domnieĭ mele, cum că este adĕverat pe sufletele lor, și ast-fel am găsit domnia mea. Drept aceea eŭ rog pe Graţiositatea vóstră, să vĕ învețe Dumneḑeŭ, să nu aibă pagubă, ci să i se dea marfa pe deplin la mână. Iar eu voiu avé harul Graţiosităţiĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Târgoviște, Ianuarie a 30 ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 218.

Noembrie 29. Radul vodă cel Mare trimite la Brașovenĭ pe sluga sa Radul cu veste despre stégul și pacea ce ĭ-a dat împĕratul turcesc ca să-ĭ aducă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 279. Pecetia în dos.

† Матию бжию Іѡ Радȣ воивода и гнь влаxи, пишемо нашим четити и добри прі[ѧтели], сȣдȣ и . ві .-ти пръгаріѡ ѿ Брашо, мно здравіе. И по си ведомо до е ва[шеи] мати, поне пола нашега слȣгȣ Радȣ до вашȣ мать, как[о да ви] известим ра стѣ и ми, що ми е да црь ѿ Портȣ гвȣ-м[и], да ми донесȣ. Сего ра да видим и гво-ми, како ви ке бити радо ѡ гво-ми, поне гво-ми ви кю да вȣде бра и пріате ваше мати, како сȣ били и прѣжни гпри влаxои земли, такои ке бити и гво-ми болѣ пріате и бра вашои мати. Сего ра ви да

[нв]етн добрь гла ѿ гво-мн; н що ке ре, верѹнте, ваша мать. [Н бь да ѹмн]ожн лѣ вашон матн. Пн ное . кѳ . д.

† Їѡ Рал вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн четнтн н добрн [прн]іателе, сѹцѹ н . вї .-тн пръгаро ѿ Брашее.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn român, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, să fie cunoscut Graţiosităţiĭ vóstre, căcĭ am trimis pe sluga nóstra Radul către Graţiositatea vóstră, ca să vĕ vestéscă despre stégul şi pacea ce mı-a dat împĕratul domnieĭ mele de la Pórtă, ca să'mĭ aducă. Drept aceea să ved şi domnia mea cum va fi vouĕ bucuria de domnia mea, căcĭ domnia mea vréŭ ca sa fiŭ frate şi prieten Graţiosităţiĭ vóstre, cum aŭ fost şi domniĭ ceĭ de maı înnainte aĭ ţăriĭ Românescĭ; aşa vréŭ să fiŭ şi domnia mea maĭ mult prieten şi frate al Graţiosităţiĭ vóstre. Drept aceea vouĕ vi se vesteşte veste bună de la domnia mea. Şi orĭ şi ce va spune, să credeţĭ Graţiositatea vóstră. [Şi Dumneḑeŭ sa înmulţéscă] aniĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Scris în Noembre a 29-a ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarı din Braşov.

No. 219.

Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor ca, pentru cumpărăturile ce va face acolo prin sluga sa Hîrs, să fie scutit de vamă.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 232. Pecetia în dos.

† Їѡ Раѹ воивода н гнъ пнше гво-мн четнтн добрн братїіа прїіателе . вї .-тн пѹргаро н вамешо ѿ Брашо много здравїе прнносн гво-вн. Н по сн дава ѹ знанїе гво-вн, поне га съ посла слѹга гва-мн Хръ, да мн кѹпѹе гва-м, що хокю ѹзтребова гва-мн. Того раднн просн гво-вн з-раı вамѹ, да мѹ не батовати, а гво-мн хочю ѹчннтн по-веке за-радн гво-вн. Н бъ вн ѹмножн лѣ гво-вн, амн.

† Іѡ Раѹ вѡев, матıа бжıа гнь.

Adresa în dos: † Четнтн добрн братıа пѹрграрн н ваме ѿ Брашо.

† Iω Radul voevoda şi domn, scrie domnia mea cinstiţilor, bunilor fraţı, prietenilor, celor 12 pârgarĭ şi vameşilor din Braşov, multa sănatate aduc domnieı vóstre. Şi după acestea, vĕ dau de şcire domnieĭ vóstre, că am trimis pe sluga domnieĭ mele Hîrs, ca să-mĭ cumpere domnieı mele, ce-mı va trebui domnieı mele. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca pentru vamă să nu-l supăraţĭ, iar

domnia mea voiu face maı mult pentru domnia vóstră. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţésca anii domniei vóstre, amin.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor buni fraţı pârgarĭ și vameșilor din Brașov.

No. 220.

Radul vodă cel Mare rógă pe Brașovenĭ ca să-ĭ găséscă un meșter pentru hĕlaștaie și pentru facere de suline.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 218. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Їю Рау воиво и гнъ Угровлахїискои ꙁемли, пише гво-ми наши четити братїиа и добрїи прїиателе, сжцу и . вı .-ти пургаро ѿ Брашо, много ꙁдравїе. И по се моли гву-ви, како наши четити братїе, да се потрудите мене ра, да ми наидете еди маито, да е ꙁа хълъщае и да чини сулинаре, варе где можете гво-ви у държаву гву-ви, те да ми га пошлете до гво-ми, а гво-ми му ќе платити и по-мно. И бъ да умножи ле гву-ви.

† Їю Рау вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братиꙗ и добрїи прїиатело, суцу и . вı .-ти пургаро ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda și domn al ţăriĭ Ungrovlahice, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acésta, vĕ rog pe domnia vóstră, ca pe cinstiţiĭ noștri fraţĭ, să vĕ trudiţĭ pentru mine, ca să-mĭ găsiţĭ un maistor, ca să fie pentru hălaștae și să facă sulinare, orĭ unde puteţĭ domnia vóstră prin ţara domniei vóstre, și să mı-l trimiteţĭ la domnia mea. Iar domnia mea îĭ voiŭ plăti și maı mult. Și Dumneḑeu să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

XIX.

Mircea, fiul luĭ Vlad vodă Călugărul (după martie 1508).

No. 221.

Mircea vodă către Brașovenĭ că șĭ-a dobêndit scaunul părintelui sêu Vlad voevod, că dênșiĭ vor avea pace de la Turcĭ, ca în ḍilele frateluĭ sêu Radu, numai sa alunge pe vrăjmașiĭ sêĭ de acolo.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 20. Pecetia în dos.

† Матию бжїю Іѡ Мирча воивода и гнь въсеи земли Ȣгровлахїискои, пише гво-ми много здравие мои добри сȣседо и приꙗтеле, пръгаро брашоски въсе, велице и мали. И ѿ се ви дава ȣзнати, како съ волю бжїю и съ нароко цреве доби си ѿчинȣ и сто ртлѣ-ми Влада воиводѣ. Сего ра азь мисли къ ва ми и добродѣте, и има ви дръжати ȣ стари зако, и да имате ми и ѿ Тȣрце, како и въ дни брата-ми Раѵла воивода, и по-добре, ако и ви бȣдете къ гво-ми. Ако ли па мислите инако, да е на вашȣ дшȣ, що че бити, поне ѿ бa и ѿ великога цра има прилe, да ви ȣчиии и добро и зло. Тако си послите члка къ гво-ми, да ȣчиним[о] ми и добродѣте, и мои врамаши да не мае мето, и[е и]мати, мегю ва, нȣ да и изьтерите ѿ ва, за-ра да сед[е] и да почивае ѡвези две хртиїаске земле. До где ми проидȣ люе и ȣ гна-ми кралѣ, да ȣчиии ми, а в[и]е си скоро послите люе, да доидȣ ȣ ми и па ȣ ми да ѿтидȣ, на верȣ и дшȣ гва-ми. И паки: варе колико болѣре съ ȣхвати, азь и съ прости, а жȣпаиице и сȣ тамо и добитѫ; тако нито ѿ ни да не мае ни едно вла щетȣ, ѿти, ако и нещо баитȣвате, да е на вашȣ дшȣ, що бȣде. И бь ви кели.

† Іѡ Мїрча вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле гва-ми, пръгаро брашески.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Mircea voevoda și domn a tóta țara Ungrovlahica, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ și prieteni, pârgarilor brașovenĭ, tutulor, marĭ și micĭ. Și despre acésta vĕ daŭ de șcire, cum că cu vointa luĭ Dumneḍeŭ și cu orênduirea împĕrătéscă dobênditu-mĭ-am ocina și scaunul părintelui meŭ Vlad voevod. Drept aceea gândesc către voĭ pace și bine și am să vĕ țin în legea veche și să avețĭ pace și de către Turcĭ, ca și în ḍilele frateluĭ meŭ Radul voevod, și maĭ bine, dacă și voĭ vețĭ fi către domnia mea. Iar dacă ĭarăși gândițĭ alt-fel, să fie pe sufletul vostru, ce va fi; cacĭ de la Dumneḍeŭ și de la marele împĕrat am prilej ca să vĕ fac și bine și rĕŭ. Ast-fel trimiteți-vĕ omul la

domnia mea, sa facem pace și bine, și vrăjmașiĭ meĭ să n'aĭbă loc, să n'aĭbă, printre voĭ, ci să-ĭ alungațĭ de la voĭ, pentru ca să stea și să se odihnéscă aceste douĕ țĕrĭ creștineșcĭ. Până când îmĭ vor trece ómeniĭ și la domnul meŭ craĭul, ca să facem pace, apoĭ voĭ în grabă trimitețĭ ómenĭ, să vină în pace și ĭarășĭ în pace să se întórcă, pe credința și pe sufletul domnieĭ mele. Și ĭarășĭ vare câțĭ boerĭ ĭ-am prins, eu ĭ-am ĭertat pe dênșiĭ; ĭar jupânițele lor sunt acolo și avutul. Ast-fel niminea dintre dênșiĭ să n'aĭbă pĭerdere nicĭ un fir, căcĭ dacă-ĭ vețĭ bântui pe eĭ întru ceva, să fie pe sufletul vostru, ce va fi. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Mircea voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor Brașovenĭ.

XX.

Mihnea vodă cel Rêŭ (1508—1510).

No. 222.

Mihnea vodă cel Rêŭ se plânge Brașovenilor că aŭ închis drumurile și țin pe vrăjmașiĭ sêĭ în mijlocul lor; vrea să șcie ce voesc să facă oștirile acolo adunate și unde se află Joju și voevodul ardelenesc.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 324. Pecetia în dos.

† Млтию бжнею Iѡ Мнхнѣ воевода и гнъ въсеи земли Ꙋгг'ровлахїискои, пише гво-ми нашии четити братиа и добри приiателе и блинни сꙋседо, сꙋцꙋ и дванадесети пꙋргаро ѿ Брашо, много здравие прїносимо гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви, како да си донесете гво-ви на ꙋ, еще късда смъ би ѿ мале на мегю ваше гво и съ моими родители, тере смо лакевали и живовали, како знаю, кто сꙋ стареи мегю вами, докле даде гъ бь тере съ бжие хотенїе, а гво-ми есмъ гпръ влаакои земли. И ѿ ча, що ме донесе бь ꙋ землю, а гво-ми има надеждꙋ, како чете се радовати гво-ви ѡ ншеи добродетели, како се сꙋ ѡбрадовали и дрꙋзи наши меџїиаши, кои сꙋ ѡколо на; и ѿ въсе ми доидоше ни чавци послании съ добри речи и съ приiатество и сꙋсество, а ѿ гва-ви ѡно ми не доге ни еди чавкъ посла ѿ гва-ви ни съ ни едно гласо или речиѡ приiатеско. Не знамо що хокете гво-ви да ꙋчините, тере некете люе да си пошлете к на. Али гво-ви добре знате, ере ѿ късда ме е помилова бь, тере бжие хотение с вами е землѣ по рꙋкꙋ гва-ми, а гво-ми не смъ се не волиса ни съ едно зло ꙋчинити гвꙋ-ви или земли гва-ви, а нꙋ смъ хоте гво-ми, како да живꙋемо въ добри съмиренїю и приiатество, како сте и ѿ преде били гво-ви съ

дрꙋземи, кои сꙋ преде на били. И пото еще wстави гво-ми и пꙋтове ѿтвори и wслободи, како да ходе сиромаси та да се хране мирно и слобоно, и наши и ваши, и да е земле една, како и дрꙋга. А гво-ви посласте тере затвориште пꙋтове и рекосте и порꙋчисте к на, како ни един члкь ѿ наши да не дойде къ гвꙋ-ви; и паки, кто сꙋ наши врамаши и неприꙗтели, а гво-ви ви и дрьжите мегю вами и ѿ ва wни се крепе съ вами члвци; и паки видимо ѿ гво-ви, ере почиаете чинити работе, що не би тревовало бити мегю нами, поне що се почиае съ зло, паки съ зло се съвръшꙋе. Веде ви е гвꙋ-ви въ добитѫ по планина тере ви може гво-ми ꙋчинити пагꙋбꙋ, али гво-ми не хоке, ере ви несмо дꙋжни ни съ едне зло. Али ваши люе wни пасꙋ по планине и ходе слобоно, а наши люе ви и терате; того ра wставе тои, що е било до съда, а нꙋ съмотрете гво-ви и на поко що ке бити, ере ꙋгри и тензи воиске wни те ѿтити; а гвꙋ-ви ва гледа съ нами живовати и ꙋ сꙋсество и мещинство бити. Сего ра ви молимо, гво-ви, како наши четити приꙗтеле и блини сꙋседи, токо да ми пошлете чти и истини гла ѿтензи воиске, що хоте да ꙋчине, и що мисле. И паки зра Іwжꙋ и воеводꙋ Єрдескомꙋ, що сꙋ и где и како сꙋ, ере хоке гво-ми, како да си поле гво-ми свои члвци до ни. Тои се моли гвꙋ-ви, како да ми пꙋтите истини гла, али сьга, како знате, поспено, али по нишемꙋ слꙋге Михаил, и да си донесете гво-ви на ꙋ, ере ни ено зло несте видели до съга ѿ на. И бъ ви вели гва-ви.

† Іѡ Мнѣ вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братиꙗ и добри приꙗтеле, сꙋдꙋ и .вı. пръгаро ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Mihnea voevod și domn a tótă ţara Ungrovlahica, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecini, judeţuluĭ și celor douĭspreḍece pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aducem domniei vóstre. Și dupĕ acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, ca să vĕ aduceţi domnia vóstră aminte, încă când am fost de mic printre domniile vóstre și cu părinţiĭ meĭ, și am lăcuit și am trăit, cum șciŭ ceĭ ce sunt maĭ bĕtrânĭ dintre voĭ; până când a dat domnul Dumneḍeŭ și cu voinţa dumneḍeĭască de sunt domnia mea domnitorul ţăreĭ româneșcĭ. Și din césul în care m'a adus Dumneḍeu în ţară, apoĭ domnia mea am avut nădejdea, cum că vĕ veţĭ bucurà domnia vóstră de binele nostru, cum s'au bucurat și alţĭ aĭ noștri megiașĭ tot așa, carĭ sunt împrejurul nostru; și de la toţi mĭ-aŭ venit ómenĭ de aĭ lor trimișĭ cu vorbe bune și cu prietenie și vecinătate, iar de la domnia vóstră ĭată, nicĭ un om nu a venit trimis de domnia vóstra cu nicĭ o veste saŭ vorbă prietenéscă. Nu șcim ce voiţĭ domnia vóstră să faceţĭ, că nu voiţi să trimiteţĭ ómenĭ la noĭ; căcĭ domnia vóstră bine șciţĭ, că de când m'a miluit Dumneḍeŭ și cu voinţa dumneḍeĭască, cu voĭ este ţara de sub mâna domnieĭ mele, ĭar domnia mea nu m'am nevoit cu nicĭ un rêŭ a face domnieĭ vóstre saŭ ţăreĭ

domniei vóstre, ci am vrut domnia mea ca să trăim în bună pace și prietenie, cum ațĭ fost și maĭ înnainte domnia vóstră cu ceĭ-l'alțĭ, carĭ aŭ fost înnaintea nóstră. Și apoĭ încă am lasat domnia mea, și drumurile am deschis și slobodit, ca să umble supușiĭ și sa se hrănéscă în pace și slobod, și aĭ noștri și aĭ voștri, și să fie țara una ca și cea-l'altă. Iar domnia vóstră ațĭ trimis de aŭ închis drumurile și ne-ațĭ spus și ne-ațĭ recomandat nouě, ca nicĭ un om dintre aĭ noștri să nu vină la domnia vóstră; și încă cine sunt vrăjmașiĭ noștri și neprietenĭ, apoĭ domnia vóstră pe eĭ îĭ țineți între voĭ, și de la voĭ eĭ se susțin cu ómeniĭ voștri. Și ĭarășĭ vedem de la domnia vóstra, că începețĭ a face lucrurĭ, ce n'ar trebui să fie între noĭ, căcĭ ce se începe cu rêu, ĭarășĭ cu rêŭ se sfîrșeșce. Iată, că domnieĭ vóstre tot avutul vě este pre munțĭ, și pot domnia mea să vě fac pagubă, dar domnia mea nu vréŭ, cacı vouě nu suntem datornicĭ cu nicĭ un rêŭ. Dar ómeniĭ voștri eĭ pasc pe munțĭ și umblă slobodĭ, ĭar pe ómeniĭ noștri voĭ îĭ alungațĭ. Drept aceea, lăsați-vě de aceea ce a fost până acum, ci gândițĭ domniile vóstre, și la urmă ce va fi; căcĭ Ungurii și acele oștĭ, eĭ, se vor duce, ĭar domnia vóstră trebue să căutațĭ ca să trăiți cu noĭ și să fițĭ și în vecinătate și în megieșie. Drept aceea vě rugăm pe domnia vóstră, ca pe aĭ noștri cinstițĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, numaĭ să-mĭ trimitețĭ veste cinstită și adevěrată despre acele oștĭ: ce voesc să facă și ce gândesc? Și ĭarășĭ pentru Ioja și voevodul ardelenesc: ce sunt și unde și cum sunt? căcĭ vréu domnia mea, ca să-mĭ trimit domnia mea pe ómeniĭ meĭ la dênșiĭ. Acésta vě rog pe domnia vóstră, ca să-mĭ trimitețĭ cuvênt adevěrat, însă acum, precum șciți maĭ de grabă, dară prin sluga nóstră Mihail. Și să vě aducețĭ aminte domnia vóstră, cum că nicĭ un rêŭ n'ațĭ vědut până acum de la noĭ. Și Dumnedeu să vě bucure pe domnia vóstră.

† Iω Mihnea voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 223.

Mihnea vodă cel Rêŭ scrie Brașovenilor că la Câmpulung se află céră destulă, unde pot trimite ca s'o încarce.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 323. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Iѡ Мннѣ воевода н гнь въсен земли Ѹггровлахїнскон, пнше гво-мн нашн четнтн братїа н добрн прїателе, н блнжнн сѹседо, стцѹ н . вї . десе тн пѹргаро ѿ Брашо, много зравїе гвѹ-вн. Н по сн дава ѹ знанїе гвѹ-вн за работѹ воскѹ, како варе

колико вос҇к че тр́ебовати гва-ви, а̀ гва-ви да ꙁнаете, е́ре е вос҇к готово ꙋ Дльгополе дота. Тако варе колико требꙋе гвꙋ-ви и ꙁа колико, а̀ гва-ви да си послате люе до Дльгополе, те да натовари вос҇к, и нища да се не боите ꙁа той. А̀ гво-ми ви ке ꙋчинити исправꙋ, докле чете минꙋти вос҇к пр́еко планинꙋ ѡ҆пе до мето гва-ви. И бь ви вели.

† І҆ѡ Міи҆ѣ вѡевъ, милтїа бж҃їєа гнь.

Adresa în dos: † Нашим четитим братиѧм и добрим пріиателем, с҃ѫцꙋ и .ві҃. пꙋргаром ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mihnea voevod și domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate domnieĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre în afacerea cereĭ; cum că vare câta céra v'ar trebui domnieĭ vóstre, apoı domnia vóstră să șciţĭ, cum că este céra gata la Dlăgopole (Câmpulung) în de-ajuns. Ast-fel, orĭ câtă vĕ trebue domnieĭ vóstre și pentru orĭ-căt, apoĭ domnia vóstră să vĕ trimiteţĭ ómeniĭ la Dlagopole (Câmpulung), pentru ca să încarce céră, și de nimic să nu vĕ temeţĭ pentru aceea. Iar domnia mea vĕ va face ispravă până când veţĭ trece céra peste munţı, ĭarașĭ până la locul domnieĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Mihnea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunı prietenĭ, judeţuluı și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 224.

Mihnea vodă cel Rêŭ către Sibienĭ însciinţându-ĭ că a trimis pe slugile sale Mihnea din Târgoviște și Stoĭca ca să-ĭ vênḑă niște porcĭ aĭ sêĭ în Sibiu.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Бж҃нею млтю І҆ѡ Михнѣ воивода и гнь. Пишемо нашим чъститим и добрим приателем, пꙋргамещие и сꙋдцꙋ кралевꙋ и .ві҃.-тим пръгаром ѿ Сибин, мно ꙁдравїе приносимо гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ти, како тꙋїа посламо наши чавци: Міи҆ѣ ѿ Тръговиш и Стоика, да донесꙋ некои свинїе наши да и прода ꙋ Сибии. Сего ради, моли гво-ви, да се потрꙋдите гво-ви ꙁаради на, да стоите съ ними, да ми и продавате свинїе. Тои моли гво-ви, и бь ви вели.

† І҆ѡ Минѣ вѡевъ, матїа бж҃їа гнь.

Adresa în dos: † Нашим чъститим и добрим приꙗтелем, пꙋргамещие и сꙋдцꙋ кралевꙋ и .ві҃. пꙋргаром ѿ Сибин.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Mihnea voivoda și domn, scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenı, purgar-meșteruluĭ și judeţuluĭ crăĭesc și celor 12 pârgarĭ din Sibiu, multă sănătate aducem domnieĭ vóstre. Și după acésta dăm în șcire domnieĭ tale, precum acolo am trimis ómeniĭ noștri: Mihnea din Târgoviște și Stoĭca, ca să ducă niște porcĭ aĭ noștri ca să-ĭ vênḑă în Sibiŭ. Drept aceea, rog pe domnia vóstră ca să vĕ trudiţĭ domnia vóstră pentru noĭ, să staţĭ cu dênșiĭ, să mi-ĭ vindeţĭ pe toţĭ. Acésta rog pe domnia vóstră, și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Mihnea voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, purgar-meșteruluĭ și judeţuluı craesc și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

XXI.

Dómna Voĭca, soţia luĭ Mihnea cel Rêŭ (1511).

No. 225.

Dómna Voıca, soţia luĭ Mihnea vodă, către Brașovenĭ în afacerea celor 24 pahare de argint comandate acolo de către soţul sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 546. Fără urmă de pecetie.

† Ѿ гжде Воика мнѡ ζравїе и сь любово инкое поклоненїе прнноси нашн пръвьζлюбленн и драгн ꙋсве потенн братнꙗ и добрн и ꙋζданн прнꙗтеле, сꙋдꙋцꙋ и . вї .-тн ѿ Браше. И по сн вн дава ꙋζнанїе гвꙋ-вн нζ-ра работꙋ ѿнеζн мон чаше сребрьне, що сꙋ тꙋꙗ ꙋ рꙋкꙋ гва-вн, а гво-вн добре ζнате, ꙋ колнко редове сь послала до гво-вн нζ-ра нашн чашн, а гво-вн нехтете нн како да нн давате бе ζапове свело внстѣ кралевн; тако ꙗ посла н до внсоте кралю, тако внсоте кралю мн е ꙋчннн нсправꙋ н да мн е кннгꙋ до гво-вн, како да мн давате гво-вн мою махꙋ. Тако ꙗ сн посла слꙋгꙋ н сь кннгꙋ ѿ внсоте кралю, како сте вндели самн гво-вн, како вн е пнсано н нарꙋчено ѿ внсоте кралю, како повеке да мн не држнте мою махꙋ, а нꙋ да мн да мн давате мою махꙋ, мон чаше ꙋ мою рꙋкꙋ, а гво-вн неζна,[1] како ꙋчнннсте те не мн н дадосте, а нꙋ вндн, ере мн н ζапретнсте н пре кннгꙋ внсотѣ кралю те мн не дадосте е до сьда. Тако па дрꙋго н естъ просн н снь-мн Іѡ Мнча воево ꙋ гво-вн, да н давате немꙋ, а гво-вн несте хтелн, да н давате нн немꙋ, а нꙋ сте релн гво-вн, ере не н кете да немꙋ, ере ꙋ кннгꙋ вноте кралю не е пнсано, да н давате Мнче воево, а нꙋ сте рек'лн, е пнсано самома мене да мн давате; н тон е нстнна такон, ере е пнсано, да н давате мене; алн да ζнате, гво-вн, ере що сь ꙗ,

[1] Scris d'asupra.

тои є и Мнча воево, єре ми є снь, како ꙁнате сами гво-ви; ако не є роде ѿ мою телю, али іа га дръжи снь, како ѿ мою ество, ѿ мою срцꙋ роде, и такои га іа люби и такогере и неговꙋ гвꙋ люби мене, такогере да є роде ѿ мою срцꙋ, тако що є мою махꙋ, а тои є и негꙋ махꙋ, како и мою, и негова маха такогере є моіа, како и негова. Тако ако га сте били дали ꙋ рꙋкꙋ снꙋ-ми, Мирче воево, тои би дали, како ꙋ мою рꙋкꙋ, а ако и сте били гво-ви дали мене, а тои би такогере било, како да сꙋ ꙋ рꙋкꙋ снꙋ, Мнче воево. Тако ꙁа тои ви моли гво-ви, да ми давате мои чаше те да ми не дръжите повеке, или варе ко кете хтети помислити, те кете хтети да ми-дате, а ви ми кажете право све, да ꙁна и іа, како ке нарꙋчити по снь-ми Мнча воево каꙁати ꙋ то висоте кралю, єре аво ми иде снь-ми Мнча воево висоте кралю; тако ꙁа тои да ꙁна ѿ кь гво-ви, ка ке нарꙋчити фелелюнти пре висоте кралю. И бь да ꙋмножи лета гвꙋ-ви.

† De la Dómna Voĭca multă sănătate și cu ĭubire plecată închinăcĭune aduce la aĭ noștri prea ĭubițĭ și dragĭ, la toțĭ cinstițiĭ frațĭ și bunĭ credincĭoșĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea vĕ daŭ de șcire domniei vóstre și pentru afacerea acelor cupe ale mele de argint, ce sunt acolo în mâinile domnieĭ vóstre, ĭar domnia vóstră bine șcițĭ în câte rêndurĭ am trimis la domnia vóstră, pentru cupele nóstre, ĭar domnia vóstră nu voițĭ nicĭ-cum să ni le dați fara porunca luminățieĭ crăeșcĭ; așa eŭ am trimis și la înnaltul craiŭ, așa înnaltul craiu mĭ-a făcut ispravă și datu-mĭ-a carte către domnia vóstră, ca să-mĭ dațĭ domnia vóstră marfa mea. Așa eŭ mĭ-am trimis sluga și cu cartea de la înnaltul craiŭ, precum ațĭ vĕḑut înși-vĕ, domnia vóstră, precum vĕ este scris și orênduit de la înnaltul craiu, ca maĭ mult să nu-mĭ ținețĭ marfa mea, ci să-mĭ dațĭ marfa mea, cupele mele, în mâna mea; ĭar domnia vóstră, nu șciŭ, cum facețĭ de nu mi le-ațĭ dat, ci ved ca mi le-ațĭ oprit și în fața cărțiĭ înnaltuluĭ craiŭ, și nu mi le-ațĭ dat nicĭ până acuma. Și ĭarășĭ alta, le-a cerut și fiul meŭ Iω Mircea voevod la domnia vóstră, ca să le dațĭ luĭ, ĭar domnia vóstră nu ațĭ voit să le dațĭ nicĭ lui; ci ați ḑis domnia vóstra, că nu le vețĭ da luĭ, căcĭ în cartea înnaltuluĭ craiŭ nu este scris să le dațĭ lui Mircea voevod, ci ațĭ ḑis, este scris numaĭ mie să mi le dațĭ. Și acela este adevĕrul, așa că este scris să mi le dațĭ mie; dar să șcițĭ domnia vóstră, că ce sunt eŭ, aceea este și Mircea voevod, căcĭ îmĭ este fiŭ, precum șcițĭ înșișĭ domnia vóstră; dacă nu este născut din trupul meŭ, dar eŭ îl țiŭ fiŭ ca din snaga (firea) mea, ca din inima mea născut, și așa eŭ îl ĭubesc, și de-asemenea și domnia luĭ mĕ ĭubeșce pe mine, ca cum ar fi născut din inima mea. Așa, ce este marfa mea, apoi aceea este și marfa luĭ, ca și a mea. Și marfa luĭ așijderea este marfa mea, ca și a luĭ. Așa, că dacă ațĭ fi fost dat-o în mâna fiuluĭ meŭ, Mircea voevod, aceea ațĭ fi dat ca în mâna mea; ĭar dacă le-ațĭ fi dat domnia vóstră mie, apoĭ aceea ar fi fost așijderea,

cum ațı fi dat în mâna fiuluı Mircea voevod. Așa, pentru aceea vě rog pe domnia vóstră, ca să mi le dațĭ mie cupele mele și să nu mi le ținețĭ maĭ mult. Saŭ vare voĭ vrețĭ să vě maĭ gândițĭ, aŭ voĭ vrețĭ ca să mi le dațĭ, apoĭ voĭ, spuneți-mĭ mie drept totul, să șciu și eu cum să orênduesc prin fiul meŭ Mircea voevod a spune despre acésta înnalțimeĭ craıuluĭ. Și ĭată mi se va duce fiul meŭ Mircea voevod la înnaltul craiŭ; așa pentru aceea să șciŭ de la domnia vóstră cu ce să-l orênduesc a rĕspunde înnaintea înălțimeĭ craıuluĭ. Și Dumnedeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

No. 226.

1511 Sept. 7. Dómna Voĭca, după mórtea soțuluĭ sêŭ Mihnea vodă, scrie Brașovenilor în cestiunea argintuluĭ trimis pentru facerea a 24 pahare aurite ca să fie zestre fiiceĭ sale Ruxanda, și adevereșce că a priimit 23 pahare.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 320. Pecetia în față.

† Млтию бжїю Iѡ Мнхнѣ воевода, господинъ въсою земле Ѹгровлахнїиско; и по томъ съ бжїю млтию госпогe Воика, їже ѿбн господарн беше кѹпное ѹ влашко земле. Сего рад азъ госпоге Воика пнсах сию мое кнн, понеже господарѹ-мн Мнхнѣ воевод, ѡт послал ѿ влашко земле сребро н злато ѹ рѹк сѹдцe н .вї. пѹргар ѿ Брашов, како да ѹчннят чеше сребрѣне позлакене .кд., за-рад дъщере Рѹксандa, да ѝм бѹде прнкню. По том господарѹ-мн ѡт га съмрт достнгоше мегю град Снбню. По том азъ послах къ висоте-м кралю за-рад чеше ѿ Брашов, а висоте-м кралю нарѹчн н кнн послаше къ сѹдцe н къ .вї. пѹргаро ѿ Брашов, како ѿвие чеше, да се дават ѹ мое рѹкы, то рад ѿнн мн дадоше ѹ мое рѹк .кг. чеше, а едно чешe що лнпса, ѿнн тако н дадоше разлог, како е преварн Мнрче та е ѹзел. Того рад азъ ѹзех съ мою рѹк .кг. чеше н ѹ место чеше, що се ѹзе сию мое кннгѹ[1] давам н кннгѹ висоте-м кралю, како сѹдцe н пѹргар ѿ Брашов да сѹт волнн[2] н мнрнн за-рад тиа чеше. Пис мсца Сиптеврие .з. днь, [L. P.] въ лѣтѹ ,зк.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Mihnea voevod, domnitor a tótă țara Ungrovlahică, și după acésta cu mila luĭ Dumnedeŭ dómna Voĭca, ce amêndoĭ domnitorĭ aŭ fost împreună în Țara-Românéscă. Drept aceea eŭ dómna Voĭca scris-am acéstă a mea carte, căcĭ domnitorul meŭ Mihnea voevod, el a trimis din Țara-Românéscă argint și aur în mâĭnile județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, ca să facă cupe de argint aurite 24 pentru fiica-sa Ruxanda, ca să-ĭ fie zestre. După aceea pe domnul meu, pe el mórtea l'a ajuns în mijlocul cetățiĭ Sibiuluĭ. După aceea eŭ am trimis catre înnaltul craiŭ pentru cupele din Brașov, ĭar înnălțimea sa craĭul a rênduit și carte a trimis către județul și către ceĭ 12 pârgarĭ din Brașov, precum ca acele cupe să se dea în mâĭnile mele. Drept aceea eĭ mı-aŭ dat în mâĭnile mele 23 de

[1] Sub pecetie. [2] Idem.

cupe, ĭar o cupă ce lipseşce, eĭ pentru aceea au dat séma ca 1-a amăgit Mircea şi a luat-o. Drept aceea eŭ am primit cu mâna mea 23 de cupe, şi în locul cupelor ce am luat, dăm acéstă carte a mea şi cartea înnalţimeĭ craıuluĭ, ca judeţul şi pârgariĭ din Braşov să fie volnicĭ şi în pace de acele cupe. Scris în luna luĭ Septemvrie a 7-a ḑi, în anul 7020.

XXII.

Mircea vodă, fiul şi asociatul la domnie al luĭ Mihnea cel Rêŭ (1508—1513).

No. 227.

Mircea vodă, fiul luĭ Mihnea cel Rêŭ, către Braşovenĭ în afacerea unor pahare de argint, ca să le dea maĭceĭ sale, dómneĭ Voĭca.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 22. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Iѡ Мнчѣ воевода и гнь, пише гво-ми миѡ здравїе и любоно поклоненїе ꙋ въсе потенни и мои прѣвьзлюблени и драги и добри приꙗтели, сꙋдцꙋ и . вї .-ти пꙋргари ѿ Браше. И по си захвалꙗ гвꙋ-ви и ли има гво-ми иꙁ-ра покои, що сь има ѿ гво-ви и чъ сьда ꙋ мою неволю и ꙋ неможенїю, ере сь ви гво-ми покое и поте[1] ѿ гво-ви, и гво-ми и слꙋге гва-ми сꙋ биле покоене и потене ꙋ гво-ви ѿ гво-ви. Тако[2] да ми да бь и гво-ми, те да могꙋ и гво-ми ꙋчинити чъ гво-ви, ере са бь може плати гво-ви, колико добро сте ꙋчинили гво-ми. И по си ви дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви иꙁ-ра нашꙋ махꙋ, иꙁ-ра тои чаше, що има тꙋи ꙋ гво-ви, а гво-ви добре знате, ꙋ колико редове и просимо, да ни давате; и кьда донде вицавоиво, па и проси, да ми дате, а гво-ви ми не дадосте; па сьда, къда донде краски поклиса, а гво-ми па и проси, да ми дате, а гво-ви нете, да ми дате, а нꙋ рекосте гво-ви: аво и не можемо дати гво-ти, ере аво, е дошла книга висотѣ кралю, како да и давамо гпге мати гва-ти Воике; тако гво-ви до сьда не и сте дали ни ꙋ мене, ни ꙋ мти гва-ми, гпге воево; а нꙋ види, ере и дръжите ꙋ гво-ви. Za тои ви говори гва-ми гво-ви, како да и давате ꙋ рꙋкꙋ мти гва-ми, ꙋ гпге Воике, како да и сте дали ꙋ рꙋкꙋ гва-ми; ере ако и сте били дали ꙋ рꙋкꙋ гва-ми, а тои би било такогере, како да сꙋ ꙋ рꙋкꙋ гпге, ере гпге ница не брани ѿ гва-ми, а нꙋ добре да знате, гво-ви, ере ме дръжи како роденога сна ѿ негова срца, тако такогере и гво-ми га дръжи и слꙋша, како да сь роде ѿ негова тела. И бь висели гвꙋ-ви.

† Iѡ Мїра воевѡ, млтїа бжїа гнь.

[1] În original: поте. [2] În original: токо.

† Cu mila lui Dumnedeu Iω Mircea voevod și domn, scrie domnia mea multă sanatate și dragastósa închinăciune tutulor cinstiților și la aĭ meĭ prea ĭubițĭ și dragi și buni prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea, vĕ mulțamesc domniei vóstre și obraz am domnia mea și pentru liniștea, ce am avut-o de la domnia vóstră și cinstea acum în nevoia mea și în neputință, căcĭ am fost domnia mea liniștit și cinstit de către domnia vóstră; și domnia mea și slugile domnieĭ mele aŭ fost liniștite și cinstite la domnia vóstră de către domnia vóstră. Ast-fel sa-mi dea Dumnedeŭ și domnieĭ mele, ca să pot și domnia mea să fac cinste domnieĭ vóstre, căcĭ singur Dumnedeu póte să rĕsplătéscă domnieĭ vóstre cât bine mi-ați facut domnieĭ mele. Și după acestea, vĕ daŭ în șcire domnieĭ vóstre pentru marfa nóstră, pentru acele cupe, ce avem acolo la domnia vóstră. Iar domnia vóstră bine șciți în câte rêndurĭ le-am cerut, ca să ni le dațĭ, că și când a venit vițăvoevodul, ĭarășĭ le-am cerut ca să mi le dațĭ; ĭar domnia vóstră nu mi le-ațĭ dat. Ĭarași acum, când veni crăescul sol, apoĭ domnia mea ĭarășĭ le-am cerut ca să mi le dați, dar domnia vóstră n'ațĭ vrut să mi le dațĭ, ci dis-ațĭ domnia vóstră: ĭată, nu le putem da domnieĭ tale, pentru că ĭacă a sosit cartea înnălțimeĭ craĭuluĭ ca să le dam dómneĭ maĭciĭ domnieĭ tale Voicăĭ. Ast-fel domnia vóstră până acum nu le-ați dat nicĭ mie, nicĭ maĭciĭ domnieĭ mele, dómneĭ voevodese, ci vedem, că le țineți la domnia vóstră. Pentru aceea vĕ grăĭesc domnia mea domnieĭ vóstre, ca să le dațĭ în mâna maĭciĭ domnieĭ mele, dómneĭ Voicăĭ, ca și cum le-ațĭ da în mâna domnieĭ mele; căcĭ dacă le-ațĭ da în mâna domnieĭ mele, acésta ar fi așijderea cum ar fi în mâna dómneĭ, căcĭ dómna nimic nu feresce de domnia mea; ci bine să șcițĭ domnia vóstră că ea mĕ ține ca pe fiŭ născut din inima eĭ, ast-fel așijderea și domnia mea o țin pe ea și o ascult, ca și cum așĭ fi născut din trupul eĭ. Și Dumnedeu să bucure pe domnia vóstră.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 228.

Mircea vodă, fiul luĭ Mihnea cel Rêŭ, către maĭcă-sa vitregă dómna Voĭca, că a plecat din Brașov și a ajuns la cetatea Cohalmu.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. nr. 14. Pecetia în dos.

† Прѣсвлонишо н чиньишо мо мл҃а манка гпоже Воике, много здравне н любоное поклоненне приносн гвѹ-тн прѣсвломѹ, сн҃ь гва-тн Ӏѡ Мирче воивод. Н ѿ семѹ дава ѹ знанне гвѹ-тн, иако сн҃ь своем манке, понже съ бж҃ию хотенню азѹ се жн н зра[1] съ въсе юнаком н да

[1] În original: зра.

дастѹ бѹ и прѣчта сию мою писанию да ви ѹбратае ѹ ꙁравие и ѹ блгостию въ веки, амин. И паки моꙗ мла маикь[1] ведом да е гвѹ-ти ра ре, що ми си рекъ ѡ гвѹ-ти; днь приидє тоє времє и ми иꙁлеꙁомо ѿ Брашо идоше ѿ се до места сего, име ем гра Кохамѹ[2]. Того ра молим гвѹ-ти, що ми си рекъ ѿдаи ѹ рѹ нашега властелина, жѹпана Драгомира логофета, а ѡ да донесе ѹ мое рѹ. И по том кѹпиоє да молим га ба нашего ра ѿтечество нашем, ере добро гла на доидє ѿ влашко ꙁемле[3]; како ми моли ба, и ꙁе, еще[4] ни сѹ люе[5] съ добро; ꙁа той и гвѹ-ти не мои дати чсть ꙁа срамот, а иѹ моли ба ра мене; а ıа имам гвѹ-ти ѹ места родителю гва-ми, гна Мин҄ѣ воиво, бѹ да мѹ прости дшѹ, на мою верѹ и на мою дшѹ. И бѹ ти ѹмножи лета гва-ти, амин.

† Іѡ Мирча, вwев, мат[ıа] бжїа гнь.

Adresa în dos: † Моꙗ мла манке гподе Воике.

† Prea luminateĭ și celeı maĭ cinstite a mea ĭubita maıcă, dómneı Voıca, multa sănătate și drăgăstósă închinăcĭune aduce domnieĭ tale prea luminate, fiul domnieı tale, Iω Mircea voevoda; și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ tale, ca un fiu maĭceĭ sale, că cu voința dumnedeĭască eŭ sunt în viață și sănătos cu toțı voınicïĭ, și să dea Dumnedeŭ și Prea Curata, ca acéstă scrisóre a mea sa vĕ gasésca în sănătate și în fericire în vecĭ, amin. Și ĭarășĭ, ĭubita mea maıca, șciut să fie domnieĭ tale, pentru vorbele ce mi s'aŭ spus de la domnia ta; astadĭ a sosit acea vreme, și noĭ am eșit din Brașov și am ajuns până la locul acesta, numele luı, cetatea Cohalmuluĭ. Drept aceea rog pe domnia ta, ceea-ce mi s'a spus, sa daı în mâĭnile dregĕtoruluĭ nostru, jupânuluĭ Dragomir logofĕtul, ĭar el să-mĭ aducă în mâınile mele. Și după acésta împreună să rugăm pe domnul Dumnedeul nostru pentru patria nóstră, căcĭ bună veste ne-a sosit noue din Țara-Românéscă; precum noĭ rugăm pe Dumnedeŭ, și aci încă ni sunt ómeniĭ cu bine. Pentru acésta și domnia ta să nu daĭ cinstea pentru rușine, ci rógă pe Dumnedeŭ pentru mine; ĭar eŭ te am pe domnia ta în locul părinteluĭ domnieĭ mele, domnul Mihnea voevod, Dumnedeŭ să-ĭ ĭerte sufletul, pe credința mea și pe sufletul meu. Și Dumnedeu să-țĭ îmmulțéscă aniĭ domnieĭ tale, amin.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † La ĭubita mea maĭcă, dómna Voĭca.

[1] În orig.: нкь. [2] În orig.: Тохамѹ. [3] În orig.: ꙁелме. [4] еще e îndreptat din ıаще. [5] Scris d'asupra rĕnduluĭ.

No. 229.

Mircea voda, fiul lui Mihnea cel Rêu, către maĭcă-sa vitregă, dómna Voĭca, cerêndu-i, sub prestare de jurămênt al sêu și al boerilor sêĭ, să-i dea 300.000 aspri, ca sa strângă óste spre a-șĭ redobêndi tronul părintesc.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 18. Pecetia in dos.

† Чтнтомо-мн мое мнла манка, гпдє Вонке, много здравне н любоное ниско (по поклоненне прнноснм гвꙋ-тн, снꙋ гва-тн, Іѡ Мнче вонвод. Н ѡ се, мое мнло ма(н)ке, ево се послаѡ къ гво-тн наше веном властелнно жꙋпа Драгомн логофе, съ намꙋ потреном, н молн гво-тн, како мое мнла манке, наꙋчн те бꙋ, гво-тн, немон ме држжн ннако, а нꙋ ме држжн, како снꙋ роден ѡ плъ гва-тн, ере ꙗ држже гвꙋ-тн ꙋ места ротелю до моега живо, н молн гво-тн, како мое мнла манка, наꙋчн те бꙋ гво-тн, немон ме ѡставн, а нꙋ мн дан апрн .т., да съберн люе, ере да зна гво-тн, ере Секꙋнн свн по главн, хоке да се днꙋ съ мене, н ѡнн ме ꙋзе на негове главе, како да ме ꙋложн ꙋ влако земле. Н па ѡ влако земле е мн е добро гла доше н ѡ болерн н ѡ спромасн, ере свака земле мн ке се поклонн, мака съ сто люе да нде. А за дрꙋ ре ѡ влака земле ѡ тн ке каза, жꙋпа Драгомн логофн, съ ꙋсто. Н да зна гво-тн, понн се м закле на стое еваггелне н съ въсем болеро, ꙗ са н жꙋпа Стонка двонн, н жꙋпа Драгомн логофе, н жꙋпа Раꙋ, н брата стрнце-мн, н жꙋпа Радое комн, н жꙋпа Бонка н Косте внстнꙗ, н жꙋпа Раꙋ пехарн; н како се мн зе закленн, а жꙋпа Драгомн логофе, да се заклее пре гва-тн, како ако мн да бꙋ влака земле, ꙗ да тн платн, що че спежа гво-тн съ мене съ врх, н въсе рнннцꙋ да е ꙋ рꙋ гва-тн; н мн ѡ ре гва-тн да не нзлезн н преко ре гва-тн да не чннн, а нꙋ да мн бꙋде ꙋ места ротелю. Ако не ке добꙋднтн н апрн ке загꙋбнтн, а ꙗ варе що нмꙋ мало-мно ѡ ротелю-м скꙋлн, све да продава н апрн гва-тн да тн платн, н некю ѡставн гво-тн н сестра-мн[1] Рꙋксада ꙋ пагꙋбꙋ н ꙋ жало, ере зна ꙗ, колнко зле сн патнла гво-тн, докле тн е да бꙋ, н ѡ сжга на-пре не нма гво-тн нн ꙋ нн ено станꙋ, да тн донде; а тко е юна ѡ глано не ке ꙋмре. А ако кю н ꙗ загюнꙋтн, ꙗ се нарꙋчнѡ по жꙋпа Драгомн логофн, како варе що нма мало-много ꙋ матнре-мн, да ꙋзе све да дава ꙋ рꙋ гва-тн. Н па за ре, що мн сн посла гво-тн по Станко, како да нде нанпрѣво къ крале, кралю не е блю, а нꙋ е на дрꙋго земле; пре едн годн не може да нде н да се вратн; алн ѡ влако земле ѡнн ме спеша н Секꙋн н па ме спеша н рече мн ѡ крале, да се ннща не бон, ере не ке се сърдн. Н жꙋпа Стонка двонн, ѡ ꙋзе на него гла, како да не нма нн ено грн, то ра ере е нсправн ѡ крале за ѡвон рабо. Н бꙋ да ꙋмножн лѣта гва-тн съ въсемн твон-мн, амн.

Adresa in dos: † Мое мнла манка гпдє Вонка.

[1] In original: сеста.

† La a mea cinstită ĭubită maĭcă, dómneĭ Voĭcăĭ, multă sanatate și dragastósă plecată închinăcĭune aduce domnieĭ tale fiul domnieĭ tale Iω Mircea voevod. Și despre acésta, ĭubita mea maĭcă, ĭată trimis-am la domnia ta pe al nostru credincĭos boer, pe jupân Dragomir logofĕtul, cu cele de trebuință ale nóstre. Și rog pe domnia ta, ca pe a mea ĭubită maĭcă, povĕțuĭască-te Dumnedeŭ pe domnia ta, să nu mĕ țiĭ alt-fel, ci ține-mĕ ca fiŭ născut din trupul domnieĭ tale, căcĭ eu te voiu ține pe domnia ta în locul părinților până la sfârșitul vieții mele. Și rog pe domnia ta, ca pe a mea ĭubită maĭcă, povĕțuĭască-te Dumnedeŭ pe domnia ta, să nu mĕ lașĭ, ci să-mĭ daĭ aspri 300.000, ca să strâng ómenĭ, și sa șcie domnia ta, ca Secuiĭ toțĭ pe capete vor să se ridice cu mine, și eĭ me ĭaŭ pe capetele lor, ca să mĕ așede în Țara-Românéscă. Și ĭarășĭ din Țara-Românéscă înca mi-a sosit veste bună și de la boerĭ și de la supușĭ, că tótă țara mi se va închinà, măcar de așı merge și cu o sută de ómenĭ. Iar despre alte vorbe din Țara-Românéscă, el, îțı va spune, jupânul Dragomir logofĕtul, cu gura. Și să șcie domnia ta, cum ca m'am jurat pe sfânta evanghelie și cu toțĭ boeriĭ, eŭ însu-mĭ și jupân Stoĭca vornicul și jupân Dragomir logofĕtul și jupân Radul și frațiĭ unchiuluĭ meŭ, și jupân Radoe comisul și jupân Boĭca și Costea vistierul, și jupân Radul paharnicul. Și cum ne-am jurat noĭ aci, așa jupân Dragomir logofĕtul se va jurà înnaintea domnieı tale, cum că, dacă mĭ-o da Dumnedeŭ Țara-Românéscă, eŭ o să-țĭ plătesc, ceea-ce veı cheltui domnia ta cu mine, cu vârf, și tótă visteria să fie pe mâna domnieĭ tale, și noı din cuvintele domnieĭ tale să nu eșim, și peste vorbele domnieĭ tale să nu facem, ci să-mĭ fiĭ în loc de părinte. Dacă nu voiŭ dobândì (izbutì) și aspriĭ vom pĭerde, atuncĭ eŭ, vare ce am, mult, puțin, de la părintele meŭ, sculiște, tóte sa le vênd și aspriĭ domnieĭ tale să-țĭ plătesc, și nu voiŭ lăsà pe domnia ta și pe sora mea Ruxanda în pagubă și în mâhnire, căcĭ șciŭ eŭ cât rêŭ aĭ pățit domnia ta, pâna când țĭ-a dat Dumnedeŭ; și de-acum înnainte nu aĭ domnia ta nicı dintr'o parte ca să-țĭ vie; dar cine este voĭnic, de fóme nu va murì. Iar dacă și eu voiŭ perì, eu am orênduit prin jupân Dragomir logofĕtul ca vare ce am, puțin, mult, la maĭca mea, să ĭa totul, ca să dea în mâna domnieĭ tale. Și ĭarășĭ, pentru vorbele ce mĭ-aĭ trimis domnia ta prin Staĭco, cum ca să merg maĭ întâiŭ la craĭul, craıul nu este aprópe, ci este în altă țară; în scurgerea unuĭ an nu pot să merg și să mĕ întorc; ĭar din Țara-Românéscă, eĭ pe mine mĕ zoresc; și Secuiĭ încă mĕ zoresc, și mi se spune de la craiŭ, că de nimic să nu mĕ tem, căcĭ nu se va mânià. Și jupân Stoĭca vornicul, el a luat pe capul sêŭ, ca eŭ să n'am nicĭ-o grije pentru aceea, căcĭ el a întocmit de la craiu pentru acéstă afacere. Și Dumnedeŭ sa înmulțéscă aniĭ domnieĭ tale, cu toțĭ aĭ tĕĭ, amin.

Adresa în dos: † La a mea ĭubită maıcă, dómna Voĭca.

No. 230.

Kükülló-vár (Cetatea-de-Baltă), Ianuarie 22. Mircea vodă scrie Brașovenilor că Ianoș vodă i-a dat ceva arme în Brașov, și rógă și pe Brașovenĭ a-ĭ dărui și dênșiĭ ceva arme ca sa lupte ĭarașı în contra pagânilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 13. Pecetia în dos.

† Їѡ Мирча воивѡ и гнь, пише пръгарѡ брашѡскн поздравъленїе и радованїе. Тѡ раї да ви е въ Ѹзнанїе, поне ни даде гнъ Ѩнь воивѡ неколи ѡрѹжїе Ѹ вашемъ варошѹ; за тѡ тѹ пѹщл ншга вер'нога слѹгѹ Радѹла, а ва да наѹчи бь, да ни не закь с'нете по ре гна Ѩньша воивѡ. И еще ви и ва молю, ка ниши гостие и блнжни сѹседїе, и ѿ ва да ни чимъ годе съ ѡрѹжие поч'тете. Еще па да слѹжимо на погани, ере смо покетѹвани на сизи пѹтъ, а ние да ви захвалимо. И бь ви да здравие. Пи Ѹ Кѹкѹваръ, мца ге. кв.

Adresa în dos: † Пръгаро Ѹ Брашо.

† Iω Mircea voevod și domn, scrie pârgarilor brașovenĭ sănătate și bucurie. Drept aceea să vĕ fie în șcire, că nouĕ ne-a dat domnul Ianăș voevoda ceva arme în orașul vostru. Pentru acésta acolo trimit pe credincĭósa nóstră slugă Radul, ĭar pe voĭ să vĕ povĕțuĭasca Dumneḑeŭ, ca să nu ne întârḑiațĭ, după porunca domnuluĭ Ianaș voevoda. Și ĭarășı vĕ rog pe voĭ, ca pe aĭ noștri óspețĭ și de aprópe vecinĭ, ca și de la voĭ sa ne cinstițĭ cu ceva arme, pentru ca ĭarășĭ să slujim în contra pagânilor; cacı am avut cheltuelĭ în drumul acesta; ĭar noĭ să vĕ mulțumim. Și Dumneḑeŭ să vĕ dea sănătate. Scris în Cucul-var, în luna luĭ Ianuarie 22.

Adresa în dos: † Pârgarilor din Brașov.

No. 231.

Mircea voda catre Sibienĭ trimițênd înapoĭ pe popa Bratul cu vorbele sale, în schimbul scrisoriĭ și vorbelor ce Sibienii ĭi trimiseseră prin acel popă.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos. Fără titulatura în monograme.

† Матию бжнею, Їѡ Мирчѣ воевода, сынь Їѡ Мнне воево. Пише гво-ми наши четити братиѧ и добри приꙗтело, пѹрга-мещие и сѹцѹ и. ві. пръгаро ѿ Сиби, много здравие приноси гвѹ-ви. И по си дака Ѹ знание гвѹ-ви: книгѹ и речи що ми сте полали и порѹчили гво-ви по вашега чака, по попа Братѹ, добре ви сь разѹме. Тогаи ра по волю

гва-ви сь ꙋчинн. И па, варе що ви изрече ва по Братꙋ, а гво-ви верꙋите, поне сꙋ ре гва-ми истине. И бъ ꙋмножи лета гва-ви.

Adresa în dos: † Нашн добри принателе, пꙋрга-меще и сꙋцꙋ и . вı .-ти пръгаро ѿ Сиби.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevod, fiul luĭ Mihnea voevod. Scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, purgar-meşteruluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Şi după aceea daŭ de şcire domnieĭ vóstre: cartea şi vorbele ce mì-aţĭ trimis şi orênduit domnia vóstră prin omul vostru, prin popa Bratul, bine v'am înţeles. Drept aceea pe voia domniei vóstre am făcut. Şi ĭar, orĭ-câte vĕ va spune popa al vostru Bratul, ĭar domnia vóstra să credeţĭ, căcĭ sunt ḑisele domnieĭ mele adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ, purgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

XXIII.

Négoe vodă Basarab (1512—1521, sept. 15).

No. 232.

Négoe Basarab scrie Braşovenilor în afacerea pribegilor uniţĭ cu vrăjmaşul săŭ Miloş, fiul luĭ Mihnea cel Rêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 66. Pecetia în dos.

† Іѡ Басара воево, бжїею мати гнь влаки, пишемо наши чтити и добри приятели, сꙋцꙋ и . вı .-ти пꙋргаро ѿ Браше мно зравне приноси вашои мати, и по си дава ꙋ знание вашои мати за работꙋ ѡномꙋ чл҃кь ваше гвꙋ, що е ꙋ на ꙋхвате исходꙋ, а ваша мати паки ете послали просѣщи его и рекли ете, како га сте послали ваша мати ꙋ тои слꙋжбꙋ. А ми паки говори къ ваша мати: а кога посласте, що не хо ꙋ ваше слꙋбꙋ, а нꙋ се съединии съ наши врамаши кои сꙋ прибе, тере крадоше кони сиромахо? И паки се ѿтидаше ꙋ Мило, Мине снь, те ꙋзимаше книге, те и носише скрозе нашои земли по болѣре; ако е [тои] на знание вашои мати, добре е; захвалѣ-ви, ере ни ете били како теи приятели. [А ни неволи]са съ правомь къ ваша мати и спезива си имѣине, како да е ва мирно, а ви послате ваши лю и по ние земли ꙋ наши врамаши, тере се съедините съ ними. Не бива доста колико ни посласте летока гпрь на главе, и не ви сꙋ доста колико храните ꙋ ваше хле наши врамаши, а нꙋ посласте и по ние земли, да ми наводите врамаши на гла. Захвалѣ вашои мати, ако ви е на знание вашои мати; а ми кезиати

како ни е҃те прнıатели. Та҃ко ми е҃те порꙋчили, како е҃ да се не граби҃ да га загꙋби҃, а нꙋ да мꙋ гледа҃ работꙋ добре. Тако, паки мꙋ с҃ъ посла҃ по тра҃, тако, аколи[1] наиде҃ такогере ере҃ е҃ такои ходи҃, а ваше м҃лти да знате ере га хокю поставити на еди҃ колъ више, инако не ке бити; а ако га наиде҃ пра҃ ч҃лкь, а ми҃ хоке҃ его ѡслоботи, тере ке доити паки ꙋ ваша м҃лти. А ваша м҃лти ако ни҃чете ꙋчинити нѣкои рѣ҃ къ воево҃ ердескомꙋ, или къ висоте крале҃, а ми е҃ има҃ ıази҃ тере ке҃ и ми пока҃зати како га смо ꙋхитили. И б҃ь ꙋмножи҃ лета вашои м҃лти, ами҃.

† Iѡ Бара҃ воев҃, м҃лтїа бж҃їа г҃нь.

Adresa in dos: † Наши҃ ч҃тити и добри҃ прнıатело҃ и бли҃ии҃ сꙋседо҃, сꙋ҃цꙋ и . ві .-ти пꙋргаро҃ ѿ Браше҃.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc Grațiositațiĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre pentru afacerea aceluĭ om al domnieĭ vóstre, ce a fost prins la noĭ ca iscódă, ĭar Grațiositatea vóstra iarăşĭ aţĭ trimis cerêndu-l pe el și ḑicênd cum că pe el l'ațĭ trimis Grațiositatea vóstră în acea slujbă. Iară noĭ ĭarăşĭ grăim către Grațiositatea vóstră: daca l'ațĭ trimis, pentru ce n'a umblat în slujba vóstră, ci s'a unit cu vrăjmașiĭ noștri, carĭ sunt pribegĭ și a furat caiĭ supușilor? Și ĭarăşĭ mi s'a dus la Miloș, fiul luĭ Mihnea, și a luat cărțĭ și pe ele le-a purtat prin țara nóstră pe la boerĭ. Dacă acésta este cu șcirea Grațiosităţiĭ vóstre, bine este; vĕ mulțămim că ne-ațĭ fost așa prietenĭ. Noĭ ne nevoim cu dreptate către Grațiositatea vóstră și ne cheltuim averea, ca să vĕ fie vouĕ pace, ĭar voĭ trimitețĭ pe ómeniĭ voștri prin alte țéri la vrăjmașiĭ noștri și vĕ unițĭ cu eĭ. Nu v'a fost de-ajuns că ne-ațĭ trimis în vara acésta domnitor peste cap, și nu v'a fost de-ajuns, că hrănițĭ cu pâĭnea vóstră pe vrajmașii noștri, ci ațĭ trimis și prin alte țĕrĭ, ca sa-mĭ aducețĭ vrăjmașĭ pe cap. Vĕ mulțamim Grațiosităţiĭ vóstre, dacă vĕ este în șcirea Grațiosităţiĭ vóstre; apoĭ noi vom sci cum ni sunteţĭ prietenĭ. Ast-fel mĭ-ațĭ orênduit cum încă să nu ne grabim, ca sa-l pĭerdem pe el, ci să-ĭ cercetăm afacerea bine. Ast-fel, ĭarăşĭ am trimis pe urma luĭ, așa dacă voiŭ găsi așijderea că a umblat tot ast-fel, apoĭ Grațiositatea vóstră sa scițĭ că-l voiŭ pune într'un paz cât maĭ înnalt; alt-fel n'are sa fie; iar daca îl voiu afla om drept, apoĭ noĭ îl vom slobodi pe el și va veni iarăși la Grațiositatea vóstră. Iar Grațiositatea vóstră, dacă ne vețĭ face niscaĭ-va vorbe catre voevodul ardelenesc, saŭ către înnălțimea craĭul, apoĭ noĭ încă

[1] În orig.: акоси.

avem limbă şi vom arăta şi noĭ cum l'am prins pe el. Şi Dumneḑeŭ sa înmulţéscă aniĭ Graţiosităţiĭ vóstre, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 233.

Négoe Basarab trimite la Braşovenĭ pe Radu spătarul ca să ĭa baniĭ ce domnul dedese unuĭ meşter pentru a-ĭ face nişce césornice şi tipare, ĭar dênşiĭ cheltuiseră baniĭ. Tot de o dată scrie Braşovenilor ca să înnapoĭeze prin acelaş boer baniĭ şi mărgăritarele, ce domnul dedese unuĭ alt meşter de acolo ca să-ĭ facă o salbă: acésta în casul când meşterul nu lucréză într'una la acea salbă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 110. Pecetia în dos.

† Ιѡ Басара воевода, бжїею матию гнь влаіскои земли, пишемо наши чтити и добри приꙗтели, сȣцȣ и .вı.-ти пȣргаро ѿ Браше, много здравие приноси вашои мати. И по си дава ȣ знание вашои мати, поне прѣге сие доба посламо къ ваша мати, тере проснмо маистори, да ни ȣчини некои хоре и тинаре, що ни сȣ на потреб, и ваша мати послаcте ни маистори и ȣценимо се съ-ш'-ними и дадомо и апри, колико ни проси, и доидо кь ваша мати. Тако ѿ тогаи доба до нинѣшна врѣмена ниша не хаꙗ за наше работȣ, а нȣ спезова апри и работа наше ѡставише ȣ порзгание, ꙗко то си порзгаше ѿ на. Ѹ те захвалѣи вашои мати, ере ни ете послали ꙗко теи маистори, како се смо не надѣели, да ȣчините ваша мати на такои. Сего ради мли ваша мати, поне тȣи посламо нашега слȣга, на име Радȣ спататȣ, тако да гледате, ваша мати, ȣ теи маистори, колико аспри и смо дали, да и ȣзимате и да и поснлате къ на по нашега слȣ[1]; и ѡни е да ви наȣчи бь, да и не ѡставите ȣ ми, да си порзгаю ѡ на, а нȣ да и ȣчините скадалȣ, како да се педеше и дрȣзи. И пакн ни ете послали, ваша мати, и дрȣ маисто магаиа, тере мȣ дадомо да ни ȣчини еди грзло ѡ бисе, тако се ѡтиде и ѡ съ бисе и съ нѣколико ценȣ мȣ платимо. Сего ради мли, ваша мати, и тогаи да гледате, ако работаю на грзло непрѣстанно, а ѡ да си работи съ миро; ако ли не работи, а ваша мати и ѡ тогаи да ȣзимате наше рабо, да ни га послате по нашега слȣга вишереченнога; а ако ни неȣзимате ѡ тези маистори наши апри, а гво-ми некю ѡтави, да ми бȣде пагȣбȣ. А нȣ варе кога хокю наити ѡ ваша мати ȣ наше землю, а гво-ми кю ȣзети по-веке; иначо не ке бити. А ваша мати боле съмотрите, да се не ȣчини рѣчи мегю на, а нȣ що е наше, да прїиде ȣ наше рȣке. И бь ви весели, амн.

† Ιѡ Бара вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтели, сȣцȣ и .вї.-ти пȣргарѡ ѡ Браше.

[1] Scris d'asupra.

29

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al Ţăriĭ-Românescĭ, scriem la aı noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sanatate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, ca înnainte de acéstă vreme trimis-am către Graţiositatea vóstră și am cerut maistorĭ, ca să ne facă niște horurĭ (césórnice) și tipare, ce ni sunt de trebuinţă, și Graţiositatea vóstră ne-aţĭ trimis maistorĭ și ne-am tocmit cu dênșiĭ și le-am dat lor aspri cât ne-au cerut, și s'aŭ întors la Graţiositatea vóstră. Așa, din acel timp pênă la vremea de acum, nimic n'aŭ stăruit pentru lucrul nostru, ci aŭ cheltuit aspriĭ, și lucrul nostru l'aŭ lăsat în batjocoră, așa că șĭ-aŭ bătut joc de noĭ. Într'acésta, mulţămim Graţiosităţiĭ vóstre că nĭ-aţĭ trimis ast-fel de maistorĭ, precum nicĭ nu ne-am așteptat, ca să ne faceţĭ Graţiositatea vóstră nouĕ așa. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, fiind-că acolo am trimis pe sluga nóstră anume Radul spătarul, ast-fel să căutaţĭ Graţiositatea vóstră la aceĭ maistorĭ, câţĭ aspri le-am dat lor, să-ĭ luaţĭ și să-ĭ trimiteţĭ la noĭ prin sluga nóstră. Și pe eĭ încă, să vĕ povĕţuıască Dumneḑeŭ, să nu'-ĭ lăsaţĭ în pace ca să-șĭ rîḑă de noĭ, ci să le faceţĭ scandal, ca să se pedepséscă (să înveţe minte) și alţiĭ. Și ĭarășĭ nĭ-aţĭ trimis Graţiositatea vóstră și alt maistor gĭuvaergiŭ (manganar), și ĭ-am dat luĭ ca să ne facă o salbă de mărgăritare. Așa a plecat și el cu mărgăritarele și cu óre-care parte din preţ ce ĭ-am plătit. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, și pe acesta să cautaţĭ dacă el lucréză la salbă neîntrerupt, apoĭ el să lucreze în pace; ĭar dacă nu lucréză, atuncĭ Graţiositatea vóstră și de la acesta să luaţĭ lucrul nostru, să ni-l trimiteţĭ prin sluga nóstră maĭ sus ḑisă. Iar dacă nu ne veţĭ lua de la aceĭ maistorĭ aspriĭ noștriĭ, apoĭ domnia mea nu voiŭ lăsa ca să am pagubă; ci dacă voiŭ găsi pe cine-va de la Graţiositatea vóstră în ţara nóstră, atuncĭ domnia mea voiŭ lua maĭ mult. Alt-fel nu va fi. Iar Graţiositatea vóstră maĭ bine căutaţĭ să nu se facă vorbe între noĭ, ci ceea ce este al nostru, să vină în mâĭnele nóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 234.

Négoe Basarab către Brașovenĭ pentru ca să înnapoĭeze unuĭ om numit Șarpele calul și 50 aspri luaţĭ pe nedrept, căcĭ «dacă are cineva datoriĭ, noĭ nu suntem departe, ci suntem aprópe: pórtă în pórtă».

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 36. Pecetia în dos.

† Млстію бжїею Іѡ Басараба воево и гнь влаки, пишемо наши чтити и добри приятелие, сѫцꙋ и . ві .-ти пръгаро ѡ Браше, много здравие. И по си ви говори, ваше млти,

поне принде ѡвоган наше члка, на име Шапеле, тере ми каза, како е доше тѹіа мегю ва, да си тргѹе едно-дрѹгѹ; а кь е хте да изиде, а ва мати и сте ѹзели ко сь вьси чиние-си и .н. апре и е и дрѹзе есте ѹзели сь ними. Тога ра ви говори вашемѹ мати: по-то и тегайте тако? Ве ѹтьминмо, како изимѹ да се не чини, ве, ако има тко нѣкое дльгове, ми несмо далека, а нѹ есмо ѡ близѹ, врато ѡ врато, тако пошлите ѹ на, да и дрьжи пра зако, и добитоко да и давайте. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приетели, сѹцѹ и .ві.-ти прьгаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acestea, vĕ grăesc Grațiosităţiĭ vóstre, că a venit acest om al nostru, anume Șarpele, și mĭ-a spus că a venit acolo în mijlocul vostru, ca să-șĭ târguéscă una-alta; ĭar când a voit să plece, apoĭ Grațiositatea vóstră ĭ-ațĭ luat calul cu tot tacâmul luĭ și 50 de aspri, și încă și altora ațĭ luat cu ele. Drept aceea vĕ grăesc Grațiosităţiĭ vóstre: de ce-ĭ asuprițĭ pe eĭ ast-fel? Șcițĭ că ne-am întocmit ca oprélă să nu se facă; șcițĭ, dacă are cine-va nișce datoriĭ, noĭ nu suntem departe, ci suntem aprópe, pórtă în pórtă. Ast-fel, trimiteți-ĭ la noĭ, ca să le facem lege dréptă, și averea lor să le-o dațĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 235.

Maiŭ 27. Négoe Basarab către Brașovenĭ cerênd liberarea unor ómeni arestațĭ pe nedrept din causa unuĭ lotru prins cu un an maĭ înnainte în Țara-Românéscă și înfierat (însemnat), cum este legea.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no 114. Pecetia în dos.

† Мтїю бжїю Нѡ Басара воиво и гнь вьсои земле влакою, пишемо наши честити и добри прїателѡ, сѹцѹ и .вї. пѹргари брашоски, и по се мно зравїе приноси гво-ви. И по тѡ ви дава ѹ знанїе, поне кьда би лане, а ѿ се подиже еди лотрѹ тѹи ѹ ваше зме, тако ми допѹстимо наше чавци и даде бь тере не донесоше вражимаша на рѹ, тако ми мѹ ѹчинимо, како мѹ е зако тере га знаменамо; а кьда е сьда а теи на чавци, а они[1] сѹ дошли ѹ ваше змле храна ра, а ви и сте ѹфатили ра ѡнога лотра; а ми не смо имали такои надедѹ, ере кете вие ѹфатит на чавци, кои погѹблѣе наше вражимаши, а нѹ

[1] În orig.: ии.

смо имали надежу, ере коу ке доити на чавци у ва, кои погублѣю наше вражимаши, а ви и чете захвалѣти и имати че почть ѿ ва ра на главе, а такои надежу не смо имали ѿ ва. Те ра гледаите, іако и сте уфатили ра ѿнога лотра и такои и е вина, а віе научи ви бь, да и пустe у мнио, іако да ви зна и мы ха. А ако има другo вину, а ви да даваите узнати, ере на вема ни е зло срце и ра. Тако учините добре, да и пустите. И бь ви весели, амн. Пн м ма, кз, д.

† Іѡ Бара вивев, матіа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приіатели, суцу и .вї.-ти пурѓари брашоски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda și domn a tótă Ţara-Românéscă, scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ Brașovenĭ. Și după acésta multă sănătate aduc domnieĭ vóstre; și după aceea vĕ daŭ de șcire, că atuncĭ când fu anul trecut, apoĭ s'aŭ ridicat un lotru acolo în ţara vóstră; ast-fel noĭ am trimis pe ómeniĭ noștri, și a dat Dumneḑeŭ de nĭ-a adus pe vrăjmașul în mână, ast-fel noĭ ĭ-am făcut, precum îĭ este legea, și pe el l-am însemnat; ĭar când e acuma, apoĭ aceĭ ómenĭ aĭ noștri, eĭ aŭ venit în ţara vóstră pentru hrană, ĭar voĭ ĭ-aţĭ prins pentru acel lotru; ĭar noĭ n'am avut ast-fel de nădejde, că voĭ veţĭ prinde pe ómeniĭ noștri, carĭ perd pe vrăjmașiĭ noștri, ci am avut nădejdea că orĭ-unde vor veni ómeniĭ noștri pe la voĭ, aceĭa carĭ pĭerd pe vrăjmașiĭ noștri, apoĭ voĭ le veţĭ mulţămi, și vor avea cinste de la voĭ pentru capetele nóstre; ĭar ast-fel de nădejde n'am avut de la voĭ. Pentru aceea căutaţĭ, dacă ĭ-aţĭ prins pentru acel lotru și dacă ast-fel le este vina, apoĭ voĭ, povĕţuĭască-vĕ Dumneḑeŭ, să-ĭ lăsaţĭ în pace, ca să vĕ șcim și noĭ harul. Iar dacă eĭ aŭ altă vină, atuncĭ voĭ să daţĭ de șcire, căcĭ nouĕ tare ne e inima rea pentru eĭ. Și așa faceţĭ bine, ca să le daţĭ drumul. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în luna Maiŭ a 27-a ḑi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașoveni.

No. 236.

Négoe Basarab către Brașovenĭ ca să facă a se plăti luĭ Sava datoriile ce are acolo, căcĭ și acesta la rêndul său este apucat de Turcĭ pentru acele datoriĭ. Maĭ cere ca să desfacă pe Cheraţa, surora luĭ Sava, de bărbatul eĭ Dobromir, «căcĭ nimenea nu fuge de bine, ci de asuprire și de nevoe fuge».

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 39. Pecetia în dos.

† Бжїею матїю Іѡ Бараба воивода и гнь, пише гво-ми мно здравіе съ любовію наши чтити и добри приетело и блини съсѣдо, суцу и .вї.-ти пръгаро ѿ Браше. И по

сн вн говорн гво-мн, поне ѕнате гво-вн, како се хране кȣцн ѡ ѕемле гва-мн сь кȣцн ѡ ѕемле внсокомȣ кралю, тако ѥнн нмаю доброверȣ тере сн плацıаю дльгове, а дрȣѕн нмаю ѕловерȣ, тако нете, да плаща. Такон къ е съда донде слȣга гва-мн жȣпа Сава тере мн се жалова, како нма дльгве тȣıа, ȣ Браше, ȣ люе гво-вн н не може н нвадн, ѕа тон говорн гво-вн, да мȣ држете пра ѕако, како да мȣ се плаща дльгове, поне н ѡнн ȣѕнмаю добнто ѡ Тȣцн, тако н теглн, да плаща. Ѕа тон говорн гво-вн, да нма нправȣ ѡ гво-вн. Н па дрȣгое говорн гво-вн, ѕа-ра работȣ Кераце, сестрȣ слȣго гва-мн Саве, ере нма ȣснло н неволю ѡ мȣжа-сн Добромнрȣ, поне гво-вн ете разȣмнн тере ѕнате гво-вн, ере ннто ѡ добро не бѣжн, а нȣ ѕа снло н ѕа неволю бѣжн. Ѕа тон молн гво-вн н ѕа-ра волю гва-мн, да не нма ȣснло, а нȣ да се ѡслобндн ѡ тон мȣ, ере га ѕнате н гво-вн, какон члкъ е. Н бь вн велн, амн.

† Іѡ Бара вѡев, мнлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнтн н добрн прнетело н блнжнн сȣсѣдо, сȣцȣ н .вї.-тн пръгаро ѡ Брашевȣ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate cu dragoste la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea, vĕ grăesc domnia mea, că șciţĭ domnia vóstră cum se hrănesc negustoriĭ din ţara domnieĭ mele cu negustoriĭ din ţara înnaltuluĭ craiŭ; ast-fel uniĭ aŭ bună credinţă și-șĭ plătesc datoriile, ĭar alţiı aŭ rea credinţă și ast-fel nu vor să plătéscă. Așa, când e acuma, a venit sluga domnieı mele jupânul Sava, și mi s'aŭ jĕluit că are datoriĭ acolo în Brașov, la ómeniı domnieĭ vóstre și nu póte să le scótă. Pentru acésta grăesc domnieĭ vóstre, să-ı ţineţĭ lege dréptă, ca să i se plătéscă datoriile, căcĭ și eĭ ĭaŭ marfă de la Turcĭ, așa că-ĭ apucă ca să plătéscă. Pentru aceea grăesc domnieĭ vóstre, să aıbă ispravă de la domnia vóstră. Și încă alta grăesc domnieĭ vóstre, pentru afacerea Cheraţiĭ, surora slugeĭ domnieĭ mele Sava, pentru că are asuprélă și nevoe de la soţul eĭ Dobromir, căcĭ domnia vóstră sunteţĭ înţelepţĭ și șciţĭ domnia vóstră, că nimenea nu fuge de bine, ci de asuprire și de nevoe fuge. Pentru aceea rog pe domnia vóstră și pentru voinţa domnieĭ mele, ca ea să nu aĭbă asuprélă, ci să se sloboḑésca (despărţéscă) de acel bărbat, căcĭ îl cunóșceţĭ și domnia vóstră ce fel de om este. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 237.

Négoe Basarab trimite în solie la Brașovenĭ pe sluga Alexi.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 45. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тию бж҇ию Iѡ Басарⷶ҇ воиевода и гн҇ъ влаⷯ҇ке, пише гв҇а-ми нше чтити братиⷷ҇ и добри приıателе, сѫцꙋ и . вı . пꙋргаро ѡ Брашоⷡ҇, мно ꙁравїе приноси вашои млⷭ҇тъ. И по си дава ꙋ ꙁнанїе гво-ви, ере посла гв҇а-ми слꙋгꙋ гва-ми Алесе къ гва-ви; тако варе що иꙁре жꙋпана Алесе къ гво-ви, а гво-ви да верꙋете, ере сꙋ ниⷲ҇е ре итинн. И бꙁ҇ ви вели.

† Iѡ Бараⷷ҇ вwев, млⷭ҇тїѫ бж҇їа гн҇ь.

Adresa în dos: † Нше чтити братиⷷ҇ и добри приıателе, сѫцꙋ и . вı . пꙋргаро ѡ Брашоⷡ҇.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab voevoda și domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre că am trimis domnia mea pe sluga domnieĭ mele Alexe la domnia vóstră. Și așa verĭ-ce va spune jupânul Alexe către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să-l credețĭ, căcĭ sunt adevĕratele nóstre vorbe. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 238.

Négoe Basarab către Brașovenĭ pentru o datorie a luĭ Petru din Brăila ce are la femeĭa Lucăcĭóĭa din Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 38. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тию бж҇їею Iѡ Басарⷶ҇ воиво и гн҇ъ влаⷯ҇и, пише гво-ми наши чтити и добри приıатели и близни сꙋседо, сѫцꙋ и . вı .-ти пръгари ѡ Брашоⷡ҇, много ꙁравие. И по си дава ꙋ ꙁнание гвꙋ-ви, поне при ѡвога нага сиромаха, по име Пътрꙋ ѡ Браи, тере се жалова, како има неки аспри длъжни на една жена ѡ Брашоⷡ҇, по име Лꙋкъчое; тогаи ра моли гвꙋ-ви, како да мꙋ ꙋчините ꙁако тере да мꙋ се плати аспри ѡ таи жена и пагꙋ да не има, поне, ако ли нечете платити, а гво-ви да ꙁнате, ере не кю ѡтави на члкъ ꙋ пагꙋ, а нꙋ хокю ѡтавити тере си хте ꙋꙁети аспри ѡ ваше члци; тогаи ра да ви-не мни ꙁли; тако да чини ꙁа-ра да не има пагꙋ. И бꙁ҇ вели гво-ви. Пи ма . ѳ . дни.

† Iѡ Бара вwев, млⷭ҇тїа бж҇їа гн҇ь.

Adresa în dos: † Наше чтити братиⷷ҇ и добри приıатело и близни сꙋседо, сѫцꙋ и . вı . пꙋргаро ѡ Брашовꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi d'aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că a venit un supus al nostru pe nume Pĕtru din Brăila, şi s'a plâns că are câţĭ-va aspri datorie la o femeĭe din Braşov pe nume Lucăcĭóĭe. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca să-ĭ faceţĭ lege, ca să i se plătéscă aspriĭ de la acea femeĭe, şi pagubă să n'aĭbă; căcĭ dacă nu veţĭ plăti, apoĭ domnia vóstră să şcie, că nu voiŭ lăsa pe omul nostru în pagubă, ci voiŭ da voĭe, ca el să-şĭ ĭa aspriĭ de la ómeniĭ voştri; drept aceea să nu vĕ pară rêŭ. Ast-fel să facĭ, ca el să n'aĭbă pagubă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră. Scris în luna Maiŭ, 9 ḑile.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, şi de aprópe vecinı, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 239.

Négoe Basarab trimite în solie la Braşovenĭ pe sluga sa Coman.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 41. Pecetia în dos.

† Бжїею мати Їѡ Басараба воиво и гнь влаки, пише гво-ми наши чтити и добрїи прїателе и блини сѹседи, сѹцѹ и . вї .-ти пѹгаро ѡ Браше, много ʒравїе; и тѹıа ви дава ѹ ʒнанїе гво-вї, поне тѹıа ке доити слѹга гва-ми Кома, и варе що ке ʒаповедаѡ къ гво-ви, а гво-ви да верѹете, поне сѹ гва-ми рѣ исти. И бь да ѹмножи лета гва-ви, ами.

† Їѡ Бара вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добрї пристеле и блини сѹседи, сѹцѹ и . вї .-ти пѹгаро ѡ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluı şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi ĭată vĕ dăm de şcire domnieĭ vóstre, că acolo va veni sluga domnieĭ mele Coman, şi vare ce va spune catre domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credeţĭ, fiind-că sunt adevĕratele cuvinte ale domnieı mele. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 240.

Négoe Basarab trimite în solie la Brașovenĭ pe Coman portarul.

Orig. hârtie. Arch. Brașov. no. 121. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Басара воевода и гнь въсои землє, пише гво-ми четне и добри приіателе, сѹцѹ и .вї. пръгаро ѡ Брашо, мно здравие; и по си ви да ѹ знанїе гво-ви, зра, ер тоіаге дои слѹга гво-ми Кома пръта съ потрениими ре къ гво-ви, и варе що ви ке ирєть, а гво-ви да и върѹнте, єре сѹ на ре истине. Ино нѣ. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Чтити и добри приıателе, сѹцѹ и .вї. пръгаро ѡ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda și domn a tótă ţara, scrie domnia mea cinstiţilor și bunilor prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sanatate. Și după acestea vĕ daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, pentru că acolo va veni sluga domnieĭ mele Coman portarul cu vorbe de trebuinţă către domnia vóstră, și orĭ-ce vĕ va spune, apoĭ domnia vóstră să-ĭ credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Alt-fel nu este. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor și bunilor prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 241.

Febr. 5. Négoe Basarab trimite în solie la Brașovenĭ pe Coman portarul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 49. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїєю Іѡ Басараба воево и гнь влаки, пишемо наши чтити и добри прїıатело, сѹцѹ и .ві.-ти пръгаро ѡ Браше, мно зравїе. И по си ведомѹ да є вашои мать, поне тѹи смо послали нашега слѹга Комана портара съ нашими потребними рѣчи до вашои мати. Сего ра, елика изрече ѡ на къ вашои мати, върѹите, поне сѹ наши рѣчи истини. И бь ви вели. Пи ф мца .є. д.

† Іѡ Бара вѡев, млтїа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїıатело, сѹцѹ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашевѹ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acestea, șciut să fie Graţiosităţiĭ vóstre, că am trimis acolo pe

sluga nóstră, pe Coman portarul, cu vorbele nóstre de trebuință către Grațiositatea vóstră. Pentru aceea, câte va spune el de la noi către Grațiositatea vóstră, să credețĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Februarie a 5[a] dĭ.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov.

No. 242.

Iulie 21. Négoe Basarab trimite în solie la Brașovenĭ pe Coman portarul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 52. Pecetia în dos.

† Мнлтїю бжїєю Iѡ Басараба воиво и гнь влахи, пише гво-ми наши чтнти и добрїи прїιателе, сѫцꙋ и .вı.-ти пꙋргаро ѿ Браше, мно здравїє. И по си дава ꙋ знанїє вашои млтї, поне тꙋια сь посла нашега слꙋга Комана портара, до вашеи млтї и съ нашеми потребними ре, поне еликa иречи кь ваша милти, а ва млти верꙋите, поне сꙋ на итинн ре. И бь да ꙋмножи лета ваше млть, амн. Пи ю д .ка.

† Iѡ Бара вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтнтї и добрїи прїιателе, сѫцꙋ и .вı.-ти пꙋргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov, multă sănătate. Și după acestea, daŭ de științe Grațiosităților vóstre, că am trimis acolo pe sluga nóstră Coman portarul către Grațiositatea vóstră cu vorbele nóstre de trebuință. Pentru aceea, câte va spune către Grațiositatea vóstra, apoi Grațiositatea vóstră credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeu să vĕ îmmulțéscă aniĭ Grațiosităților vóstre, amin. Scris în Iulie dile 21.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 243.

Aŭgust 9. Négoe Basarab către Brașovenĭ în afacerea luĭ Stan și Caluță din Târgșor, cărora li s'a luat tótă marfa din pricina unuĭa Radu; cu acesta ceĭ de sus n'aŭ nicĭ-un amestec.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 40. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїєю Iѡ Бараба воєво и гнь влахи, пише гво-ми наши чтнти и добрїи прїιатело и блнни сꙋседо, сѫцꙋ и .вї. пꙋргаро ѿ Браше, мно здравїє прииоси вашои млти.

И по си дава ѹ знаніе вашои млтї за работѹ ѡвомѹи нашемѹ сиромахѹ, по име Ста и Калѹца ѿ Тръшо, поне се тѫжише пре гва-ми, како га сте теглили тере мѹ сте ѹзели въсѹ марҍхѹ, що е има за-ра Рау, а ѡвїи иниедно метехѹ не имаю сь Радѹло. Тако гледате, ваша мать, що е маха Стано и Калѹце, да и се повратн, ере сѹ правн лю; а Радѹло, ваша мать, и гледате работѹ и правѹ по законѹ, а ѡвези правн люде ако не чете вратити марҍхѹ, а ваша мати добре да знате, ере не ке ѡставити наши сиромаси ѹ пагѹбѹ, а нѹ и че повратити марҍхѹ ѿ-на ваши лю. Такои да знате; ино нѣ. И бь ви велн. Пи ав ѳ. д.

† Іѡ Бара вѡев, мнлтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнти и добри прїателѡ, сѹцѹ и .вї.-ти пѹргарѡ ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de apròpe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc Grațiosităţiĭ vòstre. Și după acestea, dau spre șcire Grațiosităţiĭ vòstre despre afacerea acestuĭ supus al nostru pe nume Stan și Căluța din Târgșor, pentru că se tânguiră înnaintea domnieĭ mele, cum că pe el (pe eı) l-ațĭ (ı-ațĭ) tras în judecată și ĭ-ațĭ luat luĭ tótă marfa pe care el (eĭ) au avut-o din pricina luĭ Radul; ĭar aceștia nicĭ-un amestec nu aŭ cu Radul. Ast-fel căutațĭ Grațiositatea vòstră, care e marfa luĭ Stan și Căluța, să li se înnapoĭeze, căcĭ sunt òmenĭ dreptĭ. Iar în privința luĭ Radul, Grațiositatea vòstră căutațĭ afacerea și dreptatea după lege. Și acestor òmenĭ dreptĭ, dacă nu le vețĭ înnapoià marfa, apoĭ Grațiositatea vòstră să șcie bine, că eŭ nu voiŭ lăsà pe supușiĭ noștri în pagubă, ci eu le voiŭ înnapoià lor marfa de la òmeniĭ voștriĭ. Ast-fel să șcițĭ, alt-fel nu e. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure. Scris în luna luĭ Aŭgust ḍiua a 9ª.

† Iω Basaraba voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiților și bunilor prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 244.

Iulie 9. Négoe Basarab trimite în solie la Brașovenĭ pe Badea Cotescul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 42. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Басараба воевѡ и гнь влахи, пишемо нашемѹ чтнти и добри приіатели, сѹцѹ и .ві.-ти пръгарѡ ѿ Браше, много здравїе приноси вашемѹ млти. И по си тѹїа смо послали нашега вернога слѹга жѹпана Баде Котескѹ, сь нашими потрѣбними,

истиннними реми. Сего ра, елика ирече ѿ на къ ва мати, а ва мати ѿ све да га вѣрꙋете, поне сꙋ наше рѣ истинни. И бь ꙋмножи лѣта вамꙋ мати. Пи ю .ѳ. ди.

† Іѡ Бара вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приѧтеле, сꙋцꙋ и .ві.-ти прѣгари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scriem cinstiților și bunilor noștri prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce Grațiozitățiĭ vóstre. Și după acestea, am trimis acolo pe credincĭósa nóstră slugă, pe jupânul Badea Cotescul, cu ale nóstre de trebuința adevĕrate vorbe. Pentru acésta, câte va spune de la noĭ către Grațiositatea vóstră, apoĭ Grațiositatea vóstră, despre tot să-l credețĭ pe el, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să înmulțéscă aniĭ Grațiozitățiĭ vóstre. Scris în Iulie a 9[a] ḑi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov.

No. 245.

Négoe Basarab către Brașovenĭ, ca să restitue luĭ Udăbĭ din Cornațel și luĭ Fere marfa de 2000 aspri ce li se luase pe nedrept.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 51. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Басараба воевода и гнь, пише гво-ми чтити ише братиа и добри приателе, сꙋцꙋ и .ві. пꙋр(г)аро ѿ Брашо, мно ӡравїе прииоси ваше мать. И по си дава ꙋ ӡнанїе гпос-ви ӡа-ра ѡве ише сиромаси, по име Ѹдъбь ѿ Корнеце и Фере, понеже приидоше ꙋ гва-ми тере плакаше, како и сте ꙋӡели това ӡа .҂в. априи инща не сꙋ дꙋжни ваше мать. Се ра моли ваше мать, да мꙋ повратите това, що и сте ꙋӡели, и да има правдꙋ ѿ ваше мать, како имаю и чловци вашемꙋ матъ ѿ на сꙋ пра, такождере и наше люе да има ѿ ваше матъ. А ако имате нитко ѿ ише люе дꙋжни ва, а ѡни да приидє къ иа, да има прадꙋ, да мꙋ се плата. А ѡвии сиромаси да не бꙋде ꙋ пагꙋбꙋ, ере не и-темꙋ ѡставити ꙋ пагꙋбꙋ, а иꙋ ке вратити ѿ люе вашои матъ. А ино не ке бити. И бъ ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, милатїа бжїа гпнь.

Adresa în dos: † Ише четити братие и добри приателе, сꙋцꙋ и .ві. пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea cinstiților noștri frațĭ și bunilor prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov,

multă sănatate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre pentru aceştĭ aĭ noştri supuşĭ pe nume Udăbĭ din Corneţel şi Fere, căcĭ aŭ venit la domnia mea şi s'aŭ plâns cum că le-aţĭ luat lor marfa de 2000 aspri, şi nimic nu sunt eĭ datorĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Pentru acésta rog pe Graţiositatea vóstră, ca sa le înnapoıaţĭ marfa ce le-aţĭ luat, şi să aĭbă dreptate de la Graţiositatea vóstră, precum au şi ómeniĭ Graţiositaţiĭ vóstre de la noĭ judecată dréptă; aşijderea şi ómenii noştri să aıbă de la Graţiositatea vóstră. Iar dacă aveţĭ pe cineva din ómeniĭ noştri datornicĭ la aĭ voştri, apoĭ aceştia să vină la noĭ, ca să aĭbă dreptate, ca să li se platéscă. Însă aceştĭ supuşĭ, să nu fie în pagubă, căcĭ eŭ nu-ĭ voiŭ lasà în pagubă, ci le voiŭ înnapoĭà de la ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Iar alt-fel nu va fi. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 246.

Ianuarie 25. Négoe Basarab către Braşovenĭ în afacerea luĭ Gherghe din Târgşor care are o datorie la nişte ómenĭ de acolo. Domnul numesce pe Barbul comisul şi pe Sava ispravnicĭ (procuratorĭ) aĭ luĭ Gherghe în acest proces.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 59. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Їѡ Басара воевоа и гнь, пише гво-ми сѫцѫ и . вı .-ти пѫгаро ѿ Брашо, мно ꙁдравїе. И по си ви дава ѫ ꙁнанїе иꙁ-ра ѿвои сирома гва-ми, по име Герге ѿ Трьшо, поне прїиде пре гвѫ-ми тере се жалѫва пре гва-ми, ере има некои длъ ѫ ваше чавци, тако е доходи пре ваше мать ѫ некои два или три кра, а ви не мѫ сте гледали работѫ и нете емѫ ѫчинили пра ꙁако. Сего ра проси ваше мать, како да мѫ ѫчините пра ꙁако, да мѫ се плати добить, како и мы ѫчини прави ꙁако ваше чавко. И бь ви вели. — Пи ге . ке . д. И Барбѫ коми. И те, Саво, да мѫ бѫде иправни ѿ пре сѫцѫ и ѿ пре пѫргари брашоскїе.[1]

† Їѡ Бара вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сѫцѫ и вї-тїи пѫгаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov multă sănătate. Şi după acestea, vĕ daŭ de şcire despre acel supus al domnieĭ mele, anume Gherghe din Târgşor, pentru că

[1] Cuvintele: И Барбѫ коми până la fine sunt adaose cu aceĭaşĭ mână după încheĭerea scrisoriĭ.

a venit înnaintea domnieĭ mele şi s'a jeluit înnaintea domnieĭ mele, cum că are o datorie la ómeniĭ voştri. Aşa a venit înnaintea Graţiosităţiĭ vóstre de vr'o două saŭ treĭ orĭ, ĭar voĭ nu ĭ-aţĭ cercetat afacerea şi nu ĭ-aţĭ făcut luĭ lege dréptă. Drept aceea vĕ rog pe Graţiositatea vóstră, ca să-ĭ faceţĭ luĭ lege dréptă, să i se plătéscă avutul, precum şi noĭ vom face lege dréptă ómenilor voştri. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie a 25ª ḑi. Ispravnic Barbul comisul. Şi ţie, Savo, să-ĭ fiĭ ispravnic înnaintea judeţuluĭ şi înnaintea pârgarilor braşovenĭ.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 247.

Iulie 7. Négoe Basarab trimite la Braşov să i se cumpere sfóră de 200 aspri.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 111. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃їею Iѡ Басараба воевод҃ и гн҃ь влахи, пишемо нашим чт҃ити и добрим приıателом҃, с҃уцу и . вї .-ти прьгаром ѿ Браше҃, много здравие приноси вашему мл҃ти, поне туıа ке доити наше слугу тако да ни купуе сворь за . с҃ . апри; за тои моли, ваше мл҃ти, да се порудити, да му исправите. И бь ви весели. Пи ю . з҃.

† Iѡ Басараба воев, мил҃тїа бж҃їа гн҃ь.

Adresa în dos: † Пишемо чьтити и добрими приıатели, с҃уцу и . вї .-ти пргаром браски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre, fiind-că acolo va veni sluga nóstră, ca să ne cumpere sfóră de 200 aspri; pentru aceea rog pe Graţiositatea vóstră ca să vĕ daţĭ ostenélă, şi să-ĭ isprăviţĭ lucrul. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iulie a 7ª ḑi.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ braşovenĭ.

No. 248.

Aprile 14. Négoe Basarab către Brașoveni, trimițênd o jumatate din suma necesară pentru a-ı cumpĕrà cositor, cea-l'alta jumatate avênd a o dà la Sf. Petru.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 113. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Їѡ Басара воиво и гнь, пише гво-ми наше чтити, добри прїнтеле, сѹцѹ и .вı. пѹргари ѿ Брашо, много зравне приноси гво-ви. И по си дава ѹ знанїе гво-ви, поне ми си порѹчаѡ, гво-ми, за-ра ѡнеи аспри, що се посла гво-ми за-ра каснто, како да и раздѣлите на двою, едномѹ половинѹ, а дрѹгѹ па половинѹ, докле че донти и днь стмѹ Петрѹ, тако тъда гво-ми кю платите све до едн аспрѹ. Сего ра и гво-ми такои съмотри, ере ке бити по боле; тако да и разделите. И бь весели гво-ви, амн. Пи .а. дї.

† Їѡ Бара вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити, добри прїнтеле и близи сѹседо, сѹцѹ и .вї. пѹргари ѿ Брашовѹ.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ, bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sanătate aduc domnieĭ vóstre. Și dupa acestea daŭ de șcire domnieĭ vóstre, cum că noĭ am însarcinat, domnia mea, pentru acești aspri, ce ĭ-a trimis domnia mea pentru cositor, cum ca să-ı împărțițĭ în douĕ, o jumătate (acum), ĭar cea-l'altă jumătate, atuncĭ când va sosi și diua Sfântuluĭ Petru; ast-fel atuncĭ domnia mea voiŭ plăti totul pênă la un aspru. Drept aceea și domnia mea așa am căutat, că va fi maĭ bine; ast-fel să-ĭ împărțițĭ. Și Dumnedeu să vĕ bucure pe domnia vóstră, amin. Scris în Aprilie 14.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ, bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 249.

Decembre 18. Négoe Basarab către Brașovenĭ în cestiunea unuĭ sfeștnic ce-ĭ era dator unul de acolo ca să-ĭ facă. Va așteptà până la Sf. Gheorghe.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 109. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Їѡ Басараба воево и гнь влахи, пише гво-ми наши чтити и добри прїнтело, сѹцѹ и .вї.-ти пѹргаро ѿ Браше, много зравїе приноси вашои мати. И по си

дават ѹ знаніе вашои мл҃ти за-ра книгѹ, що ми-те послаю ваша мл҃ти за работѹ члкѹ вашои мл҃ти, що ми е дѹже за-ра ѡнои свещин, ми добре-мо разѹмели вашои мл҃ти, и що сте порѹчали и по Крстїна. Нѹ аво за-ра воли вашои мл҃ти ми ѡтавимо еще и до стїи Геѡргїе, да чекамо; а кь че бити тъда е, а ваша мл҃ти да ни давате ѿ таи дльжнї, що ни е прав, поне ми ѹ тои доба ѿ ваша мл҃ти хокемо поискати; тако мли ваша мл҃ти, да се потрѹдїте, да ни бѹде сь исправо. И бь ви весели. Пис де . иї . д.

† Іѡ Басараб вивев, мл҃тїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Нашим чтитим и добрим прїателем, сѹдцѹ и . вї . пѹргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, dau spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, pentru cartea ce mĭ-ațĭ trimis-o Grațiositatea vóstră în afacerea omuluĭ Grațiosităţiĭ vóstre, care 'mĭ-este dator pentru acel sfeştnic, noĭ am înţeles bine pe Grațiositatea vóstră, și cum ațĭ orênduit și prin Chîrstian. Însă noĭ, pentru voința Grațiosităţiĭ vóstre, noĭ lăsat-am încă și pênă la Sf. Gheorghe ca să așteptăm; ĭar când va fi atuncĭ, apoĭ Grațiositatea vóstră să ne dațĭ de la acel datornic, ce ne este dreptul, fiind-că noĭ în timpul acela de la Grațiositatea vóstră vom cere. Așa rog pe Grațiositatea vóstră, să vĕ trudițĭ ca să ne fie cu ispravă. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure. Scris în Decembre a 18ª ḍi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 250.

Iunie 24. Négoe Basarab către Brașovenĭ că va veni acolo Popa Petru din Câmpulung, și-ĭ rógă să-l lăse a umblà liber și în pace pentru treburile sale.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 117. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бжїею Іѡ Басараба воевода и гнь влахи, пише гво-ми нашим чтитим и добрим прїателом, сѹдцѹ и . вї .-тим пѹргаро ѿ Браше, много здравїе приноси вашои мл҃ти. И по си дават ѹ знаніе вашои мл҃ти, поне тѹи те доити по Петрѹ ѿ Дльгополе до ваша мл҃ти за-ра негове работа; тако е има и речи некои ѿ къ странѹ вашои мл҃ти. За то мли ваша мл҃ти, како да има исправѹ, да ходи слободно и мирно ѹ свое работе, іакоже ходи и лю вашои мл҃ти ѹ земаю гва-ми. А ако ли има неко[1] съ нега работѹ, ѡ да прїиде лице

[1] Maĭ ănteiŭ s'a scris din eróre не ке, apoĭ s'a corectat în не кто; d'asupra linieĭ însă a rĕmas semnul prescurtăriĭ.

пре гва-ми; гво-ми мꙋ ке дръжати прави ꙁако, а ѿ пꙋта да га не батꙋе. Тое маи ваша млти, и бь ви весели. Пи ю. кд. д.

† Іѡ Бара вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїꙗтело, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, cum că acolo va veni Popa Petru din Câmpulung la Graţiositatea vóstră pentru treburile sale; ast-fel a avut şi óre-care vorbe din partea Graţiosităţiĭ vóstre. Pentru aceea rog pe Graţiositatea vóstră, cum că el să aĭbă ispravă, să umble slobod şi în pace pentru treburile sale, cum umblă şi ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre în ţara domnieĭ mele. Şi dacă va avea cineva cu el vr'o trébă, acela să vie de faţă înnaintea domnieĭ mele; domnia mea îĭ voiŭ ţine luĭ legea dréptă, ĭar din drum să nu-l bântuiţĭ. Acésta rog pe Graţiositatea vóstră, şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie în a 24[a] ḑi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 251.

Négoe Basarab către Braşovenĭ în afacerea unuĭ supus al sêŭ, căruĭa eĭ le lua se nişte marfă fără nicĭ-o vină.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 118. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Басараба воевѡ и гнь влаки, пишемꙋ наши чтити и добри приꙗтелеви, сꙋцꙋ висотѣ кралевꙋ, и . вї .-ти прьгаро ѿ Брашє, много ꙁдравїе приноси вашемꙋ млти. И по си ви говори вашемо млти, поне приде ѡвои сирома гва-ми тере ми жалова гво-ми, како мꙋ сте ꙋꙁели єднꙋ махꙋ и бе ниєдно винꙋ. Сего ра, ваше млти, ѡвои сирома гва-ми да не има пагꙋбꙋ, а нꙋ да мꙋ давате правꙋ махꙋ, поне, ако мꙋ некети дати, а нꙋ ке прити сирома гва-ми веке, тере ми ке жалова, а ва млти да ꙁнати, єре га ке ꙋслобоꙁити, тере ке ꙋꙁети ѿ ва лю и по веке ѿ колико е било неговꙋ това. Тако тоги ра се ꙋчини иꙁимове, тако бо е, да мꙋ давате ва млти добито. И бь ви вели.

† Іѡ Барабa вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приꙗтелеви, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, vouĕ, judeţuluĭ înălţimeĭ crăĭeşcĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea vĕ grăĭesc Graţiosităţiĭ vóstre, cum că a venit acest supus al domnieĭ mele şi s'a plâns domnieĭ mele, cum că ĭ-aţĭ luat o marfă şi fără nicĭ o vină. Drept aceea, Graţiositatea vóstră, acest supus al domnieĭ mele să n'aĭbă pagubă, ci să-ĭ daţĭ luĭ marfa luĭ dréptă, pentru că, dacă nu ĭ-o veţĭ da, ci va maĭ veni supusul domnieĭ mele şi mi se va jelui, apoĭ Graţiositatea vóstră să şciţĭ, că eŭ îĭ voiŭ da voĭe, şi el îşĭ va luà de la ómeniĭ voştri şi maĭ mult de cât a fost marfa luĭ. Ast-fel pentru aceea se va face pagubă, căcĭ aşa este, să-ĭ daţĭ Graţiositatea vóstră avutul. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 252.

Ianuarie 17. Négoe Basarab către Braşovenĭ pentru datoria de 6600 aspri ce Dumitru, fiul luĭ Mălaiŭ, are să ĭa de la Stoĭca Lăţatul şi Voĭcu Cernea pentru peşce.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 119. Pecetia în dos.

† Млⷭтию бж҃їею Їѡ҃ Басараба воевоⷣⷣ и гⷭ҇нь влаⷲки, пишемо нашемо чⷭтитиⷨ и добриⷨ приꙗтелеви́, сꙋ̑цꙋ висоте кралеви и .вї҃.-тиⷨ прьгароⷨ ѿ Брашевꙋ, много ꙁра̑вїе приносиⷮ вашемо млⷭти. И по сй дава̑ⷨ ꙋ ꙁнанїе вашемо млⷭти, понеⷤ прииде сию наше слꙋгꙋ, на име Димитрꙋ, сн҃ь Малаеⷡ, понеⷤ при́де тере ми жаловаⷮ, како еⷭⷮ да̑ ꙋ рꙋⷦ Стоикеⷡ Лацатꙋⷡ и ꙋ рꙋⷦ Воико Цер'ни .҂а҃р.[1] рибꙋ ꙁа-ра̑ⷮ, да мꙋ иваⷣиⷮ .҂ХХ. а҃пре. Тако кьда еⷭⷮ сьда, а ѡ̂ни не хотеⷮ, да мꙋ плати, како сꙋⷮ говорили и ꙋцѣнили ѿ нико добро волю. Сего ра̑ⷣ моли вашe млⷭти, како да не имаюⷮ наше слꙋге пагꙋбꙋ, а́ нꙋ да иⷨ дрьжите, ва̑ⷲ млⷭти, правꙋ ꙁакоⷫ, да иⷨ се платиⷮ по прадꙋ. И бь҃ ви велиⷮ. Пиⷭⷮ гⷬе .ꙁі҃. дⷫ.

† Їѡ҃ Бараⷭⷡ вѡеⷣⷣ, милⷭтїеа бжїа гⷭ҇пнь.

Adresa in dos: † Нашеⷨ чⷭтитиⷨ и добриⷨ приꙗтелеви, сꙋ̑цꙋ висоте кралеви и .вї҃.-тиⷨ пръгароⷨ ѿ Брашеⷡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, vouĕ, judeţuluĭ înălţimeĭ craĭuluĭ şi celor 12 pârgarı din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acésta daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, cum că a venit acéstă slugă a nóstră, anume Dumitru, fiul

---

[1] р̄ este scris în urmă de altă mână.

luĭ Malaiu, cum că a venit și mi s'a jeluit, că a fost dat în mâĭnele Stoĭcăĭ Lățatul și în mâınele luĭ Voĭcu Cernea 1100 de peșcĭ, pentru ca să-ĭ dea apoĭ 6600 aspri. Și așa când e acuma, apoĭ eĭ nu voesc a-ĭ plati, precum au vorbit și s'aŭ tocmit dênșiĭ de bună voĭa lor. Drept aceea rog pe Grațiositatea vóstră, ca să n'aĭbă paguba slugile nóstre, și să le ținețĭ lor Grațiositatea vóstră lege dréptă, ca să li se platéscă după dreptate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie a 17[a] dị.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ înălțimeĭ craıuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 253.

Ianuarie 4. Négoe Basarab către Brașovenĭ că va trimite în curênd 300 florinĭ prețul cositoruluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 44. Pecetia în dos.

† Іѡ Басарѫ воєво, бжїєю мтїю гпнь влакн, пншемо нашн чтнтн н добрн пріıатєло, сѹцѹ кралєвѹ н . вı .-тн прьгаро ѿ Брашє, мнѡ ȥравїє. И по сн дава ѹ ȥнанїє вашон мть, кннгѡ н рѣ, що мн стє нарѹчалн вашон мть, добрє вн сь раȥѹмєѡ, н ȥахвалѣє вашон мть ȥа що сє потрѹтє ȥа-ра нашою потрѣбѹ ȥа-ра нєкою [кос]нто, що сь допѹтн до вашон мть, да мн нандєтє, вашон мть, нєкою коснто, н нарѹчн мн-тє, да вн пошлє флорн . т . Сєго ра вн молн, вашон мть, да стон по мєсто, доклє кємо пѹстнтн флорнн; алн н кю скоро пѹтнтн. Тоє молн, вашон мть. И бь вєлн. Пн гє мца . д . д.

† Іѡ Бара ввєв, мнлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн пріıатєло, сѹцѹ кралєвѹ н . вı .-тн прьгаро ѿ Брашє.

† Iω Basarab voevoda cu mila luĭ Dumnedeŭ domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ crăĭesc și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acestea, daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre: cartea și vorbele ce mi le-ațĭ orânduit Grațiositatea vóstră, bine le-am înțeles, și mulțămesc Grațiosităţiĭ vóstre, fiind-că vĕ trudițĭ pentru trebuința nóstră pentru niște cositor, că am trimis către Grațiositatea vóstră, ca să-mĭ găsițĭ Grațiositatea vóstră cât-va cositor, și rânduitu-mĭ-ațĭ ca să vĕ trimit florinĭ 300. Drept aceea vĕ rog pe Grațiositatea vóstră să stea pe loc, pênă vom trimite floriniĭ, însă îĭ voiŭ trimite curênd.

Acésta rog pe Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Ianuarie a 4ª ḑi.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ crăıesc şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 254.

Iunie 21. Négoe Basarab trimite la Braşov pe Tudor vătaful ca să-ĭ cumpere ḑece róte de căruţă, câte-va hamurĭ, ştréngurĭ şi tărniţe (şele de lemn).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. nr. 48. Pecetia în dos.

† Мл҃тїѡ бж҃їею Іѡ҃ Басараба воевѡ҃ и гн҃ь влаки, пишемо наши҃ чтнти҃ и добри҃ прїиатело, сѫцѹ и .вї.-ти҃ пръгаро҃ ѿ Браше҃, мно҃ ӡравїе. И по си҃ дава҃ ѹ ӡнанїе вашои млти, поне тѹ смо послали нашега слѹга Тѹдо҃ вата҃ до ваша млтъ, како да ми кѹпи҃ роате ѿ кола .ї҃. и еще некои хамѹре и щрьгѹре и тарнице; сего ра҃ мли҃ ваша млтъ, како варе що ке бити требованїе гва-ми, да се потрѹте ваша млть на ра҃, да ми наидете скоро, поне҃ ми вема требѹе гвѹ-ми. Тое мли҃, ваша млтъ; и бь ви вели҃. Пи҃ ю҃ .ка҃. д҃.

† Іѡ҃ Бара҃ вωев҃, мнлтıа бж҃ıа гн҃ь.

Adresa in dos: † Наши҃ чтнти҃ и добри҃ прїиателѡ҃, сѫцѹ и .вї.-[ти҃] пръгаро҃ ѿ Браше҃.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că acolo noĭ am trimis pe sluga nóstră Tudor vătaful, la Graţiositatea vóstră, ca să-mĭ cumpere ḑece róte[1] de căruţă, şi încă câte-va hamurĭ[2] şi stréngurĭ[3] şi tărniţe[4]. Drept aceea, rog pe Graţiositatea vóstră, că vare ce va fi trebuinţă domnieĭ mele, să vĕ trudiţĭ Graţiositatea vóstră pentru noĭ, ca să-mĭ găsiţĭ repede, căcĭ tare îmĭ trebue, domnieĭ mele. Acésta rog pe Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie a 21 ḑi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

[1] În textul slavon: роате. [2] În text: хамѹре. [3] În text: щрьгѹре. [4] În text: тарнице.

No. 255.

Iunie 17. Négoe Basarab trimite în solie la Brașovenĭ pe sluga sa Sava.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 120. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Басараба воевод и гнь влахи, пишемо наши чтити и добри приіателом, сѹцѹ и .вı.-ти пѹргаром ѿ Браше, много здравие приноси вашемѹ млти. И по си ви говори, поне тѹıа хте доити нашега чл҃ка Сава; тако елика ѿ на кь ваше млти изведи, а ваше млти вѣрѹети, поне сѹ наше ре истини. И бь ѹмножи лета ваше млти. Пи ю .зı.

† Іѡ Бараб вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приіателом, сѹцѹ и .вı.-ти пргаром ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce Grațiositățiĭ vóstre. Și după acestea, vĕ grăesc, că acolo va venì omul nostru Sava. Așa câte de la noĭ Grațiosităţiĭ vóstre el va spune, apoĭ Grațiositatea vóstră credețĭ, pentru că sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să îmmulțéscă aniĭ Grațiosităţiĭ vóstre. Scris în Iunie a 17ª di.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 256.

Iunie 22. Négoe Basarab scrie Brașovenilor să trimiță la 29 Iunie pe un om al lor în muntele mijlociŭ ca să judece împreună cu trimisul domnuluĭ afacerea unor ómenĭ ce s'aŭ sfădit în acea localitate.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 125. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Басарáба вóевод и гнь влахи, пише гво-ми наши чтити и добри прїіателом, сѹцѹ кралевѹ и .вı.-ти пргаром ѿ Браше, миѡ здравїе. И по си дава ѹ знанїе вашои млти ра работѹ книгѹ и рѣ, що ми сте пѹстилй, добре ви съ разѹмеѡ, гво-ми, по вашога члка Адѣ, за-ра работѹ некомѹ чл҃вци, що се сѹ свадилй ѹ среии планино. А вашои млть да гледате, кж ке бити ѹ неделю, ѹ .кѳ. д, юиїа мца, тере да си пошлете чл҃вка вашои млть, да бѹде ѹ планино срено, поне хокю послати гво-ми и нашогá чл҃вка, тере да се състане, да и гледа работѹ по правде и пó закоиѹ. Такó комѹ ке бити вина, а wни да и педеше по закоиѹ, поне гво-ми не хокю мегю нами ниедио

ꙁлобꙋ да се чини, нꙋ токо люби гво ми по праде да е и члко вашои мтъ и члвко гва-ми. Тое дава ꙋ ꙁнанїе вашои мтъ. И бъ ви вели. Пи мца юнїа .кв. д.

† Іѡ Басара воевѡ, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашии чтнти и добри прїателѡ сꙋдцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn romănesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ crăĭesc şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre despre afacerea cărţiĭ şi a vorbelor ce mĭ-aţĭ trimis, bine v'am înţeles domnia mea prin omul vostru Aldea despre afacerea unor ómenĭ ce s'aŭ sfădit în muntele mijlociŭ. Iar Graţiositatea vóstră să căutaţĭ, când va fi Dumineca, la 29 ḑile ale luneĭ Iunie, apoĭ să trimiteţĭ pe un. om al Graţiosităţiĭ vóstre, ca să fie pe muntele mijlociŭ, pentru că voiŭ trimite domnia mea şi pe omul nostru, ca să se întâlnéscă să le caute afacerea lor după dreptate şi după lege. Aşa a cuĭ va fi vina, eĭ însă să-ĭ pedepséscă pe dênşiĭ după lege, pentru că domnia mea nu voesc să fie între noĭ nicĭ-o rĕutate, ci domnieĭ mele îĭ place să fie numaĭ după dreptate şi ómenilor Graţiosităţiĭ vóstre şi ómenilor domnieĭ mele. Acésta daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Iunie a 22ª ḑi.

† Iω Basarab voevoda cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 257.

Négoe Basarab către Braşovenĭ ca să libereze pe o slugă a luĭ Sibin vornicul, care fusese arestat în locul altuĭ om datornic; creditorul n'are de cât să vină înnaintea domnuluĭ ca să i se facă dreptate.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 68. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Басараб воивод и гнь, пише гво-ми наше честитѡ и добрии прїатели, сꙋдцꙋ и вї. пꙋргари брашоски, мно ꙁдравїе приноси гво-ви. И по се ви говори, гво-ми, ра нашега правителю жꙋпа Сибию дворник, поне ми каꙁа, гво-ми, како м есте ꙋфатили едно члка, негово слꙋ, тере га сте ꙋфатила, ере ви е дрꙋгаго члка ѿ ꙁемле гво-ми длъже, тако ꙁа тога ви есте ꙋфатили тере мꙋ ете ꙋꙁели едн ко него[1]; те ра ви говори гво-ви, како да га ѡставии ѡнога права члка; а тко ви е длъже, а ѡ ви ке плати, а аще ли не

[1] Cuvintele тере мꙋ ете ꙋꙁели едн ко него sunt scrise d'asupra linieĭ.

хоще, а ѡ ке донти, ком е ке би длъ, пре нами, тако м кемо ꙋчини зако пра, тере м сехте плати длъ. Тако ѡвога права члка да га ѡтавите ꙋ ми. И бь ви весели гво-ви, амі.

† Іѡ Бара вwев, милтіа бжа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братие и добри приıателе, сꙋцꙋ и . ві . пꙋ(р)гаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașovenĭ, multă sanatate aduc domnieĭ vóstre. Și după acésta, vĕ grăeșce domnia mea despre dregatorul nostru jupânul Sibin vornicul, căcĭ mĭ-a spus domnieĭ mele, cum că ĭ-ațĭ prins un om, slugă a sa; și l'ațĭ prins, căcĭ vĕ este dator un alt om din țara domnieĭ mele. Ast-fel pentru el l'ațĭ prins și ĭ-ațĭ luat luĭ un cal al luĭ. De aceea vĕ grăesc domnieĭ vóstre, ca să-l lăsațĭ pe acest om drept. Iar cine vĕ este dator, apoĭ el să vĕ plătéscă, ĭar dacă nu vrea, apoĭ acela cuĭ el va fi dator, să vină înnaintea nóstră, și ast-fel noĭ îĭ vom face lege dréptă, și i se va plăti datoria. Așa pe acest om drept să-l lăsațĭ în pace. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 258.

Négoe Basarab trimite la Brașov pre Ghéță spătarul ca să-ĭ cumpere blânĭ pentru haĭne.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 71. Pecetia în dos.

† Бжиею млтию Іѡ Басара воивода и гнь въсои земли Ѹггровлахійской, пишемо наши чтити и добри прїıателе и блини сꙋседо, сꙋцꙋ и . ві .-ти пꙋргаро ѿ Брашо, мно здравїе приноси гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ знанїе вашои млть, како тꙋıа пола нашега члка Гѣцж спата до гвꙋ-ви; сего ра да ви наꙋчи бь, да се потрꙋдите ра на, да ми наидете крезне ѿ певе за еднꙋ рꙋтницꙋ и дрꙋге крезне да бꙋдꙋ ѿ хеци, па за еднꙋ рꙋтницꙋ. И певе да сꙋ ѿ грьбиие, тере да ми и ꙋцените, и ѡве крезне, и ѿ певе и ѿ хеци, и да ми и е пошлете, ваша млть, а що и бꙋде ценꙋ, а гво-ми кю послати све по пꙋнꙋ. А ако ми наиде ваша млть и ѿ певе и ѿ хеци, а гво-ви ѿ що можете наити, бꙋ ѿ певе, бꙋ ѡ хеци, а ваша млть да ми и пошлете по нашега члка и разло за работꙋ ценꙋ, да полемо, що бꙋдете ваша млть ꙋценили. И варе елика изрече нашега члка Гѣцж спата, а ваша млть да верꙋете, ере сꙋ наши рѣчи истиини. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вwев, милтіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити и добри прїıателе, сꙋцꙋ и . ві . пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Basarab voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunı prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Și după acestea daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, că acolo am trimis pe omul nostru Ghéța spătarul către domnia vóstră. Drept aceea povĕțuĭască-vĕ Dumneḑeŭ, ca să vĕ osteniţı pentru noĭ și să-mĭ găsițĭ blană de vĭezure pentru o haınă, și încă o alta blană să fie de helgie, ĭarășĭ pentru o haĭnă. Și vıezurul să fie de pe spinare; și să mi le tocmițĭ pĭeile amêndouĕ, și cea de vĭezure și cea de helgie, și să mi le trimitețı Grațiositatea vóstră, și ce le va fi prețul, apoĭ domnia mea voiu trimite totul deplin. Și dacă nu-mĭ vețĭ găsi Grațiositatea vóstră nicı de vĭezure, nicĭ de helgie, apoĭ domnia vóstră din ce putețĭ găsi, fie de vĭezure, fie de helgie, apoĭ Grațiositatea vóstră să mi le trimitețĭ prin omul nostru, și socotéla pentru tréba prețuluĭ vom trimite, ce vețĭ tocmi Grațiositatea vóstră. Și vare câte va spune omul nostru Ghéță spătarul, apoĭ Grațiositatea vóstră să credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarı din Brașov.

No. 259.

Négoe Basarab scrie Brașovenilor și tutulor Secuilor, că de acum înnainte nimenĭ din eĭ să nu maĭ pască oile saŭ porciĭ, nicĭ a prinde peșce în Țara-Românéscă fără șcirea domnieĭ sale și fără plata gorștineĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 47. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Басараб воевода и гнь земли Ѹгровлахїискои, пише гвомїи нашии чтитии и добрїи прїятело и близнии сѹседо, сѹцѹ и .вї.-ти пръгаро ѿ Брашее, и въсои държавою, еже е по ѡбла Брашевѹ, и све Сакѹле, мно здравїе. И по сии вїи дава ѹ знанїе вашои млти, поне бжїе хотѣнїе ѡ врѣме, що ме е помилова бъ влашко земли, а азъ ѿ тои доба ѡтавиѡ съ тере сте холи слобоии и мини на мето гва-ми съ добитоко, съ ѡцамїи и съ свинїамии; и рибѹ сте ловили по-кѹде е била ваша волѣ, и нито не ви е браиїи. А къ е съда, а ви такои да знате, ере нито, ни едїи члкь ѿ ваши люе да се наиде на мето гва-ми, пасеиї ѡце или свинїе или рибѹ ловити бе знанїа гва-ми и бе знанїа ватахо, кои сѹ поставлени по земли гва-ми на краинѹ, ере такои да знаате, ере ако наиде иѣкои патирїе ѿ ваши люе, а гво-ми хоще тїа патирїе посечи и добито съ све ѹзети, тако да не речете, ере не ви съ да ѹ знанїе; а кои хте паситї и бѹде и волѣ, да пасе, а ѡнїи да дава ѹ знанїе гвѹ-ми, и слѹга гва-ми, ватаси, кои сѹ по краинѹ земли поставлени, како да мѹ

ѹнише добито, да си плаціа горщинѹ; а кои неке ѹлетн ѹ горщинѹ, а ѿ да донде паситн или рибѹ ловиті, ере ке зло ке патити; ере такогере и люе гва-ми, кои пасѹ ѹ вашои землю, а инн си плаціа горщинѹ; а аще ли хокете нанти, неки люе ѿ земле гва-ми бити въльзили ѹ вашои државе бе вашѹ знанію, а ви чините емѹ, како знате. Пото да знаате, ере люе ѿ земле гва-ми, кои пасе ѹ тѹрскѹ землю или ѹ Молдовѹ, или ѹ вашѹ землю, сви си плаціа горщинѹ. Тако хокю и гво-ми, ва да ѹзме горщинѹ, ере не хокю да рете ере нѣ землѣ съ гпръ; а нѹ да видите, ере съ гпрь достое и има землѣ гпрь, такои да ви е ѹ знаніе свакомѹ члкѹ ѿ вашѹ землю: кто ще паситн, а ѿ наипрьво да се ѹтжми съ слѹзе гва-ми, яко съ више поведа; инако нѣ. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтити и добри пріятело и блини сѹседо, сѹцѹ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашe и въсе люде колико сѹ по ѡбла Брашевѹ и свакомѹ члкѹ ѿ државѹ Сакѹле.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iѡ Basarab voevoda și domn al țĕriĭ Ungrovlahice, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov și întreguluĭ ținut ce se află sub stăpânirea Brașovuluĭ, și tutulor Secuilor, multă sănătate. Și după acestea vĕ daŭ de școire Grațiosităţiĭ vóstre, precum că cu voința dumneḑeĭască, din vreme de când m'a miluit Dumneḑeŭ cu Țara-Românéscă, apoĭ eŭ din timpul acela am lăsat și voĭ ațĭ umblat slobodı și pacĭnicĭ prin locurile domnieĭ mele cu vitele, cu oile și cu porciĭ; și peșce ațı vĕnat orĭ unde v'a fost voĭa vóstră, și nimenĭ nu v'a oprit. Iar când este acuma, apoĭ voĭ așa să școițĭ, că nimenĭ, nicĭ un om din ómeniĭ voștri să nu se afle prin locurile domnieĭ mele păscênd oile saŭ porciĭ, saŭ peșce vĕnând, fără școirea domnieĭ mele și fară școirea vătafilor carĭ sunt pușĭ prin țara domnieĭ mele la margine. Și așa să școițĭ, că dacă voiŭ găsi pe niscaĭ-va păstorĭ dintre ómeniĭ voștri, apoĭ domnia mea pe aceĭ păstorĭ îĭ voiŭ tăĭa, și vitele cu totul le voiŭ lua. Ast-fel să nu ḑicețĭ, ca nu v'am dat de școire. Iar cine va voi a pasce și le va fi lor voĭe să pască, apoĭ eĭ să dea de școire domnieĭ mele și slugilor domnieĭ mele, vătafilor carĭ sunt pușĭ pe la marginea țĕreĭ, ca să-ĭ înscrie vitele, ca să-șĭ plătéscă gorștină. Iar acela, care nu se va supune la gorștină, apoĭ el să nu vie a pasce, saŭ peșce a vênà, căcĭ rêŭ va pați; căcĭ așijderea și ómeniĭ domnieĭ mele, carĭ pasc în țara domnieĭ vóstre, și eĭ îșĭ plătesc gorștină. Însă, dacă vețĭ găsi niscaĭ-va ómenĭ din țara domnieĭ mele, carĭ să fi intrat în ținutul vostru, fără școirea vóstră, apoĭ voĭ facețĭ-le precum școițĭ. Apoĭ să școițĭ că ómeniĭ din țara domnieĭ mele, carĭ pasc în țara turcéscă saŭ în Moldova saŭ în țara vóstră, toțĭ îșĭ plătesc gorștina.

Aşa voesc şi domnia mea vouĕ să vĕ ĭaŭ gorştina, căcĭ nu vréŭ să ḑicețĭ că nu este țara cu domnitor; ci să vedețĭ că sunt domnitor destoĭnic, şi are țara domnitor. Aşa să vĕ fie în şcire fie-căruĭ om din țara vóstră: cine vrea să pască, apoĭ el maĭ ântêiŭ să se tocméscă cu slugile domnieĭ mele, precum am spus maĭ sus. Alt-fel să nu fie. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstițĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, județuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov şi tutulor ómenilor ce sunt sub stăpânirea Braşovuluĭ şi fie-căruĭa om din ținutul Săcuilor.

No. 260.

Négoe Basarab către Braşovenĭ în afacerea unor oĭ luate pe nedrept luĭ Oprea şi luĭ Tatul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 67. Pecetia în dos.

† Бжїею мл҃тїю Iѡ Басараб воєвод и гн҃ь всои влакои землѣ, пишемо нашим честитѡ и добро прїателѡ, сȣдцȣ и . вї .-ти пȣргарѡ брашаски, много здравїе приносим гво-ви. И по сем ви дава ȣзнати радї ѡвеи наше чл҃вци, имении Ѡпрѣ и Татȣ, понеже Ѡпрѣ, што є ходил ȣ ваше землѣ тере є просил ѡцѣ бж҃а радї, тере є събраѡ по неколико ѡцѣ, а Татȣ, што є пасиѡ, тере є събраѡ и ѡн по некое . з҃ . ѡце ѿ паствȣ; тако сȣ дошли и ѡбема съ правѡм добитѡкѡм, да минȣт ȣ наше землѣ, а ви им есте ȣзели добитокѡм право. А потом ми смо допȣстили на книге и ре и два и три радї тои право добитъ, нȣ вие несте хтѣли, да им давате въсе добитък, нȣ им сте метали неколико по ѿ ни. Тем ради ви давамо ȣзнати, како да им давате правѡм добитѡкѡм свое, це, єре некемо ѡставити, да сȣ наше чл҃вци на пагȣбȣ, нȣ хокемо ȣзети ѿ некое ваше людие, тере кемо платити нашим сиромахѡм; инако не ке бити, тере добре да знаєте. Тако боле даваите чл҃кѡм свое право добитѡкѡм, и варе цю ви изрече нашега чл҃ка, имене Влад, а ви да верȣите, єре сȣ на ре истини. И бг҃ь ви весели, амин.

† Iѡ Басараб вѡєв, мл҃тїа бжїа гн҃ь.

Adresa în dos: † Нашим чтитим и добрим прїатеми, сȣдцȣ и . вї . пȣргари брашоски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda şi domn a tótă Țara-Românéscă, scriem la aĭ noştri cinstițĭ şi bunĭ prietenĭ, județuluĭ şi celor 12 pârgarĭ braşovenĭ, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ dau a şcire despre aceĭ ómenĭ aĭ noştri, pe nume Oprea şi Tatul, fiind-că Oprea, dênsul a umblat prin țara vóstră şi a cerut oĭ de pomană şi a strîns câte-va oĭ; ĭar Tatul dênsul a păscut (oı)

și a adunat și el vr'o 60 de oĭ din păstorit. Așa, aŭ venit, și amândouĭ cu avere drépță, ca să trécă în țara nóstră; însă voĭ le-ațĭ luat lor averea drépță. Iar după aceea noĭ am trimis ale nóstre cărțĭ și vorbe și de douĕ și de treĭ orĭ pentru acea avere drépță; voĭ însă nu ațĭ voit să le dațĭ tóte vitele, ci le-ațĭ oprit lor cam pe jumĕtate din ele. Drept aceea vĕ dăm a șcire, cum ca să le dațĭ drépta a lor avere, tótă, pe deplin, căcĭ nu vom lăsa ca să fie ómeniĭ nóștri în pagubă, ci vom lua de la óre-carĭ ómenĭ aĭ voștri și vom plăti supușilor noștri. Alt-fel nu va fi; și bine să șcițĭ. Așa maĭ bine dațĭ ómenilor averea lor drépță. Și orĭ și ce va spune omul nostru pe nume Vlad, apoĭ să credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ, domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașovenĭ.

No. 261.

Négoe Basarab către Brașovenĭ în afacerea luĭ Stoĭa și Stancĭul, carĭ vin acolo cu sluga domnéscă Negre pentru a li se plăti niște banĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 124. Pecetia în dos.

† Млстию бжию Іѡ Басараб воивод и гнь, пишет гсво-ми нашим чстити и добри прїателом, сѫдцꙋ и . вї .-ти пꙋргаром ѿ Брашев, мнѡ здравїе приносим гсвꙋ-ви. И по сих ви дават ꙋ знанїе гсвꙋ-ви за-ради работꙋ ѡвези сиромаси гсва-ми ѿ Длъгополе, по име Стоıа и Станчꙋ, понеже тꙋıа хтет доити съ слꙋга гсва-ми Негре. Тако да гледате, ере има ꙋ чловци добито дават ꙋ заем, тако да им платите и да не има чловци гсва-ми пагꙋбꙋ, а нꙋ да има ѿ гсво-ви права закон, ере тои добито не е негове, а нꙋ е Челебию. Тогаи ради да не има пагꙋбꙋ, а нꙋ да им се платит; а ако ви е Станко виноват и крив, а гсво-ви да послате книгꙋ и чловека гсва-ви до гсво-ми, тако гсво-ми кю ꙋзети ѿ нега и некете имати гсво-ви пагꙋбꙋ, а нꙋ кете имати закон прав. И бъ ви вели.

† Іѡ Басараб воевод, млстїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Пиш чстити братиам и добри прїателом, сѫдцꙋ и . вї .-ти пꙋргаром ѿ Брашев.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănatate aducem domnieĭ vóstre. Și după acestea, vĕ dăm de șcire domnieĭ vóstre despre afacerea acestor supușĭ aĭ domnieĭ mele din Câmpulung, anume Stoĭa și Stancĭul, pentru că vor veni acolo cu sluga domnieĭ mele Negre. Așa să cercetațĭ, că are pe la ómenĭ avere dată în împrumut, așa să-ĭ plătițĭ și să nu aĭbă pagubă

ómeniĭ domnieĭ mele, ci să aĭbă de la domnia vóstră lege dréptă, pentru că acea avere nu este a lor, ci este a luĭ Celebiu. Pentru acésta eĭ să nu aĭbă pagubă, ci să li se plătéscă. Iar dacă vĕ este Staĭcul vinovat şi strâmb, apoĭ domnia vóstră să trimiteţĭ carte şi un om al domnieĭ vóstre către domnia mea, aşa domnia mea voiŭ luà de la dênsul şi nu veţĭ avea domnia vóstră pagubă, ci veţĭ avea legea dréptă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prieteni, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 262.

Négoe Basarab către Braşovenĭ ca să înnapoĭeze pe un aţigan al luĭ Semca sulgérul, ce fusese trimis acolo pentru cumpărăturĭ şi nu se maĭ înnapoĭase.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 33. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Басарба воевод и гнъ влахи, пишемо наших чтитих и добрих прїателом, сѫдцѹ и .вї.-тих пѹргаром ѿ Брашев, мно здравїє приносим гсѹ-ви. И по сим даваемо ѹ знанїє гсѹ-ви за-ради едних аціганѹ болѣринѹ гсва-ми жѹпанѹ Семке сѹлцарѹ, ере ест доше да кѹпѹе ено-дрѹго тѹи ѹ варош ѹ Брашев, тако ѿ тѹѧ не се ест врати, а нѹ е ѡстал тѹи. Сего ради да гледате, ваше гсвѹ, како да мѹ давате аціганѹ, ере мѹ ест и покѹпено; тогаи ради да мѹ давате аціган, ере знате гсво-ви, како си смо ѹтъкмили, како да ест мегю нами мир и живот. А ако некете дати аціганѹ, а гсво-ви да знате, ере жѹпан Семка не може бити съ пагѹбѹ, а нѹ се ки хоке ѹзимати ѿ члвеци гсва-ви. Тогаи ради да гледате, да ест мегю нами живот. И бъ ви весели.

† Іѡ Басарба воевод, млстїѧ бжїѧ гнь.

Adresa în dos: † Наших чтитих и добрих прїателом, сѫдцѹ и .вї.-тих пѹргаром ѿ Брашев.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda şi domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea, dăm spre şcire domnieĭ vóstre pentru un aţigan al boeruluĭ domnieĭ mele jupânuluĭ Semca sulgérul, că s'a dus să cumpere una-alta acolo în oraş în Braşov; ast-fel d'acolo el nu s'a întors, ci a rĕmas acolo. Drept aceea să vedeţĭ domnia vóstră, ca să-ĭ daţĭ aţiganul, căcĭ e de el cumpărat. Pentru aceea să-ĭ daţĭ pe aţiganul, căcĭ şciţĭ domnia vóstră, cum ne-am întocmit, pentru ca să fie între noĭ pace şi traiŭ. Iar dacă nu-l veţĭ da pe aţiganul, să şciţĭ domnia vóstră, că jupânul Semca nu póte fi în pagubă, ci are

să-şĭ ĭa de la ómeniĭ domnieĭ vóstre. Drept aceea căutaţĭ, ca să fie între noĭ traiŭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 263.

Négoe Basarab către Braşovenĭ ca să înnapoĭeze luĭ Şerb Négoe şi Radul din Şcopoe 200 porcĭ, luaţĭ pe nedrept pentru gorştina, pe care eĭ deja o plătiseră.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 32. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Iѡ Басара воивода и гнь, пише гво-ми наши чтити братиꙗ и добри приꙗтело и ближни сȣседо, сȣдцȣ и .вi.-ти пръгаро ѿ Брашо, мно здравїе приноси гвȣ-ви. И по си ви дава ȣ знание гвȣ-ви за-ра работȣ wвези наши сиромахо, поне прїидоше прѣ гво-ми, и на име Шер и Нѣгое и Раȣ ѿ Шкопое, тере ми се жаловаше, како сȣ били преко планинȣ въ дръжано Сакȣе съ свиꙗ-си, тере се сȣ ȣценили сь Па ѿ Бȣдила, тере и сȣ холи добито на него мето, тако и е ȣзе горщинȣ, како се сȣ ȣценили, тако къ сȣ хотѣли, да мине па wвамо сь добито-си, а ви па и ес'те ȣзели гор'щинȣ, тере и сте ȣзели .р. свие. Тако тогаи ра ви говори гво-ми, како да гледате гво-ви, да има ниши сиромаси пра сȣ и зако ѿ гво-ви, ере не сȣ нища криви, ере що и е би гор'щина и како се сȣ ȣценили, а wни сȣ плащали; тако гледате гво-ви, да и се врати добито, ере гво-ми некю wтавитї, да е ниши сиромахо пагȣбȣ. А ако ли е инако, а гво-ви да ми давате на знанїе. И бь ви вели.

† Iѡ Бара вwев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Иши чтити братиꙗ и добри приꙗтело и блини сȣседо, сȣдцȣ и .вi.-ти пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea la aı noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi d'aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea vĕ daŭ de şcire domnieĭ vóstre pentru afacerea unor supuşĭ aĭ noştri, fiind-că aŭ venit înnaintea domnieĭ mele, şi pe nume Şerb şi Négoe şi Radul din Şchĭopóĭe, şi mi s'aŭ jeluit că aŭ fost peste munţĭ în ţinutul Sĕcuilor cu porciĭ lor, şi s'aŭ tocmit cu Pal din Budilă; şi dobitócele aŭ umblat pe locul luĭ; ast-fel le-a luat gorştina, cum s'aŭ tocmit; atuncĭ când eĭ aŭ voit să trécă ĭarăşĭ dobitócele lor p'aicĭ (încóce), ĭar voĭ ĭarăşĭ le-aţĭ luat gorştina, şi le-aţĭ luat 100 porcĭ. Ast-fel, pentru aceea vĕ grăeşce domnia mea,

cum ca să căutaţĭ domnia vóstră, ca să aĭbă supuşiĭ noştri judecată drépta şi lege de la domnia vóstră, căcĭ nu sunt în nimic strâmbĭ; căcĭ cât le-a fost gorştina şi cum eĭ s'aŭ tocmit, apoĭ eĭ aŭ plătit. Ast-fel căutaţĭ domnia vóstră, ca să li se înnapoĭeze dobitócele, căcĭ domnia mea nu voiŭ lăsa ca să fie pagubă supuşilor noştri. Iar dacă va fi alt-fel, apoĭ domnia vóstră să-mĭ daţĭ de şcire. Şi Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 264.

Martie 11. Négoe Basarab trimite în solie la Braşov pre Coman portarul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 50. Pecetia în dos.

† Мⷭ҇тию бж҇їею Іѡ҇ Басараба воевⷣо и гⷭ҇нь влашки, пишемо нашеⷨ чтитиⷨ и добриⷨ приꙗтели, сⷣѹцѹ и .вı҇.-тиⷨ пьргароⷨ ѿ Брашеⷡ, много ꙁдравие. И по сиⷯ тѹїа ке доити наше слѹга Комаⷩ портаⷬ; тако варе що ке говорити, а ваⷲ млти вѣрѹети емѹ, понеⷤ сѹ наше реⷱ истини. И бь ви велиⷮ. Пиⷭ м .аı. д҇.

† Іѡ҇ Бараⷭ҇ⷡ ввеⷣ, матїа бж҇іа гⷭ҇нь.

Adresa în dos: † Нашеⷨ чтитиⷨ и добриⷨ приꙗтелоⷨ, сⷣѹцѹ и .вı҇.-тиⷨ прьгароⷨ ѿ Брашеⷡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scriem la aı noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, acolo va veni sluga nóstră Coman portarul. Ast-fel orĭ-ce vĕ va spune, apoĭ Graţiositatea vóstră să-ĭ credeţĭ luĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Martie a 11[a] ḑi.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 265.

Piteştĭ, aug. 27. Négoe Basarab către Braşovenĭ pentru nişte banĭ ce are sa ĭa Dobromir din Câmpulung, carele la rêndul sêŭ este dator neguţĕtorilor Turcĭ, pe carĭ domnul ĭ-a gonit din Câmpulung.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 108. Pecetia în dos.

† Мⷭ҇тїю бж҇їею Іѡ҇ Бараⷭ҇ⷡ воевⷣо и гⷭ҇нь влаки, пишемо нашиⷨ чтитиⷨ, добриⷨ приꙗтеле, сⷣѹцѹ и .вї.-тиⷨ пѹргариⷨ ѿ Брашеⷡ, мноⷢ ꙁдравїе. И ѡсеⷨ ви даваⷨ ѹ ꙁнанїе вашои мⷭ҇ти иꙁ-раⷣⷮ

работꙋ ѡвомꙋзїи нашемꙋ чл͠кꙋ, по име Добромир ѿ Дꙋгополе, понеже або како изваднмо Тꙋрци кꙋпцїи, кои бѣхꙋ ꙋ Дꙋгополі, тако ѡни сꙋ били имали дꙋгове ꙋ нашега чл͠ка, вишереногa Добрмира; тако кꙋ е съда, а Тꙋрци га тели нашега чл͠ка Добромира из-ра дꙋгове, що и е дꙋже, а Добромир има паки дꙋгове тꙋꙗ ꙋ людїе вашои м͠ти. За тои ви просимо ваша м͠тъ, тере да ꙋчините добри, тере да ꙋчините иправꙋ по прадꙋ, по законꙋ ѡвомꙋзи нашемꙋ чл͠кꙋ, како да имъ се плата дꙋгове, що има тꙋꙗ ꙋ чл͠ци м͠ти вашои; ере добре да зна ваша м͠тъ, ере ако не и кете платати, а гво-ми ке ꙋзети ѡвде ѿ лю вашои м͠ти, тере ке платати Тꙋце, тере не ке ѡставити гво-ми чл͠ка гва-ми, ꙋ пагꙋбꙋ да бꙋде. И бъ ви велитъ. Пи ꙋ Пите м͠ца ав .кз.

† Іѡ Бара вѡев, милтїа бжїа г͠нь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтеле, сꙋцꙋ и . ві .-ти пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ, bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și despre acésta vĕ daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, în privința afacereĭ unuĭ om al nostru, anume Dobromir din Dlăgopole (Câmpulung), căcĭ ïată cum noĭ am scos pe Turciĭ negustorĭ carĭ aŭ fost în Câmpulung, așa eĭ aŭ avut datoriĭ la omul nostru maĭ sus ḑis Dobromir; și când acuma, apoĭ Turciĭ l-aŭ tras pe omul nostru Dobromir pentru datoriile ce el este dator, ïar Dobromir are ïarășĭ datoriĭ acolo la ómenĭ de aĭ Grațiosităţiĭ vóstre. Pentru aceea vĕ rugăm pe Grațiositatea vóstră, ca să faceţĭ bine, pentru ca să întocmițĭ ispravă după dreptate, după lege, acestuĭ om al nostru, cum ca să-ĭ plătéscă datoriile, ce le are acolo la ómeniĭ Grațiosităţiĭ vóstre. Și încă sa șcițĭ bine Grațiositatea vóstră, că dacă nu-ĭ vețĭ plăti, apoĭ domnia mea voiŭ luà aicĭ de la ómeniĭ Grațiosităţiĭ vóstre, și voiŭ plăti Turcilor, și nu voiŭ lăsà domnia mea pe omul domnieĭ mele ca să fie în pagubă. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Pitești, luna Aŭgust 27.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 266.

Négoe Basarab către Brașovenĭ plângêndu-se că dênșiĭ aŭ ridicat glótă și óste asupra Țăriĭ-Româneșcĭ și ĭ-a omorît ómeniĭ chïar în mijlocul târguluĭ în Brașov; pentru aceïa se va porni și el în contră-le și va pustii țara Bârseĭ așa în cât să nu i se maĭ cunóscă nicĭ locul. Le trimite în solie pe Alexi.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 65. Pecetia în dos.

† Милтїю бжїею Іѡ Басараба воевода и г͠нь влаки, пише гво-ми наши блини сꙋседо и добри прїꙗтело, сꙋцꙋ и . ві .-ти пꙋргаро ѿ Брашо, много здравие приноси гвꙋ-ви. И по

си дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви, поне до съда-мо знали, ере смо имали ми съ гвꙋ-ви и члци гва-ви ѿни сꙋ имали зако и прав'дꙋ ѿ гво-ми, а съда незна, како сте промислили ваше гптвꙋ, тере не хокете ми, а нꙋ сте почели раз'мирицꙋ и подиꙋсте глотꙋ и воискꙋ, тере сте пошли на землю и на члци и землю и слꙋзе гва-ми како да и ꙋбиете; а пото ѿни сꙋ дош'ли слꙋзи и члци тꙋѧ ꙋ Брашо ꙋ гра висотѣ кралеве, да кꙋпе гвꙋ-ми що ке требовати, а ви сте паки послали ваши члци и съ ваше поꙋченїе и ꙋ грꙋдꙋ гнꙋ-ни висоте кралеве, како да ми ꙋбие члци, и еднога намес'то сре тръ ѿни га сꙋ ꙋбили, а дрꙋзи едва сꙋ ꙋтек'ли. Тогаи ра ви добре знате, ере ниед'но работꙋ не имате съ землю гва-ми, ни гво-ми съ ваше землю, и гво-ми или члци гвꙋ-ми, кои зло сꙋ ꙋчинили чако гва-ви, тере сте погосте и члци гва-ми, ѿни се ꙋбише мегю вами. Сего ра ви сказꙋю гво-ми, поне ми бимо били любили ми и прадꙋ, не бимо любили раз'мирне, а ви не хокете ми, а нꙋ сте почели размирїе: и наши сиромаси ѿни се ꙋбию и сече и бе сꙋда и бе зако. Тогаи ра ако сте почели разм'ирне, а ви ѿ съда на пре да се пазите и такои да знате, ере ке ꙋчинити землю Бръсе, тере се неке ни мето поз'нати, поне гво-ми знаши, ере има ми ѿ висоти гна-ни кралеве, а ѿ ва ꙋ свако дова има рамирїе, и ꙋ сиѧ зина времена ꙋ поса сиромаси да држимо; ѿ съда на пре тои не може бити; а нꙋ да се пазите, поне и гво-ми еще ви чека [ере] не било тое бе ваше з'нание, що сꙋ се ꙋбили теи наши члци мегю вами а ви да наите те[ре . . .] та да и педешете по законꙋ, али пре нашега члка. А ако ли и некете пепсати, [нꙋ отъ се]да на пре да се пазите. И варе елика изрече нашега члка Алесе, верꙋите, ере сꙋ [на ре] истинии. И бъ ви весели.

† Іѡ Бара вѡев, [милатїа] бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши добри прїѧтело и близии сꙋседо, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noștri vecinĭ de aprópe și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Și după acestea, dau în șcire domnieĭ vóstre, că până acum am șciut, că am avut pace cu domnia vóstră, și ómeniĭ domnieĭ vóstre, eĭ aŭ avut lege și dreptate de la domnia mea. Iar acum nu șciŭ, cum v'ațĭ gândit domnia vóstră, că nu voițĭ pace, ci ațĭ început răzmirița și ațĭ ridicat glótă și óste, și ațĭ mers asupra țăriĭ și asupra ómenilor și asupra pământuluĭ și slugilor domnieĭ mele, cum ca să-ĭ omorîțĭ. Iar apoĭ, eĭ, aŭ venit slugile și ómeniĭ domnieĭ mele acolo la Brașov, în cetatea înnălțimeĭ craĭuluĭ, ca să cumpere domnieĭ mele cele ce va fi de trebuință, ĭar voĭ ĭarășĭ ați trimis pe ómeniĭ voștri și cu învĕțătura vóstră și în cetatea domnuluĭ nostru înnălțimeĭ craiului, ca să-mĭ omóre ómeniĭ, și pe unul pe loc în mijlocul târguluĭ eĭ l-aŭ omorît; ıar

ceilalţı abıa au scapat cu fuga. Drept aceea voĭ bine să şciţĭ, că nicĭ-o trébă n'aveţĭ cu ţara domnieĭ mele, nicĭ domnia mea cu a vóstră ţară, şi domnia mea saŭ ómenii domnieĭ mele carĭ răŭ aŭ făcut ómenilor domnieĭ vóstre, fiind-că v'aţĭ ridicat, şi ómenii domnieĭ mele, eĭ aŭ fost omorîţĭ în mijlocul vostru. Drept aceea vĕ spuiu domnia mea: noĭ am fi ĭubit pacea şi dreptatea, nu am fi ĭubit răzmiriţa, ĭar voi nu voiţĭ pacea, ci aţĭ început răzmiriţa, şi supuşiĭ noştri, eĭ se omóră şi se taĭe şi fără judecată şi fără lege; pentru acésta dacă aţĭ început răzmiriţa, apoĭ voĭ d'aci înnainte să vĕ păziţĭ, şi aşa şi să şciţĭ, că eŭ voiŭ face ţara Bârseĭ aşa că nu i se va cunóşce nicĭ locul. Căcĭ domnia mea şciind că am pace de la înnălţimea domnuluĭ nostru craĭul, ĭar de la voĭ în orĭ-ce timp avem răzmiriţe, şi în aceste vremuri de ĭarnă trebue să ţinem pe supuşĭ la posadă (în tabără), de-acum înnainte asta nu póte fi, ci să vĕ păziţĭ, căcĭ şi domnia mea încă vĕ aştept, că nu a fost aceea fară şcirea vóstră, că s'aŭ omorît aceĭ ómenĭ aĭ noştri în mijlocul vostru; ĭar voĭ să găsiţĭ pe [omorîtorĭ] şi să-ĭ pedepsiţĭ după lege, dar înnaintea omuluĭ nostru. Iar dacă nu îĭ veţĭ pedepsi, apoĭ atuncĭ d'aci înnainte să vĕ păziţĭ. Şi vare câte va spune omul nostru Alexe, să credeţĭ, căcĭ sunt [vorbele nóstre] adevĕrate. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, [cu mila] luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 267.

Négoe Basarab scrie Braşovenilor că a convenit întru tóte cele spuse prin soliĭ lor Hanîş şi Gĭurgĭu, afară de punctul ca neguţĕtoriĭ braşovenĭ să vêndă marfă prin tóte tîrgurile şi oraşele din ţară şi să cumpere peşte pe la gârle, ca şi neguţĕtoriĭ din Ţara-Românéscă, afară numaĭ de casul décă şi Braşoveniĭ vor îngădui acéstă libertate neguţĕtorilor românĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 34. Pecetia în dos.

† Їѡ Басараба воевода, бжїєю млтию гнь влакоиземли, пишемо мно здравне съ любовню приносн нашн чтнтн н добрн прїꙗтело н блнжнн сꙋседн, сꙋцꙋ н . вї .-тн пꙋрграро ѿ Брашеи. Н по сн дава ꙋ знанне вашон млтн: рѣчн нзбранн, що сте ваша млтн на послалн ѿ сьве вашон млтн н ѿ старн землю Брьсе по верн н потенн болѣрн вашон млтн, на нме жꙋпа Ханж н жꙋпа Џюрџю, а wнн све по редꙋ на възвѣстн, н мн въсе по редꙋ рѣчн вашон млтн разꙋмехо; н що е бн похтѣло вашон млтн, мн ѿ све дадомо ꙋтжмнте се съ ваша млтн, тжмо що не могомо прнсѣгатн за работꙋ кꙋпце н трьговцо, поне хотѣлн сте, ваша млтн, како да ходилю н вашон млтн, тере да продава кꙋплю по сваке трьгове н по вароше, колнко сꙋ ꙋ нашон землю, н да кꙋпн рн по грьла, ꙗко н нашн кꙋпцн, а мн тон не можнмо ꙋчнннтн, поне

съмотрнте н ваша мтн добре, ако че слоботн кѹцн вашон мтн, да кѹпн н да продава по нашн варошє, а нашн снромасн н кѹцн како се хте хранитн, н рнбѹ ком хте продаватн, н како сн хте стежнтн, да сн плаща ѿдадѹ гва-мн? Тако да ꙁнате ва мтн, ере смо прнсѣгалн съ нашн болѣрн н съ-ве гва-мн, како да сѹ вонncн кѹцн вашон мтн, да продава на сто гва-мн, ѹ Трьговнще н ѹ Трьшо н ѹ Дальгопо, алн да продава нашн члко съ днно, а по дрѹге трьгове да не ходн. А ако хокете, ваша мтн, слоботн нашн кѹцн, да кѹпн н да продава по ꙁемлю внсоте крале по-свѹде, н ѹ Ѡраднн н ѹ Клю н ѹ Тнмнка н ѹ Ржно н ѹ ꙁемлю Брьсе, а мн еще кемо слободнтн лю вашон мтн по-свѹде ѹ нашон ꙁемлю, да сѹ вонцн п(р)одоватн н кѹповатн ѹ нашон ꙁемлю, алн смо говорнлн сін рчн н сь внщеренн болѣрн вашон мтн, а ѡнн реко, ере несте ѿкннѹлн, ваша мтн, съве ꙁа ѡвон работѹ, тако не смѣ прнсѣгатн съ намн бе ꙁнаннꙗ вашон мтн. Сего ра, ваша мтн, съветованте добре; тако аще хоцете слоботн нашн кѹцн, да кѹпн н да продава по-свѹде ѹ вашон ꙁемлю, а мн е кемо слоботн кѹцн вашон мтн. Тако варе како чете слоботн н сьветоватї, а ваша мтн да посплате едн члкь лжгь, тере да ѹчннн кннгѹ ꙁа верѹ н съ ꙁаклннанне, ꙗко сѹ н дрѹꙁн гпрн прѣже на внш. Н елнка нꙁрече потенн н верни внщереченн болѣрн вашон мтн ѿ на къ ваша мтн, верѹете, поне сѹ нашн нстннн рѣчн. Н бь вн веселн, ваша мтн, амн.

† Іѡ Бара вwев, мтїа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прїатенн н блнин сѹседн, сѹцѹ н .вı. пѹгари ѿ Брашо.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al Țăreĭ-Româneșcĭ, scriem multă sănătate, cu dragoste aducem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de apróре vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea, dăm de șcire Grațiosităţiĭ vóstre: vorbele alese, ce Grațiositatea vóstră ne-ațĭ trimis nouĕ de la sfatul Grațiosităţiĭ vóstre și de la bĕtrâniĭ țăriĭ Bârseĭ, prin credincĭoșiĭ și cinstițiĭ boerĭ aĭ Grațiosităţiĭ vóstre, pe nume jupânul Hanîș și jupânul Gĭurgĭu, ĭar eĭ tóte pe rând ne-aŭ comunicat, și noĭ tóte pe rând vorbele Grațiosităţiĭ vóstre am înțeles. Și ceea ce a fost poftit Grațiositatea vóstră, noĭ despre tóte am dat, ca să ne întocmim cu Grațiositatea vóstră, numaĭ că nu ne-am putut ajunge în privința negustorilor și târgurilor, căcĭ ațĭ voit Grațiositatea vóstră, ca să umble și ómeniĭ Grațiosităţiĭ vóstre să cumpere și să vênḑă marfă prin tóte târgurile și orașele câte sunt în țara nóstră; și să cumpere peșce pe la gârle, ca și negustoriĭ noștri. Iar noĭ acésta nu putem face, pentru că vedețĭ și Grațiositatea vóstră bine: dacă vom slobоḑi negustorilor Grațiosităţiĭ vóstre ca să cumpere și să vênḑă prin orașele nóstre, atuncĭ supușiĭ și negustoriĭ noștri cum se vor hrăni, și peșcele cuĭ îl vor vinde, și cum îșĭ vor agonisi ca sa plătéscă dăjdiile domnieĭ mele? Așa să șcițĭ Grațiositatea vóstră, că noĭ am întocmit cu boeriĭ noștri și cu sfatul domnieĭ mele, cum ca să

fie volnicĭ negustoriĭ Graţiosităţiĭ vóstre să vêndă în scaunul domnieĭ mele, în Târgoviște, și la Târgșor și la Dlăgopole (Câmpulung), dar să vêndă ómenilor noștri cu ridicata, ĭar prin alte târgurĭ să nu umble. Iar dacă voiţĭ Graţiositatea vóstră sa slobodiţĭ negustoriĭ noștri ca să cumpere și să vêndă prin ţara înnălţimeĭ craĭuluĭ pretutindenĭ, și la Oradea, și la Cluj, și la Temișóra, și în Rîjnov, și în ţara Bârseĭ, apoĭ noĭ încă vom slobodi pe ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre, pretutindenĭ în ţara nóstră să fie volnicĭ a vinde și a cumpĕra în ţara nóstră. Dar noĭ am vorbit aceste vorbe și cu sus numiţiĭ boerĭ aĭ Graţiosităţiĭ vóstre, și eĭ aŭ spus că Graţiositatea vóstră nu aţĭ avut sfat în afacerea acésta, ast-fel nu aŭ îndrăznit să se ajungă cu noĭ fară șcirea Graţiosităţiĭ vóstre. Pentru acésta, Graţiositatea vóstră, sfătuiţi-vĕ bine, și dacă voiţĭ a slobodi negustorilor noștri, ca să cumpere și să vêndă pretutindenĭ în ţara vóstră, atuncĭ noĭ încă vom slobodi negustorilor Graţiosităţiĭ vóstre. Ast-fel, cum veţĭ slobodi și vĕ veţĭ sfătui, apoĭ Graţiositatea vóstră, să trimiteţĭ pe un om isteţ, ca să facem carte de credinţă și cu jurămênt, precum aŭ făcut și alţĭ domnitorĭ, foștĭ înnainte de noĭ. Și câte vor spune cinstiţiĭ și credincĭoșiĭ, maĭ sus dișiĭ boerĭ aĭ Graţiosităţiĭ vóstre de la noĭ către Graţiositatea vóstră, credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure pe Graţiositatea vóstră, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 268.

August 8. Négoe Basarab către Sibienĭ în privinţa meșteruluĭ Hanîș, dacă îl ĭaŭ pe garanţie pentru o lucrare ce dedesę meșteruluĭ și pe care acesta o lăsase neisprăvită.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Басарабъ воивода и гнъ влахи. Пишемо чтитим нашим и добрим прїателим, сѫцѹ и бѹгрѫмещїе и тим .ві. пѹргаром ѿ Сибию, мно здравїе. И по си дава ѹ знанїе вашои млти, поне прге сїа доба, а гво-ми дадох много иманїе въ рѹкѹ чловкѹ вашои млти, Ханжшѹ маисторѹ, да работаю гва-ми, а гво-ми да мѹ платим; а ѿ ми ѹзе иманїе тако ѿ ни не работа, а ѿ ни не работаше, анѹ ю донеси расхабена и неготова. Тако гво-ми га ѹхватих, тако ни ено неволю не има ко гво-ми, анѹ сети ѹ питие и ѹ ıатию и просими иманїю гва-ми, да прїидѹ тѹıа да ю работае и да съвръши, а гво-ми ѹ том невѣрѹе его, анѹ тѹıа сѫм посла гво-ми до вашои млти, тере праша вашои млти, ако чети ѹзети по главе вашои млти иманїе гва-ми и Ханж маисто и ѹложикете еци на нега, тако на поко, а гво-ми да проси ѿ вашои млти. А вашои млти пошлити книгѹ и исправѹ до гво-ми, а гво-ми да га ıѡсло мо. Тою дава ѹ знанїе гва-ми вашои млти. И да ми пошлите

книгꙋ съ печатю съвѣто, да ѡ дръжи гва-ми, дорн ке ми донти нманїа на рꙋкꙋ гва-мн. Н бь да вн велн вашон матн, амн. Пн аꙋ .и. д. Н елнка вн нзрече нашега слꙋга Кѫдре, дага върꙋнте, поне сꙋ на ре нстине.[1]

† Іѡ Бара вwев, матїа бжї[а] гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прїıатели, сꙋцꙋ н бꙋргѫмеще н тн .вı. пръгаро ѿ Снбню.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab voevod și domn român. Scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și burgăr-meșteruluĭ și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate. Și după acestea daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, că înnainte de acéstă vreme, apoĭ domnia mea am dat multă marfă în mâna omuluĭ Grațiosităţiĭ vóstre, luĭ Hanîș maistor, ca să-mĭ lucreze domnieĭ mele, ĭar domnia mea să-ĭ plătesc; dar el mĭ-a luat marfa, așa că nicĭ n'a lucrat-o, dar nicĭ nu o lucréză, ci mĭ-a adus-o stricată și neisprăvită. Așa, domnia mea l'am prins, ast-fel că nicĭ-o nevoĭe nu duce la domnia mea, ci șéde la bĕutură și mâncare și-mĭ cere marfa domnieĭ mele, să mérgă acolo ca s'o lucreze și s'o sfîrșéscă; dar domnia mea întru acésta nu'l cred, ci am trimis domnia mea acolo la Grațiositatea vóstră și vĕ întreb pe Grațiositatea vóstră, dacă voițĭ a luà pe séma Grațiosităţiĭ vóstre marfa domnieĭ mele și pe maistorul Hanîș și-mĭ vețĭ da chezășie pentru el, ast-fel (va fi) în pace, ĭar domnia mea să cer (marfa) de la Grațiositatea vóstră. Dar Grațiositatea vóstră trimitețĭ-mĭ carte și ispravă la domnia mea, ĭar domnia mea să-l liberez. Acésta dă de șcire domnia mea Grațiosităţiĭ vóstre. Și să-mĭ trimitețĭ cartea cu pecetia sfatuluĭ, s'o țin domnia mea pênĕ ce'mĭ va veni marfa la mâna domnieĭ mele. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure pe Grațiositatea vóstră, amin. Scris August a 8ª dĭ. Și orĭ-câte vĕ va spune sluga nóstră Cândreș, să-l credețĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și burgăr-meșteruluĭ și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

No. 269.

Februarie 2. Négoe Basarab către Sibienĭ ca să facă dreptate luĭ Dumitru din Bucureșcĭ pentru marfa ce a avut-o la Brașov zălojită și pecetluită.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Матїѡ бжїѡ Іѡ Басараба воевода н гнь землн vгровлахїнскон. Пншемо нашн добрн ротеле н прнıателе, пръгамещерꙋ Снбннском н сꙋцv кралевv н дванадесете пръгаро, много здравїе. Н по се дава ꙋ знанїе вашем гвꙋ за Днмнтра ѿ Бvкvрещн ѿ гра: н

[1] Frasa din urmă e scrisă cu cernélă maĭ rădĕcinie, dar de aceeașĭ mână.

преде съ писа гвꙋ-ви za нега, има е v едиега zде добитъ свои положе и zапечате, газда е раскииv печа и wzи добитъ е кетова, съда мv неплаща негово, доходи е и многащи, и доста кечи е кетова za тои; едно мv е платено, а дрvго не платено; моли ваше гво, vчинетемꙋ прадꙋ, да се нетика толико и многащи, ере е члкь сирома та ще темеи да се храни, тако гледаи ваше гво. Къда нещете гво-ви ꙋчини прадꙋ сиромахо наше и [гво-] мi ваше, како те се храни сиромаси мегю wвеми двема zелiама? Za тои, ви моли za Димитра, ере ми е вема члкь добръ, да га не wтавите ꙋ пагꙋбе и да га веке неzамvчите. И бь ви весели. ф .в.

† Iw Бара вwев, мтiа бжiа гнь.

Adresa în dos: † Добрiи наши приıателе, пръгамещерv и сꙋцv кралевv и пръгаро .вi. Сибиски.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab voevod şi domn al ţeriĭ Ungrovlahice. Scriem la aĭ noştri bunĭ părinţĭ şi prietenĭ, părgar-meşteruluĭ sibian şi judeţuluĭ crăesc şi celor 12 pârgarĭ, multă sănătate. Şi după aceea daŭ de şcire domnieĭ vóstre pentru Dimitru din cetatea Bucureşcĭ: şi maĭ înnainte v'am scris domnieĭ vóstre pentru el; a avut la cineva acolo marfa sa zălogită şi pecetluită; gazda ĭ-a rupt pecetea şi a cheltuit acéstă marfă; acum nu ĭ-o plăteşce luĭ; a fost venit de multe orĭ şi destuĭ banĭ a cheltuit pentru acésta; una-ĭ este plătită, ĭar ceailaltă nu-ĭ este plătită. Vĕ rog pe domnia vóstră, faceţi-ĭ dreptate, să nu maĭ umble atât de mult, căcĭ este om sărac şi trebue şi el să se hrănéscă; aşa să vadă (caute) domnia vóstră. Când nu aţĭ voi domnia vóstră să faceţĭ dreptate supuşilor noştri şi domnia mea alor voştri, cum aŭ să se hrănéscă supuşiĭ între aceste douĕ ţerĭ? Pentru aceea, vĕ rog pentru Dimitru, că-mĭ este om fórte bun, să nu-l lăsaţĭ în pagubă şi să nu-l maĭ munciţĭ. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure. Fevruarie în 2.

† Iω Basarab voevod, din mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ, părgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ crăesc şi celor 12 pârgarĭ Sibienĭ.

No. 270.

Négoe Basarab trimite Braşovenilor veştĭ despre întâmplările din Turcia.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia in dos.

† Мтiю бжiею Iw Бара воивода и гнь. Пише гво-ми наши чтити и добри прiıатело, пꙋгамеще и сꙋцꙋ кралевꙋ и .вi.-ти пꙋгаро w Сибию, много zравiе приноси гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ zнанiе гвꙋ-вi: що ми сте послали и порꙋчилъ гво-ми, добре ви сь раzꙋме zара гна-ни висотѣ кралѣве, и zара воивода Ердескога, ере бжiе хотѣнiе есꙋ живи и zрави. По то паки ми сте порꙋчили гвꙋ-ви, zара гла w тꙋске стране, а гвꙋ-ви да zнате колико смо могли наити и w колико zнаемо; а ми zнамо: ере тꙋски цръ w се е врати ꙋ свою

ѕємлю, тере є на мето цю се ѕове Амасіе, и колико разбрамо, а ѿ не ке доити до пролее. А паки другο, къда сѹ се ѹбили, а ѡни казоваше, ере є победи тѹски црь на Софіе, а сьмрть ѡна є била ѹ тѹскѹ воискѹ, тако ини казоваше, али съ истино неѕнамо. А ѕара поклиса гва-ви, да ѕна гвѹ-ви, ере є посла и нашега, єдинога пръкълаба сь шни, али неможемо ници съ истино како сѹ, живи сѹ, или како сѹ? анѹ смо послали наши члци до тѹскога цра, тако варе кои вє ни ке донети, а ми кемо послати и дати ѹ ѕнание гнѹ-ни кралеве висоте, и воиводе Ардескомѹ, и гва-ви. И бь весели гвѹ-ви.

† Іѡ Басараба вѡевда, млтіа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити братиа и добри прїятело, пѹргамеще и сѹцѹ кралевѹ и .вї.-ти пѹргаро ѿ Сибию.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, burgăr-meşteruluĭ şi judeţuluĭ crăesc şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea daŭ de şcire domnieĭ vóstre: ce mĭ-aţĭ trimis şi recomandat domnieĭ mele, bine v'am înţeles pentru domnul nostru măritul craiŭ şi pentru voevodul ardelenesc, că prin voĭa luĭ Dumneḑeŭ sunt în viaţă şi sănătoşĭ. După aceea ĭarăşĭ mĭ-aţĭ recomandat domnia vóstră, pentru svonul din părţile turceştĭ, ĭar domnia vóstră să şciţĭ pe cât am putut aflà şi din cât şcim: dóră şcim că împĕratul turcesc, el s'a întors în ţara sa, şi este pe locul ce se chĭamă Amasie; şi pe cât am înţeles, acesta n'are să vină până în primăvară. Iar de alta, când s'aŭ lovit, spun uniĭ, că aŭ fugit împĕratul turcesc dincolo de Sofia, şi mórte a fost în óstea turcéscă; ast-fel ne spun uniĭ; dar cu adevĕr nu şcim. Iar pentru soliĭ domnieĭ vóstre, să şciţĭ domnia vóstră, că am trimis şi pe al nostru, un părcălab cu dênşiĭ, dar nu putem (şci) nimica cu adevĕr cum sunt, în viaţă sunt, saŭ cum sunt.. Ci am trimis ómeniĭ noştri la împĕratul turcesc, aşa că orĭ-ce veste ne vor aduce, noĭ o vom trimite şi dà în şcire domnuluĭ nostru mărituluĭ craiŭ şi voevoduluĭ ardelenesc şi domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră.

† Iω Basarab voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, burgăr-meşteruluĭ şi judeţuluĭ crăesc şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

No. 271.

1517, Martie 17. Carte de credinţă a luĭ Basarab voevod cu Ludovic, regele Ungarıeĭ, şi privilegiile vamale acordate neguţĕtorilor Braşovenĭ.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 781. Pecetia atîrnată.

† Въ ха ба благовѣрни и благочестиви и христолюбиви и самодръжавни въсои ѕемли влакои, Іѡ Басарабь воєво бжїєю млтїю гнъ, ѕнаменито чинимо въсе владателие, поне гво-ми и болѣре

гва-ми, велици и мали, елици се ѡбретае въ земли гва-ми, а ми Ѹчинимо зде Ѹ сию книгѹ заклинание на верѹ, како да бѹдемо гнѹ-ни висоте Лае кралю верни и истини и съ право слѹжбо іако сѹ били и дрѹзи гпре преже нас бивши, ѡ деди и ѿ преде наши, понеже гнѹ-ми висоте Лае кра ѹтврьди ме е на землю гва-ми и ѿ све Ѹчини ми е прадѹ и верѹ. Сего ра и гво-ми съ болѣре гва-ми, а ми се поклонимо по стое корѹне како да бѹдемо висоте кралевѹ верни и истини, и такогере и кои сѹ наши блини съсе Брашовѣни и старе земло Бръсе; а ми съ нимиже да живѹемо и да имамо прадѹ и любо мегю нами. А коте бити врамаси гнѹ-ни висоте Лаешѹ кралю и Брашовѣно и старе земло Бръсе, а ѡни такогере да сѹ и на врамаси, а съ прїатели прїатели да бѹдемо и ми. А аще се слѹчи кои сѹ погани и врамаси стои крть и стои корѹне тере въсхоте да минѹ преко планине, къ Ѹгрьске стране, да плени, а гво-ми и съ болѣре гва-ми и съ сва землѣ ако ни се свиди, ере можемо стоіати прѣ ними да и за пртимо, а ми да стоимо да и за пртимо; а ако ли кемо видѣти ере не можемо пре ними стоіати, а ми да давамо Ѹ зианїе гнѹ-ни висоте кралевѹ и Брашовѣно и землю Бръсевѹ. И паки за работѹ кѹще, кои те доити съ кѹплю ѿ Браше или ѿ земли Бръсевѹ, а гво-ми паки потавлѣе верѹ и заклинанїе, како кои че бити пра члкъ и хо ке на прави пѹ, а ѡ да тръгова съ члци гва-ми Ѹ рвома съ дно и да плаща правинѹ що мѹ е вама, како сѹ платили и при дрѹ гпре преже нас бивши; а гво-ми дрѹго вамѹ нова да и не поставлѣ и дрѹ зако да и не подние, али да тръгова и деже е сто гва-ми Ѹ Тръговище и Ѹ Дльгополе и Ѹ Тръшо, на тези вишеречене три стола да тръгова Брашовѣни и стари Бръсеви, али да Ѹцени Ѹ рвома съ дно съ члци гва-ми, а по дрѹге вароше да не сѹ слобони ходити съ кѹплю никѹде; а кои-те бити дрѹзи члци тере съ прадо и на пѹ пра не хте ходити, а ѡни да се сѹди по законѹ бжїни и да се педеше къждо въ свои-си дело. И за въсе сии вишеречени присѣгли клетвѹ и верѹ поставлѣемо, како да бѹдемо истини и прави и верни гнѹ-ни висоте кралевѹ и стои корѹне и кои сѹ наши блини съседи Брашовѣно и стари земляиѡ Бръсе, како били и дрѹзи гпре преже нас бивши; и заклемо се на га ба сътворшаго нбо и землѣ и на прчтие его бгѹмтри и на сти апли и на стое еѵглїе и на въси сти, али не тъчию гво-ми заклинае и верѹ потавлѣе, нж за едно съ съвѣтници гва-ми, жѹпа Барвѹ ба кралескомѹ, и жѹпа Калотъ велики двони, и жѹпа Хръва велики логофе, и жѹпа Димитръ вилики витиарии, и на верѹ въсе болѣро гва-ми, велици и мали. И за великѹ верѹ що потавлѣ гво-ми поставиѡ съ гво-ми хрисовѹ влакои земло и печати болѣро гва-ми за-ра да стои непотъкновенно съ верѹ. Пи мца мртиа .зі. д. в лѣ ҂зке.

ic|xc ні|ка Іѡ Бсра воев, (L.S.) матїа бжїа гнь.

† Intru Christos Dumnedeŭ binecredincĭosul şi blagocestivul şi de Christos ĭubitorul şi de sine stăpânitorul a tótă Ţara-Românéscă, Iω Basarab voevoda, cu

mila luĭ Dumnedeŭ domn, facem cunoscut tutulor ocîrmuitorilor, că domnia mea și boeriĭ domnieĭ mele, marĭ și micĭ, câțĭ se află în țara domnieĭ mele, ĭată noĭ am făcut aci, prin acéstă carte, jurământ pe credință, cum ca să fim domnuluĭ nostru înălțimeĭ Laĭoș craĭuluĭ credincĭoșĭ și drepțĭ și cu dréptă slujbă, precum aŭ fost și alțĭ domnitorĭ, foștĭ maĭ înnainte de noĭ, dintre moșiĭ și strĕmoșiĭ noștri; căcĭ domnul meŭ înălțimea Laĭoș craĭul m'a întărit în țara domnieĭ mele și întru tóte mĭ-a făcut mie dreptate și credință. Pentru acésta și domnia mea, cu boeriĭ domnieĭ mele, apoĭ noĭ ne plecăm sub sfânta corónă, precum ca să fim înnălțimeĭ crăeșcĭ credincĭoșĭ și drepțĭ, și așijderea și celor ce sunt apropiațiĭ noștri vecinĭ, Brașovenilor, și vecheĭ țĕrĭ Bârseșcĭ, ĭar noĭ cu eĭ să trăim și să avem dreptate și dragoste între noĭ. Iar aceĭa carĭ vor fi vrăjmașĭ domnuluĭ nostru înnălțimeĭ Laĭoș craĭuluĭ și Brașovenilor și vecheĭ țĕrĭ Bârseșcĭ, apoĭ aceĭa, așijderea, să fie și nouĕ vrăjmașĭ; ĭar cu prieteniĭ prietenĭ să fim și noĭ. Iar dacă s'ar întêmplà, ca aceia, carĭ sunt păgânĭ și vrăjmașĭ sfinteĭ crucĭ și sfinteĭ coróne și ar voi să trécă peste plaĭurĭ spre părțile ungureșcĭ, ca să prade, apoĭ domnia mea și cu boeriĭ domnieĭ mele și cu tótă țara, dacă ni se va părea că putem sta înnaintea lor, ca să-ĭ oprim, apoĭ noĭ să stăm, ca să-ĭ oprim; ĭar dacă vom vedea că nu putem sta înnaintea lor, apoĭ noĭ să dăm de șcire domnuluĭ nostru înnălțimeĭ crăeșcĭ și Brașovenilor și țariĭ Bârseșcĭ. Și ĭarășĭ, pentru afacerea negutătorilor cariĭ vor veni cu marfă de la Brașov saŭ din țara Bârseĭ, apoĭ domnia mea ĭarășĭ punem credință și jurământ, cum că cine va fi om drept și va umblà pe calea dréptă, apoĭ acela să negutătoréscă cu ómeniĭ domnieĭ mele cu bucata și ridicata, și să plătéscă drépta, ce-ĭ este luĭ, vamă. precum eĭ aŭ plătit și în timpul altor domnitorĭ, foștĭ maĭ înnainte de noĭ; ĭar domnia mea altă vamă nouă lor să nu le punem, și altă lege lor să nu rânduim; ci să negutătorésca unde este scaunul domnieĭ mele în Târgoviște, și în Dlagopole (Câmpulung) și în Târgșor, în aceste maĭ sus dise treĭ scaune să negutatorésca Brașoveniĭ și bĕtrâniĭ Bârsenĭ; dară să tocméscă cu bucata și ridicata cu ómeniĭ domnieĭ mele, ĭar prin alte orașe să nu fie slobodĭ să umble cu marfă, nicăerĭ. Iar dacă vor fi alțĭ ómenĭ, și cu dreptate și pe cale dréptă nu vor umblà, apoĭ aceștia să fie judecațĭ după legea dumnedeĭască și să se pedepséscă fie-care după fapta sa. Și pentru tóte aceste maĭ sus dise jurăminte punem credință și blestem, cum că vom fi adevĕrațĭ și drepțĭ și credincĭoșĭ domnuluĭ nostru înnălțimeĭ crăeșcı și sfinteĭ coróne și celor ce sunt aprópe aĭ noștri vecinĭ, Brașovenilor, și vechiĭ țĕrĭ Bârseșcĭ, precum aŭ fost și alțĭ domnitorĭ, foștĭ maĭ înnainte de noĭ; și ne jurăm pe domnul Dumnedeŭ, carele a făcut cerul și pămêntul, și pe prea-curata luĭ maĭcă a luĭ Dumnedeŭ și pre sfințiĭ apostolĭ și pe sfinta evanghelie, și pre toțĭ sfințiĭ. Dară nu numaĭ domnia mea jurăm și credință punem, ci d'împreună cu sfetniciĭ domnieĭ mele: jupân Barbu

banul craïovenesc, şi jupân Calotă marele vornic, şi jupân Hărvat marele logofĕt, şi jupân Dumitru marele vistiarnic, şi pe credinţa tutulor boerilor domnieĭ mele, marĭ şi micĭ. Şi pentru marea credinţă ce punem domnia mea, am pus domnia mea crisovul Ţăriĭ Româneşcĭ şi peceţile boerilor domnieĭ mele, pentru ca să stea neclintit, cu credinţă. Scris în luna Martie 17 ḑile, în anul 7025.

† Iisus Christos, Nica. Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

XXIV.

Dómna Despina, soţia luĭ Négoe vodă Basarab.

No. 272.

Dómna Despina către Braşovenĭ ca să lase în pace pe sluga sa Andriĭaş, trimis în missiune la regele Ungarieĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 317. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю гпжа Деспина, пише гво-ми наши чтити и добри прїиатели и блини сѫсе, сѫцѫ и .вı.-ти пѫргари ѿ Брашє, много ӡравїе прїноси ваше млти. И по си ведомо да е ваши млти, поне чіо гво-ми, ере сте ӡапретили ваше млти тѫи ѫ Брашє нашега слѫга Адрїа, тере несте га веровали, ере е посла ѿ наше гвѫ. Сего ра, ваше млти, да ӡнанте и да врѫните, ере га смо послали ѫ величество кралю сь нашими потребними рєчи, е кь ми бѣше Өеωдосїе воиво ѫ ӡемлю. Сего ра да има верѫ ѿ-кь ва млти, тере ѫ ми да га ωтавите. И па що ми сте ваше млти нарѫчели ра работѫ Фѫрѫкѫ, ере и е ѫӡе Калоть дворни некои свите и не и е плати, а ваше млти молите ба, да ми прїиде сıнь-ми Өеωдосїе воиво ӡравѫ, а ми не ке ωтавити ни едн чловкь ваше млте ѫ пагѫбѫ, нѫ све кемо платит(т). И бь ви вели.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїиатели и блини сѫсе, сѫцѫ и .вı.-ти пѫргари ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ dómna Despina, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi vecinilor de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, să vĕ fie cunoscut Graţiosităţiĭ vóstre, fiind-că a auḑit domnia mea, cum că aţĭ oprit Graţiositatea vóstră acolo în Braşov pe sluga nóstră Andriĭaş, fiind-că n'aţĭ creḑut că este trimis de la domnia nóstră. Drept aceea, Graţiositatea vóstră, să şciţĭ şi să credeţĭ, că l-am trimis noĭ către înnălţimea craïul cu vorbele nóstre de trebuinţă, încă pe când mĭ-a

fost Theodosie voevod în ţară. Drept aceea, el să aïbă credinţă de către Graţiositatea vóstră, ca să-l lăsaţĭ pe el în pace. Şi ïarăşĭ ceea-ce mĭ-aţĭ recomandat Graţiositatea vóstră în afacerea luĭ Furcă, că luĭ ĭ-a luat Calotă vornicul nişte svite, şi nu i le-a plătit, apoĭ Graţiositatea vóstră rugaţĭ pe Dumneḑeŭ să-mĭ vie fiul meŭ Theodosie voevod sănătos, ci noĭ nu vom lăsà pe nicĭ un om al Graţiosităţiĭ vóstre în pagubă; ci totul vom plăti. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

XXV.

Theodosie vodă, fiul luĭ Négoe vodă Basarab (1521).

No. 273.

Ianuarie 7. Theodosie vodă trimite Sibienilor în missiune pe egumenul Iosif de la Argiş.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Бжнею млстию Iѡ Ѳеѡсие воевода и гнь влаки. Пишемо нашемꙋ чтити и добри приıателом, сꙋдцꙋ кралевꙋ и .ві.-ти пръгаром ѿ Сибин, много ꙁдравие. И по си дава ꙋ ꙁнание ваıшои млсть, поне тꙋи смо послали нашега ѻтца, егꙋмена Iѡсиф ѿ Аргиш, сь наıшими истиними и потрѣбнимми рѣчи до ваша млсть. Сего ради еликa изрече ѿ гсво-ми къ ваша млсть, а ваша млсть ѡ вьсе по тжкꙋ да верꙋите емꙋ, поне сꙋт рѣчи гсва-ми до истини. И бь ви велит. Пис мца ген .ꙁ. дн.

† Iѡ Ѳеѡ воевод, млстїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашим чтитим и добрим приıателом, сꙋдцꙋ кралев и .ві.-тим пръгаром ѿ Сибин.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Theodosie voevoda şi domn românesc. Scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ crăïesc şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate. Şi după aceea daŭ în şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că acolo trimis-am pe al nostru părinte, pe egumenul Iosif de la Argiş, cu ale nóstre adevĕrate şi de trebuinţă cuvinte către Graţiositatea vóstră. Drept aceea orĭ-câte va vorbi de la domnia mea la Graţiositatea vóstră, apoĭ Graţiositatea vóstră întru tóte cu luare-aminte să credeţĭ luĭ, căcĭ sunt vorbele domnieĭ mele pe adevĕrat. Şi Dumneḑeŭ bucure-vĕ. Scris luna Ghenarie a 7ª ḑi.

† Iω Theodosie voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ crăïesc şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

No. 274.

Theodosie vodă arată Brașovenilor cele de curênd întîmplate în țară de la mórtea tataluĭ sêŭ încóce; cum dênsul a fost silit a se duce la Slatina ca să lupte cu vrăjmașiĭ sêĭ, lasând la Târgoviște pe dregătoriĭ sêĭ: Radu vornicul și Boĭcu părcălabul; ĭĭ rógă să alunge pe vrăjmașĭ din mijlocul lor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 313. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їею Іѡ Ѳеѡсїе воевода и гнь, пише гво-ми наше чтнти братїа и добри прїателе и ближнии сѹседе, сѫцѹ и .вı.-ти пѹрграро ѿ Брашє, много здравїе. И по се дава ѹ знанїе вашемѹ млть, ере прєгє сїе доба, зна ваша млть, по сьмрьти ротелю гва-ми, покоиога Басараба воевода, те се дниже ѡное врама Калѹге и сь хитлени ѿ земле гва-ми на главѹ гва-ми, а бь даде и млбѹ ротелю гва-ми, Басарабе воево, тере и поставлю по нога гва-ми. А по то еще ми не би сь толико, а нѹ па се днижe дрѹги врама и сь тати и сь злотворци, тере плени землѣ и сьжегоше ıа бе знанїе црѹ. Ваша млть зна ере на господство е ѿ Тѹрци, тако како виде гва-ми, ере се смеше земле, тако виде, ере никако не кю фолоса, а нѹ се дадо па къ Тѹрци и посла те дадо ѹ знанїе црѹ, тако црь ѹчини, како сте чюли гво-ви сь тензи врамаши, тако ме е црь па постави въ сто ротелю гва-ми. Тогаи ра зна ва млть за живо и за верѹ и закли нанїе, що сте имали сь родителю гва-ми, тако да дрьжете ва млть и сь гва-ми. И па дава ѹ знанїе гва-ви, да ви се не мни нещо, защо сѫ ѿтише на ѡное странѹ земле, ѹ Слатинѹ, ере сѫ ѡтише, защо е землѣ изедена ѿ-къ-тамо ѿ тензи врама, како знате ва млть. Сего ра дава ѹ знанїе гва-ви, ере сѫ постави властели гва-ми, жѹпа Радѹ ворни, и Боико паркала, да пази сто гва-ми. Тако ва людїе ѿ що и ке би исправѹ, а ѡни да идѹ на тези властели гва-ми ѹ Трьговище те да си исправи ѿ що и бѹде исправѹ. И да речете гво-ви ваше люде, да ходе въ земле гва-ми по кѹде и хте бити волѣ слободни и мирни; и людїе гва-ми такогере въ земле гва-ви. И па еще дава ѹ знанїе гва-ви за ра некои врамаши гва-ми, що сѹ ѹ-мегю ва, тако моли гво-ви, не требѹе ви врама гва-ми мегю ва млть, ере сега кю види, како кете дрьжати верѹ сь гво-ми; молю ви ва млть не требѹе, ере врама гва-ми сѹ и гвѹ-ви, а врамаши гвѹ-ви сѹ и гва-ми. И па що ке рече на чакь поиме (loc lăsat gol) кь ва млть, да вѣрѹете, ере сѹ наши ре истини. И бь ви велить, амїнь.

† Іѡ Ѳеѡдосїе вѡевда, мл҃тїа бж҃їеа гнь.

Adresa în dos: † Наше братїа и добри прїателе и ближнии сѹседи, сѫцѹ и .вı.-ти пѹрграро ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Theodosie voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ și d'aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ

din Brașov, multă sănătate. Și după acésta, daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, că înnainte de acest timp, șcie Grațiositatea vóstră, după mórtea părinteluĭ domnieĭ mele, rĕposatuluĭ Basarab voevod, s'a ridicat acel vrăjmaș Călugĕrul și cu hitleniĭ din ţara domnieĭ mele asupra capuluĭ domnieĭ mele; ĭar Dumneḑeŭ a dat, și rugăcĭunea părinteluĭ domnieĭ mele Basarab voevod, și-ĭ puseiŭ sub picĭórele domnieĭ mele. Iar după aceea, încă nu-mĭ fu cu atâta destul, ci ĭarășĭ mi s'aŭ ridicat alţĭ vrăjmașĭ și cu hoţĭ și cu făcĕtorĭ-de-rele, și aŭ prĕdat ţara și aŭ ars'o pe dênsa, fără șcirea împĕratuluĭ. Grațiositatea vóstră scie că domnia nóstră este de la Turcĭ; așa, cum a vĕḑut domnia mea, cum că se turbură ţara, ast-fel am vĕḑut că mie nicĭ-cum nu-mĭ va fi folos, eŭ m'am dat ĭarășĭ spre Turcĭ, și am trimis și am dat în șcire împĕratuluĭ. Ast-fel a făcut împĕratul, precum aţĭ auḑit domniile vóstre, cu aceĭ vrăjmașĭ; așa m'a pus împĕratul ĭarășĭ în scaunul părinteluĭ domnieĭ mele. Drept aceea scie Grațiositatea vóstră pentru traĭul și pentru credinţa și pentru jurămêntul ce aţĭ avut cu părintele domnieĭ mele; tot așa să ţineţĭ Grațiositatea vóstră și cu domnia mea. Și ĭarășĭ vĕ daŭ spre șcire domniilor vóstre, ca vouĕ nimic să nu vĕ pară că m'am dus în cea-l'altă parte a ţĕriĭ, la Slatina, căcĭ eŭ m'am dus, pentru că ţara de acolo este mâncată de aceĭ vrăjmașĭ, precum șciţĭ Grațiositatea vóstră. Drept aceea daŭ de șcire domniilor vóstre, că am pus dregĕtorĭ aĭ domnieĭ mele, pe jupan Radu vornicul și Boĭcu pârcălabul, ca să păzéscă scaunul domnieĭ mele. Ast-fel, ómeniĭ voștri când vor avé vre-o afacere, apoĭ dênșiĭ să mérgă la aceĭ dregĕtorĭ aĭ domnieĭ mele la Târgoviște și să le rênduiască, despre ce le va fi lor afacerea. Și să spuneţĭ, domniile vóstre, ómenilor voștri, să umble în ţara domnieĭ mele, pe unde le va fi voĭa, liberĭ și în pace, și ómeniĭ domnieĭ mele, asemenea în ţara domniilor vóstre. Și ĭarășĭ încă daŭ spre șcire domniilor vóstre pentru niște vrăjmașĭ aĭ domnieĭ mele, cari sunt în mijlocul vostru; ast-fel rog pe domnia vóstră, că vouĕ nu vĕ trebue vrăjmașiĭ domnieĭ mele în mijlocul Grațiosităţiĭ vóstre, pentru că acum voiŭ vedé cum veţĭ ţiné credinţa cu domnia mea. Rogu-vĕ pe Grațiositatea vóstră, nu trebue, căcĭ vrăjmașiĭ domnieĭ mele sunt și aĭ domnieĭ vóstre; ĭar vrăjmașiĭ domnieĭ vóstre sunt și aĭ domnieĭ mele. Și ĭarășĭ ce va spune omul nostru anume (loc lăsat gol) către Grațiositatea vóstră, să credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Amin.

† Iω Theodosie voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri fraţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 275.

Septembrie 27. Theodosie vodă trimite în solie Braşovenilor pe Sava judeţul.

Orig. hârtie. Arch. Braşov. no. 314. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Ѳеѡсїю воиво и гнь, пишемо нашемо чтнти и добри приꙗтелѡ, сѹцѹ и .ві.-ти прьгаро ѿ Брашо, много здравїе приноси вашои млть. И по си говори гво-ми, поне пославмо нашега верпога слѹга гво-ми Сава[1] сѹцѹ, до вашои млть сь нашеми потребнии рѣ кь вашои млть, поне елика изрече ѿ гво-ми кь вашои млть, а гвѹ-ви да вѣрѹе, ере сѹ наше речи истинни. И бь д, ѹмножи лѣта гвѹ-ви, амн. Пи се .кз. д.

† Іѡ Ѳеѡсїе вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашеми чтнтими и добрими прїатели, сѹцѹ и .ві.-ти пѹргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Theodosie voevod şi domn, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea grăesc domnia mea, cum că am trimis pe credincĭósa nóstră slugă a domnieĭ mele Sava judeţul către Graţiositatea vóstră cu ale nóstre adevĕrate cuvinte. Căcĭ orĭ-ce va spune de la domnia mea către Graţiositatea vóstră, apoĭ domnia vóstră să credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin. Scris în Septembrie a 27[a] ḑi.

† Iω Theodosie voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 276.

Theodosie vodă către Braşovenĭ în afacerea judecăţiĭ luĭ Praja cu Radul de acolo, pentru nişte oĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 312. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Ѳеѡсїе воиво и гнь, пишемо нашемо чтнти добре прїꙗтеле, близи сѹседо, сѹцѹ и .ві.-ти пѹргаро ѿ Брашо, много здравїе приноси вашою млть. И по си дава ѹ знанїе вашои млти за ра наше люе, по име Пража, како има прѣ сь Раѹл, ваше люе, ере сѹ ѹцени сь некои ѡце, та се сѹ замени ѡце за свие, тако наше люе ѡта дльжнѹ апри .ро. Тако на поко ѡце ѹмре ѿ кьпе, за тои дрьже на люе апри; има на чакѹ свѣте село .г., како сѹ ѹмре скоро по ценѹ. Тога и ра да гледате, како да има право зако ѿ вашои млть. Єє е ѡ-дана, е при дни Влада воива, се сѹ ѹцени, гледаи, како

[1] Înnainte de cuvêntul Сава a fost scris alt nume, pare-se Раѹл, dar apoĭ l'a şters, ast-fel că se maĭ vede literile Ра şi resturĭ din celelalte.

да и ѡтавите мирно, да не има пагꙋ[1]; ако кете ꙋзети ѿ наше люе, а гво-ми кю ꙋзети ѿ ва люе, ако не ке дрьжа правдꙋ. И бь те весели, амин.

† Іѡ Ѳеѡ[2] воев, милатіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтнти и добре прїателе, сꙋдцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Theodosie voevod şi domn, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ bunĭ prietenĭ, vecinilor de apróре, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre în privinţa omuluĭ nostru anume Praja, cum că are pâră cu Radul, omul vostru; că eĭ aŭ preţuit nişte oĭ şi aŭ schimbat oile cu porciĭ. Ast-fel omul nostru a rĕmas dator aspri 170, aşa în urmă oile aŭ murit de gălbézā; pentru acésta ţine omul nostru aspriĭ. Are omul nostru martorĭ sate treĭ că ele (oile) aŭ murit curênd după preţuĭală. Drept aceea să căutaţĭ, ca să aĭbă legea dréptă de la Graţiositatea vóstră. Încă este de mult, încă din ḑilele luĭ Vlad voevoda, că s'aŭ tocmit; caută ca să-'ĭ lăsaţĭ în pace, ca să n'aĭbă pagubă; ĭar dacă veţĭ luà de la ómeniĭ noştri, şi domnia mea voiŭ luà de la ómeniĭ voştri, dacă nu veţĭ ţine dreptatea. Şi Dumneḑeŭ să te bucure, amin.

† Iω Theodosie voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

XXVI.

Vladislav vodă (1523 — decembre 1525).

No. 277.

Maiŭ 15. Vladislav vodă către Braşovenĭ ca să dea din ómeniĭ lor pe căţĭ-va ca să însoţéscă pe solul sêŭ Momce logofĕtul la vicevoevod; află că vicevoevodul, împreună cu Radu vodă (de la Afumaţĭ) şi cu toţĭ pribegiĭ, s'ar fi dus în sus spre Severin.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 3o. Pecetia în dos.

† Милтию бжию Іѡ Власла воиво и гнъ въсои земли Ꙋггровлахїискои, пише гво-ми нашим чтнтим и добро приіатело, сꙋдцꙋ и .вї.-те пꙋргаро ѿ Брашее, много здравие приноси гвꙋ-ви. И по си ви говори гво-ми, поне пре́ге сиіа доба приидо ва люе до гво-ми и паки и посла съ нашега чловка Моче лоѳе, та сꙋ били дохоиници. А нѣто приіде и възвести гво-ми, како е поше вицавоиво и съ Раꙋ воивода и съ въси прибѣзи више къ Северинꙋ и ѡиинзи чловци гва-ми, Ганѣ и Лꙋпꙋ, а ви и сте въ ѡбѣде желѣзе ѡковали. Тако

[1] În original пагꙋ. [2] Pro Ѳеѡ(сїе).

гво-ми паки посла тере и ѡпе врати, тако сьда прїиде Кртѣ ѿ ва. И ѿ въсе по ре разѹмехо ваше словеси, ере сѹ паки ѹвлѣзили некои зли твориди мегю ва съ зли рѣ. Сего ра паки сж гво-ми посла Моче лофе, и съ вашеми члвцими и нашега болѣрина, да поиде до вицавонво; сего ра знати ли ере има гво-ми тѹꙗ мноѕи врамаши; тако да давате ѿ ва люе, да иде съ Моче лофета дори на вицавонво, да не има нѣде некою скададлѹ, нѹ да иде и да прїиде мино и слодно. И елика изрече вашега члка Кртѣ ѿ на ѿ въсе, да вѣрѹнте, поне сѹ наше рѣ доистинне. И бь ви вели, амн. Пи маю .еї. дна.

† Їѡ Владїсла воев, мітїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри прїꙗтело и блини сѹседо, сѹцѹ и .вї.-те пѹргаро из Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vladislav voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea vĕ grăeșce domnia mea, că maĭ înnainte de timpul acesta aŭ venit ómeniĭ voștri la domnia mea și ĭarășĭ ĭ-am trimis cu omul nostru Momce logofĕt, și eraŭ să soséscă la voĭ. Iar cine-va a venit și m'a vestit, pe domnia mea, că s'a dus vițevoevoda și cu Radul voevoda și cu toțĭ pribegiĭ în sus spre Severin, și că pe aceĭ ómenĭ aĭ domnieĭ mele, pe Ganea și Lupul, voĭ ĭ-ațĭ încătușat în obedĭ de fier. Ast-fel domnia mea ĭarășĭ am trimis, și pe eĭ din noŭ ĭ-am întors. Așa acuma a sosit Cîrstea de la voĭ. Și despre tóte pe rând am înțeles cuvintele vóstre, căcĭ aŭ intrat ĭarășĭ órecarĭ rêŭ-făcĕtorĭ în mijlocul vostru cu vorbe rele. Drept aceea, ĭarășĭ am trimis domnia mea pe Momce logofĕt, și cu ómeniĭ voștri, și pe boerul nostru, ca să se ducă la vițevoevoda. Drept aceea șcițĭ óre că am domnia mea acolo mulțĭ vrăjmașĭ? Ast-fel să dațĭ din ómeniĭ voștri să mérgă cu Momce logofĕt până la vițevoevoda, ca să nu aĭbă nicăirĭ nicĭ un scandal (pedecă), ci să se ducă și să vie în pace și slobod. Și orĭ câte vĕ va spune omul vostru Cîrstea de la noĭ, în tóte să credețĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre prea adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Maĭ 15 dile.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 278.

Dridu, iulie 29. Vladislav vodă se plânge Brașovenilor de nedreptățile ce fac boerilor și supușilor sêĭ, din carĭ pe uniĭ ĭ-a omorît; trimite la dênșiĭ în solie pe Momce diacul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 31. Pecetia în dos.

† Їѡ Владсла воев бжїю мл҃тию гнь влаки, пишемо наши чтити добри прїꙗтели и блини сѹседо, сѹцѹ и .вї. пѹргари ѿ Брашо, много здравие приноси ваше мл҃ть. И по си

давам ѹ знанїе ваше мл҃ть поне ѿ време що се ѹмлтиви гь бь на влакои землю и избави ѿ тѹрци и гвѹ-ми дарова бити гпрь къ неи ѿ тогаи доба що се приближимо и въни-домо въ землю, тода прїидо болѣри влахїискою землю и показа гво-ми колико трѹ и спезѹ поставилите гво-ви ра влака землю; не пощѣдѣли ести телеса ваше трѹдо, нѫ потрѹдили есте ра влака землю хритиѣска. И гво-ми ѹ те веми ѡбрадова и промисли како да съ прїѣтели ваша мл҃ть до нашега живота съ правдѹю; и ѹ те слободнимо въса пѹтѹве чловко вашою мл҃ти, и кѹце и сиромахо, въси да се храни слобони и мини. И до съда ни енога чловка ваше мл҃ть не мо се плакати, ни ѿ на, ни ѿ наши чловци; докле донде вѣре по-клисари вашоѣ мл҃ть Петрѹ Диѣка, и съ гво-ми много рѣ беседова ѿ ваша мл҃ть; и за-клинанїе поtави како лює и сиромаси гва-ми слобони и мини да приходи да се храни слобони въ землю вашню мл҃ть; такогере и чловци ваше мл҃ть въ землю гва-ми, слобони да ходи. И на семнѣ ере таковн съмиренн и ѹстроенне бити те на ѿ вѣка, дори кь ви сь ѹ сие дова, кои више наше болѣри жѹпа Драгоми велики пехани, више витиїа, и жѹпа Тѹдо велики лофе, и еще съ ними дрѹзи мнози, ѡни полаше по заклинанїе ваше мл҃ть, како да си ѹзима махѹ що е ѡта вь до ваше мл҃ти, али не съ нѣкои хитротие,[1] нѹ съ вѣстию, по тъме що смо ѹчинили съ вашню мл҃ть. И кь си на товарили ни слѹге въса мархѹ, и дѹки пѹте, ѡни и сѹ срли люи ѿ ваше мл҃ти, еии при врато градѣ, дрѹзиже къ рѣ Тимишѹ, тере сва маха ѹзели, и чловци посели. Сего ра пита ваше мл҃ть, за що ра толико смрть и пагѹ ѹчинили есте наше болѣро вишеречени и ми имаю-ки ми и тъме съ ваши мл҃ти? да наше чловци и тьме що имали есте съ гво-ми и съ въси болѣри гва-ми где сѹ съда? Тогаи ра, говори вашою мл҃ти, наши болѣри нища пагѹ да не имаю, нѹ въсе да и се врати, поне ако ли не хощете ни махѹ вратити, тако да знате, ваше мл҃ть, ере гво-ми нища ѹ пагѹ не хокемо ѡтавити; нѫ наипаче хокемо вра-тити и пагѹ и съмрть. А гво-ти, съмотрите, боле да живѹемо како добри сѹсее нежели да се поне толико зло мегю нами. И елика изрече верного слѹга гва-ми Моче Диѣка, верѹите ваше мл҃ти, поне сѹ наши рѣ истини. И бъ ѹмножи лѣта гва-ви, амин. Пи въ Дриди, ю . ко . дни.

† Іѡ Владисла воев, мл҃тиел бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтитими и добри приѣтело и блини сѹседо, сѹцѹ и . вї .-ти пѹргаро ѿ Брашовѹ.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ, bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ în şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că din vremea când s'a milostivit domnul Dumneḑeŭ asupra

[1] Îndreptat din хратротие.

Ţĕriĭ-Românesçĭ şi a izbăvit-o de Turcĭ, şi domnieĭ mele mĭ-a dăruit ca să fiŭ domnitor într'însa, din vremea când ne-am apropiat şi am intrat în ţară, atuncĭ venit-aŭ boeriĭ Ţĕriĭ-Românesçĭ şi aŭ arătat domnieĭ mele câtă trudă şi spensă pus-aţĭ domnia vóstră pentru Ţara-Românéscă; nu aţĭ cruţat trupurile vóstre de trudă, ci v'aţĭ trudit pentru Ţara-Românéscă creştină. Şi domnia mea de acésta fórte m'am bucurat şi m'am gândit ca să fiŭ prieten Graţiosităţiĭ vóstre până la sfîrşitul vieţiĭ nóstre cu dreptate; şi ĭată am slobodit tóte drumurile tuturor ómenilor Graţiosităţiĭ vóstre, şi neguţătorilor şi supuşilor, toţĭ să se hrănéscă slobodĭ şi pacĭnicĭ. Şi până acum nicĭ un om al Graţiosităţiĭ vóstre nu póte să se plângă nicĭ de noĭ, nicĭ de ómeniĭ noştri, până când a venit credincĭosul sol al Graţiosităţiĭ vóstre Petru diacul, şi cu domnia mea multe vorbe a vorbit de la Graţiositatea vóstră; şi jurămênt a pus ca ómeniĭ şi supuşiĭ domnieĭ mele să umble slobodĭ şi pacĭnicĭ, ca să se hrănéscă slobodĭ în ţara Graţiosităţiĭ vóstre; aşijderea şi ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre în ţara domnieĭ mele slobodĭ să umble. Şi nouĕ ni se părea că ast-fel în linişce şi în rânduélă vom fi noĭ în vecĭ, până când fu acuma, în timpul acesta, óre-carĭ foştĭ boerĭ aĭ noştri, jupân Dragomir mare paharnic, fost vistier, şi jupân Tudor, mare logofĕt, şi încă cu eĭ alţiĭ mulţĭ, eĭ aŭ trimis, pe jurămêntul Graţiosităţiĭ vóstre, ca să-şĭ ĭa marfa, ce le-a rêmas în casa Graţiosităţiĭ vóstre, ĭar nu cu vre o viclenie, ci cu şcire după întocméla ce am făcut cu Graţiositatea vóstră. Şi când încărcaseră slugile lor tótă marfa, venind pe drum, pe eĭ ĭ-aŭ săgetat ómenĭ de aĭ Graţiosităţiĭ vóstre, pe uniĭ la porţile cetăţiĭ, ĭar pe alţiĭ la rîul Timişuluĭ, şi tótă marfa aŭ luat, şi pe ómenĭ ĭ-aŭ tăĭat. Drept aceea eŭ întreb pe Graţiositatea vóstră, pentru ce atâta mórte şi pagubă aţĭ făcut boerilor noştri maĭ sus numiţĭ, şi noĭ avênd pace şi tocmélă cu Graţiositatea vóstră? Şi ómeniĭ noştri şi tocméla, ce atĭ avut cu domnia mea şi cu toţĭ boeriĭ domnieĭ mele, unde sunt acuma? Drept aceea, vĕ grăesc Graţiosităţiĭ vóstre: boeriĭ noştri nicĭ-o pagubă să nu aĭbă, ci totul lor să li se întórcă, căcĭ dacă nu le veţĭ întórce marfa lor, apoĭ să şciţĭ Graţiositatea vóstră, că domnia mea nicĭ-o pagubă nu vréŭ să las, ci maĭ mult voĭu întórce şi paguba şi mórtea. Iar domnia ta, bagă de sémă, maĭ bine să trăim ca bunĭ vecinĭ, de cât să se încépă atâta rêŭ între noĭ. Şi cele ce va spune credincĭósa slugă a domnieĭ mele Momce diacul, să credeţĭ Graţiositatea vóstră, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumnedeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin. Scris în Dridih, în Iulie, 29 dile.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 279.

Iulie 2. Vladislav vodă scrie Brașovenilor că, de și s'a închinat sfinteĭ coróne, craĭuluĭ și domnuluĭ ardelén, Brașoveniĭ nu lasă pe ómeniĭ lor ca să vină în Țara-Românéscă; ĭar veștile ce-ĭ sosesc de acolo sunt de tot felul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 215. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їю Іѡ Вл҃дсла воеводa и гн҃ь всои землѝ Ѹггровлахїискоѐ, пишемо наши чтити и добри приятелѝ и блини сѹсе, сѹцѹ и .вı. пѹгари ѿ Брашве, мио здравїе приноси гвѹ-ви. И по си ви да ѹ знанїе гвѹ-ви, поне знае гвѹ-ви и прѣже сїе врѣменà послà до гвѹ-вѝ, како гво-ми се поклонѣе съ всекою правдою къ стои корѹне и висоте кралю и е(р)десокомѹ гнѹ и всѣ гпда ѹгрьски и къ гвѹ-ви, и днъ на те стои и држи съ правдою и верѹ. А гвѹ-ви, бъ да ви знае, чацѝ гва-ви не посилантѐ до на. На доста рѣчїи доходь и тако и такò; да аще ви бь наѹ, да дрьжите съ правдою къ на захвалѣ гвѹ-ви, аще ли же ни, и ми ке творити, како можемо. И бь ви весели. Пи ю .в. д.

† Іѡ Влдсла воев, мл҃тїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приятели, сѹцѹ и .вı. пѹгари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vladislav voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județului și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea vě daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, căcĭ șcie domnia vóstră: și maĭ înnainte de acéstă vreme, am trimis carte către domnia vóstră, cum că domnia mea m'am închinat cu tótă dreptatea la sfânta corónă și înnălțimeĭ craĭuluĭ și domnuluĭ ardelén și tutulor domnilor ungureșcĭ și către domnia vóstră. Și astăḑĭ întru acésta stăm și ținem cu dreptate și cu credință. Iar domnia vóstră, Dumneḑeŭ să vě șcie, pe ómeniĭ domnieĭ vóstre nu-ĭ trimeteţĭ la noĭ. La noĭ ajung destule vorbe și așa și alt-fel. Dar, daca vě va învěța Dumneḑeŭ ca să țineţĭ cu dreptate către noĭ, vě vom mulțămi domnieĭ vóstre; ĭar dacă nu, atuncĭ și noĭ vom face cum vom putea. Și Dumneḑeŭ să vě bucure. Scris în Iulie a 2ª ḑi.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarı din Brașov.

No. 280.

Vladislav vodă scrie Brașovenilor că a trimis acolo pe Stoĭca și pe Secarea schileriĭ ca să-ĭ cumpere una-alta, și cere ca să-ĭ lase să umble liniștițĭ și liberĭ, cum umblă și Brașoveniĭ în Țara-Românéscă.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 26. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бжїю Іѡ Влдсла воево и гнь, пише гво-ми сѹцѹ и .вї.-ти прьгаро ѿ Брашо, мио здравїе приноси гво-ви. И по си дава ѹ знанїе гво-ви, тоя сь посла гво-ми слѹге

гва-ми Стоика и Секарѫ скилѣри, да кȣпȣе гво-ми ено-дрȣ. Ѕа той да ходе мирнии и слобоии, поне гво-ми любим ми; и ваше чаци слобоии ходе ȣ ѕемлю гва-ми, ѕа той нашии чаци да ходе слобоии и мини. И варе еника рекȣ слȣге гво-ми ѿ на кь гво-ви, Стоика и Секарѫ скилѣри, а гво-ви да вѣрȣете, ере сȣ наше ре истиие. И бь ви вели, амин.

† Іѡ Владислав воевод, милостіѫ божіѫ господинь.

Adresa în dos: † Наше добри приіателе и ближни сȣдии, сȣцȣ и .вї.-ти прьгаро брашевски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vladislav voevoda și domn, scrie domnia mea județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că acolo am trimis domnia mea pe slugele domnieĭ mele Stoïca și Secarea schileriĭ, ca să cumpere domnieĭ mele una-alta. Pentru aceea, să umble liniștițĭ și liberĭ, căcĭ domnia mea ĭubim pacea, și ómeniĭ voștri umblă slobodḑĭ în țara domnieĭ mele. De aceea și ómeniĭ noștri să umble slobodḑĭ și în pace. Și orĭ ce vor spune slugele domnieĭ mele de la noĭ către domnia vóstră, Stoïca și Secarea schileriĭ, apoĭ domnia vóstră să credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Amin.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașovenĭ.

No. 281.

Vladislav vodă către Brașovenĭ intervine în favórea luĭ Andrea, frate și bun prietin al sêŭ, pe care dênșiĭ îl arestaseră din causa unuĭ răŭ-făcĕtor, pe care vodă îl osîndise după lege. Arată că va mijloci pentru dênsul la vicevoevod și la Ianoș, voevodul Ardéluluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 29. Pecetia în dos.

† Бжїею мастїю Іѡ Владислав воивода и гнь въсои ѕемле Ѹггровлахїискои, пише гво-ми нашим чтитим братїам и добрим прїателом и ближним сȣседом, сȣцȣ и .вї.-те пȣргаром ѿ Брашов, много ѕдравїе приноси вашои мать. И по си дава ȣ ѕнанїе вашои мать ѕа работȣ енога чавка, що некода биw е и слȣгȣ гва-ви и е ѿ мегю вашои мать и на такожере ви, ни е вема бра и прїате, и на име ѕове га Андрѣ. Ѕа той гво-ми ми показаше, како имаю съпренїе ѿ-къ вицѫвоиво ѕа-ра еднога чавка, чавка ѕлотвоца, що ни е прииандȣ той чавкь ȣ наше рȣке, тере га смо ѕагȣбили, како един ѕлотворе и по ѕаконȣ. Тогаи ра гво-ми чȣ сь, како га дрьжите ваша мать ȣ рȣке гва-ви ȣ тенпцȣ и ȣ мȣкȣ и ȣ доти на неволе. Сего ра наȣчи ви бь, ваша мать, моли ви ваша мать ѕа тогаи нашега брата и прїателѣ

вишеречеNога Андрѣ, ако ви и има съпреніе ѿ вицжвоиво, а ваша мать да га дрьжите въ рѫке гва-ви, доклє си хокю послати чавци гва-ми и до вицевоиво и е и воиводѫ ердески Ианьшѫ воиводе еще ке гво-ми послати и проговорити ꙁа тга доброга чавка. Тогаи ра, ваша мать, и ваша мать донесѣте се наѫ, поне гво-ми и ни съ едино ꙁломислию не сь къ ваша мать, а нѫ неволнса се съ враство и съ пріиатество къ ваша мать; и вь ви вели, ва мать.

† Іѡ Владіслав вwев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити братіе и добри пріиатело и влини сѫседо, сѫцѫ и .ві.-те пѫгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vladislav voevod şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre de afacerea unuĭ om, care a fost odată şi sluga domnieĭ vóstre, şi este în mijlocul Graţiosităţiĭ vóstre, şi nouĕ aşijderea ne-a fost, ne este, frate bun şi prieten, şi pe nume îl chémă pe el Andrea. De aceea domnieĭ mele mĭ-a arătat, cum că are judecată la viţĕvoivoda pentru un om, om rêŭ-făcĕtor, că ne-a căḑut acel om în mânele nóstre şi l-am perdut ca pe un rêŭ-făcĕtor şi după lege. Drept aceea domnia mea auḑit-am, că pe el îl ţineţĭ Graţiositatea vóstră în mânele Graţiosităţiĭ vóstre, în temniţă şi la muncă şi în destulă nevoe. Drept aceea, povĕţuĭască-vĕ Dumneḑeŭ, pe Graţiositatea vóstră, rog pe Graţiositatea vóstră pentru acel frate al nostru şi prieten, maĭ sus ḑis Andrea; dacă a şi avut pîră de la viţĕvoivoda, apoĭ Graţiositatea vóstră să-l ţineţĭ în mânele domnieĭ vóstre, până voiŭ trimite ómenĭ d'aĭ domnieĭ mele şi până la viţĕvoivoda; şi încă la voevodul ardelén Ianăş voivoda, încă vréŭ domnia mea să trimit şi să vorbesc pentru acel bun om. Drept aceea Graţiositatea vóstră, şi Graţiositatea vóstră aduceţi-vĕ aminte, că domnia mea cu nicĭ un rêŭ gând asupra Graţiosităţiĭ vóstre nu sunt, ci mĕ nevoesc cu frăţie şi cu prietenie către Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, Graţiositatea vóstră.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 282.

Bucureşcĭ. Iulie 13. Vladislav vodă către Braşovenĭ despre credinţa ce pórtă coróneĭ şi regeluĭ unguresc, şi despre nevoĭa în care s'a găsit de a alungă din ţară pre uniĭ boerĭ, pe carĭ acum îĭ pofteşce ca să vină înnapoĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 27. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Власла воево и гнь влахи, пишемо наши чтнти и добрими прїатело, сѫцѹ и . вї . пѹргарѡ ѿ Брашѡ, мно здравїе приноси ваше млтн. И по сн книгѹ и рѣ, що ми сте послали гвѹ-ми съ члка вашеи млтн, жѹпано Петро, ѡ все по ре разѹмели есмо вашои млти, поне есте потиле ѿ на прїатество и смиренїе. Ми ѹ то веде знате ваша млть, ере ещеже несмо били стинѹли Дѹна, ми смо послали нашеми чловци и книге къ вашои млти за прїатество съмиренїе къ ваша млти; а ако не бимо хотѣли имати прїателство и смирение, не бимо ни послали. Нѹ пръво се поклонимо стою корѹне и висоте кралю и Іанкшѹ воево и все гпда ѹггръскои земли съ право слѹбо и съ прїатество, и захвалѣе все гпда ѹгрьскои земли и вашои млти, за що ете поставили трѹ за хртїанскѹ земли влахои и мно спезо спезали есте и извали есте хртїанскѹ землѣ и ѹста вражїа проклетни Агарѣни. ѹ то гь бь и прѣчтаа бь-мти има платити вашои млти съ благои. И ми, аще бгѹ ѹгоно бѹде, хокемо се потрѹти, да плати съ прїателство, да не имате мисль ваша млть въ срца ваши, како не хокемо ми бити добри и прави прїатели ѹгарскои земли и вашои млти. По-то ра доша и излеза есмъ ѿ рѹце погано въ земли влахои, нѹ хвалѹ бгѹ въздаваю, за що илезо и извамe бъ ѿ погаскои земли въ хрстиианскои землю, и такои се ѡбещаваю стою корѹне и висоте кралю и все гпда ѹгарскои земли и вашои млть съ прияателство и съ верно и право слѹбо бити до съмрти. Сего ра наѹчи ви бь и ваша млти такогере къ нами бѹте цело право срце съ прияателство, іако и ми къ вашои млти, ере ми ни съ едно зло мислъно несмо къ вашои млти. Нѹ ѿ-къ ваша млти на ни приходи дота прани рѣчи, незнаемо, е ли съ ѹзнанїе вашои или не. Нѹ есѹ рѣчи некое неразѹмни члко; бь хоще извратн. А ако сѹ ⟨и⟩ имали ѿ ваши лю и въ нашои земле некои запретение, и сице хощемо скати вашои млти, знаите ли, како се слѹчи влахои земли смешенїе и мегю неа кагѹ и нетомежѹ, тере се ѹчинише мнози злотворци? А ѿ врѣме е въ землю панѹмо, ми же почемо избраинти и зли ѿ-къ правенни, како да се могѹ хранити кои хте бити прави и землю висоте кралю и и земли влашкои, да сѹ ѡба хртиіаска землѣ съединена, іако ена, токмо да се браннмо ѿ-къ наши врамаши и хртиіаскои вѣрѣ, Агарѣни-Тѹрци. А ѡниа злотворци почехѹ бегати, тако и затворимо пѹ, да и можимо пепсати, како да се могѹ сиромаси слобоно и мирно хранити. А къ и ѡпе ѡслободимо, слобоно да приходи хранити се бе бригѹ, ере ми такои хотѣли бимо ѹчинити како да ибратимо зли чловци ѿ-къ правенници: тко злъ бѹде, зле да погибае. И ваша млть такогере требѹе ѹчинти зло члко, кои злъ хоще ѹтеки въ земли вашои. И за работѹ Раѹлѹ воево такогере нарѹчали ми-сте гвѹ-ми, како не е въ рѹка ваши, нѹ е въ рѹкѹ Іанкшѹ воево, то знаемо, кои сѹ наши неприіатели, како ѹтребѹвати хоще, да ѹчините ваша млтъ ш-ними. Да аще не ви е на рѹкѹ, що кемо, комѹ бь хоще даровати, тѣмѹ ке бити. А за работѹ болѣро, кои сѹ къ нега, аще итръгнѹ, доити ѹ на, ми ви се, слобоно и пѹ ѡтворе да има доити к нами съ ни мархѹ. И кои ѿ болѣре хте имати

мегю ва мархꙋ и хоще послати донести ю, такогере да и се да мархꙋ въ рꙋце донети ю до-симо. И елика изрече ваше послани Петръ, верꙋете, ере сꙋ наше рѣчи истинни. И бь ви вели. Пи ꙋ Бꙋкꙋрещи мца ю. гі. днь.

† Iѡ Владислав воев, мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приѧтело, сꙋдцꙋ и. вı.-ти пръгаро ѿ Брашe.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vladislav voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, cartea și vorbele ce mĭ-ațĭ trimis domnieĭ mele cu omul Grațiosităţiĭ vóstre, jupânul Petru, de tóte pe rând am înțeles pe Grațiositatea vóstră, că ațĭ pohtit de la noĭ prietenie și liniște. Noĭ, întru aceea, ĭată, șcițĭ Grațiositatea vóstră, că încă nu ajunsesem la Dunăre, și noĭ am trimis cu ómeniĭ noștri și cărțĭ către Grațiositatea vóstră pentru prietenie și liniște către Grațiositatea vóstră. Iar dacă n'am fi vrut să avem prietenie și liniște, n'am fi trimis. Ci întâĭ ne-am închinat sfinteĭ coróne și înnălțimeĭ craĭuluĭ și luĭ Ianăș voevoda și tutulor domnilor țěreĭ ungureșcĭ cu dréptă slujbă și cu prietenie; și mulțămim la toțĭ domniĭ țěriĭ ungureșcĭ și Grațiosităţiĭ vóstre pentru aceea că ațĭ pus trudă pentru țara creștinéscă română, și multă spenză ațĭ cheltuit și ațĭ scos țara creștinéscă din gura dușmănéscă a procleților de Agarenĭ. Pentru aceea domnul Dumnedeŭ și prea-curata maĭcă a luĭ Dumnedeŭ va rěsplăti Grațiosităţiĭ vóstre cu binele. Și noĭ, dacă va fi plăcut luĭ Dumnedeŭ, ne vom trudi a resplăti cu prietenie; să n'avețĭ gând Grațiositatea vóstră în inimile vóstre, că nu vom fi bunĭ și dreptĭ aĭ țěreĭ ungureșcĭ și aĭ Grațiosităţiĭ vóstre; pentru că acum am venit și am scăpat din mâĭnele păgânilor în Țara-Românéscă, ci laudă luĭ Dumnedeŭ daŭ, pentru că am scăpat și scosu-m-a Dumnedeŭ din țara păgână în țara creștină. Și așa făgăduesc sfinteĭ coróne și înnălțimeĭ craĭuluĭ și tutulor domnilor țăriĭ ungureșcĭ și Grațiosităţiĭ vóstre, cu prietenie și cu dréptă și credincĭósă slujbă a fi până la mórte. Drept aceea, pověțuĭască-vě Dumnedeŭ și pe Grațiositatea vóstră, așijderea să fițĭ către noĭ cu inima întrégă dréptă, cu prietenie, precum și noĭ către Grațiositatea vóstră; căcĭ noĭ nicĭ cu un gând rêŭ nu suntem către Grațiositatea vóstră. Dar din partea Grațiosităţiĭ vóstre nouě ne vin destule vorbe deșerte; nu scim: este cum-va cu șcirea vóstră saŭ ba, dar sunt vorbele unor ómenĭ fără minte. Dumnedeŭ va alege! Iar dacă aŭ avut între ómeniĭ vostri și în țara nóstră óre-care oprire, apoĭ așa vom spune Grațiosităţiĭ vóstre: scițĭ óre cum s'a întîmplat Țăreĭ-Româneșcĭ amestecătură și în mijlocul eĭ cértă și netocmélă, și s'aŭ făcut mulțĭ rêŭ-făcětorĭ? Iar din timpul de când în țară am intrat, noĭ am început a despărți pe ceĭ réĭ de ceĭ bunĭ, pentru ca să se pótă hrăni ceĭ ce voesc a fi dreptĭ din țara înnălțimeĭ

craiuluĭ și din Țara-Românéscă, și să fie amândouĕ țările creștine unite, ca una singură, numaĭ ca să ne apărăm de vrăjmașiĭ noștri și aĭ credințeĭ creștinescĭ, de Agareniĭ Turcĭ. Iar aceĭ rêŭ-făcĕtorĭ aŭ început să fugă; ast-fel le-am închis drumul, ca să-ĭ putem pedepsi, pentru ca să pótă supușiĭ slobod și în pace a se hrăni. Iar acum pe eĭ din noŭ ĭ-am slobodit, ca să vină slobod să se hrănéscă, fără pedică, cacĭ noĭ ast-fel am fi voit să facem, ca să despărțim pe ómeniĭ ceĭ rêĭ de ceĭ bunĭ; cine va fi rêŭ, rêŭ să pĭéră! Și Grațiositatea vóstră așijderea trebue a face ómenilor rêĭ, carĭ vor să curgă rĕul în țara vóstră. Iar pentru afacerea luĭ Radul voevod, așijderea m'ațĭ încredințat pe domnia mea, că el nu este în mâĭnele vóstre, ci este în mâna luĭ Ianăș voevod; aceea șcim, cine sunt neprieteniĭ noștri, să facețĭ cum va trebui, Grațiositatea vóstră, cu dênșiĭ. Și dacă nu vĕ este în mână, ceea ce noĭ voim, — cuĭ Dumnedeŭ vrea să dăruĭască, aceluĭa va fi. Iar în afacerea boerilor carĭ sunt lângă el, dacă vor porni să vină la noĭ, rogu-vĕ, ca slobodă cale și deschisă să aĭbă, a veni la noĭ cu marfa lor. Și care dintre boerĭ va avé între voĭ marfă și vrea să triméță a ĭ-o aduce, așijderea să li se dea marfă pe mână să le-o aducă lor până aicĭ. Și cele ce va spune solul vostru Petru, credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Bucureșcĭ, luna Iulie, a 13ª di.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

XXVII.

Radu vodă Bădica (1521 — ianuarie 1524).

No. 283.

Ianuarie 19. Radu vodă Bădica arată Brașovenilor cele întâmplate de curênd în Țara-Românéscă; despre alungarea de pe tron a luĭ Vladislav și alegerea sa de către boerĭ ca domn legitim recunoscut de Pórtă, ca și de rege și de către Ianoș vodă. Se plânge Brașovenilor că țin între eĭ pe vrăjmașul sêŭ Radu vodă (de la Afumațĭ) și-l ajută contra luĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 316. Pecetia în dos.

† Млтию бжиею Iѡ Бака Ра воево и гнъ въсои земли Ѹгрѡвлахїискои, пише гво-ми наши чтити и добри приıатело и блини сѹседи, сѹцѹ и . вї .-ти пръгаро и ѡне . р . стари ѿ Браше, много здравие. И вемѹ да е вашои млти, поне прге сие доба, како се прилѹчи влакои земли, ере се завезахѹ проклети Агарни-Тѹрци, да ю погѹби и мно зло и горки

смртъ и ростꙋо Ѹчинише, доиде́же наѹчи гь бъ и прѣчтаа бго-мти Iѡнѡ воево и ваша мтъ кѹно съ нега тере изва́сте Тѹрци и землю. И прии въ землю влакои гнъ хртиıаски ѿ наше зако, Власла воево; а кои бише глави болѣри и стари влакои земли, вема добре познаше, како и е въсе врама и мисль има, главе да и ѿкине; тако никако не въсхотѣхѹ ѡтавити, да и главе ѿкине, нѹ знаахѹ мене, гпски снь пра Раѹлѹ воево старо, снъ Калѹгеро, и прїимише мене по закои бити и гпрь землю влакои, и въ мести се въ сто ротелю моем въ гпво влакои. А пото гво-ми посла чловка ѹ висоте кралю, тере поклони стою корѹне и висоте кралю и моемѹ ротелю Iѡношѹ воево, и въсе гпда Ѹгръски и вашои мти, да съ право слѹбо ѿ-къ погани; и на Порътѹ тѹрско црѹ, такогере ибра ѿ болѣре влакои земли тере и посла мирно, ра како е би зако стари влакои земли и сте ра; и бжие хотѣние прїидоше нашими болѣре ѿ Порте цре съ стего и вема съ добрими и Ѹстроеними съмирение. А къ би въ сие врѣмена, аво како ми се въз(д)виже врама на главѹ-ми, Раѹ воево, ѿ-сре-мегю ва и съ вашои крѣпоти, тере прии, да ми главѹ ѿкине; то и гъ бъ е многомлти и ралите свакои чловкѹ; ми ѹто благоримо ба, а бъ воле е с нами въси. Наѹчи ви гь бъ и прѣчтаа бго-мтри, а не съ би до съ ва ни съ ено зло или неприıатество, нѹ ѿ ва позна тъчню неприıатество, ѿ-по въсои земли Ѹгръскои. Зна ѹбо, ере кои е на врама много зли и праии рѣчи хте говорити къ вашои млти, како съ гво-ми ѹложи Тѹрци въ землю влакои. А а ѹ то що кю светествати, светеми е гь бъ, како съ ѹчини; а ваша млти не верѹите его, ере ѡ како хте знати по-зло, такои хте говорити, али несмо ми ѹложили Тѹрци въ землю, нѹ сами сѹ ѹлазили, ере ѡни ѹлазили по ние земли крѣчаниши ѿ на, да на ѡвай землю? къ е смо неıаци паче въсе земли? Тогаи ра, наѹчи ви бъ, не требѹе ва ралинио с нами, ере смо въси хртиıани, ѡтавите тогаи врамаша, веке не даваите емѹ крѣпо, поие аще ли же хощемо наити е, ере мѹ давате помо ѿ ва, къ ими познаваамо на въ помо, ѿ тамо такогере имамо крѣпо; таже що ке бити, далеко ѿ наши душа, тои гре да испроси гь бъ ѿ ваше главе и душе, поие съ ми е доше чловка ѿ самого висоте кралю и ѿ Iѡно воево, вема съ великои съмирение и ѹстроение мене, а ѿ ѡвои работ нищо не знаю, нѹ ве знание и е; а и ви ѹчините ѡвои работѹ ѿ ва. Сего ра наѹчи ви бь, како ви е мисль. Скоро ми давате на знание, ѿгово да зна. И бъ ви вели. Пи ге, ·ѳі·.[1] И елика изрече Драгоми вата, [да вѣрѹете].

† Iѡ Раѹ вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїıатело, сѹцѹ и .ві. прѣгаро и .р. старь ѿ Б[ра]ше.

---

[1] Literile ·ѳі·, ca şi cele ce urmézâ pênă la fine, sunt scrise după titulatura domnéscă cea cu monograme şi în acelaş rênd cu dênsa. Cuvintele din urmă да вѣрѹете a dispărut cu totul, fiind tăiate împreună cu o parte din titulatura cu monograme.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Bădica Radul voevod și domn a tótă ţara Ungrovlahica, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ și celor o sută de bătrânĭ din Brașov, multă sănătate. Și șcire sa fie Graţiosităţiĭ vóstre, că înnainte de astă vreme, cum s'a întâmplat Ţăreĭ-Româneșcĭ, că s'aŭ legat procleţiĭ Agarenĭ Turcĭ, ca să o pérdă, și mult rêŭ și amară mórte și robie aŭ făcut, până ce aŭ învĕţat domnul Dumneḑeŭ și prea curata maĭcă a luĭ Dumneḑeŭ pe Ianoș voevoda și pe Graţiositatea vóstră, împreună cu dênsul, și aţĭ scos pe Turcĭ din ţară; și aŭ venit în Ţara-Românéscă domnul creștin de legea nóstra, Vladislav voevod; și carĭ aŭ fost boerĭ de căpetenie și bătrêniĭ Ţăriĭ-Româneșcĭ fórte bine aŭ cunoscut, cum el este tutulor vrăjmaș și are gând, capetele ca să le rupă. Ast-fel nicĭ-de-cum eĭ nu aŭ voit să se lase, ca să le rupă capetele, ci șciindu-mĕ pe mine adevĕratul fiŭ domnesc al luĭ Radul voevod bătrânul, fecĭorul Călugăruluĭ, și priimindu-mĕ pe mine, ca după lege a le fi lor domnitor al Ţăriĭ-Româneșcĭ, m'am și așeḑat în scaunul părinteluĭ meŭ în domnia românéscă. Iar după aceea domnia mea a trimis pe un om la înnălţimea craĭul, și m'am închinat sfinteĭ coróne și înălţimeĭ craĭuluĭ și părinteluĭ meŭ Ianoș voevod, și tutulor domnilor ungureșcĭ și Graţiosităţiĭ vóstre, că am să fiŭ cu slujbă dréptă dinspre păgânĭ; și la Pórta împĕratuluĭ turcesc, așijderea am ales din boeriĭ Ţăriĭ-Româneșcĭ și ĭ-am trimis cu pace, precum aŭ fost legea veche a Ţăriĭ-Româneșcĭ și pentru stég. Și cu voinţa luĭ Dumneḑeŭ aŭ venit boeriĭ noștri de la Pórta împărătéscă cu stég și fórte cu bună și întocmită pace. Iar când a fost în vremea aceea, ĭată cum mi s'a ridicat vrăjmașul peste capul meŭ, Radul voevod, din mijlocul vostru și cu puterea vóstră și a venit ca să-mĭ rupă capul. Apoĭ și domnul Dumneḑeŭ este mult milostiv și sortitorul fie-căruĭ om. Noĭ într'aceea mulţămim luĭ Dumneḑeŭ, ĭar Dumneḑeŭ este volnic cu noĭ toţĭ. Povĕţuĭască-vĕ domnul Dumneḑeŭ și prea curata maĭcă a luĭ Dumneḑeŭ, eŭ nu v'am fost până acum nicĭ cu un rêŭ saŭ neprietenie; ci numaĭ de la voĭ am cunoscut neprietenie, de la tótă ţara ungurécă. Șciŭ însă, că cel ce este vrăjmașul nostru, multe rele și deșarte vorbe va spune către Graţiositatea vóstră, cum că domnia mea am încuĭbat pe Turcĭ în Ţara-Românéscă. Iar eŭ întru acésta ce vréŭ să mărturisesc, martor îmĭ este domnul Dumneḑeŭ, cum am făcut. Iar Graţiositatea vóstră nu-l credeţĭ pe el, căcĭ el așa cum va șci maĭ rêŭ, așa și va vorbi; căcĭ n'am încuĭbat pe Turcĭ în ţară, ci eĭ singurĭ aŭ intrat, căcĭ eĭ aŭ intrat în alte ţărĭ maı tarĭ de cât noĭ: dar în acéstă ţară?, când suntem maĭ slabĭ maĭ mult de cât tóte ţările. Drept aceea să vĕ înveţe pe voĭ Dumneḑeŭ, voue nu vĕ trebue răsmiriţă cu noĭ, căcĭ suntem toţĭ creștinĭ, părăsiţĭ pe acest vrăjmaș, maĭ mult nu-ĭ daţı luı putere, căcĭ de vom aflà încă că-ĭ daţĭ luĭ ajutor de la voĭ, încotro și noĭ vom cunóșce noue ajutor, de acolo așijderea vom avea putere. Decĭ ce va fi, să

fie departe de sufletele nóstre, acel păcat să-l céră domnul Dumneḑeŭ de la ale vóstre capete şi suflete, pentru că aci mĭ-a sosit un om de la însăşĭ înnălţimea craĭul şi de la Ianoş voevod, fórte cu mare linişţire şi întocmire pentru mine, ĭar despre acéstă afacere nimica eĭ nu şciŭ, ci sunt fără şcire, ĭar voĭ orânduiţĭ acéstă afacere de la voĭ. Drept aceea, povĕţuĭască-vĕ Dumneḑeŭ cum vĕ este gândul. De grabă daţi-mĭ spre şcire, ca să şciŭ rĕspunsul. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie 19. Şi câte va spune Dragomir vătaful, [să-l credeţĭ].

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ, şi 100 bătrânĭ din Braşov.

XXVIII.

Radul vodă de la Afumaţĭ (1521 — ianuarie 1529).

No. 284.

Radul vodă de la Afumaţĭ vesteşce pe Braşovenĭ că a sosit în ţară; că Pârvuleşciĭ împreună cu Badea (adică Bădică Radul vodă), ajutaţĭ de Turcĭ voesc să se bată cu dênsul; îĭ rógă să vestéscă pe toţĭ puşcaşiĭ şi voĭniciĭ din Braşov, Ardél şi ţara Bârseĭ, ca să năvăléscă la Rucăr.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 225. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Рад воевода и гнъ влаки, пише гво-ми наши почтени приıатело и влини сȣседо, сȣцȣ и .вї.-ти пȣргаро ѿ Брашев, мно ви здравие приноси гво-ми. И по сии ви говори, поне съ бжие хотение приидо ȣ землю, а тии Пръвȣлещии, ѡни хоще, да се ȣбие съ гво-ми, и вема се приȣготови ѿ рабою. И Тȣрци множи не има; а нȣ се хвали Бадеа, како че ȣложити Бдинскога санџака и Никопоскога санџака тере се хоте съ гво-ми ȣбити, и ако ли ми се-те слȣчити гва-ми смжтение, що годе, а ѡни да приидȣ ȣ землю Бръсеи кȣпно съ Бадѣ и ȣ Ердескомȣ землю и ȣ Брашев, тере се хвали, како хоте по-свȣ пленȣвати. За тои ви говори гво-ми: ȣ ча ȣзрите сие книгȣ гва-ми, а ви да давате глас въсем пȣшкаро и юнако ѿ Брашев и ѿ Ердел и ѿ землю Бръсеи, тере въси да скочите, да панете на Рȣкер. Тако, ако се на слȣчити смжтение, а вашои мати да бȣдете готови и да приидȣ еии съ Бадеа, а дрȣзи и бе бани, и вемии се приȣготовите, како знаете по-добре, да ви не превари Бадеа съ Тȣрци, и скоро съ многе воиске да приите. И бь ви вели, амин.

† Іѡ Рад воевод, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити приıатело и влини сȣседо, сȣцȣ и .вї.-ти пȣргаро ѿ Брашев.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod şi domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ prietenĭ şi vecinĭ de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate vĕ aduce domnia mea. Şi după acestea vĕ graĕsc că, cu voinţa luĭ Dumnedeŭ am sosit în ţară, ĭar aceĭ Părvuleşcĭ, eĭ voesc să se bată cu domnia mea, şi fórte ne pregătim de rĕsboiŭ. Şi Turcĭ mulţĭ eĭ nu aŭ; dar se făleşce Bade că va pune pe sangeacul de Vidin şi pe sangeacul de Nicopolea, şi se vor bate cu domnia mea, şi dacă mi se va întâmplà domnieĭ mele ceva smintélă, apoĭ eĭ vor veni în ţara Bârseĭ împreună cu Badea, şi în ţara Ardéluluĭ şi la Braşov, căcĭ se fălesc cum că pretutindenea vor prĕdà. Pentru aceea vĕ grăeşce domnia mea, ca în césul în care veţĭ vedea acéstă carte a domnieĭ mele, apoĭ voĭ să daţĭ şcire tutulor puşcaşilor şi voĭnicilor din Braşov şi din Ardél şi din ţara Bârseĭ, ca toţĭ să săriţĭ şi să năvăliţĭ la Rucăr. Ast-fel, dacă se va întâmplà nouă smintélă, apoĭ Graţiositatea vóstră să fiţĭ gata; şi să vină uniĭ cu banĭ, ĭar alţiĭ şi fără banĭ, şi tare să vĕ pregătiţĭ, precum şciţĭ maĭ bine, ca să nu vĕ întrécă Badea cu Turciĭ, şi de grabă cu multe oştĭ să veniţĭ. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 285.

Februarie 2. Radul vodă de la Afumaţĭ vesteşce Braşovenilor despre omorîrea de către Turcĭ a luĭ Bădica şi a câtor-va boerĭ aĭ sêĭ; îĭ este témă ca Secuiĭ şi dorobanţiĭ să nu-l părăséscă şi să fugă, pentru că nu are banĭ să le plătéscă; de aceea îĭ rógă să-ĭ trimită banĭ şi óste cât pot spre a se măntuì de câĭniĭ de Turcĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 282. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Iѡ Рау воиво и гнь, пишемо наши чтити добри прїятело и блини суседо, суцу и .вı. пурграро ѿ Брашо, много здравие приноси гву-ви. И по си дава у знание гву-ви за работу Бадике, како съ въсо истинно да верусте, како су дошли Турци съ сте, а кж е излези Бадика пре ними и пре стего, а Турци га су покли и съ колици болѣри су били ко него; тако ѿ туи Турци су узели главу Бадике и еще два главе болески, али и незна, чие су били тези глава. А тези болѣри: Цюра прыкала и Wача ѿ Батю, що су били на Поту, и Рау логофе Мацило, wни се су пристрашили тере су побенули, тере су съ Пръву ба на ено мето, и полали су чявка до гво-ми, тере ми су известили, како wни тои посъ не су знали ни ено ки; а иу ѿ Порту, къда су излети съ стего, а wни га су донесли въ име Бадике и пото веща су дошли; а Туци, ѿ ча що

сѹ Бадика посекли и болѣри, ѡни се сѹ вратили паки на Гюргю и послали сѹ главѹ Бадике и еще два главе на Портѹ; а тѣло Бадике а гво-ми га съ донеси и поше сь гво-ми ѹ монатирѹ ѿ Де, тере га сь тамо погреба. А на тоизи Тѹци има люди посланы, тако еще не сѹ дошли; и по прѣге ми сѹ дошли ѿговор ѿ ни, како да поидемо и съ всии болѣри на Гюргювѹ, како да ми даде той сте; а гво-ми ѿговор, що и сь да, како ти се сѹ пристрашили болѣри ѿ ва, тере и не могѹ доити; той да знате, ере е истина. И дрѹго паки да знаа гво-ви, ере ѿ всѣ наслѣде, да се пази, — ако бити и волю бжїю —, али се боимо за-ра Сакѹли и доробати, ере хте побеже, тере хокю штати са, ере гво-ми не имамо спезѹ, ѿ кѹде да ѹзимамо, ере земле е пленена и распипена; тако не има ѿ кѹде да ѹзима. Тогаи ра моли се гвѹ-ви како ѿ колико можете стиснѹти, да ѹзимате апри ѿ земли, мака и бе знание гпрѹ Ианкѹшѹ воиво, тере да на пошлете. И iакотѹ такогере, колико можете, пѹтите ми, ере гпрѹ Ианк воиво нищо не ке рещи за той, темо да избави на гь бь ѿ пси-Тѹци, поне, ако ли ѹзхоще Тѹрци на ѿдолѣти и посрамити ни, гво-ви не ви ке бити въ смиренїе. Тогаи ра ѿ прѣге гво-ви сте почи добре и запали ѿсте свекю, тако сега де[1] не ѹгасите, нѹ ѹчини си за дше, и бь гва-ви хоке избавити ѿ мѹка вѣчнаго; и послате гво-ви и до Сибиiани такогере. И бь ѹмножи лѣта гва-ви, амин. Пи ф[2] . в . д.

† Iѡ Радѹл воевод, милостiа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити братиiа и добри прїiатело и близни сѹседо, сѹцѹ и . вi . пѹргари ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevoda şi domn, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ, bunĭ prietenĭ şi de apróрe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acésta, daŭ de şcire domnieĭ vóstre în afacerea luĭ Bădica, ca cu tot adevĕrul să credeţĭ, precum că aŭ venit Turciĭ cu stég, ĭar când a eşit Bădica înnaintea lor şi înnaintea stéguluĭ, apoĭ Turciĭ l'aŭ tăĭat pe el, şi câţĭ boerĭ aŭ fost cu dênsul. Ast-fel de acolo Turciĭ aŭ luat capul luĭ Bădica şi încă două capete boereşcĭ, dar pe ele nu şciŭ, ale cuĭ aŭ fost acele capete. Iar aceştĭ boerĭ: Gĭura părcălabul şi Oancea din Batia, carĭ aŭ fost la Pórtă, şi Radul logofĕtul al luĭ Maţil, eĭ s'aŭ înfricoşat şi aŭ fugit, şi sunt cu Părvul ban la un loc, şi aŭ trimis pre un om la domnia mea, şi m'au înşciinţat cum că eĭ acea solie n'aŭ şciut în nicĭ un chip. Ci când de la Pórtă aŭ eşit eĭ cu stégul, apoĭ eĭ l'aŭ adus pe dênsul în numele luĭ Bădica, şi după aceea veştile aŭ venit. Iar Turciĭ, îndată ce aŭ tăĭat pe Bădica şi pe boerĭ, eĭ s'aŭ întors ĭaraşĭ la Gĭurgĭu, şi aŭ trimis capul luĭ Bădica şi încă două capete la Pórtă; ĭar trupul

[1] Pentru да?

[2] Îndreptat din ѿ.

36*

Bădichiĭ domnia mea l'a luat și l'a dus domnia mea la mănăstirea din Dél, și l'am îngropat acolo. Iar la aceștĭ Turcĭ am ómenĭ trimișĭ, ast-fel încă n'aŭ venit; și maĭ înnainte mĭ-a venit rĕspuns de la dênșiĭ, cum să mergem și cu toțĭ boeriĭ la vadul Gĭurgĭuluĭ, ca să-mĭ dea mie acel stég. Iar domnia mea rĕspunsul ce le-am dat lor (este): cum că s'aŭ înfricoșat boeriĭ de voĭ, și că eĭ nu pot să vină. Acésta să șcițĭ, că este adevĕrul. Și alta ĭarășĭ să șcie domnia vóstră, că despre tóte ne silim să ne păzim, — dacă va fi și voința luĭ Dumneḑeŭ —, dar ne temem pentru Secuĭ și dorobanțĭ, că vor fugì și voiŭ rĕmâne singur, căcĭ domnia mea nu are spendă (banĭ) de unde să luăm, căcĭ țara este jefuită și risipită. Ast-fel nu avem de unde luà. Drept aceea, rogu-mĕ domnieĭ vóstre, cum din cât putețĭ ajunge, să luațĭ aspri din țară, măcar și fără șcirea domnitoruluĭ Ianăș voevod, și să ne trimitețĭ. Și óste așijderea, cât putețĭ, trimitețĭ-mĭ, căcĭ domnitorul Ianăș voevod nimica nu va ḑice pentru acésta; numaĭ să ne izbăvéscă pe noĭ domnul Dumneḑeŭ de câĭniĭ de Turcĭ. Pentru că, dacă Turciĭ ne vor învinge pe noĭ și ne vor rușinà, domnia vóstră nu va fi în pace. Drept aceea, de maĭ înnainte domnia vóstră ațĭ început bine și ațĭ aprins lumînarea, și acum să nu o stingețĭ, ci facețĭ-o pentru suflete, și Dumneḑeŭ pe domniile vóstre vĕ va izbăvi de munca vecĭnică. Și să trimitețĭ domnia vóstră veste și către Sibienĭ așijderea. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă aniĭ domniilor vóstre, amin. Scris în Februarie a 2ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 286.

Târgoviște, Ianuarie 27. Radul vodă de la Afumațĭ arată Brașovenilor întâmplările ivite în țară: alungarea luĭ Vladislav vodă de către Bădica vodă și tăĭerea capuluĭ acestuĭa și a altor ḑece boerĭ de către Turcĭ. Rógă a i se trimite o armată în taĭnă, ca la nevoe să se apere și să nu se închine Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 311. Pecetia în dos.

† Млстию бжїею и нарокомь гспна на-ни висотꙋ крале гсnъ въсои ꙁемлю Ѹггровлахїискои, пишемо нашим чтитим добрим приꙗтелом и блинним сꙋседом, сꙋдцꙋ и .вї. пꙋрьгари ѿ Брашова, много ꙁдравиє приноси гсвꙋ-ви. И по си давамь ꙋ ꙁнаниє гсвꙋ-ви, понеже ꙁнате ли гсво-ви преге сиє доба, како се слꙋчи ѡвеи ꙁемлю влахїиска, тере прѣге приидє Владислав воивода въ ꙁемлю, а на нега поднже Бадика воивода, бити гспрь влакои ꙁемлю, и пꙋсти болѣри на Портꙋ цревꙋ, да мꙋ донесꙋ сте и ми; и донесоше Тꙋрци сте; а ко би да си ꙋꙁимаю сте на рꙋкꙋ, а Тꙋрци въꙁеше его сте и главꙋ емꙋ посекоше, и съ нимь посекоше еще .ї. болѣри. И тамо въ то час рекоше Тꙋрци къ воискꙋ: идѣте иде ви е гспра Радꙋ воивода, еже е ѿ преко планинꙋ, понеже ви е гспрь, и црь мꙋ е да

влашка ꙁемле, да е господарь, и видите, сице сте Радꙋлꙋ воиводе ѿ преко планинꙋ; такои рекоше Тꙋрци. А оу томе ми не верꙋемо ихь, понеже Тꙋрци сꙋ хитроти и невѣрници, тере ихь не верꙋемо. Тогаи радїи молимь ви господство-ви: ѿ елика можете пꙋстите ми иакотꙋ, али вь таинꙋ, ере хоке ихь поставити вь единомь местомь, радїи да видимо: ако ли хоще Тꙋрци донести мирь и стегь, — добре; а ако ли хоще оучинитї неко хитроти и имаше мисль погꙋбити влашка ꙁемлю радїи да се прилепи и исхабити вь ꙁемлю висотꙋ кралю и господства-ви, а ми тода да имамо сь що бранити и оубити сь ними, радїи да се бранимь, да се недавамь Тꙋркомь. Тои се молимь господство-ви, и богь оумножи лѣта господства-ви. Писа вь Тръговище генꙋарие .кꙁ. дана. — Али господство-ви добре да се приготовите и да се паꙁите и да имате иакотꙋ готовꙋ.

† Іѡ Радꙋль воевод, милостїа божїа господинь.

Adresa în dos: † Нашимь честити братиамь и добримь приꙗтелемь, сꙋдцꙋ и .ві. пꙋргаромь ѿ Брашова.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ și norocul domnuluĭ nostru înnălțimeĭ craĭuluĭ, domn a tótă țara Ungrovlahică, scriem la aĭ noștri cinstițĭ, bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, căcĭ șcițĭ óre domnia vóstră, înnainte de acest timp, cum s'aŭ întâmplat acesteĭ Țărĭ-Româneșcĭ? Că maĭ înnainte a venit Vladislav voevod în țară, ĭar asupra luĭ s'a ridicat Bădica voevod, ca să fie domnitor al Țăriĭ-Româneșcĭ, și a trimis pe boĭerĭ la Pórta împărătéscă, ca să-ĭ aducă stég și pace. Și aŭ adus Turciĭ stégul. Iar când fu ca să ĭa stégul în mână, apoĭ Turciĭ ĭ-aŭ luat luĭ stégul, și capul luĭ ĭ-aŭ tăĭat, și împreună cu el aŭ tăĭat încă 10 boerĭ. Și acolo în același cés ḍis-aŭ Turciĭ către óste: «Duceți-vĕ acolo, unde vĕ este domnitorul Radul voevod, care se află peste plaiŭ, fiind-că el vĕ este domnitor, și împĕratul luĭ ĭ-a dat Țara-Românéscă, să fie domnitor. Și vedețĭ, acest stég este al luĭ Radul voevod de peste plaiŭ». Așa aŭ ḍis Turciĭ. Iar întru acésta, noĭ nu credem lor, fiind-că Turciĭ sunt viclenĭ și necredincĭoșĭ; și nu-ĭ credem pe eĭ. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstră: din cât putețĭ, trimitețĭ-mĭ óste, dar în taĭnă, fiind-că vrem să o punem la un loc, pentru ca să vedem: dacă vor aduce Turciĭ pace și stégul, apoĭ bine; ĭar dacă vor voi să facă niște hitleniĭ, și avênd gând a perde Țara-Românéscă, pentru ca să se apropie și să jefuĭască în țara înnălțimeĭ craĭuluĭ și a domnieĭ vóstre, — apoĭ noĭ atuncĭ să avem cu ce ne apără și să ne batem cu dênșiĭ, pentru ca să ne apărăm, să nu ne dăm Turcilor. Acésta vĕ rog pe domnia vóstră, și Dumneḍeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Scris la Târgoviște în Ianuarie 27 ḍile. Iar domnia vóstră bine să vĕ pregătițĭ, și să vĕ păḍițĭ, și să avețĭ óstea gata.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 287.

Iulie 27. Radul vodă de la Afumaţĭ cere grabnic ajutóre de la Braşovenĭ, la carĭ trimite în solie pre sluga sa Radul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 277. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃иею Iѡ Радꙋ воевод и гнъ влаки, пише гво-ми моемꙋ миломꙋ и ротелю, сꙋдцꙋ ѿ Браше, и наши чтити и добри приятело .вı.-ти пръгаро, много здравие. И по си дава ꙋ знание вашои млти, поне знаите, ваша млтъ, прге сие доба, како се бѣмо ꙋмолили вашои млти, како ꙋ наше неволю-ꙋсило да има помокю ѿ ваша млти; и такои се нами wбещасте, да на помокю посилате, бꙋди ꙋ кои време. Сего рамли и проси ваша млти, съ ꙋ сие времена бема е на ꙋсилно и требꙋе ни помо; що е възможно вашои млти, посилаите ни съ скоро и на спе. И елика изрече ѿ на нашега върнога слꙋга Радꙋ, а ваша млти w все да емꙋ върꙋите, ере сꙋ наши речи доистини. И бъ ви весели. Пи ю .кз. д.

† Iѡ Радꙋ воев, млтиа бжиеа гнь.

Adresa în dos: † Превъзлюбленомꙋ роте гва-ми, сꙋдцꙋ ѿ Браше и .вı.-ти пръгарѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn românesc, scrie domnia mea la al meŭ ĭubit şi părinte, judeţuluĭ din Braşov, şi la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, căcĭ şciţĭ Graţiositatea vóstră, că maĭ înnainte de acest timp noĭ rugasem pe Graţiositatea vóstră, ca într'a nóstră greutate de nevoe să avem ajutor de la Graţiositatea vóstră. Şi aşa ne-aţĭ făgăduit, că ne veţĭ trimite ajutor la orĭ-ce timp. Drept aceea rog şi poftesc pe Graţiositatea vóstră, acum în acest timp, nouă ne este fórte greŭ şi ne trebueşce ajutor. Cât este în putinţa Graţiosităţiĭ vóstre, trimiteţi-ne nouă acum în grabă şi repede. Şi câte va spune de la noĭ sluga nóstră credincĭósă Radul, apoĭ Graţiositatea vóstră despre tóte să-ĭ credeţĭ luĭ, pentru că sunt cuvintele nostre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iulie a 27[a] ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prea ĭubituluĭ părinte al domnieĭ mele, judeţuluĭ din Braşov şi celor 12 pârgarĭ.

No. 288.

Martie 26. Radul vodă de la Afumaţĭ trimite în solie la Braşov pe jupân Voĭcu.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 238. Pecetia în dos.

† Iѡ Радꙋ воевод бжиею млтию гнь влаки, пишем нашем наше чтити и добри приятели и ближни сꙋсе, сꙋдцꙋ и .вı.-ти пꙋгаро ѿ Браше, мно здравие приноси вашои млти.

И по си да въ ѹзнаніе гвѹ-ви, поне тѹи смо послали нашега вѣнога слѹга и болѣрина, жѹпанѹ Воико, до гвѹ-ви сь нашеми потрѣбии-ми рѣ. Сего ра, елика ирече къ гвѹ-ви, да верѹите, ере сѹ на рѣчи истин'ни. И бь да ѹмножи лѣта гвѹ-ви, амі. М . кѕ . д.

† Іѡ Раду вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашй чтнти и добри пріатели и блнни сѹсе, сѹцѹ и . вї . пѹргари ѿ Браше.

† Iω Radul voevoda cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, daŭ în șcire domnieĭ vóstre, că am trimis acolo pe credincĭósa nóstră slugă și boer, pe jupânul Voĭcu, la domnia vóstră cu vorbele nóstre de trebuință. Drept aceea câte va spune domnieĭ vóstre, către domnia vóstră, să-l credețĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin. Martie în a 26[a] ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 289.

Gherghița, Ianuarie 8. Radul vodă de la Afumațĭ trimite la Brașovenĭ în afacerĭ pe sluga sa Ianciul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 235. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бжїю Іѡ Раду воевода и гнъ, пише гво-ми прѣзлюбленни пріатели гво-ми и братїа, жѹпанѹ сѹцѹ и . ві . пръгари ѿ гра Брашо, мно здравїе приноси вашо мати. И по то посла слѹ гва-ми Іачѹлѹ исъ мно рѣ и потрѣби гва-ми до вашо мати; тако варе елика что ирѣци слѹ гва-м къ вашо мати, ѹ въсе да м вѣрѹе, ере сѹ истинни рѣ гва-ми. И бъ ви вели. Пи ѹ Гергицѹ ге . и.

† Іѡ Раду вѡев, матїа бж(їа) гнь.

Adresa în dos: † Потенни и добри пріатели гва-ми, жѹпа сѹцѹ и . ві . пръгари ѿ слана гра Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda și domn, scrie domnia mea pré ĭubiților prietenĭ aĭ domnieĭ mele și fraților, jupânuluĭ județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din cetatea Brașov, multă sănătate aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și apoĭ, am trimis pe sluga domnieĭ mele, pe Ianciul, cu multe vorbe și trebuințe ale domnieĭ mele către Grațiositatea vóstră. Așa vare orĭ-ce va spune sluga domnieĭ mele către Grațiositatea

vóstră, în tóte sa-ĭ credĭ luĭ, căcĭ sunt adevĕratele vorbe ale domnieĭ mele. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Gherghița, Ianuarie 8.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiților și bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, jupânuluĭ județ și celor 12 pârgarĭ din slăvita cetate a Brașovuluĭ.

No. 290.

Iulie 26. Radul vodă de la Afumațĭ comunică Brașovenilor că logofĕtul Harvat și ceilalțĭ boerĭ carĭ aŭ fost cu dênsul în contra vrăjmașuluĭ Mehmet-Beg li sunt credincioșĭ lor și domnuluĭ, ĭar familiile și avutul lor le-a trimis la Sibiŭ drept chezășuire a credințeĭ lor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 241. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їю Їѡ Рад воевод и гн҃ь, пише гсво-ми нши добри прїатели, жꙋпꙋ и .вı.-ти пꙋргари ѿ Брашов. И по си ви дава ꙋ знанїе гсвꙋ-ви за работ Харватꙋ логофе, и и дрꙋзе болꙗри, що сꙋ били на ѡнои врама, на Мемет, а гсвꙋ-ви не и веровасте и не има верꙋ ѿ-къ гсвꙋ-ви. Ꙋ то добре да знае гсвꙋ-ви, ере ѡни сꙋ сь правꙋ и съ верꙋ гсвꙋ-ви и гсво-ми и ни едно хитлѣнство не има никако, а нꙋ сꙋ сь правꙋ и добрꙋ и чисто мисль гсвꙋ-ви и гсво-ми и на дꙋшꙋ и верꙋ гсва-ми; и послали се сꙋ челѣд сь синове-си и въсѣми иманїе ꙋ Сибию за-ра да има верꙋ ѿ-кь гсвꙋ-ви и ѿ-къ гсво-ми. И бг҃ь ви весели гсвꙋ-ви, амин. Пи мца ю .кѕ. дн҃ь.

† Їѡ Рад вwев, млтїа бжїа гн҃ь.

Adresa în dos: † Нши чтити и добри приетили, жꙋпꙋ и .вı.-ти пꙋргари ѿ Брашев.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea vĕ daŭ de șcire domnieĭ vóstre despre afacerea logofĕtuluĭ Harvat și a celor-l'alțĭ boerĭ, carĭ aŭ fost împotriva aceluĭ vrăjmaș, asupra luĭ Mehmet. Domnia vóstră însă nu ĭ-ațĭ credut, și nu aŭ avut credință din partea domnieĭ vóstre. Întru acésta bine sa șcițĭ domnia vóstră, că eĭ sunt cu dreptate și cu credință domnieĭ vóstre și domnieĭ mele; și nu aŭ nicĭ o viclenie de fel, ci sunt cu dreptate și bun și curat cuget către domnia vóstră și către domnia mea, pe sufletul și pe credința domnieĭ mele. Și eĭ șĭ-au trimis sălașele cu fiiĭ lor și cu tótă avuția lor la Sibiŭ, ca să aibă credință din partea domnieĭ vóstre și a domnieĭ mele. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră, amin. Scris în luna luĭ Iulie a 26[a] di.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 291.

Februarie 5. Radul vodă de la Afumaţĭ rógă pe Braşovenĭ să-l aştepte douĕ sĕptămânĭ pentru plata à 3315 aspri, costul unor jderĭ, căcĭ acum banii ĭi sunt de trebuinţă pentru a-ĭ da Turcilor carĭ aŭ venit cu dênsul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 246. Pecetia în dos.

† Млтню бжню Іѡ Радꙋ воєво н гнь, пнше гво-мн сꙋшн чтнтн н добрн прнꙗтеле, сꙋцꙋ н .вї-тн. пꙋргарн ѿ Брашее, много здравне прнноси вашою млте. Н по сн ведомо да е ваше млте: кнн н рѣ, е мн есте послалн по чловка вашон млте, по Ханъ кока, з-ра жерн, гво-мн вема добре разꙋме ваше млтн н захвале гво-мн ва млтн н много ха нма вн, почто ра се потрꙋднте ѿ на, н молнте ва ѿ съда да нн да въ здравне, да можемо н мн платнтн ваше млтн съ велнкон чтню н да. А за-ра ценꙋ жерн почекате, ваше млтн, пре две недлю; тако, нлн хокете чловка послатн, да н платн а .гтеї., нлн н хокю гво-мн поснлатн, поне съда, ꙋ сне времена, те ке едн бь да врꙋе н ваше млтн, колнко нн ꙋтребꙋе апрн, да н дава те Тꙋрце, съ гво-мн цю сꙋ дошлн, е да бнмо ѡчнстнлн н ѿ нн. Тон молн вашен млтн. Н вь велн ваше млте. Пн ф .е. днъ.

† Іѡ Радꙋ воевод, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прнꙗтеле н блнжн сꙋсе, сꙋцꙋ н .вї. (restul rupt).

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, să fie cunoscut Graţiosităţiĭ vóstre: cărţile şi vorbele, ce mĭ-aţĭ trimis prin omul Graţiosităţiĭ vóstre, prin Hanăş cojocarul, pentru jderĭ, domnia mea fórte bine am înţeles pe Graţiositatea vóstră, şi vom lăudà domnia mea pe Graţiositatea vóstră, şi mult har am către voĭ, că v'aţĭ trudit pentru noĭ; şi rugaţĭ pe Dumneḑeŭ, de acum (înnainte), ca să ne dea Dumneḑeŭ sănătate, să putem şi noĭ rĕsplăti Graţiosităţiĭ vóstre cu mare cinste şi dar. Iar pentru preţul jderilor, aşteptaţĭ Graţiositatea vóstră peste douĕ săptămânĭ; ast-fel, saŭ de voiţĭ a trimite pe un om, ca să'ĭ plătesc aspri 3315, saŭ domnia mea îĭ voiŭ trimite, căcĭ acum în vremile acestea, unul Dumneḑeŭ să crédă şi Graţiositatea vóstră, cât îmĭ sunt de trebuinţă aspri, ca să-'ĭ daŭ acelor Turcĭ, carĭ aŭ venit cu domnia mea, ca să ne curăţim şi de eĭ. Pentru aceea rog pe Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe Graţiositatea vóstră. Scris în Februarie a 5ᵃ ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 (restul rupt).

No. 292.

Decembrie 7. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Braşovenilor despre un vrăjmaş al sêŭ (Vladislav vodă) care s'a ridicat de la Mehedinţĭ, Părvu banul l'a bătut şi ĭ-a tăĭat capul. Radul postelnicul vine acolo în solie.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 284. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Рад воивод и гнь, пише гво-ми нашим приятелом, жупану и .ві.-ти пѹрграром ѿ Брашов, мнѡ здравїе приноси гвѹ-ви. И по си дава ѹ знанїе гвѹ-ви за-ра ѡнои враждѣ, що се е поднинѹ ѿ Мехединци, а гво-ми сь посла чети правите гва-ми, жѹпа Прьвѹ ба, и съ дворѹ гва-ми, тере се сѹ ѹбили ш-ними, тако е да бь, тере е посеклъ глава томѹи враждѣ, тере га е донеси на рѹкѹ гва-ми и въса негова воиска, тере се е ѹчинил многа мртвѹ на ни бе числа. Сего ра сь посла гво-ми жѹпа Рад постелни, да ви известит добръ гла гвѹ-ви. И пакь варе еликà изрече къ гвѹ-ви, да верѹете, ере сѹ наши рѣ истинни. И бъ ви весели, амин. Пи дек .ꙁ. д.

† Іѡ Рад воевод, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашим чтитим братиѧ и добри приятелѡ и близни сѹседом, жѹпанѹ и .ві.-ти пръгаре ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre în privinţa unuĭ vrăjmaş, care s'a ridicat de la Mehedinţĭ. Apoĭ domnia mea am trimis pe cinstitul dregĕtor al domnieĭ mele, pe jupân Pârvul banul, şi cu curtea domnieĭ mele, şi eĭ s'aŭ bătut cu dênşiĭ. Ast-fel a dat Dumneḑeŭ, căcĭ a tăĭat capul aceluĭ vrăjmaş şi l'aŭ adus în mâna domnieĭ mele şi tótă oştirea luĭ; şi aŭ făcut multă mórte între dênşiĭ, fără numĕr. Drept aceea am trimis domnia mea pe jupân Radul postelnicul ca să vĕ vestéscă şcire bună domnieĭ vóstre. Şi ĭarăşĭ vare-câte va spune către domnia vóstră, să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Decembre a 7ª ḑi.

Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 293.

Aprile 8. Radul vodă de la Afumaţĭ către Braşovenĭ despre fiul unuĭ boer căḑut într'o greşélă; să-ĭ taĭe nasul şi apoĭ să-l libereze. Trimite în misiune la dênşiĭ pe Stan spătarul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 295. Pecetia în dos.

† Іѡ Рал воевод, и бжїею милостїю гнь влаки, пишемо наши чтити и добри прїатели, и бли[ни сусе,][2] судцу и . вї .-ти пургаро ѡ Браше, мно здравїе и сълюбовїю при при носи ва[шои мати].[3] И по сии да въ у знанїе гва-ви, поне ми прїиде въ услишанїе, іако е би [туи болиарки снь][4] те се е учениїѡ такови е пана ваше мати у неко съгрешенїе; [того-ра ва мать][5] ухватили га сте. Сего ра се мли гва-ви, ако не има дела, да се загр[ние, а ваш ма]ть[6] на ра распорите ем но; а за що кете учинити наше волю, а ми вели ха [и че][7] имати вашои мати. И елико изреть нашега верногa слугу Ста спатар, верут, ере су на ре истиини. И бь ви вели. Пи а . и . д.

† Іѡ Рал вивев, милостїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приатели, судцу и . вї. пургари ѡ Браш[е].

† Iω Radul voevod, şi cu mila luĭ Dumnedeŭ domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate şi dragoste aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, cum că mĭ-a venit la auḑ, că aŭ fost acolo [un fiŭ de boer], şi s'aŭ întîmplat ast-fel: v'a căḑut la Graţiositatea vóstră într'o greşala. Drept aceea Graţiositatea vóstră l'aţĭ apucat. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstră, că dacă n'are pricină [ca să pĭară, apoĭ Graţiositatea] vóstră pentru noĭ tăĭaţi-ĭ nasul. Iar pentru că veţĭ face voĭa nóstră, apoĭ noĭ vom avé mare har [şi cinste] către Graţiositatea vóstră. Şi ce va spune sluga nóstră credincĭósă Stan spătarul, să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Aprilie a 8ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 294.

Radul vodă de la Afumaţĭ se plânge Braşovenilor, că au arestat pe nişte slugĭ ale dómneĭ Despina şi cere ca să le libereze, nefiind întru nimica vinovate.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 258. Pecetia în dos.

† Милостїю бжїею Іѡ Рал воивод и гнь, пише гво-ми наши чтити приателе и близни суседо, судцу и . вї .-ти пургаро. И по сии ви говори вашои мати, поне сте ухватили некое слуге гпге Деспине, такои да знаите вашои мати, ере не има ни ено вино, а ну и прге сиа доба ѡни ми су право послужили гва-ми и съ ни ено вину не имаю. За тои ви молю, іако нашими приатели, како да и ѡтавите у ми и нищо да и не батовате; а

[1] Îndreptat din гнь. [2] Şters din causa umidităţiĭ, dar literile pot fi încă zărite. [3] Idem.
[4] Din ce a maĭ rĕmas visibil, se póte distinge туи la început, şi снь la sfîrşit; restul nesigur saŭ şters cu totul.
[5] Şters, abĭa zărindu-se. [6] Idem. [7] De tot şters.

по-то ра се потрѹте тере пазите, а гво-ми захвале вашои мати и има гво-ми мно ха вашо мати; а слѹзе гпже Деспине нищо винѹ не има. И бъ ви вели, а(ми).

† Іѡ Раѹ вѡев, милтіа бж(іа) гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити приѩтело и блини сѹседо, сѹцѹ и .ві.-ти пѹргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ, și după acestea vĕ grăesc Grațiosităţiĭ vóstre, pentru că ațĭ prins niște slugĭ ale dómneĭ Despineĭ. Așa să șcițĭ Grațiositatea vostră, că eĭ n'aŭ nicĭ-o vină, ci și înnainte de acest timp, eĭ mĭ-aŭ slujit cu dreptate domnieĭ mele, și acuma nicĭ-o vină n'aŭ. De aceea vĕ rog, ca pe prieteniĭ noștri, ca să-ĭ lăsațĭ în pace și să nu-ĭ bântuițĭ în nimic. Iar pentru aceea că vĕ trudițĭ și păzițĭ, apoĭ domnia mea mulțămesc Grațiosităţiĭ vóstre și am domnia mea mult har către Grațiositatea vóstră. Iar slugile dómneĭ Despineĭ nicĭ-o vină n'aŭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 295.

Martie 23. Radul vodă de la Afumațĭ trimite în solie la Brașovenĭ pe Dumitru clĭucearul.

Orig. hârtie. Arch. Brașov. no. 280. Pecetia în dos.

† Іѡ Раѹ воево бжїею матїю гнь влаки, пише наше чтити и добри прїѩтеле, сѹцѹ и .ві.-ти пѹгаро ѿ Браше, мно здравїе приноси гвѹ-ви. И по си да въ ѹзнанїю гвѹ-ви, поне тѹи смо послали нашега вѣнога болѣрина, жѹпанѹ Димиірѹ ключарѹ, до гвѹ-ви. Сего ра елика ирече ѿ на къ гвѹ-ви, да вѣрѹите, ере сѹ на рѣ истин'ни. И бь ви вели, амї. Пи м .кг. д.

† Іѡ Раѹ вѡев, млстїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приѩтели, сѹцѹ и .ві. пѹргари ѿ Браше.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că am trimis acolo pe credincĭosul nostru boer, jupânul Dumitru clĭucearul, până la domnia vóstră. Drept aceea, câte va spune de la noĭ către domnia vóstră, să credețĭ, pentru

că sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Martie a 23ᵃ di.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţı și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 296.

Târgoviște, Ianuarie 31. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Brașovenilor, ca să libereze niște ómenĭ ce ĭ-aŭ prins stricând și derămând «podurile în Orate» (adică «de la Orăţiĭ»), căcĭ acest lucru n'a fost făcut cu gând rêŭ, ci ca să serve cu slujbă dréptă domnieĭ sale.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 266. Pecetia în dos.

† Мати͏̈ю бжі͏̈ею Iѡ Раꙋ воивод и гнь влаꙁи, пише гво-ми наше чтити приıатело и блнни сꙋседо, сꙋцꙋ и . вı͏̈ .-ти пꙋргаро ѿ Браше, мно ви ꙁравıе приноси. И по си ви говори, вашои мати, ра некои лю, що сте ꙋхватили на мостове ꙋ Ѡрате, по-то ра сꙋ ихабили и равалили мостове; а вашои мати да ꙁнанте, ере ни съ ено ꙁло мислиѡ не сꙋ промилили, да ми ꙋчини ѡни ꙁло и доса; а нꙋ да ꙁнанте, вашои мати, ере ѡни съ право слꙋбо послꙋжили ми сꙋ гва-ми и ни енꙋ вино не имаıо. Ꙁа тои да ви бъ наꙋчи, да и ѡсло-боте и да и ѡтавите ꙋ ми, ере сꙋ прави лıое; ере ако хоще бити ѡни ꙁли лıое, наи ꙁло и страшно и горко съмртъ хте гво-ми ꙋчинити на главе и, поне съ и гво-ми слꙋга стою корꙋне и висоте кралıо и приıате вашои мати. Сего ра да ви наꙋчи бъ, немои мꙋчите и пепсати, ере нищо не сꙋ виновати. Тои ви моли, вашои мати. И бъ ви вели, ами. Пи ге . ла . дна, ꙋ Тръгови.

† Iѡ Раꙋ воев, мати͏̈а бжі͏̈а гнь.

Adresa în dos: † Наш чтити приıатело и блнни сꙋседо, сꙋцꙋ и . вı͏̈ . пꙋргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate vĕ aduce vouĕ. Și după acestea, vĕ grăesc Graţiosităţiĭ vóstre despre niște ómenĭ, ce ĭ-aţı prins pe la podurile în Orate (Oraţiı), din pricină că eĭ aŭ stricat și aŭ dărâmat podurile. Apoĭ Graţiositatea vóstră sa șciţĭ, că cu nicĭ un gând rêŭ nu aŭ socotit ca să-mĭ facă eĭ rêu și supărare; ci să șciţĭ Graţiositatea vóstră, că eĭ aŭ servit cu slujbă dréptă domnieı mele, și nicĭ o învinuire nu aŭ. De aceea, să vĕ povăţuéscă Dumnedeŭ, ca să-ĭ slobodiţĭ și să-ı lasaţı în pace, căcĭ eĭ sunt ómenĭ drepţĭ. Pentru că dacă eĭ ar fi ómenĭ reĭ, atuncĭ domnia mea le-ar face cea maĭ rea și cea maĭ strașnică și cea maĭ amară mórte peste capetele lor, căcĭ sunt și domnia mea sluga sfinteĭ coróne și a înnălţimeĭ craĭuluĭ și prietenul Graţiosităţiĭ vóstre. Drept aceea să vĕ povăţuéscă Dumnedeu, pentru că eĭ nimic

nu sunt vinovaţĭ. Acésta vĕ rog pe Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Ianuarie a 31ª ḑi, în Târgovişte.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 297.

Ianuarie 31. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Braşovenilor, ca să despăgubéscă pe Şerbul vornicul de paguba ce ĭ-a pricinuit o femeie a luĭ Vasie.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 275. Pecetia în dos.

† Іѡ Радꙋ воево бжїею мл҃тїю гнь власи, пишемо моем потен'ном и прѣвъзлюбленомꙋ побратꙋ гва-ми Бене Ханж, сꙋдцꙋ ѿ Браше, мно ти здравїе приноси твоем млти. И по си ти мли гво-ти ра болерина гва-ми, жꙋпанꙋ Шебꙋ дворникꙋ, ере мно пагꙋба є има тꙋи ꙋ една жена Васїе. Сего ра ти се мли, да не има пагꙋба. И бь те весели. Пи ге. лa. д.

† Іѡ Радꙋ вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Потен'ном моем побратꙋ Бене Ханж, сꙋдцꙋ ѿ Браше.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn românesc, scriem la al meŭ cinstit şi prea ĭubit frate al domnieĭ mele, luĭ Bekner Hanăş, judeţuluĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ tale. Şi după acestea, rog pe domnia ta pentru boerul domnieĭ mele, jupânul Şerbul vornicul, pentru că a avut acolo multă pagubă, la o femee a luĭ Vasie. Drept aceea te rog, ca el să n'aĭbă pagubă, şi Dumneḑeŭ să te bucure. Scris în Ianuarie a 31ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Stimatuluĭ meŭ frate de cruce Bekner Hanăş, judeţuluĭ din Braşov.

No. 298.

Radul vodă de la Afumaţĭ către Braşovenĭ despre trimiterea luĭ Sava în misiune la dênşiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 237. Pecetia în dos.

† Іѡ Радꙋ воивода и гнь въсои земли Ѹггровлахїискои, пише гво-ми наши четити братиіа и добри прiiателе, сꙋдцꙋ кралевꙋ и. ві. пꙋр'гари ѿ Брашо, мно здравїе. И по си дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви, поне тꙋи хоке доити слꙋга гва-ми Сава, съ нашими потребними

речи. Сего ра варе елика изре ѿ на къ гво-ви, а гвꙋ-ви да верꙋете, ере сꙋ наши рѣчи истинни. И бь ꙋмно дни и лета гвꙋ-ви.

† Іѡ Раꙋ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши добри приѩтеле, сꙋдцꙋ и .вї. пꙋргари ѿ Брашо.

† Ιω Radul voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ crăĭesc și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acestea, daŭ de șcire domnieĭ vóstre, căcĭ va veni acolo sluga domnieĭ mele Sava cu vorbele nóstre de trebuințe; drept aceea, varecâte va spune de la noĭ către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credețĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulțéscă ḑilele și aniĭ domnieĭ vóstre.

† Ιω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 299.

Iulie 28. Radul vodă de la Afumațĭ se plânge Brașovenilor de judecățile nedrepte ce eĭ fac supușilor sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 298. Pecetia în dos.

† Млтию бжиею Іѡ Раꙋ воиво и гнъ влаки, пише гво-ми наши чтити и добри приѩтело и блини сꙋседо, сꙋдцꙋ и .вї.-ти пꙋрґаро ѿ Браше, мно здравие приноси вашои млти. И по си ви дава ꙋ знание гво-ми ра рѣ, що ми послате и книге, за книге въседа, како да има ваше люе глеине и сꙋства по прадꙋ и по старии закѡ ѿ гво-ми, а гво-ми ꙋ те ра вема ме неволнса съ ваше люе, ѩко да не има пагꙋ и доса и скалꙋ, поне гво-ми са сꙋди ѡни съ мои ꙋсти, ни ѡстави и, да и сꙋди [ни великога][1] дворника, ни великога логофета, нꙋ са гво-ми [и сꙋди; а ваши млти] незна, що мините и що направите, е [наше люе и при]ложи, връжите въ тенидꙋ. Сего ра ви проси и моли ва[шои млти] како има ваше люе глеине и сꙋство въ землю гва-ми, [такождере] да има и люе, е сꙋ сиромаси гва-ми, глеине и сꙋство; а аще ли же ни, добре да знаете, ере по-мно хокю възнима ѿ ваше люе и хокю сътвори, како ꙋчините ви сиромахо гва-ми. За тоги ра ви дава ꙋ знание вашои млти, како да бꙋ мегю нами ми; и пото паки да знаете, ере е наше един сирома ѿ сиромаси гва-ми ена сарекѫ по пꙋ, та ѡ ю мартꙋрнса, а ви га ете ꙋфати, вите рекль, ере ю е ꙋкра, а ѡ си е донеси мартꙋриѩ, тере е мартꙋрнса, а ви ете ꙋфати и нега и матꙋриѩ; та и есте въвръзи въ тенидꙋ. Сего ра проси и моли вашои

[1] Aci, ca și în locurile maĭ jos completate, textul este stricat din causa umidităţiĭ.

млтн, како да и wтавнте ꙋ мн, а нꙋ да нма гледанне н сꙋство по правдꙋ н по старнн ꙁако н да н сꙋтн вашон млтн, да н не сꙋдн дрꙋ чл҃вцн, нꙋ ва. Тон вн дава ꙋ ꙁнанне вашон млтн; н бь вн ве. Пн ю . кн . д.

† Іѡ Рау вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прнıатело блнн сꙋседо, сꙋцꙋ н . ві .-тн пꙋгаро ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea cinstiţilor şi bunilor noştri prietenĭ, şi vecinilor de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ daŭ spre şcire domnia mea, pentru vorbele ce mĭ-aţĭ trimis şi cărţile, pentru cărţĭ tot-d'a-una, ca să aĭbă ómeniĭ voştri purtare de grije şi judecată după dreptate şi după legea veche de la domnia mea, apoĭ domnia mea, pentru acelea fórte m'am nevoit cu ómeniĭ voştri, ca să n'aĭbă pagubă şi supĕrare şi scandal; căcĭ domnia mea singur ĭ-am judecat cu gura mea, nicĭ nu ĭ-am lăsat pe eĭ a fi judecaţĭ [nicĭ de marele] vornic, nicĭ de marele logofĕt, ci însu-mĭ, domnia mea [ĭ-am judecat. Iar Graţiositatea vóstră] nu şciŭ ce socotiţĭ, şi ce faceţĭ, căcĭ [pe ómeniĭ noştriĭ îĭ] prindeţĭ şi-ĭ legaţĭ în temniţă. Drept aceea vĕ poftesc şi vĕ rog [pe Graţiositatea vóstră], că precum aŭ ómeniĭ voştri purtare de grije şi judecată în ţara domnieĭ mele, [aşijderea] să aĭbă şi ómeniĭ, cariĭ sunt supuşiĭ domnieĭ mele, purtare de grije şi judecată. Iar dacă nu, să şciţĭ bine, că maĭ mult voiŭ luà de la ómeniĭ voştri şi voiŭ face cum faceţĭ şi voĭ supuşilor domnieĭ mele. Drept aceea vĕ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, ca să fie între noĭ pace. Şi apoĭ încă să şciţĭ, că a găsit un om din ómeniĭ domnieĭ mele o sarecă pe drum, şi el o mărturiseşce, ĭar voĭ l'aţĭ prins, voĭ aţĭ ḑis că a furat-o. Iară el a adus mărturie, şi a mărturisit, ĭar voĭ l'aţĭ prins şi pe el şi mărturia, şi ĭ-aţĭ aruncat în temniţă. Drept aceea vĕ poftesc şi vĕ rog pe Graţiositatea vóstră, ca să'ĭ lăsaţĭ în pace, ci să aĭbă căutare şi judecată pe dreptate şi după legea veche. Şi să'ĭ judecaţĭ Graţiositatea vóstră, ca să nu-'ĭ judece alţĭ ómenĭ, ci voĭ. Acésta vĕ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iulie a 28[a] ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 300.

Octombre 18. Radul vodă de la Afumaţĭ, ḑis şi Radul vodă cel noŭ, scrie judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Câmpulung în privinţa unor datoriĭ ale luĭ Ivan al

luĭ Voĭcu care le-a plătit maĭ înnainte, și acum cată să i se restitue tot ce-ĭ luaseră din acea parte de peste plaiŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 269. Pecetia în față.

† Млтїю бжїю Іѡ Раꙋ воево и гнъ, пише гво-ми те, сꙋдцю, и .вї. пꙋргари ѿ Дългополе. И по си ви говори гво-ми из-ра ѡнои дългове Ивано Воико, поне знаете, ере се е исправи и платили се сꙋ те дългове, а ви, за що телите съ? Ѿ кою ча, що чете ꙋзри сїю книгꙋ гва-ми, а ви въ този ча да гледате, тере да вратите све, що сте ꙋзели ѿ преко планинꙋ до еди вла главо, и веке да ми се не тꙋжи, ере и телите за те дългове; и) а ино да иѣ, по ре гва-ми. И Пъдꙋре ло. Пи мца ѡ .иї. дн.

† Іѡ Раꙋ вѡев, [L. P.] матїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea ție, județule, și celor 12 pârgarĭ din Dlâgopoli (Câmpulung), și după acestea vĕ grăeșce domnia mea de rêndul acelor datoriĭ ale luĭ Ivan al luĭ Voĭcu, căcĭ șcițĭ că el a sfîrșit, și s'a plătit acele datoriĭ; ĭar voĭ de ce'l străgănițĭ acum? În ce cés vețĭ vedea acéstă carte a domnieĭ mele, ĭar voĭ în acelaș cés să căutațĭ, ca să înnapoĭațĭ tot ce ațĭ luat de preste plaiŭ până la un fir de pĕr din cap, și maĭ mult să nu mi se plângă că'ĭ străgănițĭ pe dênșiĭ pentru acele datoriĭ. Și alt-fel să nu fie, după ḑisa domnieĭ mele. Ispravnic, Pădure logofĕt. Scris în luna Octombrie a 18ª ḑi.

† Iω Radul voevod, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 301.

Iulie 5. Radul vodă de la Afumațĭ scrie Brașovenilor ca să scóță din temniță pe Drăgoiŭ din Cocorășcĭ, căcĭ este nevinovat și să-ĭ restitue marfa.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 222. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Раꙋ воево и гнъ, пишемо наши чтити и добри приїатели и блини сꙋседо, сꙋцꙋ и .вї.-ти пръгари и ваме брашескомꙋ, много здравїе приноси гво-ви. И по си дава ꙋ знание гвꙋ-ви ра наше сирома, по име Дръгою ѿ Кокоръщи, поне е би станова тꙋїа ꙋ Браше въ ена кꙋкю, тако се сꙋ мнози чловци събрали на таю кꙋкю ѿ сваке странне, ени сꙋ били добри люи, а-дрꙋзи сꙋ били и злитворци, тако хтѣше ени, да промени некои кони, а наше сирома нища не е има метѣ съ тези злитворци, тако ѡни сꙋ побегли, а гвꙋ-ви ꙋхватили есте наше члкъ и бꙋки пра члкъ тере га есте ꙋложи въ тениц̑ꙋ. Сего ра моли гво-ви, наꙋчи ви бъ, извате наше члкъ из темницѫ, понеж е пра члкъ и да мꙋ дасте въса мар̑ха, нꙋ глете гвꙋ-ви теи люе, що сꙋ замели кони на таю кꙋкю, а ши сиро-

маси глете и гво-ви пра сꙋ и ӡако. Тои моли и дава ꙋ ӡнаніе ваше мати. И бъ ви весели. Пи ю .є. днь.

† Іѡ Рау вwев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Нашим чтити добри прїатели и близни сꙋседо, сꙋдцꙋ и .ві. пръгари и ваме брашеском.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevoda și domn, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ, și vameșuluĭ brașovén, multă sănătate aducem domnieĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre de rêndul unuĭ supus al nostru pe nume Drăgoiŭ din Cocorăștĭ; cum că a trăit acolo în Brașov într'o casă. Ast-fel se strângéŭ mulțĭ ómenĭ în casa aceea din tóte părțile. Uniĭ eraŭ ómenĭ bunĭ, ĭar alțiĭ eraŭ și rêŭ-făcătorĭ. Ast-fel aŭ vrut uniĭ să fure niște caĭ. Iar supusul nostru nimic n'a avut amestec cu aceĭ rêŭ-făcătorĭ. Așa eĭ aŭ fugit, ĭar domnia vóstră ațĭ prins p'acel om al nostru, și deși este om drept, voĭ 'l-ațĭ băgat în temniță. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstră, povățuiască-vĕ Dumnedeŭ, scoteți-l pe omul nostru din temniță, căcĭ este om drept și să-ĭ dațĭ luĭ tótă marfa; ci căutațĭ domnia vóstră p'aceĭ ómenĭ, carĭ aŭ furat caiĭ de la acea casă; ĭar supusuluĭ nostru, căutați-ĭ domnia vóstră dréptă judecată și lege. Acésta rog și daŭ spre șcire Grațiosităților vóstre. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Iulie a 5[a] di.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ și vameșuluĭ brașovén.

No. 302.

Martie 26. Radul vodă de la Afumațĭ trimite pe sluga sa Dumitru la Brașov ca să-ĭ cumpere 12 bucățĭ de svită.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 253. Pecetia în dos.

† Матию бжию Іѡ Рау воево и гнъ, пише гво-ми наши чтити и добрии прїателѡ, сꙋдцꙋ и .ві.-ти пръгарѡ ѿ Брашо, мно ӡравіе и сълюбовіе приноси ваши мти. И по си ви дава ꙋ ӡнаніе ваши мати, поне тꙋѧ смъ посла вѣрнога слꙋга гва-ми Дꙋмитра, и-ра истинними и потрбними вещи гва-ми до вашои мати, како да ви наꙋчи бгъ, да ꙋчините добре ра гла гва-ми, да ми наидете .ві. комате ӡа свито, али скоро, ере вема трбꙋе гвꙋ-ми прѣжде стие Пахи да сꙋ ꙋ гво-ми. Ащо и ке бити цѣно, гво-ми ви кю полати све до едн апрꙋ. А гво-ми мно ха ваши мати хоке ӡнати и ви има платити ваши мати съ прија-

тествѡ. Тою се млю вашн млтн, ıако мон добрн прнıателѡ. Н елнка нрече вн ренога слꙋга гва-мн Дꙋмнтрꙋ, ѿ въсе его върꙋнте, ере сꙋ нстнннн рѣчн гва-мн. Н бгъ ꙋмножн лѣта вашн млтн. Пн м .кѕ. днь.

† Іѡ Раꙋ вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прнıателн н блнин сꙋседо, сꙋцꙋ н .вı.-тн пръгарн ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate și cu dragoste aducem Graţiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, vĕ daŭ spre șcire Graţiosităţiĭ vóstre, fiind-că acolo am trimis pe credincĭósa slugă a domnieĭ mele Dumitru, pentru adevĕrate și de trebuinţă lucrurĭ ale domnieĭ mele la Graţiositatea vóstră, ca să vĕ povăţuĭască Dumneḍeŭ ca să faceţĭ bine pentru capul domnieĭ mele, ca să-mĭ găsiţĭ 12 bucăţĭ de svită, dar repede, căcĭ fórte trebue domnieĭ mele înnainte de sfintele Pașcĭ, să fie la domnia mea. Iar ce le va fi preţul, domnia mea voiŭ trimite tóte pênă la un aspru. Iar domnia mea mult har voiŭ cunóște Graţiosităţiĭ vóstre și voiŭ plăti Graţiosităţiĭ vóstre cu prieteșug. Acésta rog pe Graţiositatea vóstră, ca pe buniĭ meĭ prietenĭ. Și orĭ-câte va spune sus numita slugă a domnieĭ mele Dumitru, de tóte să-l credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele adevĕrate ale domnieĭ mele. Și Dumneḍeŭ să îmmulţéscă aniĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Scris în Martie 26 ḍile.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 303.

Decembrie 17. Radul vodă de la Afumaţĭ învită la nunta ficeĭ sale pe judeţul și pe ceĭ 12 pârgarĭ din Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 249. Pecetia în dos.

† Млтню бжнею Іѡ Раꙋ воево н гнь, пншемо нашн чтнтн н добрн прнıатело н блнин сꙋседо, сꙋцꙋ н .вı.-тн пръгаро ѿ Браше, много ѕравне. Н по сн, бжнеѡ проıѕволенне н прчтне бгомтрн, помнлова бгь н подарова мене нматн вь сне врмена ено веселне ѿ сре срца мое н бнтн тъстъ; до съ въ жнвота моего несмъ нмаѡ веселне н несмъ бн тъстъ, ıако днъ дарова мене бъ,[1] алн ѿ посръденное мн дъщнце гва-мн; а ѿ посръденога-мн сна бгъ ѕна, кога ке мене дароватн тавою веселню, ıако днъка ѿ посръденное-мн девончнце гва-мн. Сего ра молн н просн ваша млтн, како нашн прнıатело, како да прнндете н ваша млтн, ере вн възнвае, да бꙋдете н ваша млтн кꙋно съ намн на ѡвон радо, що етъ на ѿ бго

[1] Scris d'asupra.

данїно. И аще бг҃ъ изволи, и дн҃ъ, коꙗ е, да знаите ваша мл҃ти: Естъ Ѹво, да бѹ на Рожьство Хво. Тои се моли вашои мл҃ти. И бг҃ъ ви весели. Пи де . ӡі . дн҃ъ.

† Iѡ Рaѹ вѡев, мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашии чтити и добри приꙗтело, сѹцѹ и . ві .-ти пръгаро ѡ [restul tăîat].

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, cu voinţa dumneḑeéscă şi a prea curateĭ Maĭceĭ luĭ Dumneḑeŭ, m'a miluit Dumneḑeŭ şi mĭ-a dăruit mie să am în aceste vremurĭ o nuntă pe placul inimeĭ mele şi să fiŭ socru. Până acum în viaţa mea n'am avut nuntă şi n'am fost socru, precum astă-ḑĭ mĭ-a dăruit mie Dumneḑeŭ, ci de la ĭubita-mĭ din inimă fiică a domnieĭ mele; ĭar de la ĭubitu-mĭ din inimă fiŭ, Dumneḑeŭ şcie când mĭ-o dărui o aşa bucurie, precum astă-ḑĭ de la ĭubita-mĭ din inimă copiliţa a domnieĭ mele. Drept aceea, rog şi poftesc pe Graţiositatea vóstră, ca pe prieteniĭ noştri, ca să veniţĭ şi Graţiositatea vóstră, căcĭ noĭ vĕ chemăm ca să fiţı şi Graţiositatea vóstră împreună cu noĭ la acéstă veselie, ce ne este nouĕ de la Dumneḑeŭ dată. Şi dacă Dumneḑeŭ va voi, şi ḑiŭa, care este, să şciţĭ Graţiositatea vóstră că este să fie la Naşcerea luĭ Christos. Acésta rog pe Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Decembrie a 17ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din [Braşov].

No. 304.

Maiŭ 11. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Braşovenilor pentru nişte banĭ ce are să ĭa acolo în Braşov jupânul Sava.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 289. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бжиею Iѡ Рaѹ воивод и гнь, пише гво-ми наше и чтите добри приꙗтело и близни сѹседо, сѹцѹ[1] и . ві .-ти пѹргаро ѡ Браше, мно здравие приноси вашою мл҃ть. И по сии ви дава ѹ знание ра жѹпаиѹ Савеи, поне се плака, ка имаю некои дължe тѹи ѹ Браше, и вема[2] има теко ѡ-къ Тѹрци з-ра дължe тои, що има. Сего ра ви проси вашою мл҃ты, како[3] да има законѹ вема добро, ѡ-да мѹ платите све, да не има пагѹбѹ ѡ-кь вашои мл҃ти. И бь ви вели. Пи ма . аї . д.

† Iѡ Рaѹ вѡев, мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше и чтите и добри и приꙗтело сѹседо и близи, сѹцѹ и . ві . пѹргаро [ѡ Бр]аше.

[1] Scris d'asupra. [2] Literile ма scrise în urmă d'asupra. [3] Literile ко idem.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri şi cinstiţĭ bunĭ prietenĭ şi vecinilor de apróре, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ daŭ spre şcire pentru jupânul Sava, fiind-că s'a plâns, cum că are nişte datoriĭ acolo, în Braşov. Şi tare ĭĭ e greŭ din partea Turcilor, pentru acele datoriĭ ce el le are. Drept aceea vĕ rog pe Graţiositatea vóstră, cum ca să aĭbă legea fórte bună, ca să-ĭ plătiţĭ luĭ tot, pentru ca să n'aĭbă pagubă din partea Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Maĭ a 11ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri şi cinstiţĭ şi bunĭ şi prietenĭ vecinĭ şi de apróре, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 305.

Martie 27. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Braşovenilor despre o datorie ce are Sava din Târgovişte şi cu soţiĭ sêĭ la unul Balint din Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 234. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бжїю Їѡ Ра҃ воеводо и гнъ, пише гво-ми нашӥ чтити и добри приꙗтели и блини сꙋседи, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋргари ѿ Браше, мно ꙁравїе приноси гвꙋ-ви. И по си ви дава на ꙁнанїе гвꙋ-ви иꙁ-ра работꙋ ѡвомꙋ члкꙋ гва-ми, по име Сава ѿ Тръгови, и съ дрꙋжина-си, поне има тꙋꙗ еди дълже ꙋ енꙋ ваше члкъ, по име Балинтъ. Тако ꙁнаете, ваше млти, колико сътренїе се е ꙋчини иꙁ-ра той дълже и пре Ꙗнж воеводо, е е съ кралю, и пре ваше млти; и ꙋчини мꙋ е Ꙗнж воеводо кни и правꙋ, како да мꙋ се плати, а ви не хокете, да и ꙋчините пра, да и се плати него добито пра, а нꙋ мꙋ лицꙋмерꙋете, ꙁа що е члкꙋ гвꙋ-ви и пръгари мегю ва. Сего ра мли гвꙋ-ви, како да мꙋ ꙋчините правꙋ, да мꙋ плати свою добито, а ако мꙋ не хо[щ]ете правꙋ ꙋчинити, а ваше млти боле да ꙁнаете, ере ѡвии [л]юе а гво-ми и не хокю въ пагꙋбꙋ ѡставити, ере ꙁа ѡвое дълже, а ѡни и тегли Тꙋцї, по члкꙋ гво-ми; тако боле да ꙁнаете, ере гво-ми не га хокю ѡставити, да га тегли. Тое дава на ꙁнанїе гвꙋ-ви. И бъ ви весли. Пи мартїе .кꙁ. дни.

† Їѡ Ра҃ воевода, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїꙗтели и блини сꙋседи, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de apróре vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ daŭ spre şcire

domnieĭ vóstre despre afacerea acestuĭ om al domnieĭ mele, anume Sava din Târgoviște și cu tovarășiĭ sêĭ, că are acolo o datorie, la un om al vostru anume Balint. Ast-fel șciţĭ Graţiositatea vóstră, câtă pâră s'a făcut pentru acéstă datorie și înnaintea luĭ Ianoș voevodul, care este acuma craiŭ, și înnaintea Graţiosităţiĭ vóstre; și ĭ-a facut Ianoș voevod carte și îndreptăţire, ca cum să i se plătéscă. Voĭ însă nu vreţĭ să-ĭ faceţĭ îndreptăţire, ca să i se plătéscă ceea ce este drépta luĭ avere, ci vĕ arătaţĭ luĭ cu făţărnicie, pentru că este om al domnieĭ vóstre și pârgariŭ la voĭ. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca să-ĭ faceţĭ îndreptăţire, să i se plătéscă averea luĭ. Iar dacă nu voiţĭ a-ĭ face îndreptăţire, apoĭ Graţiositatea vóstră să șciţĭ maĭ bine, că pe aceștĭ ómenĭ apoĭ domnia mea nu-ĭ voiŭ lăsà în pagubă; căcĭ pentru aceste datoriĭ apoĭ pe eĭ îĭ trag Turciĭ, pe omul domnieĭ mele. Ast-fel să șciţĭ maĭ bine, că domnia mea nu voiŭ lăsà să-l tragă. Acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Martie 27 ḑile.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 306.

Iunie 3. Radul vodă de la Afumaţĭ primind în solie din partea Brașovenilor pre Mihaiŭ, îl trimite înnapoĭ cu rĕspunsul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 294. Pecetia în dos.

† Матїю бжїею Іѡ Рау воиво и гнъ, пише гво-ми нашимн чтнтими и добрими приꙗтели и блнними сусе, жупа Фо Ханъ суцу, и .вї.-ти пръгари брашески, мно ꙁравїе и сълюбовїе приноси гву-ви. И ѿ се дава у ꙁнанїе гву-ви и-ра кни и рѣ, е сте послали и наручаѡ гва-ми по члка гву-ви Михаю, а гво-ми у те добре по ре ѿ въсе раꙁумеѡ съ гву-ви; и що съ има рѣ, све смо ѡтавили на члка гву-ви Михаю. Сего ра елика ирече ѿ гво-ми къ гву-ви, а гву-ви ѿ въсе е верунте. И бъ ви вели. Пи ю .г. д.

† Іѡ Рау вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашими чтнтими и добрими прїꙗтели и блнними сусе, жупа Фо Ханъ суцу и .ві. пръгарѡ брашески.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, jupânuluĭ Fos Hanăș judeţuluĭ, și celor 12 pârgarĭ brașoveneșcĭ, multă sănătate și cu dragoste aduce domnieĭ vóstre. Și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre, pentru cărţile și vorbele, ce

mĭ-aţĭ trimis şi orênduit domnieĭ mele prin omul domnieĭ vóstre Mihaĭ. Apoĭ domnia mea întru aceea bine à-rêndul întru tóte înţeles-am pe domnia vóstră. Şi ce am avut cuvênt, totul am lăsat la omul domnieĭ vóstre Mihaiŭ. Drept aceea, câte va spune de la domnia mea către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră întru tóte pe el să-l credeţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie a 3[a] ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, luĭ jupân Fos Hanăş judeţul, şi celor 12 pârgarĭ braşovenĭ.

No. 307.

Ianuarie 8. Radul vodă de la Afumaţĭ către Braşovenĭ în cestiunea uneĭ judecăţĭ pentru averea luĭ Stroe spătarul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 263. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їю Іѡ Ра҃ воево и г҃нь, пишемо нашем чтїтом и прѣвьзлюбленом и бл҃инем8 с8седу, с8ц8 и . вї . пергаро брашоски, мно здравїе и сълюбовне приноси гв8-ти. И по си говори гво-ми з-ра таи паг8б8 и добито, е се с8 жаховали, и посла съ гво-ми кни по книге, како да с8ди право и да се врати таи паг8; идошъ е и правителю гва-ми Строе спата, та се е съста съ гво-ви, и не и сте иправи, н8 сте рекали и ѡбѣщали сте, како хокете 8тами, и до са не сте иправили. Се ра и съ съ посла гво-ми верного сл8га гва-ми Дачю вата до гво-ви, та да 8чи ви бъ, да и иправите и да дръжи прави зако, како да се врати добито и мах8 Строе спа. Тои ви мли. И бъ вели, ами. Пи ге . и . д.

† Іѡ Ра҃ вѡев, мл҃тїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Нашеми чтїтими и прѣвьзлюбленими и блииими с8ди и приатели, с8ц8 и . вї . пергари брашоски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scriem la al nostru cinstit şi pré ĭubit şi de aprópe vecin, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ braşovenĭ, multă sănătate şi cu dragoste aducem domnieĭ tale. Şi după acestea, vĕ grăesc domnia mea de acea pagubă şi avere pentru care v'aţĭ plâns. Şi a trimis domnia mea carte după carte, pentru ca să judecĭ drept şi să se întórcă acea pagubă; şi a mers şi dregĕtorul domnieĭ mele Stroe spătarul, şi a stat de faţă cu domnia vóstră, şi nu le-aţĭ făcut lor ispravă, ci aţĭ spus şi aţĭ făgăduit, că vreţĭ să întocmiţĭ, dar până acuma n'aţĭ isprăvit. Drept aceea şi acum a trimis domnia mea pe sluga credincĭósă a domnieĭ mele, pe Dancĭul vătaf, către domnia vóstră, şi să vĕ înveţe Dum-

neḑeŭ, ca să le isprăviţĭ lor şi să ţiĭ legea dréptă, pentru ca să se înnapoïeze averea şi marfa luĭ Stroe spătarul. Acésta mĕ rog vouĕ, şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Ianuarie a 8ᵃ ḑi.

† Iѡ Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi pré ĭubiţĭ şi de aprópe vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ braşovenĭ.

No. 308.

Târgovişte, Februarie 1. Radul vodă de la Afumaţĭ către Sibienĭ că a căpătat din nou domnia, să lase familiile boereşcĭ a se întórce în ţară şi să pĭarḑă pe un lotru ce s'a ridicat printre dênşiĭ în potriva domnuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Iѡ Радꙋ воево и гнь вьсои земли Ѹгрѡвлахїискои. Пишемо наши чтити и добри прїателю и близни сꙋседо, пръгарꙋ-мещерꙋ и сꙋцꙋ крале и . ві .-ти пръгаро ѿ Сибиию, много здравие. И по си дава на знание вашои млти, поне бжиѡ хотѣниѡ и пречтие бгомтри Марїи, и съ нароко висоте кралю и стою корꙋне и ротелю моемꙋ сланомꙋ гпрꙋ Срдескомꙋ Iанешꙋ воеводи и въсе гпда Ѹгръскои земли и съ нароко и мобою и трꙋ и доброти вашои млти, да гъ бгъ и пречтаа бгомти тере поидо на Портꙋ тꙋрскои и състасе лице съ тꙋрски цръ[1] и въсе гпда тꙋрскои земли. И дарова гъ бгъ пръво, пото и цръ тꙋрски мене гпво влашкои, и ѡпе вратисе на гпво живо и здраво кꙋно съ въсими болѣри елици сꙋ съ мно били, и въместисе въ сто и гво влакои. Тои ра посламо нашими рѣчи и члвци до ваша млти да ви възвети ѡ въсе наше прѣбиваине и здравие и да захвали вашои млти ѡ доброти и трꙋ и спезо що сте приложили наше ра главе додеже изволи гъ бгъ тере се въместимо и съмиримо въ сто и гпво влакои земли кꙋно съ въсими хртиꙗни болѣри и сиромаси и сва землѣ влахїиска. Да да гъ бгъ живо и здравие и избавление ѿ къ погани вашои млти и ѿ къ врамаши хртиꙗскои вере, и наже такогере, да можимо платити ваше трꙋ и доброти съ слꙋбо и съ чтие, ꙗко смо пръво закливание поставили да смо съ прадо и слꙋбо стою корꙋне и висоте кралю и въсем гпда Ѹгръскои земли и вашои млти до живота нашего. Сего ра молимосе вашои млти за работꙋ болѣро кои и сꙋ челѣ тꙋи по криле висоте кралю и вашои млти како да има слобоно и мирно изити въ землю влакои по домо си, да се ꙋпокои сиромаси, ере доста пръважа сꙋ и покои имали мегю ваша млти, како и ѡни да могꙋ потрꙋтисе платити вашои млти и длъжнове, що ке бити длъжни тꙋи. А за работꙋ пагꙋба и изимове, що се сꙋ ꙋчинили люде вашои млти ѿ наши люи дори смъ било гво-ми въ тꙋрскои земли, а ваша млти посилаште вашими члвци ꙋ на,

[1] Scris d'asupra cu aceïaşĭ cernélă.

ми кемо држати прави сꙋ̑ и платитисе хоще̑ свакомꙋ чл҃кꙋ до еди̑ вла̑ гла̑. А ꙁа работꙋ тꙋр́це̑ аще ли же испитꙋните, съ мно̑ несꙋ̑ дошли веке ѿ .л҃. тꙋра̑, тои да ꙁнате ваша м҃ти, а що кемо еще гла̑ имати ми ке послати́ покалисара вашои м҃ти съ ꙁнание ѡ̑ всѣ̑. И паки ви го́вори̑, вашои м҃ти, ꙁа работꙋ е̂номꙋ лотрꙋ и хлапо̑, що се естъ поди̑нꙋ мегю ваша м҃ти, како да ви наꙋ̑чи бг҃ъ да ра̑валите его, ере̑ ке бити на ꙁнание и висо́те кралю́ и ро̑телю́ моемꙋ Ꙗ̑но̑ воево̑. Тое се молимо вашои м҃ти и да ꙁнате. И бг҃ъ ви весели̑. Пи̑ м҃ца фе̑ .а҃. д҃на, ꙋ Тръ(г)ви̑.

† І̑ѡ Ра̑ꙋ̑ вwе̑в, м҃тїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Наши̑ чти̑ти̑ и добри̑ приꙗ́тело̑, пръгарꙋ-мещерꙋ и сꙋ̑цꙋ крале̑ и .ві҃.-ти̑ пръгаромъ ѿ Сибиню́.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică. Scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, părgarmeșterululĭ și judeţuluĭ crăesc și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate. Și după aceea daŭ în șcirea Graţiosităţiĭ vóstre, că prin voĭa luĭ Dumneḑeŭ și a prea curateĭ Maĭceĭ luĭ Dumneḑeŭ Marieĭ, și cu norocul mărituluĭ craiŭ și al sfinteĭ coróne și al părinteluĭ meŭ slăvituluĭ domn al Ardéluluĭ Ianeș voevod și al tutulor domnilor ţĕriĭ ungurești și cu norocul și ruga și truda și bunătatea Graţiosităţiĭ vóstre, dat-aŭ Domnul Dumneḑeŭ și prea curata Maĭcă a luĭ Dumneḑeŭ și am mers la Pórta turcéscă și am stat de faţă cu împĕratul turcesc și toţĭ domniĭ ţĕriĭ turceșcĭ. Și-mĭ dărui Domnul Dumneḑeŭ întâiŭ, după aceea și împĕratul turcesc, mie domnia română, și ĭarăși m'am întors la domnie cu viaţă și sănĕtate împreună cu toţĭ boeriĭ verĭ câţĭ aŭ fost cu mine, și m'am așeḑat la tronul și domnia română. Drept aceĭa trimis-am cuvintele nóstre și ómeniĭ la Graţiositatea vóstră, ca să vĕ povestéscă întréga nóstră petrecanie și sănĕtate și să mulţăméscă Graţiosităţiĭ vóstre de bunătatea și truda și spenza ce-aţĭ pus pentru capetele nóstre, până când voi Domnul Dumneḑeŭ și ne așeḑarăm și ne liniștirăm în scaunul și domnia Ţĕriĭ-Româneșcĭ împreună cu toţĭ creștiniĭ boerĭ și supușiĭ și cu întrégă Ţara-Românéscă. Să dea Domnul Dumneḑeŭ viaţă și sănĕtate și ispășire de către păgânĭ Graţiosităţiĭ vóstre și de către vrajmașii legiĭ creștine, și nouĕ de așijderea, ca să putem plăti truda vóstră și bunătatea cu slujbă și cu cinste, precum de la început am pus jurământ, ca să fim cu dreptate și slujbă sfinteĭ coróne și mărituluĭ craiŭ și tutulor domnilor ţĕriĭ ungureșcĭ și Graţiosităţiĭ vóstre în viaţa nóstră. Drept aceea ne rugăm Graţiosităţiĭ vóstre pentru afacerea boerilor, ale cărora sălașe sunt acolo sub aripa mărituluĭ craiŭ și a Graţiosităţiĭ vóstre, ca să pótă liber și în pace veni în Ţara-Românéscă la casele lor, să se liniștéscă supușiĭ, că destul aŭ pribegit și pace aŭ avut între Graţiositatea vóstră, ca și aceștia să pótă să se trudéscă a plăti Graţiositaţiĭ vóstre și datoriile,

ce vor fi datorı acolo. Iar pentru afacerea pagubelor și împrumuturilor, ce s'aŭ făcut ómenilor Grațiosităţiĭ vóstre de către ómeniĭ noștri, până am fost domnia mea în ţara turcéscă, dar domnia vóstră trimeteţĭ pe ómeniĭ voștri la noĭ, noĭ avem să le ţinem judecată dréptă și se va plăti fie-căruĭa om până la un fir de pĕr. Iar pentru afacerea Turcilor dacă întrebaţĭ, cu mine n'aŭ venit maĭ mult ca 30 de Turcĭ, acésta sa șciţĭ Grațiositatea vóstră, și ce svon vom maĭ avea, noĭ îl vom trimete prin sol Grațiosităţiĭ vóstre cu înșciinţare de tóte. Și ĭarășĭ vĕ grăesc Grațiosităţiĭ vóstre, pentru afacerea unuĭ lotru și vêntură-ţară, ce s'a ridicat printre Grațiositatea vóstra, cum ca sa vĕ înveţe Dumnedeŭ să-l pĭerdeţĭ pe el, că va să fie la cunoștinţa și a măritului craiŭ și părinteluĭ meŭ Ianoș voevod. Acésta ne rugăm Grațiosităţiĭ vóstre și să șciţĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris luna Februarie, 1ª di, în Târgoviște.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, părgarmeșteruluĭ și judeţuluĭ crăĭesc și celor 12 părgarĭ din Sibiŭ.

No. 309.

August 5. Radul vodă de la Afumaţĭ mulţămesce Sibienilor pentru darul ce i-a trimis.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтню бжїю Iѡ Рау воево н гнъ. Пншемо нашнмн чтнтнмн н добрнмн прнꙗтелн н блнннмн сѹседн, сѹцѹ внсотѹ кралевѹ н .вї.-съмъ пръгаро ѿ Снбн гра, мно здравне н съ любовню прнносимо вашен млтн. Н по сн вн давамо ѹ знанїе гво-вн за-ра ре дарѹ що мн сте полалн гво-вн, а гво-мн ѹ те ра захвалаемо вашемѹ гво-вѹ, чемѹ внсе е помнело добр за радо н веселне гва-мн. Н па по то ваше гво-вн нашн члвцї що кете нматн потрбѹ, а гво-вн гледанте н работѹ по зако. Н вар єлнка нзрѣтъ вашн члкъ Паѹ ѿ къ на, а гво-вн[1] верѹн его, єре е наше нтнне ре. Тон вн давамѹ въ ѹзнанне гво-вн. Н бгъ вн велн, амн. Пн мца Ау .є. дн.

† Iѡ Рау вωев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашнмн чтнтнмн н добрнмн прїїателн н блнн сѹсе, сѹцѹ внсотѹ кралевѹ н .вї.-тн пѹргарї ѿ Снбнню гра.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevoda și domn. Scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ înnălţimeĭ craĭuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ cetate, multă sănĕtate și cu dragoste aducem Grațiosităţiĭ vóstre. Și după aceea vĕ dăm în șcire domnieĭ vóstre de rênduĭala daruluĭ, ce mĭ-aţĭ trimis domnia vóstră, ĭar domnia mea întru acésta vĕ mulţămesc domnielor vóstre,

[1] Îndreptat din гво-мн.

că v'aţĭ fost adus aminte bine spre bucuria şi veselia domnieĭ mele. Şi ĭarăşı după aceea domniile vóstre ómenilor noştri ce vor avé trébă, apoĭ domnia vóstră să le vedeţĭ afacerea după lege. Şi vare căte vě va spune omul vostru Paul de la noı, apoĭ domnia vóstră credeţi-l, căcĭ este al nostru adevěrat cuvênt. Acésta vě dam în şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vě bucure, amin. Scris luna August 5 ḑile.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ înnălţimeĭ crăĭeşcĭ şi celor 12 părgarĭ din Sibiŭ cetate.

No. 310.

Septembrie 22. Radul vodă de la Afumaţĭ trimite Sibienilor pe Radul logofětul cu darurĭ.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Іѡ Рау воиво бжїю мтїю гнь въсои ʒемле Ѹгрꙋвлахии(с)кои. Пише моемꙋ чтитом и прѣвъʒлюблен'ном бра и бленемꙋ сꙋсе, сꙋцꙋ гра Сибиском,[1] мно ʒравїе, и съ любовие прииоси гвꙋ-ти. И по си дава ꙋ ʒнанїе гво-ти, поне тꙋи съ посла нашега вєнога болѣрина Рау лѡфе, съ чтию да гвꙋ-ти и съ нашеми истиини и потрѣбнеми рѣ. Те ра мало да да приими въ име добро. И елика иʒрече ѿ на къ гво-ти, ѿ на въсе редове, а гво-ти ѿ въсе да га верꙋе гво-ти, ере сꙋ наше истине рѣ. И бъ те весели. Пи се . кв . д.

† Іѡ Рау вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Моем чтитомꙋ и прѣвъʒлюблен'ном братꙋ, сꙋцꙋ градꙋ Сибискомꙋ и . вї . пꙋгарѡ.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn a tótă ţara Ungrovlahica. Scriŭ la al meŭ cinstit şi prea ĭubit frate şi vecin de aprópe, judeţuluĭ cetăţiĭ Sibiuluĭ, multă sănětate şi cu ĭubire aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea daŭ de şcire domnieĭ tale, că acolo am trimis pre credincĭosul nostru boer Radul logofětul cu cinstit dar domnieĭ tale şi cu ale nóstre adevěrate şi de trebuinţă cuvinte. Drept aceea micul dar să-l priimeşcĭ în nume de bine. Şi verĭ câte va spune de la noı către domnia ta, pe rênd de tóte, apoĭ domnia ta, întru tóte să-l creḑĭ domnia ta, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevěrate. Şi Dumneḑeŭ bucure-te. Scris Septembrie, a 22[a] ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La al meŭ cinstit şi prea ĭubit frate, judeţuluĭ cetăţiĭ Sibiuluĭ şi celor 12 părgarĭ.

---

[1] În text: Сибиском.

No. 311.

Decembrie 11. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Sibienilor că orĭ-cine este volnic să trécă cu vitele saŭ cu marfa în Ţara-Românéşcă.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтію бжїею Іѡ Рад воиво и гнъ. Пише гво-ми наше чтити и добри прїателн и близи сꙋсе, пꙋрга-мещре и сꙋдцꙋ висотемꙋ кралю и .вї. пꙋргари ѿ Сибиню гра, и въсе граданѡ, мно здравїе и съ любовїе приноси гвꙋ-ви. И по си ви дава на знанїе гвꙋ-ви, зара тко хоке да мине ѿ земле гвꙋ-ви въ земле гва-ми съ него добито, или марху, а ѡ да прїиде бе ни еднꙋ боазнꙋ, на верꙋ и дше гва-ми и на верꙋ въсе болѧрѡ гва-ми. И варе елика рече къ гвꙋ-ви болѧринꙋ гва-ми Ѡпр пръкала, ѿ въсе вѣрꙋнте е, ере сꙋ истини рѣ гва-ми. Тои дава на знанїе гвꙋ-ви. И бъ ви вели гвꙋ-ви. Пи де .аї. д.

† Іѡ Рад вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри прїателн и близи сꙋсе, пꙋрга-мещре и сꙋдцꙋ и .вї. пꙋрга ѿ Сибиню гра.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voivoda şi domn. Scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi vecinĭ de aprópe, purgarmeşteruluĭ şi judeţuluĭ mărituluĭ craiŭ şi celor 12 pârgarĭ din cetatea Sibiuluĭ, şi tutulor cetăţenilor, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că orĭ-cine ar vrea să trécă din ţara domnieĭ vóstre în ţara domnieĭ mele cu vitele sale saŭ cu marfă, acela să vină fără de nicĭ-o temere, pre credinţa şi sufletul domnieĭ mele şi pre credinţa tutulor boerilor domnieĭ mele. Şi vare ce va spune către domnia vóstră boerul domnieĭ mele Oprea părcălabul, întru tóte să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta daŭ de şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pre domnia vóstră. Scris Decembrie 11 ḑile.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi vecinĭ de aprópe, purgărmeşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din cetatea Sibiuluĭ.

No. 312.

Iulie 23. Radul vodă de la Afumaţĭ trimite la Sibienĭ pe omul săŭ de credinţă Negoiţă logofĕtul.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Іѡ Рад воевода бжїею млтию и гнъ въсои земли Ꙋгровлахїискои. Пишемꙋ наши чтити и добри прїателѡ и близи сꙋседо, бꙋгъръ-мещре и сꙋдцꙋ висоте кралю и .вї. пръг-

гари ѿ Сибин град, мно здравие и сь любовию приносим вашои млти. И по си паки сь пола верногѡ члка Негꙋн логфе, сь истиними потребними рч, и наꙋчи-ви бь пакы скорꙋ дага допꙋстит да знат гсво-ми. И елика изреть ѿ гсво-ми ко вм, вьзлюблени приятели, ѿ вьсе е вѣрꙋите, ере сꙋт истини и вѣрни рч. И бь ви велик. Пис ю. кг.

† Іѡ Радꙋл воев, млтиа бжиа гнь.

Adresa în dos: † Нашими чтити и добри приятеле, бꙋргь-мещре и сꙋдцꙋ и . ві . пꙋргари ѿ Сибинскꙋ град.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ și domn a tótă țara Ungrovlahică. Scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și vecinĭ de aprópe, burgărmeșteruluĭ și județuluĭ înnălțimeĭ craĭuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ cetate, multă sănĕtate și cu dragoste aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, ĭarășĭ am trimis pre credincĭosul om Negoiță logofĕtul cu adevĕrate și de trebuință cuvinte, și povățuĭască-vĕ Dumneḑeŭ, ĭarășĭ de grabă să-l trimitețĭ, ca să șciŭ domnia mea. Și orĭ-câte vĕ va spune de la domnia mea către voĭ, ĭubițĭ prietenĭ, întru tóte să-l credețĭ pe el, căcĭ sunt adevĕrate și credincĭóse cuvinte. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris Iulie 23.

† Iω Radul voevod, din mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, burgărmeșteruluĭ și județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din cetatea Sibiuluĭ.

XXIX.

Moĭse vodă (1529 — august 1530).

No. 313.

Martie 30. Moĭse vodă trimite în solie Brașovenilor pe jupân Ianoș pitarul ca să-ĭ vestéscă că s'a urcat pe tron.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 326. Pecetia în dos.

† Бжїею млтию Іѡ Моиси воевода гнь влашкы, пише гсво-ми нашим чтим и бли сьседим приятелим, сꙋдцꙋ и . ві .-ти пꙋргаро ѿ Брашо, мно здравие. И по си дава ꙋ знанїе гсꙋ-ви, поне сь бжие хотѣнїе дарова ме гь бь и чнтитога цра сь дедꙋ гва-ми, сь сто родителю гва, тере ме посла гсво-ми сь чтитою стѣ ѿ Портꙋ и ѿ рꙋ црвꙋ бити гпрь влахои земли. Сего ра да се ѡбрадовате гсꙋ-ви ра гсво-ми, и тоиа сь посла гсво-ми верногѡ слꙋ

гва-ми, жꙋпанꙋ Ꙗнꙗ питарꙋ; то ра, єлика хте извести ѿ гво-ми кь мати ваше, гвꙋ-ви верꙋете, єре сꙋ истини рѣ гво-ми. И бь да ꙋмноже дни и лѣта гвꙋ-ви, амин. Пи мца ма . л . д.

† Іѡ Мосіе вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашии чтитии и добри приіатели и блини сꙋседи, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѿ Брашовꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Moïsi voevod, domn român, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi de aprópe veciniĭ, prietenilor, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sanĕtate. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că cu dumneḑeïască vrere daruitu-m'a Domnul Dumneḑeŭ şi cinstitul împĕrat cu moştenirea domnieĭ mele, cu scaunul părinteluĭ domnieĭ (mele), şi m'aŭ trimis pe domnia mea cu cinstitul stég de la Pórtă şi din mâna împĕratuluĭ a fi domnitor Ţăriĭ-Româneşcĭ. Drept aceea să vĕ bucuraţĭ domnia vóstră de domnia mea, şi acolo am trimis domnia mea pe credincĭósa slugă a domnieĭ mele, pe jupân Ianăş pitarul. Drept aceea orĭ-ce vĕ va vesti de la domnia mea către Graţiositatea vóstră, domnia vóstră să credeţı, cācĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ vóstre, amin. Scris în luna luĭ Marte, a 30[a] ḑi.

† Iω Moïsie voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 314.

Septembrie 10. Moïse vodă înşciinţéză pe Braşovenĭ că a trimis pe boerĭ şi oştile sale în ţinutul Ardéluluĭ ca să-l facă a se închina craĭuluĭ Ianoş. Îĭ îndémnă şi pe dênşiĭ a se închina şi a deschide drumurile, pentru ca lăcuitoriĭ din amêndouĕ ţarile vecine să se póta hrăni.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 325. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Моиси воєво и гнь, пише гво-ми наши чтити и добри прїіателѡ и блинии сꙋседѡ, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋргари ѿ Браше, мно здравїє приноси вашои мате. И по си ви дава ꙋ знанїє, поне знате ли прегю сїє доба, како бе посла гво-ми до вашои мате, како да се поклоните Ꙗнꙗ крала съ въса вашою държавꙋ и градꙋ, а ваше мате да седните мирно и слобоно; а ваше мате никако не въсхотѣте, да се поклоните Ꙗнꙗ кра. Тако гво-ми ꙋчини съ по заповѣстию тꙋрскомꙋ црꙋ, тере посла гво-ми болѣри и воиска-ми гва-ми въ държавꙋ іардеского, тако мно зло и плѣство и паленіе сꙋ ꙋчинили, како бь зна. Ѿ те нѣ винꙋ гва-ми и въси се сꙋ поклонили Ꙗнꙗ кра и гво-ми. Се ра и ваше мате такогере да

се поклоните Ꙗнѫшꙋ кра҃ и ѿ тꙋїа да ѡтворите пꙋтове сиромахїѡ ви ѿ-вꙋдѣ, а гво-ми ѿсамо, како да ходи҃ ваше лю҃е хранинти се слобоно и лю҃е и сиромаси гва-ми хоти и кꙋповатї слобоно и мирно, бе҃ ȥабавꙋ и бе҃ пагꙋбꙋ. И варе еликА ирече҃ слꙋга гва-ми Даби҃ потеника, а ваше мл҃те ѡ въсе҃ его верꙋете, ере сꙋ҃ истини рѣ҃ гва-ми. Тои ви дава҃ ꙋ ȥнанїе, како прїꙗтели гва-ми. И бъ ви вели҃. Пи҃ се .і҃. дн҃а.

† Іѡ҃ Мѡи҃ вѡев҃, мл҃тїа бж҃їа гн҃ь.

Adresa în dos: † Наши҃ чтнти҃ и добри҃ прїꙗтели҃ и блини҃ сꙋседо҃, сꙋдцꙋ и .вї. пꙋргари ѿ Браше҃.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Moïsi voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și vecinilor d'aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea vĕ daŭ spre șcire, fiind-că șcițĭ óre că am trimis maĭ 'nainte de acest timp domnia mea la Grațiositatea vóstră, ca să vĕ închinațĭ luĭ Ianăș craĭul cu tot ținutul vostru și cetatea, ĭar Grațiositatea vóstră să stațĭ în pace și slobod, și Grațiositatea vóstră nicĭ cum n'ațĭ voit să vĕ închinațĭ luĭ Ianăș craĭul. Ast-fel domnia mea am făcut după porunca împĕratuluĭ turcesc; și am trimis domnia mea pe boerĭ și oștile domnieĭ mele în ținutul Ardéluluĭ; ast-fel mult rĕŭ și pradă și ardere aŭ făcut, precum Dumneḑeŭ șcie. Întru aceea nu e vina domnieĭ mele, și toțĭ s'aŭ închinat luĭ Ianăș craĭul și domnieĭ mele. Drept aceea și Grațiositatea vóstră așijderea să vĕ închinațĭ luĭ Ianăș craĭul, și de acum să deschidețĭ drumurile supușilor, voĭ dintr'acolo, ĭar domnia mea d'aicea, ca să umble ómeniĭ voștri să se hrănéscă slobod; și ómeniĭ și supușiĭ domnieĭ mele să umble și să cumpere slobod și în pace, fără zăbavă și fără pagubă. Și vare câte va spune sluga domnieĭ mele Dabija postelnicul, apoĭ Grațiositatea vóstră despre tóte să-'l credețĭ, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta vĕ daŭ spre șcire ca prietenĭ aĭ domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Septembre, a 10ᵃ ḑi.

† Iω Moïsi voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinı, județuluı și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 315.

Iulie 15. Moïse vodă trimite la Brașovenĭ pe Ianăș pitarul în afacerea averiı fiilor luĭ Costea luată pe nedrept de către Begner.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 330. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їю Іѡ҃ Моиси҃ воивод и гн҃ь, пише҃ гво-ми наши҃ чтнти҃ и добри҃ прнꙗтели҃[1] и блини҃ сꙋсе҃, сꙋдцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро ѿ Браше҃, мио ȥравие и съ любовие приноси҃ ваши҃

[1] În original urméză încă o dată cuvêntul прнꙗтели҃.

мати. И по сии дава ꙋ знанїе ваши мати нз-ра работꙋ ѡвомꙋ добитѫ, е е ꙋзе жꙋпа Бѣгие ѿ сінови Косте, сінь Марко, по смрти Косте, поие сь и прѣге гво-ми послаѡ книгꙋ гва-ми по слꙋга гва-ми, по Падꙋре Лоѳе, како да глете ре и пагꙋбꙋ ѡвезн сиромаси гва-ми вирени по прадꙋ и по законꙋ, ере тои добито ꙋзе га е жꙋпа Бѣгие ѿ сінови Косте съ сило, по-то-ра сꙋ били сінови Косте мали и немоии и не сꙋ могли ѡни ть ница глети ѿ комате ротеле и. Тогаи ра и е ꙋзе жꙋпа Бѣгие вь иинꙋ добито и иманїе и реклъ е, ере е би Котѣ, сінь Марко, немꙋ длъже, али не толико не е ѿ ни ꙋзе ѿ сінови Косте, елико е реклъ жꙋпа Бѣгие, ере мꙋ е би Котѣ длъже, иꙋ ꙋзе е е съ десе пꙋте по ви. И къ е ꙋзе жꙋпа Бѣгие тое ви (рени)[1] добито, а ѿ ни едн хоца не е моглъ извати, да ıави ть, како мꙋ е би ѿта Котѣ немꙋ длъже, иꙋ съ сило и бе пꙋ ꙋзели и е вь него добито и иманїе. И къ е ꙋзе тое добито, а ѿ е ꙋзе и въсѣ хоцѣте Косте, що мꙋ сꙋ били за длъгове; и ѿ по Бꙋмꙋ и ѿ по ино тръгове по ꙋгаскои земле и и по земле гва-ми, тере си е ѡ посла неговн чаци съ тие хоцате Косте по свꙋ, тере е събра въсе длъгове Косте. Тогаи ра гледате, ваше мати, ере смъ посла гво-ми и съ болѣрина гва-ми Ꙗнъ пита, до ваше мать съ книга гва-ми, такогере ра сїе вирени добито, како да се неволисате, тере да глете ре ѡвомꙋ добито ѡвезн чаци гва-ми по прадꙋ и по законꙋ и ница да не лицемѣрꙋите, по-то ра е сінь жꙋпанꙋ Бѣгнерꙋ велики по, или зе сꙋцомꙋ паки сінь жꙋпанꙋ Бѣгнерꙋ, иꙋ вема да и глете ре по прадꙋ и по законꙋ, и никако тои добито ѡвезн чаци гва-ми да не загине, ере гво-ми вема ме боли срце ѿ тои добито ѡвезн сиромаси гва-ми, и да не рете, ере зако не имате ваше мати ѿ врѣме, е се не иска дль по десе годинꙋ, а ѿ тꙋıа на-пре тое добито да загине, ере къ хте бити чаци ѿ държавꙋ ваши мати, ть еда ви е и тако зако, а ѡвии сꙋ чаци ѿ землѣ гва-ми, тако мака и пре два десе годиии е си хоке искати иина иманїе. И паки рекли есте, ваше мати, ере и не можете глети ре и сꙋдити и, докле се не хоке скꙋпити землѣ, а сиромаси г[ва-ми][2] не може до-ть чекати, иꙋ боле да знате, ваше мати, ере ако не хокете и съ глети ре и да [и][3] тае иманїе вратити, а гво-ми хокю ꙋзимати ѿ чаци ваши мати, тере хокю гво-ми въса пагꙋба сиромаси гва-ми платити. Тое истино да вѣсте и дава ꙋ знанїе ваши мати. И варе елика изрече болѣрина гва-ми жꙋпа Ꙗнь пита ѿ гво-ми къ ваши мати, ѡ въсе его верꙋите, ваше мати, ере сꙋ рѣчи гва-ми истини. И бь ви вели, ваше мати. Пи ю . еі . д.

† Іѡ Мѡи вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приıатели и близни сꙋсе и . вї .-ти пꙋргари ѿ Брашѣ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeĭ Iω Moïsi voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi vecinĭ de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din

[1] Omis рени. [2] Rupt în original. [3] Idem.

Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre în afacerea aceluĭ avut, ce a luat jupânul Begner de la fecĭoriĭ Costiĭ, fiul luĭ Marcu, după mórtea luĭ Costea; căcĭ și înnainte domnia mea trimis-a cartea domnieĭ mele prin sluga domnieĭ mele, prin Pădure logofĕtul, ca să luaţĭ séma de rânduĭala și de paguba acestor supușĭ aĭ domnieĭ mele maĭ sus ḑișĭ, după dreptate și după lege; pentru că acel avut l-a luat jupânul Begner de la fiiĭ luĭ Costea cu sila; fiind-că aŭ fost fecĭoriĭ Costiĭ micĭ și neputincĭoșĭ, și n'aŭ putut eĭ atuncĭ să caute întru nimic de bucatele părinţilor lor. Drept aceea le-a luat jupânul Begner tótă averea lor și avuţia, și a ḑis că Costea, fiul luĭ Marcu, ĭ-a fost luĭ dator; dar el n'a luat numaĭ atâta de la fecĭoriĭ Costiĭ, cât a ḑis jupânul Begner, că ĭ-a fost Costea dator; ci încă ĭ-a luat luĭ de ḑece orĭ maĭ mult. Și când l'a luat jupânul Begner acel de maĭ sus avut, apoĭ el nicĭ-un hoget (zapis) n'a putut scóte, ca să arate atuncĭ cum că Costea ĭ-a rĕmas luĭ dator; ci cu de-a sila și fără cale ĭ-a luat tot avutul luĭ și avuţia. Și când a luat el acéstă avere, apoĭ el a luat și tóte hogeturile luĭ Costea, ce aŭ fost pentru datoriĭ, și de prin Buda și de prin alte târgurĭ prin ţara unguréscă și prin ţara domnieĭ mele, și 'șĭ-a trimis el pe ómeniĭ sĕĭ cu acele hogeturĭ ale luĭ Costea pretutindenĭ, și a adunat tóte datoriile luĭ Costea. Drept aceea să căutaţĭ Grațiositatea vóstră, că am trimis domnia mea și acum pe boerul domnieĭ mele Ianăș pitarul la Grațiositatea vóstră cu cartea domnieĭ mele așijderea pentru acel maĭ sus ḑis avut, cum ca să vĕ nevoiţĭ și să căutaţĭ rânduĭala acesteĭ averĭ a acestor ómenĭ aĭ domnieĭ mele, pe dreptate și după lege, și nicĭ de cum să nu vĕ făţăriţĭ, pentru că este fiul jupânuluĭ Begner mare popă, saŭ că ginerele judeţuluĭ e ĭarășĭ fiŭ al jupânuluĭ Begner; ci fórte să căutaţĭ rânduĭala pe drept și după lege; și nicĭ de cum acea avere a acestor ómenĭ aĭ domnieĭ mele să nu se pérdă, căcĭ pe domnia mea tare mĕ dóre inima pentru acea avere a acestor supușĭ aĭ domnieĭ mele. Și să nu ḑiceţĭ că lege n'aveţĭ Grațiositatea vóstră de vreme ce nu se cere datoria după ḑece anĭ, și că de acolo înnainte acea avere să se pérdă; fiind-că dacă ómeniĭ ar fi din ţinutul Grațiosităţiĭ vóstre, atuncĭ aţĭ avea și așa lege; însă aceștia sunt ómenĭ din ţara domnieĭ mele; ast-fel, măcar și peste douĕḑecĭ de anĭ, și încă eĭ vor căuta averea lor. Și ĭarășĭ, aţĭ spus Grațiositatea vóstră, că nu le puteţĭ căuta rânduĭala și să-ĭ judecaţĭ pe dênșiĭ, până când nu se va aduna ţara; dar supușiĭ domnieĭ mele nu pot aștepta până atuncĭ. Ci să șciţĭ maĭ bine Grațiositatea vóstră, că dacă nu veţĭ voi să le căutaţĭ lor acuma rânduĭala și să le înapoĭaţĭ lor acéstă avere, apoĭ domnia mea va lua de la ómeniĭ Grațiosităţiĭ vóstre, căcĭ vréŭ domnia mea să plătesc tótă paguba supușilor domnieĭ mele. Acésta în adevĕr să șciţĭ și o daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre. Și vare câte va spune boerul domnieĭ mele jupânul Ianăș pitarul, de la domnia mea către Gra-

ţiositatea vóstră, despre tóte să-l credeţĭ Graţiositatea vóstră, pentru că sunt cuvintele domnieĭ mele adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe Graţiositatea vóstră. Scris în Iulie, a 15ª ḑi.

† Iω Moĭse voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ din Braşov.

No. 316.

Ianuarie 20. Moĭse vodă către Braşovenĭ despre afacerea unor datoriĭ ale luĭ Balea, Oancea din Târgşor şi Mânăilă acolo la Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 329. Pecetia în dos.

† Іѡ Моисн воєво бжїєю мл̃тню гнь въсои ӡемли Ѹгровлахїискои, пише наше чтити и добри сѹседи, сѹцѹ и . вї . прѹгари ѿ Брашо, мно ӡравне приноси вашои мл̃ти. И по си ви говори гво-ми ӡара работѹ ѡвомѹ сиромахѹ гва-ми, по име Балѣ и Ѡача ѿ Тръшо, и Мънынлѹ, поне има нѣкои длъгове: на Ана фло . мд . ; и ѹ рѹкѹ Бекне сабле . р . ; има дѹже ѹ Пьтрѹ . ѳї . фло, ӡа-єно ви ѿ Брѹке; и па на Іако єди ково; и па на Ѹсь Хань . а . поіа ӡа . рӡї . фло; и пакн да се ӡнає, єре є ѹ рѹкѹ Бене єдна цѹхѹ ѿ сѹпрѹма сь . ѳ . пѹ велнки и єди кошѹлю ӡа . ке . фло, и єди кава ӡа . м . фло, тере и є ѹӡе Бене ѿ рѹ попе ѿ Брашо. Сего ра ви говори и моли, како све да и се плаща до єно вла главѹ, да има правѹ сѹ[1] ѿ ваше мл̃ти. А ако ли не се хте плаща, а гво-ми хокю ѹӡе по-ви ѿ ва люе-кѹци. Али по-добре є, да бѹде мнно и тьмежѹ. Тои да ӡнате, и бъ ви вели. Пи ге . к . д.

† Іѡ [Мωи вωєв,] мл̃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри блнжни сѹседи, сѹцѹ [ѿ] Брашо.

† Iω Moĭsi voevoda cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn a tótă ţara Ungrovlahică, scriŭ la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea vĕ grăeşce domnia mea despre afacerea acestuĭ supus al domnieĭ mele, anume Balea şi Oancea din Târgşor şi Mănăilă, fiind-că aŭ avut nişte datoriĭ: la Ana florinĭ 44, şi în mânile luĭ Bekneş săbiĭ 100; are o datorie la Petru 19 florinĭ pentru un vig (bucată) de Bruches, şi încă la Iacob un covor, şi ĭarăşĭ la Urs Hanâş un brâŭ de 117 florinĭ. Şi încă să se şcie că este în mâĭnele luĭ Bekne o ţuhă de supruman cu 9 chiotorĭ marĭ şi o cămaşă de 25 florinĭ şi un cavat de 40 florinĭ, şi le-a luat Bekneş din mâna popiĭ din Braşov. Drept aceea vĕ grăesc şi vĕ rog, ca totul să li se plătéscă până la un fir de pĕr de cap, şi să aĭbă judecată dréptă de la Graţiositatea vóstră. Iar dacă

[1] În orig. сѹ.

nu i se va plăti, domnia mea însă va lua maĭ mult de la ómeniĭ voștri, negustorĭ. Iar maĭ bine să fie pace și împăcare. Acésta să șcițĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie, a 20ª ḑi.

† Iω [Moĭsi] voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ de apróре vecinĭ, județuluĭ [din] Brașov.

No. 317.

Ianuarie 27. Moĭse vodă trimite pe sluga sa Sârbul la Brașov ca să cumpere ce-ĭ va trebui, și rógă pe Brașovenĭ să nu céră vamă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 327. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Їѡ Моусн воєво н гнъ влакн, пнше гво-мн нашн чтнтн н добрн прнıатєлє н блнннн сѹсєдо, сѹцю н . вї .-тн пѹргарѡ ѿ Брашє, много вн здравїє прнноснвашєю млтє. Н по сн вн дава на знанїє гва-вн, понє тѹїа съ посла гво-мн слѹга гва-мн Сръбѹ[1] до вашєю млтє, да кѹпн гва-мн, що мн хтє трєбова гво-мн. Сєго ра вн млн гво-мн, да ѡтавнтє вашє млтє ваама, що чє бн, а гво-мн хокю нма ха вашє млтє. Тоє вн говорн гво-мн вашє млтє, н бгь вн вєлн. Пн мца гє . кз . днь.

† Їѡ Мωн вωєв, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прїıатєлє н блнннн сѹсєдо, сѹцю н . вї .-тн пѹргарн ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Moĭsi voevoda și domn român, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și vecinĭ de aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate vĕ aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea vĕ daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, precum că acolo am trimis domnia mea pe sluga domnieĭ mele Sârbul, până la Grațiositatea vóstră, ca să cumpere domnieĭ mele ceea-ce 'mĭ va trebui domnieĭ mele. Drept aceea vĕ rógă domnia mea, ca să lăsațĭ Grațiositatea vóstră vama ce va fi, iar domnia mea voiŭ avea har către Grațiositatea vóstră. Acésta vĕ grăesc domnia mea Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumneḑeu să vĕ bucure. Scris în luna Ianuarie, a 27ª ḑi.

† Iω Moĭsi voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

[1] D'asupra rânduluĭ.

No. 318.

August 1. Moïse vodă rógă pe Brașovenĭ a-ĭ da un tunar și a scuti de vamă sulițele și scuturile ce a trimis pre Iacob ca să i le cumpere.

Orig. hârtie. Arch. Brașov. no. 328. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Мwисн воивѡ н гнь, пише гво-мн нашн чтнтн н добрн прнıателн н блнжнн сѹсе, сѹдцѹ н .вї.-тн пѹргаро ѿ Брашо, много ѕравне прнносн ваше мать. Н по сн дава ѹ ѕнаніе ваше мать, поне н прѣже сна доба посла до ва мать, како да мн давате єдн тѹна; єще н по поклнсарн, е бехѹ дошлн ѿ-къ вашн мать ѹ гво-мн, єще нарѹчн, како да мн пошлнте. Сего ра млн ваше мать, поне тѹıа хте слѹгѹ гва-мн, по нме Iако, да кѹпн гва-мн копне н щнтове н єдно-дрѹго, е ке требова гва-мн; тако млн ва мать ѕа вамѹ, да га не теглнте, н ѕа кръсманне да га не кръсмате, а нѹ скоро да н нсправнте. Н па млн ва мать ра тан тѹна, да ѹчнннте ва мать добре, да га допѹстнте гва-мн, поне мн требѹе гва-мн. А гво-мн ке ѕна ха вашемѹ мать, н па се кю неволнса гво-мн платнтн ваше мать съ прнıатество. Тон млн ва мать, н бь вн велн. Пн аѵ .а. дн.

† Іѡ Мwн вwев, мнлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прнıателн н блнжнн сѹсе н .вї.-тн пѹргарн ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Moïsi voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și vecinilor de aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, cum că, și înnainte de acest timp, am trimis către Grațiositatea vóstră, ca să-mĭ dațĭ un tunar; încă și prin soliĭ ce aŭ fost venit de la Grațiositatea vóstră către domnia mea, încă am orênduit ca să mi-l trimitețĭ. Drept aceea rog pe Grațiositatea vóstră, căcĭ acolo va veni sluga domnieĭ mele anume Iacov, să-mĭ cumpere domnieĭ mele sulițe și scuturĭ și una-alta, ce-mĭ trebueșce domnieĭ mele. Ast-fel rog pe Grațiositatea vóstră, ca pentru vamă să nu-l supărațĭ, și pentru crăjmă să nu-l crăjmuițĭ, ci de grabă să-ĭ rânduițĭ. Și ĭarășĭ vĕ rog pe Grațiositatea vóstră pentru acel tunar, ca să facețĭ bine Grațiositatea vóstră, ca să-l trimitețĭ la domnia mea, căcĭ îmĭ trebue domnieĭ mele. Iar domnia mea va purta har Grațiosităţiĭ vóstre, și așijderea mĕ voiŭ nevoi domnia mea a plăti Grațiosităţiĭ vóstre cu prietenie. Acésta rog pe Grațiositatea vóstră. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în August 1[a] di.

† Iω Moïsi voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

XXX.

Vlad vodă cel Tînĕr, fiul luĭ Vlăduță vodă (1530 — oct. 1532).

No. 319.

Iunie 4. Vlad, fiul luĭ Vlăduţă vodă, către Braşovenĭ, trimite pe Rădicĭ marele portar şi pe Dragomir vistierul ca solĭ, vestind că s'a urcat pe tronul părintesc şi că voeşce a avé legăturĭ de pace şi prieteşug cu Braşovul, cum a avut şi părintele sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 161. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Вла воивода и гнь, пишем моемȣ милом и прѣвъзлюбленном блиними мегиıаше-приıатени, сȣцȣ и . вї .-те пȣргаро ѿ Брашо, мно здравию. И по си ви говори гво-ми, поне съ бжїю хотѣнїю и съ нароко чтитомȣ црѣ гпрь съ влакою землю въ сто ротелю гва-ми; поне тȣıа ке доити потеми болѣрини гва-ми, жȣпанȣ Рьди, велики портарȣ, и жȣпанȣ Драгомирȣ витиıа, како да ви прикажи ва мать кола за гво-ми радованїи и за наше братътво, а ваше мать да прїимити име ѿ добро, и да има слȣ гва-ми више пише чьть ѿ ваше мать; и ѿ се на-пре, како е има ротелю гва-ми тѫмежню сь ваше мать, и ѿ гва-ми наибоше хокемȣ се ȣтѫмити. И бь ви вели, ами. Пи мца ю . д. д.

† Іѡ Вла ввев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Моемȣ чтитими и добрими приıатени, сȣцȣ и . вї .-те пȣргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scriŭ la al meŭ drag și prea ĭubituluĭ, celuĭ de aprópe prietenesc megiaș prieten, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate. Și după acestea vĕ grăeșce domnia mea, că prin voința luĭ Dumneḑeŭ și cu hotărîrea cinstituluĭ împĕrat, domnitor sunt al Ţĕriĭ-Româneșcĭ, pe scaunul părinteluĭ domnieĭ mele. Căcĭ acolo vor veni cinstițiĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele, jupânul Rădicĭ, marele portar, și jupânul Dragomir vistiĭarul, ca să vĕ spună Grațiositățiĭ vóstre colac (veste): pentru a domnieĭ mele bucurie și pentru frăția nóstră. Iar Grațiositatea vóstră să-l primițĭ în nume de bine, și să aĭbă slugile domnieĭ mele maĭ sus scrise cinste de la Grațiositatea vóstră. Și de acum înnainte, cum a avut părintele domnieĭ mele întocmire cu Grațiositatea vóstră —, și de la domnia mea și maĭ bine voimu-ne a ne întocmi. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în luna Iunie, a 4ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 320.

Ianuarie 22. Vlad, fiul luĭ Vlăduță, către Brașovenĭ, se plânge pentru prada de 400 oĭ ce s'a făcut Dragoslăvenilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 135. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Влад воевод и гнь влаки, пише наше чтити и добри прїетелїе и блини сусѣди, судцу и . вї .-ти пургаро ѿ Браше, мно здравїе приноси гва-ви. И по си ви говори гво-ми за-ра работу сирумахо гва-ми и харачари, по име Драславѣнїи, поне прїидоше пре гва-ми, тере ми плакаше, како и сте узели ѡце, . ѵ . ѿ ни. Пото ра и плѣнити бе узнанїе гва-ми, и пото вина? То ра ви говори гво-ми, да и вратете плѣства сва; и веке да не[и]ма ѿ ва, поне ви се мли, ıако прїетелїе гва-ми; а ако не хощете вратите плѣн'ство и, а гво-ми хокю и ѡни ѡслоботи, та по мно хоке узети ѿ земле ваше [и] ѿ ваше члци; той ви говори гво-ми. И бь ви вели. Пи мца ге . кв. днь.

† Іѡ Влад вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Пишем нашем чтити и добри (прї)етелї и блини сусѣди, судцу и . вї .-тем пургари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vladul voevoda și domn român, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și d'aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea vĕ grăeșce domnia mea în afacerea supușilor domnieĭ mele și a haracĭarilor, anume Dragoslăveniĭ, căcĭ aŭ venit înnaintea domnieĭ mele și mi s'aŭ plâns, că le-ațĭ luat lor oĭ 400 de la eĭ. Pentru ce îĭ prĕdațĭ fără de șcirea domnieĭ mele, și pentru care vină? Drept aceea vĕ grăeșce domnia mea, să le întórcețĭ lor prăḑile tóte; și maĭ mult (prĕdare) să nu aĭbă de la voĭ, căcĭ vĕ rog ca pe prieteniĭ domnieĭ mele. Iar dacă nu voițĭ a întórce prada lor, apoĭ domnia mea voiŭ slobođi și pe eĭ, și maĭ mult să ĭa din țara vóstră și de la ómeniĭ voștri. Acésta vĕ grăeșce domnia mea. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna luĭ Ianuarie, a 22[a] ḑi.

† Iω Vladul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 321.

Decembrie 21. Vlad, fiul luĭ Vlăduță vodă, către Brașovenĭ pentru a se plăti ómenilor sêĭ Savu din Târgoviște și Nécșul din Câmpulung niște banĭ ce aŭ să ĭa de acolo din Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 142. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Вла воевѡ и гнь влаки, пише гво-ми нашемꙋ чтнтомꙋ и добромꙋ прїателїе, сꙋцꙋ и блини сꙋседо[1] и . вї . пръгари ѿ Браше, мно зравїе приноси ваше мать. И по си ви говори гво-ми из-ра работꙋ жꙋпанꙋ Савꙋ ѿ Тръговишт и Нѣкшꙋ ѿ Длъгополе, поне имаю тꙋи некою длъ ѿ ꙋ-дано, тере не е платено, али ѿ пръге се сꙋ сꙋдили и на кра и на . з . столове и по свꙋ, тако и е сꙋдили, да и се плати, а до съ ничесо не и се плати. Сего ра мало ви, како мои-ми прїателїе, иако да има тои на чаци правосꙋжꙋ ѿ ваше мате, да и се плати длъ, поне да знате, ере некю никако гво-ми ѡставити чаци гва-ми въ пагꙋбꙋ. Тое дава ꙋ знанїе ваше мате. И бъ ви вели, амин. Пи де . ка . д.

† Іѡ Влаꙋ вѡевѡ, бжїа млтїа гнь.

Adresa în dos: † Наши добри приятеле и съ блнжни сꙋседо, сꙋцꙋ и . ві . пꙋргаро ѿ Брашевъ.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iѡ Vlad voevoda și domn român, scrie domnia mea la al nostru cinstit și bun prieten, județuluĭ și vecinilor de aprópe și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea vĕ grăeşce domnia mea, și pentru afacerea jupânuluĭ Savu din Târgoviște și a Nécșuluĭ din Dlăgopole (Câmpulung), căcĭ eĭ aŭ acolo óre-care datorie încă de mult și nu este plătită, dar de maĭ înnainte s'aŭ judecat și la craĭul și la cele 7 scaune, și peste tot; ast-fel li s'a hotărît, ca să li se plătéscă, dar până acum nimic nu li s'a plătit. Drept aceea vĕ rog, ca pe prieteniĭ meĭ, ca să aĭbă aceștĭ ómenĭ aĭ noștri judecată dréptă de la Grațiositatea vóstră, să li se plătéscă datoria; căcĭ să șcițĭ că nu vréŭ nicĭ de cum domnia mea să las pe ómeniĭ domnieĭ mele în pagubă. Acésta daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Decembrie, a 21[a] ḑi.

† Iѡ Vladul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 322.

Septembrie 7. Vlad vodă, fiul luĭ Vlăduță, amerință pe Brașovenĭ că va veni împotriva lor, décă nu se vor închina împĕratuluĭ și luĭ Ianoș craĭul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 144. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Вла воиво и гнъ, пише гво-ми сꙋцꙋ и . вї . пръгарѡ ѿ Браше мно зравїе. И по си ви говори гво-ми, поне ѿ врѣме, е ме дарова гъ бъ въ гпкꙋ влакою,

[1] и блини сꙋседо scris d'asupra.

въ сто ротелїе гва-ми, ѿ многи крата съ добропрїатество и съ посъщенїе виѡ ви смъ гво-ми, како да не имате, стра и боаꙁнъ и непокоище ѿ некою странꙋ. А къ ви съ ви ничто несте имали ха гва-ми ра тан неволисанїе, е се неволисаѡ гво-ми ра ва, а нꙋ сте подигнꙋли съ тан врама гва-ми, тере сте дошли на главꙋ гва-ми и на ꙁемлю гва-ми, како да ми иадꙋте главꙋ гва-ми, а нꙋ съ мать бжїе ꙋпомоꙁи ми въ, тере постави врамаси гва-ми по саблю и по ножїе гва-ми. Сего ра ꙋ ча, е видите сїю кни гва-ми, а ви въ то ча да се поклоните гнꙋ-ни чтитомꙋ црꙋ, и Ианешꙋ кралю; а коли некете поклонити се, а гво-ми съ прїидо на ва: тако що кете видѣти, да се не ꙋстрашите. Тое ви говори гво-ми, и инако да нѣ. И бъ ви весли, амн. Пи се . ꙁ. дьнь.

† Іѡ Вла воево, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сꙋцꙋ и . вї . пръгарѡ ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov multă sănĕtate. Și după acestea vĕ grăeşce domnia mea, că de vreme ce m'a dăruit Domnul Dumneḍeŭ cu domnia românéscă în scaunul părinților domnieĭ mele, de multe orĭ cu bună prietenie și cu purtare de grije a fost pentru voĭ domnia mea, ca să nu aveţĭ temere și frică și nelinişte din orĭ-ce parte. Iar când fu acuma,. voĭ întru nimica n'aţĭ arĕtat mulţămire domnieĭ mele pentru acea nevoire cu care s'a nevoit domnia mea pentru voĭ, ci v'aţĭ ridicat cu aceĭ vrăjmașĭ aĭ domnieĭ mele, și aţĭ venit peste capul domnieĭ mele și asupra ţăriĭ domnieĭ mele, ca să-mĭ mâncaţĭ capul domnieĭ mele. Însă cu mila luĭ Dumneḍeŭ ajutatu-mĭ-a Dumneḍeŭ, și am pus pe vrăjmașiĭ domnieĭ mele sub sabia și sub piciórele domnieĭ mele. Drept aceea în césul când veţĭ vedea acéstă carte a domnieĭ mele, apoĭ voĭ într'acelaş cés să vĕ închinaţĭ domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat, și luĭ Ianăş craĭul. Iar dacă nu vĕ veţĭ închinà, apoĭ domnia mea acum voiŭ veni împotriva vóstră. Așa ce veţĭ vedea, să nu vĕ înfricoşaţĭ. Acésta vĕ grăeşce domnia mea. Și alt-fel să nu fie. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Septembre, a 7^{a} ḍi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 323.

1531, ianuarie 16. Vlad vodă trimite în solie la Brașovenĭ pe Dragomir spătarul pentru asigurarea de pace și de credință către rege și către Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 148. Pecetia în faţă.

† Мтїю бжїю Іѡ Вла воево и гнь всои ꙁемли ꙋггровлахиискои, дава гво-ми сие книгꙋ гва-ми, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѿ Брашов и всѣ чако и старце и всемꙋ ꙁемлю

Бръсе н въсе снромахо е сѹ подръжавїю гра Брашовѹ, поне посла гво-мн почетенномѹ болѣрнѹ гва-мн жѹпанѹ Драгомн велнкомѹ спатарѹ съ рѣчнѡ н верѹ гва-мн, како да се поклонн Брашовѹ н съ въсе дръжавне, внсоте кралю Ѩношѹ кралю н стою корѹне н чтнтомѹ црѹн н гва-мн. Н поставн гво-мн ꙁаклнананїе н верѹ: конче бнтн съ грѣшнлн внсотѹ кралю, варе съ своннѡ волю, нлн съ поѹченїе дрѹꙁе е сѹ бнлн нан велнцн мегю нн а гво-мн въꙁе на главѹ н верѹ гва-мн н на верѹ въсе ѹчтнтн болѣро гва-мн н съвѣто гва-мн, како да н ѹчннмо гво-мн мн пре внсоте кралю, варе ѿ що че нматн теко, н хоке нматн съмнренїе н слобоꙁню, како сѹ нмалн н нан прже, ѿ старн днн, ѿ пржнн кралн е сѹ бнлн въ Ѹгръско ꙁемлн, н по кннге н ꙁако що сѹ нмалн ѿ дрѹꙁн кралн, такон хоке нматн н ѿ сьда на пре. Такон сь ꙁаклеѡ гво-мн н поставн ѡ сь верѹ съ въсе болѣро гва-мн ꙁа внрен не въ сре Брашо. Нно нѣ, по ре гва-мн. Н Влъса ве ло. Пн Се . ѕї . д в лѣ ꙁло.

† Іѡ Вла вwев, [L. P.] матїа бжїеа гнь.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică, dă domnia mea acéstă carte a domnieĭ mele judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov și tutulor ómenilor și bĕtrânilor și întregiĭ ţărĭ a Bârseĭ și tutulor supușilor ce sunt prin ţinutul cetăţiĭ Brașovuluĭ, căcĭ trimes-am domnia mea pe cinstitul boer al domnieĭ mele, pe jupân Dragomir marele spătar, cu vorbele și credinţa domnieĭ mele, cum să se închine Brașovul și cu tot ţinutul, înnălţimeĭ craĭuluĭ Ianăș craĭul și sfinteĭ coróne și cinstituluĭ împĕrat și domnieĭ mele. Și am pus domnia mea jurământ și credinţă: ceĭ ce vor fi greșit înnaltuluĭ craiŭ, vare cu voĭa lor, sau cu învĕţătura altora carĭ aŭ fost maĭ marĭ între eĭ, apoĭ domnia mea ĭ-am luat pe capul și credinţa domnieĭ mele și pe credinţa tutulor cinstiţilor boerĭ aĭ domnieĭ mele și a sfatuluĭ domnieĭ mele, ca să le fac lor domnia mea pace dinaintea înnaltuluĭ craiu, vare de ce ar avea greutate; și vor avea pace și slobodie, cum aŭ avut și maĭ înnainte, din dilele bătrâne, de la craiĭ de maĭ înnainte carĭ aŭ fost în ţara unguréscă, și după cărţile și legea ce aŭ avut de la alţĭ craĭ; așa vor avea de acum înnainte. Ast-fel am jurat domnia mea și pus-am credinţă cu toţĭ boeriĭ domnieĭ mele pentru cele maĭ sus dise, în mijlocul Brașovuluĭ. Alt-fel nu este, după disa domnieĭ mele. Ispravnic Vâlsan marele logofĕt. Scris Septembrie în a 16ª di, în anul 7039.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 324.

Iunie 25. Vlad vodă către Ianoș regele Ungarieĭ că a adus cu armele pe Brașovenĭ la supunere către rege, și-l rógă să nu ĭa Branul de la Brașovenĭ și să-l dea la alţĭ nemeșĭ Ungurĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 212. Pecetia în dos.

† Н съ вы сти вѣци вѣчан'номѹ и бго дарован'номѹ, и сти скитри прѣдан'ни ѿ аггескима рѹкама въ рѹце високаго ти кралества стлъ ѹтврьжение и по ни прибѣжище на хртиан'но, свѣломѹ и прѣвъзмож'номѹ велики Іаношѹ кралю, вьсои земли Ѹгръскои и чекои и лидиаскои арсагѹ и ини мнозѣ землѣ и страна, инискои поклонение приноси пре свѣломѹ-ти кралествѹ слѹга и сна висоте кралества-ти, Іѡ Вла воевода, бжїею милїю и съ нароко[1] кралества-ти гнь влаки. И по си дава на знание кралества-ти, іако моемѹ гнѹ и ротелю, поне преже сїе доба принде на въ ѹслишание и порѹчение съ вѣрно ѿ висоте кралества-ти, како да се неволиса съ хотѣнию бжїею и съ нароко висоте кралества-ти, и намже помокю ѹчинити слѹбѹ висоте кралества-ти на градове и земле, е вѣ непоклонени висоте кралества-ти. Ѹ те а погнѹ вьса моа воиска и землѣ и идомо на Брашовѣни, и ѡни ѿ време, е видѣ наше крѣпотне воиске и проіави и и вѣра висоте кралества-ти, а ѡни съ вѣрѹю и прадою поклонише висоте кралества-ти, и а тако и съ закле по вѣра висоте кралества-ти и нами, како ѡ-тари зако, е сѹ имали ѡни, ѿ ини свели крали покоини преже бише и що сѹ имали на рѹкѹ ѿ ниіра висоте кралества-ти, да и не ѹзима; а къ е съда при сїе доба принде на гла и из-ра градѹ называесе Бра, ере хоке кралества-ти да ю ѹзима ѿ Брашовѣни, да ю да ини нѣмишо Ѹгрини. Сего ра молю и прош кралества-ти како моемѹ гнѹ и ротелю да те бь наѹчи из-ра верѹ великое висоте кралества-ти, и на слѹбѹ и верѹ, е смо заклели съ кралества-ти и съ-ними, ѿ таю да не изиде, ни да ю потжка, тере таю гра ѿ рѹке и да ю не възимаше, ни висоте кралества-ти ѿ стари зако, да и не извади, поне и мисъними можемо се покоити, и наши сиромаси да се храни за-ено. Тои моли и прѡси висоте кралества-ти, како моемѹ гнѹ и ротелю. И бъ ѹмножи лѣта кралества-ти. Пи ѹ Бѹкѹре, мца ю. ке. д.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Прѣсвеломѹ и велевъмоно моемѹ милом гнѹ и ротелю висоте Іаноша кралѣ въи земле Ѹгръскою.

† Celuĭ de sus cu sfânta corónă încununat și de Dumneḑeŭ dăruit și cu sfântul schiptru de îngereșcile mânĭ încredinţat mânilor înnalteĭ tale crăiĭ, stâlp, întărire și adăpost noуĕ creștinilor celor de sub dênsul, luminatuluĭ și prea puterniculuĭ, mareluĭ Ianoș craĭuluĭ întregeĭ ţĕrĭ ungureșcĭ și ceheșcĭ și (ţĕriĭ) liydiane herţog, și al altor multor ţĕrĭ și părţĭ, plecată închinăcĭune aduce înnaintea luminateĭ tale crăiĭ sluga și fiul înnalteĭ tale crăiĭ Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ și cu norocul crăieĭ tale, domn român. Și după acestea, daŭ spre șcire crăieĭ tale, ca domnuluĭ și părinteluĭ meŭ, că maĭ înnainte de vremea acésta, ne-a venit la auḑ și poruncă cu adevĕr, de la înnalta ta craie, ca să ne nevoim, cu voinţa luĭ Dum-

[1] În text: наро.

neḑeŭ și cu norocul innalteĭ crăieĭ tale și nouĕ de ajutor, a face slujba innalteĭ crăieĭ tale asupra cetăților și țĕrilor, ce eraŭ neînchinate innalteĭ crăieĭ tale. Întru aceea eŭ ridicat-am tótă oștirea mea și țara și mers-am asupra Brașovenilor; și eĭ de vreme ce aŭ vĕḑut ale nóstre puternice oștirĭ și le-am arătat lor și încredințarea innalteĭ crăieĭ tale, apoĭ eĭ cu credință și cu dreptate s'au închinat innalteĭ crăieĭ tale. Și eŭ ast-fel le-am jurat, pe credința innalteĭ crăieĭ tale și a nóstră, ca din legea cea veche, ce aŭ avut eĭ de la alțĭ luminațĭ craĭ reposațĭ, ce aŭ fost maĭ înnainte, și din ce aŭ avut la mână, nimic innalta crăia ta să nu le ĭeĭ lor. Iar când este acuma, în vremea acésta, ne-a venit nouĕ veste pentru cetatea ce se chĭamă Bran, că voeșcĭ crăia ta să o ĭeĭ de la Brașovenĭ, să o daĭ la alțĭ nemeșĭ ungureșcĭ. Drept aceea rog și cer de la crăia ta, ca de la domnul și părintele meŭ, să te povĕțuĭască Dumneḑeŭ pentru credința mareĭ, innalteĭ crăieĭ tale și pentru a nóstră slujbă și credință, ce am jurat-o cu crăia ta și cu eĭ, din acésta să nu ĭeșĭ, nicĭ să o calcĭ pe ea. și acea cetate din mânile lor să nu o ĭeĭ, nicĭ innalta crăia ta din legea veche să nu-ĭ scoțĭ, căcĭ și noĭ cu dênșiĭ putem să ne împăcăm, și supușiĭ noștri să se hrănéscă la olaltă. Acésta rog și cer innaltei crăieĭ tale, ca domnuluĭ și părinteluĭ meŭ. Și Dumneḑeŭ să immulțéscă aniĭ crăieĭ tale. Scris în Bucureșcĭ, luna Iunie a 25ᵃ ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prea luminatuluĭ și mult puterniculuĭ meŭ ĭubit domn și părinte, înnălțimeĭ (sale) craĭuluĭ Ianoș al întregeĭ țĕrĭ ungureșcĭ.

No. 325.

Iunie 12. Vlad vodă către Brașovenĭ în privința luĭ popa Pĕtru, că i s'ar fi luat multă marfă de către Becner din Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 131. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тїю бж҇їею Іѡ҇ Влад, воевоⷣⷣ и гⷭ҇нъ, пишеⷭ҇ гⷭ҇во-ми наши҇ чтити҇ и добри҇ приıатели҇ и ближними сѹсеⷧⷮ, сѹⷣцѹ висоте-мѹ кралю и . вї .-ти пѹргари ѿ Брашеⷡ҇, мноⷢ ꙁдравїе и съ любовїе приноси҇ вашои млⷭ҇ти. И по си҇ дава҇ ѹ ꙁнанїе вашои млⷭ҇ти реⷣⷣ радї ѿвомѹ попѹ ѿ клиⷭ҇ро гⷭ҇ва-ми, по име по҇ Пътрѹ, понеⷤ прїиде преⷣ гⷭ҇во-ми тере се жалова, како неговѹ тестѹ ѿ҇ и҇ еⷭ҇ ѹзеⷧ Бекнерѹ именїе, мархѹ мноⷢ. Теⷨ радї прошѹ вашои млⷭ҇ти, да има҇ прави сѹⷣ и ꙁако҇, да и҇ се поврати҇ тои мархѹ сва҇, понеⷤ и ѿ пръ[ж]е сїе времена има҇ е тои по҇ сѹⷣ прави и ѿ висотѹ кралю Ӏаношѹ [и] тѹıа ѿ пѹргари. Тако и съⷣⷣ ваше млⷭ҇те, да и҇ се поврати҇ тои мархѹ сва҇, ере и съⷣ е на рѹкѹ Бекнерѹ, понеⷤ боⷯ҇ше да вѣсте, ере не кете и҇ ѹчинити сѹⷣ, а

гво-ми хокю гласти негову паґубу и никако не хокю штавити. Тои ви говори и мали вашои мати. И бъ ви вели вашои мате. Пи ю. ві. д.

† Іѡ Влад вwевꙋ, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашим чтитим и добрим приıателим, сꙋцꙋ и .ві.-ти пꙋргари ѿ Брашев.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ înnaltuluĭ craiŭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea daŭ de știre Grațiosităţiĭ vóstre de rêndul acestuĭ popă din clirosul domniei mele, anume popa Pĕtru, căcĭ a venit înnaintea domnieĭ mele și s'a jĕluit, cum că socruluĭ luĭ ĭ-a luat Becner avuție, marfă multă. Drept aceea rog pe Grațiositatea vóstră, ca să aĭbă judecată dréptă și lege, să i se întórcă tótă acea marfă, cacĭ și maĭ înnainte de vremea acésta a avut acel popă judecată dréptă și de la înnaltul craiu Ianoș; [și] acolo de la pârgarĭ. Ast-fel și acum Grațiositatea vóstră (faceți), ca să li se întórcă tótă acea marfă, căcĭ și acum este în mâna luĭ Becner, find-că maĭ bine să știțĭ, că dacă nu vețĭ face lor judecată, apoĭ domnia mea voiŭ cauta paguba luĭ, și nicĭ de cum nu o voiu lăsa. Acésta vĕ grăesc și rog pe Grațiositatea vóstră. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure pe Grațiositatea vóstră. Scris în Iunie a 12[a] ḍi.

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 326.

Septembrie 17. Vlad vodă către Brașovenĭ ca să libereze doĭ ómenĭ ce închiseseră pentru un om care fusese vrăjmaș al domnuluĭ și tăĭase mulțĭ boerĭ de aĭ domnieĭ sale în timpul luĭ Moĭse vodă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 133. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Влад воивод и гнъ, пише гво-ми нашим чтитим и добрим приıатели, сꙋцꙋ и .ві.-ти пꙋргари ѿ Брашев, мно зравїе приноси гво-ми ваше мати. И по си ви говори и дава на знае гво-ми кнꙋга ра и рѣчи, що ми сте послали гво-ми ваше мати, та сте ви съпрѣли потеомꙋ болѣринꙋ гво-ми, жꙋпанꙋ Драгомирꙋ спата, ра един чавкъ що га етъ жаховал къ прїи Моиси воивод ꙋ ва мати, а тога и чавка ѡ е би, един врама гво-ми, и посекъ мнози е болѣри гво-ми, и е е би врама и влакои земли, и топора е би ꙋ Моиси во[иво]д, а[л]и къ етъ са, а ваше мати ꙋхватили сте тꙋи два чавци ѿ земли гво-ми, тере и сте ваше мати менꙋли ꙋ тенвицꙋ; а ваше мати добре вѣсте, како ми е гво-ми доше кнꙋгꙋ великомꙋ кралю, како варе кои люе хте бити повинени ѿ земли гва-

ми, а ва мати да и сꙋте[1] по ӡако, такогере и ваше люе ꙋ гво-ми, да и сꙋмо по праде. Тога и ра ви говори[2] гво-ми ваше мати, како а ако ли хоке, да бꙋде приꙗте гво-ми, а ва мати да изъвате ѡнеи люе и темницꙋ, и да и ѡставите мини прїити ꙋ гво-ми. Аще ли и некете ѡтавити ва мати, а ви болѣ да ӡнате, ере хощꙋ гво-ми ꙋхватити ваше люе .і. ӡа едни чавкъ гво-ми; и еще хощꙋ гво-ми ӡатворити въсе пꙋтове планискы. Та и ви съмотрите болѣ, да и ѡтавите и да се ꙋтъкмимо; тои говори ваше мати и бгь ви вели; амин. Пи се .ӡі. дни.

† Iѡ Вла воев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтели, сꙋдцꙋ и .ві.-ти пꙋргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduc domnia mea Grațiosităților vóstre. Și după acestea vĕ grăeșce și dă spre șcire domnia mea de rêndul cărțiĭ și al vorbelor ce mĭ-ațĭ trimis domnieĭ mele Grațiositățile vóstre; decĭ voĭ ațĭ avut pâră cu cinstitul boer al domnieĭ mele jupân Dragomir spătarul, pentru un om, care l'a fost jefuit, când a venit Moĭsi voevod la Grațiositățile vóstre; ĭar acel om el a fost un vrăjmaș al domnieĭ mele și a tăĭat pe mulțĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele, și încă a fost vrăjmaș și țĕreĭ româneșcĭ, și toporaș a fost la Moĭsi voevod. Când e acuma, apoĭ Grațiositățile vóstre ațĭ prins acolo doĭ ómenĭ din țara domnieĭ mele și ĭ-ațĭ aruncat Grațiositățile vóstre în temniță; însă Grațiositățile vóstre bine șcițĭ că domnieĭ mele mĭ-a venit cartea mareluĭ craiŭ, cum că vare-ce ómenĭ vor fi vinovațĭ din țara domnieĭ mele, apoĭ Grațiositățile vóstre să-ĭ judecațĭ după lege, așijderea și pe ómeniĭ voștri la domnia mea să-ĭ judecăm după dreptate. Drept aceea vĕ grăeșce domnia mea Grațiosităților vóstre, că dacă vreĭ să fiĭ prietenul domnieĭ mele, apoĭ Grațiositățile vóstre să scótețĭ pe aceĭ ómenĭ din temniță și să-ĭ lăsațĭ pe eĭ pacĭnic ca să vină la domnia mea. Iar dacă nu-ĭ vețĭ lăsa Grațiositățile vóstre, apoĭ voĭ maĭ bine să șcițĭ, că voiŭ prinde domnia mea ómenĭ d'aĭ voștri 10 pentru un om al domnieĭ mele, și încă voiŭ închide domnia mea tóte drumurile plaĭurilor. Decĭ și voĭ băgațĭ de sémă maĭ bine, să-ĭ lăsațĭ și să ne întocmim. Acésta grăesc Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Septembre a 17ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

[1] In text: сꙋамо. [2] In text: гори.

No. 327.

Maiu 6. Vlad vodă către Brașovenĭ pentru a se plăti luĭ Roman și Danciul prețul a douĭ caĭ ce aŭ vêndut luĭ Stroe și Aldea din Râjnov.

Orig. hârtie. Arch. Brașov. no. 150. Pecetia în dos.

† Млⷭтию бж҃їею Іѡ҆ Влaⷣ воевода и гн҃ъ, пишеⷨ гвⷭо-ми нашеⷨ чтⷭтиⷨ и добриⷨ прїꙗтелю, сꙋдцꙋ и пръгароⷨ ѿ Брашоⷡ и ѿ Ръж'ноⷡ; много ви здравнѐ принашаеⷨ гвⷭо-ви. И по сиⷯ ви даваⷨ ꙋ знаннѐ гвⷭо-ми, раⷣⷮ работꙋ ѡ҆везиⷨ слꙋге гва̑-ми, на име Ромаⷩ и Даⷩчю, како сꙋ били продаⷣⷮ два кони тꙋи ꙋ Рⷤъноⷡ, едиⷩ Строеⷡ за . ц҃ . аⷭ, а дрꙋгꙋ Аⷧден за . и҃ . кобили и цѣнꙋ, що сꙋ ꙋцѣнили, до съⷣⷣ ницꙗ несꙋ платиⷯ, и дн҃ъ сте потавиⷯ по дн҃ъ, и не хоке да платиⷮ. Сего раⷣⷮ ваше млⷭтъ правдꙋ закоⷩ да иⷯ дръжате, како слꙋге гва̑-ми, да нѣⷮ ꙋ пагꙋбꙋ,[1] понеⷤ добре да знате, ере хокемꙋ ꙋзети [ѿ] ваⷲ чл҃ци тои цѣно све до едиⷩ аспрꙋ. А ино неке биⷮ по реⷱ гвⷭа-ми. И бг҃ъ ви весели гвⷭо-ви. Саⷨ реⷱ гвⷭа-ми. Пиⷭ маⷨ . ѕ҃ . дⷩ.

† Іѡ҃ Влаⷣ воеⷣв, млⷭтїа бж҃їа гн҃ь.

Adresa în dos: † Нашеⷨ чтⷭтиⷨ и добриⷨ прнꙗтели, сꙋдцꙋ и пꙋр'гароⷨ ѿ Брашоⷡ и ѿ Ръжноⷡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov și din Râjnov, multă sănĕtate aduc domnieĭ vóstre; și după acestea, vĕ daŭ de șcire domnia mea pentru afacerea unor slugĭ ale domnieĭ mele, pe nume Roman și Dancĭul, că aŭ vêndut douĭ caĭ acolo la Râjnov, unul luĭ Stroe pe 900 aspri, ĭar pe celă-lalt luĭ Aldea pentru 8 ĭepe; și prețul cu care s'aŭ învoit, până acuma nimica n'aŭ plătit; și ḑi după ḑi ațĭ pus, și nu vor să plătéscă. Drept aceea, Grațiositatea vóstră, dréptă, lege să le ținețĭ, pentru ca slugile domnieĭ mele să nu fie în pagubă; căcĭ bine să șcițĭ, că vom lua de la ómeniĭ voștri acel preț tot, până la un aspru; ĭar alt-fel nu va fi, după ḑisa domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră. Insu-șĭ domnia mea a ḑis. Scris în Maĭ, a 6ª ḑi.

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov și din Râjnov.

---

[1] ꙋ îndreptat din а.

No. 328.

Noembrie 6. Vlad vodă trimite la Braşovenĭ pe sluga sa Nég ca să-ĭ cumpere un légăn, décă va găsi vre-unul gata; ĭar dacă nu, atuncĭ să-ĭ tocméscă unul la «maĭstorĭ».

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 128. Pecetia în dos.

† Мльтїю бжїю Iѡ Вла воиво и гнь, пише гво-ми нашеми чтитими и добрими приꙗтели и блнними сѹсе, сѹцѹ и . вї .-ти пѹрґари ѿ Браше, мно здравие и съ любовию принашае вашою мать. И по си дава на знание вашое мать, поне тѹꙗ ке доити слѹга гва-ми Нѣ съ книгѹ гва-ми ра еди лъгж, да ми кѹпи гво-ми. Сего ра молю ваша мати, како да се неволисате, тере ако бѹде некое гото, а ваша мать да ми га полите съ по слѹга гва-ми, е е ви писа; а ако ли не бѹде гото, а ваша мати да говорите и да ѹтжмите съ маитори тере спено да се приѹготови. А гво-ми хокю имати ха вашое мать и хокю се неволисати платити вашое мати съ добро. Тои моли ваша мати. И бь ви всели. Пи мца ное . ѕ . д.

† Iѡ Вла вwев, мьтіа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити добри приꙗтели и блнни сѹсе, сѹцѹ и . вї .-ти пѹргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre că acolo va sosi sluga domnieĭ mele Nég, cu cartea domnieĭ mele pentru un légăn, ca să-mĭ cumpere domnieĭ mele. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, ca să vĕ nevoiţĭ, şi cum va fi vre-unul gata, apoĭ Graţiositatea vóstră să mi-l trimiteţĭ acum prin sluga domnieĭ mele, care este maĭ sus scrisă; ĭar dacă nu va fi gata, apoĭ Graţiositatea vóstră să vorbiţĭ şi să tocmiţĭ cu maĭstoriĭ, ca ĭute să se gătéscă. Iar domnia mea voiŭ avé har către Graţiositatea vóstră şi mĕ voiŭ nevoi a plăti Graţiosităţiĭ vóstre cu binele. Acésta rog pe Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Noembre a 6[a] ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 329.

Junie 24. Vlad vodă către Brașovenĭ că nu s'a îndatorat a le rĕscumpăra paguba de 100.000 aspri făcută de Mehmet beg cu Turciĭ, când aŭ năvălit în ținutul Brașovuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 157. Pecetia în dos.

† Млтию бжию Іѡ Вла воевода и гнь, пише гво-ми ніщеми чтити и добри приятели и ближни сѹседи, сѹцѹ и . ві .-ти пѹргари ѿ Браше, мно здравіе и любовіе приноси вашою мать. И по си ви дава на знаніе вашою млти за-ра кни и рѣчи, еже ми есте посла и порѹча, а гво-ми добре ви сь разѹмѣ, поне ми сте порѹчали ваше млти, ере кь е минѹ Меме бе сь тѹрци, вема мно сѹ сьтворили на дрьжавѹ брашескомѹ, и тако рете, како се сь ѹложи гво-ми, да ви плати вашею млти . ҂р . апри, да плати таю пагѹбѹ. А гво-ми никако тое не сь рекль, а нѹ ѿ то да еще сь да на знаніе висоти Іаношѹ кралю и иправи сь; и сь паки хощѹ дати вь ѹведеніе висоти кралю. А вашою млти понослѹите и рете, како ви хокете вратиті пагѹбѹ ѿ на нише лю, а ваше млти тое никако да не ѹчините, ере вашою млти хокете исхабити ниш люде мало, а ми по-веке хокомо исхабити люде вашею млти. И варе елика рече вашега члка Стока вьрѹите, ере сѹ истини рѣ. И бь ви вели. Пи юніе . кд . д.

† Іѡ Вла вѡев, млтіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Ише чтити и добри прїятели и блини сѹсе, сѹцѹ и . вї .-ти пѹргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și d'aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre; și după acéstea, vĕ daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre pentru cartea și vorbele, ce mĭ-ațĭ trimis și recomandat. Apoĭ domnia mea bine v'am înțeles, căcĭ mĭ-ațĭ recomandat Grațiositatea vóstră, că atuncĭ când a trecut Mehmet beg cu Turciĭ, fórte multe (rele) aŭ făcut asupra ținutuluĭ brașovén; și așa spunețĭ, cum că m'am îndatorat, domnia mea, ca să vĕ plătesc Grațiosităţiĭ vóstre 100 de miĭ de aspri, ca să plătesc acea pagubă. Apoĭ domnia mea de loc nicĭ de cum n'am spus aceea, ci despre aceea încă am dat spre șcire înnaltuluĭ Ianoș craĭuluĭ, și m'am îndreptățit, și acum ĭarășĭ vréŭ a da spre șcire înnaltuluĭ craiŭ. Iar Grațiositatea vóstră, ponosluițĭ și dicețĭ, cum că voĭ vrețĭ să întórcețĭ paguba de pe la ómeniĭ noștri. Apoĭ Grațiositatea vóstră nicĭ de cum să nu facețĭ acésta, căcĭ Grațiositatea vóstră vețĭ strica ómenilor noștri puțin, ĭar noĭ maĭ mult vom strica ómenilor Grațiosităţiĭ vóstre. Și vare-câte va spune

omul vostru Stoïca} credeţĭ, căcĭ sunt adevĕrate cuvinte. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie, a 24ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 330.

Martie 13. Vlad vodă către Braşovenĭ în apărarea unor datoriĭ ce are la Lucaciŭ şi la Hanăş Chilhav omul sêŭ Nécşul din Câmpulung.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 201. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Вла воево и гнъ влаки, пишемо наше чтити братїе и добри прїателїе и близи сꙋседи, сꙋдцꙋ и .вї. пꙋгари и възе съвѣнико ѿ Браше, мно здравїе и любовїе приноси вашею гпт'во. И по си дава ꙋ знанїе вашею гпт'во з-ра ѡвїе наши люе, на име Нѣшꙋ ѿ Дългополе и Стоика ѿ Търговиі, поне има тꙋка ꙋ Браше, нѣкои длъгове е ѿ прѣжде сїа доба, на име ꙋ Лꙋка и ꙋ Ханъ Кихха; тако съ наши лю ѡни си ище дльгове ѿ лю вашею гптво, а ѡни нехте да и плаща, а нꙋ се прїхвати за сьпренїе. Сего ра глете, вашею млти, ере люе вашею млти, а гво-ми и држи прави сꙋ, и наипа и твоемꙋ гптво, жꙋпане Лꙋка, сꙋдцꙋ, држа ти съ прави сꙋ, тере ти еси ꙋзе ѿ наши люе све. Того ра и наше люе, да и држите прави сꙋ по пра, како да и се плаща длъгове. Ере има хоцѣте и матꙋрне, вема добро, како би рени люе, Лꙋка и Ханъ Кихха, ѡни сꙋ били за-єно тъ. Таже наꙋчи ви бъ, ꙗко да не има наше люе пагꙋбꙋ, нꙋ да и се плаща по прадꙋ. Тои дава ꙋ знанїе вашои гптво. И бъ ви весели. Пи мартїе .гї. д.

† Їѡ Вла ввев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри прїателїе, сꙋдцꙋ и .вї. пꙋргари и възе съвѣнико ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn român, scriem la aı noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ şi tutulor sfetnicilor din Braşov, multă sănĕtate şi dragoste aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire domnieĭ vóstre pentru aceĭ ómenĭ aĭ noştri, anume Nécşul din Dlăgopole (Câmpulung) şi Stoïca din Târgovişte, că aŭ acolo în Braşov óre-care datoriĭ, încă maĭ înnainte de acéstă vreme, anume la Lucaciu şi la Hanăş Chilhav. Ast-fel, acum, ómeniĭ noştri, eĭ caută datoriile de la ómeniĭ domnieĭ vóstre; ïar eĭ nu vor să le plătéscă, ci s'aŭ apucat de judecată. Drept aceea, căutaţı, Graţiositatea vóstră, că ómenilor Graţiosităţiĭ vóstre apoĭ domnia mea le ţine judecată dréptă; şi maĭ cu sémă şi domnieĭ tale, jupâne Lucaciu, judeţule, eŭ ţĭ-am

ţinut judecată dréptă şi ţĭ-aĭ luat de la ómeniĭ noştri totul. Drept aceea şi ómenilor noştri să le ţineţĭ dréptă judecată pe dreptate, ca să li se plătéscă datoriile, căcĭ au hogéte şi mărturiĭ fórte bune, cum că maĭ sus ḑişiĭ ómenĭ Lucaciu şi Hanăş Chilhav, eĭ, aŭ fost atuncĭ împreună (tovarăşĭ). De asemenea, povăţuĭască-vĕ Dumneḑeŭ, ca să n'aĭbă ómeniĭ noştri pagubă, ci să li se plătéscă după dreptate. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Martie, a 13ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ şi tutulor sfetnicilor din Braşov.

No. 331.

Ianuarie 26. Vlad vodă către Braşovenĭ în privinţa unor butóe ale luĭ Marcuş, judeţul Sibiuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 211. Pecetia în dos.

† Млтию бжїе Їѡ Влад воевод и гнь влаки, пишемо наше чтити и добри приꙗтело, судцу и .вї.-ти пръгаро ѿ Браше, мно здравие приноси вамꙋ млти. И по сих ви дава у знанїе, поне книгꙋ и рѣ, що ми-те послали, а гво-ми добре ви съ разꙋмеѡ за-ра ѡнеи возенице Маркꙋшо, судцу виеоте крале ѿ Сиби; у то ва мти да знанте, ере гво-ми имаѿ се рѣчи и тъме съ Маркꙋ, како да мꙋ ѿнеси гво-ми съ люе гво-ми тизе возеннце дори у Рꙋка, а по веке не мого ни гво-ми ꙋчинити ꙋсилотию сиромахо гва-ми, а ва млти ви знате, како кете ꙋчинити ра Маркꙋ и ра ва приꙗтество. Тои да знанте ва млти. И бь ви вели. Пи ге .кѕ. дн.

† Їѡ Влад вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтитомꙋ и добри п[риꙗтело (rupt).

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn român, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea vĕ daŭ spre şcire, pentru cartea şi vorbele ce mĭ-aţĭ trimis, apoĭ domnia mea bine v'am înţeles, pentru acele butóe ale luĭ Marcuş, judeţul înnălţimeĭ crăeşcĭ din Sibiŭ. Întru aceea Graţiositatea vóstră să şciţĭ că domnia mea avut-am vorbe şi tocmélă cu Marcuş, cum ca să i le duc domnia mea cu ómeniĭ domnieĭ mele acele butóe până la Rucăr; ĭar maĭ mult nu pot nicĭ domnia mea să fac cu sila supuşilor domnieĭ mele. Iar Graţiositatea vóstră şciţĭ, cum veţĭ face pentru Marcuş şi pentru prie-

tenia vóstră. Acésta să şciţĭ Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie, a 26ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ (restul rupt).

No. 332.

Septembrie 9. Vlad vodă către Braşovenĭ în urma priimireĭ soluluĭ Boarteş le trimite cu misiune pre Tatul logofĕt.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 140. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Їѡ Вла воивод и гнь, пише гво-ми наши чтити и добри прїатели и блини сꙋсе, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋргари ѿ Браше, мно здравїе приноси вашои мате. И по си ви дава ꙋ знанїе ваше мате книгꙋ ра и рѣ, е ми сте послаѡ и порꙋчаѡ гво-ми по чака ваше мате, по Боартешꙋ, а гво-ми ѡ въсе по ре добрѣ ви смъ разꙋмѣ гво-ми. Тоги ра ви говори гво-ми, поне тꙋѧ посла гво-ми потеннога и верного болѣрина гва-ми, жꙋпана Татꙋла логофетꙋ до ваше мате. Сего ра елика изрече ѿ гво-ми къ ваше мате, а ваше мате ѡ въсе его верꙋете, ере сꙋ истини рѣ гва-ми. Тои дава ꙋ знанїе вашои мате. И бь ви вели. Пи се .ѳ. д.

† Їѡ Вла вѡевѡ, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїатели и блиним сꙋсе, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre pentru cartea şi vorbele ce mĭ-aţĭ trimis şi orânduit domnieĭ mele prin omul Graţiosităţiĭ vóstre, prin Boarteş; apoĭ domnia mea de tóte pe rând bine v'am înţeles domnia mea. Drept aceea vĕ grăesc domnia mea, că acolo trimis-am domnia mea pe cinstitul şi credincĭosul boer al domnieĭ mele, pe jupân Tatul logofĕtul la Graţiositatea vóstră. Pentru acésta câte va spune de la domnia mea către Graţiositatea vóstră, apoĭ Graţiositatea vóstră în tóte să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele vorbe ale domnieĭ mele. Acésta daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Septembre, a 9ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

XXXI.

Vlad vodă Vintilă (1532 — vara an. 1535).

No. 333.

Vlad vodă către Braşovenĭ în afacerea slugeĭ sale Bărcă, căruĭa trebue a i se înnapoià toţĭ baniĭ ce i s'a luat pe nedrept de către unul Iancov, căcĭ acesta servise luĭ Petru vodă (Radul Paisie), cu care decĭ se póte tocmi precum şcie.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 137. Pecetia în dos.

† Млⷭтие бжие Іѡ Влⷣ воеводⷣа и гнъ, пише гво-ми мно здравие нашн добрн прнa-телие и суседо, сжцу и дванадесте пръгаре ѿ Брашо. И ѡ се ви дава узнати вашем гву за-раи слуга гва-ми Бърка, поне а ходи, да кпи кобили у землю гна-ми свѣтлога кралѣ, та кобиле не е моглъ наити, да кпи, а ну сие хте па, да се врати, да си дои дома; тако е поше у заго, у хижу Петирѣ, а іако е доше и съ слу шьпано ѿ Бра та су узели ѿ слуга гва-ми Бърка сись моци, що е има ш-ни, ѿ ни су узели апри три хилѣди и шьсть съ и седъдесетъ.[1] Тако моли ваше гво, слуге гва-ми пагбу да не-ма, а и да и се поврати дукати вьси, що и су поузели; инако да не учиние, ере не добре добри людие, що ходе праве путе, да сикупчюю, да се тегле и да и се чини па-губа, ере не право; ере пагуба, що е слуге гва-м(и), некю ю ѡставити, да м загине, а ну му кю поврати ѿ ваши людие. Ако м су узели ти апри ѿ Бърыка, за що е има іако пагбу, а тан пагба нѣ іако ѿ гво-ми, ни ѿ людие гва-ми, а ну е служи Петру воивое, и що м е пагба, Петръ воивода знае за ти пагбу, ере м е би слуга, та да се тжми съ Петра воивоу, како знае. А слу гва-ми за-що пагбу да имае? Ваше гво гле-данте, како е право, ере е и ѿ ба гре, ако криво чините. И бь ви вели ам.

† Іѡ Влⷣ воеводⷪ, млⷭтиа бжиа гнь.

Adresa în dos: † Добрии прнателѣ гва-ми, сжцу и . ві .-ти пъргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iѡ Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănĕtate la aĭ noştri bunĭ prietenĭ şi vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov. Și despre acésta vĕ daŭ a şcire domnieĭ vóstre pentru sluga domnieĭ mele Bărca, căcĭ a mers să cumpere ĭepe în ţara domnuluĭ meŭ luminatuluĭ craiŭ, şi ĭepe n'a putut găsi să cumpere, ci a vrut ĭarăşĭ să se întórcă, să vină acasă. Aşa a mers

[1] Cuvêntul седъдесетъ îndreptat.

la tîrla, la coliba luĭ Petir; ĭar Iancov a venit și cu sluga șpanuluĭ din Bran și aŭ luat de la sluga domnieĭ mele Bărca, de la argațiĭ, ce ĭ-a avut cu el, de la eĭ aŭ luat aspri 3670. Așa rog pe domnia vóstră: slugile domnieĭ mele pagubă să nu aĭbă, ci să li se întórcă toțĭ ducațiĭ, ce li s'aŭ luat. Alt-fel să nu facețĭ, căcĭ nu e bine ca ómeniĭ bunĭ, carĭ umblă pe calea dréptă să negoțéscă, să fie împĭedicațĭ și să li se facă pagubă, căcĭ nu este lucru drept; căcĭ paguba, ce are sluga domnieĭ mele nu o voiŭ lăsa să i se pĭardă, ci îĭ voiŭ întórce luĭ de la ómeniĭ voștri. Dacă luĭ ĭ-aŭ luat aceĭ aspri, de la Bărca, pentru ceea ce a avut Iancov pagubă, apoĭ acea pagubă a luĭ Iancov nu este de la domnia mea, nicĭ de la ómeniĭ domnieĭ mele, ci el a slujit luĭ Petru voevoda, și ce îĭ este luĭ paguba, Petru voevoda șcie despre acea pagubă, căcĭ luĭ ĭ-a fost slugă, și să se întocméscă cu Petru voevoda precum șcie; ĭar sluga domnieĭ mele de ce să aĭbă pagubă? Domnia vóstră căutațĭ cum este drept, căcĭ este și de la Dumneḑeŭ pĕcat, dacă facețĭ strâmbătate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 334.

Martie 28. Vlad vodă trimite la Brașov pe sluga sa Stoĭca, ca să-ĭ cumpere céră alésă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 196. Pecetia în dos.

† Їѡ Вла воиво, бжїю мꙋтїю гнъ влакон ꙁемли, пише гво-ми наше чтити и добри приꙗтело и блини сꙋсѣдо, сꙋцꙋ и .вї.-те пꙋргари ѿ Брашо, мно ꙁравие приноси гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви, поне тꙋе ке доити слꙋ гва-ми Стоика, да покꙋпи восъ гва-ми, иберена; тогаи ра да се потрꙋте гвꙋ-ви ра слꙋбꙋ гва-ми и ѿ кꙋ сте възели въсо, а гвꙋ-ви да пишете еднꙋа книга гва-ви до гво-ми. Тои дава ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви. И бъ ви вели. Пи м. кн. д.

† Їѡ Вла вѡев, мꙋтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приꙗтело и блини сꙋсѣдо, сꙋцꙋ и .вї.-те пꙋргари ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al Țĕriĭ-Româneșcĭ, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că acolo va veni sluga domnieĭ mele Stoĭca, ca să cum-

pere çéră domnieĭ mele, (céră) alésă. Drept aceea trudiţi-vĕ domnia vóstră pentru slujba domnieĭ mele, şi de unde aţĭ luat céră, apoĭ domnia vóstră să scrieţĭ o carte a domnieĭ vóstre către domnia mea. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Martie, a 28ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

XXXII.

Radul vodă Paisie (1535—1546).

No. 335.

August 9. Radul vodă Paisie trimite pe Dancĭul comisul în misiune la Stefan Báthory de Somlyó, voevodul Ardéluluĭ, şi la Braşovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 273. Pecetia în dos.

† Млтию бжїю Іѡ Рад воивод и гнь, пише гво-ми наши чтити и добри приꙗтеле и блини сȣседи, пръкълабȣ и сȣцȣ ѿ Браше, много здрави(е) приноси гво-ви. И по си ведомо да е гво-ви, ере смо послали нашега вернога члвка Дачю коми и съ нашими потрбними рѣ до моемȣ прѣвъзлюбленномȣ братȣ Ищва воивод и до гво-ви. Сего ра бȣде елика ѡ на къ гво-ви изрече, ѡ въсе емȣ да врȣите, ере сȣ истини наши рѣ. И бь вели. Пи ав . ѳ . д.

† Іѡ Рад вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтеле и блини сȣсе, пръклабȣ и сȣцȣ ѿ Брашевȣ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, părcălabuluĭ şi judeţuluĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea, în şcire să vĕ fie domnieĭ vóstre, că noĭ am trimis pe credincĭosul nostru om Dancĭul comisul şi cu vorbele nóstre de trebuinţă către prea ĭubitul meŭ frate Iştvan voevod şi către domnia vóstră. Drept aceea, câte el de la noĭ către domnia vóstră va spune, despre tóte să'ĭ credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să bucure. Scris în August, a 9ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, părcălabuluĭ şi judeţuluĭ din Braşov.

No. 336.

August 2. Radul vodă Paisie trimite la Braşovenĭ în solie pe Dancĭul comisul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 288. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Iѡ Рад воево и гнь въсою земле Ѹггрровлахїискоє, пишемо наше чтити и добре приꙗтело и ближнии сѹсе, сѹдцѹ и .вї.-ти пѹргари ѿ Брашѡ, мно здравїе и съ любовне приноси гвѹ-ви. И ѡ се дава ѹ знанїе гвѹ-ви, поне тѹꙗ смъ послаѡ нашега вернога болѣрина Дачю коми, съ нашеми истини и потребне рѣ до гво-ви. Сего ра варе елика изрече къ гво-ви, а гво-ви ѿ вьсе верѹите его, ере сѹ наше истини рѣ. И бъ те вели. Пи аѵ .в. д.

† Iѡ Рад воев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтелѡ и ближни сѹсе, сѹдцѹ и .вї.-ти пѹргари ѿ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn a tótă ţara Ungrovlahica, scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate și dragoste aduce domnieĭ vóstre. Și despre acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că acolo am trimis pe credincĭosul nostru boer Dancĭul comisul, cu vorbele nóstre adevĕrate și de trebuinţă către domnia vóstră. Drept aceea, vare câte va spune către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră întru tóte să-l credeţĭ pe el, căcĭ sunt ale nóstre adevĕrate cuvinte. Și Dumneḑeŭ să te bucure. Scris în August, a 2ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 337.

Maiŭ 17. Radul vodă Paisie scrie Braşovenilor să dea un om care să însoţéscă pe Ratea diacul trimis ca să ajungă în drum pe Tatul logofĕt, solul sêŭ la regele Ungarieĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 262. Pecetia în dos.

† Млтнию бжїю Iѡ Рад воево и гнь влашки, пишемѹ наше чтитомѹ и добромѹ приꙗтелю и сѹседѹ ближно, сѹдцѹ и .вї.-те пѹргаре ѿ Брашо, мно ви здравїе приноси, вашею мать. И по си давамо ѹ знанїе вашею мать, поне тѹꙗ ке дои нашега члка, на име Ратѣ дниꙗ, да достигне наше поклисарѹ Татѹ лѡфе. Те ра да и давате нашега члка еди члкь, да приить кѹно съ наше члкь дори ѹ воеве ѿ Арде, да има пра пъ дори на чти-

тога висота кралю. Тои ви дава ꙋ ꙁнаннїе вашею матъ. И бъ ви вели. Пи мца ма .ꙁї. днь.

† Іѡ Радꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтнтомꙋ и добромꙋ прїателю и сꙋседꙋ блиино, сꙋдцꙋ и .вї.-те пꙋргаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda și domn român, scriem cinstituluĭ și bunuluĭ prieten și vecinuluĭ nostru de aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aducem Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, dăm spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, că acolo va veni omul nostru anume Ratea diacul, ca să ajungă pe solul nostru Tatul logofĕt. Drept aceea, să-ĭ daţĭ omuluĭ nostru un om, ca să ajungă împreună cu omul nostru până la voevodul din Ardél, să aĭbă calea dréptă până la cinstita înnălțimea craĭul. Acésta vĕ dăm de șcire Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Maiŭ, a 17ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit și bun prieten și vecin de aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 338.

Decembre 16. Radul vodă Paisie trimite în solie la Brașov pe jupân Nan pisarul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 259. Pecetia în dos.

† Матїю бжїею Іѡ Радꙋ воиво и гнь, пише гво-ми наше чтнти и добри прїатели и братнїа, жꙋпа Лꙋка, и сꙋдцꙋ и .вї. пꙋргари ѿ Браше, мно ꙁравїе и сълюбовїе приноси гвꙋ-ви. И по си дава на ꙁнанїе гвꙋ-ви, поне тꙋѧ сь посла болꙋринꙋ гва-ми, жꙋпа На пицꙋ; сего ра варе елика рече къ гвꙋ-ви, ѡ въсе вѣрꙋните е, ере сꙋ истинни и съвѣтне рѣ гва-ми. Тои ви дава на ꙁнанїе. И бъ ви вели гвꙋ-ви. Пи де .ѕї. д.

† Іѡ Радꙋ вѡев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнти и добри прїатели и братие и близни сꙋсе, жꙋпа Лꙋка и сꙋдцꙋ и .вї. пꙋга ѿ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voivoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și frațĭ, jupânuluĭ Lucaciŭ și județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și dragoste aducem domnieĭ vóstre. Și după acestea dau de șcire domnieĭ vóstre, cum că acolo am trimis pe boerul domnieĭ mele, pe jupânul Nan pisarul. Drept aceea vare câte va spune către domnia vóstră, despre

tóte, credeţi-l pe dênsul, căcĭ sunt cuvintele adevĕrate şi de sfat ale domnieĭ mele. Acésta vĕ daŭ spre şcire. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră. Scris în Decembre, a 16ᵃ ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi fraţĭ şi de aprópe vecinĭ, jupânuluĭ Lucaciŭ şi judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 339.

Radul vodă Paisie priimind în solie pe Stoïca din partea Braşovenilor, îl trimite înnapoĭ cu rĕspunsul sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 247. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Рау воево и гнъ, пише гво-ми наши чтити и добрими приꙗтеле блини сꙋседо, жꙋпа Марти, сꙋцꙋ ѿ Браше, и .вї.-те пꙋргаро, мно ȥравїе и любовїе приноси. И по си, кии и рѣчи, е ми есте полали по ва члкъ, Стока, ѿ всѣ по ре разꙋмеѿ съ; те же и гво-ми рѣчи, что съ има порꙋчаѡ съ по ви рени члка гвꙋ-ви; те ра елика иречe ѿ на къ гво-ми,[1] ѿ всѣ верꙋити, ере сꙋ наши итини рѣчи. И бъ ви вели. Пи ге .ки. д.

† Іѡ Рау вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтеле и блини сꙋседо, жꙋпа Марти, сꙋцꙋ, и .вї.-ти пꙋргаро брашеском гра.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, de aprópe vecinĭ, luĭ jupân Martin judeţuluĭ din Braşov, şi celor 12 pârgarĭ, multă sănĕtate şi dragoste aduce. Şi după acestea, cărţile şi vorbele, ce mĭ-aţĭ trimis prin ómul vostru Stoïca, de tóte pe rând le-am înţeles. De asemenea şi domnia mea vorbele, ce le-am avut, le-am încredinţat prin omul maĭ sus ḑis al domnieĭ vóstre. Drept aceea, câte va spune de la noĭ către domnia vóstră, de tóte să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie, a 28ᵃ ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, luĭ jupân Martin judeţul, şi celor 12 pârgarĭ aĭ oraşuluĭ braşovenesc.

---

1 În loc de гва-ви.

No. 340.

Iunie 25. Radul vodă Paisie scrie Brașovenilor în afacerea unor caĭ ce-ĭ oprise ca despagubire.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 261. Pecetia in dos.

† Матию бжию Їѡ Рау воиво и гнь, пише гво-ми наше чтитом и блини сѹседѹ и възлюбленомѹ бра, жѹпанѹ Марти, сѹцѹ и .ві.-ти пѹргари ѿ Брашо, мно здравие и съ любовние приноси гво-ви. И по си дава ѹ знание гво-ви з-ра кни и рѣчи, е ми еси пола гво-ви по члка гво-ви, Михаю пѹргарѹ, з-ра люе и ѹбого гва-ви, ра кони, е смъ запрти гво-ми, а гво-ми, ѡ въсе по редѹ добро смъ разѹме гво-ви; али гво-ми запртили и смъ з-ра ѡниеи кони и два возени вино, е ви ми есте ѹзимал и рекли ви есте, како е съ поѹчение и съ знание висоте кралю; тако гво-ви, за що тако сътворите, како мегю на не трѣбѹе, тако да чините, гво-ви; али бѹде по воле гво-ви и по воле висоте кралю, како да прїиде люе и ѹбого гво-ви, да си ѹзимае кони, кто що си хоке познава ѹ ко; али гво-ви, за толико мало рабо не би да дава на знание висоте кралю, нѹ да ѹтами, како братиа, како да захвале гво-ми гва-ви. А гво-ми еще посла смъ, гво-ми, до висоте кралю члка гва-ми, та гво-ви; иаи боше да захвалѣе гво-ви ра сїю мало рабо нижели да ходи люе гва-ми ра тою рабо до висоте кралю. Бѹ елика изрече члка гво-ви ѿ гва-ми, ѡ въсе вѣрѹете е, ере сѹ истини рѣ гва-ми. Тои дава ѹ знание гво-ви. И бгъ те вели. Пи ю .ке. д.

† Їѡ Рау воев, матїа бжїа гнь.

Adresa in dos: † Наше чтитом и блини сѹдѹ и възлюблено бра жѹпа сѹцѹ и .ві.-ти пѹргари ѿ Брашовѹ.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la al nostru cinstit și de aprópe vecin și prea ĭubit frate, jupânuluĭ Martin județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, despre cărțile și vorbele ce mĭ-ațĭ trimis domnia vóstră prin omul domnieĭ vóstre, Mihaiŭ pârgarul, în privința ómenilor și a sĕrmanilor domnieĭ vóstre, pentru caiĭ pe carĭ ĭ-am oprit domnia mea, apoĭ domnia mea despre tóte pe rând am înțeles bine pe domnia vóstră. Dar domnia mea ĭ-am oprit, pentru aceĭ caĭ și 2 butóe cu vin, ce voĭ mĭ-ațĭ luat, și mĭ-ațĭ spus ca este cu povățuirea și cu șcirea innălțimeĭ craĭuluĭ. Așa domnia vóstră, de ce faceți ast-fel, cum între noĭ nu trebue așa să facețĭ domnia vóstră? Însă să fie după voința domnieĭ vóstre și după voința înnălțimeĭ craĭuluĭ, cum ca să vină ómeniĭ și sărmanii domnieĭ vóstre, ca să-șĭ ĭa caiĭ, pe ceĭ carĭ îĭ vor cunósce după păr. Dar domnia

vóstră, pentru un așa mic lucru, eŭ nu aș fi dat de șcire înnălțimeĭ craĭuluĭ, ci să ne întocmim ca frațiĭ, și să mulțămim domnia mea domniilor vóstre. Apoĭ domnia mea încă trimis-am domnia mea la înnălțimea craĭul pe omul domnieĭ mele, ca și domnia vóstră. Ar fi fost maĭ bine să mulțămim domnieĭ vóstre pentru acest mic lucru, de cât ca să umble ómeniĭ domnieĭ mele pentru acea afacere până la înnălțimea craĭul. Fie orĭ-câte va spune omul domnieĭ vóstre de la domnia mea, întru tóte să-'l credețĭ pe el, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să te bucure. Scris în Iunie, a 25ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit și de aprópe vecin și pré ĭubit frate jupân județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 341.

Martie 1. Radul vodă Paisie rógă pe Brașovenĭ a-ĭ trimite pe doctorul Gherghe de acolo, avênd mare trebuință de dênsul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 290. Pecetia în dos.

† Млтию бжию Iѡ Радꙋ воиво и гнь, пише гво-ми нашемꙋ чтитом и добром прїятелю и блнимꙋ сꙋседꙋ, жꙋпанꙋ Мар'тинꙋ, сꙋцꙋ ѿ Брашовꙋ, много здравие и съ любовие прииоси гвꙋ-ти. И по си дава ꙋ знание гвꙋ-ти, поне тꙋи смъ послаѡ до Герге, доторꙋ, ере[1] прї сїа врѣмена веме въстрбꙋе гва-ми. Те ра гвꙋ-ти поли нега до гво-ми, а къ хоке ѡ трбова гва-ти, а ѡ паки хоке би на трбоване гва-ти. Тои се молю гвꙋ-ти, и бгь те вели. Пи мца Мартїа . а҃ . д҃.

† Iѡ Радꙋ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтитомꙋ и добромꙋ прїетелю и блнимꙋ сꙋседꙋ, жꙋпанꙋ Мартинꙋ, сꙋцꙋ ѿ Брашовꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la al nostru cinstit și bun prieten și de aprópe vecin, jupânuluĭ Martin județuluĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce domnieĭ tale. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ tale, că am trimis acolo la Gherghe dohtorul, căcĭ în acest timp mult are trebuință de el domnia mea. Drept aceea domnia ta trimite-l la domnia mea; ĭar când el va fi de trebuință domnieĭ tale, el ĭarășĭ va fi la trebuința domnieĭ tale.

[1] Primul е îndreptat din т.

Acésta mĕ rog domnieĭ tale. Și Dumneḑeŭ să te bucure. Scris în luna Martie, 1ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit și bun prieten și de aprópe vecin, luĭ jupân Martin judeţul din Brașov.

No. 342.

Ianuarie 7. Radul vodă Paisie trimite în solie la Brașovenĭ pe credincĭosul sêŭ Roman.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 265. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Рау воивѡ и гнъ, пише наше чтїти и добри приꙗтеле и блнне сꙋседе, сꙋцꙋ и . вї . пꙋргари ѿ Браше, мно ꙁравїе и съ любовне приноси гвꙋ-ви. И по си дава на ꙁнанїе гвꙋ-ви, поне тꙋꙗ съ полаѡ до гвꙋ-ви нага вер͗нога чл҇ка, Рома, съ итини и потрбни рѣ. Те ра бꙋ елика иречe къ гвꙋ-ви, ѿ всe верꙋите е, ере сꙋ итини на рѣ. И бъ ви вели. Пи ге . ꙁ . д.

† Їѡ Рау вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтїти и добри и приꙗтеле и блнне сꙋседе, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda și domn, scrie la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că am trimis acolo către domnia vóstră pe credincĭosul nostru om, pe Roman, cu vorbe adevĕrate și de trebuinţă. De aceea, fie câte va spune către domnia vóstră, întru tóte să-l credeţĭ pe el, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie, a 7ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit și bun și prieten și de aprópe vecin, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 343.

Noembrie 17. Radul vodă Paisie scrie Brașovenilor în afacerea unuĭ om al luĭ Barat (Martinuzzi) și a opririĭ Grecilor de a maĭ umblà cu negoţ în ţinutul Brașovuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 297. Pecetia în dos.

† Млтию бжию Їѡ Рау воевo и гнъ, пише гво-ми моимi чтити и добри прїꙗтели и блнни сꙋсе, сꙋцꙋ и . вї . пꙋргари ѿ Брашо, мно ꙁравїе и любовїе приноси вашое млть. И

по сн, кнн н рѣ, еже мн есте послалн по чл҃вка вашое мл҃тъ, по Стонка, ȥ-ра ре еномȣ чл҃вкȣ Баратȣло, е га држжȣ гво-мн, како да нма слобоство, н н ра Грзцн, да н ȥапрѣтн гво-мн, да не ходн съ кȣплю въ ȥемле вашою мл҃тъ, гво-мн ра ре томȣ чл҃вкȣ, братȣ-мн Баратȣло, да не бн ȣлеȥе въ рȣце гва-мн, алн на, токо съ тело, нȣ да га бн ȣхватн Тȣрці, ѡ ке бн [м]ннȣ пре морȣ, нлн н ке бн ȣȥе главȣ, а ѡ е ȣȥн ȣ рȣ гва-мн. Та нма, гво-мн, грнжȣ н хокю га посла на неговȣ гва-мȣ. А ра Грзцн вашое мл҃ть[1] наȣчнлн есте тако, тере н ȥапрѣтнтн, како ȥнаате, поне гво-мн некю н ȥапрѣтнтн, поне наша ȥемле е гнȣ-нн чтнтом црȣ, ꙗко н ѡн сȣ, тере се сȣ наȣчнлн хрантн тако, тере не н могȣ ȥапртн, а ва мл҃ть мака ако н въможете, а вн н ȥапртнтн. Тое дава ȣ ȥнаніе вашое мл҃ть, н варе елнка нрече ѿ на къ вашое мл҃тъ, ѡ всѣ вѣрȣете е. Н бг҃ь вн велн. Пн ное . ȥі . д.

† Їѡ Раȣ вѡев, мл҃тїа бж҃їа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнтн н добрн прїꙗтелн н блнжн сȣсе, сȣцȣ н . ві . пȣргарн ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de apróрe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și dragoste aduce Graţiosităţiĭ vóstre; și după acestea, cartea și vorbele, ce mĭ-aţĭ trimis prin omul Graţiosităţiĭ vóstre, prin Stoĭca, de rândul afacereĭ unuĭ om al luĭ Barat, ce-l ţine domnia mea, ca să aĭbă slobodie, și de rândul Grecilor, ca să-ĭ oprėscă domnia mea, spre a nu umblà cu negoţul în ţara Graţiosităţiĭ vóstre, domnia mea pentru afacerea acestuĭ om al frateluĭ meŭ Baratul, el de n'ar fi încăput în mâĭnile domnieĭ mele, dar gol numaĭ cu trupul, ci să-l fi prins pe dênsul Turciĭ, el ar fi fost trecut peste mare, orĭ i s'ar fi luat capul; ĭar el a încăput în mâĭnile domnieĭ mele. De aceea am grijă domnia mea și vréŭ să-l trimit pe el la domnia luĭ. Iar pentru Grecĭ Graţiositatea vóstră ĭ-aţĭ învĕţat ast-fel, și opriţi-ĭ precum șciţĭ, căcĭ domnia mea nu vréŭ să-ĭ opresc, fiind-că ţara nóstră este a domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat, precum și eĭ sunt; și s'aŭ învĕţat a se hrănì ast-fel, și eŭ nu pot să-ĭ opresc; ĭar Graţiositatea vóstră, măcar dacă și puteţĭ, apoĭ voĭ opriţi-ĭ. Acésta daŭ spre șcire Graţiosităţiĭ vóstre. Și vare câte va spune de la noĭ către Graţiositatea vóstră, despre tóte credeţi-l pe dênsul. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Noembrie, a 17ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de apróрe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

[1] ь îndreptat din н.

No. 344.

Iunie 19. Radul vodă Paisie trimite în solie la Braşovenĭ pe omul sêŭ Dumitru.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 256. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їю бж҃ї Iѡ Раⷣ воевоⷣ и г҃нъ, пишеⷨ гв҃о-ми нашеми прѣвъзлюбленимь и добрими прїатели и блниними сꙋ҃се, Ханъ Хꙋ҃, сꙋ҃дцꙋ и .вї. пергароⷧ брашоскиⷩ, мно здравїе и съ любовїе приносиⷨ гв҃о-ви. И по си҃ дава на знанїе гв҃о-ви, поне тꙋ҃ꙗ хоке донти нашега ч҃лка Дꙋмитрꙋ съ нашеми потрѣбними рѣ҃ и бꙋде-варе еника нрече ѿ на къ гв҃о-ви, а гвꙋ-ви вѣрꙋете е, ере сꙋ҃ истинни рѣ҃ гв҃о-ми. То дава на знанїе гв҃о-ви. И бъ ви вели, амин. Пи мца ю .ѳї. д.

† Iѡ Раⷣ вѡев, мл҃тїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Нашеми прѣвъзлюбленимь и добрими прїꙗтели и блниними сꙋ҃се, Ханъ Фꙋ҃, сꙋ҃дцꙋ и .вї. пергароⷧ брашоски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri prea ĭubiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi d'aprópe vecinĭ, luĭ Hanăş Hus, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ braşovenĭ, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că acolo va veni omul nostru Dumitru cu vorbele nóstre de trebuinţă; şi fie orĭ câte va spune de la noĭ către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră credeţi-l pe dênsul, căcĭ sunt cuvintele adevĕrate ale domnieĭ mele. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în luna Iunie, a 19a ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri pré ĭubiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, luĭ Hanăş Fus, judeţul şi celor 12 pârgarĭ braşovenĭ.

No. 345.

Octombrie 14. Radul vodă Paisie trimite în solie la Braşovenĭ pe sluga sa Stoĭca.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 291. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їею Iѡ Раⷣ воивоⷣ и г҃нъ, пишеⷨ гв҃о-ми сꙋ҃дцꙋ и .вї. прꙋгари ѿ Брашѡ мноⷢ здравїе. И по си ви говори, поне тꙋки дои Стоика. Се ра҃ варе еника нре ѿ гв҃о-ми къ ваше мл҃тъ, да вѣрꙋети, ере сꙋ҃ итине ре гва-ми. Тои ви говори гва-ми, и бъ ви вели. Пи ѿ .дї. дни.

† Iѡ Раⷣ вѡев, мл҃тїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Нашеми чтити и добрими прѣвъзлюбленимь и блниними сесе, Фꙋ Ханъ, сꙋ҃дцꙋ и .вї. пꙋргари и Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov multă sănĕtate. Şi după acestea vĕ grăesc, ca acolo are să vină Stoĭca. Drept aceea, vare câte vĕ va spune din partea domnieĭ mele către Graţiositatea vóstră, să credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele vorbe ale domnieĭ mele. Acésta vĕ grăesc domnia mea. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Octombrie, a 14ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prea ĭubiţĭ şi de aprópe vecinı. luı Fus Haneş, judeţul şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 346.

August 19. Radul vodă Paisie rógă pe Braşovenĭ a-ĭ trimite pe doctorul Gherghe, căcĭ fiul sêŭ Marcu vodă este bolnav.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 296. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Рау воиво и гнъ, пише гво-ми моем чтнтом и прѣвъзлюбленномꙋ бра и добромꙋ прнıатє, жꙋпа Фо Ханъ, мно зравїє и съ любовїє прнноси гвꙋ-тн. И ѡ се дава ꙋ знанїе гвꙋ-тн, поне нн҆ѣшна врѣме па сръдєнн гва-мн снъ, Марко воивода, въ теко болє. Те ра молю гво-тн, да те наꙋчн бъ, да мін посилає гво-тн Гєргє, врачїѡ, и съ вилне ѿ въсе болєтїю; єда хоще полєчиити ѡ болє; а гво-мн хокю се неволиса съ мно чть съгледатн его. Тон дава ꙋ знанїє гвꙋ-тн; [н б]ъ те велн. Пн аꙋ . ѳї . д.

† Іѡ Рау вѡєв, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Моем чтнтомꙋ н добром прнıатє н прѣвъзлюбленном бра, жꙋпа Фос Ханъ, сꙋцꙋ брашескн.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn, scrie domnia mea la al meŭ cinstit şi prea ĭubit frate şi bunuluĭ prieten, jupânuluĭ Fos Hanaş, multa sanĕtate şi cu dragoste aduce domnieĭ tale. Şi după aceea daŭ spre şcire domnieí tale, că în vremea de acum a căḑut ĭubitul de la inimă fiŭ al domnieĭ mele, Marcu voevoda, la grea bólă. Drept aceea rog pe domnia ta, ca să te povăţuıască Dumneḑeŭ, să-mĭ trimiţĭ domnia ta pe Gherghe vracĭul şi cu ĭerburĭ de tóte bólele, póte că-l va tămădui de bólă. Iar domnia mea mĕ voiŭ nevoi, cu mare cinste sa-l îngrijesc pe el. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ tale. Şi Dumneḑeŭ să te bucure. Scris în August, a 19ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La al meŭ cinstit şi bun prieten şi prea ĭubit frate, jupânuluı Fos Hanăş, judeţul braşovén.

No. 347.

Aprilie 16. Radul vodă Paisie scrie Brașovenilor ca să trimită nișce ómenĭ spre a li se restitui caiĭ ce li se luase pe nedrept.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 287. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Їѡ Рау воивод и гнъ, пише гво-ми наше чтити и добри прїатели и блиии сѹсе, сѹцѹ и . вї . пѹргари ѿ Брашеⷡ, мно здравїе и съ любовїе приноси вашею млти. И по сй дава на знанїе ваше млти, поне ра кии и рѣ, е ми есте послаѡ и порѹчаѡ по Стоика, ваше члка, а гво-ми ѡ всѣ по ре сь разѹмѣ ваше млти, ере ми сте порѹчали ра неки пагѹбѹ, е сѹ имали члци гвѹ-ви ѡ члци гва-ми, зане сѹ ѹзели члци ѡ земле гва-ми ѡ члци вашею млти неки кони радї неки конопле. Та да знате гвѹ-ви, ере хокю гва-ми иправи, да не има пагѹбѹ; те ра да послате теи[1] лю съ книга гвѹ-ви до гво-ми, да и дава кони; тои ви дава на знанїе. И бъ ви вели. Пи а . ѕї . д.

† Їѡ Рау вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри прїатели и блии сѹседи, сѹцѹ и . вї . пѹргари ѿ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și d'aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aducem Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, fiind-că despre cartea și cuvintele ce mĭ-ațĭ recomandat și orânduit prin Stoĭca, omul vostru, apoĭ domnia mea de tóte pe rând am înțeles pe Grațiositatea vóstră, căcĭ mĭ-ațĭ recomandat despre nișce pagube ce aŭ avut ómeniĭ domnieĭ vóstre de la ómeniĭ domnieĭ mele, pentru că aŭ luat ómeniĭ din țara domnieĭ mele de la ómeniĭ Grațiosităţiĭ vóstre nișce caĭ pentru nișce cânepă. Decĭ să șcițĭ domnia vóstră, că domnia mea voesc a face, ca eĭ să n'aĭbă pagubă. De aceea să trimitețĭ pe aceĭ ómenĭ cu cartea domnieĭ vóstre la domnia mea, ca să le daŭ caiĭ. Acésta vĕ daŭ spre șcire. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Aprilie, a 16ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

[1] Cuvênt scris d'asupra.

No. 348.

Maiŭ 13. Radul vodă Paisie cere Braşovenilor ca 150 găleţele de grîŭ, ce a cumpĕrat acolo, să fie scutite de vamă, ca şi în trecut.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 278. Pecetia ìn dos.

† Млтїю бжїею Iѡ Рау воево и гнъ въсои земле Угровлахїиской, пишему наши чтити и добри приꙗтело, суцу и . вї .-тим пургари ѿ Брашо, мно здравїе и съ любовїе приноси гву-ви. И w се захвалѣе гво-ви, поне до съда, елико хлеба съ купи ѿ-тун, а гво-ви учиниили ми есте добро ра ваму и зна ха гву-ви. И съда е ви молю гву-ви з-ра некои хле покупена, е има тун, . си . гълецѣ, и хокю да покупи; а гво-ви и таи да ми буде мирна ра ваму, а а има съ добро и брацтво и приꙗтество платити гву-ви. Тои се моли гву-ви. И бь ви вели. Пи ма . гї . д.

† Iѡ Рау вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приꙗтелѡ и блинжи сусе, суцу и . вї . пургари ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi dragoste aduce domnieĭ vóstre. Şi despre acésta mulţămesc domnieĭ vóstre, pentru că pênă acum câtă pâĭne eŭ am cumpĕrat de acolo, apoĭ domnia vóstră mĭ-aţĭ făcut bine pentru vamă, şi şciŭ harul domnieĭ vóstre. Şi acum încă vĕ rog pe domnia vóstră pentru nişce pâĭne cumpĕrată ce o am acolo, 250 de găleţele, şi vréŭ să maĭ cumpĕr, ĭar domnia vóstră şi acum să-mĭ fie îngăduitóre pentru vamă. Şi eŭ voiŭ plăti cu bine şi cu frăţie şi cu prietenie domnieĭ vóstre. Acésta mĕ rog domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Maĭ, a 13a ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 349.

Iunie 17. Radul vodă Paisie acordă Braşovenilor permisiunea ca, la caz de primejdie, să pótă vení în ţară cu avutul şi cu marfa orĭ-cine din eĭ va avé trebuinţă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 274. Pecetia în faţă.

† Млтїю бжїю Iѡ Рау воево и гнъ влакои земле, пише гво-ми наши чтити и добри приꙗтело и блинжиими сусе, суцу и . вї . пургари ѿ Брашо, мно здравїе и съ любовне приноси

ваше млтн. Н по се кнн н рѣ е мн есн послалн ваше млте по верного члка вашон млте, Божа, тере мн есте ȣмолнлн, ако хощете нмате некон тегȣ тон, бъ да не да, а съ ваше стежанїю н мархȣ, да нзндете въ земле гва-мн, ȣ те добре съ разȣме рѣчнѡ ваше млтъ, н да не да бъ, да нмате, ваше млте, ннедно теже. А ако се прнлȣчн време, ѡ что се вонте, а гво-мн ра есмъ ваше млте, ѡ що ме хощете потнтн, съ въсон верȣ н на мою дшȣ. Н ȣчнннх съ[1] нправȣ н да смъ поȣченне наше слȣга ватахо, тко съ що хоке нзлеза[2] ȣ земле гва-мн, мнрнн да сȣ, н по мою дшȣ нн елнко е едн вла главȣ да се не вон, нȣ да сн ѡнесн ѡ време, е хте ȣзрн тегȣ. Тое дава ȣ знанїе ваше млте. Н бъ вн велн. Пн ю. зї. д.

† Іѡ Раȣ вѡев, [L. P.] млтїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn al țĕreĭ Româneșcĭ, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pǎrgarĭ din Brașov, multǎ sǎnĕtate și dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după aceea cartea și vorbele ce mĭ-ațĭ trimis Grațiositatea vóstră prin credincĭosul om al Grațiosităţiĭ vóstre Boja, și m'ațĭ rugat dacă vețĭ avé óre care împrejurărĭ grele acolo, feréscă Dumnedeŭ, atuncĭ să intrațĭ cu avutul vostru și cu marfă în țara domnieĭ mele; întru aceea bine am înțeles vorbele Grațiosităţiĭ vóstre, și să nu dea Dumnedeŭ, ca să avețĭ Grațiositatea vóstră vr'o greutate. Iar dacă se va întêmpla vremea de care vĕ temețĭ, apoĭ domnia mea bucuros sunt către Grațiositatea vóstră în ceea ce vețĭ pofti, cu tótă credința și pe sufletul meŭ. Și făcut-am ispravă și dat-am învĕțĕtură slugilor nóstre vătafilor, că cine va vrea cu ceva să intre în țara domnieĭ mele, în pace să fie, și pe sufletul meŭ nicĭ cât este un fir de pĕr al capuluĭ să nu se témă, ci numaĭ dacă se va referi la vremea când vețĭ vedea greutatea. Acésta daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie, a 17ª di.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 350.

Ianuarie 25. Radul vodă Paisie scrie Brașovenilor ca să libereze din temniță pe Négoe, căcĭ n'are pîrîș, ĭar dacă are, apoĭ judecata trebue să o facă domnul; altfel neliberându-l, domnul va prinde pe alțĭ Brașovenĭ în locul aceluĭ om.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 260. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Раȣ воево н гнъ, пнше гво-мн прѣвъзлюбленн бра н добрн прнїателїе гва-мн н блнннн сȣсѣ, сȣцȣ н . вї . пръгарн брашоско, мно зравїе н съ любовїе прнносн.

[1] Scris d'asupra. [2] În text: нзлела.

И по сии дава ꙋ знаніе гвꙋ-ти и-ра ре ѡвомꙋ члкъ ѿ земли гва-ми, по име Нѣгое, що е ꙋ тени; та да глете тере да и држите право зако, ере не има пени, а нꙋ да ѡслобози тои члкъ тере да приил ꙋ земли гва-ми. А ако има ѿ нѣкое перии нѣде, ми хоке сꙋти по пра, како ке бити зако; а ако не кете ꙋслобиди то члкъ, да приити ꙋ земли гва-ми, а ви боле да знаи, ере хоке прифати дрꙋ ва чл҃ци ꙋ земли на ра ѡно члкъ. Тои ви дава ꙋ знаніе. И бъ ви вели. Пи мца ге . ке . д.

† Іѡ Раꙋ ввѡев, мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и пръвьзлюблени братїе и добри приіателїе и блинии сꙋсѣ, сꙋцꙋ, . вї . пръгар брашоско.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea prea ĭubiţilor fraţĭ şi bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ Braşovenĭ, multă sănĕtate şi dragoste aducem. Şi după acestea daŭ spre şcire domnieĭ tale despre pricina aceluĭ om din ţara domnieĭ mele anume Négoe, care e în temniţă. Decĭ să căutaţĭ şi să le ţineţĭ lor legea dréptă, căcĭ n'are pârâşĭ. Ci să slobodeşcĭ pe acel om, şi să vie în ţara domnieĭ mele. Iar dacă el are nişce pârâşĭ unde-va, atuncĭ noĭ vom judeca dupĕ drept, precum va fi legea. Dacă însă nu'l veţĭ slobodi pe acel om, ca să vie în ţara domnieĭ mele, atuncĭ voĭ bine să şciţĭ, că eŭ voiŭ prinde pe alţĭ ómenĭ aĭ voştri în ţara nóstră pentru acel om. Acésta vĕ daŭ spre şcire. Şi Dumneḍeŭ să vĕ bucure. Scris în luna luĭ Ianuarie, a 25ª ḍi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi pré ĭubiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ, celor 12 părgarĭ braşovenĭ.

No. 351.

August 11. Radul vodă Paisie scrie Sibienilor că Turciĭ s'aŭ ridicat în potriva creştinilor; trimite pe Nan logofĕtul acolo în misiune ca să facă legătură contra Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Раꙋ воиво и гнь въсои земле ꙋгрровлахїискои. Пишемо наше чтити и добри приіателїе и блини сꙋседи, пꙋга-меще и сꙋцꙋ висотемꙋ кралю и . вї .-ти пꙋрграри ѿ Сиби, мно здравїе и любовїе приноси вашои млти. И по сии дава ꙋ знаніе вашои млти, поне ево како се сꙋ подигали невѣрници Тꙋцї съ зло на на хртиіани, іако да потжкаю стои чтни кртъ и верꙋ хртиіаска, тако ꙋбо требе на хртиіано съединиитї се въси въ

єдино мислъно и въ ꙋвѣренїє, єрє и съ гна-ни Іѡано кра свеꙁали єсмо верꙋ и съєдинисє єсмо въ рѣчи. Тако съ съ нашега съвѣта иꙁбрали єсмо нашега верьнога члвка ѿ наше съвѣ жꙋпа Ііа лофе. Сего ра варе єлика иꙁрече ѿ на къ вашои мать, вѣрꙋнте є ѿ въсє, єрє сꙋ наше истини рѣ. Те ра и ваше мати, что имате, ѿвѣщати на, ѿ съвѣта вашои мать, али съ верꙋ истїнꙋю данте на ꙋ ꙁнанїє. Тои дава ꙋ ꙁнанїє вашои мати. И бъ ви вели, амн. Пи аꙋ . аї . д.

† Іѡ Раꙋ вѡєв, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Іiаше чтити и добри приꙗтелїє и блиии сꙋседи, пꙋга-мещє и сꙋдцꙋ висоте кралю и . вї .-те пꙋгари ѿ Сиби гра.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voivoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, purgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ înnălţimeĭ craĭuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate şi dragoste aducem Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ în şcire Graţiosităţiĭ vóstre, căcĭ ıată că s'aŭ ridicat necredincĭoşiĭ Turcĭ cu rêŭ asupra nóstră creştinilor, ca să prăpădéscă sfânta cinstită cruce şi legea creştină; decĭ aşa trebue noĭ creştiniĭ să ne unim cu toţiĭ într'un gînd şi o credinţă, căcĭ şi cu domnul nostru Ianoş craĭul am legat credinţă şi ne-am unit în cuvinte. Aşa acum cu sfatul nostru am fost ales pe al nostru credincĭos om din al nostru sfat, pe jupân Nan logofĕtul. Drept aceea vare ce va spune de la noĭ către Graţiositatea vóstră, credeţi-l pe el întru tóte, căcĭ sunt ale nóstre adevĕrate cuvinte. Drept aceea şi Graţiositatea vóstră ce aveţĭ, vestiţi-ne nouă din sfatul Graţiosităţiĭ vóstre, dar cu credinţă adevĕrată daţi-ne nouă în şcire. Acésta daŭ în şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris August, a 11[a] ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, purgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ înnălţimeĭ craĭuluĭ şi celor 12 părgarĭ din cetatea Sibiuluĭ.

No. 352.

Februarie 21. Radul vodă scrie Sibienilor că nu va lăsà pe dómna Despina să vină acolo să se judece cu un zlătar şi cu alţĭ datornicĭ aĭ sêĭ, ci va sta singur în judecată pentru dênsa.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Мтїю бжїю Іѡ Раꙋ воивоа и гнь. Пишемо наши чтити и прѣвъꙁлюбленнимн приꙗтели и блиии сꙋседи, бꙋгъ-мещє и сꙋдцꙋ и . вї .-ти пꙋргарѡ ѿ Сибию, мно ꙁдравие

и съ любовне приноси гво-ми вашои млти. И по си дава ȣ знанїе вашои млти, поне разȣме гво-ми, како сте послали книгȣ ȣ гпже Деспина Басарабе воиво тере га зовете на сȣ; а гво-ми тако съ разȣме, како висотȣ кралю тако е сȣди, како тои злата ѡ е кри, и да е негове кȣке и мархȣ и све гпже Деспина, и мои бра Ифа Мъила воиво ар'дески, неговȣ млтъ са е ȣтьми сию редȣ. Се ра ви говори гво-ми, поне висотȣ кралю не е посла книгȣ до гво-ми, како да ѡстави гпже Деспина да приде ȣ тае сȣ, а ако е посла висотȣ кралю книгȣ ȣ ва, а съ не е ȣ ва рȣке, анȣ е ȣ рȣкȣ гва-ми. Та гво-ми тако ми е рекъ мои бра Ифа Мъила ар'дески воиво, како варе колико е ѡта дльже тои злата и е и дрȣги члци колико сȣ длъни гпже Деспина, а гво-ми све да ȣзима ѿ на ва члци е сȣ ѿ ва државȣ. А ако хоке посла висотȣ кралю книгȣ како да приде гпже Деспина ȣ тои сȣ, а гво-ми хокю стоати са съ мою главȣ. Се радї ви говори гво-ми вашои млти, како да гледате, како варе колици длъни има гпже Деспина, све да се плати. И тȣѧ хоке принити слȣ гва-ми Драми ⟨ми⟩ Скȣтȣ, съ истиними и потрѣбними рѣ.[1] И варе елика нре ѿ гво-ми къ вашои млти, а ва млти вѣрȣете е, ере сȣ исти рѣ гва-ми. Тои ви да ȣ знанїе гво-ми вашои млти. И бъ ви вели. Пи фе . ка . д.

† Іѡ Радȣ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашеми чтнтими прѣвъзлюблен'ними братие и блиними сȣсе, бȣргъмеще и сȣцȣ и . вї .-ти пȣга ѿ Сибию.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn. Scriem la aĭ noștri cinstițĭ și prea ĭubițĭ prietenĭ și vecinĭ de aprópe, burgărmeșteruluĭ și județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate și cu ĭubire aduc domnia mea Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, că am înțeles domnia mea, că ațĭ fi trimes carte la dómna Despina a luĭ Basarab voevod și o chemațĭ la judecată; dar domnia mea așa am înțeles, că innălțimea craĭul așa a fost judecat, că acel zlătar el este vinovatul, și a fost dat casele luĭ și marfa și tot dómneĭ Despineĭ, și fratele meŭ Iștvan Măilat, voevodul ardelenesc, Grațiositatea sa însușĭ a fost întocmit acéstă rênduĭală. Drept aceea vĕ grăeșce domnia mea, fiind-că înnălțimea craĭul n'a trimes carte domnieĭ mele ca să las pe dómna Despina să vină la acéstă judecată, și dacă a trimes înnălțimea craĭul cartea la voĭ, dar acum nu este în mânile vóstre, ci este în mâna domnieĭ mele. Decĭ domnieĭ mele așa mĭ-a dis fratele meŭ Iștvan Măilat, voevodul ardelenesc, că verĭ cu cât a rĕmas dator acel zlătar, și încă și alțĭ ómenĭ verĭ câțĭ sunt datorĭ dómneĭ Despineĭ, domnia mea totul să ĭaŭ de la ómeniĭ voștri ce sunt din ținutul vostru. Iar dacă va

[1] În text: рѣ.

trimite înnălţimea craĭul carte ca să vină dómna Despina la acéstă judecată, domnia mea voiŭ sta singur cu capul meŭ. Drept aceea vĕ grăeşce domnia mea Graţiosităţiĭ vóstre, ca să căutaţĭ, ca verĭ câţĭ datornicĭ are dómna Despina, totul să se plătéscă. Şi acolo are să vină sluga domnieĭ mele Dragomir Scurtul cu adevĕrate şi de trebuinţă cuvinte. Şi verĭ câte va spune de la domnia mea către Graţiositatea vóstră, ĭar Graţiositatea vóstră să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta vĕ dă de şcire domnia mea Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris Februarie, a 21[a] ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi prea ĭubiţĭ fraţĭ şi vecinĭ de aprópe, burgărmeşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Sibiŭ.

No. 353.

Iulie 4. Radul vodă Paisie către Sibienĭ pentru ca să întórcă luĭ Lepcea o datorie de 42 de florinĭ, ce are la Gherghe evreul.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Iѡ Рау воиво и гнь. Пише гво-ми наши чтити и добрии прїатели и блнни сусѣди гва-ми, бУрге-меще и сУци и .вı. порґари ѿ гра Сибиски, мно ʒравїе приноси ваше млтъ. И по си дава У ʒнанїе ваше млтъ ʒ-ра роботу сирома гва-ми по име Лєча, поне прїиде У гво-ми тере жалова пре гво-ми, како има еди длъже на Геги евреи е при дни Басараба воиво .мв. флори. Сего ра, моли ваше млтъ, да и поврати wнаи махУ, тере да и сътворите право сУство, ере члци вашемУ млтъ, гво-ми, и Учини право сУство. Сего ра да и учините ваше ʒако право тере да и повратите wнаи махУ, ʒа тои моли ваше млтъ. Ако некете вратите махУ, и то длъже, а ваше млтъ да ʒнате, ере кю Уʒети гво-ми ѿ члвци вашему млтъ е по ви тере кю дати сиромаху гва-ми. То ра дава У ʒнанїе ваше млтъ. И бъ ви вели. Пи ю .д. дни.

† Iѡ Рау вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добрии прїатели, бУрге-меще и сУцУ и .вї. порґари ѿ Сиби.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ aĭ domnieĭ mele, burger-meşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din cetatea Sibiuluĭ, multă sănĕtate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre pentru lucrul supusuluĭ domnieĭ mele pe nume Lepcea, căcĭ a venit la domnia mea şi s'a plâns înnaintea

domnieĭ mele, că a avut o datorie la Gherghe evreul încă din ḑilele luĭ Basarab voevod, 42 de floriniĭ. Drept aceea vĕ rog pe Graţiositatea vóstră, să le întórceţĭ acea marfă, şi să le faceţĭ judecată dréptă, căcĭ ómenilor Graţiosităţiĭ vóstre domnia mea le face judecată dréptă. Drept aceea, să le faceţĭ legea vóstră dréptă şi să le întórceţĭ acea marfă, pentru acésta vĕ rog pe Graţiositatea vóstră. Dacă nu veţĭ întórce marfa şi acéstă datorie, apoĭ Graţiositatea vóstră să şciţĭ că am să ĭaŭ domnia mea de la ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre încă şi maĭ mult, şi să daŭ supusuluĭ domnieĭ mele. Drept aceea vĕ daŭ în şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris Iulie, a 4ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, burger-meşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 pĕrgarĭ din Sibiŭ.

No. 354.

Iunie 27. Radul vodă Paisie trimite în misiune la Sibienĭ pre Oprea logofĕtul.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтїю бж҃їю Іѡ Рад воевод и гнь. Пише гво-ми нашими чтитими и добрими приꙗтелем и блнними свсе, пргар-меще и сꙋдц и .в҃ї.-ти пꙋгари ѿ Сибиню град, мно ви здравїе. И по сих да на ꙁнанїе ва млти, поне тꙋꙗ съ послал наше верного болѧринꙋ жꙋпан Ѡпр лѡфе. Та бꙋ елика ире ѿ къ гва-ми ѡ въсѣ вѣрꙋите е, ере сꙋ на истини потребни рѣ до ва млти. И бгъ ви весели. Пи мца ю .кꙁ. д.

† Іѡ Рад вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашими чтитими и добрими приꙗтели и блнними свсе, пргар-мещ и сꙋдцꙋ и .в҃ї.-ти пꙋгар ѿ Сибин градꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn. Scrie domnia mea la aĭ noştriĭ cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, purgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 pĕrgarĭ din Sibiŭ cetate, multă voue sănĕtate. Şi după acestea daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că acolo am trimis pe al nostru credincĭos boĭer jupân Oprea logofĕtul. Decĭ orĭ câte va spune de la domnia mea, întru tóte să-l credeţĭ pe el, căcĭ sunt ale nóstre adevĕrate de trebuinţă cuvinte către Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris luna Iunie, a 27ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietinĭ şi de aprópe vecinĭ, purgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 pĕrgarĭ din Sibiŭ cetate.

XXXIII.

Marcu vodă, fiul luĭ Radul Paisie (1542).

No. 355.

Maiŭ 16. Marcu vodă trimite în solie la Braşovenĭ pre Roman diĭacul.

Orig. hârtie. Arch. Braşov. no. 315. Pecetia în dos.

† Ἰѡ Мар'ко воиво бжїю мтїю гнъ влахи, пишемо нашемꙋ чтїтомꙋ и добромꙋ прїателю и блюнимн сꙋседе, сꙋцꙋ и .вї. пꙋргари ѿ Браше, мно ʒравїе и съ любовне пино вашемꙋ мти. И по си дава ꙋ ʒнанїе вашемꙋ мти, поне тꙋꙗ ке дои наше вер'на члка Рома дїїа, како да се ѿнде ꙋ Сѣкꙋли въстребованїе гва-ми. Те ра млю ва мти, како да има пꙋ слобоно и члкꙋ вашемꙋ мти. Тои ви млю ва мти. И бъ ви весели. Пи мае .ѕї. днъ.

† Ἰѡ Марко вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтитомꙋ и добромꙋ прниателю и блюнимн сꙋсе, сꙋцꙋ и .вї. пꙋргари ѿ Браше.

† Iω Marco voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn român, scriem la al nostru cinstit şi bun prieten şi vecinilor de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce Graţiositățiĭ vóstre. Şi după acestea dau în şcire Graţiositățiĭ vóstre, cum că acolo va veni credincĭosul nostru om Roman diĭacul, cum ca să se ducă la Sĕcuĭ în treburile domnieĭ mele. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, ca el să aĭbă drum slobod ca şi omul Graţiositățiĭ vóstre. Acésta vĕ rog pe Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris Maiŭ, a 16ª ḑi.

† Iω Marco voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit şi bun prieten şi vecinilor de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

XXXIV.

Mircea vodă Cĭobanul, fiul luĭ Radul cel Mare. (1546—1552; 1558—Sept. 1559.)

No. 356.

Decembre 30. Mircea vodă scrie Braşovenilor că a ĭertat pe slugile pribege ale Mărginenilor şi-ĭ rógă să-ĭ trimiță şi pe alţiĭ cariĭ le vor venì la mână.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 24. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Ἰѡ Мирчѣ, воиво и гнъ, пише гво-ми наши чтити и добри прие-тели и братїе, сꙋцꙋ и .вї. пръгари ѿ Брашо, мно ʒравїе и съ любовїе приноси вашою мтї.

И по си[1] ви дава на знаніе за-ра ѡнеи прибе-слꙋ Мърџинено, що ми сте пωслали по ва члкъ, по Котѣ; а гво-ми вема ви зафалѣе и наше се, єре сте, ва мати, добри приетели гва-ми, и ꙋчиних п ва волю и проти и се. И па ви се молю, да пасллати и дрꙋзи, кои ви хте дои на ва рꙋ, а гво-ми вьси их те проти п дшꙋ гво-ми. И па ви се молю, да давате ѡнои жи Дꙋмитро[2] Гръ, єре ми не можиме ра̀делити члци и зако не е. И елика ирече ва члкъ Котѣ, да га верꙋете. И бгъ ви бели. Пи де . л . д.

† Іѡ Мірча вωєв, милтіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приетеліе и братіе, сꙋцꙋ и . бі . пръгари ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Mircea voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și frațĭ, județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov, multa sănĕtate și cu dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea vĕ daŭ de șcire pentru acele pribegĭ-slugĭ ale Mărginenilor, ce mĭ-ațĭ trimis prin omul vostru, prin Costea; apoĭ domnia mea fórte vĕ mulțămesc și am găsit că Grațiositatea vóstra sunteţĭ bunĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, și am făcut pe voĭa vóstră și ĭ-am ĭertat. Și ĭarășĭ mĕ rog vouĕ ca să trimitețĭ și pe ceilalțĭ carĭ vĕ vor veni în mâna vóstră, ĭar domnia mea pe toțĭ îĭ voiŭ ĭerta, pe sufletul domnieĭ mele. Și ĭarășĭ mĕ rog vouĕ, să dațĭ pe acea femee a luĭ Dumitru Grecul, căcĭ noĭ nu putem despărți ómeniĭ, și lege nu este. Și orĭ câte va spune omul vostru Costea, să-l credețĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Decembrie 30 dile.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și frațĭ, județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov.

No. 357.

Martie 5. Mircea vodă scrie Brașovenilor ca să alunge pe boeriĭ pribegĭ carĭ s'aŭ ridicat cu óste asupra sa.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 19. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Мирча воєво и гнъ, пише гво-ми пръвъзлюбленимми братие и добримми пріятели и блинимми сꙋседи, сꙋцꙋ и . бі . перграри ѿ Брашевꙋ, мно здравіе и съ любовіе приноси вашои мати. И по си дава ꙋ знаніе вашои мати з-ра кии и рѣ, е ми сте послали ва мати по члка гво-ви Адріа, а гво-ми ѿ вьсе по редꙋ добре съ разꙋмѣ рѣчиѡ гво-ви з-ра гласове, що ни давате; тако трѣбꙋе, да ни пазите, ва матъ; и ѿ са на-пре да ви наꙋчи бъ, да ни пазите, ѡ е хокете разꙋмѣти ва мати, да ни давате ꙋ знаніе. И дрꙋго съ разꙋмѣ гво-ми, како се сꙋ приближили тие прибѣ тꙋіа, въ държавіе гво-ви и

[1] În text: сн. [2] În text: Дꙋмитво.

доходи на трь ꙋ Брашѐ; ꙁнате ва мати ѡ време, е се приближи тꙋꙗ, а ѡни рекꙋ, ере принде сь крѣпостие ѡ Барата, минꙋти ꙋ ꙁемле гва-ми, и многе лъжливе рѣчи и непотрѣбне[1] сътвори, и мнѡꙋ тере ꙋкраде и мно ꙁло ꙋчини въ ꙁемле гва-ми. Та ва мати добре ꙁнате, докле сꙋ били по дрꙋꙁе дръжавїе, ни едно ꙁло не сꙋ ꙋчинили въ ꙁемле гва-ми и не сꙋ пакꙋли, нꙋ ѡ време, е се приближи по дръжавїе гво-ви, а ѡни се подиго съ конско на главꙋ гва-ми и на ꙁемле гнꙋ-ни, чтитомꙋ црꙋ, како ꙁнате и ва мати вема добре. ѿ те гво-ми могло би ва ꙁло ꙋчини, али не въхотѣ; нъ сїе два ꙁемли а гво-ми и дрьжи една како и дрꙋга, и бъ ꙁнае, колико ви брани гво-ми ѡ сїе кранице ѡ къ Тꙋрцї; и како хокю добро моемꙋ ꙁемлю, тако хокю и ꙁемле вашои мати. Се ра, ва мать, аще ли есмо блини сꙋсе и приꙗтели добри съ вьсѫ верꙋ къ гво-ви, а ва мати да ви не трѣбꙋе тие прибѣ въ дръжавїе ваше мать, нꙋ да и истерите ѡ дръжавїе ва мать, та да прѣбиваемо и да живꙋемо, ꙗко добрими приꙗтели, ере ꙁнаите, ва мати, колико смо се ꙁаклели съ болѣри, да принде на гво-ми по верꙋ, а ѡни не въхотѣ, да принде. И дрꙋго да ꙁнате, ва мати, ере ми калика ꙁемлѣ ѡ време, е се сꙋ приближили тꙋꙗ, а ѡни краде и ꙋчини ꙁло, и рекꙋ, да и ѡтави, да минꙋ ꙋ ни, да си иправи съ-ш-ними, а а и не ѡтави, како да се ꙋчини ꙁло въ ꙁемле ва мати. Се ра да ни паꙁите, ва мать, и ѡ са на-пре съ гласове, что кете раꙁꙋмѣти; тои дава ꙋ ꙁнанїе гво-ви. И бъ ви бели, амн. Пи мца м . е . д.

† Іѡ Мїрча воевѡ, мдтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашеми чтитими прѣвъꙁлюбленими братие и блнними сꙋсе, сꙋдцꙋ и . вї . пергари ѿ Брашѐ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevoda și domn, scrie domnia mea prea ĭubiților frațĭ și bunilor prietenĭ și de apróре vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea dau spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre despre cartea și vorbele ce mĭ-ațĭ trimis Grațiositatea vóstră prin omul domnieĭ vóstre Andriĭaș, apoĭ domnia mea de tóte pe rênd bine am înțeles cuvintele domnieĭ vóstre pentru veștile ce ne dațĭ. Ast-fel trebue ca să ne păḑițĭ Grațiositatea vóstră; și d'aci înnainte să vĕ povățuĭască Dumneḑeŭ, ca să ne păḑițĭ, despre ce vețĭ înțelege Grațiositatea vóstră să ne dațĭ spre șcire. Și alta am înțeles domnia mea, că s'aŭ apropiat aceĭ pribegĭ acolo în ținutul domnieĭ vóstre și vin la târg în Brașov; șcițĭ Grațiositatea vóstră: din timpul de când eĭ s'aŭ apropiat acolo, apoĭ eĭ spun că vor veni cu puterea (óste) de la Baratul, ca să trécă în țara domnieĭ mele, și multe mincinóse vorbe și netrebnice aŭ făcut; și trec de fură și mult rêŭ fac în țara domnieĭ mele. Apoĭ Grațiositatea vóstra bine șcițĭ: până când aŭ fost prin alte ținuturĭ, nicĭ un rêŭ n'aŭ făcut în țara

[1] Îndreptat din непотрѣби.

domnieĭ mele și n'aŭ năvălit; ci din vremea de când s'aŭ apropiat de ținutul domnieĭ vóstre, apoĭ eĭ s'aŭ ridicat cu óste asupra capuluĭ domnieĭ mele și asupra țăriĭ domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat, precum sciți și Grațiositatea vóstră fórte bine. Întru acésta, domnia mea aș fi putut a vĕ face rêŭ, însă n'am voit; căcĭ pe aceste douĕ țărĭ apoĭ domnia mea le țin una ca și alta, și Dumnedeŭ scie cât vĕ apăra domnia mea din spre acéstă margine de către Turcĭ; și cum eŭ voesc cu bine țĕreĭ mele, așa voesc și țĕreĭ Grațiosităţiĭ vóstre. Drept aceea, Grațiositatea vóstră, dacă suntem vecinĭ d'aprópe și prietenĭ bunĭ cu tótă credința cătră domnia vóstră, apoĭ Grațiositatea vóstră să nu vĕ trebuéscă aceĭ pribegĭ în ținutul Grațiosităţiĭ vóstre, ci să-ĭ alungațĭ din ținutul Grațiosităţiĭ vóstre; apoĭ să petrecem și să trăim, ca bunĭ prietenĭ, căcĭ sciți Grațiositatea vóstră de câte orĭ ne-am jurat cu boeriĭ, ca eĭ să vină la domnia mea pe credință, ĭar eĭ n'aŭ voit să vină. Și alta să sciți Grațiositatea vóstră, că îmĭ strigă țara, din vremea de când eĭ s'aŭ apropiat acolo și fură și fac rêŭ, și dic (țara) să-ĭ las să trécă la dênșiĭ ca să se isprăvéscă cu eĭ; ĭar eŭ nu-ĭ las pe dênșiĭ, ca să nu se facă rêŭ în țara Grațiosităţiĭ vóstre. Drept aceea să ne pădițĭ Grațiositatea vóstră și d'acum înnainte cu veștile, ce vețĭ înțelege. Acésta daŭ de scire domnieĭ vóstre. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în luna Martie, a 5ᵃ di.

† Iω Mircea voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ prea ĭubițĭ frațĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov.

No. 358.

Decembre 20. Mircea vodă mulțămesce Brașovenilor că ĭ-aŭ trimis pre doctorul Gherghe și pentru că-l pădesc prin veștĭ de vrăjmașiĭ sêĭ; arată că pe Danciul Șifarul îl va ertà și-ĭ va restitui averea, dacă va veni în țară.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 15. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Мирча воевода и гпнь, пише гво-ми нашему чтїтом и прѣвъзлюбленом брату и доброму прїіателю и блнжнему суседи, судцу и .вї. пегари ѡ Браше, мно здравїе и съ любовїе приноси гво-ви. И по сиi ви дава у знанїе гво-ви ра книгу и рѣ е ми сте послали; те ра гво-ми захвали гво-ви; ѡ въсе по реду разумѣ гво-ми, по что ра ми сте послали Гегн врачю и захвали гво-ви; и еще и ѡ са на-прѣ что кете разбрати ѡ тие врамаси гво-ми, да ме пазите съ гласове, а гво-ми мно ха ви хокю зна. И паки трѣбуе, да имамо ми и приıатество, и гво-ми тако дръжи и на той стой; а ва мати, дръжите Дачю Шифа туıа, ере гво-ми прости съ въсѣкога чл҃ка; и Дачю, ако хоке прїити

на гво-ми, а гво-ми хокю га протити и дати е въса комате, что и сꙋ негове. То дава ꙋ знанїе гво-ви. И бъ ви вели, амин. Пи мца де. к. д.

† Iѡ Мїрча вwевѡ, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашеми чтитими и првъзлюбленими братїе и добрими прїатели и блнними сꙋседї, Цѣцї сꙋцꙋ и .вї. пергаро ѿ Брашѣ.

† Cu mila luı Dumnedeŭ Iω Mircea voevoda și domn, scrie domnia mea la al nostru cinstit și prea ĭubit frate și bun prieten și de apróape vecin, județuluĭ și celor 12 pārgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduc domnieĭ vóstre. Și după acestea, vĕ daŭ în știre domnieĭ vóstre despre cartea și vorbele ce mĭ-ațĭ trimis. Drept aceea domnia mea mulțămesc domnieĭ vóstre; de tóte pe rênd am înțeles domnia mea, pentru ce mĭ-ațĭ trimis pe Gherghe vracĭul, și mulțămesc domnieĭ vóstre. Și încă și de-acum înnainte, ce vețĭ înțelege despre aceĭ vrăjmașĭ aĭ domnieĭ mele, să mĕ pădițĭ prin veștĭ, ĭar domnia mea mult har voiŭ ști vouĕ. Și ıarășĭ trebue să avem pace și prietenie, și domnia mea așijderea ține și întru aceea stă. Iar Grațiositatea vóstrăținețĭ pe Dancĭul Șifarul acolo, căcĭ domnia mea am ıertat pe orĭ-ce om; și Dancĭul, dacă vrea să vie la domnia mea, apoĭ domnia mea îl voiŭ ĭertà pe el și îĭ voiŭ da luĭ tóte bucatele ce sunt ale luĭ. Acésta daŭ spre știre domnieĭ vóstre. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în luna Decembrie, a 20ª di.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și prea ĭubițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ și de apróape vecinĭ, luĭ Țeanți județul și celor 12 pārgarĭ din Brașov.

No. 359.

Noembrie 14. Mircea vodă către Brașovenĭ în afacerea luĭ Dumitru din Mățăŭ care a fost jefuit și închis de către județul Begner al Brașovuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 23. Pecetia în dos.

† Мтїю бжїю Iѡ Мирч воивo и гнь, пише гво-ми мои чтити и првъзлюблени и добри прiатели и блнними сꙋсе, Хань Бене сꙋцꙋ и .вї.-те пꙋгар[о] брашоскии, мно зравїе и любовїе приноси ва мати. И по си дава на знанїе ра ре, поне, прїи ꙋвомꙋ сирома, по име Дꙋмитрꙋ ѿ Мьцьꙋ, тере се жалова пре гва-ми, како е паси ѡце т[ꙋ]ia, ꙋ Брашѡ, на мно стопани е при дни Раꙋ воиво, е е би прибе тꙋиа, ꙋ Брашѡ, та си е сътвори махꙋ .ꙋи. ѡце и поше е съ свою мархꙋ, да илезе ꙋ землю гва-ми, а сꙋцꙋ е е би ть Бене, а ѿ е посла, тере и ꙋзе бьсе махꙋ и ꙋложи е е и ꙋ теницꙋ по добрꙋ прадꙋ и плати е е и .мд. флорици. Та мли ва мати, да има ꙋвом сиромахꙋ право сꙋженїе ѿ ва мати, како

да и се плаща въсе маху, ѿ кога му е узима, ере добре да знате, поне гво-ми не хокю ѡтавити тои сирома, да е въ пагубу, ну хокю плати гво-ми. Тои ви дава на знаніе ва мати; и бь ви вели. Пи ное .дї. днь.

† Іѡ Мирча вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Моеми чтитими и прѣвъзлюбленими братїе и блнними и сусе, Ханъ Бене суцу и .вї.-те пурга Брав.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ cinstițĭ și prea ĭubițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, luĭ Hanăș Begner județul și celor 12 părgarĭ Brașovenĭ, multă sănĕtate și dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, vĕ daŭ spre șcire pentru afacerea, că a venit acest supus cu numele Dumitru din Măţăŭ și s'a jeluit înnaintea domnieĭ mele, cum că a păscut oĭ acolo la Brașov la mulțĭ stăpânĭ, încă în ḑilele luĭ Radul voevod, căcĭ el a fost pribég acolo în Brașov, și șĭ-a făcut avere de 450 oĭ, și a plecat cu marfa sa ca să trécă în țara domnieĭ mele. Iar județul care era atuncĭ, Begner, apoĭ el a trimis și ĭ-a luat tótă marfa, și l'a pus încă și în temniță, pe bună dreptate, și a plătit încă și 44 florințĭ. Decĭ rog pe Grațiositatea vóstră, ca să aĭbă acest supus dréptă judecată de la Grațiositatea vóstră, ca să i se plătéscă tótă marfa de la acela care ĭ-a luat-o; căcĭ bine să șcițĭ, că domnia mea nu voiŭ lăsa pe acest supus să fie în pagubă; ci voiŭ plăti domnia mea. Acésta vĕ daŭ în șcire Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Noembrie, a 14ª ḑi.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ cinstițĭ și prea ĭubițĭ frațĭ și de aprópe și vecinĭ, luĭ Hanăș Begner județul și celor 12 părgarĭ Brașovenĭ.

No. 360.

Aprile 1. Mircea vodă mulțămesce Brașovenilor pentru cele comunicate prin omul lor Balint și pentru cartea de la Barat; îĭ rógă să stăruĭască pentru un légăn ca să fie gata până la Paște.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 16. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Мирча воивод и гнъ, пишемо наши чтити и добри прїателие и блнни суседи, суцу и .вї. пургари [1] ѿ Браше гра, мно зравне и любовие приноси гву-ви. И по си кни и рѣчи, что ми есте послали по вашега члка Бали и съ едно кни Баратѡ, а гво-ми ѿ въсе по ре добре съ разу[ме]ѡ и книгѡ гва-ви и книгу Баратѡ. Ѿ те за-

[1] Scris d'asupra.

хвале гвꙋ-ви, іако наше приꙗтелие, наꙋчи ви бгъ гво-ви, и ѡ-съ на-пре бꙋде ви на ꙋме гласове, ра варе-[что] кете разꙋмѣти и ѡсѣтити гласове, не ищедите съ люе гва-ви, а и [ѡ]-въсега послате ꙋ гво-ми тере ми давате на ꙁнаніе. И по си ви говори гвꙋ-ви ра еди лѣгѫ, что сѫ ꙋтами и говори гвꙋ-ви, молю ви да бꙋе до пахи гото, ере ми вема требꙋе. И варе елика іпрече вашега члка Балинтꙋ ѡ на къ гво-ви, вѣрꙋите е, ере сꙋ на рѣ истини. Той дава ꙋ ꙁнаніе гвꙋ-ви, и бь вели. Пи апри .а. д.

† Іѡ Мірча вѡев, мнлтіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приꙗтелие, сꙋцꙋ и .вї.-ти пргари ѿ Браше грау.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevod și domn, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov cetate, multă sănĕtate și dragoste aduc domnieĭ vóstre. Și după acestea, cărțile și vorbele ce mĭ-ațĭ trimis prin omul vostru Balint, și cu o carte de la Barat, apoĭ domnia mea tóte pe rênd bine le-am înțeles și cărțile domnieĭ vóstre și cartea luĭ Barat. Întru acésta mulțămesc domnieĭ vóstre, ca la aĭ noștri prietenĭ; povățuéscă-vĕ Dumneḑeŭ pe domnia vóstră și d'aci înnainte să avețĭ a minte veștile; pentru orĭ-ce vețĭ înțelege și veștĭ vețĭ aflà, nu crutațĭ pe ómeniĭ domnieĭ vóstre, ci în tot d'auna trimitețĭ la domnia mea și dați-mĭ de șcire. Și după acestea vĕ spun domnieĭ vóstre pentru légan, ce am tocmit și am spus domnieĭ vóstre, rogu-vĕ să fie până la Paște gata, căcĭ fórte îmĭ trebueșce. Și vare câte va spune omul vostru Balint de la noĭ către domnia vóstră, să-l credețĭ pe dênsul, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să bucure. Scris în Aprilie, 1[a] ḑi.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 părgarĭ din cetatea Brașovuluĭ.

No. 361.

Februarie 7. Mircea vodă către Brașovenĭ în afacerea luĭ Micul, care a fost jefuit de nișce hoțĭ la Bașfalo, și cere pedepsirea lor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 17. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Мирча воево и гнъ, пише гво-ми прѣвъꙁлюбленни братїе и добри приꙗтелїе и близни сꙋседи гва-ми, сꙋдцꙋ и .вї. пꙋргари ѿ Браше, мно ꙁравїе и съ любовїе приноси гво-ви. И по си ведомо дава гво-ви, поне прїиде пре гво-ми слꙋ гва-ми Микꙋ, тере ми показа, како е има еди ꙋникꙋ, на име Мил, та е ходи съ кꙋпованїе въ странꙋ

гва-ви, а нкои ζлитвоци ѿ Бафало, имене Ки Мати Лорицъ, и ѿ Тѹке, Ки Мати Ата, ѡни и е држа пѹ, тере сѹ ѹбили е и възимали сѹ ѿ не .҂г. апри. Та моли гво-ви, да има слѹ гва-ми вириче сѹ пра, да и се плати пагѹ ѿ те ζлитвоци. Ако ли не хоке имати те ζлитвоци ниціа, да и давате ѡнои ζлитвоци въ рѹ, да и педесѹе, како веке да не ѹбие прави люе, нѹ да се храни и наше люе и люе гва-ви съ миро и въ државѹ гва-ви и въ ζемле гва-ми. Сїа ведомо дава гво-ви, и бъ ви вели. Пи ф .ζ. д.

† Іѡ Мїра воев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прѣвъζлюбленнии братие и добри приіателие и блинни сѹсе гв-ми, сѹцѹ и .вї. пѹгари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevoda și domn, scrie domnia mea prea ĭubiților frațĭ și bunilor prietenĭ și vecinilor de aprópe aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce domnieĭ vóstre. După acestea în șcire vĕ daŭ domnieĭ vóstre, că a venit înnaintea domnieĭ mele sluga domnieĭ mele Micul și mĭ-a spus cum că a avut un unchĭŭ, anume Milea. Și s'a dus el cu cumpĕrătură în țara domnieĭ vóstre, și nișce rĕŭ-făcĕtorĭ din Bașfalo, anume Chicĭ Martin Lorinț, și din Turcheș, Chicĭ Martin Antal, eĭ ĭ-aŭ aținut drumul și l'aŭ bătut pe dênsul și ĭ-aŭ luat de la dênsul 3000 de aspri. Pentru acésta rog pe domnia vóstră, ca să aĭbă sluga domnieĭ mele maĭ sus ḑisă judecată dréptă, ca să i se plătéscă paguba de la aceĭ rĕŭ-făcĕtorĭ. Iar dacă nu vor avea aceĭ rĕŭ-făcĕtorĭ nimica, apoĭ să-ĭ dațĭ pe aceĭ rĕŭ-făcĕtorĭ în mână, ca să-ĭ pedepséscă, pentru ca maĭ mult să nu bată pe ómeniĭ dreptĭ, ci să se hrănéscă și ómeniĭ noștri și ómeniĭ domnieĭ vóstre cu pace și în țara domnieĭ vóstre și în țara domnieĭ mele. Acésta fac cunoscut domnieĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Februarie, a 7ª ḑi.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pré ĭubiților frațĭ si bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ aı domnieĭ mele, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 362.

Aprile 23. Mircea vodă mulțămeșce Brașovenilor despre șcirea că Barat (Martinuzzi), marele vistier, a intrat în Belgradul Ardealuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 21. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Мирча воево и гнъ, пише гво-ми нашемѹ чтитомѹ и добромѹ приіателю и блинемѹ сѹсе, сѹцѹ ѿ Брашѡ, мно ζравїе и съ любовїе приноси гвѹ-ти. И по

си дава на ꙁнаніє гвꙋ-ти ꙁа-ра книгꙋ и рѣ є ми єси послаѡ и порꙋчаѡ по чака гва-ти Фътꙋ ѡ въсе по ре добре раꙁꙋмѣѡ съ гвꙋ-ти, поне ми си да на ꙁнаніє ра Барата, великога витніара, єре є падиꙋ на Бегра ꙋ Єрдє, и ꙁавалѣ гвꙋ-ти, ꙁащо ме паꙁи съ гласове. И ѡ-съ на-пре що ке ꙁнати и слишати, да ми да на ꙁнаніє, єре ми єси приꙗте; и гво-ми, ѡ що кю ꙁнати и слишати, дати кю на ꙁнаніє гвꙋ-ти. Тоє дава въ ꙋвѣ гвꙋ-ти. И бъ те вели, гвꙋ-ти. Пи а. кг. д.

† Їѡ Мірча вѡев, млтіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтитомꙋ и добромꙋ приꙗтелю и блинемꙋ сꙋсе, сꙋцꙋ ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevoda și domn, scrie domnia mea la al nostru cinstit și bun prieten și de aprópe vecin, județuluĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce domnieĭ tale. Și după acestea, daŭ de șcire domnieĭ tale pentru cartea și cuvintele ce mĭ-aĭ trimis și încredințat prin omul domnieĭ tale Fătul, despre tóte pe rênd bine am înțeles pe domnia ta; căcĭ mĭ-aĭ dat spre șcire despe Băratul, marele vistier, că a intrat în Belgrad în Ardeal. Și mulțămesc domnieĭ tale pentru că mĕ păḑeșcĭ cu veștile. Și d'acum înnainte, ce veĭ șci și auḑi, să-mĭ daĭ spre șcire, căcĭ îmĭ eștĭ prieten; și domnia mea, despre ce voiŭ șci și auḑi, voiŭ da spre șcire domnieĭ tale. Acésta daŭ spre șcire domnieĭ tale. Și Dumneḑeŭ să te bucure pe domnia ta. Scris în Aprilie, a 23ª ḑi.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit și bun prieten și de aprópe vecin, județuluĭ din Brașov.

No. 363.

Un domn necunoscat, probabil Mircea Cĭobanul, rógă pe Brașovenĭ ca să trimița scrisórea sa la Baratul (Martinuzzi).

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 436. Fără pecetie, fără titulatura în monograme și fără adresă.

† Иꙁ-а-ра кни, еже ми є доше ѡ Баратꙋ и гво-ми такоже́ре съ посла кни до Бъратꙋ съ рѣчіє ꙋ противꙋ рѣчиѡ Баратѡ. Тє ради ви моли, како да ю послате бє ꙁабавꙋ на Баратꙋ.

† Pentru cartea ce mĭ-a sosit de la Baratul, și domnia mea așijderea am trimis carte către Băratul cu rĕspuns la rĕspunsul Baratuluĭ. Drept aceea vĕ rog ca să o trimitețĭ fără zăbavă la Baratul.

No. 364.

Decembrie 12. Mircea vodă Cĭobanul către Sibienĭ ca să siléscă pre Radul al luĭ Tudor, fost mare logofĕt, spre a-ĭ restitui ceĭ 150.000 aspriĭ cu care fugise peste munţĭ, saŭ să'l prindă ca pe un vrăjmaş.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Мирча воевода и гнъ въсое влашкое земле. Пише гво-ми наше чтити и прѣвъзлюблении братиꙗ и блнимми с8се, п8рга-мещие и с8ц8 виситем8 кралю и .вї. п8-гари ѿ Сиби, мно зравне и съ любовне приноси гво-ви. И по си дава 8 знанїе гво-ви, поне ми приш въ 8 знанїе гво-ми зане е врама гпн8-ии чтитом8 цр8 и гво-ми, Рад8 Т8доро, къ р8це гво-ви 8 гра 8 Сиби. Се ра да 8 знанїе гво-ви, зане къ е би вели лшфе, а гво-ми м8 е да въ негов8 р8 априи готови .рн., тере да и 8ложи 8 шн8, да иъади хара гпн8-ии чтитом цр8. А ѡ е бежа пре плани съ шиен априи. Се ра ви молю гво-ви да ми дръжите пра зако тере да ми плати априи, или да 8фатите врама, поне с8 тенз а ѿ хара гпон8-ии чтитом8 цръ. И варе б8 елика ирече нашеми вѣрни болри, Ива полни и Бокота коми, а гво-ви, ѿ въсе вѣр8е его, ере с8 истини рѣ гво-ми. Тое ви молю и проси. И бъ ви вели. Пи де .вї. дн.

† Їѡ Мирча воев, мл̃тїа бжїа гнь.

P. S.: И по си моливи гво-ви, да давате члци гво-ви, да прїидо к8но съ члци гва-ми да до хота.

Adresa în dos: † Наше чтити и првъзлюблени братиꙗ, п8рга-мещие и с8ц8 виситем кралю и .вї. п8ргари ѿ Сиби.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevod şi domn a tótă ţara românéscă. Scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi prea ĭubiţĭ fraţĭ şi de aprópe vecini, burgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ înnălţimeĭ craĭuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Sibiu, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc domnieĭ vóstre. Şi după aceea daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că mĭ-a venit la cunoşcinţă domnieĭ mele că este vrăjmaşul domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat şi al domnieĭ mele, Radul al luĭ Tudor, în mâĭnile domnieĭ vóstre în cetate la Sibiŭ. Drept aceea daŭ în şcire domnieĭ vóstre, cacĭ când a fost mare logofĕt, domnia mea ĭ-am dat în mâĭnile luĭ aspriĭ gata 150.000, ca să-ĭ depună la Ocnă, să scot haracĭul domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat. Dar el a fost fugit peste munţĭ cu aceĭ aspriĭ. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstra să-mĭ ţineţĭ lege dréptă şi să-mĭ plătéscă aspriĭ, saŭ să prindeţĭ pe vrăjmaş, căci aceĭ aspriĭ sunt din haracĭul domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat. Şi vare câte vor spune aĭ noştriĭ credincĭoşĭ boĭerĭ, Ivan postelnicul şi Bocotan comisul, apoĭ domnia

vóstră întru tóte să-ĭ credețĭ, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta vĕ rog și cer. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris Decembrie, 12 dile.

† Iω Mircea voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

P. S.: Și după aceea vĕ rog pe domnia vóstră, să dațĭ ómenĭ de aĭ domnieĭ vóstre să vină împreună cu ómeniĭ domnieĭ mele până la hotar.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și prea ĭubițĭ frațĭ, burgar-meșteruluĭ și județuluĭ mărituluĭ craiŭ și celor 12 părgarĭ din Sibiŭ.

No. 365.

Maiŭ 7. Mircea vodă Cĭobanul scrie Sibienilor că va veni acolo în misiune credincĭosul sĕŭ Stancĭul spătarul.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Мирча воиво и гнь въсои земле Оугровлахїискоє. Пишемо наше чтитими и прѣвъзлюбленими братїе, пꙋгра-мещє и сꙋцꙋ висоте кралю и .вї. пꙋргари ѿ Сибию, мно зравїе и съ любовїе принашае ваше млти. И по си дава на знанїе ваше млти, поне тꙋга хоке доити нашега вѣрнога члка, Стачю спарꙋ, съ истини рѣи потрѣбни ѿ на до гвꙋ-ви. Сего ра елика нре, ѿ въсе верꙋите его, ере сꙋ истини наше ре. Тои ви дава на знанїе вашои млти. И бь ви вели, амн. Пи мца маи .з. дни.

† Іѡ Мнча воево, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтитими и прѣвъзлюбленими и добрими прїатєлїе, пꙋгра-мещє и сꙋцꙋ висоте кралю и .вї. пꙋгари ѿ Сибию.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Mircea voivoda și domn a tótă țara Ungrovlahică. Scriem la aĭ noștri cinstițĭ și prea ĭubițĭ frațĭ, purgar-meșteruluĭ și județuluĭ înnălțimeĭ craĭuluĭ și celor 12 părgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate și cu dragoste aducem Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, căcĭ acolo va veni al nostru credincĭos om, Stancĭul spătarul, cu adevĕrate cuvinte de trebuință de la noĭ la domnia vóstră. Drept aceea orĭ câte va spune, din tóte credeți-l pe el, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Acésta vĕ daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin. Scris luna Maiŭ, 7 dile.

† Iω Mircea voivoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și prea ĭubițĭ și bunĭ prietenĭ, purgar-meșteruluĭ și județuluĭ înnălțimeĭ craĭuluĭ și celor 12 părgarĭ din Sibiŭ.

No. 366.

Ianuarie 22. Mircea vodă Cĭobanul către Chinde Frenţi (Kendi Ferencz), ca să judece pe dreptate procesul luĭ Şimon diĭacul cu Bica Andreĭaşul.

Orig. hârtie, Acad. Rom., $\frac{143}{XLVI}$. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Мирча воевода и гнъ. Пише гво-ми, пишем нашем чтитом и превъзлюбленном и близном сѹседѹ, Кинде Фрецн, мно здравие и съ любовие приноси гвѹ-ти. И по си дава ѹ знание гвѹ-ти рад ре наше члка Шимо дикїа, поне има един дѹжно на Бика Андреиашѹ за-рад един ко что сѹ да на Бикаа Андреиа, тере да продава. Тако те мли и прошим гвѹ-ти тере да и држж сѫдение правѹ, да не има пагѹба. Тое дава на знание гвѹ-ти. И бгъ те весели. Пи мца ге . кв . дн.

† Іѡ Мирча воевод, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашем чтитом и превъзлюбленном и близномѹ сѹседѹ, Кинде Фрецн.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevod şi domn. Scrie domnia mea, scriem la al nostru cinstit şi prea ĭubit şi de aprópe vecin, Chinde Frenţi, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc domnieĭ tale. Şi după aceea daŭ de şcire domnieĭ tale de rêndul omuluĭ nostru Şimon diĭacul, că a avut o datorie la Bica Andreĭaşul pentru un cal, ce i l'a dat luĭ Bica Andreĭaş, ca să-l vênḑă. Decĭ te rog şi cer domnieĭ tale ca să le ţineţĭ judecată dréptă, să n'aĭbă pagubă. Acésta daŭ de şcire domnieĭ tale. Şi Dumneḑeŭ să te bucure. Scris luna Ianuarie, a 22[a] ḑi.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit şi prea ĭubit şi vecin de aprópe, Chinde Frenţi.

XXXV.

Pĕtraşcu vodă cel Bun (Aprilie 1554 — Decembrie 1557).

No. 367.

Septembrie 30. Pĕtraşcu vodă cel Bun însciinţéză pe Braşovenĭ că a poruncit vameşilor şi la scală pentru a lua vamă după legea vechĭă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no 318. Pecetia în dos.

† Млтїю бжнею Іѡ Петрашко воевода и гнъ влахи, пише гво-ми нашемѹ чтитомѹ и добромѹ приателю и близнемѹ сѹсе, сѫдцѹ ѿ Брашескомѹ град, мно здравїе и съ любовїе приноси гвѹ-ти. И по си дава на знанїе гвѹ-ти рад книгѹ и речи, е ми еси послал и порѫча гво-ти, ѡ въсе добре по ре разѹмѣю съ гвѹ-ти и захвалѣ гвѹ-ти и за да, е ми еси послал

гво-мн. И пор(чн)ѡ[1] мн есн гв-тн ꙁа-ра ваме, кон паꙁн на скал, како не вꙁнма права вама, ѩко е бнла н ѿ прѣжде по старн ꙁакѡ, а н прнтнне снромасн. Та ѿ врѣме е мн е доше кннга гва-тн, послаѡ съ кннге гва-мн по св, пок дръжн вамешн н на скал, да вꙁнма вам по старн ꙁакѡ. А аще се хощ плакатн н др сиромасн къ гв-тн, скоро да мн да на ꙁнаніе гво-мн, ере се хокю неволнса гво-мн прн жнвота гво-мн, ѩко да се хранн снромасн гв-вн въ ꙁемле гва-мн мннн н слобонн; такождере н гво-тн да нма снромасн гва-мн въ ꙁемле гва-вн гленіе н правостне, да бде една ꙁемле, ѩко н дрга. Н е млю гва-тн, что ке рабра ꙁа-ра вѣстнꙗ, да мн да на ꙁнаніе; н елнка нрече Матнѩ н Ѩнж ѿ гво-мн къ гв-вн, ѡ всѣ вѣрнте н, ере с нтннн н потрѣбнн рѣ гво-мн. Тое дава въ вѣ гв-тн, н бъ велн гв-тн. Пн мца се . л . д.

† Іѡ Петракѡ вѡев, мнлтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Нашем чтнтом н добром прнꙗте н блнжнем ссе, сц ѿ Брашев гра.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Pĕtrașco voevod și domn românesc, scrie domnia mea la al nostru cinstit și bun prieten și de aprópe vecin, județuluĭ din cetatea Brașovuluĭ, multă sănĕtate și dragoste aduce domnieĭ tale. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ tale despre cartea și cuvintele ce mĭ-aĭ trimis și orênduit domnia ta, de tóte bine pe rênd te-am înțeles pe domnia ta și mulțămesc domnieĭ tale și pentru darul ce mĭ-aĭ trimis domnieĭ mele. Și mĭ-aĭ orênduit domnia ta despre vameșiĭ carĭ păḍesc la scală, cum că nu ĭaŭ vamă dréptă, cum a fost și de maĭ înnainte după vechea lege, ci asupresc pe supușĭ. Așijderea, din vremea când mĭ-a venit cartea domnieĭ tale, trimis-am cărțĭ domnia mea pretutindenĭ, pe unde țin vameșiĭ și la scală, ca să ĭa vamă după vechea lege. Iar dacă se vor plânge și alțĭ supușĭ către domnia ta, îndată să-mĭ daĭ de șcire domnieĭ mele, căcĭ mĕ voiŭ nevoi domnia mea, în viața domnieĭ mele, ca supușiĭ domnieĭ vóstre să se hrănéscă în țara domnieĭ mele pacĭnicĭ și slobodĭ. Așijderea și domnia ta, să aĭbă supușiĭ domnieĭ mele în țara domnieĭ vóstre căutare și dreptate, să fie o țară una cum e și alta. Și ĭarășĭ rog pe domnia ta, ce veĭ înțelege despre veștĭ, să-mĭ daĭ de șcire. Și câte vor spune Matiĭaș și Ianăș de la domnia mea către domnia vóstră, de tóte să-ĭ credețĭ pe eĭ, pentru că sunt adevĕratele și de trebuință cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta daŭ de șcire domnieĭ tale. Și Dumneḍeŭ să bucure pe domnia ta. Scris în luna Septembrie, a 30ª ḍi.

† Iω Pĕtrașco voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit și bun prieten și de aprópe vecin, județuluĭ din cetatea Brașovuluĭ.

[1] În original: пор ѡ.

No. 368.

Maiŭ 23. Pĕtraşcu vodă cel Bun asigură pe Braşovenĭ despre credinţă şi fraţie către dênşiĭ şi le comunică maĭ multe veştĭ despre afacerile Turcieĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 319. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Петрако воево и гнъ, пише гво-ми наши чтити и добри прїатели и блини сꙋсе и братїи, Хан'нъ Бѣне, сꙋцꙋ и .вї. пръгари ѿ Браше, мно ꙁравїе и любовїе приноси гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви иꙁ-ра кни и ре, что ми есте посллали гво-ви по члвка гва-ви, и Добре, ми ѡ въсѣ по ре добре раꙁꙋмеѡ съ, гво-ми,[1] иꙁ-ра ре чтитои Порте, како да дава ꙋ ꙁнанїе и Сибинѩнѡ, како съ да и гво-ви, а гво-ви да ꙁнате, ере и съ да ꙁнати, ıако и гвꙋ-ви; тѣ ра нарꙋчали есте гвꙋ-ми, ере сте послали гво-ви и до висоте кралю, да ви дава ѡвѣ. И еда ви хоке гвꙋ-ви прїити ѡвѣ ѿ висоте кралю, и гво-ви да се съвъкꙋпите, да сътворите съвѣ, ере гво-ви есте мꙋдри и раꙁꙋмни члвци, да ꙋтамните, како ке бити добре и гвꙋ-ви и на. Ꙁа не гво-ви добре ꙁнате, колико е сила црва и кто може проти стати и; да аще ли хоще пораꙁити ва и ꙁемле гва-ви, ни еди гпръ, ни кралю, неке тꙋ бити въ самодръжавнои ꙁемле гва-ви, нꙋ хоке бити по свакои гра Тꙋрци, и хокемо ꙁагꙋбити ѡве две ꙁемле хртиѩнски. И да ꙁнате гво-ви истинꙋ, что съ свеꙁа верꙋ и братство къ гво-ви, некю раꙁори никако, нꙋ хокю дръжати до съмрти гва-ми. И хокю се неволисати право послꙋжити гвꙋ-ви ѿ колико хоке бити моно гва-ми, и не хокете имати гво-ви ни еди теже ѿ къ гво-ми, раꙁвѣ аще хоще прїити гвꙋ-ми велико неволю и силꙋ ѿ Портꙋ, да прїидꙋ гво-ми съ воискꙋ на главе гва-ви, то бъ да не да, и тъ докле некю гво-ми видѣти велико ѡгнъ на плекю гва-ми, некю скочити никако. А ѿ врѣме, что кемо видѣти велико теготꙋ и ѡгнъ ѿ-къ Тꙋрци, ми что кемо ꙋчинити тъ? Не имамо инако, како ꙋчинити, ере ꙁнате гво-ви, како смо по Тꙋрци рꙋцѣ; нꙋ и тога хокемо дати гвꙋ-ви ꙋ ꙁнанїе. И па дава гвꙋ-ви ꙋ ꙁнанїе, ере би да гво-ми пꙋ Мꙋхꙋ чаꙋшꙋ, до гво-ви да прїиде, а гво-ми чека ѡвѣ, что ке прїити ѿ висоти кра, да ми ꙋчините гво-ви ꙋвѣ, да ꙁна и гво-ми; и дрꙋ, да ꙁнате, гво-ви, ере съ скоро прїи еди вели чаꙋ ѿ цра[2]; та ѿ врѣ, что ке принити, а гво-ми ꙁа въсѣ, варе что кемо рабрати ре, ми хоке дати и гвꙋ-ви ꙋ ꙁнанїе. Тои дава ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви, и варе елика иꙁрече члка гва-ви Добре ѿ на къ гво-ви, ѡ въсе върꙋите емꙋ, ере сꙋ наши истини рѣ. И бъ ꙋмножи дни и лѣти гва-ви, амин. Пи мае .кг. дни.

† Іѡ Петрашко вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приѩтели и блини сꙋседї и братїи, Ханъ Бѣне, сꙋцꙋ и .вї. пръга ѿ Браш.

[1] Scris d'asupra. [2] ѿ цра scris d'asupra.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Pĕtrașco voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ și frațĭ, luĭ Hanăș Begner județuluĭ și celor 12 pàrgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și dragoste aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea, daŭ de șcire domnieĭ vóstre în privința cărțiĭ și cuvintelor ce mĭ-ațĭ trimis domnia vóstră prin omul domnieĭ vóstre, prin Dobre, noĭ despre tóte pe rênd bine v'am înțeles domnia mea, și pentru rênduĭala cinstiteĭ Porțĭ, ca să daŭ de șcire și Sibienilor, precum v'am dat și domnieĭ vóstre, apoĭ domnia vóstră să șcițĭ, că lor le-am dat de șcire, ca și domnieĭ vóstre. Drept aceea ne-ațĭ înșciințat pe domnia mea, că ațĭ trimis domnia vóstră și la înnălțimea craĭul, ca să vĕ dea rĕspuns. Și când va veni domnieĭ vóstre rĕspuns de la înnălțimea craĭul, și domnia vóstră să vĕ adunațĭ, să facețĭ sfat, căcĭ domniile vóstre sunteṭĭ ómenĭ ințelepțĭ și cumințĭ, ca să întocmițĭ cum va fi bine și domnieĭ vóstre și nouĕ; pentru că domnia vóstră bine șcițĭ, cât de mare este puterea împĕratuluĭ și cine póte sta împotriva eĭ; că dacă voeșce să vĕ pĭardă pe voĭ și țara domnieĭ vóstre, nicĭ un domnitor, nicĭ un craiŭ nu va fi acolo în de sine stăpânitórea țară a domnieĭ vóstre, ci vor fi prin tóte cetățile Turciĭ și vom pĭerde aceste amândouĕ țĕrĭ creștineșcĭ. Și să șcițĭ domnia vóstră adevĕrul, că am legat credință și frăție cu domnia vóstră, nu voiŭ strica nicĭ de cum, ci o voiŭ ține până la mórtea domnieĭ mele, și mĕ voiŭ nevoi, cu dreptate a sluji domnieĭ vóstre, pe cât va fi cu putința domnieĭ mele, și nu vețĭ avea domnia vóstră nicĭ o greutate din partea domnieĭ mele, doar dacă va veni domnieĭ mele mare nevoe și siluire de la Pórtă, ca să viu domnia mea cu óste asupra capuluĭ domnieĭ vóstre, — acésta Dumneḍeŭ să nu dea —; și atuncĭ, până când nu voiŭ vedea domnia mea mare foc pe spatele domnieĭ mele, nu voiŭ sări nicĭ de cum. Iar de vreme ce vom vedea mare greutate și foc de la Turcĭ, noĭ ce vom face atuncĭa? Nu avem alt-fel cum să facem, căcĭ șcițĭ domnia vóstră, cum că suntem sub mâĭnile Turcilor; dar și atuncĭ vom da domnieĭ vóstre de șcire. Și ĭarășĭ dăm domnieĭ vóstre de șcire că aș fi dat domnia mea drumul luĭ Muhup ceaușul până la domnia vóstră ca să vie, ĭar domnia mea aștept rĕspunsul ce va veni de la înnălțimea craĭul; să-mĭ facețĭ domnia vóstră cunoscut, ca să șciŭ și domnia mea. Și alta să șcițĭ domnia vóstră: că aicĭ în curênd va veni un mare ceauș de la împĕratul; așa de vreme ce va veni, apoĭ domnia mea despre tóte, vare ce vorbe voiŭ înțelege, voiŭ da și domnieĭ vóstre de șcire. Acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, și vare câte va spune omul domnieĭ vóstre Dobre de la noĭ către domnia vóstră, despre tóte să credețĭ luĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumneḍeŭ să îmmulțéscă ḍilele și aniĭ domnieĭ vóstre, amin. Scris în Maĭ, 23 ḍile.

† Iω Pĕtrașco voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn,

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ și frațĭ, luĭ Hanaș Begner județul și celor 12 pàrgarĭ din Brașov.

XXXVI.

Mihnea vodă Turcitul (1577—1583, 1585—1591).

No. 369.

Mihnea vodă Turcitul scrie Brașovenilor, că boeriĭ pribegĭ Dancĭul și Radul postelniciĭ, fiiĭ Caleĭ din Brăncovenĭ, se pot întórce în țară ca să-șĭ recapete bunurile lor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 322. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Їѡ Миннѣ воевод и гнъ, пише гво-ми нашем добром прїателю и близномꙋ съсе и прѣвъзлюбле сꙋцꙋ брашоскомꙋ граꙋ, мно здравїе приноси гво-ти. І ѿ се дава ꙋ знанїе гво-ти за-ра книгꙋ и рѣчи е допꙋти еси гва-ми за-ра те болѣри гва-ми, е прибѣгли тꙋи, како да и проти гво-ми главе и, и да прїнде ꙋ земли гва-ми на ѿчтвїе и. А ꙋ те гво-ти сице да вѣси, ере гво-ми ѿ многе крати призови и съ гво-ми и пола съ гво-ми книге гва-ми, и болѣри гва-ми, ѩко да прїнде, а ѡни нѣ хотѣли прїнти. Та не вѣ гво-ми, что пожди ѡни, или сꙋ мла люе, нъ не знае како е дѣло. А къ е вниѡ а гво-ми, не съ хотѣ дрꙋги книги чинити; а болѣри гва-ми ѿ мно крате сꙋ рекли гва-ми, да и чини гво-ми книге; нъ съ съ пола гво-ми поте правите гва-ми, жꙋпа Раꙋ велики коми, тꙋи ꙋ гво-ти, да донеси те болѣри гва-ми, имени Дачю и Раꙋ потѣници, сни Кале ѿ Бръковѣни, та да прїнде ꙋ гво-ми, на села и на комате и, бе инена стра или боазнъ, зане гво-ми проти съ главе и и да съ гво-ми и въсе комате и држати; ере, на вѣрꙋ и на дше гва-ми, нито и неке бити, нъ хоке бити мили, ѩко и дрꙋ болѣри гва-ми, и хоке се дръжати комате и, како дръжи и дрꙋ болѣри гва-ми комате и, зане гво-ми не дръжи комате ни еномꙋ болѣри ѿ земли гва-ми, ни комате ѡви болѣри не вътрѣбꙋе гва-ми. Тое дава ꙋ знанїе гво-ти. И гь бгь да ꙋмножи дни и лѣта гва-ти, амин. Пи мца нѡе. л. дни.

† Їѡ Миннѣ вїѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашем добромꙋ прїателю и близном съседꙋ и прѣвъзлюбле Хръ Лꙋка, сꙋцꙋ брашоском граꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mihnea voevod și domn, scrie domnia mea la al nostru bun prieten și de aprópe vecin și prea ĭubituluĭ județ al cetățiĭ Brașovuluĭ, multă sănĕtate aduc domnieĭ tale. Și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ tale, de rêndul cărțiĭ și cuvintelor ce mĭ-aĭ trimis domnieĭ mele despre aceĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele, carĭ pribegesc acolo, cum ca să le ĭert domnia mea capetele lor.

și să vină în țara domnieĭ mele la baștina lor. Iar despre aceea domnieĭ tale ast-fel să fie cunoscut, că domnia mea de multe orĭ ĭ-am chemat pe dênșiĭ domnia mea și trimis-am domnia mea cărțile domnieĭ mele și pe boeriĭ domnieĭ mele, pentru ca eĭ să vină, ĭar dênșiĭ n'aŭ vroit să vină. Așijderea nu șciŭ domnia mea ce aștéptă eĭ, saŭ sunt ómenĭ tinerĭ, orĭ nu șciŭ cum e lucrul. Iar când a fost că domnia mea n'am vrut alte cărțĭ a face, apoĭ boeriĭ domnieĭ mele în multe rândurĭ aŭ spus domnieĭ mele ca să le facă domnia mea cărțĭ. Ci acum am trimis domnia mea pe cinstitul dregător al domnieĭ mele, pe jupân Radul marele comis acolo la domnia ta, ca să aducă p'aceĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele, anume pe Dancĭul și pe Radul postelniciĭ, fiiĭ Caleĭ din Brăncovenĭ, apoĭ (eĭ) să vină la domnia mea, la satele și la bucatele lor, fără nicĭ o temere saŭ frică, căcĭ domnia mea le-am ĭertat capetele lor și le-am dat domnia mea lor tóte bucatele lor, ca să se întrețină; căcĭ, pe credința și pe sufletul domnieĭ mele, nimic nu le va fi, ci vor fi în pace, precum și alțĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele; și eĭ se vor ține cu bucatele lor, cum țin și alțĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele bucatele lor, căcĭ domnia mea nu ține bucatele nicĭ-unuĭ boer din țara domnieĭ mele, nicĭ bucatele acelor boerĭ nu le va lua domnia mea. Acésta daŭ de șcire domnieĭ tale. Și Domnul Dumneḑeŭ să îmmulțéscă ḑilele și aniĭ domnieĭ tale, amin. Scris în luna luĭ Noembrie, 30 ḑile.

† Iω Mihnea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru bun prieten și de aprópe vecin și pré ĭubit Hrăj Lucaciŭ, județul cetățiĭ Brașovuluĭ.

No. 370.

Mihnea vodă Turcitul scrie Brașovenilor, că nu póte trimite alte cărțĭ de ĭertare pentru boeriĭ pribegĭ Dancĭul și Radul postelniciĭ, fiiĭ Caleĭ din Brăncovenĭ, ci dênșiĭ n'aŭ de-cât să vină în țară, căcĭ nu li se va întîmpla nimic.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 321. Pecetia în dos.

† Іѡ Мнхнѣ воевода божїею мл҃тїю и съ нароко гспднну чтнтом црѣ гнъ влакой земли, пише гво-мн нашему добром прїатєлю и блнжномȣ сȣсе Хрѣ Лȣка, сȣдцȣ брашоском градȣ, мно здравїе и съ любовїе прнносн гво-тн. І ѡ се дава ȣ знанїе гво-тн за-ра кнн н рѣчн, е есн допȣстн гво-мн ра нѣкое болѣрн ѿ землн гва-мн, е сȣ прнбѣзн, нменн Данчю н Радȣ потѣлннцн, снн Кале ѿ Бръковѣнн, тȣн ȣ Ȣгръка землн. А ȣ те гво-мн добро н по рѣ разȣмѣѡ съ кннгȣ н рѣчн гва-тн, н нзмолн есн по гво-мн, како да протн н съгрѣшенїе, что сȣ съгрѣшн гво-мн; а гво-тн снцѐ птнну да вѣсн: ере сȣ послалн ѡнн кннге до гво-мн н ѿ прже врѣме, да н протн гво-мн, а гво-мн пола съ кннге гва-мн прощенїе ра съ

клєткꙋ и съ ꙁаклинаніє, да приндє ꙋ ꙁємли гва-ми на дома и на сєла и и да сꙋ мини како сꙋ и дрꙋ болѣри гва-ми. Єрє гво-ми ѿ тога проти съ главє и, а гво-ми нє вѣ, что лює сꙋ ѡни, тєрє вѣрꙋ гва-ми нє вѣрꙋє, како съ ꙁаклинна гво-ми на вѣрꙋ и на дшє гва-ми. Та съ гво-ми нє има дрꙋгє книгє полати до тє болѣри, ꙁанє гво-ми нє побаєтсє толицє книгє полатє и вь ничто нє вьнимаєтсє. Та да вѣси гво-ти, да ащє хощє пріинти ꙋ ꙁємли гва-ми, а ѡни да пріндє ꙋ гво-ми, и на домовє и, бє нинєна стра или боаꙁнь, єрє на вѣрꙋ гва-ми и на дшє гва-ми, понє нито и нєкє бити, ни хокє види ꙁло или погибаніє ѿ гко-ми, нь хокє дрьжати вьсє коматє и; а гво-ми дрꙋгє книгє гва-ми до ни, нє хокю чини. Тоє дава ꙋ ꙁнаніє, гво-ми; и бгь да ꙋмножи дни и лѣта гва-ти, ами. Пи мца ноє .єі. дни.

† Іѡ Міинѣ вѡєв, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Нашєм добромꙋ пріатєлю и блином съсѣдꙋ и прѣвъзлюблє Хрь Лꙋка, сꙋцꙋ брашоском граꙋ.

† Iω Mihnea voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ și cu norocul domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat, domn al Țăriĭ-Româneșcĭ, scrie domnia mea la al nostru bun prieten și de aprópe vecin, luĭ Hârj Lucaciŭ, județuluĭ cetățiĭ Brașoveneșcĭ, multă sănĕtate și dragoste aduc domnieĭ tale. Și despre acésta daŭ spre șcire domnieĭ tale de rêndul cărțiĭ și al vorbelor, ce mĭ-aĭ trimis domnieĭ mele pentru nișce boerĭ din țara domnieĭ mele, carĭ sunt pribegĭ, anume Dancĭul și Radul postelniciĭ, fiiĭ Caleĭ din Brăncovenĭ, acolo și în țara Unguréscă. Iar întru aceea domnia mea bine și pe rênd înțeles-am cartea și vorbele domnieĭ tale, și rugat-aĭ pe domnia mea ca să le ĭert lor greșéla, ce aŭ greșit domnieĭ mele. Apoĭ domnia ta să șciĭ astfel adevĕrul, că aŭ trimis eĭ cărțĭ către domnia mea și de maĭ înnainte vreme, ca să-ĭ ĭert domnia mea, ĭar domnia mea trimis-am cărțile domnieĭ mele de ĭertare cu blestem și cu jurămênt, ca să vină în țara domnieĭ mele, la casele lor și la satele lor, și să fie în pace, cum sunt și alțĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele. Căcĭ domnia mea, de atuncĭ le-am ĭertat capetele lor, ĭar domnia mea nu șciŭ, ce fel de ómenĭ sunt eĭ, căcĭ credința domnieĭ mele nu o cred, precum am jurat domnia mea pe credința și pe sufletul domnieĭ mele. Așa, acum domnia mea n'am alte cărțĭ de trimis acelor boerĭ pentru că domnieĭ mele nu se cuvine atâtea cărțĭ a trimite, și ele întru nimic să nu fie ținute. Iarășĭ să șciĭ domnia ta: că dacă eĭ voesc a veni în țara domnieĭ mele, apoĭ eĭ să vină la domnia mea și la casele lor, fără nicĭ o frică saŭ temere, căcĭ, pe credința domnieĭ mele și pe sufletul domnieĭ mele, că nimic nu le va fi lor, nicĭ nu vor vedea rĕŭ saŭ perdare de la domnia mea; ci să țină tóte bucatele lor; ĭar domnia mea alte cărțı

ale domnieĭ mele către eĭ nu voiŭ face. Acésta daŭ de şcire domnia mea. Şi Dumneḑeu sa îmmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ tale, amin. Scris în luna Noembrie, 15 ḑile.

† Iω Mihnea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru bun prieten şi de aprópe vecin şi pré ĭubit, Hârj Lucaciu, judeţul cetăţiĭ Braşoveneşcĭ.

Partea II.

Scrisorĭ de ale mitropoliţilor, boerilor, judeţilor şi pârgarilor, precum şi alte acte şi însemnărĭ de la persóne particulare.

———

I.

Scrisorĭ de la mitropoliţĭ.

No. 371.

Macarie, mitropolitul Ungrovlahieĭ, mulţămeşce luĭ Ştefan Báthory pentru bunele intenţiunĭ ce are faţă de Ţara Românéscă şi că vrea să înnapoĭeze pe dómna Maria a luĭ Basarab vodă cel Tînĕr şi pe soliĭ acestuĭa.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 544. Pecetia în dos.

Прѣѡсвещенни митрополи҃ ѕели҃ оуггровлахїискон, ку҃ Макарїе.

† Светло҃ и велеможном҃ и кнпꙋ гна҃-ми кралѣ и велїко҃ ѡдвабнржꙋ и Арделю воивода[1] и Секꙋле҃ шпа҃ и нішемꙋ гнꙋ Батръ Щефанꙋ, ѿ бгомолїтеле ѕа ро҃ хрїстнаски и миротворителе междꙋ хрнтїано҃, ниское поклоненїе приносимо светлѡ҃ ти бл҃гочетїю. И ѡ се҃ блгодаримо ба҃ и мать светлотї гна҃ кралѣ; наиве҃ и гвꙋ-ти мно҃ ѕахвалѣ ѕа бл҃гочетїе гва-ти, юре си ра҃ добродетелїю, еже къ хрнтїано҃ битї ми҃, и нѣ си ра҃ на ѕло и раѕмїрїе хрїтїано҃. Ѡ се҃ прїиде въ слꙋ҃ вл҃чтва-ми, поие҃ си ра҃ гво-ти съ чисти срце҃ и съ верꙋ чинтꙋ и правꙋ къ гна҃ нише҃ и сна҃ гва-ти, къ Басарабе Мл҃амꙋ воиводе; ѕа тои вема҃ ба҃ бл҃годари ѕа гво-ти, юре мꙋ лаха҃ добродете҃, и ми҃ да имаю ѡбе ѕемле хрнтїаиске мегю собо҃, и гвꙋ-ти да ти е҃ съ покои велїки да҃, що те е҃ бь дарова҃ на погани, како са҃ гво-ти ѕна҃. И дрꙋго те бл҃годари ба҃ и гво-ти, ча мисли҃ и гопождꙋ-мꙋ на тра҃ вратити и поклисари также; ѕа тои моли҃ ба҃ и велїкое тї гво-ти,[2] ꙋчини на мнѣ мать, та мꙋ вратї гпжꙋ и поклисарїе. А гво-ти да ѕна҃, како ро҃ теѕи болерїѡ҃ ѡни ꙋ тоиѕи ча҃ има҃ бити слобони. Тако ми ба҃ и спнїе дши҃. И бь да ꙋмножї лѣта гнꙋ кралю и гвꙋ-тї.

Adresa în dos: † Гнꙋ нішемꙋ Батръ Щефанꙋ.

[1] и Арделю воивода scris d'asupra. [2] ти pare a fi şters de scriitor.

Préosfinţitul mitropolit al ţăriĭ Ungrovlahice, kyr Macarie.

† Luminatuluĭ şi mult puterniculuĭ şi chipuluĭ domnuluĭ meŭ craĭuluĭ şi mareluĭ odvarbirăŭ şi voevod al Ardéluluĭ şi al Sĕcuilor şpan şi domnuluĭ nostru, luĭ Batăr Ştefan, de la rugătorul la Dumneḑeŭ pentru némul creştinesc şi făcĕtorul de pace între creştinĭ, plecată închinăcĭune aducem luminateĭ tale blagocestiĭ. Şi despre acésta mulţămim luĭ Dumneḑeŭ şi Graţiosităţiĭ lumināţieĭ domnuluĭ craĭuluĭ; şi maĭ cu sémă şi domnieĭ tale mult mulţămim pentru blagocestia domnieĭ tale, căcĭ eştĭ bucuros de binele către creştinĭ ca să fie pace, şi nu eştĭ bucuros pentru rĕul şi răzmiriţa creştinilor. Despre acésta venit-a la urechĭa vlădicieĭ mele, că eştĭ bucuros domnia ta, cu curată inimă şi cu credinţă curată şi dréptă către domnul nostru şi fiul domnieĭ tale, către Basaraba cel Tînĕr voevodul. Pentru acésta fórte am mulţămit luĭ Dumneḑeŭ pentru domnia ta, căcĭ luĭ îĭ doreşcĭ binele, şi pace să aĭbă amêndouĕ ţările creştineşcĭ între dênsele; şi domnieĭ tale să fie cu pace marele dar, ce ţĭ-a dăruit Dumneḑeŭ asupra păgânilor, precum însuşĭ domnia ta şciĭ. Şi alta, mulţămim luĭ Dumneḑeŭ şi domnieĭ tale, căcĭ gândeşcĭ şi pe dómna luĭ înnapoĭ s'o întorcĭ, şi pe solĭ aşijderea; pentru acésta rog pe Dumneḑeŭ şi pe marea ta domnie, fă-mĭ mie milă şi-ĭ înnapoĭază luĭ pe dómna şi pe solĭ. Iar domnia ta să şciĭ, cum că rudele acelor boerĭ, eĭ în acelaş cés aŭ să fie slobodḑĭ. Aşa, pe Dumneḑeul meŭ şi pe mântuirea sufletuluĭ. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnuluĭ craĭuluĭ şi aĭ domnieĭ tale.

Adresa în dos: † Domnuluĭ nostru Batăr Ştefan.

No. 372.

Macarie, mitropolitul Ungrovlahieĭ, trimite în afacerĭ la Braşovenĭ pre credincĭosul sêŭ Dragomir.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 464. Pecetia în dos.

† Прѣѡсвещени митрополит ҁемли Ѹггровлахїнской, кѵр Макарїе, мнѡгѡ въ смерено метанїе прїносим сжцѹ и пръгаром ѿ Брашев, ништ добрин прїателе. И ѡ се посламо нищега верна чловѣка Драгомир; та варе що има ѿ на говорнтї, да га верѹите, кере сѹ нишн рѣчи истинн. И бь ви весели.

Adresa în dos: † Ништ прїателем сжцѹ и пръгаром ѿ Брашев.

† Préosfinţitul mitropolit al ţăriĭ Ungrovlahice, kyr Macarie, multă şi smerită metanie aducem judeţuluĭ şi pārgarilor din Braşov, la aĭ noştri bunĭ prietenĭ. Şi ĭată am trimis pe omul nostru credincĭos Dragomir; şi vare ce are de la noĭ să spună, să-l credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ noştri prietenĭ, judeţuluĭ şi pārgarilor din Braşov.

No. 373.

Iunie 25. Mitrofan, mitropolitul Ungrovlahieĭ, scrie luĭ Lucaciŭ, judeţul Braşovuluĭ, ca să-ĭ trimiţă nişce scule ale dómneĭ Despineĭ, potrivit scrisoriĭ acesteĭa, pe care ĭ-o transmite.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 573. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїлю прѣѡсщнный митрополи Митрофа всои земли Ѹггровлахїискои.

,Ѡ все потенѡ и всакое чти доннѡ, и на добрѡ брат и прїателю гподин Лкач, жд҃ѣц брашевском, поклоненїе, како гподин и брат. Паки его мї а послала гпогїа Деспина т книг, да ю пошлю до твоа мати, за-ра нѣкои скла, що а ѹ твоа мати. Тога ради мли твою мтъ, да м-и пошла; како то види т, ѹ книге, тако да ѹчини гво-ти. Ӏѹ. кє.

Adresa în dos: † Ѡ все потенѡ и всакое чти дѡинѡ и на добрѡ брат и прїателю, Лкач жд҃ец брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ préosfinţitul mitropolit Mitrofan a tótă ţara Ungrovlahică.

,În tot cinstituluĭ şi de orĭ-ce cinste vredniculuĭ şi bunuluĭ nostru frate şi prieten, domnuluĭ Lucaciŭ, judeţuluĭ braşovén, închinăcĭune ca unuĭ domn şi frate. Iată mĭ-a trimis dómna Despina acéstă carte, ca să o trimit la Graţiositatea ta, pentru nişce scule, carĭ se află la Graţiositatea ta. Drept aceea rog pe Graţiositatea ta, ca să mi le trimiţĭ; după cum vedĭ tu acésta în carte, aşa să facĭ domnia ta. Iunie 25.

Adresa în dos: † În tot cinstituluĭ şi de orĭ-ce cinste vredniculuĭ şi bunuluĭ nostru frate şi prieten, luĭ Lucaciŭ, judeţuluĭ braşovén.

No. 374.

Maiŭ 24. Varlaam, mitropolitul Ungrovlahieĭ, către Braşovenĭ în afacerea luĭ Sava din Târgovişte, care s'a pus chezaş pentru nişce ómenĭ din Braşov, cădutĭ la năpaste, pe carĭ Rucăreniĭ acum îĭ apucă ca: orĭ să le dea în mână pe aceĭ ómenĭ, orĭ să plătéscă 6000 de aspri.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 498. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Варла просщенныи мирѡлитъ въсеи земли Ѹгровлахїа и прчтныи Еза въсеи плании.

† Пишетъ влчсво-ми изрочити въ мдрости и въ исправлени доброикѹсно изредны, ближны сѹсѣдо и любимы прїателе влчсва-ми, велико сѹц брашовском, жпа Хано и

. вı҃. пръгарѡ҇, мнѡ҇ любѡвно метаніє и҆ здравїє гѡспосвꙋ҇-ви. По си҇ дава҇ на знаніє гѡспосвꙋ-ви за ра҇ жꙋпъ Сава ѿ Тръгѡвница, како є҇ и҆звади҇ некоє чл҇кы ваше ѿ рꙋка и҆-з'вєза и҆ ѿ велика неволіа, и҆ поставила се є҇ ꙋ҆ ємсво за ни҇; и҆ ѡ҆нь є҇ сътвори҇ по прїателсвꙋ҇ гѡспосва-ви добро, а҆ съда тегле҇ Рꙋкарани жꙋпъ Сава за ра҇ те҇ чл҇къ и҆ просе҇ ѿ негѡ или да да҇ те҇ чл҇ке ваше Рꙋкаранѡ҇ ꙋ҆ рꙋкꙋ, или да плати҇ за нихнꙋ кривинꙋ . ѕ҃ . хиліа҇ а҆. Ѡ҆нь є҇ добрѣ сътвори за-ра҇ ваше гѡспосво и҆ за-ради прїателсва за ваше чл҇ке, а҆ съ ѡ҆нъ па҇ ꙋ҆ доса҇ и҆ ꙋ҆ напа҇. За то҇ радї васъ мл҇ю, како добри прїатель и҆ ближни съсѣдь вл҇чсва-мї, да мꙋ гледате за тои ре҇ по праве҇ и҆ за-ра҇ дш҇е ваше, да мꙋ ꙋ҆чините ѡ҆ то҇ и҆справꙋ, за що є҇ грѣ вели ега҇ чл҇къ въпадне ꙋ҆ напастѣ, а҆ и҆справници и҆ сꙋдне не имаю грїжꙋ и҆ расꙋженїе ѡ҆ не, іако и҆ ваше гѡспосво добр знае ѡ҆ то. То ра҇ вл҇чсво-ми писа҇ сїю книгꙋ до гѡспосва-ви съ мл҇ба и҆ прошеніе, да єм гледате ре҇, да не погыне за правꙋ. И҆ па҇ є҇ сь гѡспо҇ на҇ на далеко ѿ стола ꙋ҆ земле, а҆ ѡ҆ни҇ чл҇ци, Рꙋкарани, не ѡ҆ставлѣютъ ег҇ ни ча҇. Те҇ да єм сътворите и҆справꙋ ѡ҆ то҇, мл҇ю ва҇ и҆ прошꙋ. И҆ весели вас бъ҇.

Пи҇ м҇ца ма҇и . кд҃ . дн҇ъ.

Adresa în dos: † Жꙋпа҇ Хано҇ жꙋдецꙋ и҆ . вı҃ . пръгарѡ҇.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Varlam, préosfințitul mitropolit a tótă țara Ungrovlahiei și pré cinstitul exarh al tutulor plaĭurilor.

† Scrie vlădicia mea ispitiților în înțelepcĭune și aleșilor și bine iscusiților la lucrurĭ bune, vecinilor de aprópe și prietenilor ĭubițĭ aĭ vlădicieĭ mele, marelui județ brașovén jupânului Hanoș, și celor 12 părgarĭ, mult drăgăstósă metanie și sanĕtate domnieĭ vóstre. După acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre despre jupân Sava din Târgoviște, cum că el a scos nișce ómenĭ aĭ voștri din mânĭ și din catușe și din mare nevoĭe, și s'au pus ca chezășie pentru dênșiĭ; și el a făcut după prietenia domnieĭ vóstre bine, ĭar acum îl trag Rucăreniĭ pe jupânul Sava pentru aceĭ ómenĭ, și cer de la el: orĭ să dee pe aceĭ ómenĭ aĭ voștri Rucărenilor în mână, saŭ să plătéscă pentru vina lor 6000 aspri. El a făcut bine pentru domnia vóstra și din prietenie pentru ómeniĭ voștri, ĭar acum el a căḑut în supărare și în năpaste. Drept aceea pe voĭ vĕ rog, ca pe buniĭ prietenĭ și vecini d'aprópe ai vladicieĭ mele, ca să-ĭ căutațĭ de rêndul acesta după dreptate și pentru sufletele vóstre, ca să-ĭ facețĭ acea ispravă, pentru că este pĕcat mare când omul cade în năpaste, ĭar ispravniciĭ și judecătoriĭ n'aŭ grijă și chibzuință de el, precum și domnia vóstrà bine șcițĭ despre acésta. Drept aceea vlădicia mea am scris cartea acésta către domnia vóstră cu rugăcĭunea și cererea, ca sa-ĭ căutațĭ luĭ afacerea, ca să nu pĭară pentru dreptate. Și încà acum este domnul nostru departe de scaun, în țara, ĭar aceĭ ómenĭ, Rucăreniĭ, nu-l lasă pe el nici

un cés. Și să-ĭ faceţĭ luĭ ispravă întru acésta, vĕ rog pe voĭ și cer. Și să vĕ bucure pe voĭ Dumneḑeŭ.

Scris în luna Maiŭ, a 24ª ḑi.

Adresa în dos: † Luĭ jupân Hanoș judeţul și celor 12 pĕrgarĭ.

No. 375.

Daniil, mitropolitul Severinuluĭ și al Ardéluluĭ, scrie Brașovenilor ca să ĭa câte treĭ ducaţĭ după catastihul luĭ popa Nicolae de la lăcuitoriĭ ortodocșĭ carĭ trăesc acolo necununaţĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 500. Pecetia în dos.

† Млⷭтїю бж҃їею смѣрени мїтрⷪѡполитъ Сѣверⷩски и Ердⷧѣски, Кѵр Даниⷧ, миръ и бл҃гословенїе ѿ г҃а б҃а и сп҃са нашего Іс҃ꙋ Хⷭа, амиⷩ. Честитомꙋ и нарочитомꙋ и всакое чⷭти бг҃ѡ дарованомꙋ, моемꙋ вьзлюбленомꙋ и добромꙋ прїателю и с҃нꙋ по дх҃ꙋ ст҃омꙋ Ꙋръсъ Пѣтрꙋ, и сꙋдцꙋ брашовьскомꙋ, и .в҃ї. пльгарⷪ, смерѣно метание, како моиⷨ вьзлюблениⷨ с҃новⷨѡ. Молимо б҃а и прⷭчтⷭꙋю того матерь, да ѡбрⷮте вьшꙋ млⷭтъ сие наше смерено писание здравьствꙋюще, д҃шевне и телесне, съ васеми вьшими, елико ви е дарова б҃ъ. А ми смо здраво, докле е вола б҃жїа. Пакⷦ даваⷨ ꙋ знание вьшои млⷭти, що сꙋ люде ꙋ нашеⷨ законꙋ грьчке вере, тⷮр законъ не дрьже, ни по законꙋ ходе, безаконо се ꙋзимлю, тⷮр се не венчаюⷮ. За той е ꙋ васъ ѡставиⷧ мои пⷪѡ Никола катастигь, кто се не сꙋ вечали. За той молиⷨ вашꙋ млⷭтъ, съ свакога да ꙋзъмете мене по три дꙋкате, и пакⷦ вамъ ꙋзмете що е вашь доходаⷦ, мене мое, а вамь ваше. Ако ли не кете такои ꙋчинити, ѡще кемо и к томꙋ и гледати. И вьсебл҃ги б҃ъ вь бл҃гиⷯ делеⷯ да ви ꙋмножи на пре. Ꙋ вишеⷨ почтензїо, амиⷩ.

Adresa în dos: † Честитомꙋ и нарочитомꙋ и васакое чⷭти бг҃ⷪ дарованомꙋ и наⷨ добромꙋ прїателю и с҃нꙋ Ꙋрсь Петрꙋ, сꙋдцꙋ брашовьскомꙋ и .в҃і. плегаромь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ smeritul mitropolit al Severinuluĭ și al Ardéluluĭ, kyr Daniil, pace și binecuvêntare de la domnul Dumneḑeŭ și mântuitorul nostru Iisus Christos, amin. Cinstituluĭ și alesuluĭ și cu orĭ-ce cinste de Dumneḑeu dăruituluĭ, la al meŭ pré ĭubit și bun prieten și fiuluĭ în duhul sfânt, Urăsă Petru, și judeţuluĭ brașovén, și celor 12 pĕrgarĭ, smerită metanie ca la aĭ meĭ pré ĭubiţĭ fiĭ. Rugăm pe Dumneḑeŭ și pe pré curata luĭ maĭcă, ca să afle pe Graţiositatea vóstră acéstă a nóstră smerită carte în bună sănĕtate sufletéscă și trupéscă, cu toţĭ aĭ voștri, câţĭ v'a dăruit Dumneḑeŭ. Iar noĭ suntem sănĕtoșĭ, până când e voia luĭ Dumneḑeŭ. Iarășĭ dăm spre șcire Graţiosităţiĭ vóstre, că sunt ómenĭ în legea nóstră, de grecéscă credinţă, carĭ legea nu o ţin, nicĭ după lege umblă, fără lege se ĭaŭ și nu se cunună. De aceea a lăsat la voi popa al meŭ Nicola

catastigul de cei ce nu s'a cununat. Pentru acésta rugăm pe Graţiositatea vóstră, de fie-care să-mĭ luaţĭ mie câte treĭ ducaţĭ, şi ĭarăşĭ luaţi-vĕ vouĕ ce este venitul vostru; mie al meŭ, ĭar vouĕ al vostru. Iar dacă nu veţĭ face ast-fel, apoĭ încă vom căuta la acésta. Şi a tot bunul Dumneḑeŭ întru faptele bune să vĕ îmmulţéscă înnainte, la maĭ mare cinste, amin.

Adresa în dos: † Cinstituluĭ şi alesuluĭ şi cu orĭ-ce cinste de Dumneḑeŭ dăruituluĭ şi bunuluĭ nostru prieten şi fiŭ Urs Petru, judeţuluĭ braşovén, şi celor 12 pârgarĭ.

II.

Scrisorĭ de la boerĭ.

No. 376.

Coĭco logofétul (luĭ Dan nepotul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân) către Braşovenĭ ca le-a făcut douĕ cărţĭ după plac, dar Hana şi cantilarişul lor Linard nu s'aŭ ţinut de cuvênt ca să-ĭ dea lucrurile luĭ şi ce ĭ-aŭ făgăduit.

Orig. hârtie. Arch. Braşov. no. 526. Pecetia în dos.

† Моимь старии братиамъ, жꙋдецꙋ брашеском Шꙋли Гергю, и въсѣмъ пръгаре, ва меши бра, лѡѳе Коика, любезное херетисание. И такози да знаете, ѡти въ голѣмъ грижѫ ма ꙋнесосте, нъ съ помоцииѫ бжиѫ заврьши ви работѫ, како-то сте любили. Нѫ ми е жѣлъ на ва, за-ради и по-пръко вѣрꙋва Ханѫ и ваше катиларишѣ Линардѫ, та и дадѡ книгѫ и рекохѫ, да ми донесѫтъ въсе що е мое, и чѫтъ[1] да ми принесꙋ, а тие приидохѫ и не принесохѫ ми нищо; и паки приидохѫ и сторих имъ дрꙋгѫ книгѫ, како-то е била ваша волѣ; да ѡстави съмъ на ваше члвтво и прѣложи съмъ на Ханѫ и на катꙋларища, та ви ще казати, а ви-е сторѣте, како е трѣбѣ. И бгъ ви ѡвесели.

† La aĭ meĭ maĭ marĭ fraţĭ, judeţuluĭ braşovén Şuli Gherghe, şi tutulor păr-garilor, al vostru frate maĭ mic, logofètul Coĭca, drăgăstósă heretisanie. Şi aşa să şciţĭ, că în mare grijă m'aţĭ pus; dar cu ajutorul luĭ Dumneḑeŭ v'am săvîrşit vouĕ lucrul, precum aţĭ dorit. Ci mĭ-e jale de voĭ, pentru că şi maĭ înnainte am creḑut pe Hana şi pe al vostru cantilariş Linard, şi lor le-am dat cartea, şi aŭ spus ca'mĭ vor aduce tot ce este al meŭ, şi cinste să'mĭ aducă. Iar aceştia aŭ venit şi nu mĭ-aŭ adus mie nimica. Şi ĭarăşĭ aŭ venit şi le-am făcut lor altă carte, precum a fost voĭa vóstră, şi lăsatu-m'am la omenia vóstră şi încredinţatu-m'am la Hana şi la cantilarişul; şi eĭ vĕ vor spune, ĭar voĭ să faceţĭ precum trebue. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

[1] Literile чѫ sunt scrise pe răsătură.

No. 377.

Jupân Voïcu (vornicul luï Vlad vodă Dracul), ajuns la nevoïe, se rógă Brașovenilor pentru o șubă de postav, căcï le-a fost bun prieten pe vremea luï Dan vodă, și dacă Vlad vodă va isbuti, Voïcu are să le plătéscă îndoit saŭ întreit.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 530. Pecetia în dos.

† Ѡ жѹпана Воика мнѡ ꙁравїе и покло(ненїе) мои милимъ братамъ, пръгаре брашевкн. Моа братїе! вїе дwбрѣ ꙁнаете, како вн съмъ ꙗ вн прїате ѹ врѣме гна-мн Дана воивѡ, и вашъ съмъ бра вн и ѡще хwкѹ бити; а вїе добрѣ ꙁнаете, како мн е врѣме сwсало. Тѡ радн вн молнмъ, ако вн ще бь наѹчнтн, помоꙁете ме съ еднѡ шѹбѡ ѡ постава. А ако бѡ поможе гнѹ-мн Вла воивѡ, н па кѹ[1] вашъ братъ и прїате, како и пръво, ѡще н бwлѣ. И бь вн вели. А мн кемо ꙁа еднw двѣ платнтн нлн трн.

Adresa în dos: † Мои братїамъ, пръгаремъ брашевкн.

† De la jupân Voïco multă sănĕtate și închinăcïune la aï meï ïubițï frațï, pârgarilor brașovenï. Frațiï meï, voï bine șcițï, cum v'am fost eŭ prieten în vremea domnuluï meŭ Dan voevod; și am fost fratele vostru, și încă vréŭ a fi. Iar voï bine șcițï, cum vremea m'a ajuns. Drept aceea, vĕ rog, dacă vĕ va povĕțui Dumnedeŭ, ajutați-mĕ cu o șubă de postav. Iar dacă Dumnedeŭ va ajuta domnuluï meŭ Vlad voevod, atuncï ïarășï voiŭ fi fratele și prietenul vostru, ca și maï înnainte, încă și maï mult. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Iar noï pentru una vom plăti douĕ saŭ treï.

Adresa în dos: † La aï meï frațï, pârgarilor brașovenï.

No. 378.

Aprilie 2. Jupân Albul (vornicul luï Alexandru-Aldea vodă) asigură cu jurămênt pe Brașovenï că n'are nicï-un gând răŭ asupră-le și să vină liberï în Țara-Românéscă, ca și maï înnainte.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 510. Pecetia în dos.

† Ѡ жѹпана Албѹла пръгаре брашескн любеꙁнаа херетнсаниia. И такоꙁн вы говорн, какъвъ члвкъ вн вн аꙁе, еже поставн рчъ с вамн и клахъ са, и пакъ вн помислн, да вн плѣнн? Вѣ ба има и дшж има, а мн тако мн тѣла и кръвн хwвы, и тако мн дшжмн, и да ѹмрж въ православнои вѣрѣ хрнстиианъскои, нн една ꙁлъ помнслъ нѣстъ на ва; а мн елате слободно и нн еднеж еннж да не имате, понеже люби, да сте нашн братиia, како-то то сте билн и прѣжде. И бъ вн ѡвеселн. Пи са апрнлниа . в .

Adresa în dos: † Пръгаре ѿ Брашеѣ.

[1] кѹ în loc de кю бнтн.

† De la jupân Albul pärgarilor brașovenĭ drăgăstósă heretisare. Și ast-fel vĕ grăesc: ce fel de om așĭ fi eŭ, carele am pus vorbă cu voĭ și m'am jurat, și apoĭ m'așĭ gândi ca să vĕ prĕdez? Iacă Dumneḍeŭ am, și suflet am, și pe trupul și pe sângele luĭ Christos, și tot ast-fel și pe sufletul meŭ și să (nu) mor în legea creștinéscă pravoslavnică, că nicĭ un gând rĕŭ nu este asupra vóstră. Ci veniți-mĭ slobod și nicĭ-o grijă să nu avețĭ, căcĭ dorim să fițĭ frațiĭ noștri, precum ațĭ fost și maĭ înnainte. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure. S'a scris Aprilie în 2.

Adresa în dos: † Pärgarilor din Brașov.

No. 379.

Jupân Albul (vornicul luĭ Alexandru-Aldea vodă) către pärgariĭ brașovenĭ ca sa lase pe Vlad a veni tot-d'auna la dênsul, ca prin el să-ĭ țină în curent despre tot ce se petrece.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 468. Pecetia în dos.

† Ѿ жѹпана Албѹ мон братїамъ, пръгаре ѿ Брашe, мно здравїе и поклоненїе. И такози ви говори: азь смъ ва бра въсегда варе ѡ що въстрѣбѹвате; и такози да ѹчините, како Вла да ходи въсегда к ме слободе, да е на въсѣко врѣме кѡ ме ва члкъ, да не липиса ѿ зде, ѡ що знаж, да ви кажж. И вели въ.

Adresa în dos: † Мои братїа брашовѣно.

† De la jupân Albul fraților meĭ, pärgarilor din Brașov, multă sănĕtate și închinăcĭune. Și așa vă grăesc: eŭ sunt fratele vostru în tot-d'auna, vare în ce vețĭ avea trebuință; și așa să facețĭ precum ca Vlad să vie tot-d'auna la mine slobod, pentru ca să fie în orĭ-ce vreme pe lângă mine omul vostru, să nu lipséscă de aicĭ, pentru ca despre ce șciŭ eŭ, să vĕ spun. Și bucure Dumneḍeŭ.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ frațĭ Brașovenilor.

No. 380.

Jupân Albul (vornicul luĭ Alexandru-Aldea vodă) către Brașovenĭ că voevodul Drăculea (Vlad Dracul), pus de dênșiĭ, s'a dus acolo de unde n'are să se maĭ întórcă; le cere să libereze drumurile și să reîncépă legăturile comerciale, ca și maĭ înnainte.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 463. Pecetia în dos.

† Ѿ жѹпана Албѹла мнѡ здравне и поклоненне братна моимъ, пръгаре Брашески въсѣмъ, великим же и малимъ. И тѹзи ви дава ѹ знаание за тѡзи воеводж̑е, що го сте поставиле тѹка, Дракѹла, комѹ е драгь ѿ васъ, а вне го цѣлѹванте, занъ по-мнѡ не щете

го видѣ; понеже сѫ надѣѫ на Ба, ка иде да се не поврати. А азь колико сь Учини за-ра ва добро, вие ми харъ не имате, нѫ Бь знаеть и ѡ да вѣрует. Тѣ ради, како сте поставиле рѣчъ въ еди де и утъкмиле, а вие стоите на тѡ, и ѡслободѣте, да ходи пѫ слободно. Кто що люби, да доносе: и желѣзо и мѣ и всѣкѫ купнѫ; и кому що е длъжно, да си възима слобоно; нѫ сираци лю, кои се улагаѫ, да доходѧ, кто съ що може, по Праховѣ или по Телѣжѫ, а вие и дома и плѣнуете и баитуете, да не доходѧ. Тѣмъ ради, ако ви е волѣ и хтѣние, да стоите на рѣ, азь да зна; ако ли сте ухватиле другѫ думѫ, а ние да знамо, како щемо учини. И Бь ви ѡвели.

Adresa în dos: † Пръгаре въсѣмъ Брашески.

† De la jupân Albul multă sănĕtate și închinăcĭune fraților meĭ, părgarilor Brașovenĭ tutulor, marĭ și micĭ. Și ĭată vĕ daŭ spre șcire despre acel voevod, pe care l'ațĭ pus aci, pe Drăculea, cuĭ îĭ este drag dintre voĭ, apoĭ voĭ sărutați-l pe dênsul, pentru că maĭ mult n'avețĭ să-l vedețĭ; căcĭ nădăjduesc la Dumneḑeŭ, că unde se va duce, nu se va maĭ întórce. Iar eŭ cât am făcut pentru voĭ bine, voĭ nu-mĭ avețĭ harul; ci Dumneḑeŭ șcie, și el să crédă. Drept aceea, precum ațĭ pus cuvênt într'o ḑi și ațĭ întocmit, apoĭ voĭ stațĭ pe aceea și slobodițĭ să umble drumul slobod. Cine orĭ-ce'ĭ place să aducă: și fĭer și aramă și orĭ-ce marfă; și cuĭ ce-ĭ este datorie, să ĭa slobod; ĭar săraciĭ ómenĭ, carĭ se învoesc ca să vină cine cu ce póte, pe Prahova saŭ pe Teléjen, apoĭ voĭ casele lor le prĕdațĭ și îĭ bântuițĭ, ca să nu vină. Drept aceea, dacă vĕ este pofta și vrerea să stațĭ pe cuvênt, eŭ să șciŭ; dacă însă ațĭ apucat alt gând, și noĭ să șcim, ce avem să facem. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Părgarilor tutulor Brașovenĭ.

No. 381.

Stancĭul vistierul și fratele sêŭ Constantin (boeriĭ luĭ Vlad vodă Dracul) către Brașovenĭ în afacerea avereĭ lor ce o aŭ la Surva.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 523. Pecetia în dos.

† Мно зравіе и поклоненіе родителе наши, пъргарѡ ѿ Брашо, ѿ Станчула вистіарѣ и Костандина. Тузи е дошълъ бра-ми Костандина за на добытѡк, що ни е у Сурва, и съ книгѫ воиводинѫ, а вы му не стѣ далы, а нѫ сте[1] искалы мартуріѫ. То ради ми смо мартурисалы прѣ Ханѫша и прѣ пръгари ѿ Трьговища; и жена Сурвина мартуриса сама, и Галесъ, како сте рекльі, мартуриса. То ради добытѡ да ни дате, кто вы книгѫ-вѫ доне.

[1] Scris d'asupra.

Аще ли ни не дате, можете продати влаская землѫ, а наше не ще загинѫ; на не вѣрȣете, а Сȣрвȣ вѣрȣете. И бѫ ви вели.

Adresa în dos: † Пръгаре ѿ Брашо.

† Multă sănĕtate și închinăcĭune părinților noștri, părgarilor din Brașov, de la Stancĭul vistiarul și Costandin. Acolo a venit fratele meŭ Costandin pentru avutul nostru, care ni este la Surva, și cu cartea voevoduluĭ, ĭar voĭ nu l-ațĭ dat, ci ațĭ cerut mărturie. Drept aceea noĭ am mărturisit înnaintea luĭ Hanăș și înnaintea părgarilor din Târgoviște; și femeea luĭ Surva a mărturisit ea singură, și Gales, precum ațĭ spus, a mărturisit. Drept aceea avutul să ni-l dațĭ prin cine vĕ aduce voue cartea. Iar dacă nu ne vețĭ da, putețĭ voĭ vinde Țara-Românéscă, ĭar al nostru nu se va pĭerde. Pe noĭ nu ne credețĭ, ĭar pe Surva credețĭ! Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure!

Adresa în dos: † Părgarilor din Brașov.

No. 382.

Pojon, Decembrie 29. Ștefan logofĕtul (luĭ Vlad vodă Dracul), în numele luĭ Uroș Petru, către Brașovenĭ, dacă le-a venit la mână o scrisóre a luĭ Uroș trimisă printr'un om din Pojon, că trimisul lor Uroș a fost priimit de împĕratul (Sigismund), care le-a citit scrisórea și ĭ-a lăudat fată de Sibienĭ; și că în fine se aștéptă de la împĕrat un resultat bun.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 564. Pecetia în dos.

† Почътенї и верни пръгаре брашоски въсе, велїки же и мали, въсе около, многоѡ здравїе и поклоненїе, даже до лица земли, ꙗко моимъ гпро, ѿ вашегом слȣгы меншегоѡ, ѿ Ȣроша Петра. И тȣзи, моа гпдо, дава ва ȣзнати, чемȣ вы пȣсти єднȣ книгȣ по єдно члкȣ ѿ Пожона, и далъ ю є въ ржце Сибинскомȣ члкȣ, имене Цръїшȣ, мїстерȣ ѿ Фдїѡре [1], тои незна: єли ви дошла книга въ ржце, или не є. И съга ȣ-вози време нищо вы не могѫ ино писа, тъкмо този, що ми се били пȣстили гнȣ-ни кесарю; ѿ на ра чини волю, и въсекыи днъ чекамо але [2] добъръ, и бжїѡ воло є намъ добро воло кесаръ, и добъръ але [2] ни ще датъ скоро. И книгȣ що ми [3] пȣстисте по логофетȣ Влада воеводе, по Щефаноу [4], то ми доиде ȣ рȣкȣ; и азъ възехъ книгѫ и поидо Секилъшпанȣ, и Секилшпано дадомо книгȣ ва рȣшȣ, книгȣ кесарю; и кесаръ ж прочъте самъ своими ȣсти, и ѡбрадова са много, и поклони са ва, за що мȣ дадосте ȣзнати за тизї работи. И билъ є писа пръво ѡще

[1] мїстерȣ ѿ Фдїѡре scris d'asupra rĕnduluĭ. [2] Cuvêntul românesc «ales» în ințeles de: resultat. [3] În text pare a fi fost scris ни, apoĭ s'a șters и și d'asupra luĭ s'a scris м. [4] по Щефанȣ scris d'asupra rĕnduluĭ.

кесаръ к ва҃, како да доидѫ ѿ ва҃ два пръгарѣ; азъ не съ҃ зналъ, нѫ оузна҃ по то҃ на мц҃ъ. И съга доидоша Сибиинѣне и казашъ: Брашо҃ци нете доитъ; и кесаръ ре҃: Брашо҃ци сѫ ѡ-вде оу мене. И нищо моу за тои не зло ср҃це, нѫ е ве҃лъ к на҃ и добро҃ воло҃. И не мии ми сѧ, да е добро, да и дроузехъ поустита келтовати, ѿи б҃ъ знае сколико келчю҃ стоимъ и азъ ѡ-вдези; да за този, како знаете вы по-добрѣ, такози оучините. И да знаете, оу сеи време се не верова҃ на дроугого чл҃а, да ми пише҃ книгѫ си҃ѫ, тъкмо на логоѳета Щефана, и ни҃ писа҃ книгѫ си҃ѫ. Писано оу Пожоноу .е҃. д҃нъ по рожѫствѣ г҃а б҃а и сп҃а нашего Ис҃оу Х҃а.

И покланам се азъ, Щефа҃ логоѳетъ, вашои м҃ати, іако мои г҃сдамъ.

Adresa in dos: † Мои г҃промъ, пръгаро҃ брашовски҃ въсе҃, великимъ же и мали҃.

† Cinstiților și credincĭoșilor părgarĭ brașovenĭ tutulor, celor marĭ și celor micĭ, tutulor d'împrejur, multă sănĕtate și închinăcĭune chĭar până la fața pămêntuluĭ, ca la aĭ meĭ stăpânĭ, de la a vóstră slugă maĭ mică, de la Uroș Petru. Și ĭată, domniĭ meĭ, daŭ vouĕ a șcire, că v'am trimis o carte printr'un om din Pojon, și a dat-o pe ea în mânele unuĭ om Sibinén, anume Țârvișu, meșterul din Feldiore, și nu șciŭ, óre v'a venit cartea în mânĭ saŭ ba. Și acum în acéstă vreme nimic alta nu vĕ pot scrie, numaĭ de aceea că m'aŭ lăsat la domnul nostru chesarul. El nouĕ bucuros ne face voĭa, și în fie-care ḑi așteptăm ales[1] bun, și cu voĭa luĭ Dumneḑeŭ ne este nouĕ cu voĭe bună chesarul, și bun ales ne va da în grabă. Și cartea ce ne-ațĭ trimes-o prin logofĕtul luĭ Vlad voevod, prin Ștefan, aceea mĭ-a venit în mână; și eŭ am luat cartea și m'am dus la șpanul Sĕcuilor și prin șpanul Sĕcuilor dat-am cartea vóstră, cartea chesaruluĭ. Și chesarul a citit-o singur cu gura sa și s'a bucurat mult, și s'a închinat vouĕ, pentru că-ĭ dațĭ a șcire despre aceste afacerĭ. Și a fost scris chesarul întâĭ încă către voĭ, precum ca să vină de la voĭ douĭ părgarĭ. Eŭ n'am șciut, dar am aflat după aceea la o lună. Și acum aŭ venit Sibieniĭ și aŭ spus: Brașoveniĭ nu vor să vină, și chesarul a ḑis: Brașoveniĭ s'aci la mine; și nimic pentru aceea nu ĭ-a fost inima rea, ci este vesel către noĭ și cu bună voĭe; și nu mi se pare că este bine, ca și pe alțiĭ să-ĭ trimitețĭ ca să cheltuiască, căcĭ Dumneḑeŭ șcie pe cât chelcĭug staŭ și eŭ aci; dar pentru aceea, cum șcițĭ voĭ maĭ bine, așa să facețĭ. Și să șcițĭ, în acéstă vreme că nu m'am încreḑut pe un alt om să-mĭ scrie cartea acésta, numaĭ pe logofĕtul Ștefan, și prin el am scris cartea acésta. Scrisă în Pojon, în a 5ª ḑi după Nașcerea Domnuluĭ Dumneḑeŭ și a Mântuitoruluĭ nostru Isus Christos.

Și mĕ închin, eŭ Ștefan logofĕtul, Grațiosităţiĭ vóstre, ca domnilor meĭ.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ domnĭ, părgarilor brașovenĭ tutulor, marĭ și micĭ.

[1] Tot așa în textul slavon: алес, în înțeles de: resultat.

No. 383.

Gherghe Lascar (cămăraşul luĭ Vlad vodă Dracul) către Braşovenĭ despre afacerea cu Haneş pentru aramă, postav şi céră şi să constrîngă pe sluga sa Martin a-ĭ aduce baniĭ ce are la dênsul, orĭ să-l trimétă legat.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 545. Pecetia în dos.

† Възлюбленнаа и прклоннаа хетизма мои любими братїа и прїателѣ, пръгаре Брашевскы, ѿ Герги Ласкара. И тѹзи, вие братїа, добрѣ знаете како съ говори и оуправи прѣ жѹпано Албѹло, а ѿ ва не вид,ѣ нищо; и книгѫ ви писа и поръчи, а ѿ ва не види рѣчъ. А нꙑнѣ е доше Хане до мене та ми каже ѿти е оу него медъ и поставъ и восъкъ. Тѡ ра ви проси, ѡслободите ми восъкъ, да са продаде, да ми кѹпи що ми е потрѣбно, да ми донесѫ. И еще ви проси да ми проводите добито със вашими чавци, да ми го донесѫ, како то съ говори със вами и прѣ жѹпано Албѹлѡ. Аще ли си не щете да си стоите на рѣчи си, а тѹзи иде Хане та ще наети чавци, та ми го хте донести добито на моѫ главѫ. И тѹзи е дрѹга ме оу Ивана, що е длъже снѹ Мариновѹ. Та да ѫ даде да ми ѫ донесѫ; и за тоzи да стоите да ѫ да. И тѹзи е мои слѹга Мартин, та сѫ .ζ. хилїади флори ѹ него и пе сто(т)инъ; та да го сте стиснѫле да ми добито донесе; аще ли не рачи да доиде, а вие ми го допстите и безъ тоговѫ вола. Инако да не ѹчините. Аще ли ми не щете донѹстити ни добито ни чл҃ка, да знаете: мои добито въ пагѹбѫ не щѫ ѡстави. Тоzи да знаете. И бъ да ви ѡвели.

Adresa în dos: † Пръгаре Брашевски.

† Pré ĭubită şi plecată heretisanie la aĭ meĭ ĭubiţĭ fraţĭ şi prietenĭ, păргarilor Braşovenĭ, de la Gherghe Lascar. Şi ĭată voĭ, fraţilor, bine şciţĭ cum am vorbit şi am întocmit înnaintea jupânuluĭ Albul, ĭar de la voĭ nu am vĕḑut nimic; şi carte v'am scris şi v'am poruncit, ĭar de la voĭ nu vĕd cuvêntul. Iar acum a venit Haneş la mine şi-mĭ spune că el are aramă şi postav şi céră. Drept aceea vĕ rog, slobodiţi-mĭ mie céra, ca să se vênḑă, să-mĭ cumpere ce îmĭ este de trebuinţă, să-mĭ aducă. Şi încă vĕ rog să-mĭ petreceţĭ marfa cu ómeniĭ voştri să mĭ-o aducă, precum am vorbit cu voĭ şi înnaintea jupânuluĭ Albul. Iar dacă nu vreţĭ să staţĭ pe cuvintele vóstre, apoĭ acolo va veni Haneş şi va găsi ómenĭ, şi-mĭ va aduce marfa pe socotéla mea. Şi acolo este altă aramă la Ivan, carele este dator fecĭoruluĭ luĭ Martin. Şi să o dea să mĭ-o aducă. Şi pentru acésta să stăruiţĭ să mĭ-o dea. Şi acolo este sluga mea Martin şi sunt 7000 de florinĭ la el şi 500; şi să-l siliţĭ să-mĭ aducă avutul; ĭar dacă nu voeşce să vie, apoĭ voĭ să mi-l trimiteţĭ şi

fără voĭa luĭ. Alt-fel să nu faceţĭ. Iar dacă nu-mĭ veţĭ trimite nicĭ avutul nicĭ omul, să şciţĭ: avutul meŭ în pagubă nu'l voiŭ lăsa. Acésta s'o şciţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Părgarilor braşovenĭ.

No. 384.

Gherghe Lascar (cămăraşul luĭ Vlad vodă Dracul) către judeţul Iacov şi ceĭ 12 părgarĭ în afacerea unor cumpărăturĭ şi a i se trimite legat o slugă a sa.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 486. Pecetia în dos.

† Възлюбленни мои и братіамь, паргарѡ Брашовскии въсѣ и сѫцꙋ, жпань Іакѡ. Братіа моа, ꙁнаете ви добр, како смо весѣдовале [ꙋ Брашѡ вами][1] съ вами ꙋ Тръговище и прѣ жпана; вие сте ꙋꙁеле на ваша главѫ: да доде Гегево слꙋга, да м даваме все. Даль смь слꙋга моа Марти с вами, и смь да съ слꙋга-ми Матиıа .а. флѡрини, да плати нае; а ѡ доде съ вами, да ми псти .ді. мажа ѿ мѣ, тъкмои по, и .в. това ѿ желѣꙁа, и .а. ѿ оце и нѣщо ѡве. Питаль смь наеникы ꙁа Матина и Ханеша: ге е Марти? Каꙁахъ ми ѡни: ѡста Мати, да доде съ дрꙋги това. И ми поръчи съ Хане: ако е хтѣніе ти, пꙋсти ми съ Хане дрꙋги дꙋкати, поне е ꙁе и ѡщь мѣ, да іа кꙋпѣ; пусти съ Ханеша .г. хіана фло и .ѳ. ма восъ, и смь каꙁа Ханеш: аꙁь сеꙁи довить дава на твоа ръкѫ, да чини, ка ꙁнае; а Мати, що има готово, да доде спѣхѡ къ мнѣ. И смь да съ Ханеша мо[2] слꙋга, да деде[3] ꙋ Брашѡ, да ми кпи плано, желѣꙁѡ; оце и ѡщь едно дрꙋго, що ми е потрбно, съ дрꙋгна дꙋкати. И ми доде слꙋга моа, да ми е кпилъ, що м смь каꙁа ѿ все, да стѡнть ꙋ Ханешова къщъ чейша; додохъ да се ꙁамето, да доде моко Давѣжа, слꙋга жпана Раꙋла, и доде къ мнѣ. А що е кпи, а ѡ стои ꙋ къщъ Ханешова и нѣ чейшарѣ ꙋ ръкътор Ѿ, що м е нѣ и мѣхашь. Стои[4] и тоꙁи .г. хіана фло., .ѳ. ма восъ, що м смъ да аꙁь ѡ ръкъ си; и на слꙋга-ми Мати, що е каꙁа, що м е ви дължe .ꙁ. хи и .ф.; и инако нѣ. И ви мла, ако сте мо[2] братіа, да не имамо помного рчи. Ако не ще да до слꙋга-ми и да ми съвере довитъ, а ви да ви наꙋчи бь, да го свѣжете, да ми пстите. А Хане да го стиснете, да ми дава довитѫ, да допстите и то, ма мно е, мака мало; и да не има по-мно рѣ; и смь писа ва, да не кажете ꙋтр нли в дргн дињ: нѣ ни си писа, да не ꙁамо ми ѡ тѡ; поне довить воивод не ще ꙁаги-

[1] Aceste cuvinte sunt şterse cu condeĭul. [2] Pentru моа. [3] În loc de доде. [4] A fost scris maĭ ântâiŭ стоит, apoĭ scriitorul a şters cu condeĭul pe т final şi a pus un м d'asupra luĭ и.

нѫти, поне҃ толко м҇ е҇ късн҇ѣніе, дори подъ азь воево҇, да че҇ си ще иска свое, да го ѹ҇зе. Тогизи да се не злосръдите, поне҃ зло е҇ мое ср҇це. И бь҃ съ вами.

Adresa în dos: † Ѿ жпана Ге҃гѣ Ласка҃

† Пъ҃гарѡ҃ всѣмь ѹ҇ Брашѡ҃.

† Pré ĭubiţilor meĭ şi fraţilor, părgarilor Braşovenĭ tutulor, şi judeţuluĭ jupân Iacov. Fraţiĭ meĭ, şciţĭ voĭ bine cum am vorbit cu voĭ în Târgovişte şi înnaintea jupânuluĭ. Voĭ aţĭ luat pe capul vostru: să vină sluga luĭ Gherghe, să-ĭ dăm luĭ tot. Dat-am pe sluga mea Martin cu voĭ, şi am dat cu sluga mea Martin 1000 florinĭ, ca să plătéscă chiria; ĭar el s'a dus cu voĭ şi mĭ-a trimis 14 măjĭ de aramă tocmaĭ deplin, şi douĕ încărcăturĭ de fĭer şi una de oţel şi ceva ovĕz. Întrebat-am chirigiiĭ de Martin şi pe Haneş: unde este Martin? Spusu-mĭ-aŭ dênşiĭ: a rĕmas Martin, ca să vină cu altă marfă; şi mĭ-a orênduit cu Haneş: dacă este voinţa ta, trimite-mĭ cu Haneş alţĭ ducaţĭ, pentru că este aicĭ încă aramă, ca să o cumpĕr. Am trimis cu Haneş 10000 florinĭ şi 9 măjĭ de céră, şi am ḑis luĭ Haneş: eŭ acéstă avere o daŭ pe mâna ta, ca să facĭ precum şciĭ; ĭar Martin cu ce are gata, să vină curênd la mine. Şi am dat cu Haneş pe sluga mea, ca să se ducă la Braşov, ca să-mĭ cumpere pânḑă, fĭer, oţel şi încă una alta, ce-mĭ este de trebuinţă, cu alţĭ ducaţĭ. Şi mi s'a dus sluga mea de mĭ-a cumpĕrat ce ĭ-am ḑis de tóte, şi stă în casa luĭ Haneş cenuşarul. Am ajuns de am aflat acésta, că a venit băĭatul Dabija, sluga jupânuluĭ Radul, şi a venit la mine. Iar ce a cumpĕrat, apoĭ aceea stă în casa luĭ Haneş, şi acum cenuşar la rectorul Os, ce îĭ este acuma şi stupar; staŭ acele 10000 florinĭ, 9 măjĭ de céră, ce ĭ-am dat eŭ luĭ din mâĭnile mele; şi la sluga mea Martin, care a spus că luĭ a fost dator, 7 miĭ şi cincĭ sute. Şi alt-fel nu este. Şi vouĕ mĕ rog, dacă sunteţĭ fraţiĭ meĭ, să nu avem maĭ multe vorbe. De nu va vrea să vină sluga mea şi să-mĭ strîngă averea, apoĭ voĭ povĕţuĭască-vĕ Dumneḑeŭ, ca să-l legaţĭ, să mi-l trimiteţĭ. Iar pe Haneş, să-l constrîngeţĭ ca să-mĭ dea averea, să-mĭ trimiteţĭ şi aceea, măcar mult este, măcar puţin, şi să nu am maĭ mult vorbă. Şi v'am scris vouĕ, ca să nu ḑiceţĭ mâĭne, saŭ într'altă ḑi: nu ne-aĭ scris, şi nu şcim noĭ despre acésta. Fiind-că averea voevoduluĭ nu va pĭeri, căcĭ atâta îĭ este întârḑierea, până cand mĕ voiŭ duce eŭ (la) voevod, ca să-şĭ céră ce este al sêŭ, să-l ĭa. Atuncea sa nu vĕ supăraţĭ rĕŭ, căcĭ rea îmĭ este inima. Şi Dumneḑeŭ cu voĭ.

Adresa în dos: † De la jupân Gherghea Lascar.

† Părgarilor tutulor din Braşov.

No. 385.

Antonie (cămăraşul luĭ Vlad vodă Dracul) către Braşovenĭ că pârgariĭ din Sighişóra aŭ înţeles că hereghia (monetăria) nu se va maĭ face la eĭ, ci la Braşovenĭ, şi stăruesc de voevod că să le-o lase tot lor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 548. Pecetia în dos.

† Мнѡ ꙁравїе и поклоненїе моимъ постарешимъ братїамъ, пръгарѡ брашѡскимъ, Антонїе. Тѡ ради що ми сте писали и порꙋчали по жꙋпана Лꙋкача, ѿ въсемъ ви добре раꙁꙋмехъ; темъ ради що написахъ аꙁь вашои млты, а вие ми[1] тоꙁи не ѿрекосте. Ꙁа що прошꙋ аꙁь ва, ѿти що сте вїе ме проснли, аꙁь ви съмъ створи волѫ ꙋ гна-ми воевѡ, и е готова. Да що про аꙁь ѿ ва, а вие ми не дадосте ꙁнанїе. Да аще ꙋчинїте тїѫꙁи работѫ вїе мене; аꙁь съмъ вашъ прїатлъ и любимъ вашꙋ чьстъ; тои ще [в]ити ꙋ ва, неголи на дрꙋ место. Тѡ ра[2] прораꙁꙋмехꙋ пръгари ѿ Шегишоре, ѿти щѫ да помѣстимъ херегїѫ ꙋ ва, и дондоше къ мене и рекоше ми такоꙁи: како да премести херегиѫ ꙋ Брашѡ, да ꙋꙁьмеши чьстъ ѿ на, да ѫ даши Брашовѣномъ? Єга беше неволѣ воевѡ, Брашовене не ѡставлахꙋ, а нїе тоꙁи въꙁехмо на наши главн, а съга походиши тамо; тїѫꙁи срамотѫ не щемо нїе ѡставити; можемо ꙋмрети; а що ти е волѣ, а ние да ти сътворимо. Аꙁь имь рекохъ такоꙁи: що ми е реклъ воивода, аꙁь щѫ ꙋчинити. Тїе рекоше[3]: а ние немъ ѡставитї железа ѿ камаре. Аꙁь имъ рекѡ: вїе не сте волъни, да ми ꙁапрете нищо. Паке ми рекоше тїе: почек[а]и ни ѿ сьботе ꙁа .е[і]. дьни, да си пꙋстимо члва до воивѡ. Аꙁе ихъ ѡставихъ. Да сокотете и вие, моа братие, ꙁа томъ, та ꙋчинете, како ви се мънитъ по-добре, ѿти аꙁь би хтелъ и любилъ, съ чьстнѫ да иꙁлеꙁѫ. Да варе що ви съмъ просилъ ꙋ пръвѫ книгѫ, да ще ми ꙋчините волѫ ꙁа тоꙁи, да имамъ и аꙁе и вие чьстъ ѿ гна воевѡ. Даите ми ꙋ ꙁнание на-скоре по моега слꙋгѫ; ꙋпишете ꙋ кни и ꙁапечатете, да верꙋѫ, да се мꙋчимъ и аꙁе съ вами ꙁа вашѫ чьстъ, да кажѫ и аꙁь гнꙋ-ми, коли помощъ щегъ имати ѿ ва, да мꙋ бѫдетъ радо срце, да бѫдетъ съ въсѫ волѫ къ вамъ, пакъ ꙁа вашꙋ чьстъ. И чека-щѫ аꙁь сехъꙁи пръгаръ ꙁа .еі. днї, да видимъ, що ми хте ѿрещи. И пакъ щехъ да допꙋстїмъ .а.-го дꙋкатарѣ, а тїе поидоше къ немꙋ, и не ꙁнамъ, що мꙋ рекше, а тои се пакъ ѡпре и нехте доити. И бь ви хранитъ.

Adresa în dos: † Въсемъ пръгарѡ брашѡскимъ.

† Multă sănĕtate şi închinăcĭune la aĭ meĭ maĭ marĭ fraţĭ, pârgarilor Braşovenĭ, Antonie. Drept aceea, ceea ce mĭ-aţĭ scris şi recomandat prin jupân Lucaciŭ, de tóte bine v'am înţeles; pentru ceea ce v'am scris eŭ Graţiosităţiĭ vóstre, apoĭ voĭ mie despre aceea nu mĭ-aţĭ rĕspuns. Pentru acésta rog eŭ pe voĭ, căcĭ ceea-ce voĭ

[1] Îndreptat din мо. [2] În original: раꙋ. [3] În original: рокоше.

pe mine m'aţĭ rugat, eu v'am făcut voĭa la domnul meŭ voevodul, şi este gata. Iar ceea-ce cer eŭ de la voĭ, apoĭ voĭ mie nu mĭ-aţĭ dat şcire; şi dacă veţĭ face acest lucru voĭ pentru mine, eŭ sunt prietenul vostru şi ĭubesc cinstea vóstră; acésta să vină la voĭ, decât în alt loc. Drept aceea aŭ înţeles părgariĭ din Şeghişóră, că eŭ voesc ca să mut hereghia la voĭ, şi aŭ venit la mine, şi ḑisu-mĭ-aŭ ast-fel: ‹Cum să muţĭ hereghia la Braşov, să ieĭ cinstea de la noĭ, ca s'o daĭ Braşovenilor? Când era nevoĭe voevoduluĭ, Braşoveniĭ nu aŭ îngăduit, ĭar noĭ acésta am luat-o pe capetele nóstre; şi acum te ducĭ acolo? Acéstă ruşine noĭ nu o vom lăsa; putem muri!, ĭar ceea-ce'ţĭ este voĭa, apoĭ noĭ să ţĭ-o facem.» Eŭ lor le-am ḑis ast-fel: «Ceea-ce mĭ-a spus voevodul, eŭ aceea voiŭ face». Aceĭa aŭ ḑis: «Dar noĭ nu vom lăsa ferul de la cămară.» Eŭ lor le-am ḑis: «voĭ nu sunteţĭ volnicĭ nimica să-mĭ opriţĭ». Iarăşĭ mĭ-aŭ ḑis aceĭa: «aştéptă-ne de Sâmbătă în 15 ḑile, sa ne trimitem omul la voevod.» Eŭ ĭ-am lăsat. Şi socotiţĭ şi voĭ, fraţiĭ meĭ, despre acésta, şi faceţĭ cum vi se pare maĭ bine; căcĭ eŭ aş vrea şi aş dori cu cinste să es. Şi vare despre ce v'am rugat în cartea dintâiŭ, faceţi-mĭ voĭa întru aceea, să am şi eŭ şi voĭ cinste de la domnul voevodul. Daţi-mĭ de şcire maĭ repede prin sluga mea. Scrieţi-mĭ carte şi pecetluiţĭ-o, ca să cred, să mĕ străduesc şi eŭ cu voĭ pentru cinstea vóstră, să spun şi eŭ domnuluĭ meŭ cât ajutor va avea de la voĭ, spre a-ĭ fi luĭ inima bucurósă, ca să fie el cu tótă voĭa către voĭ, ĭarăşĭ pentru a vóstră cinste. Şi eŭ voiŭ aştepta pe aceĭ părgarĭ 15 ḑile, ca să vĕd ce aŭ să-mĭ rĕspundă. Şi ĭarăşĭ am voit să trimet pe un ducătar (monetar); ĭar aceĭa s'aŭ dus la dênsul, şi nu şciŭ ce ĭ-aŭ spus, şi acesta ĭarăşĭ s'a oprit şi nu voeşce să vie. Şi Dumneḑeŭ să vĕ păzéscă.

Adresa în dos: † Tutulor părgarilor braşovenĭ.

No. 386.

Aprilie 23. Nanul şi Ştefan logofĕtul (boeriĭ luĭ Vlad vodă Dracul) către Braşovenĭ, că pe cât timp eĭ aŭ fost pe lângă voevod, n'aŭ vĕḑut pe solul braşovenesc, nicĭ că aŭ auḑit ca el să fi fost acolo.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 534. Douĕ peceţĭ în faţă.

† Почътени и мѫдри и племенити мѫже, пръгаре брашовски въсе, мали же и велиимь, поклоненіе до лица земли, ꙗко нашимь гдамъ и добри приятеле. И тоуꙁи приде к на ꙋ Сибин Бертоломеи и Ѿтꙋшъ Гашпаръ, та ни оупросиша вашо речꙋ: докле смо ми били при воеводе, или кто ѿ Брашованъ доишъ ꙋ поклисарство к воеводе, или не е? И ако е кто доишъ, кои речї м сѫ били? А ми вашои мати тои ѿповедамо, како до где смо били ми коиъ нашего гна, ми вашего апоклисаре не смо видели ни очима, ни ꙋшима

слишали. Ако си се нехто по своеи работа ходилъ, тои бъ знаетъ; а ѿ ва, ако би що коа ве или покалисарсво, намъ би нашъ гпнъ казалъ, нж тои бъ знаетъ, кои е сътворй небо и землю. Не знамо нищо ꙋ томꙋи. Писано ꙋ понедѣни пре стпмь Геѡргїе.

Ваши менши и приıатели верни: Жꙋпа Нанꙋ и Стефа логоѳе.

[L. P.]   [L. P.]

† Cinstiţilor şi înţelepţilor şi de viţă bărbaţĭ, pârgarilor braşovenĭ tutulor, celor micĭ şi celor marĭ, închinăcĭune până la faţa pământuluĭ, ca la aĭ noştri domnĭ şi bunĭ prietenĭ. Şi ĭată aŭ venit la noĭ în Sibiŭ Bertolomeĭ şi Utuş Gaşpar şi ne-aŭ întrebat după vorbele vóstre: cât timp noĭ am fost lângă voevodul, venit-a cine-va dintre Braşovenĭ în solie la voevod saŭ nu? Şi dacă cine-va a venit, ce fel a fost vorbele luı? Iar noĭ Graţiosităţiĭ vóstre acésta rĕspundem, că până când am fost noĭ pe lângă domnul nostru, noĭ pe al vostru sol nu l-am vĕḑut nicĭ cu ochiĭ, nicĭ cu urechile n'am auḑit. Dacă va fi umblat cine-va pentru afacerile sale, acésta Dumneḑeŭ şcie; ĭar de la voĭ dacă ar fi fost vre-o veste saŭ solie, nouĕ domnul nostru ne-ar fi spus. Ci acésta Dumneḑeŭ şcie, cela ce a făcut cerul şi pământul; noĭ nu şcim nimic despre acésta. Scrisă Lunea înnainte de Sfântul Gheorghe.

Aĭ voştri maĭ micĭ şi prietenĭ credincĭoşĭ: Jupân Nanul şi Ştefan logofĕtul.

No. 387.

Dragomir al luĭ Manea (vornic sub Radul vodă cel Frumos, ceĭ douĭ Basarabĭ şi Vlad Călugărul) către Braşovenĭ, ca să vină un om de la eĭ la domnul voevod spre a putea vedea Turciĭ că Româniĭ trăesc în bune relaţiunĭ cu Braşoveniĭ; îĭ îndémnă să nu asculte de Ştefan vodă (cel mare, domnul Moldoveĭ) şi să trimiţă şi pe popa din Şcheĭ cu alţĭ ómenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 513. Pecetia în dos.

† Ѿ жꙋпана Драгомира Манева много здравие сьцꙋ ѿ Брашо и въсе пьгаро. Тꙋзи да си допꙋстите чавека ꙋ гна воевода и ꙋ на, за-ради да виде Тꙋци, ере ходе чавеци ваши мегю на и наши чавеци мегю ва; понеже видете, ере кемꙋ загинꙋти и ми и ви. Та не моите гледати ви Стефанꙋ воеводе, ни не моите слꙋшати ѿ нега, нꙋ допꙋстете чавеци некои добри, да бꙋдꙋ; и ѡзи по ѿ Шкѣи да доиде съ ни, ѡти ви е приıате добь, како да бꙋде едїн ѿ ва, еще ви не би би, како ви е ѡ. Инако не, на моıо дшꙋ. И па варе кто ще донтї, ѡ да доиде слобоно, слобоно да ѡтите, на верꙋ и на дшꙋ моıо, ѡти во-(и)ска тꙋска е и съга гот(о)ва; ино не. И бь да(да) ви ꙋножи лѣта, амї.

Adresa în dos: † Съцꙋ ѿ Брашов и въсе пагаро брашовски.

† De la jupân Dragomir al luĭ Manea multă sănĕtate judeţuluĭ din Braşov şi tutulor pargarilor. Iată să vĕ trimiteţĭ omul la domnul voevod şi la noĭ, pentru ca sa vadă Turciĭ că umblă ómeniĭ voştri printre noĭ şi aĭ noştri ómenĭ printre voĭ; căcĭ vedeţĭ că vom peri şi noĭ şi voĭ. Şi nu vĕ maĭ uĭtaţĭ voĭ la Ştefan voevodul, şi nu maĭ ascultaţĭ de el, ci trimiteţĭ óre-carĭ ómenĭ, bunĭ să fie, şi acel popă din Şcheĭ să vină cu dênşiĭ, căcĭ vĕ este prieten bun, că dacă ar fi chĭar unul dintre aĭ voştri, încă voué nu v'ar fi (aşa), precum vĕ este el. Alt-fel nu, pe sufletul meŭ. Şi ĭarăşĭ, vare cine va vrea să vină, acela să vie slobod, slobod să se întórcă, pe credinţa şi pe sufletul meŭ, căcĭ óstea turcéscă este şi acum gata. Alt-fel nu e. Şi Dumneḑeu să vĕ îmmulţéscă aniĭ, amin.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor braşovenĭ.

No. 388.

Dragomir al luĭ Manea către Braşovenĭ, că fiind bĕtrân nu s'a maĭ putut trudi la Báthory Ştefan şi la dênşiĭ; Braşoveniĭ să trimiţă la domn vorbe bune ca să facă pace şi tocmélă, căcĭ vĕd eĭ bine, cât rêŭ s'a făcut pentru Ştefan vodă (cel mare, al Moldoveĭ).

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 479. Pecetia în dos.

† Ѡ жѹпана Драгомира Манева мно ζравїе нашн добрн прїателе, сѫцѹ ѿ Брашо н двānадесете пръгаре. Н то ра, варе що мн сте порѹчн н пнса ѹ кннгѹ, азъ добре вн сѫ разѹме, како да вн сѫ прїате; то ра да ζна ва мати, понеже како вн сѫ бн до съда прїате, такон сн кю такон сн бн н ѿ-съда на-пре, н ваше н прїателе ваше. Н па мн сте порѹчн, како да се трѹмъ до Батърѹ Нщфана н до ваше гнво; а гнво-вн да ζнате, како не мого, да се трѹмъ; ра бн, поне ѹстарн, та ме ще простн ваше мати. А гн-вн пѹстнте ѹ гна-нн вонвоа добрн ре, да ѹчннете мн н токмелѹ, поне внте ζа Стефана вонвоа колнко се ζло ѹчнин н до-съда. Тако по-добро да е добро, нежелн ζло. Н бъ да ѹмножн лѣта ваше мати, амї.

Adresa în dos: † Сѫцѹ ѿ Брашо н двāнадесете пръгаре.

† De la jupân Dragomir al luĭ Manea multă sănĕtate la aĭ noştri bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi celor douĭspreḑece părgarĭ. Şi drept aceea vare ce mĭ-aţĭ orênduit şi scris în carte, eŭ bine v'am înţeles, cum ca să vĕ fiŭ prieten. Drept aceea să şcie Graţiositatea vóstră că, precum v'am fost până acum prieten, ast-fel voiŭ fi şi de acum înnainte, şi voué şi prietenilor voştri. Şi ĭarăşĭ mĭ-aţĭ orênduit ca să mĕ trudesc la Batăr Iştfan şi la domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să şciţĭ, cum

că n'am putut să mĕ trudesc; bucuros aş fi fost, dară am îmbĕtrânit, şi mĕ va ĭerta Graţiositatea vóstră. Iar domnia vóstră trimiteţĭ la domnul nostru voevodul vorbe bune, ca să faceţĭ pace şi tocmélă, căcĭ vedeţĭ, pentru Ştefan voevod cât rĕŭ se face şi până acum. Aşa: maĭ bine să fie bine, de cât rĕŭ. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ Graţiosităţiĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ din Braşov şi celor 12 părgarĭ.

No. 389.

Dragomir al luĭ Manea către Braşovenĭ în privinţa unuĭ piper al sêŭ dat de Braşovenĭ luĭ Négu sub cuvênt că Dragomir ar fi dator aceluĭa.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 457. Pecetia în dos.

† Ѿ жѹпана Драгомира Манева мно҆ здравїе мої приꙗтеле, сѫцѹ и пръгаро ѿ Брашо. И тѹзи дава ѹ знание гвѹ-ви, да, веде, ѹчинише ми гво-ви закленание и книгѹ гва-ви, како ѹ тоизи место гва-ви, що сѹ заградили еще деди гва-ви съ камено гра Брашовѹ, азъ да нема ни еднѹ пагѹбѹ, ни ако би би са-си азъ, ни добить-ми, ни ѿ що пагѹбѹ да нема, мака[1] ако би доше са висота гна-ни кралѣ, а еже нии дрѹги. А сега е доше Нѣ та е рекѫ, ѡти мѹ съ дльже; тако има тѹꙗ некои пипе, тако га сте дали Нѣгѹ, а азъ съ донесль тъизи пипе еще лани, сега е година и по-мно. А Нѣ вели, ѡти мѹ съ длъже за некои ѡни; а ви знате, ере съ азъ кѹпи тиꙗ ѡни летоска, та ако мѹ бѹдѹ длъже, ѡ ще доити ѹ землю, та мѹ ще платити, ако мѹ бѹдѹ длъже; а кои ѿ гва-ви е би мегю на, къга съ би азъ ѹ тькме съ Нѣго? Или кою матѹрию верѹете ви? Сега, како чините ви? Кои ѿ-кѹда ще доити та ще рещи, ѡти мѹ съ азъ длъже, или бѹди тко[2], а ви све да плащате ѿ мене? И бь ви вели.

Adresa în dos: Мои добрїи приꙗтеле, сѫцѹ и пръгаро ѿ Брашо.

† De la jupân Dragomir al luĭ Manea multă sănĕtate la aĭ meĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi părgarilor din Braşov. Şi ĭată daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că dóră domnia vóstră mĭ-aţĭ făcut jurământ şi cartea domnieĭ vóstre, cum că în acel loc al domnieĭ vóstre, unde aŭ întărit încă moşiĭ domnieĭ vóstre cu pĭatră cetatea Braşovuluĭ, eŭ să n'am nicĭ o pagubă, nicĭ dacă aş fi eŭ însu-mĭ, nicĭ avutul meŭ, nicĭ o paguba să nu am, măcar dacă ar veni însăşĭ înnălţimea domnul nostru craiul, dar mi-te alţiĭ! Iar acum a venit Négu şi a spus, că eŭ îĭ sunt dator. Ast-fel am avut acolo nişce piper, aşa l'-aţĭ dat luĭ Négu. Iar eŭ am adus acel piper încă de

[1] În orig. мака. [2] Cuvintele или бѹди тко sunt scrise d'asupra rênduluĭ.

an; acum este anul și maĭ bine. Iar Négu ḑice cá eŭ îĭ sunt dator pentru nișce berbecĭ; dar voĭ să șcițĭ că eŭ am cumpărat aceĭ berbecĭ astă-vară, și dacă luĭ în voiŭ fi dator, el să vină în țară, și-ĭ voiŭ plăti dacă îĭ voiŭ fi dator. Dar cine dintre domnia vóstră a fost între noĭ, când eŭ am fost în tocmélă cu Négul? Saŭ careí marturiĭ credețĭ voĭ? Acum, cum facețĭ voĭ? Cine de unde va veni și va spune că îĭ sunt eŭ luĭ dator, fie el orĭ-cine, apoĭ voĭ tóte să plătițĭ de la mine? Și Dumneḑeu să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și părgarilor din Brașov.

No. 390.

Dragomir al luĭ Manea către Lorinț (județul Brașovuluĭ) în afacerea a douĕ perechĭ de desagĭ și alte sculiște lăsate la dênsul de către jupanița Nécșa.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 524. Pecetia în dos.

† Ѿ жүпана Драгомира Манева много ꙁравїе жүпанꙋ Лорицү, како братү моемү и добромү приателю, и ꙁахвалѣ гвү-ти ѿ сву че и ѿ свꙋ добродете, и да ни дьжи бь живи и ꙁрави, дори платимү и ми гвү-ти ѿ сву че и ѿ сву дородете. И түꙁи дава ү ꙁнание гвү-ти, ꙁа-ради жү) дадо ү гвү-ти, по жүпанице Нѣкша и по ѡнүиꙁи слүжникү мою Ика, та донесоше висаꙁи ꙁигне . в҃ . и дрүга скүлнща. Тако кьда е ѡтила Нѣкша, ѡна и е просила ү гво-ти, а гво-ти не си хте да и да. Тако түꙁи ще дойти чловек мои Кьрѣ, та те проси, да му да теиꙁи скүлнща, да ми и донесе. И бь те весели. Амин[1].

Adresa în dos: † Жꙋпанꙋ Лоринцꙋ.

† De la jupân Dragomir al luĭ Manea multă sănĕtate jupânuluĭ Lorinț, ca frateluĭ meŭ și bunuluĭ prieten. Și mulțămesc domnieĭ tale pentru tótă cinstea și pentru tot binele, și să ne ție Dumneḑeŭ viĭ și sănătoșĭ, până vom plăti și noĭ domnieĭ tale de tótă cinstea și de tot binele. Și ĭată daŭ spre șcire domnieĭ tale pentru că am dat domnieĭ tale, prin jupânița Nécșa și prin acea slujnică a mea Ilca, de țĭ-a adus 2 perechĭ de desagĭ, și alte sculiște. Ast-fel când a plecat de acolo Nécșa, dênsa le-a cerut de la domnia ta, ĭar domnia ta n'aĭ vrut să i le daĭ. Ast-fel, acolo va veni omul meŭ Cădrea, și te rog, ca să i le daĭ acele sculiște, ca să mi le aducă. Și Dumneḑeŭ să te bucure, amin.

Adresa în dos: † Jupânuluĭ Lorinț.

[1] Cuvêntul în orig. este scris ast-fel:

No. 391.

Dragomir al luĭ Manea, Négoe al luĭ Radu, Stănilă vornicul și Balea paharnicul (boeriĭ luĭ Laĭot Basarab) către Brașovenĭ, că domnul român nu le este în nimica vinovat și decĭ să se grăbéscă a face pace cu dênsul; negustoriĭ brașovenĭ să vină în țară fără temere.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 568. Pecetia în dos.

† Нши добри сꙋседо и прїатело, сѫдцꙋ брашовском и .вı.-ти пръгарѡ, много здравїе и поклоненїе вашо мати ѿ ваши сꙋседи и прїатели, ѿ жꙋпана Драгомира Манева и ѿ жꙋпана Нѣгоıа Радꙋлова и ѿ жꙋпана на Станила дворника и ѿ жꙋпана Балѣ пехарника. И ѡ се дава ꙋ знанїе вашои мати, како гнь-ни воивода нѣ ви виновать, нꙋ мꙋ е ꙋснано и велика неволѣ, како знае и ваша мать. То ради да се неволи ваша мать ѿ-ѡнꙋдаи, та ꙋчинете ми гнꙋ-ни воиводе, докле си ѡбрати лице гнь-ни крал ѡвамо; а ми до тогда да бꙋдемо ꙋ мирꙋ и ꙋ по(ко)и,[1] а паки ми се кемо неволи съ гна-ни воивода ѿ ѡвеи стране, да ꙋчинимо, како ке би добре. То ради да доходе ваши тръговци на нише верꙋ и дшꙋ, да кꙋпчюе дори на Дꙋнав и да се не бое нища; и паки ваши мати да си пꙋстите книгꙋ верни до гна-ни воивода, како да смее и ниши [люде][2] тръговци[3] да доходе ꙋ ва. И бь да ꙋмножи лѣта гвꙋ-ви, амин.

Adresa în dos: † Нши добри сꙋседом и приıателѡ, сѫдцꙋ брашовском и .вı.-ти пръгаро.

† La aĭ noștri bunĭ vecinĭ și prietenĭ, județuluĭ brașovén și celor 12 părgarĭ, multă sănĕtate și închinăcĭune Grațiosităţiĭ vóstre de la aĭ voștri vecinĭ și prietenĭ, de la jupân Dragomir al luĭ Manea și de la jupân Négoe al luĭ Radul și de la jupân Stănilă vornicul și de la jupân Balea paharnicul. Și despre acésta dăm spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, cum că domnul nostru voevodul nu vĕ este vinovat, ci îĭ este greŭ și mare nevoe, precum șcie și Grațiositatea vóstră. Drept aceea, să se nevoĭască Grațiositatea vóstră dinspre acolo să faceţĭ pace domnuluĭ nostru voevod, până când îșĭ va întórce fața domnul nostru craĭul încóce. Iar noĭ până atuncĭ să fim în pace și liniște și noĭ ĭarășĭ ne vom nevoi cu domnul nostru voevod, din acéstă parte, ca să facem, cum va fi bine. Drept aceea să vină târgoveţiĭ voștri, pe a nóstră credință și suflet, ca să negoțéscă pĕnĕ la Dunăre, și să nu se témă de nimica. Și ĭarășĭ Grațiositatea vóstră să vĕ trimitețĭ carte de credință la domnul nostru voevodul, ca să îndrăznéscă și aĭ

[1] În original: пои.   [2] Șters cu condeĭul.   [3] Scris d'asupra.

noştri ómenĭ), târgoveţiĭ, să vie la voĭ. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ braşovén şi celor 12 părgarĭ.

No. 392.

Stan Cortofleşt şi Crîju către domnul Ţăriĭ-Româneşcĭ (Basarab cel Tînĕr), presentă relaţiune asupra solieĭ ce a avut amêndoĭ la Báthory Ştefan.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 522. Pecetia în faţă.

† Гнε, давам ѵ(ζнанїе), ζа що ни е пѵсти гво-ти до Батъ Щефа, да ѵчини ми и доброд҄ѣте; Батъ Щефа ѡ е пѵсти[1] на кралѣ, али кра е пѵсти Банцфнїа Мнлъѵ и Кне Пав, да се състане със Батъ Щефа; а Батъ[2] Щефа ѡ е ѡтнше на нега, да сѵ говорнли с тобо и донесли сѵ доброд҄ѣте и ми, како не е има ни еди гнь ѿ влакѵ ζелю, тъмѹ Раѹль воиво. Ζа тои чѵе Лаио. Та да ζнае гво-ти, ере е бе ζнание Батъ Щефа, да ζнае гво-ти и да верѵе[3] гво-ти и на раби гво-ти; и да ζнае гво-ти ере е по волю гво-ти. И бъ ти ѵмножи лета гво-ти; варе що каζа Мого и Влаикѵ, да верѵе гво-ти, ере на ре итини.

† Раби и ка(ици) гво-ти, Ста Котофле и Крьѵ. [L. P.]

† Stăpâne, dăm (spre şcire), pentru că ne-aĭ trimis domnia ta la Batăr Ştefan să facem pace şi bine. Batăr Ştefan, el a trimis la craĭul, ĭar craĭul a trimis pe Bantzfi Miclăuş şi pe Cnej Paul să se întâlnéscă cu Batăr Ştefan. Iar Batăr Ştefan, el s'a dus la eĭ ca să vorbéscă de[4] tine, şi adus-aŭ binele şi pacea, precum n'a fost avut nicĭ un domn din Ţara-Românéscă, numaĭ Radul voevod. Despre acésta aude Laĭot; şi să şcie domnia ta că este fără şcirea luĭ Batăr Ştefan; să şcie domnia ta şi să crédă domnia ta şi nouĕ robilor domnieĭ tale. Şi să şcie domnia ta, că este pe voĭa domnieĭ tale, şi Dumneḑeŭ să-ţĭ îmmulţéscă aniĭ domnieĭ tale. Vare ce va spune Mogoş şi Vlaĭcul, să crédă domnia ta, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate.

† Robiĭ şi caliciĭ domnieĭ tale, Stan Cortofleşt şi Crîju.

No. 393.

Négu vornicul, Vlad vornicul şi Cazan vistierul (boeriĭ luĭ Basarab cel Tînĕr), către Braşovenı, cum Laĭot (Basarab) a luat vistieria Ţăriĭ-Româneşcĭ şi căte-va

[1] Scris d'asupra rêndului. [2] D'asupra cuvêntuluĭ Батър scris maĭ mĕrunt de altă mână: ѹ аша. [3] D'asupra cuvêntuluĭ верѹе e scris de altă mână: молим се. [4] In orig. din greşală: «cu».

suflete (pe soţia şi sora domnuluĭ lor), şi cum Braşoveniĭ nu vor avé pace cu domnul până ce nu vor înnapoĭa vistieria şi nu vor libera pe ceĭ prinşĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 570. Pecetia în dos.

† Препочтане и ѿ Бга дароване и мои възлюблене и слаки и добрии прїетеле, сжцѹ и д'ванадесетни пѹргаро ѿ Брашо, мно здравїе и любовное поклоненїе прїноси прїетество-ви, ва прїете жѹпа Нѣ, бившии дворни. И ѡ се ви дава ѹ знанїе гво-ви: Ето како се прїлѹчи работа ненадеꙗно, да си ѹчини зло на зло, ето како си пѹсти на гнь поклисари до Батръ Щефа ра добродѣ и по вашѹ верѹ; а ѡно бивши поклисари тамо, а ѿ донде Лаюта та ѹзе витиꙗ влакои землю и ѹзе тези дѹше. Ѡ то добре зна, ча сте разѹмни, али такои да знаете, ере докле нещете врати тъзи витиꙗ, що е влакои землю та е ѹ ваше хижа, а ви ми нещете има, докле ще бити влака землѣ. А за тези дѹше, що сѹ па ѹ ваша рѹка и ѹ ваше къщи, не можете ви ѹчини, да и изваднте ѿ роб'ство, те да и пѹти па ѹ землю? Ере за тои добре зна, ча ва ни едн чть, не то за тои где и дръжете. Аще ли не ви е срамота? Ере ѹ Брашо, добре зна, ча не ви тъзи закo, а нѹ що е било волѣ Брашовѣно, тако и е било; ере кто е носи камени та е наче здати Брашо, а ѿ е наче, како ни кра да ви не изваде ѿ зако. Тако сокотете, ча сте разѹмни, ега ще пѹсти бь гнѹ-ни воеводе та мѹ ще дати дълге и многе дни, тако на поко сокотете, каквѹ живо и добродете щете има. И бь ви ѹмножи лета.

Жѹпа Нѣ двони и жѹпа Влаѹлъ дворни и жѹпа Каза витиꙗ.

Adresa în dos: † Мои добри и сакни и възлюблени прїетеле, сжцѹ и дванадесетни пѹргаро ѿ Брашо.

† Pré cinstiţilor şi de Dumneḑeŭ înzestraţilor şi la aĭ meĭ pré ĭubiţĭ şi dulcĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi drăgăstósă închinăcĭune aduc prieteniеĭ vóstre, prietenul vostru, jupân Négu, fostul vornic. Şi despre acésta vĕ daŭ spre şcire domnieĭ vóstre: ĭată cum s'a întâmplat lucrul pe neaşteptate, ca să se facă rĕŭ pentru rĕŭ; ĭată cum şĭ-a trimis domnul nostru solĭ la Batăr Ştefan pentru bine, şi pe credinţa vóstră; şi fiind soliĭ acolo, veni acel Laĭotă şi luâ vistieria Ţĕriĭ-Româneşcĭ şi luâ pe acele suflete. Despre aceea şciŭ bine că sunteţĭ cuminţĭ; dară aşa să şciţĭ, că până când nu veţĭ înnapoĭa acea vistierie, ce este a Ţĕriĭ-Româneşcĭ şi este în casele vóstre, apoĭ voĭ pace nu veţĭ avea, cât timp va fi Ţara-Românéscă. Iar despre acele suflete, ce sunt ĭarăşĭ în mânile vóstre, şi în casele vóstre, nu puteţĭ voĭ face, să le scóteţĭ din robie şi să le daţĭ drumul ĭarăşĭ în ţară? Pentru că despre acésta bine şciŭ că nu este nicĭ o cinste pentru voĭ, nicĭ pentru aceea că le ţineţĭ. Şi óre nu vĕ e ruşine?

Căcĭ în Braşov, bine şciŭ, că nu a fost ast-fel de lege, ci cum a fost voïa Braşovenilor, aşa a şi fost; căcĭ cine a cărat pĭetre şi a început a zidi Braşovul, apoĭ acela a pus temeiŭ ca nicĭ craïul să nu vĕ scótă din lege. Aşa, socotiţĭ că sunteţĭ cuminţĭ. Când va îngădui Dumneḑeŭ domnuluĭ nostru voevod şi-ĭ va da lungĭ şi multe ḑile, apoĭ, în urmă, socotiţĭ ce traiŭ şi bine veţĭ avea. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ.

Jupân Négu vornic şi jupân Vladul vornic şi jupân Cazan vistiar.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ şi dulcĭ şi pré ĭubiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece părgarĭ din Braşov.

No. 394.

Bucureşcĭ. Jupân Négu, fost vornic (al luĭ Basarab cel Tînĕr), mustră pe Braşovenĭ pentru că aŭ oprit pe soliĭ domnuluĭ, că n'a liberat pe dómna (Maria), nicĭ pe sora domnuluĭ, ca ea să nu maĭ fie la patul vrăjmaşuluĭ (Laïot), şi-ĭ sfătueşce a da drumul solilor cât maĭ îngrabă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 575. Pecetia în dos.

† Мои добри и слаки и възлюблени прïетеле, пꙋргаро и сѫцꙋ ѿ Брашо, мно здравïе и любовное поклоненïе прïноси прïетество-ви, прïете гва-ви жꙋпа Нѣ, бивши дворни. И ѡ се ви дава ꙋ знанïе гва-ви, ере и ви сами добре знаете и по-добре, како смъ азъ би мегю вами, та смъ ıа со и хле, и пили смо за едно, и верꙋ смо имали мегю нами, како бь знае и гво-ви. Єре ѿ къда е да бь, та се смо позвали, а ви ни еди ре злъ и кри ѿ моıа ꙋста нѣ излезлъ к вами, и нете чюли, ако не све речи прави и добри, и све ѡ вашемꙋ добродетелю. И съда[1], еще да ме верꙋете, ча смъ ста, та си гледа стачество, и моıа грешнаа дꙋша хоке, съ бжïе хотѣнïе, како да е съ хртиıани, да не бꙋде съ погаци; ако чете и мое старечетво слꙋша, па ѡ вашемꙋ добродетелю, и ѡ то еди вишни бь да е свѣте, и да е и ꙋ вашꙋ знанïе, ере що се е ꙋчинило до съда и що е би, ни едно работꙋ не се е ꙋчини съ волю гнꙋ-ни воеводе, ако не све бе неговꙋ волю и бе неговꙋ хотѣнïе. И дота зло се е ꙋчинило до съда ꙋ хртиıаство, како и ви сами добре знаете. Али на гнь све по таинꙋ а ѿ ре к вами си е пꙋти, та сте знали, и главꙋ си е положи и спежова е дота, да вашемꙋ метꙋ и граꙋ зло да не бꙋде. И ако се е и ꙋчини нещо, па е би бе неговꙋ волю, тои да знае гво-ви. И да знаете, ере азъ смъ Нѣ двони, та си смъ потрꙋди мои старечествꙋ на Порте гна великога цра, па за вашꙋ добродете и спежова на гнь свои ви-тиıа, докле се ꙋмилосръди велики црь, та мꙋ даде волю и повелѣнïе, како да си ꙋчини

[1] Urméză literile да şterse cu condeïul.

мн с вамн, како те н вн цревꙋ повелѣнїе внде н слнша, ере нѣ ннако. Н за тон, съ вашемꙋ верꙋ н съ верꙋ Батръ Нцванꙋ, а на гнь ѿ сн пꙋтн поклнсарн до Батръ Нцва н до ва, па за вашемꙋ добродете, а вн, како вн ꙋлезоше поклнсарн ꙋ рꙋкꙋ, а вн вашꙋ верꙋ забораннте, та колнко време е съда, ѿ къда н държете? Како не се е ꙋчннло нн ꙋ кралѣ, нн ꙋ едно землю, що вн ꙋчнте съ ардеского воевода. Н да знаете, како сн пꙋтн на гнь тезн поклнсарн, а ѿ ре мене, да се прїꙋтовн, да понде ꙋ поклнсаство къ гнꙋ кралю. Тако съда, како вндо, ере вн тако ꙋчннте н вера ваше, ю-те ꙋвръннлн тако, кто сн ке положн главꙋ за ва? Нлн да пондемо ꙋ кралѣ? Ннкто неще понтн, где вн тако ꙋчннте; ере ето смо старн, алн ннгде несмо внделн н чюлн, како вне начете държатн поклнсарн; алн тон нѣ добро. Н па пото, па по вашемꙋ ре, а ѿ донде, тонзн врама, та мꙋ ꙋчннн тако, како н вн вндете, ере мꙋ ꙋзе внтнꙗ н гпогѣ; алн съ тонзн внтнꙗ па беше готовле Тꙋрце за вашемꙋ добродетелꙋ, н гпогѣ беше ꙋ ваше рꙋка, та вн не моготе, да сн ꙋчннте вн по първо четъ, да ю ꙋзмете те да ю прїпꙋтнте съ четне, да внднн н ѿ, ере мꙋте прїетелн, н да сн направн срце. А съда може, да се поклонн кралю н гпожѣ кралю, ча е чю на гнь, ере ѿ тамо сꙋ пꙋтн, та ю сꙋ ꙋзелн нз рꙋкꙋ врамашꙋ-мꙋ. Н па за таꙗзн девонка, що е сестра гнꙋ-мн, неможете, да ю ꙋзмете ѿ ѡра врамаша гнꙋ-мн, те да н скоро пꙋтете. Се-ра вн хоще вашꙋ добродете та вн каже: неканте съветоватн съ врамашн гнꙋ-мн н некате н държатн по ваше мета н по вашꙋ държавꙋ, н некате н датн сала, а нꙋ н скоро нженете ѿ вашꙋ държавꙋ; ере сн донесните на ꙋ, кто е наче потавнтн люе на коцн? Па прїбезн. Н вн ере днгнꙋсте Данꙋла мегю ва, тако Вла воевода се за тон расръ на ва та вн ꙋчннн дота зло, н начне потавнтн люе на коцн, н съ ѡгню ꙋлезе на ва. Тако сокотете, ере вн каже, ча мон речн лъжлнвн нн еднꙋ не сꙋ бнлн, нн съда неще бнтн; а нꙋ право вн каже, сокоте, ере ва ꙋченїе мно не требꙋе, ча те разꙋмнн н поразꙋмнн, да ꙋчннте скоро, що чете ꙋчннн; н поклнсарн скоро н пꙋтете, н що чете клетн, пре ннмн клете, а ѡнн пре ва; те да се ꙋчннн добродете. Ере Тꙋрцн слꙋша съ ꙋшнма: нма лн на гнъ с вамн мн нлн нема? Тако знаете, ча Тꙋрцн сꙋ мнозн, ꙗко пѣсь морскн, н не може н ннкто пре нн статн; тако по-добре, скоро да ꙋгаснмо ѡгнь, докле не се ꙋчннн поголе, ере къда се ке начне запалнтн, нечемо мотн, да га ꙋгаснмо; н Тꙋрцн сꙋ тако: како че начнꙋтн ѡкръмнтн се на ва, мн тъда ꙗ неможемо станꙋтн пре ннмн, да н ѡпремо; н тъда ꙗ нн на гнь греха неще нма, ере дота вн е чека; алн вн, незна, що чекате; тако на гнь се секѣ за тон; тако сокотнте, ча е по-добро добродете. Н бь вн ꙋмножн лета. Пнса ꙋ гра Бꙋкꙋре.

Adresa în dos: † Мн добрн сꙋседо н прїꙗтело, сѫцꙋ Брашоскомꙋ н .вї.-тн пръгарѡ.

† La aĭ meĭ bunĭ şi dulcĭ şi pré ĭubiţĭ prietenĭ, pĕrgarilor şi judeţuluĭ din Braşov, multă sănĕtate şi drăgăstósă închinăcĭune aduc prieteniеĭ vóstre, prietenul

domnieĭ vóstre jupân Négu, fost vornic. Și despre acésta vě daŭ în șcire domnieĭ vóstre, precum și voĭ înși-vě bine șcițĭ, și maĭ bine, cum că eŭ am fost în mijlocul vostru și am mâncat sare și pâĭne și am běut împreună și credință am avut între noĭ, precum Dumnedeŭ șcie și domnia vóstră. Căcĭ de când a dat Dumnedeŭ și ne-am cunoscut, apoĭ voĭ nicĭ o vorbă rea și strâmbă din gura mea n'a ĭeșit pentru voĭ, și n'ațĭ audit de cât vorbe tóte drepte și bune și tóte pentru binele vostru. Și acum încă să-mĭ credețĭ, căcĭ sunt bětrân și-mĭ caut de bětrânețe și al meŭ pěcătos suflet vréŭ, cu vointa luĭ Dumnedeŭ, ca să fie cu creștiniĭ, să nu fie cu păgâniĭ. Dacă voițĭ și a mea bětrânețe a asculta, ĭarășĭ spre binele vostru, — și întru acésta unul de sus Dumnedeŭ să fie martor — și să fie și în șcirea vóstră, că ceea ce s'a făcut până acuma și ceea ce a fost, nicĭ un lucru nu s'a făcut cu voĭa domnuluĭ nostru voevodul, ci totul fără voĭa luĭ și fără dorința luĭ. Și destul rěŭ s'a făcut până acum în creștinătate, precum și voĭ înși-vě bine șcițĭ. Dar domnul nostru tot sub taĭnă șĭ-a trimis vorbele către voĭ și ațĭ șciut, și capul șĭ-a pus și cheltuit-a destul, ca loculuĭ vostru și cetățiĭ să nu le fie rěŭ. Și dacă s'a și făcut ceva, ĭarășĭ a fost fără voĭa luĭ, acésta să șcie domnia vóstră. Și să șcițĭ că eŭ sunt Négul vornicul și mĭ-am trudit bětrânețea mea la Pórta domnuluĭ mareluĭ împěrat, ĭarășĭ pentru binele vostru, și a cheltuit domnul nostru vistieria sa, până când s'a milostivit marele împěrat și ĭ-a dat luĭ voe și poruncă ca să-șĭ facă pace cu voĭ, precum și voĭ acea împěrătéscă poruncă ațĭ vědut și ațĭ audit, că nu este alt-fel. Și pentru aceea, pe credința vóstră și pe credința luĭ Batăr Iștvan, apoĭ domnul nostru, el șĭ-a trimis soliĭ sěĭ la Batăr Iștvan și la voĭ, ĭarășĭ pentru binele vostru, ĭar voĭ, cum v'aŭ încăput soliĭ în mână, apoĭ voĭ credința vóstră ațĭ uĭtat, și câtă vreme este acum de când îĭ ținețĭ pe eĭ?, precum nu s'a făcut nicĭ la craiŭ, nicĭ într'o țară, ceea ce voĭ ațĭ făcut cu voevodul ardelén. Și să șcițĭ, când a trimis domnul nostru aceĭ solĭ, apoĭ el mĭ-a dis mie, să mě pregătesc să merg în solie la domnul craĭul. Ast-fel acum, cum am vědut că voĭ așa facețĭ și credința vóstră, pe ea, așa ațĭ întors-o, cine îșĭ va pune capul pentru voĭ? Orĭ să ne ducem la craiŭ? Nimenĭ nu se va duce, unde voĭ așa facețĭ; că ĭată suntem bětrânĭ, dar nicăerĭ n'am vědut și audit, cum voĭ ațĭ început a ține soliĭ; dar asta nu e bine. Și încă după aceea, ĭarășĭ după spusa vóstră, apoĭ el a venit, acel vrăjmaș, și luĭ ĭ-a făcut așijderea, precum și voĭ ațĭ vědut, căcĭ luĭ ĭ-a luat vistieria și pe dómna; dară acéstă vistierie ĭarășĭ era gătită Turcilor pentru binele vostru; și dómna era în mâĭnile vóstre, și voĭ nu ațĭ putut să vě facețĭ, ca maĭ ântěiŭ, cinste, ca să o luațĭ și să o trimitețĭ cu cinste, ca să vadă și el că îĭ sunteţĭ prietenĭ și ca să'șĭ drégă inima. Și acum póte (că ea) să se închine craĭuluĭ și dómneĭ craĭuluĭ; căcĭ a audit domnul nostru, că d'acolo aŭ trimis-o și aŭ luat-o din mâna vrăjmașuluĭ luĭ.

Și ïarășĭ, pentru acea fată, care este sora domnuluĭ meŭ, nu puteţĭ să o luaţĭ de la patul vrăjmașuluĭ domnuluĭ meŭ și să le trimiteţĭ curênd? Pentru acésta vĕ voesc binele vostru și vĕ spun: nu vĕ sfătuiţĭ cu vrăjmașiĭ domnuluĭ meŭ, și să nu-ĭ ţineţĭ pe eĭ prin locurile vóstre și prin ţinutul vostru, și să nu le daţĭ lor sălaș, ci de grabă goniţi-ĭ din ţinutul vostru. Căcĭ aduceţi-vĕ aminte, cine început-a să pună ómeniĭ în ţepĭ? Iarășĭ pribegiĭ. Și voĭ fiind-că aţĭ ridicat pe Danul în mijlocul vostru, apoĭ Vlad voevod pentru acésta s'a mâniat pe voĭ, și v'a făcut destul rĕŭ și a început să pue ómeniĭ în ţepĭ, și cu foc a năvălit asupra vóstră. Ast-fel socotiţĭ, că vĕ spun, că vorbele mele: mincinóse nicĭ când n'aŭ fost, nicĭ acum nu vor fi; ci drept vĕ spun vouĕ, socotiţĭ, căcĭ vouĕ povăţuire multă nu trebue, căcĭ sunteţĭ cuminţĭ și maĭ cuminţĭ, ca să faceţĭ în grabă ce veţĭ face; și pe solĭ curênd să-ĭ trimiteţĭ, și ce veţĭ jura, înnaintea lor juraţĭ, ïar eĭ înnaintea vóstră, și se va face binele, căcĭ Turciĭ trag cu urechile: are óre domnul nostru cu voĭ pace, orĭ nu are? Ast-fel să șciţĭ, că Turci-s mulţĭ ca nisipul măriĭ, și nu póte nimenea să le stea înpotrivă. Ast-fel maĭ bine, repede să stingem focul, până când nu se face maĭ mare, căcĭ când va începe să se încingă, nu'l vom putea să-l stingem. Și Turciĭ sunt așa: când vor începe să cîrméscă în potriva vóstră, noĭ atuncĭ nu vom putea sta înnaintea lor, ca să-ĭ oprim. Și atuncĭ nicĭ domnul nostru pĕcat nu va avea, căcĭ destul v'a așteptat; dar voĭ, nu șciŭ, ce așteptaţĭ. Ast-fel domnul nostru se frămêntă pentru acésta. Așa socotiţĭ, căcĭ este maĭ bun binele. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ. Scris-am în cetatea Bucureșcilor.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ vecinĭ și prietenĭ, judeţuluĭ brașovén și celor 12 pârgarĭ.

No. 395.

Cazan vistierul și Staïco comisul către dómna Maria (soţia luĭ Basarab cel Tînĕr), că în curênd ea va veni în ţară ca să le fie ïarășĭ dómnă ca și domnul voevod.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no 461. Pecetia în dos.

† Гнѹ-ни гогѣ Марїе мно ȥравїе и никое поклонїе прїносимо гво-ти раби гва-ти. Ї ѿ се дава ѹ ȥнанїе гво-ти, ере чюмо ȥа гво-ти, ча те е иȥвади бь иȥ рѹкѹ вражмашѹ, та си ѹ рѹкѹ люде гнѹ-ни воеводе, ȥа тои ȥахвалѣ и блгодаримо ба ȥа гво-ти, како да те иȥвади бь, да доиде, да ни си па, како ни си била и преже гнь. И да ȥнае гво-ти, ере ѿ кьда си ѿтишла, а ми стоемо, и днїю и нокїю, све ȥа работѹ гва-ти wколо гна-ни воеда, да те иȥвадимо, и имамо надедѹ на ба, ере скоро те ке бь иȥвади, та че дои, та ни че би гнь, како и гноу-ни воевода. И бь ти ѹмножи лета.

Ра гва-ти, жѹпа Каȥа вити, и жѹпа Станко коми.

Adresa în dos: † Гпоже гпоїи-ми Їѡ Барабе Мла воивоа.

† Stăpâneĭ nóstre, dómneĭ Marieĭ, multă sănĕtate și plecată închinăcĭune aducem domnieĭ tale, robiĭ domnieĭ tale. Și despre acésta, dăm spre șcire domnieĭ tale, că am auḑit despre domnia ta, că te-a scos Dumneḑeŭ din mâna vrăjmașuluĭ, și că eștĭ în mâna ómenilor domnuluĭ nostru voevoduluĭ. Pentru acésta lăudăm și mulțămim luĭ Dumneḑeŭ pentru domnia-ta, cum ca să te scóță Dumneḑeŭ, ca să viĭ să ne fiĭ ĭarășĭ, precum ne-aĭ fost și înnainte, dómnă. Și să șcie domnia-ta că, de când aĭ plecat, apoĭ noĭ stăm, și ḑiŭa și nóptea, tot pentru afacerea domnieĭ tale pe lângă domnul nostru voevodul, ca să te scótem. Și avem nădejdea în Dumneḑeŭ, că în curênd te va scăpa Dumneḑeŭ, și veĭ veni și ne veĭ fi dómnă, ca și domnul nostru voevodul. Și Dumneḑeŭ să'țĭ immulțéscă aniĭ.

Robiĭ domnieĭ tale, jupân Cazan vistierul și jupân Staĭco comisul.

Adresa în dos: † Dómneĭ domnuluĭ meŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda.

No. 396.

Vintilă logofĕtul scrie dómneĭ Maria (a luĭ Basarab cel Tînĕr) în privința celor ce ĭ-a poruncit prin Petru, că s'a trimis luĭ Ștefan Báthory un dar și că de când dómna a plecat, el stărueșce pe lângă vodă ḑiŭa și nóptea ca să o scóță din robie și s'o aducă ĭarășĭ să le fie dómnă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 535. Pecetia în dos.

† Гнѹ-ми гпогѣ Марїе мно драві и никое поклоненїе прїноси гвѹ-ти[1] ра гва-тї. Ї ѿ се дава ѹ ȥнанїе гва-ти ȥа що ми си порѹча гво-тї по Петрѣ, аȥъ добре ти смъ раȥѹме. И да ȥнае гво-ти, ере ѿ къда е ѡтишла гво-ти, а на е срце черна и ȥла, како еди бь ȥнае; и ѿ тъда ꙗ стои ко гна-ми воевода и днь и но ȥа работѹ гва-ти, како те кемо иȥвади, да ни си па гнь, како ни е и гнь воевода, и како ни си би и преже гнь. И съда да ȥнае гво-ти, ере имамо великѹ надедѹ на ба, ере те кемо иȥвади, та че доити скоро, та ни че би гнь, како и прѣже, ере смо пѹстили да добрь Батрь Ищванѹ све ȥа работѹ гва-ти, да те иȥвадимо; и имамо надедѹ на ба, ере ке скоро би, що ке би. И бь ти ѹмножи лета.

Ра гва-ти, жѹпа Витилъ логофе.

Adresa în dos: † Гпожде Марїе.

† Stăpâneĭ mele, dómneĭ Marieĭ, multă sănĕtate și plecată închinăcĭune aduc domnieĭ tale, robul domnieĭ tale. Și despre acésta daŭ spre șcire domnieĭ tale, pentru ceea-ce mĭ-aĭ poruncit domnia ta prin Petru, eŭ bine te-am înțeles. Și să șcie domnia ta, că de când a plecat domnia ta, apoĭ nouĕ ne este inima

[1] În original urméză literile Иѿ carĭ sunt șterse cu condeĭul.

cernită şi rea, cum numaĭ unul Dumneḑeŭ şcie; şi de atuncĭ eŭ staŭ pe lângă domnul meŭ voevodul, şi ḑiŭa şi nóptea, în afacerea domnieĭ tale, cum să te scótem, ca să ne fiĭ ĭarăşĭ dómnă, precum ne este şi domnul voevod, şi cum ne-aĭ fost şi maĭ înnainte dómnă. Şi acum să şcie domnia ta, că avem mare nădejde în Dumneḑeŭ, că te vom scóte şi că veĭ veni în curând şi ne veĭ fi dómnă, ca şi maĭ înnainte; căcĭ am trimis dar bun luĭ Batăr Iştvan, tot în afacerea domnieĭ tale, ca să te scótem, şi avem nădejdea în Dumneḑeŭ, că în curând are să fie, ceea-ce va fi. Şi Dumneḑeŭ să-'ţĭ îmmulţéscă aniĭ.

Robul domnieĭ tale, jupân Vintilă logofĕtul.

Adresa în dos: † Dómneĭ Marieĭ.

No. 397.

Boeriĭ Brăilenĭ, toţĭ cnejiĭ şi toţĭ româniĭ, către Ştefan vodă cel mare, domnul Moldoveĭ, ca rĕspuns la proclamaţiunea ce le adresase, îl dojenesc că vrea să le dea domn pe un fiŭ de meretrice, şi că vor porni cu toţiĭ contra luĭ lângă domnul lor Basarab vodă (cel Tînĕr).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 447. Scrisórea e scrisă în dosul proclamaţiuneĭ (veḑĭ maĭ departe). Pecetia în faţă.

† Ѡ въсе болѣри Браиловски и ѡ въсе кнеѕе и ѡ въсе власе; пишемо тебе, Щефане воеводо, гпрꙋ молдовски, да е ли ꙋ тебе члчтво, има ли ꙋ, има ли моѕь, що си чтети чрънило и хартїю из-ра едно дете ѿ кꙋрве, сна Калцꙋнина, та говори, ере ти е снь? Ако ти е снь и хоке, да мꙋ добро ꙋчини, а ти га ѡстави, да е по твое съм'рти гпрь на твое место, и матер'-мꙋ а тї ю ꙋѕми та ю дръжи[1], да ти е гпжа, що ю сꙋ дрьжали ꙋ наше ѕемле сви рибари Браиловски; а тї ю дръжи, да ти е гпжа; и ꙋчи си своıо ѕемлю, како га те слꙋжи, а ѿ на се варꙋи, ере ако възище врага, наити га ще. И такои да ѕна: имамо гпра велика и добра, и имамо ми ѡ све страна; да ѕна, ере сви по глава щемо доити на тебе и станꙋти щемо ко гна-ни Басарабе воиводе, до ѿкинꙋтна наше главе.

[L. P.]

† De la toţĭ boeriĭ Brăilenĭ şi de la toţĭ cnejiĭ şi de la toţĭ româniĭ, scriem ţie, Ştefane voevod, domnuluĭ moldovenesc! Aĭ tu óre omenie, aĭ tu minte, aĭ tu creerĭ, că îţĭ stricĭ cernéla şi hârtia pentru un copil de curvă, fiul Călţuneĭ, şi ḑicĭ că îţĭ este fiŭ? Dacă îţĭ este fiŭ şi vreĭ să'ĭ facĭ luĭ bine, apoĭ tu lasă-l ca să fie dupĕ mórtea ta domn în locul tĕŭ, şi pe mumă-sa, pe aceea ĭa-o şi ţine-o ca să-'ţĭ fie dómnă; că pe ea aŭ ţinut-o în ţara nóstră toţĭ pescariĭ brăilenĭ, ĭar tu ţine-o pe dênsa, să-'ţĭ fie dómnă; şi învaţă-'ţĭ ţara ta cum să te slujéscă, ĭar de noĭ să te

[1] † Бръила scris de altă mână şi cu altă cernélă d'asupra linieĭ după cuvêntul дръжи.

păzeşcĭ, căcĭ dacă cauţĭ pe naĭba, aĭ să-l găseşcĭ. Şi aşa să şciĭ: domn avem, mare şi bun, şi avem pace din tóte părţile; să şciĭ, că toţĭ pe capete vom veni asupra ta şi vom sta lângă domnul nostru Basaraba voevod, până în ruptul capetelor nóstre.

No. 398.

Boeriĭ Buzăĭenĭ şi Rîmnicenĭ, toţĭ cnejiĭ şi toţĭ româniĭ, către Ştefan vodă cel mare, domnul Moldoveĭ, ca rĕspuns la proclamaţiunea ce le adresase, îĭ spun acelaş lucru şi cu acelêşĭ cuvinte ca Brăileniĭ în documentul precedent.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 448. Scrisórea e scrisă în dosul proclamaţiuneĭ (veḑĭ maĭ departe). Fără pecetie.

† Ѿ въсе болѣри Бꙋзаıани и Ринничани и ѡ въсе кнезе и ѡ въсе власе; пишемо тебе, Щефане воиводо, гнрꙋ молдовски, да е л-ꙋ тебе чачтво, има ли ꙋ, има ли мозъ, що си чтете чрънило и хартїю из-ра едно дете ѿ кꙋрве, сна Калцꙋнина, та говори, ере тї е снь? Ако ти е снь и хоќе, да мꙋ добро ꙋчини, а ти га ѡтави, да е по твое съмрти гнрь на твое место, и мате-мꙋ Калцꙋнꙋ а тї ю ꙋзми та ю дръжи, да тї е гпжа, що ю сꙋ дрьжали ꙋ нашо земле сви рибари Бранлоски, а тї ю дръжи, да ти е гпжа; и ꙋчи си свою землю, како га те слꙋжи, а ѿ на се варꙋи, ере ако възищие врага, наити га ще. И такои да зна: имамо гпра велика и добра, и имамо ми ѿ све страна; та да зна, ере сви по глава щемо доити на тебе и станꙋти щемо ко гна-ни Басарабе воиводе, до ѿкинꙋтїа наше главе.

† De la toţĭ boeriĭ Buzăenĭ şi Rîmnicenĭ şi de la toţĭ cnejiĭ şi de la toţĭ româniĭ, scriem ţie Ştefane voevod, domnuluĭ moldovenesc. Aĭ tu óre omenie, aĭ tu minte, aĭ tu creerĭ, că îţĭ stricĭ cernéla şi hârtia pentru un copil de curvă, fiul Călţuneĭ, şi ḑicĭ că îţĭ este fiŭ? Dacă îţĭ este fiŭ şi vreĭ să-ĭ facĭ luĭ bine, apoĭ tu lasă-l ca să fie dupĕ mórtea ta domn în locul teŭ, şi pe muma-sa Călţuna, pe aceea ĭa-o şi ţine-o ca să-ţĭ fie dómnă; că pe ea aŭ ţinut-o în ţara nóstră toţĭ pescariĭ brăilenĭ, ĭar tu ţine-o pe dênsa, să-ţĭ fie dómnă; şi învaţă-ţĭ ţara ta cum să te slujéscă, ĭar de noĭ să te păzeşcĭ, căcĭ dacă cauţĭ pe naĭba, aĭ să-l găseşcĭ. Şi aşa să şciĭ: domn avem, mare şi bun, şi avem pace din tóte părţile; şi aşa să şciĭ, că toţĭ pe capete vom veni asupra ta şi vom sta lângă domnul nostru Basaraba voevod, până în ruptul capetelor nóstre.

No. 399.

Cazan, marele vornic (al luĭ Basarab cel Tînĕr), către Braşovenĭ, că Româniĭ aŭ deschis tóte căile, ĭar eĭ le închid, şi că Ţara-Românéscă nu se póte

servi numaĭ cu douĕ drumurĭ, ci trebue ca Brașoveniĭ să deschidă și Prahova și Teléjenul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 484. Pecetia în dos.

† Ѿ жупа Каза, вели двони, много зравне наши добри приıателе, сьцу и вьсе .ві. пьргари ѿ Брашо. И ѿ се дава у знаніе вашои млти, а то ми ѿтворимо све путове; тако ми ѿтварамо, а вїї и затварате; тако наша зелѣ не може бити ток(м)о съ .в. пута; ну ѿтворете и Прахова и Телѣже, ере ми ваши члци не браніимо ни ѿ едь пу, и носе ѿ нашу зелю и вино и све, що и е драго; тако и ваши млти да ѿтавите наши члци, да ходе слобоно, по кои пу и е драго; и що рече члкь на Стоика, а ваши млти да верувете, ѿти су наши речи. И бъ ви вели, амі.

Adresa în dos: † Мои дори и приıателе, сьцу и пьргаро ѿ Брашов.

† De la jupân Cazan, marele vornic, multă sănĕtate la aĭ noștri bunĭ prieteni, județuluĭ și tutulor celor 12 părgarĭ din Brașov; și despre acésta daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, ĭată noĭ am deschis tóte căile; ast-fel noĭ le deschidem, ĭar voi le închidețĭ. Așa țara nóstră nu póte fi numaĭ cu 2 drumurĭ, ci deschidețĭ și Prahova și Teléjenul, căcĭ noĭ pe ómeniĭ voștri nu-ĭ împedicăm pe nicĭ un drum; și duc din țara nóstră și vin și tot ce li e drag; ast-fel și Grațiositatea vóstra să lăsațĭ pe ómeniĭ noștri să umble slobod, orĭ pe ce drum li e drag. Și ce va ḑice omul nostru Stoĭca, apoĭ Grațiositatea vóstră să credețĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ și prietenĭ, județuluĭ și părgarilor din Brașov.

No. 400.

Jupân Cazan, marele vornic, către Mihail, Bărcă și Oprea, ca să lase pe Sașii din Brașov a se duce acasă la eĭ și pe Prahova și pe Teléjen, și să nu fie păzitorĭ nicăerĭ ca să opréscă drumul; ĭar Mihail, Bărcă și Oprea să vină la cetatea Crăcĭuneĭ cât maĭ îngrabă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 503. Pecetia în față.

† Пише жупа Каза, вели двори, до те Михаилъ и Бъркъ и Ѡпрѣ, и такози ви говори: у кою ча що вите сию книгу моıа, а ви да ѿтавите ѡнизи Саси ѿ Брашо, да иде домо-си, и по Прахова и по Телѣж, и да ходи сваки чаки, и ѿ тамо ѡвамо и ѿ

ѡвамо та; да не бꙋде пазнтори никꙋде, и да се не држи пꙋ. Али ви да приндете на град Крачꙋне, како знате по-скоро; али ѿ Саси да се варꙋете[1], да м га не лиса ни едн вла.

[L. P.]

† Scrie jupân Cazan, marele vornic, către tine Mihaile și Bărcă și Opreo, și ast-fel vĕ grăesc: în care cés vețĭ vedea acéstă carte a mea, apoĭ voĭ să lăsațĭ pe aceĭ Sașĭ din Brașov, ca să mérgă la casele lor, și pe Prahova și pe Teléjen, și să umble toțĭ ómeniĭ și de acolo încóce, și de aicĭ într'acolo; să nu fie păzitorĭ nicăerĭ, și să nu se țină calea. Iar voĭ să venițĭ la cetatea Crăcĭuneĭ, cum șcițĭ maĭ de grabă. Iar de Sașĭ să vĕ ferițĭ, ca să nu le lipséscă nicĭ un fir de pĕr.

No. 401.

Sinadin Căpitanov către Brașovenĭ că a luat pe chezășie dinnaintea domnuluĭ (Vlad Călugărul) pre Hrus cel trimis la eĭ de către voevod, ĭar omul trimis de Brașovenı ca sol fiind un carăuș, vodă n'a avut cu cine să vorbéscă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 497. Pecetia în dos.

† Велице мои, избрании и препочетени пръгарѡ градꙋ. Брашѡ, миѡ поклоненїе приноси даже до лица земли мти вашеи. Пото благодари ба и захвале вашеи мсти защо сѫ има покои по-междꙋ гва-ви; и докле сѫ лакꙋва, ви сѫ ꙋ мирꙋ, и не смъ има никоꙋ кварь. Али па за ѡбра гва-ви; пото за този добро, що сѫ има по-междꙋ ва, како даде бь, та ми се ѿтвори пꙋ кѡ гна-ни воеводꙋ, тои добро ꙗ се неволи, колико можем, та престава ꙋ гна воеводе, да се ꙋчини добрѡдете по-междꙋ сиромаси ваши и воеводини. За тои си постави главꙋ та сѫ наише ѡвогози члка, на име Хрꙋ, що га е посла гнь воевода къ вашеи мти, та га сѫ ꙋзе на мою главꙋ и верꙋ, како да не има ни еднꙋ злобꙋ ѿ ва, нꙋ да га ѿправите пaки до гна воеводꙋ и съ вашега верна и разꙋмна члка, да се ꙋчини добродете. А ваша мть ꙋчинисте такои, та сте послали пръво тогаи члка и виле ми сте порꙋчили, како да ви да и ꙗ верꙋ. Али зна бь, како ꙋ време, къда га сꙋ ѿправили пaки к ва, ꙗ се не слꙋчи дома ꙋ то време, за тои не ви смъ да ни еднꙋ ре. За тои да си не препоставите ни мало; ѡти ако висте послали съга едниного ѿ ва и-съ Хрꙋсѡ, воевода га е наꙋчи бъ, та ви е съ добрꙋ волю. Еще и болꙗри ви сꙋ приꙗтели добри вема, та ви помагае ѿ добре. Тако и съга сте послали па едниѡ сикераша, богме, нѣ има гнъ воевода кои да говори. За тои ꙋчинѣте, како послите съга едниного ѿ ва и-съ Хрꙋсѡ; ꙗ ꙋзима на верꙋ и дшꙋ рѡтеле-ми и мою, како да се не грижате ни едно влано, а нꙋ ꙋкои

[1] Îndreptat din варꙋити. Urméză cuvintele carĭ aŭ fost apoĭ șterse cu condeĭul: да м не лиса ниша.

чⷭ҇а щⷮ҇е сосати до гⷭ҇на воевод, да се исправи работа и да се ѿправи паки скоро къ вⷶ҇а и-съ добродетѣ; а ӡа държаніе да се не грижате. И бь ви велⷭ҇и.

Смереніи гⷭ҇ва-ви, Синадⷩ҇и Капитанⷡ҇ѡ.

Adresa în dos: † Велицⷨ҇е моⷨ҇и, пръгарⷧ҇ѡ граⷣ҇ Брашⷡ҇ѡ.

† Maĭ marilor meĭ, aleşilor şi pré cinstiţilor părgarĭ aĭ cetăţiĭ Braşovuluı, multa închinăcĭune aduc chĭar până la faţa pămêntuluĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Apoĭ mulţamesc luĭ Dumneḑeŭ şi laud pe Graţiositatea vóstră, pentru că am avut linişte în mijlocul domnieĭ vóstre; şi câtă vreme am lăcuit, fost-am în pace şi n'am avut nicĭ-o vătămare. Dar ĭarăşĭ pentru obrazul domnieĭ vóstre, apoĭ pentru acel bine ce l' am avut în mijlocul vostru, cum dete Dumneḑeŭ şi mi se deschise calea la domnul nostru voevodul, pentru acel bine mĕ voiŭ nevoi cât voiŭ putea şi voiŭ sta la domnul voevod, ca să se facă bine între supuşiĭ voştri şi aĭ voevoduluĭ. Pentru aceea mĭ-am pus capul şi am găsit pe acel om anume Hrus, pe carele l'a trimis domnul voevod la Graţiositatea vóstră; şi l'am luat pe capul şi credinţa mea cum că nu o să aĭbă nicĭ un rĕŭ de la voĭ, ci o să-l trimiteţĭ ĭarăşĭ la domnul voevod şi cu al vostru credincĭos şi înţelept om, ca să se facă binele. Iar Graţiositatea vóstră aţĭ făcut aşa, şi aţĭ trimis maĭ întâiŭ pe acel om şi mĭ-aţı orênduit precum să vĕ daŭ şi eŭ credinţă. Însă şcie Dumneḑeŭ, că în vremea când l'aŭ îndreptat ĭarăşĭ la voĭ, eŭ nu m'am întîmplat acasă într'acea vreme; pentru aceea nu v'am dat nicĭ un cuvênt. De aceea să nu vĕ îndouiţĭ câtuşĭ de puţin. Căcĭ dacă aţĭ fi trimis acuma pe unul dintre aĭ voştri şi cu Hrus, pe voevod l'ar fi povăţuit Dumneḑeŭ şi v'ar fi cu bună voĭe; încă şi boeriĭ vi sunt prietenĭ fórte bunĭ şi vĕ ajută cu bine. Ast-fel şi acum aţĭ trimis ĭarăşĭ pe un secheraş; pe Dumneḑeul meŭ, nu avut-a domnul voevod cuĭ să vorbésca. Pentru aceea faceţĭ să trimiteţĭ acum pe unul de la voĭ şi cu Hrusu; eŭ ĭau pe credinţa şi sufletul părinţilor meĭ şi al meŭ, ca să nu vĕ îngrijiţĭ până la un fir de pĕr; ci în ce cés el va sosi la domnul voevod, să se isprăvéscă afacerea şi să se îndrepte ĭarăşĭ repede la voĭ şi cu bine. Iar pentru reţinere să nu vĕ îngrijiţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Smeritul al domnieĭ vóstre, Sinadin Capitanov.

Adresa în dos: † Maĭ marilor meĭ, părgarilor cetăţiĭ Braşovuluĭ.

No. 402.

Dragomir Udriște (vornicul luĭ Vlad Călugărul) către Brașovenĭ în afacerea luĭ Sinadin, carele n'a fost la Turcĭ în ḑilele luĭ Basarab (cel Tînĕr), ci într'o mănăstire de frica luĭ Basarab, căcĭ el i se lăudase că are să-ĭ facă răŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 470. Pecetia în dos.

† Пише жупа Драгоми Vдрище, много здравие и любоно поклонение прииоси мои добри прiiателе мои, сжцv брашоскомv и .вi. пvргари. И ѡ се дава v знание ваше мать за работv Синади, поне мартvриса азь къ вашею мати, како Синади не е би v Тvр'ци v дин Басарабv, нv е би v една монастира за-ра стра Бараве, ере мv се хвалише, да мv vчини зло. Тако, на мою дшv и на мою верv, тако да знате, ѡти не е би тъда v Тȣрци, нv е бii, где би каза азь. И бъ би vмножи ле.

Adresa în dos: † Сжцȣ и .вi. пръгаро ѿ Брашѡ.

† Scrie jupân Dragomir Udriște, multă sănĕtate și drăgăstósă închinăcĭune, aduc la aĭ meĭ bunĭ, prietenilor meĭ, județuluĭ brașovén și celor 12 părgarĭ. Și despre acésta daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre pentru afacerea luĭ Sinadin, pentru că marturisesc eŭ către Grațiositatea vóstră, cum că Sinadin n'a fost la Turcĭ în ḑilele luĭ Basaraba, ci a fost într'o mănăstire, de frica luĭ Basaraba, căcĭ luĭ i se fălise sa-ĭ facă rău. Așa, pe sufletul meŭ și pe credința mea, așa să șcițĭ, că n'a fost atuncĭ la Turcĭ, ci a fost acolo unde vĕ spun eŭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov.

No. 403.

Târgoviște, August 20. Dragomir Udriște către Brașovenĭ plângêndu-li-se că nu ĭ-a făcut dreptate în afacerile sale cu Mihaĭ Chirca și Cârstea Roșul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 519. Pecetia în dos.

† Добрiи и почътен'нiи Ръве Петрȣ, сȣцȣ брашоском и пръгаро много здравiе прииоси ва приiате, жvпа Драгоми Vдрище. И по се дава ȣ знанiе вашемȣ гвȣ: може ли си ваше гво донести на v, колико слȣжбȣ съ се потрȣди азь съ моѡ главо ȣчинити вашеи мати, въсегда къда е било врѣме потребно? За тои ево како ни се згоди имати пос съ Михае за на добитъ; ви ми не хтесте, да ми vчините зако, да си ȣзме мое; ни ѿ Михаiа, ни ѿ Кирке, ме ѡстависте, да си ȣзме, нȣ ме посилате, да ме сȣди пръгамеще сибиискiи. То не едино. Дрȣго, ми дръжi Кртѣ Рошiȣ ѡнеи книге, неще да ми и да; и съ темзи еще ми не ȣчинисте зако; али ми се мнеше, ере си съ ȣ доста редо положи азь главȣ ра

ваше слꙋжбе, що е ва било по-трѣбно. Ꙁа тогаи ра ви [мли ваше гво пи]шете ꙋ вашои книге ꙁа ѡвꙋи ра́ботꙋ, да ꙁна, како ми кете реки [ѿ страна вашои м]лти; да, веде, ꙁнаете ви, ѿти съ ѡпре аꙁь добитъ Михае [и Кирке; ꙁа те]ꙁи работе ꙁа све, да кьда ваше гво такои ꙋчинисте, аꙁь [ниа немже ꙋчинит]и, аꙁь мои добитъ варе како нецие га ѡстави да ꙁагине. [И бь да ви ꙋмножи] лѣ гвꙋ-ви. Пи ꙋ Тръговиі аѵ . к .

Adresa în dos: † Добріи и почьтении Рѣве Пътр, сꙋцꙋ брашоскомꙋ, и пръгарѡ.

† Bunilor și cinstiților, luĭ Revel Petru județuluĭ brașovén și părgarilor, multă sănĕtate aduce prietenul vostru jupân Dragomir Udriște. Și după acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre: îșĭ póte óre domnia vóstră aduce aminte, câtă slujbă m'am trudit eŭ cu capul meŭ a face Grațiositățiĭ vóstre, tot-d'auna când a fost vreme de trebuință? Pentru aceea, ĭată cum ni s'a întîmplat a avea solie cu Mihai pentru avutul nostru, voĭ nu mĭ-ațĭ voit să'mĭ facețĭ lege, să'mĭ ĭaŭ al meu, nicĭ de la Mihaĭ, nicĭ de la Chirca, nu m'ațĭ lăsat să'mĭ ĭaŭ; ci mĕ trimitețĭ sa mĕ judece părgarmeșterul sibinén. Acésta nu este unica; alta, îmĭ ține Cârstea Roșiul acele cărțĭ; nu vrea să mi le dea; și cu acésta ĭarășĭ nu mĭ-ațĭ făcut lege. Dar mi se pare că în destule rândurĭ mĭ-am pus eŭ capul pentru slujbele vóstre, ce v'a fost vouĕ trebuință. Drept aceea vĕ [rog pe domnia vóstră], scriețĭ în cartea vóstră pentru acéstă afacere, să șciŭ cum îmĭ vețĭ spune [din partea Grațiosităţiĭ vóstre], că ĭată, șcițĭ voĭ, că am oprit eŭ avutul luĭ Mihai [și al Kircăĭ; pentru aceste] lucrurĭ, pentru tóte, când domnia vóstră ast-fel ațĭ făcut, eŭ [alt-fel nu pot face], eŭ avutul meŭ vare cum nu'l voiu lăsa sa pĭară. [Și Dumnedeŭ să vĕ îmmulțéscă] aniĭ domnieĭ vóstre. Scris în Târgoviște, August 20.

Adresa în dos: † Bunilor și cinstiților Revel Petru județuluĭ brașovén și părgarilor.

No. 404.

Dragomir Udriște către Brașovenĭ că Româniĭ aŭ prins pe Coșota și l'aŭ adus; le trimite pe Stoĭca și pe Tălmacĭul în solie la dênșiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 477. Pecetia în dos.

† Бѵнило[1] и честите, ѿ ба дароване сжцѵ ѿ Брашо и въсе пръгарѡ, ꙁ(д)равіе ви ѿ жѵпа Драгоми ꙋдріща. И по се дава ꙋ ꙁнаніе, како сѵ ꙋхвати Кошоꙋ та сꙋ га донесли Власи.

[1] Cuvênt românesc.

И пото па що ке би, а ми кемо дати ѹ ꙁнаніе гвѹ вашем. И що ви ке каꙁа Стоіка и Тлъма, а ви да верѹете, ѡти сѹ свѣ те речи наше истине. И бъ да ви ѹмножи лѣ, амі.

Adresa în dos: † Добре и честите сѹдцѹ ѿ Бра и въсе пръгарѡ.

† Bunilor şi cinstiţilor, de Dumneḑeŭ înḑestratuluĭ judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor, sănĕtate vouă, de la jupân Dragomir Udrişte. Şi după acésta, daŭ spre şcire, cum că l'aŭ prins pe Coşotă şi l'aŭ adus Româniĭ. Şi în urmă iarăşĭ, ce va fi, apoi noĭ vom da de şcire domnieĭ vóstre. Şi ceea ce vĕ vor spune Stoica şi Tălmaciul, apoĭ voĭ să credeţĭ, căcĭ sunt tóte acestea cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ, amin.

Adresa în dos: † Bunilor şi cinstiţilor, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor.

No. 405.

Dragomir Udrişte către Braşovenĭ în afacerea piperuluĭ şi a altor bogasiĭ, ce trimisese la Braşov spre vênḑare.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 533. Pecetia în dos.

† Наше дѡбрѣ и чтіте приꙗтеле, сътцѹ ѿ Брашѡ и .ві.-те прграрѡ, мно ꙁравіе гвѹ-віі пріноси жѹпа Драгѡми Ѹдріще. И ѡ се да е вѣдѡмо гвѹ-ви ꙁа работѹ тѡмиꙁи пиперѹ и те неколика богасіа; тако ми се ѹхвати, работа такоꙗ, како ми се ѹхвати, та посла къ гво-ви[1], како да ми ѹгодите ѿ ваме, къга чѹ га продаті.[2] Тако сѹ се ваше гво ѡбещало, ере ми кете ѹгоди; тако съга раꙁѹмева, ере ми не кете ѹгоди ѿ вам нища. Тѡ ра мли гво-ви, да ѡставите пипе ѹ ми, дори га прода; тако тъгаꙗ, ако ѡставите ѿ вам, добре чете ѹчини; ако ли не ѡставите, а гво-ви е воно; ере раꙁѹме, како е рекъ ваме[3], ере ке раꙁвали сацн[4], та ке ѹꙁе пипе, колико мѹ ке требѹва; и доста ре. Веде, ꙁна, ере съ аꙁъ ва, и требѹва ви кѹ въсегда. И що иꙁрече Михаи грамати и Бако, да верѹете, ере сѹ ре на истіне; и бъ да ѹмножи лѣ гвѹ-ви, амі.

Adresa în dos: † Наше добрі и чтите приꙗтиле, сѹдцѹ ѿ Брашо и въсе прграрѡ.

† La aĭ noştri bunĭ şi cinstiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi celor 12 părgarĭ, multă sănĕtate domnieĭ vóstre aduce jupân Dragomir Udrişte. Şi despre acésta sa vĕ fie şciut domnieĭ vóstre, pentru afacerea aceluĭ piper şi a celor vr'o câte-va bogasiĭ. Ast-fel mi s'a prins lucrul acela; cum mi s'a prins, îndată am şi trimes la domnia vóstră, ca să mĕ îngăduiţĭ de vamă, până când îl voiŭ vinde. Aşa

[1] и îndreptat din о. [2] Urméză cuvintele şterse cu condeĭul: а къга. [3] Acest cuvênt e scris d'asupra cuvêntuluĭ şters cu condeĭul: сѫде. [4] Scris d'asupra rênduluĭ.

domnia vóstră aţĭ făgăduit că mĕ veţĭ îngădui. Ast-fel acum înţeleg, că nu voiţĭ a mĕ îngădui de vamă nicĭ de fel. Drept aceea rog pe domnia vóstră să lăsaţĭ piperul în pace, până când îl voiŭ vinde. Ast-fel vĕ rog: dacă veţĭ lăsa de vama, bine veţĭ face; ĭar dacă nu lăsaţĭ, apoĭ domnia vóstră este volnic, căcĭ am înţeles cum că a spus vameşiĭ, că vor rĕsturna saciĭ şi vor lua piper cât le va trebui. Şi destul aŭ dis. Uĭte, şciĭ, că sunt eŭ al vostru şi vĕ voiŭ trebui în tot-d'auna. Şi ce va dice Mihail gramaticul şi Baĭco, să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumnedeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ şi cinstiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor.

No. 406.

Dragomir Udrişte către Braşovenĭ ca să facă dreptate luĭ Bobul (din Sărata) şi altuĭa, carĭ aŭ fost prinşĭ de Capotă în dilele luĭ Ţĕpĕluş (Basarab cel Tînĕr).

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 458. Pecetia în dos.

† Добре и чтите сѹцѹ ѿ Брашо и въсе прьгаро, мно здравие ѿ жѹпа Драгоми Ѹдрище. И ѡ се дава ѹ знание гвѹ-ви: мли ви, како да ѹчините прадѹ ѡве лю мое, по име Бобѹ, а дрѹги е дома-си; тако сѹ били пленени ѿ Капоте ѹ дни Цапалѹшеви, тако кьга доидомо ми ѹ землѹ, азь мѹ реко, да и плати; ѡ рече, ере и ке плати, пото стан та побеже ѹ Брашо. Тако ви моли, како да мѹ чините зако, да м пов(р)ати све, що и сѹ ѹзели, ере тиіази члкь е много зло ѹчини на и наши лю; и ва е доста досади; и ѡ е дове Тѹци ѹ земѹ вашѹ; ѡ те лю е ѡ. И бъ да ви ѹможи лѣ гвѹ-вѹ.

Adresa în dos: † Добре и чтите сѹцѹ ѿ Брашо и въсе пръгарѡ.

† Bunilor şi cinstiţilor, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor pargarilor, multă sănĕtate de la jupân Dragomir Udrişte. Şi despre acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, rogu-vĕ ca să faceţĭ dreptate acestor ómenĭ aĭ meĭ, pe nume Bobul, ĭar cela-lalt este la casa luĭ. Aşa aŭ fost prĕdaţĭ de Capotă în dilele luĭ Ţĕpĕluş. Ast-fel, când am venit noĭ în ţară, eŭ ĭ-am spus, ca să le plătéscă. El a dis, că le va plati lor, pe urmă s'a sculat şi a fugit la Braşov. Ast-fel, vĕ rog ca să-ı faceţı luı lege ca să-ĭ întórcă tot ceea ce ĭ-aŭ luat; căcĭ acest om mult rău ne-a pricinuit nouĕ şi ómenilor noştri; şi pe voĭ destul v'a supĕrat, şi dênsul a călăudit pe Turcı în ţara vóstră; dintre aceĭ ómenĭ este el. Şi Dumnedeu să vĕ îmmulţéscă anii domnieĭ vóstre.

Adresa în dos: † Bunilor şi cinstiţilor, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor,

No. 407.

Dragomir Udrişte catre Braşovenĭ că un hoţ ĭ-a prĕdat biserica din Bucov, că hoţul fiind prins la Braşov ar trebui să fie omorît; dar în orĭ-ce cas ĭĭ rógă să îngrijésca a nu i se perde lucrurile furate.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 539. Pecetia în dos.

† Ѿ жѹпаи Драгоми Ѹдрище мнѡ зравїе наше добри и чтїти и прїатеми, сѫцѹ ѿ Брашо и въсе пръгаро. И по се дава ѹ знанїе гви, поне прнидо едн члкь зль, еди влъхвѹ, къ до моіи ѹ Бѵко, тако ми сѹ ѹкрали цквѹ, та сѵ ѹзе скe, що сѵ ви ѹ цркви. Ѹ те ра а не мого, да га ѹхваю, и слѵша, како м[1] сте гт-ви ѹхватили ѵ Брашо. То ра маи и проси гви, како да ми не загние, ере веми, що ми сѵ ѹзе некои скѵле добро ѿ цркви, поне знае г-ви веми добре, како ме невои а та слѵжи г-ви до се; и ѿ седа пре еще ке слѹжа г-ви съ правдѵ. За ра и г-ви еще чините за ме, та да ми не загние скѹле. Тако и азь ке ѹчини за г-ви ѿ що хте требѵва ѿ на. А за рабѵт влъхво, а гп-ви ви сте[2] чинили, како сте зна. Али а хте ви ра, кѫ м сте загнии, поне е зако такои: тко ѵкра цркви, а ѡ е такои, како да и не мините съмръ; а г-ви сте воле, токо да ми загние скѹле; ере кѵде ми хте загние скѵле, и азъ ке чини, ка хте можи, поне стои лице къ г-ви. И що ке говоре наше люе, а г-ви да и верѵете, поне сѵ ре наше истине. И бъ г-ви весели.

Adresa în dos: † Наше добри и чтити сѫцѹ ѿ Брашо и въсе пръгаро.

† De la jupân Dragomir Udrişte multă sănĕtate la aĭ noştri bunĭ şi cinstiţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor. Şi prin acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, cum că a venit un om rĕŭ, un hoţ, la casa mea în Bucov; aşa mĭ-a prĕdat biserica şi a luat tot ce era în biserică. Drept aceea eŭ n'am putut să'l prind, ci am auḑit cum că domnia vóstră l'aţĭ prins în Braşov. Drept aceea rog şi cer domnieĭ vóstre, ca să nu mi se pĭardă (sculele), pentru că mĭ-a luat nişce scule fórte bune din biserică, fiind-că şcie domnia vóstră fórte bine, cum că mĕ nevoesc eŭ şi slujesc domnieĭ vóstre până acum; şi de acum înnainte încă voiŭ sluji domnieĭ vóstre cu dreptate. Drept aceea şi domnia vóstră încă să faceţĭ pentru mine, ca să nu mi se pĭardă sculele. Ast-fel şi eŭ voiŭ face pentru domnia vóstră tot ce veţĭ avé trebuinţă de la noĭ. Iar în afacerea hoţilor, apoĭ domnia vóstră aţĭ făcut, precum aţĭ şciut, dar eŭ aş fi bucuros, dacă îl veţĭ pĭerde pe el, căcĭ este legea aşa: cine a prĕdat biserică, apoĭ acela este aşa, ca să nu scape de mórte. Iar domnia vóstră sunteţĭ volnic, numaĭ să nu mi se prăpădéscă sculele, căcĭ când mi se vor prăpădi sculele, şi eŭ voiŭ face cum voiŭ putea, căcĭ

[1] Scris d'asupra rĕnduluĭ. [2] Litera є e îndreptată din н.

el stă de faţă înnaintea domnieĭ vóstre. Şi ce vor grăi ómeniĭ noştri, apoĭ domnia vóstră să le credeţĭ lor, fiind-că sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ şi cinstiţĭ, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor.

No. 408.

Udrişte vistier către Braşovenĭ ca să ordone părcălabilor (din Bran) să libereze drumurile cât se póte maĭ ingrabă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 506. Pecetia în dos.

† Добри и почитани и ѿ ба даровани, сѫцу и пръгаро ѿ Брашову, ѿ жупа Удрище много ꙁдравїе. И ѡ се ви дава у ꙁнанїе ꙁа работу путово, како да беседите съ тие паркалаби, да и ѡслобоꙁи, ере се ще по-скоро наити ꙁа гла ѿ Турци, къда уꙁходи на све путови, негли къда не ходи, те да и ѡстави. И бъ ви вели.

Adresa în dos: † Жудецу ѿ Брашов и въсе пръгарѡ.

† Bunilor şi cinstiţilor şi de Dumneḑeŭ înḑestraţilor, judeţuluĭ şi părgarilor din Braşov, de la jupân Udrişte multă sănĕtate. Şi despre acésta vĕ daŭ spre şcire pentru afacerea drumurilor, cum ca să vorbiţĭ cu aceĭ părcălabĭ, ca să le slobodéscă, căcĭ maĭ de grabă se vor afla (ómenĭ) pentru veştĭ de la Turcĭ, când (eĭ) vor merge pe tóte drumurile, de cât dacă nu vor umbla; şi să-ı lase. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor.

No. 409.

Târgovişte, Iunie 23. Staĭco logofĕtul (luĭ Vlad Călugărul şi Radul cel mare) către Braşovenĭ cu veştĭ despre Alibeg şi despre mişcările Turcilor spre Smedorova. E temere ca Alibeg să nu trécă la Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 476. Pecetia în dos.

† Величини и наши добри и слаки прїетеле, сѫцу и пргаро ѿ Брашо, мно никое поклонїе прїноси гву-ви. По се дава у ꙁнанїе гво-ви, ере ни доиде члка ѿ Никопо съда у нелю, тако ни каꙁа, ере су дали па Али-бегу сажа Никопоски и дошли му су люе на-пре у Никополю, а ѿ е ѡта на тргу та бере воиску. А велики црь е ѡтише та се е приближи къ Софїю, а башаларїе ѡни су ѡтишли съ воисками на-пре горе по Дунаву, къ Смедорова; а Али-бе ище некако, да ви ꙁаваре, тако ми е стра, да не мине некако

скро на, да вн плене. А нꙋ смъ мнслн еднꙋ, како да слꙋжн право хртнıано, тако да не речете, ча не вн смъ да ꙋ ꙁнанıе; а се пазнте, како ꙁнаете наı боле, н да сн пꙋтнте члка, да бꙋде ко мене; тако варе каквъ гла нн ще донтн, по-скоро на поспе вн ще датн ꙋ ꙁнанıе. Н бь вн ꙋмножн лета. Пнса ꙋ Търговнще, мца юнıе .кг. днь.

Мешн гва-вн прıете, жꙋпа Станко логоѳе.

Adresa în dos: † Мон добрн прıетеле, сжцꙋ н пргаро ѿ Брашо.

Măriţilor şi la aĭ noştri bunĭ şi dulcĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi părgarilor din Braşov, mult plecată închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre. După acésta, daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că ne-a venit un om de la Nicopole acum Dumineca, aşa ne-a spus, că aŭ dat ĭarăşĭ luĭ Alibeg sandjacul Nicopoluluĭ, şi ĭ-aŭ venit ómeniĭ înnainte la Nicopole, ĭar el a rămas în urmă şi adună óste; apoĭ marele împărat a plecat şi s'a apropiat de Sofia, ĭar başalariĭ (paşalele) eĭ s'aŭ dus cu oştile înnainte în sus pe Dunăre, spre Smedorova. Iar Alibeg caută cum-va să vĕ apuce, aşa mĭ-este frică ca să nu trécă cum-va peste noĭ, să vĕ prade. Ci de-o-dată mĕ gândiĭ ca să slujesc cu dreptate creştinilor, aşa să nu ḑiceţĭ că nu v'am dat de şcire; ci păziţi-vĕ, precum şciţĭ maĭ bine; şi să vĕ trimiteţĭ omul, să fie lângă mine; aşa ca vare ce veste ne ar veni, maĭ de grabă cu repeḑicĭune vĕ vom da-o în şcire. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ. Am scris în Târgovişte, luna Iunie, a 23ª ḑi.

Maĭ micul domnieĭ vóstre prieten, jupân Staĭco logofĕtul.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi părgarilor din Braşov.

No. 410.

Staĭco logofĕtul către Braşovenĭ ca să-ĭ trimiţă pe omul despre care a auḑit că ar fi meşter de bóla de picĭóre, de care el suferă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 528. Pecetia în dos.

† Нашн добрн братнıа н чьтнтн гпда, сꙋцꙋ н .вı.-тн пъргаро ѿ Брашо, любоно поклоненıе прнносн гвꙋ-вн бра гва-вн Станко логофе. Н ѡ се дава ꙋ ꙁнанıе гва-вн, како мон добрн н чъстнтн братııа, понеже чюмо тꙋн ꙋ гво-вн ꙁа еднога члка манстора, що е ве ꙁа болестıю нога. Сего ра молн н проснн гво-вн, да мн га пошлете по ѡвога члка моега Нꙋчꙋла, да га донесе; тере ако бь поможе, те се ке домнслнтн моен болетıню, те мн ке фелоса, не мꙋ хте бнтн ꙋ пагꙋбꙋ ѿ мене, како въстн н самн гво вашон. Н бь да ꙋмножн лета гвꙋ-вн.

Adresa în dos: † Нашн чъстнтн братıа н добрн прнıатело, сжцꙋ н .вı.-тн пъргаро ѿ Брашо.

† La aĭ noștri bunĭ fraţĭ și cinstiţilor domnĭ, judeţuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov, drăgăstósă închinăcĭune aduce domnieĭ vóstre, fratele domnieĭ vóstre Staĭco logofĕtul. Și despre acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, ca la aĭ meĭ bunĭ și cinstiţĭ fraţĭ, căcĭ am audit acolo la domnia vóstră de un om maistor, care e priceput pentru bóla de picĭóre. Drept aceea, rog și poftesc pe domnia vóstră să mi-l trimiteţĭ cu acest om al meŭ Nancĭul, ca să'l aducă. Și dacă Dumnedeŭ va ajuta, și va cunósce bóla mea și-mĭ va folosi, nu-ĭ va fi spre pagubă de la mine, precum șciţĭ și înși-vĕ domnia vóstră. Și Dumnedeŭ să îmmulţésca aniĭ domnieĭ vóstre.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov.

No. 411.

Staĭco logofĕtul către Brașovenĭ în afacerea luĭ Négoe din Măgurenĭ, care perdênd biletul de plata vămiĭ (pecetia), din acéstă cauză vameșiĭ îl amendaseră.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 475. Pecetia în dos.

† Наши четити братиꙗ и добрии приꙗтеле, сѫцꙋ и .вı. пꙋргаро ѿ Брашо, много ꙁравие приноси гво-ви Станко логофе. И по се дава ꙋ ꙁнаиие гво-ви ꙁа-ра ѡвои мою члкъ ѿ Мѫгꙋрѣни, Нѣгое,[1] како е доше тꙋи ꙋ Брашо, да си продаде едно-дрꙋго, како еди сирома. Тако си е ꙋꙁе кꙋплю ѿ флорици и две флорици, тако си сꙋ ꙋчинили печа, и ꙁа флорици и ꙁа кꙋплю; тако, где мꙋ е би станꙋ, а ѿ си е гледа ꙋ тоболицꙋ, тако е иꙁвади печа те е постави на еди сто, тако га е ꙁаборави, да ꙋꙁме. А къ беше ꙋ вамеши, ѡни гледаше ꙋ тоболи, да найде печа, и не найдоше; тако мꙋ сꙋ ꙋꙁели три флори. Те ради проси ваше гво, да мꙋ ꙋчините правдꙋ, ере ке донети и мартꙋрию пре ва гво, како е иꙁгꙋби печа; и можете ꙋчинити, ваше гво, и ꙁа-ра мою волю, да не има мою члкъ пагꙋбꙋ ꙋ ва гво. Ꙁа тои проси ваше гв[о. И бъ да ꙋмножи лета гвꙋ-ви.][2]

Adresa în dos: † Наши четити братиꙗ, сꙋцꙋ и .вı. пꙋргаро ѿ Браше.

† La aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre Staĭco logofĕtul. Și după acésta, daŭ de șcire domnieĭ vóstre despre acest om al meŭ din Măgurenĭ, Négoe, cum că a venit acolo la Brașov, ca să-șĭ vêndă una-alta, ca un sĕrman. Și ast-fel, șĭ-a luat marfă pe florinţĭ și douĭ florinţĭ, așa șĭ-aŭ făcut pecetie, și pentru florinţĭ și pentru marfă. Așa, unde ĭ-a fost gazda, apoĭ el s'a căutat în toboliţă, așa a scos

[1] Scris d'asupra. [2] Spaţiul rupt permite acéstă suplinire.

pecetia și a pus-o pe un scaun. Așa a uĭtat-o să o ĭa. Iar când a fost la vameșı, eĭ căutară în tobolită să afle pecetia, și n'o găsiră. Așa ĭ-aŭ luat treĭ florinĭ. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca să-ĭ faceţĭ dreptate, căcĭ va aduce și mărturie înnaintea domnieĭ vóstre, că a perdut pecetia. Și puteţĭ face domnia vóstră și pentru voĭa mea, să n'aıbă omul meŭ pagubă la domnia vóstră. Pentru acésta rog pe domnia vóstră. [Și Dumnedeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre].

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 412.

Cârstian vornicul (luĭ Radul vodă cel mare) către Brașovenĭ în privinţa luĭ Stănislav, care a luat pe un fiŭ al luĭ Marcu ca să'l învețe limba (românéscă) și sa-ĭ plătéscă; băĭatul a fugit la Hârșova, s'a turcit, i de acolo nu vrea să maĭ vină înnapoĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 536. Pecetia în dos.

† Чтитим братиꙗм и добрими приꙗтелем, сѹдцѹ и .вı.-ти пръгаром ѿ Брашова, мно здравїе и любовное поклоненїе, приноси гвѹ-ви бра и приꙗтель гва-ви, жѹпан Кръстиꙗн дворник. И по сих давам ѹ знанїе гвѹ-ви изъ-ради ѡвою члвкъ мою, на име Стънила, како ми е би дал Марко един синъ им, та да га наѹчи ꙗзик, да им плаща; а ѿ къда е би летока, ѿ е бежал, тако е ѿтишел пре Дѹнав ѹ Хръсова, та се е потѹрчил; тако е ѿтишел Стънилал тамо ѹ него, а ѿ не ке да доге ѡвамо, а Тѹрци га не дръжи с сило, а нѹ га сѹ ѹслободилї, да минѹ, ако им бѹде хтенїю. Тако съм и аз послал ена слѹга-ми до него, да и измами, да минѹ ѡвамо, а ѿ нече. Тако да верѹете гво-ви, ере не има Стънилал ни еднѹ винѫ, на верѹ и на дѹше-ми; тако да не има ѡвою члвкъ мою некою кии ѿ гво-ви, ере проси гво-ви. И бъ да ѹмножи лета гвѹ-ви, амин.

Adresa în dos: † Чтитим братиꙗм и добримї прїꙗтелї, сѹдцѹ и .вı. пръгари ѿ Брашова.

† Cinstiţilor fraţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și drăgăstósă închinăcĭune aduce domnieĭ vóstre, fratele și prietenul domnieĭ vóstre, jupânul Cârstian vornicul. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre în privința aceluĭ om al meŭ anume Stănislav, că ĭ-a fost dat Marco pe un fiŭ al sĕŭ, ca să'l învețe limba, să-ĭ plătéscă; ĭar el când fu astă vară, el a fugit; așa s'a dus peste Dunăre la Hârsova și s'a turcit. Așa s'a dus Stănislav acolo la dênsul, și el n'a vrut să vie încóce; ĭar Turciĭ nu'l ţin cu sila, ci l'aŭ slo-

boḑit să trécă, dacă ĭ-a fi voinţa. Ast-fel şi eŭ am trimis pe o slugă a mea la dênsul să'l ademenéscă să'l trécă încóce; ĭar el nu vré. Ast-fel sa crédă domnia vóstră, că n'are Stănislav nicĭ o vină, pe credinţa şi pe sufletul meu. Ast-fel să n'aĭbă omul acela al meŭ nicĭ-o obidă de la domnia vóstră, căcĭ rog pe domnia vóstră. Şi Dumneḑeŭ să înmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Amin.

Adresa în dos: † Cinstiţilor fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 413.

Gherghina părcălabul (luĭ Radul vodă cel mare) către Braşovenĭ ca să scutéscă de vamă cuţitele ce-ĭ va cumpăra acolo Hanăş.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 487. Pecetia în dos.

† Чести́ти и́ наши́ добри́ братиꙗ́ и́ прїетеле́, сѫ́цꙋ и́ .вї.-ти́ пꙋр'гари ѿ Брашо́, мно́ ꙁ̑равне́ преноси́ ѿ ваше бра́, жꙋпа́ Гергина пар'кала́. И по се́ дава́ ꙋ ꙁнанїе ваше́ мл̃те, ѐво смо посла́ по̑ Ханъ́, да ми кꙋпи́ некоѐ но́; иꙁ-ра́ (тога) мли́ и́ проси́ ваше мл̃те, да и́ ми ѿтави́ ꙋ ми́, иꙁ-радї вам̑. А що̑ ке би́ ваше волю, ꙗ̑ кю ꙋчини́ по-мно́ иꙁ-ра́ ва́. И бъ̑ ви весели́, ами́.

Adresa în dos: † Чести́ти и́ наши́ добри́ братиꙗ́ и́ прїетеле́, сѫ́цꙋ и́ .вї.-ти́ пꙋргари ѿ Брашо́.

† Cinstiţilor şi la aĭ noştri bunĭ fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate (vi se) aduce de la fratele vostru, jupân Gherghina părcălabul. Şi după acésta daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre: ĭată am trimis pe Hanaş ca să-mĭ cumpere nişte cuţite. Pentru (aceea) rog şi cer Graţiosităţiĭ vóstre, ca să mi le lăsaţĭ în pace pentru vamă. Şi ce va fi voinţa vóstră, eŭ voiŭ face maĭ mult pentru voĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † Cinstiţilor şi la aĭ noştri bunĭ fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 414.

Gherghina părcălabul se plânge Sibienilor că vameşiĭ ĭ-a oprit un armăsar ce cumpĕrase acolo.

Orig. hârtie, Arch Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Величини́ и въꙁмони́, наши́ добрии́ и слакы́ прыꙗтело́, пꙋрга́-меще́ Сибиско́мꙋ и сѫ́цꙋ кралевꙋи и .вї.-ти́ пꙋргаро́, мно́ ꙁ̑равне и любоно поклонение̑ прыноси́ вашои мл̃ти ва

бра и приате жупа Гергина паркала. И по се дава у знание вашои мати, како пути туи у Сиби та купи .а. ко, а али пати, та да ми буде за кобиле, ере га купи да ми буде за кобиле, не ще да га ꙗзди. Тако га не су штавили да мине, ну га су ѿприли вамеши туи. Тако ви моли, и проси како да ви начи бъ да га штавите да мине, да ми га донесу, а ми ѿ що чемо моки и будемо ꙗци, ми чемо учинити по воле вашои мати. И бъ да умножи ле гва-ви.

Adresa în dos: † Нашим добри и слаки приꙗтело, пурга-меще Сибинскому и сѫцꙋ кралев и .ві.-ти пургаро.

† Măriţilor şi a tot puternicilor, la aĭ noştri bunĭ şi dulcĭ prietenĭ, burger-meşteruluĭ sibinén şi judeţuluĭ craĭuluĭ şi celor 12 pärgarĭ, multă sănĕtate şi drăgăstósă închinăcĭune aduce Graţiosităţiĭ vóstre al vostru frate şi prieten jupân Gherghina părcălab. Şi după acésta daŭ în şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că am trimis acolo la Sibiŭ şi am cumpĕrat un cal, dar armăsar, ca să-mĭ fie pentru ĭepe, căcĭ l-am cumpĕrat să-mĭ fie pentru ĭepe, nu vréŭ să-l încalec. Şi aşa nu l'aŭ lăsat să trécă, ci l'aŭ oprit vameşiĭ acolo. Aşa vĕ rog şi cer, ca să vĕ înveţe Dumneḑeŭ să-l lăsaţĭ să trécă, să mi-l aducă, ĭar noĭ din ce vom putea şi vom fi în stare, noĭ vom face pe voĭa Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ şi dulcĭ prietenĭ, burger-meşteruluĭ din Sibiŭ, şi judeţuluĭ crăesc şi celor 12 pärgarĭ.

No. 415.

Badea vornicul, Stroe vornicul, Ivan Călinescul, Calotă vistierul, Dumitru vornicul, Stoĭcan, Drăghicĭ, Stan logofĕtul (boerĭ aĭ luĭ Radul vodă cel mare) şi toţĭ ceĭ-l'alţĭ boerĭ, scriŭ Braşovenilor c'aŭ trimis la Ioja (de Şom, comitele Timişóreĭ) ca să le dea credinţă şi carte de jurămênt de a veni cu familiile şi cu averea lor la Braşov, pentru ca de acolo să se pótă duce orĭ-unde ar voi; asemenea carte şi permisiune eĭ cer şi de la Braşovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 532. O singură pecetie în dos.

† Четити наши братиꙗ и добри приꙗтеле, сѫцꙋ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашо, много здравїе и любонное поклоненїе приноси гвꙋ-ви приꙗтелие гва-ви, жꙋпа Бадѣ двории и жꙋпа Строе двории и жꙋпа Ива Калинескꙋ и жꙋпа Кало витиꙗ и жꙋпа Власкꙋ порта и жꙋпа Дꙋмитрꙋ двории и жꙋпа Стоика и жꙋпа Драги и жꙋпа Ста логофе, и въси дрꙋзи болꙗри влаки, даваме ꙋ знание гвꙋ-ви: зна гво-ви, како смо заклели съ гво-ви, како варе къда чемо имати некою ꙋсило и не кемо моки штати ꙋ земли, а ми да

имамо мѣто и лака ꙋ гва-ви, и ми и наши члвци, кои те бити съ нами. Тогаи ради да ꙁна гво-ви, ере сада е тои време; тогаи ра послали смо до гна-ии Іѡже, како да ни да верꙋ и клетонꙋ книгꙋ, како да догемо мирно и слобоно до гва-ви, съ нашими челвми и наши имание; и да се неволисате и гво-ви ко гна-ии Іѡже, како да ни ꙋчини иправꙋ. И ѿ гва-ви паки да имамо верꙋ и книгꙋ клетонꙋ, како да догемо мирно и слобоно и да имамо сала и лака ꙋ гва-ви, докле чемо пребивати ꙋ гва-ви. И паки када чемо хтети да се вратимо ꙋ нашꙋ ꙁемлю, или ке изити на дрꙋ странꙋ, а на да ни е слобоно и ѿтворено градове и мета гва-ви, како да изидемо слобоно, бе четꙋ и бе пагꙋбꙋ, варе кꙋде чемо хте. А ми варе како смо ꙁаклели съ гва-ви, а ми кемо држати до нашега живота. И варе що изре на члкъ Ива, а гво-ви да верꙋете, ере сꙋ наши ре истини. И бь ви вели гво-ви.

Adresa în dos: † Наши чтити братиꙗ и приꙗтеле, сꙋдцꙋ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашо.

† Cinstiţilor noştri fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi drăgăstósă închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre prieteniĭ domnieĭ vóstre: jupân Badea vornicul şi jupân Stroe vornicul şi jupân Ivan Călinescul şi jupân Calotă vistierul şi jupân Vlaĭcul portarul şi jupân Dumitru vornicul şi jupân Stoĭcan şi jupân Drăghicĭ şi jupân Stan logofĕtul şi toţĭ ceĭ-l'alţĭ boerĭ românĭ. Dăm de şcire domnieĭ vóstre: Şcie domnia vóstră, precum ne-am jurat cu domnia vóstră, cum că vare când vom avea vr'o siluire, şi nu vom putea a rĕmâne în ţară, apoĭ noĭ să avem loc şi lăcaş la domnia vóstră, şi noĭ şi ómeniĭ noştri, carĭ vor fi cu noĭ. Drept aceea să şcie domnia vóstră, pentru că acum este acea vreme, drept aceea trimis-am la domnul nostru Ioja, ca să ne dea credinţă şi carte de jurămênt, ca să venim pacĭnic şi slobod la domnia vóstră cu sălaşele nóstre, şi cu averea nóstră. Şi să vĕ nevoiţĭ şi domnia vóstră pe lângă domnul nostru Ioja, ca să ne facă ispravă. Şi de la domnia vóstră ĭarăşĭ să avem credinţă şi carte de jurămênt, ca să venim pacĭnic şi slobod şi să avem sălaş şi lăcaş la domnia vóstră câtă vreme vom petrece la domnia vóstră. Şi ĭarăşĭ, când vom vrea să ne întórcem în ţara nóstră, saŭ să trecem într'altă parte, apoĭ nouĕ să ne fie slobode şi deschise cetăţile şi locurile domnieĭ vóstre, ca să eşim slobod fără stricăcĭune şi fără pagubă, vare pe unde vom vrea. Iar noĭ vare cum ne-am jurat cu domnia vóstră, apoĭ noĭ vom ţinea până la sfârşitul vieţeĭ nóstre. Şi vare ce va spune omul nostru Ivan, apoĭ domnia vóstră să credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 416.

Calotă, marele vornic (al luĭ Négoe Basarab), către Brașovenĭ în afacerea luĭ Grozav, care s'a plâns că eĭ aŭ prins și aŭ pus în temniță pe fiul sêŭ Coman în locul altuĭ fiu al sêu Stroe, care a fost tîlhar și care acum se află ascuns într'un codru.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 483. Pecetia în dos.

† Пише жꙋпа Калѡ, велики дворни, чтитими нашеми и добрими прїателими и сꙋсее близници, жꙋпанꙋ Бѣкше Ханъ, сꙋдцꙋ и ва . вї . пръгаро ѿ Брашо, мно здравїе приноси гво-ви, ꙗко драгими прїателими. И по си дава ꙋ знанїе вашои мати за-ра ѡвога нашега члка, по име Гроза, ере прїиде пре на, тер е тꙋжи, ере мꙋ сте ꙋхвати един него си, по име Кома, тере га сте ꙋложи ꙋ тенницꙋ, за-ра дрꙋгомꙋ синꙋ, по име Строе, що бѣ злотворни. А гво-ви тако да знате, ере Строе а ѿ стои ꙋ Бѣси гор, ꙋ некое виле, тако говори гво-ви, да не немꙋчите нашега члка ꙋ тенницꙋ, ере не ни се мни добро, а нꙋ да га ѡслободите, да си доити дома-си въ земли гнꙋ-ни Басарабе воево. Ере з-ра що га сте ꙋхвати, а тога стои ѿдала више ꙋ некое дръве; тако га ѡтавите ꙋ ми; ако ли не га кете ѡтавите, а нꙋ кете дръжа,[1] а вашои мати да ви се не мни злѡ, ере кю ꙗ наити ꙋ на земли ѿ ва члвци, тере кю ꙋхвати з-ра на члкь; ако ли има дрꙋ дѣло, а вашо мать да га пꙋтите сь еднога вашега члка до на, а ꙗ и хощꙋ дръжа[1] пра закѡ. И бь те вели, амин.

Adresa în dos: † Чтити нашеми и добрими прїателими, сꙋдцꙋ и . вї . пръгаро ѿ Брашов.

† Scrie jupân Calotă, marele vornic, cinstiților noștri și bunilor prietenĭ și vecinilor de aprópe, jupânuluĭ Becneș Hanăș, județuluĭ și vouĕ celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre, ca unor dragĭ prietenĭ. Și după acestea, daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre pentru acel om al nostru pe nume Grozav, că a venit înnaintea nóstră și s'a plâns că ĭ-ațĭ prins un fiŭ al sĕŭ pe nume Coman și că l'ațĭ pus în temniță, pentru un alt fiŭ anume Stroe, care era rĕŭ-făcĕtor. Iar domnia vóstră ast-fel să șcițĭ că Stroe, apoĭ el stă în muntele Bésniĭ la o órecare vrăjitóre. Așa vĕ grăesc domnieĭ vóstre, să nu maĭ muncițĭ pe omul nostru în temniță, căcĭ nouĕ nu ni se pare bine, ci să'l slobodițĭ, ca să vie la casa sa în țara domnuluĭ nostru Basarab voevod, căcĭ acela pentru care l'ațĭ prins, apoĭ acela stă de mult sus într'un codru. Ast-fel lăsați-l în pace, ĭar dăcă nu-l vețĭ lăsa, ci-l vețĭ ține, apoĭ Grațiosităţiĭ vóstre să nu vĕ pară rĕŭ, când eŭ voiŭ găsi

[1] а îndreptat din и.

în ţara nóstră dintre ómeniĭ voştri şi-ĭ voiŭ apuca pentru omul nostru. Iar dacă va fi avênd altă trébă, apoĭ Graţiositatea vóstră să'l trimiteţĭ pe el cu un om al vostru până la noĭ, ĭar eŭ le voiŭ ţine lege dréptă. Şi Dumneḑeŭ să te bucure, amin.

Adresa în dos: † Cinstiţilor aĭ noştri şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 417.

Calotă, marele vornic, către Braşovenĭ, în afacerea luĭ Tudor, căruĭa i s'a luat şépte caĭ de pe munte de către nişte ómenĭ din Braşov şi din Ţânţarul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 492. Pecetia în dos.

† Пише жꙋпа Кало, велики двоин, те, сꙋдꙋ и .вi. пръгаро ѿ Брашо, мнѡго здравïе приноси гвꙋ-ви. И по си ви говори, ере сь гво-ти сѫ говори сꙋдꙋ ѡвии дни ѿ непрадꙋ, що чиините наше сиромаси. И съда прïнде ѡвою наше сирома, по име Тꙋдо, тере тꙋжи, ере мꙋ сꙋ ꙋзели .з. кони ѿ планинꙋ некои ваше члвци, на име Чотѣ ѿ Брашо и Щефа и Раꙋ и Кѫдѣ ѿ Цѫцарю. Тако за що ꙋчиините гво-ви тако, поне зна ти, сꙋдꙋ, како смо говори с тобо. Того ра тою га сѫ посла до гво-ви, да и давате кони, поне тако ба, ере не ке бити добро; инако не ке би, по мою ре. И бь ви вели, амин.

Adresa în dos: † Нашеми чтитими и добрими прïатели, сꙋдꙋ и .вi. пръгари ѿ Брашо.

† Scrie jupân Calotă, marele vornic, ţie judeţule, şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea vĕ grăesc, că cu domnia ta am vorbit, judeţule, ḑilele astea despre nedreptatea ce faceţĭ supuşilor noştri. Şi acum veni acest supus al nostru pe nume Tudor, şi se jelueşce că ĭ-aŭ luat şépte caĭ de pe munte nişte ómenĭ aĭ voştri, anume Cĭontea din Braşov şi Ştefan şi Radul şi Cândea din Ţânţarĭul. Ast-fel, pentru ce faceţĭ domnia vóstră aşa, pentru că şciĭ tu, judeţule, cum am vorbit cu tine. Drept aceea l'am trimis acolo către domnia vóstră, ca să-ĭ daţĭ caiĭ, fiind-că alt-fel, pe Dumneḑeul meŭ, nu va fi bine. Alt-fel nu va fi, după ḑisa mea. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 418.

Târgovişte, Decembrie 19. Calotă, marele vornic, şi Harvat, marele logofĕt, către Braşovenĭ în afacerea luĭ Badĭul din târgul Buzeŭ, care s'a plâns pentru pescele ce i s'a luat de către un Sas din Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 554. Pecetia în dos.

† Пише жѹпа Кало, велики дворни, и жѹпа Харва, велики логофе, нашеми чтитими и добрими прїатели, сѹдцѹ и .ві. пръгаро ѿ Брашо, много ꙁравне приноси вашои мати. И по си ви говори ꙁ-ра ѡвою члкѹ гнѹ-ни воиво и на, по име Бадю ѿ тръ Бѹ, ере прїнде пре на тере ни каꙁова, како е има некою ри тѹꙗ потавле ѹ еднога вашега чавка, имени Ѹꙁикъ, да стои ѹ нега дори ке ѿ са дои. А Ѹрꙁикъ ѿ е би дѹже некоѥемѹ Са, що е ꙁе Бънерѹ. Тако тою Са ѿ е ѹꙁе марꙿхѹ наше члвкѹ ꙁа-ра дльговѹ, що мѹ е Ѹꙁикъ. Сего ра ви говори ꙁа-ра нашега члка, како да мѹ се врати свою марѹ сва до едно вла гла, и пагѹбѹ да нѣ, а ꙁетѹ Бънерѹ да си ѹпроси дьно на Ѹꙁикъ, а на члкѹ[1] да е ѹ ми. Ако ли не м кете врати неговѹ добитъ, а ми некемо ѡтави на члкь въ пагѹбѹ, а нѹ кемо наити ѿ-кѹда мѹ кемо врати. И инако неке би, по наю[2] ре. И бь ви велить, амин. Пи де .ѳі. д, ѹ Тръговище.

Adresa în dos: † Нашеми чтити и добрими прїатели, сѹдцѹ и .ві. пръгаро ѿ Брашѡ.

† Scrie jupân Calotă, marele vornic, și jupân Harvat, marele logofĕt, la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea vĕ grăesc pentru acel om al domnuluĭ nostru voevodul și al nostru, pe nume Badĭul din târgul Buzĕuluĭ, că a venit înnaintea nóstră și ne spune, că a avut nișce peșce acolo pus la un om al vostru anume Urzică, să stea la el, până când va veni el însușĭ. Apoĭ Urzică, el a fost dator unuĭ Sas, care este ginere luĭ Becner. Ast-fel acel Sas, el a luat marfa omuluĭ nostru pentru datoria ce a avut la Urzică. Drept aceea vĕ grăesc pentru omul nostru, ca să i se înnapoĭeze luĭ marfa sa tótă până la un fir de pĕr, și pagubă să nu-ĭ fie; ĭar ginerele luĭ Becner, să-șĭ céră datoria de la Urzică, ĭar omul nostru să fie în pace. Iar dacă nu-ĭ vețĭ înnapoĭa marfa luĭ, apoĭ noĭ nu vom lăsa pe omul nostru în pagubă, ci vom găsi de unde să-ĭ înnapoĭem. Și alt-fel nu va fi, după ḑisa nóstră. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scrisă în Decembrie, a 19[a] ḑi, în Târgoviște.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 419.

Calotă, marele vornic, către Brașovenĭ, ca să fie o bună dreptate între o țară și alta.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 495. Pecetia în dos.

[1] Scris d'asupra rĕnduluĭ. [2] Îndreptat din мою.

† Пише жꙋпа Кало, вели дворни, чтитомꙋ наше приителю, сꙋдцꙋ и . ві . пръгарі ѿ Брашо. И по си ви ведомꙋ да е за-ра кни, що ми послаѡ, и рѣ, що ми порꙋчиѡ по вашега члка, по Кома, а а ви добре ви сь разꙋме. Тогаи ра ви говори како да гледате, єре нше члци съ ва члци сами се храни; тогаи ра съмотрите тере да дръжите законꙋ правꙋ по законꙋ бжїєю, да не има нше чцн, кои сꙋ прави, пагꙋ. А акои ке би ваше члци прави, а ви да пꙋтите на мене, а ми кемо дръть правꙋ закѡ, и пагꙋ нитко не има. А ако сꙋ зли лю и злитворци, или нше или ваше мать, а ми да и песпимо, како некои лотри. И бь вели.

Adresa în dos: † Ншм приателе, сꙋдцꙋ и . ві .-ти пръгари ѿ Брашѡ.

† Scrie jupân Calotă, marele vornic, cinstituluĭ nostru prieten, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, Şi după acestea să vĕ fie cunoscut în privinţa carţiĭ ce mĭ-aţĭ trimis şi vorbelor ce mĭ-aţĭ orênduit prin omul vostru, prin Coman, apoĭ eŭ bine v'am înţeles pe voĭ. Drept aceea vĕ grăesc, ca să căutaţĭ, ca ómeniĭ noştri cu ómeniĭ voştri eĭ înşişĭ să se hrănéscă. Drept aceea băgaţĭ de sémă ca să ţineţĭ legea dréptă după legea dumneḑeĭască, ca să n'aĭbă ómeniĭ noştri, carı sunt drepţĭ, pagubă. Iar dacă vor fi ómeniĭ voştri drepţĭ, atuncĭ voĭ să-ĭ lasaţĭ la mine; şi noĭ le vom ţine lege dréptă, şi pagubă nimenĭ să n'aĭbă. Iar dacă sunt ómenĭ rĕĭ şi rĕŭ-făcĕtorĭ, saŭ aĭ noştri saŭ aĭ Graţiosităţiĭ vóstre, apoĭ noĭ să-ĭ pedepsim ca pe nişte lotri. Şi Dumneḑeŭ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ noştri prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 420.

Calotă, marele vornic, către Braşovenĭ că a trimis acolo pe Lupul să-ĭ târguĭască de nuntă fiiceĭ sale.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 555. Pecetia în dos.

† Пише жꙋпа Калотж, вели дворни, ншмꙋ прѣвъзлюблени прїетеле, жꙋпанꙋ Бенѣ и жꙋпа Ханж, вамеши, и сꙋдцꙋ и . ві .-ти пръгари ѿ Брашѡ, мого здравїе и любовное и поклоненїе приноси гво-ви и въсе братїе прѣвъзлюблени. А по то рѣ, що ми послаѡ по слꙋга вашега мати, по Лꙋпꙋ, добре ви сь разꙋме и ѡбрадꙋемꙋ а за ра вашега мати и за-ра добри ва; а по то да-наете, ваше гво, съ хотенїемь бжїе, кь е било[1] на бгоıавле, а ж хокю, да ми дава една мое дивоика по Драги. Тако, мои прѣвъзлебленн братїе, еще да

[1] În loc de кь е ке бити.

вн раꙋ҃жцѣ ꙁа-ра моє добрь, н да ꙁнате: съ чтн на гво-тн по Лꙋпꙋ сь посла[1], н да-наєте, щѡ сь пꙋтн по Лꙋпꙋ, да мн кꙋпн єдна-дрꙋго, єре є съ моє ꙋꙁнанїє. Н варе щѡ нрече Лꙋпꙋ къ гво-вн, а гво-вн вѣрꙋн[2], єре є моє нстннн.[3] Н бо да ꙋмножнть лѣ гва-ва[4], амн.

Adresa în dos: † Прѣвъꙁлюбленнн прїетелю н братїємь жꙋпа Бенѣ н Ханъ н сꙋдꙋ н .вї.-тн пръгарн ѿ Брашо.

† Scrie jupân Calota, marele vornic, la aĭ noștri pré ĭubițĭ prietenĭ, jupânuluĭ Begnea și jupânuluĭ Hanăș, vameșilor, și județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și drăgăstósă închinăcĭune aduce domnieĭ vóstre și tutulor fraților pré ĭubițĭ. Iar apoĭ vorbele ce mĭ-aŭ trimis prin sluga Grațiositățiĭ vóstre, prin Lupul, bine v'am înțeles și m'am bucurat eŭ pentru bucuria Grațiosităţiĭ vóstre și pentru binele vostru. Iar după aceea să șcițĭ domnia vóstră, cu voința dumneḑeiască, când are să fie la Bobotéză, apoĭ eŭ voesc ca să-mĭ daŭ pe o fată a mea după Drăghicĭ. Ast-fel, aĭ meĭ pré ĭubițĭ frațĭ, încă să vĕ bucurațĭ pentru binele meŭ, și sá șcițĭ: cu cinste la domnia ta pe Lupul l-am trimis, și să șcițĭ că am trimis pe Lupul, ca să-mĭ cumpere una-alta, căcĭ este cu șcirea mea. Și vare ce va spune Lupul către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credețĭ, căcĭ sunt adevĕratele mele (cuvinte). Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † Pré ĭubiților prietenĭ și frațĭ, jupânuluĭ Begnea și Hanăș și județuluı și celor 12 părgarĭ din Brașov.

No. 421.

Calotă, marele vornic, învită la nunta fiiceĭ sale pe judeţul și pe ceĭ 12 părgarĭ din Brașov și le spune să dea creḑĕmênt la tot ce le vor comunica Coman portarul din partea voevoduluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 556. Pecetia în dos.

† Ѿ жꙋпа Кало, велнкн дворнн, пнше чтнтн н добрн прнетелн, сꙋдꙋ н .вї. пꙋргаро ѿ Брашо, много ꙁравїє прнносн вашон млтн, ꙗко добрнмн н сладкнмн прнꙗтелнмн. Н по сн дава ꙋ ꙁнанне вашон млтн, єре съ хотѣнне бжне ѡво днька да мн є н мене гь бь радо н велню на мою кꙋкїю ꙋ Трьговнще, тере нма свадꙋ сь днвонка-мн, щѡ мн є н мене ѡставн Нс Хс. Тако н гво-вн, да вн се мнн добро ѿ мою ѡбрадованне, н да вн

[1] În loc de посла. [2] În loc de вѣрꙋнте. [3] Se subînțellege речн. [4] În loc de гва-вн.

наѹчи гь бь, да принідете и ва мать на мою радо, или да пошлите некои три или четери ѿ мегю ва мать; тою се ѹмоли гво-ви. И бь да ви вели; и елика ви изрече слѹгѹ гнѹ-ни воиво, Кома пор'та, да га върѹете, поне сѹ на рѣ истин'не.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приıатели, сѹцѹ и .вı. пръгаро ѿ Брашо.

† De la jupânul Calotă, marele vornic, scriŭ cinstiţilor şi bunilor prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce Graţiosităţiĭ vóstre, ca unor bunĭ şi dulcĭ prietenĭ. Şi după acestea daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, căcĭ, cu voinţa luĭ Dumneḑeŭ ĭată astă-ḑĭ datu-mĭ-a şi mie domnul Dumneḑeu bucurie şi veselie la casa mea în Târgovişte, şi am nunta cu fata mea, ce mĭ-a lăsat-o şi mie Isus Christos. Aşa şi domnieĭ vóstre, să vĕ pară bine de bucuria mea şi să vĕ povăţuĭască domnul Dumneḑeŭ, să veniţĭ şi Graţiositatea vóstră la bucuria mea, saŭ să trimiteţĭ vre-o treĭ saŭ patru din mijlocul Graţiosităţiĭ vóstre. Acésta mĕ rog domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Şi câte vĕ va spune sluga domnuluĭ nostru voevoduluĭ, Coman portarul, să'l credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 422.

Lazar spătarul (luĭ Négoe Basarab) scrie Braşovenilor în afacerea luĭ Dragoslav şi Mihail din Băneşcĭ, carĭ aŭ venit la el cu carte de la Basarab voevod (Négoe), ĭar el a luat de la nişte Braşovenĭ 1400 de aspri; apoĭ arată mersul procesuluĭ maĭ departe.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 490. Pecetia în dos.

† Писа Лаза спата, четити и големи и добри приıателе, сѫцѹ и .вı. пѹгарı ѿ Брашо, дава ѹ знание гѡпоство-ви, ка(ко) приидоше до мене Драгосла и Михыль ѿ Бънещь и донесоше книгѹ ѿ Басъраба воеводѹ, да имь ѹзьме ѿ ваши люе .҂аѵ. а; тако съ ѹзе съ книго нашего гѡпоина ѿ ваши лю. А пото давамо ѹ знание гѡпоство-ви за-ради нихнѹ прѹ, како се преше ѹ Пите съ Балмѫшь Ханъшъ прѣ гѡподара и се хванѹ, да погю ѹ Брашовь, да и чини законь, да и са плати; ѡ и не дръжа зако. А потѡ ѡни мѹ хванѹше еного дете тере го сѹ дръжали ѹ Бжне, ѡ е доше Креле Ханьшь прѣ Калотъ двоѡника, ѡнои дете ѡ е рекъль прѣ Ханъ и прѣ дворни, ере а има .рк. ѡце, ѹ ѡце Геле; па е има .в. чохе и .а. поıа сребрьнь и .а. чашѹ и хиже и сѹ за-ено. Па и сѹ

дръжали ваше милоть зако, и нимь сте дали книже, за .ѕ. неле да и продаду. А ви па сте wбрьнули зако инако; тако се на гиподарь расърьдн. И бив ви весели.

Adresa în dos: † Съцу и .ві. пурьгарі ѿ Браш.

† Scris-am Lazar spătarul, cinstiţilor şi marilor şi bunilor prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov. Dau spre şcire domnieĭ vóstre, că aŭ venit la mine Dragoslav şi Mihăilă din Băneşcĭ şi aŭ adus carte de la Basărabă voevod, ca sa le iaŭ de la ómeniĭ voştri 1400 aspri. Ast-fel am luat cu cartea domnuluĭ nostru, de la ómeniĭ voştri. Iar după aceea dăm spre şcire domnieĭ vóstre pentru pîra lor, că s'au pîrît în Piteşcĭ cu Balmâş Hanăş innaintea domnitoruluĭ, şi s'aŭ prins să mérgă la Braşov, să le facă lege, să li se plătéscă; el (Balmâş) nu le-a ţinut egea. Iar după aceea eĭ ĭ-aŭ prins pe un fecĭor al luĭ, şi l'aŭ ţinut la Băneşcĭ. Venit-a el, Crele Hanăş, înnaintea luĭ Calotă vornicul; acel fecĭor, el a spus înnaintea luĭ Hanaş şi înnaintea vornicului, că «eŭ am avut 120 de oĭ în oile luĭ Ghelea; şi încă am avut 2 sumane şi un brâŭ de argint şi o cupă»; şi colibele li sunt la un loc. Iarăşı lor le-aţĭ ţinut Graţiositatea vóstră lege, şi le-aţĭ dat colibele în 6 sĕptamânĭ să le vêndă. Apoĭ voĭ ĭarăşĭ aţĭ întors legea alt-fel; aşa domnitorul nostru s'a mâniat. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 423.

Noembrie 30. Toţĭ boeriĭ marĭ şi micĭ din Ţara-Românéscă către Braşovenĭ că, de vreme ce Vladislav vodă voĭa să le taĭe capetele, eĭ s'aŭ scăpat de dênsul şi aŭ ales pre Radul vodă (Bădica), adevĕratul fiŭ domnesc; li se aminteşce jurămêntul de credinţă şi sunt poftiţĭ a nu maĭ ţine între dênşiĭ pe Radul (de la Afumaţĭ).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 567. Pecetia în dos.

† Чтнти и нарочнти и ѿ Ба дарованн и нашн добри приıатело, сuцu и .ві.-ти пръгаро ѿ Браше, много здравие приноснмо вашон мати, ми убо въси болѣри велицн же и мали ѿ влакu земли. И вему да е вашои мати, ве знате, ваша мать[1], како се прилучи влакон земли и на, додеже прін ѿ Порте Власла воево бити на гпръ. Ми у то вема познамо, како би утжме съ Турци, да на главе ѿкниu; инако не могомо се нзбавити ѿ нега, нu w-дана знаıамо мегю нами пра снъ гпкн, Рау воево, и uземо е бити

[1] D'asupra rèndului.

на по закѡ гпрь, и ѿ-къ Тѹрци дадоше на смирение. Таже, наѹчи ви бъ ваша млтъ, ега съ гна-ни воевѡ несте имали заклинание, а съ на въси имали сте заклинание и верѹ; такои се ми завезамо и прихватимо на наше главе и дше, како хте бити кѹно съ нами пра и съ право слѹво стою корѹне и висоте кралю и гнѹ нашемѹ милом Илиошѹ воевѡ и въсе гпда Ѹгръскои земли и вашои млти съ приıатество. Є тѹи мегю вами Радѹ воевѡ, и до съ, колико прѣбива мегю вами, съ наше ѹзнание въсе е прѣбива, ере бе ѹлезали къ рѹке иномѹ врамашѹ, тако се почюдѣмо, како се хоцемо избавити ѿ нега; а ѿ време, е ѹтекомо ѿ рѹ нашемѹ врамашѹ въси цели и ѹлезамо и искѹпимо се ѡколо нашега гна, кои е съ мегю нами, и ѹчинимо си смирение ѿ-къ тѹрскои стране, ми ѹ то никако не хоцемо, да прѣбивае Радѹ воевѡ мегю вами, нѹ како можете извате е скоро, ере дори хте прѣбивати тѹи, никако неможе бити приıатество мегю нами, ниже смирение сиромахо и земли висоте кралю и ѿ наше земли, ниже планиске пѹтове не могѹ бити слобоно, како да се храни сиромаси. Нѹ мало време чикамо тако, аще еще вимо, како држите е мегю вами, не ивате е ваша млти, ѹ то знате: и аще ли же се хте и ѹложити ѹ некои хитростие и хоцете рещи, како е бе ваше знание, тои да не говорите, ере бе ваше знание ѡ никако не може ѹчинити нищо. Таже аще ли же се хоцете ѿ заклинание менѹти вие, иаи първо, и ѡ тъмежѹ, що ке бити, тои гре далече ѿ на и ѿ синове наши. А ми хоцемо стоати и дръжати хоцемо заклинание и верѹ, що смо поставили кѹно съ ваша млтъ, и некемо забивати никога добротеле и трѹ, що сте поставили ваша млти, на ра главе. Да аще ѹвимо, како не стоите на томежѹ, заклинание и верѹ, и ми кемо ѹчинити, како хоцемо моки. Тои да ви е на знание, вашои млти. И бъ ви вели. Пи иое . л .

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приıатело, сѹцѹ и .вı.-ти пръгаро ѿ Браше.

† Cinstiţilor şi aleşilor şi de Dumneḑeŭ înḑestraţilor şi bunilor noştri prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aducem Graţiosităţiĭ vóstre, noĭ, adică toţĭ boeriĭ marĭ şi micĭ din Ţara-Românéscă. Şi să fie cunoscut Graţiosităţiĭ vóstre: étă, şciţĭ Graţiositatea vóstră cum s'a întîmplat Ţăreĭ-Româneşcĭ şi nouĕ, până când a venit de la Pórtă Vladislav voevod, ca să ne fie nouĕ domnitor. Noi întru acésta fórte am cunoscut, cum el a fost întocmit cu Turciĭ, ca nouĕ capetele să ni le rĕpună; alt-fel nu ne am putut izbăvi de dênsul, ci de mult şciut-am printre noĭ pe adevĕratul fiŭ domnesc, pe Radul voevod, şi l'am luat pe dênsul a ne fi nouĕ după lege domnitor; şi de către Turcĭ ni s'aŭ dat nouĕ pace. Decĭ, povăţuĭasca-vĕ Dumneḑeŭ pe Graţiositatea vóstră, măcar că cu domnitorul nostru voevodul n'aţĭ avut jurămênt, dar cu noĭ cu toţĭ aţĭ avut jurămênt şi credinţă; ast-fel şi noĭ ne-am legat şi am luat asupra capetelor şi sufletelor nóstre, cum că va fi el împreună cu noĭ drept şi cu dréptă slujbă sfinteĭ coróne şi înnălţimeĭ craiuluĭ şi

domnului nostru ĭubituluĭ Ianoş voevodul şi tutulor domnilor ţăreĭ ungureşcĭ, şi Graţiosităţiĭ vóstre cu prietenie. Este acolo între voĭ Radul voevoda, şi până acum, cât a petrecut în mijlocul vostru, cu a nóstră şcire a tutulor a petrecut, căcĭ încăpusem în mâinele aceluĭ vrăjmaş, aşa ne cĭudém, cum ne vom izbăvi de dênsul. Iar de la acea vreme, de când am scăpat din mâĭnele vrăjmaşuluĭ nostru, toţĭ teferĭ, şi ne-am strecurat şi adunatu-ne-am împrejurul domnuluĭ nostru, care este acum în mijlocul nostru, şi ne-am făcut pace de către partea turcéscă, noĭ întru aceea, de loc nu vrem, ca sa petrécă Radul voevod în mijlocul vostru; ci cum puteţĭ, alungaţi'l pe el curând, căcĭ până când va petrece acolo, nicĭ cum nu póte fi prietenie între noi, şi nicĭ linişte supuşilor din ţara înnălţimeĭ craĭuluĭ şi din ţara nóstră; şi nicĭ drumurile de peste plaĭurĭ nu pot fi slobode, ca să se hrănéscă supuşiĭ. Ci puţină vreme vom aştepta aşa; dacă însă vom vedea, că'l ţineţĭ pe dênsul printre voĭ, nu-l alungaţĭ pe dênsul Graţiositatea vóstră, întru acésta să şciţĭ: chĭar şi dacă aţĭ voi cum-va ca să puneţĭ óre-care vicleşug, şi veţĭ spune, că este fără şcirea vóstră, asta să nu vorbiţĭ, căcĭ fără şcirea vóstră, el nicĭ cum nu póte face nimic. Asemenea dacă voiţĭ de jurămênt să vĕ lepădaţĭ, voĭ maĭ întâĭŭ, şi de tocmélă, (atuncĭ) ce va fi, acest pĕcat (să fie) departe de noĭ şi de fiiĭ noştri. Dar noĭ voim a sta, şi a ţine voim, jurămêntul şi credinţa, ce am pus împreună cu Graţiositatea vóstră, şi nu vom uĭta nicĭ odată binele şi truda, ce aţĭ pus Graţiositatea vóstră pentru capetele nóstre. Iar dacă vom vedea, că nu staţĭ pe tocmélă, jurămênt şi credinţă, atuncĭ şi noĭ vom face cum vom putea. Acésta să vĕ fie spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Noembrie 30.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pārgarĭ din Braşov.

No. 424.

Decembrie 19. Toţĭ boeriĭ marĭ şi micĭ din Ţara-Românéscă către Braşovenĭ, cum aŭ luptat contra Turcilor pentru legea creştinéscă, cum pe domnul Vladislav l'aŭ rĕsturnat şi aŭ ales în locu-ĭ pe Bădica-Radul vodă, fiul luĭ Radul vodă; însă eĭ afla că la Crăcĭun are să intre în ţară Radul vodă (de la Afumaţĭ) cu ajutorul braşovén; atuncĭ boeriĭ vor fi siliţĭ a se închina Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 551. Pecetia în dos.

† Нашн чтнтн н нарочнтн н ѿ ба дарованн н на же добрн прііателѡ н братіа, сѹцѹ н .вı.-тн пръгарѡ ѿ Браше, много здравне прнносн вашон млтн, м(н) ѹбо всн болѣрн, велнце же н малн, ѿ влакѹ землю. Н по сн вемѹ да е вашон млтн, поне знанте лн пре

сие доба, како се прилꙋчи на же, влакои земли, е више наши теки грхо, тере ꙋлезоше мегю нами проклетн Агарин-Тꙋрци пленове и роство и посечение и црква разорение? Ми ꙋ то, колико бимо болѣри влакои земли, никако не въсхотѣхо ѡставити нашꙋ чтитꙋ и православнои вере и закон хртиꙗскои потыкати ю проклети Тꙋрци, нꙋ въси подигохо се по глава и поклонихо се стою корꙋне и висоте кралю и нашемꙋ милом гнꙋ, Ꙗношꙋ воево, и вашои мати. И бжие хотѣние и съ нароко гнꙋ-ни Ꙗношꙋ воево и вашои мати да гъ бъ и прчта бгомти, тере изидоше и землю проклети Трци[1] ѡстрамотени, и дадоше на гпръ влаки Власла воево. Ми ꙋ то поклонихо се емꙋ, како да бꙋ на по законꙋ гпръ, и мало ко нега прбивамо и познамо вема добре, како ѡ не е дотои бити на гпръ, поне не би хртиани, нꙋ пога и лꙋ и врама наши глава; тако инако не могомо си ѿ нега главе избавити, нꙋ ѡ-дана знаꙗмо правни снъ гпки, Бака Раꙋ воево, снъ Раꙋлꙋ воево, и правь хртиꙗскои вере, и прїимихо его бити на по законꙋ гпрь. И ѿ то ча поклонихо его стою корꙋне и висоте кралю и наше мило гнꙋ, Ꙗношꙋ воево, и въсе гпда ꙋгръски и вашои мат, да смо съ право и верно слꙋбо и ции ѿ-къ погаскои земли. А по то много рѣчи на ꙋши прихоше ни зли за Раꙋлꙋ воево, кои е мегю вами, како имате мисль въ землю влакои ꙋлети, да е се нетьмежꙋ и кагꙋ ꙋчини мегю нами и мегю влакои земли. Того ра, наꙋчи ви бъ и прчта бгомти ваша мат, како сте ꙋчинили добре и за дше ваше съ нами на нашꙋ ꙋсиности, не раваліте тои паме, нꙋ како се смо поклонили пръво съ гнъ-ни, Бака Раꙋ воево, стою корꙋне и висоте кралю и Ꙗношꙋ в[о]иво, и ѿ съ сице да е дасмо право слꙋбо вашои мати, и кои смо хртиани, въси ѿ [на] погани да се бранимо, и до съ несмо ни верꙋвали; а къ е съ ѡни прїидꙋ наши чавц[и] и истино скажꙋе на, како на бжи и дни хоще Раꙋ воево съ ваше знание и крѣпо ꙋлет[и]. Ми що[1] смо заклели и ꙋтъмили енꙋ, тои хощемо до смрти држати; аще ли же ви разорите тои тъмежꙋ и заклинание, ви знаите, що чините; ми въси хощемо се поклонити Тꙋрце; тако, що ке бити, тога далеко да е ѿ наши дша. Тои да знате; и елика изрече нашега чавка и брата Первекю, верꙋите ваша мат, ере сꙋ наши рѣчи истини. И бъ ви вели. Пи де . ѳі .

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтело и братиꙗ, сꙋцꙋ и .ві. пръгаро ѿ Брашо.

† La aĭ noștri cinstițĭ și aleșĭ și de Dumnedeŭ îndestrațĭ și nouĕ bunilor prietenĭ și frațĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aducem Grațiosităţii vóstre noĭ, adică toțĭ boeriĭ, marĭ și micĭ, din Țara-Românéscă. Și după acestea, să fie cunoscut Grațiosităţiĭ vóstre, pentru că șcițĭ óre înnainte de acest timp, cum s'a întâmplat nouĕ, Țăriĭ-Româneșcĭ, când aŭ fost, dupĕ grelele nóstre pĕcate, de aŭ intrat în mijlocul nostru procleţiĭ Agarenĭ, Turciĭ, cu pradă și cu robie și cu tăĭere

[1] Scris d'asupra.

și cu risipirea bisericilor? Noĭ întru aceea, câțĭ am fost boerĭ aĭ Țăreĭ-Româneșcĭ, în nicĭ un chip n'am voit să lăsăm a nóstră cinstită și pravoslavnică credință și legea creștinéscă, ca să o calce procleţiĭ Turcĭ, ci toţĭ ne-am sculat pe capete și ne-am închinat sfinteĭ coróne și înnălţimeĭ craĭuluĭ și ĭubituluĭ nostru domn, luĭ Ianoș voevod, și Graţiosităţiĭ vóstre. Și cu voința dumneḑeéscă și cu orênduirea domnuluĭ nostru Ianoș voevod și a Graţiosităţiĭ vóstre, aŭ dat domnul Dumneḑeŭ și précurata maĭca luĭ Dumneḑeŭ, și aŭ eșit din ţară procleţiĭ Turcĭ rușinaţĭ și (Turciĭ) ne-aŭ dat nouĕ domnitor românesc pe Vladislav voevod. Noĭ întru aceea, ne-am închinat luĭ, ca să ne fie domnitor dupĕ lege, și puţin lângă dênsul am petrecut, și am cunoscut fórte bine, cum că el nu este destoĭnic să fie nouĕ domnitor, căcĭ nu era creștin, ci păgân și nebun și vrăjmaș capetelor nóstre. Așa alt-fel nu ne-am putut izbăvi capetele de el; ci de mult am șciut pe adevĕratul fiŭ domnesc, pe Bădică Radul voevod, fiul luĭ Radul voevod, și drept legeĭ creștineșcĭ, și l'am primit pe dênsul să ne fie nouĕ dupĕ lege domnitor. Și din acelaș cés l'am închinat pe dênsul sfinteĭ coróne și înnălţimeĭ craĭuluĭ și ĭubituluĭ nostru domn Ianoș voevod și tutulor domnilor ungureșcĭ și Graţiosităţiĭ vóstre, ca să fim cu dréptă și credincĭósă slujbă și scut de către ţara păgânéscă. Iar după aceea multe vorbe rele la urechĭ ne-aŭ venit nouĕ despre Radul voevoda, care este în mijlocul vostru, cum că aveţĭ gând să intraţĭ în Ţara-Românéscă, ca încă netocmélă și gâlcévă să se facă între noĭ și între Ţara-Românéscă. Drept aceea, povăţuĭască-vĕ Dumneḑeŭ și pré-curata maĭca luĭ Dumneḑeŭ, pe Graţiositatea vóstră, precum aţĭ făcut binele și pentru sufletele vóstre, cu noĭ, în nevoĭa nóstră, să nu stricaţĭ acéstă pomenire; ci cum ne-am închinat întâiŭ cu domnul nostru Bădică Radul voevod sfinteĭ coróne și înnălţimeĭ craĭuluĭ și luĭ Ianoș voevoda, și de acum înnainte de asemenea să fim cu dréptă slujbă Graţiosităţiĭ vóstre, și câţĭ suntem creștinĭ, toţĭ de păgânĭ să ne apărăm. Și până acum n'am creḑut; ĭar când este acum, ĭată vin ómeniĭ noștri și cu adevĕrat ne spun nouĕ, că la Crăcĭun va intra Radul voevoda cu șcirea și cu puterea vóstră. Noĭ ceea-ce am jurat și am întocmit odată, aceea voim până la mórte să ţinem; ĭar dacă voĭ veţĭ strica acéstă întocmire și jurământ; voĭ șciţĭ ce faceţĭ; noĭ toţĭ ne vom închina Turcilor; ast-fel, ceea-ce va fi, atuncĭ departe să fie de sufletele nóstre. Acésta să șciţĭ. Și câte va spune omul nostru și fratele Pervechiŭ, credeţĭ Graţiositatea vóstră, căcĭ sunt ale nóstre vorbe adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris Decembrie 19.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și fraţĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 425.

Un necunoscut către boerĭ blestemându-ĭ, că l'aŭ trimis la Mehemetbeg cu ale lor netrebnice și necredincĭóse născocirĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 520. Pecetia în dos.

† Потени и веле разꙋмни и моеми првьзлюблени старишн ротели и нии братие старишн сьвтнико и вьсе болѣро, кои мене посласте до грꙋ Меме(т)-бегꙋ, мно зравїе ѿ ба да имате а ѿ мене вьсегдà клетвꙋ. Понеже знате, како мене послате сь вашои непотребне и невѣрне чечени; и а, знате вашои мать, колико се ѿмета, како да не донде сь вашои рѣ до Меме-бе; а ва а каза, ере хоцете ви ꙋчинити тере мене хоще гнꙋ Меме запретити, тако днь ево е такои, и ѿ ва нищо помо не. Се ра ви говори и моли ви се, ако и ба имате и дшꙋ, немои съвѣтꙋете толико, и съвѣ ви е празде, а нꙋ дондете доде же ви сꙋ комате по мето не раснпане и роне не ви сꙋ загниꙋли, и азь сь-ш ни, понеже да знате п-прѣжде ста троице пето вьсе комате ви сꙋ по мето, и нитко ѿ ваше ро не е загниꙋ; а ако ли хоцете покрьмати п ста троице, да знате, а а хоцꙋ загꙋбити и ваше роне, и ваше комате хоще се раснпати. Тоган ра начꙋи ви бъ, немои крьмате, а нꙋ на спе да дондете, на верꙋ и дшꙋ мою; такои да знате. И ти, брате Бонко и Първо и ти Тꙋдоре гледанте и бꙋ ви милꙋ и за мои синови, тере гледанте толико кони немои [дръ]жате, а нꙋ избернте ѿ ни .в. кони, а дрꙋги и проданте, како и можите. И бъ да ꙋмножи лета гво-ви, амн. — И паки да знате, ере ми каза Доралиа ба, ере е посла ѿпе на воикꙋ да донде, али да знате, ере сꙋ празне ре.

Adresa în dos: † Потени и веле разꙋмни болѣро, въсе съвѣто ѿ прекꙋ-планинꙋ.

† Cinstiților și pré înțelepților și pré ĭubiților, celor maĭ bětrânĭ aĭ meĭ părinți și altor frațĭ maĭ vârstnicĭ, sfetnicilor și tutulor boerilor, carĭ pe mine m'ațĭ trimis la domnul Mehme(t)beg, multă sănětate de la Dumneḑeŭ să avețĭ, ĭar de la mine tot-d'auna blestem. Pentru că șcițĭ, cum m'ațĭ trimis cu ale vóstre netrebnice și necredincĭóse născocirĭ; și eŭ, șcițĭ Grațiositatea vóstră, cât mě lepădam, ca să nu merg cu vorbele vóstre la Mehmetbeg, ĭar vouě eŭ v'am spus, că voĭ vrețĭ să facețĭ, ca pe mine să mě opréscă domnul Mehmet; și așa, ĭată, că acum este așa, și de la voĭ nicĭ un ajutor nu este. Drept aceea vě grăesc și rogu-vě, dacă avețĭ și Dumneḑeŭ și suflet, nu vě maĭ sfătuițĭ atâta, și sfatul vě e deșert, ci venițĭ, până când vi sunt bucatele pe loc nerisipite și némurile nu v'aŭ perit, și eŭ cu ele; căcĭ să șcițĭ, până înnainte de sfânta Troiță, Vinerĭ, tóte bucatele vě sunt pe loc, și nimenĭ din némul vostru n'a perit. Iar dacă vețĭ întârḑia după sfânta Troița,

să sciţĭ că eu voiŭ peri și némurile vóstre, ĭar bucatele vóstre se vor risipi. Drept aceea, povaţuiască-vĕ Dumneḑeŭ, nu maĭ întârḑiaţĭ, ci repede să veniţĭ, pe credinţa și sufletul meŭ. Așa să sciţĭ. Și tu, frate Boĭco și Părvule și tu Tudore, căutaţĭ și fie-vĕ milă și de fecĭoriĭ meĭ, și căutaţĭ, atâţĭa caĭ nu maĭ ţineţĭ, ci alegeţĭ dintr'ênșiĭ douĭ caĭ, ĭar pe ceĭ-l'alţĭ vindeţi-ĭ cum puteţĭ. Și Dumneḑeŭ' să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin. — Și ĭarășĭ să sciţĭ, că mĭ-a spus Doralia banul, că a trimis ĭarășĭ la óste ca să vie, dar să sciţĭ că sunt vorbe deșérte.

Adresa în dos: † Cinstiţilor și mult înţelepţilor boerĭ, tutulor sfetnicilor de preste plaiŭ.

No. 426.

Parvul banul, Drăghicĭ vornicul, Radul logofĕtul și ceĭ-l'alţĭ boerĭ către Brașovenı, că Radul vodă le vine domn de la Pórtă și este chĭar pe drum.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 561. Pecetia în dos.

† Нашн чтнтн н добрн прнıателе н блнжн сѹсе, сѹцѹ н .вї. пѹргарн ѿ Брашеве, много ζравне прнносн гвѹ-вн а Пръвѹ ба н Дръгн дворн н Раду логофе н прочн н болрн. Н по сн даваамо въ ζнанне гвѹ-вн: кннгѹ ра н рѣ, що нн сте послалн по чловка врнога гва-вн Юга, а мн ѿ въсе по редѹ разѹмелн есмо ра нашега гпна Радула воıво. Н ѿ-къ тѹрскон странѹ, тако гво-вн да ζнате, ере съ е бь да, како сѹ хрнстнıанн нскалн н ба молнлн, тере нн прнндо наше лю ѿ гпна-нн Раду воıво, н на възвестнше, како нн прннде Раду воıво ѿ портѹ н на пѹ е съда къ ζемлю влакон, н вема ра н весе ıако всн хрнстнıанскон верѹ любн; н ннако не. Н е елнка нζрече верннога чловка гва-вн Юга ѿ на, а гва-вн ѡ въсе да врѹнте, ере сѹ нашн рѣ нстннн. Н бь велн гвѹ-вн.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прнıателе, сѹцѹ н .вї. пъгарн ѿ Брашев.

† La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduc domnieĭ vóstre eŭ Pârvul banul și Drăghicĭ vornicul și Radul logofĕtul și ceĭ-l'alţĭ boerĭ. Și după acestea dăm de scire domnieĭ vóstre: pentru cartea și vorbele ce ne-aţĭ trimis prin omul credincĭos al domnieĭ vóstre Iuga, apoĭ noĭ de tóte pe rênd am înţeles pentru domnul nostru Radul voevod. Și de către partea turcéscă, așa domnia vóstră să sciţĭ, că acum Dumneḑeŭ a dat așa după cum aŭ dorit creștiniĭ și pe Dumneḑeŭ l'aŭ rugat; și ne-aŭ venit ómeniĭ noștri de la domnul nostru Radul voevod și ne-aŭ vestit, că ne va veni Radul voevod de la Pórtă și este pe drum acum spre Ţara-Românéscă, și e tare bucuros și vesel ca toţĭ ceĭ ce credinţa creștinéscă ĭubesc. Și alt-fel nu este. Și încă câte va spune credincĭosul om al domnieĭ vóstre Iuga de

la noĭ, apoĭ domnia vóstră în tóte să credeţĭ, căcĭ sunt ale nóstre cuvinte adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră.

Adresa în dos: La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluı şi celor 12 pārgarĭ din Braşov.

No. 427.

Négoe spătarul către Begner, judeţul Braşovuluĭ, despre dorinţa ce are de a-ĭ fi prieten, cum ĭ-a fost şi tatăl-sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 525. Pecetia în dos.

† Ѿ спатар Нѣгое мно зравїє и покланѣнїє прїноси моєм чтитом и првъзлюбленом и добром приıателю, жупану Бене Хань ѿ Брашов. И по том говори гвѹ-ти, како моєм брату, како да те бь научи, да живуемо добро, како є живова мои ѿць сь гво-ти, ере ıа сь ѡстал на него место; тако що ѹсхоке гво-ти ѹ мене, а ти пошли до мене, ере ти кıо волѣ учинити гвѹ-ти. И пак ти кю говори гвѹ-ти, ере ако чѹе на господар за-ра Сьчѣле, како си учинил гво-ти, а нем тврьде м се ке мни добре[1] за-ра тои работу, ере м си гво-ти бра, и ѿ тебе. Тако да те бь наѹчи, да дрьжи ѹ един бь сь него гвтво, ере добре да зна, кь чѹе ѿ за то работу, како си учинил гво-ти, а ти да. зна, ере му се ке добре мни и мно ти ке има ха. И пакы ти ман, що ти ке срце ѹзлюби буди-що, а гво-ти пошли к мене, да ти волѣ учиним. И да те бь научи, да живуемо (оу) браство, како є живова и мо ѿць сь гво-ти. И бь ти (ѹ)множи лета лето гвѹ-ти, амїнъ[2]. — И по том ми се добре мни за-ра работу те хлапе, ере ωни су хтели да учинить неживо мегю гви-ви, а ти и си учинил добре.

Adresa în dos: † Чтитом и възлюбленом мем братѹ, жѹпан Бене Хань ѿ Брашов.

† De la spătarul Négoe multă sănĕtate şi închinăcĭune aduc la al meŭ cinstit şi pré ĭubit şi bun prieten, jupânuluĭ Begner Hanăş din Braşov. Şi după acésta grăesc domnieĭ tale, ca la al meŭ frate, ca să te povăţuĭască Dumneḑeŭ, să trăim bine, cum a trăit tatăl meŭ cu domnia ta, căcĭ eŭ am rĕmas în locul luĭ. Ast-fel, ce veĭ dori domnia ta de la mine, apoĭ tu trimite la mine, că îţĭ voiŭ face voĭa domnieĭ tale. Şi ĭarăşĭ vréŭ să-ţĭ grăesc domnieĭ tale, că, dacă aude domnitorul nostru pentru Sătcéle, cum aĭ făcut domnia ta, apoĭ luĭ tare îĭ va părea bine pentru acea afacere, căcĭ îĭ eştĭ domnia ta frate, şi el ţie. Aşa să te povăţuĭască Dumneḑeu să ţiĭ într'un Dumneḑeŭ cu domnia sa; căcĭ bine să şciĭ, când aude el de acea afacere, cum aĭ făcut domnia ta, apoĭ tu să şciĭ, că luĭ îĭ va părea bine şi mult har îţĭ va avea ţie.

[1] є din и. [2] Cele ce urméză sunt scrise de aceĭaşĭ mână, cu aceĭaşĭ cernélă, dar maĭ mĕrunt.

Și ïarășĭ mĕ rog ție: ce-țĭ va pofti inima, fie orĭ-ce, apoĭ domnia ta trimite la mine ca să-țĭ fac voïa. Și să te povățuïască Dumneḑeŭ, ca să trăim în frăție, precum a trăit și tatăl meŭ cu domnia ta. Și Dumneḑeŭ să-țĭ îmmulțéscă aniĭ anilor domnieĭ tale, amin. — Și apoĭ mie îmĭ pare bine pentru afacerea acelor svănturațĭ, căcĭ eĭ aŭ voit să facă netraiŭ în mijlocul domniilor vóstre, ïar tu lor le-aĭ făcut bine.

Adresa în dos: † Cinstiților și pré ïubiților aĭ meĭ frațĭ, jupân Begner Hanăș din Brașov.

No. 428.

Harvat logofĕtul către Brașovenĭ ca să dea un om pentru a însoți pe Iarcïul vistierul, solul voevoduluĭ, în țara Moldoveĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 562. Pecetia în dos.

† Нашемн чстнтнмн братнıамн н добрнмн прнıателн, сꙋдцꙋ н .ві.-тнм пꙋргарн ѿ Брашев, много вн здравне н поклоненїю сь лıобовню прнносн вашемꙋ млстн ѿ жꙋпанꙋ Харватꙋ логофет. Н по сн дава на знанїе вашемꙋ млстн, понеже смо послаѡ нашега верннога слꙋга, нмене Iарчıю вистнıа, до ваше млстн, како да вн на(ꙋ)чн те бгь н прчста бце, како да гледате ваше млстн еднога вернога чловка ѿ ва, тере да н поснлате н сь нашега чловка тамо ꙋ Молдовꙋземлıю, како знате ваше млстн по-скоро, ере нма тврьдо слꙋжбꙋ да се чннн. Н варе що вн ке нзрече слꙋ гспнꙋ воиво Iарчıю кь вашемꙋ млстн, а ваше млстн да верꙋн, ере сꙋ нстннн наше рѣчн, не. Н бгь вн весели ѡ Хрсте, амн.

Adresa în dos: † Нашемн чстнтнмн братнıамн, сꙋдцꙋ н .ві.-тнм пꙋргар ѿ Брашев.

† La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pĕrgarĭ din Brașov, multă-vĕ sănĕtate și închinăcïune cu dragoste vi se aduce Grațiosităţiĭ vóstre de la jupân Harvat logofĕtul. Și după acestea daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, cum că am trimis pe a nóstră credincïósă slugă anume Iarcïul vistiarul către Grațiositatea vóstră, ca să vĕ povățuïască Dumneḑeŭ și pré-curata Născĕtóre de Dumneḑeŭ, cum ca să căutațĭ Grațiositatea vóstră pe un credincïos om de la voĭ, și să-ĭ trimitețĭ și cu omul nostru acolo în țara Moldoveĭ, cum șcițĭ Grațiositatea vóstră maĭ repede; căcĭ are grea slujbă să se împlinéscă. Și vare ce vĕ va spune sluga domnuluĭ voevod, Iarcïul, către Grațiositatea vóstră, apoĭ Grațiositatea vóstră să crédă, căcĭ sunt adevĕratele nóstre vorbe, na! Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure întru Christos, amin.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ, județuluĭ și celor 12 pĕrgarĭ din Brașov.

No. 429.

Maĭ mulţĭ boerĭ rógă pe Braşovenĭ ca să îngrijéscă de femeile lor, căcĭ dênşiĭ slujesc pentru creştinĭ.

Orig. hârtie. Arch. Braşov. no. 462. Fără pecetie şi fără adresă, fiind tăĭat documentul în partea de jos.

† Нашн слакн н добрн прїꙗтеле, сѫцꙊ ѿ Брашо н въсе пръгаро, мно ꙁравне. Н тꙊꙁн молнмо ваша мать, како сте Ꙋчннлн съ намн добро до-съга, Ꙋчнннте н ѿ-съга на-прѣ добро съ тнеꙁн женскн дше, да почнва мегю ва н да вн наꙊчн бь, да н не батꙊете, нꙊ да н мнловате, поне мы съ нашн глава ва не хабнмо, ноꙋ прнложнмо ва н слꙊжїмо ꙁа хртнꙗнн. То ра бꙊдн ва мнно ꙁа на; ако не оумремо, мы ҳочемо платн вашен матн съ добродѣте. Н бь вн велн съ възѣмн [вашемн, амїнъ.]

† La aĭ noştri dulcĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor, multă sănĕtate. Şi ĭată rugăm pe Graţiositatea vóstră, precum aţĭ făcut cu noĭ bine până acum, faceţĭ şi d'aci înnainte bine cu acele suflete femeeşcĭ, ca să petrécă în mijlocul vostru, şi să vĕ povăţuĭască Dumneḑeŭ, să nu le bântuiţĭ, ci să le miluiţĭ, pentru că noĭ, cu capetele nóstre, pe voĭ nu vĕ vĕtămăm, ci vĕ ajutăm şi slujim pentru creştinĭ. Pentru acésta fie-vĕ milă de noĭ; dacă nu vom muri, noĭ vĕ vom rĕsplăti Graţiosităţiĭ vóstre cu bine. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure cu toţĭ [aĭ voştri, amin.]

No. 430.

Códă, marele clucer, către jupân Begner, judeţul Braşovuluĭ, pentru afacerea a douĕ ĭepe ce i s'a luat de dênsul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 502. Pecetia în dos.

† Пнше жȣпа Ко, велн клȣчнн, мȣемȣ чнтнтом н нарочнтом н ѿ ба дарованомȣ н мȣемȣ првьꙁлюбленом братȣ н жȣпа Бекнѣрь, мно ꙁравне прннȣнсн твоа матн н нашего бра. Н по сн тн говорн, твое матн, н млн н просн ра работе . в . кобн сь ȣꙁе н наше твоа матн; сего ра н по сн млн, да ȣчннн добре, твое матн, да н мн даваше н . в . кобн, твое матн, да-с ꙁна ва матї, кон сȣ але ностре . в . кобн; а дрȣ: не да дава кобн, да дава, гнь вонво съ ȣꙁе ра едно кобн, сь ȣꙁе н . в . кобн; да с наемь твое матн, да бȣ ȣꙁнанїе твое матн, ное сȣꙁе. Ѿ ча що ке вндѣтн сн кнгнȣ[1], а вн ȣ томьꙁн ча да гледаше да мь-н дава н . в . кобн; ннако да н ȣчннн прѣ кнн, твое матн, да ȣчннн.

[1] г e format din є. Probabil în loc de: кннгȣ.

Нон вре, да говори; дава ѹ ȥнанїе гин воиво, да наѹчи бь и прчтаго бгомти вони гнь, а тон ти дава ѹ ȥнанїе твое мати да-с ȥна. И бь ти весели, амин.

P.S. А дрѹ да-с ȥна твое мати мандѣнте, како вере ше да сие кии гнь воиво и ла ти кови ше ла ти сие кни; гнь да гледа, да бѹ добре, да бѹе.

Adresa în dos: † И моем прѣвьȥлωблено братѹ и жѹпа Бекирь ѿ Брашовь.

† Scrie jupân Códă, marele clucer, la al meŭ cinstit și ales și de Dumneḍeŭ înḍestrat și pré ĭubit al meŭ frate și jupân Becner, multă sănĕtate aduc Grațiosităților tale și frateluĭ nostru. Și după acestea îțĭ grăesc, Grațiosităţiĭ tale, și rog și cer pentru lucrul: douĕ ĭepe s'aŭ luat și ale nóstre (sunt), Grațiositatea ta. Drept aceea și după acestea, rugăm, ca să facĭ bine, Grațiositatea ta, să mi-le daĭ și (cele) douĕ ĭepe, Grațiositatea ta; și să șcie Grațiositatea vóstră, că sunt ale nóstre[1] (cele) douĕ ĭepe; ĭar alta: să nu-mĭ veĭ da ĭepile, o să mi le daĭ; domnul voevod are să ĭa pentru o ĭapă, are să ĭa și douĕ ĭepe; și sunt ale nóstre, Grațiositatea ta, să fie în șcire Grațiosităţiĭ tale, că nouĕ[2] s'a luat. În césul ce veĭ vedea acéstă carte, apoĭ voĭ în acelașĭ cés să căutaţĭ să mi le daţĭ și (cele) douĕ ĭepe. Alt-fel să nu facĭ în fața cărţiĭ Grațiositatea ta, să facĭ. Noĭ vrem[3] să vorbeșcĭ, dăm de șcire domnuluĭ voevod. Să învețe Dumneḍeŭ și pré-curata maĭcă a luĭ Dumneḍeu pe volnicul domn. Iar acésta îţĭ dăm de șcire Grațiosităţiĭ tale, ca să șciĭ. Și Dumneḍeŭ să te bucure, amin.

P.S. Iar alta. Să șciĭ Grațiositatea ta maĭ din-ainte[4], cum hotărăsc și daŭ acésta carte domnuluĭ voevod, și la tine[5] (sunt) ĭepele, și la tine[6] (scriŭ) acéstă carte, domnule, sa căuţĭ ca să fie bine, să fie.

Adresa în dos: † Și la al meŭ pré ĭubit frate și jupân Becner din Brașov.

No. 431.

Drăghicĭ spătarul și Udriște păharnicul (boeriĭ luĭ Vlăduță și Vintilă vodă) către Lucacĭ, judeţul Brașovuluĭ, ca să stăruĭască în afacerea pentru care eĭ aŭ scris părgarilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 521. Pecetia în dos.

† Чтитом и прѣвъȥлюбленом и въсакои чести-слав достоином наше старейм братѹ и добром прїателю, жѹпанѹ Лѹкачѹ, мно ȥравие[7] и иикое покланнїе приноси жѹпа Драги

[1] În originalul slavon.: але ностре. [2] Idem: ное. [3] Idem: нои вре. [4] Idem: маи де ите. [5] Idem: ла ти. [6] Idem: ше ла ти. [7] În original: ȥравие.

спата и жупа Ѹдри пехани. И по тω дава Ѹ знаніе гвѹ-ти из-ра кии и рѣчи, що смо послали до сѹцѹ и .ві.-ти пѹргарω; тако за то ти молимо гв-ти, да те настави бь, да стои из-ра наше неволю и из-ра наше исправѹ, поне ни е наше надеждѹ на ба и на твое млте, и да ни справи гво-ти ω едно-дрѹго, що ни ке трѣбѹ(е). И варе елика изрече наше слѹ Нѣгое къ гво-ти, а гво-ти да врѹе, ере сѹ на ре исти. И бь те веселитъ съ въсѣми твоими, амнъ.

Adresa în dos: † Чтнтом и добром приıателю жѹпа Лѹка.

† Cinstituluĭ şi pré ĭubituluĭ şi de orĭ-ce cinste şi mărire vredniculuĭ, frateluĭ nostru maĭ mare şi bunuluĭ prieten, jupânuluĭ Lucacĭ, multă sănĕtate şi plecată închinăcĭune aduce jupânul Drăghicĭ spătarul şi jupân Udrişte pĕharnicul. Şi după acésta, daŭ spre şcire domnieĭ tale în privinţa cărţilor şi vorbelor, ce am trimis judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ. Ast-fel pentru aceea ne rugăm domnieĭ tale, povăţuĭască-te Dumneḍeŭ, ca să staĭ pentru nevoĭa nóstră şi pentru isprava nóstră; căcĭ ne este nădejdea nóstră în Dumneḍeŭ şi în Graţiositatea ta, şi să ne isprăveşcĭ domnia ta una-alta, ce ne va trebui nouĕ. Şi vare câte va spune sluga nóstră Négoe către domnia ta, apoĭ domnia ta să creḍĭ, căcĭ sunt ale nóstre vorbe adevĕrate. Şi Dumneḍeŭ să te bucure cu toţĭ aĭ tĕĭ, amin.

Adresa în dos: † Cinstituluĭ şi bunuluĭ prieten jupân Lucacĭ.

No. 432.

Drăghicĭ spătarul către Becnea, judeţul Braşovuluĭ, că a auḍit cum că doreşce ca să cumpere un cal bun şi-ĭ spune că are unul fórte bun de vênḍare.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 489. Fără pecetie.

† Препотетенном и бгω дарованно и хвалечетн донином моем драгом и прѣвъзлюбленно братѹ жѹпанѹ Бекнѣ, сѹцѹ ω Брашовѹ, много здравіе и съ любовіе принесн гво-ти бра и прїете гво-ти, жѹпа Драги спатарѹ. И по си ведо да е гво-ти, ере смо слишали, ере похтещи гво-ти еди ко добрь, али тѹрка, тако да зна, ере е на мене ко добрь, како можи бити пре светлом кралю. Тако, ако бибиω волѣ гво-ти, да кѹпише ко добрь, на мене е; и страмотѹ неке би, бѹди ни кѹди; ере знае гво-ти на томѹжо кѹке, ере сѹ ходи гла по свѹде ω добри кони, тако смо пѹсти слѹга-ми, по име Биска, да говори съ гво-ти, ако ти е било волѣ, да га кѹпи, а ти да ми порѹчиши, и да ми пѹтише Атоніе до мене, ере ми требова на некои работе. Тако да ωтави и по Атоніе, како ми каза ре гво-ти. И бь те ве.

Adresa în dos: † Ншм братѹ и добром прїетелю, сѹцѹ ω Брашовѹ.

† Pré cinstituluĭ şi de Dumnedeŭ dăruituluĭ şi de laudă şi de cinste vredniculuĭ meŭ, scumpuluĭ şi pré ĭubituluĭ frate, jupânuluĭ Becnea, judeţuluĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce domnieĭ tale fratele şi prietenul domnieĭ tale, jupânul Drăghicĭ spătarul. Şi după acestea, să fie spre şcire domnieĭ tale, că am audit, că pohteştĭ[1] domnia ta un cal bun, dar turcesc; ast-fel să şciĭ, că se află la mine un cal bun, cum póte fi şi înnaintea străluciтuluĭ craiŭ. Aşa, dacă ar fi voĭa domnieĭ tale, ca să cumperĭ un cal bun, eŭ am; şi ruşine nu va fi, fie orĭ unde; căcĭ şcie domnia ta la aceste case, că a mers vestea pretutindenĭ de caĭ bunĭ. Ast-fel am trimis pe sluga mea anume Bisca, să vorbéscă cu domnia ta, că de va fi voĭa ta să-ţĭ cumperĭ, apoĭ tu să-mĭ rênduеştĭ; şi să-mĭ trimeţĭ pe Antonie pĕnĕ la mine, căcĭ îmĭ trebueşte la nişte afacerĭ. Aşa am lăsat şi prin Antonie, precum mĭ-a spus cuvêntul domnieĭ tale. Şi Dumnedeŭ să te bucure.

Adresa în dos: † La al vostru frate şi bun prieten, judeţuluĭ din Braşov.

No. 433.

Iunie 3. Drăghicĭ vornicul către Braşovenĭ, că s'a întors în Ţara-Românéscă împreună cu Vlad vodă, care s'a suit în scaunul părintesc, şi că Braşoveniĭ să trimiţă un om care să fie de faţă când va sosi domnul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 559. Pecetia în dos.

† Много здравїе и сь любовїе прїноси наши чтити и добри прїꙗтели и бл︮ж︯ни сꙋседо, сꙋцꙋ и .вї. пꙋгаро ѿ Брашо, а ꙋбо прїꙗте гꙋ-ви, жꙋпа Драги двони. И по си ви дава ꙋ знанїе гво-ви, како моꙗ вьзлюбленна братїа, ва, кои сте стари, ви ни есте како ѿца, а кои сꙋ помлади, ѡни сꙋ како братїꙗ; за-ра ево како ни бь даде, тере доидохѡ ѡпе ꙋ влакои земле[2] бжїимь хѡтѣнїе и нароко гпона-ни Вла воиво, те си ста ꙋ сто на свою баштинꙋ. Тако, тое ра ви говори гво-ви, да пошлите ѿ ва едного чл︮а︯ка, да бꙋде тꙋи, кь доиде гпорь; и що ви изре на члкь, по име Михаи, да вѣрꙋете, ере сꙋ наши ре истиини. И бь ви вели, ами. Пи Ю .г. д.

Adresa în dos: † Чтити и добри прїꙗтели, сꙋцꙋ и .вї. паргари ѿ Брашо.

† Multă sănĕtate şi cu dragoste aduc la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, eŭ adică prietenul domnieĭ vóstre jupân Drăghicĭ vornicul. Şi după acestea vĕ daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, ca la aĭ meĭ pré ĭubiţĭ fraţĭ, — voue ceĭ carĭ sunteţĭ maĭ în vârstă, voĭ ni sunteţĭ ca părinte, ĭar ceĭ carĭ sunt maĭ tinerĭ, eĭ ni sunt ca fraţĭ; pentru că ĭată,

[1] Tot aşa în textul slavon. [2] Scris d'asupra.

cum ne a dat Dumneḑeŭ, și am venit ĭarăşĭ în Ţara-Românéscă cu voinţa dumneḑeĭască şi cu norocul domnuluĭ nostru Vlad voevod, şi s'a urcat în scaun la baştina luĭ. Aşa, drept aceea vĕ grăesc domnieĭ vóstre, să trimiteţĭ de la voĭ pe un om, să fie aci când va sosi domnitorul. Şi ce vĕ va spune omul nostru anume Mihail, să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Iunie, a 3ª ḑi.

Adresa în dos: † Cinstiţilor şi bunilor prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pĕrgarĭ din Braşov.

No. 434.

Drăghicĭ, marele vornic, către judeţul Braşovuluĭ şi judeţul Râjnovuluĭ, ca să lase liber să trécă pe omul sêŭ Dragomir cu nişte porcĭ în ţara Oltuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no 465. Pecetia în dos.

† Племенито, мудру и възлюблено и добро случюющо моему пра пра прїятю и моему бра, жпа сжцу брашоско, и сжцу ръжноско, ѡ жпа Драги, вели дворни, мно здравїе и съ любовное[1] поклонѣнїе. Сего ра вѣдо да е у знанї іакоже моими браіа, тука ще доиде моіа члку, по име Драгоми, за некое сви, що има[2] у землѣ ѡтѡко. Моли ва, тако да се научи вь и ста пруча вьмти, та да ѡтавите, да мине слобоно. И па ви моліо, да се наstави вь, да учините за-ра мое волю, да проводите[3] до плане и по-ѡде ѡ плаену, докле мине саму у нашега хота, да е и ѡ ва ваше члку. Сего ра вь ви вели в вьї, амїн.

Adresa în dos: † Препочитеми и взлюблеми наше браѹіа, жѹпа сжцѹ брашѡско и сжцѹ ръжноско.

†Celuĭ de bun ném, înţeleptuluĭ şi pré ĭubituluĭ şi bunuluĭ, pré dulceluĭ, pré dreptuluĭ meŭ prieten şi la al meŭ frate, jupânuluĭ judeţuluĭ braşovén şi judeţuluı râjnovén, de la jupân Drăghicĭ marele vornic, multă sănĕtate şi cu drăgăstósă închinăcĭune. Drept aceea să vĕ fie şciut, ca fraţilor meĭ, că acolo va veni omul meŭ anume Dragomir pentru nişce porcĭ, ce-ĭ avem în ţara Oltenéscă. Vĕ rog pe voĭ, aşa să vĕ povăţuĭască Dumneḑeŭ şi sfânta pré-curata maĭca luı Dumneḑeŭ, şi să-l lăsaţĭ ca să trécă slobod. Şi ĭarăşĭ vĕ rog, să vĕ povăţuĭască Dumneḑeŭ, ca să faceţĭ după voĭa mea, să-l petreceţĭ până la munţĭ, şi dincóce de munţĭ, până va trece chĭar hotarul nostru, să fie şi de la voĭ omul vostru. Drept aceea, Dumneḑeŭ să vĕ bucure în vecĭ, amin.

Adresa în dos: † Pré cinstiţilor şi ĭubiţilor noştri fraţĭ, jupân judeţuluĭ braşovén şi judeţuluĭ râjnovén.

[1] аю scris d'asupra. [2] Îndreptat din: има. [3] În original: провоаните.

No. 435.

Drăghicĭ, marele vornic al Ţĕriĭ-Româneşcĭ, către Braşovenĭ trimiţêndu-le prin Tudor şi Dralea 63 boĭ şi 7 maje de céră ca să le vêndă; se rógă a nu i se lua vamă.

Orig. hărtie, Arch. Braşov. no. 459. Pecetia în dos.

† Мно҃ зравїе и поклоненїе ѿ жупа Дрѫгн, велн дворнн ȣ влакон землю, моем прїетелн н добрн братїе, сѫцȣ Брашовȣ н .вї. порграр. И тȣзн вн просн, тȣзн ще донтн Тȣдорѣ н Дралѣ, та ще донесн вовї .зг. н восъ маже .з., да мн га продова. То ра просн вашан млтъ, да не мн ȣзнмате вам, понеже съ ва ıа. А що че вн волю вашен млть, азъ сьмъ вашȣ. И вь вї велнтъ.

Adresa în dos: † Монмн прїетелї, сѫцȣ н .вї. порга ѿ Брашовȣ.

† Multă sănĕtate şi închinăcĭune de la jupânul Drăghicĭ, marele vornic în Ţara-Românéscă, la aĭ meĭ prietenĭ şi bunĭ fraţĭ, judeţuluĭ din Braşov şi celor 12 păргarĭ. Şi ĭată vĕ rog, că acolo va veni Tudor şi Dralea, şi vor aduce acolo boĭ 63 şi céră maje 7, ca să mi le vêndă. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, ca să nu-mĭ luaţĭ vamă, pentru că eŭ sunt al vostru. Şi ce va fi voĭa Graţiosităţiĭ vóstre, eŭ sunt al vostru. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 păргarĭ din Braşov.

No. 436.

Drăghicĭ, marele vornic, către Braşovenĭ, pentru nişte zălóge ale omuluĭ sêŭ Gonţea la Blum Hanăş, Brid Hanăş şi Hanăş.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 473. Pecetia în dos.

† Пнше жупа Драгн, велн дворннн, мно зравїе н любовъно поклоненїе прнноснм монмъ прѣвъзлюбленн сȣседом н прнелом н браıа, сѫ н .вı. пъргаром ѿ Брашов. И по се дава на знанїе вашон млтн за-ра добре знате н внднте ваше гво-вн, како се азъ трȣднмъ за све работе, що нмате гво-вн на нашȣ странȣ, како да бȣдетъ све по воле гвȣ-вн, токо пнтанте, ва млтъ, Кръте[1] жупа Кръте н жупа Цȣръцъ, како съм азъ говорнлȣ гнȣ воеводе за све работе[2] гва-вн. То ра н азъ молн гво-вн[3] да вн начн въ за-ра нѣкое залоге моега члвъ Гонъце, що сȣ тамо ȣ вале ȣ Блȣмъ Ханъша, енъ баеръ за .ei. апрн, н па ȣ Брн Ханъша ена тоболнца ѡкова за .нı. апрн, н па[4] ȣ Ханъша хръсовачъ за .гı. апрн. То

[1] Cuvênt şters cu condeĭul. [2] In orig.: заботе. [3] Urmeză un в isolat. [4] Urmeză за şters cu condeĭul.

ра съ ѡставилъ на сн҃а-ми, попа Радꙋлъ, како да и искꙋпить, а ѿ гва-ви да не иметъ нѣкою ре или ȥабавꙋ, токо да е волъ. И бъ ви велитъ, амн.

Adresa în dos: † Сж҃ и .ві. пъргъгаро ѿ Брашо.

† Scrie jupân Drăghicĭ, marele vornic, multă sănĕtate și drăgăstósă închinăcĭune aduc la aĭ meĭ pré ĭubițĭ vecinĭ și prietenĭ și frațĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acésta daŭ spre șcire Grațiositățiĭ vóstre pentru ca bine să șcițĭ și să vedețĭ domnia vóstră, cum mĕ trudesc eŭ pentru tóte afarile ce avețĭ domnia vóstră în țara nóstră, cum ca să fie tóte după voința domnieĭ vóstre, numaĭ întrebațĭ Grațiositatea vóstră pe jupân Cârstea și pe jupân Gĭurgea, cum însu-mĭ eŭ am vorbit domnuluĭ voevod pentru tóte afacerile domnieĭ vóstre. Drept aceea și eŭ rog pe domnia vóstră, ca să vĕ povățuĭască Dumnedeŭ pentru óre-care zălóge ale omuluĭ meŭ Gonțea, care sunt acolo la ómeniĭ voștri: la Blum Hanăș un baer de 15 aspri; și ĭarășĭ la Brid Hanăș o tobolĭță ferecată de 18 aspri, și ĭarășĭ la Hanăș o rândea de 13 aspri. Drept aceea am lăsat pe fiul meŭ popa Radul, ca să le rĕscumpere, ĭar de la domnia vóstră să nu aĭbă nicĭ o vorbă saŭ oprélă, numaĭ să fie volnic. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 437.

Vintilă, fost mare vornic (al luĭ Radul vodă Paisie), către Brașovenĭ, ca să lase pe Petre zidarul și pe céta luĭ să vină ca să-ĭ facă douĕ bisericĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 527. Pecetia în dos perdută.

† Сѫцꙋ брашѡскѡм, жꙋпанꙋ Шимѡнꙋ и възлюблени прїателе мѡи .вї. пръгарѡ ѿ Брашѡ, мнѡгѡ ви ȥдравие и пѡклѡнение приносн ѿ мѫши бра гпа-ви Винтилѫ, биши велики двѡни. И ѡ се мѡли и прѡсн ваши мл҃сти, ка-хтѡ веле възлюблени браїа[1] да ꙋчините менеради, да ми ѡставьте Петра ȥидара, що е ради Кѡресиѡвꙋ црькви, и сь кѡкѡ ке ꙋȥе ѡ сь себе, пѡнеже кю, да си ꙋчини .в. цркве; такѡ си сь ꙋ(го)тѡви све, що е било требе: и керамидꙋ и ва и каменье; те ради ȥа щѡ ми ке рабѡта, ıа и кю плати ѿ више, и гпо-ви кю има гѡле ха. Па сь аȥъ ва, ȥа щѡ ке требꙋва ваша млсть, аȥь се кю трꙋди, да ви се ꙋчини вѡлѣ, и ви кю служи. И бь ви ꙋмнѡжи лѣта.

Adresa în dos: † Сѫцꙋ брашѡскꙋ и .вї. пръгарѡ.

[1] Scris pe d'asupra.

† Judeţuluĭ braşovén, jupânuluĭ Şimon şi pré ĭubiţilor meĭ prietenĭ, celor 12 pĕrgarĭ din Braşov, multă-vĕ sănĕtate şi închinăcĭune aduc de la maĭ micul frate al domnieĭ vóstre Vintilă, fost mare vornic. Şi despre acésta rog şi cer Graţiosităţiĭ vóstre, ca de la nişte pré mult ĭubiţĭ fraţĭ, să faceţĭ pentru mine, ca să-mĭ lăsaţĭ pe Petru zidarul, carele a zidit biserica luĭ Coresi, şi cu câţĭ va lua el cu sine, cacĭ vréu ca să-mí fac douĕ bisericĭ; aşa mĭ-am şi pregătit tot ce a fost de trebuinţă: şi cărămidă şi var şi pĭatră. Drept aceea, pentru ce el îmĭ va lucra, eŭ le voiu plati lor şi maĭ mult; şi domnieĭ vóstre voiŭ avea mare har. Aşijderea eŭ sunt al vostru, pentru ce veţĭ avea trebuinţă Graţiositatea vóstră; eŭ mĕ voiŭ trudi, ca să vi se facă voĭa, şi vĕ voiŭ sluji. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ braşovén şi celor 12 pĕrgarĭ.

No. 438.

Vintila, marele vornic, către Braşovenĭ, ca să-ĭ trimiţă teléga cu patru caĭ, ce o trimisese maĭ înnainte la dênşiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 466. Pecetia în dos.

† Честїти и прѣизбрани мои добри прїатели, судцу и . вї . пъргарѡ ѿ Брашо, мио здравие и мно честї поклонение приноси вашега мешега прїатела, жупа Винти, великї двони. И ѡ се да е ведомо гво-ви за-ра тънзи теле, що сь посла ѿ прѣже къ вашега гва; тога ра моли вашега гва, ꙗко и мои добри прїатели и гни, ꙗко да мї ега послате къ на и съ . д . ко; како мои добри прїатели и гни, ꙗ сь вашега прїате. И варе що вї тревуе гво-ви ѿ на, ꙗ ви ке ѿ све напалъни[1] волю вашега гва и че служе гво-ви, ꙗко и прѣже. И по то проси вашега гва, ꙗкои мои добри гни и прїате, поне ми е дълже лорнцъ фло . з ., те ра моли вашега гва, поне ке дои мою слу по име Шука[2], та да ви научи гь вь, ꙗко да ми не загїнуе и да не има пагубу, ере ви проси, ꙗкои мои добри гни. И вь ви спови въ добродѣтество вашега гва, амї.

Adresa în dos: † Честїти и прѣизбрани мои добри прїатели и гни, судцу и . вї . пъргаро ѿ Браше.

† Cinstiţilor şi pré aleşilor bunilor meĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pĕrgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi mult cinstită închinăcĭune aduc de la al vostru cel maĭ mic prieten, de la jupânul Vintilă, marele vornic. Şi despre acésta, să fie cunoscut domnieĭ vóstre în privinţa aceleĭ telege, ce am trimis maĭ înnainte la domnia vóstră. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca şi pe aĭ meĭ bunĭ prietenĭ şi domnĭ,

[1] În original: напалъти.   [2] De la поне pĕnĕ la Шука scris d'asupra rĕnduluĭ.

ca să mĭ-o trimiteţĭ la noĭ şi cu 4 caĭ; ca aĭ meĭ bunĭ prietenĭ şi domnĭ, eŭ sunt al vostru prieten. Şi vare ce vĕ va trebui domnieĭ vóstre de la noĭ, eŭ în tóte vĕ voiŭ îndeplini voinţa domnieĭ vóstre, şi voiŭ sluji pe domnia vóstră, ca şi maĭ înnainte. Şi după acésta rog pe domnia vóstră, ca şi pe buniĭ meĭ domnĭ şi prietenĭ, că-mĭ este dator Lorinţ florinĭ 7; drept aceea rog pe domnia vóstră, fiind că va veni sluga mea anume Şuşca, şi să vĕ povăţuĭască domnul Dumneḑeŭ, ca să nu mi se pérdă şi să nu am pagubă, pentru că vĕ rog, ca şi pe buniĭ meĭ domnĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ învrednicĭască în binele domnieĭ vóstre, amin.

Adresa in dos: † Cinstiţilor şi pré aleşilor meĭ bunĭ prietenĭ şi domnĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 439.

Stoĭca părcălabul către Lucăcel, judeţul Braşovuluĭ, pentru că ĭ-a pus nişte ómenĭ aĭ sêĭ în temniţă, anume pe Şerbu şi Stan, pârâţĭ de către Aldea Tâmpa din Râjnov, că ĭ-ar fi luat Stoĭca nişte oĭ, când cu prada făcută de óstea română acolo.

Orig. hărtie, Arch. Braşov. no. 531. Pecetia în dos.

† Чтнтом н нарочнтом н ѿ бга даро подарованном моем прѣвъѕлюбленном н доброму н старѣншом-мн братѵ, жѵпанѵ Лѵкьче, сѵцѵ ѿ Брашо, мно ѕравїе ѿ га бга да нма н ѿ а мешнга брата гва-тн, жѵпанѵ Стока прала, братство н прїıатество. Н по сн дава ѵ ѕнанїе гво-тн ра неко мое чловцн, що сн е ѵхватн гво-тн тере н есн ѵложн ѵ теннцѵ, на нме Шербѵ н Ста; тере[1] не ѕна, како е пре Алдѣ Тъпа ѿ Рьно пре гво-тн ра неко ѡвце, що н сѵ жаховалн вонкѵ еще ѿ ланн; тере е пре пре гво-тн како[1] н се а ѵѕе негове ѡвце въсе. А да ѕна гво-тн, колнко сѵ бнлн ѵ мое рѵкѵ, ѵ ко вьсе н се да, алн .с. ѡвце. А дрꙋго веке да ѕна гво-тн, ере нема Алдѣ нншa ѵ мене. Сего ра говорн гво-тн н млн, ıако нашемѵ н старѣншом бра, да н нѕвадн мое чловцн правн ѿ теннцѵ, ере нема ѵ нн ена внннѵ, да како да мѵчн гво-тн чловцн правн? А по то, гво-тн, Алдѣ ѿ Рьно, ако лн се мнн нето крн, прїнде пре гпна-нн вонво, да стонмо лнце. Алн ѕна гво-тн, колнко плѣнѵ сѵ ѵѕелн наше вонкѵ, нншa не сѵ повратнлн, раве а що се повратн, що е бн ѵ мое рѵ, па ѿ добрѵ волѵ, ѕа-ра волю н гла гво-тн, па ѕа-ра[2] братство н прїıатество. Тон говорн н молн гво-тн. Н бгь да ѵмножн лета гво-тн въ благн днн.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтнтом н првѕлюбленном н старн моем бра, жꙋпанꙋ Лꙋкаче, сꙋцꙋ ѿ Брашо.

[1] Scris d'asupra. [2] În original: ѕа.

† Cinstituluĭ și alesuluĭ și de Dumneḑeŭ cu dar înḑestratuluĭ pré ĭubituluĭ meŭ și bunuluĭ și maĭ mareluĭ meŭ frate, jupânuluĭ Lucăcel, județuluĭ din Brașov, multă sanetate de la domnul Dumneḑeŭ să aĭ; și de la mine maĭ micul frate al domnieĭ tale, jupân Stoĭca părcălabul, frăție și prietenie. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ tale pentru niște ómenĭ aĭ meĭ, ce ĭ-aĭ apucat domnia ta și ĭ-aĭ pus în temniță, anume Șerbu și Stan. Și nu șciu cum ĭ-a pârât Aldea Tâmpa din Răjnov înnaintea domnieĭ tale pentru niște oĭ, ce ĭ-a răpit óstea încă de an. Și s'a pârât înnaintea domnieĭ tale, cum că eŭ ĭ-aș fi luat oile luĭ tóte. Însă să șciĭ domnia ta, câte aŭ fost în mâna mea, până la un os pe tóte i le-am dat, adică 200 oĭ. Iar alta maĭ mult să șciĭ domnia ta, că n'are Aldea nimic la mine. Drept aceea grăesc domnieĭ tale și rog, ca pe al nostru și maĭ mare frate, ca să scoțĭ pe ómeniĭ meĭ dreptĭ din temniță, căcĭ n'aŭ nicĭ o vină; și cum să-ĭ munceștĭ domnia ta pe ómeniĭ meĭ dreptĭ? Și apoĭ, domnia ta, Aldea din Râjnov, dacă i se pare luĭ ceva strâmb, să vie înnaintea domnuluĭ nostru voevodul, ca să stăm de față. Însă să șciĭ domnia ta, câtă pradă a luat oștirea nóstră, nimic n'aŭ înnapoĭat; dór eŭ ce am înnapoĭat, ceea-ce a fost în mânele mele, dar de bună voie, pentru voința și capul domnieĭ tale, așijderea pentru frăție și prietenie. Acésta grăesc și rog pe domnia ta. Și Dumneḑeŭ să immulțéscă aniĭ domnieĭ tale în fericite ḑile.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit și pré ĭubit și bĕtrân al meŭ frate, jupânuluĭ Lucăcel județul din Brașov.

No. 440.

Aprilie 2. Oprea, marele logofĕt (al luĭ Radul vodă Paisie), către Fuchs Haneș, județul brașovén, că se aștéptă venirea domnuluĭ în scaun ca să pună la cale cele cerute de dênșiĭ prin părgarul Baslea.

Orig. hărtie. Arch. Brașov. no. 550. Pecetia în dos.

† Ѿ жȣпа Ѡпрѣ, великїи лоѳе, пишȣ ѡ ги равати моем чтито роте и добро прїїате и блино сȣсе, жȣпа Фȣ Хане, сȣцȣ брашоском грау, мно живо и ꙁравїе прїноси гва-ти. И по си дава ȣ ꙁнанїе гва-ти, поне е пола пȣргарю гва-ти, жȣпа Балѣ, до на ра ре, что е говори гва-ти, ми сь раꙁȣмѣхѡ слове гва-ти. Та чаȣшȣ и дрȣѕи болѣри, е сȣ ѡде тере паꙁи сто гпнȣ-ни, ѡни нѣ дȣрꙁни да сьтвори тѣ ре бе-ȣ(ꙁ)нанїе гпнȣ-ни. А ако хоке прише гпнȣ-ни ȣ ꙁемле гвȣ-ем, на стѡ гвȣ-ем, ми хоке послȣжи гва-ти, ꙁа что хоке би трѣ гва-ти, хокїо неволюсае и хокїо потрȣди сь слȣбȣ гва-ти дни и нощи. То дава ȣ ꙁнанїе гва-ти. И бгь да ȣмножи дни и лѣ гва-ти, амн. Пи мца а . в . дни.

Adresa în dos: † Моем чтито ротелю жȣпа Фȣ Хане, сȣцȣ брашоскомȣ грау.

† De la jupân Oprea marele logofĕt, scriŭ întru domnul de a te bucura, la al meŭ cinstit părinte și bunuluĭ prieten și de aprópe vecin, jupânuluĭ Fus Haneș, județuluĭ cetățiĭ brașovene, multă viață și sănĕtate aducem domnieĭ tale. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ tale, că a trimis purgarĭul domnieĭ tale, jupânul Baslea, la noĭ pentru rêndul ce aĭ vorbit domnia ta, noĭ am înțeles spusele domnieĭ tale. Asemenea céușul și alțĭ boerĭ, carĭ sunt aci și păzesc scaunul domnuluĭ nostru, eĭ nu sunt îndrăznețĭ să facă acele rênduelĭ, fără șcirea domnuluĭ nostru. Iar când va veni domnul nostru în țara domnieĭ sale, pe scaunul domnieĭ sale, noĭ îțĭ vom sluji domnieĭ tale, în ce va fi tréba domnieĭ tale; mĕ voiŭ nevoi și mĕ voiŭ trudi cu slujba domnieĭ tale, ḑiŭa și nóptea. Acésta daŭ spre șcire domnieĭ tale. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă ḑilele și aniĭ domnieĭ tale, amin. Scris luna Aprilie, 2 ḑile.

Adresa în dos: † La al meŭ cinstit părinte, jupânuluĭ Fus Haneș, județul cetățiĭ brașovene.

No. 441.

Mogoș spătarul către lăcuitoriĭ din Sad și Cesnădia că, atuncĭ când a venit cu óstea pe pămêntul lor, el nu ĭ-a prĕdat nicĭ ĭ-a robit, decĭ dênșiĭ să-ĭ fie prietenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia lipseșce.

† Пише жꙋпа Могѡ спата, много ꙁравие и поклонение, Днде ѿ Са и Коше, и ва Садено въсе, и ва Чесниждинiани въсе. И такоꙁи ви говори: а то како дондоше Тꙋрци та ни попираше по ноге и и пленише ни понеже[1] на ва пленѵю и па ви поробе, а ꙋ на токо непоробе, а ꙁа дрꙋгꙋ пленѵю како и ѵ ва, а тко ни би фалоса гна-ни кралѣ? А ѿ ни не гледа а нѵ ни е параса, та ни негледа. Тако къга би съга къда[2] пленише Тѵрцї, ѡни ме послаше, тиеꙁи гопѡдари, и мене сь воискꙋ по вашꙋ место да ви плени и да ви поробн ере ми дадоше и Тѵрци, та сь има, али бехѵ въ ѡдежди влашки. И доше сь дори по на ваши хижи, а къда би тамо, а ѿ пане на мене ваши люе, Микѵ ѿ Ръмещї и Тома ѿ Мъдърещи съ въсеми своими, та ми се молише ꙁа ва, ра како да ви неплени и да ви непороби. Тако азъ сокоти, ере сте и ви христиiани како и ми есмо, тако се врати та ви не ꙋчини никое ꙁло. Да то ра ви говори, бѵдете ми ви мене добри приiатели[3], азь да бѵде ва по-добръ приiате, и нещете ꙁагинꙋ такои бе ѵꙁнание, поне ако ми бꙋдете ви мене приiатели а ва ще би како да си бѵде едн ѿ ва ꙁде. И съга не каите се нещо гьидѵвати, ꙁа-що сѵ биени Тѵрци, ере си се паꙁе. И съга, и ѡвои книгѵ, ако ю авлѣте и Сибиiано та ю ще види и ако ми дондꙋ речи слаки ѿ Сибиiани и иꙁъ Бра, добръ

[1] În original: понеже, dar ж cel d'asupra puțin cam șters. [2] Îndreptat din: кѡда. [3] Îndreptat din: праiатели.

бн нм чю нин прніатє, добръ на свакн кн, како да сн буде едн ѡ нн въ седа ѡде ѡ Снб[н]іанн, такон н чю бнтн н [а]зъ. Н варе елнка нзрече къ ва, нашн люе, Мнкꙋ ѡ Ръмецін н Тома ѡ Млъдъреціи, а вн да верꙋете, ере су нстннн мон речн. Нно не.

Adresa în dos: † Днд҄ѣ ѡ Са н Кꙍше н въсе Саденн н Чесньдніанн.

† Scrie jupân Mogoş spătarul, multă sănĕtate şi închinăcĭune luĭ Didea din Sad şi Comşăĭ şi vouĕ Sădenilor tutulora, şi vouĕ Cesnădianilor tutulora. Şi aşa vĕ grăesc: pe când venéŭ Turciĭ şi ne călcaŭ în picĭórele lor şi ne prĕdaŭ, precum pe voĭ vĕ pradă şi vĕ robesc acum, ĭar pe noĭ atâta nu ne robesc, ĭar de alta pradă ca şi la voĭ, la ce ne-a folosit domnul nostru craĭul? Dór el nu ne caută, ci ne-a părăsit. Ast-fel când fu acum, când prĕdaŭ Turciĭ, eĭ m'aŭ trimes, domniĭ acestora, şi pe mine cu óstea pe locul vostru ca să vĕ jefuesc şi să vĕ robesc, că mĭ-aŭ dat şi Turcĭ, ĭ-am avut, dar eraŭ în haĭne românesçĭ. Şi venit-am pênă aprópe de casele vóstre, ĭar când fu acolo, veniră la mine ómeniĭ voştri: Micul din Rămesçĭ şi Toma din Mlădăresçĭ cu toţĭ aĭ lor, şi m'aŭ rugat pentru voĭ, ca să nu vĕ prĕdez şi să nu vĕ robesc. Ast-fel am socotit eŭ că sunteţĭ şi voĭ creştinĭ, precum suntem şi noĭ, şi aşa m'am întors de nu v'am făcut nicĭ un rĕŭ. Drept aceea vĕ grăesc, fiţi-mĭ voĭ mie bunĭ prietenĭ, ca eŭ să vĕ fiŭ vouĕ şi maĭ bun prieten, şi nu veţĭ peri ast-fel fără şcire, căcĭ dacă voĭ îmĭ veţĭ fi mie prietenĭ, apoĭ vouĕ am să vĕ fiŭ ca şi cum ar fi unul de aĭ voştri aĭcea. Şi acum nu care cum-va să gândiţĭ, pentru că sunt bătuţĭ Turciĭ, că sunteţĭ păziţĭ. Şi acum, şi acéstă carte, dacă o veţĭ arĕta şi Sibienilor şi vor vedé-o, şi dacă-mĭ vin cuvinte dulcĭ de la Sibienĭ şi din Bran, bun prieten le voiŭ fi şi lor, bun în tot chipul, ca şi cum ar fi unul de aĭ lor din Sibienĭ pretutindinea aicea, aşa am să le fiŭ şi eŭ. Şi vare câte vĕ vor spune vouĕ ómeniĭ noştri, Micul din Rămesçĭ şi Toma din Mlădăresçĭ, apoĭ voĭ să credeţĭ, că sunt adevĕratele mele cuvinte. Alt-fel nu este.

Adresa în dos: † Luĭ Didea din Sad şi Comşăĭ şi tutulor Sădenilor şi Cesnădianilor.

No. 442.

Aprilie 7. Şerban, marele ban al Craĭoveĭ, către Sibienĭ rĕspunḑênd la o scrisóre.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Ѡ жꙋпа Шерба велнкн ба кралескн, моем слачꙋншом бра н добро прніатє, бꙋгьмато ѡ гра Снбню, мно здравне н съ любовне прннашае твое матн. Н по сн тн дава ꙋ знаніе н зафалꙋе твое матн, ра кнн н рѣ е мн сн пола, а ѡ всꙋ по ре се разꙋме речнѡ

твое мати вема боле, и хоке ѿ высе исправити твое мати ѿ тѣ рѣ е ми си пола по слꙋ твое мати. И варе що ке говори слꙋ твое мати, Ива, а твое мати ѿ высе да вѣрꙋе е, ере сꙋ выси мои исти рѣ. То дава ꙋ знаніе. И бѣ те вели, амн. Пи А . з . д.

Adresa în dos: † Моем славчѣишом бра и блини сꙋсѣ, бꙋгъ-мато ѿ гра Сиби.

† De la jupân Șerban marele ban craïovenesc, la al meŭ pré dulce frate și bun prieten, burgĕr-meșteruluĭ din cetatea Sibiuluĭ, multă sănĕtate și cu dragoste aduc Grațiosităţiĭ tale. Și după acestea îţĭ daŭ de șcire și mulţămesc Grațiosităţiĭ tale, pentru cartea și cuvintele ce mĭ-aĭ trimes, eŭ din tóte pe rênd am înţeles cuvintele Grațiosităţiĭ tale fórte bine, și voesc din tóte a isprăvi Grațiosităţiĭ tale din aceste cuvinte ce mĭ-aĭ trimis prin sluga Grațiosităţiĭ tale. Și vare ce va grăi sluga Grațiosităţiĭ tale, Ivan, apoĭ Grațiositatea ta din tóte să-l credĭ, că sunt tóte ale mele adevĕrate cuvinte. Acésta daŭ de șcire. Și Dumnedeŭ să te bucure, amin. Scris Aprilie, a 7ª ḑi

Adresa în dos: † Pré dulceluĭ meŭ frate și vecin de aprópe, burgĕr-meșteruluĭ din cetatea Sibiĭ.

No. 443.

Maĭ 22. Socol, marele vornic (al luĭ Pĕtrașcu vodă), către Moga Mihaiŭ din Brașov, ca să trimiță două cupe de argint frumóse, spre a le dărui fiuluĭ împĕratuluĭ turcesc; de asemenea să-ĭ procure și niște șoïmĭ și să arate și prețul unor care, ce fusese poruncite acolo de către domn și de către dênsul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 538. Pecetia în dos.

† А ꙋбо жꙋпа Сокол, велики двони, пишꙋ нишемꙋ чтитомꙋ и превъзлюбленомꙋ старишо бра и добромꙋ приятелю и ближнемо сꙋседꙋ, жꙋпа Мога Михаю, мно здравіе и любовіе приноси гпв-ти. И по си дава ꙋ знанею гпв-ти, поне гнъ наше Петрако и нами да послаемо ꙋ чтитое Портꙋ, на сно царевꙋ, еда како хокемꙋ[1] възможате извадити с, да не минимо пре плани ꙋ ва, ере мно и се мни зло ѿ ва има милꙋ ѿ ва. Та вътребꙋи, како да дава гпво-емꙋ мно ра ва, а гпнꙋ-ни[2] и ми ниша не имами спезꙋ, ере знате гпвтꙋ-ви, ере ми есмо били по нинѣ чюжди земле и въ сирота. Та те моли и проси гпво-ти, да дава кꙋпе ѿ сребро . в . вема хꙋбаве, да посн(ла)е сиь царевꙋ да. И дрꙋга да зна гво-ти ра тези кола гпна-ни и мое, что те се моли, да ні створи; а гво-ти да не скажꙋе, колико цено тревꙋе, да послае. Еще и ѿ дрꙋга моли гво-ти, еда можи, да ми ѡбрищи некое соколи, да ми послае, а а мно ха хокї имати гво-ти и хокю платити съ мно да гво-ти. Тои те моли гво-ти; и бъ те весели, амн. Пи мца ма . кв . дни.

Adresa în dos: † Моем старишом бра и блини сꙋсѣ, жꙋпа Мога Михаю.

[1] Îndreptat din хокюмꙋ. [2] Îndreptat din гпрꙋ.

† Eu, adică jupân Socol, marele vornic, scriŭ la al nostru cinstit și pré ĭubit maĭ mareluĭ frate și bunuluĭ prieten și de aprópe vecin, jupânuluĭ Moga Mihaiŭ, multă sănĕtate și dragoste aduc domnieĭ tale. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ tale, cum că domnul nostru Pĕtrașco și noĭ trimitem la cinstita Pórtă, către fiul împĕratuluĭ, pentru că voim, de e cu putință, a ne scăpa să nu trecem peste munțĭ la voĭ, căcĭ multora le pare rĕŭ de voĭ și aŭ milă de voĭ. Asemenea, eĭ cer ca să dea domnia luĭ mult pentru voĭ; ĭar domnul nostru și noĭ nu avem nicĭ-o spensă (banĭ), căcĭ șcițĭ domnia vóstră, că noĭ am fost prin alte țĕrĭ streine și în sărăcie. Asemenea te rog și cer domnieĭ tale, ca să daĭ cupe de argint douĕ fórte frumóse, ca să le trimit fiuluĭ împĕratuluĭ dar. Și alta să șciĭ domnia ta în privința acelor care ale domnuluĭ nostru și ale mele, ce te-am rugat ca să ne facĭ, apoĭ domnia ta să ne spuĭ ce preț trebue, ca să trimit. Încă și de alta rog pe domnia ta, că dacă poțĭ, să-mĭ găseșcĭ niște șoĭmĭ, ca să mi-ĭ trimițĭ; ĭar eŭ mult har voiŭ avea către domnia ta și voiŭ plăti cu mult dar domnieĭ tale. Acésta te rog pe domnia ta. Și Dumnedeŭ să te bucure, amin. Scris în luna luĭ Maiŭ, 22 dile.

Adresa în dos: † Maĭ mareluĭ meŭ frate și de aprópe vecin, jupânuluĭ Moga Mihaiŭ.

No. 444.

Noembrie 30. Stănilă, marele vornic, către Hanăș Becner, județul Brașovuluĭ, ca să-ĭ găsésca o căruță cu patru caĭ spre a veni maĭcă-sa și soția luĭ cu dênsa, și să le petrécă până la hotar ómenĭ credincĭoșĭ de aĭ luĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 552. Pecetia în dos.

† Ѿ жȣпа Стьнн, велнкн дворннкȣ, до моемȣ чтнто н прѣвъзлюбленно бра Хань Бѣне, сȣцȣ ѿ Брашо, много здравїе н съ любвїю прнносн гвȣ-тн. Н ѡ се дава ȣ знанїе гвȣ-тн, поне тȣн хоке прнитн мон-мн слȣ, по нме Дȣмнтрȣ н Сн н Раȣ, до гвȣ-тн, а гво-тн ра брáство, що смо нмалн прѣде сїю доба[1] да те неволнса ра мое гла, да мн обрѣтае едн кърȣ съ .д. ко, да прнндe мтн моа н жȣпанн-мн съ нега, н да посла гвȣ-тн твонмн вѣнн люе, да н проводн до хота. Н что хоке бнтн ценȣ кърȣцо н конн бнтн ке ȣ рȣ гвȣ-тн. Та по то те ке неволнсатї ра моа гла, а а дȣно кю бнтн гвȣ-тн съ да н съ чтнıо въсега до жнвота нашега н съ прнıатество. Тон про гвȣ-тн; н бь те велн, амн. Пн ное .л. д.

Adresa în dos: † Мое чтнтомȣ н прѣвъзлюнно бра, жȣпа Ханъ Бѣне, сȣцȣ брашоскн.

[1] În original добра.

† De la jupân Stănilă, marele vornic, catre al meŭ cinstit şi pré ĭubit frate Hanăş Becner, judeţul din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce domnieĭ tale. Şi despre acésta daŭ spre şcire domnieĭ tale, că acolo vor veni slugile mele pe nume Dumitru şi Sin şi Radul la domnia ta; apoĭ domnia ta, pentru fraţia ce am avut înnainte de acéstă vreme, să te nevoeşcĭ pentru capul meŭ, ca să-mĭ găseşcĭ o căruţă[1] cu 4 caĭ, ca să vie maĭca mea şi jupâniţa mea cu dênsa. Şi să trimiţĭ domnia ta pe aĭ tĕĭ credincĭoşĭ ómenĭ, ca să le petrécă până la hotar. Şi ce preţ va fi pentru căruţă şi caĭ, fi-va în mânile domnieĭ tale. Decĭ, pentru ce te veĭ nevoi pentru capul meŭ, apoĭ eŭ dator îţĭ voiŭ fi domnieĭ tale cu dar şi cu cinste în tot-de-auna, tótă viaţa nóstră şi cu prietenie. Acésta rog pe domnia ta. Şi Dumneḑeŭ să te bucure, amin. Scris Noembrie, a 30^{a} ḑi.

Adresa în dos: † La al meŭ cinstit şi pré ĭubit frate, jupânuluĭ Hanăş Becner, judeţul braşovén.

No. 445.

Stănilă, marele vornic (al luĭ Mircea vodă Cĭobanul), către Braşovenĭ, ca să lase familiile boereşcĭ, ce sunt acolo, să vină liniştite în ţară. Braşoveniĭ să trimiţă solĭ spre a întocmi lucrurile cu Mircea vodă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 574. Pecetia în dos.

† Ѿ жупана Станила, великога дворника, мно здравїе сѫцу ѿ Брашов и въсе пръгаром. И тузи ви дава у знание, како мои приꙗтеле, да, веде, ви сами знате, ѿти ви сте наши приꙗтели, и ми ваши, у те е по-добре и сеги да си смо приꙗтели, ере ви знате добре, поне ви бе на не можете бити, и ваша землѣ, землѣ Бръсеен, бе нашу землю не може би. Тако е донеслъ бъ ѿвогаи гна хртиꙗнина у землю и на въсе, ере смо се тикали, по где ни е носи бъ, из-ра[2] да учинимо добродете хртиꙗно и ва, ѡти знамо, ере сте христиꙗне, тако сокотите и ви, ѿти ни[2] су челѣди межу ва, ѿти смо знали, ере им сте приꙗтели, тако смо имали надежу на ва. Тако сеги да ни и[3] ѿслободите, да ни доиду слобоне, тези болѣро, колици су, въсе. А ми се щемо неволи, да ви будемо приꙗтели, како ви е би и Раулъ воиво, и по-добре. И си пустете и ви ѿ-межу ва едни лиое дѿбри, да доиду у гна-ни у Мирче воиво и у на, та щете видети и сами. Ако ли нещете требовати наше речи, бъ да ище ѿ ва. И бъ ви вели.

Adresa în dos: † Сѫцу ѿ Брашов и въсе пръгаром.

† De la jupân Stănilă, marele vornic, multă sănĕtate judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor. Şi ĭată vĕ dau spre şcire, ca la aĭ meĭ prietenĭ, ca, uĭte, voĭ în-

[1] Tot aşa în original. [2] Urméză un и şters puţin cu degetul. [3] Scris d'asupra.

și-vě șcițı, că sunteți prietenii noștri și noi ai voștri; întru acésta este mai bine ca să fim și acum prieteni, căci voi șciți bine, că voi fără noi nu puteți fi, și țara vóstra, țara Bârsei, fară țara nóstră nu póte fi. Ast-fel, aduse Dumnedeŭ pe acest domn creștin în țara, și pe noi pe toți, căci am umblat pe unde ne-a purtat Dumnedeŭ, pentru ca să facem bine creștinilor și vouĕ, căci șcim, că sunteți creștini; ast-fel socotiți și voi, căci ne sunt sălașele printre voi, căci am șciut, că lor le sunteți prieteni, ast-fel am avut nădejdea în voi. Așa acum să ni le slobodiți, să ne vină slobode, acestor boeri, câți sunt, la toți. Iar noi ne vom nevoi ca să vĕ fim vouĕ prieteni, precum v'a fost vouĕ și Radul voevod, și mai bine. Și să trimiteți și voi dintre voi niște ómeni buni, ca să vie la domnul nostru, la Mircea voevod, și la noi, și veți vedea înși-vĕ. Iar dacă nu veți avea nevoe de vorbele nóstre, Dumnedeŭ să caute de la voi. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Județului din Brașov și tutulor părgarilor.

No. 446.

Calea (vĕduva lui Datco vornicul) și fiul ei Stoican, către Brașoveni, că a înnapoiat ómenilor lor caii furați de niște hoți, pe cari prindêndu-i, negreșit îi vor pedepsi, iar neprindêndu-i, în ori-ce caz nu-i vor mai lăsa ca să trăiască în satele lor.

Orig. hărtie, Arch. Brașov. no. 569. Pecetia în dos.

† Чьтнто н ѿ Ба даро дарованo н въсакое чьтн достонно н нашемv по Бгv ротелю, сжцv ѿ Брашо н .Ві. паргаро, мно зравїе н любовно поклоненїе прнносимо гвv-вн братїа гва-вн жvпаннца Кале н снъ ен, жvпа Стонка. Н по се давамо v знанїе гвv-вн за работv, що нн сте пvстн кннгv гво-вн, за тн лю проклетн, що сv вн vзелн, тн ко снромасн свѣтлога кра н гва-вн. А мн захваламо гвv-вн, како нашн добрн прнело н ротемъ н братїа, за що мн сте далн гла бръзо, та се смо моглн скоро потрvдн, н за тvн работv, що мн сте пнсалн, н па н за ннн снромасн свѣтлога кра н гва-вн, како ще вндѣтн гво-вн; ере бъ знае, кон све знае, ако мн нѣсмо зналн за тvн работv нн едн вла до ча, що нн сте пvстн кннгv гво-вн. А мн смо се велмн потрvдн, како да бvде по волѣ гва-вн, тако смо добнтъ vхватн, н повратн снромасн гва-вн, токо смо мало грѣшн н гвv-вн н намъ, ере немогохмо добн v сан ча, н тн проклетн лю, ере сv вн, ѿ пръво vхватн гла, како сте гво-вн пvстн лю до на. Алн да знате, гво-вн, н да мн вѣрvе, како мон добрн прнелн н ротелн, како се кv такон трvдн скоро врѣме, еда мн да бъ v рv, како да мн се нежалvе гво-вн по-мно за тн н за такн лю, ере нещемо мн н не мнслнмо мн разва лн)тн вѣрv н прнелство н брaство нашн дѣдовъ н стрнцевъ н нашега ротела дворнкa ѿ-къ гва-вн, токо се кемо мн трvдн, како н по-велма да vтвръднмо

прнетество н брасство къ гву-вн. А тн хлапове, ако да бъ, та мн падну у ру, како мн се мнн, а гво-вн ке чютн, ере н мсъ сътворн, како вн н сътворн, н гво-вн да н ухватнте; ако лн неузмогу како[1] ухватн, а гво-вн ке еще чютн, како по-мно у моıа села нете жнвоватн у мон днн. Того ра молн н просн гво-вн, старн, како ротелн а маладн[2], како братїю, научн бъ гво-вн: немонте заборавнтн прнелство н брасство н нашега ротела дворннка, що сте нма(ма)лн гво-вн съ-ш-нн; ере щемо се н мн трудн, како гво-вн, да нн захвалате за добро прнелство н брасство, а не за такун работу, що нн сте пустн рѣчн; а мн захваламо гвѹ-вн, ере[3] се гво-вн нѣсте трудн на на съ нѣкою пру, токо вне научна бъ, та мн сте дали гла менѣ пръво; н бъ вн велн, амн.

Adresa în dos: † Нашн чътнтѣ прїетелѡ, сѹцу ѿ Брашѡ н .вı. пар'гаро.

† Cinstitului și de la Dumnedeŭ cu dar dăruitului și de tótă cinstea vrednicului și la al nostru dupĕ Dumnedeŭ părinte, judeţului din Brașov și celor 12 părgarĭ, multă sănĕtate și drăgăstósă închinăciune aducem domnieĭ vóstre fraţiĭ domnieĭ vóstre jupâniţa Calea și fiul eĭ jupânul Stoĭcan. Și dupĕ acésta dăm de şcire domnieĭ vóstre pentru afacerea, de care ne-aţĭ trimis carte domnia vóstră, pentru aceĭ ómenĭ procleţĭ carĭ aŭ luat aceĭ caĭ aĭ supușilor luminatuluĭ craiŭ și aĭ domnieĭ vóstre. Iar noĭ mulţămim domnieĭ vóstre, ca la aĭ noștri bunĭ prietenĭ și părinţĭ și fraţĭ, pentru că mĭ-aţĭ dat veste repede și am putut în curênd a ne trudi și pentru acea afacere, de care mĭ-aţĭ scris, și încă și pentru alţĭ supușĭ aĭ luminatuluĭ craiŭ și aĭ domnieĭ vóstre, cum veţĭ vedea domnia vóstră; căcĭ Dumnedeŭ şcie, acela ce tóte şcie, cum că noĭ nu am şciut de acea afacere nicĭ un fir de pĕr pênă în césul ce ne-aţĭ trimis cartea domnieĭ vóstre. Apoĭ noĭ tare ne-am trudit, ca să fie după voinţa domnieĭ vóstre; ast-fel am luat dobitócele și (le) am înnapoiat supușilor domnieĭ vóstre; numaĭ am greșit puţintel și domnieĭ vóstre și nouĕ, ca n'am putut prinde în acel cés și pe aceĭ procleţĭ ómenĭ, căcĭ eĭ maĭ întâiŭ aŭ prins de veste, cum că domnia vóstră aţĭ trimis ómenĭ la noĭ. Dar să şciţĭ domnia vóstră, și sa mĕ credeţĭ, ca buniĭ meĭ prietenĭ și părinţĭ, cum că eŭ mĕ voiŭ trudi așa, ca în scurtă vreme să mi-ĭ dea Dumnedeŭ în mână, ca să nu mi se jeluĭască domnia vóstră maĭ mult pentru acestea și pentru ast-fel de ómenĭ, căcĭ nu vrem și nu gândim noĭ să stricăm credinţa și prietenia și frăţia a lor noștri moșĭ și bunicĭ și a părinteluĭ nostru vorniculuĭ către domnia vóstră, ci noĭ ne vom trudi ca și maĭ mult să întărim prietenia și fraţia către domnia vóstră. Iar aceĭ mișeĭ, dacă va da Dumnedeŭ să-mĭ cadă în mână, precum mi se pare, apoĭ domnia vóstră veţĭ audi că le-am făcut lor așa cum le-aţĭ fi făcut lor și domnia vóstră, când ĭ-aţĭ fi prins.

[1] În original нако. [2] În original маатї. [3] Îndreptat din сте.

Iar dacă nu voiŭ putea cum-va să-ĭ prind, apoĭ domnia vóstră încă o să auḑiţĭ, cum că maĭ mult în satele mele n'o să trăĭască în ḑilele mele. Drept aceea rog şi poftesc pe domnia vóstră, pe ceĭ bĕtrânĭ ca pe părinţĭ, ĭar pe ceĭ tinerĭ ca pe fraţĭ, povĕţuĭască Dumneḑeŭ pe domnia vóstră, ca să nu uĭtaţĭ prietenia şi fraţia şi pe părintele nostru vornicul, ceea ce aţĭ avut domnia vóstră cu dênsul, căcĭ şi noĭ ne vom trudi ca domnia vóstră să ne mulţămiţĭ pentru buna prietenie şi frăţie, ĭar nu pentru aşa lucru, de care ne-aţĭ trimis vorbe. Iar noĭ mulţămim domnieĭ vóstre, pentru că domnia vóstră nu v'aţĭ trudit către noĭ cu nicĭ-o pricină; numaĭ v'a povĕţuit Dumneḑeŭ şi mĭ-aţĭ dat veste mie întâiŭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi celor 12 pârgarĭ.

No. 447.

Un necunoscut către jupân Lucaciŭ, judeţul Braşovuluĭ, în afacerea judecăţiĭ luĭ Ianeş şi altele.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 563. Pecetia în dos perdută.

† Чтитом и наротом и ѿ Ба съ велики даро подарованно и вакїе славе и чти въ разȣме донномȣ и ꙗко моемȣ вишачȣмȣ и слачашомȣ бра, жȣпанȣ Лȣка, сȣцȣ и гнȣ краиней земли Ȣгрръской, мно зравїе и ниское поклоненїе приноси гвȣ-ти. И по ти дава ȣ знанїе гвȣ-ти з-ра ѡвози фрекȣ, на име[1] Ꙗне, поне ми досади е и мей, а камо гвȣ-ти. А са ето посла сна него до гво-ти, тако гво-ти ȣчини, како е бгъ наȣчи, не мо ни не мȣ криво ȣчини, гвȣ-ти; е то са посла съ-ш-ни и слȣ мою, имене Шимȣ до гво-ти, а гво-ти ȣчини, како те е бгъ наȣчи. И па дава ȣ знанїе гвȣ-ти з-ра далъ, що е ȣ ѡви пси; а а са посла тере са ȣзе ѿ Стока Готе .в. возини вино, а и дрȣгѡ хоїсю скоро ȣзети тере кȣ ȣчинити волю гва-ти на пȣно. Ти ти дава ȣ знанїе гвȣ-ти, и бгъ да ȣможи дни и лѣта лѣто гвȣ-ти въ самирени, ами.

Adresa în dos: † Чтитом и нарото и ѿ Ба съ велики даро подаровано и вакїе славе и чти въ разȣме донно и ꙗко мое вишачо и сланшо бра, жȣпа Лȣка, сȣцȣ и гнȣ краней земли Ȣгръской.

† Cinstituluĭ şi alesuluĭ şi de la Dumneḑeŭ cu mare dar dăruituluĭ, şi de tótă slava şi cinstea cu înţelepcĭune vredniculuĭ şi ca la al meŭ cel maĭ mare şi maĭ dulce frate, jupânuluĭ Lucaciŭ, judeţuluĭ şi domnuluĭ mărginaşeĭ ţărĭ Ungarieĭ, multă sănĕtate şi plecată închinăcĭune aduc domnieĭ tale. Şi după acestea îţĭ daŭ spre şcire

[1] Urméză literile а ан carĭ sunt şterse cu degetul.

domnieĭ tale despre acel frânc anume Ianeş, pentru că m’a supĕrat el şi pe mine, cu cât maĭ mult pe domnia ta. Iară acum ĭată trimite pe fiul sêŭ la domnia ta; ast-fel domnia ta fă cum te va povăţui Dumneḑeŭ, nu face nimenuĭa strâmbătate, domnia ta. Iată eŭ însu-mĭ am trimis cu dênsul şi pe sluga mea anume Şimun la domnia ta, ĭar domnia ta fă cum te-a povăţuit Dumneḑeŭ. Şi ĭarăşĭ îţĭ daŭ spre şcire domnieĭ tale despre datoria ce este la aceĭ câĭnĭ; apoĭ eŭ am trimis şi am luat de la Stoĭca Goltev douĕ butóĭe de vin, dar şi altul în curênd voiŭ lua, şi voiŭ face voinţa domnieĭ tale pe deplin. Acésta îţĭ daŭ spre şcire domnieĭ tale, şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă ḑilele şi aniĭ anilor domnieĭ tale în smirenie, amin.

Adresa în dos: † Cinstituluĭ şi alesuluĭ şi de Dumneḑeŭ cu mare dar dăruituluĭ şi de tótă slava şi cinstea cu înţelepcĭune vredniculuĭ şi ca la al meŭ cel maĭ mare şi maĭ dulce frate, jupânuluĭ Lucaciŭ, judeţuluĭ şi domnuluĭ mărginaşeĭ ţĕrĭ a Ungarieĭ.

No. 448.

Noembrie 24. Un boer necunoscut către Hărj Lucaciŭ, judeţul Braşovuluĭ, că acolo vine omul sêŭ în afacerile dintre dênşiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 529. Pecetia în dos caḑută.

† Внсокоȣмнȣ славнȣ н хвѣлдостонн'но бгопотенно наше, нбо бговелнко ротелю жȣпа сȣцȣ брашоско граȣ, Хрь Лȣка, мно жнво ӡравїе. Н по сн, тн дава ȣ ӡнанїе твое мать ра тȣе ере хекю прїнтн мое члкь до гва-тн, та твоа мать вѣрȣе ӡа све работе мое колнко нма а на гва-тн; н нтнствь тон тн да ȣ ӡнанїе твое мать. Н бгь те веселн, амн. Пн мца новрї . кд . дн.

Adresa în dos; † Внсокȣȣмнном н славнȣ н хвалѣдостоннь н бгопотено наше, нбо бговелнко ротелю, сȣцȣ брако гра Хрь Лȣка.

† Mult înţeleptuluĭ, slăvituluĭ şi de laudă vredniculuĭ, de Dumneḑeŭ cinstituluĭ, la al nostru adică, în Dumneḑeŭ mareluĭ părinte, jupânuluĭ judeţuluĭ cetăţiĭ braşovene, Hărj Lucaciŭ, multă viaţă (şi) sănĕtate. Şi după acestea, îţĭ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ tale, pentru că acolo vréŭ să vie omul meŭ la domnia ta, şi domnia ta să creḑĭ de tóte afacerile mele câte am eŭ la domnia ta. Şi cu adevĕrat acésta îţĭ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ tale. Şi Dumneḑeŭ să te bucure, amin. Scris în luna Noembrie, a 24ª ḑi.

Adresa în dos: † Mult inţeleptuluĭ şi slăvituluĭ şi de laudă vredniculuĭ şi de Dumneḑeŭ cinstituluĭ, la al nostru adică, în Dumneḑeŭ mareluĭ părinte, judeţuluĭ cetăţiĭ braşovene, Hărj Lucaciŭ.

III.

Scrisorĭ de la judeţĭ, părgarĭ, corporaţiunĭ şi persóne particulare.

No. 449.

Judeţul Mitrea şi ceĭ 12 părgarĭ din Târgovişte, către judeţul şi părgariĭ din Braşov în afacerea luĭ Hristodor din Târgovişte şi Nécşul din Cămpulung, carĭ aŭ dat marfă luĭ Lucaciŭ şi luĭ Hanăş Childav, ĭar acum aceştia pretind că n'ar fi fost tovarăşĭ pe acea marfă, ceea-ce s'a dovedit prin marturĭ că nu e adevĕrat; de aceea eĭ cer să li se plătéscă restul datorieĭ ce maĭ aŭ de luat.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 499. Pecetia în dos.

† Нашими чтнтими и првъзлюблени и стари, добри братиа и приателе, сѹдцѹ ѿ Браше, жѹпа Лѹка и .вї. пръгари, много здравие и съ любовие приноси гво-ви ми же братие и приатели гво-ви, сѹдцѹ, жѹпа Митр ѿ Тръгови и .вї. пръгари. И по си давамо въ ѹзнание гво-ви ра работѹ нашими людие, по име Христодо ѿ Тръгови и Нѣшѹ ѿ Дългопо, поне сѹ ѹзели некои това ѿ Челепи, тере го сѹ ѡни дали въ рѹке людие гво-ви, жѹпанѹ Лѹка и жѹпанѹ Ханж Кида. А когда е съда иини людие ѡни се ѿмени те рекѹ, ере не сѹ би ѡва дрѹжинѹ на тои това до съмрти. А гво-ви да знаните, ере приниде пре на жѹпа Сава и жѹпа Кирꙗкома и жѹпа Пера и жѹпа Нва Фѹни и е нии добри и стари людие и е и ѿ Дългополе такожере добри и стари кѹцї-людие, тере мартѹрисаше въси пре на по ни дѹше, како е би дрѹжинѹ жѹпа Лѹка и съ жѹпа Хане Кида и платили сѹ ѡба-два дори до съмрти кѹно; тако мартѹрисаше добри людие по ни дѹше. Сего ра моли и проси гво-ви, како да гледате ни редѹ тере да имае прави сѹ ѿ гво-ви, како да и се плати, що е ѡстало, поне и гво-ви вѣсте, колико пагѹбѹ[1] е има Христодо и Нѣшѹ ѿ тои това. Тои моли и проси гво-ви; и бь ви вели.

Adresa în dos: † Нашими чтними и добрими приателе, сѹдцѹ жѹпанѹ Лѹка и .вї. пръгари ѿ Браше.

† La aĭ noştri cinstiţĭ şi pré ĭubiţĭ şi maĭ bĕtrânĭ, bunĭ fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov, jupânuluĭ Lucaciŭ, şi celor 12 părgarĭ, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce domnieĭ vóstre, noĭ, fraţiĭ şi prieteniĭ domnieĭ vóstre, judeţul, jupân Mitrea din Târgovişte şi ceĭ 12 părgarĭ. Şi după acestea dăm spre şcire domnieĭ vóstre

[1] În original: багѹбѹ.

pentru afacerea ómenilor noștri, anume Hristodor din Târgoviște și Nécșul din Dlâgopole (Cămpulung); căcĭ aŭ luat niște marfă de la Celepĭ, și aŭ dat-o eĭ în mâĭnele ómenilor domnieĭ vóstre, jupânuluĭ Lucaciŭ și jupânuluĭ Hanăș Childav. Iar când este acuma ómeniĭ lor, eĭ se lépădă și ḑic că n'aŭ fost amêndouĭ în tovărășie pe viață la acea marfă. Iar domnia vóstră să șcițĭ, că aŭ venit înnaintea nóstră jupân Sava și jupân Chircoman și jupân Pera și jupân Ivan Furnică și încă alțĭ ómenĭ bunĭ și bĕtrânĭ, și încă și din Dlâgopole (Cămpulung) așijderea bunĭ și bĕtrânĭ ómenĭ-negustorĭ, și mărturisiră toțĭ înnaintea nóstră pe sufletele lor, cum că aŭ fost în tovărășie jupân Lucaciŭ și cu jupân Hanăș Childav și aŭ plătit amêndouĭ pe viață împreună. Ast-fel mărturisiră ómeniĭ bunĭ pe sufletele lor. Drept aceea rog și cer domnieĭ vóstre, ca să le căutațĭ lor rêndul, și să aĭbă dréptă judecată de la domnia vóstră, ca să li se plătéscă ce a rĕmas, căcĭ și domnia vóstră șcițĭ câtă pagubă aŭ avut Hristodor și Nécșul de la acea marfă. Acésta rog și cer domnieĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ, jupânuluĭ Lucaciŭ și celor 12 părgarĭ din Brașov.

No. 450.

Toțĭ târgovețiĭ din Târgoviște, către județul și părgariĭ Brașovenĭ, că s'aŭ sfătuit să nu maĭ mérgă cu marfă la Sibiŭ, ci la Brașov, pentru ca să stea douĕ sĕptămânĭ acolo cu marfă, ĭar după douĕ sĕptămânĭ să fie liberĭ a vinde și altor negustorĭ, saŭ Moldovenilor, saŭ Sibienilor. Le cere carte de jurămênt.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 558. Pecetia în dos.

† Пленити и мдри и ѿ ба даровани чтити и прпотани и на добри и възлюблени, сѫцꙋ и пръгарѡ ѿ Браше, любовно поклоненїе и мно ꙁравїе принос гвꙋ-ви въси търговци ѿ Търговище. И такоꙁи дава ꙋ ꙁнаанїе гвꙋ вашем, а то како смо съветꙋвали, по веке да не иде ꙋ Сиби съ това, нꙋ ако ви е волѣ, да ни чините книгꙋ, како да доходим ꙋ Брашо, тако да седим две нели съ това; по то ако се мжем ꙁа тиꙁи две недели, ꙋценити съ ваше гво, ако ли не можем, ми како кем напълнити две нели, да см вони продавати ине търговце, или Модовено или Сибинѣно, ако доидꙋ ꙋ Брашо, или самї да идем съ това ꙋ Сиби. Тои ви давам ꙋ ꙁнаанїе; тако ако ви е волѣ, ви ꙋчинѣте книгꙋ клетови, та ни послите; али на Търговищано лихо, и Драготе ѿ Арги; а съ дрꙋꙁе търговце ѿ нашю ꙁемле чинѣте како ꙁнате. И бъ да ви ꙋмножи лета.

Adresa în dos: † Наши възлюблени и чтити, сѫцꙋ и въсе пъгаро ѿ Браше.

† Celor de bun ném și înțelepților și de Dumneḍeŭ înḍestraților, cinstiților și pré stimaților și către noĭ bunĭ și pré ĭubițĭ, județuluĭ și părgarilor din Brașov, dragăstósă închinăcĭune și multă sănĕtate aducem domnieĭ vóstre toțĭ târgovețiĭ din Târgoviște. Și așa dăm spre șcire domnieĭ vóstre, ĭată cum ne-am sfătuit ca maĭ mult să nu mergem la Sibiŭ cu marfă, ci dacă vĕ este voĭa, să ne facețĭ carte, ca să mergem la Brașov; ast-fel să stăm douĕ sĕptămânĭ cu marfă. Apoĭ, dacă vom putea în cele douĕ sĕptămânĭ, să ne învoim din preț cu domnia vóstră; ĭar dacă nu vom putea, noĭ cum vom împlini cele douĕ sĕptămânĭ, să fim volnicĭ a vinde altor târgovețĭ, saŭ Moldovenilor, saŭ Sibinenilor, dacă vor veni eĭ la Brașov, sau noĭ înși-ne să mergem cu marfa la Sibiŭ. Asta vĕ dăm spre șcire. Ast-fel dacă vĕ este voĭa, voĭ facețĭ carte de jurămênt, și ne-o trimitețĭ; dar numaĭ nouĕ Târgoviștenilor și luĭ Dragotă din Arghiș; ĭar cu ceĭ-l'alțĭ târgovețĭ din țara nóstră, facețĭ precum șcițĭ. Și Dumneḍeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ.

Adresa în dos: † La aĭ noștri ĭubițĭ și cinstițĭ, județuluĭ și tutulor părgarilor din Brașov.

No. 451.

Sava (județul) din Târgoviște, către Brașovenĭ că Mehemet a omorît pe boerĭ, anume pe Bădica comisul, nóptea, pe când dormea.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 537. Pecetia în dos.

† Мои повелики и староен и чтн пріꙗте, сжцꙋ и .вı.-тн погаро ѿ Брашо, мно ꙁравіе и сь любоно пріноси мешнн прніатє гвꙋ-вн, Са ѿ Трьговнще. Н тоган ра дава ꙋ ꙁнаніе гвꙋ-вн, ꙁа-ра ωнон па Мехеме, како га сꙋ посели болерн, що сꙋ бнлн ко нега: нме болѣрнꙋ Бьдика комн, ѡ га е посека, алн нокн, где е бн спа. Те дава ꙋ ꙁнаніе гвꙋ-вн, е мн е посла гнꙋ-нн воивода кннгꙋ, да давамо кола н да се велнмо; како е мене пнса воивода, тако сь пнса ꙗ гвꙋ-вн. Н па що ке говорн ва чλкь Пжтрꙋ, да верꙋвете, ере сꙋ нше ре нтнни. Н бь вн вели, амн.

Adresa în dos: † Мои повелики н чтн пріꙗтеле, сжцꙋ н .вı. погаро ѿ Брашо.

† La aĭ meĭ maĭ marĭ și maĭ bĕtrânĭ și cinstițĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce maĭ micul prieten al domnieĭ vóstre, Sava din Târgoviște. Și drept aceea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre pentru acel câĭne de Mehemet, cum el a tăĭat pe boeriĭ ce aŭ fost la dênsul; numele boeruluĭ Bădica comisul; el pe dênsul l'a tăĭat, dar nóptea, când dormea. Și daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că mie mĭ-a trimis domnul nostru voevodul carte, ca să dam colac (veste) și ca să ne bucurăm. Precum mĭ-a scris mie voevodul, așa

am scris eŭ domnieĭ vóstre. Şi ĭarăşĭ ce va grăi omul vostru Pĕtru, să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ maĭ marĭ şi cinstiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 452.

Judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Brăila, către judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Braşov în afacerea luĭ Micşan şi Gĭurgiu.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 518. Pecetia în dos.

† Пише сѫцѹ и .вı.-тн пѹргарѡ ѿ Бран мно ӡравїе н лѹбоно и поклоненїе до те сѫцѹ, и .вı.-тн пѹргарѡ ѿ Брашо, ӡа-радн да вї-е ѹ ӡнанїе ӡа рабо Мнша н Џѹрџѹ; ево како се тъмн прѣ намн, да прнде Џѹрџѹ н съ ѿною члвкь что е да конѹ Џѹрџѹ на Тръшо ѹ не снропѹна, да стон лнце, ере нӡва Мнша мартѹрїе, лю добрн, ере е ко Мншано; да не телнте дрѹ члвкь пра ӡа тон работѹ, ере смо ѹӡелн по-мно. Нно не бнтн. И бь вї велн.

Adresa în dos: † До ва пѹргарн ѿ Брашо.

† Scrie judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Brăila multă sănĕtate şi dragoste şi închinăcĭune către tine, judeţule, şi celor 12 părgarĭ din Braşov, pentru ca să vĕ fie spre şciinţă de afacerea luĭ Micşan şi Gĭurgiu; ĭată cum s'aŭ tocmit înaintea nóstră, ca să vie Gĭurgiu şi cu acel om care ĭ-a dat calul luĭ Gĭurgiu la Târgşor, în sĕptămâna brânzeĭ, ca să stea de faţă, căcĭ a scos Micşan mărturie ómenĭ bunĭ, cum că este calul luĭ Micşan. Să nu trageţĭ pe un alt om drept pentru acéstă afacere, căcĭ am luat maĭ mult. Şi alt-fel nu va fi. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La voĭ părgarilor din Braşov.

No. 453.

Judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Brăila, către judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Braşov în afacerea luĭ Mihociŭ Latineţul, ce fusese la Braşov calomniat de către Ivanco Cârceiŭ şi cer ca Braşoveniĭ să-ĭ dea satisfacţiune.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 491. Pecetia în dos.

† Препотанни н ѿ ба дарованн и ѿ въсекон четн н хваледотонннн н наше братїе старешн, жѹпанѹ сѹдцѹ н .вї.-тн пѹрга ѿ Брашовѹ, мно ӡравїе н поклоненїе прнносн

ваше млти ѿ сꙋдцꙋ и .ві.-ти пꙋрга ѿ Бран. И по се давамо ꙋ знаніе гво-ви за работꙋ наше члвкꙋ, по име Михо Латинецꙋ, како м е пада мегю ва некои напатꙋ по гла; за тои ѿ е чю, како мꙋ е ꙋчини тои ре по главꙋ Ивако Кръчею; за тои Михо ѿ е стои лице пре на сь Ивако; а Иванко ѿ хвати бж, како не е говори ѿ тои ре. За тои моли и проси ваше млти: ево сꙋ .д.-е. годиие, ѿ къда е доше Михо ѿ Добровник, тере се е да члвкꙋ гнꙋ-ии воеводꙋ и е вароша и плати би съ дрꙋзе варошании; инако не ке се наити, по на дше и верꙋ. По тꙋ моли ваше млти, како да и гледате наше члвкꙋ пра зако и сꙋ, ере е пра члвкъ и ꙋ тои работе ѿ не хте ꙋложити, та да и гледате, гво-ви, пра зако и сꙋ да има мегю ва и да се наиде тои члвкъ, що и е потави тои напатꙋ по гла, да и се ꙋчини скадалꙋ, како да не говори веке по дрꙋгомꙋ члкꙋ. То ке моли гво-ви, ере е тако, по наше дше и верꙋ. Инако не е, по на ре. И бь да ꙋмножи дни и ле гво-ви, аминъ.

Adresa în dos: † Почтании и ѿ ба даровани и хваледотонини и наше братіе старейши, жꙋпанꙋ сꙋдцꙋ и .ві.-ти пꙋрга ѿ Брашовꙋ.

† Pré cinstiţilor şi de Dumnedeŭ dăruiţilor şi de tótă cinstea şi lauda vrednicilor, şi la aĭ noştri fraţĭ maĭ marĭ, jupânuluĭ judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi închinăcĭune aducem Graţiosităţiĭ vóstre de la judeţul şi ceĭ 12 pârgarĭ din Brăila. Şi după acésta dăm spre şcire domnieĭ vóstre despre afacerea omuluĭ nostru anume Mihociŭ Latineţul, cum că ĭ-a cădut luĭ în mijlocul vostru órecare năpaste pe cap; de acésta el a audit, cum că ĭ-a făcut aceste vorbe pe capu-ĭ Ivanco Cârceĭŭ. Pentru acésta Mihociŭ, el a stat de faţă înnaintea nóstră cu Ivanco; ĭar Ivanco, el a luat băhă (a tăgăduit), cum că n'a grăit el acele cuvinte. Pentru acésta rog şi cer Graţiosităţiĭ vóstre: ĭată că sunt 4, 5 anĭ de când a venit Mihociŭ de la Dobrovnic (Ragusa) şi s'a dat omul domnuluĭ nostru voevoduluĭ, şi este orăşan şi plăteşce bir cu ceĭ-l'alţĭ orăşanĭ. Alt-fel nu se va găsi, pe ale nóstre suflete şi credinţă. După aceea rog pe Graţiositatea vóstră, cum ca să căutaţĭ omuluĭ nostru dréptă lege şi judecată, pentru că este om drept, şi în acea afacere el nu vrea să se învoĭască. Şi să le căutaţĭ domnia vóstră ca să aĭbă lege dréptă şi judecată între voĭ, şi să se găséscă acel om care ĭ-a pus acea năpaste pe cap, ca luĭ să i se facă scandal (să fie pedepsit), ca să nu vorbéscă maĭ mult despre alt om. Acésta rog pe domnia vóstră, căcĭ aşa este, pe ale nóstre suflete şi credinţă. Alt-fel nu este, după cuvintele nóstre. Şi Dumnedeŭ să immulţéscă dilele şi aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † Pré cinstiţilor şi de Dumnedeŭ dăruiţilor şi de laudă vrednicilor şi la aĭ noştri fraţĭ maĭ marĭ, jupânuluĭ judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 454.

Foştiĭ judeţĭ din Târgşor: Cârstea şi Gostilă şi ceĭ-l'alţĭ judeţĭ şi părgarĭ, către judeţul braşovén în privinţa unuĭa Radul din Râhov, pe care Braşoveniĭ îl arestaseră pentru un cal.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 539. Pecetia în dos.

† Четнто н нарочнто н въсакое потене чтн н хваледостоно наше добро прнıателю, сȣцȣ ѿ Браншо, ѿ вншн сȣцȣ ѿ Тръшорȣ, Кръста н Гостн, н прочн сȣцȣ н пръгарн, много нnско поклоненне прнносн гво-вн. Н по то давао на ʒнанне гвȣ-вн нʒъ-ран ѿвон чловкȣ, понме Радȣ ѿ Ръховъ, како га сте ȣхватн гво-вн нʒъ-ра[1] .а. ко; а тога кона ѿнъ га е кȣпн ѿ Стонка дворнка на срдъ тръгъ, н пнлнмо кръчъма ȣ къщн Кръсте сȣцȣ; н ѿна сȣцȣ н Гостн н Кръста то светесвȣемо нашнмн дшамн прдъ вашн гвомъ. Тако ннща крн не, ер се можетъ по праде ʒале, макаръ съ въсъ ѿра на. Тон давамо на ʒнанне вашо млтн, н бъ вн ȣмножн (лѣта).

Adresa în dos: † Четнто н нарочнто наше прнıателю, сȣцȣ брашовъско.

† Cinstituluĭ şi alesuluĭ şi de orĭ-ce stimă, cinste şi laudă vredniculuĭ, la al nostru bun prieten, judeţuluĭ din Braşov, de la foştiĭ judeţĭ din Târgşor Cârstea şi Gostilă şi alţĭ judeţĭ şi părgarĭ, mult plecată închinăcĭune aducem domnieĭ vóstre. Şi după aceea dăm spre şcire domnieĭ vóstre pentru acel om anume Radul din Râhov, precum că l'aţĭ apucat domnia vóstră pentru un cal; ĭar acel cal el l'a cumpĕrat de la Stoĭca vornicul în mijlocul târguluĭ, şi bĕut-am aldămaşul în casa Cârsteĭ judeţuluĭ, şi acest judeţ şi Gostilă şi Cârstea, acésta mărturisim pe sufletele nóstre înnaintea domnieĭ vóstre. Ast-fel el nu este nimic vinovat, căcĭ se póte pe dreptate jura, măcar cu tot oraşul nostru. Acésta dăm spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă (aniĭ).

Adresa în dos: † Cinstituluĭ şi alesuluĭ al nostru prieten, judeţuluĭ braşovén.

No. 455.

Stoĭca Hurduzăul (judeţ din Cămpulung) în afacerea pâreĭ ce a avut Nécşul cu Aldea, fratele luĭ Stroe din Râjnov, pentru nişte pesce.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 572. Pecetie în dos.

† Моемȣ чнтнтн н велнкн н блнн н добрн прїıателе, сȣцȣ н .вї.-тн погаро ѿ Брашо. Н по сн вн дава на ʒнанїе ваше млтн ʒа-ра работȣ нѣко съпрнїе, що е нма

[1] Îndreptat dintr'alt cuvênt.

жꙋпа Нѣшꙋ съ Адѣ, бра Строе ѿ Ръновъ, ра нѣко рн, що е ꙋзе ꙋ дльже[1] Адѣ кꙋно сь Ста Гол'та ѿ жꙋпа Нѣшꙋ; тере къ сь бн а прнбе тꙋꙗ, ꙋ Браше, а ѿ прїнде на мене Адѣ, бра Строе, н въ едн ре н въ дрꙋгн ре, н вема ме е млн н просн, да говорнмо н да млнмо а жꙋпа Нѣшꙋ за-ра нѣко а Алде, що сꙋ внлн запртн сновн его ꙋ наше землѣ за-ра дль рнбꙋ, що е вншепнса, како да ꙋчннн добре жꙋпа Нѣкшꙋ, да н ꙋзнма ѿ те а, що сꙋ запртнлн за половнна, а за половнна да н ѡставн, да се хранн н Адѣ; н тако се е ꙋтьмн за половнна, да мꙋ повратн Аде, а за половнна да сн дръжн на длъ. Н сїю тъме е бн ꙋ хнжꙋ Цїен'цн ботꙋша. Ннако не е, по мо верꙋ н по мо дше. Н бь ва белн, амїн.

Прїꙗте н блнжн вашо млтн, жꙋпа Стока Хꙋдꙋзъꙋ.

Adresa în dos: † Моем чтнтн н велнкн н блнжнн добрн прїꙗтеле, сꙋцꙋ н .вї.-тн пъгаро ѿ Брашѡ.

† La aĭ meĭ cinstițĭ și marĭ și de aprópe și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea vě daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, pentru afacerea uneĭ pâre, ce a avut jupân Nécșul cu Aldea, fratele luĭ Stroe, din Râjnov, pentru niște pesce, ce aŭ luat pe datorie Aldea împreună cu Stan Golta de la jupân Nécșul. Căcĭ când am fost eŭ pribég acolo, în Brașov, apoĭ el a venit la mine, Aldea, fratele luĭ Stroe, și într'un rênd și în al doilea rênd, și tare m'aŭ rugat și mĭ-aŭ cerut, ca să vorbesc și ca să rog eŭ pe jupân Nécșul pentru niște aspri aĭ luĭ Aldea, ce ĭ-aŭ oprit fiiĭ luĭ în țara nóstră pentru datoria de pesce, ce este maĭ sus scrisă, pentru ca să facă bine jupân Nécșul, ca să le ia pe jumătate din aceĭ asprиĭ ce aŭ oprit, ĭar pentru cea-l'altă jumătate, să le-o lase lor, ca să se hrănéscă și Aldea. Și ast-fel s'aŭ întocmit pentru jumătate, să o dea înnapoĭ luĭ Aldea, ĭar pentru o jumătate să 'șĭ-o ție în datorie. Și acéstă tocmélă a fost în casa luĭ Țienți botușarul. Alt-fel nu este, pe credința mea și pe sufletul meŭ. Și Dumnedeŭ să vě bucure, amin.

Prietenul și aprópele Grațiosităţiĭ vóstre, jupân Stoĭca Hurduzău.

Adesa în dos: † La aĭ meĭ cinstițĭ și marĭ și de aprópe bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 456.

Nécșul din Câmpulung către Hanăș Begner din Brașov, îĭ comunică (în limba românéscă) șcirĭ despre mișcările Turcilor pe Dunăre, despre frica ce «Băsărab» are de «Mahametbeg» și de Brașovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 472. Pecetia în dos.

[1] În original: дрьже.

† Мдромȣ и племенитомȣ и чистнтомȣ и бгѡ дарованномȣ жȣпн Хань Бене ѿ Брашо, мно здравїе ѿ Нѣшȣ ѿ Длъгополе. И пак даȣ щире дōнїе тале за лȣкрȣ Тȣрчилѡ, кȣ амь аȣзит еȣ къ ꙟпъратȣ аȣ ешит де Софїа ши аимнтрѣ нȣ е, ши съȣ дȣс ꙟ сȣс пре Дȣнъре. И пак съ щїи дōнїа та къ аȣ венит ȣ ѡм де ла Никопое, де мїе мѣȣ спȣс къ аȣ възȣт кȣ ѡкїи лои къ аȣ трекȣт чѣле корабїи че щїи ши дōнїа та пре Дȣнъре ꙟ сȣс. И пак съ щїи къ багъ ден[1] тоте ѡрашеле къте .н. де ѡмин съ л[2] фїе ꙟн ажȣто ꙟ корабїи. И пак съ щїи кȣмȣ съȣ принсъ неще мещер де Црнград кȣм ворь тръче ачѣле корабїи ла локȣл чела стрнмтȣл[3] че щїи ши дōнїа та. И пак спȣи дōнїе тале де лȣкрȣл лȣ Махамет-бег кȣм амь аȣзит де боари че сънть мегїаш ши де генере-мїȣ Негре, кȣмȣ лȣ дат ꙟпъратȣл слобозїе лȣ Махамет-бег прекȣ[4] иѡ-и ва фи воа прен цѣра рȣмънѣскъ, иаръ ель съ тръкъ. И пак съ щїи дōнїа та къ аре фрнкъ маре ши Бъсърабь де ачел лотрȣ де Махамет-бег, маи върто де дōнїеле вотре. И пак спȣи дōнїе тале, ка маи мареле мїȣ, де че амь ꙟцелес шї еȣ, еȣ спȣи дōнїе тале, иаръ дōнїа та еши ꙟцелепть ши ачѣсте кȣвнте съ цїи дōнїа та ла тине, съ нȣ щїе ȣмин мулцн; ши дōнїеле вотре съ въ пъзици кȣ цинци ма бине. И бь те велȣ, амїнъ.

Adresa în dos: † Мдромȣ и чистнтом и бгѡ даровaном, жȣпн Ханъ Бене ѿ Брашоа.

† Înțeleptuluĭ și celuĭ de bun ném și cinstituluĭ și de Dumneḑeŭ dăruituluĭ, jupânuluĭ Hanăș Begner din Brașov, multă sănĕtate de la Nécșul din Câmpulung. Și ĭar[5] dau știre domnie(ĭ) tale pentru[6] lucrul Turcilor, cum amь auḑit eu, că înpăratul au eșit den Sofiĭa și aimintré nu e, și se-au dus în sus pre Dunăre. Și ĭar[6] să știi domnia ta că au venit un om de la Nicopoe, de mie me-au spus că au văḑut cu ochii loĭ că au trecut céle corabiĭ, ce știi și domniĭa ta, pre Dunăre în sus. Și ĭar[6] să știi că bagă den tote orașele căte 50 de omin(i), să -ĭ fie în ajutor în corabii. Și ĭar[6] să știi cumu se-au prinsъ neşte meșșter(ĭ) den Ț(a)rigrad cum vorь tréce acéle corabii la locul cela strimtul ce știi și domniĭa ta. Și ĭar[6] spui domnie(ĭ) tale de lucrul lu Mahamet-beg, cum amь auḑit de boĭari ce săntь megiĭaș(ĭ) și de genere-miu Negre, cumu ĭ-au dat înpăratul slobodḑie lu Mahamet-beg, precu(m) io-i va fi voĭa pren Țéra-Rumănéscă, ĭarъ elь să trécă. Și ĭar[6], să știi domniĭa ta că are frică mare și Băsărabь de acel lotru de Mahamet-beg, maĭ vărtos de domniele vostre. Și ĭar[6] spui domnie(ĭ) tale, ca maĭ marele miu, de ce amь înțeles și eu, eu spui domnie(ĭ) tale; ĭarъ domniĭa ta ești înțeleptь și acéste cuvinte să ții domniĭa ta

[1] Litera д îndreptată din н. [2] Litera ꙟ, fiind ştérsă cu condeiul, a luat forma unuĭ л, dacă nu cumva maĭ sigur ꙟ s'a îndreptat într'adins în л. [3] ст scris d'asupra aceloraşĭ litere şterse de scriitor. [4] Urméză două litere, din care cea d'a doua este de sigur un ȣ, ĭar prima a fost la început un г ce s'a prefăcut în к, şi apoĭ amêndouĕ sunt şterse cu condeiul. [5] Pĕnĕ aci cuvinte slavone în original. [6] Cuvênt slavon în textul original.

la tine, să nu știe umin(i) mulți; și domniele vostre să vă pădiți cum știți maĭ bine. Și Dumnedeŭ să te bucure,[1] aminъ.

Adresa în dos: † Înțeleptuluĭ și cinstituluĭ și de Dumnedeŭ dăruituluĭ, jupânuluĭ Hanăș Begner din Brașov.

No. 457.

Ștefin, județul (din Râmnicul-Vâlciĭ) către Brașovenĭ, că a trimis voevodul pe Mateiŭ ca să-ĭ cumpere acolo niște helgiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 488. Pecetia în față.

† Чїтнте наше дорн прнıателе, жѫдецѵ н .вї. пръгарн ѿ Брашо, мно здравне прнносн ѿ жѵпа Щефн жѵде. Н такозн давамо знатн гво-вн, како е пѵтн гна-нн вонвода кнїгѵ н чавкъ, по нме Матен, да мн кѵпн хеџн; за тон вн молн н просн гво-вн, да мн нандете хеџн дорн, за-ра волѵ вонводннѵ. Н бъ да вн ѵм(н)ожн лата гво-вн, амн.

Adresa în dos: † Жѫдецѫ н .вї. пръгарı ѿ Браше.

† Cinstiților noștri bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aducem de la jupân Ștefin județul. Și ast-fel dăm a șcire domnieĭ vóstre, cum că a trimis domnul nostru voevodul carte și pe omul, anume Mateiŭ, ca să-mĭ cumpere helgiĭ. Pentru aceea v'a rugat și poftesc pe domnia vóstră, ca să-mĭ găsițĭ helgiĭ bune, după voința voevoduluĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov.

No. 458.

Turcul către părgariĭ Brașovenĭ, că în afacerea ce el are cu Șterca din Făgăraș pentru aducerea din Nicopole a femeiĭ acestuĭa, Rădilă din Câmpulung nu este amestecat.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 482. Fără pecetie și fără adresă, din causă că documentul a fost tăĭat maĭ tărdiŭ în partea de jos.

† Пнш Тѵрьчн ка пръгарн ѿ Брашо. Тѵıа вн давамь ѵ знанїе за работѵ, що съмь нма съсь вашь чакь, на нме Щерька ѿ Фагара, кьда се згоднмо ѡба-два, да мѵ донесе азь жена ѿ Нїкопо, а ѿ мн е да .м. флонї, а соро поставнхьмо за едн месець: ако мѵ не донесе жена за едн месець, а ѿ да сї ѵзме флонї .м. ѿ Талаба. Ве то знае Щерька добре, ере мн е дѵже н[2] Талаба, ча м съ нзьвадн главѵ н жена н деца ѿ

[1] Cuvinte slavone în original. [2] Scris d'asupra; urméză cuvintele ере мн ce sunt șterse cu condeĭul.

Тѵцн. А кьда се ꙁгоднмо, Радн не вѣ тѵ, н мн не дѵже нїщра, н на немѵ ннщра, на мою дшю н на мою верѵ н на мон ꙁаков. — Ако тї се чїнї крнво, а тї дотї прꙁь влакн вонво. — Н па нїе Дьгопольцн смо свѣдѣтелн, ча Раднла не нма нїеднѵ рабо сь те люді. Н бь вн ве(се)лн. [Пн мца] . . . .е. [д].

† Scrie Turcul vouĕ părgarilor din Braşov. Aci vĕ daŭ spre şcire despre afacerea ce am avut cu omul vostru, anume Şterca din Făgăraş, când ne-am învoit noĭ amândouĭ ca să-ĭ aduc eŭ femeea din Nicopole, ĭar el mĭ-a dat mie 40 florinĭ, ĭar soroc noĭ am pus peste o lună: dacă luĭ nu-ĭ voiŭ aduce femeea peste o lună, apoĭ el să-şĭ ĭa florinĭ 40 de la Talabă. Doar acésta o şcie Sterca bine, că-mĭ este dator şi Talabă, că ĭ-am scos capul şi femeea şi copiiĭ de la Turcĭ. Iar când ne-am învoit, Rădilă nu era acolo, şi nu-mĭ este dator cu nimica, şi eŭ luĭ cu nimica, pe sufletul meŭ şi pe credinţa mea şi pe legea mea. — Dacă ţi se face strâmbătate, apoĭ tu vino înnaintea voevoduluĭ românesc. — Şi ĭarăşĭ noĭ Dălgopoleniĭ (Câmpulungeniĭ) suntem martorĭ, că Rădilă n'are nicĭ o trébă cu aceştĭ ómenĭ. Şi Dumnedeŭ bucure-vĕ. [Scris luna] . . . 5 [ḑile].

No. 459.

Coĭe către Revăl Petru (din Braşov), ca să-ĭ rĕspundă la Târgovişte pentru nişte marfă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 469. Pecetia în dos.

† Ѡ Коїа мно ꙁдраѥ н плоклоненне жѡпанѵ Ревь Петрѡ. Тѵїа тн да ꙁнатн ꙁа-ра ѡнѵ кннгѵ, що тн сь посла ꙁа-ра това; тога ра, ако вн е волѣ како вн сь пнса ѡ тѵ кннгѵ, а ваша мать, да мн пошлете кннгѵ ѵ Трьговнще, ере кю бнтн ꙁа еднѵ неделю ѵ Трьговнщн, како вн есть волѣ; н да ꙁнате [ча сь ѵ Снбн].[1] Ако вн есть волѣ, а вн мн пншете кннгѵ ск(о)ро ѵ Трьговнщн. Н бь вн велн.

Adresa în dos: † Жѹпанѹ Ре Петрѹ.

† De la Coĭe, multă sănĕtate şi închinăcĭune jupânuluĭ Revăl Petru. Aci îţĭ daŭ a şcire pentru acea carte, ce ţĭ-am trimis pentru marfă. Drept aceea, dacă vĕ este voĭa precum v'am scris în acea carte, apoĭ Graţiositatea vóstră să-mĭ trimiteţĭ carte la Târgovişte, căcĭ voiŭ fi într'o sĕptămână la Târgovişte, precum vé este voĭa. Şi să şciţĭ [că sunt la Sibiŭ]. Dacă vĕ este voĭa, apoĭ voĭ scrieţi-mĭ carte în grabă la Târgovişte. Şi Dumnedeŭ bucure-vĕ.

Adresa în dos: † Jupânuluĭ Rev Petru.

[1] Cuvinte şterse cu condeĭul de acelaş scriitor şi cu aceĭaşĭ cernélă.

No. 460.

Act de învoïală între Dumitru și Voïcul din Râvnic (Rîmnicul-Vâlciĭ) cu Iacov, Tămașĭ și Miha (din Brașov) pentru transportul a 40 maje de lână.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 471. Pecetia în față.

† Ѡво да се знае, како е тькмил Дѹмнтр и Воикѹ ѿ Рьвнн та сь Іако и сь Тьма и сь Миха тере како сь тькмиле, да донесе вълнь .м. мажи и мажа да плати по .н. ф и по; та половина ѿ маха да и плати, кьда хоке донесе вълна, ере половина маха да е плати прѣзь .ѕ. неле; та ако хоке има пенези, ере ѡнн да и плати сва, кьда хоке донесе вълна. † Ши а де нѹ се во цінѣ де кѹвѫтѹ, сь пѹе .м. ф.[1]

[L. P.]

† Iată să se șcie, cum aŭ tocmit Dumitru și Voïcul din Râvnic împreună cu Iacov și cu Tămașĭ și cu Miha, precum că s'aŭ tocmit, ca să aducă lână 40 măjĭ și maja să o plătéscă câte 8 florinĭ și jumătate. De asemenea jumătate din marfă să o plătéscă când va aduce lâna, ïar jumătate marfa să o plătéscă peste 6 săptămânĭ; de asemenea, dacă va avea banĭ, apoĭ eĭ să plătéscă tot, când va aduce lâna. Și ïar de nu se vor ține de cuvîntu, să pue 40 f(lu)r(ini).[1]

No. 461.

Februarie 14. Act de învoïală între Iacov și Voïcul din Râvnic (Rîmnicul-Vâlciĭ) și jupânul Mateiŭ și Andreïaș (din Brașov) pentru transportul a 100 maje de lână.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 511. Doué pecetiĭ în față.

† Зе да се знае, како сь е ѹтькмил Іако и Воикѹ ѿ Ръвин та сь жѹпан Матеи и съ жѹпан Аньдрїашь, како да донесе .р. мажи[2] за вълнь, и маже да го плати по .н. ф. и .ві. а, и а пене. Про то, кое се не хоке дръжа за то тъмалъ, да загѹби .р. ф. И тькма сь чиниле мца фе .ді. днь.

[L. P.] [L. P.]

† Aci să se șcie, precum s'aŭ întocmit Iacov și Voïcul din Râvnic și cu jupân Matheiŭ și cu jupân Andreïaș, cum ca să aducă 100 maje de lână, și maja să o plătéscă câte 8 florinĭ și 12 aspri, ïar aspriĭ banĭ. Pentru aceea, acela car nu se va ține de acéstă tocmală, să pérḑă 100 florinĭ. Și tocmala aŭ făcut-o în luna Februarie, a 14[a] ḑi.

[1] Cuvinte româneșcĭ în original scrise cu aceĭașĭ mână și cernélă. [2] Scris la margine.

No. 462.

Un zapis saŭ o însemnare a părgarilor Braşovuluĭ de lucrurile ce aŭ predat Ducăĭ din Grecĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 474. Pecetia în faţă.

† Ѥво щѡ дадохме ние прьгаре Дꙋки ѿ Грьци: .а҃. атлазъ съ жерн, и .в҃. рꙋтница жꙋпанци; .а҃. рꙋшиник с позоецъ, и .а҃. камхам-фота, и .ѕ҃. и по лакти чокаратъ, и .а҃. корда кована, и поасъ ѿ сабиа, и .а҃. поасъ женки кована, и малъ поасъ кована, и поасъ-пꙋнга кована, и застегн .д҃і., и .а҃. нашва, и .а҃. бꙋката сребро, и .в҃. пахар сребро, и .а҃. корда проста, и .в҃. рꙋкава хелчъ, и .в҃. перин, и .в҃. настап, и .в҃. ковер и плаплома ѿ камха. [L. P.]

† Iată ce am dat noĭ părgariĭ, Ducăĭ din Grecĭ: 1 atlaz cu jderĭ şi 2 haĭne jupâneseĭ, 1 ruşinic (şorţ) cu fir şi 1 fotă de camhă şi 6 şi jumătate coţĭ cĭocârlat şi 1 córdă (spadă) ferecată şi 1 cingĕtóre de sabie şi 1 brîŭ femeesc ferecat şi 1 mic brîŭ ferecat şi 1 brîŭ-pungă (sileaf) ferecat şi 14 spuncĭ (chiotorĭ) şi 1 chindisélă şi 1 bucată de argint şi 2 pahare de argint şi 1 córdă (spadă) próstă şi 2 mânecĭ de helgiĭ şi 2 perinĭ şi 2 nastrape şi 2 covóre şi plaplomă de camhă.

No. 463.

Judeţul Braşovuluĭ şi ceĭ 12 părgarĭ trimit în solie la Vlad vodă (Călugărul) pe Iacov din Râjnov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 202. Pecetia în dos.

† Благочьстивомꙋ и христолюбивомꙋ господинꙋ нашемꙋ Іѡ Владꙋ воевода, господарь земли влахыискоиь, ѿ сꙋдцꙋ брашевском и .ві҃. пръгаре, много здравие ми приносим господствꙋ-ти. И то пак ми дава господствꙋ-ти знание, како ми послахом Іꙗко ѿ Рꙋшно до господствꙋ-ти; да вероуете господствꙋ-ти що ти ке изрече, ере сꙋ наше речи истинни; не сꙋ инако. И богъ ти ꙋмножи лѣта господствꙋ-ти.

† Blagocestivuluĭ şi de Christos ĭubitoruluĭ domnuluĭ nostru Iω Vlad voevod, domnitorul Ţăriĭ-Româneşcĭ, de la judeţul braşovén şi de la ceĭ 12 părgarĭ, multă sănĕtate aducem noĭ domnieĭ tale. Şi drept aceea noĭ dăm domnieĭ tale şcire, cum că noĭ trimitem pe Iacov din Râjnov la domnia ta; să credĭ domnia ta ceea ce-ţĭ va spune, căcĭ sunt ale nóstre vorbe adevĕrate; nu sunt alt-fel. Şi Dumnedeŭ să-ţĭ îmmulţéscă aniĭ domnieĭ tale.

No. 464.

Judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ aĭ Braşovuluĭ către Ion Basarab voevod (Négoe) în privinţa afaceriĭ unuĭ om al lor, căruĭa i se furase de către Rucărenĭ douĭ caĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 63. Pecetia în dos, căḑută.

† Блгачистиво и хртолюбиво и въ блгачистию просиıавшомv и съ црьски вѣцем vвенчано гподинv нашемv Іѡ Бъсърабъ воиводъ, мно ȥравие и поклонение приноси гпово-ти ѿ приıатели гпово-ти, ѿ сжцv и ѿ .вı. пъргари. Понеже дава v ȥнание гпово-ти ȥа работv некомv наше чловци съ люди[1] гпово-ти, ере сv оукрали .в. кони нашемv сиромах, и фатили сv кони v Рvкърv; а правители ѿ Рvкърv а ѡнн сv vфатили вvжv, тере мv сv да v рvкv, а наше сирома а ѡнъ сее vстраши, да га ѡбеси, а нv мv сv да, да ѿдесе v на; а кѫда е би v плаиниv, а ѡнъ мv е vтекла. Тога ради моли гпово-ти, да vчиниши гпово-ти ради наше волıо, да се врати тое добитъкъ, да (не) има сирома висоте кралю пагvбv. Ми кемv па слvжити гпво-ти, що ке бити волѣ гпво-ти. И па, варе що изречетъ наше слvга Ибре ѿ на къ гпво-ти, да га верvе'р ши, ере сvтъ наше речи истиие. И Бъ да vмножитъ лѣ(та) гпво-ти, амин.

Adresa în dos: † Блгачистивомꙋ и хрлюбивомꙋ Іѡ Бъсъ(ра)бъ воиводъ.

† Blagocestivuluĭ şi de Christos ĭubitoruluĭ şi în blagocestie înalt-strĕlucituluĭ şi cu împĕrătéscă corónă încoronatuluĭ, domnuluĭ nostru Iω Basarabă voevod, multă sănĕtate şi închinăcĭune aducem domnieĭ tale de la prieteniĭ domnieĭ tale, de la judeţul şi de la ceĭ 12 părgarĭ. Căcĭ dăm de şcire domnieĭ tale pentru afacerea unuĭ om al nostru cu ómeniĭ domnieĭ tale, că aŭ furat douĭ caĭ supusuluĭ nostru, şi aŭ prins caiĭ în Rucăr. Iar dregĕtoriĭ din Rucăr, apoĭ eĭ aŭ prins pe petrecĕtorul lor şi l'aŭ dat în mână; ĭar supusul nostru, apoĭ el s'a înfricoşat că îl va spânḑura, ci luĭ l'aŭ dat să-l aducă la noĭ. Iar când a fost la munte, apoĭ el luĭ ĭ-a scăpat. Drept aceea rog pe domnia ta, ca să facă domnia ta după voinţa nóstră, să se înnapoĭeze acele dobitóce, ca să n'aĭbă supusul înnălţimeĭ craĭuluĭ pagubă. Noĭ vom sluji de asemenea domnieĭ tale în ce va fi voĭa domnieĭ tale. Şi ĭarăşĭ, vare ce va spune sluga nóstră Ibren de la noĭ către domnia ta, să-l creḑĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ tale, amin.

Adresa în dos: † Blagocestivuluĭ şi de Christos ĭubitoruluĭ Iω Băsă(ra)bă voevod.

[1] Urmézā cuvintele гпово-ви ce sunt şterse cu condeĭul.

No. 465.

Judeţul şi părgariĭ din Braşov scriŭ luĭ Udrea, luĭ Sventeş şi tutulor boerilor şi dregĕtorilor domneşcĭ carĭ sunt pe Buzĕŭ cătră Secuĭ, în afacerea luĭ Benedic şi a Hermănénilor, cărora trebue a li se restitui caiĭ luaţĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 494. Pecetia în faţă.

† Пише сѫдцꙋ и . вı . пръгари ѿ Брашо мно здравие и поклонение наше чистити братнемъ и добри приıатели, жꙋпа Ꙋдрѣ и жꙋпа Свейтешꙋ и вьсѣмъ боромъ и правители господски, кои сꙋ по Бꙋзъꙋ къ Съкꙋи. Понеже моли гво-ви, ере а то смꙋ послалъ ѡвои члве, на име Бенедикꙋ, да ходи за своıо пагꙋбꙋ и за Хермънѣнилорꙋ, ере сꙋ нашели кони? Тога ради моли господство-ви, да има пра зако, да мꙋ се вратитъ добитокъ, како смꙋ тъмили[1] съ господинꙋ воиводъ, да има добъръ живот мегю нами. Тое моли господство-ви, а ми кемꙋ па ꙋчинити волıо господство-ви. И бъ ви веселитъ господство-ви, ами. — И къда се ке четить книгꙋ, да се дава па ꙋ рꙋкꙋ ѡвомꙋ чловекꙋ. [L. P.]

† Scrie judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Braşov multă sănĕtate şi închinăcĭune la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, jupânuluĭ Udrea şi jupânuluĭ Sventeş şi tutulor boerilor şi dregĕtorilor domneşcĭ, carĭ sunt pe Buzĕŭ spre Sĕcuĭ; căcĭ rog pe domnia vóstră, că am trimis pe acest om, anume Benedic, ca să se ducă pentru paguba luĭ şi pentru a Hermănénilor (să vadă): găsitu-s'aŭ caiĭ? Drept aceea rog pe domnia vóstră, să aĭbă dréptă lege să i se înnapoĭască dobitócele, după cum ne-am întocmit cu domnul voevod, ca să avem bun traiŭ între noĭ. Acésta rog pe domnia vóstră, ĭar noĭ vom face ĭarăşĭ voĭa domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră, amin. — Şi când se va citi cartea, să se dea ĭarăşĭ în mâna acestuĭ om.

No. 466.

Judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Braşov către Vlaĭcul clucérul în afacerea unor ómenĭ aĭ craĭuluĭ pentru nişte oĭ luate de către Dragoslăvenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 553. Pecetia în dos.

† Чистито и въсѣ почетено и нарочито и даро ѿ Ба дарова наше чистито приıателıо, жꙋпа Влаикꙋ клꙋчарıо, много здравие и поклонение приносил господство-ти ѿ приıатели господство-ти, ѿ сѫдцꙋ и ѿ . вı . пъргари ѿ Брашо. Понеже дава ꙋ знание господство-ти за работꙋ сиромахо висоте крале, що сꙋ имали пагꙋбꙋ. Тога ради моли господство-ти, да мꙋ се гледа работꙋ, ере

[1] În original: кмили.

ми смѵ давали ѹ знание и висоте крал҃е; тога ради сѹ ѵтъкмнали съ гпод҃н Вла҃ воев҃о, да посла҃ ѿ наше братие ѿ съветѵ, да се състане съ гп҃о-ти ѹ Рѹкърѹ, да гледате тие пагѹбе, да га ѵтък'мите, да се врати. Али тое ѡвце, що сѹ ѹзели Драгославѣни, ѿ Ръжновѵ, а ѡние ӧвце не сѵ нища крево, а нѵ е дава҃ Радѹ воево҃, а Нѣгое дворникѵ, ѡнъ се ѵчинише по-вели҃ гпо҃нѵ ѿ воево҃. Такожере и Моси даваше, а Нѣгое не е[1] хте҃, да дават. Али тако да зна҃ гп҃о-ти, ере ѡнои ѡвце, що сѵ-зели пър'къла́би ѿ Бранѵ, а ѡни сѵ сами ѵтъкмилай Драгославѣни съ пъркъла́бии тере сѹ давали ѡвце, еще и .҂а҃. аспри, да мѵ не загине синовіи, ере сѹ били ѹкрали ӧнога воло҃. Тога ради моли҃ гп҃о-ти, да мѵ се гледа зако҃: или да се врати ѡвце, или да дават виноваци ѵ рѵкѵ. Ако не ке се вратит, ми имамѵ книгѹ ѿ висоте Іанъшѵ кралю, да ѵзимамѵ веке, да не ѡстави сиромаси висоте крал҃е ѵ пагѵбѵ. Веке[2] не може҃ веке търпити, болѣ да бѵде мир мегю нами, него да не[3] бѵ размирицѹ, ере ви почините, ми не може҃ тър'пити. Тое да те наѵчи бг҃ъ, да ѹчи(ни)ши гп҃о-ти, да бѵде исправѵ. И варе що ке избеседит на҃ бра҃[4], жѵпа҃ Хацѵ, да верѵеши, ер сѵт наши речи ис(т)ине и правде. И бг҃ъ да ѵмножит лѣта гп҃о-ти, ами҃. — И ѡнои[5] .҂а҃. аспри ми смѵ съ моление извадили ѿ пъркъла́би, а Драгославѣни бехѵ ра҃, да ѵ дават.

Adresa în dos: † Наше҃ чистито҃ и добро҃ приятелю, жѹпа҃ Влаикѵ клюцарю҃.

† Cinstituluĭ și de toțĭ stimatuluĭ și alesuluĭ și cu dar de la Dumnedeŭ dăruituluĭ, la al nostru cinstit prieten jupânuluĭ Vlaĭcul clucérul, multă sănĕtate și închinăcĭune aduc domnieĭ tale de la prieteniĭ domnieĭ tale, de la județul și de la ceĭ 12 pârgarĭ din Brașov; căcĭ daŭ spre științe domnieĭ tale pentru afacerea supușilor înnălțimeĭ craĭuluĭ, carĭ aŭ avut pagubă. Drept aceea rog pe domnia ta să i se caute afacerea, căcĭ am dat de științe și înnălțimeĭ craĭuluĭ. Drept aceea eĭ s'aŭ întocmit cu domnul Vlad voevod, ca să trimit din frațiĭ noștri de la sfat, ca să se întâlnéscă cu domnia ta la Rucăr, să căutațĭ aceste pagube, să vĕ întocmițĭ, ca să se înnapoĭeze. Dar acele oĭ ce aŭ luat Dragoslăveniĭ, de la Râjnov, apoĭ acele oi nu sunt ceva pe nedrept; ci le-a dat Radul voevod; ĭar Négoe vornicul, el s'a făcut maĭ mare decât domnul voevod. Așijderea și Moĭsi dedea, dar Négoe nu a vrut să dea. Dar așa să șciĭ domnia ta, că acele oĭ ce le-aŭ luat părcălabiĭ din Bran, apoĭ eĭ înșișĭ s'au întocmit, Dragoslăveniĭ, cu părcălabiĭ și aŭ dat oile, încă și 1000 de aspri, ca să nu li se prăpădéscă fecĭoriĭ, căcĭ aŭ furat boiĭ aceluĭa. Drept aceea rog pe domnia ta, să i se caute legea: saŭ să se înnapoĭeze oile saŭ sa dea pe vinovațĭ în mână. Dacă nu se va înnapoĭa, noĭ avem carte de la

[1] не е d'asupra rĕnduluĭ. [2] Urméză: не șters de către scriitor cu condeĭul. [3] не d'asupra rĕnduluĭ. [4] бра҃ d'asupra rĕnduluĭ. [5] În original: ѡнои.

înnălţimea Ianăş craĭul, să luăm maĭ mult, ca să nu las pe supuşiĭ înnălţimeĭ craĭuluĭ în pagubă. Maĭ mult, nu pot maĭ mult răbda; maĭ bine să fie pace între noĭ, decât să fie răzmiriţă; fiind-că voĭ aţĭ început, noĭ nu maĭ putem răbda. Acésta să te înveţe Dumneḑeŭ, să puĭ la cale pe domnul tĕŭ, ca să fie ispravă. Şi vare ce vĕ va cuvênta fratele nostru jupânul Haşu, să creḑĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate şi drepte. Şi Dumneḑeŭ să înmulţéscă aniĭ domnieĭ tale, amin. — Şi aceĭ 1000 aspri, noĭ cu rugăminte ĭ-am scos de la părcălabĭ, ĭar Dragoslăveniĭ aŭ fost bucuroşĭ să'ĭ dea.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit şi bun prieten, jupânuluĭ Vlaĭcul clucérul.

No. 467.

Iulie 5. Jupân Lucaciŭ, judeţul Braşovuluĭ, şi ceĭ 12 pârgarĭ către Şerban banul Craĭoveĭ şi Vintilă vornicul, arĕtând că eĭ nu ajută pe boerĭ cu óste, că boeriĭ n'aŭ intrat în ţară ca să jefuĭască, ci numaĭ ca să-şĭ véḑă dobitócele, şi sunt la Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 557. Pecetia în dos.

† Чистити и въсе почетени и нарочити и даро ѿ ба даровани наши чтити братие и добри приѧтели, жупа Шербанv, велики ба кралевски, и жупа Винти дворни, много ʒравие и любо приноси гво-ви ѿ приѧтели гпо-ви, ѿ жупа Лvкачю, съцv ѿ Брашо, и ѿ .вı. пъргари. Понеже дава v ʒнание ваше мтъ ʒа книгv и ре, що ни сте послали м преже сию време, ми добре се раʒvмели и ʒахвале гпо-ви; а съда книгv, еже ни сте послали гпо-ви, ере не дъ(р)жи верv, ʒа тое не ни се мии добре, ере ми дръжимv верv, како смv и преже държи, и тое не ке се нагн, да дава ми помощъ болѣро ни едино детикiо, и не сv vлеʒили болѣри v ʒемлю, да плени, а иv сv ходили по планинv тере си сv гледали добито, па сv дошли v Брашо и съда сv v Брашо. Не ʒна, тко е лага, и ми се чюди, по что верvе гпо-ви лъжеве ре и лъжеви чловци, и ми държи верv, како смv и прѣже държали; ми се чюди, що чините гпво-ви, по что верvете такови праʒие ре и хокете, да vчините вражбv на ʒемлю висоте крале съ Тvрци. Тко се диже на ʒемлю крале, а wнъ се диже на самога главv висоте кралю. Ми има надежv на гпо-ти, бане, да имамv верv, како смv и преже сию време; ако ли не верvеши гпо-ти на на, да верvеши гпо-ти слvгv гпо-ти Тома, ере е видили очима. Тога ради моли гпо-ви, да има верv ʒа-едно, како смv и преже сию време имали [1], да не верvеши гпо-ти лъжеве ре, ере тое не ке се наити никъда. Тое дава v ʒнание гпо-ви. И бъ ви весели, гпо-ви, амин. Пи ю .е. дн. —[2] Тога ради ми смv приѧтели гпо-ви съ приѧтелство и съ братъство; моли и

[1] Scris d'asupra. [2] Textul ce urméză pênĕ la fine este scris cu cernélă maĭ galbenă, dar de aceĭaşĭ mână.

гⷮпо-ви, да бѹдете наⷨ съ братъство и съ прїꙗтелство, єре ми чекаⷨ и ѿ гⷮпо-ви, да бѹде тако. И варе що изречетъ наше слѹге ѿ наⷨ къ гⷮпо-ви, да верѹете гⷮп-ви, єре сѹтъ наше рⷱ҇е истине и правде.

Adresa în dos: † Нашиⷨ чистити ⷨ старѣеⷨ братиеⷨ и добриⷨ прїꙗтелиⷨ, жѹⷫ҇ Шербаⷩ҇ велики баⷩ҇ кралевски, и жѹпаⷩ҇ Винтиⷧ҇ бише велики дворниⷦ҇.

† Cinstiţilor şi în tot stimaţilor şi aleşilor şi cu dar de la Dumneḑeŭ dăruiţilor, la aı noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, jupânuluĭ Şerban marele ban craĭovén şi jupânuluĭ Vintilă vorniculuĭ, multă sănĕtate şi dragoste aducem domnieĭ vóstre de la prieteniĭ domnieĭ vóstre, de la jupânul Lucaciŭ, judeţul din Braşov, şi de la ceĭ 12 pârgarĭ. Fiind-că dăm de şcire Graţiosităţiĭ vóstre: pentru cartea şi vorbele ce ne-aţĭ trimis maĭ înnainte de acéstă vreme, noĭ bine am înţeles şi mulţămim domnieĭ vóstre. Iar acum cartea, ce ne-aţĭ trimis-o domnia vóstră, că nu ţinem credinţa, despre acésta nu ne pare bine, pentru că noĭ ţinem credinţa, după cum am ţinut-o şi maĭ înnainte; şi acésta nu se va găsi, ca să dăm noĭ ajutor boerilor nicĭ cu un voĭnic; şi n'aŭ intrat boeriĭ în ţară ca să prade, ci aŭ mers pe munţĭ şi şĭ-aŭ vĕḑut dobitócele; ĭarăşĭ s'aŭ întors la Braşov; şi acum sunt la Braşov. Nu şcim cine a minţit, şi noĭ ne cĭudim, de ce crede domnia vóstră cuvinte mincinóse şi pe ómeniĭ mincinoşĭ, şi noĭ ţinem credinţa, precum şi maĭ înnainte am ţinut-o. Noĭ ne cĭudim, ce faceţĭ domnia vóstră, pentru ce credeţĭ aşa vorbe deşérte, şi vreţĭ să faceţĭ vrajbă în ţara înnălţimeĭ craĭuluĭ cu Turciĭ? Cine se ridică asupra ţăriĭ craĭuluĭ, apoĭ acela se ridică asupra însuşĭ capuluĭ înnălţimeĭ craĭuluĭ. Noĭ avem nădejde la domnia ta, banule, ca să avem credinţă, precum am avut şi înnainte de acéstă vreme. Iar dacă nu te încreḑĭ domnia ta în noĭ, să creḑĭ domnia ta pe sluga domnieĭ tale Toma, căcĭ ĭ-a văḑut cu ochiĭ. Drept aceea rog pe domnia vóstră să avem credinţă unul altuĭa, cum am avut şi maĭ înnainte de acéstă vreme, să nu creḑĭ domnia ta vorbe mincinóse, căcĭ acésta nu se va afla nicĭ-odată. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră, amin. Scris Iulie în 5 ḑile. — Drept aceea noĭ suntem prietenĭ domnieĭ vóstre cu prietenie şi cu frăţie; rugăm şi pe domnia vóstră, să ne fiţĭ nouĕ cu frăţie şi cu prietenie, căcĭ noĭ aşteptăm şi de la domnia vóstră, ca să fie ast-fel. Şi vare ce vor spune slugile nóstre de la noĭ către domnia vóstră, să credeţĭ domnia vóstră, căcĭ sunt ale nóstre cuvinte adevĕrate şi drepte.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ maĭ marĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, jupânuluĭ Şerban, marele ban craĭovén, şi jupânuluĭ Vintilă, fost mare vornic.

No. 468.

1599) Iulie 5. Lucaciŭ, judeţul Braşovuluĭ, trimite în afacerĭ la Şerban, banul Craĭoveĭ, pe Stoĭca şi pe Dumitru.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 515. Pecetia în dos.

† Чтитомꙋ и нарочитомꙋ и ѿ Бга дарованомꙋ и моемꙋ повекомꙋ бра, жꙋпа Шеба, векии ба кралески, мно ꙁравие и съ любовие приноси гв-ти а ꙋбо бра гв-ти, жꙋпа Лꙋка, сꙋцꙋ брашескомꙋ. И по си дава ꙋ ꙁнание гв-ти кии ра и рѣ, що ми еси послаѡ и порꙋчаѡ, а ѿ въсѣ по ре добре ти смъ гв-ти раꙁꙋмѣ и вема ꙁахвали гв-ти, iако моемꙋ драмꙋ бра. И поне тꙋи хоще доити на слꙋ съ нашеми итиними и потрѣбними рѣ, на име Стоика и Дꙋмитрꙋ, варе що ке иречет ѿ мене гв-ти, ѿ въсе верꙋи е, ере сꙋ мои рѣ итинии. И Бъ те весели, амин. Пи ю. е.[1] д.

Adresa în dos: † Моемꙋ чтитомꙋ и постаръешомꙋ бра, жꙋпа Шебаи веки ба кралески.

† Cinstituluĭ şi alesuluĭ şi de la Dumneḑeŭ dăruituluĭ şi la al meŭ frate maĭ mare, jupânuluĭ Şerban mareluĭ ban craĭovén, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc domnieĭ tale, eŭ adică, fratele domnieĭ tale, jupân Lucaciŭ, judeţul braşovén. Şi după acestea daŭ spre şcire domnieĭ tale pentru cartea şi vorbele ce mĭ-aĭ trimis şi orênduit, eŭ din tóte pe rênd bine te-am înţeles pe domnia ta şi mult îţĭ mulţămesc domniei tale, ca şi frateluĭ meŭ ĭubit. Şi fiind-că acolo vor veni slugile nóstre cu vorbele nóstre adevĕrate şi de trebuinţă, pe nume Stoĭca şi Dumitru, vare ce vor spune de la mine domnieĭ tale, despre tóte crede-l pe el, căcĭ sunt vorbele mele adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să te bucure, amin. Scris Iulie, a 5ª ḑi.

Adresa în dos: † La al meŭ cinstit şi maĭ mare frate, jupânuluĭ Şerban, marele ban craĭovén.

No. 469.

Judeţul Braşovuluĭ şi ceĭ 12 pârgarĭ către vameşiĭ din Rucăr, ca să facă dreptate luĭ Mihail din Râjnov, care li s'a plâns.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 478. Pecetia în dos, căḑută.

† Ѿ сждцꙋ ѿ Брашѡ и .бı. пъргарѡ мно ꙁравие приноси ва, вамешѡ ѿ Рꙋке. И то ра дава ꙁнание ваше, како е доше Михаи ѿ Раио, тако ни плака на-пре на, како има ѿ ва варе нѣкои напатъ. То ра ви проси, како наше братиıа, да учините ꙁа-ра на,

[1] În original: .е.

да се чините ʒако и пра, да не има наше сирωма пагѹбѵ, како ми чиин ваше сирωмаси прави ʒакω. И бъ[1] ви вели.

Adresa în dos: † До ва вамешо ѿ Рѹкел.

† De la judeţul din Braşov şi ceĭ 12 părgarĭ, multă sănĕtate aducem vouĕ, vameşilor din Rucăr. Şi drept aceea daŭ în şcirea vóstră, cum că a venit Mihail din Râjnov, şi ast-fel ni s'a plâns înnaintea nóstră, cum că are de la voĭ óre-care năpaste. Drept aceea vĕ rugăm, ca pe fraţiĭ noştri, să faceţĭ pentru noĭ să se facă legea şi dreptul, ca să n'aĭbă supusul nostru pagubă, precum noĭ facem supuşilor voştri lege dréptă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La voĭ, vameşilor din Rucăr.

No. 470.

Maılat, judeţul Făgăraşuluĭ, rógă pe Braşovenĭ ca să nu grăbéscă cu mórtea asupra unuĭ om din Grid.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 493. Fără pecetie.

† Честити и наши добри приіателе, пъръгаро и съцѹ брашоскомѹ, пише жѹпа Маила, сѹдж фаграски, мно ʒравие и покло ваши господство. Ʒа нашега члока, що сте ѹхвали ѿ Гри, по то е чю и на господи Бетлені Микло, тере вї моли, како добри сѹи, како да се не грабите съмъртнж на нега, докле кемо глети и ми неговѹ работѹ; ако е вина, да бѹ вина; ако нѣ вина, не моите са грабити съмрътнж на нега. Єще и по то ви моли жѹпа Маила, ваше господство ство, да ѹчиніте иʒ-ради нега, немои-те га ʒагѹбити, ере до-съда ѿ тога человека несмо ʒиаіали ніенога влана да ѹчинї ква. И да ви наиде сие писаніе живо и ʒраво. И бъ ви вели.

Ва меши вра и сѹсе, жѹпа Маила.

Adresa în dos: † Пъргаро и съцѹ брашоскомѹ.

† Cinstiţilor şi la aĭ noştri bunĭ prietenĭ, părgarilor şi judeţuluĭ braşovén, scrie jupân Maĭlat, judeţul făgărăşan, multă sănĕtate şi închinăcĭune domniilor vóstre. Pentru omul nostru, ce l'aţĭ prins, din Grid, apoĭ a auḑit şi domnul nostru Betleni Micloş, şi vĕ rógă, ca pe bunĭ vecinĭ, ca să nu vĕ grăbiţĭ cu mórte asupra luĭ, până când vom căuta şi noĭ afacerea luĭ; dacă este vină, să fie vină, ĭar dacă nu este vină, nu cumva vĕ grăbiţĭ cu mórte asupra luĭ. Incă şi după acésta vĕ rógă jupân Maĭlat pe domnia vóstră, să faceţĭ pentru dênsul, nu cumva să-l perdeţĭ, căcĭ până

[1] Urméză те şters.

acum de acel om nu am şciut nicĭ cât un fir de păr să fi făcut rěŭ. Şi să vě afle acéstă scrisóre cu bine şi cu sănětate. Şi Dumnedeŭ să vě bucure.

Al vostru maĭ mic frate şi vecin, jupân Maĭlat.

Adresa în dos: † Părgarilor şi judeţuluĭ braşovén.

No. 471.

O carte de judecată prin care Chicĭ Martin Loriţ şi Chicĭ Martin Antal sunt declaraţĭ de vinovaţĭ şi de ómenĭ rêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 485. Fără pecetie.

† Зе да знае злн чл҃цн: ѿ Бафало Кн Матн Лорн н ѿ Тꙋке Кн Матн Ата. Н се потавлѣе свѣтелн: ѿ Дальгосе Пожа Ꙗко н Тенша Ꙗко н ѿ Ченатꙋ Шнмо; н да знае, ге сн бн гадь: Петрь Кресте; н сꙋ съ фано н съ .д҃. селове н тон сꙋ по пра н гледа н ѡврѣте, що бн члцн злн, а .д҃. селове н съ фано ꙋзнмае по негове дꙋше ѡвое члцн злн, поне сꙋ злн, по нме Кн Матн Лорн н Кн Матн Ата е внренн.

† Aci să se şcie rěiĭ ómenĭ: din Başfalo Chicĭ Martin Loriţ, şi din Turcheş Chicĭ Martin Antal. Şi pe aceştia ĭĭ punem martorĭ: din Dlâgosel (Satulung) pe Pojar Iacov şi pe Teişĭ Iacov; şi din Cernatul: pe Şimon. Şi să se şcie unde le aŭ fost gazda: Petru Cresteş. Şi să se judece cu falnociĭ şi cu 4 sate, şi aceĭa să judece dupě dreptate şi să caute şi să afle, că aŭ fost ómenĭ rěĭ, ĭar cele 4 sate şi cu falnociĭ să ĭa pe sufletele lor pe aceştĭ ómenĭ rěĭ, căcĭ sunt rěĭ, anume: Chicĭ Martin Loriţ, şi Chicĭ Martin Antal, ce sunt maĭ sus dişĭ.

IV.

Apendice.

No. 472.

25 August 1508 — 4 Maiŭ 1509. Un catastih de cheltuelĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 752.

Въ лѣ ҂зѕі.

† Катастн що се кꙋпн скꙋле.

(P. 1.) † Катастн ра потрено ꙋ кꙋке скꙋлнще.

Мца агꙋстꙋ ке днь.

† за пнрое ѿ желе	а	в
† едн мокꙋ, що е пазе едн ко ꙋ пꙋ, чнме	а	ке
† за петраве	а	г
† за в танстре	а	н
† за хартне	а	в
† за в кола дръво	а	нн
† за кова ревенннков	а	і
† за корн	а	і
† за захар	а	ві

† Мца аѵ кз днь.

† ечиме к ки, по ѕ кило	а	рк
† за хамалък	а	е
† скъндȣри за ѡдъ и за столове	а	ки
† за хамалъ	а	г
† за едн линик	а	ві
† за в фота	а	ді
† за г ла плано	а	г
† за гребени	а	в
† за конци	а	а

† Мца си а дн за камаръ.

† скъндȣри ѿ лико	а	ме
† па петавра	а	в
† за кȣе	а	е
† за хамълък	а	г
† за верици	а	в
† за цъцъни	а	д
† за кинаварю ра камърȣ	а	в
(P. 2.) † циите и верици и цъцъни на прозоре	а	гі
† па мали ците на прозоре	а	в
† и верици на кама	а	в
† за кȣе ѿ петавра	а	г
† за пирое	а	е

† Мца си г днъ.

† за е кола сено, по п ко	а	ѵ
† и па в кола, по ое едн ко	а	ри
† па едн хаса що не е поможи	а	в
† па древодеци	а	п

† Мца си е днъ.

† за ено вило ра сено	а	а
† за ено тесло	а	ѕ
† за фирȣ мȣка в ра гȣре	а	иі

† Мца си ѕ днъ.

† за ноже велики на кȣние	а	иі
† за попрȣ ѿ ремели изго село	а	і
† за семȣ катанъцї	а	кѕ
† за ено стеклȣ	а	г
† па дрȣго стеклȣ	а	а
† за едн бе за копаине	а	и
† за едн свреде	а	а

† Мца си і днъ. (P. 3.)

† за едн тестеме на иконоста	а	ві
† па дрȣ тестеме Мило	а	еі
† па дрȣ тестеме	а	ѕ
† и па и чедн и памаци Драга[1]	а	ки
† за едн амнарю ра ѿгъ	а	а
† за едн сто, що сȣ направи съ ко	а	ке

† Мца си ві днъ.

† едн набатȣ, за-ра що е ръжи на ѡчи едн ко за ȣгишоре	а	в
† за верици на ешиторе	а	а

† Мца си кв днъ.

† за ечиме, едн мȣ	а	рк
† за хамалъ	а	е
† за едн чȣрȣ	а	в

† Мца си л днъ.

† за некои виле	а	в
† що е би Мило дълже на Иикие	а	ѕ
† за мастило	а	а

† Мца ѡ з днъ.

† за г кола дръво	а	ҁд
† за цесела и кефе	а	г
† за хартие	а	в

[1] Драга scris la margine.

† Мца ѡ зі днъ.

† ена баба, що е пази Раѹ — л ке
† за ечиме і ки — л з
† за хамалъ — л г

† Мца ѡ кѕ днъ.

† за едн моти — л і
† за ено рогожино — л д

† Мца ѡ ки днъ.

† за ечиме а ки — л з

† Мца ѡ кѳ днъ.

† за ечиме і ки — л зг
† за хамалъкѹ — л г

(P. 4.) † Мца ноеврие ѳ днъ.

† за ечиме і ки съ хамалъ[1] — л зѕ

† Мца но оі днъ.

† за ечиме і ки съ хамалъ[1] — л зѕ

† Мца но кг днъ.

† за дѹла Мило вонво — л ѳ
† за астарю и свило — л е
† па ено дѹла, що сѹ кръпи коже, Драгано[2] — л і

† Мца ноеврие кѕ днъ.

† поковане кони — л иі

† Мца ноеврие л днъ.

† за ечиме ки и, п ѕ — л т
† и за хамалъ — л еі
† за памаци Мило и ме и Драга чиме — л ме
† за моци папѹцї е зи — л и
† за поковане — л з
† за г панва — л ѕ
† за хаване — л еі
† за едн стрѹ — л и

† Мца дн г днъ.

† свито за надра Мило вонво — л л
† свито за надра Драга — л ле
† па свито надраци моци ла е по — л рі
† за плано ра надраци — л ді
† за шитие — л лв
† за чорапи з зи — л з

† Мца дн з днъ.

† за коже по дѹлами моци ѕ — л сі
† дѹла вонво за шитие ко па — л д

† Мца дн і днъ.

† за дръво в кола — л зд (P. 5.)

† Мца дн гі днъ.

† за г къпестри — л еі
† за дълоги — л г
† за ено махра — л ві
† за лою за-ра свеки — л кв

† Мца дн иі днь ра синсиа.

† за кд скъндѹри — л пд
† за ѕ мерти — л ка
† за хамълък — л ѕ
† за пирое — л і
† па мерти и — л ві
† па скъндѹри ѕ — л ві
† за косорове е — л зі

[1] În original: хамалъ.
[2] Драгано scris la margine.

† за хамалъ | а д
† па мерти ѕ | а ѳ
† па мерти ѕ | а ѕ
† па скъндѹри ѕ | а и
† и за петавра | а еї
† за хамалъ | а г
† па за кѹе | а кг
† за карами | а п
† за хамалъ | а ѕ

† Мца дн нї днъ.

† за з петавра велики | а еї

† Мца дн к днъ.

† за гѹре вонво за шитие | а ки зо

† Мца дн кв днъ.

(P. 6.) † за ено коте вели | а рг
† па дрѹ коте съ покро | а мв
† дрѹ коте съ тотъ | а кѕ
† дрѹ коте съ мѹнѹше | а ѕї
† за в тапсие | а кѕ
† за един ибри | а кг
† за ено настра | а ки
† за пиростие | а е
† за хамалъ | а а
† за един фанарю | а ѕ
† за ено папла | а пв
† за коже ра вонво | а сqз
† за е чигътори ра моци | а пе
† за е кошѹли | а рлѕ
† за стиги | а г
† за аче | а в
† за конци | а в
† за кеюторн ѿ свило | а а

† за застеги | а в
† за тамниа | а в
† за цъцъни на кѹке | а а
† за кѹе | а в

† Мца дн кд днъ.

† атла аї ла, п спе апри, чи | а, грле
† за богаснѹ | а ке
† за тафтъ | а к
x лое † за бабѹ | а д
† за свило | а д (P. 7.)
† за застеги | а и
† за кеюторн | а а
† за шитие | а ме
† за перимеци | а г

† Ѹ днъ родество хвѹ мца дн ке днъ.

† за свеки | а д
† проси по ѹ маха да покри цркѹ | а к
† па приндо тръмбнта | а ле
† за бѹ | а в

† Мца дн ки днъ.

† тафтъ за кѹчи и за брачина | а вї
† за пла(н)о | а д
† за свило | а в
† за бабѹ | а а
† за шитие брачина | а ѕ
† за ено клѹ | а а
† за в кѹчи | а еї

† Мца ге а днъ.

† за в свиіа | а рли
† за един пра | а еї

† Мца ге д днъ.

† ζа покро село ѿ ζгоро — а сςе
† ζа едн лъкꙋ вонво — а ѕї
† ζа пръстн — а а

† Днъ бгоıавленне мца ге ѕ днъ.

† по принде съ ктѵ н съ дрꙋгн гратн[1] — а ле
† ζа едн кава, що сꙋ ꙋмн — а еї

† Мца ге н днь.

† ζа едн покло — а ζї sic

(P. 8.) † Мца ге ї днъ.

† ζа едн текꙋ ζа настра — а ѕ

† Мца ге к днь.

† ζа д наце — а лѕ
† ζа топоръще ζа сакнре — а а
† ζа г танстре — а ф
† ζа гръне — а ѕ
† ζа гащн моцн е ζн — а нѕ
† ζа в евънчн — а ф
† ζа тн(п)сне — а д
† ζа дꙋла вонво шн кож — а д
† ζа кꙋе ѿ петавра — а г

† Мца ге ке днь.

† ζа пентенн ѿ ме — а ї
† ζа поζлатенне — а к
† па ζа сребро — а рнн
† н па ζа ζла — а ме
† ζа ζале ѿ ζдола — а а
† ζа ремелн — а а
† ζа масторне — а нн

† Мца ге кζ днъ.

† ζа едн чо н кꙋшꙋле н перн — а и
† ζа стрелн — а н
† що сꙋ направн нонцн вонво — а в

† Мца ге л днъ.

† ζа четн мертн ζа-ра цветне — а дї
† па гї мертн ра кꙋ — а ѕї
† ζа петавра — а е
фке † ζа кꙋе — а г

† Мца ф в днъ. (P. 9.)

† на кадне, къга се стоıа съ рен — а н
† ζа гръне, па ζа дрꙋ рабо — а ζ
† ζа едн свню — а мζ
† ζа едн пра — а н

† Мца ф е днь.

† ζа еинме д, мꙋ съ хамалъ[2] — а ѵї
† ζа хартне — а г
† ζа кова на кꙋ — а в
† н ζа покро па на кꙋ — а е
† ζа сърма — а д

† Мца ф ї днь.

† ζа ено кн врано — а к
† ζа н н дръво — а ζн
† ζа едн нконоста — а и

† Мца ф вї днъ.

† ζа едн тестеме вонко — а еї
† ζа дрꙋ тестеме — а н
† ζа ено кнкърꙋ ма ζа вонво — а гї
† ζа коне — а в
† ζа клеıю — а а

[1] Cuvintele н съ дрꙋгн гратн scrise la margine.
[2] Cuvintele съ хамалъ srise la margine.

† ꙁа кꙋмпъне а҃ кє҃
† ꙁа сапꙋ а҃ ки҃

† Мца ф к днь.

† ꙁа-ра кꙋке на мечи а҃ кѕ҃
† ꙁа в скъндꙋри ра трапе а҃ ла҃
† ꙁа мертиче а҃ и҃
† ꙁа хамалъ а҃ г҃
† еди ꙁида а҃ ї҃

† Мца мта а днъ.

† ꙁа ено месе ѡко тръпе а҃ ки҃
† ꙁа в фота а҃ ка҃
† ꙁа в къпестрꙋ а҃ еї҃
† ꙁа ѿпа бе, що е ꙁа копани а҃ а҃
† ꙁа ците, ра тръпе, жлъте а҃ к҃
† ꙁа кꙋе ѿ железо ра тръпе а҃ е҃
† па ено скъдꙋ ра тръпе а҃ д҃
† ꙁа восъ ра тръпеꙁꙋ а҃ д҃

(P. 10. † Мца мта е днъ.

† ꙁа в кове а҃ рч҃
† ꙁа покро кꙋ а҃ е҃[1]
† ꙁа в рогожине а҃ ꙁ҃
† ꙁа еди свреде а҃ г҃
† що сꙋ направи стрꙋ а҃ а҃
† ꙁа кръпи папꙋ моце а҃ г҃

† Мца мта и днъ.

† ꙁа в кади а҃ г҃
† ꙁа въже а҃ в҃
† ꙁа тамниа ли а а҃ и҃
† ꙁа вꙋреци а҃ в҃

† Мца мата к днъ.

† ꙁа клеще ѿ железо а҃ д҃
† ꙁа рꙋкавнце ѿ богаси бе а҃ ї҃

† Мца мта кꙁ днь.

† ꙁа спои тисни и коте а҃ ꙁї҃

† Мца априлие г днъ.

† ꙁа чама, половино ѿ еди ви а҃ д҃
† ꙁа кофтерие дї ла[2], п ꙁ апри, чи а҃ ѡм҃
† ꙁа богаси по дꙋла а҃ л҃ (P. 11.)
† ꙁа чети а ла а҃ ке҃
† ꙁа свило а҃ ѳ҃
† ꙁа бабꙋ а҃ д҃
† ꙁа стеги сребрънї поꙁлатени а҃ ꙁ҃
† ꙁа стеги свилени а҃ г҃
† ꙁа шитие а҃ п҃
† ꙁа свито лꙁ ла, п мꙁ а҃ аѱлѳ
† и па свито ѕ ла, п и а҃ т҃
† ꙁа ѳ аста а҃ со҃
† ꙁа котерие ра гꙋле и сеци а҃ п҃
† ꙁа мꙋнака ра гꙋле моци а҃ тке҃
† ꙁа коци а҃ ке҃
† ꙁа ꙁастеги а҃ иї҃
† и ꙁа шитие а҃ сꙁ҃

† Мца априлие е днъ.

† чиꙁме и памаци и мен вонво а҃ ли҃
† и па ено ꙁи чиме а҃ л҃
† и па ꙁ ꙁи чиме, п ке а҃ рое҃
† и па моце папꙋ ꙁ ꙁи, по вї а҃ пд҃
† и па вонво д(р)ꙋги памаги по-сла а҃ вї҃
† и па ме а҃ г҃

[1] Rèndul întreg şters cu cernélă în original.
[2] Cuvêntul ла scris încă odată, apoĭ şters cu condeĭul.

† и па Драга чиме по-сла	а	ке
† за поковане	а	иі

† Мца а ві днъ.

† за в перне ра Умне	а	ф
† за а чуру ра фушке	а	е
† за коне	а	в
(P. 12.) † за еди тестеме въ въсе време на ру	а	е
† и па у веландиъ по за-ра свеки и за при	а	и
† и за магръ ра бу на цркоу	а	г
† па некои турци ра цеветне	а	в
† и па поне къ тегли на во	а	е
† шару и садало ра трапе	а	ві
† за ено дула века шврънн съ дру ли	а	к
† па свп ра рукави си дула Дра(га)но[1]	а	и

† Мца а еі днъ.

† за дръво е и, п е	а	ке
† за ганта ра Умн	а	к

† Мца а ки днъ.

† за кефе и за цеселъ	а	д
† за теку бузду га	а	л
† за еди къпъстру	а	ѕі
† за зале в зи	а	ѕі
† за три панва	а	ѕ

† Мца а кв днъ.

† за еди богаси	а	зи
† за дру богаси	а	ке
† за баву	а	д
† за свило ра коне	а	ѕ
† за застеги и за шитие	а	ли
† за рукавице	а	в
† за богаси сла	а	д
† за цветне	а	і
† за кошуле кои	а	еі
† за поковане кони	а	гі

† Мца а ке днъ. (P. 13.)

† за дръво ѕ и	а	л
† за еди чубръ	а	г
† за надраџи вонво	а	ѕі
† за поковане кони	а	гі
† в зидари що направи таша	а	ві

† Мца ма в днъ.

† за корду	а	[2]втма

† Мца ма д днъ.

† за узда	а	р
† за злато	а	рі
† за сребро	а	ві
† за масторие	а	о

[1] Драно scris la margine. [2] Rêndul întreg şters cu cernélă roşie în original.

In anul 7016.

† Catastih de scule, ce am cumpĕrat.

(P. 1. † Catastih pentru cele trebuincĭóse în casă sculişte.

Luna August a 25ª ḑi.

† Pentru piróĭe de fer aspri 2
† Unuĭ argat, care a păzit un cal pe drum, cisme aspri 25
† Pentru petére (laţĭ) aspri 3
† Pentru 2 traiste aspri 8
† Pentru hârtie aspri 2
† Pentru 2 care lemne aspri 58
† Pentru ferecatul uneĭ cismele aspri 10
† Pentru albie aspri 10
† Pentru zahar aspri 12

† Luna August a 27ª ḑi.

† Orz 20 kile, câte 6 chila aspri 120
† Pentru hamalîk aspri 5
† Scândurĭ pentru pat şi pentru scaune aspri 28
† Pentru hamalîk aspri 3
† Pentru un légăn aspri 12
† Pentru 2 fote aspri 14
† Pentru 3 coţĭ pânză aspri 3
† Pentru pĭeptenĭ aspri 2
† Pentru aţă aspri 1

† Luna Septembrie 1ª ḑi, pentru cămară.

† Scândurĭ de brad aspri 45
† Iarăşĭ petére aspri 2
† Pentru cue aspri 5
† Pentru hamalîk aspri 3
† Pentru verigĭ aspri 2
† Pentru ţâţânĭ aspri 4
† Pentru chinăvar pentru cămară (La margine cu roşu: 381) aspri 2
† Ţinte şi verigĭ şi ţâţânĭ la ferestre aspri 13 (P. 2.)
† Iarăşĭ ţinte micĭ la ferestre aspri 2
† Şi verigĭ la cămară aspri 2
† Pentru cue de petére aspri 3
† Pentru piróĭe aspri 5

† Luna Septembrie a 3ª ḑi.

† Pentru 5 care fân, câte 80 carul aspri 400
† Şi ĭarăşĭ 2 care, câte 75 un car aspri 150
† Iarăşĭ un hasas (?), ce ne-a ajutat aspri 2
† Iarăşĭ lucrărĭ de lemn aspri 80

† Luna Septembrie a 5ª ḑi.

† Pentru o furcă de fân aspri 10
† Pentru o teslă aspri 6
† Pentru fir, păpuşĭ 2, pentru gură (guler) aspri 18

† Luna Septembrie a 6ª ḑi.

† Pentru cuţite marĭ la cuhnie aspri 18
† Pentru chingă de curea peste şea aspri 10
† Pentru şépte lacăte aspri 26
† Pentru o sticlă aspri 3
† Iarăşĭ, altă sticlă aspri 1
† Pentru un instrument (?) de săpat aspri 8
† Pentru un sfredel aspri 1

† Luna Septembrie a 10ª ḑi.

† Pentru un testemel la iconostas aspri 12

† Iarăşĭ alt testemel, Miloş aspri 15

† Iarăşĭ alt testemel aspri 6

† Şi ĭarăşĭ pentru copcĭ şi paşmagiĭ, Drăgan aspri 28

† Pentru un amnariŭ pentru foc aspri 1

† Pentru un scaun, ce l-am făcut cu pĭele (La marg. cu roşu: 835) aspri 25

(P. 3.) † Luna Septembrie a 12ª ḑi.

† Unuĭ jugănar, pentru că a vindecat la ochĭ un cal de unghişóră aspri 2

† Pentru verigĭ la eşitóre aspri 1

† Luna Septembrie a 22ª ḑi.

† Pentru orz, o tăgîrţă aspri 120

† Pentru hamalîk aspri 5

† Pentru un cĭur aspri 2

† Luna Septembrie a 30ª ḑi.

† Pentru nişte ĭerburĭ aspri 2

† Ce a fost Miloş dator Nichitóiĭ aspri 6

† Pentru cernélă aspri 1

† Luna Octombrie a 7ª ḑi.

† Pentru 3 care lemne aspri 94

† Pentru ţesală şi chefe (perie) aspri 3

† Pentru hârtie aspri 2

† Luna Octombrie a 17ª ḑi.

† O babă, ce a îngrijit pe Radul aspri 25

† Pentru orz, 10 chile aspri 60

† Pentru hamalîk aspri 3

† Luna Octombrie a 26ª ḑi.

† Pentru o sapă aspri 10

† Pentru o rogojină aspri 4

† Luna Octombrie a 28ª ḑi.

† Pentru orz, 1 chilă aspri 7

† Luna Octombrie a 29ª ḑi.

† Pentru orz, 10 chile aspri 63

† Pentru hamalîk (La margine cu roşu: 413) aspri 3

† Luna Noembrie a 9ª ḑi. (P. 4.)

† Pentru orz, 10 chile, cu hamalîk aspri 66

† Luna Noembrie a 19ª ḑi.

† Pentru orz, 10 kile, cu hamalîk aspri 66

† Luna Noembrie a 23ª ḑi.

† Pentru dulama luĭ Miloş voevod aspri 9

† Pentru astariŭ (satin) şi mătase aspri 5

† Iarăşĭ o dulamă, la care s'a cârpit blana, a luĭ Drăgan aspri 10

† Luna Noembrie a 26ª ḑi.

† Potcovitul cailor aspri 18

† Luna Noembrie a 30ª ḑi.

† Pentru orz chile 50, câte 6 aspri 300

† Şi pentru hamalîk aspri 15

† Pentru paşmagiĭ luĭ Miloş şi meşĭ, şi luĭ Drăgan cisme aspri 45

† Pentru argaţĭ papucĭ 5 zighiĭ (perechĭ) aspri 50

† Pentru potcovit aspri 7

† Pentru 3 funiĭ aspri 6

† Pentru pisălag aspri 15

† Pentru un strung aspri 8

† Luna Decembrie a 3ª ḑi.

† Postav pentru nadragiĭ luĭ Miloș voevod aspri 30

† Postav pentru nădragiĭ luĭ Drágan aspri 35

† Iarășí postav pentru nădragiĭ argaților, coțĭ 5 și jumatate aspri 110

† Pentru pânză de nădragĭ aspri 14

† Pentru cusut aspri 32

† Pentru cĭorapĭ, 7 zighiĭ aspri 7

† Luna Decembrie a 7ª ḑi.

† Pentru cojocele (peptare) pe sub dulame la argațĭ 6 aspri 210

† Dulama voevoduluĭ, pentru cusutul blăniĭ ĭarășĭ (La margine cu roșu: 1062) aspri 4

(P. 5.) † Luna Decembrie a 10ª ḑi.

† Pentru lemne 2 care aspri 64

† Luna Decembrie a 13ª di.

† Pentru 3 căpestri aspri 15

† Pentru därlogĭ aspri 3

† Pentru o mahramă aspri 12

† Pentru seŭ pentru lumînărĭ aspri 22

† Luna Decembrie a 18ª ḑi. Pentru sisiac.

† Pentru 24 scândurĭ aspri 84

† Pentru 6 mertice aspri 21

† Pentru hamalîk aspri 6

† Pentru piróĭe aspri 10

† Iarășı mertice 8 aspri 12

† Iarășĭ scândurĭ 6 aspri 12

† Pentru cosóre 5 aspri 17

† Pentru hamalîk aspri 4

† Iarășĭ mertice 6 aspri 9

† Iarășĭ mertice 6 aspri 6

† Iarășĭ scândurĭ 6 aspri 8

† Și pentru petére aspri 15

† Pentru hamalîk aspri 3

† Iarășĭ pentru cue aspri 23

† Pentru cărămidă aspri 80

† Pentru hamalîk aspri 6

† Luna Decembrie a 18ª ḑi.

† Pentru 60 petére marĭ aspri 15

† Luna Decembrie a 20ª ḑi.

† Pentru gulerul voevoduluĭ, de cusut (La margine cu roșu: 475) aspri 28

† Luna Decembrie a 22ª ḑi.

† Pentru o căldare mare aspri 103 (P. 6.)

† Iarășĭ altă căldare cu capac aspri 42

† Altă căldare cu tórtă aspri 26

† Altă căldare cu mânușe aspri 16

† Pentru 2 tipsiĭ aspri 26

† Pentru un ibric aspri 23

† Pentru o năstrapă aspri 28

† Pentru pirostiĭ aspri 5

† Pentru hamalîk aspri 1

† Pentru un fanariŭ aspri 6

† Pentru o paplamă (plapumă) aspri 82

† Pentru cojoc pentru voevoda aspri 297

† Pentru 5 cingĕtorĭ pentru argațĭ aspri 85

† Pentru 5 cămĕșĭ aspri 136

† Pentru stinghiĭ aspri 3

† Pentru ace aspri 2

† Pentru ață aspri 2

† Pentru cheotorĭ de mătase aspri 1

† Pentru copcĭ aspri 2
† Pentru tămîe aspri 2
† Pentru ţâţânĭ la casă aspri 1
† Pentru cue aspri 2

† Luna Decembrie a 24ª ḑi.

† Atlaz 11 coţĭ, câte 285 aspri, fac aspri 3135
† Pentru bogăsie aspri 25
† Pentru taftă aspri 20
† Pentru bumbac (La margine cu roşu: 4075) aspri 4
(P. 7.) † Pentru mătase aspri 4
† Pentru copcĭ aspri 8
† Pentru cheotorĭ aspri 1
† Pentru cusut aspri 45
† Pentru priminelĭ (rufe) aspri 3

† La ḑiua nasceriĭ luĭ Christos, luna Decembrie a 25ª ḑi.

† Pentru lumînărĭ aspri 4
† A cerut popa din mahala ca să acopere biserica aspri 20
† Iarăşĭ aŭ venit trâmbitaşiĭ aspri 35
† Pentru cutie aspri 2

† Luna Decembrie a 28ª ḑi.

† Taftă pentru cuşme şi pentru brăcinarĭ aspri 12
† Pentru pânză aspri 4
† Pentru mătase aspri 2
† Pentru bumbac aspri 1
† Pentru cusutul brăcinarilor aspri 6
† Pentru o cheĭe aspri 1
† Pentru 2 cuşme aspri 15

† Luna Ghenarie 1ª ḑi.

† Pentru 2 porcĭ aspri 138
† Pentru un purcel aspri 15

† Luna Ghenarie a 4ª ḑi.

† Pentru velinţa şeleĭ de d'asupra aspri 295
† Pentru un arc al voevoduluĭ aspri 16
† Pentru inel aspri 1

† Ḑiua Bobotezeĭ, luna Ghenarie a 6ª ḑi.

† Popa a venit cu crucea şi cu alţĭ grămăticĭ aspri 35
† Pentru un ibric ce e de spălat aspri 15

† Luna Ghenarie a 8ª ḑi.

† Pentru un plocon (La margine cu roşu: 695) aspri 17

† Luna Ghenarie a 10ª ḑi. (P. 8.)

† Pentru o mânuşă la năstrapă aspri 6

† Luna Ghenarie a 20ª ḑi.

† Pentru 4 ghĭóge aspri 36
† Pentru toporîşte (codărie) pentru secure aspri 1
† Pentru 3 traiste aspri 9
† Pentru gîrneţ (ólă) aspri 6
† Pentru ismene la argaţĭ, 5 zighiĭ aspri 56
† Pentru 2 ebâncĭ aspri 9
† Pentru tipsie aspri 4
† Pentru dulama voevoduluĭ, cusutul blăneĭ aspri 4
† Pentru cue de petére aspri 3

† Luna Ghenarie a 25ª ḑi,

† Pentru pentenĭ de aramă aspri 10
† Pentru aurit aspri 20
† Iarăşĭ pentru argint aspri 158
† Iarăşĭ pentru aur aspri 45

† Pentru zale pe de desupt aspri 1
† Pentru curea aspri 1
† Pentru maistorie aspri 58

† Luna Ghenarie a 27ª ḑi.

† Pentru un ţol şi cămĕşĭ şi perini aspri 50
† Pentru săgeţĭ aspri 8
† Pentru ce s'aŭ dres nojniţele (tecile) voevoduluĭ aspri 2

† Luna Ghenarie a 30ª ḑi.

† Pentru patru mertice pentru florĭ aspri 14
† Iarăşĭ 13 mertice pentru cupe aspri 16
† Pentru petére aspri 5
† Pentru cue (La margine scris cu roşu: 525) aspri 3

(P. 9.) † Luna Februarie a 2ª ḑi.

† La cadiŭ când am stat cu reiz (?) aspri 8
† Pentru gîrneţ, ĭarăşĭ pentru alt lucru aspri 7
† Pentru un porc aspri 47
† Pentru un purcel aspri 8

† Luna Februarie a 5ª ḑi.

† Pentru orz, 4 tăgîrţe, cu hamalîk aspri 410
† Pentru hârtie aspri 3
† Pentru ferecatul cupeĭ aspri 2
† Şi pentru capacul ĭarăşĭ la cupă aspri 5
† Pentru sârmă aspri 4

† Luna Februarie a 10ª ḑi.

† Pentru o chilă făină aspri 20
† Pentru 8 sarcinĭ lemne aspri 68
† Pentru un iconostas aspri 50

† Luna Februarie a 12ª ḑi.

† Pentru un testemel voevoduluĭ aspri 15
† Pentru alt testemel aspri 8
† Pentru o chivără mică pentru voevod aspri 13
† Pentru aţă aspri 2
† Pentru cleiŭ aspri 1
† Pentru cumpene aspri 25
† Pentru săpun aspri 28

† Luna Februarie a 20ª ḑi.

† Pentru case la mecet aspri 26
† Pentru 2 scândurĭ pentru masă aspri 31
† Pentru mertice aspri 8
† Pentru hamalîk aspri 3
† Un zidar (La margine cu roşu: 802) aspri 10

† Luna Martie 1ª ḑi. (P. 10.)

† Pentru o mesală (peşchir) în jurul meseĭ aspri 28
† Pentru 2 fote aspri 21
† Pentru 2 căpestre aspri 15
† Pentru códa instrumentuluĭ (?) ce e de săpat aspri 1
† Pentru ţinte, pentru masă, galbene aspri 20
† Pentru cuĭe de fer pentru masă aspri 5
† Iarăşĭ o scândură pentru masă aspri 4
† Pentru céră pentru masă aspri 5

† Luna Martie a 5^{a} ḑi.

† Pentru 2 covóre aspri 190
† Pentru capacul cupeĭ aspri 5
† Pentru 2 rogojine aspri 7
† Pentru un sfredel aspri 3
† Ce s'a dres un strung aspri 1
† Pentru cârpitul papucilor argaților aspri 3

† Luna Martie a 8^{a} ḑi.

† Pentru 2 candile aspri 3
† Pentru frânghie aspri 2
† Pentru tămîe, litră 1 aspri 8
† Pentru bureţĭ aspri 2

† Luna Martie a 20^{a} ḑi.

† Pentru cleşte de fer aspri 4
† Pentru rucavițe de bogasie albă aspri 10

† Luna Martie a 27^{a} ḑi.

† Pentru spoitul tipsielor și căldăriĭ aspri 17

† Luna Aprilie a 3^{a} ḑi.

† Pentru cétma (mătase brodată), jumătate dintr'o bucată aspri 1000
† Pentru cofterie (un fel de satin oriental), 14 coțĭ, câte 60 aspri, face aspri 840
(La marg. cu roșu: 2188)
(P. 11.) † Pentru bogasie sub dulamă aspri 30
† Pentru cefti (un fel de mătase), un cot aspri 25
† Pentru mătase aspri 9
† Pentru bumbac aspri 4
† Pentru bumbı de argint auriţĭ aspri 60
† Pentru bumbĭ de mătase aspri 3
† Pentru cusut aspri 80
† Pentru postav, 37 coțĭ, câte 47 aspri 1739
† Și ĭarășĭ postav, 6 coțĭ, câte 50 aspri 300
† Pentru 9 astare aspri 270
† Pentru cofterie, pentru guler și singeap (garnitură de blană) aspri 80
† Pentru mânăcaș (lucrătura), pentru gulerile argaților aspri 325
† Pentru ață aspri 25
† Pentru copcĭ aspri 18
† Și pentru cusut aspri 260

† Luna Aprilie a 5^{a} ḑi.

† Cisme și pașmagĭ și meșĭ voevoduluĭ aspri 38
† Și ĭarășĭ o pereche cisme aspri 30
† Și ĭarășĭ 7 perechĭ cisme, câte 25 aspri 175
† Și ĭarășĭ argaților, papucı 7 perechĭ, câte 12 aspri 84
† Și ĭarășĭ voevoduluĭ alțĭ pașmagĭ maĭ ușorĭ aspri 12
† Și ĭarășĭ meșĭ aspri 3
† Și ĭarășĭ luĭ Drăgan cisme maĭ ușóre aspri 25
† Pentru potcovit aspri 18

† Luna Aprilie a 12^{a} ḑi.

† Pentru 2 perine pentru spălat aspri 9
† Pentru un cĭur pentru fușcĭ (tărîțe) aspri 5

† Pentru ață (La margine cu roșu: 3629) aspri 2

(P. 12.) † Pentru un testemel la tótă vremea, de mână aspri 5

† Și ïarășï la Pașcï popiï pentru lumânărï și pricestuire aspri 50

† Și pentru mangîr (banï mărunțï de aramă) pentru cutie la biserică aspri 3

† Iarășï niște turcï pentru florï aspri 2

† Și ıarășı Lunï, când ese la apă aspri 5

† Văpsea și sandal (mătase) pentru masă aspri 12

† Pentru o dulamă veche îmbrăcată cu altă față aspri 20

† Iarășï postav pentru mânecï la dulama luï Drăgan aspri 50

† Luna Aprilie a 15ª ḑi.

† Pentru lemne, 5 sarcine, câte 5 aspri 25

† Pentru găitan, pentru spălat aspri 20

† Luna Aprilie a 28ª ḑi.

† Pentru chefe și pentru țesală aspri 4

† Pentru téșca buzduganuluï aspri 30

† Pentru un căpĕstru aspri 16

† Pentru zale, douĕ perechï aspri 16

† Pentru treï funiï aspri 6

† Luna Aprilie a 22ª ḑi.

† Pentru o bogăsie aspri 68

† Pentru altă bogăsie aspri 25

† Pentru bumbac aspri 4

† Pentru mătase, pentru ață aspri 6

† Pentru copcï și pentru cusut aspri 38

† Pentru rucavițe aspri 2

† Pentru bogăsie ușóră aspri 4

† Pentru florï aspri 10

† Pentru cămĕșï, ață aspri 15

† Pentru potcovitul cailor aspri 13

† Luna Aprilie a 25ª ḑi. (P. 13.)

† Pentru lemne, șése sarcinï aspri 30

† Pentru un cïubăr aspri 3

† Pentru nădragiï voevoduluï aspri 16

† Pentru potcovitul cailor aspri 13[1]

† Douï zidarï, carï aŭ făcut tăpșanul aspri 12

† Luna Maiŭ a 2ª ḑi.

† Pentru córdă aspri 2341

† Luna Maiŭ a 4ª ḑi.

† Pentru frîŭ aspri 100

† Pentru aur aspri 110

† Pentru argint aspri 12

† Pentru maistorie (La margine cu roșu 3146.) aspri 70

[1] Întréga linie ștérsă cu cernélă roșie în textul slavic al originaluluï.

II.

DOCUMENTE DIN MOLDOVA.

Partea I.

Privilegiĭ comerciale, poruncĭ şi scrisorĭ domneşcĭ.

I.

Stefan vodă, fiul luĭ Alexandru cel Bun (Septembrie 1434 pênĕ la 13 Iulie 1447).

No. 473.

Gura Başeuluĭ, 1435, Maiŭ 26. Stefan vodă, domnul Moldoveĭ, acordă Braşovenilor privilegiul vamal ce-l avuseseră pe timpul părinteluĭ sêŭ (Alexandru cel Bun).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 435. Pecetia în faţă.

† Стефанъ воєвода, бжїєю мл҃тїю господаръ ꙁемли молдавскои, даємъ се҃ нашъ листъ всѣмъ Брашовлѣномъ, ꙗкожъ имали ѿ ѡц҃а нашего покоинника грамоту, по-томужъ и мы дали єсми имъ, ꙗко да ходатъ съ своєю торговлею доброволно у нашеи ꙁемли, а мыто свое правое да плата҃: ѿ єдного тарху по чотыре гроши; ѿ гривны, що коли ꙁа товара имутъ купити оу нашеи ꙁемли, два҃ гроши. И также торговцемъ и҃ и людемъ и҃ никто да не ꙁаложитъ товара и҃ ꙁа чужего товара; раꙁвѣ коли кто ꙁнаидетъ своего должника, та єще имаєтъ єго искати ꙁакономъ прѣ҃ на҃, а силу ни жадному да не смѣєтъ никто ѿ наши҃ люде҃ Брашовлѣномъ оучинити, а ѡни нашимъ по-томужъ имаютъ оучинити. Пи҃ на Оустїє Башїа в лѣ҃ ҂ѕцмг, маїа .кѕ. [L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, dăm acéstă a nóstră carte tutulor Braşovenilor, precum aŭ avut de la rĕposatul nostru părinte hrisov, aşijderea şi noĭ datu-le-am lor, ca să umble cu mărfurile lor în bună voĭe în ţara nóstră; ĭar vama lor dréptă să plătéscă: de o tară câte patru groşĭ; de grivnele, de câtă marfă vor cumpĕra în ţara nóstră, douĭ groşĭ. Şi de-asemenea negustorilor lor şi ómenilor lor, nimenea să nu zălojéscă marfa lor pentru marfă streină; afară de cel care-şĭ va afla pe datornicul sêŭ, acela încă are să-l

céră cu legea înnaintea nóstră; ĭar silă nimenuĭa să nu cuteze nicĭ unul dintre ómeniĭ noştri a face Braşovenilor; şi eĭ la aĭ noştri tot aşa să aĭbă a face. Scris la Gura Başeuluĭ, în anul 6943, Maiŭ 26.

No. 474.

Gura Başeuluĭ, 1435, luna (Maiŭ) 26. Stefan vodă poruncesçe judeţilor din Bacăŭ şi din Trotuş, ca să nu maĭ supere şi să năpăstuĭască pe ómeniĭ şi pe negustoriĭ Braşovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 433. Pecetia în faţă.

† Стефанъ воевода, бжїею млтїю господаръ земли молдавскои, пишемъ сѫдцемъ ѡ Баковѣ и ѡ Тотрyша: жалуютъ намъ Брашевлѣне, аже по тн сторонѣ много шкоды чинатъ людемъ и и торговцемъ и, и забавы. Про тожъ смотрите наши листы, що есми имъ дали, та помужъ имъ да е, а не лишайте имъ кривды быти ни ѡ кого, щобы намъ болше не жаловали; за нуже мы знаюмъ ваша голова, абы намъ покои былъ. Пи на Оустїе Башїа в лѣ ҂ѕцмг ма (маїа) . кѕ . [L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scriem judeţilor din Bacăŭ şi din Trotuş: ni se jeluesc nouă Braşoveniĭ, că prin acele părţĭ multe pagube se fac ómenilor lor şi negustorilor lor şi pĭedicĭ. De aceea, căutaţĭ cărţile nóstre, ce noĭ le-am dat lor, ca să le fie lor de ajutor, şi nu lăsaţĭ lor strâmbătate să le fie de la nimenĭ, pentru ca nouĕ maĭ mult să nu se jeluĭască, căcĭ îmĭ vor şci capetele vóstre; dar s'avem pace. Scris la Gura Başeuluĭ, în anul 6943, luna (Maiŭ) 26.

No. 475.

Vasluiŭ, 1437, Aprilie 23. Stefan vodă acordă Braşovenilor privilegiul vamal de pe timpul tatăluĭ sêŭ Alexandru voevod.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 446. Pecetia în faţă.

† Стефа воевода, бжїею млтїю господаръ земли молдав'скои. Прїиде къ гвоу-ми посо ѡ Брашева и ѡ Бръсѣ, на има па дехано и па боургоуръ Мини, и просили оу гвоу-ми[1] миръ и мыто, щобы на томъ правѣ бъїло, ꙗко было при ѡци наше Алезан'дрѣ воево всѣмъ людем ѡ Брашева и ѡ Бръсѣ: да плата ѡ таръ по . д . гро по в'сеи нашеи земли и по всѣ мыто, боу що боуде оу таръ, ѡпро соукна ѡ таръ по . ві . гро; и щобы имъ вол'но свои товаръ п(р)одавати по в'сеи нашеи земли, развѣ локте да не продаю. А ѡ ско, що имоу коупити, мыто да плата и прѣпи, ка платили при ѡци наше, та да платѣ.

[1] Îndreptat din гва-ми.

А тако да са не станови николи на вѣки наши трѣговце трѣговлю оу и землю за дльгъ, ни и трьговце оу нашеи земли, хота размиріе боудеть — бе заховаи то, — ѡни да си изидоу съ всѣмъ свои товаром до и земли без всѣкои забавѣ, ни ѿ которы наши рачце, ни ѿ мытни, ни глобни. А на то е наша вѣра и наши боларъ. Пи оу Васлоуи в лѣт ,ѕцме, а . кг .

[L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn al țăriĭ Moldoveĭ. Venit-aŭ la domnia mea în solie din Brașov și din Bârsa, anume pan decanășul și pan pärgar Mihil, și aŭ cerșut de la domnia mea: pacea și vama pe acelaș drept să le fie precum a fost pe vremea părinteluĭ nostru Alexandru voevod tutulor ómenilor din Brașov și din Bârsa: să plătéscă de tară câte 4 groșĭ prin tótă țara nóstră și prin tóte vămile, fi orĭ-și-ce ar fi în tară; afară de postav, de tară câte 12 groșĭ, și să le fie lor slobod a vinde marfa lor prin tótă țara nóstră fără numaĭ cât cu cotul să nu vênḍă. Iar de la dobitóce, ce vor cumpĕra, să plătéscă vama și prepiscul (înregistrarea), precum aŭ plătit pe vremea părinteluĭ nostru, așa sa plătéscă. Și așijderea să nu se oprέscă nicĭ-odată în vecĭ negustorilor noștri marfa în țara lor pentru datorie, nicĭ negustorilor lor în țara nóstră; măcar rĕzmiriță să fie, Dómne ferește de acésta, eĭ să ĭasă cu tótă marfa lor la țara lor, fără nicĭ-o pedică, de către nimenĭ din diregătoriĭ noștri, nicĭ de vameș, nicĭ de globnic. Iar la acésta este credința nóstră și a boerilor noștri. Scris în Vasluiŭ, la anul 6945, Aprilie 23.

No. 476.

Sucéva, Martie 5. Stefan vodă către toțĭ boeriĭ, vorniciĭ, șoltuziĭ, pärgariĭ, juḍiĭ, vatamaniĭ și tot poporul, că cine are vre-un datornic la Brașov, să nu confisce saŭ să zălogéscă marfa târgoveților din Brașov. Dacă va cunósce pe datornicul sêŭ în persónă, el n'are de cât să se ducă la Brașov ca să se judece cu dênsul.

Orig. hărtie. Arch. Brașov. no. 432. Pecetia in față.

† Стефанъ воевода, бжїею млтїю гпрь земли молдавскои, пише въсѣмъ боиаромъ и дворником и шотvзомъ и пръгаремъ и жvдемъ и ватаманомъ и въсемv поспоствv: варе кто имаетъ должника оу Брашовѣ, щобы ни едииъ залогъ не оузалъ на торговчаны ѿ Брашова, раздѣ[1] коли познаетъ своего длъжника лицемъ, тѡгди имаетъ заплатити то истинныи должни. А кто своего должника лице, а оусхоче права жадати ѡ своемъ долгv, щобы пошо до Брашова, та щобы оучинили имъ право рацн брашовстїи на его должника. А Брашовѣномъ кто бvде що оузалъ безъ и права, що из-давна имаютъ v[2] земли гва-ми,

[1] În loc de развѣ. [2] Scris d'asupra.

щобы сте имь воротили въсѣ до нити, щобы не пришли болше жаловати. А кто не боуде послушенъ нашемꙋ повелѣнїю и запискꙋ, то имаетъ быти по великои казни гва-ми. Пи оу Сочавѣ, ма .е. [L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn al țăriĭ Moldoveĭ, scriem tutulor boerilor și vornicilor și șoltuzilor și părgarilor și judilor și vatamanilor și la tot poporul: vare cine are datornic la Brașov, nicĭ un zălog să nu ĭa de la târgovețiĭ din Brașov; afară când va cunóșce pe datornicul sêŭ în față, atuncĭ are să plătéscă acel adevĕrat datornic. Și cine pe datornicul sêŭ (va cunóșce) în față, și va voi să i se dea dreptate pentru a sa datorie, să se ducă la Brașov și să-ĭ facă luĭ dreptate sfetniciĭ brașovenĭ asupra datornicululuĭ luĭ. Iar Brașovenilor, orĭ-cine ce va fi luat (ceva) afară din dreptul lor, ce de mult îl aŭ în țara domnieĭ mele, să le înnapoĭațĭ lor totul, până într' un fir, ca să nu maĭ vină maĭ mult a se jelui. Și cine nu va fi ascultător porunciĭ nóstre și cărțiĭ, acela are să fie sub mare pedépsă a domnieĭ mele. Scris în Sucéva, Martie 5.

No. 477.

Sucéva, Decembrie 19. Stefan vodă către toțĭ șoltuziĭ și părgariĭ din tóte târgurile Moldoveĭ, ca să permiță Brașovenilor a vinde mărfurile mărunte (băcăniile), precum le vindéŭ în dilele părinteluĭ sêŭ Alexandru (cel Bun).

Orig. hărtie, Arch. Brașov. no. 434. Pecetia în față.

† Стефа воево, бжїею млтию господаръ земли молдавскои, пише въсѣ шолтꙋзо и пъргаре ѿ въсѣ търго, що и сꙋ оу нашеи земли. Тꙋ к на пришли Брашовѣни и жала, аже не лишите и продавати свои търговли, дрꙋбныи крамаре, ка продали при наше родителѣ. Про то ѿ сего часа щобы есте не становили и, але да сꙋ волныи и слобоны продавати и свои крамарїа, ка было имъ зако при нашего родителѣ, при Алезандра воеводы, и теперъ тако да держа; а никто нигде да не смѣетъ ихъ становити, при нашеи казни. Пи оу Совѣ, де .ѳі. [L. P.]

† Stefan voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn al țăriĭ Moldoveĭ, scriem tutulor șoltuzilor și părgarilor din tóte târgurile, ce sunt în țara nóstră. Aci la noĭ venit-aŭ Brașoveniĭ și se jeluesc, că nu-ĭ lăsațĭ să vêndă mărfurile lor, băcăniĭ mărunte, cum aŭ vêndut pe vremea părinteluĭ nostru. De aceea, din césul acesta să nu-ĭ maĭ oprițĭ pe dênșiĭ, ci să fie volnicĭ și slobodĭ de a vinde și băcăniile lor, precum le-aŭ fost lor legea în timpul părinteluĭ nostru, sub Alexandru voevod, și acum așijderea să țină. Și nimenĭ nicăĭerea să nu îndrăznéscă a-ĭ opri, sub pedépsa nóstră. Scris în Sucéva, Dechemvrie 19.

II.

Ilie voevod, fiul luĭ Alexandru cel Bun (ĭarna a. 1432 — Sept. 1434; 27 Aug. 1435 — 29 Maiŭ 1443).

No. 477.

Dorohoiŭ, 1437, Aprilie 29. Ilie voevod acordă Braşovenilor aceléşĭ privilegiĭ vamale ca pe timpul părinteluĭ sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 431. Pecetia în faţă.

† Илїа воевода, мл҃тїю бж҃їею господаръ земли мо҃давскои, даемъ се҃ ли҃ гв҃а-ми тръговцемъ ѿ Брашова, ꙗко да даваю҃ мыто ѿ свое҃ тѹварѹ въ земли гв҃а-ми, ка҃ сѹ҃ давали при родители гв҃а-ми, и право оусе да и҃ е҃, ка҃ было при нашемъ родители. А которы мытникъ и двор(н)и҃, или бѹ҃ каки раца вы оучини҃ чере҃ на҃ ли҃ на҃, томѹ шиа плати. Али да берѹ҃ мыто ѿ едного тарѹ .д҃. гроши; а тако҃ никто да не смѣ становити товаръ Брашова за-що са що чини҃, що лихо чини҃ оу Сакѹлѣхъ, а вы и҃ товаръ да не смѣе҃ становити, али становите ѿ то҃ сто҃ца, где ва҃ шкодѹ[1] оучинили. Или сѹкно или бѹ҃ какы товаръ, а вы да имъ берете по .д҃. гро҃ ѿ тарѹ. А тако҃ коли придѹ҃ исъ товаромъ, а ѡни да искладаю҃ свои тръгъ оу моемъ земли. Пи҃ оу Дорохѹ҃, в лѣ҃ ҂ѕцме, м҃ца а҃ .к҃ѳ. — А ли҃ есми дали бръгаръ Михаеви и де҃хаиыїшеви ѿ Брашова.

[L. P.]

† Ilie voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, dăm acéstă carte a domnieĭ mele negustorilor din Braşov, ca să dea vamă de marfa lor în ţara domnieĭ mele, precum aŭ dat-o pe vremea părinteluĭ domnieĭ mele, şi dreptate să le fie lor în tóte, precum a fost pe vremea părinteluĭ nostru. Iar care vameş şi vornic, saŭ fie orĭ-ce diregător care ar face în potriva cărţiĭ nóstre alt-fel, aceluĭa capul îĭ va plăti. Dar să ĭa vamă de o tară 4 groşĭ. Şi aşijderea nimenĭ să nu îndrăznéscă a opri marfa Braşovuluĭ pentru cele ce se fac, de rĕul ce se face la Secuĭ, şi voĭ marfa lor să nu îndrăzniţĭ a o opri, ci opriţĭ de la acel scaun, unde vi s'a făcut pagubă. Fie postav, fie orĭ-ce altă marfă, apoĭ voĭ să le luaţĭ câte 4 groşĭ de tară. Aşijderea când vor veni cu marfă, apoĭ eĭ să descarce marfa lor în ţara mea. Scris în Dorohoiŭ, în anul 6945, luna Aprilie 29. — Iar cartea am dat-o părgaruluĭ Mihaĭ şi decanăşuluĭ din Braşov.

---

[1] În loc de шкодѹ, precum fusese scris la început.

III.

Roman vodă, fiul luĭ Alexandru cel Bun (1447).

No. 478.

Bacăŭ, 1447, August 4. Roman vodă către Brașovenĭ, vestindu-ĭ că s'a suit pe tron și că pot veni în ţară cu negoţurile lor, bucurându-se de aceléșĭ privilegiĭ ca pe timpul părinteluĭ sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 430. Pecetia în faţă.

† Ромаⷩ воеводⷪ, бжїю мтїю гпⷭрь земли модавскои, пишеⷨ прїатели нашиⷨ мылимъ, сꙋцемъ и шотꙋзꙋ и пръгаре и оусиⷨ кꙋпцеⷨ велыкыⷨ и малыⷨ. Вѣдомо да е вамъ, аже помоглъ наⷨ бъ и добили есми нашꙋ ѡчизнꙋ правою. Про то ꙋзрѣвше сеⷮ лиⷮ, а вы прїидѣте к наⷨ и до нашеи земли съ ꙋсими своими торговлѣми и товаро, не болчи сѣ ни ѡⷮ котори ишкоды, заниⷤ еⷮ ваⷨ наша землѧ ѡтворена, и не бꙋдете имати ѡⷮ наⷮ никторои крывы, але хочеⷨ ваⷮ држати оу тои прави и закона, како ли есте имали при стопочившаго родителѣ нашего Александра воевⷪ. И паⷦ имаемъ мирꙋ на ꙋси сторони. А на то еⷮ вѣра гва-ми вышеписанного ми Романа воевⷪ и вѣра всѣⷯ болѣръ нашиⷯ, великыⷯ и малиⷯ. Пиⷭ оу Бакоⷡ, в лѣⷮ ҂ѕцне .а. Д. [L. P.]

† Roman voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scriem prietenilor noștri ĭubiţĭ, judeţilor și șoltuzuluĭ și părgarilor și tutulor negustorilor, marĭ și micĭ. Șciut să fie vouĕ, că ne-a ajutat nouĕ Dumneḑeŭ și am dobêndit ocina nóstră dréptă. Drept aceea vĕḑênd acéstă carte, apoĭ voĭ veniţĭ la noĭ și în ţara nóstră cu tóte negoţurile vóstre și mărfurile, netemêndu-vĕ de nicĭ o pagubă, căcĭ vĕ este vouĕ ţara nóstră deschisă, și nu veţĭ avea de la noĭ nicĭ o strâmbătate; ci voim a vĕ ţine întru aceeașĭ dreptate și lege, precum le-aţĭ avut pe vremea sfânt-rĕposatuluĭ părinteluĭ nostru Alexandru voevod. Și ĭarășĭ, avem pace dinspre tóte părţile. Și la acésta este credinţa domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ Roman voevod și credinţa tutulor boerilor noștri, marĭ și micĭ. Scris în Bacăŭ, la anul 6955, August 4.

IV.

Petru vodă, fiul luĭ Alexandru cel Bun (August 1448 pênĕ la luna .... 1449).

No. 479.

Sucéva, 1448, Sept. 11. Petru vodă întăreșce Brașovenilor privilegiile vamale ce aŭ avut în timpul părinteluĭ sêŭ Alexandru cel Bun și al fraţilor sêĭ Iliaș și Stefan.

Orig. pergament, Archiva Curţiĭ imperiale de la Vienna. Pecetia atârnată, în faţă.

† Мл҃тію б҃жїею мы҃ Петръ воево҃, г҃пръ ӡемли мо҃давскои, чин҃и ӡнаменито ни҃с сьмъ листо҃ наши҃ въсѣмъ кто коли на҃ оуӡри҃ илї его оуслиши҃ чтоучи, иже дорадили[1] сѧ есми нс нашими въсѣми боꙗри и дали есми се҃ ли҃ нашъ прїателемъ нашимъ, оусимъ Брашовѣномъ, на то, абы҃ имали оу нашеи ӡемли тотъ ӡаконъ, що имали въ дн҃и родителѣ нашего Алеѯандра воево҃ и въ дн҃и братїи наши҃ Илїаша и Стефана воево҃, щобы имъ оусимъ было слобо҃но и доброволно прїити оу нашеи ӡемли съ своимъ торговлею и ходити оу нашеи ӡемли продавати и кѹповати товара веӡде по нашеи ӡемли, по тръговомъ, що имъ надобно бѹде҃. А мыто имаю҃ платити ѿ таръ по .д҃. гроши, коли прїиду҃ оу нашеи ӡемли, и коли пакъ выиду҃ ѿ нашеи ӡемли, тако҃ по .д҃. гро҃ да плат҃ѣ, ка҃ старїи ӡаконъ бы҃. А ѿ вола щобы по .в҃. гро҃ платили. А нигде по нашеи ӡемли щобы не платили сочавское мыто, лише оу Сочавѣ щобы платили, коли прїиду҃ оу Сочавѣ, а инде нигде щобы не имали ен платити. И варе ка҃ было право[2] и при ѿц҃ѣ нашего, такоже и мы по томѹ даемь и потвръждаемъ имъ нс си҃ листомъ нашимъ. Тое въсе вы(ше)писанное да бѹде҃ имъ непорѹшенно до нашего живота. Про то҃ ни ѡди҃ на҃ боꙗри, ани мытни҃, нигде по нашеи ӡемли да не смѣе҃ имъ тое порѹшити, при свои҃ шїи и имѣнїе. А ѿ сѹкна и ѿ плотна и ѿ въсе торговлю имаю҃ платити мыта ꙗко бы҃ право издавна. А на то е҃ вѣра гва-ми вышеписанного ми Петра воево҃ и вѣра оуси҃ боꙗръ наши҃, велики҃ и мали҃. А на болшею крѣпостъ томѹ въсемѹ вышеписанномѹ, привѣсили есми нашѹ печа҃ к семѹ листѹ нашимѹ. — Пи҃ оу Сѹчавѣ, в лѣто ҂ѕцнѕ, мца се҃ .аі.

[L. P.]

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ noĭ Petru voevod, domn al țăriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut prin acéstă carte a nóstră tutulor celor ce o vor vedé saŭ o vor audi citindu-se, că ne-am sfătuit cu toțĭ boeriĭ noștri și am dat acéstă carte a nóstră prietenilor noștri, tutulor Brașovenilor, pentru aceea, ca să aĭbă în țara nóstră aceĭașĭ lege, ce aŭ avut-o în dilele părinteluĭ nostru Alexandru voevod și în dilele fraților noștri Iliaș și Stefan voevodĭ, ca să le fie lor tutulor slobod și de bună voe a veni în țara nóstră cu marfa lor și a umbla prin țara nóstră, vêndênd și cumpĕrând marfă pretutindenea prin țara nóstră, pe la târgurĭ, cât le va fi de trebuință. Iar vamă aŭ a plăti de tară câte 4 groșĭ, când vor intra în țara nóstră; și când ĭarășĭ vor eși din țara nóstră, așijderea câte 4 groșĭ să plătéscă, precum a fost legea veche. Iar de boŭ să plătéscă câte 2 groșĭ. Și nicăirĭ în țara nóstră să nu plătéscă vamă sucevénă, numaĭ în Sucéva să o plătéscă când vor veni la Sucéva, ĭar într'alt loc nicăirĭ să n'aĭbă a o plăti. Și vare cum le-a fost dreptul lor pe vremea părinteluĭ nostru, așijderea și noĭ acelaș îl dăm și-l întărim lor prin acéstă carte a nóstră. Acestea tóte scrise maĭ sus să le fie nestrămutate până la sfârșitul viețiĭ nóstre.

[1] În textul original: дарадили. [2] În textul original: прово.

Drept aceea nicĭ un boer al nostru şi nicĭ un vameş, nicăirĭ în ţara nóstră să nu cuteze lor a le strica acestea, pe capul şi pe averea lor. Iar de postavurĭ şi de pănḑă şi de tótă marfa vor avé a plăti vamă cum a fost dreptul de maĭ 'nainte. Şi la acésta este credinţa domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ Petru voevod şi credinţa tutulor boerilor noştri, marĭ şi micĭ. Şi spre maĭ mare întărire a tutulor celor maĭ sus scrise, am atârnat pecetea nóstră la acéstă carte a nóstră. Scris în Sucéva, la anul 6956, luna Septembrie 11.

V.

Alexandru vodă, fiul luĭ Ilias vodă (Iulie 1448 — Aug. 1448; 1449 — Oct. 1449; 16 Oct. 1451 — primăvara a. 1455).

No. 480.

Vasluiŭ, 1449, August 3. Privilegiul vamal acordat Braşovenilor de către Alexandru vodă, fiul luĭ Iliaş vodă, reînnoind drepturile vamale de pe timpul moşuluĭ sêŭ Alexandru cel Bun.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 775. Pecetie atârnată, în faţă.

† Млтїю бжїєю мы Александръ воевода, гпдръ земли молдавской, знаменито чиним ис сѣмъ листомъ нашим въсѣмъ, кто коли на не оузри илї его оуслишитъ чтѹчи, иже прирадили са есми ис нашими бояре и оучинили есми съ въсею нашею радою и дали есми се ли нашъ прїателемъ нашимъ, оусимъ Брашовѣномъ, оусимъ купцемъ и оусеи земли бръсовской, оуси люде и оуси купце на то, да имаю ѿ на тотъ законъ и тое право, що имали ѿ нашего дида, ѿ Александра воево; коли до нашею земли прїидѹ съ торговлею, щобы доброволно имъ прїити до нашеи земли съ своею торговлю, що коли имѹ имати; а мыто имаю давати ѿ тарѹ по .д. гроши, ꙗко было старое право, дано имъ ѿ наших прековс, и щобы имъ доброволно и слободно ходити по въсеи земли гва-ми, и по городамъ и по торговомъ, продавати свою торговлю, и соукна и плотна и бобовъ и вѹ коли имѹ имати; але полотно и бобовъ локтемъ да продаю, а сѹкна съ вигомъ да продаю с ким имѹ торговати са. А мыто имаю платити ѿ ѡдного постава Колонїю по .вї. гро, а ѿ Леоувїю по .иї. грошн, а Бытъваръ по .и., а Чє по .д. гро; а сочавское мыто нигде оу наше земли да не платѣтъ, лише оу Сочавѣ, хотѣ бы за моремъ ходили. И па до Оугоръ перешли бы съ торго(вле)ю свои, еще да платѣтъ оу Сочавѣ мыто сочавское, а инде нигде[1] оу наше земли. И щобы вони были wни купити собѣ волы и коровы, и па що купили, ли товара или вѹ-що, въ дни нашего дѣда Александра воево, тако и мы

[1] гдє e scris d'asupra rênduluĭ.

даемн[1] нмъ тое право н тое волю. А коли оусхотѣ выгнати волы ѿ наше земли до Оугоръ, тогди нмаютъ платити ѿ каждого вола по .в. грошн, а болше ничого да не платѣтъ. Ако кто коли име познати оу ни кони или волы, бѹ-где оу наше земли, н доведе на члкъ на Брашовѣнн нз добрими люми, а wни Брашовѣни не мочи имѹ поставити содыша за то конъ а лнбо за то во, а Брашовѣнн да стратѣтъ того конѣ, а ли во бѹде; а болше ничого глобоу да не имаю на собою ни wди грошъ, але тилко щобы имъ шкодѹ было, а боше нищо. А никто ѿ наши боꙗръ, ани оурадниковъ, да не смѣю болше бантовати и, н ни wдиѹ нити ѿ ни не оузѣти. А тако коли оусхотѣтъ Брашовѣнн пре гва-ми стоꙗти на законѣ, коли име бѹ кто на ни тѣгати, а wни щобы волни были пріити до на, а быхомъ мы и сѹдили; а никто да не смѣетъ сѹдити и ни оу нашеи земли безъ и воли, ни wди боꙗри нашъ. А коли бы хотѣ бѹ какіи боꙗри нашъ, или дворни, или мытни, или шотѹ, или пръгаре, или бѹ каки рѣцѣ, оузѣти ѿ ни бѹ-що или бантовати и, или мыта боше оузѣти ѿ ни ка есми выше писали, н хотѣ бы имъ разорити то законъ и тое право, що есми выше писали, бѹ оу чемѹ, хотѣ оу едно нити, то оузри великои казни н оургію гва-ми. Тое въсе щобы имъ было непорѹшенно до живота гва-ми. А на то е вѣра гва-ми н вѣра боꙗръ наши, вѣра пана Петра Гѹдича, вѣра пана Дѹми Браевича, вѣра пана Станчюла, вѣра пана Кости дворника н брата его пана Петра пръкалабоу, вѣра пана Сырбѹла вистарника н вѣра оусн боꙗръ наши, велики н мали. А на болшею крѣпостъ томѹ въсемѹ вышеписанномѹ, велѣли есми нашемѹ вѣрномѹ панѹ Михаилѹ логофетѹ писати н печа нашѹ привисити к семѹ листѹ нашемѹ. Wанца писа оу Васлѹи, в лѣто ҂ѕцнз, аѹ .г.

[L. P.]

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ noĭ Alexandru voevod, domn al ţăriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut şi cu acéstă carte a nóstră tutulor celor ce o vor vedea saŭ o vor auḍi citindu-se, că ne-am sfătuit cu boeriĭ noştri şi am făcut cu tot sfatul nostru şi am dat acéstă carte a nóstră prietenilor noştri, tutulor Braşovenilor, tutulor negustorilor şi întregeĭ ţărĭ a Bârseĭ, tutulor ómenilor şi tutulor negustorilor, pentru aceea, ca să aĭbă de la noĭ aceĭaşĭ lege şi acelaş drept, ce aŭ avut de la moşul nostru, de la Alexandru voevod; când în ţara nóstră eĭ vin cu mărfurĭ, să vină în bună voe în ţara nóstră cu mărfurile lor, carĭ ce vor avea; ĭar vamă aŭ să dea de tară câte 4 groşĭ, precum a fost vechĭul drept, dat lor de înnaintaşiĭ noştri, şi ca să umble în bună voe şi slobod prin tótă ţara domnieĭ mele, şi prin cetăţĭ şi prin târgurĭ, a vinde mărfurile lor: şi postavurĭ şi pânză şi boboŭ, şi orĭ-ce ar fi să aĭbă; dar pânza şi boboul, cu cotul să vênḍă, ĭar postavul cu bucata să vênḍă, cu cine

[1] Îndreptat din даемн.

vor avea să negoţéscă. Iar vamă aŭ să plătéscă de un postav de Colonia câte 12 groşĭ, ĭar de Leubia câte 18 groşĭ, ĭar de Bâtvar (Buda) câte 8, ĭar de Cehia câte 4 groşĭ. Iar vama sucevénă nicăirea în ţara nóstră să nu plătéscă, de cât la Sucéva, chıar de ar merge până la mare. Şi ĭarăşĭ, când ar trece la Ungurĭ cu marfa lor, încă să plătéscă în Sucéva vama sucevénă, şi nicăirea în alt loc din ţara nóstră. Şi încă să fie eĭ volnicĭ a-şĭ cumpĕra boĭ şi vacĭ, şi orĭ-ce cumpĕraŭ, orĭ marfă saŭ altele, în ḑilele moşuluĭ nostru Alexandru voevod, aşijderea şi noĭ dăm lor acelaş drept şi aceĭaşĭ voe. Iar când vor voi să ducă boĭ din ţara nóstră în Ungaria, atuncĭ aŭ să plătéscă de fie-ce boŭ câte 2 groşĭ, ĭar maĭ mult nimic să nu plătéscă. Iar dacă cineva va recunóşte la dênşiĭ caiĭ saŭ boiĭ, orĭunde în ţara nóstră, şi va dovedi omul nostru pe Braşovenĭ cu ómenĭ bunĭ, ĭar eĭ, Braşoveniĭ, nu vor putea pune sodâş (chezaş) pentru acel cal saŭ pentru acel boŭ, apoĭ Braşoveniĭ să pérḑă acel cal, orĭ boŭ fie; şi maĭ mult nimic altă glóbă să nu aĭbă asupra luĭ nicĭ un groş, ci numaĭ atât cât ĭ-ar fi paguba, ĭar maĭ mult nimic. Şi nimenĭ dintre boeriĭ noştri, nicĭ din diregătorĭ, să nu îndrăznéscă maĭ mult a-ĭ bântui, şi nicĭ-un fir de la dênşiĭ să nu ĭa. Şi ĭarăşĭ, când ar voi Braşoveniĭ înnaintea domnieĭ mele să stea pe lege, orĭ-cine ĭ-ar pârî pe eĭ, apoĭ eĭ să fie volnicĭ a veni la noĭ, şi noĭ să-ĭ judecăm pe eĭ; şi nimenĭ să nu îndrăznéscă a-ĭ judeca pe eĭ, altul, în ţara nóstră fără voĭa lor, nicĭ un boer al nostru. Iar dacă ar voi vre un boer al nostru: fie vornicul, fie vameşul, fie şoltuzul, fie pârgariĭ, saŭ orĭ-carĭ diregătorĭ fie, să ĭa de la dênşiĭ ceva, orĭ a-ĭ bântui pe eĭ, orĭ vamă maĭ multă a lua de la eĭ de cât cum am scris maĭ sus, şi ar voi lor să le strice acea lege şi acel drept, ce l-am scris maĭ sus, fie în orĭ-ce, măcar într'un fir, acela va vedea mare pedépsă şi urgia domnieĭ mele. Acestea tóte să fie lor neclintite până la sfârşitul vieţiĭ domnieĭ mele. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele şi credinţa boerilor noştri, credinţa panuluĭ Petru Gudicĭ, credinţa panuluĭ Duma Braevicĭ, credinţa panuluĭ Stancĭul, credinţa panuluĭ Costea vornicul şi a frateluĭ sêŭ panuluĭ Petru pârcălabul, credinţa panuluĭ Sĕrbul vistiernicul şi credinţa tutulor boerilor noştri, marĭ şi micĭ. Iar spre maĭ mare tărie a tot ce e maĭ sus scris, poruncit-am la al nostru credincĭos pan Mihail logofĕtul a scrie şi pecetea nóstră a atârna la acéstă carte a nóstră. Oanţă scris-a în Vasluiŭ, la anul 6957, August 3.

No. 481.

Vasluiŭ, 1452, August 12. Alexandru vodă confirmă privilegiul vamal acordat Braşovenilor în anul 1449, reînnoind drepturile vamale de pe timpul moşuluĭ sêŭ Alexandru cel Bun.

Orig. pergament, Acad. Română, pecetia 8. Pecetie atârnată, în faţă.

† Мл(с)тїю бжїю мы Алеѯандръ воевода, господаръ земли молдав'скои, знаменито чиним ис сѣ листом нашим въсѣмь, кто нан оузрит илї его оуслышит что, ѡ прирадили сѣ есми ис нашими болѧри и оучинили есми исъ оусею нашею радою и дали есми сес лист нашъ приятел нашим, оусим Брашовѣном, оусим купцем и оусеи земли ѿ Бръсѣ, оусим людем и оусим кꙋпцем, на то, да имаю ѿ нас тоть закон и тое право, що имали ѿ нашег дида, ѿ Александра воевод; коли до нашеи земли придꙋт съ търговлею, щобы добровольно им прїти до нашеи земли съ своею търговлею, що коли имꙋт имати; а мито имают дати ѿ тарꙋ по .д. гроши, iако было старое право, дано им ѿ наших прдковт; и щобы им доброволно и слобоно ходити по всеи земли гсва-ми, и по градом и по тръгом, продавати свою тръговлю, и сукна и платно и бобовъ и бꙋд коли имꙋт имати; але платно и бобо да продают локтемъ, а сукна съ виго да продаю с кин имꙋт тръговат сѧ. А мыто имают плати ѿ едино вига Колонева по .ві. гро, а ѿ Левїа по .иі. гро, а Бытъваръ по .и., а че по .д.[1] гро; а сꙋчавское мито нигде да не платѣтъ, лише оу Сꙋчавѣ, хотѣ бы за море ходили. И пак Вꙋгре да перешли бы съ тръговлею своею, еще да плата оу Сꙋчавѣ мыто сꙋчав'ское, а инде нигде оу нашеи земли. Щобы ѡни волни были[2] купити собѣ и вол и кон, и пак що купили, ли товара ли бꙋд-що, въ дни нашего дида Алеѯандра воевод, тако и мы дали есми им тое право и тое волю. А коли схотѣты въгнати волъ ѿ нашег земли до Угоръ, тогди имают плати ѿ каждог вола по .в. гро, а вꙋлше ничего да не платѣтъ. А тако кто коли имꙋт познати оу них кони или волъ, бꙋд-где оу нашеи земл, и доведет на чл(о)къ на Брашовѣнина из добрими люди, а ѡни Брашовѣни не мочи имꙋт постави совдыша за то ко или за во, а Брашовѣни да стратѣтъ то конѣ или вола, а вꙋлше ниче гловꙋ не имают на собою ни гроша, але тꙋлко щобы им ишкод была, а вꙋлше нищо. А никто ѿ наших болѧръ, ани оурѣдников, да не смѣют вꙋлше бантовати их ни за един ни, ни ѿ них оузѣти. Тако коли схотат Брашовѣне пред гсва-ми стоѧти на закон, коли имет бꙋд кто на них тяга, а ѡни щобы волни били прити до нас, а выход мы им сꙋдили; а никто да не смѣт сꙋдити их ни оу нашеи земли безъ их воли, ни ѡдїн болѧрънъ наш. А коли бы хотил бꙋд какїи боiарин наш, или дворин, или мытин, или шолтꙋзъ, или пръгари, или бꙋд каких рѣчцѣ, или оузѣти ѿ них бꙋд-що, или бантовати их, или мыта оузѣти ѿ них вꙋлше как есми више писали, и хотила бы их разорити тотъ законъ и тое право, що есми више писали, бꙋд оу чем, хоте за един гро, тот оузрит великои казни и оугрїю гсва-ми. Тое все щобы им было непорꙋшенно до живота гсва-ми. А на то ест вѣра[3] гсва-ми и вѣра болѧръ наших, вѣра пана Дꙋми Браевич и вѣра пана Маноила хотинского, вѣра пана Станчꙋл, вѣра пана Котси пръкалаба и брата его пана Петра, вѣра пана Ивана Банчана, вѣра Кости Ѡръша, вѣра оусих болѧръ наших, великих и малых. А на вꙋлшеи крѣпотъ томꙋ вышеписанномꙋ, велѣли есми нашемꙋ вѣрномꙋ панꙋ Михаилꙋ логоѳетꙋ писат и

[1] д҃ scris d'asupra luĭ по. [2] În original: бьли. [3] În original: вѣрѣра.

привѣсит нашю печат к семꙋ листꙋ нашемꙋ. Пис оу Васлꙋи Петрь Ардановит, в лѣт ҂ѕцз, мсца Аѵг . вı .

Adresa în dos: Брашовѣне.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ Alexandru voevod, domn al ţăriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut cu acéstă carte a nóstră tutulor celor ce o vor vedea saŭ o vor auḑi citindu-se, că ne-am sfătuit cu boeriĭ noştri şi am făcut cu tot sfatul nostru şi am dat acéstă carte a nóstră prietenilor noştri, tutulor Braşovenilor, tutulor negustorilor şi întregeĭ ţărĭ a Bârseĭ, tutulor ómenilor şi tutulor negustorilor, pentru aceea, ca să aĭbă de la noĭ aceĭaşĭ lege şi acelaş drept, ce aŭ avut de la moşul nostru, de la Alexandru voevod; când în ţara nóstră vin cu mărfurĭ, să vină în bună voe în ţara nóstră cu mărfurile lor, carĭ ce vor avea; ĭar vamă aŭ să dea de tară câte 4 groşĭ, precum a fost vechĭul drept, dat lor de înnaintaşiĭ noştri; şi ca să umble în bună voe şi slobod prin tótă ţara domnieĭ mele, şi prin cetăţĭ şi prin târgurĭ, a vinde mărfurile lor: şi postavurĭ şi pânză şi boboŭ, şi orĭ-ce ar fi să aĭbă; dar pânza şi boboul să le vênḑă cu cotul, ĭar postavul cu bucata să-l vênḑă, cu cine vor avea să negoţéscă. Iar vamă aŭ să plătéscă de o bucată de Colonia câte 12 groşĭ, ĭar de Leubia câte 18 groşĭ, ĭar de Bâtvar (Buda) câte 8, ĭar de Cehia câte 4 groşĭ. Iar vamă sucevénă nicăirea să nu plătéscă de cât la Sucéva, chĭar de ar merge până la mare. Şi ĭarăşĭ, când ar trece la Ungurĭ cu mărfurile lor, încă să plătéscă la Sucéva vamă sucevénă, şi nicăirea în alt loc din ţara nóstră. Şi volnicĭ eĭ să fie a-şĭ cumpĕra şi boĭ şi vacĭ, şi orĭ-ce cumpĕraŭ, orĭ marfă saŭ altele, în ḑilele moşuluĭ nostru Alexandru voevod, aşijderea şi noĭ le am dat lor acelaş drept şi aceĭaşĭ voe. Iar când vor voi să ducă boĭ din ţara nóstră în Ungaria, atuncĭ aŭ să plătéscă de fie-care boŭ câte 2 groşĭ, ĭar maĭ mult nimic să nu plătéscă. De asemenea, orĭ cine va recunóşce la dênşiĭ caiĭ saŭ boiĭ, orĭ unde în ţara nóstră, şi va dovedi omul nostru pe Braşovenĭ cu ómenĭ bunĭ, ĭar eĭ, Braşoveniĭ, nu vor putea pune sodâş (chezaş) pentru acel cal saŭ pentru acel boŭ, apoĭ Braşoveniĭ să pérdă acel cal saŭ boŭ, şi maĭ mult nimic altă glóbă să nu aĭbă asupra luĭ nicĭ un groş, ci numaĭ atât cât le-a fost paguba, ĭar maĭ mult nimic. Şi nimenĭ din boeriĭ noştri, şi nicĭ din diregătorĭ, să nu cuteze maĭ mult a-ĭ bântui şi nicĭ-un fir de la eĭ să nu ĭa. Asemenea, când ar voi Braşoveniĭ dinaintea domnieĭ mele să stea pe lege, orĭ-cine ĭ-ar pârî pe eĭ, apoĭ eĭ să fie volnicĭ a veni la noĭ, şi noĭ să-ĭ judecăm; şi nimenĭ să nu cuteze a-ĭ judeca pe eĭ, altul, în ţara nóstră fără voĭa lor, nicĭ-un boer al nostru. Iar dacă ar voi vre-un boer al nostru, saŭ vornicul, saŭ vameşul, saŭ şoltuzul, sau părgariĭ, saŭ orĭ-carĭ diregătorĭ fie, să ĭa ceva de la eĭ, saŭ a-ĭ bântui pe eĭ, saŭ vamă a lua de la eĭ maĭ multă de cât cum am scris maĭ sus, şi ar voi să

le strice acea lege și acel drept, ce l'am scris maĭ sus, fie orĭ-cât, chĭar pentru un groș, acela va vedea mare pedépsă și urgia domnieĭ mele. Acestea tóte să le fie lor neclintite până la sfîrșitul vieţeĭ domnieĭ mele. Și întru acésta e credinţa domnieĭ mele și credinţa boerilor noștri, credinţa panuluĭ Duma Braevicĭ și credinţa panuluĭ Manoil de la Hotin, credinţa panuluĭ Stancĭul, credinţa panuluĭ Costea pârcalabul și a frateluĭ sêŭ panuluĭ Petru, credinţa panuluĭ Ivan Baicén, credinţa luĭ Costea Orăș, credinţa tutulor boerilor noștri, marĭ și micĭ. Iar pentru maĭ mare tărie a celor maĭ sus scrise, poruncit-am la al nostru credincĭos pan Mihail logofĕtul a scrie și a atârna a nóstră pecetie de acéstă carte a nóstră. Scris-a în Vasluĭ Petru Ardanovicĭ, la anul 6960, luna August 12.

Adresa în dos: † Brașovenilor.

No. 482.

Cetatea Suceveĭ, 1453, Februarie 17. Alexandru vodă se închină luĭ Ioan Corvin de Hunyadi împreună cu boeriĭ, prestând jurămêntul de credinţă.

Orig. pergament, Arch. Curţiĭ imperiale de la Vienna. Pecetie din cele atârnate, în faţă.

† Млтїю бжїю мы азь рабь влдики моего іу хта Іѡ Алеѯандро воевода, господарь ѯемли мωдавскои, ѯнаменито чини и сѣмь нашимь хртианскй и слобоны и ѿтворены книгомь, въсѣкомꙋ четѫщомꙋ и слышащомꙋ и хотѣщомꙋ раѯꙋмети, како бысть бжїе проиѯволение и прїидохмо оу вечныи мирь и оу хртианскїи токме съ родителе гва-ми, съ Іаншемь воеводою, намѣстнико гна кралѣ Владислава и правителемь и гномь въсега господства оугръского; и дадо сѣ да м сымь сн до моеи смрти, и да мꙋ сы послꙋше въ въсе, іако приснꙑ сн своемꙋ ѿцоу, и съ въсѣми моими болѣрми и съ моимь ѯемлемь, и ницꙗ беѯ егове млти повелѣниа да не чини, нѫ по его млтї повелѣнию да оучини и да наплъни; и еговꙋ анепсею да оуѯмꙋ да ми е госпожда до моеи съмрьти; и да сы еговемь прїателе добръ приате и пакь егове неприателе да сы непрїате, дори сы живо; а гнь-ми и родите Іанꙋ воевода да ни милꙋеть и да ни брани ѿ оусе наши неприателе на оусе страни и на и ѯемлю нашꙋ, іако въсѣкїи ѿтець своега сина и іако добрꙑ гнь сво ѯемлю; а ми и с наши ѯемло да-мо послꙋшни родителю ми Іаншꙋ воеводе, іако и выше пишемь, въ въсемь; и къда се стане некоа работа родителю ми и боуде его повелѣние, а гво-ми да сы послꙋше егове млти повелѣнию. Сие въсе вышеписанное прїимамо и ѡбещавамо се и клънемо сѣ и съ въсѣми нашими болѣры, и малыми и великими, елико на слꙋжа, имене вышнего ба, иже въ троици прославлѣемомꙋ, имене въсех стыхь, иже ѿ века богꙋ оугождъши, да съдръжимо и наплънимо въ въсемь, іако хртїане. А на бо(ль)шꙋю крепость и потвырждени въсемꙋ вышеоуписанномꙋ, и печа нашꙋ привесимо къ семꙋ нашем писанию и ѡбещанию. Съписа сѣ сиа книга оу сочавскомь градꙋ, в лѣ ҂ѕѯа, мца ф .зı. днь.

[L. P.]

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ, eu robul stăpânuluĭ meŭ Isus Hristos Iω Alexandru voevod, domn al ţĕriĭ Moldoveĭ, cunoscut facem prin acéstă a nóstră creştinéscă şi slobodă şi deschisă carte, tutulor celor ce o vor citi şi o vor auḑi şi vor voi să o înţelégă, precum a fost voea luĭ Dumneḑeŭ şi am intrat în vecĭnică pace şi la creştinéscă tocmélă cu părintele domnieĭ mele, cu Ianuş voevod, locţiitorul domnuluĭ craĭuluĭ Vladislav şi stăpânitorul şi domnul a tótă domnia unguréscă; şi datu-m'am să-ĭ fiŭ luĭ fiŭ până la mórtea mea, şi să-ĭ fiŭ supus în tóte, ca un adevĕrat fiŭ părinteluĭ sêŭ, şi cu toţĭ boeriĭ meĭ şi cu ţara mea, şi nimic să nu facem fără porunca Graţiosităţiĭ sale, ci după porunca Graţiosităţiĭ sale să facem şi să împlinim; ıar pe nepóta luĭ să o ĭaŭ să-mĭ fie dómnă până la mórtea mea; şi să fiŭ prietenilor lor bun prieten şi ĭarăşĭ neprietenilor lor să fiŭ neprieten, cât voiŭ trăi; ĭar domnul meŭ şi părinte Ianuş voevod să ne miluĭască şi să ne apere de toţĭ neprieteniĭ noştri din tóte părţile, şi pe noĭ şi ţara nóstră, ca fie-care părinte pe al sêŭ fiŭ şi ca bunul domn ţara sa; ĭar noĭ şi cu ţara nóstră ne-am dat supuşĭ părinteluĭ nostru Ianuş voevod, precum şi maĭ sus am scris în tóte; şi când va începe vre un lucru părintele meŭ şi va fi porunca luĭ, apoĭ domnia mea să fiŭ ascultător porunciĭ Graţiosităţiĭ sale. Acestea tóte maĭ sus scrise le primim şi le făgăduim şi ne jurăm şi cu toţĭ boeriĭ noştri, şi micĭ şi marĭ, câţĭ ne slujesc pe noĭ, în numele celuĭ de sus Dumneḑeŭ, pe care în Troiţă îl proslăvim, în numele tutulor sfinţilor, cariĭ de vecĭ luĭ Dumneḑeŭ sunt plăcuţĭ, că le vom ţiné şi împlini în totul ca creştinĭ. Iar spre maĭ mare tărie şi întărire a tutulor maĭ sus scrise, şi pecetia nóstră am atârnat-o la acéstă a nóstră scrisóre şi făgăduĭală. Scrisu-s'a acéstă carte în cetatea Suceveĭ, la anul 6961, luna Februarie, 17 ḑile.

VI.

Bogdan vodă, fiul luĭ Alexandru cel Bun (Octombrie 1449 până la 16 Octombrie 1451).

No. 483.

Târgu-de-jos (Roman) 1450, Febr. 11. Bogdan vodă se închină luĭ Ioan Hunyadi, guvernatorul Ungarieĭ, împreună cu boeriĭ sêĭ, jurându-ĭ credinţă şi ascultare.

Orig. pergament, Arch. Curţiĭ imperiale de la Vienna. Pecetia, din cele atârnate în faţă, s'a perdut.

† Мл҃тїю бж҃їею мы Богданъ воевода, гп҃ръ землѝ молдавской, чинѝ знаменито ис сѣ нашѝ листомъ въсѣ кто нанъ ѹзритъ ѝлѝ его ѹслышитъ чтѹчи, коли же комѹ боудетъ потрѣбизна, ѡже слѹбоуемъ и слюбили есми нашемѹ милом родителю Ианышѹ ѿ Хѹнидїиа, въсегѡ оугрсага

кралевства гоубернаторъ и ины, да бымо были ем въ сны и до нашего живота, и ѿ и его гва також да е на родителъ; и иже аще буде ем потрѣбно ѿ на, мы да стоимо коиъ егову мати и съ нашими главами и съ въсѣмї воискамн и съ въсѣ наши добри свѣтомъ на неговы мати доброту, и да с[мы] въсѣмъ неговы мати прїатели, а непрїателе неговъ мати непрїатели, и також[е] землѣ гв-ми и съ неговѣмъ мати землѣ а су въ едно; и поклисаре и тръговце и въсѣкы добры люде да е землѣ гв-ми ѿтворена и слобона и доброволна съ въсѣкы право; а нашъ милыи родителъ да Упасетъ на по своего рукы и да ѿбронитъ на ѿ въсѣкы наши непрїатели; а мы да не имамо искати иного добрѣишаго родителѣ, нигде лише нашего милого родителѣ Хоунѣ Ianыша великаго губернатора, ни на которои странѣ нигда, лише да имамо надеждѹ на вышнѣго Ба и на нашего милого родителѣ. И також, того Бъ не дай, аще бы сѧ прїгоднло нашем родителю воу какою ноуждѹ а наша землѣ, да е егову мати ѿтворена и егове мати скарбы и съ егове боiары и съ въсѣми негове мати воискамн, доброволно и бе[з]забавы прїехати и доброволно ѿехати и съ въсе негове болѣри и скарбы. И тако, того Бъ не дай, аще коли пригоднт сѧ воу каковое безврѣменїе, да е на ѿтворена и доброволна поехати до земли родителѣ нашего Хунѣ Ianыша и съ въсѣми нашеми скарбами и съ въсѣми болѣры, и пакы слободно и доброволно ѿехати и съ въсѣми нашими слугами. Тое въсе выше писанное ѡбѣщае нашему милому родителю дръжати и наплънити пол нашега записа и до нашего живота, при нашеи чти и при хрїанскои вѣрѣ. А на то е вѣра выше писаннаго ми гва Богдана воевѡ и вѣра възлюбленнаго ми сна Стефана воевѡ и вѣра боiаръ наши, вѣра пана Думы Браевича, вѣра пана Ѡаны Жулича, вѣра пана Братоула, вѣра пана Кости Ѡрыша, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Драгомира дворника, вѣра пана Илїа бывшагѡ логоѳета, вѣра пана Ѡцела дворника, вѣра пана Данчула пръкалаба, вѣра пана Бали, вѣра пана Кости Данов[и]ча, вѣра пана Тадора Васкана, вѣра пана Тадора Моическоула, вѣра пана Сръбоула, вѣра пана Станчула комиса и вѣра въсѣ наши боiаръ молдавскы, великы и малы. А на болшеи крѣпости тому въсему выше писанному привѣсихѡ нашу печатъ к сему листу нашему. Пи Михаилъ писаръ[1] у Долне тръгу, в лѣто .҂зциі. сфе .аі.

[L. P.]

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ Bogdan voevod, domn al ţĕriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut prin acéstă carte a nóstră tutulor celor ce o vor vedea orĭ o vor auḑi citindu-se, dacă cuĭ-va îĭ va fi de trebuinţă, că jurăm şi jurat-am ĭubituluĭ nostru părinte Ianîş din Hunidiĭa, al întregeĭ ţărĭ crăeşcĭ gubernator şi al altora, să-ĭ fim luĭ fiŭ cât vom trăi, şi el şi domnia sa aşijderea să ne fie nouĕ părinte; şi încă dacă va avé el trebuinţă de noĭ, noĭ să stăm lângă Graţiositatea sa, şi cu căpitaniĭ noştri şi cu tótă oştirea şi cu tot sfatul nostru cel bun, spre binele Graţiosităţiĭ sale,

[1] Cuvintele Пи Михаилъ писаръ sunt scrise în locul altor cuvinte ce aŭ fost cu totul rase.

și să fim tutulor prietenilor Grațiosității sale prietenĭ, ĭar neprietenilor Grațiosității sale neprietenĭ, și așijderea țara domnieĭ mele și cu țara Grațiosității sale apoĭ să fie una; și solilor și negustorilor și tutulor ómenilor bunĭ să fie țara domnieĭ mele deschisă și slobodă și cu bună voe cu tot dreptul; ĭar ĭubitul nostru părinte să ne ocrotéscă pe noĭ sub mâna sa și să ne apere pe noĭ de toțĭ neprietenii noștri; ĭar noĭ să n'avem a ne căuta un alt părinte maĭ bun nicăirea, afară de ĭubitul nostru părinte Hunéd Ianîș, marele gubernator, în nicĭ o altă parte aĭurea, numaĭ să avem nădejde în Dumnedeŭ cel de sus și în ĭubitul nostru părinte. Și așijderea — acésta Dumnedeŭ să nu dea — dacă se va întâmpla părinteluĭ nostru vre-o óre-care nevoe, apoĭ țara nóstră să fie Grațiosității sale deschisă și averilor Grațiosității sale, și cu boeriĭ sêĭ și cu tóte oștile Grațiosității sale în bună voe și fără pedică a trece și în bună voe a eși, și cu toțĭ boeriĭ sêĭ și averile. Și așijderea — acésta Dumnedeŭ să nu dea — dacă s'ar întâmpla vre-o óre-care vreme rea, să ne fie nouă deschisă (țara) și în bună voe a trece în țara părinteluĭ nostru Hunéd Ianîș și cu tóte averile nóstre și cu toțĭ boeriĭ, și ĭarășĭ slobod și în bună voe a eși, și cu tóte slugile nóstre. Tóte cele maĭ sus scrise le făgăduim ĭubituluĭ nostru părinte a le ține și împlini potrivit cărțiĭ nóstre, cât vom trăi, pe cinstea nóstră și pe creștinésca credință. Iar la acésta este credința maĭ sus scrisuluĭ domnieĭ mele Bogdan voevod și credința pré ĭubituluĭ meŭ fiŭ Stefan voevod și credința boerilor noștri, credința panuluĭ Duma Braevicĭ, credința panuluĭ Oană Julicĭ, credința panuluĭ Bratul, credința panuluĭ Costea Orîș, credința panuluĭ Ivan Balcén, credința panuluĭ Dragomir vornicul, credința panuluĭ Ilie fost logofĕt, credința panuluĭ Oțel vornicul, credința panuluĭ Dancĭul pârcalabul, credința panuluĭ Balea, credința panuluĭ Costea Danovicĭ, credința panuluĭ Tóder Văscan, credința panuluĭ Tóder Moicescul, credința panuluĭ Sârbul, credința panuluĭ Stancĭul comisul și credința tutulor boerilor noștriĭ moldovenĭ, marĭ și micĭ. Iar spre maĭ mare întărire a tutulor celor maĭ sus scrise am atârnat a nóstră pecetie la acéstă carte a nóstră. Scris-a Mihail scriitorul în Târgul-de-jos, la anul 6958, Februarie 11.

No. 484.

Sucéva, 1450, Iulie 5. Bogdan vodă reînnoesce jurămêntul de credință luĭ Ioan Hunyadi.

Orig. pergament, Arch. Curțiĭ imperiale de la Vienna. Pecetia, din cele atârnate, în fațĕ.

† Млтїю бжїею мы Богдан воевода, гпръ земли молдавскои, знаменито чиним ис сим листом нашим всем кто коли на не оузрит или его оуслышит чтучи, гдеже коли кому того будет потребизнаа, оже слюбуем и слюбили есми нашему милому родителю и гнꙋ Ꙗнышꙋ воеводѣ ѿ Хунѣдїа, всега оугрьскаго кралевства и губернаторъ и иным, да

би его гво намъ би роднте и гнъ, а ми да есмо негову гву въ сна мѣсто и слуга и до нашего живота, а ѿ негова гва также да естъ на драги роднтелъ и гнъ до нашего живота; и иже аще будетъ потребно негову гву ѿ на, мы да стоимо конъ негову гву и съ нашими главами и съ нашими болѣре и съ въсею нашемъ землемъ и с нашими воискамн и съ въсѣмъ наши добри съвѣто на негову гву добротѫ, iакоже самому гво-ми, и да служимо негову гву вѣрне и коруни оугръско, и да прiамо и да смо негову гву прiателе прiате, а непрiателемъ негову гву непрiате; а также земла гва-ми и съ неговѣмъ гву земле да су въ едно; и поклисiаремъ и тръговце и въсѣкимъ добри людемъ, да естъ землѣ наша ѿтворена и слободна и доброволна неговѣмъ гву поклисаре и тръговцемъ и въсѣки добри люде съ въсѣкимъ правомъ; и есми по негову гву руку, а негова гву имаетъ насъ оупасовати по неговѣмъ гву руки и ѿбранити на ѿ наши непрiатели; а мы па да не имаеми поискати иного маи лепшаго роднтелѣ и гна ѿ неву гву и да будетъ ѿпекалникъ негва гва на ѿ въсѣмъ стра, также и наше земли; и аще пригодит са, боже того не даи, некакою налога на ѿ наши непрiателеи изити ис нашеи земли до земли нашего роднтелѣ и гна Iаныша воеводу до Угоръ, бу на котори конецъ земли или по ѿрашемъ, а негова гва земла да е ѿтворена походити и годовати са с нашими в'сами болѣри и съ въсѣми слугами и скарбомъ, и пребивати оу земли нашего м'лого роднтелѣ и гна Iаныша воеводу по коли намъ надобно будетъ; а коли тому бъ датъ ча тому поехати до нашу ѿчизну, также да идеми доброволно и слободно и помощиемъ негову гву, що на дастъ наш милы роднтелъ и гнъ Iанышъ воевода, добувати нашу ѿчизну; а также коли бы са пригодило нѣкаа нѫжда, бе того не даи, нашему млому роднтелю и гну Iанышу воеводѣ, а землѣ наша да е ѿтворена негову гву и негви болѣромъ и слугамъ и скарбомъ его и пребивати оу нашу ѿчизни, по[ли] негова гва волю будеть; а коли томѫ млы бъ датъ ча и врѣмѣ, а наш' [роднте и г]нъ Iаны воевода оусхочетъ поити добувати негову гву землю кралев[ст]ва Ѫгръскаго, а мы имами са свои живото и съ нашими воисками, що коли на мили[1] бъ да, имаеми поихати с наше възлюблени роднтеле и гномь Iаныше воеводо и стоiати конъ негову гву с нашими воискамн; а также мы не имаеми нико мечемъ Кiлию добувати без волю нашего роднтѣлѣ и гна Iаниша воеводу до нашего живота. Тое въсе вышеписанное слюбве здержати и попоинити нашем млом роднтелю и гну Iанишу воеводѣ полу того нашегѡ листу и записѹ, при нашеи чти и при вѣрѣ хртiаскои, iакоже на се свѣтѣ стоитъ. А на то е вѣра гва-ми вышеписаннаго ми Богдана воеводы и вѣра въсѣхъ боiаръ наши, и великы и мали. А на болшее потвержденiе том въсем вышеписанному привѣсихо нашу печатъ к сему нашему листу. Пи оу Сѫчав, въ лѣтѡ ,зцни, мца iюлiа .е. днъ.

[L. P.]

---

[1] Îndreptat din: мьлі.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ Bogdan voevod, domn al ţĕriĭ Moldoveĭ, cunoscut facem prin acéstă carte a nóstră tutulor celor ce o vor vedea saŭ o vor auḑi citindu-se, şi orĭ unde va fi cuĭ-va acésta de trebuinţă, că jurăm şi jurat-am ĭubituluĭ nostru părinte şi domn Ianîş, voevod din Hunédia, a tótă crăiĭa unguréscă şi gubernator şi altora, să ne fie domnia sa nouĕ părinte şi domn, ĭar noĭ să-ĭ fim domnieĭ sale în loc de fiŭ şi slugă până la sfîrşitul vieţiĭ nóstre, ĭar el, domnia sa, aşijderea să ne fie nouĕ drag părinte şi domn până la sfîrşitul vieţiĭ nóstre; şi dacă va avé trebuinţă domnia sa de noĭ, noĭ să stăm lângă domnia sa şi cu căpitaniĭ noştri şi cu boeriĭ noştri şi cu tótă ţara nóstră şi cu oştile nóstre şi cu tot al nostru bun sfat spre binele domnieĭ sale, ca şi însuşĭ al domnieĭ mele, şi să slujim domnieĭ sale cu credinţă şi coróneĭ ungureşcĭ, şi să primim şi să fim prietenilor domnieĭ sale prietenĭ, ĭar neprietenilor domnieĭ sale neprietenĭ; şi aşijderea ţara domnieĭ mele şi cu ţara domnieĭ sale să fie una; şi solilor şi negustorilor şi tutulor ómenilor bunĭ, să fie ţara nóstră deschisă şi slobodă şi cu bună voe solilor domnieĭ sale şi negustorilor şi tutulor ómenilor bunĭ cu tot dreptul; şi să fim sub mâna domnieĭ sale, ĭar domnia sa să aĭbă pe noĭ a ne ocroti sub mâna domnieĭ sale şi a ne feri pe noĭ de aĭ noştri neprietenĭ; ĭar noĭ ĭarăşĭ să n'avem a căuta un alt maĭ bun părinte şi domn decât domnia sa, şi să fie domnia sa nouĕ ocrotitor din tóte părţile, aşijderea şi ţĕriĭ nóstre; şi dacă s'ar întâmpla — Dumneḑeŭ acésta să nu dea — vr'o óre-care asuprire nouĕ din partea neprietenilor noştri a eşi din ţara nóstră în ţara părinteluĭ nostru şi domn Ianîş voevod, în ţara unguréscă, fie la orĭ-ce margine a ţĕriĭ saŭ prin oraşe, apoĭ ţara domnieĭ sale să ne fie deschisă nouĕ a trece şi a ospĕta cu toţĭ boeriĭ noştri şi cu tóte slugile şi averile, şi a petrece în ţara ĭubituluĭ nostru părinte şi domn Ianîş voevod, cât nouĕ ne va fi de trebuinţă; ĭar când la acésta Dumneḑeŭ va da ceasul acela a ne întórce în ocina nóstră, aşijderea să venim în bună voe şi slobod şi cu ajutorul domnieĭ sale, pe care ni-l va da ĭubitul nostru părinte şi domn Ianîş voevod, a dobêndi ocina nóstră; şi aşijderea dacă s'ar întâmpla vre-o nevoe — Dumneḑeŭ să nu dea acésta — ĭubituluĭ nostru părinte şi domn Ianîş voevod, apoĭ ţara nóstră să fie deschisă domnieĭ sale şi boerilor sêĭ şi slugilor şi averilor sale, şi să petrécă în ocina nóstră, după voea domnieĭ sale să fie; ĭar când la acésta milostivul Dumneḑeŭ va da césul şi vremea, şi părintele nostru şi domn Ianîş voevod va voi a merge a-şĭ dobândi ţara domnieĭ sale, crăimea unguréscă, apoĭ noĭ să avem a merge însăşĭ cu viaţa nóstră şi cu oştile nóstre, cât ce nouĕ milostivul Dumneḑeŭ a dat, vom avea a merge cu pré ĭubitul nostru părinte şi domn Ianîş voevod şi a sta lângă domnia sa cu oştile nóstre; şi aşijderea noĭ să n'avem nicĭ cum a cuprinde cu sabia Chilia fără de voea părinteluĭ nostru şi domn Ianîş voevod, până la sfîrşitul vieţiĭ nóstre. Acestea tóte maĭ sus scrise jurăm a le ţiné

şi împlini ĭubituluĭ nostru părinte şi domn Ianîş voevod potrivit acesteĭ cârţĭ a nóstre şi zapis, pe a nóstră cinste şi pe credinţa creştinéscă, precum în acéstă lume stă. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ Bogdan voevod şi credinţa tutulor boerilor noştriĭ şi marĭ şi micĭ. Şi spre maĭ mare întărire a tutulor celor maĭ sus scrise am atârnat a nóstră pecetie la acéstă a nóstră carte. Scrisă în Sucéva, la anul 6958, luna Iulie, 5 ḑile.

VII.

Petru Aron, fiul luĭ Alexandru cel Bun (16 Octombrie 1451 până în Aprilie 1457).

No. 485.

Sucéva, 1455, Iunie 2. Privilegiul vamal acordat Braşovenilor de către Petru Aron vodă, fiul luĭ Alexandru cel Bun, reînnoind drepturile din timpul părinteluĭ sêŭ şi al fraţilor sêĭ Iliaş, Stefan şi Petru.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 778. Pecetia atârnată în faţă.

† Млтїю бжїею мы Перь воево, гпрь ʒемли модаскои, чиним ʒнаменито ис сѣмъ листо наши въсѣмъ кто на ѹʒри или его ѹслиши чтѹ, ѡже дорадили сѧ есми съ въсами нашими боıари и дали есми се нашь (листъ) приıателемъ нашимь, ѹсимъ Брашовѣномь на то, абы имали ѹ наше ʒемли то ʒако, що имали въ дни родителѣ нашего Алеʒандра воево, и въ дни братїю наши Илиаша и Стефана и Пера воево, щобы имъ ѹси было слобоно и доброволно прїити до нашеи ʒемли съ своими тръговлѣми и ходити ѹ нашеи ʒемли продавати и кѹповати товара веʒде по нашеи ʒемли, по грагомь и по селомь, що имь надобно бѹде. А мыто имаю платити ѿ таръ[1] еди .д. гро, коли прїидѹть ѹ нашеи ʒемли, и коли па выидѹ ѿ наше ʒемли, тако да дадѹ, по .д. гро да платѣ ка стары ʒако бы; а ѿ вола по .в. гроши да платѣ;[2] а нигде ѹ нашеи ʒемли сѹчавское мыто да не платать, лише ѹ Сѹчавѣ, щобы платили, коли прїидѹ ѹ Сѹчавѣ, а инде нигде щобы не имали ен платити. И варе ка было право и при ѿцѣ нашего, тако и мы по[3] том даемъ и потверждаемь и ис симъ листомь нашимь. То въсе вышеписанное, да бѹде имъ непорѹшенно ни ѹ чемъ до нашего живота. Про то ни ѡди на боıари, ани ѹрѣдини, ани мытини, нигде по нашеи ʒемли да не смѣю имъ порѹшити, при свои шїи и имѣнїи. А ѿ сѹна и ѿ плона и ѿ ѹси торговли имаю мыто платити, ıако е права иʒ-давна. А на то е вѣра гва-ми вышеписаннаго Пера воеко и вѣра въса боıарь наши, великы и малы.

[1] După таръ urméză literile пи şterse cu condeĭul. [2] Îndreptat în original din платн. [3] по scris d'asupra.

А на бошее крѣпость томѵ въсемѵ вышепосанном, велѣли есми нашемѵ вѣрномѵ паноу Перѵ лоѳетѵ писати и привѣсити нашѵ печа к семоу листѵ нашемѵ. Пи Вѵпаша оу Сѡвѣ, в лѣто ҂ѕцѯг, мца ю . в. [L. P.]

Adresa în dos: † Оуси Брашовѣнѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ Petru voevod, domn al ţĕriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut prin acéstă carte a nóstră tutulor celor ce vor vedea-o saŭ o vor auḑi citindu-se, că ne-am sfătuit cu toţĭ boeriĭ noştri şi am dat acéstă (carte) a nóstră prietenilor noştri, tutulor Braşovenilor, pentru aceea, ca să aĭbă în ţara nóstră aceeaşĭ lege, ce aŭ avut în ḑilele părinteluĭ nostru Alexandru voevod şi în ḑilele fraţilor noştri Iliaş şi Stefan şi Petru voevoḑĭ; pentru ca lor tutulor să le fie slobod şi de bună voe a veni în ţara nóstră cu negoţurile lor şi a umbla prin ţara nóstră spre a vinde şi a cumpĕra marfă pretutindenea prin ţara nóstră, prin târgurĭ şi prin sate, ce le va fi lor de trebuinţă. Iar vamă aŭ a plăti de tară una, câte 4 groşĭ, când vor veni în ţara nóstră; şi când ĭarăşĭ vor eşi din ţara nóstră, aşijderea să dea, câte 4 groşĭ să plătéscă, precum a fost legea veche. Iar de boŭ câte 2 groşĭ să plătéscă; şi nicăirea în ţara nóstră vamă sucevénă să nu plătéscă; numaĭ la Sucéva să o plătéscă, când vor veni în Sucéva; ĭar în alt loc nicăirea să n'aĭbă eĭ a o plăti. Şi vare cum a fost dreptul lor în ḑilele părinteluĭ nostru, aşijderea şi noĭ pentru acésta dăm lor şi le întărim prin acéstă carte a nóstră. Acestea tóte maĭ sus scrise să le fie lor neclintite întru nimic, până la sfîrşitul vieţiĭ nóstre. Drept aceea, nicĭ un boer al nostru, nicĭ diregător, nicĭ vameş, nicăirea prin ţara nóstră să nu îndrăznéscă a le strica lor, pe capul şi averea sa. Iar de postav şi de pânză şi de tóte mărfurile aŭ vamă să plătéscă după cum este dreptul de maĭ 'nainte. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ Petru voevod şi credinţa tutulor boerilor noştri, marĭ şi micĭ. Şi pentru maĭ mare tărie a tot ce este scris maĭ sus, poruncit-am la al nostru credincĭos pan Petru logofĕt a scrie şi a atârna a nóstră pecetie la acéstă carte a nóstră. Scris-a Vulpaş în Sucéva, la anul 6963, luna Iunie 2.

Adresa în dos: † Tutulor Braşovenilor.

VIII.

Stefan vodă cel Mare (Aprilie 1457 — 2 Iulie 1504).

No. 486.

Sucéva, 1458, Martie 13. Privilegiul vamal acordat Braşovenilor de către Stefan vodă cel Mare.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 777. Pecetia atârnată în faţă.

† Млтїю бжїею мы Стефанъ воевода, гпръ ꙁемли молдавскои, чинн ꙁнаменито и сѣмъ нашн листо въсѣмъ кто на оуꙁри илї его оуслыши чтѹчи, ѡже прирадили сѣ есми с нашими боꙗре

и съ оусею нашею радою и дали есми се на ли прїателе наши, оуси Брашовѣно и оуси купце и оусеи земли ѿ Бръсѣ, оуси люде и оуси кѹпце, на то, да имаю ѿ на то зако и тое право, що имали ѿ нашего дида, ѿ Алезандра воеводы: коли до нашеи земли (прїидѹ) съ торговлею, щобы добровоно имъ прїити до нашеи земли съ своею торговлею, що коли имѹ имати; а мыто имаютъ платити ѿ тарѹ по четыри гро, ꙗко было старое право, и дано ѿ наши прѣкове; и щобы и доброволно и слободно[1] ходити по въсеи земли гва-ми, и по градо и по тръго, продавати свою торговлю, и сѹкна и платно и бобо и вѹ коли имѹ имати; але плано и бобо да продаютъ локте, а сѹна съ внго да продаютъ с ки имѹ торговати сѧ. А мыто имаютъ платити ѿ едииного вига (Колонева) по два на десѣте грошн, а ѿ Лебѹїа по ѡсмъ на десѣте грошн, а Бытъваръ по .и., а Чѣ по .д. гро. А совское мыто нигде да не платѣтъ лише оу Совѣ, хотѣ бы за море ходили. И па Вънгрѣ да перешли бы съ торговлею своею, еще да платѣтъ оу Совѣ мыто совское, а инде нигде оу нашеи земли. И щобы ѡни волни (были) купити собѣ и во и коро и пакъ що купили, или товара, или вѹ що, въ дни наше дида Алезандра воево, тако и мы дали есми и тое право и тое волю. А коли оусхотѣтъ выгнати волы ѿ нашеи земли до Оугоръ, тогди имаю платити ѿ кадого вола по .в. гро, а боше ничего да не платѣтъ. А тако кто коли имѹ познати оу ни кони или волы, вѹ где оу наше земли, и доведе на члкъ на Брашовѣне из добрыми люми, а Брашовѣни не мочї имѹ поставити содыша за ко или за во, а Брашовѣни да стратѣ того ко или во, а боше глобѹ не имае ни гро, тѹко щобы им бы ишко, а боше нищо. А никто ѿ наши боꙗръ ани оурѣни, да не смѣе оузати ѿ ни ни еди гро. А тако коли оусхотѣ Брашовѣне прѣ на стоꙗти на зако, коли име вѹ кто на ни тѣгати, а ѡни да сѹ вони прити прѣ на, абыхо мы и судити. А ины никто оу нашеи земли бе и воли, ни боꙗри ани двориии ани шотѹ, да не смѣеть и судити, ани оузати ис ни ни еди гро боше ка выше пише, при нашеи великои кани ї ѡргїю гпва-ми. Тое въсе выше пише, щобы имъ было[2] непорѹ(ше)но до нашего живота. А на то е вѣра гпва-ми вышеписаннаго ми Стефа воеводы и вѣра наше митрополита кѹ Теѡктиста и вѣра боꙗръ наши, вѣра пана Манаила, вѣра пана Вланкула пръкалаба, вѣра пана Илїаша Морѹза, вѣра па(на) Петра Пониича, вѣра пана Албула спатарѣ, вѣра пана Томы Книде, вѣра пана Мика Кралѣ, вѣра пана Думѹнкѹшеви Стецка, вѣра пана Коми, вѣра пана Исаиꙗ постелника, вѣра пана Станимира вистїа[р]ника, вѣра пана Сакы спатарѣ, вѣра пана Тадера чашника, вѣра па Зберѣ столника, вѣра пана Іѡна коми и вѣ въсѣ боꙗрь наши, и великы и малы. А на боше крѣпо томѹ въсемѹ вышеписанно велѣли есми нашемѹ вѣрномѹ панѹ Вѹпашѹ покацлерю писати и печа на привѣсити к семѹ наше листѹ. Пи Илїашъ оу Совѣ, в лѣ ҂sцзs, м .гі. [L. P.]

[1] În orig.: слободно.
[2] În orig.: воло.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ Stefan voevoda, domn al ţăriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut prin acéstă a nóstră carte tutulor, carĭ o vor vedea saŭ vor auḑi-o citindu-se, că noĭ ne-am sfătuit cu boeriĭ noștri și cu întregul nostru sfat și dat-am acéstă a nóstră carte prietenilor noștri, tutulor Brașovenilor și tutulor negustorilor și întregeĭ ţărĭ a Bârseĭ, tutulor ómenilor și tutulor negustorilor, pentru aceea, ca să aĭbă de la noĭ aceĭaș lege și acelaș drept, ce aŭ avut de la moșul nostru, de la Alexandru voevod; când în ţara nóstră (vin) cu mărfurĭ, să vină în bună voe în ţara nóstră cu mărfurile lor, carĭ ce vor avea; ĭar vamă aŭ a plăti de tară câte 4 groșĭ, precum a fost vechĭul drept, dat lor de înnaintașiĭ noștri; și ca să umble în bună voe și slobod prin tótă ţara domnieĭ mele, și prin cetaţĭ și prin târgurĭ, a vinde marfurile lor: și postavurĭ și pânḑă și boboŭ și orĭ-ce ar fi să aĭbă; dar pânḑa și boboul să le vênḑă cu cotul, ĭar postavul cu bucata să vênḑă, cu cine va avea să negoţéscă. Iar vamă aŭ a plăti: de o bucată (de Colonia) câte 12 groșĭ, ĭar de Leubia câte 18 groșĭ, ĭar de Bătvar (Buda) câte 8, ĭar de Cehia câte 4 groșĭ. Iar vamă sucevénă nicăirea să nu plătéscă, de cât la Sucéva, chĭar de ar merge până la mare. Și ĭarășĭ, când ar trece la Ungurĭ cu mărfurile lor, încă să plătéscă la Sucéva vamă sucevénă, ĭar într'alt loc nicăirea în ţara nóstră. Și să fie eĭ volnicĭ a cumpĕra pentru sine și boĭ și vacĭ, și orĭ-ce cumpĕraŭ, saŭ marfă saŭ fie orĭ-ce, în ḑilele moșuluĭ nostru Alexandru voevod, așijderea și noĭ le-am dat lor acelaș drept și aceĭașĭ voe. Iar când vor voi să ducă boĭ din ţara nóstră în Ungaria, atuncĭ vor avea să plătéscă de fie-care boŭ câte 2 groșĭ, ĭar maĭ mult nimic să nu plătéscă. Și ĭarășĭ, orĭ-cine va recunóște la dênșiĭ caiĭ saŭ boiĭ, orĭ-unde în ţara nóstră, și va dovedi omul nostru pe Brașovenĭ prin ómenĭ bunĭ, ĭar Brașoveniĭ nu vor putea să pună sodâș pentru cal saŭ pentru boŭ, apoĭ Brașoveniĭ să pérdă acel cal saŭ boŭ, și maĭ multă glóbă să nu aĭbă nicĭ-un groș, ci atât cât le-a fost paguba, ĭar maĭ mult nimic. Și nimenea dintre aĭ noștri boerĭ, nicĭ diregătorĭ, să nu îndrăznéscă a lua de la eĭ nicĭ-un groș. Iar de-asemenea, când ar voi Brașoveniĭ a sta înnaintea nóstră pe lege (în judecată), orĭ-cine ĭ-ar pârî pe dênșiĭ, apoĭ eĭ să fie volnicĭ a veni înnaintea nóstră, și noĭ să-ĭ judecăm. Iar altul nimenea în ţara nóstră fără voea lor, nicĭ boer, nicĭ vornic, nicĭ șoltuz, să nu cuteze a-ĭ judeca pe eĭ, nicĭ a lua de la eĭ nicĭ-un groș maĭ mult de cum scriem maĭ sus, sub a nóstră mare pedépsă și urgia domnieĭ mele. Acestea tóte maĭ sus scriem, ca să le fie lor neclintite în viaţa nóstră. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ noĭ Stefan voevod și credinţa mitropolitului Kyr Teoctist și credinţa boerilor noștri, credinţa panuluĭ Manoil, credinţa panuluĭ Vlaĭcul pârcalabul, credinţa panuluĭ Iliaș Modruz, credinţa panuluĭ Petru Ponicĭ, credinţa panuluĭ Albul spătarul, credinţa panuluĭ Toma Cănde, credinţa

panuluĭ Micu Crale, credinţa panuluĭ Dumuncuşevicĭ Steţco, credinţa panuluĭ Cosmiţă, credinţa panuluĭ Isaiĭa postelnicul, credinţa panuluĭ Stanimir vistiernicul, credinţa panuluĭ Sakîş spătarul, credinţa panuluĭ Tader paharnicul, credinţa panuluĭ Zbearea stolnicul, credinţa panuluĭ Ion comis şi credinţa tutulor boerilor noştri, şi marĭ şi micĭ. Iar pentru maĭ mare tărie a celor maĭ sus scrise poruncit-am credincĭosuluĭ nostru pan Vulpaş subcanţilerul a scrie şi pecetea nóstră a o atârna la acéstă a nóstră carte. A scris Iliaş în Sucéva, la anul 6966, Martie 13.

No. 487.

Sucéva, 1472, Ianuarie 3. Privilegiul vamal acordat de Stefan vodă cel Mare Braşovenilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 444. Pecetia în faţă.

† Їѡ Стефанъ воевода, бжїеж мatїюж и гнъ въсеи земли молдовлахїи[с]кои, даватъ гвоу-ми сие писанїе и ѡбещанїе, ıако на въсемъ свете стоитъ и къ правы хртианомъ присл°шае, нашимъ правы приателемъ, шотоузомъ и пръгаремъ и всее ѡржшаномъ и въсемъ к°пцемъ, ѿ големїи до малыи, ѿ Брашева, на то, ıако да доид° и да мин° до гв°-ми и въ земли гв[а]-ми слободно и доброволно и съ въсѣми своими торгов[лѣми] и съ въсемъ своимъ добито, кто колико има или п[о-м]ного, или по-[м]ало; а ѡни да доид° и да мин° слобо[но] и добровоно, бе никоторои забаве и паг°бе, до гв°-ми, и съ своими торговлѣми. И къда се оутъкмими и съ и то[р]говли ис нашимъ приателемъ, ıако е право, а мы да се оутъмимо; а къда се не оутъкмихмо, а не(го)вѣ мтъ, да с° слобони и доброволни оу на и по мегю нашими земли кетовати свои добит[о и торговли] варе кто колико има, или оу торг° или оу сел[о по мег]ю на[шими земле, б]е забаве и бе паг°бе. И такожере изе да се не в[зз]ме нигде по мегю нашими земле, ни оу торг°, ани оу село, ани оу мыто, б° к°да им° ѡни мин°ти. И па къда ще бити и врѣма ити оу свое место, до Брашева, а негове мтъ да ид° слобоно и добровоно и съ въсѣми своими торговли и добито, варе кто колико има, или много или мало, бе грижа и бе паг°бе, ıако выше писамо и ѡбещамо приателе наши ѿ Брашева, и големи и мале к°пце. И на то е дша и вер° гва-ми вышеписани Стефа воевода и дша и вер° въсе болѣ гва(-ми), и големи и малы. Пи оу Сочаве, в лѣ ҂ѕцп, мца ге .г.

[L. P.]

† Iω Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi domn a tótă ţara Moldovlahieĭ, dă domnia mea acéstă scrisóre şi făgăduinţă, precum în tótă lumea stă şi dreptilor creştinĭ se cuvine, la aĭ noştri adevĕraţĭ prietenĭ, şoltuzilor şi pargarilor

şi tutulor orăşenilor şi tutulor negustorilor, de la ceĭ marĭ până la ceĭ micĭ, din Braşov, pentru aceea, ca să vină şi să trécă la domnia mea şi în ţara domnieĭ mele slobod şi de bună voe, şi cu tóte mărfurile lor şi cu tot avutul lor, cine cât are, fie cu mult, fie cu puţin. Iar eĭ să vină şi să trécă slobod şi de bună voe, fără nicĭ o pĭedecă şi pagubă la domnia mea şi cu mărfurile lor. Şi când ne vom întocmi şi cu ale lor mărfurĭ cu prieteniĭ noştri, precum este dreptul, apoĭ să ne întocmim; ĭar când nu ne-om întocmi, atuncĭ şi Graţiositatea lor să fie slobodĭ şi de bună voe la noĭ şi în ţările nóstre să-şĭ cheltuĭască avutul lor [şi mărfurile], vare cine cât are, saŭ în târg saŭ în sat [prin ţara nóstră], fără pĭedecă şi fără pagubă. Şi aşijderea oprélă (confiscare) să nu se ĭa nicăirea în ţara nóstră, nicĭ prin târg, nicĭ prin sat, şi nicĭ la vamă, orĭ-unde ar avea eĭ să trécă. Şi ĭarăşĭ, când le-o fi lor vremea să mérgă la locul lor, la Braşov, Graţiositatea lor apoĭ, să mérgă slobod şi de bună voe şi cu tóte mărfurile lor şi avutul, vare cât fie care are, saŭ mult saŭ puţin, fără grije şi fără pagubă, cum maĭ sus am scris şi am făgăduit prietenilor noştri din Braşov, şi celor marĭ şi celor micĭ negustorĭ. Şi la acésta este sufletul şi credinţa domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ Stefan voevod, şi sufletul şi credinţa tutulor boerilor domnieĭ (mele), şi marĭ şi micĭ. Scris în Sucéva, la anul 6980, luna Ghenarie 3.

No. 488.

Târgu-de-jos (Roman), Noembrie 1. Stefan vodă priimind ca solĭ din partea Braşovenilor pe Caşpar şi pe Mihal, ĭĭ trimite înnapoĭ cu vorbele sale.

Orig. hărtie, Arch. Braşov. no. 437. Pecetia în dos.

† Їω Стефан воевод, бжїю мл҃тїю гдарь земли молдавскои, пише гсво-ми приятеле гсва-ми, въсѣмь Брашовѣном. И по се да зна ваша мл҃ть за работоу, що сте поустили къ нам поклисари, братию вашоу жꙋпана Кашпара и жꙋпана Михалѣ, а мы въсемꙋ добрѣ оуразоумемо, въсе по дробноу; и па колико беседе имамо къ вашеи мл҃ти, а мы по рѣдоу въсе къ ним разбрихмо. И елико изрекж вашеи мл҃ти ѿ гсва-ми, а вы ѡ въсем вѣрꙋите им, яко бымо самы съ вашим мл҃тїѡ говорили, понеже мы смо слꙋги кралевы и свтои корꙋны и ваши приятеле и въсега хртїанства. И бъ ви весели, амин. Пис оу Донем Тръгоу, нов. а.

Adresa în dos: † Моудры и племениты и въсѣкои чести достоиным нам же драгим приятелем, въсѣмь Брашовѣномь.

† Iω Stefan voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, tutulor Braşovenilor. Şi după acésta să şcie Graţiositatea vóstră de lucrul pentru care aţĭ trimis la noĭ solĭ pe fraţiĭ

voştri jupân Caşpar şi jupân Mihal, apoĭ noĭ în tóte bine am înţeles totul cu deamăruntul; şi ĭarăşĭ câte vorbe am avut către Graţiositatea vóstră, apoĭ noĭ pe rênd totul către eĭ am desluşit. Şi câte vĕ vor spune Graţiosităţiĭ vóstre de la domnia mea, apoĭ voĭ pentru tóte să-ĭ credeţĭ pe eĭ, ca şi cum înşi-ne am fi vorbit cu Graţiositatea vóstră, căcĭ noĭ suntem slugile craĭuluĭ şi ale sfinteĭ coróne şi prieteniĭ voştri şi aĭ întregiĭ creştinătăţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Târgul-de-jos, Noemvrie 1.

Adresa în dos: † Înţelepţilor şi de bun ném şi de tótă cinstea vrednicilor, la aĭ noştri dragĭ prietenĭ, tutulor Braşovenilor.

No. 489.

Vasluiŭ, Februarie 18. Stefan vodă către Braşovenĭ ca să lase pe Mihaĭ meşterul a-ĭ aduce săbiĭ şi arme contra păgânilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 440. Pecetia în dos.

† Стефаⷩ воевоⷣа, бж҃їею млⷭтїю гⷭпръ ꙁемлн моⷧдⷡаⷩско, пнⷲе шоⷧтѹꙁѹ ѿ Брашева, прїателю нашемѹ мл҃омѵ. Н по сеⷨ прошѹ твоа млⷭть, ıако нашего прїателѣ, абн есн лншⷡн слѵга наⷲ Мнхаю мⷲетⷡе, абн прншⷡо до наⷭ съ мечн н съ wръжїе, абн наⷨ бнлн на погане, понⷤе наⷨ требѹⷮю. Нно его лншн ꙁа нашѹ волю. Пⷭн ѹ Васлѹн, фⷡе҃ . н҃і .

Adresa în dos: † Шоⷧтѹꙁѹ ѿ Брашева, прїателю нашеⷨ мл҃омѹ.

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scriem şoltuzuluĭ din Braşov, prietenuluĭ nostru drag. Şi după acésta rog pe Graţiositatea ta, ca pe un prieten al nostru, să laşĭ pe sluga nóstră Mihaĭ meşterul să vină la noĭ cu săbiĭ şi cu arme, ca să ne fie nouĕ împotriva păgânilor, fiind-că nouĕ ne trebuesc. De alt-fel, lasă-l pe el pentru voea nóstră. Scris în Vasluiŭ, Fevruarie 18.

Adresa în dos: † Şoltuzuluĭ din Braşov, prietenuluĭ nostru drag.

No. 490.

Vasluiŭ, Februarie 18. Stefan vodă însciinţând pe Braşovenĭ că Turciĭ s'aŭ dus înnapoĭ, însărcinéză pe solul braşovén Mihail meşterul ca să le comunice vorbele sale.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 443. Pecetia în dos.

† Їѡ Стефаⷩ воевоⷣа, бж҃їею млⷭтїю гⷣпръ ꙁемлн моⷧдⷡаⷩско, пнⷮше гⷣпво-мн бнрѹ н ѹⷨсн сташⷨе брашеⷡскⷩн, прїателⷨе нашⷨн добⷨрн. Н по сеⷨ лнстѹ вашен млⷭтн, щоо нї есте пнсалн н що нї

есте порѫчили по вашега чл҃ка, по Михаю мещ҃е, мӹ свё добрѣ Ꙋразꙋме҄мо, що ни дасте ваша мл҃ть на зн҃ае за работꙋ Тꙋрк҃е, е҇ре н҇дꙋ҃ на гв҃о-ми; а҆ ѡни сѫ вратили и҆ на тр҃а зашли. Тог҃а р҃а просимо ваша мл҃ть, що кете знати ѡ҆-сѫда на-пр҃е, а҆ ваша мл҃ть а҆би есте н҃а дали на зн҃ае. И҆ варе елико и҆рече ѿ гпво-ми къ вашеи мл҃ти в҃а чл҃къ Михаю мет҃е, а҆ вы ем҃ вѣрните ѿ вьс҃е, ере с҃ꙋ наши рѣчи. П҃и на В҃алꙋи, ф҃е. н҃і.

Adresa în dos: † Бирѫꙋ и ꙋс҃и сташ҃е брашеск҃и, прїател҃е наш҃и добр҃и.

† Iω Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea birăuluĭ și tutulor bĕtrânilor brașovenĭ, bunilor noștri prietenĭ. Și după acésta, cartea Graţiosităţiĭ vóstre, ce ne-aţĭ scris-o și ceea ce ne-aţĭ orênduit prin omul vostru Mihaĭ meșterul, noĭ totul bine am înţeles, de ce ne daţĭ Graţiositatea vóstră a șcire pentru lucrul Turcilor, că vin împotriva domnieĭ mele, ĭar eĭ s'aŭ întors și înnapoĭ s'aŭ dus. Drept aceea rugăm pe Graţiositatea vóstră ca, ce veţĭ șci de-acum înnainte, apoĭ Graţiositatea vóstră să ne daţĭ a șcire. Și vare câte va spune de la domnia mea către Graţiositatea vóstră omul vostru Mihaĭ meșterul, apoĭ voĭ credeţi-ĭ luĭ despre tóte, căcĭ sunt vorbele nóstre. Scris în Vaslui Fevruarie 18.

Adresa în dos: † Birăuluĭ și tutulor bĕtrânilor Brașovenĭ, prietenilor noștri bunĭ.

No. 491.

Hârlăŭ, Iulie 9. Stefan vodă arată Brașovenilor că Turciĭ și Munteniĭ aŭ prĕdat pe Secuĭ și că alte oștĭ turceșcĭ staŭ gata ca să năvăléscă în Moldova saŭ în Ardél. Brașoveniĭ să fie gata și să-l însciinţeze și pe el ca să fie gata spre a lupta împreună contra lor; eĭ să vestéscă și pe Stefan Báthory a veni în grabă pe aicea; ĭĭ maĭ rógă să-ĭ expedieze scrisórea ce o trimite prin sluga sa Mircea.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 445. Pecetia în dos.

† І҆ѡ Стеф҃а воивода, бж҃їею мл҃тїю гпрь землн молдовлахїинск҃о, пиш҃е гв҃о-мї много здравїе нашы҃ добр҃и прїател҃е, бирѫꙋ брашевскомꙋ и҆ вьс҃е пар҃гарѡ. И҆ ѡ҆ с҃е дав҃а оу҆ знанїе вашои мл҃тї, е҆во како се сълꙋчи работа та плѣниш Тꙋр҆ци и҆ Мꙋнтѣни землѣ гн҃а-ми кралѣ Сакꙋле. Сего радї е҆днако наши схѡ҆ници, кои доход҃е, ѡ҆ни н҃а такои каз҃ꙋе, како Тꙋр҆ци и҆мают и҆ дрꙋгіе воиске готове и҆ лах҃а не҆гд҃е, да преварꙋ҃ или на н҃а или на в҃а. Того радї, ваша мл҃ть, гле́дaнте добрѣ съ исхѡ҆ники, та ако ꙋзвид҆ите, ваша мл҃ть, како те ти҆зи вра́ви или на в҃а или на н҃а потегнꙋти, а ви бꙋдете готовї и҆ н҃а скоро пошлите ꙋ знанїе и҆ д҃нь и нѡ҃, да бꙋдемо и҆ ми готови, да стоимо за-е҆дно съ вашои мл҃ти прот҃и т҃и врамаш҃е. Дрꙋго, пошлите и҆ къ Бат҃ь Щефанꙋ, да с҃е приближ҃ї скоро тꙋде҆зи.[1] И҆ бъ ви весел҃и.

[1] Cuvênt îndreptat din тꙋтѐзи.

Пн ꙋ Хрълѡ, ю .ѳ. днь. — И па проси, ваша мать, како да пошалте сїю книгꙋ гва-ми, що вї ю ще дати ваши мате ѡвою слꙋгꙋ гва-ми, на има Мирчѣ, али скоро да ю пошалте до брата-ми Бать Щефана.

Adresa în dos: † Нашы добри прїателе, бирꙋ брашеско и въсе паргарѡ.

† Iω Stefan voivoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldovlahieĭ, scrie domnia mea multă sănĕtate la aĭ noştri bunĭ prietenĭ, birăuluĭ braşovén şi tutulor părgarilor. Şi după aceea daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, ĭată cum s'a întêmplat lucrul de aŭ prĕdat Turciĭ şi Munteniĭ ţara domnuluĭ nostru craĭuluĭ, pe Secuĭ. Drept aceea, acum ale nóstre iscóde ce vin, ele nouĕ aşa ne spun, cum că Turcii aŭ şi alte oştĭ gata şi cată pe undeva să trécă, saŭ asupra nóstră, saŭ asupra vóstră. Pentru aceea, Graţiositatea vóstră căutaţĭ bine cu iscódele, şi dacă veţĭ vedea Graţiositatea vóstră, cum că aceĭ împeliţaţĭ, orĭ împotriva vóstră orĭ împotriva nóstră sunt porniţĭ, apoĭ voĭ fiţĭ gata şi nouĕ de grabă trimiteţi-ne şcire, şi ḑiua şi nóptea, să fim şi noĭ gata, să stăm împreună cu Graţiositatea vóstră împotriva acelor vrăjmaşĭ. Alta: trimiteţĭ şi la Batăr Stefan să se apropie de grabă pe aicea. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Hârlăŭ, Iulie a 9ª ḑi. — Şi încă rog pe Graţiositatea vóstră, să trimiteţĭ acéstă carte a domnieĭ mele ce vĕ o va da Graţiosităţiĭ vóstre acéstă slugă a domnieĭ mele anume Mircea, dar de grabă să o trimiteţĭ la fratele meŭ Batăr Stefan.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ, birăuluĭ braşovén şi tutulor părgarilor.

No. 492.

Târgu-de-jos (Roman), Martie 15. Proclamaţiunea luĭ Stefan vodă către toţi boeriĭ marĭ şi micĭ, toţĭ judeciĭ, judecătoriĭ şi toţĭ supuşiĭ din tot ţinutul Brăileĭ, însciinţându-ĭ că a luat la sine pe Mircea vodă ca să-l pună domn în Ţara-Românéscă, ĭar eĭ să se întórcă liniştiţĭ pe la casele lor. (Cf. nr. 397.)

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 447. Pecetia în faţă.

† Iѡ Стефа воевоа, матїѡ бжїѡ и гнъ въсе земли мѡдовлахїиско, пише гво-ми въсѣ болѣро, и големы и малы, и све жоудече и све съдїа и све сиромако, ѿ мала до голема, ѿ въсеи државѣ Брънлѣ. И по се такози да вї е въ оузнанїе, како възе гво-ми ко мене сна гва-ми Мирча воивѡ и не имаемь га ѿставлѣти ѿ мене, нꙋ имаю стоати за негово добро, како и за свое, са с моѡ главѡ и моими болѣри и-съ оуси мои земло, како да си добоуде своꙋ батиноу, власкоую землю, понеже моу е праваа батина, како и бъ вѣ, и ви еще знаете. Того ра ва говори: въ кои ча оузрите сїе писанїе гва-ми, а ви въ тьи ча паки

кратите се по свои место, кто где бы, и коуда сте седели и пръво, съ въсе ваши иманїемь, елико кто има, тере си храните иманїе, и ѡрете, коуда сте ѡрали и пръво, бе ни едино болѕнь и грижоу и оусъмненїа; понеже да ѕнаете тако, како не мыслимо ва сътворити ни едино ѕло и ни едни четоу, ноу храните се и живѹте оу мирѹ. И такогере коми боуде волѣ та доиде до гва-ми и до сна гва-ми Мирчи воиво, а гво-ми и снъ гва-ми Мирча воивода имае того миловати и хранити и честити. А на то е вера гва-ми и вера болѣрь гва-ми, големи и мали. Пи въ Доне Трьзѣ, м. еі.

[L. P.]

† Iω Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ și domn a tótă țara Moldovlachieĭ, scrie domnia mea tutulor boerilor, și marĭ și micĭ, și tutulor judecilor și tutulor judecătorilor și tutulor supușilor, de la mic până la mare, din tot ținutul Brăileĭ. Și după acésta ast-fel să vĕ fie spre șciință, cum că am luat domnia mea la mine pe fiul domnieĭ mele Mircea voevod, și nu am să-l las de la mine, ci am să staŭ pentru binele luĭ întocmaĭ ca și pentru al meŭ, eŭ însu-mĭ cu capul meŭ și cu boeriĭ meĭ și cu tótă țara mea, pentru ca să-șĭ dobândéscă baștina sa, Țara-Românéscă, căcĭ ĭĭ este dréptă baștină a luĭ, cum Dumneḑeŭ șcie și voĭ âncă șcițĭ. Drept aceea grăesc vouĕ: în care ceas vețĭ vedé acéstă scrisóre a domnieĭ mele, apoĭ voĭ în acel ceas ĭarășĭ întórceți-vĕ pe la locurile vóstre, fie-care pe unde a fost, și pe unde ațĭ șeḑut maĭ 'nainte, cu tot avutul vostru, cât cine 'l are, și păziți-vĕ averea și arațĭ pe unde ațĭ arat și maĭ înnainte, fără nicĭ-o frică și grije și îndoĭală; căcĭ să șcițĭ așa că nu ne gândim vouĕ a face nicĭ-un rĕŭ și nicĭ-o pagubă, ci hrăniți-vĕ și trăițĭ în pace. Și așijderea, orĭ-cuĭ ĭĭ va fi voea să vie la domnia mea și la fiul domnieĭ mele Mircea voevod, apoĭ domnia mea și fiul domnieĭ mele Mircea voevod îl vom milui pe acela și-l vom păzi și cinsti. Iar la acésta este credința domnieĭ mele și credința boerilor domnieĭ mele, marĭ și micĭ. Scris în Târgul-de-jos, Martie 15.

No. 493.

Târgu-de-jos (Roman), Martie 15. Proclamațiunea luĭ Stefan vodă către toțĭ boeriĭ marĭ și micĭ, toțĭ judeciĭ, judecătoriĭ și toțĭ supușiĭ din tot ținutul Buzĕuluĭ și Râbniculuĭ, însciințându-ĭ că a luat la sine pe Mircea vodă și că-l va pune domn în Țara-Românéscă, ĭar dênșiĭ să se întórcă liniștițĭ pe la casele lor. (Cf. nr. 398.)

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 448. Pecetia în față.

† Іѡ Стефа воевѡ, млтию бжїею и гнъ въсе ѕмли модовлахїиски, пише гспство-м въсе болѣрѡ, гѡлеми и мали, и въсе жѹдеце и въсе съдїа и въсе сиромахѡ, ѡ мала до

гѡлема, ѿ въсе дръжаве ѿ Бүзеꙋ н ѿ Рннн. Н по се тако да вї е ꙋ ʒнанїе, как въʒе гспство-м ко мене сна гспства-м Мнча воево, н не нма егѡ ѡставнтн ѿ мене, нь нма стоꙗтн ʒа нѥгѡво добро, како н ʒа своѥ, са своѡ главѡ н съ моимн бѡлꙗрн н съ всею моею ʒемлѥю, как да сн добүде сво бацнну, влакꙋ ʒмлю, понѥ ем е права бацнна, как бъ вѣ, н вїн сам ʒнаете добр. То ра ва гѡворн, въ ко ча ꙋʒрнте сїе пнсанїе гспства, а вы въ ча пакы се вратете по свон месте, тко где бн н кꙋде сте съделн н пръв, съ все вашн нманїемъ, елнк кто нма, тере сн хранете нманїе н ѡрете куде сте н пръво ѡралн, бе нї едне грнже н бѡꙗʒнн н съмнѣнїа; понѥ да ʒнаете тако, како не мнслн ва сътворн нї едно ʒл н нї едну четꙋ, ну се хранете н жнвете у мїрꙋ. Н такгѥре кум буде волꙗ да прїнде до гспства-м н до сна гспства Мнча воевѡ, а гспство н снъ гспства-м Мнча воевѡ нмае тогѡ мловатн н хранн н чтнтн. А на то е вѣра гспства-мн н вѣра бѡлꙗ гспства-м, велнкн н малн. Пн ꙋ Донѥ Тръгꙋ, м .еї.

[L. P.]

† Iω Stefan voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ și domn a tótă țara Moldovlahieĭ, scrie domnia mea tutulor boerilor, marĭ și micĭ, și tutulor judecilor și tutulor judecătorilor și tutulor supușilor de la mic până la mare, din tot ținutul, din Buzêŭ și din Ribnic. Și după acésta ast-fel să vĕ fie spre șciință, cum că am luat domnia mea la mine pe fiul domnieĭ mele Mircea voevod, și nu am să-l las de la mine, ci am să staŭ pentru binele luĭ întocmaĭ ca și pentru al meŭ, eŭ însu-mĭ cu capul meŭ și cu boeriĭ meĭ și cu tótă țara mea, pentru ca să-șĭ dobândéscă baștina sa, Țara-Românéscă, căcĭ îĭ este dréptă baștină, cum Dumneḑeŭ șcie și voĭ înși-vĕ șcițĭ bine. Drept aceea vĕ grăesc vouĕ, în care ceas vețĭ vedé acéstă scrisóre a domnieĭ mele, ĭar voĭ în acel ceas ĭarășĭ întórceți-vĕ pe la locurile vóstre, fie-care pe unde a fost și pe unde ațĭ șeḑut și maĭ înnainte, cu tótă avuția vóstră, cât cine ce are; și păziți-vĕ avutul și arațĭ pe unde ațĭ arat și maĭ 'nainte, fără nicĭ o grijă și frică și îndoĭală. Căcĭ să șcițĭ așa, că nu ne gândim să vĕ facem nicĭ un rêŭ și nicĭ o pagubă; ci hrăniți-vĕ și trăițĭ în pace. Și așijderea, orĭ-cuĭ îĭ va fi voea să vie la domnia mea și la fiul domnieĭ mele Mircea voevod, apoĭ domnia mea și fiul domnieĭ mele Mircea voevod îl vom milui pe acela, și îl vom păzi și cinsti. Iar la acésta este credința domnieĭ mele și credința boerilor domnieĭ mele, marĭ și micĭ. Scris în Târgul-de-jos, Martie 15.

No. 494.

Sucéva, Iulie 8. Stefan vodă către Brașovenĭ ca să umble liberĭ ómeniĭ lor cu negoțul în Moldova.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 438. Pecetia în față.

† Стефанъ воевода, бжїею млтїю гнъ въсеи молдовлахискои[1] земли, пишетъ гсво-ми шолтузу и пръгаремъ ѡ Брашева и всѣмъ добрымъ люде ѿ бръсскои земли. Прише ѿ васъ Ханѣ лучникъ и говорилъ гсву-ми ѿ ва, да ходи ваши лю оу нашеи земли слободно съ своею торговлею, а изрубъ ни жадному за чужего товара да не учинит сѧ оу нашеи земли, а нашимъ также оу вашеи странѣ. А кому ѿ наши будетъ кривину ѿ ваши лю, а ѡнъ къ вамъ да прїидетъ, а вы ем право да сътворите; а ніе також ваши. И тое непоколѣбимо да стоитъ вышеписанное. Пи оу Сочѣ, ю .и.

[L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn a tótă ţara Moldovlahieĭ, scrie domnia mea şoltuzuluĭ şi pârgarilor din Braşov şi tutulor ómenilor bunĭ din ţara Bârseĭ. Venit-a de la voĭ Hanea arcaşul şi a spus domnieĭ mele de la voĭ ca să umble ómeniĭ voştri în ţara nóstră slobod cu negoţul lor; dar oprélă să nu se facă nimĕnuĭ pentru marfă streină în ţara nóstră, ĭar la aĭ noştri aşijderea în părţile vóstre. Iar căruĭa dintre aĭ noştri va fi strâmbătate de la ómeniĭ voştri, apoĭ el la voĭ să vie, şi voĭ luĭ dreptate să-ĭ faceţĭ, ĭar noĭ aşijderea la aĭ voştri. Şi acestea neclintite să stea, maĭ sus scrisele. Scris în Sucéva, Iulie 8.

No. 495.

Sucéva, Iulie 10. Stefan vodă către toţĭ neguţĕtoriĭ de sub coróna Ungarieĭ ca să le fie liber a veni în Moldova cu negoţul şi marfa lor şi tot ast-fel a se întórce în ţara unguréscă cu marfa lor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 439. Pecetia în faţă.

† Стефа воевоа, бжїею млтїю гдар земли модавскои, дае и дали есмо се ли на, и слюбуе и слюбили есмо оуси коупце ѿ светои корунѣ оугорскои на то, да е имь слобоно и доброволно и безъ забавѣ прїехати до наше земли съ уси ваши торговлею и товарѡ, торговати и куповати слобоно и доброволно и безъ забавѣ и пагубѣ, хотѣ у миру, хотѣ оу размирицу; а и да е слобоно за сѣ до Угоръ поехати съ уси и товаро, безъ никоторои забавѣ и пагубѣ. Тое усе вишеписаное слюбуе уси коуце ѿ корунѣ здержати и попоніти, прї наше чти и хртїанскои вѣри, безъ лъсти и узякои хитрости. А на то е вѣра гсва-ми и вѣра уси боляръ наши, великы и мали. Пи у Сучавѣ, ю .і.

[L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, dăm şi am dat acéstă carte a nóstră, şi făgăduim şi am făgăduit tutulor negustorilor din sfînta coróna unguréscă în acésta, ca să le fie lor slobod şi de bună voe şi fără

[1] În orig.: молдовлавискои.

împedicare să vie în ţara nóstră cu tot negoţul vostru (lor) şi cu mărfurĭ, să facă negoţ şi să cumpere slobod şi de bună voe şi fără pedică şi pagubă, fie în timp de pace, fie în timp de rĕzmiriţă; şi să le fie lor slobod pentru orĭ-ce să trécă la Ungurĭ cu tótă marfa lor, fără de nicĭ-o pedică şi pagubă. Tot ceea ce este maĭ sus scris făgăduim tutulor negustorilor de sub corónă a ţiné şi a împlini, pe cinstea nóstră şi credinţa creştinéscă, fără înşelăcĭune şi fără nicĭ-un vicleşug. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele şi credinţa tutulor boerilor noştri, marĭ şi micĭ. Scris în Sucéva, Iulie 10.

No. 496.

Sucéva, Septembrie 13. Stefan vodă către Braşovenĭ ca să înlesnéscă slugeĭ sale Trotuşan spătarul a-ĭ cumpĕra scărĭ de şea, arme, frâne şi altele.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 441. Pecetia în dos.

† Їѡ Стефа воевоа, бжїею мл҃тїю гдар ꙁемлн молдовлахїнскон, пнше гво-мн прїателе гва-мн, внрꙑв н всы старшы ѿ Брашева, млын н ласкавын прїателевѣ. Ведантє, ваша млтъ, аже та до вашен млтн послалн єсмн нашего вѣрнаго боıарнна, пана Тотрвшана спатарѣ, с нашн товаро, абн та на квпн, що є нам потреба. Про то проснн вашв млтъ, абн есте стоıалн с нн ꙁаєдьно посполв, н абн есте на квпнлн, що на требве: гдє стрнменн, гдє ѡрѫжне, гдє поворозн, ка ѡ вамь ꙋꙁьвелн. Тѡ проснн вашв млтъ, не вернтє на мнта; а ıа есмн ва до жнвота, н ра хочю вашв волю вчннтн, варе що ваша волѣ бвдє. Пн в Свчавѣ, се . гı.

Adresa în dos: † Прїателе гва-мн, внрꙑв н оусы старшы ѿ Брашева, нашы мнлымь.

† Iω Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn al ţăriĭ Moldovlahieĭ, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, biărauluĭ şi tutulor celor maĭ în vârstă din Braşov, ĭubiţĭ şi graţioşĭ prietenĭ. Aveţĭ în şcire, Graţiositatea vóstră, că acolo către Graţiositatea vóstră trimis-am pe credincĭosul nostru boer, pe panul Totruşan spătarul, cu marfa nóstră, ca să ne cumpere acolo ceea ce ni este de trebuinţă. De aceea rog pe Graţiositatea vóstră, ca să staţĭ una cu dênsul împreună şi să ne cumpĕraţĭ ceea ce ne trebueşte: unde scărĭ (de şea), unde arme, unde frâne, precum el vĕ va spune. Asemenea rog pe Graţiositatea vóstră, nu ne luaţĭ nouĕ vamă; ĭar eŭ voiŭ fi al vostru până la mórte, şi bucuros voiŭ face voea vóstră, vare ce voea vóstră ar fi. Scris în Sucéva, Septembrie 13.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, biărauluĭ şi tutulor celor maĭ în vârstă din Braşov, aĭ noştri ĭubiţĭ.

IX.

Bogdan vodă, fiul luĭ Stefan cel Mare (2 Iunie 1504 pênĕ la 20 Aprilie 1517).

No. 497.

Hârlăŭ, 1515, Maiŭ 29. Bogdan voevod, fiul luĭ Stefan cel Mare, dă voe luĭ Iacob din Cotnarĭ ca să trécă în Ungaria singur pe un cal al sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Bistriț. no. 427. Pecetia în față.

† Богдан воевода, бжїею мтїю гпрь земли молдавской, дали есмы сей лист нашь Иакову ѿ Конарь на то, да му есть слободно выити и нашеи земли до Угрѡ сам на .а. свои кон. Про то никто да его не батуеть пред сим листом нашим. Пис у Хрълов, в лѣто ,зкг., ма .кд.

[L. P.]

† Bogdan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al țăriĭ Moldoveĭ, dat-am acéstă carte a nóstră luĭ Iacob din Cotnarĭ întru aceea, ca să-ĭ fie slobod a trece din țara nóstră în Ungaria, singur pe un cal al sĕŭ. Drept aceea nimenĭ să nu-l bântuĭască înnaintea acesteĭ cărțĭ a nóstre. Scris în Hârlăŭ, la anul 7023, Maiŭ 29.

X.

Stefan cel Tînĕr (20 Aprilie 1517 pênĕ la 14 Ianuarie 1527).

No. 498.

Sucéva, Ianuarie 31. Stefan vodă comunică Brașovenilor că Moldova e robită și stricată de Turcĭ și de Tătarĭ, și maĭ ales de Leșĭ și de Muntenĭ. Le trimite șcirĭ prin Nicóră vameșul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 442. Pecetia în dos.

† Їѡ Стефан воевода, бжїею мтїю гпрь земли молдаской, пише гво-ми покло великому пану Лукачу, судцу брашескому, и дванадесетем пакаром, прїателем нашим добрим. Литу и рече, що ни есте ваша мл̃ть писали и прилали за рет мита и за рет вести, а ваша млть добре вѣсте, иако есть сїа земла поплѣнена и пожежена и зле есть искажена ѿ проклетїи Турци и Татаре, наипаче и Лехи и ѿ Мутьне. Али ваша млть що буде прилати ви ва куповати воли, а гво-ми будемо неволисати, да би било по вашей воли. А за рет вести, толи сѣ знае и знаемо, що ви есть казал ѿ нашъ слуга вена гву-ми, жупан Никоарь мини. А пак що кемо знати ѿ сего

напре, мн кемо нарvчатн вашен мтн, ꙗко нашн прїꙗтеле н свсндо блнн. Н бъ да ꙋмножн лѣта ва(ше)н мтн. Пн ꙋ Соча, ге . ла.

Adresa în dos: † Велемоꙋномꙋ панꙋ Марнꙋ[1] соꙋцꙋ н дванадесѣте пръгаро ѿ Браше, прїꙗтеле нашн добрн.

† Iω Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea închinăcĭune pré mărituluĭ pan Lucaciŭ judeţuluĭ braşovén şi celor douĭspreḑece părgarĭ, prietenilor noştri bunĭ. La cartea şi vorbele ce ne-aţĭ scris Graţiositatea vóstră şi ni le-aţĭ trimis de rêndul vămiĭ şi de rêndul veştilor, apoĭ Graţiositatea vóstră bine şciţĭ, că este acéstă ţară prĕdată şi arsă şi rêŭ este stricată de procleţiĭ Turcĭ şi Tătarĭ, maĭ vêrtos şi de Leşĭ şi de Muntenĭ. Dar Graţiositatea vóstră, ce veţĭ trimite să vi se cumpere după voe, apoĭ domnia mea ne vom nevoi, ca să fie după voea vóstră. Iar de rêndul veştilor atât se şcie şi şcim, cât v'a spus de la noĭ sluga credincĭósă a domnieĭ mele, jupân Nicóră vameşul. Şi ĭarăşĭ, ce vom afla d'acum înnainte, noĭ vĕ vom da de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, ca unor prietenĭ aĭ noştri şi vecinĭ d'aprópe. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Scris în Sucéva, Ghenarie 31.

Adresa în dos: † Mărituluĭ pan Martin judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece părgarĭ din Braşov, prietenilor noştri bunĭ.

No. 499.

Hârlăŭ, Decembrie 29. Stefan vodă cel Tînĕr către Bistriţenĭ ca să libereze pe nişte slugĭ ale sale.

Orig. hărtie, Arch. Bistriţ. no. 431. Pecetia în dos.

† Стефа воевоа, бжїю мтїо гпръ ꙁемлн модаскон, пнше гтва-мн покло н много ꙁдравне прнателе нашн, бнръꙋ н пръгаре н мннкꙋ ѿ Бнтрнцн. А по се, просн вашꙋ мть ꙁа нnкон слꙋгн нашн Nъсѣ Нѡ н бра его Снма, щобн ваша мть ꙋчннн ꙁа волю гтва-мн, та щобн естн н лншнлн н покое щобн прншлн до на. Н бь да вн ꙋножн лета. Пн ꙋ Хрълo, де . кѳ.

Adresa în dos: † Прнателе нашн, бнръꙋ н пръгаре н мнїко ѿ Бнстрнцн.

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea închinăcĭune şi multă sănĕtate prietenilor noştri, biräuluĭ şi părgarilor şi vameşilor din Bistriţa. Iar după aceea, rog pe Graţiositatea vóstră pentru nişte slugĭ

[1] În orig.: Маннꙋ îndreptat din Мꙋараннꙋ.

ale nóstre Năsél Ion și frate-sêŭ Sima, ca Grațiositatea vóstră să faceți pe voea domnieĭ mele și să-ĭ slobodițĭ pe dênșiĭ, și în pace să vină la noĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ. Scris în Hârlăŭ, Decembrie 29.

Adresa în dos: † Prietenilor noștri, biräuluĭ și pärgarilor și vameșilor din Bistrița.

XI.

Petru vodă Rareș (Ian. 1527 pênĕ la 18 Sept. 1538; 19 Febr. 1541 pênĕ la 6 Sept. 1546).

No. 500.

Hârlăŭ, Ianuarie 14. Petru vodă Rareș cértă pe Brașovenĭ că ajută cu oștĭ pe Stefan Mailat și le spune că nu va da Ardélul, ce l'a câștigat cu sabia, de cât luĭ Ion Zápolya.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 451. Pecetia în dos.

† Їѡ Петръ воевода, бжїею мл҃тїю гпръ ꙁемли молдаскои, пише гво-ми Лꙋкачꙋ соуцꙋ и оусии пꙋргаро ѿ Брашева, прїꙗтели наши добри. Книгꙋ що ни есте гвꙋ-ви допꙋстили по вашега чл҃ка ꙁа много потреба и реве, а гво-ми томꙋ книгꙋ добре смъ оуразꙋме. А съда мы слышимо ѿ ѡве стра и повидаю на наши[1] лю, що имаемо по те страна, ере гвꙋ-вы дали есте ꙋ помокю Маилатꙋ Ищванꙋ ваши лю, жолдꙋнари и свинецари. Не ꙁнамо що хоке делати и работати Маила са[2] тими люми и ꙁаено са вами. Ꙁнали смо ере сте говорили гво-вы са гво-ми быти ꙋ мирꙋ и ꙋ добри тъкмеже, и божи гво-ми са вами ꙁаено, ако и вы ꙁнасте и божили есте пре гво-ми, како да дръжимо ми и добрїи тъкме гво-ми са гво-вы. А съ[3] съда напре ако не хокете дръжати ваше боженїе и ꙁакливанїе, що есте се клинали пре гво-ми, ѡно що га се ке чинити и работати ѿ сега напре, бъ да проси ѿ глава и ѿ дꙋша томꙋ що и нача пръво. А ꙁа ѡвои ре Маилатова, ꙁнаете гво-ви, ере допꙋсти Маила своега чл҃ка[4] и свое книгꙋ до гво-ми и пода се быти гвꙋ-ми слꙋга; а съда не ꙁнамо що ке хоке работати. А ꙁа ердескꙋ ꙁемлю, гво-вы ꙁнасте ере смъ добил ердескꙋ ꙁемлю саблею и не кю ей дати никомꙋ, ни едномꙋ кралю, ни Фердинандошꙋ кралю, ни иномꙋ дрꙋгомꙋ, толико да да Їѡаньишꙋ кралю, поне мы е добръ бра и прїꙗтел. Та да ꙁнаете гво-вы ере гво-ми дръжи се ꙁа тъкме що есмо тъкмили ꙁаено са гво-ви, а ѿ съда

---

[1] Silaba на scrisă d'asupra. [2] În orig.: са. [3] Cuvêntul съ a fost șters cu condeĭul de către scriitor. [4] În orig.: чл҃ка.

напрѣ що не кє држатн ако смо божнлн, а бъ да просн ѿ глава н ѿ дша томꙋ що н начнє првво. Та да ꙁнаете гво-вьı. Н бъ да ꙋмножн лѣта гвꙋ-вьı. Пн ꙋ Хрълѡ, гє .дї.

Adresa în dos: † Лꙋкачꙋ сꙋцоу н оусн пагарѡ ѿ Брашевѣ, прїателє нашн добрн.

† Iω Petru voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea luĭ Lucacĭ judeţul şi tutulor pârgarilor din Braşov, prietenilor noştri bunĭ. Cartea ce ne-aţĭ trimis-o domnia vóstră prin omul vostru pentru multe trebĭ şi rênduĭelĭ, apoĭ domnia mea acea carte bine am înţeles-o. Dar acum noĭ auḍim din acele părţĭ şi ne înşciinţéză pe noĭ ómeniĭ noştri, ce-ĭ avem prin acele părţĭ, că domnia vóstră aţĭ dat în ajutor luĭ Mailat Iştvan ómenĭ de aĭ voştri, joldunarĭ (mercenarĭ) şi sineţarĭ (puşcaşĭ). Nu şcim ce vrea să facă şi să lucreze Mailat cu aceĭ ómenĭ şi înpreună cu voĭ. Şciam că aţĭ vorbit domnia vóstră cu domnia mea să fim în pace şi în bune tocmelĭ, şi m' am jurat domnia mea cu voĭ dinpreună, precum şi voĭ şciţĭ, şi v'aţĭ jurat înnaintea domnieĭ mele, cum să ţinem pace şi bune tocmelĭ, domnia mea cu domnia vóstră. Iar de acum înnainte, dacă nu voiţĭ a ţine jurământul vostru şi afurisania ce aţĭ jurat înnaintea domnieĭ mele, ceea-ce se va face şi lucra de aicĭ înnainte, Dumneḍeŭ să céră de pe capul şi de pe sufletul aceluĭa ce va începe maĭ ântâiŭ. Iar pentru acea rênduĭală a luĭ Mailat, şciţĭ domnia vóstră că a trimis Mailat pe omul sêŭ şi cartea sa la domnia mea şi datu-s'a a fi domnieĭ mele slugă; acuma însă nu şcim ce vrea să facă. Iar pentru ţara ardelenéscă, domnia vóstră şciţĭ că am câştigat ţara ardelenéscă cu sabia şi nu o voiŭ da nimĕnuĭ, nicĭ unuĭ craiŭ, nicĭ luĭ Ferdinantoş craĭul, nicĭ la nimenĭ altul, numaĭ am s'o daŭ luĭ Ioanâş craĭul, căcĭ 'mĭ-e frate bun şi prieten. Aşa să şciţĭ domnia vóstră, că domnia mea s'a ţinut de tocméla ce am întocmit-o împreună cu domnia vóstră, ĭar de aci înnainte cine nu se va ţine după cum ne-am jurat, apoĭ Dumneḍeŭ să céră de pe capul şi de pe sufletul celuĭa ce va începe maĭ ântâiŭ. Aşa să şciţĭ domnia vóstră. Şi Dumneḍeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Scris în Hârlăŭ, Ghenarie 14.

Adresa în dos: † Luĭ Lucacĭ judeţul şi tutulor pârgarilor din Braşov, prietenilor noştri bunĭ.

No. 501.

Hârlăŭ, 1530, Octombrie 30. Petru vodă Rareş către Braşovenĭ ca să respecte dania făcută de regele Ion Zápolya slugilor sale: diacilor Birtolan şi Ionâş, şi să nu-ĭ năpăstuĭască.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 450. Pecetia în dos.

† Іѡ Петръ воевѡ, бжїею мл҃тїю гпръ ꙁемлн модавскон, пншє гво-мы сꙋцоу н пръгарѡ ѿ маста Брашева. Ꙁнаетє гво-вьı єре Іѡаньı кра ѡ є дарова слꙋга нашн вѣрнн,

Бир̓таланоу и Іѡны, дїакѡ хрисогꙋ Мъѥрꙋ и Апаца и Верема; а гво-вы сегане[1] враме валꙋите и хрисогꙋ. Тоган ра гво(-вы) не валоуите и хрисогꙋ, ра нашꙋ волю, али ѡставите и ꙋ ми. Той говори гвꙋ-вы. Писано оу Хрълов̓ѣ, в лѣтѡ ҂злн., ѡ. л.

Adresa în dos: † Сꙋдцѡ и паргарѡ ѿ Брашѣ, пріателе нашй добри.

† Iω Petru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea judeţuluĭ şi pârgarilor din oraşul Braşov. Şciţĭ domnia vóstră, că Ioanâş craĭul, el a dăruit slugilor nóstre credincĭóse, luĭ Birtalan şi luĭ Ionâş diacilor, hrisogul Măĭeruş şi Apaţa şi Vereşmart; ĭar domnia vóstră în vremea de acum învĕluiţĭ lor hrisogul. Drept aceea, domnia vóstră nu le învĕluiţĭ lor hrisogul, pentru voea nóstră, ci lăsaţi-ĭ pe dênşiĭ în pace. Acésta vĕ grăim domnieĭ vóstre. Scris la Hârlăŭ, în anul 7038, Octombrie 30.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov, prietenilor noştri bunĭ.

No. 502.

Sucéva, Ianuarie 24. Petru vodă Rareş către Braşovenĭ ca să întórcă slugilor sale, diacilor Birtalan şi Ioanâş, baniĭ ce le luaseră maĭ mult ca imposit pentru satele lor Vereşmart, Măĭeruş şi Apaţa.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 452. Pecetia în dos.

† Іѡ Петръ воевода, бжїею мл҃тїю гпръ земли мѡлдав̓ском, пише гво-мы бирꙋ и двѡнадесяте пръгарѡ ѿ Брашовѣ; дае ва знати, ере праде сего времене а Іѡаныш кра а ѡ да слꙋга нашй, Бирталанꙋ и Іѡанышꙋ, дїакѡ нашй, нꙋ за волю гва-мы, оу държави Бръси три села, на имѣ: Верешмар и Мъерꙋ и Апацѣ. И гво-мы есмо ва норовили и есмо ва ангили, аби есте и писали да два кра, а вы есте и написали тепе на ивыше .с. оу(ръ)ски на два села. Того ра дае ва знати, иако ꙋзрите се ли на, а вы аби есте и вратили ꙋси тоти пинѣзи, що есте оузали на ивыше; тере кѫда не бꙋдете и вратити, та би есте знали, ере бꙋде ꙋзѣти и нап̓ълнити ѿ ваши людїи и ѿ ваши се тоти вышеписанїи пинѣзи Бирталанꙋ и Іѡанышꙋ, дїакѡ нашй. А ина не ꙋчините. Пи оу Сочавѣ, ге .кд. да.

Adresa în dos: † Бирꙋ и двѡнадесѣте пръгарѡ ѿ Брашовѣ.

† Iω Petru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea biräuluĭ şi celor douĭspreḑece pârgarĭ din Braşov, damu-vĕ a şcire, cum că maĭ înnainte de acéstă vreme apoĭ Ioanâş craĭul, apoĭ el a dat slugilor nóstre,

[1] Îndreptat din сегане, ce fusese scris maĭ înnainte.

luĭ Birtalan şi luĭ Ioanâş, diacilor noştri, — dar pentru voea domnieĭ mele —, în ţinutul Bârseĭ treĭ sate, anume Vereşmart şi Măeruş şi Apaţea. Şi domnia mea v'am îndreptăţit şi v'am lăsat de ĭ-aţĭ scris la dare de două orĭ, ĭar voĭ ĭ-aţĭ înscris acum cu maĭ mult de 200 galbenĭ ungureşcĭ pe două sate. Drept aceea damuvĕ a şcire, cum veţĭ vedea acéstă carte a nóstră, apoĭ voĭ să le întórceţĭ toţĭ aceĭ banĭ, ce aţĭ luat maĭ mult. Şi când nu le veţĭ întórce, aşa să şciţĭ, că vom lua şi vom împlini de la ómeniĭ voştri şi de la satele vóstre aceştĭ maĭ sus scrişĭ banĭ aĭ luĭ Birtalan şi aĭ luĭ Ioanâş, aĭ diacilor noştri. Iar alt-fel să nu faceţĭ. Scris în Sucéva, Ghenarie a 24[a] ḑi.

Adresa în dos: † Biräuluĭ şi celor douĭspreḑece părgarĭ din Braşov.

XII.

Stefan vodă Lăcustă (Sept. 1538 pênĕ la Dec. 1540).

No. 503.

Târgul Roman, Octombrie 11. Stefan vodă Lăcustă, fiul luĭ Alexandru vodă şi nepot luĭ Stefan cel Mare, către Anastasie, episcopul Vaduluĭ, ca să facă pe Simion părcălabul a veni la domn pentru óre-care afacere cu Petru Rareş.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 435. Pecetia în dos.

† Стефа воєво, бжїєю мтїю гпрь ʒемли модаскои, пише моленикꙋ нашемꙋ кꙋ Анастасїю єпкпꙋ ѿ Ва: ли що єси присла до пана Михꙋла пакалаба, а мы добре ємы порозꙋмѣли. Про то, молимо стнѣ-ти аби сѣ єси вели силова и аби єси божи Си[мї]ѡнꙋ пакалабꙋ, а бꙋд[е] єго миловати бꙋ сь которꙋ болѣство; ѡ бꙋде [п]отити ꙋ на тьмо, аби на ꙋчини слꙋбꙋ сь то Петрь воєво; и стнѣ-ти єще бꙋде миловати, ꙗ и ꙋвиди стнѣ-ти, вели тѣ моли. И спси сѣ ѡ бʒѣ, ами. Пи ꙋ Ром[а] трь, ѡ . аı.

Adresa în dos: † Моленикꙋ нашемꙋ кї Анастасїю, єпкпꙋ ѿ Ва.

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scriem rugătoruluĭ nostru kyr Anastasie, episcopul de Vad: cartea ce aĭ trimis-o la panul Mihul parcalabul, apoĭ noĭ bine am înţeles-o. Despre aceea încă rugăm pe sfinţia ta ca să te sileşcĭ fórte mult şi să conjurĭ pe Simion parcalabul, căcĭ vréŭ a-l milui cu óre-care boerie; el va fi poftit la noĭ îndată, ca nouĕ să ne facă slujbă cu acel Petru voevoda; şi pe sfinţia ta încă te vom milui, precum aĭ să şi veḑĭ sfinţia

ta, fórte mult te rog. Și să te ispășeșcĭ în Dumneḑeŭ, amin. Scris în târgul Roman, Octombrie 11.

Adresa în dos: † Rugătoruluĭ nostru kyr Anastasie, episcopul de Vad.

No. 504.

Sucéva, Octombrie 16. Stefan vodă Lăcustă scrie luĭ Hîra, fost chelar, că l'a ĭertat de greșala ce făcuse și-l chĭamă în țară.

Orig. hârtie, Arch. Bistriț. no. 430. Pecetia în față.

† Стефа воево, бжїею млтїю гпрь ꙁемли модаскои, пише слꙋѕѣ нашемꙋ Хъра бише кела, даемо ты ꙁнати, а есмо тѣ проти ꙁа съгрѣшенїе що и еси съграши. Про то, ꙗко ꙋꙁри се ли на, ты прїиде до на ꙋ ꙁемлю, бе страха и бе сиⷩенїе, на нашꙋ дшꙋ и на вѣрꙋ гва-ми, и на вѣрꙋ и на[1] дшꙋ ꙋси болѣро, велики и мали. Ина не ꙋчини. Пи ꙋ Сочавѣ, ѿ . ѕі .

[L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al țăriĭ Moldoveĭ, scriem slugeĭ nóstre Hîra, fost chelar, îțĭ dăm acésta a șcire, că te-am ĭertat de greșéla ce ne-aĭ greșit. Drept aceea, cum veĭ vedea acéstă carte a nóstră, tu să viĭ la noĭ în țară, fără frică și fără îndoĭală, pe sufletul nostru și pe credința domnieĭ mele, și pe credința și pe sufletul tutulor boerilor, marĭ și micĭ. Alt-fel să nu facĭ. Scris în Sucéva, Octombrie 16.

No. 505.

Sucéva, Octombrie 25. Stefan vodă Lăcustă către Bistrițenĭ, mulțămindu-le pentru praful de pușcă trimis, al căruĭa cost îl va plăti maĭ apoĭ, căcĭ acum e pe urma unuĭ «lotru».

Orig. hârtie, Arch. Bistriț. no. 437. Pecetia în dos.

† Стефа воево, бжїею млтїею гпрь ꙁели модаскои, пише гво-ми прїꙗтелю нашемꙋ добромꙋ, жꙋпанꙋ бирѫꙋ и пръгаро ѿ Бистрица. Даемо ꙁнати гв-ти ꙁа ли що еси на допꙋтилъ, ми ѡ въсе добре пораꙋмемо гв-ти и харсꙋемо гва-ти ꙁа доброе прїꙗтелїю що имае къ гв-ми. И допꙋтила еси гв-ми седи и полъ катаре пра ѿ пꙋка. Тѣже вема харсꙋемо гв-ти. И сега, при сїю врѣмене, ми емо ѡколо сего лотра, въ слꙋжба чтитомꙋ гна цра и въ слꙋжбꙋ кралескои и нашꙋ. Та вема не има приле, а съ врѣмене ми ке полати ꙋса плата ꙋ рꙋка гв-ти, що ке бити цѣна томꙋ пра. И ти млимо сѣ гв-ти и въсемꙋ

[1] на scris d'asupra.

сватꙋ, како да ѥ҃те на҃ ѥ҆ще ма҃ добрїи прїиате҃ ѿ тоти стра҃. А҆ що ке҃ бити треба и҆ пота гв-ти до на҃, ѿ вꙿъсе҃ ке҃ бити по волѣ гв-ти. То҆е да҃е ꙁнати гв-ти. И҆ ꙁдраствꙋи, а҆ми҃.
Пи҃ ꙋ Соучаа҃, ѿ҃ . кє҃.

Adresa în dos: † Прїиателю нашемꙋ добромꙋ, бирꙿъꙋ и҆ пръгаро҃ ѿ Бтри҃.

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenuluĭ nostru bun, jupânuluĭ birăŭ şi pârgarilor din Bistriţa. Dăm a şcire domnieĭ tale pentru cartea ce ne-aĭ trimes, noĭ în tóte bine înţeles-am pe domnia ta şi mulţămim domnieĭ tale pentru buna prietenie ce aĭ către domnia mea. Şi trimes-aĭ domnieĭ mele şépte şi jumătate cântare praf de puşcă. Pentru aceea fórte mulţămim domnieĭ tale. Şi acum, într'acéstă vreme, noĭ suntem pe urma aceluĭ lotru, în slujba cinstituluĭ domnuluĭ împĕrat, şi în slujba crăĭască şi a nóstră. Decĭ maĭ mult n'avem prilej, dar cu vremea noĭ vom trimete întréga plată la mâna domnieĭ tale, cât va fi preţul aceluĭ praf. Şi după aceea rogu-mĕ domnieĭ tale şi întreguluĭ sfat, ca să ne fiţĭ nouĕ încă şi maĭ bun prieten din acea parte. Apoĭ ce va fi tréba şi pofta domnieĭ tale către noĭ, în tóte va fi pe voea domnieĭ tale. Acésta daŭ a şcire domnieĭ tale. Şi fiţĭ sănĕtoşĭ, amin. Scris în Sucéva, Octombrie 25.

Adresa în dos: † La al nostru bun prieten, biră uluĭ şi părgarilor din Bistriţa.

No. 506.

Bĕrlad, Ianuarie 11. Stefan vodă Lăcustă către Bistriţenĭ ca să prinḑă douĕ slugĭ ale luĭ Alexandru (Cornea), anume Crăcĭun şi Ion Stângaciŭ, făgăduind mare rĕsplată celuĭa ce va pune mâna pe dênşiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 436. Pecetia în dos.

† Стефа҃ воево҃, бж҃їею мл҃тїею гпръ ꙁели мо҃даскои, пише҃ гв-ми прїиателе҃ наши҃ добри҃, панꙋ бирꙿъоу и҆ пръгаро҃ ѿ Бтри҃. И по се҃ ꙁахвалѣемо г-ви, какото на҃ши҃ добри҃ прїиателе҃, ꙁа добро и҆ ꙁа слꙋ҃бꙋ що ѥ҃те на҃ ꙋчинилѝ. Тере сега҃ паки҃ тако пораꙁꙋме҃мо: ѥ҆ре сꙋ҃ по тамо ѿ людїе А҆леꙁа҃дрꙋ и҆мене҃ Крачю҃ и҆ І҆ѡ҃ Ста҃га҃, тере м҃лимо сѣ ваше҃ марїи ка҃ко да сѣ силꙋ-ѥ҆те ꙁа нашꙋ волю, ви҃ и҆ съ вашимѝ людїе що сꙋ҃ съ вамѝ, ка҃ко да на҃ сътворите добро и҆ слꙋ҃ба, и҆ да сѣ силꙋ҃ете како да можете на҃ добиватѝ ѿ тотѝ два҃ слꙋ҃ А҆леꙁа҃дрꙋ. И тако да ꙁна҆ете и҆ да вѣрꙋ҃ете нашꙋ дш҃ꙋ, кто на҃ ке҃ добивати и҆ и҆ ке҃ и҆ на҃ принети, а҆ тако-вїи чл҃къ що въсхоще҃ ꙋ гв-ми и҆ли села҃ съ маина҃ добрїи, и҆ли волове, и҆ли кравѝ, и҆ли ѿ҃ци, и҆ли пинѣꙁе҃ ꙁа све ке҃ ѥ҆мꙋ датѝ; и҆ г-ви тако҃дере ке҃ ꙁа све҃ сътворити по волѣ г-ви, тъчїю м҃лимо сѣ да сѣ силꙋ҃ете. И҆ що и҆ꙁрече҃ слꙋга гв-ми, Гроꙁа҃ вата҃, ѿ вꙿъсе҃ вѣрꙋ҃ете ѥ҆го, а҃ сꙋ҃ наши҃ рѣчи и҃тиннїи. И҆ ꙁдрасвꙋ҃ете г-ви, ами҃. Пи҃ ꙋ Берла҃, ге҃ . аі .

Adresa în dos: † Прїнателем нашим добрим, бирѫоу и прѫгаром и усим людем що прилухают кѫ Битрицу.

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenilor noştri bunĭ, panuluĭ birăŭ şi părgarilor din Bistriţa. Şi după aceea mulţămesc domnielor vóstre, ca la aĭ noştri bunĭ prietenĭ, pentru binele şi slujba ce ne-aţĭ făcut. Şi acum, ĭarăşĭ, aşa am înţeles: că sunt într'acolo din ómeniĭ luĭ Alexandru, anume Crăcĭun şi Ion Stângaciŭ, şi rugămu-ne mărieĭ vóstre ca să vĕ siliţĭ pentru voea nóstră, voĭ şi cu ómeniĭ vostri ce sunt cu voĭ, ca să ne faceţĭ bine şi slujbă, şi să vĕ siliţĭ ca să ne puteţĭ prinde pe aceste douĕ slugĭ ale luĭ Alexandru. Şi aşa să şciţĭ şi să credeţĭ pe sufletul nostru, că acela care ni le va prinde şi ni le va aduce, apoĭ un asemenea om: ce va voi de la domnia mea, saŭ sate cu morĭ bune, saŭ boĭ, saŭ vacĭ, saŭ oĭ, saŭ banĭ, din tóte îĭ voiŭ da luĭ; şi domnielor vóstre aşijderea în tóte voiŭ face pe voea domnielor vóstre, numaĭ rugămu-ne ca să vĕ siliţĭ. Şi ce va grăi sluga domnieĭ mele Grozav vătaful, întru tóte credeţi-l pe el, căcĭ sunt spusele nóstre adevĕrate. Şi fiţĭ sănĕtoşĭ domniele vóstre, amin. Scris în Bĕrlad, Ghenarie 11.

Adresa în dos: † Prietenilor noştri bunĭ, biräuluĭ şi părgarilor şi tutulor ómenilor ce ţin de Bistriţa.

XIII.

Alexandru vodă Lăpuşnénu (Sept. 1552 — 18 Noembr. 1561; Octombr. 1564 — 5 Maiŭ 1568).

No. 507.

Sucéva, Ianuarie 30. Alexandru vodă Lăpuşnénu scrie luĭ Apostol, vameşul de Trotuş, că a ĭertat de vamă 200 de boĭ aĭ Braşovenilor.

Orig. hărtie. Arch. Braşov. no. 453. Pecetia în faţă.

† Алеѯандрѫ воевода, бжїею млтїю гпрѫ ѯемли молдаскои,[1] пише слѹѕѣ нашем Апостол, мтникѹ ѿ Тотрѹшѹ: даем ти ѯнати, ере прости гсдва-ми двѣ стѣ волом бирѫѵ и вѫсемѵ трѫгѹ ѿ Брашеѵ ѯа мито. Про то, ıако ѹѯрити се ли на, ти лиши ѹ покои и не вали их, али авиш вѫшли слобони. А ми имаем дежати тоби ѹ самѵ. Инак не ѹчини. Пис ѹ Сѹчавѣ, ге .л.

[L. P.]

† Сам гнѣ каза. Гаврил, великїи логофет, наѵчил.

Кѫѯа писал.

---

[1] În orig.: молдавскои.

† Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea slugeĭ nóstre, luĭ Apostol vameşuluĭ din Trotuş; îţĭ dăm a şcire, că am ĭertat domnia mea douĕ sute de boĭ biräuluĭ şi tot târguluĭ din Braşeŭ de vamă. Pentru aceea, cum veĭ vedea acéstă carte a nóstră, lasă-ĭ pe dênşiĭ în pace şi nu-ĭ învĕlui, ci să ĭasă sloboḑĭ. Iar noĭ avem a ţine ţie în samă. Alt-fel să nu facĭ. Scris în Sucéva, Ghenarie 30.

† Insu-şĭ domnul a poruncit. Gavril, marele logofĕt, a învĕţat.

Căzan a scris.

XIV.

Bogdan vodă, fiul luĭ Alexandru Lăpuşnénu (5 Maiŭ 1568 pênĕ la Februarie 1572).

No. 508.

Hotin, Octombrie 6. Bogdan vodă, fiul luĭ Alexandru Lăpuşnénu, către Bistriţenĭ, în privinţa unuĭ lotru, care împreună cu alţiĭ umblă să calce ţara Moldoveĭ şi s'o jefuĭască; îĭ rógă să-l prindă şi să-l pue în lanţurĭ, ĭar pe tovarăşiĭ luĭ să-ĭ pedepséscă.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 424. Pecetia în dos.

† Бѡда воево, бжїею мл҃тїю гпрь ӡєлн модавскон, пнше гво-мы прїатєлє нашн добрн н много надєны пано, жꙋпанꙋ бнрꙋ н въсѣм прьгаро н соуцє ѿ трь ѿ Бнстрнцѫ. І ѿ сє даваmo на ӡнанїє гво-вн ѿ лн що єтє допꙋстнлн до гво-мы, гво-мы всє по рє поразꙋмѣхо лнстꙋ н рѣчїѿ гво-вы.[1] Н сїцє пнсалн єтє до на радн нѣкоє лотра, нжє ѿ мно врѣмѧ ходн сатрєтїн лотрꙋючн, ꙗко да възможє ѿ прѣлъстнтн къ сєбѣ н ннїн абы былн ємꙋ въ помо, како абы възлаӡн показнтн ӡєлю гво-мы н пагꙋбꙋ оучннтн оубгы нашн. Нно, гво-вы соущн разꙋнн н прѣмѫдрн н вндѣщн таковоє нєꙋстроєнїє н нємнностн ꙗ ѡнъ лотрь въсхотѣ съдѣлатн мєдꙋ ӡєлѣмн, гво-вн тако єтє на далн ӡнатн, єрє єтє послалн гво-вы свон слоу нмнтн є н нє моглн прнхватнтн єго, бо є ꙋтє пѣ ꙋ лꙋгꙋ єнꙋ н ко є тъчїа възѣша. Нно, ӡа то вємн хасꙋє гво-вы, что сѧ нєволнсантє что бы было мн н поко мє ӡєлѣмн н дръжнтє прїатєство доброє съ намн, котороє прїатєство нмалн єтє съ ѿцє гв-мн Алєӡадрь воєво поконнїн. Нꙑнѣ жє вндѣхо єрє єтє на прїатєлн добрїн н съ ꙋсє срцє. Нно, єщє просн н молн сѧ гво-вн, ꙗко нашн добрн прїатєлє, ꙗко да наставнтъ ва Хс Б҃, что

[1] Îndreptat din: гво-мы.

вы сѧ ѥ҇те неволнсали а҆ че́ е възмо́жете и҆ми́ти. Ӥно, е҇ ли и҆ми́те е҇, а҆ вы ѥ҇те е҆го̀ поса-дили ꙋ҆ свезаство̀ а҆ люди е҇[1] что̀ вы е҆сте карали̇ такови҇ караніе҇ и҄ и҄нїи възрѣвше на ни҇ а҆ вы сѧ покаали, а҆ гво-мы҇ бо҇шее прїатство̀ хощꙋ показати̇ къ гво-ви ниже ли ꙗ҆ко до се́лѣ, ꙗ҆ко са́ми гво-ви̇ ѻ҆чима своима ѵ҆зри́те. То̀е да҇е гво-ви знати̇, и҆ тое сѧ моли҇. Ӥ здраствꙋите. П҇и ꙋ Хоти҇, ѿ҇ .ѕ҃.

Adresa în dos: † Прїателе҇ на̀ши҇ добри҇, панꙋ биръꙋ и҆ всѣ҇ пръгаро҇ и҆ сꙋ҆це҇ ѿ тръ҇ Бистрицѫ.

† Bogdan voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn al țăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenilor noștri bunĭ și de multă nădejde panĭ, jupânuluĭ biräŭ și tutulor pärgarilor și judeților din târg din Bistrița. Și despre acésta dăm de șcire domnieĭ vóstre de cartea ce ațĭ trimes-o la domnia mea, domnia mea totul pe rênd am înțeles cartea și cuvintele domnieĭ vóstre. Și așa scrisu-ațĭ la noĭ pentru un órecare lotru, carele de multă vreme umblă uĭtându-se à lotru, ca să pótă el ademeni la sine și pe alțiĭ ca să-ĭ fie luĭ într'ajutor, ca să intre a călca țara domnieĭ mele și pagubă a face săracilor noștri. Alta, domnia vóstră fiind cu judecată și pré înțelepțĭ și vĕdênd așa neorênduĭală și neliniște, ce acel lotru voesce a face între țĕrĭ, domnia vóstră așa ne-ațĭ dat a șcire, că ațĭ trimes domnia vóstră pe slugile vóstre a-l ademeni pe el și nu l'aŭ putut prinde pe el, căcĭ a fost scăpat pe jos într'o luncă și numaĭ calul ĭ-aŭ luat. Alta, pentru acésta vĕ fórte mulțămim domnieĭ vóstre, că vĕ nevoițĭ ca să fie pace și liniște între țărĭ și ținețĭ prietenie bună cu noĭ, care prietenie ațĭ avut-o cu tatăl domnieĭ mele Alexandru voevod rĕposatul. Și acum vĕdurăm că ne sunteți prietenĭ bunĭ și cu tótă inima. Alta, încă poftim și rugămu-ne domnieĭ vóstre, ca la aĭ noștri bunĭ prietenĭ, ca să vĕ învrednicéscă Hristos Dumnedeul, ca să vĕ maĭ nevoițĭ și să-l puteți prinde. Alta, dacă l'ațĭ prinde pe el, apoĭ să-l punețĭ pe el în lanțurĭ, ĭar pe ómeniĭ luĭ să-ĭ certațĭ cu o asfel de certă, ca și alțiĭ, vĕdêndu-ĭ pe eĭ, să se pocăĭască, ĭar domnia mea și maĭ bună prietenie voiŭ arăta către domnia vóstră ca cea de până acuma, precum singur domnia vóstră cu ochiĭ voștri vețĭ vedea. Acésta daŭ domnieĭ vóstre a șcire, și acésta mĕ rog. Și fițĭ sănătoșĭ. Scris în Hotin, Octombrie 6.

Adresa în dos: † Prietenilor noștri bunĭ, panuluĭ biräŭ și tutulor pärgarilor și judeților din târgul Bistrițeĭ.

[1] е҇ scris d'asupra cu aceĭașĭ mână și cernélă.

XV.

Ioan vodă cel Cumplit (Februarie 1572 pênĕ la Iunie 1574).

No. 509.

Iașĭ, Maiŭ 5. Ioan vodă cel Cumplit către Bistrițenĭ, ca să fie liber comerciul între Bistrița și Moldova, cum a fost maĭ de demult.

Orig. hărtie, Arch. Bistriț. no. 433. Pecetia în dos.

† Иѡ҃а воево҃, бжїею мл҃тїю гпръ земли мѡскои, пише гв-ми прїателе҃ нашим добрим и межїа҃ бали҃м, бирꙋ ѿ Би҃три и шолтꙋзѡ҃ и пъргаро҃ ѿ тамо: ꙗко ꙋзрите се ли҃ на, ви кажите въсѣ҃ кꙋпци҃ ваше, да прїидꙋ ꙋ земли гв-ми съ кꙋпство продати и кꙋповати; и лю҃ гв-ми, такоде да имаю ходити ѿ зде тамо съ кꙋпство, ꙗко било издано. И да не бои҃ сѣ нито ничисо, поне ке ходити ꙋ мирно и не ке имати нито ни една вакꙗ. Тое да ю знати гвꙋ-ви. И да бꙋдѣте здрави ѡ Гн҃, амн҃. Пи҃ ꙋ Ꙗ҃, ма҃ .є҃.

Adresa în dos: † Прїателе[1] наши добри и межїаши бали҃и, биръ ѿ Би҃три и шолтꙋзо и пъргаро ѿ тамо.

† Ioan voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn al țăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenilor noștri bunĭ și megiĭașĭ de aprópe, birăuluĭ din Bistrița și șoltuzilor și părgarilor de acolo: cum vețĭ vedea acéstă carte a nóstră, voĭ să spunețĭ tutulor negutătorilor voștri, să vină în țara domnieĭ mele cu mărfurĭ a vinde și cumpĕra; și ómeniĭ domnieĭ mele, așijderea să aĭbă a umbla de aicea acolo cu mărfurĭ, precum a fost de demult. Și să nu se témă nimenĭ de nimic, căcĭ va merge în pace și n'are să aĭbă nimenĭ nicĭ-o străgănire. Acésta daŭ a șcire domnieĭ vostre. Și să fițĭ sănĕtoșĭ întru domnul, amin. Scris în Iașĭ, Maiŭ 5.

Adresa în dos: † Prietenilor noștri bunĭ și megiĭașĭ de aprópe, birăuluĭ din Bistrița și șoltuzilor și părgarilor de acolo.

No. 510.

Iașĭ, Maiŭ 24. Ioan vodă cel Cumplit către Bistrițenĭ ca să prindă pe Tofan, fostul mitropolit, și pe alțĭ treĭ călugărĭ, carĭ aŭ fugit cu mulțime de banĭ, și să-ĭ trimiță la dênsul.

Orig. hărtie, Arch. Bistriț. no. 425.

[1] În orig. прѣїателе, dar litera ѣ e ștérsă de scriitor cu degetul.

† Иѡⷩ воевоⷣⷣ, бж҃їею млⷭтїю гпⷭрь земли мѡлдаскои, пишеⷨ гпⷭв-ми прїателю моему доброму и любимому и много надеиому и срⷣчному, пану бирѣу ѿ Бстри. И по си даемо знати гпⷭв-ти реⷣ еиому калугеⷬ по имѣ Тофаⷩ, бившїи митрополиⷮ и другїи три калугери. А ѡни побраⷧи много имѣнїе, у[1] жотиⷯ и други пинѣзи много, та ѡни побѣгли съ вьсе ти имѣнїе. Того раⷣ молю сѣ яко прїятелю моему доброму, аби еси уложиⷧ твоа млⷭтъ люⷣ твое млⷭти по вьсѧ приходищⷯ, да и бꙋдꙋⷮ имити.[2] Аще ли даⷭ гь бъ да и добꙋде, а твоа млⷭтъ и пришли до наⷭ, а гпⷭв-ми великꙋю чеⷭ бꙋдеⷮ имати и дарове много ѿ гпⷭв-ми. И такожⷣере, варе где бꙋдеⷮ и зати, по иноудъ, а твоа млⷭтъ даⷣ наⷭ знати реⷣ ни. И бъ да твоеи млⷭти здравїе въ мнага лѣта и дни, амиⷩ. Пиⷭ у Ꙗсо, маⷣ . кд.

Adresa în dos: † Прїятелю моему доброму и срⷣчному, паноу бирѣу ѿ Бстрици.

† Ioan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenuluĭ meŭ bun şi ĭubit şi de multă nădejde şi din inimă, panuluĭ birăŭ din Bistriţa. Şi după aceea dăm a şcire domnieĭ tale de rêndul unuĭ călugăr pe nume Tofan, fost mitropolit, şi altor treĭ călugărĭ. Iar eĭ strâns-aŭ multă avuţie, ughĭ de aur şi alţĭ banĭ mulţĭ, şi eĭ aŭ fugit cu tóte aceste avuţiĭ. Drept aceea rogu-mĕ ca prietenuluĭ meŭ bun, ca să aşeḑĭ Graţiositatea ta pe ómeniĭ Graţiosităţiĭ tale pe la tóte intrările, să-ĭ prinḑă pe eĭ. Şi dacă va da domnul Dumneḑeŭ ca să-ĭ prinḑĭ pe eĭ, apoĭ Graţiositatea ta pe eĭ trimete-ĭ la noĭ, ĭar (de la) domnia mea, mare cinste veĭ avea şi darurĭ multe de la domnia mea. Şi aşijderea, vare unde ĭ-aĭ şci, pretutindenĭ, apoĭ Graţiositatea ta dă-ne nouĕ a şcire de rêndul lor. Şi Dumneḑeŭ să dea Graţiosităţiĭ tale sănĕtate întru mulţĭ anĭ şi ḑile, amin. Scris în Iaşĭ, Maiŭ 24.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ meŭ bun şi prea ĭubit, panuluĭ birăŭ din Bistriţa.

XVI.

Aron vodă, fiul luĭ Alexandru Lăpuşnénu (Septembrie 1591 pênĕ la Iunie 1592; Octombrie 1592 pênĕ la 3 Maiŭ 1595).

No. 511.

Iaşĭ, 1592, martie 8. Aron vodă, fiul luĭ Alexandru Lăpuşnénu, către boerul Martin Ungurénul din Rodna, ca să-ĭ găséscă în munţĭ un loc ce-ĭ trebuesce.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 412. Pecetia în faţă.

[1] În orig.: ѹⷮ. [2] În orig.: имати.

† Іѡ Аро воєво, бжїю млтїю гпръ землн мѡдаскон, да ємн се лн гв-мн сем болѣ-ринꙋ нмене Мартн Vгрн ѿ Роноі на то, ѡ да е слободе н доброволе н сн лнто гв-мн ходн по пꙋ планн, по[1] где бꙋде ѡ зна въ зелн гв-мы, н съматрѣтн єно мето въ планннꙋ где бꙋде ѡ ѡбретн да бꙋде за трѣбꙋ гв-мн н где ѡ бꙋде зна таковое мето ꙗко да е за трабꙋ гв-мн. Тѣ ра, ннто ѿ слꙋго гв-мн: мнннцн нлн велнцї вьта нлн стръжарн нлн бꙋ кто ѿ слꙋ гв-мн, да немѣе его валꙋва а нн батова прѣ сїю лн гв-мы. А нде въ нно стран да не нмае нзн ѿ зеле гв-мн. [L. P.] Пн у Ꙗ, в ,зр. ма .н.

† Гнь ре.

† Глнгоча ло.

Чоголѣ.

† Iω Aron voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, dat-am acéstă carte a domnieĭ mele acestuĭ boer pe nume Martin Ungurénul din Rodna pentru aceea: el să fie slobod şi de bună voe cu acéstă carte a domnieĭ mele a merge pe drumul plaĭurilor pe unde el va şci în ţara domnieĭ mele şi a căuta un loc în munţĭ pe unde el va afla să fie pentru tréba domnieĭ mele şi pe unde el va şci aşa loc ca să fie pentru tréba domnieĭ mele. Drept aceea nimenĭ din slugile domnieĭ mele: vameşĭ saŭ mariĭ vătaşĭ saŭ străjariĭ saŭ fie orĭ-cine din slugile domnieĭ mele, să nu îndrăsnéscă pe el a-l învĕlui şi nicĭ băntui dinaintea acesteĭ cărţĭ a domnieĭ mele. Iar de aci în altă parte el să n'aĭbă a eşi din ţara domnieĭ mele. Scris la Iaşĭ, în anul 7100, Martie 8.

† Domnul a ḑis.

† Gligorcea logofĕtul.

Cĭogolea.

XVII.

Eremia vodă Movilă (August 1595 pênĕ la 10 Iulie 1606).

No. 512.

Sucéva, 1603, Iulie 12. Eremia Movilă vodă către urédnicul din Câmpulung în privinţa plângeriĭ unor ómenĭ de acolo contra călugĕrilor de la mănăstirea Suceviţeĭ, carĭ le cosesc fênul şi le vênéză peştele din bălţile lor.

Orig. hărtie, Arch. Bistriţ. no. 108. Pecetia în faţă.

† Нѡ Єремїа Могнла воєво, бжїю млтїю гпръ землн модаско, пнше слꙋѕѣ наше, оурѣннкꙋ ѿ Дльгополѣ, даемо тн знатн, ере жаловалн лю ѿ та на калꙋгерн ѿ монатн

[1] În original: го.

Сꙋчавн, ӥ на ӥнн лю; рекѵ тако: а попнрае н сѣно по-де съ н полѣнн ꙋ лѣ, ӥ оуловлѣе н рнба по ꙋ н болота, ӥ възнмае н хота съ сѣножатїе, тн калꙋгерн. Сего ра їако ꙋзрн се лн гв-мн, а тн, подн, съматрѣн та како е за рѣ тн хотаре; а е лн бꙋдꙋ валоватн та бе рѣдѵ, а тн рѣцї н, абн далн поко мѣсто н е е н ѡчннꙋ, по-де ѡжнвалн ӥздано, да не-мае нн ено дѣло съ сѣно н ӥ съ полѣнн ӥ съ болотн съ рн, аще не бъде слꙋхатн за лн гв-мн, а тн да-мае каратн то е по ѡбрѣще та коснтн, ӥлн рн ꙋловлѣю. Ӥна не ꙋчннн. Пн ꙋ Сѵ, ҂зрїа. ю .вї.

[L. P.]

† Са гнь ре.

† Бога ѵ.

† Нѡ.

† Iŏ Eremia Moghilă voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scriŭ slugeĭ nóstre, urédniculuĭ din Câmpulung, damu-ţĭ a şcire, că s'aŭ jăluit ómeniĭ de acolo în potriva călugĕrilor de la mănăstirea Suceviţiĭ şi în potriva altor ómenĭ, ḑicênd aşa: că le opresc lor fênul pe unde le sunt poenile lor în pădure, şi le vênéză lor peştele de prin bălţile lor, şi le ĭaŭ lor hotarul cu cositura de fên, aceştĭ călugĕrĭ. Drept aceea, cum veĭ vedea acéstă carte a domnieĭ mele, apoĭ tu, du-te, veḑĭ acolo cumu-ĭ cu rêndul acestor hotare; dacă sunt învĕluiţĭ acolo fară cale, apoĭ tu ḑi-le lor (călugĕrilor) ca să dea pace loculuĭ lor ce le este lor ocină, pe unde aŭ trăit de demult, să n'aĭbă nicĭ-o trébă cu fênul lor şi cu poenile şi cu bălţile cu peşte, ĭar de nu vor asculta de cartea domnieĭ mele, atuncĭ tu să aĭbĭ a certa pe cel ce-l veĭ afla acolo a cosi saŭ peşte vênând. Intr'alt chip să nu facĭ. Scris în Sucéva, 7111, Iulie 12.

† Singur domnul a ḑis.

† Bogza a învĕţat.

† Ion.

Partea II.

Scrisorĭ de ale clericilor, boerilor, șoltuzilor, părgarilor și altor persóne particulare.

I.

Clericĭ.

No. 513.

Igumenul şi tot săborul mănăstireĭ Moldoviţeĭ către părcălabul (luĭ Petru vodă Rareş) din Bistriţa, să stărue ca să nu se confisce averea altor ómenĭ pentru baniĭ ce datora un om anume Sava la niște Sașĭ, de óre-ce Sava murind, el n'a lăsat vĕduveĭ sale nicĭ-o avere. Confiscarea pentru acea datorie se póte face numaĭ Câmpulungenilor, unde soţia Saveĭ are proprietate.

Orig. hărtie, Arch. Bistriţ. no. 360. Pecetia în dos.

† Смѣрены ігѹме и ве събо ѿ монатн Мѡдавицн, покло и мно ȥдравіе сътварѣе пріателю наше, панѹ пръкълабѹ ѿ Бытрици. И по сн дае ȥнати гпвѹ-тьі, ꙗко пріиде до на ли пана бирѣѹ ѿ Бытри ра нѣкн длъгн, что бы длъже Сава нѣкіи Сасѡ ѿ Бытрн, и тѣгали на Съвое тн лю. Нж не имае Сжвое нито, ꙗко не ѡстало нито ѿ Сава, нж Сжвое имае ѹрн ѹ Длъгополи. Мли са гпвѹ-тьі, ꙗко наше пріателю, аще въсхощж ѿпирати ȥа тота даторіе, да ѿпираю ѿ Длъгополѣ, ꙗко тамо е ѹрн Сжвоен, ма множае имае ни ȥа . к . та. То ра мли са гпвѹ-тьі, да сътвори ра волѣ стго монатирѣ, да не имаю ва иншіи лю, нж да ѡпираю ѿ къдѹ е ѹрн Сжвое. И бж ȥдра, амн.

Adresa în dos: † Пріателю нашемѹ, панѹ пръкжлабѹ ѿ Бытрици.

† Smeritul igumen și tot săborul din mănăstirea Moldaviţeĭ, închinăcĭune și multă sănĕtate aducem prietenuluĭ nostru, panuluĭ părcălab din Bistriţa. Și după aceea dăm a șcire domnieĭ tale, că veni la noĭ scrisórea panuluĭ birăŭ din Bistriţa pentru niște datoriĭ ce fusese dator Sava unor Sașĭ din Bistriţa, și s'aŭ

plâns împotriva Săvóeĭ aceĭ ómenĭ. Dar n'are Săvóĭa nimic, căcĭ n'a rĕmas nimic de la Sava, dar Săvóĭa are uric în Câmpulung. Rugămu-ne domnieĭ tale, ca prietenuluĭ nostru, că dacă vor a face oprélă (confiscare) pentru acea datorie, să opréscă de la (ómeniĭ din) Câmpulung, căcĭ acolo este uricul Săvóĭeĭ, póte maĭ mult să aĭbă ca 20 talerĭ. Drept aceea rugămu-ne domnieĭ tale, ca să facĭ pentru voea sfinteĭ mănăstirĭ să nu aĭbă val săraciĭ ómenĭ, ci să facă oprélă de acolo unde este uricul Săvóĭeĭ. Și fiĭ sănĕtos, amin.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ nostru, panuluĭ părcălab din Bistrița.

Ermonahul Zosim, decheiĭ și tot săborul din mănăstirea Putneĭ.

No. 514.

Ermonahul Zosim, decheiĭ și tot săborul din mănăstirea Putneĭ către Bistrițenĭ ca să facă dreptate unor vecinĭ (rumânĭ) aĭ mănăstireĭ, pe carĭ ĭĭ jefuiseră niște făcĕtorĭ de rele din ținutul Bistrițeĭ.

Orig. hărtie, Arch. Bistriț. no. 87. Pecetia în dos.

† Смеренїи емона Зосн и деке и ве ѿ гн смеренїи събѡ ѿ Пунои мнтн, мнѡго смеренно и бго любѡно метанїе сътварѣе ѿ нстнныи срцѣ [н]ашн нашн ѡ гн слако срчнн и прѣвълюбленнїи велнкн [п]рїꙗтеле добрн и мнѡго наденн, пану Адрнꙗ бнр[ъ] [ѿ] [Бнс]трнца и пръгаре и прочїн въса панѡ ѿ та и к[он] мнѡго ѕѣлѡ благодаствы гвѵ-вн ѡ въсе благо. И по сн [д]ае вѣдомо гвѵ-вн, за рѣ сн нашн сусндо стго мнтнрѣ: Камѣ Лука и съ Нѡнако и Бока и съ дружнна н, како ѡнн нмаю мнѡ пагу снромасн ѿ енн злотвоцн ѿ земла гвѵ-вн. Ере н възѧ мнѡго ѡцн и едн кобн н колн и ѡржжїе и све что н нашлн до нн. То ра млн гвѵ-вн, ꙗко нашн прїꙗтеле ѡ мнѡѕѣн надедн, да ва наставн Хс бъ и прчтаа бго мтн, да сътворнте гва-вн сїе добро ра вола стго мнтнрѣ и наше смеренїа, да н сътворнте зако пра съ та злотвоцн, где са ннанду въ землю гвѵ-вн; и мы тн сътворн вола гвѵ-вн въ что бъде къ на, и нма благодаствытн гвѵ-вн ра сїе добро. Ѿ сн вемн млн гвѵ-вн. Н здраствуте гва-вн въ мнѡѕѣ здра и съмнре ѡ Хѣ, амн.

Adresa în dos: † Велнкн прїꙗтеле нашн добрн и по бцѣ мнѡ благо наденн, пану Адрнꙗ бнрь ѿ Бнстрнцн и прьгаре и прочїн въса панѡ ѿ по на тамо.

Tot în dos scris românesce cu aceeașĭ mână:

† Фоте не ругъ д[ѹ]мнло воѹстре съ ле кънтацн де рьду съ ле сж ⷭ҇токъ букателе.

† Smeritul ermonah Zosim și decheiĭ și întreg întru domnul smeritul săbor din mănăstirea Putneĭ, multă smerită și luĭ Dumnedeŭ plăcută methanie aducem din adevĕratele inimĭ ale nóstre la aĭ noștri în domnul de la inimă dulcĭ și prea ĭubițĭ, marilor prietenĭ bunĭ și de multă nădejde, panuluĭ Andriĭaș, biräuluĭ din Bistrița, și pärgarilor și celor-l'alțĭ, tutulor panilor de acolo, și cu mult zel mulțămim domnieĭ vóstre de tot binele. Și după aceea dăm șcire domnieĭ vóstre de rêndul acestora aĭ noștri vecinĭ aĭ sfinteĭ mănăstirĭ: Caĭmea Luca și cu Ionașco și Bozca și cu tovarășiĭ lor, cum că eĭ aŭ multă pagubă săraciĭ de la niște făcĕtorĭ de rele din țara domnieĭ vóstre. Căcĭ lor le-a luat multe oĭ și o ĭapă și căldările și armele și tot ce aŭ aflat la dênșiĭ. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca pe aĭ noștri prietenĭ de multă nădejde, să vĕ învețe Christos Dumnedeŭ și précurata maĭcă a luĭ Dumnedeŭ, să facețĭ domnia vóstră acest bine pentru voea sfinteĭ mănăstirĭ și a smerenieĭ nóstre, să le facețĭ lege dréptă cu aceĭ făcĕtorĭ de rele, unde se vor afla în țara domnieĭ vóstre. Și noĭ asemenea facem voea domnieĭ vóstre în ce va fi către noĭ, și vom avé a mulțămi domnieĭ vóstre pentru acest bine. Despre acésta fórte mult rugăm pe domnia vóstră. Și fițĭ sănĕtoșĭ domnia vóstră întru multă sănĕtate și pace de la Christos, amin.

Adresa în dos: † Marilor prietenĭ aĭ noștri bunĭ și întru Născĕtórea de Dumnedeŭ pré cu nădejde, panuluĭ biräŭ Andriĭaș, biräul din Bistrița, și pärgarilor și celor-l'alțĭ toțĭ panĭ de pe acolo.

Tot în dos scris românește cu aceeașĭ mână:

† Forte ne rugăm d[u]milor voostre să le căutațĭ de rêndu să le sâ î(n)torcă bucatele.

II.

Boerĭ din timpul luĭ Stefan cel Mare.

No. 515.

Târgoviște, Ianuarie 1. Panul Tricolicĭ vornicul către soția, fiica și alte rude ale sale și prietenĭ, că a cădut rob în mânile luĭ Basarab voevod (cel Tînĕr) și-ĭ rógă să îngrijéscă de avere și să nu se certe pentru dênsa, pênĕ când el va maĭ fi în viață.

Orig. hărtie, Arch. Brașov. no. 516. Pecetia în față.

† Па Трнколн дворнн пнше моен панен Негрнтн н моен доцн Нашн н оунноучатн моен Мара н оунүк моемоу Мнхоуцн н Мнсн, такождере оуноукоу моемоу, н братоу мн

Никоарѣ ѿ Васлѹи и братѹ ми Драготѣ Тъмъшаноу и Пако и Мило и Козма Моркѹ, бра Сотано, и въсѧ мои мили братїамъ и прїателе. И ѡ се даю ва веданїе, аже до нинѣшного часѣ еще есмъ жи, и па есмъ въ рѫца гноу Басарабе воеводе, та ме дръжи ѡкова, ка м[1] бь порѫчи. Про то прашаю ва, не забиванте мене и не лишинте ми това щоби загибло, или това, коуко боуде, или скоулищи; и щоби сѣ есте не сварили за моею именїю докоу ме имете слышати, аже есмъ жи; але прате и милоуите кони и кобили и ѡци и свинии и оусе това, коуко е. И такождере мене не забиваете, але варе ка сѣ ва види иаи лише, та оучининте, що би не загиблъ. И такождере щоби есте знали, аже Сота, бра Козми, а ѡ е съ мною жи, до колѣ на ча прїиде. И милїи бь да оумножи ва лета, амии. Пи ѹ Тръговищє, ге . а.

[L. P.]

† Panul Tricolicĭ vornicul scrie dómneĭ mele Negriteĭ, şi fiiceĭ mele Nécşeĭ, şi nepóteĭ mele Marăĭ, şi nepotuluĭ meŭ Mihuţă şi luĭ Misea, aşijderea nepot al meŭ, şi frateluĭ meŭ Nicóră din Vasluiŭ şi frateluĭ meŭ Dragotă Tămăşanul şi luĭ Paşco şi luĭ Miloş şi luĭ Cozma Morcul, fratele luĭ Soltan, şi tutulor a lor meĭ ĭubiţĭ fraţĭ şi prietenĭ. Şi despre acésta daŭ vouĕ şcire, că pênă într'acest ceas încă sunt viŭ şi am căḑut în mâĭnile domnuluĭ Basaraba voevod, şi mĕ ţine înferecat, cum Dumneḑeŭ mĭ-a orênduit. De aceea rogu-vĕ să nu mĕ uĭtaţĭ şi nu lăsaţĭ avutu-mĭ să se prăpădéscă, fie avere, cât va fi, fie sculişte; şi să nu vĕ certaţĭ pentru averea mea, pênă când mĕ veţĭ auḑi, că sunt viŭ; dar să îngrijiţĭ şi să vĕ fie milă de caĭ şi de ĭepe şi de oĭ şi de porcĭ şi de tot avutul, cât este. Şi aşijderea, pe mine nu mĕ uĭtaţĭ, ci vare cum vi se va părea vouĕ maĭ bine, aşa să faceţĭ, ca să nu pĭer. Şi aşijderea să şciţĭ, că Soltan, fratele luĭ Cozma, apoĭ el este cu mine viŭ, pênă când nouĕ ceasul ne va veni. Şi dragul Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă vouĕ aniĭ, amin. Scris în Târgovişte, în Ghenarie 1.

No. 516.

Sucéva, Septembrie 7. Chiracol visternicul şi vameşul şi Bucĭum visternicul şi vameşul către Braşovenĭ în afacerea slugeĭ lor Mihalcu, care se plânge că i s'a luat vamă maĭ mare, de cât se cuvenea.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 496. Pecetia în dos.

† Ѿ пана Кѵракола, вистѣрника и мытника, и ѿ пана Бѹчѹма, вистиарника и мытника, пише много здравие и любовно поклоненїе братиа наши, панѵ бирѫѹ и панѵ мыт-

[1] Cuvêntul м scris d'asupra.

никꙋ ѿ Брашева. Здє на҇ жалꙋе слꙋга на҇ Михалко, аже ѥсте его промытили без винꙋ та ѥсте ємꙋ ꙋзали .д҃. зла҇ ꙋгръскїи. Того ради молимо ва҇, ѩко наши прїѧтели добрїи, ꙋчините за нашꙋ волю та вените тоти .д҃. зла҇, понеже сꙋ҇ наши пинѣзи, и то҇ товарь би҇ на҇; а не вернете ли, а ви аби ѥсте знали, аже бꙋде҇ говорити гп҇реви, та варе кто приде ѿ ваши҇ людеи до на҇, а ми возме҇ и с ни҇ тоти наши пинѣзи. Здравствꙋите ѡ г҇и, амн҇. Пи҇ ꙋ Сꙋчавѣ, се҇ .зі҃.

Adresa în dos: † Панꙋ бирꙋꙋ и панꙋ мытникꙋ ѿ Брашева, прилтеле҇ наши҇ добри҇.

† De la panul Chiracol, visternicul și vameșul, și de la panul Bucĭum, visternicul și vameșul, scriem multă sănĕtate și drăgăstósă închinăcĭune fraților noștri, panuluĭ biräuluĭ și panuluĭ vameșuluĭ din Brașov. Aci ni se jăluesce sluga nóstră Mihalco, că l'ațĭ vămuit fără de vină și ĭ-ațĭ luat luĭ 4 zlotĭ ungureșcĭ. Drept aceea, vĕ rugăm pe voĭ, ca pe prieteniĭ noștri bunĭ, facețĭ pentru voința nóstră și înnapoĭațĭ aceĭ 4 zlotĭ, căcĭ sunt baniĭ noștri, și acea marfă a fost a nóstră; ĭar dacă nu-ĭ vețĭ înnapoĭa, apoĭ să șcițĭ, că vom spune domnuluĭ, și vare cine va veni din ómeniĭ voștri la noĭ, apoĭ noĭ vom lua de la eĭ aceĭ banĭ aĭ noștri. Fițĭ sănĕtoșĭ întru Domnul, amin. Scris în Sucéva, Septemvrie 17.

Adresa în dos: † Panuluĭ biräŭ și panuluĭ vameș din Brașov, prietenilor noștri bunĭ.

III.

Boerĭ din timpul luĭ Petru vodă Rareș.

No. 517.

Câmpulung, Iunie 26. Dan, părcălabul din Câmpulung, către Bistrițenĭ, ca să trimiță orĭ-ce veștĭ luĭ Petru vodă (Rareș).

Orig. hârtie, Arch. Bistriț. no. 315. Pecetia în dos.

† Ѥто азь па҇ Да҇, пъркъла҇ ѡ Д[лъ]гополи, пише҇ и здравїе гп҇нꙋ бырꙋꙋ ѿ Быстрици, ıако прїıатєлїи гп҇нꙋ нашемꙋ. Ина҇ аще вы гп҇твꙋ-ти, вашеи мл҇ти, вѣсте въ нѣкое мѣста нѣкїи дѣло, данте на҇ разоу҇, ıакоже вѣсте ли зло ли добро гп҇нꙋ наше҇, невѣрꙋе҇ на҇; каже а же сѫ вонскыи въ зели Оугоское. Понеже гп҇твꙋ вашеи мл҇ти данте разоу҇ гп҇нꙋ наше҇, Петрꙋ воево҇, да бѫде҇ вѣра ваша, ıакоже гл҇те гп҇твꙋш вашеи мл҇ти, како божили къ гп҇нꙋ нашемꙋ, да бѫдете съ правдѫ. И здраствꙋите ѡ Х҇е, аминь. Пи҇ въ Длъгополи, ю҇. кѕ҃.

† Iată eŭ panul Dan, părcălabul din Câmpulung, scriŭ și sănĕtate domnuluĭ biräŭ din Bistrița, ca prietenuluĭ domnuluĭ nostru. Altfel, dacă domnia ta, Grațiositatea

vóstră, aveţĭ veştĭ din vre o parte despre vre-o afacere, daţi-ne nouă de şcire, orĭ ce fel de veştĭ ar fi: de rĕul saŭ de binele domnuluĭ nostru; el nu ne crede pe noĭ; spune că sunt oştĭ în ţara Unguréscă. De aceea domnia Graţiosităţiĭ vóstre daţĭ de şcire domnuluĭ nostru, luĭ Petru voevod, să fie credinţa vóstră, aşa precum aţĭ ḑis domnia Graţiosităţiĭ vóstre, cum aţĭ jurat către domnul nostru, că aveţĭ să fiţĭ cu credinţă. Şi fiţĭ sănĕtoşĭ întru Christos, amin. Scris în Câmpulung, Iulie 26.

No. 518.

Sucéva, Sept. 29. Mătiaş visternicul către birăul din Bistriţa ca să îngrijéscă de soţia, sócra şi copiiĭ luĭ şi să nu-ĭ dea nicĭ luĭ Ion Zápolya, nicĭ luĭ Petru Rareş.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 38. Pecetia în dos, perdută.

† Пан Мътиꙗ вистѣрни, пише покло и мно здравїе нашемꙋ добро и чтитомꙋ прїꙗтелю и гнꙋ Тъмашꙋ бирꙋ Бистрическомꙋ. По се, моли гва-ти, за мою кнѣгиню и за еи мате и за наши дѣти и за нашꙋ махꙋ, наꙋчитѣ бь, наше добра и чтитаго и надена приіателѣ, да и не давай ни на еднꙋ странѵ: ни до Иwанъішѵ[1] кралѣ, ни до Петра воево, а нигде. Али та наꙋчи бъ да и држи тамо ꙋ гва-ти, по ко пришлю да и возмꙋ а ще ли рече твоа мать, веми моли твоа мать. Поне мы и посла до рѵ гва-ти, на верѵ и на дꙋшѵ гва-ти, како аби не имали ни еднѵ неколю а ни пагꙋбꙋ. А що бꙋде волѣ гва-ти до мене, а ꙗ хощѵ въсе попльнити волю гва-ти. Поне тепе на бга ми есть надежда и на гва-ти, мо ми съ твоа мать ꙋчинити и добро и зло, ꙗ та дхъ стыи наꙋчи, тако ꙋчини. И бъ да ꙋмножи дни и лѣта гва-ти. Пи ꙋ Сꙋча, се. кѳ.

Adresa în dos: † Приятелю мое добромѵ и чтитомѵ, гнѵ Тъмашѵ бирѵ Бистрико, Матиꙗ.

† Pan Mătiĭaş visternicul, scriŭ închinăcĭune şi multă sănĕtate la al nostru bun şi cinstit prieten şi domnuluĭ Tămaş birăuluĭ Bistriţeĭ. După aceea, rog pe domnia ta, pentru soţia mea şi pentru mama eĭ şi pentru copiiĭ noştri şi pentru marfa nóstră, povĕţuĭască-te Dumneḑeŭ, al nostru bunule şi cinstitule şi de nădejde prieten, să nu-ĭ daĭ pe dênşiĭ în nicĭ o parte: nicĭ luĭ Ioanîş craĭul, nicĭ luĭ Petru voevod, şi nicăirea; ci să te povĕţuĭască Dumneḑeŭ ca să-ĭ ţiĭ acolo la domnia ta, până ce voiŭ veni să-ĭ ĭaŭ şi când veĭ spune Graţiositatea ta, fórte mult rog pe Graţiositatea ta. Căcĭ noĭ ĭ-am trimes la mâna domnieĭ tale, pe credinţa şi pe sufletul domnieĭ tale, ca să n'aĭbă nicĭ o nevoe şi nicĭ o pagubă. Iar ce va fi voea domnieĭ tale către mine, apoĭ eŭ în tóte voiŭ împlini voea domnieĭ tale. Pentru că

[1] Îndreptat din Иwанъіша.

acum la Dumneḑeŭ mĭ-e nădejdea şi la domnia ta, poţĭ acuma Graţiositatea ta să-mĭ facĭ şi bine şi rĕŭ; precum duhul sfânt te va învĕţa, aşa să facĭ. Şi Dumneḑeŭ să înmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ tale. Scris în Sucéva, Septemvrie 29.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ meŭ bun şi cinstit, domnuluĭ Tămaş biräuluĭ Bistriţeĭ, Matiĭaş.

No. 519.

Sucéva, Septembrie 29. Matiĭaş visternicul către birăul din Bistriţa trimiţênd pe sluga sa Toader cu vorbele sale de trebuinţă.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 408. Pecetia în dos.

† Се а па Матїна внтерни,[1] пишѵ покло и мно здравїе братѵ моемѵ мломѸ и добромѵ и наденомѵ, панѵ Тамашѵ, бировѵ ѿ Бистрици; даемо знати гвѵ-ти, на моемѵ мломѵ братѵ, а емо послали слѵгѵ наше Тоадера до гва-ти съ нашими потренимі рими и да ѵвиди и здравїе гвѵ-ти и ѿ на да известн гвѵ-ти а есмо и ми здрави. Того ра гво-ти на емѵ порозѵмит име, а гво-ти ѵчини на тѣ бъ начи и на ми еси гво-ти и ѡбеща и присе съ братство прави, и млю гво-т[и] бе меканїе и лиши, поне и зима близко, а хочѵ ѿплатити добро гва-ти до моего живота. И по си бь да ти да гвѵ-ти здравїе, амин, и пани гва-ти и дете гва-ти. Пи ѵ Сѵчави, се .кѳ.

Adresa în dos: † Братѵ моемѵ мломѵ и добромѵ и наденемѵ, панѵ Тамашѵ бировѵ ѿ Бистрици.

† Iată eŭ pan Matiĭaş visternicul, scriŭ închinăcĭune şi multă sănĕtate frateluĭ meŭ drag şi bun şi de nădejde, panuluĭ Tamaş biräuluĭ din Bistriţa; dăm a scire domnieĭ tale, ca la al meŭ drag frate, că am trimis pe sluga nóstră Toader la domnia ta cu ale nóstre de trebuinţă cuvinte şi să vaḑă şi sănĕtatea domnieĭ tale şi de la noĭ să vestéscă domnieĭ tale că suntem şi noĭ sănĕtoşĭ. Drept aceea domnia ta, cum îl veĭ înţelege, apoĭ domnia ta fă cum Dumneḑeŭ te va învĕţa şi precum domnia ta mĭ-aĭ şi făgăduit şi acum cu frăţie dréptă, şi rog pe domnia ta, fără împedicare să-l laşĭ, căcĭ şi ĭarna e aprópe, eŭ voiŭ plăti cu bine domnieĭ tale pênĕ la mórtea mea. Şi după acestea Dumneḑeŭ să-ţĭ dea domnieĭ tale sănĕtate, amin, şi dómneĭ domnieĭ tale şi copiilor domnieĭ tale. Scris în Sucéva, Septemvrie 29.

Adresa în dos: † Frateluĭ meŭ drag şi bun şi de nădejde, panuluĭ Tamaş biräuluĭ din Bistriţa.

[1] Îndreptat din внтернъ.

No. 520.

Sucéva, Martie 26. Huru, marele vornic, către biräul din Bistrița, pentru a i se da nişte banĭ, ce soția sa ĭĭ îngropase cănd-va acolo, ĭar ómeniĭ biräuluĭ ĭĭ luase ademenind slugile vorniculuĭ.

Orig. hârtie, Arch. Bistriț. no. 53. Pecetie în dos cu totul stricată.

† Па Хȣрȣ, великїи двони, пиши прїятелю моем милȣ и слачѣнишом, панȣ бирѫȣла ѿ Бистрецȣ. Даемо на знанїе двм-те, ко би праде сего врѣма, где побели Петрȣ воевод, а ꙗ емо пола кнѣгин мои и съ дѣте ми та ȣ ва мати. Ино, ко би та, ѡнии сѣ веми ȣстраши за еде шокодомȣ, и ȣложи еии пинѣзи ȣ еде ꙗмȣ, и неможе възате пинѣзи ѿ то ꙗмȣ, коли врати са ти наза, и лиши та. И а пола мои слȣги до двм-те како аби еми възна пинѣзи, а двм-те не знае що ете лю поснлае двм-те съ нами слȣги ми и ȣза ми пинѣзи, и поими слȣги и вѣза .ацц. з. Поне м'ли двм-те, ꙗко прїятелю моем милȣ, како аби та наȣчи бъ, да испрѣчите то лю, да аби есми врати ми пинѣзи .ацц. з, що ми ȣза ѿ мои слȣги. Веми м'ли двм-те. И а ми такоде ȣчини волѣ двм-те, въ что бȣде трѣба двм-те до на. И бъ да здрави, амин. Пи ȣ Сȣча, ма .кѕ.

Adresa în dos: † Прїятелю мое м'лм и слачѣнишом, панȣ бирѫȣла ѿ Бистрецȣ.

† Pan Huru, marele vornic, scriŭ prietenuluĭ meŭ ĭubit şi prea dulce, panuluĭ biräŭ din Bistrița. Dăm spre şcire domnieĭ tale, când fu maĭ 'nainte de acéstă vreme, când fugi Petru voevoda, atuncĭ eŭ am trimis pe dómna mea şi cu copiĭ meĭ acolo la Grațiositatea vóstră. Alta, pe când eraŭ acolo, eĭ fórte se înfricoşară de o năpastie, şi aŭ ascuns nişte banĭ într'o grópă, şi n'aŭ putut lua baniĭ din-tr'acea grópă când s'aŭ întors ĭar înnapoĭ, şi ĭ-aŭ lăsat acolo. Şi eŭ am trimis pe slugile mele la domnia ta ca să-mĭ aducă baniĭ, dar domnia ta nu şciŭ ce fel de ómenĭ aĭ trimis domnia ta cu slugile mele şi mĭ-aŭ luat baniĭ şi aŭ ademenit slugile şi aŭ luat 1900 zloțĭ. Pentru aceea, rog pe domnia ta, ca pe prietenul meŭ ĭubit, cum ca să te povĕțuĭască Dumnedeŭ, să silițĭ pe aceştĭ ómenĭ să-mĭ întórcă baniĭ meĭ, 1900 zloțĭ, ce mĭ-aŭ luat de la slugile mele. Fórte mult rog pe domnia ta. Şi apoĭ eŭ de aşijderea voiŭ face voea domnieĭ tale, în ce va fi tréba domnieĭ tale la noĭ. Şi Dumnedeŭ să-țĭ dea sănĕtate, amin. Scris în Sucéva, Martie 26.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ meŭ ĭubit şi prea dulce, panuluĭ biräŭ din Bistrița.

No. 521.

Sucéva. Huru, marele vornic, către biräul din Bistrița, pentru o slugă ce-ĭ fugise şi care picând în mânile biräuluĭ, îl rógă să ĭ-o trimiță înnapoĭ.

Orig. hârtie, Arch. Bistriț. no. 429. Pecetia în dos.

† Па Хѵрꙋ, великїи двони ѿ Долнион ꙁемли, пише полѡ и мно ꙁдравїе чтмѵ моемꙋ и добромꙋ прнꙗте, жупанѵ Тъма гпръ хртїꙗни ѿ Бистри. І ѡ се, чтмѵ моемѵ и добромѵ прнꙗте, даемꙋ на ꙁнанїе гвꙋ-ти, ꙁнае гвѵ-ти ꙗ сѣ на прилучи по на грѣхи, вълеꙁе Тѵци ꙋ на ꙁемли, а нашѵ кнѣгнни и ми свои главн ꙋ вашѵ ꙁемли, а сѫда кнѣгннѣ ми ѡтекъ а еди мои пабо малики, ѡ панѵ ꙋ рѵ гвꙋ-ти. Про то, проси и моли гвѵ-ти, ꙗ чнтитомѵ моемꙋ и добромѵ прнꙗте, аби да тѣ настави бь и прчта бго мтръ, да ми држи на тебе ꙋ Бистрицѵ, и не дава ꙋ рѵ ни енꙋ, докле есмо не посла на гвѵ-ти ; и що кетова, а платити гвꙋ-ти ꙋси; и що ке бѵде трѣба гвѵ-ти на на, а чинити волѣ гвѵ-ти. И дїꙗкѵе гвѵ-ти вемн, ако ли може, аби ми пѵли по еин людїи, вемн дїꙗкѵе гвѵ-ти. Бъ да ѡмножи дны и лѣта гва-ти, амн. Пи ꙋ Сѵчавѣ.

Adresa în dos: † Чтмꙋтомꙋ моемꙋ и добромꙋ прнꙗте, Тъма гпръ ѿ Бистри.

† Pan Huru, marele vornic din Ţara-de-jos, scriŭ închinăcĭune şi multă sănĕtate cinstituluĭ meŭ şi bunuluĭ prieten, jupânuluĭ Tămaş, domn creştin din Bistriţa. Şi după aceea, cinstitule al meŭ şi bun prieten, îţĭ daŭ spre scire domnieĭ tale, scĭĭ domnia ta cum s'a maĭ întâmplat pentru pĕcatele nóstre, intrat-aŭ Turciĭ în ţara nóstră, ĭar jupănesele nóstre şi scumpele lor capete (aŭ venit) în ţara vóstră, ĭar acum soţieĭ mele îĭ fugi o slugă a mea mică, ea a căḑut în mânele domnieĭ tale. Drept aceea, cer şi rog pe domnia ta, ca pe cinstitul meŭ şi bun prieten, ca să te învrednicéscă Dumneḑeŭ şi pré curata Maĭcă a luĭ Dumneḑeŭ, să mĭ-o ţiĭ la tine în Bistriţa, şi să nu o daĭ la mâna nimenuĭ, până când nu vom trimite la domnia ta; şi ce veĭ cheltui, eŭ voiŭ plăti domnieĭ tale tot; şi ce va fi tréba domnieĭ tale către noĭ, eŭ voiŭ face voea domnieĭ tale. Şi rog pe domnia ta fórte mult, dacă cumva poţĭ, să mĭ-o trimiţĭ prin nişte ómenĭ, fórte rog pe domnia ta. Dumneḑeŭ să îmmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ tale, amin. Scris în Sucéva.

Adresa în dos: † Cinstituluĭ meŭ şi bun prieten, luĭ Tămaş domnul din Bistriţa.

No. 522.

Sucéva, Septembrie 29. Mihul hatmanul către birăul Bistriţeĭ ca să afle şi grabnic să'l însciinţeze unde se găsesce soţia sa, care pribegise, caşi soţiile celoralţĭ boerĭ, după povaţa luĭ Petru vodă (Rareş).

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 409. Fără pecetie.

† Па Михꙋ, хатма ѿ мѡдаскои ꙁемли, пише покло и много ꙁдравїе прїателю нашемꙋ добро и чтитомꙋ, гнꙋ Тѫмашꙋ бирѫꙋ бистрицкомꙋ. По се дае ꙁнати гвꙋ-ти поне ꙁнае твоа мать, како бъ попꙋсти гнѣ свои по грѣхѡ наши ѿ проклѣтыи Тꙋрци, и сълꙋчи са

68*

кнѣгинѣ нашн нлѣзтн н модаскон ꙁемлн дорътѧ вьсе съ наꙋченїе Петра воево; нно съ та слышн а Петръ воево пришо до Чнче, нно ѡ кнѣгннн моен не ꙁнаю ннщо гдѐ сѣднла. Прото просн гвꙋ-тн, како наше добра н чтнтога н надена прїꙗтелѣ, неволнсан са ра нашен волн, аще лн вънндє въ Бнстрнцꙋ, како да сѣ не да н Бнстрн нн на енꙋ странѵ, н молн гвꙋ-тн, скоро да на ꙁнатн, где е н камо сѣдала. Вемн молн гвꙋ-тн, како да ꙋчннн ꙁа-ра нашѵ волю, а мн тако бꙋде сътворнтн волю гвꙋ-тн въ що бꙋде волѣ гвꙋ-тн до на. Н бъ да ꙋмножн днн н лѣта гвꙋ-тн. Пн ꙋ Сꙋчавѣ, се. кѳ.

Adresa în dos: † Прнꙗтелю мое добромꙋ н чтнтомꙋ, Тъмашѵ бнрꙋ ѿ Бнстрн.

† Pan Mihul, hatman din ţara Moldoveĭ, scriem închinăcĭune şi multă sănĕtate prietenuluĭ nostru bun şi cinstit, domnuluĭ Tâmaşu biărăuluĭ Bistriţeĭ. După aceea dăm a şcire domnieĭ tale pentru că şciĭ Graţiositatea ta, că Dumneḑeŭ a trimis mânia sa după pĕcatele nóstre de la procleţiĭ Turcĭ, şi întĕmplatu-s'aŭ jupăneselor nóstre să ĭasă din ţara Moldoveĭ peste munţĭ, tot după povaţa luĭ Petru voevod; altfel acum aşa auḑim că Petru voevoda a venit la Ciceŭ, şi de jupănésa mea nu şciŭ nimic pe unde se află. De aceea rog pe domnia ta, ca pe al nostru bun şi cinstit şi de nădejde prieten, nevoeşte-te pentru voea nóstră, dacă va veni în Bistriţa, ca să nu se dea (trécă) din Bistriţa în nicĭ-o parte, şi rog pe domnia ta grabnic dă-ne nouă a scire, unde este şi unde stă. Tare rog pe domnia ta, ca să facĭ pentru voea nóstră; ĭar noĭ aşijderea vom face voea domnieĭ tale în ce va fi voea domnieĭ tale către noĭ. Şi Dumneḑeŭ să înmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ tale. Scris în Sucéva, Septemvrie 29.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ meŭ bun şi cinstit, luĭ Tămaş biărăuluĭ din Bistriţa.

No. 523.

Câmpulung, Octombrie 2. Toma, logofĕtul luĭ Stefan vodă, către biărăul Bistriţeĭ ca să-ĭ înapoĭeze Ţiganiĭ ce fugiseră în Ardél cu prilejul năvălireĭ Turcilor în Moldova.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 84. Pecetia în dos perdută.

† Ꙗ Тома логофе гна Стефана воево мѡдаскон ꙁемлн, пнше покло н мно поꙁдраленїа гнꙋ моемꙋ, любнмомоу н добро н чтнтомꙋ гнꙋ Тъмашꙋ бнрꙋ бнстрнческомоу. По сн дава на ꙁнанїе гвꙋ-тн, гнꙋ мое, поне ꙁнае гво-тн, како бъ напꙋстн на на гна свон н напꙋстн Тꙋрцн н рагна н расна на по всемꙋ стꙋ. Нно сълꙋчн са нашн цнганѡ да нлаꙁнлн до едескоу ꙁемлю, ꙁа прадꙋ, сꙋ всн н ердеескон ꙁемлн, алн ꙗ н кꙋпн всє ꙁа

мои правїи пинѣꙁи, ка ми єстъ бъ свѣдате и имаю содъïша ѿ кого есж и купи. Те ра съ слыши, а въпа сꙋ въ руки гва-ти; сего ра млю гва-ти, гна мое мтива и гпра хртїïаско, не бꙋ ра моеи пагꙋби, али та наꙋчи бъ гва-ти врати ми и ба ра и ра нашеи воли, поне досж єсмо ꙋ пагꙋбле, поне не ѿстало на, ни домове, ни села, ни мли, ни товара, ни ѡци, ни пче, ни съсꙋ, ни цркви, ни платѣ, и[1] ино[2] нищо. Вѣми тѣ моли твоа млтъ. И аще ли ми ꙋчини гво-ти сїю добротꙋ ѿ ру гва-ти, а а до моеи съмрти не ꙁабꙋ доброту гва-ти, али въсе бꙋду пама гва-ти, и а и дѣти мои до вѣка. А ꙁащо ми учини сїю наруку, а а пошлю кола гвꙋ-ти єди бидивїꙋ, що бꙋде врѣде .р. ꙁ ꙋ, а бе того єще бꙋде ꙋчина волѣ и похта гва-ти[3] сва ѿ мене и люде гва-ти, како и ꙋвиди гва-ти; а ѿ тѣ цига, неꙁнаю, бꙋде ли имати имати нѣкїи фоло или ни? Тоє сѣ моли гву-ти, бу ми твоа млтъ гнъ ѿ сь напре, како и гнъ мои Стефа воєво. И бь да ꙋмножи дни и лѣта гва-ти. Пи у Догоеполе, ѡ .в.

Adresa în dos: † Гнꙋ мое, чтитому и миствꙋ, Тъмашу биржꙋ бистричекомоу.

† Eŭ Toma logofĕtul domnuluĭ Stefan voevoda al țăriĭ Moldoveĭ, scriu închinăcĭune și multă sănĕtate domnuluĭ meŭ, prea ĭubituluĭ și bunuluĭ și cinstituluĭ domn Tămaș biräuluĭ Bistrițeĭ. După aceea daŭ spre șcire domnieĭ tale, domnul meŭ, pentru că șciĭ domnia ta, că Dumneḍeŭ năpusti asupra nóstră rĕutatea sa și năpusti pe Turcĭ și ne-a gonit și ne-a răspândit în tótă lumea. De alta, întämplatu-s'a țiganilor noștri ca să trécă în țara Ardéluluĭ, ce e drept, sunt toțĭ din țara Ardéluluĭ, dar eŭ ĭ-am cumpĕrat pe toțĭ cu baniĭ meĭ drepțĭ, cum îmĭ este Dumneḍeŭ martor și am sodăș de la cine ĭ-am cumpĕrat. Decĭ, acum auḍim că aŭ căḍut în mâĭnile domnieĭ tale; drept aceea rog pe domnia ta, domnul meŭ milostiv și domn creștin, să nu te bucurĭ de paguba mea, ci să te povĕțuĭască Dumneḍeŭ pe domnia ta, ca să mi-ĭ înnapoiezĭ pentru Dumneḍeŭ și pentru voea nóstră, fiind-că până acum suntem în pagubă, căcĭ nu ne-aŭ rĕmas nouĕ: nicĭ case, nicĭ sate, nicĭ morĭ, nicĭ marfă, nicĭ oĭ, nicĭ albine, nicĭ vase, nicĭ bisericĭ, nicĭ haĭne, și nimic alta. Tare te rugăm pe domnia ta. Și dacă îmĭ veĭ face domnia ta acéstă bunĕtate de la mâna domnieĭ tale, apoĭ eŭ până la mórtea mea n'am să uĭt bunĕtatea domnieĭ tale, ci în tóte voiŭ pomeni pe domnia ta, și eŭ și copiiĭ meĭ în vecĭ. Iar pentru că-mĭ facĭ acéstă rugăcĭune, apoĭ eŭ am să trimit colac (dar) domnieĭ tale un bidiviŭ, care să prețuĭască 100 zlоțĭ ungureșcĭ, și afară de acésta încă va maĭ fi făcută voea și pofta domnieĭ tale tot-deauna de la mine, și ómenilor domnieĭ tale, precum aĭ și să veḍĭ domnia ta; ĭar de la aceștĭ țiganĭ nu șciŭ avea-veĭ niscaĭ folos saŭ ba? Acésta mĕ rog domnieĭ tale, să-mĭ fiĭ Grațiositatea ta domn de aci

[1] и îndreptat din а. [2] ино scris d'asupra. [3] ти scris d'asupra.

înnainte, ca şi domnul meŭ Stefan voevoda. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ tale. Scris în Câmpulung, Octomvrie 2.

Adresa în dos: † Domnuluĭ meŭ, cinstituluĭ şi milostivuluĭ, luĭ Tămaş biräuluĭ Bistriţeĭ.

No. 524.

Maer, Septembrie 29. Pĕtraşcu comisul, Toma logofĕtul, Miron medelnicerul, Bălţatul uşarul şi Sturzea postelnicul, boerĭ din ţara Moldoveĭ, trimit în misiune la biräul Bistriţeĭ pe ómeniĭ lor.

Orig. hàrtie, Arch. Bistriţ. no. 92. Douĕ pecetiĭ în faţă.

† Всемоно́мꙋ и҆ чтно ꙋрожденомꙋ, нашемꙋ чтнто и҆ прѣмлатнвомꙋ гнꙋ и҆ прнꙗтелю, жꙋпанꙋ Тѫмашꙋ внржꙋ и҆ правнтелю ѿ Бнстрнскїн гра. Покло и҆ много позд̾раленїа да въсприїме гво-тн ѿ прнꙗтелн гвꙋ-тн, ѿ пана Пътрашка комнса и҆ ѿ Тома логофета и҆ ѿ Мнрона меденнчарѣ и҆ ѿ Бъѕатꙋла ꙋшарѣ и҆ ѿ Стꙋѕѣ постелннка, болꙗре ѿ Мѡлдаской земан. По сн дава на знанїе гвꙋ-тн, поне есмо посла до гвꙋ-тн нашн члвцн съ нашнмн нтнннмн и҆ потрѣннмн рѣчмн. Сего ра, молимъ твое гвꙋ-тн, ꙗ наше гпра и҆ добра и҆ надеина прнꙗтелѣ, да и҆ вѣрꙋе ѡ всѣе що нрекꙋ, поне сꙋ нашн рѣчн потрѣбнн. И҆ тн ꙋчннн на добрꙋю нправꙋ ѿ гвꙋ-тн. Тое се молимъ гвꙋ-тн. И҆ бъ да ꙋмножнт лѣта гвꙋ-тн. Пн ꙋ Мае, се . кѳ. [L. P.] [L. P.]

† Prea puterniculuĭ şi întru cinste născutuluĭ, la al nostru cinstit şi prea milostiv domn şi prieten, jupânuluĭ Tâmaş biräuluĭ şi diriguitoruluĭ din cetatea Bistriţeĭ. Inchinăcĭune şi multă sănĕtate să primeştĭ domnia ta de la prieteniĭ domnieĭ tale, de la panul Pĕtraşcu comisul şi de la Toma logofĕtul şi de la Miron medelnicérul şi de la Bălţatul uşarul şi de la Sturzea postelnicul, boerĭ din ţara Moldoveĭ. După aceea, dăm spre şcire domnieĭ tale, căcĭ am trimis la domnia ta pe ómeniĭ noştri cu ale nóstre adevĕrate şi de trebuinţă cuvinte. Drept aceea, te rugăm pe domnia ta, ca pe domnul nostru şi bunul şi de nădejde prieten, să-ĭ creḑĭ în tóte cele ce-ţĭ vor spune, căcĭ sunt ale nóstre cuvinte de trebuinţă. Şi astfel fă-ne ispravă bună de la domnia ta. Acésta ne rugăm domnieĭ tale. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ tale. Scris în Maer, Septemvrie 29.

IV.

Boerĭ din a doŭa jumĕtate a secoluluĭ XVI și cel următor.

No. 525.

Anton, cămăraşul de la Ocne, către toţĭ negustoriĭ braşovenĭ şi din tóte părţile Ungarieĭ, cum că domnul Alexandru vodă (Lăpuşnénul) a hotărît patru ĭarmaróce în Trotuş pe an.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 505. Pecetia în faţă.

† А Ато, къмарашꙋ ѿ Ѡна, пишꙋ покло и живо прїꙗтеле наши, въсѣ кꙋци ѿ Брашо и ѿ въсѣ страна ѡгоскои. По си даваמо на ꙁнанїе гвꙋ-ви, ꙗко потоми гнꙋ-ни Алеꙁадрꙋ воево, како аби били .д. ꙗмароки ꙋ Тотрꙋ въ еди го: пръвомꙋ на прѣставленїе Їѡа Богослова, се .кѕ.; а дрꙋгое ꙗрмаро на Събо ахагла Михаила, ное .и.; а третїи ꙗмаро на Поклоненїе чтни веригь стго апла Петра, ге .ѕї., а четврътїи ꙗмаро третаго неꙋѣ по пацѣ, въ не мироносици. И къ л[и] бѣхѫ на ти дни, а гвꙋ-ви прїидѣте съ кꙋствоу до Тотрꙋ и на ти дни ѡбрѣщинте волови и крави и сви и рибꙋ и ѿ въсѣ, что бꙋде ꙋ нашїи ꙁемли. И тако да ꙁнаите, а дрꙋгїи дни бе ꙗмаро, а гвꙋ-ви не потрꙋди сѣ, ниціа не ѡбрѣщинте. Сїа даваемо на ꙁнанїе гвꙋ-ви. И ꙁ(д)раствꙋите ѡ гн, амн.

[L. P.]

† Eŭ Anton, cămăraşul de la Ocne, scriŭ închinăcĭune şi viaţă prietenilor noştri, tutulor negustorilor din Braşov şi din tóte părţile Ungarieĭ. După acestea dăm spre şcire domnieĭ vóstre, cum că a întocmit domnul nostru Alexandru voevod ast-fel, ca să fie 4 ĭarmaróce în Trotuş pe an: cel d'ântêiŭ la Adormirea luĭ Ioan Bogoslovul, Septemvrie 26; ĭar al doilea ĭarmaroc la Săborul Archangheluluĭ Mihail, Noemvrie 8; ĭar al treilea ĭarmaroc la Închinarea cinstitelor verige ale sfântuluĭ Apostol Petru, Ghenarie 16; ĭar al patrulea ĭarmaroc, în a treĭa sĕptămână după Paşcĭ, în Dumineca Mironosiţelor. Şi când va fi în acele ḑile, apoĭ domniile vóstre veţĭ veni cu marfă la Totruş, şi în acele ḑile veţĭ afla boĭ şi vacĭ şi porcĭ şi peşce şi de tóte, ce va fi în ţara nóstră. Şi aşa să şciţĭ; ĭar alte ḑile (sunt) fără ĭarmaroc, şi domnia vóstră să nu vĕ trudiţĭ, nimic nu veţĭ afla. Acésta dăm spre şcire domnieĭ vóstre. Şi fiţĭ sănĕtoşĭ întru domnul, amin.

No. 526.

Lemberg, 1574, Iunie 23. Ostafie postelnicul se îndatoreşce a da luĭ Mateĭaş Flĭandrişevicĭ un cal bun turcesc atuncĭ când Bogdan vodă va veni la domnia luĭ în Moldova.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 54. Pecetia în faţă.

Ꙗ, Ѡстафи̃ постелникъ, вызнаваю симъ моимъ листо̃, и̃ е́стъ е̑сми вине̃ дати кона е̑го м̃ пан꙯ꙋ Ма Матиꙗ́шеви Фландришевичеви, кꙋпцови з Быстрицѣ. А̑ има̃ дати емꙋ того кона на ча̃ на то кды да̃ бг̃ прийде е̑го м̃ господа̃ Богда̃ на свое пас̃тво до землѣ Мо̃даско̃, тогды ꙗ пн̃ꙋ Матиꙗшꙋ да̃ ко̃ добри̃ тꙋрецки̃, адла лѣпшеи̃. С вѣры и̑ сведе̃тва приложи̃ е̑сми печа̃ свою к томꙋ листꙋ. Писа̃ ꙋ Лвовѣ, в Сре̂ пре̂ ро̃ стг̃о Іѡанна Пр̂те, ро̃. б̃. ҂афод.

[L. P.]

Ꙗ, Ѡстафи̃ постелни̃, слꙋга е̑го м̃ Богдана гд̃ра земли Молдаско̃.

Eŭ, Ostafie postelnicul, încunosciinţez prin acéstă a mea carte, că sunt dator a da un cal Graţiosităţiĭ sale panuluĭ Matiĭaş Flĭandrişevicĭ, negustoruluĭ din Bistriţa. Şi am a da luĭ acest cal în césul acela când va da Dumneḑeŭ să vină Graţiositatea sa domnul Bogdan la a sa domnie în ţara Moldoveĭ, atuncĭ eŭ panuluĭ Matiĭaş voiŭ da un cal bun turcesc, fórte frumos. Spre credinţă şi mărturie pusam pecetia mea pe acéstă carte. Scrisă în Liov, Mercurĭ înnainte de nascerea Sf. Ioan Înnainte-mergĕtorul, anul domnuluĭ 1574.

Eŭ, Ostafie postelnic, sluga Graţiosităţiĭ sale Bogdan domnuluĭ ţăriĭ Moldoveĭ.

No. 527.

Nichita Harbuz cătră birăul Bistriţeĭ să nu fie prĕdat fără de vină pentru că a fugit în alţă ţară şi rógă să-ĭ restitue ceva din bucatele sale.

Dan urednicul Cămpulunguluĭ către acelaş birăŭ ca să dea Nichiteĭ Harbuz din ale luĭ bucate.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 410. Pecetia în dos.

† Е̑то а̑зь Никыта Хабꙋ̃, слꙋга ваше гптвꙋ; ѿ инго покло̃ и̃ много здравїе гн̃иꙋ моемꙋ бырꙋ ѿ Быстрици Бꙋдакы Гапрꙋ и̃ сы̃ .вї. пръга̃ и̃ гпрь и̂ моемꙋ ѡ̂цн, и̂ пакы покло̃ сътварѣе̃ ни̃ зела гпнꙋ моемꙋ Бꙋкы Адрна̃ и̃ кь сы̃. Вѣдомꙋ да е̃ гптвꙋ вашеи мл̃ти за рѣ̂ мои;[1] много бо послоушни̃ вашеи мл̃ти, да не[2] погрꙋбыти бе̃ вини;

[1] Cuvêntal мои e scris d'asupra de aceeaşĭ mână şi cu identică cernélă. [2] Idem: не.

ни сы виновa почто побѣгли въ дрѹгаа земли, видѣ бо съмрътн бе мли. И по сы оустрашѫ-са страхо и велїкї и чю словеси зло на-нѣ. Сего ра азь бъдъ вашеи млти словеси добри вашеи мтжи и вашеи слогы и съ правдож. И пакы мла съ слъзами вашеи мтжи, и пакы мла са ни _д сзлан ѣ зела, мла и за има великаго ба, дадите-ми ѿ моего камата колико бъ ва настави,[1] да не бъдъ тако сымахо и и ни-ма чи и како питати са. Има два мехїи брицн на Пътѣ ѿ Сыцю и дадите мне бъде на іаденїе. Аще че то копи за кони краденїї, сего сади въ село и сего ѿбращите которїи са краде. И та.[2]

La marginea stângă cu aceeasĭ mână și cernélă: † Се оубо азь па Да оурѣ и ве стрь ѿ Длъгополи, пише покло и много здравїе гпнѹ вырѫѹ ѿ Быстри и всѣ и воино иже прѣбываи въ гра. Мли вашеи млти за наша волѣ, дади емѹ ѿ своиго комати за иша вола, колико бъ[3] (ва настави).

Adresa in dos: † Бодакы Гапръ, вырьѹ ѿ Быстра.

† Iată eŭ Nichita Harbuz, sluga domnieĭ vóstre; de la el închinăcĭune și multă sănătate domnuluĭ meŭ, biräuluĭ din Bistrița Budachi Gapăr și celor 12 părgarĭ și domnĭ și aĭ meĭ părințĭ, și așijderea închinăcĭune aduc până la pământ domnuluĭ meŭ Buchi Andriaș, și către toțĭ. În șcire să fie domnieĭ Grațiositățiĭ vóstre de rêndul meŭ; fiind că mult slujind Grațiosităţiĭ vóstre, să nu fiŭ prĕdat fără de vină; nu sunt vinovat pentru că am fugit în altă țară, căcĭ vedém mórtea fără de milă. Și după acestea îngrozitu-m'am și de frică mare, și am audit vorbe rele în potrivă-mĭ. Drept aceea eŭ voiŭ fi al Grațiosităţiĭ vóstre cu vorbe bune Grațiosităţiĭ vóstre și slugă a vóstră și cu dreptate. Și ĭarășĭ rogu-mĕ cu lacrimĭ Grațiosităţiĭ vóstre, și ĭarășĭ rogu-mĕ până la verdele pământ, rogu-mĕ și pentru numele mareluĭ Dumnedeŭ, dați-mĭ din bucatele mele cât Dumnedeŭ vĕ va învĕta, ca să nu fiŭ așa sărac și să n'am cu ce și cum a mĕ hrăni. Am douĕ burdușe de brîndă la Pântea din Simgiozu și dați-mi-le mie să-mĭ fie spre mâncare. Și cel ce cumpără caĭ de furat, acum stă în sat și acum vețĭ găsi carĭ sunt furațĭ. Și astfel.

La marginea stângă cu aceeașĭ mână și cernélă: † Iată dar eŭ panul Dan urednicul și tótă țéra din Câmpulung, scriem închinăcĭune și multă sănătate domnuluĭ birăŭ din Bistrița și tutulor și la óstea care petrece în cetate. Rog pe Grațiositatea vóstră pentru voĭa nóstră, dă-ĭ luĭ din bucatele sale, pentru voĭa nóstră, cât Dumnedeŭ (vĕ va învĕța).

Adresa in dos: † Luĭ Bodachi Gapăr, biräuluĭ din Bistrița.

---

[1] Scris d'asupra cu aceeașĭ mână și carnélă: колико бъ ва настави. [2] Amêndouĕ cuvintele sunt șterse cu condeĭul de aceeașĭ mână care a scris documentul. [3] бъ scris d'asupra.

No. 528.

Dorohoiŭ, Iunie 3. Gligorcea vornicul însciinţéză pe birarul din târgul Bistriţa că a trimis acolo treĭ slugĭ ale sale ca să-ĭ cumpere cele trebuincĭóse.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 65. Pecetia în dos.

† Пⷩ Глигорчѣ векїи дворник ѡ голѣмїа земли, пишемь живо и мно здравїе прїателю наше прѣвъзлюбленомѹ и срчномѵ и слако и мно надеждномѹ, панѵ бира ѿ тръ Бистрицъ ѿ ѵгоско странѹ. И къ сиже даю зна гвѹ-ти, бо а пола си наше . г . паркки и съ десѣ ко съ клѣ тамо ѵ стра гвѵ-ви, како аби на кѵпили шварѹ за нево и желѣзо и що бѵде на трѣбова ѡ нашѵ тра. Сего[1] ра мла гвѵ-ви, да сътворите ра наша волѣ, да не имае вакѵ тамо ѵ гвѵ-ви. Ино, а, еще имами сътвори ра волѣ гвѵ-ви ѡ що бѵде потреба гвѵ-ви до на: и а има бити гвѵ-ви прїате. И къ сиже да да бъ да здраствѵите ѡ Хѣ, ами. Пи ѵ Дорогою, ю . г .

Adresa în dos: † Прїателю наше прѣвъзлюбленомѵ и срчномѹ, па бира ѿ Бистрицъ ѿ стра Ѹгωскаа.

† Pan Gligorcea, marele vornic din ţara mare (ţara de sus), scriem viaţă şi multă sănătate prietenuluĭ nostru prea ĭubit şi de inimă şi dulce şi de multă nădejde, panuluĭ birar din târgul Bistriţeĭ dispre partea unguréscă. Şi la acésta daŭ a şcire domnieĭ tale, că eŭ mĭ-am trimis aceste treĭ slugĭ ale nóstre şi cu ḑece caĭ cu ĭepe acolo în ţara domnieĭ vóstre, ca să ne cumpere nouĕ sfóră pentru nĕvod şi fer şi tot ce ne va trebui la tréba nóstră. Drept aceea mĕ rog domnieĭ vóstre, ca să faceţĭ pentru voea nóstră, să n'aĭbă neajuns acolo la domnia vóstră. Altfel, eŭ încă voiŭ avea a face pentru voea domnieĭ vóstre în ce va fi tréba domnieĭ vóstre către noĭ; şi eŭ am a fi domnieĭ vóstre prieten. Şi la acestea să dea Dumneḑeŭ să trăiţĭ întru Christos, amin. Scris în Dorohoiŭ, Iunie 3.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ nostru prea ĭubit şi de inimă, panuluĭ birar din Bistriţa dinspre partea unguréscă.

No. 529.

Sucéva, Iulie 29. Orăş hatmanul şi părcălabul Sucéveĭ către diregătorul din Câmpulung, ca să îndrepteze drumul despre partea Bistriţeĭ şi să aĭbă ómenĭ de pază despre Rodna.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 399. Pecetia in faţă.

---

[1] În orig.: чесо.

† Па Ѡръ хема и пръкъла сочаскїи пише оурѣник[v] ѿ Дългоеполѣ, да емо знати: іако vвиди се ли на а ти скоро ȣ того ча да имае ивади ти въс[и с]елове Дългоеполѣ и вама и иши селове въси и да имае пороба и застъпи то пж ѕѣло добре по где кю би мѣта приrодища тени и ѿ того кра ѿ Битрицv и да имае посъматрати добре по где бѣше ѿкрvгова Дръгv таа приrодища, паки ѕѣло добре да имае застъпи. И да имае лю по въсѣ дни ѿ того кра ѿ Рона, и что ке поразvмѣти въ скорѣ да на подаси на ных и да съматрае да не бъде іако тое съ Лѣши, бо пото твоа глава бъде знати. Сице да знае. Пи v Счча ю. кѳ.

[L. P.]

(semnat) Ика Ѡрь хетман.

† Pan Orăş hetmanul şi părcălabul Sucéveĭ, scriŭ diregĕtoruluĭ din Câmpulung, dămu-ţĭ a şcire: cum veĭ vedea acéstă carte a nóstră, apoĭ tu de grabă în acel ceas să aĭ a scóte acele tóte sate ale Câmpulunguluĭ şi Vama şi celelalte sate pe tóte şi să aĭ a face şi a întări acel drum fórte bine pe unde vor fi locurile trecĕtórelor strimte, şi dintr'acea parte a Bistriţeĭ, şi să aĭ a căuta bine pe unde a fost hotărnicit Drăguş acele trecĕtóre, ĭarăşĭ fórte bine să aĭ a le întări. Şi să aĭ ómenĭ în tóte ḑilele de cea parte din Rodna, şi orĭ-ce veţĭ afla, pe dată să ne daţĭ nouă (a şcire), şi să cauţĭ să nu fie ca atuncĭ cu Leşiĭ, căcĭ apoĭ capul tĕŭ va şci. Aşa să şciĭ. Scris în Sucéva, Iulie 29.

Iscălit-a Orăş hetman.

No. 530.

Costantin Turcul rozmistrul, starostele Cernăuţuluĭ, către birăul Bistriţeĭ în privinţa uneĭ glóbe pentru care fusese chezaş Voncĭul Darie; acesta deşi plătise glóba, dar birăul apucà din noŭ pe un alt om din Cernăuţĭ.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no 202. Pecetia în dos.

Ваше милости пане вѣро кланіае сѧ, и вздаене здоровіа доброго жичи ѿ гда бга, ваше милости. Пише ми тȣ ваша милость ѡ еиȣ шкапȣ за которȣю бȣ порȣкою Вочю Дари, а Дари повидае же тȣ ваша мило за трита вола ѿ него за тȣю шкапȣ, а гиь мȣ вшцъ зде ши флорито, а. е. wпере ваше за тȣю шкапȣ. А хо би не ѿ да, то тоди бȣло его wперати, коли та бȣ ȣ ваше зелѣ; а ȣбоги люде не треба забирати. А еди ȣ ваше зелѣ такаіа прада, то воно, того ȣбогого человѣка не токо забрати але и в кад и гадȣ ȣсадити. А за ти кланіаю сѧ.

† Всего добра зеиалви.

† Костатин Тȣкȣ ромистрȣ, староте Чеиъки.

Adresa în dos: Celsissimo dño dño Joachi birow judici Bistriciensi, amico mihi observandissimo.

Graţiosităţiĭ vóstre, pane birăŭ, ne închinăm reciproc şi vă dorim sănĕtate bună de la domnul Dumneḑeŭ, Graţiosităţiĭ vóstre. Imĭ scrieţĭ aci Graţiositatea vóstră despre o glóbă pentru care a fost chezaş Voncĭul Darie; ĭar Darie spune, domnia vóstră, pentru treĭ boi acea glóba; ĭar el v'a dat vouă 6 florini pentru aceea, ĭar 5 ĭ-aţĭ oprit voĭ pentru acea glóbă. Şi măcar (încaltea) dacă nu v'ar fi dat-o (glóba), apoĭ atuncĭ era să-l opriţĭ când a fost acolo în ţara vóstră; ĭar pe ómeniĭ săracĭ nu trebue să-ĭ luaţĭ. Ĭar dacă în ţara vóstră e aşa dreptate, volnic fie; ĭar pe acel om sărac nu numaĭ să-l luaţĭ, dar şi în orĭ ce închisóre să-l puneţĭ. Apoĭ pentru acésta mă închin.

† Cu tótă buna sănĕtate.

(semnat) † Costantin Turcul rozmistrul, starostele Cernăuţuluĭ.

Adresa în dos: † Inalţimeĭ domnuluĭ domn Joachim biräul, judele Bistriţeĭ, prietenuluĭ mie pré cinstit.

V.

Şoltuzĭ pârgarĭ şi particularĭ.

No. 531.

Şoltuzul Hérlea din Bĕrlad scrie birăuluĭ din Braşov ca să fie despăgubit pentru nişte banĭ ce a dat chezăşie în afacerea unuĭ proces al luĭ Ştul Iacob şi Ţîrbâs, condemnaţĭ de către judecătoriĭ Bĕrlădenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 501. Fără pecetie.

† Nїское поклоненїе бїровꙋ ѿ Брашова ѿ меншаго прїꙗтелѣ гва-ти, шотꙋза Хѣрлѣ ѿ Брꙟла. Дае вꙟданїе твоен мастн, аже ѡсташѫ вашн лю́дїе, на нма Щꙋль Ꙗковь н Цнрбы ꙋ внну прѣ сꙋцн бръласкн. Про то ѡнн са ꙋтъкмншѫ, да плата чнніа сꙋце жоты за .і. золо. Про то азь есѫ кезѣшъ за тоты лю, щобы ѡнн заплатнлн сꙋце, ѡнн же не послалн, а сꙋцн ꙋзѣлн теперъ мнѣ .і. золо. Про то прошꙋ твою матъ, ꙋчнни на правдꙋ за тоты людн, за-нꙋ мы хоче ꙋзѣтн вашн чако за тото кезѣшъство, поне нма пагꙋбꙋ.

Adresa în dos: † Бїровꙋ ѿ Брашова.

† Plecată închinăcĭune birăuluĭ din Braşov de la maĭ micul prieten al domnieĭ tale, şoltuzul Hérlea din Bĕrlad. Dăm înşciinţare Graţiosităţiĭ tale, că aŭ rĕmas ómeniĭ voştri anume Ştul Iacob şi Ţîrbâs în vină înnaintea judeţilor bĕrlădenĭ. Drept aceea eĭ s'aŭ întocmit ca să plătéscă cinia (osênda) judeţilor ḑece zloţĭ în aur. Drept aceea, eŭ sunt chezaş pentru aceĭ ómenĭ, că eĭ aŭ să plătéscă

judeţilor; eĭ însă nu aŭ trimis, ĭar judeţiĭ mĭ-aŭ luat acum mie 10 zloţĭ. Drept aceea rog pe Graţiositatea ta, fă-ne nouĕ dreptate pentru aceĭ ómenĭ; dacă nu, noĭ vom lua de la ómeniĭ voştri pentru acea chezăşie, căcĭ am pagubă.

Adresa în dos: † Biràuluĭ din Braşov.

No. 532.

Şoltuzul şi pàrgariĭ din Vasluĭ către şoltuzul şi pàrgariĭ din Braşov în afacerea judecăţiĭ luĭ Petru cu soţia luĭ Anton.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 460. Pecetia în dos.

† Ѿ шотѵꙁа и пръгаре ѿ Васлѹꙗ поклоненїе наши пріꙗтеле, шотѵꙁо и пръгаремъ и въсѣмъ старши ѿ Брашова. И по се каже вы ꙁа работъ Петровѫ, какь са е прѣлъ Петръ прѣ вами съ женоѫ Ан'тоновѫ, а вы имъ есте сторили ꙁако, да доде Петръ до на, да ка ꙁнамы, таꙁи да вы каше. Того ради Томо и Барта клахѫ прѣ нами ѡба-два на свеѫ дꙋшѫ и на свое крщенїе, ѡти Петръ прѣ ними са ѿметнѫ ѿ тѣꙁи флѹринѣ; е бы дрѹ Ан'тонѵ. Того ради ка смы ꙁнали, таꙁи вы смы писали; а ина не ꙁна.

Adresa în dos: † Шотѵꙁо и прьгаре ѿ Брашова.

† De la şoltuzul şi pàrgariĭ din Vasluĭ închinăcĭune la aĭ noştri prietenĭ, şoltuzilor şi pàrgarilor şi tutulor bĕtrânilor din Braşov. Şi după acésta grăim vouĕ despre lucrul luĭ Petru, cum s'a pârât Petru înnaintea vóstră cu femeĭa luĭ Anton; ĭar voĭ le-aţi pus lege, ca să vie Petru la noĭ, ca precum şcim, aşa să vĕ spunem. Drept aceea Tomos şi Barta aŭ jurat înnaintea nóstră amêndouĭ pe sufletele lor şi pe botezul lor, că Petru înnaintea lor s'a lepădat de aceĭ flurinĭ; el a fost tovarăşul luĭ Anton. Drept aceea precum am şciut, aşa v'am scris; ĭar alt-fel nu şcim.

Adresa în dos: † Şoltizilor şi pàrgarilor din Braşov.

No. 533.

1564, Aprilie 13. Grigorie, biràul Bistriţeĭ, aşéḑă hotarele pămêntuluĭ şi imaşuluĭ dintre Simzorzeniĭ, ce şed pe Someş, şi Iluaniĭ lăcuitorĭ pe Ilua.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 368. Nieĭ-o urmă de pecetie.

† Изволенїемь бжїе, а па Григо, биро ѿ Бистри, ꙁнаемь, ꙗ прїидѫ члвкы ѿ сиꙁо(р)ꙁѵ и съ периса съ Илѵани на хѡтарꙋ ꙗже е на пото на[1] Илѵа. И по се[2] аꙁь посла съ

[1] Cuvêntul на intercalat.   [2] и по се scris d'asupra.

съвѣтѵ наше, послахѡ два паргари съ вѣрно слꙋга наша, слуга наша па Гѣцеѵ пакала, да видѣ на сего хѡтара, а мы вѣдѣхѡ іако Симзоръенирь не подобаеть, нж Илѵ(а)нилор; іа Симзоръени сѣдж на Сомешъ, а Илꙋаны на Илѵа. И хотар постахѡ и ѵравнихѡ, и ѵравнихѡ да бꙋдѵ до хѡтар Маиръенилор, Маиръенилорь съ въкꙋпит са съ хотар и до валѣ Аѵрарилор и до валѣ Бжнеи. И по сеи, паки потомихо хотарь егда бꙋде има, іакоже е и на ини сели. И по се, паки послахѡ вѣра пана Гѣцеѵ парькалаб съ Капотж Михѵл и съ жꙋде ѿ Маерь на нима Жꙋржѣ и съ Маиръени, и ѿ Симзорѵ, Михо и въси селѵ, и ѿ Илѵа, Трифи и сь сѣтеници въси, и ѿ Федрев, Андреика. И по се потомих и поставихѡ, свѣзь . м . злат, кто са покѹси разорити или въз{}ратн. Та да знаете, инак небѹде. И спите ѿ гн, амин. П[и въ лѣт]о . зов ., мца а . гі .

† Cu voĭa luĭ Dumneḑeŭ, eu pan Grigore, birául Bistriţeĭ, vestesc că aŭ venit ómeniĭ din Simzorzu şi s'aŭ pârât cu Iluaniĭ pentru hotarul ce este pe rîul Ilua. Şi după aceea eŭ am trimis cu sfatul nostru, trimis-am douĭ pargarĭ cu credincĭósa slugă a nóstră, sluga nóstră pan Ghéţeu parcalabul, să véḑă la acest hotar, ĭar noĭ am vĕḑut că Simzorzénilor nu se cade, ci Iluanilor; că Simzorzéniĭ şed pe Someş, ĭar Iluaniĭ pe Ilua. Şi hotarul am pus şi am întocmit, şi am întocmit ca să fie până în hotarul Mairénilor, (hotarul) Mairénilor se împreună cu hotarul lor până în valea Aurarilor si până în valea Bârneĭ. Şi după aceea, ĭarăşĭ întocmim hotarul pe unde să fie imaşul, precum este şi la alte sate. Şi după aceea, ĭarăşĭ am trimis pe credincĭosul pan Ghéţeu parcalabul cu Capotă Mihul şi cu judele din Maer anume Jurjea şi cu Mairéniĭ; şi din Simzorzu, Mihoc şi tot satul, şi din Ilua, Trif şi cu săteniĭ toţĭ, şi din Feldrev, Andreica. Şi după aceea, s'a întocmit şi am pus legământ 40 zloţĭ, pentru acela care se va încumete a strica orĭ a întórce. Aşa să şciţĭ, altfel nu va fi. Şi să fiţĭ ispăşiţĭ de Domnul, amin. Scris in anul 7072, luna Aprilie 13.

No. 534.

Scrisórea luĭ David diacul către Andreĭaş, care a făcut să pĭară nepotul şi soţia sa, şi-ĭ cere rĕscumpĕrare şi restituirea averiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 369. Fără pecetie.

† Писа на Ѕд розавли Давыдь дıакь; а кто есть: Бързъвꙋ Жржь і Петрꙋ ї попь Іѡнь і Сима, д брать пьрьвыѣ. Пише Альчь Андрѣжшꙋ і Гесь Амрѣашꙋ, Акꙋ вемꙋ і Герьцигь Анрѣашꙋ ї Левла ць Гравꙋ і Ѡрашꙋ, а мамы і вьровржвꙋ, добры люди замирили. І ты Анрѣашь своею веро і своїли порꙋчникы, ты загꙋбь моемо непо[т]а і еще сь погꙋби Магꙋа жна, главꙋ мою хоталь есь погꙋбыти. А сьть пишꙋ вамъ: непота плати

і Марьгѹ моа̇ же҃ сь порѹчннкь, а не платнте; а вы ждпте, дн҃ь і нощ҃ь, варе како есьте ѹчн(н)нан моемѹ непо҃тѹ, тако ждпте вы҃, дн҃ь ї нощ҃ь, по҃гы мн, ꙁа вѣрѹ ва҃шы. Т(т)о есть ка҃кь на Рьшн҃монь, ѹꙁаль добро Ба҃ръѹ Жр҃жа .а҃. абоч҃кѹ вина, вина не да҃. Вернн мог добро аж хочь сѣдѣ мнромь!

† A scris la nenorocirĭ grozave David diacul; ĭar cine este (de faţă): Barbur Jurj şi Petru şi popa Ion şi Sima, patru fraţĭ primarĭ. Scriem luĭ Alce Andreĭaş şi Ghes Andreĭaş, Acob cel bătrân şi Gherţig Andreĭaş şi Levălniţă Grebu şi Oraşu, că noĭ fiind învrăjbiţĭ (cu aceştia), ómeniĭ bunĭ ne au împăcat. Şi tu Andreĭaş prin credinţa ta şi cu ajutătoriĭ (tovarăşiĭ) tăĭ, tu aĭ perdut pe nepotul meŭ şi încă aĭ perdut pe femeĭa Marga, capul meŭ voit-aĭ a-l perde. Şi acum scriŭ vouă: nepotul să-mĭ plătiţĭ şi pe Marga femeĭa mea cu ajutătoriĭ, şi nu plătiţĭ; şi voĭ aşteptaţĭ, ḑiŭa şi nóptea, vare ce aţĭ făcut nepotuluĭ meŭ, aşa aşteptaţĭ voĭ, ḑiŭa şi nóptea, să mĕ perdeţĭ, pe credinţa vóstră. Acela e mâna dréptă a luĭ Râşimon, a luat bunul luĭ Barbu Jurja: un boloboc de vin, vinul nu l-a dat. Întórce averea mea, dacă vreĭ să staŭ în pace!